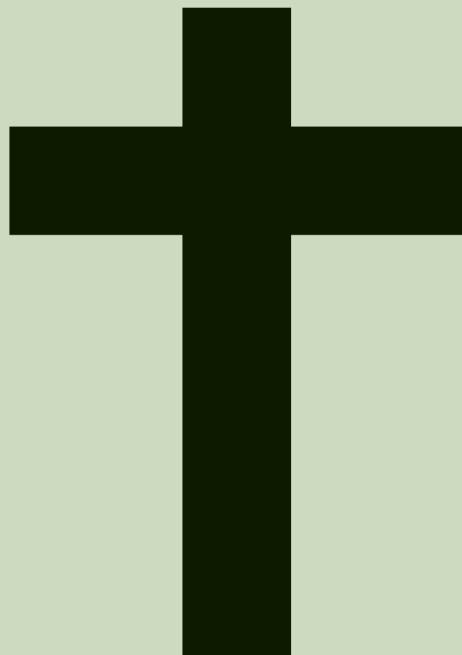

Aú-aai símai
kááísamakain-aai

The New Testament in the Awiyaana language of Papua New
Guinea

**Aú-aai símai kááísamakain-aai
The New Testament in the Awiyaana language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Awiyaana**

copyright © 1984 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Awiyaana

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-08-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jun 2025 from source files dated 31 Aug 2023

Odda5aa4-c019-59cf-b9ee-e1fd4762d49c

Contents

FRT	1
Mátíyu	2
Mááka	68
Rúku	105
Yóni	170
Aantá-waasi	213
Rómu	273
1 Kórinti	303
2 Kórinti	333
Kárésíya	352
Éfésási	363
Fíripái	372
Kórósi	379
1 Tésáróníka	386
2 Tésáróníka	392
1 Tímóti	396
2 Tímóti	404
Táítási	410
Fírimóni	414
Ípúru	416
Yémísi	440
1 Pítaa	448
2 Pítaa	456
1 Yóni	461
2 Yóni	468
3 Yóni	469
Yúti	470
Paápé uráin-aai	473
Read the New Testament	503
Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-ye	515

Aú-aai símai kááísamakain-aai The New Testament in the Awiyaana language of Papua New Guinea Nupela Testamen long tokples Awiyaana

Aú-aai símai kááísamakain-aai

The New Testament in the Awiyaana language of Papua New Guinea

Translation by Wycliffe Bible Translators

© 1984, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Print publication 1984 by Christian Communications Limited, Hong Kong

Print version ISBN 0 86893 137 3

<http://www.Wycliffe.org>

<http://pngscriptures.org>

<http://www.ScriptureEarth.org>

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Your are free to share — to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *Wycliffe Bible Translators* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manmeri**. Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long <http://tokplesbaibel.org>. Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating**. Na tu, **yu no ken senisim Tok**.

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa.

Sapos yu laik strem samting i no orait long dispela tok orait, strem tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela**.

Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/legalcode>.

Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela**.

Mátíyu

Ísu wíyómpa'l iyówana Mátíyu siyáánkai-aataiya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna Ísun-aai agaimakáyiye. Ísuní kísau-waasima sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Mátíyu moórá-awi'a Rífai wemá maanáúfái agaimakáyiye. Maníkó séna sáwí'o úmaimo méraampinkemba faútíyukaiye siyóntemba ááéraan-aai símai kááísamakon-aufai-wandaafimba agáúmba Ísuntafesa siyáawe. Yúndaa-waasi Ísuntafesa sésa Maníkómó íyáfasinankaiwai Mésíyaan-iye síwae séna maanáúfáíimbá agaiyáyiye. Ísu fasi'aémbá tokéna Maníkóní ámútankoni áwáuma simátimena Maníkó wení waási wégarawin-aai simátíma'mae iyáyiye. Mátíyu miyán-ááí maanáúfáíimbá agaimakáyiye.

Rúku 3:23-28

- ¹ Ísu Káráisitini akúní'o uráan-aai. Ísun-aíwá'ná Téfítin-iye. Téfítin-aíwá'ná Émbaramun-iye.*
- ² Émbaramu Áísáakimba ma'ankówana
Áísáaki Yékopumba ma'ankówana
Yékopu Yúndaa-iyai afarawainonda matinkówana*
- ³ Yúndaa Pérésinte Sáraante matínkaraimbá
tinówá Témaan-iye.
Pérési Éséronimba ma'ankówana
Éséroni Árámumba ma'ankówana*
- ⁴ Árámu Ámínándapumba ma'ankówana
Ámínándapu Násónimba ma'ankówana
Násóni Sáómonimba ma'ankówana*
- ⁵ Sáómoni Póásimba ma'ánkaraimbá
anówá Ré'apimaniye.
Póási Ópétimba ma'ánkaraimbá
anówá Rútimaniye.*
- ⁶ Ópéti Yésimba ma'ankówana
Téfítimo káráwiyaiwai Soromonimbá
ma'ánkaraimbá anówani aifaráán-kwánkón-áwí'a
Yúráya úwana ánaaen-kwamba Téfítin-iye.*
- ⁷ Soromoní Ríyapoamumba ma'ankówana
Ríyapoamu Ápáísaamba ma'ankówana
Ápáísa Ésaamba ma'ankówana*
- ⁸ Ésaa Yíósafatimba ma'ankówana
Yíósafati Yórámumba ma'ankówana
Yórámu Ásáyaamba ma'ankówana*
- ⁹ Ásáyaa Yótámumba ma'ankówana
Yótámu É'ásaaamba ma'ankówana
É'ásaa Ésékayaamba ma'ankówana*
- ¹⁰ Ésékayaaa Mánásaaamba ma'ankówana
Mánásaa Émósimba ma'ankówana
Émósi Yósáyaamba ma'ankówana*
- ¹¹ Yósáyaa Yékónaya-iyai afarawainonda matinkówasa*

minkánááfímbá Pépíróni-naopakewi Ísareri-waasi tatí'maes Pépírónifa'a ándáfa'a mátínkaraawe.

12 Pépírónifa'a mätinkon-kanaafimba
Yékónaya Síatiomba ma'ankówana
Síatio Sérápáperimba ma'ankówana
13 Sérápáperi Ápáyatimba ma'ankówana
Ápáyati Éráyakimumba ma'ankówana
Éráyakimu Ésomba ma'ankówana
14 Éso Sétókomba ma'ankówana
Sétóko Ékímumba ma'ankówana
Ékímu Éráyatimba ma'ankówana
15 Éráyati Éríesaamba ma'ankówana
Éríesa Mátánaamba ma'ankówana
Mátánaa Yékopumba ma'ankówana
16 Yékopu Yósepimba ma'ankówana
Yósepi Máríyaan-awaaikó úwana Máríyaa
Ísun-anówan-iye. Ísuntafesa Maníkó iyáfasinankaraiwaiye sésa Káráisitiye wésewe.

17 Émbaramumo méronka'a sisamaifikemba éiyaimba kumbaimái-waasi 14 waasi agaiyówasa Téfítimo paápé urénamo méronka'a sisamaifikemba éiyaimba kumbaimái-waasi 14 waasi agaiyówasa Pépírónifikewi tatí'maes Pépírónifa'a ándáfa'a mätínkarowasa méron-kanaafimba sisamaifikemba éiyaimba kumbaimái-waasi 14 waasi agaiyówana minká'á Máríyaa Ísu Káráisitimba ma'ánkaraiye.

Ísumbo ma'ánkarain-aai.

Rúku 2:1-7

18 Ísu Káráisitimba ma'ankóm̄ba maará uráye. Ísun-anówamba Yósepinka'a aaí símakowana Yósepi ímba wesé'a kurónka'a ámú'a paápé uráye. Ufaen-ámútánkó Máríyaan-arumpi túwana ámú'a paápé úwana

19 awaaikó kawe'á wéuwai séna waási túranka'a ai'maráanana Máríyaa aigaesáfena ifáímpó'a aúpá'a ai'mátuwanaumne-imayaa uráye.

20 Miyá imáyáa wéena aún-kwérowana Fasi'aénkó kísau-waasigo wíyómpakewi kaainampá'a simámena séna Yósepiyo Téfítin-andafaken-kwaasi óne. Máríyaamo ámú'o káufímba Ufaen-ámútánkó aantemba ámú'a kauwánkáímba po wembá úwoi máínompo ímba áá'a íno.

21 Iyámpói mo'ankáínda áwí'a Ísuwe simánkaao siyáye. Mináwíkóní áwáuma wení waási sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkainiye siyáye.

22 Naaofá'á Maníkón-aaímo simátímakowi siyónka'a póna miyán-tántáá'a paápé uráye.

23 Wemá agaimaréna séna
moórá-inamarugo waaí ímba maiyéna ámú'a
kaumái iyámpói ma'ankáínasa miniyámpoígón-
áwí'a Émániyueriye sénáawe

agaimaréna siyáimba mináwíkóní áwáuma Maníkó keséta mériaye siyáye.

24 Yósepi aúfínkémbá iyáfasinena Fasi'aénkóní kísau-waasigo wíyómpakewi siyóntemba awaainínkombá maiyéna

²⁵ Ím̄ba wesé'a kúmba úwoi ména káráwiyowana iyámpói ma'ankówana áwí'a Ísuwe simánkaraiye.

2

Aafáúmó iyáúsupaken-kwaasimo taawánaraan-aai.

¹ Yúndiyaa-marafaken-kawaagon-awi'a Éroti méron-kanaafimba Pétaremu-naopa'a Máríyaa Ísumba ma'ánkarowasa némpakemba aafáúmó iyáúsupaken-kwaasi kawel'-ímáyáwárá'-wáásí témesa Yérúsaremu-naopa'a tésa

² sésa Yúndaa-waasiya'a káráwiyiniye sénamo ma'ánkáín-iyampoi nááfara ánkaraao. Aafáúmó iyáúsipa'a métä awánáündasa moórá-o'a paápé isatá awánéta séta iyámpói ma'ánkaraimba póta awánéta wenáwí'a mósá maránae séta témeta túne siyáawe.

³ Suwaná marará-káwáágó Éroti mináái isówana arunkó sáwí'a úwasa Yérúsaremu-naopakewiwara'a ísówana tirunkó sáwí'a úwana

⁴ Éroti óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé táántowasa túwaandu uwaná séna Maníkómó ai'maráíndawimba Káráísitimbá ma'ankáínda nááfara ma'ánkáíníyo súwasa

⁵ sésa Yúndiyaa-marafa'a Pétaremu-naopa'a ma'ankáíníye. Maníkón-aaimo simátímakowi agaimaréna séna

⁶ Yúndiyaa-marafa'a Pétaremu-naopaken-kwaasisono. Yúndiyaa-marafa'a káráwiyaiwifimba kentí naaópa'o káráwiyaiwai ím̄ba tínaaempa'a méraawe. Kentí naaópakemba moóráwigo paápé uréna kesí waási Ísareri-waasiya'a kawel'á úmai káráwiyiniye agaimaréna siyáie suwaná

⁷ Éroti iséna aafáúmó iyáúsupaken-kwaasi aúpá'á táántowasa tuwaná tísai ena séna nórán-kanaawa minó'á paápé isará awánaraao súwasa simámúwana

⁸ Éroti séna Pétaremuufa'a miniyámpói koayaafái úmai awáné'a tasimásimiya'a kesé'a kuré'a wenáwí'a mósá máráano súwasa

⁹ isésa kumbá aafáúmó iyáúsupa'o mésamo awánaraan-o'a awánowana minókó aifa'á wéwena miniyámpói mó méronka'a kowaúwasa

¹⁰ áfáárqumai aamoí ésa

¹¹ mindáúmpá'á iyésa anówane miniyámpói yé tuwánésa kífaesa miniyámpói gón-áwí'a mósá marésa unáámbá óin-tokésa kawel'-tántáá'á korí-óntámbá fóimai amésa kawel'-úmúmbó i-tántáá'á fóimai amésa asaa-wiyúm-básáwénkwárá'á fóimai ámakaawe.

¹² Ámatuwesa tún-kwáúwana Maníkó kaainampá'á simátimena séna Érotimba ím̄ba kosimáméro súwasa fí'on-ampakemba kentí naaópa'a kuráawe.

Ísumba áí'maesarai Ísípifa'o kurááyan-aai.

¹³ Kúwana wiyómpakemba Fasi'aénkóní kísau-waasigomba Yósepi kaainampákémbá awánówana séna Éroti miniyámpói tufuwíndasafena wésaafa-ifo iyáfasine anówane miniyámpói yé tí'mae Ísípi-marafa'a koména'a aáno'a simáme'a áí'mae tiyó sénaumne súwana

¹⁴ mindó'wáámbá iyáfasinena anówane miniyámpói yé tí'maena Ísípi-marafa'a wémena

¹⁵ mifá'á komérowana Éroti pukáie. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi siyónka'a póna miyá uráie. Wemá agaimaréna séna Fasi'aénkó séna Ísípi-marafakemba kesáánimba méraina'a áántaanana kouweráíníye

siyáie agaimaréna siyónka'a póna miyá uráie.

Iyámpói mo tǐnkankaan-aai.

¹⁶ Éroti awánómba aafáúmó iyáúsupaken-kwaasi karo'á simánkesa kóuwana Érotin-arunko áyámba úwana aafáúmó iyáúsupaken-kwaasimo simámakon-aaisafenawe o'á paápé uráiyemo siyón-aaisafenawe imáyáa éna tuwímbai ti'maréna séna Pétaremu-nao'-aempa'-naopimpa'a kae'-áátáímó uwásuwén-iyampoiye ímbo kae'-áátáímó uwásuwén-iyampoiye saafá úmai tǐnkantuwaaro súwasa miyá uráawe.

¹⁷ Naaofá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Yérémaya siyónka'a póna miyá uráiyemo. Wemá agaimaréna séna

¹⁸ Ráma-waasi áfááraqumaimo ifí'ó taráqamba ísaraawe. Réserin-aísaafitantamba uráan-kwaasi miwítí iyámpóisafesa ifí'á taawasá iyámpói mo pukáantafesa timambá faráátamai tǐnkaraawasa úwoi ifí'á támaesa iyáawe agaimaréna siyáiye.

Ísípifakembo tiyáan-aai.

¹⁹ Éroti puwúmba Yósepi Ísípi-marafa'a ména wíyómpakemba Fasi'aénkóní kísau-waasigomba kaainampákémbá awánówana séna

²⁰ miniyámpói gombá tufuwónaemo sen-kwáásí é'a púwófo iyáfasine anówane miniyámpói yé tí'mae Ísareri-marafa'a waaó súwana

²¹ iyáfasinená awaainínkonné áninkonte tí'maena Ísareri-marafa'a kúmba

²² Érotin-ááninkon-awi'a Ákéreasi afowán-ánondáá Yúndiyaa-aempa'a kawáá-kísáú wémauwana Yósepi iséna mináémpá'ó wíndasafena inkaisuwána kaainampá'á Maníkó simámuwana Káríri-aempa'a

²³ Násareti-naopa'a tí'maena koméraiye. Naaofá'á Maníkón-aaimo simátímakowi siyónka'a póna miyá uráiyemo. Wemá Ísuntafena séna

Násaretifaken-kwaasin-iyé sénááwe

agaimaréna siyónka'a póna miyá uráiyemo.

3

Yónimo simátímakain-aai.

Mááka 1:2-8, Rúku 3:1-18, Yóni 1:19-28

¹ Minkánááfímbá moóráwigon-awi'a Yóni ména nombó maitinkówi póna Yúndiyaa-marafa'a kúmba máásqi-marafa'a koména simátimena séna

² Maníkó wení waási kawáánimba ómbaraifo kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á teró simátima'maena iyáye.

³ Naaofá'á Yóni ímbo méronka'a Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya Yónimo paápé índasafena imáyáa éna agaimaréna séna

moóráwigo máásai-marafa'a ména aaemáiyakemba séna Fasi'aénkóní aambó wi'lankáiyambá wení aambá arupíse iyána minámpá'á wíno

Áísáya agaimaréna siyónka'a póna Yóni paápé úwana minááí paápé uráiyemo.

⁴ Yóni káámeri-poigoni áyáu-watoi iyéna ásisamba á'wáánkau uréna fa'nóríné wantáamíkóní aúwé mintón-qantemba wénena

⁵ aaí simátima'maena iyúwasa Yérúsaremu-naopaken-kwaasiye Yúndiyaa-aempaken-kwaasiye Yóndani-nonkoní menáípákéné maanáípákén-kwáásiyé miyáumai-waasi tóso ésa

⁶ miwítí sáwí-awauma kufiyúwana Yóni Yóndani-nompimba nombá maitínkariye.

⁷ Yóni nombá maitinkéna awánómba ámáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasiye sáwifa'a nombá maisinkáínkwae sésa wempá'á tóso uwaná simátimena séna

iyánkó póígon-araa'an-owe. Maníkó kentí sáwí-meyamba timínífo nááwa simátímísara iséra inkaiséra wéteo.

⁸ Kentí sáwí-kisau tuwé'o Maníkómpá'ó té'o é'a kawe-kísáú maíya'a tuwánánumne.

⁹ Émbaramu kentáá síwá'ná imbá póta Maníkóní kawe'-wáásísá úne sé'a miyán-imáyáá ímba oro. Maníkó Émbaramun-aísaafitantamba ónááwe sénaraantaasi maanóntámpínkémbá kanaámpó'a waási úráaro sisá'a úráawaisino. Émbaramun-aísaafitantamba uráundawi póta kawe'-wáásísá úne sé'a miyán-imáyáá ímba oro.

¹⁰ Ímba kawe'-árámbá íyáin-taima áwáufimba wéayaisuwesamo iyafíimbó agaisúwáántemba Maníkó miyáumai kentí sáwí-meyamba timíníye Yóni siyáyiye.

¹¹ Yóni simátimena séna kentí sáwí-imaya'a tuwé'a Maníkómpá'ó tewí nombá wémaitinkaundanifo kesínaaqembo tíndawi Ufaen-ámútánkómbá ai'maráínana kuména kempímbá óraa'a uwátinkainiye. Iyamó agáéntemba ínkiye. Wemá óraako kembá íyáakaraifo wemó aaí síndara'o kemó sendá sáwí'an-iye.

¹² Aawinkwínaumo sipetifíimbó mósá marésamo mentúwááwanamo anómbo marapá'ó kúmisanamo ásimo fiyúndágomo tiyútúwáásasamo kámakama'o índai-iyafimbo uwááígomo agaisuwésamo anómbo naaúmpa'o mósá máráántemba waási miyáráámbá ínkiye Yóni siyáyiye.

Ísumba nombó maiyánkarain-aai.

Mááka 1:9-11, Ríku 3:21-22

¹³ Minkánáá Ísu Kárií-aempakemba Yóndani-nompa'a téna Yóni nombá maisinkáíkwae séna túwana

¹⁴ Yóni séna ímbanifo emó nombó maisinkénda kanaán-ifo kentáfemo sémo nombá maisinkaaómó séndawe súwana

¹⁵ Ísu séna ifátuwe súndantemba miyán-uwo. Miyámó ékaimo ékai Maníkó siyáini'a óyauye súwana ewé séna

¹⁶ nombá maiyankówana nompínkémbá íyáfasinowana kampúaran-tawaai tuwínkaal'-úwana Yóni awánómba Maníkóní ámútanko mááufu'-numaraamba úmaena Ísu ane'a kumbérowaná

¹⁷ aaigó aantemba wíyómpakemba séna maawá kesáánimba isa'a wen-ímáyáá wée'a áfááraumai aamoí uwánkaumne siyáyiye.

4

Waántawanko Ísumba ma'máimo awánarain-aai.

Mááka 1:12-13, Ríku 4:1-13

¹ Súwana waántawanko Ísumba áísaí úmai isáíndasafena Maníkóní ámútanko Ísumba simámuwana máásai-marafa'a

² koména tómbá ímba néna ayáátááka'a 40 no'waamba waúwana áfááran-aai tówana

³ waántawanko Ísu sáwí'o índa awánánae séna Ísumpa'a téna séna emá Maníkón-ááninko úne wésempo maanóntánkóntafé tómbá úréna'a naanó siyó súwana

⁴ Ísu séna Maníkón-qai aúfáífinkemba séna tómbó náiyawi aantemba waási ímba fasi'átinkainifo Maníkó siyáintemba seyaafá'a íyana fasi'átinkainiye

siyáifo emó sénda ímba miyá ónaumne súwana

⁵ waántawanko Ísumba áí'maena Yérúsaremu-naopa'a wéna óraa'-amaan-dankoni amifa'a móankena

⁶ séna Maníkón-aai aúfáífinkemba séna Maníkó wíyómpakemba wení kísau-waasisomba til'maráínasa enká'a káráwiyesá pósá óntanka'a aísamai turaráanafo sésa tiyáántandesa faramónááwe

siyáye. Mindásafe emá Maníkón-ááninko úne wésempo maankákémbá ásáfenasa wíyómpakewi farámbaesä marapá'á múankanaawe waántawanko súwana

⁷ Ísu séna Maníkón-aaí aúfáífinkemba
é'a miyá siyéna moórá-aaiwara'a séna
kentí Fasi'aénkó Maníkómbá
áísai úmai isánae ímba seró
siyáimba emó séndantembo miyámó ékaa Maníkómbá áísai úmai isáúsino.
Mindásafemo emó sénda ímba miyá ónaumne Ísu súwana

⁸ waántawanko Ísumba áí'maena óraa'-omapa'a iyéna móankena seyaafá'-máráfá'á káráwiyon-kwaasiye miwítí óraa-fasi'aene aráánamena

⁹ séna kenká'ó kífaemo ken-ímáyáámó mósá máréná'o é'a káráwiyi-kisau áména káráwiyinone waántawanko súwana

¹⁰ Ísu séna waántawanko kóuwo, Maníkón-aaí aúfáífinkemba séna
kentí Fasi'aénkó Maníkómpá'á imáyáá é'a wenáwí'-aantemba mósá maré'a wení kisau
aantemba máero

siyáifo emó sénda ímba miyá ónaumne súwana

¹¹ waántawanko auwéna kúwasa wíyómpakemba Maníkóní kisau-waasi kumésa Ísumba áwa'nai uráawe.

Ísu wení kísaumo ómbakain-aaí.

Mááka 1:14-15, Rúku 4:14-15

¹² Yóni marará-káwáágón-áwí'a Érotintafena séna sáwí'a uráye siyóntafena ándáfa'a máankowana méron-aaí Ísu iséna Káríri-aempa'a wéna

¹³ Násareti-naopa'a ímba koména Kápaneamu-naopa'a koméraiye. Mindáópa'a Káríri-nonkwaunkoni áwáífa'-naopa'a Sépiyuraaniye Náfataraiye tísaafitamtambo uráawiti marará'ó wéron-daopa'aniye.

¹⁴ Ísu Kápaneamu-naopa'a koméromba naaófá'ó Maníkón-aaímo simátímakowin-awi'a Áísáya agaimaréna siyónka'a póna miyá uráye. Wemá agaimaréna séna

¹⁵ Sépiyuraaninte Náfatarainte mindárai tísaafiti marafá'á nonkwaauñkóní áwáífa'a Yóndani-nonkoni menáípá'-márágón-áwí'a Káríri-marafa'a méraawi fí'o-fí'on-kwaasisafe'a súnda

¹⁶ minkwáásí túnáín-aempa'a mésa sámo kaipa'á awánánááwe. Maníkóní némpa'o túnáín-aempa'o méraawi sán-kátinkainiye

agaimaréna siyónka'a póna Ísu paápé éna miyá uráye.

¹⁷ Minkánáá Ísu simátimindasafena ómbarena simátimena séna Maníkó wení waási kawáánimba ómbaraifo kentí sáwí-imaya tuwé'a Maníkómpá'á teró siyáye.

Ísu éiyain-kwaasimo táántarain-aaí.

Mááka 1:16-20

¹⁸ Ísu Káríri-waaunkoni áwáífakafamba kúmba kae'-wáásiyáí mésarai awaaón-áwí'a Sáímoni moórá-awi'a Pítaa úwana áfákon-awi'a Énduruwe'a mésarai miwítí kisau pósarai mófáá'a to-tímapa'a wénesarai mare'mare'-únámbá nompítukésarai méroyana

¹⁹ Ísu simátimena séna kesé'a tekaiyó. Mofáá'o to'máímo tímapa'o wénoyantemba aú-kisau tíménakai wénekai kesáái simátímapa'a wéniyasa kempá'á teró súwasarai

²⁰ mimbáré'máré'-únámbá tuwésarai wesé'a kurááye.

²¹ Wesé'a kuyaná Ísu maréna kúmba kae'-wáásiyáí mésarai Sépetin-ááninkai awaaón-áwí'a Yémisi úwana áfákon-awi'a Yóniye tifowámpín-kwimái nompíntáómpimba méresa mare'mare'-únámbá to'mayaa wéuwana Ísu minkáé'nárai táántowasarai

²² minúwóiyáámbá tifowáambá mindómpín-táómpimba auwésarai Ísuwe'a kurááye.

Ísu sáwífa'-waasifimba kísáumo maiyáin-aai.

Rúku 6:17-19

²³ Ísu Káríri-aempa'a naaó'-nao'a wénena ámáán-daumpimpa'a Maníkó wení waási kawáánin-aai minásé-ááí kosimátímapa'a wénena fí'o-fí'on-ti'o ún-kwaasi asófatinkafa'a kúwana

²⁴ wenááigo

Síriyaa-marafa'a naaó'-nao'a wété úwasa fí'o-fí'on-ti'o ún-kwaasiye sáwí-amutanko tirumpimbó méron-kwaasiye tíyayaambo táúnkon-kwaasiye tíyayaambo pukón-kwaasiye miyámó un-kwáásí taawiya'maésa Ísumpa'a mátinkówana asófatinkena

²⁵ aambó wénumba sáwífa'nanka Káríri-aempakene Tékáporisi-aempakene Yérúsaremu-naopakene Yúndiyaa-aempakene Yóndani-nonkoni menáípákén-kwáásíyé miyáumai-naopaken-kwaasi wempá'a tósó uráawe.

5

Ísu omápa'a iménamo simátímakain-aai.

Rúku 6:20-23

¹ Ísu mérowasa sáwífa'-waasimo tósó umbá tuwánéna omápa'a imérwasa wení waásisomba túwaandu uwaná

² simátimena séna

³ Maníkó súwa'nai ínkuae sewí Maníkó miwí kawe'á wéuwatinkena miwíyá'á wégawaaniye.

⁴ Miwífimbá sáwí-imayaa wéraisana tirunkó umbaí wétaiwai Maníkó miwí kawe'á wéuwatinkena fetói wéuwatinkaiye.

⁵ Kentúmo ímbo maimaésa wéiyowi Maníkó miwí kawe'á wéuwatinkaimba pósá siyáim-barama maénááwe.

⁶ Maníkó siyáintemba miyámó ónaemo wésedi Maníkó miwí kawe'á wéuwatinkena kawe'ó úmaimo méraantafena kawel'-í'a uwátinkainiye.

⁷ Tirumbó wéuwatinkaawi Maníkó miwí kawe'á wéuwatinkena arumbá uwátinkainiye.

⁸ Tirumpinkémbó kawe'-ááí aantemba wésedi Maníkó miwí kawe'á wéuwatinkaimba pósá Maníkóombá awánánááwe.

⁹ Waásifimbo farumó uwátinkaiyantafesa kísau wémaewi Maníkó miwí kawe'á wéuwatinkena kesí iyámpoín-owe síníye.

¹⁰ Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamо arupíse úmaimo méraantafesa sáwí'a wéuwatinkaawe. Maníkó miwí kawe'á wéuwatinkena miwí wení waási-i'o ombá póna wégawaaniye.

¹¹ Kembiwímó kentáfél'o fasi'ámaimo méraantafesa mindásafesa sáwí-aai simátinkesa sáwí'a uwátinkesa fí'o-fí'on-karo'-aai simátinkáámba Maníkó kembiwí kawe'á wéuwatinkaiye.

¹² Naaofá'ó Maníkón-aaímo simátímakowimo sáwí'o uwátinkaraantemba káf'e'a sáwí'a wéuwatinkaamba tirunkó kawe'á wéina'a aamoí é'a wíyómpakemba kentí kawe'-méyámbá maénááwe Ísu siyákiye.

Ságón-aaiye uwígón-aaiyemo Ísu siyáin-aai.

Mááka 9:50, Rúku 14:34-35

¹³ Ísu simátimena séna marapál'o méraan-kwaasifimba mé'a uwígómó ásémo intenkáámbá wéowe. Miyá wéóbanifo uwímó sáwí'o énamo imbá ímba kawe'á úmai kéné ímba áséma éna sáwísankaamba isasá aampa'á tukésa wénowe.

14 Marapá'ó méraan-kwaasifimba mé'a sómo kaintenkáámbá wéowe. Omápa'o wérain-daopa'o mósá awánaantemba kembiwí méraawini áwáuma wéawanaawe.

15 Iyamá ómbá kúra'maresa ímba aúpá'á maráiyamba afora'á makésa mindáópaken-kwaasi awánánáawe.

16 Miyáumai sómo kaintembá waásifimba mé'a sán-kátinkaiyasa kentí kawe-kísáú tuwánésa kentifo wíyómpa'o mériwain-awi'a mósá maránáawe Ísu siyáyiye.

Ísu ámáámbo siyáin-aai.

17 Ísu mináái simátimena séna ímba kentáf'e'a sé'a Mósese siyáin-aine Maníkón-aai simátímakaawi siyáan-aine ifá'á túwáíwaiye ímba seró. Maníkón-aai siyáan-aai ímba tuwánáúmpo siyáanten'i'o úmaimo paápé índasafe'a kunkáumne.

18 Simátíménda ísáaro. Wíyómba maramá wéraisana póna Maníkón-aai waé'wae'a wéiye. Maníkón-aaigo seyaafá'á waé'wae'a wéimba póna mináágómó siyáinten-úmai seyaafá-tántáá'á paápé ínýe.

19 Miyáumai Maníkón-aaifinkembo karol'-ááímó taraisésamo fí'owantafesamo sésamo wéundantemba miyá índa mindá kanaán-ye siyanamo éna Maníkó séna kesí waási kawáánunda-waasifinkemba ímba fasi'aén-kwáásín-owe sínifo Maníkón-aaímo taawiyafésamo simátimesamo sésa Maníkón-aai ísáaro wésewisafena Maníkó séna kesí waási kawáánunda-waasifinkemba óraa'-waasin-owe sínýe.

20 Moórá-aai simátíménda ísáaro. Ámáán-kawaa-waasiye ámáámba sen-kwáásiyé sésa Maníkómó siyáintemba úmai méraumnemo sembá karol'á wésewe. Miwímó ontembó kembiwímó é'a Maníkómó kawáánipa'a ímba mé'a Maníkómó siyáintemba érai'a miyámó é'o é'a Maníkómó kawáánipa'a ménaawe Ísu siyáyiye.

Tínkamon-aaímo siyáin-aai.

Rúku 12:57-59

21 Ísu maarán-ááiwárá'á siyáyiye. Naaófá'á Mósese kentíwá'násafena simátímakain-aai ísaraamba maará siyáyiye. Ímba tínkamiyasa púworo. Miyámó íyasamo ésa aaifimbá maitinkánáawe siyáimbanifo

22 simátíme'a súne. Miwítí waásisafesa aaisambá wétiyyawi aaifimbá maitinkáiyamba mindá kanaán-ye. Miwítí waásisafesa sáwi-aaí simátínkááwi tí'maesaaaimó ísááwitopa'a týasa aaifimbá maitinkáiyamba mindá kanaán-ye. Miwítí waásisafesa uwó-wáásíyá'ó úwoi-waasiya'o sésa símai sáwi'a wéiyawi ónkaifa'o iyamó wégaipa'a mériyamba mindá kanaán-ye.

23 Miyán-ááí imáyáa ombá Maníkóntáf'e'o imáyáamo é'o moórá-tantaa'o aménæ'e'o óraa'-amaan-daumpa'o komé'o é'a kentí waási aaí ta'ótokaiya'o tááka'o maké'o é'a

24 Maníkombó amíyan-tantaa'a óntan-taaregoni ewaa'á mámare'a mináái koísámai arupíse uwásuwe'a kouweré'a Maníkombá áméro.

25 Aaimó simátinkanae síyawimo tí'mae wíyasa aampa'á mósimai paápé uwásuwesa koró. Óraa'-waasimo mátimiyasamo ésa

i-wáásí timíyasa ándá-naumpa'a tinkánáawe.

26 Ímbo miyámó íyasamo ésa ándá-naumpa'a móttinkaiyasa ímba ááéma tai'ánaumne sésa seyaafá'-méyámbá tímatuwaiyasa faútinkanaawe Ísu siyáyiye.

Aarakwá'ó tasáén-aaímo siyáin-aai.

Mátíyu 19:9, Mááka 10:11-12, Rúku 16:18

27 Ísu mináái simátimena séna naaófá'á Mósese simátímakain-aai ísaraamba maará siyáyiye. Fí'owi tuwaainíntóné tuwaai'lwainté ímba nóró siyáimbanifo

²⁸ simátime'a súne. Moórágomo moórá-inimbo awánénamo tafisénæ sénamo índa ímba afora'á ínifo imáyáa aantemba tafisínana Maníkó séna imáyáafinkemba é'a wétafisiye síníye.

²⁹ Túrankomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-turamba fituwáaro. Kae-túrántámbó awáné'o é'a ónkaifa'o wíyamba mindá sáwí'an-iye. Sáwí'o uráinda maisuwé'o méraiymba mindá kawé'án-iye.

³⁰ Tiyáánkomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-tiyaamba arátuwáaro. Kae-tiyáámbó wéraina'o é'a sáwí-marupa'o iyamó wégaipa'a wíyamba mindá sáwí'an-iye. Sáwí'o uráinda maisuwé'o méraiymba mindá kawé'án-iye.

³¹ Naaófá'á Mósese maará siyáye. Moórágomo awaainínkombá ai'mátuwaindawi aúfáífimba agaimaréna séna kesuwaainímbá ai'mátuwauumne séna agaimái amíno siyáimbanifo

³² simátime'a súne. Awaainínkó ímba moórá-waasigoe wénisana awaaikó ai'mátuwaisana miníninkó kówéna moórá-waasi komaiyéna miníninkó aú-waasigoe wénimba sáwí-anka'a wéniye. Aifa'-áwááikómó ai'mátukaintafena miyá wéiye. Moórá-waasigo ai'mátukain-inimbo wémaimba wewárá'á umémbá wémaiye Ísu siyáye.

Seyaafá-tántáápimbá ímba matuwé'a seró-áái.

³³ Ísu maarán-ááiwárá'á siyáye. Naaófá'á Mósese simátímakain-aaí ísaraamba maará siyáye. Fasi'aénkómpátá miyá ónaumne siyamba karo'á sefáíinfo érai'a sé'a miyán-oro siyáimbanifo

³⁴ simátime'a súne. Kemó miyá ónaumnemo siyambo é'a érai'a miyán-oro. Kemó ímbo miyá ónaumnemo siyambo é'a érai'a ímba miyán-oro. Maníkó káráwiyaipi wíyómpa'a méraifo Maníkón-áwík'a ímba matuwé'a seró.

³⁵ Maníkó marapá'á káráwiyaipa'an-ifo ímba marará'á matuwé'a seró. Yérúsaremu-naopa'a Maníkó káráwiyaipain-daopa'an-ifo ímba mindáópa'a matuwé'a seró.

³⁶ Fafután-á'nóntáúrará'á kaantún-a'nontau ímba kanaán-ure'a kaantún-a'nontaura'a fafután-á'nóntáú ímba kanaán-uránááfo til'nónká'á ímba matuwé'a seró.

³⁷ Kemó miyá ónaumnemo siyambo é'a maarán-ááí aantemba seró. Ewé miyá ónaumne seró. Kemó ímbo miyá ónaumnemo siyambo é'a maarán-ááí aantemba seró. A'áo ímba miyá ónaumne seró. Simátimunda-aaí waántawankon-imayaafinkeni'a wéowe Ísu siyáye.

Anondáámo ímbo tinka'miyan-aaí.

Rúku 6:29-30

³⁸ Ísu minááí simátimena séna Mósese simátímakain-aaí ísaraamba maará siyáye. Moórágomo moórágomoni aúrambo fituwáinasamo ésa wen-ánondáá wenaúramba fituwánááwe. Moórágomo moórágomoni áwááyaamba pótuwainasamo ésa wen-ánondáá wenawááyaamba pótuwanaawe siyáimbanifo

³⁹ simátime'a súne. Sáwí'o uwátinkaiya'a ímba anondáá miwí sáwí'a uwátinkáaro. Táá'o tuwaumíya'o é'a ímba anondáá tinka'me'a aneka'á waé-timiyasa tuwaumónááwe.

⁴⁰ Kentí unáánkwátóisafesamo maénæ sésmo tí'maesamo aaimó ísáín-waasigoma'a kurésamo siyá'o é'a ímba a'áo siyamba paákákén-únánkwátóiwara'a tíméro.

⁴¹ Aampa'ó ta'ótoresamo sésa kentáásí moparawímbá kárika'a súwa'nai orómó siyá'o é'a ímba a'áo siyamba úwoima ayáátááka'a túwa'nai oro.

⁴² Moórá-tantaa'a simiyó siyá'o é'a úwoi tíméro. Moórá-tantaa'a wááu simiyó siyá'o é'a miyán-oro Ísu siyáye.

Namuro-wáásí kawé'lá uwátinkáaro-aaí.

Rúku 6:27-28,32-36

⁴³ Ísu minááí simátimena séna naaófá'á simátímakain-aai ísaraamba maará siyáye. Kentí waási-imayaan-oro. Kentí namuro-wáásí týám̄ba uwátinkáaro siyáimbanifo

⁴⁴ simátime'a súne. Kentí namuro-wáásí imáyáa timé'a sáwí'o uwátinkááwisafe'a túwa'nai úmai Maníkómpá'á inaí seró.

⁴⁵ Miyámó ombá wiyómpa'o kentifo méraiwaini iyámpói-i'a wéowe. Maníkó miyáumai kawe'á uwátinkena aaí sisaná aa'á kaisaná kawel'-wáásíyá'é sáwí-waasiya'e aa'á kaisaná Maníkó aaí sisaná aa'á tisaná arupísemo on-kwáásíyá'é ímbo arupísemo on-kwáásíyá'é aa'á wétiye.

⁴⁶ Seyaaafá'nánká kentí waási-imayaamo wéowasamo ombá anondáá miwí-imáyáawárá'á wéowe. Taakisimó máén-umen-kwaasi ím̄ba kawel'-wáásí ombánifo miwití waási-imayaamo owasamó ombá anondáá miwí-imáyáá wéowe. Miyáumaimo kentí waási-imayaam aantembo íyanamo éna Maníkó ím̄ba kawel'-meyámbá timínifo kentí namuro-wáásíwárá'á imáyáa tíméro.

⁴⁷ Seyaaafá'nánká kentí waási-i'l'a úmai kawel'-wéuwatinkaawe. Maníkóní ambó ímbo wéaraaiwaeiwara'a miyá wéowe. Miyámó ontén-úmai kentí waási aantemba ímbanifo kentí namuro-wáásíwárá'á kawel'-uwátinkáaro.

⁴⁸ Kentifo wiyómpakewi kawel'-i'l'a úmai mérainba mindásafe'a imáyáa é'a kawel'-i'l'a úmai méraaro

Ísu siyáye.

6

Wétuwa'nai-on-aai.

¹ Ísu minááí simátimena séna tuwímbaisafe'a tirumbá uwátinke'a túwa'nai íyamba ím̄ba maarán-imáyáá é'a waási mérainyanka'a wétuwa'nai-onasa óraa'-waasin-iyé síwae-imayaam ím̄ba íyamba úwoi túwa'nai oro. Miyán-imáyáámó wée'o túwa'nai íyanamo éna kentifo wiyómpakewi kawel'-meyámbá ím̄ba timíníye.

² Óntamo ímbo makáawimo túwa'nai íyamba waási aamoí uwásinkaiwae-imayaam ím̄ba é'a ím̄ba óraaka'-oraaka'a síyamba úwoi túwa'nai ónááwe. Kaumbo-kae'-ááíwárá'-wáásí ámáán-daumpa'e aampa'é toruparésa óraaka'o sembá óntamo ímbo makáawimo tímémba ím̄ba miwí-imáyáá ombá wétimesa kesuwí'a mósá maráíwae sésa wétimewe. Érai'a simátime'a súne. Mindámo tímén-anondaa miwí túwí'o mósá máráámba é'a mimbéyámbá wémæewe.

³⁻⁴ Óntamo ímbo makáawimo túwa'nai íyamba kesí waási suwánaafo sé'a waásimo ímbo mérainyanka'a túwa'nai oro. Miyámó ombá kentifo aúpá'ó wéomba tuwánaiwai póna kawel'-meyámbá timíníye Ísu siyáye.

Maníkómpá'á inaimó sen-áái.

Rúku 11:2-4

⁵ Ísu minááí simátimena séna Maníkómpá'ó inaimó síyamba kaumbo-kae'-ááíwárá'-wáásimó sentembá ím̄ba miyán-oró. Miwí sésa waási suwánésa aamoí uwásinkaiwae-imayaam ésa ámáán-daumpa'a mésa waásimo tóso on-áémpá'a mésa inaí wésewe. Érai'a simátime'a súne. Miwimó miyámó wéon-anondaa miwí túwí'o mósá wémaraamba mimbéyámbá wémæewe.

⁶ Miwí miyá wéofo Maníkómpá'á inaí síyamba kentí naaúmpa'a kembiwí aantemba imé'a kentifombó ímbo ane'ó awánaawimp'a inaí síyana aúpá'ó wéomba tuwánaiwai póna iséna kawel'-úmai túwa'nai íníye.

⁷ Maníkómpá'á inaí síyamba úwoi-aaiyaamba ím̄ba símai tafisénááwe. Maníkóní aambó ímbo arááíwáéwi sésa tafisímai-aaisa senanasá súwa'nai íníye sésa úwoi-aaiyaamba símai wétafisefo

⁸ ím̄ba miyán-oro. Kentifombó Maníkómpá'ó miyám-baaran-aaisafe'o wéaisai-e'o súwa'nai íníyemo síyamba é'a awánaraimba póna túwa'nai íníye.

⁹ Maníkómpá'ó aaimó síyamba maará seró.

Kentáásifowao wíyómpa'o méraandawi enáwí'a íyáákarain-awita mósá wémaraumne.

¹⁰ Ení nombaragó seyaafá moórá-mora-waasi tirumpimbá kumíno. Wíyómpakewimo ení ámáámbo arááiwáéntemba marapátá méraundawisa miyáumai arááiwáéno.

¹¹ Káfé-kanaa-tomba kentáá simiyó.

¹² Waásimo aoisaambó uwásinkaiyata anondáá ínta miyásá uwátinketa miwítí aoisaambá maitiyúwáana miyáumaisa kentáásí aoisaambá maisiyuwaao.

¹³ Sáwí-yantaakomo kentáá ma'máímo awánáíndasafenamo ínamo e wasiyuwaao. Seyaafá'-má'ú-yántáákó kentááfímbá tifó sé maisiyuwaao. [Ení waási kawáánúmae wéiyonana ení fasi'aémbá waé'wae'a úmae wéiyisana enáwí'a óraa'a úmae wéiyimba érai'-aain-iye.] Miyán-ááí Maníkómpá'á seró.

¹⁴ Sáwí'o uwátinkaraamba ímbo anondáámo sáwí'o é'o ifátuwaiyanamo éna kentifo wíyómpakewi kembiwímó sáwí'o wéomba túwa'nai ena maitiyuwáínífo

¹⁵ sáwí'o uwátinkaraamba úwoimo imáyáamo úmae iyé'o ímbo ifátuwaiyanamo éna kentifo wíyómpakewi kembiwímó sáwí'o wéomba ím̄ba maitiyuwáíníye Ísu siyákiye.

Tómbó aawentamó on-ááí.

¹⁶ Ísu minááí simátimena séna Maníkómpá'ó inaí aantembo sé'a tómbá wéawentan-omba aasásói'-wáásímó ontembá ím̄ba miyán-oro. Miwí sésa waási suwánésa sésa kawe'á ésa tómbá wéawentan-owe síwae sésa tómbó ímbo naanten-tói'á matuwésa méraawe. Érai'a simátime'a súne. Miwítí méyámbá miwí túwí'a mósá wémaraam-beyamba é'a maiyáawe.

¹⁷ Miwí ésa miyá wéofo kembiwí tómbá wéawentan-omba tó'i'a wisuké'a ti'nóntáu paasé'a túmai kawe'á úmaraiyasa

¹⁸ waási tuwánésa tómbá wéawentan-owe ím̄ba síyana kentifo tuwánéna kawe'-méyámbá timíníye. Kentifon-ane'ó ímbo awánaawi aúpá'ó ombá awánaiwai kawe'-méyámbá timíníye Ísu siyákiye.

Wíyómpaken-kawe-tantaakon-aai.

Rúku 12:33-34

¹⁹ Ísu minááí simátimena séna marapá'ó méraamba sáwifa'-ontama ím̄ba máráaro. Maráíyan-ontama ufóíyaraamba ínana waigo náinana táúkaa'a ínasa mindámbá sáwí'a uwásuwesa umémbá maénááfo sáwifa'-ontama ím̄ba maré'a

²⁰ kawe-kísáú maíyana kentí kawe-tántáá'á wíyómpa'a wéíniye. Wíyómpa'a wéraimba ufóíyaraamba ím̄ba ínana waigo ím̄ba náinana táúkaa'a ím̄ba ínasa waási ím̄ba umémbá maíyana úwoi wéíniye.

²¹ Marapá'ó kentí óntamo wérainanamo éna marapátáfena tinkáínífo wíyómpa'o kentí óntamo wérainanamo éna wíyómpatafena tinkáíníye Ísu siyákiye.

Túranko kentí imáyáafimbo sámo kain-ááí.

Rúku 11:34-36

²² Ísu minááí simátimena séna túranko kentí imáyáafimbo sámo kain-tántáá'án-iye. Túrankomo kawe'ó úmaimo awánáínanamo éna seyaafá'-ímáyáá sáma káiñífo

²³ túrankomo ímbo kawe'ó úmaimo awánáínanamo éna seyaafá'-ímáyáá tuwinkáíníye. Marapá-tántáá'í-ímáyáá aantembo íyanamo éna kempímbó sámo kain-tántáá'ó ímbo wénamo éna kumeu'ó í-tántáákó óraa'a úmai wéíniye Ísu siyákiye.

Óntantafena Maníkóntáfénamo siyáin-aai.

Rúku 16:13

²⁴ Ísu minááí simátimena séna ímba kanaa'á kae-káwáá-wáásítí kísau wémæwe. Miyámó ésamo ésa moóráwigomba aamoí ésa moóráwigomba ímba aamoí uwánkanaawe. Miyámó ésamo ésa moóráwigoni kísau kawe'á úmai maésa moóráwigoni kísau tuwesaraí ónááwe. Miyáumai Maníkóní kísäumo maé'o é'a sáwifa'-ontamba maénäumne-imayaa ímba úmae iyónááwe. Sáwifa'-ontamba maénäumne-imayaamo é'o é'a Maníkóní kísau ímba maénááwe Ísu siyákiye.

Méraantafe'a ímba óraa'-imayaa oró-áái.

Rúku 12:22-31

²⁵ Ísu minááí simátimena séna minááí imáyáa é'a simátime'a súne. Méraamba ímba óraa'-imayaa é'a tómbó náiyantafe'a ímba óraa'-imayaa é'a kentúra'o unáánkwátóimo íyantafe'a ímba óraa'-imayaan-oro. Tómbó náiyamba úwoisambanifo waásimo méraamba óraa-tantaa'an-iye. Unáánkwátói íyamba úwoisambanifo waási túma óraa-tantaa'an-iye.

²⁶ Numagómpá'á imáyáan-oro. Numagó ímba kísau éna tómbá fáká'mai naaúmpa'a makéna wénaifo kentifo wíyómpakewi miwítí tómbá tímísasa wénaawe. Maníkón-aúranka'a kemá waási numagómbá íyáakaraamba póna kentí tómbó éna timíníye.

²⁷ Kembiwímó óraa'-imayaamo

é'o é'a maíyan-kanaa ímba kanaa'á ayáátááka'a méranaawe.

²⁸ Unáánkwátói íyantafe'a ímba óraa'-imayaa é'a waiwandáánká'á imáyáan-oro. Waiwandáánkó ímba kísau éna ímba wení unáánkwátói makáifo

²⁹ simátime'a súne. Naaofá'á Yúndaa-waasiti óraakon-awi'a Soromoní sáwifa'-unankwatoiye ko'naaririyé makówi úwasa waási awánésa kawe'án-iye sumbánifo waiwandáán-aramba awánésa óraa-kawé'an-iye wésewe.

³⁰ Ufá'á ko'naarirí-tántáá'é séna waiwandáámbá Maníkó makáiyé. Umá ímba waé'wae'a ínifo káfél'a ínasa aafáyáa waási agaisuwáiyamba Maníkó mintántáá'á imáyáa éna ko'naarirí-tántáá'á makáiyé. Miyáumai Maníkó waásisafena imáyáa éna kentí unáánkwátói timínífo kembiwí Maníkóntafé'a ímba kanaa'á wésuwa'nai-iwain-iye ímbo seráámbá wésewe.

³¹ Maníkó wétuwa'nai-imba pó'a tóné nonémó náiyantafe'a ímba óraa'-imayaa é'a unáánkwátóimo íyantafe'a ímba óraa'-imayaan-oro.

³² Maníkóní aambó ímbo arááiwáéwi tóné nonémó náiyantafesa óraa'-imayaa wéowe. Tómbó nombó ímbo wéne'o é'a púwófo séna kentifo imáyáa éna wétimifo imáyáa ímba óraa'-imayaa wée'a

³³ Maníkómó wení waásimo kawáánintafe'a aifa'á imáyáa é'a wembó arááímo tainí'o wéontafe'a imáyáa é'a miyámó owaná mintántáá'á wétimiye.

³⁴ Aúnkáwe aafáyáawe paápé índa-tantaatafe'a ímba óraa'-imayaa íyana tirunkó umbái táino. Káfél'a wérain-tantaatafe'a imáyáa é'a aafáyáamo paápé índa-tantaa'a awáné'a imáyáa é'a moórá-kanaa moórá-kanaamo paápé índa-tantaa'o awánaantemba imáyáan-oro Ísu siyákiye.

Ímba sáwí-AAI simátméro-AAI.

Rúku 6:37-38,41-42

¹ Ísu minááí simátimena séna tuwáné'o é'a sáwí-waasiye siyanamó éna Maníkó kentáfénawara'a miyá sínífo tuwáné'o é'a sáwí-waasiye sefó.

² Kawé'-áái wésimatime'a sáwí-AAI wésimatime'a íyantafena Maníkó kembá miyá ínkiye. Tíménteni'a úmai Maníkó miyáumai timíníye.

³ Kentúrampimba iya-arumbá wérais'a'o ombá ímba awánaamba kentí waási tuwáné'a enaúrampimba ayaantambá wéraiye wésefo ímba miyá seró.

⁴ Kentúrampimbo iya-arumbó ímbo awánaamba nórā kentí waási túrampinkembá tiyaantambá maitiyuwánæ wéseo.

⁵ Kaumbo-kae'-ááiwárá'-wáásín-ofo kentúrampinkembá iya-arumbá maisuké'a tuwáné'a kentí waási túrampinkembá tiyaantambá kanaa'á maitiyuwánáawe Ísu siyáye.

⁶ Kawe-tántáá'ó iyánkómbó ímbo áméntemba Maníkón-aai taraisíyawi ímba simátíméro. Simátimiyasamo ésa karaáná'a simátinkanaawe. Kawe-tántáá'ó pójgombo ímbo áméntemba Maníkón-aai ímba sínkáye wésewi ímba simátíméro. Simátimiyanamo éna minááigó fiyúndáraamba to'wíníye.

Maníkómpá'ó inaimó sen-áái.

Rúku 11:9-13

⁷ Ísu séna Maníkómpá'ó inaimó wésembe áísai úmae wéiyiyana timíníye. Áántamae'o wéiyiyana kentáái isáiníye. Wésaafa úmae iyíyana Maníkó aráátiminiye.

⁸ Áísai íyanamo éna Maníkó timíníye. Wéaantewanamo éna Maníkó kentáái isáiníye. Saafámo íyanamo éna Maníkó aráátiminiye.

⁹ Kemá iyámpóívara'-waasi kentáánintombo kisaamá simiyómó síya'o é'a ímba óntamba timiyamba kisaamá timénáawe.

¹⁰ Mofáá'a simiyómó síya'o é'a ímba iyaankafayaambá timénáawe.

¹¹ Énifo sáwí-waasi ombánifo kentáánintomba kawe-tántáá'á wétimefo wiyómpakembá kentáásifowa kawel'-aantemba iwái póna áísai iyawimo éna kawetántáá'á timíníye.

¹² Kembó tirááimo táínda-i'o úmaimo wétuwa'nai-iya'a miwí miyáumai túwa'nai oro. Minááimó simátimunda Mósese siyáin-aaiye Maníkón-aai simátímakowi siyáan-aaiye minkáé'-ááígóní áwáuma wésimatimune Ísu siyáye.

Kári'-ontagon-aai.

Rúku 13:24

¹³ Ísu séna kae'-óntámá wérais'a'a kári'-ontafimba iyáféráro. Óraa'-ontama óraa'-ankoni ontamán-ye. Maníkóní némpa'o maé'mae'o íyan-aempa'a minóráá'-ámpá'á wéwesa sáwífa'-waasi minóntáfimbá wégowe.

¹⁴ Kári'-ontama umbai-ánkóní ontamán-ye. Aúí'o úmaimo maé'mae'o íyan-aempa'a minúmbáí'-ámpá'á wéwesa sesimái-waasi aantemba minóntámá saafá úmai awánésa wéiyaferaawe Ísu siyáye.

Karo'-ááímó sen-kwáásí táái.

Rúku 6:43-44, Rúku 13:25-27

¹⁵ Ísu minááí simátimena séna tuwímbai karo'á simátimesa sésa Maníkón-aai simátimunda-waasi úne wésewi miwí káráwimai méraaro. Sipisípi-poigomo aáno úmaimo máíntemba miwí karo'-áwéyáá úmai wénombanifo kawel'-ímáyáá sáwí'a wéuwatinkaan-kwaasin-owe.

¹⁶ Miwití áwáumo awánánæ'o é'a miwití kísau awáné'a miwímó méraawini áwáuma awánaaro. Fekómó éna ímba áwiyanda-arankaamba iyáinífo fel'-arambá iyáiníye. Antirígómá afo'afáá'-arankaamba ímba iyáinífo antirí-aramba iyáiníye.

¹⁷ Miyáumai kawe-táigó kawel'-árámbá iyáísana sáwí-taigo sáwí-aramba wéiyaiye.

¹⁸ Kawe-táigó ímba sáwí-aramba iyáísana sáwí-taigo ímba kawel'-árámbá iyáísasa

¹⁹ kawel'-árámbó ímbo iyáin-taima ayáímai iyafímbá wéagaisuwaawe.

20 Miyáumai minkáró'-wáásítí kísau awáné'a miwítí áwáuma miyáráán-úmai awánánáwe.

21 Kentáfesa kesí Fasi'aénkón-ye wésewiwara'a Maníkó ímba seyaafá'nánká kárawinda póna kesifo wíyómpakewimbo arááimo tainí'o wéowi aantenka'a káráwiyiniye.

22 Maníkó seyaafá'nánká méraawini áwáusafesa tísai índa-kanaa tíndara'a kentáfesa sáwfá'-waasi sésa Fasi'aénkóo ení fasi'aéntámbá Maníkón-aai simátímaumne. Ení fasi'aéntámbá waási tirumpinkémbá sáwi-amutamba maitíyukaumne. Ení fasi'aéntámbá fí'o-fi'on-kawe-kisau ímbo awánaraan-kisau maiyáumne síyambanifo

23 simátíme'a súne. Ímba kesí waási é'a sáwi-kisau wémaen-kwaasin-ofo kóro kemá sénaumne Ísu siyáye.

Naambó urááyawi-taaí.

Rúku 6:47-49

24 Ísu mináái simátimena séna kesáái isésa wéaraaiwaewi miyán-kwáásímó simátíméndara'a ísáaro. Kawe'-ímáyáwárá'-wáásí fasi'aén-dámbá ónae sésa mai'á u'maesá kumémesa óntanka'a naamayáámbá mufaimai naambá úmaraiyana

25 aa'á téna óraa'-nomba fínana mindámbá ímba tawisínda fasi'ámai wéena óntanka'-nomba póna úwoi wéniye.

26 Énifo kesááimo isésamo ímbo kawe'ó úmaimo wéisaiyawi miyán-kwáásímó simátíméndara'a ísáaro. Naambá ónae sésa ímba mai'á ukésa iyamba nonáámááiyá'a paáká'a úmakaiyana

27 óraa'-a'a téna nombá fiyéna mindámbá tawísíuwainana sáwi'a ínýe Ísu siyáye.

28 Ísu mináái simátimuwasá túwaandu urón-kwaasi isésa

29 ámáámba sen-kwáásímó sentembá ímba sifó óraa'-waasigoraamba siyé sésa táátafesa uráawe.

8

Ísu námombo kón-kwaasi kawe'ó uwánkarain-aai.

Mááka 1:40-44, Rúku 5:12-14

1 Táátafesa uwaná Ísu minómápákémbá kumúwasa sáwifa'nanka ánaaemba arááíwáúwana

2 moóráwigo námombo kón-kwaasi Ísumpa'a téna óraakon-ye séna aísamaifimba takífaena séna kentáfénamo ankáínamo e kanaa'á aúí'a uwásinkainone súwana

3 Ísu ayáámba ane'á ta'ótorena séna miyá ónaumpo enáúra'a karefó'a kawáúwiye súwana minúwóiyáámbá kawáúguwana

4 Ísu séna enáúra'o uwánqunda-aai simátimenafo enáúra'a kawáúwifo naaofá'ó Mósesemo siyáintemba ámáán-kisau-waasifa'a wéma enáúma máaraatime póima tímínasa Maníkóntáfesa ísámai tufú'mai agaíyasa seyaafá'nánká awánésa áúrakemba kawáúwiye sénááwe Ísu siyáye.

Rómu-i-waasigon-aai.

Rúku 7:1-10

5 Ísu mináái simásuwena Kápaneamu-naopa'a kúwana Rómu-i-waasiti kawáágó ména Ísumpa'a téna óraaka séna

6 óraakoo kesí kísau-waasi naaúmpa'a ména óraa'-ai'a isaná áúwawaako ímba úwaaauwa wéisana méraiye súwana

7 Ísu séna koasófankanaumne súwana

⁸ wemá séna kemá kári'-waasi úmpo emá óraa'-waasi ómpo kesí naaúmpa'a íyínda uwófí'a ínompo ifátuwe aaí aantemba sinaná kesí kísau-waasi asófáíno.

⁹ Kewárá'a kawáá-kísáúgóní áwáuma awánaraunda kesí kawáágó sisá'a wení kísau wémael'a kesí i-wáásisáfí'a súnasa kesí kísau wémaewe. Moóráwigontafe'a sé'a waaó súnana wéwisa'a moóráwigontafe'a sé'a tiyó súnana wétisa'a kesí kísau-waasisafe'a miyá uwómó súndantemba miyá wéofo úwoi aaí aantemba sinaná kesí kísau-waasi asófáíno súwana

¹⁰ Ísu minááí iséna áátafena éna wembó arááiwa'maesamo kun-kwáásisóntáfena séna simátime'a súne. Minkwáásí Rómu-waasigo kentáfena súwa'nai í-fásí'áémbá tokáiyé wésifo kesí waási Ísareri-waasifinkene fí'on-kwaasifinkene ímba miyán-ááí wésewe.

¹¹ Simátíménda ísáaro. Aafáúmó íyáúsipakene kúwáféráípkene fí'o-fí'on-aempakene sáwifa'nanka tóso ésa Maníkó wení waásimo kawáánipa'a mésa kentíwá'ná Émbaramuwe Áísáakiye Yékopupe tómbá náyambanifo

¹² mindárau tísaafitantambo uráawi miwí túma maimaé wéyesá sésa Maníkó kawáánipata ménaumne wésewi tí'maena kumeu'ó in-áémpá'a tiywáínasa ifí'á wétesa sáwí'a úmai mésa túwááyaamba umpufuwónááwe Ísu simátimena

¹³ Rómu-i-waasiti kawáágóntáfena séna emó kentáfemo séndantemba miyá onaná asófainifo ení naaúmpa'a waaó súwana minkánáá wení kísau-waasi asófankaraiye.

Ísu tí'o ún-kwaasimo asófatinkarain-aai.

Mááka 1:29-34, Rúku 4:38-41

¹⁴ Ísu Pítaani naaúmpa'a iména awánomba Pítaan-áráandaomba áuiya kówana mérowana

¹⁵ ayáánka'a ta'ótotorowana mináúiyá tasí úwana íyáfasinkena tómbá kúfu'a uwátímakaiye.

¹⁶ Úwasa fenómpinka'a sáwí-amutamba tirumpimbó méron-kwaasi tí'maesá Ísumpa'a túwana aaí séna sáwí-amutamba tirumpinkémbá maitiyuwówasa kóuwana tí'o ún-kwaasi asófatinkaraiye.

¹⁷ Naaofá'a Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya agaimaréna Ísuntafena séna sí'o wéimba asófasinkena sí'o wéimba tasí uwásínkaraiye

agaimaréna siyónka'a póna Ísu miyá urákiye.

Ísumba arááiwaenaemo siyáan-aai.

Rúku 9:57-60

¹⁸ Moórá-kanaa sáwifa'nanka tóso ésa Ísun-amándára'a mérowana tuwánéna wení waásisafena séna nonkwaauánkóní menáípátá kónae súwana

¹⁹ moóráwigo ámáámba sún-kwaasigo téna séna seyaafá'-náópa'o níndafa'a esé'a nónaqumne súwana

²⁰ Ísu minkwáásigómbá áísaí ena séna emó sénda súnda-aai imáyáan-uwo. Waankó taaiyaifimbá wáísana numagó ánáamba úmarena wéwaifo kemá waási úranko ímba naambá úmaren'a wéwaumne súwana

²¹ moóráwigo wembó arááiwauwai séna óraakoo méraanana kesifo puwína utámare'a embá arááiwaenaumne súwana

²² Ísu séna ímbanifo kesáái ímbo isésamo pukáan-kwaasiyaamba owí puwíyan-kwaasi utátinkanaafo emá kembá sirááiwauwo Ísu siyákiye.

Óraa-fiyunda torówanamo Ísu mafaimakáin-aai.

Mááka 4:36-41, Rúku 8:22-25

23 Ísu minááí simámena wení kísau-waasiye nompín-táómpimba íyátesa nonkwaauánkóní menáípá'á kumbá

24 Ísu aún-kwaigurówana minkwaaúmpá'á óraa-fiyunda torówana nonkó tufántááfan-éna nompín-táómpimba ówitowasa kúwáfekunafo sésa

25 inkaisésa Ísumba koaúsésa sésa Fasi'aénkó puwúnafosa súwa'nai uwo suwaná

26 nóintafera wéinkaisoo. Kentimankúnkúmba kári'an-iye séna íyáfasinena fiyúndágonte nonkóntétafena óraaka séna mafáékaiyo súwasarai fiyúndágoe nonkóe'a mafáúyana nonkó kará'náguwana

27 táá'a úwasa keáimbá sésa nórán-kwaasiya'iyo. Fiyúndágoe nonkóe'a wenáái isaíyó sésa tiyáámba ufakésa táátafesa ésa siyáawe.

Sáwi-amutambo maitíyukain-aai.

Mááka 5:1-17, Rúku 8:26-37

28 Simásuwesa mindómpín-táómpimbo kumbá Káríri-marama tínaaempa'a wérowana Kégésaa-marama túrampa'a wérowasa mimbáráfá'á kumbá Ísu mindómpín-táómpinkemba kumúwasarai kae'nárai wempá'á tiyááye. Minkáé'nárai sáwi-amutamba tirumpimbá mérowasarai waásimo utátínkón-ontan-aifa'a mésarai túwáífiya wéuyasa waási inkaisésa minkáé'náraimo méroyapa'a ímba kuwasarái minkáé'nárai Ísumpa'a téasarai

29 óraaka sésarai Maníkón-ááninkoo síkami-kanaa ímba tiyáisa síkaminiyerai wétene suyasá

30 ewaa'lá sáwífa-poima mésa umá wénowasa

31 minkáé'nárai tirumpinké-sáwí-ámútántómbá Ísuntafesa sésa si'mátuwesaamo e mimpói tirumpimbá si'maraao suwaná

32 miyán-oró súwasa sáwí-amutantomba minkáé'nárai tirumpinkémbá kárúwesa póí-tirumpimba koférówasa mimpóisombá seyaafá'á ámémpakemba tuwaantantésa nonkwaauámpimbá kúwáférómbera putásowasa

33 póýa'o tafíkówi awánésa minúwóiyáán-úmai naaópa'a wésa póígomo úne Ísumo minkáé'náraimo uwátinkone mósimatim-besimati uwasá

34 isésa koawánánæ sésa kumbá koawánésa Ísuntafesa sésa maambáráfá'á ifá siywésa kówoo siyáawe.

9

Ísu aísamaimo pukówimba kawe'ó uwánkarain-aai.

Mááka 2:1-12, Rúku 5:17-26

1 Suwaná Ísu wení kísau-waasiye nompín-táómpimba íyátesa kumbá wení naaópa'a marapá'á kúmúwasa

2 tuwímbai aísamaimo pukówimba wandaifímbá marésa taawiya'maésa tésa Ísumpa'a máánkótana Ísu tuwánéna taawiya'maésamo tun-kwáásímó érai'a kawe'á uwánkainiye-imayaamo umbá Ísu tuwánéna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna kesí waásiyo ení sáwí-imaya maiyauwáúmne súwasa

3 ámáámbo sun-kwáásí keáimbá sésa Maníkó weyáá sáwí-imaya maiyauwáínifo minkwáásígó Maníkómbá karaáná'a wéankaiye suwaná

4 Ísu miwítí imáyáa tuwánéna nóráséra miyá-sáwí-ímáyáá wéoo.

5 Moóráwigó aísamaimo pukáindawintafenamo séna ení sáwí-imaya maiyauwáúmne sínasamo ésa éraira sí karorá síyó sénááwe. Énifo moóráwigomo aísamaimo pukáindawintafenamo séna íyáfasine eyááríka'a waaó sínasamo ésa éraira sí karorá síyó sésa awánánááwe.

⁶ Kemá waási úranko marapá'ó méräunda waásiti sáwí-imayaa maitiyuwáúnda-fasi'aembä tokáumpo aráátíménda awánánááwe séna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna íyáfasinke ení wandaaimá maimaé ení naaópa'a waaó súwana

⁷ íyáfasinena wení naaópa'a kúwasa

⁸ mérowi Ísumo úmba awánésa táátafesa ésa Maníkón-áwí'a mósá marésa sésa Maníkó minkwáásigómbá fasi'aémbá ámísana póna miyá uráiyé sésa táátafesa ésa tiyáámba tóipimba fáákaawe.

Ísu Mátíyumbo áántarain-aai.

Mááka 2:13-17, Rúku 5:27-32

⁹ Suwaná Ísu tuwéna wéna awánómba moóráwigon-awi'a Mátíyu taakisimó máún-daumpa'a mérowana awánéna séna íyáfasine kesé'a tiyó súwana íyáfasinena wembá arááiwa'maena kúwasa

¹⁰ Ísu wení kísau-waasiye Mátíyuni naaúmpa'a imésa tómbá wénowasa sáwífa'nanka taakisimó máún-kwaasiye sáwí'o un-kwáásiyé mindáúmpá'á imésa nowasá

¹¹ ámáán-kawaa-waasi awánésa Ísuni kísau-waasisafesa tísai esa sésa kentí óraako nórä sénawa taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwí'o on-kwáásisé'a tómbá wénaiyo suwaná

¹² Ísu iséna séna tíyofaan-kwaasi kawel'-úmaimo méraan-kwaasi ímba wétuwa'nai-ofotí'o in-kwáásí wétuwa'nai-owe.

¹³ Mindásafe'a arupíse úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'á tíwae sé'a ímba kunkáumpo sáwí'o úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'á tíwae sé'a kunkáumne. Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkó séna

póimo tufú'maimo agaimáimo símémba kanaán-ifo tirumbó wéuwartinkaamba óraa'-aamoi wéune

siyáimba mindásafe'a imáyáa é'a miyá wéumpo minááígóní áwáuma isé'a miyán-oro Ísu siyáiyé.

Tómbó aawentamó on-áái.

Mááka 2:18-22, Rúku 5:33-39

¹⁴ Súwasa Yóni nombó maitínkáiwaini kísau-waasi Ísumpa'a tésa áísai esa sésa keséta ámáán-kawaa-waasiye moórá-mora-kanaa Maníkóntaféta imáyáa éta tómbá ímbo náúnda inaí aantemba wésumpo ení kísau-waasi ímba miyá ombá tómbá úwoi wénaawe. Nórä sésawa miyá wéoo suwaná

¹⁵ Ísu séna moóráwigo aaremó maíndawi amááraasomba tanómbo kautimínda miwísé'a mérainqsa aamoí ésa mintómbá ímba a'áo sénááfo úwoi nánááwe. Ánaaembä minkwáásigómbá aí'mae kóiyasa minkánáá amááraasomba tirunkó sáwí'a ínasa tómbá a'áo sénááwe Ísu séna wemó ánaaembä tiyuwénamo iyíndasafena mináái siyáiyé.

¹⁶ Ísu mináái simátimena séna ááéraan-ampantamo afaa'ó wéraisasamo ombá aú-ampanta ímba kárámai wéfaruwowe. Miyámó íyanamo éna aú-ampantago sáwí'a ínana ááéraan-ampantago aú-ampantaraamba ímba íníye.

¹⁷ Aú-anda-aran-domba ááéraa-sipisipi-asi-anafeumpimba ímba wéfatimaraawe. Miyámó íyanamo éna aú-anda-aran-donko óraa'a éna ááéraan-anafeumba kafaména sáwí'a ínana mindómbá úwoifa'a fatíwiniye. Mindásafesa aú-anda-aran-domba aú-sipisipi-asi-anafeumpimba wéfatimaraawana minándá-árán-dóné misípísípí-ási-anafeune kawel'á úmai wéraiye Ísu siyáiyé.

Inaamarúgóe aaregóngté-taai.

Mááka 5:22-43, Rúku 8:41-56

18 Ísu minááí wésimatumuwan moóráwigo ámáán-danka'o káráwiyowi téna Ísu óraakon-iye séna aísamaifimba kífaena séna kesiyáámúmba puwínena wéifo tiyé ane'á kota'ótorenana íyáfasinaino súwana

19 Ísu íyáfasinena wení kísau-waasiye miwá-íyáíse'a kumbá

20 moórá-ininkomba áí'a ún-ininko sisamaifakemba kae'á kumbaimái-aatai naaeyámba ankówana miníninkó Ísumba arááíwa'maena wéwena wení unáánkwatói áráíya'a kota'ótorena

21 imáyáa éna séna wení unáánkwatói áráíya'a kota'ótóráánanama sí'a ésinkainiye-imayaa éna kota'ótorowana

22 Ísu faé'mai awánénéga séna kesímánaako áá'a ímba íno. Kentáfé sé érai'a súwa'nai índawin-iye sénda póna áí'a é'ánkáíye súwana minkánáá kawe'á úmai méraiye.

23 Kawe'á úmai mérowana Ísu wéna ámáán-danka'o káráwiyowini naambó wéronka'a wéna awánómba túwaandu úmaimo méron-kwaasi uwíyemba wétufuwesa óraal-ifil'a wétowana Ísu tuwánéna

24 séna máápa'a kúmóro. Minárásígó ímba pukáifo úwoi aúmá wéraiye súwasa Ísun-awiyáái uwaná

25 Ísu ti'mátuwowasa máápa'a kúwákárúwowana minárásígó pukópa'a iyéna ayáánka'a ta'ótorowana minárásígó íyáfasinowana

26 Ísumo ún-aai wété urákiye.

Ísu túramba kafíkondarai kawe'ó uwátínkaraín-aai.

27 Minááí wété úwana minkákémbá Ísu aampa'á kúmba kae'nárai túramba kafíkondarai wembá arááíwa'maesarai wésarai óraaka sésarai Téfítini akún-ándáfákewí ómpo arunkái uwásinkaa suyaná

28 maréna naaúmpa'a imérowasarai minkáé'nárai wesé'a iméroyana Ísu tísai ena séna kentáfékai sékai súramba kanaa'á kawe'á uwásinkainiyewa wéseyo Ísu súwasarai óraakoo kanaámpó miyá ínone suyaná

29 kentáfékai miyásáfékai érai'e séyamba póna túramba kawe'á íno súwasarai

30 túramba awánamai kawe'á uyaná Ísu óraaka simátimena séna kemó únda ímba simátímekayo súwasarai

31 ifátuwesarai wemó úmba mósimatim-besimatimba uyaná wété urákiye.

Ísu amóíkaratan-kwaasi kawe'ó uwánkarain-aai.

32 Minkáé'nárai kuyasá tuwímbai moóráwigomba áí'mesa Ísumpa'a tuwaná we-narumpimbá sáwí-amutamba mérontafena minkwáásígó ímba aaí wésuwasá áí'mesa Ísumpa'a máánkówana

33 Ísu maiyauwówana kóuwana minkwáásígó aaí súwasa sáwf'a'nanka awánésa táátafesa ésa sésa Ísareri-waasisa éta naaófá'a miyán-kísáú ímba awánaraundasa káfél'warata ímba wéawanqumne sumbánifo

34 ámáán-kawaa-waasi sésa sáwí-amutantonti kawáágó fasi'aémbá ámísana tokéna póna sáwí-amutamba wémaitiyuawaiye siyáwe.

Ísumo arumbó uwátínkaraín-aai.

35 Ísu naaó'-nao'a óraal-naopa'e kári'-naopa'e wénena ámáán-daumpimpa'a iména Maníkó wení waásimo kawáánin-aai ásé-aai simátíma'maena iyéna fí'o-fl'on-tí'o ún-kwaasi asófatinkaraiye.

³⁶ Ísu miyá wéuwasa sáwifa'nanka'o tóso umbá tuwánéna séna sipisípiya'o ímbo káráwiyaawimo ímbo méraisasamo sipisípimo sáwí'o úmaimo nóntemba miyá owasá ímba túwa'nai úmae wénowasa sáwí'a wéowe séna arumbá uwátinkena

³⁷ waásima Maníkómpá'a tíwae-imayaa éna wení kísau-waasisafena séna kísaufa'a sáwifa-tomba áfu karáisasa mintómbá fakaráiyán-kwaasi sesimái-waasi méraamba pó'a

³⁸ kísaugoni afowámpá'a inaí síyana kísau-waasi ti'maráínasa mintómbá fakaránáawe Ísu siyáye.

10

Ísu wení waási kísaura'o ti'mákain-aai.

Mááka 3:13-19, 6:7-13, Rúku 6:12-16, 9:1-5

¹ Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi táántowasa tuwaná waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitíyu'mae'a nóró-fasi'aemba tiména fí'on-tí'o ún-kwaasi asófatinkai-fasi'aemba tímakaiye.

² Fasi'aémbá tiména wení kísaura'a ti'maréna séna kesí aantá-waasin-owe súwai túwí'a moóráwigo Sáímoniye séna aú-awi'a Pítaawe simánkena moóráwigo Pítaan-áfáko Énduruni moóráwigo Sépétin-ááninko Yémísini moóráwigo Yémisin-áfáko Yónini moóráwigo

³ Fíripíni moóráwigo Pátóromiyuni moóráwigo Tómaasini moóráwigo Mátíyu wemá taakisimó maúwaini moóráwigo Áráfíásin-ááninko Yémísini moóráwigo Tándiyasini

⁴ moóráwigo Sáímoni wemá Rómu-kamani-waasi ti'mátuwanae siyáiwaini moóráwigo Yúndasi-Ísakerioti wemá ánaaemba Ísumba wení namuro-wáásimó aráátímakaiwai miyáumai-waasi Ísuní kísau-waasin-owe.

⁵ Ísu minkwáásí sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi ti'maréna séna kosimátima'mae nóró. Fí'onkaa-waasiti naaópa'e Sámériyaa-waasiti naaópa'e ímba né'a

⁶ kentí waási Ísareri-waasiti naaópimpá'a nóró. Sipisípiya'o ímbo káráwiyaiwaimo ímbo méraisasamo sipisípimo sáwí'o úmaimo nóntemba Ísareri-waasi miyámó wéomba

⁷ kosimátíme'a sé'a Maníkó wení waásimo kawáánimba wéombaraiye kosimátima'mae'a nóró.

⁸ Tí'o in-kwáásí asófatinke'a púwón-kwaasi íyáfasintinke'a námombo karáin-kwaasi túma kawe'á uwátinke'a sáwí-amutamba tirumpimbá méraan-kwaasi maitiyúwáanasa kónáawe. Minkísáúgóní fasi'aémbá úwoi timúna'a ímba óntamba méyámbakaafó úwoi kawe'á uwátinkáaro.

⁹ Aampa'ó wíyamba ímba moórá-tantaa'a maimaé koró. Óntamba ímba unáámpímbá fáítumae'a wé'a

¹⁰ tón-únámbá ímba maimaé wé'a tísamai ánáamba ímba maimaé wé'a táúmba ímba maimaé koró. Moórá-mora unáánkwátói timantentén-úmai kufé'mae'a koró. Túwa'nai íywí káráwiyyonaafó tuwímbai-tantaa'a ímba maíyamba úwoi koró.

¹¹ Maníkón-aaímo simátimiyanafe'a moórá-naopa'o wíyamba kembiwímó naambó timíndawimba saafá é'a mindáúmpá'-aantemba mé'a kentí kísau maimái tai'é'a mindámbá tuwé'a fí'on-daopa'a koró.

¹² Moórá-naumpa'o iyíyamba méraiyan-kwaasisafe'a sé'a kawe'á úmai méraaro síyasa

¹³ kembiwímó káráwiyyanamo éna Maníkó kawe'á uwátinkainifo ímbo káráwiyyanamo éna Maníkó kembiwí aantemba kawe'á uwátinkainiye.

14 Moórá-naopa'o wíyambo naambá ímbo timésamo kentáái ímbo isáýanamo éna Maníkó mindáópaken-kwaasi ímba aamoí uwátinkainifo aaraámbare'a aiyowáí'a é'a tísamaifakem-baramo uwáéntenkaani'a oro. Mindáúmpárá'i mindáópara'ijo tuwé'a koró.

15 Simátíménda ísáaro. Maníkó waási méraawini áwáusafenamo tísai índakanaa tínda naaofá'ó Sóndómu-naopa'e Kómóraa-naopa'e méraan-kwaasi sáwí'o uráantafena sáwí-meyamba timíníye. Kembiwímó tínaaembo uwátimiyán-kwaasi sáwí-meyamba timíníye. Minkwáásisontí sáwí-meyanko Sóndómu-naopakewiye Kómóraa-naopakewiyeti sáwí-meyankomba íyáákainiye Ísu siyáyiye.

Sáwí'o uwátinkaiyan-aai.

16 Ísu minááí simátimena séna simátíménda ísáaro. Sipisípimo wisanamó áwáífiyaase'o in-iyánkómó intenkáámbó on-kwáásifimbá ti'maránaumne. Kawe'-ímáyáawárá'-wáásíyáámbá úmai mé'a sáwí'o uwátinkaiyambo é'a ímba anondáá sáwí'a iyamba aáno úmai méraaro.

17 Káráwiyoro. Óraa'-amaan-kisau-waasi kembiwí tí'maesä óraa'-waasifa'a mótingesa aaifimbá maitinkesa ámáán-daumpa'a mótingesa túwiyonku'-nésa

18 kentáf'e'o fasi'ámaimo méraantafesa ta'óto'mai tí'maesä kámáni-oraa'-waasifa'e kawáánon-kwaasifa'e maitinkesa aaifimbá maitinkáíya'a miwí kesáái simátim'e'a fí'onkaa-waasisonte kesáái simátimenaawe.

19-20 Aaimó simátinkénka'a nórán-aaiya sénaumno-imayaá ímba óraa'a é'a ímba kentí imáyáafinken-aai sénááfo kentifoní ámútankó

íyan-aai úwoi tááka tinkáína'a sénááwe.

21 Tuwímbai tífá'awaawi tí'mai fí'owiya'a tinkáíyasa títkamiyasa puwónááwe. Tifoísáimo ésa tíráámarimba tí'mai fí'owiya'a tinkáíyasa títkamiyasa puwónááwe. Iyámpoísombo ésa tinófoima tí'mai fí'owiya'a tinkáíyasa títkamiyasa puwónááwe.

22 Kentáf'e'o fasi'ámaimo méraantafesa títkamiyasa puwónááwe. Kentáf'e'o fasi'ámaimo méraantafesa títkamiyasa puwónááwe. Kentáf'e'o fasi'ámaimo méwi Maníkó kawepá'á métinkainiye.

23 Moórá-naopa'o méwasamo sáwí'o uwátinkéwa'o é'a tiyuwé'a tuwaantanté'a fí'on-daopa'a koró. Simátíménda ísáaro. Ísareri-waasiti naaó'-nao'a simátíma'mae'a wéniyana minkísáú ímba taí'áraindara'a kemá waási úranko aneka'á kumónaumne.

24 Ifó'-wáásígó uwáítáí'-iwáimbá ímba wéiyakaiye. Kísau-waasigo wení óraa'-waasi ímba wéiyakaiye.

25 Ifó'-wáásígó uwáítáí'-in-kwáásígómó índantemba ínaye. Kísau-waasigo wení óraa'-waasigomo índantemba ínaye. Miyáumai kemá óraako únasa símai sáwí'a uwásinkesa sésa sáwí'-amutantonti kawáágón-áwí'a Píyésepuri iyémá wésewe. Miyá wésembe pósá kesí waási símai áfááraumai sáwí'a uwátinkanaawe Ísu siyáyiye.

26 Ísu simátimena séna minááí imáyáa é'a waási táároi ímba inkaisé'a méraaro. Aúpá'ó wérain-tantaa'a seyaafá'á afora'á paápé ínasa awánánááwe. Kumeupá'á wérain-tantaa'a afora'á paápé ínasa awánánááwe. Mindásafe'a waási táároi ímba inkáísóro.

27 Aúpá'ó simátíménda afora'á simátíméro. Kembiwímó simátíménda-aai sáwífa'-waasimo túwaandu íya'a simátíméro.

28 Títkamiya'o puwíyan-kwaasi táároi ímba inkáísóro. Miwí kentimambá ímba títkambai tai'ánaáfo Maníkón-áároi aantemba inkáísóro. Wemó éna ónkaifa'a túwara'e timankwárá'é tuwáíñasa méranaawe.

29 Maarán-ááí imáyáan-oro. Kári'a téntémpaaran-dumama kae'-númámá kári'-ontankakemba siyáánkai-toyaaraamba wémeyanofo Maníkó kíyaan-dumama káráwiyena ímbo kanaán-iyemo sínanamo éna ímba puwéna marapá'á kumínifo

³⁰⁻³¹ sáwífa'-numama Maníkón-aúranka'a ímba óraa-tantaa'an-ifo waási óraa-tantaa'a owaná póna káráwiyyena seyaafá-tántáá'á wéawanena kenti'nótáuwara'a wétoraumai wéawanaifo ímba
tá'a íno Ísu siyáiyeye.

Ísun-awi'a aforatáámó senda-áái.

Rúku 12:8-9

³² Ísu minááí simátimena séna seyaafá'-wáásí túranka'a kentáfesa sésa kesí óraakon-
iye síyawisafe'a kesifo wíyómpakewin-aúranka'a sé'a kesí waásin-owe sénaumne.

³³ Énifo waási túranka'a kembá tínaaemba uwásiywísafe'a kesifo wíyómpakewin-
aúranka'a sínaaemba uwátinkanaumne Ísu siyáiyeye.

³⁴ Ísu minááí simátimena séna kentáfél'a maarán-ímáyáá ímba oro. Waási seyaafá'á
aáno úmai méraantafena marapá'a kunkáiyeye. Ímbanifo marapá'ó kunkáunda maarán-
iye. Waási tuwínkaa'-ésa tuwímbai kesáái isáiyasa tuwímbai aaisambá sénááwe.

³⁵ Káfél'wara aáno'wara'a kesááisafesa maará ónááwe. Afowá moórá-imayaa ínana
ááninko fí'on-imayaa ínýye. Anówá moórá-imayaa ínana ayáámunko fí'on-imayaa ínýye.
Anááfukowe fí'o-fí'on-imayaa óyááye.

³⁶ Moórágígo wenamáárawi wení namuro-wáásíyáámbá úmai ónááwe. Kesááisafesa
miyáumai miwítí imáyáá tuwínkaa'a ónááwe Ísu siyáiyeye.

³⁷ Ísu minááí simátimena séna kesí waási-i'a ónae síyawi aifa'á tinófoye táánine
tiyáámúne tirumbá timésa ánaaemba kembá tirumbá símém̄ba uwófí'an-owe.

³⁸ Kemó púwónda-aaraa-taimo súwaata'mae'o kondantembá kesí waási-i'a íyawi
umbai-tántáá'á timíyasa minúmbái-tántáá'á ímba maimaésa kembó sirááiwaiyamba
uwófí'a ónááwe.

³⁹ Tirááimo táínda-i'o ésa ímba kawe'á úmai méranaafo kentáfesa imáyáá ésamo
tirááimo táínda-tantaa'a tuwésa puwésa aú'l'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónááwe Ísu
siyáiyeye.

⁴⁰ Ísu minááí simátimena séna ti'maráandawi kentáái isáiyawi kesááiwara'a isánááwe.
Kesáái isáiyawi si'mákaiwain-aaiwara'a isánááwe.

⁴¹ Maníkón-aaí simátimindawi tuwímbaifa'a wínasa sésa Maníkón-aaí
wésimatimendawi ónda pó'a enáái isánaumne síyawi wésimatimiwaimba Maníkó kawel'-
meyámbá aména wéisaiyawiwara'a miyám-béyámbá timíníye. Arupíse úmai mériwai
tuwímbaifa'a wínasa sésa arupíse úmai méraandawi ónda pó'a enáái isánaumne síyawi
arupíse úmai mérainda-waasigomba Maníkó kawel'-meyámbá aména wéisaiyawiwara'a
miyám-béyámbá timíníye.

⁴² Kesí waási awánésa sésa úwoisan-kwaasi imbánifo Ísuni waási-i'a uráamba pó'a
áwa'nai ónae sésa kári-tantaa'a nombá amíyana Maníkó kawel'-meyámbá timíníye Ísu
siyáiyeye.

11

Yóni nombó maitínkáíwain-aaí.

Rúku 7:18-35

¹ Ísu wení kísau-waasi sísaifakemba kae'á kumbaimái-waasi mináyáátáá'-ááí
simátimena mimbáráfá'a tuwéna fí'o-fí'on-daopa'a wenáái kouwáítáí'-úmae wénena
wenáái simátmakaiye.

² Simátimuwana Yóni ándá-naumpa'a mérónka'a Maníkómó íyáfasinankaiwai Káráísiti
ún-aaí iséna wení kísau-waasi ti'marówasarai Ísumpa'a téasarai

³ áísai esarai sésa kumínonemo siyáawiya'o. Fí'owawa ónómpo kumíndawinta amu'maránaumne suyaná

⁴ Ísu séna tauwerékai isááyane awánááyane Yónimba kosimámekai sékai

⁵ túrambo kafíkáiwai túramba awánaawana táá'o káúnkaiwai táá'a ísááwana tísamaimo pukáiwai kawe'-úmai tín-taawaná námombo kaiwái kawe'á uwátinkena pukáan-kwaasi íyáfasantinkena úwoi-waasi ásé-aai simátimena séna

⁶ kentáfena ímba kae'-ímáyáá íyawi tirunkó kawe'á wéye siyé Yónimba kosimámekaiyo Ísu súwasarai kuráaye.

⁷ Yónini kísau-waasiyai tauwerésarai kuyaná Ísu Yónin-aai seyaafá'-wáásí simátimena séna Yóni máásai-marafa'a méraisa'a koawáné'a nórán-imayaawa wéera koawánaraao. Fiyúndá toréna umó móma'mema'o intenkáán-kwáásí Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Yóni ímba miyán-kwáásín-ifo fasilaén-kwáásín-iye.

⁸ Nórán-imayaawa wéera koawánaraao. Kawe'-únánkwátói úmakain-kwaasi Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ímbanifo miyán-kwáásí kawe'-únánkwátóiwara'-waasi óraa'-waasiti naaúmpa'a méraawe.

⁹ Nórán-imayaawa wéera koawánaraao. Maníkón-aaimo siwáí Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ewé Maníkón-aaimo siwáín-iye. Érai'a simátime súne. Wemá Maníkón-aaimo siyáawai íyáákuraiye.

¹⁰ Maníkón-aai aúfáífimba Yónin-aai símai agaimaréna séna

Maníkó séna isaaó. Moóráwigomba ai'maráanana kesáái maimaéna ení aifa'á wéna ení aambá wiýíniye siyákiye gaimaréna siyáimba Yónintafena siyákiye.

¹¹ Simátíménda ísáaro. Yóni nombó maitínkáiwaini kísaugo seyaafá'-wáásítí kísaugomba íyáákaisana Maníkó kawe'á uwánkaraifo Maníkó wení waásiya'o kawáánin-kwaasi óraa'-waasiye úwoi-waasiye óraa-kawe'á uwátinkainiye.

¹² Yóni nombó maitínkáiwai Maníkón-aai simátimindasafena ómbakainkemba kafé'wara'a tuwímbai Maníkó kawáánipa'a íyófo sésa aambá faiyónae sésa óraa-kisau máéwasa tuwímbai aamoí ésa Maníkó kenká'a kawáánínkwae wésewe.

¹³ Naaofá'a Maníkón-aai simátímakowiye Móseseewe Maníkó wení waásimo kawááninda paápé ínkiye-aai suwaná ánaaembá Yóni paápé uráyiye.

¹⁴ Naaofá'a Íráiyaa maé'éiwai aneka'a paápé ínkiye-aai suwa'a minááímó siyáan-aaisafe'a érai'e sewa'a kemá sé'a Íráiyaaantafesamo siyáamba Yónintafesa siyáawe wésunda minááísafé'a érai'e seró.

¹⁵ Ísáán-kwaasi ísámái kawe'án-oró Ísu siyákiye.

¹⁶ Ísu minááí simátimena moórá-aaiwara'a simátimena séna kafé'o méraankwaasi nórán-kwaasiyaanewa sénaumno. Miyán-kwáásíyáámbán-owe. Iyámpóiombá naaópa'a marupímbá mésa áaféma wétesa moórá-aempa'o méraan-iyampoi táantesa sésa tiyé'a imá seró.

¹⁷ Moórá-isá súna'a ímba táásái uráawe. Tirumbó in-ísá súna'a ímba ifi'á taráawe siyáawe. Énifo miniyámpóiomuráantemba maaméraan-kwaasi miyá wéowe.

¹⁸ Yóni nombó maitínkáiwai ména ándá-aran-domba ímba wénena Maníkóntaféna imáyáá éna tónkwárá'a ímba wénaisasa wentáfesa sésa sáwi-amutamba arumpimbó méraiwain-iye wésewe.

¹⁹ Kemá waási úranko mé'a ándá-aran-donkwara tónkwárá'a náúnasa kentáfesa sésa ándá-aran-done tónté'o naiwái póna taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwi'o onkwáásítí waásin-iye wésewe. Énifo Maníkó simátímakaintembo owí sésa Maníkó kawe'-ímáyááwáráwín-iye wésewe Ísu siyákiye.

Ím̄ba aaimó ísaraan-aai.
Rúku 10:13-15

²⁰ Moórá-mora-kanaa Ísu naaó'-nao'a kawe-kísáú ímbo awánaraan-kisau wémawasa awánesa sáwí-awauma ím̄ba tuwésa Maníkómpá'ó ímbo tuntáfena Ísu óraaka séna

²¹ kembiwí Kórási-naopaken-kwaasiye Pétésáita-naopaken-kwaasiye sáwí-meyamba kentópa'a tíníye. Naaófá'ó Táyaa-naopaken-kwaasiye Sáíndóni-naopaken-kwaasiye Maníkón-aaimo ímbo ísaraawifimbo kawe-kísáú ímbo awánaraan-kisaumo maéwándamo awánarekaa miwítí sáwí-awauma tukáawisino. Sáwí-awaumo tuwésamo úwoi-unankwatoimo úmaesamo kanamó a'makáankakaa Maníkó tuwánaraisino.

²² Mindásafe'o simátíménda ísáaro. Maarán-ímáyáá wée'a Maníkó waási méraawini áwáusafena tísai índa-kanaamo tínda Maníkó Táyaa-naopaken-kwaasiye Sáíndóni-naopaken-kwaasiye sáwí-meyamba óraa'a timíníye-imayaa wéowe. Énifo kentí sáwí-meyanko minkáé'-náópkewiti sáwí-meyankomba íyáákamai-sawi-meyamba timíníye.

²³ Kápaneamu-naopaken-kwaasisono. Kentúwí'a mósá maré'a sé'a wiyómpa'a iyónaumne sembánifo púwón-aempa'a kónááwe. Naaófá'á Sóndómu-naopaken-kwaasifimbo kawe-kísáú ímbo awánaraan-kisaumo maéwándamo awánarekaa miwítí sáwí-awauma túwówana póna Maníkó mindáó'a ím̄ba taí'ásuwowana káfé'a úwoi wéraisino.

²⁴ Mindásafe'o simátíménda ísáaro. Maarán-ímáyáán-oro. Maníkó waási méraawini áwáusafena tísai índa-kanaamo tínda Maníkó Sóndómu-naopaken-kwaasi sáwí-meyamba óraa'a timíníye-imayaa wéowe. Énifo kentí sáwí-meyanko Sóndómu-naopakewiti sáwí-meyankomba íyáákamai-sawi-meyamba timíníye Ísu siyáyi.

Kempá'á terómó siyáin-aai.

Rúku 10:21-22

²⁵ Minkánáá Ísu Maníkóntáfena séna kesifoo wiyómpa'wara marará'wárá'ó káráwiyaandawi óne. Seyaafá-tántáá'á isáúmne sen-kwáásí ím̄ba simátíme úwoi-waasi simátíme

²⁶ miyámó íyantafena ánkáísa'a pó'a enáwí'a mósá maráúmne Ísu Maníkóntáfena siyáyi.

²⁷ Ísu minááí simámena séna kesifo seyaafá-tántááká'á káráwiyuwo séna símakaiye. Seyaafá'nánká kesí áwáuma ím̄ba suwánaraafo kemá kesifoní áwáugo únana póna kesí áwáuma suwánaraiye. Seyaafá'nánká kesifoní áwáuma ím̄ba awánaraafo kesifombá pó'a keyáá wení áwáuma awánaraumne. Kesifoní áwáuma simátimenae únda-waasi kanaa'á kesifoní áwáuma wéawanaawe.

²⁸ Kentí kisau umbai-kísáú wémawana kentópa'a umbai-tántáá'á wéraiwai kesópa'a týa'a kentí imáyáa aúí'a uwátínkáana'a faru úmai méranaawe.

²⁹ Kemá kesúma ím̄ba maimae iyé'a farumó uwátinkaundawi úna'a pó'a kesí aambá kawel'-úmai awáné'a kesáái taawiyafíyá'a kentí imáyáa aúí'a uwátínkáana'a faru úmai méranaawe.

³⁰ Kesááimo taawiyafíyamba ím̄ba umbaí táinana tíménda-kisau kawe-kísáún-iye Ísu siyáyi.

12

Ísu sambaatisáfénamo siyáin-aai.

Mááka 2:23-28, Rúku 6:1-5

¹ Minkánááfimbá Yúndaa-waasimo saagaan-kánáárá'á Ísuwe wení kisau-waasiye kisaufa'a wíti-ton-kisaufa'a wéguwana wení kisau-waasi táái tówasa wíti-aramba kútúmai ásimá pítuwesa nowasá

2 ámáán-kawaa-waasi tuwánésa Ísuntafesa sésa tuwánnaao. Saagaan-kánáá aambá fái'makaawasa miyá wéowe suwaná

3 Ísu séna naaófá'ó Téfítimo uráimba aúfáífimbo agaimakáin-aaigoni áwáu ímba ísaraawe. Téfítiyé wení waásiye táái tówana

4 Téfítí Maníkóní ámáán-daumpa'a iyéna Maníkón-aúranka'o makón-tomba imaiyéna wénena wení waási timúwasa naráawe. Mintómbá úwoi-waasi ímbo né'ómbanifo ámáán-kisau-waasi aantembo né'ómbanifiye. Téfítí mintómbá imaiyéna timúwasa nonká'á Maníkó ímbo aaísambá siyáimbanifo kesí waási miyá owa'á aaísambá ímbo seráámbá wésewe.

5 Naaófá'á Mósese simátímakain-aaí aúfáífinkemba awánaraawe. Maníkóntáfésamo ísámáimo póimo tufú'aimo agáén-kwaasi óraa'-amaan-daumpa'a kisau wémaesa saagaan-kánááwárá'á kisau máewasa miyámó ontáfesa ímba aaí simátinkesa sésa sáwí'a wéowe ímba wésewe.

6 Simátíme'a súne. Kempímbá wémaunda-kisaugo óraa'-amaan-daumpa'o wémaen-kisaugomba íyáákaraifo saagaan-kánáá ámáán-kisau-waasi kisau máéntafe'o ímba sáwí'a owémó senkákémbá kesí kisau-waasisafe'a sáwí'a wéowe ímba seró.

7 Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna Maníkó séna
póimo tufú'aimo agaimáimo símémba kanaán-ifo tirumbó wéuwatinkaamba óraa'-aamoi wéune

siyáimba minááígóní áwáumo isé'o arááíwækaa ímbo sáwí'o uráan-kwaasi aaifimbá ímba maitínkááwaisino.

8 Wíyómpakemba waási úranko pó'a saagaan-kánáárá'ó káráwiyaundawi úmpo saagaan-kánáárá'ó waásimo kisau máémba kendén-ye Ísu siyáie.

Ayáámbo kemporarán-kwaasigon-aaí.

Mááka 3:1-6, Rúku 6:6-11

9 Ísu mifá'á tuwéna ámáán-daumpa'o iyúwana

10 moóráwigo ayáámbo kemporarón-kwaasi mérowasa aaifimbá maenkánae sésa Ísumba áísaí esa sésa saagaan-kánáá kisau aambá fái'makaan-kanaa póna áí'o inkwáásí asófankai-kisau maínda ámáámba taraisíni ína taraisíníyo suwaná

11 Ísu tísai ena séna kempíkémbá kentí sipisípi-poraa'o saagaan-kánáárá'ó maipímbó kúwáfekaina'o é'a ááéma mósa farántuwanaao. Ewé é'a miyá íyamba

12 waásigo sipisípi-poigomba íyáákaraimbá póna saagaan-kánáá áí'o índa-waasi asófankaiyamba kawé'a éna ámáámba ímba taraisíníye simátimena

13 ayáámbo kemporarón-kwaasigontafena séna enayáámba fárútuwaaoo súwana ayáámba fárútuwowana kawé'a uwánkowana fí'on-ayaankaamba úwasa

14 ámáán-kawaa-waasi ámáán-daumpakemba kumésa Ísumba tufuwíyanamo puwínda-aaí siyáawe.

Ísu Maníkóní kisau-waasigon-aaí.

15 Tufuwíyanamo puwínda-aaímo sumbá Ísu iséna mimbáráfá'á tuwówasa sáwífa'nanka wembá arááíwáúwana tí'o ún-kwaasi seyaafá'á asófatinkena

16 óraaka séna kemó uwátinkaunda-aaí ímba simátíméro siyáie.

17 Miyámó úmba naaófá'á Maníkón-aaímo simátímakowin-awi'a Áísaya siyónka'a póna Ísu miyá uráie. Áísaya agaimaréna séna Maníkó séna

18 wembá íyáfasinankaraunana kesí kisau-waasi isa'á wen-ímáyáá wée'a aamoí wéuwanke'a aaí senaná kesí ámútanko wesé'a mérainana fí'o-fí'on-kwaasi seyaafá'nánká kesí arupíse-aaí simátimena

19 ímba aaísambá tiyéna ímba óraaka séna naaópa'a wénena ímba óraaka séna

²⁰ Maníkómpá'ó ímbo fasi'ámaimo méraan-kwaasi ímba tiyuwéna kawe'á uwátinkainiye. Miyá úmae iyéna kísau maimaé iyéna ímba ifátuwainana kesí arupíse-aaigo iyáákena wérainasa

²¹ fí'onkaa-waasi wenawí'a isésa sésa
érai'a súwa'nai índawin-iye sénááwe

Maníkó siyáiye siyónka'a póna Ísu miyá uráye.

Ísunte Piyésepurinte-taai.

Mááka 3:20-30, Ríku 11:14-23, 12:10, Ríku 6:43-45

²² Moóráwigomba wenarumpimbá sáwi-amutamba mérowana póna minkwáásígó ímba aaí wésuwana aúramba kafíkowasa áí'mesa Ísumpa'a máánkowana Ísu maisuwéna minkwáásígombá kawe'á uwánkowana wemá aaí súwana aúramba awánówasa

²³ sáwifa'nanka táátafesa ésa sésa miwá Téfítin-andafakemba paápé ínýemo siyáawiya'i fí'owawa'iyo suwasá

²⁴ ámáán-kawaa-waasi minááí isésa karo'á sésa ímbanifo sáwi-amutantonti kawáágón-áwí'a Piyésepuri fasi'aémbá ámísana tokéna póna sáwi-amutamba wémaitiyuwaie siyáawe.

²⁵ Suwaná Ísu miwímó un-ímáyáá iséna simátimena séna moórá-andamo tiyésamo ésa tuwíntaa'-urésa mésa ímba fasi'ámai méranaawe. Moórá-naopara'i moórá-akuna'i aaimó tuwíntáán-akumba pósá tuwíntaa'-urésa ímba fasi'ámai méranaawe.

²⁶ Waántawankoni waásimo tiyésamo tuwíntaa'o ésamo ésa ímba fasi'ámai méranaawe. Kentáf'e'o sembá Piyésepuri fasi'aémbá ámísana tokéna póna sáwi-amutamba wémaitiyuwaundarakaa kentí waásiwara'a Piyésepuri fasi'aénká'á sáwi-amutamba maitiyuwáísino. Miyán-ááímó sýasamo ésa kentí waási karo'á sewé sénááwe.

²⁸ Énifo kemá Maníkóní ámútankoni fasi'aénká'á sáwi-amutambo maitiyuwáündasafena Maníkóní fasi'aémbá kempimbá paápé isa'á wéawanaawe.

²⁹ Moórá-aai imáyáan-oro. Moóráwigo moórá-nankoni afowámó fasi'aewímó mérainanamo éna mindáúmpákén-úmémbó maíndasafenamo éna ímba úwoi iyáferainifo miwá mindánkóní afowámbá ándá kárá'umankenamo éna kanaa'á iyáfekena wení moparáwímbá umémbá máíníye.

³⁰ Kembá ímbo súwa'nai esa kesí namuro-wáásíyáámbán-owe. Ímbo súwa'nai esa waási túwaandu úmai símémba moórá-mora uwáguraawe.

³¹ Mindásafe'o simátíménda ísáaro. Waási sáwi-kisau wémäesa símai sáwi'o uwátinkáámba mindá Maníkó maitiyuwáínifo Maníkóní ámútankontafesa símai sáwi'o uwánkaiyambá mindá Maníkó ímba maitiyuwáíníye.

³² Kembá waási úrankomba símai sáwi'o uwásinkaiyambá mindá Maníkó maitiyuwáínifo Ufaen-ámútánkóntafesa símai sáwi'o uwánkaiyambá mindá Maníkó ímba maitiyuwéna káf'e'wara ánaaenkwaral'a ímba maitiyuwáíníye.

³³ Kawe-táigó kawel'-árámbá iyáísaná sáwi-taigo sáwi-aramba wéiyaifo taaéramba awánésa kawe-táigón-aramban-iye. Sáwi-taigon-aramban-iye wésewe.

³⁴ Iyánkó póigon-araa'an-owe. Sáwi'-aantembo on-kwáásí mé'a pó'a ímbo kanaa'á kawel'-ááí wésewe. Tirumpimbá wérain-imayaasamba wésewe.

³⁵ Kawe'-wáásí kawel'-ímáyááfinkémbá kawe-kísáú máéwasa sáwi-waasi sáwi-imayaafinkemba sáwi-kisau wémäefo sáwi-waasi é'a sáwi-aai wésewe.

³⁶ Simátíménda ísáaro. Maníkó waásimo méraawini áwáusafena tísai índa-kanaa tínda úwoi-aaimo fí'o-fí'on-aaimo siyáantafena tísai ínýe.

³⁷ Kawe'-ááímó siyáan-kwaasisafenamo éna arupíse-waasin-owe Maníkó séna sáwí-aaimo siyáan-kwaasisafenamo éna sáwí-waasin-owe síniye Ísu siyáiye.

Ímbo awánáúnda-kisau mauwómó siyáan-aai.

Mááka 8:12, Rúku 11:29-32

³⁸ Súwasa tuwímbai ámáán-kawaa-waasiye ámáámba sun-kwáásiyé Ísumo sáwí-aaimo sínda isánae sésa óraakoo éraira Maníkómpákéná kunkáanai ímbo awánáúnda-kisau máínata awánaano suwaná

³⁹ Ísu séna káf'e'o méraan-kwaasi sáwí-waasi é'a Maníkóntáf'e'a ímbo imáyáa é'a kentáf'e'a wése'a Maníkómó ai'mákainamo e ímbo awánáúnda-kisau máínata awánaanomo sembá naaófá'á Maníkó Yónaambo uráintemba kembá miyá ínífo minááí imáyáan-oro.

⁴⁰ Naaófá'ó óraa'-mofaako Yónaambo nawíkowanamo kaumbo-kánáámó arumpimbó méraintemba kemá waási úranko kaumbo-kánáá maipímbá ménaumne.

⁴¹ Yónaa kaumbo-kánáá óraa'-mofaako arumpimbá mérowana míñ-kwituwówana minkákembá Nínéfa-naopa'a Maníkón-aaí kosimátimuwasa isésa sáwí-awauma tuwésa Maníkón-aaí ísaraawe. Káf'e'a Yónaambo íyáákaraundawi mérauna'a kesáái ímbo wéisaamba póna ánaaembá Maníkó waásimo méraawini áwáusafenamo tísai índa-kanaamo tínda Nínéfa-naopaken-kwaasi kembiwí aaifimbá maitinkésa sésa Yónaan-aaí iséta sáwí-awauma tukáundasaanifo Yónaamba íyáákariwai kentí naaópa'a mérowa'a wenáái ímbo isé'a sáwí-awauma ímbo tukáawe Nínéfa-naopaken-kwaasi sénááwe.

⁴² Naaófá'á kentíwá'nára'a káráwiyyin-awi'a Soromoní kawel'-ímáyááfínkémbá aaí wésimatimuwan moórá-ininko némpaken-kawaa-ininko Soromonin-áai koisánae séna wémena kuráye. Káf'e'a kemá Soromonimbá íyáákaraundawi mérauna'a kesáái ímbo ísáámba póna ánaaembá Maníkó waásimo méraawini áwáusafenamo tísai índa-kanaamo tínda miníninkó kembiwí aaifimbá maitinkéna séna kemá némpakemba Soromonin-áai taísaraumpo Soromonimbó íyáákariwai kempá'á mérowa'a wenáái ísómba ímbo ísámai kawel'á uráawe síniye Ísu siyáiye.

Sáwí-amutanko kouwékain-aaí.

Rúku 11:24-26

⁴³ Ísu minááí simátimena séna waási arumpinkémbá sáwí-amutanko auwéna máásai-marafa'a nombá ímbo wéraipa'a kowénena séna nááfara ménaumno séna saafá uwááena

⁴⁴ séna tauweré'a kesí naambá waásigon-arumpimba pó'a koménaumne simásuwena téna taawánaimba mindánkómbá kankambá wiyyú'mai kawe'á uwásukaisana taawánéna

⁴⁵ tauweréna afakaeté-sawi-amutamba miwítí sáwí-kisau óraa'a uráawi tí'maena minkwáásígón-arumpimba taméraawana moórá-sawi-amutanko arumpimbá mérailsana minkwáásígó sáwí'a úmai mérailsasa ánaaembá sáwifa-sawi-amutamba méraawana wemá óraa-sawi'a úmai mériaye. Miyáumai káf'e'o méraan-kwaasi sáwí-kisau wémaesa óraa-sawi'a úmaesa iyónááwe Ísu siyáiye.

Ísun-anówawé áfárawaisai-taai.

Mááka 3:31-35, Rúku 8:19-21

⁴⁶ Ísu wésimatimuwas Ísun-anówawé Ísun-áfárawaisaiye tésa aaimó simámiyatfesa mááp'a tamérowana

⁴⁷ moórágigo Ísuntafena séna enáwewe enáfárawaisaiye aaí simámenesa mááp'a taméraawé súwana

⁴⁸ Ísu séna kesinó nááwa'iyo. Kesífárawaisai nááwiya'o séna

⁴⁹ ayáántamba wení kísau-waasi aráátimena séna kesinó kesífárawaaawi méraawe.
⁵⁰ Kesifo wíyómpakewi siyáintemba wéowi kesinówe kesúnafaraawinen-owe Ísu siyaíye.

13

Moóráwigo ánáuntumbo tu'makáin-aai.

Mááka 4:1-20, Rúku 8:4-15

¹ Minkánáá Ísu naaúmpa'a tuwéna Káríri-nonkwaunkoni áwáifa'a koména aaimó simátimindasafena kúwasa

² sáwífa'nanka tóso ésa ewaa'á tamérontafena nompín-táómpimba íyátena imérowasa minkwáásisómbá nonkwaauánkóní áwáifa'a mérowana fí'o-fí'on-aai waé'mai simátímakaiye.

³ Moórá-aai simátimena séna moóráwigo ánáuntumba maímaéna kísaufa'a wéwena

⁴ mátu'maraisana tuwímbai-anauntumba aampa'a kuwéraisana numagó fái'nasukaiye.

⁵ Tuwímbai-anauntumba óntankwara'-marafimba kuwéna paáká'-máráfímbá póna minuwóiyáán-úmai óraa'a isaná

⁶ aa'á kaisaná amímá yáátááka'a ímba kunkéna aáénkaguraiye.

⁷ Tuwímbai-anauntumba karaampa'a kuwéna kárúraisana karaan-tantáákó fandundupásukaiye.

⁸ Tuwímbai-anauntumba kawé'-máráfímbá kuwéna karuwéna óraa'a éna arambá imái sáwífa'-aramba iyéna tuwímbai iyáákarain-aramba iyáísana tuwímbai imaimái-aramba iyáye.

⁹ Isáán-kwaasi ísámai kawé'án-oro Ísu siyáye.

¹⁰ Ísu súwasa wení kísau-waasi wempá'á tésa taáísaí esa sésa wésimatimenda nóra séwa waé'mai-aai wésimatimeno suwaná

¹¹ Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaigoni áwáumo simátimunda Maníkó kembiwí imáyáa tímisa'a wéisaafó miwí imáyáa ímba tímakaisasa wéisaantafe'a waé'mai-aai wésimatimune.

¹² Maníkón-aaímo ísámaímo kawé'ó iyawi Maníkó túwa'nai ínasa moórá-aaíwara'a isésa miyámó wéyanamo éna Maníkó túwa'nai ínasa seyaafá'-ááíwárá'á isánááwe. Maníkón-aaímo ímbo ísámaímo kawé'ó ésa karo'a sésa kawé'-úmai wéisaumne síyawi tirumpinkémbá minááí maímaínana ímba wérainiye.

¹³ Isáámbanifo ímba ísámai kawé'á wéowe. Awánaambanifo ímba awánamai kawé'á wéowe. Miyámó ontáf'e'a simátimunda waé'mai-aai wésimatimune.

¹⁴ Naaófá'á Maníkón-aaímo simátímakowin-awí'a Áísáya siyáimba miwí miyá wéowe. Áísáya séna

ísaáambanifo ímba ísámai kawé'á wéowe. Awánaambanifo ímba awánamai kawé'á wéowe.

¹⁵ Miwítí imáyáago umbaí wétaisana tááko aaimó isáísféna awesaraí isaná túranko awánaisafena awesaraí ifo ímbo miyámó ésamó ésa táá'o isésamo túrambo awánésamo kesááimo isésamo
miwítí sáwi-imayaamo tuwésamo kempá'ó tenkakaa sáwi-imayaam maitiyuwé'a kawé'á uwátinkausino

Maníkó siyáye Áísáya agaimaréna siyáimba Ísu siyáye.

¹⁶ Ísu minááí simátimena séna simátíme'a súne. Kembiwí kawé'-úmaímo awánaamba Maníkó kawé'á wéuwatinkaiye. Kawé'ó úmaímo ísaámba Maníkó kawé'á wéuwatinkaiye.

17 Simátíménda ísáaro. Naaófá'á Maníkón-aai simátímakowiye arupíse úmai mérowiye sáwifa'-waasi kembiwímó wéunda-kisau awánaanten-úmai awánánae sésa umbá ímba awánaraawe. Miwí kembiwímó wéisaanten-úmai isánæ sésa umbá ímba ísaraawe Ísu siyáyiye.

18 Ísu wení kisau-waasisafena simátimena séna moórágwigo ánáuntumba tu'makáin-aagoni áwáuma súnda ísáaro.

19 Maníkó wení waásimo kawáánin-aai isésa ímba ísámai kawé'á owaná waántawanko téna tirumpinkémbá tamaimái úwoifa'a wétiyuwaiye. Minkwáásí aampa'ó kuwérain-anauntunkaamba wéowe.

20 Ánáuntumbo óntankwara'-marafimbo kúmímba maarán-áwáún-ye. Maníkón-aai isésa aamoí ombánifo

21 ímba tirumpimbá ta'ótó'mai kawé'á owasá Maníkón-aaisafesa umbaí tátínkáíntafesa Maníkón-aai ifátukaawe.

22 Ánáuntumbo karaampimbó kúmímba maarán-áwáún-ye. Maníkón-aai ísáámbanifo marapá'-úmbái-tántáátfesa imáyáa úmae nésa ónta-imayaá úmae wénese miyán-ímáyáágó Maníkón-aai faráátauwaisasa ímba Maníkóní kisau wémqewe.

23 Ánáuntumbo kawé'-máráfímbó kúmímba maarán-áwáún-ye. Maníkón-aai isésa tirumpimbá ta'ótó'mai kawé'á ésa fasi'ámai mésa Maníkóní kisau maésa wétuwa'nai-owasa tuwímbai íyáákamai-kisau maésa wétuwa'nai-owe Ísu siyáyiye.

Sáwi-anauntumbo u'makáin-aai.

24 Ísu minááí simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-ááín-ye. Moórágwigo wení kisaufa'a kawé'-ánáúntúmbá áwí'a wíti u'makáisana

25 moórá-no'waamba ánaoraawara'a tún-kwaiguráawana namuro-wáásígó téna arambó ímbo íyáí-witiyaan-anauntumba sáwi-anauntumba afufumpimpá'a tu'makáisana

26 wíti óraa'a éna arambá íyáísana witiyaan-damaiwara'a óraa'a isasá

27 kisau-waasi awánesa kísaugoni afowámpá'a tésa sésa kawé'-ánáúntúmbá tu'makáandafimba witiyaan-damai nááfakena mimpímbá wéraiyo sewaná

28 séna namuro-wáásígó mátu'makaiye sisasá áísai esa sésa káúsuwanaumne sewaná

29 séna ímbanifo wíti káúsuwaafainifo ifátúwéwana

30 wérainana ánaaembä witi aumbákáína'a tómbó fakaráiyawisafe'a senasá misáwí-wítiyáán-dámái káúmai asááúmai iyamá wégaindafa'a tuwésa wíti úramba fáká'mai kesí

tón-dáúmpá'a maránááwe Ísu siyáyiye.

Taaérankon-aai.

Mááka 4:30-34, Rúku 13:18-21

31-32 Ísu maarán-ááíwárá'a simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-ye. Moórá kári-taerankon-awi'a másítáti mintáigón-aramba ímbo ane'ó awánaraan-taeramba kisaufa'a u'makáawana óraa'a éna amaimá mófarena wéte uráisana numagó mimpímpá'a ánaáamba úmarena wémaiye Ísu siyáyiye.

33 Ísu maarán-ááíwárá'a simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-ááín-ye. Moórá-ininko péréti-tomba agaénae séna kanaráán-tántáákón-áwi'a páráwaa'a maéna intoráínda-tantaa'a kári-tantaa'a káúmaraisana wéna intoréna óraa'a wéye

Ísu siyáyiye.

34 Ísu waásisomba aaí simátimene sénamo úmba ímba afora'á siyáifo waé'mai-aai aantemba simátímakaiye.

³⁵ Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi siyónka'a póna Ísu miyá uráiyé.
 Wemá agaimaréna séna
 simátíménda waé'mai-aai simátimenaumne. Maníkó maramá úmáronka'a aúpá'ó
 wéron-kisaugon-aai ímbo ísaraan-aai
 simátimenaumne siyáiyé
 agaimaréna siyáimba Ísuntafena siyáiyé.

Sáwí-anauntumbo u'makáin-aaigoni áwáu-aai.

³⁶ Ísu minááí simátimena tiyuwéna naaúmpa'a iyúwasa wení kísau-waasi wempá'á
 tésa sésa namuro-wáásígómó moóráwigoni kísaufa'o sáwí-anauntumbo tu'maráíwaini
 áwáuma simásimyo suwaná

³⁷ Ísu séna kawé'-ánáúntúmbó tu'makáiwaini áwáuma kemá waási úranko úne.

³⁸ Kísaugoni áwáuma maramán-iye. Kawé'-ánáúntúnkóní áwáuma Maníkó wení
 waásimo kawáánin-kwaasin-owe. Sáwí-anauntunkoni áwáuma waántawankoni waásin-
 owe.

³⁹ Namuro-wáásígó sáwí-anauntumba tu'makáiwaini áwáuma waántawankon-
 iye. Tómbó fakaráíyan-kanaagoni áwáuma maramó tai'áínda-kanaan-iye. Tómbó
 fakaráíywaini áwáuma Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewin-owe.

⁴⁰ Námáímo to'máímo iyafímbó agaisuwáiyantemba ánaaen- kanaamo tínda miyá
 ónááwe.

⁴¹ Waási úranko kumpaápé uráundawi kesí kísau-waasi wíyómpakemba ti'maráanasa
 kesí waásifinkemba sáwí-waasiye fí'owimo sáwí-imayaamo timíyasamo sáwí-ambo
 wéaraaiwaiwiye kuntí'mai

⁴² iyamó wégaipa'a tiyuwáiyasa mésa ifí'lá tésa túwááyaamba umpuuwésa
 méraiyya

⁴³ arupísemo úmaimo méraawi Maníkó kentifo kawáánipa'a mésa aa'ó wégaintemba
 miyá ónááwe. Isáán-kwaasi ísámai kawé'án-oro Ísu siyáiyé.

Maníkó waásimo kawáánin-aai.

⁴⁴ Ísu maarán-ááíwárá'á simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-
 aai maarán-ááín-iye. Fí'onka'ma'mai-ontamba marafímbá utámarena pukáisana
 moóráwigó téna taawánéna aamoí éna káátamarena mimbárámá méyámbá índasafena
 wení óntama maimái tímátuwena óntamba maiyéna mimbárámá koméyánéna
 mifí'ónká'má'mái-óntámbá kofasímbai maiyáiyé.

⁴⁵ Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-ááín-iye. Moóráwigó akaaroróma
 méyámbairindasafena naaó'-nao'a wénena

⁴⁶ awánáínda moóráwigó fí'onka'ma'mai-akaaroroma makáinana awánéna
 wení óntama maiyéna wétimena óntamba maiyéna mifí'ónká'má'mái-ákáárórómá
 koméyánúmai wémaiye.

⁴⁷ Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-ááín-iye. Mare'mare'-únánkáámbá
 moóráwigó nompímbá túwáísana fí'o-fí'om-bofaa'a

⁴⁸ minúnámpímbá ówitawisana fasináíndasafena úmai wéawanaísasa tuwímbai
 áwa'nai úmai fasímbai áámááifa'a makésa kawé'-mófáá'á unáámpímbá fáítesa sáwí-
 mofaq'a ifá'á wétuwaawe.

⁴⁹ Ánaaen-kanaamo tínda miyá ínýe. Wíyómpaken-kisau-waasi kawé'-wáásífínkembá
 sáwí-waasisomba tí'mai

⁵⁰ iyamó wégaindafa'a tuwáiyasa ifí'lá tésa tí'o índasafesa túwááyaamba umpu-
 fuwónááwe simásuwena

⁵¹ wení kísau-waasisafena tísai ena séna simátimunda-aaigoni áwáuma éra isááo
 súwasa ewé suwaná

⁵² Ísu simátimena séna ísáámba simátimunda-aai simátíméro. Moóráwigo naankón-afowá wení naaúmpa'a ááéraan-tantaa'e aú-tantaa'e wéraisana tuwímbai wení waási wétimiye. Miwání afowámó wétimintemba miyáumai ááéraan-amaampinkene Maníkó wení waásimo kawáánin-aaifinkene simátíméro Ísu siyáye.

*Násaretifikewi Ísumba tínaaembo uwánkaraan-aai.
Mááka 6:1-6, Rúku 4:16-30*

⁵³ Ísu minááí simátimena mimbáráfá'á tuwéna

⁵⁴ wenamáápa'a kúmba miwítí ámáán-daumpa'a iyéna aaí simátimuwasá táátafesa ésa sésa nááfakena kawel'-ímáyáá maiyénawa kawel'-ááí wésimasimenasaawa nááwawa fasi'l'aémbá ámisanawa kawe-kísáú ímbo awánáúnda-kisau wémaiyo.

⁵⁵ Kesáámó awánáúnda wení kisau taaisambó tuwímbai-tantaa'o wéiwain-aaninkon-ye. Máríyaan-áánimba éna Yémisiye Yósepiye Sáímoniye Yúndasi-iyai tuwaáón-ye.

⁵⁶ Wenáúnafa'a maanká'á méraawe.

⁵⁷ Maankákéwí éna úwoi-waasin-ifo nááfakena minááí isénawa mifásí'áémbá maiyénawa wésiyo sésa kaorésa tínaaemba uwámúwana Ísu simátimena séna Maníkón-aai simátímíwai fí'o-fi'on-daopa'a wénisasa wenawí'a mósa wémaraafo wení naaópa'o koméraimba wenamááraa sésa kesáámó úndanten-kwaasin-ye

sésa wenawí'a ímbo mósa makáawe Ísu siyáye.

⁵⁸ Kesáámó úndanten-kwaasi éna ímbo súwa'nai ínýe suntáfena ímbo awánon-kisau moórá-mora-kisau aantemba maiyáye.

14

Yóni nombó maitínkariwai pukáin-aai.

Mááka 6:14-29, Rúku 3:19-20, Rúku 9:7-9

¹ Minkánáá Ísuni kísaugon-aai símae íyúwana Káríri-marafaken-kawaagon-awi'a Éroti minááí iséna

² wení kísa-waasisafena séna minkwáásígó Yóni nombó maitínkariwain-ye. Pukáimpinkemba íyáfasinkena póna fasi'l'aémbá wempímbá wéraisana miyán-kísáú wémaiye siyáye.

³⁻⁴ Ááéma Éroti wenáfákon-awaaininkon-awi'a Érótíyasimba maiyówana Yóni séna enáfákon-awaainimba aambá fái'makaawa maiyáane símasima'a wéuwana Éroti ti'marówasa Yónimba koáí'maesá ándáfa'a máánkarowana

⁵ Éroti Yónimba tufuwónae súmba waási táároi inkaiséna ímbo tufukáye. Waási Yónintafesa sésa Maníkón-aai simátímíwain-ye suwaná Éroti séna Yónimba tufuwónasa aaisambá siyónáwe séna ímbo tufuwéna mérowana

⁶ wembó ma'ánkaron-kanaamo túwana óraa-tanomba kaumái sáwfíl-waasi tímúwasa nowaná Érótíyasin-ayaamunko téna túranka'a araimá marówana Éroti aamoí uwánkena

⁷ minárásígontáfena séna nónin-tantaatafenawa wéankaiya simásímína'a áméno. Érai'a súmpo sisai ina'á áméno súwana

⁸ anówamba koáísai ena súwana anówama aaí súwana Érotimpa'a téna séna Yóni nombó maitínkáíwai anuwarambá kambísámai a'nómbá táúfapimba ma'mái simiyó súwana

⁹ iséna arumbá wéumbanifo aifa'á fasi'l'aén-ááí siyáin-aai imáyáá éna tómbo naankwáásíwárá'á ísaraantafenewe séna ímba a'áo sénae séna

¹⁰ moóráwigomba ai'marówana ándáfakemba Yónimba anuwarambá kambísámai a'nómbá

¹¹ táúfapimba maimaéna minárásígombá máamuwana maimaéna anówamba máamuwasa

¹² Yónini kísau-waasi isésa anómba komaimái utánkesa Ísumpa'a tésa tasimámakaawe.

Ánaaembá Éroti Ísuní kísaugon-aai iséna séna minkwáásígó Yóni nombó maitínkariwai éna pukáimpinkemba íyáfasinkena póna fasi'aémbá wempímbá wéraisana miyán-kísáú wémaiye Éroti siyáyiye.

Ísu sáwifa'-waasi tómbó tímakain-aai.
Mááka 6:31-44, Ríku 9:10-17, Yóni 6:1-13

¹³ Yóni puwúmba wení kísau-waasi Ísumba simámúwana iséna tuwéna wení kísau-waasiye nompín-táómpimba íyátena waásimo ímbo méraiypata kónae séna kúmba naaó'-naokewi minááí isésa marapá'á tósó uwaná nompín-táómpimba wéna

¹⁴ marapá'á kumúmba misáwfá'-wáásí tuwánéna arumbá uwátinkena tí'o ún-kwaasi asófatinkaraiye.

¹⁵ Ísu asófatinkowasa fenómpinka'a wení kísau-waasi wempá'á tésa sésa ímba sáwifa'-waasi méraapa'an-ifo fenáíndafinka'a ti'márénasa ewaa'-náópimpa'a wénesa tómbá méyámbáráaro suwaná

¹⁶ Ísu séna tóntáá'a ímba wíyamba tómbá tíméro súwasa

¹⁷ miwí sésa kári-tomba séfataase-tonkwara kae'-mófáá'wárá'á wéraifo sáwifa'-waasifimba ímba kanaán-ínye suwaná

¹⁸ Ísu maimeá'a másímero séna

¹⁹ sáwifa'-waasisafena mara'á méraaro séna séfataase-tonkwara kae'-mófáá'wárá'á maisoréna wíyómpa'a kararéna Maníkóntáfena súwi simásuwena mintómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi timúwasa misáwfá'-wáásí tímúwasa

²⁰⁻²¹ seyaafá'nánká nowaná tímú'a fówasa sáwifa'a 5,000 waaima uwasá aarewé iyámpóiwara'e miyáumai-waasi nowaná tímú'a fówasa Ísuní kísau-waasi mintón-ayai sisamaifakemba kae'á kumbaimái-unampimba fáítuwana ówitaraiye.

Ísu non-afófora'o kuráin-aai.
Mááka 6:45-52, Yóni 6:16-21

²² Fáítuwana ówitowana minkákémbá Ísu wení kísau-waasi ti'maréna séna kesí aifa'á nompín-táómpimba íyáte'a menáípá'-náópa'a koró. Misáwfá'-wáásí ti'maré sé'a kentí naaó'-nao'a koró simátimenaqumne séna

²³ misáwfá'-wáásí ti'marówasa miwítí naaó'-nao'a kuwaná Maníkómpá'ó inaimó síndasafena omápa'a imérowana nó'waamba túnkúwana Ísu weyáá mérowasa

²⁴ wení kísau-waasi nompín-táómpimba non-afufumpá mérowana maramá nénka'a wérowana óraa-fiyunda to'maé téna mintáómba tata'óto'marowasa ímba kumbá

²⁵ siyarónka'a Ísu non-afófora'a maréna wení kísau-waasimo méronka'a túwasa

²⁶ non-afófora'o wénumba awánesa táátafesa ésa tinekembá tata'á wéuwasa sésa waántago wéniye suwaná

²⁷ Ísu minúwóyáán-úmai séna táá'a ifó aáno'a méraaro. Kemá úne súwana

²⁸ Pítaa simámema séna emó Fasi'aénkó úrambo éma sina'á non-afófora'a emó méraandafa'a konó súwana

²⁹ Ísu séna kanaán-ifo tiyó súwana nompín-táómpinkemba ásáfena non-afófora'a Ísumo méropa'a kúmba

³⁰ kawé'á úmaena kúmba óraa-fiyundamo toróntafena imáyáa éna inkaisúmba nompímbá kúwáfekora'nara wéena óraaka'a séna Fasi'aénkoo kembá ta'ótoraao súwana

31 Ísu minúwóiyáán-úmai ayáámba fárú'ímai ta'lótorena séna óraa-fiyundamo tóráíntafe sáwí-imayaa e kesí fasi'aéntáfemo ímbo imáyáamo óndasafe kúwáferaane. Kesí fasi'aéntáfemíba kae'-ímáyáán-uwo séna

32 mindárai nompín-táómpimba íyátoyana óraa-fiyundago mafaúwasa

33 nompín-táómpimba mérowi Ísun-imayaa mósá marésa sésa érai'a Maníkón-ááninko óne siyáwe.

Ísu Kénésárétifa'a tí'o ún-kwaasimo asófatinkarain-aai.

Mááka 6:53-56

34 Érai'a Maníkón-ááninko óne sésa waaúnkóní menáípá'á Kénésáréti-marafa'a kumbá marapá'á kúmúwasa

35 mimbápákén-kwáásí Ísumba awíyésa Ísun-iye sésa naaó'-nao'a simátimesa Ísumo tamaún-aai isésa tí'o ún-kwaasi tí'maesa tóso ésa

36 sésa ení unáánkwátóigoni áráíya'a ta'lótoraiyana tí'a étinkainkwae suwasá ta'lótórówana tí'a étinkaraiye.

15

Tíwá'náti ámáámbo siyáan-aai.

Mááka 7:1-13

1 Ámáán-kawaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé Yérúsaremu-naopakemba Ísumo mérop'a tésa sésa

2 ení kísau-waasi nórä isasawá kentáá síwá'náti ámáámbo ímbo arááíwaesawa tiyáámba ímbo non-kwiyyésawa tómbá wénaao suwaná

3 Ísu séna kentíwá'námo simátímaakan-amaamba arááíwae'a Maníkóní ámáámbo wétaraisomba nórä séra miyá wéoo.

4 Maníkó séna kentinófoi-tuwi'a óraa'an-oro. Énifo anófoimo sáwíkaambo simátinkaindawimba tufuwíyana puwíniye Maníkó siyáifo

5 kembiwímó siyáamba moóráwigo anófoisafena simátimena séna moórá-tantaa'a Maníkondén-ifo ímbo kanaa'á timénaumne siyéna anófoi ímbo wétuwa'nai-iye. Miyámó ontáfemíba kanaán-iye wésewe.

6 Miyá-sáwí'ó ontáfemíba Maníkón-aai tuwé'a kentíwá'náti ámáámbo wéaraaiwae.

7 Kaumbo-kae'-ááíwárá'-wáásín-owe. Naaofá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awí'a Áísáya kembiwísáféna éral'-aai agaimaréna séna Maníkó séna

8 maawí kesuwí'a tóikaken-aantemba sésa ken-ímáyáá ímbo tirumpimbá wéraiye.

9 Waásiti ámáámbo símai paápé ombánifo Maníkóní ámáámban-ive karo'ó sembá miyáráán-úmai ken-ímáyáá karo'-ímáyáá mósá wémaraawe

Maníkómó siyáie Áísáya símai agaimakáie Ísu siyáie.

Waásimo sáwí'o uwátinkáín-tantaakon-aai.

Mááka 7:14-23

10 Ísu mináái simátimena waásisafena teró súwasa wempá'á tuwaná séna simátíménda isé'a kawe'án-oro.

11 Máápaken-tantaa'o naawáí ímbo waási sáwí'a wéuwatinkaifo tirumpinkén-ááígó aantemba waási sáwí'a wéuwatinkaiye siyáie.

12 Súwasa Ísuni kísau-waasi wempá'á tésa sésa ámáán-kawaa-waasi emó simátimenda-aai isésa aaisambá aéesa kaóráámba ína isaánó suwaná

13 Ísu séna kesifo wíyómpakewi ímbo u'makáin-anauntumbo éna káusuwainiye.

14 Ámáán-kawaa-waasi-taaisafe'a ímbo óraa'-imayaan-oro. Miwí ímbo aambó awánaankakemba tóikakemba karo'á simátimesa sésa aambá aráátimenaumne wésewe.

Moórá aúgafitawi moórá aúgafitawimba ayáán-to'maesarai ímba kanaa'á kóyááfo miyámó ésaraimo ésarai maipimbá kotanaa fáyááye súwana

¹⁵ Pítaa séna waé'mai-aaímo simátimenda-aaígoni áwáuma simásimiyo súwana

¹⁶ Ísu séna kenkwárá'á ímba tááko péé wésisa'a ísáámbanifo ímba ísámai kawe'á uráawe.

¹⁷ Máápaken-tantaa'o naawí tindáámpá'á kúwátúsúwinifo

¹⁸ aaimó wésembo tirumpinkén-ímáyáágó éna mindá waási sáwí'a wéuwatinkaiye.

¹⁹ Tirumpin-ímáyááfínkembá sáwí-imayaa ésa tinkamiyasamo puwiyasamo ésa aare-úmembá ésa waai-úmembá ésa seyaafá-tántáá'á umembá ésa karol'-ááí simátinkesa símai sáwí'a uwátinkesa

²⁰ miyá-sáwí'ó wéomba tirumpinkén-ímáyáágó waási sáwí'a wéuwatinkaifo tiyáámbo ímbo non-kwiyyésamo tómbó wénaamba miwá ímba waási sáwí'a wéuwatinkaiye Ísu siyáye.

Kénaani-marafaken-ininkon-aai.

Mááka 7:24-30

²¹ Ísu minááí simátimena wení kísau-waasi tí'maena Táyaa-naopa'e Sáíndóni-naopa'e mináémpá'ó kúmba

²² mináémpákén-íninkó ímba Yúndaa-inimba póna Kénaani-ininko Ísumpa'a téna óraaka séna óraakoo Téfítin-andafakewi arumbá uwásinkaa. Sáwí-amutamba ke-siyáámunkon-arumpimba méraisana sáwí'a úmai mériaye súwana

²³ Ísu iséna ímba aaí súwasa wení kísau-waasi wempá'á tésa óraaka sésa ai'mátuwaao. Aasiyaasí miyá sifáiñifo suwaná

²⁴ Ísu séna Maníkó si'mákaisa'a Ísareri-waasi aantemba túwa'nai e'a Ísareri-waasimo sipisípi-poiyaan-úmaimo wété wéowi wétuwa'nai-une súwana

²⁵ miníninkó Ísun-amándára'a mara'a kumbaéna séna óraakoo súwa'nai uwo súwana

²⁶ Ísu séna iyámpóiti tómbá maimái iyámbá timúnafo miyáumai Ísareri-waasimo túwa'nai úndantemba emá fí'onkaa-inimba ónda pó'a áwa'nai únafo súne súwana

²⁷ miníninkó séna óraakoo érai'a sémpo iyánkón-afowá ewé sínana tón-ayai tawémandaiye. Miyáumai fí'onkaa-ininkon-jye sínana kanaán-ína súwa'nai ínono súwana

²⁸ Ísu séna kentáfí fasi'ámai méraanda-ininko sénda pó'a miyá ónaumne séna minkánáá ayáámunkomba asófankaraiye.

Ísu sáwifa'nanka asófatinkarain-aai.

²⁹ Asófankena kúmba Káríri-waaunkoni áwáifa'a kógáramai omápa'a mara'a imérrowasa

³⁰ sáwifa'-waasi wemó méropa'a kumbá tísamaimo táúnkon-kwaasiye tiyáántámbo káénkuron-kwaasiye túrambo kafíkón-kwaasiye aaimó ímbo sun-kwáásiyé fí'o-fi'on-ti'o ún-kwaasi tí'maesa wenaísamaifimba móinkowaná asófatinkowasa

³¹ tísamaimo táúnkon-kwaasi kawe'á uwásá tiyáántámbo káénkuron-kwaasi kawe'á uwásá túrambo kafíkón-kwaasi kawel'-úmai awánowasa aaimó ímbo sun-kwáásí aaí suwasá misáwifá'nánká awánésa áfááraumai táá'a úwasa Ísareri-waasiti Fasi'aénkón-áwi'a mósá makáawe.

Ísu aneká'a tómbó tímakain-aai.

Mááka 8:1-10

³² Maníkón-áwi'a mósá marówana Ísu wení kísau-waasi táántowasa tuwaná séna maankwáásisómbá kaumbo-kánáá kesé'a taméraawana tómbó maimaé tiyáambá taí'áisa'a sirumbá uwátinkaumne. Ti'maráanasa miwítí naaó'-nao'a kónááfo aampa'ó wíyamba táái táínasa púwfainiye súwasa

³³ wení kísau-waasi sésa máásai-marafa'a sáwifa'-waasin-ofo nááfaken-tona maimáíya timénaumno suwaná

³⁴ Ísu tísai ena séna nóräumai-tona wéräiyo súwasa afakaeté-tomba wéraisana sesimái-mofaa'wara'a wéräiye suwaná

³⁵ minkwáásisóntáfena séna mara'-méraaro séna

³⁶ afakaeté-tone mófáá'e maisoréna Maníkóntáfena súwiyo séna mintómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi timuwasa minkwáásisómbá timuwasa

³⁷⁻³⁸ seyaafá'nánká nowaná tímú'a fówasa sáwifa'-waasi 4,000 waaima uwasa aarewé iyámpóiwara'e miyáumai-waasi nowaná tímú'a fówasa wení kísau-waasi mintón-ayaimo túwómba afakaeté-unampimba fáituwana ówitowana

³⁹ Ísu misáwfá'-wáásí ti'maréna wení kísau-waasiye'a nompín-táómpimba íyátesa Mágátani-aempa'a kuráawe.

16

Ímbo awánáúnda-kisau mauwómó siyáan-aai.

Mááka 8:11-13, Rúku 12:54-56

¹ Mifá'á Ísu mérowasa ámáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasiye Ísumo sáwí-aimo sínda isánæe sésa Ísumpa'a tésa sésa éraira Maníkómpákéná kunkáanai ímbo awánáúnda-kisau máínata awáanaano suwaná

² Ísu séna fénáímpinka'o awánaamba aafáúmá naeríri'a isa'á sé'a aafáyáa aa'á káiníye sé'a

³ aafáyáara'a awánaamba ainánkó aafáúmá káátauwaisa'a sé'a káf'e'a aa'á tñíye wésewe. Wiyómpa'o awáné'o ombá sé'a aa'á káiníye. Aa'á tñíye wésemba miyán-tántáákóní áwáuma awánaambanifo Maníkómó káf'e'o wéin-tantaakoni áwáuma ímba awánaraawe.

⁴ Káf'e'o méraan-kwaasi sáwí-waasi é'a Maníkóntáf'e'a ímba imáyáa é'a kentáf'e'a wése'a Maníkómó ai'mákainamo e ímba awánáúnda-kisau máínata awáanaanomo wésemba naaófá'á Maníkó Yónaambo uráintemba kembá miyá ínifo minááí imáyáan-oro. Naaófá'ó óraa'-mofaako Yónaambo nawíkowanamo kaumbo-kánáámó arumpimbó méraintemba kemá kaumbo-kánáá maipímbá ménaumne Ísu séna tiywéna kurákiye.

Ímbo kaumbo-kae'-ááiwárá'-wáásí-i'a orómó siyáin-aai.

Mááka 8:14-21

⁵ Tiyuwéna kúmba Ísu wení kísau-waasiye nonkwaaunkóní menáípá'ó kumbá marapá'á kumésa wení kísau-waasi péréti-tomba ímbo máúmba tuwinkésa kuwaná

⁶ Ísu ámáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááiwárá'-wáásí owé-imáyáá éna wení kísau-waasi simátimena séna intóráín-tantaa'a káritantaa'a moórá-tonkon-awi'a péréti mimpímbá márááwanamo intoréna óraa'o intembá ámáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-wasisafe'a imáyáa é'a kentúma káráwiyoro súwasa

⁷ keáimbá sésa nórä sénawa miyá wésiyo. Péréti-tomba ímba maimaéta túnanasa miyá wésiye suwaná

⁸ Ísu keáimbó wésun-aai iséna nórä séra tómbá ímba wéräiye-aai wéseo. Káritimankunkumban-ifo kentáf'e'a timankunkúmba oro.

⁹ Kanaa'á tómbá timénaumpo ááémo uráundawini áwáuma ímba tááko péé wésiye. Séfataase-tombo tafántafan-úmaimo sáwifa'a 5,000 waasi timewánasa naráambá mintón-ayai nóräumai-unampina fáituraawara kemó uráundawini áwáuma ímba awánaraawe.

¹⁰ Afakaeté-tombo tafántafan-úmaimo sáwifa'a 4,000 waasi timewánasamo naráambá mintón-ayai nóräumai-unampina fáituraawara kemó uráundawini áwáuma ímba awánaraawe.

11 Ámáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasisafe'a imáyáa é'a pérétimo intóráín-tantaatafe'a kentúma káráwiyoro-aaimo súnda ímba péréti-tontafe'a wésumpo nóra séra ímba ísaraao súwana

12 tááko péé súwasa minááígóní áwáuma ísówana péréti-tontafena ímba siyáifo ámáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasiye tááisafena séna káráwiye'a méraaro siyáye.

Pítaa Ísuni áwáumo siyáin-aai.

Mááka 8:27-30, Rúku 9:18-21

13 Ísu Sísááriya Fíripái-nao'-aempa'o kúmba wení kísau-waasi tísai ena séna seyaafá'nánká kembá waási úrankontafesa nóran-kwaasiyewa wéseo súwasa

14 miwí tuwímbai sésa emá Yóni nombó maitinkáándawi óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaandawin-awi'a Íráiyaa óne sewasá tuwímbai naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaandawin-awi'a Yérémaya óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aa simátímakaawifinkemba moórágwigo óne wésewe suwaná

15 Ísu séna kembiwí kentáfí'e nóran-kwaasiyewa wéseo súwana

16 Sáímoni Pítaa séna Maníkómó íyáfasinankaraiwaimba Yúndaa-waasisa wéamu'maraundawisa óne. Maníkó fasi'aénkwáráwín-ááninko óne Pítaa súwana

17 Ísu séna Sáímoni Yónaan-ááninko ónana Maníkó kawe'á wéuwankaiye. Kesí ááinkoni áwáumo sénda waási ímba simáméfo kesifo wíyómpakewi minááí embá simámisa isáánda póna Maníkó embá kawe'á wéuwankaiye.

18 Simátíme'a súne. Enáwí'a Pítawemo wésembar mináwíkóní áwáuma óntamban-ye. Óraa'-ontanka'a kesí naankáámbá ondá mindánkáámbá kesí waási-i'a owaná púwó-fasi'aenko ímba íyáákainiye.

19 Maníkó wení waásimo wégarawi-fasi'aembá áméra marapá'ó méraanda sáwí'o ombá aambó fasiyóndanten-úmai Maníkó wíyómpa'a ména é'a aambá fásí'makaiye. Kawe'ó ombá ímbo aambó fasiyóndanten-úmai Maníkó wíyómpa'a ména é'a miyá uráiyé simásuwena

20 wení kísau-waasisafena óraaka séna Maníkómó íyáfasisinkaiwai Yúndaa-waasi wésimu'maraawi úne-aaí ímba simátíméro Ísu siyáye.

Ísu puké'a íyáfasinanaumnero siyáin-aai.

Mááka 8:31-9:1, Rúku 9:22-27

21 Minkánáá Ísu wemó puwínda-aaí ómbarena wení kísau-waasi simátimena séna Yérüsaremu-naopa'a kondá Yúndaa-oraal'-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbó sen-kwáásiyé sí'o índa-i'a uwásinkesa sínkamiya'o púwóndanifo kaumbo-kánáá maisuwáanana Maníkó íyáfasisinkainiye súwana

22 Pítaa áí'maena weyááfa'a máankena séna Fasi'aénkoo miyán-áái sénafo Maníkó ímba ewé sínasa séndantemba ímba uwánkanaawe súwana

23 Ísu waeréna Pítantafena óraaka séna waántawanko siyuwé kóuwo. Waásiti imáyáafinkemba wésempo ímba Maníkóní imáyáafinkemba wésempo kesí aambá ímba faiyuwó Ísu siyáye.

24 Ísu minááí simámena wení kísau-waasi simátimena séna kembó sirááíwaenae síyawi tirááimo táinda-tanta'a ímba ta'ótóráaro. Kemó púwónda-aaraa-taimo súwaata'mae kondantembá kembó sirááíwaiyawi umbai-tántáá'á timýasa minúmbáitántáá'á úwoi maimaésa sirááíwaenaeawe.

25 Tirááimo táinda-i'o ésa ímba kawe'úmai mérganafo kentáfesa ísámaimo tirááimo táinda-tanta'a'o tuwésamo puwésa aú'i'a úmai maé'mae'a ónááwe.

²⁶ Mararáké-séyááfá-tántáá'ó maésamo puwíyanamo éna mintántáákó ímba túwa'nai ínaye. Puwíyamba marapá'ó makáan-tantaatamba ímba méyámbátuwesa aneka'á ayáátááka méranaawe.

²⁷ Kemá waási úranko kesí kísau-waasi wíyómpakewiye kesifoní fasi'aénkwárál'a kumé'a seyaafá'-wáásimó miyámó úmae wéiyomba imáyáa é'a miwítí méyámbá timénaumne.

²⁸ Érai'a simátime súne. Tuwímbai maanká'ó méraan-kwaasi ímba aifa'á pukénka'a kemá waási úranko kesí waásimo kawáánunda suwáné'a ánaaembä puwónááwe Ísu siyáyiye.

17

Ísu fí'on-kuwawaa'o faúkáin-aai.

Mááka 9:2-13, Rúku 9:28-36

¹ Ísu minááí simátimenä afa'móräe-no'waamba waéna Pítaane Yémísine wenáfako Yónine tí'maena omápa'o iyúmba miwí aantemba imésa

² miwí túranka'a Ísu fí'on-auma faufúwana óipakemba aafáúgómó inten-úwana wení unáánkwátóiyakemba sán-kena waéní'a kówasa

³ awánomba kae'-wáásiyáí wíyómpakemba paápé ésarai mindárai-tuwi'a Mósese Iráiyaa'e Yúndaa-waasi tíwá'nárai Ísuwe'a aaí wésuyana

⁴ Pítaa Ísuntafena séna Fasi'aénkoo maanká'ó méraundasa kawe'á imbá póta emó sinatáámó éta wááu-namba kaumbosáámó ondasá moórá endé éta moórá Mósesende éta moórá Iráiyaaande éta miyásá onó siyáyiye.

⁵ Miyá wésunka'a ainánkó sán-kámaena waéní'a kámae kuména kunkáátowana mináínampínkembá aaigó aantemba séna miwá kesáánimba isa'á wen-ímáyáá wée'a óraa'-aamoi uwánkaumne. Wenáái ísáaro súwasa

⁶ wení kísau-waasiyu minááí isésa táátafesa ésa marapá'á kífaesa tinekembá tata'á úwana

⁷ Ísu miwímó méropa'a téna tine'á ta'ótorena séna táá'a ifó íyáfasinaaro súwasa

⁸ awánomba mindárai wíyómpa'a íyúyana Ísu aantemba méraiye.

⁹ Úwasa omápakemba kúmúmba Ísu óraaka simátimenä séna awánaamba ímba simátimero. Kemá waási úranko púwóndafinkembo íyáfasinaandara'a awánaamba kanaará'a simátima'mae íyóro súwasa

¹⁰ wení kísau-waasiyu Ísumba áísai esa sésa ámáámba sen-kwáásí Iráiyaa aifa'á paápé ínana Maníkó íyáfasinankaiwai Yúndaa-waasisa amu'makáundawisa ánaaembä paápé ínýemo sembá nórä sésawa minááí wéseo suwaná

¹¹ Ísu séna aifa'á Iráiyaa paápé éna to'mayaa ínýe-aai érai'-aain-iye.

¹² Simátimä'a súne. Iráiyaa é'a paápé úwasa ímba Iráiyaa'an-iye sésa sáwí'a uwánkanae sésa sáwí'a uwánkesa miyá uráantemba kembá waási úrankomba sáwí'a uwásinkanaawe súwana

¹³ tááko péé súwasa Iráiyaa siyáimba Yóni nombó maitínkaraiwaintafena siyáyiye siyáawe.

Ísu sáwí-amutambo maiyáúkain-aai.

Mááka 9:14-29, Rúku 9:37-42

¹⁴ Simátimesa omápakembo kúmúmba sáwífa'-waasi túwaandu urówasa awánomba moórágigo Ísumpa'a téna aísamaifimba kífaena séna

¹⁵ óraakoo kesáánimba arumbá uwánkaao. Sáwí'a uwáwéna ména tanaambá fágufagu isaná aigaregó nonkáání'a isaná aíyayaamba ku'wisaná nompíné iyafíné tanaambá wéfamaena wénisa'a

¹⁶ ení kísau-waasi méraapa'a máankaunasa ímba kanaa'á kawe'á uwánkaraawe súwana

¹⁷ Ísu séna kentí imáyáa kaentaén-ímáyáá isa'á kentáfél'a ímba imáyáa owaná póna sirunkó umbái wétaifo nóraumai-kanaarara kesé'a ménaumno. Enáánimba áí'mae tiyó súwana áí'mae túwana

¹⁸ Ísu sáwí-amutankontafena séna auwé kóuwo súwana arumpinkémbá auwéna kóuwana miniyámpói kawe'á uwánkowana kawe'á úmai méraiye.

¹⁹ Kawe'á uwánkowasa ánaaembo Ísu weyáámo méronka'a wení kísau-waasi tésa sésa néra sétaawa misáwí-ámútámbá ímba kanaatá maiyáúkaumno suwaná

²⁰ Ísu séna Maníkóntáfél'o maiyauwáíníyemo sé'l'o timankúnkúmbo onkakaa maiyaúwáísino. Érai'a simátime'l'a súne. Moórá-taigon-awíl'a másítáti kári'l-aramba íyáisana áruma wíkéna óraa-tainambo wéintemba kentáfél'a timankúnkúmba kárika'a uré'a ánaaemba óradaka'a timankúnkúmba é'l'a omátafe'l'o sé'l'o faiwí'mae fí'on-aempa'a kóuwomo síyanamo éna miyá ínaye.

²¹ Maníkómpa'á inaí síyantafesa tómbá aawentamó ombá minánkó aantemba miyá-sáwí-ámútámbá maisuwáiníye siyáie.

Ísu puwínda-aaimo siyáin-aai.

Mááka 9:30-32, Rúku 9:44-45

²² Ísu wení kísau-waasi Káríri-aempa'a túwaandu uwaná Ísu simátimena séna kembá waási úrankomba fí'on-kwaasi timíyasa

²³ sínkamiya puwé'a kaumbo-kánáá maisuwáanana íyafasisinkainiye simátimuwana miwí tirunkó umbái taráie.

Taakisi-óntámbó tukáan-aai.

²⁴ Tirunkó umbái tówasa Ísu wení kísau-waasiye Kápaneamu-naopa'a kumbá óraa'-amaan-dankontafesa taakisi-óntámbá wémauwai Pítaampa'a tésa sésa ení óraako óraa'-amaan-dankontafena taakisi-óntámbá wétuwai ína wétuwaiyo suwaná

²⁵ Pítaa séna wétuwaiye simátimena naaúmpa'a iyúwana taakisi-ááímó siyónka'a Ísu Pítampa'a áísai ena séna Sáímoniyo marapákén-óráá'-wáásí timááraawifakemba taakisi-óntámbá maésa fí'onkaafakemba maésawa wéompo nórán-imayaamo wéemo e simásimiyo súwana

²⁶ Pítaa séna taakisi-óntámbá fí'onkaafakemba wémaewe súwana Ísu séna miyáumai Maníkóní waásisa póta óraa'-amaan-dankoni taakisi-óntámbá ínta tuwánáúmpo

²⁷ aaisambá sefáímpóta úwoi tuwánáúmpo nonkwaauímpa'l'a kuré ándá túwénana kumína aifa'ó tawáínda-mofaa'a maiyé óipimbo óntambo wéraina maimaé minóntántámbá esáfewe kendéwe taakisi máuwo Ísu súwana miyá uráie.

18

Nááwa íyáákaiyomo siyáan-aai.

Mááka 9:33-37, Rúku 9:46-48

¹ Minkánáá Ísuni kísau-waasi wempá'a tésa taáísai esa sésa Maníkó wení waásimo kawáánin-kwaasifinkemba nááwa íyáákesawa óraa'-waasi-i'a wéijo suwaná

² Ísu moórá-iyampoi áántowana túwana afufumpimbá íyafasinankena

³ séna érai'a simátime'a súne. Sen-ímáyáámó ímbo tuwé'o iyámpói'mo ímbo íyáákanae-imayaamo ontembó kembiwí miyán-ímáyáámó ímbo íyanamo éna Maníkó kenká'á ímba kawáániníye.

⁴ Miniyámpói'gómó tísamaifimbo máíntemba miyámó wéowi Maníkó wení waásimo kawáánin-kwaasifinkemba wéiyaakaawe.

⁵ Kentáfesa imáyáa ésa iyámpói'mo áwa'nai onten-úmai wésuwa'nai-owe Ísu siyáye.

Sáwi'o on-aai.

Mááka 9:42-48, Rúku 17:1-2

⁶ Ísu mináái simátimena séna iyámpói'mo kesááisafesamo timankúnkúmbo onten-úmai tuwímbai timankúnkúmba wéowe. Tuwímbai tésa kesááisafesamo érai'emo wésewi karol'-áái tasimátimiyasa isésa sáwi'-ampa'a kóiyasa Maníkó karol'ó sýawi sáwi-meyamba óraa'a timínifo miwímó tinuwarampimbó óraa'-ontambo fári'wimaresamo nompímbó túwááwasamo kumpuwésaraa karol'-áái ímba simátímewasa sáwi'-ampa'a ímba kowisinó. Mindá kanaán-aye.

⁷ Marapá'ó méraanka'a kesáái tuwésa sáwi'-ampa'a wíyantafena fí'o-fí'on-tantaako wétafisiye. Miyá-sáwi-tántáákó waé'wae'a wéimba pósá sáwi'-ambo fí'owimo aráátímewi sáwi-meyamba maénáawe.

⁸ Tiyáánkowa'i tísamaigowa'i sáwi'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-tiyaana'i moórá-tisamaiya'i kambísásuwáaro. Kae-tiyááná'i kae-tísámáiyá'i wéraina'o é'a sáwi-marupa'o iyamó wégaipa'o wíyamba mindá sáwi'an-aye. Sáwi'o uráimbo maisuwé'o mériyamba mindá kawelán-aye.

⁹ Túrankomo sáwi'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-turamba fituwáaro. Kae-túrántámbó awáné'o é'a ónkaifa'o iyamó wégaipa'o wíyamba mindá sáwi'an-aye. Sáwi'o uráimbo maisuwé'o mériyamba mindá kawelán-aye Ísu siyáye.

Sipisípi-poimo áwiyokain-aai.

Rúku 15:3-7

¹⁰ Ísu séna úwoi-waasisafe'a sáwísamban-owe ímba sýamba káráwiyyoro. Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi miwíyá'á káráwiyyaawai kesifo wíyómpakewini ewaa'á mésa miwí táái wésimamefo káráwiyyoro Ísu siyáye.

¹¹ Ísu mináái simátimena séna kemá waási úranko Maníkóní aampa'ó ímbo wéaraaiwaen-kwaasisafe'a saafá úmai sáwi'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'á métinkáandasafe'a kunkáumne.

¹² Sipisípiya'a káráwiyyowi on-áái ísáaro. Moóráwigó sáwifa'a 100 sipisípiya'a káráwiyyaisana moórá-sipisípi áwiyo'wisana misáwífá-sípísípmó umó wénaamba tiywéna moórámo áwiyo'wimba kosaafá émena

¹³ awánénamo imbá aamoí éna séna kesí sipisípmo áwiyo'wimba áikaumne séna mimbóráwígontáfena óraa'-aamoi éna sáwifa-sipisípmo ímbo áwiyokombo úwoimo méraawiti aamoí káríka'a wéiye.

¹⁴ Sipisípiya'o káráwiyyowimo áwiyo'wi-sipisípisafenamo arunkómó umbaimó tain-tembá kentifo wíyómpakewi wení aampa'ó ímbo wéaraaiwaen-kwaasisafena arunkó umbái

wétaiye Ísu siyáye.

Kentí waási sáwi'o uwátinkáán-aai.

¹⁵ Ísu mináái simátimena séna ení waási Maníkóní waásigomo embó sáwi'o uwánkainamo e wempá'á minááísafé kosimámínana we aantemba meraindara'a kosimámínana enáái isénamo arupísemó uwánkainamo ékai wesé esé'a kawelán-úmai méraakaiyo.

16 Enáái ímbo isáinamo e moóráwigona'i kaekóná'i kotí'mai wesé'a mé simámuwo. Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna moóráwigomba aaifimbá maenkánae séna minááímó ísaraawi kaerá'i kaumbowá'i tí'maena mátinkena áísai úmai isáiníye siyáimba mindásafena ení waási enáái isáindasafena moóráwigona'i kaekóná'i kotí'mai wenká'á mé'a simámiyana kentáái isáíno.

17 Énifo ímbo isáinamo e Maníkóní waási torupátinke enáái simátímínasa mésa simámiyana wemó miwí tááimo ímbo isáinamo e imáyáa e sé Maníkóní aambó ímbo arááiwáén-kwaasiyaamba éna taakisi-úmén-kwáásiyáámbá wéiye siyó Ísu siyákiye.

18 Ísu séna érai'a simátimela súne. Marapá'ló méraanka'a sáwí'o ombá aambó faiyónten-úmai Maníkó wiyómpa'a ména é'a aambá fái'makaiye. Kawe'ó ombá ímbo aambó faiyónten-úmai Maníkó wiyómpa'a ména é'a miyá urákiye Ísu siyákiye.

19 Ísu minááí simátimena séna moórá-aaí simátíménda ísáaro. Marapá'ló méraanka'a kae'-wáásígóráímó moórá-aaisafesaraimo mimbórá-ímáyáámó ésaraimo kesifo wiyómpakewimo áísai íyanamo éna miyá uwátinkainiye.

20 Kaumbo-kael'-wáásí kentáfesa imáyáa ésa túwaandu ombá túwa'nai ondasáf'e'a miwisé'a ménäumne Ísu siyákiye.

21 Ísu minááí súwana Pítaa Ísumpa'a téna séna Fasi'aénkoo kesí waásimo sáwí'o uwásinkáfa'o wéiyomba mindásafe'a nóräumai-kanaawa ímba aaifimbá maenkéra ímba imáyáa éra ifátuwanaumno. Afakaeté-kanaa sáwí'a uwásinkáimba ímba aaifimbá maenké'a ímba imáyáa é'a ifátuwaunda pó'a moórá-kanaamo sáwí'o uwásinkaindara'a aaifimbá ína maenkéra ína imáyáa éra ifátuwanaumno súwana

22 Ísu séna ímba afakaeté-kanaa aantembanifo úwoi miyá úmae iyuwó Ísu siyákiye.

Óntambo ámakaintafena ímba ifátuwaaomo siyáin-aaí.

23 Ísu séna sáwí'o uwátinkáámba ímba imáyáa é'a ifátuwáaromo súnda maarásáf'e'a súne. Maníkó wení waásimo kawáámó in-ááí maarán-ááín-aye. Moórá óraal'-waasigo wení kísau-waasi óntamba wááu tímakena

24 tísai ónae wéimba óraal'-ontamba 10,000,000 ontamba wááumo ámakaiwaimba moóráwigo áí'maena móaminkwae séna íyísana

25 ímba móamintafena óntan-anafo wení kísau-waasisafena séna wembá aiyé'a awaainínkombá aiyé'a wení iyámpóíye wení póíye wení óntawe maimaé'a fí'on-kwaasiti kísäumo maíndasafe'a miwí wétime'a óntamba maimaé'a kemó tukáunda-ontankaamba úmai másíméro sisaná

26 wení kísau-waasigo aísamaifimba kífaena séna arumbá uwásinkema simu'makéna'a óntamba saafá é'a seyaafá'á áméno sisaná

27 wení óraal'-waasigo arumbá uwánkena séna kanaán-ifo wááumo ámakaunda-ontamba ímba imáyáa ónaumpo ifátuwaaao sisaná

28 kísau-waasigo mááp'a kuména moórá kísau-waasigomba awánéna kári'-ontamba 100 ontamba ámakaiwaimba awánéna amóísáúmba kuntaraména óraaka séna wááumo ámakaunda-ontamba minúwóíyáámbá simiyó sisaná

29 wenaísamaifimba kífaena séna arumbá uwásinkema simu'makéna'a óntamba saafá é'a áméno sisaná

30 ímba iséna áí'maena ándáfa'a móankena séna wááumo ámakaunda-ontamba símínasa faútúwáaro sisasá

31 kísau-waasisomba awánésa tirumbá uwánkesa miwítí óraal'-waasigomba kosimáméwana

32 óraal'-waasigo iséna wení kísau-waasigo sáwífa'-ontamba 10,000,000 ontamba maiyáiwaimba áántaisana tisaná séna sáwí-kísau-waasi óne. Kentáfé arumbá

uwásinkao séndasafe'a miyá é'a óraa'-ontamba wááu ámakaunda-ontamba ímba imáyáa ónaumpo ifátuwe ímba simiyó sé'a

³³ sirumbó uwánkaraundantemba moórá-kisau-waasigomba arumbá uwánkááraamba sáwi'a óne séna

³⁴ arumbá óraa-sawi'a uwánkena ándáfa'o káráwiyaika'a móankena séna wááumo ámakaunda-ontamba seyaafá'á simína faú'auwaao sisaná ándáfa'a ánkarakiye

³⁵ Ísu simátimena wení kísau-waasisafena séna kentí waásimo sáwi'o uwátinkáámbo ímbo ifátuwe'o imáyáamo úmae'o wéiyianamo éna kesifo wíyómpakewi kentí sáwi-imayaá ímba maitiyuwáiníye. Óntan-anafomo intembá kesifo miyá uwátinkainiye Ísu siyákiye.

19

Aarakwá'ó tuwínáán-aaimo siyáin-aai.

Mááka 10:1-12, Rúku 16:18

¹ Ísu mináyáátáá'-áái simátimena Káríri-aempa'a tuwéna Yúndiyaa-aempa'a Yóndani-nonkoní menáípá'-áémpá'á komérowasa

² sáwfí'a'-waasi tóso uwaná tí'o ún-kwaasi asófatinkaraiye.

³ Asófatinkowasa ámáán-kawaa-waasi sésa Ísumo sáwi-aaimo sínda isánæ sésa Ísumpa'a tésa sésa moórá-waasigo maanááísáfénawa'i fí'l'o-fí'on-aaisafenawa'i awaainínkombá kanaará auwáiníyo. Miyámó énamo éna ámáán-aai taraisíni ína taraisíniyo suwaná

⁴ Ísu séna naaófá'ó Mósesemo agaimakáin-aai toráumai awánaraawe. Maarán-áái agaimaréna séna Maníkó wíyóne marawémó úmaronka'a aarewárá waaiwárá'á úmakaiye.

⁵ Úmarena séna aarewárá waaiwárá'á úmakaundasafesa tinófoi tiyuwésa awaaikóe awaainínkóe'a tagááísámai mimbórá-túmá ma'l'mái méranaawe Maníkó siyákiye.

⁶ Mindásafesa awaaikóe awaainínkóe'a ímba kae'-wáásiyáambá ésa mimbóráí'a wéowe. Maníkó aare-waaí mimbóráí'a uwátinkaraintafesa ímba tuwínáaro Ísu súwasa

⁷ miwí sésa naaófá'á Mósesee maará siyákiye. Moóráwigó awaainínkombá ai'mátuwaindawi aúfáífimba agaimaréna séna kesuwaainímbá ai'mátuwáumne séna agaimái amíno siyákiye. Nóra sénawa miyán-áái siyáyo suwaná

⁸ Ísu séna kentíwá'ná tirumbó makáamba pósá Maníkón-aai ímbo ísóntafena mindásafesa Mósesee minámáambá siyáimbanifo Maníkó wíyóne marawémó úmaronka'a ímba miyá siyákiye.

⁹ Simátime'a súne. Moóráwigomo awaainínkó ímba moórá-waasigoe'a wénisana awaaikó fí'on-aaisafena ai'mátuwenamo fí'on-inimbo wémaimba umémbá wémaiye Ísu siyákiye.

¹⁰ Ísu minááí simátimena mérowasa wení kísau-waasi sésa aaremó máémba sénda-aai wérainka'a pósá miyá wéofó ímbo aaremó maésamo úwoimo máémba kawe'a wéowe suwaná

¹¹ Ísu séna sen-áái seyaafá'nánká ímba kawe'a úmai ísáawasa aaremó ímbo maýantafesa Maníkó fasi'aémbá tímakaiwai minááí wéisaawe.

¹² Tuwímbai moórá-mora-aaisafesa ímba aaré máéwasa tuwímbai tinófoi uwó-wáásí matínkaraawi aaré ímba máéwasa tuwímbai túmo sáwi'o uwátinkaraawi aaré ímba máéwasa tuwímbai Maníkó wení waásimo kawáánin-aai isésa Maníkóntafesa imáyáa ésa aaré ímba wémaewe. Kanaa'a miyá ónaumnemo sewí minááí isánááwe

Ísu siyákiye.

Ísu iyámpói'mo ayááfíumbo tátínkarin-aai.

Mááka 10:13-16, Rúku 18:15-17

¹³ Ísu simátimuwasá tuwímbai Ísu ta'ótorena kawe'á uwátinkena Maníkómpá'á inaí sínkwaesésa iyámpói tí'mae tuwasá wení kísau-waasi sésa tí'mae kóro suwaná

¹⁴ Ísu simátimena séna ímba kóro sýamba tiywáiyasa kempá'á iyámpói úwoi teró. Miniyámpói mó kempá'ó tentembá Maníkó wení waásimo kawáánimba miyaráán-úmai wégawaanimba iyámpói mó kempá'ó tíyan-amba ímba aambá faiyóro séna

¹⁵ miniyámpói ta'ótokena ayááfúmba tátinkena tíyukaiye.

Óntawara'-waasigon-aa.

Mááka 10:17-31, Rúku 18:18-30

¹⁶ Tiyuwówana moóráwigó ifó'-wáásígó Ísumpa'a téna séna óraakoo nórán-kawera éra aúí'a úmai wiyómpa'a maé'mae'a ónaumno súwana

¹⁷ Ísu séna nórá séwa kawe-kísáúsafé sísai ónó. Mimbóráwigó Maníkó weyáá kawekón-iye. Aúí'a úmai maé'mae'a ónaemo sémo e Maníkóní ámáámba kawe'á úmai arááiwauwo súwana

¹⁸ miwá áísai ena séna nónin-amaana arááiwaenamno súwana Ísu séna ímba tímakiyasa púwóro. Ímba aare-úmémbán-oro. Ímba umémbá máero. Karo'-áái ímba simátkáaro.

¹⁹ Kentinófoi-tuwi'a óraa'-i'an-oro. Kesafé-ímáyáámó ontén-úmai kentí waási-imayaawara'a oro. Miyáumai-amaamba arááiwauwo Ísu súwana

²⁰ miwá séna minámáámbá arááiwa'mae'a wéiyumpo nórán-amaankona ímba kawe'á wéuno súwana

²¹ Ísu séna seyaafá-tántáá'ó kanaa'ó émo e ení moparawímbá fí'on-kwaasi wétime óntamba maiyé ímbo makéwi tímínana ení kawe'-meyámbá Maníkó wiyómpa'a ankániye. Tímatuwemo e kembá sirááiwainone súwana

²² mináái iséna sáwifa'-moparawimbo makontafena óraa'-imayaan úwana arunkó sáwí'a úwana kuráye.

²³ Kúwana Ísu wení kísau-waasisafena séna érai'a simátime'a súne. Sáwifa'-ontamo makén-kwaasi Maníkómó wení waásimo kawáánipa'o wiyamba umbaí táníye.

²⁴ Moórá-poigon-awí'a káámeri mimpóigó waigóní afaapimbá ímba kanaa'á kóferainiye. Káámeri-poigomo waigóní afaapimbó kóferáínkakaa sáwifa'-ontamo makén-kwaasi Maníkómó kawáánipa'a kowisinó Ísu súwasa

²⁵ wení kísau-waasi mináái iséna táátafesa ésa sésa umbaí taifó nórán-kwaasiya Maníkómó kawáánipa'a ménáao suwaná

²⁶ Ísu tuwánéna séna waási miwítí kísausamba ímba méyámbaresa kónááfo Maníkó seyaafá-tántáá'á úwoi kanaa'á wéye súwana

²⁷ Pítaa séna isaaó. Kentáásí seyaafá-tántáá'á tuwéta entá wéaraaiwaumpo nórám-beyana maénaumno súwana

²⁸ Ísu séna érai'a simátime súne. Maníkó seyaafá-tántáá'á aúí'a úmaraindara'a kemá waási úranko fasi'aénkwáráwí mé'a káráwiyyona'a kembíwi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi kembó wésiraiwaezi Ísareri-waasi méraan-aaisafe'a tísai ónááwe. Ísareri sísamaifakemba kae'á kumbaimái matínkariwain-andafakewi méraan-aaisafe'a tísai ónááwe.

²⁹ Kentáfesa imáyáá ésa Maníkón-aa kosimátimiyantafesa naaópa'a tuwésa tuwaaísáye tífá'e tímánaa'e tinófoiye táánine tiyáámúne tiywésa miwítí maramó túwááwin-anondaa túwáán-tantaa'a miyán-tántáá'á sáwifa'a maésa aúí'a úmai wiyómpa'a maé'mae'a ónááwe.

³⁰ Ánaaembá aifarááwífinkembá tuwímbai tínaaeni'a íyasa tínaaenkewfinkemba tuwímbai aifari'a ónááwe

Ísu siyáye.

20

Ándá-aran-kisaufa'o kísaumo máéwi-taai.

¹ Ísu minááí simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáámó in-ááí maarán-iye. Moóráwigo ándá-aran-kisaugoni afowá kesí kísaú máíwae séna ááéma íyáfasinkena waási saafá úmai tuwánéna

² séna kesí kísaú wémaya'a moórá-kanaa-kisaugoni óntamba tíméno sisasá ewé sewaná tí'maena wení ándá-aran-kisaufa'a móinkaisasa kísaú wémaewana

³ aafáyáara fí'onkwara'a kísaú máíwae séna kísaumo maénæ sésamo túwaandu opa'á wéna tuwánéna

⁴ séna kesí kísaú wémaya'a kanaará'-óntámbá tíméno sisasá

⁵ ewé sésa minkísáú wémaewana wáawái miyáumai fí'onkwara'a wétiyena fénáímpinka'a fí'onkwara'a wétiyena

⁶ kísaú taí'én-kanaa kárika'a tisaná kísaumo maénæ sésamo túwaandu opa'á wéna tuwímbai tuwánéna séna nórä séra úwoi méra'o sisasá

⁷ sésa ímba moóráwigo kesí kísaú máéro siyáawata méraumne sewaná tiyé'a kesí ándá-aran-kisaufa'a kísaú máéro sisasá miyá uráawe.

⁸ Miyá owaná fénáímpinka'a kísaugon-afowá kísaú-waasiya'o káráwiyaiwaintafena séna kísaú-waasi táántare miwítí méyámbá timé ánaaembo tiyáawi aifa'á timé aifa'ó tiyáawi ánaaemba timiyó sisáná

⁹ iséna miyá éna kísaú tai'ániye wéinka'o tiyáawi moórá-kanaa-kisaugoni óntamba tiména miyáumai tímatuswena

¹⁰ ááéma aafáyáara'o tiyáawiti méyámbá timíne wéisasa miwí imáyáa ésa kentáásí méyámbá óraa'an-iye wésewana moórá-kanaa-kisaugoni óntamba tímísasa

¹¹ maimaésa kísaugoni afowámbá í'ai simánkesa

¹² sésa ánaaembo tiyáan-kwaasi kári-kísaú maiyáafo kesáá aifa'ó tiyáundawisa óraa'-a'a wégaisata umu'náán-araa'a méta óraa-kísaú maiyáundasa mimbóráí'a úmaisa méyámbá símakaandasa nórä séwa kentáámó siméndantem-beyamba miwí tímakaano sewaná

¹³ kísaugon-afowá miwífinkémbá moóráwigontafena séna kesí waásiyo kemá sé'a kesí kísaú wémaewa'a moórá-kanaa-kisaugoni óntamba tíméno súna'a ewé sé'a kísaú maiyáawa'a mindásafe'a ímba sáwí-meyamba wétimumpo

¹⁴ kentí méyámbá maimaé'a koró. Kembó timúndantem-beyamba ánaaembo tiyáawi miyám-béyámbá tiména'e'a wéune.

¹⁵ Kesí óntambo tuwímbare'o timúnda mindá kendén-iye. Kári-kísaumo maiyáawi óraa'-ontamba timúna'a ímbo kaórááraamba wégaoraawe kísaugon-afowá siyákiye Ísu siyákiye.

¹⁶ Ísu minááí simátimena séna miyáráán-úmai Maníkó wení waásimo kawáánipa'a aifa'ó kowí iyasa ánaaembo kowísé'a mimbóráí'a úmai aasiyaasí aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe Ísu siyákiye.

Ísu wemó puwíndasafenamo siyáin-aai.

Mááka 10:32-34, Rúku 18:31-33

¹⁷ Ísu séna Yérúsaremu-naopa'a kónae séna aampa'á wéwena wení kísaú-waasi sisamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi tí'maena moórá-aempa'a tinkarena

¹⁸ simátimena séna ísáaro. Yérúsaremu-naopa'a konanasá moóráwigo kembá waási úrankomba óraa'-amaan-kísaú-waasiye ámáámbó sen-kwáásiyé aráátiminasa kembó sínkamiyan-aai símai kárá'umaresa

¹⁹ sí'lmai fí'onkaa-waasi tímíyasa karaáná'a sinkésa súwiyonku'-nésa aaraa-táiyá'á sinkamiya'a púwónasa utámaraiya'a kaumbo-kánáá maisuwé'a íyáfasinanaumne Ísu siyáye.

Kae'nárai tinówamo Ísumbo áísai uráin-aai.
Mááka 10:35-45

²⁰ Minkánáá Sépétin-ááninkai tinówama tí'maena Ísumpa'a téna moórá-tantaatafenamo áísai índasafena óraakon-iye séna takífauwana

²¹ Ísu séna nóintafewa sisai íníyewa wéono súwana tinówa séna emó kawáánindafa'a kesááninkai íyáfasantinke séfasefa'-arausampa'a tinkáínone súwana

²² Ísu séna sénda-aaigoni áwáuma ímba ísaraiye. Sáwí-nombo anaféúmpínkémbó naandardén-úmai sí'o índa-i'a uwásinkaiyantena kerái kanaará kemó naanda-ánáfeumpinkemba náyááyo súwasarai kerái kanaámpókai náyauye suyaná

²³ Ísu séna érai'a séye. Kemó naanda-ánáfeumpinkemba náyááfo kesí séfasefa-sirausampa'a kemá ímba íyáfasantinkanaumpo Maníkó kae'nárai uwátínkaraaimba póna íyáfasantinkainiye súwasa

²⁴ Ísuni kísau-waasi siyáánkai-waasi minááí isésa mináfáráwáí aaisambá tíyúwana

²⁵ Ísu táántowasa tuwaná séna é'a ísaraawe. Marapá'-óráá'-wáásísombá íyáákamai-fasi'aen-aaí simáti-simati uwasá wenkóyááka-tayaaka uráawe.

²⁶ Óraal'-waasimo ontembá kembiwí ímba miyán-oro. Kempínkémbó íyáákanaemo siyawi fí'owiti wayó'á maénááwe.

²⁷ Kempínkémbó aifari'a ónaemo siyawi seyaafá'-wáásítí kísau túwa'nai oro.

²⁸ Kemá waási úranko ímba súwa'nai íwae'a kunkáumpo kemá waási túwa'nai ónæ'e'a kunkáumne. Sáwí-imayaafinkembo faútínkáandasafe'a puwónaumne Ísu siyáye.

Ísu túrambo kafíkóndarai kawe'ó uwátínkaraín-aai.
Mááka 10:46-52, Rúku 18:35-43

²⁹ Ísuwe wení kísau-waasiye Yéríko-naopakemba kumbá sáwifa'-waasi tínaaembá kumbá

³⁰ kae'nárai túramba kafíkóndarai aanawáísára'a mésarai Ísu wétiye-aaí isésarai óraaka sésarai Téfítin-andafakewi ómpo arunkái uwásinkaaoo suyasá

³¹ misáwífá'-wáásí aaisambá tiyésa sésa aaí séyafo suwasaráí minááí ifátuwesarai aneka'á óraaka sésarai óraakoo Téfítin-andafakewi ómpo arunkái uwásinkaaoo wésuyana

³² Ísu aampa'ó kúmba minká koména tísai ena séna nón-tantaara tirááímo táínda-tantaa'a uwátinkanaumno súwasarai

³³ óraakoo súramba kawe'á uwásinkaaoo suyaná

³⁴ Ísu arumbá uwátinkena ayáámba túranka'a ta'ótotorowasarai minúwóiyáámbá túramba kawe'á úmai awánésarai Ísumba arááíwa'mae kurááye.

21

Ísu Yérúsaremu'a'ó kuráin-aai.
Mááka 11:1-11, Rúku 19:28-40, Yóni 12:12-19

¹ Ísu wení kísau-waasisel'o kumbá Yérúsaremu-nao'-ampa'a kumbá Órífi-omaka'-ewaa'-nao'-awi'a Pétífasí-nao'a ewaa'á wésa wení kísau-waasi kae'á máti'marena

² séna epín-dáópa'a kurékai awáneyamba moórá-poigon-awi'a tónki ándá fári'wimaraawana áráá'wara'a méraifo koawánékai ándáma faútuwekai áí'mae tekaiyó.

³ Moóráwigo tuwánénamo tísai ínakai óraako ayáá'mae kónae siyé kosimámiyana séna énifo áí'maekai kokaiyó síníye

Ísu siyáye.

⁴ Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi siyáintemba Ísu miyá uráye. Maníkón-aai simátímakowi séna

⁵ Sáyóni-naopaken-kwaasisafe simátíme sé kentí kawáágó kentópa'a wempa'lá témena tónki-poigo ayáá'maena téna tónki-poigon-araako ayáá'maena wétiye simátimiyo siyáye

agaimaréna Sáyóni-naopa'emo siyáimba Yérúsaremu-naopatafena siyáye. Minááímó paápé índasafena Ísu kae'nárai ti'marówasarai

⁶ Ísumo súntemba miyá ésarai

⁷ tónki-poi áráá'wara'a áí'maesarai Ísumpa'a tuyasá wení kísau-waasi paákákén-únánkwátói faú'mai mimpóígón-arósááunka'a wandaaí uwí'márówana Ísumba ayáá'mae wéguwasa

⁸ sáwfí'a'-waasi mésa óraa'-waasin-iyé sésa tuwímbai paákákén-únánkwátói faú'mai tuwímbai taaénáma ankáímai aampa'a uwí'ma'mae wéguwana minúnánkwátói'e mintáénárafane támae wéguwasa

⁹ aifa'ó tun-kwáásiyé Ísun-ánaaembo tun-kwáásiyé óraaka'-oraaka'a sésa Téfítin-andafakewin-awi'a mósá wémaraumne. Fasi'aénkó ai'maráísa kunkáiwaimba Maníkó kawe'á uwánkáye. Wíyómpakewin-awi'a mósá maráumne óraaka'-oraaka'a suwaná

¹⁰ Ísu Yérúsaremu'a kúwasa tuwaantantésa tóso wéesa náwawa wétiyo suwasá

¹¹ tuwímbai sésa Ísu Maníkón-aaimo simátímíwai Káríri-aempakemba Násareti-naopakewin-iyé siyáwe.

Ísu óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-aai.

Mááka 11:15-19, Rúku 19:45-48, Yóni 2:13-22

¹² Suwaná Ísu Yérúsaremu-naopa'a óraa'-amaan-daumpa'a Maníkóní naaúmpa'a iyéna ámáán-daumpa'o méyámbó wéun-kwaasi tuwánéna iti'mátuwena óntambo wéwaeron-kwaasiti taaremá tawísísuwena Maníkóntáfesa imáyáa ésa mááufu'-numamo wéamun-dumama méyámbárón-kwaasiti taaremá tawísísuwena

¹³ simátimena séna Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna kesí naantafésa sésa Maníkómpá'ó inaimó sen-dámbán-iyé wésewe agaimaréna siyáye. Énifo uméndáúmpá'ó ontenkáámbá uráawe Ísu siyáye.

¹⁴ Ísu minááí simátimena óraa'-amaan-daumpa'a mérowasa túrambo kafíkówiye tíyayaambo táunkowiye wempa'lá tuwaná asófatinkowasa

¹⁵ iyámpói mésa óraaka'-óraaka'a sésa Téfítin-andafakewin-awi'a mósá wémaraumne sumbá óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé isésa Ísumo fí'oran-kawekisaumo maúmba awánésa tirumbá sáwí'a uwánkesa

¹⁶ Ísuntafesa sésa iyámpói sáwí-aaimo wésembo ína wéisaano suwaná Ísu séna é'a wéisaunda Maníkón-aai aúfáifimba agaimakáin-aai awánaraawe. Maarán-áái siyáye. Túwa'nai óndasafesa pósá iyámpói umarané enáwí'a mósá wémaraawe agaimaréna siyáye Ísu simátimena

¹⁷ tiywéna máápa'a kuména mindáópa'a tuwéna Pétáni-naopa'a wéna mindó'wáambá kowaiyáye.

Taaigómó aáénkarain-aai.

Mááka 11:12-14,20-24

¹⁸ Pétáni-naopa'a kowáúmba íyáfasinesa Yérúsaremu-naopa'a tumbá Ísumba áái tótowana

19 moórá-taigon-awi'a fíkima aankón-awáísáfa'a wérowana mintáéramba nánae séna áwáufa'a wéna awánómba áná aantemba wérowana mintáígontáfena séna emá ímba arambá iyáínnone suwana mintáímá aáénkaraiye.

20 Mintái aáénkowasa Ísuní kísau-waasi awánésa táátafesa ésa tiyáámba tóipimba faafésa sésa fíki-tai ááéma aáénkaraiye suwaná

21 Ísu séna érai'a simátíme súne. Maníkóntáf'e' o ímbo kae'-ímáyáámó é'o fasi'aén-ímáyáámó é'o é'a fíki-taigontafe'o súnanamo aáénkaintemba kanaa'á miyá é'a ímba miyá aantemba é'a maanómátáf'e' o sé'o faiwí'wé nompá'á kumuwómó síyanamo éna miyá ínije.

22 Maníkómpá'á inaí sé'a fí'o-fi'on-tantaatafe'a áísaí e'a timankúnkúmba ombá érai'a Maníkó kanaa'á súwa'nai uwásinkainiyemo sembá kanaa'á wétuwa'nai-iyé Ísu siyáije.

Nááwawa ai'maráísawa tiyáanomo siyáan-aai.

Mááka 11:27-33, Rúku 20:1-8

23 Ísu minááí simátímena óraa'-amaan-daumpa'a iména Maníkóní ásé-aai simátímuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-ora'a'-waasiye tésa sésa nááwawa ai'maráísawa tiyéwa náwampinkena maiyéwa fasi'aén-kísáú wémaeno. Simásimiyo suwaná

24 Ísu séna aifa'á moórá-aaimo tísai ona'ó anondáámo síya'o é'a sísai on-ááí simátímenaumne.

25 Ááéma Yóni nombó maitínkariwai Maníkowá simámakaisanawa nombá maitínkari waásiya simámakaawanawa nombá maitínkariyo súwasa miwí keáimbá sésa nórashaawa sénaumno. Maníkó simámakaisana nombá maitínkariye senanasáámó éna nórä séra Yónin-aaísafe'l aímba érai'e siyáao sínije.

26 Waási simámakaawanawa nombá maitínkariye senasásáámó ésa úwoi-waasisa sínkamonaawe. Úwoi-waasi sáwífa'-waasi Yónintafesa Maníkón-aaimo simásímkaiwai uráiyé wésembar pósaa aaisantá siyónááwe miyá keáimbá sésa

27 Ísuntafesa sésa emó sísai ónda-aaisa ímba isáúmne suwaná Ísu séna ímbo simásimiya'a náwampinkena maiyéra fasi'aén-kísáúmó maúnda-aai ímba simátímenaumne Ísu siyáije.

Moóráwigon-ááninkai-taai.

28 Ísu minááí simátímena séna simátíménda-aai imáyáan-oro. Moóráwigo kae'-iyámpóiwáráwí aifaráwíntáfena séna kesááninkoo kesí ándá-aran-kisaufa'a kísau komauwó sisaná

29 aifarááwí séna ímba siráái taiyé séna ména moórá-imayaa éna kísau komáísana

30 áfákontafena séna kesí ándá-aran-kisaufa'a kísau komauwó sisaná ewé símai ifátuwena ímba kísau maiyáye

31 Ísu simátímena tísai ena séna nááwa tifowán-áái wéisaiyo súwasa aifarááwí afowán-áái wéisaiye suwaná Ísu séna minááí imáyáa é'a simátíménda-aai ísáaro. Taakisi-úmén-kwáásiyé sáwí-anka'o nón-inine sáwí'o on-kwáásín-owe sembánifo miwí Maníkó wení waásimo kawáánin-ampa'a ááéma wégofo kembiwíndo.

32 Yóni nombó maitínkariwai téna kawé'-ámbá aráátmuwa'a wenááisafe'l ímba érai'e siyáafó taakisi-úmén-kwáásiyé sáwí-anka'o nón-inine Yónin-aaísafesa érai'e suwa'á kembiwí miwí tuwáné'a Yónin-aaísafe'l ímba érai'e sé'a kentí sáwí-imayaa ímba tuwé'a Maníkómpá'á tiyáawe Ísu siyáije.

Ándá-aran-kisaura'o káráwiywí-taai.

Mááka 12:1-12, Rúku 20:9-19

³³ Ísu minááí simátimena séna moórá waé'mai-aai simátíménda ísáaro. Moóráwigo óraa¹-marawarawi ména óntan-kusai úmakena ándá-aran-kisau úmarena ándá-arankoni táúfa'a úmarena ándá-arambo mapamínanamo anombó kumínda-taufa'a úmarena óntan-damba kísaura'o káráwiyan-damba úmarena ayáátááka fí'om-barafa'a koménae séna maankísáúrará'ó káráwiywimo é'a kesáfé'a tuwímbai-aramba wémæ'a tuwímbai kembá siyúwáaro simátimena fí'om-barafa'a koméraisana

³⁴ arambó áfumo kain-kánáá tisaná aanáfó kesí ándá-aramba komáero séna wení kisau-waasi ti'maráísasa minkísáúrará'ó káráwiywifa'a tewasá

³⁵ ta'ótó'mai moóráwigomba tufuwésa moóráwigomba tufú'marááwana púwísasa moóráwigomba óntantamba tufuwésa ándá-aramba ímbo tímémba ti'mátuwaawasa kowaná

³⁶ aanáfó aifa'á wení kisau-waasi tuwímbai ti'maréna ánaaemba sáwifa'nænka ti'maráísasa tewasá minkísáúrará'ó káráwiywofi ta'ótó'mai aifa'ó uráantemba miyá ésa sáwi'a uwátinkesa ándá-aramba ímbo tímémba ti'mátuwaawasa kowaná

³⁷ aanáfó ména ánaaemba séna kesááninkomba ai'maráaanana wínasa wenáái isánááwe séna ai'maráísana tisasa

³⁸ minkísáúrará'ó káráwiywofi awánesa keáimbá sésa aanáfón-ááninko wétifo tufuwónanasa puwéna maankísáú ímbo maínata kesáá maénae sésa

³⁹ ta'ótó'mai ándá-aran-kisaufakemba famétuwesa tufuwówana pukáiyé.

⁴⁰ Ísu minááí simátimena séna minkísáúgóní aanáfó tínda kísaura'o káráwiywofi nórä síníyo súwasa

⁴¹ miwí sésa misáwí-wáásí tínkaminasa puwýana fí'on-kwaasi kesí kísaura'a káráwiyyoro sínasa minkísáúrá'á káráwiyesa arambó áfumo kain-kánáá tíndantemba aanáfómbá minárámbá aménááwe siyáawe.

⁴² Suwaná Ísu simátimena séna Maníkón-aai aúfáífimba awánaraawe. Maarán-ááí agaimaréna séna
óntan-dambo on-kwáásí moórá-ontantafesa sáwí'a wéye sésa maisukááwe. Ánaaemba minóntankó áfonkaaamba uráiyé. Mindá Fasi'aénkó isatá awánéta séta
fí'oran-kawe'a uráiyé súne
agaimaréna siyáie.

⁴³ Minááí imáyáá é'a simátime'a súne. Maníkó kembiwí Yúndaa-waasisafena maará siyé. Kenká'a ímbo kawáánónaumne séna tiyuwéna fí'onkaa-waasisafena kenká'a kawáánónaumne sínasa wení kisau maénááwe.

⁴⁴ Minóntanká'a tanaambá kofesa sáwí'a úmai ménaafo minóntankó tufú'mai sáwí'a uwásuwainiye Ísu séna wenááisafesamo ímbo érai'emo siyawi imáyáá éna minááí siyáie.

⁴⁵ Ísu súwasa óraa¹-amaan-kisau-waasiye ámáán-kawaa-waasiye isésa tááko péé súwasa sésa moóráwigon-ááninkai aaimó simbá kentáásáfena siyé sésa ándá-aran-kisaura'o káráwiywafenamo simbá kentáásáfena siyé sésa óntankowemo simbá kentáásáfena siyé sésa

⁴⁶ ta'ótó'mai tufuwónae sésamo umbá seyaafá'-wáásí Ísuntafesa sésa Maníkón-aai simásímíwain-iyé sun-kwáásí táároi inkaiséa Ísumba ímbo ta'ótoresa ifátukaaawe.

22

Óraa-tanombo kauráin-aai.

Rúku 14:16-24

¹ Aneka'aí Ísu aaí simátimindasafena waé'mai-aai simátimena séna

² Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-iyé. Moóráwigo káráwiywain-ááninko aaré maíndasafena óraa-tanomba kaufónae séna

³ sáwífa'-waasi táántena séna aáno úmai tanómba tamandaaró séna ména tanómba kaumaréna wení kísau-waasi ti'maréna séna tamandaaró kosimátíméro sisasá miyá owasá ifátuwesa ímba tewaná

⁴ aneka'á kísau-waasi ti'maréna séna táántaraundawi kosimátíme'a sé'a tómbó nemba wéto'mayaan-e'a purumakawé óraa-poiye tufú'mai wégaufumpo tamandaaró. Kesááninkomo aaremó maíndara'a tamandaaró. Kosimátíméro séna ti'maráísasa miyá kosewasá

⁵ ifátuwesa ímba tembá moóráwigo wení kísaufa'a kóisana moóráwigo óntambo maínda-kísaufa'a kóisasa

⁶ tuwímbai káráwiyaiwaini kísau-waasisomba ta'óto'mai tínkamowasa púwówana

⁷ káráwiyaiwai aaisambá séna wení i-wáásí ti'maráísasa miwí tínkamowasa púwówana miwítí naampimpá'á iyamá agáéwana káwisana

⁸ káráwiyaiwai wení kísau-waasisafena séna tanómba kaufé'a táántaraundawi kesááninkoni tanómbo tamandáiyawi sáwi'an-owe.

⁹ Aampaká'ó waásimo túwaandu opa'a kosaafá úmai fí'o-fí'on-kwaasi tuwáné'a simátimiya tanómba tamandaaró sisasá

¹⁰ wení kísau-waasi isésa aampa'a wénesa waási saafá úmai tuwánésa sáwí-waasiye kawel'-wáásiyé torupátinkesa tí'maesá tésa tómbó

naan-dáúmpá'á sisipáá uráawe.

¹¹ Yúndaa-waasi aaremó máénka'o ombá tanómbo nánaesamo ten-kwáásí ontará'ó tewasá kísau-waasi kawel'-únánkwátói tímewasa urésa mindáúmpá'á imésa tómbá wénaafo minúnánkwátóimo ímbo urésamo ésa ímba tómbá imandánáawe. Tómbó naandáúmpá'á sisipááowaná káráwiyaiwai tuwánaimba moóráwigo ímba kawel'-únánkwátói uréna méraisana awánéna

¹² séna nórá séwa kawel'-únánkwátói ímba uréwa iyáano sisaná ímba aaí sisaná

¹³ káráwiyaiwai wení kísau-waasisafena simátimena séna aíyayaanka'a kárá'umai máápa'a kumeu'ó in-áémpá'á aúwéwana ifl'á téna áí'o índasafena áwááyaamba umpu-fuwíníye siyáye Ísu siyáye.

¹⁴ Ísu minááí simátimena séna Maníkó sáwífa'-waasi táántain-kwaasifinkemba tuwímbai aantemba wení waási-i'a wéwatinkaiye siyáye.

Taakisi-ááísáfésamo áísai uráan-aai.

Máká 12:13-17, Rúku 20:20-26

¹⁵ Ísu súwasa ámáán-kawaa-waasi máápa'a kumbésa keáimbá sésa nórán-aaisaawa áísai onanasááwá sáwí-aaimo sínata aaifintá maenkánqumno sésa

¹⁶ miwí tínaaenka'o tirááiwáún-kwaasiye Éroti amááraawe ti'márówasa Ísumpa'a tésa sésa óraakoo érál-waasi po Maníkóní aambó arááiwáén-aai arupíse úmai simátimendasa ísaraumne. Waási táároi ímba inkaisé óraa'-waasiye úwoi-waasi táároi ímba inkaisé tirumbó faiyá'mai-aaí ímbo sénda arupíse úmai simátimendasa ísaraumne.

¹⁷ Simáménda-aaisa isaaó. Kanaasááwá taakisi-óntámbá Rómu-kamanisa timénaum íntaawa timénaumno. Tíméndasa Yúndaa-waasisa kentáásí ámáámba taraisónaum íntaawa taraisónaumno. Nórán-imayaamo émo e simásimiyo suwaná

¹⁸ Ísu miwítí sáwí-imaya iséna séna kaumbo-kae'-ááiwárá'-wáásí pó'a kentáfé'a sáwí-aaimo síndawe sé'a wésisai-owe.

¹⁹ Taakisi-óntámbá moórá maimaé máaraasimero súwasa maimaé máaraanamuwana

²⁰ séna nááwan-óikaana úráinkara áwí'a wéraiyo súwasa

²¹ miwí sésa Rómu-kamani-kawaagon-óikaamba isaná áwí'a wéraiye suwaná Ísu séna Rómu-kamani-kawaagonde wembá áméro. Maníkondé Maníkombá áméro súwasa

²² minááí isówana táá'a úwasa ímba aaí sésa
auwésa kuráawe.

Pukémpinkembo íyáfasinaiyan-aai.

Mááka 12:18-27, Rúku 20:27-40

23 Kuwasá Sátusi-amaan-kawaa-waasi púwómpinkemba ímba íyáfasinanaawe sun-kwáásí pósá minkánáá Ísumpa'a tésa

24 sésa óraakoo naaófá'á Mósese séna moóráwigo aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímba puwínana áfáko maimakéna awaaón-anondaa-ware'e séna iyámpói ma'ankáíníye siyáye.

25 Moórá-qai issaaó. Moórá-kanaa maanká'á afakaeté-afarawainonda mésa tuwaao aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímba púwísana

26 wenánaenkewi ware'a maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímba púwísana wenánaenkewi ware'a maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímba púwísana miyá émesa afakaeté-waasi putásawana

27 miníninkó ánaaembá pukáye simámesa

28 Ísumba áísai esa sésa miyámó ombá waási puwíyampinkembo íyáfasinaiyan-kanaa minínimbá afakaeté-waasi tuwaainímbá éna nááwa máiníyo suwaná

29 Ísu séna Maníkón-aai aúfáífimbo agaimakón-aai ímba kawel'-úmai isé'a Maníkóní fasi'aémbá ímba awáné'a pó'a miyáumai sáwísawí-aai wésewe.

30 Pukémpinkemba íyáfasinesa wíyómpa'o imaíyan-kanaa aaré ímba maíyasa waaí ímba maíyamba ésa Maníkóní kísau-waasimo wíyómpa'o méraawimo ontembá minínínakwá'á miyáumai aaré ímba maíyasa waaí ímba maíyamba ónááwe.

31 Waási pukémpinkembo íyáfasinaiyamba simátíménda ísáaro. Maníkó simátímakomba aúfáífimba agaimakón-aai toráumai awánaraawe.

32 Maníkó Mósesentafena maarán-ááí siyáye. Maníkó úne. Enaíwá'ná Émbaramune Áísáakine Yékopune miwítí Maníkó úne siyáye. Maníkó minááímó siyáimba minkáúmbó-wáásí é'a púwúwasa utaráambanifo mináái siyáimba pósá miwí úwoi méraawe Ísu súwasa

33 wesé'o méron-kwaasi isésa táátafesa ésa sésa aaigóní áwáuma wésimasimiye siyáawe.

Aifaráán-ámáánkón-aai.

Mááka 12:28-31, Rúku 10:25-28

34 Suwaná Ísun-aaigo Sátusi-amaan-kawaa-waasi-taai íyáákomba ámáán-kawaa-waasi isésa túwaandu ésa

35 miwífinkémbá moóráwigo ámáámbo kawel'ó úmaimo ísarowi Ísumo sáwí-aaimo sínda isánæ séna áísai ena séna

36 óraakoo Maníkóní ámáámpinkemba nórán-amaana aifaráámbán-iyó súwana

37 Ísu séna Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Maníkómpá'á kentí Fasi'aénkómbá kentiruné

kentí imáyáawe kentimané áméro

agaimaréna siyáye.

38 Minámáámbá aifaráán-ámáámbá isaná

39 miwán-ánaaenken-amaamba óraa'-amaamba maarán-ámáámbán-iyé. Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

kesáfé-ímáyáámó ontembá kentí

waási-imayaawara'a oro

agaimaréna siyáye.

40 Minkáé'-ámáánkó áfonkaamba uráisana Mósesemo fí'on-amaambo siyáine Maníkón-aaimo simátímakowi siyáan-amaane me'wi-me'wiýáambá éna kae'-ámáánkó áfonkaamba uráinka'a tawéaraapaiye Ísu siyáye.

Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráisitin-aai.

Mááka 12:35-37, Rúku 20:41-44

⁴¹ Súwasa ámáán-kawaa-waasi túwaandu uwaniá Ísu miwí tísai ena séna

⁴² Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráisiti nááwan-andafaken-kwaasiya'iyo súwasa kentáásiwá'ná Téfítin-andafaken-kwaasin-iye suwaná

⁴³ Ísu séna naaófá'á Maníkóní ámútanko Téfítimba imáyáa amúwana Téfítí Káráisitintafena séna kesí Fasi'aénkón-iye siyáimba

⁴⁴ Imó agaimakón-aufaifimba Téfítí agaimaréna séna

kesí Fasi'aénkóntáfena Maníkó séna kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á maral'-ména'a ení namuro-wáásí íyáákaanasa miwí tai'ánááwe

Maníkómó siyáin-aai Téfítí siyáíye.

⁴⁵ Miyáumai Téfítí Káráisitintafena séna kesí Fasi'aénkón-iye siyáimbanifo nóraumaiya wemá Téfítin-andafaken-kwaasin-iyo Ísu súmba

⁴⁶ Káráisiti Téfítini Fasi'aénkó éna Téfítin-andafaken-kwaasigon-iye súmbanifo miwí ímba kanaa'a aaí sésa táátafesa ésa minkákémbá ímba áisai úmaesa iyáawe.

23

Ámáán-kawaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé miwí táái.

Mááka 12:38-40, Rúku 11:39-44,47-52, Rúku 20:45-47

¹ Ísu túwaandu urón-kwaasiye wení kísau-waasiye simátimena séna

² Maníkó íyáfasintinkaraaisasa ámáámbo sen-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye Mósese agaimakáin-aai toráumaimo wésimatimemba

³ isé'a arááiwááero. Mósese siyáin-amaamba miwí tóikaken-aantemba sésa ímba wéaraaiwaefo miwímó ontembá ímba oró.

⁴ Umbai-tántáá'ó asááúmakesamo túwaata'mae'a korómó sésamo ímbo túwa'nai ontembá miwí umbai-aaí simátimesa ímba túwa'nai ombá úwoi arááiwááero wésewe.

⁵ Miwí sésa waási suwánésa óraa'-waasin-owe síwae sésa Mósese siyáin-amaamba agaimái anaféúmpímbá makésa túwayaanka'e tiyáánka'e kárá'umaresa miwítí wátói-araiya'a ayáátááka'a tafétafe úmakesa naaópa'a afufumpa'á wénesa

⁶ tanómbo kaúfópa'o ombá kawel'-áémpá'á mésa ámáán-daumpa'o ombá óraa'-waasimo máépa'a imésa

⁷ waási suwánésa sésa óraa'-waasi ámáán-aai simátíméwin-owe síwae sésa naaópa'a maru'-afufumpa'á wénesa miyámó ontáfesa aamoí wéowe.

⁸ Miwí miyá wéombanifo ímba miyán-oro. Kembiwísafésa óraa'-waasi ámáán-aai simátíméwi owémó síyambo é'a kímborawigo óraa'-waasi isatá wení waásisa mimbóráí'úmaisa méraumne seró.

⁹ Kempínkémbá moóráwigontafe'a óraa'-waasi kesifón-iye sefó. Kentifo wíyómpa'a mériaye.

¹⁰ Kempínkémbá moóráwigontafe'a kentáárá'á káráwiywain-iye sefó. Maníkómó íyáfasinsinkaraiwai keyáá kenká'á káráwiyaundawi kemá úne.

¹¹ Kempínkémbá íyáákanae síyawí kentí wayó'á máéro.

¹² Kentúwí'o mósá maráiyawi Maníkó úwoi kentúwí'a múratinkainifo kentúwí'o ímbo mósá maráiyawi Maníkó mósá tinkáíníye Ísu siyáíye.

¹³ Ísu minááí simátimena séna ámáámbo sen-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye simátíménda ísáaro. Kaumbo-kael'-ááiwárá'-wáásímó é'a káráwiyoro. Maníkó wení waásimo kawáánin-amba wéfaitinkaawe. Maníkó wení waásimo kawáánin-ampa'a ímba kónae sembá kónaesamo owítí aambá wéfaitinkaawe.

14 Ámáámbo sen-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááiwárá'-wáásí é'a keto'-íníntí óntawara naankwará'á umémbá wémæ'e waási suwánésa súwí'a mósa maráiwae sé'a tafisímai-inai karo'á wésewe. Mindásafe'a káráwiyyoro.

15 Ámáámbo sen-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááiwárá'-wáásí é'a simátimunda ámáán-aai arááiwæe sé'a saafá úmae'a óraa'-nomba kofaté'a némpa'a wéne'a tuwáné'a kentí sáwí-kisau aráátímewasa miwítí sáwí-kisaugombá íyáákaraaimba pó'a mindásafe'a káráwiyyoro.

16 Aambó ímbo kawe'-úmaimo awánaraawi karo'á sé'a maarán-ámbá arááiwáéromo sewí káráwiyyoro. Kembiwimó ámáán-aaimo sembá karo'á simátime'a sé'a óraa'-amaan-dankon-aai tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna kanaa'á ínýe. Énifo kawe'-óntánkón-áwí'a korí-óntánkón-aai tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna sáwí'a ínýe wésewe.

17 Minkórí-óntánkó óraa'-amaan-dankomba ímba íyáákaraifo mindáúmpá'ó wérainda mindá kawe'án-iye. Kembiwí ámáán-aaísafena táako ímba péé sisa'á wéisaawe. Sáwí-imayaawara'-waasi simátímén-aai karo'-ááín-iye.

18 Kembiwimó ámáán-aaimo sembá karo'á simátime'a sé'a Maníkóntáfésamo póimo tufú'maimo agáén-taaregon-aai tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna kanaa'á ínýe. Énifo mintáárérá'ó Maníkómbó wéamem-poigon-aai tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna sáwí'a ínýe wésewe.

19 Maníkómbó ámém-poigo mintáárégombá ímba wéiyaakaifo mintáárégó íyáákarena ámém-poi kawe'á wéiye. Kembiwí ámáán-aaísafena táako ímba péé sisa'á wéisaawe. Sáwí-imayaawara'-waasi simátímén-aai karo'-ááín-iye.

20 Fasi'aén-ááímó sembá Maníkóntáfésamo póimo tufú'maimo agáén-taaregon-aaimo tika'ó marésamo sésamo ésa mintáárégón-aaiwara'a Maníkómbó wéamem-poigon-aaiwara'a wésewe.

21 Fasi'aén-ááímó sembá óraa'-amaan-dankon-aaimo tika'-marésamo sésamo ésa mindánkón-ááiwara Maníkó mindáúmpá'á méraiwain-aaiwara'a wésewe.

22 Wíyómpa'e simásuwesamo tika'ó marésamo sésamo ésa Maníkó mifá'a káráwiywain-aaiwara'a wésewe.

23 Ámáámbo sen-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááiwárá'-wáásímó é'a káráwiyyoro. Naaofá'ó Mósesemo siyáintemba kentí kísaufakemba kári-tonkwara'a tuwínkaa'-úmai siyáánkai maké'a moórá Maníkómbá amé'a kawe'á wée'a miyán-ámáámbá ísámae wéyofo Mósesemo siyáin-amaamba óraa'-amaamba ifá'á tuwé'a pó'a waási ímba arupíse uwátinke'a tirumbá ímba uwátinke'a ímba Maníkóntáf'e'a timankúnkúmba é'a miyámó ontáf'e'a pó'a minóráá'-ámáántómbá ifá'á tukáawe.

24 Aambá ímba kawel'-úmai awánaraawi karo'á sé'a maarán-ámbá arááiwáéro wésembe kári'-amaamba arááiwæ'e óraa'-amaamba tukáawe. Miyámó ombá tóipinkaambo wénaawiyaan-kwaasin-owe.

25 Ámáámbo sen-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááiwárá'-wáásímó é'a káráwiyyoro. Anaféúné táúfa'e paáká'-aantembo wénonkwifo andáámpá'á sáwí'a uráisa'a pó'a kempímbá sáwifa-tantaa'a óraa'a wéraiye.

26 Ámáán-kawaa-waasisono. Ámáán-aaísafena táako ímba péé sisa'á wéisaawe. Anaféúné táúfa'e andáámpá'ó non-kwiyówanamo andáámpá'é paáká'é kawel'-ímáyáá úmai méraaro.

²⁷⁻²⁸ Ámáámbo sen-kwáásíyé ámáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááíwárá'-wáásímó é'a káráwiyoro. Waásimo maipímbó utámakaawanamo kawáá'isasamo waási ímbo awánaantemba kentirumpimbá miyá isa'á sáwí'a wéowasa waási ímbo wétuwanaawe. Waásimo maipímbó utámakesamo kawe-tó'wááímó owasamó awánésamo sésa kawe'á wéowemo sentembá kembiwí tuwánésa kawel'-wáásín-owe sembánifo kentirumpimbá miyá-sáwí-tántáá'á wéraisa'a kaumbo-kae'-ááíwárá'-wáásín-owe.

²⁹ Ámáámbo sen-kwáásíyé ámáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááíwárá'-wáásímó é'a káráwiyoro. Kentíwá'ná Maníkón-aaimo simátímakowi tínkamuwasa púwúwa'a utámakaapa'a to'waaí wéowe. Arupíse úmai mérón-kwaasi tínkamuwasa púwúwa'a utámakaapa'a to'waaí wée'a

³⁰ sé'a miwí tísaafitantambo uráawi sé'a minkánáámó mérekaa kentáá síwá'námo uráantemba ímba miyásá uráusino wésewe.

³¹ Miyámó sembá maarán-áái wése'a Maníkón-aai simátímakowi tínkamesa miyá-sáwí'á uráawi tírááta úne wése'a miwímó uráantemba miyá wéowe.

³² Kentíwá'námo uráantembo miyámó wée'a tai'ánááwe.

³³ Tai'áiyamba iyánkó póígon-araa'an-owe. Maníkó kembá aaifimbá matinkáína'a sáwí-meyambo maíyapa'a ónkaifa'a komésa wété íyan-amba ímba wéraiye.

³⁴ Miyáumai kesáái simátimiyawiye aráátimiyawiye kawel'-ímáyáwárá'-wáásíyé ti'maráanasa kempímbá wéniya'a tuwímbai tínkamiyasa puwíya'a tuwímbai aaraatáiyá'á tínkamiyasa puwíya'a tuwímbai kentí ámáán-daumpimpa'a taántámbá tínkame'a moórá-mora-naopimpa'o wéniya'o é'a ti'mátu'mae'a nónááwe.

³⁵ Miyámó íyana arupíse-waasimo tínkamom-beyamba seyaafá'-wáásítí méyámbá kentópa'a tíniye. Aifa'ó tufúwanamo pukáin-kwaasigon-awi'a Éperi ánaaembá moóráwigó Pérékáíyaan-ááninkon-awi'a Sékáráíya óraa'-amaan-daumpa'a mérowana moórá-aempa'a Maníkóntáfésamo ísámaimo póímo tufú'maimo agáún-ontan-taaremo wérowana moórá-aempa'a aifa'-ámáán-káwáágó aantemba iyún-ontama wérowana afufumpimbá Sékáráíya imérowana tufúwana pukáiyé.

³⁶ Minkáé'-wáásítí afufumpimbó kárúraan-kwaasi tínkamuwasa pukáawiwará'a miwítí sáwí-meyamba káfí'o méraan-kwaasi maénááwe Ísu siyáie.

Ísumo arumbó uwátinkarain-aai.

Rúku 13:34-35

³⁷ Ísu minááí simátimena Yérúsaremu-naopaken-kwaasi arumbá uwátinkena séna Yérúsaremu-naopaken-kwaasisono. Maníkón-aaimo simátímkawaawi tínkambae núwasa pukáawe. Maníkó ti'marówasa kuwáí óntantamba tínkambae núwasa pukáawe. Kokórigo áráátombo ayóífá'ó tínkarenamo káátatinkaintemba aasiyaasi-kánáá kemá miyá ónaumne súndanifo tínaaembá wéuwasimewe.

³⁸ Isáaro. Maníkó tiyuwáína'a tu'nankáámbá ónááwe.

³⁹ Simátimé'a súne. Ímbo úwoi suwánánááfo ánaaembó sé'o Maníkó ai'maráísana kunkáiwaimba Maníkó kawel'á uwánkáíye síyanka'a aneka'á suwánánááwe Ísu siyáie.

24

Óraa'-amaan-dambo tawisínda-aaimo siyáin-aai.

Mááka 13:1-2, Rúku 21:5-6

¹ Ísu minááí simátimuwasa óraa'-amaan-daumpakemba kárúwesa kúmúmba wení kísaú-waasi sésa óraa'-amaan-damba kawel'-námbán-ifo awánaqo suwaná

² Ísu séna káfí'o awándaan-dantafe'a simátimé'a súne. Ánaaembá waási téa mindámbá seyaafá tawísísuwesa seyaafá'-óntánkwárá'é tawísísuwanaawe Ísu siyáie.

*Sáwí-kanaa tímíyemo siyáiñ-aai.**Mááka 13:3-13, Rúku 21:7-19*

3 Ísu minááí simátimena Órífi-omapa'a imérowasa wení kísau-waasi weyáá mérop'a'a tésa áísai esa sésa emó sénda nónin-kanaawa paápé íníyo. Nónin-kwaamera ínataawa séta ampáánká'a emá kúmínana káf'e'o wérain-tantaa'a tai'áiníyesa sénaumno suwaná

4 Ísu séna karo'-ááí isé'a érai'e sefó káráwiyyoro.

5 Sáwífa'-waasi tésa kesúwí'a máwatesa sésa Maníkómó íyáfasisinkaraiwai úne síyasa sáwífa'nanka minkáró'-ááísafésa érai'e sénááwe.

6 Tiyáawemo síyan-aai némpakena'i ewaakéná'i isáiyana ímba táá'a íno. Miyán-kánáámó tínda mindá ímba seyaafá-tántáá'ó tai'áínda-waame'an-iye.

7 Fí'o-fl'on-aempa'-waasi tiyánááwe. Moórá-kawaa-waasigomo éna moórá-kawaa-waasigoni amááraasafena íyáfasine tíyáromomo sínasa íyáfasinesa tiyánááwe. Fí'o-fl'om-barafa'a aawaí táiníye. Fí'o-fl'om-barafa'a óraa'-mari táiníye.

8 Miyán-tántáá'ó paápé ína'a sé'a seyaafá-tántáá'ó tai'áínda-kanaa ímba tiyáifo iyámpói'mo matinkánæ owanamó óraa-tí'l intembá umbai-kánáámó tínda minkánáá paápé iye seró.

9 Miyán-ááímó síyasa minkákembá kembiwí ta'óto'mai fí'owi timíyasa sáwí'a uwátinkesa tímíkamiya'a puwónááwe. Kentáfésamo fasi'ámaimo méraiyanafesa fí'o-fl'on-kwaasi seyaafá'nánká tíyámba uwátinkanaawe.

10 Kesááisafesa érai'lemo wésiyawifinkemba sáwífa'nanka kesáái tímínaemba uwámesa miwítí namuro-wáásí moórá-morawigo aráátimesa tíyámba uwátinkanaawe.

11 Sáwífa'nanka paápé ésa karo'á sésa Maníkón-aai simátimundawi úne sésa sáwífa'nanka karo'á simátimenaawe.

12 Miyáumai sáwí-kisaugo wété éna óraa'a ínasa fí'owi-imayaamo émém̄ba ifátuwesa kentáfē-ímáyáá aantemba ónááfo

13 Ímbo ifátuwesamo kentáfésamo fasi'ámaimo méraiyanawi tai'áínda-kanaara'a Maníkó tí'mai kawepá'a métinkainiye.

14 Seyaafá'-máráfákén-kwáásí isáiyantafe'a ásé-aai Maníkó wení waásimo kawáánin-aai simátíma'mae iyíyana ánaaemba seyaafá-tántáá'á tai'áínda-kanaa tímíye Ísu siyáiyie.

*Sáwí-kanaagon-aai.**Mááka 13:14-23, Rúku 21:20-24*

15 Ísu minááí simátimena séna ánaaemba sáwí'a íyan-tantaako paápé íníye. Naaófá'a Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Tánieri mintántáátféna siyáiyie Ísu siyáiyie. Kemá Mátíyu súne. Maanáúfáímó torausíyawi tááko péé sína'a ísááro wésune. Ísu séna Maníkóní kawé'-náópa'a misáwí-tántáá'á paápé ínasa awánáiyamba

16 Yúndiyaa-marafa'o méraiyan-kwaasi omápata tuwaantantésa iyónááwe.

17 Ontará'ó méraiyan-kwaasi ímba naaúmpa'o iyíyamba óntama ifátuwesa úwoi tuwaantantésa iyónááwe.

18 Kísaufa'o méraiyan-kwaasi ímba naaópa'o tíyamba unáánkwátói ifátuwesa úwoi tuwaantantésa iyónááwe.

19 Tímúka'nine káf'e'-iyampoiwara'-iníne minkánáá sáwí'a ónááwe.

20 Tuwaantambó iyíyamba táwi'o índa-kanaa iyé'a saagaan-kánáá iyé'a únafo sé'a Maníkómpá'a inaí seró.

21 Minkánáámó tínda óraa'-umbai táiníye. Naaófá'a Maníkó maramó úmaronka'e káf'e'-wara'e miyán-úmbáí-tántáá'á ímba tiyáiyie. Ánaaenkwara'a miyán-úmbáí-tántáá'á ímba tímíye.

22 Miyán-úmbáí-tántáá'ó wéin-kanaa Maníkó ampáásé úmakaiye. Miyán-úmbáí-kánáámó ayáátááka'o wérainkakaa seyaafá'-wáásí ímba úwoi túnamai méraawisino.

Maníkó wemparí'o úmakain-kwaasisafena imáyáa éna miyán-úmbái-tántáá'á ampáásé uráiyé.

²³ Ampáásémó ínasa tuwímbai simátimesa sésa Maníkómó iyáfasinankaraiwai mifá'-maafa'a méraiye síya'o é'a ímba ísáaro.

²⁴ Tuwímbai paápé ésa karo'á sésa Maníkómó iyáfasisinkaraiwai úne síyasa tuwímbai karo'á sésa Maníkón-aaimo simátimundawi úne simátima'mesa níyamba ímbo awánen-kisau maésa Maníkómó wemparí'o úmakain-kwaasi karo'á simátinkanae sésa miyán-óráá-kísáú maénááwe.

²⁵ Miwísáfé'a érai'-waasin-owe sefó sé'a ímba
paápé uráanka'a aifa'á simátimumpo káráwiyyoro.

²⁶ Súnda-aai imáyáa é'a ánaaembo moóráwigomo kentáfénamo sénamo paápé uréna máásai-marafa'a méraiymo sína'o é'a ímba koró. Moóráwigomo kentáfénamo aúpá'á méraiymo sína'o é'a ímba

érai'e seró.

²⁷ Wíyómpa'o aafáyáumo tóráíssasamo awánaantemba kemá waási úranko miyáumai afora'á aneka'á kumónaqumne.

²⁸ Póimo sawaímó kawáá'ipa'o náíndasafenamo embontaan-dúmágómó tatorúpaintemba Maníkó sínana súnda-aai
paápé ínaye Ísu siyáiyé.

Ísumo marapá'ó kumínda-aai.

Mááka 13:24-31, Rúku 21:25-33

²⁹ Ísu minááí simátimena séna miyán-úmbái-tántáá'ó tínda-kanaa tai'áinana aafáúgó kumeu'á ínana wíyónko ímba sán-káinana o'á wíyómpakemba kaisínana wíyónko úwaauwa ínasa

³⁰ seyaafá'-máráfákén-kwáásí wíyómpa'a awánemba fí'onka'ma'mai-tantaa'a awánésa kentáfésa sésa kumínena to'mayaá wéye sésa táátafesa wéesa ifl'á wétesa suwánemba kemá waási úranko óraa-fasi'aenkwará sáwara'a ainánká kúmóna'a suwánánááwe.

³¹ Uwíyemba wétufuwe'a wíyómpaken-kisau-waasi ti'maráanasa Maníkómó wemparí'o úmakain-kwaasi seyaafá'-máráfákémbá tí'maesá moóráfimba túwaandu ónááwe Ísu siyáiyé.

³² Ísu minááí simátimena séna moórá naan-táigón-áwí'a fíki-taigontafe'a imáyáa úmai ísáaro. Asáómó agaínda awáné sé'a áú'o sínda-kanaa káriká'a tñíye sénááwe.

³³ Miyámó intembá kemó súnda-tantaa'a ína'a awáné sé'a káriká'a kumíníye sénááwe.

³⁴ Érai'a simátime súne. Káfé'o méraan-kwaasi tuwímbai ímbo pukáiyanka'a kemó súnda-tantaa'a paápé ínaye.

³⁵ Wíyóne marawé tai'áinifo kesáái ímbo tai'áinda
úwoi waé'wae'a ínaye Ísu siyáiyé.

Kúmónda-kanaa waási ímba ísaraawemo siyáin-aai.

Mááka 13:32-37, Rúku 17:26-30,34-36

³⁶ Ísu minááí simátimena séna kúmónda-kanaa aafáúmá waási ímba ísáawasa wíyómpaken-kisau-waasiwara'a ímba ísááwa'a kemá Maníkón-ááninko ímba wéisaumpo kesifo weyáá ísaraiye.

³⁷ Naaófá'a moóráwigon-awi'a Nówáamo méronka'a waási ímbo Maníkón-ímáyáá ésamó maé'óntemba ánaaemba kemá waási úranko kúmónda miyá ónááwe.

³⁸ Piri'-nónkómó ímbo tínkankonka'a noné tóné wénesa tiyáámúmba wéto'waai-esa aaré máuwasa waaí máuwasa wéuwana Nówaa nompín-táómpimba imérowasa

³⁹ piri'-nónkó táinda-aai ísaresa ímbo imáyáa ésa mérowana óraa'-a'a téna piri'-nónkó seyaafá'-wáásí tínkamuwasa putásaraawe. Miyámó uráantemba kemá waási úranko aneka'ó kúmóndara'a kentáfésamo ímbo imáyáamo íyawi miyá ónááwe.

⁴⁰ Minkánáá maará ónááwe. Kae'-wáásí kísaufa'a méreyana Maníkó moóráwigomba auwéna moóráwigomba aiyáiníye.

⁴¹ Minkánáá kae'-íninkái tómbá wéto'mayaan-íyana Maníkó moórá-inimba auwéna moórá-inimba aiyáiníye.

⁴² Kemá kentí Fasi'aénkómó kúmónda-kanaa ímbo ísaraafo káráwiyoro.

⁴³ Simátíménda-aai imáyáan-oro. Naankón-afowámó umén-kwáásímó tínda-kanaamo ísarenaraa umén-kwáásímó timbá wéto'mayaan-ena awánéna watúwáísana wení naaúmpakemba umémbá ímba másino.

⁴⁴ Miyáumai kemá waási úranko kaffíimbá kumónaumpo kembiwí wéto'mayaan-e'a simu'maráaro Ísu siyákiye.

Sáwí'a owasá kawé'á owasamó on-áái.

Rúku 12:42-46

⁴⁵ Ísu minááí simátimena séna kawé-kísáúmó máéwi kawé'-ímáyááwárá'-wáásísáf'e'a súne. Wení óraako séna kesí kísau-waasiya'a káráwiye tómbá tuwímbai tíma'mae iyuwó síníye.

⁴⁶ Wení óraako téna wení kísauumo kawé'-úmaimo maínda taawánáínana kísauumo maíndawi arunkó kawé'á ínana

⁴⁷ minóráákó séna kesí seyaafá'-mópáráwínká'á káráwiyuwo síníye.

⁴⁸ Énifo minkísáú-wáásígómó imáyáamo énamo kesí óraako ayáátááka'a ímba tíniye sénamo

⁴⁹ kísau-waasi tínkamenamo tómbó nénamo uwóí'-nombo wénaan-kwaasiye uwóí'o énamo

⁵⁰ wení óraakomo tínda-kanaa ímbo ísarainganamo kafifíimbó téna

⁵¹ óraaka'a tatuful'mai ai'mátuwena séna kaumbo-kae'-ááíwárá'-wáásímó mésamo tí'o wéisasamo ifl'ó wétesamo túwááyaambo umpufuwésamo méraapa'a kóuwo síníye Ísu siyákiye.

25

Siyáánkai-inaamaru-taai.

¹ Ísu minááí simátimena aaremó máéwini áwáuma imáyáa éna séna ánaæen-kanaamo tínda Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-iye. Aaremó maíndawi tómbá náyanesa siyáánkai-inaamaru ómbá kúra'mesa aampakémbá koáikaawe.

² Minárásísombá séfataase sáwí-imayaawara'a owasá séfataase kawé-ímáyááwárá'l'a owasá

³ sáwí-imayaawara'-arasi ómbá kurarésa fí'on-anafeumpimba iyamó káínda-nomba ímba fatiyowasa

⁴ kawé'-ímáyááwárá'-árásí ómbá kurarésa fí'on-anafeumpinkwara'a iyamó káínda-nomba fatiyésa

⁵ aaremó maíndawimba koamu'makáawana ímba ááéma tissasá túgáfa'a isasá tún-kwaiguráawe.

⁶ Tún-kwéraawana nó'waan-afufuntamba moóráwigó táántena séna wétifo koaiyánáísaiye sisasá

⁷ misiyáánkáí-árásí íyáfasinesa ómbá to'maésa kombá

⁸ sáwí-imayaawara'-arasi kawe'-ímáyááwárá'-árásísáfesa sésa kentáásí iyamá pis-ináinífo nombá fatísimero sewasá

⁹ miwí sésa kesáwárá'a miyáumai wétai'aifo nombó fatiyón-daumpakemba koméyámbáráaro sewasá

¹⁰ wégowana aaremó maíndawi tisásá séfataase-arasi to'mayaa úmaimo méraawi wesé'o tómbó náiyanesa naaúmpa'a íyówana

¹¹ ontá wisúwáísasa miséfátáásé-árásí nombó fatiyónaesamo kówai tésa óraaka'a sésa óraakoo ontá tisinkaaó sewaná

¹² ím̄ba awánáúnda-arasi ombá pó'a ím̄ba ontá titinkánaumne siyáye.

¹³ Ísu simátimena séna miyáumai kemó kúmónda-kanaa ím̄ba ísarenka'a kumónaumpo káráwiye'a méraaro Ísu siyáye.

Kaumbo-kísáú-wáásí táái.

Rúku 19:11-27

¹⁴ Ísu mináái simátimena séna ánaaen-kanaamo tínda Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-ye. Moórá-oraako némpa'a wááu koménae séna wení kísau-waasi táántena séna kesí óntanka'a káráwiyyoro séna

¹⁵ moóráwigo wení kísau kawe-kísáúmó máisanamo awáñaiwaintafena séna kesí óntamba séfataase-unamba káráwiyyuwo séna aména moóráwigo wení kísaumo káríka'o kawe-kísáúmó máíwaintafena séna kesí óntamba kae'-únámbá káráwiyyuwo séna aména moóráwigo wení kísaumo kári-kísaumo máíwaintafena séna kesí óntamba moórá-unamba káráwiyyuwo séna aména tiywéna némpa'-marafa'a kóísana

¹⁶ séfataase-unan-ontambo maiyáiwai minóntántámbá kísau maimaéna wéwena fí'omba séfataase-unan-ontamba máísana

¹⁷ moóráwigo kae'-únán-óntámbó maiyáiwai minóntántámbá kísau wémaena fí'omba kae'-únámbá máísana

¹⁸ moóráwigo moórá-unan-ontambo maiyáiwai minóntántámbá ím̄ba kísau maéna úwoi marafimbá utámakaiye.

¹⁹ Utámakaisasa miyá wéowana miwítí óraako ayáátááka'a kuróm-bapa'a mifá'a ména ánaaembá téna wááumo tímakaunda-ontamba torupámai awánánae séna táántaisasa

²⁰ tésa séfataase-unan-ontambo maiyáiwai maimaéna máaraanamena séna séfataase-unan-ontamba símakaandarakemba kísau wémae'a fí'omba séfataase-unan-ontamba maiyáumne sisáná

²¹ óraako séna kesí kísau-waasigo kawe'á óne. Kentáfemo imáyáamo émo káritantaaka'o kawe'ó úmaimo káráwiyaandantemba sáwifa-tantaaka'a káráwiyyinone. Ke-sirunkómó aamoimó intembá kesé'a taménana enarunkó aamoí íno sisáná

²² kae'-únán-óntámbó maiyáiwai maimaéna máaraanamena séna kae'-únán-óntámbó símakaandarakemba kísau wémae'a fí'omba kae'-únán-óntámbá maiyáumne sisáná

²³ óraako séna kesí kísau-waasigo kawe'á óne. Kentáfemo imáyáamo émo káritantaaka'o kawe'ó úmaimo káráwiyaandantemba sáwifa-tantaaka'a káráwiyyinone. Ke-sirunkómó aamoimó intembá kesé'a taménana enarunkó aamoí íno sisáná

²⁴ moórá-unan-ontambo maiyáiwai maimaéna máaraanamena séna emá fasi'aén-kwáásí éma fí'owiti kísaurakemba tómbá wéne fí'owiti kísaurakemba úwoi wéne wémandaaana'a

²⁵ enáároi inkaisé'a ení óntantamba kísau ím̄ba maúnda úwoi aúpá'a makáumpo ení óntamba máínone sisáná

²⁶ óraako séna sáwí-kísau-waasigo kafóná-waasi po kentáfemo sémo fí'owiti kísaurakemba tómbá wéne fí'owiti kísaurakemba úwoi wéne wémandaaana'a óne sénda po

²⁷ kesí óntambo seyaafá'-wáásítí óntambo máráán-daumpa'o makáandarakaa té'a kesí óntankwara a'wáá-ontankwara'a máúsino séna

28 wení kísau-waasisafena séna minóntámbá maiyé'a siyáánkai-unan-ontambo tokáiwaimba áméro.

29 Sáwifa-tantaaka'o kawel'-úmaimo káráwisinkaiwaimba moórá-mora-tantaa'l'a áménana káráwisinkainifo ímbo kawel'-úmaimo káráwisinkaindawimpakemba makáimba méraana'a

30 misáwí-kísáú-wáásígombá áí'mae'a máápa'a múra auwáiyana kumeu'-áémpá'a tí'o wéisasamo ifl'ó wétesamo túwááyaambo umpufuwésamo méraapa'a wíníye siyáye Ísu siyáye.

Ísu méraawini áwáusafenamo tísai índa-aai.

31 Ísu minááí simátimena séna kemá waási úranko ánaaembo kúmóndara'a ságaenkwará wiýómpaken-kisau-waasiwara'a káráwiyaundawi pó'a kúmónasa

32 seyaafá'l'-márafákén-kwáásí kesúranka'a túwaandu íya'a sipisípi-poiye méme-pooya'emo káráwiyaaimbo tuwímbaraintemba minkwáásísombá miyáumai tuwímbake'a

33 tuwímbai siyáánúrapa'a mótinke'a tuwímbai siyáánaepa'a métinke'a

34 káráwiyaundawi siyáánúrapa'o méraiyan-kwaasisafe'a sé'a kesifo kawel'ó uwátinkáiwain-owe. Maníkó maramó úmakonka'a ken-ímáyáá éna kentí maru'á to'mayaa úmakaifo mifá'l'a taméraaro.

35 Kawe'á uwásinke'a kembó sááimo tówa'o méraawanda tóbá simé'a nombá simé'a fí'om-bapaken-kwaasimo ówánda aamoí uwásinke'a kentí naaúmpa'a mósá wésinke'a

36 unáánkwátói-iyaimbo ówánda wésime'a sí'o úmba wégarawie'a ándáfa'o maéwánda wésuwa'nai-e'a miyá uwásínkaraawe. Miyán-ááí senasá

37 arupíse úmaimo méraawi sisai esa sésa Fasi'aénkoo nó'waiya embó ááimo tówamo méronda tóné noné amétaawa

38 nónin-kanaawa fí'om-bapaken-kwaasiyaambo undá aamoí uwánketa kentáásí naaúmpa'a mósá ankétaawa nó'waiya unáánkwátói-iyaimbo undá amétaawa

39 nó'waiya áí'o úmba áwa'nai étaawa nó'waiya ándáfa'o maúnda áwa'nai uráumno síya'a

40 káráwiyaundawi sé'a érai'a simátime súne. Kesí waásimo úwoi-waasimo miyáumaimo túwa'nai uráamba mindá kembán-iye simátimenaumne.

41 Miyá simátime'a siyáánaepa'o méraiyan-kwaasisafe'a sé'a Maníkó sáwí'a uwátinkaindawin-ofo siyuwé'a kóro. Maníkó waántawankone wení kísau-waasiye imáyáá éna óraa'-iyama to'mayaa uwátinkaraaisana kámakama'a wéena ímba pisínáípa'a mifá'l'a koméraaro.

42 Kembó sááimo tówa'o méraawanda tóné noné ímba simé'a

43 fí'om-bapaken-kwaasimo ówánda ímba aamoí uwásinke'a kentí naaúmpa'a ímba mósá sinké'a unáánkwátói-iyaimbo ówánda ímba simé'a sí'o úmba ímba súwa'nai e'a ándáfa'o maéwánda ímba súwa'nai e'a miyá uwásínkaraawe. Miyán-ááí senasá

44 sisai esa sésa Fasi'aénkoo nó'waiya embó ááimo tówamo méronda tóné noné ímba amétaawa nó'waiya fí'om-bapaken-kwaasiyaambo undá ímba aamoí uwánketa kentáásí naaúmpa'a ímba mósá ankétaawa nó'waiya unáánkwátói-iyaimbo undá ímba amétaawa nó'waiya áí'o úmba ímba áwa'nai étaawa nó'waiya ándáfa'o maúnda ímba áwa'nai uráumno síya'a

45 kemá sé'a érai'a simátime súne. Kesí waásimo úwoi-waasimo ímbo túwa'nai uráamba mindá kembán-iye simátimenaumne.

46 Miyán-ááí simátime'a aaí senasá miwítí sáwí-meyambo ímbo tai'áinanamo waé'wae'o índa-aempa'a komaé'mae'a ónááfo arupíse úmaimo méraawi aú'l'a úmai maé'mae'a ónááwe Ísu siyáye.

26

Ísumbo tufuwíyan-aaimo siyáan-aaí.

Mááka 14:1-2, Rúku 22:1-2, Yóni 11:45-53

1-2 Ísu mifí'ó-fí'ón-ááí wení kísau-waasisafena simátímakaiye. Naaófá'ó Maníkó Yúndaa-waasi tíyótaimo í-tánón-kánáá imáyáá éna séna kae'-nó'wáámbá waésa tíyótaimo í-tánón-kánáá tinda kembá ta'óto'mai aaraa-táiyá'á sínkamiya'a puwónaumne Ísu wení kísau-waasisafena simátímakaiye.

3 Simátimuwasá óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraal'-waasiye aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Káyafaasini naaúmpa'a túwaandu urésa

4 sésa nóräumaisaawa aúpá'á Ísumba ta'óto'maisaawa tufuwónaumno.

5 Seyaafá'-wáásí tíyááfainifo tanómbo kaufíyan-kanaara'a ínta tufuwónaumne siyáawe.

Ísumbo asaa-wiyúm-básawémbó a'ánkarain-aaí.

Mááka 14:3-9, Yóni 12:1-8

6 Suwaná Ísu Pétáni-naopa'a koména moóráwigon-awi'a Sáimonini naaúmpa'a áúmo námombo kón-kwaasigoni naaúmpa'a ména tómbá wénowaná

7 moórá-ininko iyéna asaa-wiyúmbó úm-basawemba óraa'-ontankakemba méyámbakaim-basawemba maimaéna iyúmba Ísu a'nómpímbá fatímarowasa

8 wení kísau-waasi awánésa aaisambá sésa nórä sénawa mimbásawémbá úwoi fatíyankaiyo.

9 Mimbásawémbó fí'owi timénamo óraa'-ontambo maiyénamo ímbo óntamo makáan-kwaasi tíméraambaniye suwaná

10 Ísu iséna séna ifátuwe'a ímbo aaisambá aéero. Kawe'á asínkáíye.

11 Ímbo óntamo máráán-kwaasi kesé'a maé'mae'a wéiya'a túwa'nai ónae sé'a túwa'nai ónááfo kemá kesé'a marapá'á ímbo maé'mae'a ónaumne.

12 Púwondara'a masawémbera asínkésa utánááfo miníninkó é'a masawémbera asínkáíye.

13 Érai'a súmpo ísáaro. Kesí ásé-aaí seyaafá'-mápá'á simátimesa miníninkómó uwásinkáín-aaí simátimiyasa tááka'a maránááwe Ísu siyáíye.

Yúndasi Ísuní pintaru'ó maiyáin-aaí.

Mááka 14:10-11, Rúku 22:3-6

14 Súwana Ísuní kísau-waasi sísamifikemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Yúndasi moórá-awi'a Ísakerioti óraa'-amaan-kisau-waasifa'a wéna

15 séna Ísumbo ta'ótoraimo aráátíména'o é'a nóräumai-meyana siménao súwasa moórá-waai úmai siyáánkai-ontamba 30 ontamba toráumai ámúwana Yúndasi maimaéna

16 wéna nóräumaiya Ísumba aráátíménasawa ta'ótoranaao-imayaá ómbarena úmaena kuráíye.

Tíyótaimo í-tánómbó kauráan-aaí.

Mááka 14:12-21, Rúku 22:7-14,21-23, Yóni 13:21-30

17 Yúndaa-waasi ímbo intóráín-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa aifa-kánáá túntemba wení kísau-waasi Ísumba taáísai esa sésa nááfara tíyótaimo í-tánómbá kogaufónaumno suwaná

18 Ísu séna Yérúsaremu-naopa'a wékai moórá-waasigontafe sékai kentáásí óraako séna kesí kanaamá tisatá kesí kísau-waasise'a ení naaúmpa'a tíyótaimo í-tánómbá nánaumne wésiye kosimámékaiyo súwasarai

19 Ísumo súntemba miyá ésarai minká'á tanómbera kauwánkaraaye.

²⁰ Tanóm̄ba kaumakóyasa fenómpink'a Ísu wení kísau-waasi wésa mindáúmpá'á imésa

²¹ tómbá wémandesa uwaná Ísu séna kempínkémbá moóráwigo kembá namuro-wáásí aráátiminiye súwana

²² tirunkó umbái tówasa moórá-mora áisai esa sésa Fasi'aénkoo kewá'íyo símaesa kuwaná

²³ Ísu séna moóráwigo wení tón-ayai maimaéna kesé'o moórá-taufapimba tú'maimo náíndawi wemá kembó namuro-wáásímó aráátimindawin-ive.

²⁴ Naaofá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna waási úranko puwíníye siyáintemba pó'a púwónana namuro-wáásímó aráátimindawí sáwi-meyamba máníye. Wembó ímbo ma'ánkaraankakaa kawel'á isinó Ísu súwana

²⁵ Yúndasi wembó aráátimindawí séna óraakoo kentáfewa sénó súwana Ísu séna é'a séne siyáiyé.

Ísu wení kísau-waasi tómbó tímakain-aai.

Mááka 14:22-26, Rúku 22:15-20, 1 Kórinti 11:23-25

²⁶ Súwasa tómbá wénowana Ísu péréti maisoréna Maníkómpá'á súwiyo séna tafámbai wení kísau-waasi tiména séna mindá kesún-ifo maimái naaró séna

²⁷ ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna Maníkómpá'á súwiyo séna tiména séna seyaafá'á naaró.

²⁸ Mindá kesí naaén-ive. Kesí naaemá sáwifa'-waasisafena kumínda póna Maníkó sáwi-imayaá maitiyuwéna séna kesé'a kááísamai méraiwae séna mináú-ááí símai kááísamakaiye.

²⁹ Simátime súne. Fílonkwarala'á ándá-aran-domba ímbo nánaumpo kesifo wení waásimo kawáánipa'a kesé'o méraiyanba ándá-aran-domba aú-nomba nánaumne Ísu súwasa

³⁰ Maníkóntafesa ísámai imá simásuwesa mindáúmpá'á tuwésa Órífi-omapa'a iyáawe.

Pítaa ánaaeni'a uwásinkainiyemo siyáin-aai.

Mááka 14:27-31, Rúku 22:31-34, Yóni 13:36-38

³¹ Órífi-omapa'a imérowana Ísu simátimena séna Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkó séna

sipisípiya'o kawáániwaimba tufúwónasa

sipisípisomba wété ónááwe Maníkó siyáiyé

siyáimba póna káfé'-no'waamba táá'a ína'a siyuwé'a wété ónááwe.

³² Énifo púwónasa utámaraiya íyáfasine'a kentí aifa'á Káríri-aempa kona'á kesínaaemba kónááwe Ísu súwana

³³ Pítaa séna seyaafá'nánká auwésa wété ónááfo kemá ímbo miyá ónaumne súwana

³⁴ Ísu séna érai'a simáme súne. Káfé'-no'waamba kokórigo ímbo ááimo siyáindara'a emá kaumbo-íká'á kentáfé sé ímbo awánáúnda-waasiye sínone Ísu Pítaaantafena súwana

³⁵ Pítaa séna enté'o sínkamonae íya'o é'a ímbo auwé'a kónaumne súwasa wení kísau-waasi seyaafá'á miyá simásaraawe.

Ísu Kétésémánifa'a inaimó siyáin-aai.

Mááka 14:32-42, Rúku 22:39-46

³⁶ Seyaafá'á miyá simásuwesa Ísuwe wení kísau-waasiye taaiyámófa'a áwí'a Kétésémánifa'a komésa Ísu simátimena séna maanká'-méraiya'a Maníkómpá inaí kosenó séna

³⁷ Pítaaane Sépétin-ááninkaiye tí'maena komérowana umbai-tántáákó arumbá sáwi'a úwana

³⁸ simátimena séna kesirunkó umbaisé'a taisá pó'a púwóraantamba wéune. Maanká'-mé'a kesé'a káráwiyyoro séna

³⁹ tiyuwéna ewaa'á wéna Maníkó óraakon-iye séna mara'á kumbéna inaifínkémbá séna kesifóo emó kanaán-iye sémo e maanúmbái-tántáá'ó kempá'ó tínda maisiyuwé énifo ímba kesí imáyáan-ifo ení imáyáa arááiwáéno Ísu siyáye.

⁴⁰ Ísu inaí simásuwena wení kísau-waasiyaufa'a téna tatuwánómba tún-kwaigurówana tatúséna Pítantaafena séna ímba kanaará'á kárika'a kesé'a káráwimai méraane.

⁴¹ Waántawanko tísai úmai isánae-aai kempá'á sifáínifo Maníkómpá'á inaí seró. Imáyáago ewé sisáná áúgo umbaimó wétaimba mindá aúgáfaa'a wéye simátimena

⁴² aneka'á tiyuwéna ewaa'á wéna Maníkómpá'á inaifínkémbá séna minúmbái-tántáá'á empá'á úwoi tíníyemo sina'ó é'a emó sindantembá miyá ónaumne siyáye.

⁴³ Ísu inaí kosimásuwena wení kísau-waasiyaufa'a téna tatuwánómba tún-kwaigurésa túgáfaate'a wéuwana

⁴⁴ aneka'á tiyuwéna ewaa'á wéna súntemba aneka'á inaí kosimásuwena kouweréna

⁴⁵ minkáúmbónárausafena séna túmó waiguré'o méraamba kembá waási úrankomba sáwí'o on-kwáásí aráátiminasa ta'ótoraian-kanaa wétifo

⁴⁶ iyáfasinewata wétiyapata konó. Kembó aráátimindawi wétiye Ísu siyáye.

Ísumbo ta'ótokaan-aai.

Mááka 14:43-50, Rúku 22:47-53, Yóni 18:3-12

⁴⁷ Ísu minááí wésuwana wení kísau-waasi sísamafakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Yúndasi túmba wesé'a sáwifa'-waasi taánáínkwará paepáé'wara'a maimaé tumbá óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraal'-waasiye miwí ti'márówasa tumbá

⁴⁸ ááéma Yúndasi Ísumbo aráátimindasafena simátimena séna aaweyáámó uwánkáandawimba ta'ótóráaro siyónka'a

⁴⁹ póna Yúndasi Ísumpa'a téna séna óraakoo méraano wésena aaweyáá wéuwankowana

⁵⁰ Ísu séna kesí waásiyo emó ónaemo sinda-í'a uwó súwasa wesé'o tuwái Ísumba ta'ótórówana

⁵¹ Ísuní kísau-waasifinkemba moóráwigo paepáé'a awáúfínkémbá mósá taútuwena aifa'-ámáán-kwááágóní kísau-waasigon-áá'a fagáúsuwowana

⁵² Ísu wentáfena séna ení paepáé'a awáúfá'á wiywó. Paepáétambo tímakáyan-kwaasi anondáámo ésa paepáétamba tímakáyan-puwónááwe.

⁵³ Maarásáfé'a imáyáan-oro. Kesifontáfó sé'o súwa'nai uwómó senanamó éna wiýómpaken-kisau-waasisomba sáwifa'nanka ímbo kanaamó torausónááwi minúwóiyáámbá ti'maráínasa súwa'nai ónááwe.

⁵⁴ Miyámó súndarakaa Maníkón-aai aúfáífimba agaimakáin-umbai-tantaa'a kempá'á ímba tisinó. Énifo siyáintemba miyáumai paápé ínaye

Ísu siyáye.

⁵⁵ Ísu minááí simátimena tun-kwáásísáfena séna kentáfé'a umén-kwáásín-iye sé'a pó'a taánáínkwará paepáé'wara'a maimaé'a kembá ta'ótoraané sé'a wéte. Sáwifa-kanaa óraa'-amaan-daumpa'a kesááimo wésimatimundara'a ímba kembá ta'ótokaawe.

⁵⁶ Naaófá'a Maníkón-aaimo simátímakowi aúfáífimba agaimakáan-aai kembó miyámó uwásínkéne'a wéte. Súwasa wení kísau-waasi seyaafá'á inkaiséa auwésa wéte uráawe.

Óraa'-waasi Ísumba aaifimbó ánkaraan-aai.

Mááka 14:53-65, Rúku 22:54-55, 63-71, Yóni 18:13-14, 19-24

⁵⁷ Wení kísau-waasi inkaiséa auwésa kóuwasa Ísumbo ta'ótórówi áí'maes aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Káyafaasini naaúmpa'a móankesa mindáúmpá'a ámáámbo sun-kwáásiyé Yúndaa-oraa'-waasiye túwaandu urón-daumpa'a móankowana

⁵⁸ Pítaa tínaaemba nénka'o témomba aifa'-ámáán-káwáágóní máápa'-ontafinkemba iyéna naamaáifa ména Ísun-ane'ó paápé índamo awánáíndasafena i-wáásisé méraiye.

⁵⁹ Pítaa mérowasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraa'-waasiye seyaafá'nánká Ísumba tufuwíyana puwíníye-aaigoni áwáuma saafá uwaná

⁶⁰ ímba wérowasa Ísuntafesa mósimesi-aai sésa ímba moórá-aai suwasá kae'-wáásígórái iyáfasinasesarai

⁶¹ karo'á sésarai wemó sisatáámó isáúndasa óraa'-amaan-damba Maníkóní naambá kanaa tawísísuwe'a kaumbo-kánáá maisuwé'a ónaumne siyákiye suyaná

⁶² aifa'-ámáán-káwáágó iyáfasinena Ísumba áísai ena séna mindáraimo simánkaayan-aai anondáá ína sínono súwana

⁶³ Ísu iséna ímba aaí súwana aifa'-ámáán-káwáágó séna Maníkó fasi'aénkwáráwín-aúranka'a emá méma áísai onda-ááí érai'-aai aantemba simásimiyo. Maníkómó iyáfasinankaraiwai Káráisiti Maníkón-ááninkowa'onompo simásimiyo súwana

⁶⁴ Ísu séna é'a sémpo simátime'a súne. Ánaaemba suwánáíya'a kemá waási úranko Maníkó fasi'aénkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá imé'a ainánká'a kumónaumne Ísu súwana

⁶⁵ aifa'-ámáán-káwáágón-arunko sáwí'a úwana wení unáánkwátói tafétuwena séna Maníkóbá karaánáá'a ankéna wesáfena sifó minááísáfeta aaifimbá maenkéta fí'on-aaimo simánkáámba saafá únda póta ifátá tuwéta Maníkóbó símaimo sáwí'o uwánkáíntafeta

⁶⁶ nórasaawa ónaumno súwasa sáwí'an-ifo tufuwíyana puwíno sésa

⁶⁷ Ísumba tuviyáái wi'ankésa tufuwésa tiyáántambo tufuwún-kwaasi

⁶⁸ karaánáá'a sésa esáfé sé Maníkó iyáfasisinkaraiwai únemo séndawi ómpo kemá nááwa tufúnai simásimiyo siyáawe.

Pítaa ímbo awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-aai.

Mááka 14:66-72, Rúku 22:56-62, Yóni 18:15-18, 25-27

⁶⁹ Pítaa naamaáifa mérowana aifa'-ámáán-káwáágóní kísäumo maún-arasigo awánéna wempá'a téna séna Káríri-aempakewise'o maéndawi óne súwana

⁷⁰ Pítaa seyaafá'-wáásí túranka'a séna emó sénda-aai sááko ímba kawe'án-iyé simásuwena

⁷¹ máápa'-ontafimba komérowana aneka'á moórá kísäumo maún-inamarugo awánéna méron-kwaasisafena séna minkwáásígó Ísu Násareti-naopakewiye'o máíwain-iyé súwana

⁷² Pítaa aika'á maréna séna ímbo awánáúnda-waasin-iyé simásuwena mérowasa

⁷³ káríka'a mésa Pítampa'a tésa sésa Ísuni kísau-waasi miyán-kwáásí méraawataamo awánemaundantenkaan-kwaasiyaamba éma mináémpákén-kwáásí tááiyaaamba wésene suwaná

⁷⁴ Pítaa séna karo'-ááímó wésenanamo éna Maníkó sínkaminiye. Sewímbá ímbo awánáúnda-waasin-iyé súwana kokórigo áái súwana

⁷⁵ Pítaa Ísumo simámakon-aai ááka'-maréna miyá siyónka'a kokórigo ááimo ímbo siyáindara'a emá kaumbo-íká'a kentáfé sé ímbo awánáúnda-waasin-iyé sínone siyónka'a minááí ááka'-maréna máápa'a kuména áfááraumai

ifi'á taráiyé.

27

Ísumba Páíratimpa'o áí'mae kuráan-aai.

Mááka 15:1, Rúku 23:1-2, Yóni 18:28-32

¹ Úwasa aafáúmó íyáúsunka'a óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraa'-waasiye Ísumbo tufuwíyanamo puwínda-aai símai tarímeresa

² Ísumba ayáánka'a kárá'umaresa áí'maes Rómu-kamani-kawaagon-awí'a Páíratimpa'a kuráawe.

Yúndasi pukáin-aai.

Aantá-waasi 1:18-19

³ Páíratimpa'a kuwaná Yúndasi Ísuní pintaru'ó maiyówi Ísu puwíníyemo sun-ááí iséna ímbo miyá oráámbá kemá sáwí'a uráumne séna pintaru'ó ésamo ámakon-ontamba 30 ontamba maimaéna óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraa'-waasiye miwífá'á wéna séna

⁴ ímbo sáwí'a uráin-kwaasi aráátimuna'a tufuwónae'a wéomba kemá mindá sáwí'a uráumne súwasa miwí sésa ímbo kentáánén-ifo endén-iyé suwaná

⁵ Yúndasi minóntámbá óraa'-amaan-daumpa'a metuwéna tiywéna ándá maimaéna waanda'á faráiyé.

⁶ Yúndasi minóntámbá óraa'-amaan-daumpa'a metuwówasa óraa'-amaan-kisau-waasi maésa sésa maanóntámbá pintaru'-óntámbá póta seyaafá'-wáásímó Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamo máráán-ontampimbo máráandasa kentáásí ámáámba taraisónaumne simásuwesa

⁷ minóntánkón-aai sésa mimbórá-ááí sésa minóntántámbá moórá-marama sawemó om-bárámá méyámbakaanasasa mimbárífimbá fí'om-barafaken-kwaasi puwíyan-kwaasi utánááwe siyáawe.

⁸ Miyá uráantafesa mimbárásáfesa sésa pintaru'-márámán-iyé siyáawasa kafé'wara'a miyá wésewe.

⁹ Óraa'-amaan-kisau-waasi miyán-ááí wésesa mimbárámá méyámbakaamba Maníkón-aaímo simátímakowin-awí'a Yérémayaamo siyáin-aai paápé uráiyé. Yérémaya séna

Ísarerin-áísaafitamtambo uráawi tuwímbai mimbórá-ááí sésa moórágombó pintaru'ó íyan-ontamba 30 ontamba maimaéna

¹⁰ sawemó wéom-barama méyámbakaamba Fasi'aénkómó simásímakaintemba miyá ónááwe

Yérémayaamo siyáintemba pósá miyá uráawe.

Páírati Ísumbo áísai uráin-aai.

Mááka 15:2-5, Rúku 23:3-5, Yóni 18:33-38

¹¹ Ísu Rómu-kamani-kawaagon-aúranka'a mérowana áísai ena séna Yúndaa-waasiti kawáágówá ónó súwana Ísu séna é'a séne súwana

¹² óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraa'-waasiye fí'o-fí'on-aaísafesa aaifimbá maénkówana Ísu iséna ímbo aaí súwana

¹³ Páírati Ísumba áísai ena séna sáwífá'-aai wésimankaafó ína wéisaano súwana

¹⁴ Ísu iséna seyaafá'-ááísáfena ímbo anondáá súwana kámáni-kawaago Páírati sáwífá'-imaya uráimbaniye.

Ísumba tufuwíyanu puwínomo siyáin-aai.

Mááka 15:6-15, Rúku 23:13-25, Yóni 18:39-19:16

15 Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi tíyótai í-tánón-kánáá túntemba Rómu-kamani-kawaago séna seyaafá'nánká túwaandu urésa aamoí ésa ándáfa'o mérain-kwaasigon-awi'a síya'a faútuwanaumne séna minkánáá miyáumai ándá-waasi faútinkáíye.

16 minkánáá moóráwigon-awi'a Párápási seyaafá'nánká wenáái ísarowi ándáfa'a mérowasa

17 sáwfífa'-waasi túwaandu urówana Páírati tísai ena séna ándáfa'o méraan-kwaasifinkemba moóráwigon-awi'a síya'a faú'auwaano. Párápásiyá'i Ísu Maníkómó iyáfasinankaraiwaiye wésewina'lyo séna

18 Páírati imáyáá éna séna óraa'-amaan-kisau-waasi Ísuntafesa ímba óraa'-waasi-i'a ínkwae sésa ta'óto'maesä ke maúndafa'a áí'maesä tiyáawe séna mináái tísai uráye.

19 Páírati mináái tísai ena aaimó ísón-daumpa'a mérowana awaainínkó moóráwigomba ai'marówana wempá'á téna séna enawaainínkó séna nó'waamba kaaimbá awánáúnda minkwáásigó ímba sáwfífa' uráisana sirunkó umbaí wétaifo ímba aaifimbá maenkaaó enawaainínkó siyé kosimámakaiye.

20 Awaaínkón-áái kosimámuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-ora'a'-waasiye úwoi-waasi sáwfífa'nanka wa'wiséa sésa Páíratintafe'a sé'a Párápásimba faú'áuwénasa Ísumba tufíyana puwíno simáméro simátímúwana

21 Páírati aneka'á tísai ena séna minkáé'-wáásifínkembá náawana faú'auwanaumno súwasa miwí sésa Párápásimba faú'auwaao suwaná

22 Páírati séna Ísumba Maníkómó iyáfasinankaraiwainemo sewímbá néra ónaumno súwasa seyaafá sésa aaraa-táiyá'á tufíyana puwíno suwaná

23 Páírati séna néra-sawira uráyo súwasa óraaka sésa aaraa-táiyá'á tufíyana puwíno aantemba siyáawe.

24 Miyá aantemba suwaná Páírati miwí táái ímba kanaa'á taraisónaumne-imayaá éna seyaafá'-wáásí tíyáafe séna táúfapimba nombá fatímarena seyaafá'-wáásí túranka'a aiyowáí'á éna ayáámba non-kwiýéna séna miwámó puwínda-umbai-tantaako ke-siyáámpimba ímba wéraifo kentiyáámpimba wéraife súwasa

25 seyaafá sésa puwínata mimbéyámbá kentáásisaftantambo iyawiseta maénaumne suwaná

26 Páírati Párápásimba faú'auwena i-wáásí simátímúwasa Ísumba áwiyandasamba áwiyonku'-nowana Páírati séna áí'mae aaraa-táiyá'á tufuwíyana puwíno séna Ísumba i-wáásí tímakaiye.

I-wáásí Ísumba karaánáá'o ánkaraan-aai.

Mááka 15:16-20, Yóni 19:2-3

27 Páírati Ísumba wení i-wáásí timúwasa áí'maesä kámáni-waasiti naaúmpa'a móankesa seyaafá'-í-wáásí táántowasa tamésa

28 wení unáánkwátói faútuwesa naae-únánkwátói óraa'-waasiti unáánkwátóin-iyé sésa Ísumba uwánkesa

29 óraa'-waasiti kámo'an-iyé sésa áwiyandama owepámai Ísu a'nómpímbá kufé'ankeesa táúmba ayáánúrapa'a to'ankesa karaánáá'a ankesa moórá-mora kífaesa sésa Yúndaa-waasiti kawáágó óne sésa

30 tuwíyáái wi'ankesa ayáámpimbo to'ánkón-taumba maiyésa a'nómbá wétufamesa

31 karaánáá'a ánkásuwesa naae-únánkwátói faútuwesa wení unáánkwátói uwánkesa tufíyanamo puwíndafa'a áí'maesä kuráawe.

Ísumba tufíwanamo pukáin-aai.

Mááka 15:21-32, Rúku 23:26-43, Yóni 19:17-27

³² I-wáásí Ísumbo áí'mae kumbá moóráwigo Sáírini-naopakewin-awi'a Sáímoni aampa'á túwasa i-wáásí ta'ótoresa Ísumbo tufíyan-aaraa-tai áúwaata'ankesa sésa áwa'nai úmai tiyó suwaná miyá úwasa

³³ marésa moórá-maragon-awi'a Kórígotaafa'a wésa mináwíkóní áwáuma a'nónayaantapa'emo supa'á wésa

³⁴ ándá-aran-domba maiyésa áí'a tai'áinkwae sésa ikamó

fain-tántáá'á mimpimbá marésa Ísumba ámúwana óika'a ma'mái awánéna ímba naráiyé.

³⁵ Ísu ímba nówasa áí'maes aaraa-táiyá'á aíyayaampimba tufúsúmaresa wení unáánkwátói maénæ sésa áafésa wétiyaanana nááwa íyáákaindawiya máíníyo sésa miyá ésa

³⁶ mara'á mésa Ísunka'a káráwiyesa

³⁷ Ísumbo tufúwanamo puwún-aaigoni áwáuma aúfáífimba agaimarésa sésa Ísu Yúndaa-waasiti kawáágón-iyé agaimarésa a'nónká'-áráráá-táiyá'á mósá marésa

³⁸ uménté'o uyan-kwáásiyáí tí'mesa Ísuni séfasefa'-aempa'a aaraa-táiyá'á tufúsúmaresa mara'á mésa minkwáásiyá'á káráwiwayosa

³⁹ tuwímbai tésa tiyáámba tóipimba faafésa timántákáí fa'ankésa karaánáá'a ankésa sésa

⁴⁰ úwé emá séma óraa'-amaan-damba tawísísuwe'a kaumbo-kánáá maisuwé'a aneka'á ónaumne siyáampo Maníkón-ááninkomo émo e esafé enáú áwa'nai ema eyáárik'a taaiyakémbá taútuwe marapá'á kumuwo siyáawe.

⁴¹ Suwasá miyáumai óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé Yúndaa-oraa'-waasiye karaánáá'a ankésa

⁴² sésa fí'owi túwa'nai ena wesáfena wenáúma ímba kanaa áwa'nai iye. Ísareri-waasiti kawáágó únemo sémaímba póna érai'o sémaindamo éna weyáárik'a aaraa-táiyákémbá kumínata awánéta séta érai'a Maníkón-áánimban-iyesa sénaumne.

⁴³ Maníkóntafé'a fasi'ámai méraunda Maníkón-áánimba úne sémaímba Maníkómó áwa'nai ónqemo sénaraa kafé'a áwa'nai isinó suwasá

⁴⁴ miwímó suntembá uménté'o uyan-kwáásiyáí séfasefa'-aempa-taiya'o tufúsúmarowiyai

karaánáá'a Ísumba ánkaraaye.

Ísumo pukáin-aaí.

Mááka 15:33-41, Rúku 23:44-49, Yóni 19:28-30

⁴⁵ Ísumba karaánáá'a ánkówana wáawái seyaafá'-áémpá'á túnkwéna aafáúmó taenónka'a túnkúmba

⁴⁶ Ísu óraaka Yúndaa-waasi-taaifinkemba séna eri eri rama sapakataniyemo súmba maarán-iyé. Maníkó kesí Maníkoo nórä séwa siywááno súwasa

⁴⁷ minká'ó méron-kwaasi isésa tuwímbai sésa naaofá'a Maníkón-aaí simátímakaiwaimba Íráiyáambá wéaantaiye suwaná

⁴⁸ moóráwigo awaantanténa faru-táénáma maimaéna ándá-aran-domba ikanómpimbá tu'maéna ofiyen-táemopimba sinúfaimaena náínkwae séna Ísun-óika'a mósá marowasa

⁴⁹ tuwímbai sésa Íráiyáama kuména áwa'nai íni ína áwa'nai íníyo séta amu'maréta méraumne suwaná

⁵⁰ Ísu aneka'á óraaka séna afowan-ayáámpimba wení ámútamba to'maréna pukáiyé.

51 Ísu puwúwana óraa'-amaan-daumpa'a ampanta-óntámó úmakomba sanaan-áyáiyákembá itafáá'maena marapá'á mútafaatena kaesé uwágúwana póna Maníkómpá'ó iyíyan-amba wi'marówana óraa'-marima tótowa Óraa'-ontantomba tufánkaa' a wéuwana

52 utámárón-ontan-aifimba awááúmaron-ontamba fawákúwasa Maníkóní waási sáwifa'nanka'o pukómpinkemba íyáfasinesa

53 utámakon-ontan-aifinkemba íyáfasinesa mésa Ísu pukéna íyáfasinon-kanaa Yérúsaremu-naopa'a paápé úwasa sáwifa'nanka awánaraawe.

54 Ísu puwúmba i-wáásítí kawáágówé wení i-wáásiyé Ísunka'o káráwisuwesamo mérowi marímo tówanamo seyaafá-tántáá'ó paápé úmba awánésa áfááraumai táátafesa ésa sésa érai'a wemá Maníkón-ááninkon-ye siyáawe.

55 Minááímó sumbá sáwifa'-inimba awánánæ sésa tumbá nénka'a tamésa awánaraawe. Miníníntombá Káríri-aempakembo Ísumbo arááíwa'maesamo áwa'nai úmaesamo Yérúsaremu'a' tiyáan-inintompinkemba

56 moórá-inimba Mágátáraa-naopaken-ininkon-awi'a Máríyaa úwana moórá-inimba Yémísinte Yósepinte tinówan-awi'a Máríyaa úwana moórá-inimba Sépetin-ááninkai tinówa úwasa tuwímbai-inintonkwara'a tamésa awánaraawe.

Ísumbo utaráan-aai.

Mááka 15:42-47, Rúku 23:50-55, Yóni 19:38-42

57 Miníníntombá tamérowana fenómpinka'a moóráwigo óntawarawin-awi'a Yósepi Árimátíya-naopakewi Ísun-aaisafena éral'e súwai

58 Páíratimpa'a téna séna Ísun-áúma utánáifo simiyó súwana wení i-wáásisáfena séna Ísun-áúma mai-áméro súwasa miyá uwaná

59 Yósepi Ísun-áúma tamaimái aú-ampantafimba asááúmaena

60 maimaéna kemó púwónasamo utáiyane sénamo aúsámacon-ontan-aifimba mámarena óika'a óraa'-ontantamba awááúwasuwená kóúwasa

61 Máríyaa Mágátáraa-naopaken-ininko úwana araámáóe'a mara'lá mésarai Ísumbo utámárón-ontan-aifimba karátuwesarai méraaye.

Páírati utámáráápa káráwiyromo siyáin-aai.

62 Minínínkáí kará'matuwesarai méroyasa aafáyáora'a sambaatiyá'á óraa'-amaankisau-waasiye ámáán-kawaa-waasiye Páíratimpa'a túwaandu ésa

63 sésa óraakoo úwoimo aúmó arónka'a karo'-ááisé'o siwáí séna kaumbo-kánáá maisuwé'a púwóndafinkemba íyáfasinanaumne súwataamo Ísaraundasa sáakata maráúmpo

64 i-wáásí ti'márénasa kaumbo-kánáá utámáráán-ontan-aifimba kogáráwiyesa awánaaro. Wení kísau-waasi wenáúma fasímbaes aúpá'lá utámaresa sésa pukáimpinkemba íyáfasinkaiye sefáínifo. Miyán-ááímó síyanamo éna minkáró'-ááígó ááémo siyáin-karo'-aaigomba íyáákaifainiye suwaná

65 Páírati séna kentí i-wáásí ti'máréwasa sentembá minóntán-aifimba kawel'-úmai káráwiyoro súwasa

66 wésa waási óntan-aifimba íyáféráafo sésa torú maimaésa mókaaisamaranae sésa kurésa miyá araénáémba úmaresa i-wáásí mátíywesa kóuraawe.

¹ Yúndaa-waasimo saagon-kánáá tai'ówasarai sondaará'á aafáyáara'a aafáúmó iyáúsunka'a Máríyaa Mágátáraa-naopaken-ininko úwana araámáó úwasarai Ísumbo utámakopa'a koawánánae sésarai kuyambá

²⁻³ óraal-marima tówana Fasi'aénkóní kísau-waasigo wiyómpakemba kuména wenóikakemba aafáúmó iyáúsenamo intembá wéuwana wení unáánkwátóiyakemba ainánkómó intembá waení'a kówana kuména óntambo óika'o makón-ontamba kufankwátuwena minóntánká'a mara'lá mérowana

⁴ utámakopa'o káráwiywai áfááraumai táá'a úwasa tinekembá tata'lá úwana tímááfomba waékuraiye.

⁵ Káráwiywai miyá úwasarai minkáé'-ínimbá kuyaná wiyómpakewi miníninkái simátimena séna ímba táá'a íno Ísumba aaraa-táiyá'ó tufúwówanamo pukáiwaimba taawánáyae sékaimo téyamba ísaraumne.

⁶ Wemó siyáintemba pukáimpinkemba iyáfasinena kowéna ímba maanká'á méraifo utaráampimba iawánékai

⁷ tuwaantantékai wení kísau-waasi kosimátimekai sékai Ísu pukáimpinkemba iyáfasinena kentí aifa'á Káríri-aempa'a wína'a koawánánáawe. Minááí kosimátímékaiyo siyáye.

⁸ Súwasarai miníninkái minúwóiyáámbá utarópa'a tuwésarai táátafesarai uyaná tirunkó aamoí úwasarai wení kísau-waasi kosimátimiyantafesarai aampa'á kuyambá

⁹ Ísu miníninkái tuwánéna séna nááfara maémayaayana'o súwasarai óraako iyé-ímáyáá ésarai wenaísamaifimba tamésarai aísamaiya'a ta'ótoresarai wen-ímáyáá mósá máróyana

¹⁰ Ísu simátimena séna kesífá'awaawi kosimátimiyasa Káríri-aempa'a komésa suwánaaro Ísu siyáye.

Utámakopa'o káráwiyaawi-taai.

¹¹ Ísu minááí súwasarai wemó súntemba miníninkái aampa'á kuyambá utámárópa'o káráwiyun-i-waasi tuwímbai Yérúsaremu-naopa'a wésa óraal-amaan-kisau-waasi paápé ún-tantaa'a kosimátímúwasa

¹² óraal-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraal-waasiye túwaandu urésa aaí símai mimbórá-ááí tarímaresa utámárópa'o káráwiyun-i-waasi óraal-ontamba timésa

¹³ simátimesa sésa maarán-ááí simátíméro. Nó'waamba súsá kwaiguráunasa Ísuní kísau-waasi tésa wenáúmq umémbá maimaésa kóuraawe kosimátímq'mae'a nóro.

¹⁴ Páírgatímo minááímó isáiñataamo éta moórá-aaiwara'a simáménanasa kembiwí ímba aaifimbá maitinkáinýe suwasá

¹⁵ miní-wáásí isésa óntamba maimaésa kurésa sunten-ááí aantemba kosimátíma'mesa núwana minááígó wété úwasa ísaraamba kafé'wara'a Yúndaa-waasi wéisaawe.

Ísuní waási wembó awánaraan-aai.

Máká 16:14-18, Rúku 24:36-49, Yóni 20:19-23

¹⁶ Ísuní kísau-waasi sisamaifakemba moórá kumbaimái-waasi Káríri-aempa'a Ísumo minómáká'ó koméraaromo siyón-omaka'a komérowana

¹⁷ miwí túranka'a paápé úwasa awánesa wen-ímáyáá mósá márówasa tuwímbai kae'-ímáyáá ésa sésa Ísu pukáimpinkemba iyáfasinkai fí'owawa'iyo suwaná

¹⁸ Ísu miwí timándára'a taména séna Maníkó fasi'aembá siména séna wiyómpa'e marapá'é káráwiwu simbá

¹⁹ pó'a mindásafe'a seyaafá'-máráfá'á kesáái simátíma'mae'a níyasa kesí waási-i'a ésa kesifowé kemá wenááninkoe Ufaen-ámútánkóe'a kááísamai méraiya'a kentáásuwíka'a nombá maitinké'a

²⁰ simátímakaunda-aai arááíwaesa fasi'ámai ta'ótoraíwae sé'a simátíma'mae'a íyóro. Maramá wéraindara'a kembiwísé'a mé'a káfé'o wérain-tantaa'o tai'áindara'a kembiwísé'a méraandasafe'a imáyáa úmae'a íyóro Ísu siyáye.

Kemá Mátíyu súnda-aai taí'áye.

Mááka

Ísu wíyómpa'a iyówana Mááka moórá-waai úmai siyáánkai-aataiyat'yo miyáumai-aatai maisuwéna Ísu Maníkón-ááninkon-aai agaimakáye. Mááka moórá-awi'a Yóni-Mááka Yérúsaremufa'a wení naaópa'a ména óraa'a éna Pítante Póronte'a kísau túwa'nai uráye. Rómu-waasi Ísun-aai isáíwae séna maanáúfái agaimakáye. Rómu-waasi fasi'aénkó tiráái tain-kwáásin-owe séna maarán-ááí agaiyáye. Ísu fasi'aémbá tokéna tí'o ún-kwaasi asófatinka waántawambo tirunturómba maitiyuwéna sáwi-imayaagomo ta'ótokompinkemba faútínkarakaiye. Miyán-ááí Mááka agaimakáye. Mááka agaiyáin-aaigoni ayáiyá'a maarán-táúntámpímbó wérain-aai moórá-waasigo agaimakáye.

Yóni nombó maitinkówimo simátímakain-aai.

Mátíyu 3:1-12, Rúku 3:1-9, Yóni 1:19-28

¹ Maníkón-ááninko Ísu Káráisiti wení ásé-aai maarán-ye.

² Naaófá'a moóráwigon-awi'a Yóni ímbo mérónka'a Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya Yónin-aai símai agaimaréna séna

Maníkó séna isaaó. Moóráwigomba ai'maráanana kesáái maimaéna ení aifa'á wéna ení aambá wi'ankéna

³ máásai-marafa'a ména aaemáiyakemba séna Fasi'aénkóní aambó wi'ankáiyamba wení aambá arupíse úmai

wi'ankáiyana minámpá'a wíno Maníkó siyáye

Áísáya agaimaréna siyónka'a Yóni paápé úwana mináái paápé uráye.

⁴⁻⁵ Yóni nombó maitinkówi máásai-marafa'a komérwasa Yúndiyaa-aempakene Yérúsaremu-naopaken-kwaasi seyaafá'a Yónimp'a tuwaná simátimena séna kentí sáwi-imaya tuwé'a Maníkómpá'a tíyana sáwi-imaya maitiyuwáína'a nombá maitínkáano súwasa miwítí sáwi-awau kufiyúwana Yóni Yóndani-nompimba nombá maitínkarakaiye.

⁶ Yóni káámeri-poigoni áyáu-watoi iyéna ásisandena á'wáánkau uréna fa'nóríné wantáámíkóní aúwé mintón-aantemba wénena

⁷ simátimena séna moóráwigo kesínaaembo tíndawi wemá óraako kembá íyáákaraifo wemó aaí síndara'o kemó sendá sáwi'an-ye.

⁸ Kemá nombá maitinkánaumpo wemá Ufaen-ámútánkómbá ai'maráínana kuména kempímbá óraa'a uwátinkainiye siyáye.

Ísumba nombó mayáñkarain-aai.

Mátíyu 3:13-17, Rúku 3:21-22

⁹ Minkánáá Káríri-aempa'a Násareti-naopakemba

Ísu túwana Yóndani-nompimba Yóni wembá nombá mayankówana

¹⁰ Ísu nompínkembá íyáfasinowana kampúaran-tawaaí tuwíngaa'-úwana Yóni awánómba Maníkóní ámútanko mááufu'-numaraamba úmaena Ísun-ane'a kumbaúwana

¹¹ wíyómpakemba aaigó aantemba séna emá kesááninko óna'a en-ímáyáá é'a óraa'-aamoi uwánkaumne siyáye.

Waántawanko Ísumba ma'máímo awánarain-aai.

Mátíyu 4:1-11, Rúku 4:1-13

¹² Súwana Maníkóní ámútanko Ísumba simámuwana máásai-marafa'a komérwana

¹³ ayáátááka'a 40 no'waamba komérowana waántawanko Ísu sáwí'o índa awánánae séna fí'o-fí'on-aai súwana Ísu ímba sáwí'o úmba afáá'-wái-wáankó íyáise'a mérowasa wíyómpakemba Maníkóní kísau-waasisomba kumésa áwa'nai uwánkaraawe.

Ísu éiyain-kwaasimo táántarain-aai.

Mátíyu 4:12-22, Rúku 4:14-15

¹⁴ Ánaaembä Yóni Káríri-marafaken-kawaagon-awi'a Érotintafena séna sáwí'a uráiyé siyóntafena Yónimba ándáfa'a máankowana mérowana Ísu Káríri-aempa'a wéna Maníkóní ásé-aai simátimena séna

¹⁵ miwání áwáu paápé isaná Maníkóní nombaragó ewaa'á tifo kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkóní ásé-aaísafe'a timankunkúmba oro siyáye.

¹⁶ Minááí simátimena Káríri-waaunkoni áwáífakafambo kúmba kae'-wáásiyáí awaaón-áwí'a Sáímoni úwana áfákon-awi'a Énduruwe'a mésarai miwítí kísau pósarai mófáá'a to'mái tímapa'a wénesarai mare'mare'-únámbá nompí tukésarai méroyana

¹⁷ Ísu simátimena séna kesé'a tekaiyó. Mófáá'o to-tímapa'o nójantemba aú-kisau tíménakai wénekai kesáái simátímapa'a wéniyasa kempá'á teró súwasarai

¹⁸ mimbáré'máré'-únámbá tuwésarai wesé'a kurááye.

¹⁹ Wesé'a kuyaná Ísu káríka'a kúmba kae'-wáásiyáí Sépétin-ááninkai awaaón-áwí'a Yémisi úwana áfákon-awi'a Yóniye'a nompín-táómpimba mésarai mare'mare'-únámbá to'mayaa wéuyana

²⁰ Ísu tuwánéna táántowasarai mindómpín-táómpimba tifowáné wení kísau-waasiye tiyuwésarai Ísuwe'a kurááye.

Arumpimbá sáwí-amutambo mérowin-aai.

Rúku 4:31-37

²¹ Kápaneamu-naopa'a komérowasa Yúndaa-waasi ámáán-aaimo ísón-kanaa túwana Ísu ámáán-daumpa'a iména wenáái simátimuwasa

²² isésa óraaka súntafesa sésa ámáámbo sentenkáámbá ímba wésifo óraal'-waasigoraamba wéysiye sésa táátafesa uráawe.

²³ Táátafesa uwaná minámáán-dáúmpá'á moórágwo wenarumpimbá sáwí-amutambo méron-kwaasigo ména

²⁴ óraaka séna Ísu Násaretifikewi óne. Kentáá nórawa ínewa tasínkambaisaawa tai'áinono. Embá awánáúndawi Maníkóní kawe-kísáú-wáásí óne súwana

²⁵ Ísu sáwí-amutankontafena óraaka séna aseré minkwáásígombá auwé kóuwo súwana

²⁶ misáwí-ámútánkó minkwáásí famétuwowaná aíyayaanko

tata úwana wáá'a túmaena arumpinkémbá kóúwasa

²⁷ awánésa táátafe ésa keáímbá sésa mindórawa'iyo. Aúí'an-iye. Wemá sáwí-amutantafena óraaka sisasá sintembá wéowe suwaná

²⁸ miyá úwasa Káríri-aempa'a Ísun-aai wété úwasa ísaraawe.

Ísu tí'o ún-kwaasimo asófatinkarain-aai.

Mátíyu 8:14-17, Rúku 4:38-41

²⁹ Ísowasa ámáán-daumpa'a tuwésa Sáímoninte Éndurunteti naaúmpa'o íyúmba Yémisiye Yóniye Ísuwe úmai íyúmba

³⁰ Sáímonin-áráandaomba áuiya kówana mérowasa Ísumba simámúwana

³¹ iséna wempá'á téna ayáánka'a ta'óto'mai íyáfasinankowana mináúiyá tai'ówana íyáfasinkwena tómbá agaimái tímakaiye.

³² Úwasa fenómpinka'a tí'o ún-kwaasisonkwara sáwí-amutamba tirumpimbó méron-kwaasisonkwara'a tí'mesa Ísumpa'a tuwasá

³³ mindáópaken-kwaasisomba seyaafá ontará'á túwaandu uwaná

³⁴ Ísu fí'o-fí'on-tí'o ún-kwaasisomba asófatinkena sáwí-amutamba tirumpinkémbá maitiyuwówasa misáwí-ámútántómbá Ísuntafesa Maníkón-ááninkon-iye sésa wembá awánontafena aséráaro Ísu súwasa kóuraawe.

Ísu Kárírif'a simátímapa'aa.

Rúku 4:42-44

³⁵ Kóuwana siyataró'á Ísu íyáfasinena mindáópa'a tuwéna Maníkómpá'á inaimó síndasafena ímba waásimo mérop'a koména inaí wésena mérowana

³⁶ Sáímoni wení waásise'a Ísumba ayaafái úmai

³⁷ awánésa sésa seyaafá'-wáásí embá wéayaafai-owe suwaná

³⁸ Ísu séna fí'on-daopimpa'warata wéneta kesái simátímapa'a kónaumne. Miyámó ondasáf'e'a túne séna

³⁹ Káríri-aempa'a ámáán-daumpimpa kosimátímapa'a wénena tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitiyuwówasa kóuraawe.

Ísu námombo kón-kwaasi kawe'ó uwánkarain-aa.

Mátíyu 8:1-4, Rúku 5:12-16

⁴⁰ Moórá-kanaa Ísumpa'a námombo kón-kwaasigo téna óraakon-iye séna aísamaifimba takífaena séna kentáfénamo ankáínamo e kanaa'á aúí'a uwásinkainono súwana

⁴¹ Ísun-arumbá úwana ayáántamba ane'á ta'ótorena séna miyá ónaumpo enáúra'a karefó'a kawáúwiye súwana

⁴² minúwóiyáámbá kawáúguwana

⁴³⁻⁴⁴ Ísu óraaka séna enáúra'a kawáúwimba po Mósesemo siyáintemba ámáán-kisau-waasifa'a wéma enáúma máaraatime póima tímínasa Maníkóntafesa ísámai tufú'mai agaíyasa seyaafá'nánká awánésa áúrakemba kawáúwiye sénááwe. Énifo enáúra'o uwánkaunda-aaí simátimunafo sé waaó Ísu súwana

⁴⁵ minkwáásigó ifátuwena kawé'ó uwánkon-aaí simátíma'mae iyúwana minááigó wété úwasa sáwifa'nanka Ísu tíníye sésa kentí naaópimpa'a túwaandu urówana mindásafena Ísu ímba naaó'-nao'o kúmba waási ímbo méronkafamba mérowasa naaó'-naoken-kwaasi wempá'á tóso uráawe.

2

Ísu aísamaimo pukówimba kawé'ó uwánkarain-aa.

Mátíyu 9:1-8, Rúku 5:17-26

¹ Tuwímbai-no'waamba waéna Ísu Kápaneamu-naopa'o kúmba wení naaúmpa'a mérowasa sáwifa'-waasi isésa

² túwaandu ésa mindáúmpá sisipáá ésa pááimp'a'wara'a sisipáá uwásowana Ísu wenáái wésimatimuwasá

³ éiyain-kwaasi aísamaimo pukówimba taawiya'maésa tumbá

⁴ mindáúmpá sáwifa'-waasi sisipáá uwásá ímba kanaa'ó íyóraantamba ésa naanam-if'a'a taawiya'maésa imésa afaa'á aúsámoresa ándára ta'ótoresa túwówana kumémena Ísumo méronka aúranka'a kumúwana

⁵ Ísu taawiya'maé

tun-kwáásimó érai'a kawé'á uwánkainiye-imayaamo umbá Ísu tuwánéna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna kesí waásiyo ení sáwí-imayaa maiyauwáúmne súwasa

⁶ ámáámbo sun-kwáásí mésa

⁷ imáyáa ésa sésa nórə sénawə miyá síyó. Maníkó weyáá sáwí-imayaa maitiyuwáínifo waási ímba miyá ónááfo Maníkómbá karaánáá'a ánkáiye-imayaa ésa suwaná

⁸ Ísu minímáyáámó umbá iséna simátimena séna nórə séra miyán-ímáyáá wéoo.

⁹ Moóráwigó aísamaimo pukáindawintafenamo séna ení sáwí-imayaa maiyuwáumne sínasamo ésa éraira sí karorá síyó sénáawe. Énifo moóráwigomo aísamai pukáindawintafenamo séna eyáráíka'a íyáfasiné ení wandaai maimaé waaó sínasamo ésa éraira sí karorá síyó sésa awánánáawe.

¹⁰ Kemá waási úranko marapá'ó méraunda waásiti sáwí-imayaamo maitiyuwáúndafasi'aembə tokáumpo aráátíménda awánánáawe séna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna

¹¹ isaaó. Íyáfasinke ení wandaai maimaé naaópa'a waaó súwana

¹² seyaafá'-wáásí túranka'a íyáfasinewa wení wandaai maimaéna kúwasa seyaafá'nánká táátafesa ésa Maníkón-áwí'a mósá marésa sésa ímbo awánaraunda-i'a isatá awánáumne sésa táátafesa ésa tiyáámba tóipimba fáákaawe.

Ísu Rífáimbo áántarain-aai.

Mátiyu 9:9-13, Rúku 5:27-32

¹³ Ísu tuwéna Káríri-nonkwaunkoni áwáifa'a kúwasa sáwífa'-waasi wempá'a túwaandu uwaná wenáái simátimena

¹⁴ wéna awánómba Áráfiásin-ááninkon-awi'a Rífái taakisimó máún-daumpa'a mérowana Ísu awánéna séna íyáfasiné kesé'a tiyó súwana íyáfasinena wembá arááíwa'maena kuráye.

¹⁵ Kúwasa Ísuwe wení kísau-waasiye Rífáini naaúmpa'a imésa tómbá wénowasa taakisimó máún-kwaasiye sáwí'o un-kwáásiyé sáwífa'a Ísumba arááíwa'maesá Rífáini naaúmpa'a imésa wénowasa

¹⁶ ámáán-kawaa-waasifinkemba ámáámbo sun-kwáásí Ísu taakisimó máún-kwaasiye sáwí'o un-kwáásiyé tómbó wénomba tuwánésa Ísuní kísau-waasisafesa tísai esa sésa nórə sénawə taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwí'o on-kwáásisé'a Ísu tómbá wénaiyo suwaná

¹⁷ Ísu iséna séna tíyofaan-kwaasi kawe'-úmaimo méraan-kwaasi ímbo wétuwa'nai-ofotí'o

in-kwáásí wétuwa'nai-owe. Mindásafe'a arupíse úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'a tíwae sé'a ímbo kunkáumpo sáwí'o úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'a tíwae sé'a kunkáumne Ísu siyáye.

Tómbó aawentamó on-áái.

Mátiyu 9:14-17, Rúku 5:33-39

¹⁸ Moórá-kanaa Yóni nombó maitínkáíwaini kísau-waasiye ámáán-kawaa-waasiye Maníkóntáfesa imáyáa ésa tómbá ímbo nombá inaí aantemba wésuwasa tuwímbai Ísumba taáísaí esa sésa Yónini kísau-waasiye ámáán-kawaa-waasiti kísau-waasiye moórá-mora-kanaa Maníkóntáfesa imáyáa ésa tómbá ímbo naambá inaí aantemba wésefo ení kísau-waasi ímbo miyámó ombá tómbá úwoi wénaawe. Nórə sésawa miyá wéeo suwaná

¹⁹ Ísu séna moóráwigó aaremó maíndawi amááraasomba tanómba kautimínda miwísé'a mérainasa aamoí ésa mintómbá ímbo a'áo sénááfo úwoi nánáawe.

²⁰ Ánaaembə minkwáásígómbá aí'mae kóiyasa minkánáá amááraasomba tirunkó sáwí'a ínasa tómbá a'áo sénááwe Ísu séna wemó ánaaembə tiywénamo iyíndasafena minááí siyáye.

21 Ísu minááí simátimena séna ááéraan-ampantamo afaa'ó wéraisasamo ombá aú-ampanta ímba kárámáí wéfaruwowe. Miyámó íyanamo éna aú-ampantago sáwí'a ínana ááéraan-ampantago aú-ampantaraamba ímba íníye.

22 Aú-anda-aran-domba ááéraaa-sipisipi-asi-anafeumpimba ímba wéfatimaraawe. Miyámó íyanamo éna aú-anda-aran-donko óraa'a éna ááéraan-anafeumba kafaména sáwí'a ínana mindómbá úwoifa'a fatiwiniye. Mindásafesa aú-anda-aran-domba aú-sipisipi-asi-anafeumpimba wéfatimaraawe Ísu siyáyiye.

Ísu sambaatisáfénamo siyáin-aai.

Mátíyu 12:1-8, Rúku 6:1-5

23 Moórá-kanaa Yúndaa-waasimo saagon-kánáárá'á Ísuwe wení kísau-waasiye wítiton-kisaufa'a wéwesa wení kísau-waasi wíti-aramba kútúmai ásimá pítuwesa nowasá

24 ámáán-kawaa-waasi tuwánésa Ísuntafesa sésa isaaó. Ení kísau-waasi saagaan-kánáámá aambá fái'makaawasa miyá wéowe suwaná

25-26 Ísu séna naaofá'á Téfítimo uráimba aúfáifimbo agaimakáin-aaigoni áwáu ímba ísaraawe. Aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Ápáyata méronka'a Téfítiye wení waasiye táái tówana Téfíti Maníkóní ámáán-daumpa'a iyéna Maníkón-aúranka'o makón-tomba imaiyéna wénena wení waasi timuwasa naráawe. Mintómbá úwoi-waasi ímbo né'ómbanifo ámáán-kisaumo máún-kwaasi aantembo né'ómbaniye. Téfíti mintómbá imaiyéna timuwasa nonká'á Maníkó ímbo aaisambá siyáimbanifo kesí waasi miyá owa'á aaisambá ímbo seráámbá wésewe.

27 Maníkó waásisafena imáyáa éna túwa'nai índasafena saagaan-kánáá maréna waási aifa-tántáá'á maréna saagaan-kánáá ánaæen-tantaa'a póna túwa'nai índasafena makáiyé.

28 Wiyómpakemba waási úranko pó'a saagaan-kánáárá'ó káráwiyaundawi úmpo saagaan-kánáámó waási kísaumo máémba kendén-iyé Ísu siyáyiye.

3

Ayáámbo kemporaráin-kwaasigon-aai.

Mátíyu 12:9-14, Rúku 6:6-11

1 Moórá-kanaa Ísu ámáán-daumpa'o iyúmba moóráwigo ayáámbo kemporarón-kwaasi mérowasa

2 aaifimbá maenkánæ suwáí mésa Ísuntafesa sésa saagaanká póna minkwáásí kawé'ó uwánkainataamo éta ta'óto'maisa aaifintá maenkánaumne sésa Ísumba awánomba

3 Ísu ayáámbo kemporarón-kwaasisafena séna kemó méraundara tiyó súwana miyá úwana

4 Ísu miwísáfena séna kentáásí ámáán-aaifimba nónin-aaiya wéraiyo. Saagaan-kánáárá póta kawe-kísáúsáwá máúm sáwí-kisausaawa wémaumno. Waási túwa'nai onasasáawá kawerá óna tínkamonasasaawa puwónááo tísai ena súwasa ímba aaí suwaná

5 Ísu mótuwana-metuwaná éna aaisambá tituwena waásisafesa ímbo imáyáamo ontáfena arumbá úwana ayáámbo kemporarón-kwaasigontafena séna enayáámba fárútuwaaoo súwana ayáámba fárútuwowana kawé'á uwánkowasa

6 ámáán-kawaa-waasi ámáán-daumpa'a tuwésa minuwóiyáán-úmai Érotini waási túwaandu ésa Ísumba nóraumaisaawa tufuwónaumno sésa tufuwíyanamo puwínda-aai siyáawe.

Sáwífa'nanka nonkwaauínkóní áwáífa'o kuráan-aai.

⁷ Ísu tiyuwéna wení kísau-waasi tí'maena Káríri-nonkwaunkoni áwáífa'o kúmba sáwifa'-waasisomba Kárírifaken-kwaasiye Yúndiyaaafaken-kwaasiye

⁸ Yérúsaremu-naopaken-kwaasiye Ítúmiyaa-aempaken-kwaasiye Yóndani-nonkoni menáípákén-kwáásiyé Táyaa-nao'-aempaken-kwaasiye Saíndóni-nao'-aempaken-kwaasiye miyáumaifaken-kwaasisomba Ísuní kísau-aaí isésa Ísumpa'a tóso uwaná

⁹⁻¹² sáwifa'-waasi asófatinkowasa mindásafesa tí'o ún-kwaasisomba asófasinkainkwae sésa Ísun-ane'ó ta'ótoraianesa famé'mae íyúwasa tirumpimbó sáwí-amutambo méron-kwaasi Ísumba awánésa mara'á kífaesa óraaka sésa emá Maníkón-ááninko óne suwaná Ísu óraaka séna Maníkón-ááninko óne sé'a ímba símai paápé oro séna wení kísau-waasi simátimena séna sáwifa'-waasi famé'maes famésiyuwaafo nompín-táómba maimaé ewaa'á másinkáaro siyáye.

Ísu wení kísau-waasimo táántarain-aaí.

Mátíyu 10:1-4, Rúku 6:12-16

¹³ Ísu omápa'a iména tuwímbai íyáfasantinkanae séna táántowasa wempá'á íyúwana

¹⁴ minkwáásífinkémbá sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi íyáfasantinkena séna kesí aantá-waasi é'a mé'a kesáái kosimátímapa'o wíyantafe til'maré'a

¹⁵ tirumpinkémbó sáwí-amutambo komaitiyuwáíya-fasi'aembo timúnda miyásáf'e'a íyáfasantinkaumne siyáye.

¹⁶ Miwí túwí'a Sáímoniye séna aú-awi'a Pítawé simánkena

¹⁷ Sépétin-ááninkorai túwí'a Yémisini Yóni aú-awi'a Póánésiye súwaiyai minawíkóní áwáu wíyónaaimo siwáíni áráákoraiye súwaiyaisafena séna

¹⁸ moóráwigo Énduruni moóráwigo Fíripini moóráwigo Pátóromiyuni moóráwigo Mátíyuni moóráwigo Tómaasini moóráwigo Árafíásin-ááninko Yémisini moóráwigo Tándiyasini moóráwigo Sáímoni wemá Rómu-kamani-waasi tí'mátuwanaemo siyáiwaini

¹⁹ moóráwigo Yúndasi-Ísakerioti wemá ánaaembá Ísumba wení namuro-wáásímó aráátímakaiwai miyáumai-waasi Ísu íyáfasantinkena naaópa'a kouwékáye.

Ísunte Píyésepurinte-taai.

Mátíyu 12:24-32, Rúku 11:14-23, 12:10

²⁰ Ísu naaúmpa'o iyúmba aneká sáwifa'-waasi túwaandu ésa sisipáá untáfesa Ísuwe wení kísau-waasiye tómbá ímba kanaa'á naráátámba uwásá

²¹ Ísun-amááraa isésa uwói'a úmae wéniye sésa taaiyánae sésa tiyáawe.

²² Yérúsaremu-naopaken-kwaasi Maníkóní ámáámbo sun-kwáásí tésa sésa sáwí-amutantonti kawáágón-áwí'a Píyésepuri fasi'aémbá ámísana tokéna sáwí-amutamba wémaityuwaiye suwaná

²³ Ísu táántowasa tuwaná waé'mai-aaí simátimena séna waántawankomo éna ímba waántawambá maisuwáíníye.

²⁴ Moórá-andamo tiyésamo ésa tuwíntaa'a urésa ímba fasi'ámai méranaawe.

²⁵ Moórá-akumba aaimó tuwíntáán-akumba pósá tuwíntaa'-urésa ímba fasi'ámai méranaawe.

²⁶ Waántawankoni waási tiyésamo tuwíntaa'-ésamo
ésa ímba fasi'ámai méranaawe.

²⁷ Moórá-aaí imáyáan-oro. Moóráwigo moórá-nankoni afowámó fasi'aéwí mérainanamo éna mindáúmpákén-úmémbó maíndasafenamo éna ímba úwoi íyáferainifo miwámá mindánkóní afowámbá ándá kárá'umakenamo éna kanaa'á íyáfekena wení moparawímbá umémbá máíníye Ísu siyáye.

²⁸ Ísu simátimena séna ísáaro. Waási sáwí-kisau wémaesa símai sáwí'o uwátinkáámba mindá Maníkó maitiyuwáínifo

²⁹ Ufaen-ámútánkóntáfesa símai sáwí'o uwánkaiyamba mindá Maníkó ímba maitiyuwáínana waé'wae'a íníye Ísu siyáiye.

³⁰ Ísuntafesa sésa

sáwí-amutanko wenarumpimbá méraiymo suntáfena Ísu minááí simátímakaiye.

Ísun-anówawe áfárawaisai-taai.

Mátíyu 12:46-50, Rúku 8:19-21

³¹ Minááí simátimuwasa Ísun-anówawe Ísun-áfárawaisaiye tésa máápa'a tamésa sésa Ísuntafesa tiyó kosimáméro suwasá

³² naaúmpa'o méron-kwaasi sésa enanówe enáfárawaisaiye máápa'a tamésa wéaantaaawe suwaná

³³ Ísu séna kesinó nááwa'iyo. Kesífárawaisai nááwiya'o séna

³⁴ naaúmpa'o méron-kwaasi tuwánéna séna kesinó kesífárawaaawi méraawe.

³⁵ Maníkómó sintembó owí kesinówe kesúnafaraawinen-owe Ísu siyáiye.

4

Moóráwigo ánáuntumbo tu'makáin-aai.

Mátíyu 13:1-23, Rúku 8:4-15

¹ Aneka'á Ísu Káríri-nonkwaunkoni áwáífa'a koména aaí wésimatimuwsa sáwífa'nanka tóso ésa ewaa'á tamérontafena nompín-táómpimbá iyátena mérowana nompín-táómba waaún-afofora'a wérowasa minkwáásísombá nonkwaauánkóní áwáífa'a mérowana

² ff'o-fi'on-aai waé'mai simátimena séna

³ ísáaro. Moóráwigo ánáuntumba maimaéna kísaufa'a wéwena

⁴ mátu'maraisana tuwímbai-anauntumba aampa'a kunkwéraisana numagó fái'nasukaiye.

⁵ Tuwímbai-anauntumba óntankwara'-marafimba kunkwéna paáká'-máráfímbá éna minúwóiyáán-úmai óraa'a isaná

⁶ aa'á kaisaná ánú'a ayáátáák'a ímba kunkéna aáénkaguraiye.

⁷ Tuwímbai-anauntumba karaampa'a kunkwéna kárúraisana karaan-tantáákó fandundupásúwáísana ímba arambá wéiyaiye.

⁸ Tuwímbai-anauntumba kawe'-máráfímbá kunkwéna kárurena óraq'a éna arambá imái sáwífa'-aramba iyéna tuwímbai iyáákamai-aramba iyáísana tuwímbai imaimái-aramba wéiyaiye.

⁹ Ísáán-kwaasi ísámai kawe'án-oró Ísu siyáiye.

¹⁰ Ísu súwasa ánaaembä wení kísaufa-waasiye tuwímbai-waasiye mésa Ísuntafesa sésa minkwáé'mái-ááígóní áwáuma sinatá ísáano suwaná

¹¹ Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaigoni áwáumo wésimatimunda Maníkó kembiwí imáyáa tímisa'a wéisaafó ff'on-kwaasi waé'mai-aai aantemba wésimatimumpo

¹² Ísáámbanifo ímba ísámai kawe'á wéowe.

Awánaambanifo ímba awánamai kawe'á wéowe.

Isékaa Maníkómpá'a tewaná Maníkó miwítí
sáwí-imayaa maitiyuwáísino.

Mindásafe'a waé'mai-aai simátimune Ísu siyáiye.

¹³ Ísu simátimena séna maankwáé'máí-ááímó simátimunda ímba ísáafó fí'o-fí'on-kwaemai-aaimo sendá ímba isánááwe.

¹⁴ Minááígóní áwáumo sendá ísáaro. Moóráwigomo ánáuntumbo tu'maráínten-úmai Maníkón-aai simátímísana

¹⁵ tuwímbai-anauntumbo aampa'ó kúmímba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aai ísáawana waántawanko téna tirumpinkémbá maimái úwoifa'a wétiyuwaiye.

¹⁶ Tuwímbai-anauntumbo óntankwara'-marafimbo kúmímba waási tirumpintá kúmísasa minúwóiyáámbá Maníkón-aai isésa aamoí ombánifo

¹⁷ ímba tirumpimbá ta'ótó'mai kawe'á owasá Maníkón-aaaisafesa umbai-taiyé sésa Maníkón-aai ifá'á wétuwaawe.

¹⁸ Tuwímbai-anauntumbo karaampa'ó kúmímba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aai ísáámbanifo

¹⁹ marapá'-úmbái-tántáátáfesa imáyáá úmae nésa ónta-imayaa úmae wénesa fí'o-fí'on-tantaa'a maénae símae nésa miyán-ímáyáágó Maníkón-aai faráátauwaisasa ímba Maníkóní kísau wémaewe.

²⁰ Tuwímbai-anauntumbo kawe'-márífimbó kúmímba waási tirumpimbá kúmísasa Maníkón-aai isésa tirumpimbá ta'ótó'mai kawe'á ésa fasi'ámai mésa Maníkóní kísau maésa wétuwa'nai-owasa tuwímbai íyáákamai-kísau maésa wétuwa'nai-owe Ísu siyáye.

Ómbó kúrakain-aai.

Rúku 8:16-18

²¹ Ísu simátimena séna ómbó kúra'maraamba ímba aúpá'á marésa ímba taare-améndaampa'a wémaraafó afora'á mósa wémaraawe.

²² Miyámó ontén-úmai aúpá'ó wérain-tantaa'a seyaafá afora'á paápé ínasa awánánááwe. Kumeupá'ó wérain-tantaa'a afora'á paápé ínasa awánánááwe.

²³ Isáán-kwaasi ísámai kawe'án-oro.

²⁴ Tíménten-úmai Maníkó miyáumai tiména aneka'á timíníye. Mindásafe'a ísáán-aai imáyáá úmai kawe'án-oro.

²⁵ Maníkón-aai ísámaimo kawe'ó owí Maníkó túwa'nai ínasa moórá-aaiwara'a isánááwe. Maníkón-aai ímbo ísámai kawe'ó owí tirumpinkémbá maimaínana ímba wéíniye. Mindásafe'a ísáán-aai imáyáá úmai kawe'án-oro Ísu siyáye.

Ánáuntumba tukáisana arambó iyáin-aai.

²⁶ Ísu simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-iye. Moóráwigó ánáuntumba tu'maréna

²⁷ ímbo áwa'nai imbá waéna siyaréna wéisana ánáuntunko weyááríka'a wéanon-iye.

²⁸ Maragó ánáuntunkomba áwa'nai isaná áruma wíkéna óraa'a éna arambá iyéna

²⁹ áfuma kaisaná fáká'naiyan-kanaa tisásá fáká'mai wénaawe Ísu siyáye.

Taaéräkon-aai.

Mátíyu 13:31-35, Rúku 13:18-19

³⁰ Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánimba nóinkara kawááníyómpo maarán-áái simátíména'a ísáaro.

³¹ Maníkó wení waásimo kawáánimba maarán-iye. Kári-taeräkon-awi'a másítáti mintáígón-arambá ímbo ane'ó awánaraan-taerambá marafímbá u'makáawana mimpínkémbá wíkéna

³² óraa'a éna óraa'-amaima mófarena wété uráisana numagó mimpímpá'á ánáambá úmarena wémaiye Ísu siyáye.

³³⁻³⁴ Ísu waásisomba aaí simátimeneae sénamo úmba ímba aforá siyáifo waé'mai-aai aantemba simátimuwasá tuwímbai súntemba móisasuwowana mináyáiyákémbá

simátimuwasá móisowana miyáumai simátimena énifo wení kísau-waasi wesé'o méronka'a minááígóní áwáu simátíma'maena iyáye.

Óraa-fiyunda torówana Ísu mafaimakáin-aai.

Mátíyu 8:23-27, Rúku 8:22-25

³⁵ Minkánáá fenómpinka Ísu wení waásisafena séna nonkwaaunkóní menáípátá kónae súwasa

³⁶ fi'on-kwaasi tiywésa Ísumba áí'mesa nompín-táómpimba íyáte kuwasá tuwímbai-nompin-taonkwara'o kumbá

³⁷⁻³⁸ Ísu mintáónkoni ayáífá'á aún-kwaigurówana óraa-fiyunda torówana nonkó tufántááfan-éna nompín-táómpimba ówitowasa kúwáfekunafo sésa inkaisésa Ísumba koaúsésa sésa óraakoo ken-ímáyáá ímba inatá puwúnafosa súwa'nai uwo suwaná

³⁹ íyáfasinena fiyúndágonte nonkóntétafena óraaka'a séna mafáékaiyo súwasarai fiyúndágoe nonkóe mafáúyana nonkó kará'náguwana

⁴⁰ Ísu simátimena séna nóintafera wéinkaisoo. Kentáfé néra séra ímba timankúnkúmba wéoo súwana

⁴¹ táá'a úwasa keáimbá sésa nórán-kwaasiya isanawá fiyúndágoe nonkóe'a wenáái isaíyó sésa tiyáámba ufakésa táátafesa ésa siyáawe.

5

Sáwí-amutamba arumpinkémbó maiyáúkain-aai.

Mátíyu 8:28-34, Rúku 8:26-39

¹ Simásuwesa mindómpín-táómpimbo kumbá Káríri-marama tínaaempa wérowana Kégésaa-marama túrampa'a wérowasa mimbáráfá'ó kumbá

²⁻⁴ Ísu mindómpín-táómpinkemba mimbáráfá'á kumúwana moóráwigo sáwí-amutamba arumpimbó méron-kwaasigo utátínkón-ontan-aifa'o maúmpakemba Ísumpa'a tiyái. Minkwáásí kárá'umarontemba tara'naara'ó úwaima éna ímba waási mésa ímba kárá'umakowana

⁵ wááwáye né'waane omápa'o utátínkón-ontan-aifa'a wénena wáá'a wétena óntantamba wenáúma wékambisena

⁶⁻⁸ nénkakemba Ísumba awánéna awaantanténa Ísun-amándára'a taména wen-ímáyáá éna áwí'a mósa marówana Ísu minkwáásígó arumpinké-sáwí-ámútánkóntáfena séna emá sáwí-amutamba ómpo minkwáásígombá auwé kóuwo súwana óraaka séna Ísuwo íyáákamai-Fasi'aenkon-ááninko ómpo Maníkóntáfé ísámai sínkamonafainifo néra uwásinkainono súwana

⁹ Ísu séna enáwí'a nááwa'ono súwana séna sáwifa'a méraumpo kesúwí'a sáwífakoma úne séna mérowasa

¹⁰⁻¹³ omápa'a sáwifa-poima mésa umá wénowasa minkwáásígó arumpinké-sáwí-ámútántombá Ísuntafesa óraaka sésa fí'opa'a ímba si'maraao. Mimpói tirumpintá si'maraao suwaná miyán-oro súwasa sáwí-amutantomba minkwáásígón-arumpinkemba kárúwesa póí-tirumpimba koférówasa mimpóisómbá seyaafá'á ámémpakemba tuwaantantésa nonkwaauñpíntáámó kúwáfrerómba putásowasa

¹⁴ póýa'o tafíkowi miyámó úmba awánésa minuwóiyáámbá naaópa'a wésa kísaufímpa'o méron-kwaasi mósimatim-besimati uwasá isésa koawánánæ sésamo kumbá

¹⁵ Ísumpa'a kotúwaandu ésa awánomba sáwí-amutantombo arumpinkémbó kóunkwaasigo unáánkwatói úmarena kawe'-úmai mérowasa koawánésa tááte'a úwasa

¹⁶ Ísu minkwáásígombó kawe'ó uwánkowasamo awánon-aaiye pójomo ún-aaiye simátímúwasa

¹⁷ isésa Ísuntafesa sésa maambáráfá'á ifá siyuwésa kóuwo suwaná

¹⁸ nompín-táómpimba íyátowana sáwí-amutambo maiyauwón-kwaasigo Ísuntafena óraaka'a séna esé'a kónae súwana

¹⁹ ímbanifo ení naaópa'a kuré Fasi'aénkómó arumbá uwánkenamo kawe'ó uwánkáin-aai enamááraasomba kosimátimiyo súwana

²⁰ Tékáporisi-æempa'a mindáópata Ísumo uwánkon-aai simátíma'mae kúwasa seyaafá'-wáásí sáwifa'-imaya uráawe.

Inaamarúgóe aaregóngté-taai.

Mátíyu 9:18-26, Rúku 8:40-56

²¹ Ísu Káríri-waaunkoni menáípákembá nompín-táómpimba kouweréna túmba aneká waaúnkón-áwáifa'a mérowasa sáwifa'-waasi túwaandu uwaná

²² moóráwigó ámáán-danka'o káráwiyyowin-awi'a Yáírási téna Ísumba taawánéna Ísu óraakon-ye séna aísamaifimba kífaena

²³ óraaka séna kesiyáámúmba puwíndasafena wéifo tiyéma ane'á kota'ótorenana asóféna kawe'-úmai méraino súwana

²⁴ Ísu wesé'o kúmba sáwifa'-waasi Ísumba úkúresa arááíwa'mae kuwaná

²⁵ moórá-ininkomba á'i'o ún-ininkowara'a arááíwa'mae kúmba wembá naaeyámba ankówana sisamaifikemba kae'á kumbaimái-aatai maisuwéna mináí'a ímba é'ankowasa

²⁶ sáwifa'-ika tíyofaan-kwaasi áwa'nai uwaná óntamba tíma'mai taí'ásuwowana mináí'a ímbo é'ankombá óraa'-ai'a uwágúwana

²⁷⁻²⁸ miníninkó Ísumo kawe'ó uwátínkaron-aai iséna séna Ísuni unáánkwátóya'a kota'ótóráánana sí'a ésinkainiye séna sáwifa'-waasimo arááíwa'mae kumpímbá miníninkó maréna ánaaempakemba unáánkwátóya'a ta'ótotorowana

²⁹ mindááéyánko é'ankowana asófasinkaiye-imaya úwana

³⁰ Ísu imáyáa éna séna kempínké-fásí'aénkó moóráwigombá kawe'á uwánkáíye séna waé'mai tuwánéna séna nááwawa kesí unáánkwátóya'a ta'ótóráína'íyo súwasa

³¹ wení kísau-waasi Ísumba simámesa sésa úwé sáwifa'-waasimo famé'mae iyómpimba ta'ótokaafó nááwawa kesí unáánkwátóya'a ta'ótóráína'íyo nóra séwa wéseno suwaná

³² ta'ótotorowintafena móawana-meawana úwana

³³ miníninkó asófasinkaiye-imaya úwana anekembá tata'á úwana Ísun-aísamaifimba kífaena asófankon-aai simámuwana

³⁴ Ísu séna kesímánaako kentáfó sé érai'a súwa'nai índawin-ye sénda póna áí'a é'ánkáífo kawe'-úmai waaó Ísu siyáye.

³⁵ Ísu minááí wésuwasa ámáán-danka'o káráwiyyowini naaópaken-kwaasi tésa Yáírásintafesa sésa enayáámunko pukáifo óraakontafe ténafo siyó suwaná

³⁶ Ísu minááí iséna ifátuwena Yáírásintafena séna minááísafé ímba áákauraumo indá kentáfó amankúnkúmba uwo séna

³⁷ arááíwa'mae kun-kwáásisóntáfena maanká'-méraaro séna Pítane Yémísine wenáfákon-awi'a Yónine tí'maena kúmba

³⁸ sáwifa'-waasi ámáán-danka'o káráwiyyowini naaúmpa'a túwaandu urésa óraa'-ifi'a wétowana Ísu iséna

³⁹ naaúmpa'a iyáferena séna ímba ifi'á taaró. Minárásígó ímba pukáifo úwoi aúmá wéraiye súwasa

⁴⁰ Ísun-awiyáái uwaná ti'mátuwowasa máápa'a kúwákárúwowana minárásígón-anófoye wení kísau-waasiyuwe tí'maena minárásígó pukópa'a iyéna

⁴¹ ayáánka'a ta'ótorena wenááifinkemba simámena séna tarita kumi miyámó súmba waé'mai séna inaamarúgóo iyáfasinaao súwana

⁴² íyáfasinkwena sífákém̄ba kae'á kumbaimái-aataimo maisukáin-inaamaru íyáfasinowasa awánésa táátafesa uwaná

⁴³ Ísu óraaka séna kemó únda-aai ímba simátíméro séna minárásígombá tómbá áméró siyáye.

6

Násaretifikewi Ísumba tínaaqení'o uwánkaraan-aai.
Mátíyu 13:53-58, Rúku 4:16-30

¹ Minkákémbá Ísu wenamáápa'a wéena wení kísau-waasise'o kúmba

² Yúndaa-waasi ámáán-aaimo ísón-kanaara'a ámáán-daumpa'a iyéna aaí simátimuwasá sáwfí'a'-waasi isésa táátafesa ésa sésa nááfakena kawe'-ímáyáá maiyénawa kawe'-ááí wésimasimenaawá nááwawa fasi'aémbá ámísanawa kawekísáú ímbo awánáúnda-kisau wémaiyo.

³ Wentáámó awánáúnda wení kísau taaisambó tuwímbai-tantaa'o wéiwain-ye. Máríyaan-ááninko éna Yémisiye Yósisiye Yúndasiye Sáímoni-iyai tuwaaón-ye. Wenáúnfaraawimbá maanká'a méraawe. Maankákewí éna úwoi-waasin-ifo nááfakena minááí isénawa mifásí'aémbá maiyénawa wésiyo sésa kaorésa tínaaemba uwámúwana

⁴ Ísu simátimena séna Maníkón-aaimo simátímíwai fí'o-fi'on-daopa'a

wénisasa wenáwí'a mósa wémaraafó wení naaópa'o koméramba wenamááraa sésa kesáámó úndanten-kwaasin-ye sésa wenáwí'a ímba mósa makáawé Ísu siyáye.

⁵ Kesáámó úndanten-kwaasi éna ímba súwa'nai ínýemo suntáféna ímbo awánon-kisau moórá-mora-kisau aantemba maiyáye. Moórá-mora tí'o ún-kwaasi tine'á ayáántamba ta'ótorena asófatinkena

⁶ wenamáápaken-kwaasi sésa ínta súwa'nai ínýe

sun-ááísáféna imáyáá uwááena naaó'-nao'a

Maníkón-aai simátímapa'a kuráye.

Ísu wení waási kísaura'o ti'mákain-aai.
Mátíyu 10:5-15, Rúku 9:1-6

⁷ Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi táántowasa tuwaná waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitíyu'mae nóró-fasi'aemba tiména séna kaesá uwásuwe'a nóró séna

⁸ óraaka simátimena séna aampa'ó wíyamba ímba moórá-tantaa'a maimaé'a koró. Tómbá ímba maimaé wé'a tón-únámbá ímba maimaé wé'a óntamba ímba maimaé'a koró. Táúmba faimáe'a

⁹ tísamai ánáamba wimaé'a moórá-mora unáánkwatói timantentén-úmai kufé'mae'a koró.

¹⁰ Maníkón-aaimo simátimiyanfe moórá-naopa'o wíyasamo naambó timíya'a mindáúmpá'-aantemba mé'a kentí kísau maimái tai'é'a mindámbá tuwé'a fí'on-daopa'a koró.

¹¹ Moórá-naopa'o wíyambo naambá ímbo timésamo kentáái ímbo isáíyanamo éna Maníkó mindáópaken-kwaasi ímba aamoí uwátinkainifo aiyowá'l'a é'a tísamaifakembáramo uwáéntemba uwá'mare koró Ísu simátimuwasá

¹² wení kísau-waasi isésa naaó'-nao'a wénesa kosimátimesa sésa sáwí-imayaa tínaaemba uwáme'a Maníkómpá teró sésa

¹³ sáwí-amutantomba waási tirumpinkémbá komaitiyuwésa tí'o ún-kwaasi taaéraampinken-domba atínkáfa'a kuwasá asófaraawé.

Yóni nombó maitínkariwai pukáin-aai.
Mátíyu 14:1-12, Rúku 3:19-20, 9:7-9

14 Ísuní kísägon-aai símae íyúwana Káríri-marafaken-kawaagon-awí'a Éroti minááí ísaraiye. Ísuntafesa tuwímbai sésa Yóni nombó maitínkariwai pukáimpinkemba íyáfasinkena póna wempímbá fasi'aémbá wéraisana miyán-kísáú wémaiye suwasá

15 tuwímbai sésa wemá Maníkón-aaimo simátímakowin-awí'a Íráiyaa pukáimpinkemba íyáfasinena méraiye suwasá tuwímbai sésa wemá naaofá'a Maníkón-aaimo simátímakowiyaamba méraiye suwaná

16 Éroti iséna séna wemá Yóni nombó maitínkariwain-iye. Kemó séwánasamo Yónin-anuwarambó kambísowanamo pukáimba íyáfasinankaraaisana méraiye Éroti siyáye.

17-19 Ááéma Éroti wenáfákon-awaaininkon-awí'a Érótíyasimba maiyówana Yóni séna enáfákon-awaainimba aambá fái'makaawa maiyáane símasima'a wéuwana Éroti ti'marówasa Yónimba koáí'maesá ándáfa'a máánkarowana Érótíyasi Yónin-aaisafena aaisambá séna tufuwónae súwana

20 Éroti séna ímbaniye séna Yóni kawé'-ímáyáwárá'-wáásí úntafena Éroti wenáároi inkaiséna wenká'a káráwiyyena Érótíyasi tuffífo séna wenká'a káráwiyyena wenáái iséna sáwífa'-imayaa uwánkena aasiyaasí koísaraiye.

21 Énifo ánaaembá Érótíyasiní kanaamó túmba Éroti óraa-tanomba kaumái wení kawáá-wáásiyé i-wáásiyé Káríri-aempaken-oraa'-waasiye tímúwasa nowaná

22 Érótíyasin-ayaamunko téna araimá marówasa Érotiye tómbó non-kwáásiyé aamoí uwánkówana Éroti minárásígontáfena séna nónin-tantaatafenawa aráái taiyó. Simásímína áménó.

23 Érai'a súmpo sisai ina'á áménó. Kesí maragó aráái táínamo e sisai ina'á tuwín-ameno súwana

24 anówamba koáisai ena séna nónin-tantaara komaénaumno súwana séna Yóni nombó maitínkariwaini a'nómbá koáisai e mauwó súwana

25 minúwóiyáámbá Érotimpa'a téna taáisai ena séna káfí'a Yóni nombó maitínkariwai anuwarambá kambísámai a'nómbá táúfapimba ma'mái simiyó súwana

26 iséna arumbá úmbanifo aifa'á fasi'aén-ááímó siyáin-aai imáyáa éna tómbó non-kwáásiwárá'a ísaraantafenawe séna ímba a'áo sénae séna

27 moórá-i-waasi ai'marówana ándáfakemba Yónin-anuwarambá kambísámai a'nómbá

28 táúfapimba maréna maimaéna minárásígómbá máamuwana maimaéna anówamba máamuwasa

29 Yónini kísau-waasi isésa wenáúma komaimái utaráawe.

Ánaaembá Éroti Ísuní kísägon-aai iséna séna minkwáásí Yóni nombó maitínkariwai éna pukáimpinkemba íyáfasinankaisana méraiye

Éroti siyáye.

Ísu sáwífa'-waasi tómbó tímakain-aai.

Mátiyu 14:13-21, Rúku 9:10-17, Yóni 6:1-13

30 Ísu kísaura'o ti'mákain-kwaasi minkísáú maisuwésa Ísumpa'a tésa seyaafákisáúmó máún-aaiye aaimó sun-ááiyé simámúwasa

31 Ísumpa'a sáwífa'-waasi kuré-tyesa untáfesa tómbá ímba kawé'-úmai nowaná mindásafena wení kísau-waasisafena séna waásimo ímbo mérepata kométa saagaanó súwasa

32 nompín-táómpimba íyátesa waási ímbo mérepataawe sésa kuwasá

33 sáwífa'-waasi tuwánésa embí miwín-owe sésa naaó'-naokembo marapá'a tóso uwasá Ísu-iyai nompín-táómpimbo kumbá

³⁴ marapá'á kuména misáwífá'-wáásí tuwánéna arumbá uwátinkena sipisípi-poimo miwímó káráiyon-kwaasi ímba mérowasa keyáá aantemba mérontafena Ísu arumbá uwátinkena ayáátáá'-aaí wésimatiwuwa

³⁵ fenómpink'a wení kísau-waasi wempá'á tésa sésa ímbo sáwífá'-waasi méraapa'an-ifo fenáíndara

³⁶ ti'márénasa ewaa'-náópimpa'a wénesa tómbá méyámbáráaro suwaná

³⁷ Ísu simátimena séna kemá tómbá tíméro súwasa sáwífá'-ontankakemba 200 kinaaraken-tomba méyámba'maisa timúsina. Óntamba ímba wéraiye suwaná

³⁸ nóräumai-tona makáqwai koawánaaro súwasa koawáné tésa sésa kári-tomba séfataase-tonkwara kae'-mófáá'wárá'á wéraiye suwaná

³⁹ Ísu wení kísau-waasisafena séna unkwima'mái mara'á méraaro súwasa

⁴⁰ moóráfa'a 50 waasi máuwasa moóráfa'a 100 waasi máuwasa miyáumai-waasi túwaandu urówana

⁴¹ Ísu séfataase-tonkwara kae'-mófáá'wárá'á maisoréna wíyómpa'a kararéna Maníkóntaféna súwiyo simásuwena mintómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi timúwasa misáwífá'-wáásí tímúwasa mófá'a tafántafan-úmai timúwasa misáwífá'-wáásí tímúwasa

⁴²⁻⁴⁴ seyaafá'nánká nowaná tímú'a fówasa sáwífá'a 5,000 waasi nowaná tímú'a fówasa wení kísau-waasi mintón-ayai sísamaifakemba kae'á kumbaimái-unampimba fáituwana ówitaraiye.

Ísu non-afófora'o kuráin-aaí.

Mátíyu 14:22-33, Yóni 6:16-21

⁴⁵ Fáituwana ówitowana minkákémbá Ísu wení kísau-waasi ti'maréna séna aifa'á nompín-táómpimba íyáte'a menáípá'-náópa'a Pétésáítafa koró. Misáwífá'-wáásí ti'maré sé'a kentí naaó'-nao'a koró simátimenqumne séna

⁴⁶ misáwífá'-wáásí ti'marówasa miwití naaó'-nao'a kuwaná Maníkómpá'ó inaimó síndasafena omápa'a imérowana

⁴⁷ nól'waamba túnkúwana Ísu weyáá marapá'á mérowasa wení kísau-waasi nompín-táómpimba non-afufumpá mérowana maramá nénk'a'a wérowana

⁴⁸ Ísu awánómba óraa-fiyunda to'maé téna mintáómba tata'ótó'marowasa nombó tuwíntámae kun-táámbá nonkó maímauwasa ímbo kumbá siyarónka'a Ísu non-afófora'a maréna wení kísau-waasimo méronka'a tayahákaguwasa

⁴⁹⁻⁵⁰ awánésa táátafesa ésa tinekembá tata'á uwasá sésa waántágó wéniye suwaná Ísu minúwóiyáán-úmai séna táá'a ifó aáno'a méraaro. Kemá úne séna

⁵¹ nompín-táómpimba íyátena wewárá'á imérowana óraa-fiyundago mafauwasa áfááraumai táátafesa uráawe.

⁵² Kári-tombo sáwífá'-waasimo tafámbai timúwasamo nowní áwáu ímba mindásafesa imáyáá unkákémbá táátafesa uráawe.

Ísu Kénésárétifa'a tí'o ún-kwaasimo asófatinkarain-aaí.

Mátíyu 14:34-36

⁵³ Táátafesa áfááraumai ésa waaúnkóní menáípá'á Kénésáréti-marafa'o kumbá nonawáífa'a nompín-táómba ándá kárá'umaresa

⁵⁴ marapátá kúmúwasa mimpápákén-kwáásí Ísumba awiyésa Ísun-iye sésa

⁵⁵ naaó'-nao'a simátimesa Ísumo tamaún-aaí isésa tí'o ún-kwaasi taarerá'á taawiya'maé tósó uwaná

⁵⁶ Ísu kári'-nao'e óraa'-nao'e wénuwasa tí'o úwai tí'mai marupá'á marésa sésa ení unáánkwátói áráíya'a ta'ótoraíyana tí'a étinkainkwe suwasá ta'ótórówana tí'a étinkaraiye.

7

Tíwá'náti ámáámbo siyáan-aai.

Mátíyu 15:1-9

¹ Ámáán-kawaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé Yérúsaremu-naopakemba Ísumo mérop'a tésa

² tuwánomba Ísuni kísau-waasi tuwímbai tiyáámba ímba non-kwisuwésa tómbá nowasá

³ Yúndaa-waasi ámáán-kawaa-waasiye úwoi-waasiye tíwá'náti ámáámbo arááíwáúntafesa tiyáámba non-kwisukésa tómbá nésa

⁴ maaketifákembá naaópa'a iyésa tiyáámba non-kwisukésa tómbá nésa tíwá'náti ámáámbo fí'o-fí'on-amaamba arááíwaesa táúfa'e nonánawé anaféúné non-kwiyyáawe.

⁵ Ámáán-kawaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé Ísumpa'a túwaandu ésa sésa ení kísau-waasi nórä sésawa kentáá síwá'náti ámáámbo ímba arááíwaesawa tiyáámba ímbo non-kwiyyómba tómbá wénáao suwaná

⁶ Ísu séna kaumbo-kae'-ááiwárá'-wáásín-owe. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awí'a Áísáya kembiwísáfena érai'-aai agaimaréna séna Maníkó séna

maawí kesúwí'a tóikaken-aantemba sésa ken-ímáyáá ímba tirumpimbá wéraiye.

⁷ Waásiti ámáámbo símai paápé ombánifo Maníkóní ámáámban-ye karo'ó sembá miyáráán-úmai ken-ímáyáá karo'-ímáyáá mósá wémaraawe

Maníkómó siyáimba aúfáífimba agaimakáye.

⁸ Maníkóní ámáámbo tuwé'a tíwá'náti ámáámbo wétoraawe.

⁹ Maníkón-aaí túwáántafe'a miwán-ánóndáá kentááisafe'a aamoí wéowe.

¹⁰ Naaófá'á Mósese séna kentinófoi-tuwi'a óraa'an-oro. Énifo tinófoimo sáwíkaambo simátinkaindawimba tufuwíyana puwíníye Mósese siyáifo

¹¹ kembiwímó siyáamba tinófoisafesa simátimesa sésa moórá-tantaa'a Maníkondén-ifo ímba kanaa'á timénaumne siyésa

¹² tinófoi ímba wétuwa'nai-owe. Miyámó ontáf'e'a kanaán-ye wésewe.

¹³ Miyá-sáwí'ó ontáf'e'a Maníkón-aaí tuwé'a kentíwá'náti ámáámbo wéaraaiwae'a kentáái wésimatimewe. Miyáráámbá wéowe Ísu siyáye.

Waásimo sáwí'o uwátínkáín-tantaakon-aaí.

Mátíyu 15:10-20

¹⁴ Ísu minááí simátimena waásisafena teró súwasa wempá'á tuwaná séna simátíménda isé'a kawe'án-oro.

¹⁵ Máápaken-tantaa'o naawí ímba waási sáwí'a wéuwatinkaifo tirumpinkén-ááígó aantemba waási sáwí'a wéuwatinkaiye.

¹⁶ Isáán-kwaasi ísámai kawe'án-oro Ísu siyáye.

¹⁷ Ísu simásuwená minkwáásísombá tiyuwéna naaúmpa'a imérowasa wení kísau-waasi sésa minááígóní áwáusa simásimiyo suwaná

¹⁸ Ísu séna kenkwárá'á ímba tááko péé wésisa'a ísáámbanifo ímba ísámai kawe'á uráawe. Máápaken-tantaa'o naawí waási ímba sáwí'a wéuwatinkaiye.

¹⁹ Mindá ímba imáyáá kuwérainifo tindáámpá'á kúwátúsúwinifo

²⁰ aaimó wésembe tirumpinkén-ímáyáágó éna mindá waási sáwí'a wéuwatinkaiye.

²¹ Tirumpin-ímáyááfínkembá sáwí-imayaa ésa títkamiyasa puwíyasamo ésa aare-úméné waai-úméné ésa seyaafá-tántáá'á umémbá ésa

²² túraniyamba ésa miyá-miya- sawi'a ésa karo'-áái sésa aoisaambá wimaé nésa kawe-kísáúmó máéntafesa tirunkó símai sáwí'a wéuwatinkesa tuwesarai-í'a ésa uwó-ímáyáá ésa

²³ miyá-sáwí'ó ombá tirumpinkén-ímáyáágó waási sáwí'a wéuwatinkaifo tiyáámbo ímbo non-kwiyómbo tómbó wénaamba miwá waási ímba sáwí'a wéuwatinkaiye Ísu siyáyiye. Énifo Ísu wemó siyáimba seyaafá-tómbá kawel'-úmai wénaawe siyáyiye.

Kéngani-marafaken-ininkon-aai.

Mátíyu 15:21-28

²⁴ Ísu minááí simátimena wení kísau-waasise'a mifá'á tuwéna Táyaa-naopa'e Sáindóni-naopa'e mináémpá'ó kúmba moórá-naumpa'a iména séna kemó tamaúnda ímba simátíméro súwasa énifo tuwímbai-waasi tamaún-aai ísówana

²⁵ moórá-ininkon-ayáámunko arumpimbá sáwí-amutamba mérowana miníninkó Ísumo tamaún-aai iséna minuwóiyáán-úmai wempá'á iyéna mara'á kífaena

²⁶ wemá ímba Yündaa-inimba póna Síriyaa-marafa'a Fínisiyaa-naopaken-ininko Ísumpa'a iyéna mara'á kífaena óraaka séna kesiyáámunkon-arumpinkemba sáwí-amutamba maiyawuaáó súwana

²⁷ Ísu simámena séna aifa'á iyámpói tómbá timénaumne. Iyámpói tómbá maimái iyámbá timúnafo miyáumai Ísareri-waasimo túwa'nai úndantemba emá fí'onkaa-inimba ónda pó'a áwa'nai únafo súne súwana

²⁸ miníninkó séna óraako érai'a sémpo iyámpói tón-ayai iyánkó tamandáíníye. Miyáumai fí'onkaa-ininkon-aye sinaná kanaán-ína súwa'nai ímono súwana

²⁹ Ísu séna kawel'-ááímó séndasafe'a enayáámunkon-arumpinkemba sáwí-amutamba maiyawáúmpo ení naaópa'a waaó súwana

³⁰ wení naaópa'a wénamo koawánombá sáwí-amutamba kóúrowana ayáámunko kawel'-úmai taarerá'á mériye.

Ísu sáwifa'nanka'o asófatinkarain-aai.

³¹ Ísu Táyaa-naopa'-aempakemba Sáindóni-naopa'-aempa'a tayáákena Tékáporisi-aempa'a tayáákena Káríri-nonkwaumpa'o kúmba

³² tuwímbai uwó-wáásígóbá áí'mae tésa sésa enayáántamba ta'óto'mai asófankao suwaná

³³ waásifinkemba áí'mai weyááfa'a ankéna ayáánaufitamba áápimba wimaréna awiyáái wi'maréna anááfíya'a ta'ótorena

³⁴ wíyómpa'a awánéna sirumbá iyé séna wenááifinkemba séna epaata minááí waé'mai séna áá'o káúnkaimba intísuwaumne súwana

³⁵ ááko kawel'á úwana anááfígo fetói úwana aaí kawel'-úmai súwana

³⁶ Ísu óraaka séna ímbo simátíméro súwasa ímbo ísónkakemba simátímpa'a kuwasá

³⁷ ísówana áfááraumai táá'a úwasa sésa seyaafá-tántáá'a kawel'á úmai wéiyena táá'o káúnkain-kwaasi kawel'á wéuwatinkena aaimó ímbo kawel'-úmaimo sen-kwáásí kawel'á wéuwatinkaiye siyáawe.

8

Ísu aneka'á tómbó tímakain-aai.

Mátíyu 15:32-39

¹ Moórá-kanaa sáwifa'-waasi túwaandu uwaná miwítí tómbá tai'ówana Ísu wení kísau-waasi táántowasa tuwaná

² séna kaumbo-kánáá kesé'a taméraawana tómbó maímaé tiyáamba taí'áisa'a sirumbá uwátinkaumne,

³ Ti'maráanasa kentí naaó'-nao'a kónááfo némpaken-kwaasi aampa'ó wíyamba tááimo táínka'a pósá púwófainifo súwasa

⁴ wení kísau-waasi sésa máásai-marafa'an-ifo nááfakentaawa tómbá maimáísaawa timénaumno suwaná

⁵ tísai ena séna nóriaumai-tona makáao súwasa afakaeté-tomba makáawe suwaná

⁶ minkwáásísóntáfena séna mara'-méraaro séna afakaeté-tomba maisoréna Maníkóntáfena súwiyo séna tómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi timuwasa minkwáásísómbá timuwana

⁷ sesimái-mofaa'a wérowana Ísu maisoréna Maníkóntáfena súwiyo séna wení kísau-waasi timuwasa minkwáásísómbá timuwasa

⁸⁻⁹ nowaná tímú'a fówasa sáwfíal'-waasi 4,000 waasi nowaná tímú'a fówasa wení kísau-waasi mintón-ayaimo túwómba afakaeté-unampimba fáitumai ówitowana

¹⁰ Ísu misáwfíal'-wáásí ti'maréna wení kísau-waasise'a nompín-táómpimba íyátesa Tárímánúta-aempa'a kuráawe.

Ímbo awánáúnda-kisau mauwómó siyáan-aai.

Mátíyu 16:1-4, Rúku 12:54-56

¹¹ Mifá'á Ísu mérowasa ámáán-kawaa-waasi sáwfíal'-ayaimo sínda isánae sésa Ísumpa'a tésa sésa éraira Maníkómpákéná kunkáanai ímbo awánáúnda-kisau máinata awánaano suwaná

¹² Ísun-arunko umbaí wétopakemba séna káfíel'-méraan-kwaasi néra séra ímbo awánáúnda-kisau máinata awánaano wéseo. Érai'a simátíme súne. Káfíel'-méraan-kwaasi ímbo aráátimenauumne séna

¹³ ifátiyuwena nompín-táómpimba íyátena nonkwaauánkóní menáípá'a kuráye.

Ímbo kaumbo-kae'-ááiwárá'-wáásí orómó siyáin-aai.

Mátíyu 16:5-12

¹⁴ Ísu wení kísau-waasise'a nonkwaauánkóní menáípá'ó kumbá wení waási péréti-tomba ímbo máúmba tuwinkésa kuwaná kímbora-tomba nompín-táómpimba wérowana

¹⁵ Ísu ámáán-kawaa-waasiye Érotiye kaumbo-kae'-ááiwárá'-wáásí owé-ímáyáá éna wení kísau-waasi simátímena séna intóráín-tantaa'a kári-tantaa'a moórá-tonkon-awíl'a péréti mimpímbá márááwanamo intoréna óraa'o intembá ámáán-kawaa-waasiye Érotiye miwí tááisafe'a kentúra'a káráwiyoro súwasa

¹⁶ keáimbá sésa néra sénawa miyá wéysiyo. Péréti-tomba ímbo makáunana séna miyá wéysiye suwaná

¹⁷ Ísu keáimbó wésun-aai iséna néra séra tómbá ímbo wéraiye-aai wéseo. Kanaa'á tómbá timénaumpo ááémo uráundawini áwáuma ímbo tááko péé wéysiye. Kentí imáyáagowe kentirunkówé faráátaraisa'a wéowe.

¹⁸ Túramba wéraimbanifo ímbo awánamai kawe'á wéowe. Táá'a wéraimbanifo ímbo ísámai kawe'á wéowe.

¹⁹ Sefataase-tombo tafántafan-úmaimo sáwfíal'-ayaimo 5,000 waasi timewáanasamo naráamba mintón-ayai nóräumai-unampina fáituraao séna tísai úwasa sisamaifakemba kae'á kumbaimái-unampinta ówitaraumne suwaná

²⁰ afakaeté-tombo tafántafan-úmaimo sáwfíal'-ayaimo 4,000 waasi timewáanasamo naráamba mintón-ayai nóräumai-unampina fáituraao séna tísai úwasa afakaeté-unampinta ówitaraumne suwaná

²¹ Ísu séna néra sénawa ímbo tááko péé sisa'á ísaraao Ísu siyáye.

Ísu aúrambo kafíkowimba kawe'ó uwánkarain-aai.

²² Ísu simátímena wení kísau-waasise'a Pétésáíta-naopa'o kumbá tuwímbai aúrambo kafíkowimba áí'maesä Ísumpa'a tésa sésa ta'óto'mai asófankaaø suwaná

²³ Ísu ayáán-to'maena mindáókoni ayáífá'á wéna aúrampimba awiyáái wi'ankéna aúranka'a ta'ótorena séna éra awánááno súwana

²⁴ awánéna séna wéawanaumne. Taaiyaán-kwáásí marapá'a wénowa'a awánáúmne súwana

²⁵ aneka'á Ísu aúranka'a ta'ótorena kawe'á uwánkowaná aúramba kararéna kawe'úmai awánówana

26 Ísu séna mindáópa'a kónafo ení naaópa'a tauweré waaó siyáye.

Pítaa Ísuní áwáumo siyáin-aai.

Mátíyu 16:13-20, Rúku 9:18-21

27 Ísu simámena wení kísau-waasise'a Sísáriya Fíripái-nao'-aempa'o kúmba aampa'a wéwena wení waási tísai ena séna kentáfesa seyaafá'nánká nórán-kwaasin-iyewa wéseo súwasa

28 miwí tuwímbai sésa emá Yóni nombó maitinkáándawi óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaandawin-awi'a Íráiyaa óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaawifinkemba moóráwigó óne wésewe suwaná

29 Ísu séna kembiwí kentáfél'a nórán-kwaasiyewa wéseo súwana Sáímoni Pítaa séna Maníkó íyáfasinankaraiwai Yúndaa-waasisa wéamu'maraundawisa óne súwana

30 minááí ímba simátíméro Ísu óraaka siyáye.

Ísu puké'a íyáfasinanaumne siyáin-aai.

Mátíyu 16:21-28, Rúku 9:22-27

31 Ísu wemó puwínda-aai ómbarena wení kísau-waasi simátimena séna sí'o índa-i'l'a uwásinkesa Yúndaa-oraal'-waasiye óraal'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sen-kwáásiyé tínaaeni'a uwásinkesa sínkamiya'o púwóndanifo kaumbo-kánáá tai'áína'a púwóndafinkemba íyáfasinanaumne séna

32 miyáumai afora'a simátimuwaná Pítaa Ísumba áí'maena weyááfa'a máankena séna miyán-áái sénafo súwana

33 Ísu waeréna wení kísau-waasi tuwánéna Pítaaantafena óraaka séna waántawanko siyuwé kóuwo. Waásiti imáyáafinkemba wésempo ímba Maníkóní imáyáafinkemba wésene Ísu siyáye.

34 Ísu minááí simámena waásisone wení kísau-waasiye táántena séna kembó sirááíwaenae síyawi tirááímo táínda-tantaa'a ímba ta'ótóráaro. Kemá púwónda-aaraa-taimo súwaata'mae kondantembá kembó sirááíwaiyawi umbai-tántáá'á timíyasa minúmbáí-tántáá'á úwoi maimaésa sirááíwaenaawe.

35 Tirááímo táínda-i'o ésa ímba kawel'-úmai méranaafo kentáfesa ísámai Maníkóní ásé-aaisafesa ísámai tirááímo táínda-tantaa'o tuwésa puwésa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

36 Mararáké-séyááfá-tántáá'ó maésamo puwíyambo éna mintántáákó ímba túwa'nai ínýe.

37 Puwíyamba marapá'ó makáan-tantaatamba ímba méyámbátuwesa aneka'a ayááttááka méranaawe.

38 Káf'e'a Maníkóntáfesa ímba imáyáá ésa méraanka'a kenkwárá kesááiwara'o tigaemó uwásinkáámba pó'a ánaaembá kemó marapá'ó kúmónda miwí sigaé uwátinkanaumne. Kemá waási úranko ánaaembó kesifoní sáwara wíyómpakembo Maníkóní kísau-waasiti sáwara'o marapá'ó kúmónda miwí sigaé uwátinkanaumne.

9

1 Érai'a simátime súne. Tuwímbai maanká'ó méraan-kwaasi ímba aifa'á puwé'a Maníkó wení fasi'aéntámbó wégawaanimba awáné'a ánaaembá puwónááwe Ísu siyáye.

Ísu fí'on-kuwawaa'o faúkáin-aai.

Mátíyu 17:1-13, Rúku 9:28-36

2 Ísu minááí simátimena afá'móráe-no'waamba waéna Pítaaane Yémísine Yónine tí'maena óraal'-omapa'o iyúmba miwí aantemba imésa miwí túranka Ísu fí'oran-auma faufúwana

³ wení unáánkwátóiyakemba sán-kena aafáúmó íyáúsenamo intembá úwasa

⁴ awánomba kae'l-wáásiyái wíyómpakemba paápé ésarai mindárai-tuwi'a Íráiyaae Mósese'e'a Yúndaa-waasi tíwá'nárai Ísuwe'a aaí wésuyana

⁵ Pítaa Ísuntafena séna óraakoo maankál'ó méraundasa kawe'á imbá póta wááunamba kaumbosáámó ondasá moórá endé éta moórá Mósesende éta moórá Íráyaande miyáumaisa onó súwana

⁶ áfááraumai táá'l'a úwana nónin-aaiya
sínenawa íyómpo miyán-áái Pítaa siyáye.

⁷ Miyá wésunka'a ainánkó kuména káátaguwana mináínámpínkémbá aaigó aantemba séna miwá kesáánimba isa'á wen-ímáyáá wéune. Wenáái ísáaro súwasa

⁸ wení kísau-waasiyu awánomba mindárai wíyómpa'a íyúyana Ísu aantemba méraiye.

⁹ Úwasa omápakembo kúmúmba Ísu óraaka simátimena séna awánaamba ímba simátíméro. Kemá waási úranko púwóndafinkemba íyáfasinaandara'a maami awíyaamba kanaará'á simátíma'mae íyóro súwasa

¹⁰ isésa ímba simátimesa mináái úwoi faráátesa keáimbá sésa púwóndafinkemba íyáfasinanaumne simbá nórán-aaiya'iyo siyáawe.

¹¹ Simásuwesa Ísumba áísai esa sésa ámáámbo sen-kwáásí sésa Íráiyaa aifa'á paápé ínana Maníkó íyáfasinankaraiwai Yúndaa-waasisa amu'makáundawisa ánaaembá paápé íníyemo sembá nórán-sésawa mináái wéseo suwaná

¹² Ísu séna aifa'á Íráiyaa paápé éna to'mayaa íníye-aai érai'-aain-iye. Moórá-aai waási úranko kumpaápé uráiwaintafena agaimaréna séna wembá áí'o índa-i'a uwánkesa tínaaeni'a uwánkanaawe agaimaréna siyáye.

¹³ Simátime'a súne. Íráiyaa é'a tiyáye. Agaimakóntemba úmai wembá sáwí'a uwánkanae sésa sáwí'a uwánkaraawe. Miyán-áái wentáfesa agaimakóntemba kemá waási úrankontafesa agaimakáawe Ísu siyáye.

Ísu sáwí-amutambo maiyáúkain-aai.

Mátíyu 17:14-21, Rúku 9:37-43

¹⁴ Ísu simátimena omápakembo kúmúmba wení kísau-waasifa'a kúmúwasa sáwífa'-waasi túwaandu ésa ámáámbo sun-kwáásiyé Ísuní kísau-waasiye iyafákén-áái sésa

¹⁵ Ísu túntafesa ifátuwesa aaweyáá uwánkówana

¹⁶ Ísu séna nónintafera iyafákén-áái wéseo séna tísai úwana

¹⁷ miwífínkémbá moóráwigo séna óraakoo kesáánimba áí'mae túne. Wenarumpimbá sáwí-amutamba méraisana ímba aaí wésisana

¹⁸ misáwí-ámútánkó ta'ótó'mai fame'naame'-isaná tanaambá fágufagu wéena áwááyaamba umpufuwéna aigaregó nonkáánéna aíyayaamba ku'wisaná miyá úmae wéiyisa'a ení kísau-waasisafe sé'a sáwí-amutamba arumpinkémbá maiyaúwáaro súnasa ímba kanaa'á maiyáúkaawe súwana

¹⁹ Ísu séna kentáfé'a ímba imáyáa owaná póna sirumbá umbaí wétaifo nóräumai-kanaarara kesé'a méranaumno simásuwena séna énifo enáánimba áí'mae tiyó súwasa

²⁰ áí'maesu tuwaná misáwí-ámútánkó Ísumba awánéna miniyámpói famé'auwowana tanaambá féná wárere'-úwana aigaregó nonkáánúwana

²¹ Ísu afowántaféna séna nónin-kanaawa ánkuraiyo súwana umaranká'á ánkuraiye.

²² Tufuwíndasafena póna sáwífa'-i'a famé'mai iyafíné nompínémó túwááraantamba wéye. Emó kanaamó e aruntá uwásinkesa súwa'nai uwo súwana

²³ Ísu séna nórə séwa emó kanaamó e súwa'nai uwo wéseno. Maníkómpá timankúnkúmbo íyawimo ésa seyaafá-tántáá'á kanaa'á ónááwe súwana

²⁴ miniyámpoígón-afowá minuwóiyáán-úmai óraaka séna kemá Maníkómpá'á simankúnkúmba úmpo kemá Maníkómpá'á ímba fasi'aráumpo súwa'nai uwo súwana

²⁵ Ísu awánóm̄ba sáwífa'-waasi sisipáá uwaná sáwí-amutankontafena séna uwó-sáwí-ámútánkoo auwé kóuwo. Ímbo kouwérénda éka'a kóuwo súwana

²⁶ wáá'a téna miniyámpoí famé'auwowana tanaambá fówana arumpinkémbá kóuwana miniyámpoí púwóraantan-éna mérowasa tuwímbai sésa é'a púwíye suwaná

²⁷ Ísu ayáánkwanda to'mái íyáfasinakowana koku'á méraiye.

²⁸ Koku'á mérowana Ísu naaúmpa'a imérowasa Ísu weyáámo mérónka'a wení kísau-waasi imésa sésa nórə sétaawa misawí-ámútámbá ímba kanaatá maiyáúkaumno suwaná

²⁹ séna inaigó aantemba miyáumai miyá-sáwí-ámútámbá maiyauwáínífo fí'on-tantaako ímba kanaa'á maiyauwáíníye Ísu siyáye.

Ísu puwínda-aaimo siyáin-aai.

Mátíyu 17:22-23, Rúku 9:43-45

³⁰⁻³¹ Ísu simátimena tuwéna Káríri-aempa'-aampa'a wéwena sáwífa'-waasi túwaandu ofó séna kesí kísau-waasi aantemba aaí simátimenae séna aampa'á wéwena séna kembá waási úrankomba fí'on-kwaasi timiyasa sínkamiya puwé'a kaumbo-kánáá maisuwé'a íyáfasinanaumne súwasa

³² wemó sún-aaigoni áwáuma ímba isésa áísai ónae sésamo umbá táá'a úwasa ímba áísai uráawe.

Nááwa íyáákaiyomo siyáan-aai.

Mátíyu 18:1-5, Rúku 9:46-48

³³ Ímba áísai esa Kápaneamu-naopa'o kumbá naaúmpa'a imáuwana Ísu tísai ena séna aampa'-wéte'a noín-aaiya siyáao súwasa

³⁴ aampa'-wéwesa sésa kentááfínkémbá nááwa íyáákaiyo sésa keáimbá símae wéwesa pósá ímba aaí suwaná

³⁵ Ísu mara'-maéna wení waási sísamaifakembá kae'á kumbaimái-waasisafena séna ísáaro. Íyáákanaemo síyawi tínaæni'a ésa seyaafá'-wáásítí wayó'á máero simásuwena

³⁶ moórá-iyampoi áí'mai afufumpimbá isáuwankená taparéna simátimena séna

³⁷ kentáfésa imáyáa wéesa íyámpoímo túwa'nai ontén-úmai wésuwa'nai-owe. Súwa'nai ontén-úmai Maníkó si'mákaiwaimba wéawa'nai-owe Ísu siyáye.

Kentí kísaugomba ímba sáwí'o on-aai.

Rúku 9:49-50

³⁸ Súwana Yóni Ísuntafena séna óraakoo moóráwigo wénena sáwí-amutantontafena séna Ísuni fasi'aémbó wérintafe auwé kóuwo simáti'ípa'a wisasá misawí-ámútámbá kóuraawe. Minkwáásígó ímba kentááfínkén-kwáásí ómpo ímba miyámó indá étuwaosa siyáumne Yóni súwana

³⁹ Ísu séna ímba tufínankaaro. Ímbo awánaan-kísaumo wémaewi úwoi kesúwí'a ímba sáwí'a uwásinkanaawe.

⁴⁰ Kentáásí kísaugomba ímba sáwí'o owí úwoi wésuwa'nai-owe.

⁴¹ Érai'a simátime súne. Kembiwí tuwánésa sésa Ísu Káráísitini waásí ombá pósátúwa'nai ónae sésa kári-tantaa'a nombó timiyawi Maníkó kawel'-méyámbá timíníye Ísu siyáye.

Sáwí'o on-aai.

Mátíyu 18:6-9, Rúku 17:1-2

42 Ísu mináái simátimena séna iyámpóímo kesááisafesa timankúnkúmbo ontenkáán-úmái tuwímbai timankúnkúmba wéowe. Tuwímbai tésa kesááisafesa timankúnkúmbo owímá karo'-ááí tasimátimiyasa isésa sáwi-ampa'a kóiyasa Maníkó karo'ó síyawi sáwi-meyamba óraa'a timínifo miwímó tinuwarampimbó óraa'-ontamba fári'wimaresa nompímbó túwááwasamo kumpuwésaraa karo'-ááí ímba simátímewasa sáwi-ampa'a ímba kowisinó. Mindá kanaán-ye.

⁴³ Tiyáánkomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-tiyaamba kambísásuwáqo. Kae-tiyáámbó wéraina'o é'a ónkaifa'o iyamó kámakama'o wéipa'o wíyamba mindá sáwí'an-iye. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o méraiyamba mindá kawe'án-iye.

44 (-)

⁴⁵ Tísamaigomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-tisamai kambísásuwáaro. Kae-tísámáímó wéraina'o é'a ónkaifa'o iyamó kámakama'o wéipa'o wíyamba mindá sáwí'an-ive. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o méraiyamba mindá kawe'án-ive.

46 (-)

⁴⁷ Túrankomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-turamba fituwáaro. Kae-túrántámbó awáné'o é'a ónkaifa'o iyamó wégaipa'o wíyamba mindá sáwí'an-iyé. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o mériyamba Maníkó wení waásimo kawáanipa'o mériyamba mindá kawé'án-iyé.

48 Ónkaifa'a marinkómó éna waé'wae'a wéinana iyamó éna ímbo pisínáímba kámakama'a wéiye Ísu siyáiye.

49 Ísu simátimena séna uwímó tónká'ó to'marááwanamo kawe'ó intembá Maníkó waásiva'a iyamó kaintenkáán-úmai maráíngsa kawe'-úmai mérangawé.

50 Uwímá kawe-tántáá'án-ifo óraa'l taí'áísana ayáántámba wéraifo ímba aneka'á uwímó káína'o é'a to'maránááwe. Uwígó ásémo intenkáámbá wée'a aáno úmai méranggawe Ísu siyáive.

10

Aarakwá'ó tuwínáán-qqimo siváin-qqi.

Mátiyu 19:1-12; Rúky 16:18

¹ Ísu minká'á tuwéna Yúndiyaa-aempa'a Yóndani-nonkoni menáípá'á komérowasa aneka'á sáwífg!-waasi tíwaandu úwana síún-gai wésimatimuwasá

2 ámáán-kawaa-waasi sésa sáwí-aaimo sínda isánae sésa Ísumpa'a tésa sésa moóráwaasigo awaainínkómbá kanaará auwáíníyo. Miyámó énamo éna ámáán-aai taraisní ína taraisníyo suwaná

³ séna naaófá'á Mósese nóra-amaana simátímakaiyo séna tísai úwasa

⁴ miwí sésa Mósese maará siyáye. Moóráwigo awaainínkombó ai'mátuwaindawi aúfáifimba agaimaréna séna kesuwaainimbá ai'mátuwauumne séna agaimái amíno siyáye suwaná

⁵ Ísu séna kentíwá'ná tirumbó makáambá pósá Maníkón-aaí ímbo ísóntafena mindásafena Mósese minámáambá siyáimbanifo

⁶ Maníkó wíyóne marawémó úmaronka'a ímba miyá siyáifo Maníkó aarewárá waaiwárá'á úmakaiye.

⁷ Miyámó uráintafesa tinófoi tiyuwésa awaaikóe awaainínkóe'a takááísamai

⁸ mimbórá-túmá ma'mái méraawe. Mindásafesa awaaikóe awaainínkóe'a ímba kae'-wáásiyáambó ombá mimbóráí'a wéowe

⁹ Maníkó aare-waaí moórá-i'o uwátínkaraaintafesa ímba tuwínáaro Ísu siyákiye.

¹⁰ Ísu simátimena naaúmpa'a imésa wení kísau-waasi Ísumo sún-aaisafesa áísaí uwaná

¹¹ séna moóráwigo awaainínkombá ai'mátuwenamo fí'on-inimbo wémaimba umémbá wéye.

¹² Moórá-ininko awaaikómbá auwénamo fí'onkwambo wémaimba umémbá wéye Ísu siyákiye.

Ísu iyámpói moóráwigo awaantanténa

Mátíyu 19:13-15, Rúku 18:15-17

¹³ Ísu simátimuwasá tuwímbai Ísu ta'ótorena ayááfúmba tátinkainkwaí sésa iyámpói tí'mae tuwasá wení kísau-waasi sésa tí'mae kóro suwaná

¹⁴ Ísu tuwánéna aaisambá tiyéna séna ímba kóro síyamba tiyuwáiyasa kempá'á iyámpói úwoi teró. Miniyámpói kempá'ó tentembá Maníkó wení waásimo kawáánimba miyáráán-úmai wégawaanimbá iyámpói kempá'ó tíyan-amba ímba faítinkaaro.

¹⁵ Érai'a simátime súne. Maníkóntafésamo sésa iyámpóiyaan-úmai kenkátá wégawaanonemo síyanamo éna miwíyá'a kawáánínifo ímbo miyámó síyawimo éna ímba kawááníníye Ísu séna

¹⁶ miniyámpóiisombá taparéna tine'á ta'ótorena ayááfúmba tátínkaraíye.

Óntawara'-waasigon-aai.

Mátíyu 19:16-30, Rúku 18:18-30

¹⁷ Ísu simátimena kúwana moóráwigo awaantanténa Ísu óraakon-ye séna takífaena séna kawekó óne. Nóra úmaiya aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónaumno súwana

¹⁸ Ísu séna kentáfíe nórä séwa kawekó óne wéseno. Mimbórágígo Maníkó weyáá kawekón-ye.

¹⁹ Maníkóní ámáámba é'a ísaraane. Minámáámbá aúfáífimba agaimaréna séna waási ímba tímakiyasa púworo. Ímba aare-úmembán-oro. Ímba umémbá máero. Ímba karo'-áái simátínkáaro. Ímba karo'á sé'a fí'owiti moparawímbá máero. Kentinófoi-tuwí'a óraa'-i'an-oro siyákiye súwana

²⁰ miwá séna minámáámbá kemá iyámpóiakemba ísare'a kawé'á úmae wéiyune súwana

²¹ Ísu awánéna aamoí éna séna kawé'á éma moórá-tantaa'a ímba kawé'á uráampo ení moparawímbá fí'on-kwaasi wétime óntambá maiyé ímbo makéwi tuwín-timinana ení kawé'-méyámbá Maníkó wíyómpa'a ankáíníye. Tuwín-timemo e kembá sirááiwainone súwana

²² minááí iséna sáwifa'-moparawimbo makóntafena ai'á kaoréna óraa'-imayaa úwana arunkó sáwí'a úwana kurákiye.

²³ Kúwana Ísu waeréna wení kísau-waasisafena séna sáwifa'-ontamo makén-kwaasi Maníkó wení waásimo kawáánipa'o wíyamba umbaí táíníye súwana

²⁴ wení kísau-waasi minááísaféna táá'a úwana séna kesí iyámpóisono. Ónta-imayaamo émaiywawi Maníkómó kawáánipa'o wíyamba umbaí táíníye.

²⁵ Moórá-poigon-awí'a káámeri mimpoígó waigóní afapimbá ímba kanaa'á kóferainiye. Káámeri-poigomo waigóní afapimbó kóferáinkakaa sáwifa'-ontamo makáan-kwaasi Maníkómó kawáánipa'a kowisinó súwasa

26 minááí isésa táátafesa ésa sésa umbaí taifó nórán-kwaasiya Maníkómó kawáánipa'a méranaaو suwaná

27 Ísu tuwánéna séna waási miwítí kísausamba ímba méyámbaresa kónááfo Maníkó seyaafá-tántáá'á úwoi kanaa'á wéye súwana

28 Pítaa séna isaaó. Kentáásí seyaafá-tántáá'á tuwéta entá wéaraaiwaumne súwana

29 Ísu séna érai'a simátíme súne. Kentáfesa imáyáa ésa Maníkóní ásé-aaimo kosimátímiyantafesa naaópa'a tuwésa tuwaaisáiye tifátone tímánaatone tinófoiyé táánine tiyáámúne tiyuwésa miwítí maramó túwáawin-anondaa

30 marapá'ó méraanka'o túwáán-tantaa'a miyán-tántáá'á sáwifa'a maésa tuwaaisái'i'a ésa tímánaari'a ésa tinóisai-i'a ésa kentí iyámpói-i'a ésa naané marawémó maíyamba miwífimbá umbaimó tátinkaiyambo ésa ánaaen-kanaa aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónááwe.

31 Ánaaembá aifarááwífinkémbá tuwímbai tínaaeni'a íyasa tínaaenkewifinkemba tuwímbai aifarí'a ónááwe

Ísu siyáíye.

Ísu wemó puwíndasafenamo siyáin-aai.

Mátíyu 20:17-19, Rúku 18:31-34

32 Ísu simásuwena Yérúsaremu-naopa'a kónae sésa aampa'á wéwesa Ísu aifa'á kúwasa wení kísaú-waasi táátafesa uwasá tínaaembo kun-kwáásíwárá'á táátafesa uwaná Ísu wení waási sísamaiifikemba kae'á kumbaimái-waasi tí'maena moórá-aempa'a tímánaari'a tímánaari'a wempá'ó tínda-tantaakontafena mósimatimena

33 séna ísáaro. Yérúsaremu-naopa'a konanasá moóráwigo kembá waási úrankomba óraa'l-amaan-kísaú-waasiye ámáámbo sen-kwáásíyé aráátiminasa kembó sínkamiyan-aai símaresa sí'mai fí'onkaa-waasi timíyasa

34 karaánáá'a sinkésa tuwiyáái wisinkésa súwiyonku'-wénesea sínkamiya'a púwónasa utámaraiya'a kaumbo-kánáá maisuwé'a íyáfasinanaumne Ísu siyáíye.

Yémisiye Yóniye'a Ísumbo áísai urááyan-aai.

Mátíyu 20:20-28

35 Minkánáá Sépétin-ááninkorai Yémisiye Yóniye'a Ísumpa'a téasarai sésa óraakoo áísai oyantembá uwásinkaaو suyaná

36 nójintafenawa wétinkaina uwátinkanaumno súwasarai

37 Sésarai ení sámo kaim-bárúpá'ó imémo e kenkái íyáfasisinke séfasefa'-arausampa'a sinkaaó suyaná

38 Ísu séna séyan-aaigoni áwáu ímba ísaraaye. Sáwí-nombo anaféúmpínkémbó naandantén-úmai sí'o índa-i'o uwásinkaiyamba keráí kanaará kemó naanda-ánafeumpinkemba náyááyo. Sí'o índa-i'o uwásinkaiyantembá kanaará kenkái miyá uwátinkanaao súwasarai

39 Sésarai keráí kanaa'á pókai máeyauye suwaná Ísu séna érai'a séye. Kemó naanda-ánafeumpinkemba náyááye. Sí'o índa-i'o uwásinkaiyantembá kenkái miyá uwátinkanaao

40 kesí séfasefa-sirausampa'a kemá ímba íyáfasintinkanaumpo Maníkó kae'nárai uwátinkaraaimba póna íyáfasintinkainiye súwasa

41 Ísuni kísaú-waasi siyáánkainarau minááí isésa Yémisinte Yóninte aaisambá týúwana

42 Ísu táántowasa tuwaná séna é'a ísaraawe. Marapá'-óráá'-wáásísómbá íyáákamai-fasi'aen-aai simáti-simati uwasá wenkóyááka-tayaaka uráawe.

43 Óraa'l-waasimo ontembá kembiwíwárá'á ímba miyán-oro. Kempínkémbó íyáákanaemo síyawi fí'owiti wayó'á ónááwe.

⁴⁴ Kempínkémbó aifari'a ónaemo síyawi seyaafá'-wáásítí kísau túwa'nai oro.

⁴⁵ Kemá waási úranko ímba súwa'nai íwae'a kunkáumpo kemá waási túwa'nai ónae'a kunkáumne. Sáwi-imayaafinkembo faútinkáandasafe puwónaumne Ísu siyákiye.

Ísu aúrambo kafíkowimba kawe'ó uwánkarain-aai.

Mátíyu 20:29-34, Rúku 18:35-43

⁴⁶ Ísuwe wení kísau-waasiye Yéríko-naopa'o kumbá sáwfífa'-waasiwara'a mindáópa tuwésa aampa'á kuwaná Tímiyasin-ááninkon-awi'a Páátímiyasi aúrambo kafíkowi óntamba inaí símai maénæ séna aanawáísára'a kumbéna wéinai súwasa

⁴⁷ tuwímbai sésa Ísu Násaretifikewi wétiye suwaná iséna óraaka séna Ísuwo Téfítin-andafakewi ómpo arumbá uwásinkaaao súwasa

⁴⁸ sáwfífa'nanka aaisambá aéesa sésa aseraaó suwaná minááí ifátuwena aneka'á óraaka séna Ísuwo Téfítin-andafakewi ómpo arumbá uwásinkaaao súwana

⁴⁹ Ísu aampa'ó wémomba wení ewaa'á koiyáfasinena séna áántaaro súwasa aúrambo kafíkowimba áántesa sésa enarunkó kawe'á íno. Wéaantaifo iyáfasinaaoo suwaná

⁵⁰ atuwénamo méron-ampanta faúmarena iyáfasinena Ísuní ewaa'á túwana

⁵¹ Ísu séna nóina embó arááímo táinda-i'a uwánkanauumo súwana séna óraakoo súramba kawe'á uwásinkainkwae'a úne súwana

⁵² Ísu séna kentáfé kanaal'á súwa'nai índawin-ye sémpo kawe'á uwánkaumpo waaó súwana minúwóiyáámbá aúramba awánéna Ísun-ánaaembä kurákiye.

11

Ísu Yérúsaremufa'o kuráin-aai.

Mátíyu 21:1-11, Rúku 19:28-40, Yóni 12:12-19

¹ Ísu wení kísau-waasisel'o kumbá Yérúsaremu-nao'-ampa'o kumbá Órifí-omapa'-ewaa'-naokai moórá Pétéfasi-nao'a úwana moórá Pétáni-nao'a úwana minkáé'-náókoni ewaa'ó kumbá wení kísau-waasi kae'á matí'marena

² séna epín-dáópa'a kurékai moórá-poigon-awi'a tónki koawáneyambo waásimo ímbo ayáákaında-poi ándá faútuwekai áí'mae tekaiyó.

³ Moóráwigo tuwánénamo nórä óyaekaiya óyómo sínakai óraako ayáá'mae'a konasá áí'maesä kouweránááwe siyé simámékaiyo súwasarai

⁴ kuyaná mimpói ontará'á ándá anuwarampimbá fári'wimarowana mérowasa koawánésarai minándá kofaútúwóyana

⁵ minká'ó méron-kwaasi sésa nórä sékaiya mimpóngóní ándá wéfautuwaayo suwasarai

⁶ Ísumo sún-aaí simátímuyaşa kanaán-ifo miyá okaiyó suwasarai

⁷ áí'maesarai Ísumpa'a tuyasá wení kísau-waasi paákákén-únánkwátói faú'mai mimpóngón-arósááunka'a wandaaí uwí'márówana Ísumba ayáá'mae wéguwasa

⁸ sáwfífa'-waasi mésa óraa'-waasin-ye sésa tuwímbai paákákén-únánkwátói faú'mai tuwímbai taaénáma ankáímai aampa'á uwí'ma'mae wéguwana minúnánkwátói'e mintáénárafane támae wéguwasa

⁹ aifa'ó tun-kwáásiyé Ísun-ánaaembä

tun-kwáásiyé óraaka'-oraaka'a sésa Fasi'aénkó ai'maráísana kunkáiwaimba Maníkó kawe'á uwánkákiye.

¹⁰ Kentáá síwá'ná Téfítimo kawáán-uráintemba miyáráámbá ínkiye. Wenawí'a mósa maráúmne óraaka'-oraaka'a suwaná

¹¹ Ísu Yérúsaremufa'o kúmba óraa'-amaan-daumpa'a iména seyaafá-tántáá'á awánéna fenómpinka'a wení kísau-waasi sisamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi tí'maena Pétáni-naopa'a kurákiye.

*Taaigón-aai.**Mátíyu 21:18-19*

¹² Pétáni-naopa'a kowaiyómba aafáyáara'a mindáópa'a tuwésa aampa'ó kumbá Ísumba áái tówana

¹³ moórá-taigon-awi'a fíkima wérowana mintáéramba nánae séna áwáufa'a wéna awánómba arambó iyái-kánáámó ímbo túmba ímbo iyéna áná aantemba wérowana saafá uwááena

¹⁴ mintáígontáfena séna emá arambá ímbo iyáínone. Aneka'á waási ení arambá ímbo nánááwe súwasa wení kísau-waasi minááí ísaraawe.

*Ísu óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-aai.**Mátíyu 21:12-17, Rúku 19:45-48, Yóni 2:13-22*

¹⁵ Ísumo sún-aai isésa Yérúsaremu-naopa'o kumbá Ísu óraa'-amaan-daumpa'a iyéna ámáán-daumpa'o méyámbó wéun-kwaasi tuwánéna iti'mátuwena ámáán-dankoni óntambo méyámbárón-kwaasiti taaremá tawísísuwena Maníkóntáfesa imáyáa ésa mááufu'-numamo wéamun-dumamo méyámbárón-kwaasiti taaremá tawísísuwena

¹⁶ simátimena séna aneka'á ímbo ámáán-daumpa'a miyán-tántáá'á maimaé'a iyé-kunke oro.

¹⁷ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna kesí naantafésa sésa Maníkómpá'o inaimó sen-dámbá isasá fí'o-fí'om-barafaken-kwaasi tésa inaí wésewe agaimaréna siyákiye. Énifo umén-dáúmpá'o ontenkáámbá uráawe Ísu siyákiye.

¹⁸ Ísu súwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé Ísumbo tufuwíyan-aai wésesa sáwifa'-waasi Ísun-aaimo ísámae wéiyuntafesa táátafe ésa Ísumbo tufíyan-amba wésaafa-uwasa

¹⁹ fenómpinka'a Ísu wení kísau-waasise'a Yérúsaremu-naopa'a tuwésa kuráawe.

*Taaigómó aáénkarain-aai.**Mátíyu 21:20-22*

²⁰ Ísu wení kísau-waasise'a kowaiyómba íyáfasinesa aampa'ó kumbá fíki-taimo awánomba ánúka to'mái seyaafá'á móaenkgurowana

²¹ Pítaa Ísumo séwiyon-aai ááka'a maréna séna awánaao. Aaimó séwiyanda-taima é'a aáénkaraiye súwana

²² Ísu séna Maníkómpá'a timankúnkúmba oro.

²³ Érai'a simátime súne. Maanómátáfé sé'o iyé faiwí'wé nompá'á kumuwómó síyawi ímbo kae'-ímáyáá tokésamo súndantemba érai'a íníye síyanamo éna érai'a miyá íníye.

²⁴ Mindásafe'a Maníkómpá'a inaí sé'a fí'o-fí'on-tantaatafe'a áísaí e'o sembá érai'a Maníkó kanaa'á súwa'nai uwásínkáíye sembá kanaa'á wétuwa'nai-iye.

²⁵ Maníkómpá'a inaimó sembá sáwí'o uwátinkaiyamba anondáá sáwí'a ónaumne-imayaa ímbo íyamba ifátuwáaro. Miyámó íyanamo éna kentifo wíyómpakewi kembiwí sáwí'o ombá maitiyuwáíníye.

²⁶ Énifo sáwí'o uwátinkaiyamba úwoimo imáyáamo úmae wéiyel'o ímbo ifátuwaiyanamo éna kentifo wíyómpakewi sáwí'o ombá ímbo maitiyuwáíníye Ísu siyákiye.

*Nááwawa ai'maráísawa tiyáanomo siyáan-aai.**Mátíyu 21:23-27, Rúku 20:1-8*

²⁷ Ísu wení kísau-waasise'a aneka'á Yérúsaremu-naopa'o kumbá óraa'-amaan-daumpa'a wénuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraa'-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé Ísumba'a tésa

²⁸ sésa nááwawa ai'maráísa tiyéwa nááwampinkena maiyéwa fasi'aén-kísáú wémaeno. Simásimiyo suwaná

²⁹ Ísu séna aifa'á moórá-aaimo tísai ona'ó anondáámo síya'o é'a sísai on-áái simátimenaumne.

³⁰ Ááéma Yóni nombó maitínkaraiwai Maníkowá simámakaisanawa nombá maitínkarai waásiya simámakaawanawa nombá maitínkaraio súwasa

³¹ miwí keáimbá sésa nórasaawa sénaumno. Maníkó simámakaisana nombá maitínkaraiye senanasáámó éna nórá séra Yónin-aaisafe'a ímba érai'e siyáao síníye.

³² Waási simámakaawana nombá maitínkaraiye senasásáámó ésa úwoi-waasisa sínkamonaawe. Úwoi-waasi sáwfí'a'-waasi Yónintafesa sésa Maníkón-aai simásímakaiwai uráiyé wésembe pósá aaisantá siyónááwe miyá keáimbá sésa

³³ Ísuntafesa sésa emó sísai ónda-aaisa ímba isáúmne suwaná Ísu séna ímbo simásimiya'a nááwampinkena maiyéra fasi'aén-kísáúmó wémaunda-aai ímba simátimenaumne Ísu siyáiyé.

12

Ándá-aran-kisaura'o káráwiyyowi-taai.

Mátíyu 21:33-46, Rúku 20:9-19

¹ Ísu waé'mai-aaí simátimena séna moóráwigo óntan-kusai úmakena ándá-aran-kisau úmarena ándá-arankoni táúfa'a úmarena ándá-arambo mapamínanamo anombó kumínda-taufa'a úmarena óntan-damba kísaura'o káráwiyyiyan-damba úmarena ayáátááka fí'om-barafa'a koménae séna maankísáúrá'ó káráwiyyawimo é'a kesáfé'a tuwímbai-aramba wémae'a tuwímbai kembá siyúwááro simátimena fí'om-barafa'a koméraisana

² arambó áfumo kain-kánáá tisaná aanáfó kesí ándá-aramba komáero séna wení kísau-waasi ai'maráísana minkísáúrá'ó káráwiyyifá'a tisasá

³ ta'ótó'mai tufú'maresa ándá-aramba ímbo ámémba ai'mátuwaawana kóísana

⁴ aanáfó moóráwigomba ai'maráísana tisasá minkísáúrá'ó káráwiyyowi ta'ótó'mai a'nómbá tufámbai sáwí'a uwánkááwana kóísana

⁵ aanáfó moóráwigomba ai'maráísana tisasá ta'ótó'mai tufú'marááwana púwísana aanáfó moórá-mora ti'máráintemba tewasá tinkamba tinkamba wéowasa tuwímbai púwówasa tuwímbai tauwérááwana

⁶ aanáfó kímboráma wenaáninkomba póna wen-ímayáámó wéuwaimba ayáátááka'a imayáá émena kesááninkon-aaí isánááwe séna ai'maráísana

⁷ tisasá minkísáúrá'ó káráwiyyowi awánésa keáimbá sésa aanáfón-ááninko wétifo tufúwónanasa puwéna maankísáú ímba maínata kesáá maénæ sésa

⁸ ta'ótó'mai tufúwówana púwísasa maimái aumépa'a métukaawe.

⁹ Ísu minááí simátimena séna minkísáú-áánáfó miyá íníye. Téna kísaura'o káráwiyyowi túnkaminasa puwíyana fí'onkaa-waasi kesí kísaura'a káráwiyyoro síníye.

¹⁰ Maníkón-aai aúfái toráumai awánaraawe. Maarán-ááí agaimaréna séna óntan-dambo on-kwáásí moórá-ontantafesa sáwí'a wéye sésa maisukáawe. Ánaaembá minóntankó áfonkaamba uráiyé.

¹¹ Mindá Fasi'aénkó isatá awánéta séta fí'oran-kawé'a uráiyé súne

agaimaréna siyáiyé Ísu súwasa

¹² Yúndaa-kawaa-waasi minááí isésa kentáásáfena siyé sésa ta'ótó'mai tufuwónae sésamo umbá seyaafá'-wáásísáfena táá'a úwasa ifátuwesa kuráawe.

Taakisi-ááísáfésamo áísai uráan-aai.
Mátíyu 22:15-22, Rúku 20:20-26

13 Óraa'-amaan-kisau-waasi wésa Ísumba áísai íyana sáwí-aimo sínsa aaifimbó maiyankáiyantafesa ámáán-kawaa-waasifinkemba tuwímbaiye Éroti amááraawifinkemba tuwímbaiye ti'márówasa

14 Ísumpa'a tésa sésa óraakoo érai'-waasi po waási táároi ímba inkaisé óraa'-waasiye úwoi-waasi táároi ímba inkaisé tirumbó faiyá'mai-aai ímbo sénda Maníkóní aambó arááiwáén-aai arupíse úmai simátimendasa wéisaumne. Emá nórä séwa wéisaano. Kanaasáawá taakisi-óntámbá Rómu-kamanisa timénaum íntaawa timénaumno. Tíméndasa Yúndaa-waasisa kentáásí ámáána taraisónaum íntaawa taraisónaumno.

15 Timénaum íntaawa timénaumno suwaná Ísu miwítí imáyáa iséna kaumbo-kae'-ááiwárá'-wáásín-owe séna kentáf'e'a sáwí-aimo síndawe sé'a wésisai-owe. Moórá-ontamba maimaé máaraanamuwana séna nááwan-óikaana uráinkara áwí'a wéraiyo súwasa

16 maimaé máaraanamuwana séna nááwan-óikaana uráinkara áwí'a wéraiyo súwasa miwí sésa Rómu-kamani-kawaagon-óikaamba isaná áwí'a wéraiye suwaná

17 Ísu séna Rómu-kamani-kawaagonde wembá áméro. Maníkondé Maníkómbá áméro súwasa minááí isówana táá'a úwasa ímba aaí siyáawe.

Pukémpinkembo íyáfasinaiyan-aai.

Mátíyu 22:23-33, Rúku 20:27-40

18 Suwasá Sátúsi-amaan-kawaa-waasi púwómpinkemba ímba íyáfasinanaawemo sun-kwáásí pósá Ísumpa'a tésa sésa

19 óraakoo naaofá'á Mósese séna moóráwigo aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímba puwínana áfáko maimakéna awaaón-anondaa-ware'e séna iyámpói ma'ankáíníye siyáye.

20 Moórá-aai isaaó. Moórá-kanaa afakaeté-afarawainonda mésa tuwaaó aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímba púwísaná

21 wenánaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímba púwísaná miyá émesa

22 afakaeté-waasi putásawana minínínkó ánaaembá pukáiye simámesa

23 Ísumba áísai esa sésa miyámó ombá waási puwíyampinkembo íyáfasinaiyan-kanaa minínímbá afakaeté-waasi tuwaainímbá éna nááwa máíníyo suwaná

24 Ísu séna Maníkón-aai aúfáífimbo agaimakón-aai ímba kawel'-úmai isé'a Maníkóní fasi'aémbá ímba awáné'a pó'a miyáumai sáwísawí-aai wésewe.

25 Pukémpinkemba íyáfasinesa wíyómpa'o imaíyan-kanaa aaré ímba maíyasa waaí ímba maíyamba ésa Maníkóní kísau-waasimo wíyómpa'o méraawimo ontembá minínínákwá'a miyáumai aaré ímba

maíyasa waaí ímba maíyamba ónááwe.

26 Waási pukémpinkembo íyáfasinaiyamba Mósese minááísáfena agaimakáiye. Aúfáífimba agaimaréna séna kári-taiya'a iyamó kaimbá ímba mintái káwisana mintáífkémbá Maníkó Móseseñatfena séna Maníkó úne. Enaíwá'ná Émbaramuwe Áísáakiye Yékopuwe miwítí Maníkó úne siyáye. Maníkó minááímó siyáimba minkáúmbó-wáásí é'a púwúwasa utaráambanifo

27 minááí siyáimba pósá miwí úwoi méraawe. Énifo kentáái sáwísawí-aai siyáawe Ísu siyáye.

Aifaráán-ámáánkón-aai.

Mátíyu 22:34-40

28 Súwana ámáámbó sún-kwaasigo ména seyaafá'-wáásímó sumbá iséna Ísuní íyáákamai-aai iséna Ísumba áísai ena séna Maníkóní ámáámpinkemba nórán-amaana aifaráámbán-iyó súwana

29 Ísu séna aifaráán-ámáámbá sénaumne. Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Ísareri-waasi ísáaro. Maníkó kentáásí Fasi'aénkó éna mimbórá-Fásí'áénkón-iye.

³⁰ Maníkómpá'á

kentí Fasi'aénkómbá kentiruné kentí imáyáawe kentimané kentí fasi'aéné áméro agaimaréna siyáye.

³¹ Miwán-ánaaenken-amaamba sénaumpo ísáaro. Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna kesáfé-ímáyáámó ontembá kentí waási-imayaawara'a oro

agaimaréna siyáye. Minkáé'-ámáánkó seyaafá'-ámáámbá íyáákariye Ísu simámuwana

³² minkwáásígó séna óraakoo érai'a sénda Maníkó weyáá Fasi'aénkón-ifo fi'o-fi'o-fasi'aemba ímba méraawe.

³³ Kesáámá Maníkómpátá kesiruné imáyáawe kesí fasi'aénésá wempá'á tuwéta miyásá onó. Kesáfé-ímáyáámó úndantenta kesí waási-imayaawarata onó. Minkáé'-ámáánkó seyaafá'-ámáámbá íyáákariye. Tóné sipisípiye iyafímbá agaimái Maníkómbá amúndanifo mindáwara'a íyáákariye séna

³⁴ miwámó súmba kawe'-ímáyááfínkémbá súwana póna Ísu iséna séna Maníkómó kawáánimba wení ewaa'á méraane súwasa ísómba Ísun-aaisafesa táá'a úwasa ímba áísai uráawe.

Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráisitin-aai.

Mátíyu 22:41-46, Rúku 20:41-44

³⁵ Ímba áísai uwaná Ísu óraa'-amaan-daumpa'a iména simátimena séna ámáámbo sen-kwáásí sésa Káráisiti Téfítin-andafaken-kwaasin-iye wésefo

³⁶ naaófá'á Maníkóní Ufaen-ámútánkó Téfítimba imáyáa amúwana Téfítí Káráisintafena séna kesí Fasi'aénkón-iye siyáimba imó agaimakón-aufaifimba Téfítí agaimaréna séna

kesí Fasi'aénkóntaféna Maníkó séna kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'-méná'a ení namuro-wáásí íyáákaanasa miwí tai'ánááwe Maníkómó siyáin-aai Téfítí siyáyiye.

³⁷ Miyáumai Téfítí Káráisintafena séna kesí Fasi'aénkón-iye siyáimbanifo nóraumaiya wemá Téfítin-andafaken-kwaasin-iye Ísu súmba Káráisiti Téfítini Fasi'aénkó éna Téfítin-andafaken-kwaasigon-iye. Úwoi-waasi seyaafá'á

Ísun-aai isésa aamoí uráawe.

Ámáámbo sen-kwáásítí aambá arááiwáéfomo siyáin-aai.

Mátíyu 23:1-36, Rúku 11:37-54, Rúku 20:45-47

³⁸ Úwoi-waasi seyaafá'á Ísun-aai isésa aamoí wéuwana Ísu simátimena séna tuwímbaimo ámáámbo sen-kwáásítí aambá arááiwáéfo. Minkwáásí ayáátáá-kuferai wiyesá naaópa'a afufumpa'a wénowasa pósá waási tuwánésa sésa óraa'-waasin-owe wésewe.

³⁹ Minkwáásí ámáán-daumpa'o ombá óraa'-waasimo máén-aempa'a imésa tanómbo kaúfópa'o ombá kawe'-áémpá'á mésa kawe-tómbá wénaawe.

⁴⁰ Minkwáásí keto'-íníntí óntawara naankwará'á umémbá wémaesa waási suwánésa súwí'a mósá maráíwae sésa karó'-áái tafisímai inaí wésewe. Miyámó on-ánondáá óraa'-umbai maénááwe Ísu siyáye.

Keto'-ínínkó Maníkómpá'á óntambo tukáin-aai.

Rúku 21:1-4

⁴¹ Simátimena Ísu óraa'-amaan-daumpa'a ména óntambo túwón-anafeunkoni ewaa'á ména tuwánómba waásisomba tésa óntambo túwómba sáwifa'-ontawara'-waasi sáwifa'-ontambo túwówana

⁴² moórá-keto^l-ininko ímba óntamo makón-ininko téna kári^l-ontamba kae-tóyáráámbá tuwówana

⁴³ Ísu wení kísau-waasi táántena séna érai'a simátíme súne. Minkétó^l-íníkómó túwáin-ontanko seyaafá^l-wáásímó túwáán-ontamba íyáákaiye.

⁴⁴ Miwí sáwfífa^l-ontafinkemba tuwímbai túwáafo wemá kári^l-ontafinkemba mútú'a túwáimba póna ónta-iyaimba méniye Ísu siyáye.

13

Óraa'-amaan-dambo tawisínda-aaimo siyáin-aai.

Mátíyu 24:1-2, Rúku 21:5-6

¹ Ísu minááí simátimuwasá óraa'-amaan-daumpakemba kárúwesa kúmúmba wení kísau-waasifinkemba moóráwigo óraa'-amaan-dantafena séna úwé awánaao. Maanontán-dámbá kawe^l'á uráisana minóntámbá óraa'-ontamba wéraiye súwana

² Ísu séna maanóráá'-námbá awánaaro. Ánaaembá waási tésa mindámbá seyaafá^l'á tawísísuwesa seyaafá^l-óntánkwará'á tawísísuwanaawe Ísu siyáye.

Sáwfí-kanaa tímíyemo siyáin-aai.

Mátíyu 24:3-14, Rúku 21:7-19

³ Ísu minááí simátimena Órífi-omapa'a iména óraa'-amaan-damba awánómba Pítawé Yémisiye Yóniye Énduruwe miyáumai-waasi Ísumo weyáá mérompa'a tésa áisai esa sésa

⁴ emó sénda nónin-kanaawa paápé íníyo. Nóran-kwaamera ínataawa séta ampáánká'á Ísumo siyáimba miyá íníyesa sénaumno suwaná

⁵ Ísu séna karo^l-áái isé'a érai'e sefó káráwiyoro.

⁶ Sáwfí^l-waasi tésa kesuwí'a másesa sésa Maníkómó íyáfasisinkaraiwai úne síyasa sáwfí^lnanka minkáró^l-ááisáfesa érai'e sénááwe.

⁷ Tíyáawemo siyáan-aai némpakena'i ewaakéná'i isáiyana ímba táá'a íno. Miyán-kánáámó tínda mindá ímba seyaafá-tántáá'ó tai^láínda-waame'an-iye.

⁸ Fí'o-fí'on-aempa'-waasi tiyánááwe. Moórá-kawaa-waasimo ésa moórá-kawaa-waasi timááraasafesa íyáfasiné tiyáaro síyasamo ésa íyáfasiné tiyánááwe. Fí'o-fí'om-barafa'a óraa'-marima táíníye. Fí'o-fí'om-barafa'a aawaí táíníye. Miyán-tántáá'ó paápé ína'a sé'a seyaafá-tántáá'ó tai^láínda-kanaa ímba tiyáifo iyámpói matinkánae owanamó óraa-tí'l intembá umbai-kánáámó tínda minkánáá paápé iye seró.

⁹ Miyán-ááisáfí'e káráwiyoro. Kawáá-wáásí kembiwí tí'maesá óraa'-waasifa'a mótingkesa aaifimbá maitinkésá ámáán-daumpa'a mótingkamesa kentáfésamo fasi'ámaimo méraiyanafesa ta'otó'mai tí'maesá kámáni-oraal'-waasifa'e kawáá-wáásífí'e mótingkesa aaí simátinkaiya'a minóráá'-wáásí kesáái simátimenaawe.

¹⁰ Aifa^l'á ásé-aai seyaafá'-máráfákén-kwáásí simátímapa'a wéniyana ánaaembá seyaafá-tántáá'ó tai^láínda-kanaa tímíye.

¹¹ Ta'otó'mai aaimó simátinkénka'a nórán-aaiya sénaumno-imaya ímba óraa'a é'a ímba kentí imáyáafinken-aai sénááfo Maníkóní Ufaen-ámútánkó síyan-aai tááka tinkáína'a minááí sénááwe.

¹² Tuwímbai tífárawaawi tí'mai fí'owi timíyasa tímíyasa puwónááwe. Tifoísáímo ésa tímíyasa puwónááwe. Iyámpói sombo ésa tinófoi tí'mai fí'owi timíyasa tímíyasa puwónááwe.

¹³ Kentáfí'o fasi'ámaimo méraiyanafesa seyaafá'nánká tímíyasa uwátinkanaawe. Ímbo ifátuwesamo kentáfésa fasi'ámaimo méraiyanafesa tai^láínda-kanaara'a Maníkó tí'mai kawepá'a métinkainiye.

*Sáwí-kanaagon-aai.**Mátíyu 24:15-28, Rúku 21:20-24*

¹⁴ Ísu minááí simátimena séna ánaaembá sáwí'o íyan-tantaako uwófí'a íyam-baruka'a paápé ínaye Ísu siyáye. Kemá Mááka súne. Maanáúfáímó torausíyawi tááko péé sína'a ísáaro súne. Ísu séna uwófí'o

í-márüká'á paápé ínasa awánáiyamba Yúndiyaa-marafa'o mériyan-kwaasi omápata tuwaantantésa iyónááwe.

¹⁵ Ontará'ó mériyan-kwaasi ímba naaúmpa'o iyíyamba óntama ifátuwesa úwoi tuwaantantésa iyónááwe.

¹⁶ Kísaufa'o mériyan-kwaasi ímba naaópa'o tíyamba unáánkwátói ifátuwesa úwoi tuwaantantésa iyónááwe.

¹⁷ Tímúka'-iníne umaran-íyámpóiwárá'-íníné minkánáá sáwí'a ónááwe.

¹⁸ Tuwaantanté'o iyíyamba táwi'o índa-kanaa miyá únafó sé'a Maníkómpá'á inaí seró.

¹⁹ Minkánáámó tínda óraal'-umbai táínaye. Naaofá'á Maníkó maramó úmaronka'e káfí'wara'e miyán-úmbáí-tántáá'á ímba tiyáye. Ánaaenkwara'a miyán-úmbáí-tántáá'á ímba tínaye.

²⁰ Miyán-úmbáí-tántáá'ó índa-kanaa Fasi'aénkó ampáásé úmakaiye. Miyán-úmbáí-kánáámó ayáátáák'a'o ínínkakaa seyaafá'-wáásí ímba úwoi túnamai mériawisino. Maníkó wemparí'o úmakain-kwaasisafena imáyáa éna miyán-úmbáí-tántáá'á ampáásé uráye.

²¹ Ampáásémó ínasa tuwímbai simátimesa sésa Maníkómó íyáfasinankaraiwai mifá'-maafa'a mériye síya'o é'a ímba ísáaro.

²² Tuwímbai paápé ésa karo'á sésa Maníkómó íyáfasisinkaraiwai úne síyasa tuwímbai karo'á sésa Maníkón-aaímo simátimundawi úne simátima'maesá níyamba ímbo awánen-kisau maésa Maníkómó wemparí'o úmakain-kwaasi karo'á simátinkanae sésa miyán-óráá-kísáú maénááwe.

²³ Miwísáfí'a érai'-waasin-owe sefó sé'a ímbo paápé uráanka'a aifa'á simátimumpo káráwiyoro Ísu siyáye.

*Ísumo marapá'ó kumínda-aai.**Mátíyu 24:29-35, Rúku 21:25-33*

²⁴ Ísu minááí simátimena séna miyán-úmbáí-tántáá'ó tínda-kanaa tai'áínana aafáúgó kumeu'á ínana wíyónko ímba sán-káiñana

²⁵ o'á wíyómpakemba kuntínana wíyónko tora'náára'a ína'a

²⁶ kemá waási úranko óraa-fasi'aenkwara sáwara'a ainánká kúmóna'a suwánánááwe.

²⁷ Wíyómpaken-kisau-waasi ti'máráanasa Maníkómó wemparí'o úmakain-kwaasi seyaafá'-máráfákémbá tí'maesá moóráfimba túwaandu ónááwe Ísu siyáye.

²⁸ Ísu minááí simátimena séna moórá naan-táigón-áwí'a fíki-taigontafe'a imáyáa úmai ísáaro. Asáómó agaínda awáné sé'a áú'o sínda-kanaa kárika'a tínaye sénááwe.

²⁹ Miyámó intembá kemó súnda-tantaa'a ína'a awáné sé'a kárika'a kumíniye sénááwe.

³⁰ Érai'a simátime súne. Káfí'o méraan-kwaasi tuwímbai ímbo pukáiyanka'a kemó súnda-tantaa'a paápé ínaye.

³¹ Wíyóne marawé tai'áínana kesáái ímbo tai'áínda úwoi waé'wae'a ínaye Ísu siyáye.

*Kúmóna-kanaa waási ímba ísaraawemo siyáin-aai.**Mátíyu 24:36-44, Rúku 17:26-30,34-36*

³² Ísu minááí simátimena séna kúmónda-kanaa aafáúmá waási ímba ísááwasa wíyómpaken-kisau-waasiwara'a ímba ísááwa'a kemá Maníkón-ááninko ímba isáúnana kesifo weyáá ísaraiye.

³³ Kemó kúmónda-kanaa ímbo ísaraiyanka'a kumónaumpo káráwiyyoro.

³⁴ Miyámó intenkáán-úmai maarán-ááín-iye. Moórá-oraako némpa'a wááu koméranae séna wení kísau-waasisafena kísau máero séna ti'má'mae wéwena ontará'ó kawáániwaintafena séna káráwiyyo séna kóuraiye.

³⁵ Naankóní aanáfómó tínda-kanaa ímbo ísáántemba kemó kúmónda-kanaama ímba ísaraafo káráwiyyoro. Siyatrorá'í wááwáiyá'i fenáíndarara'i nó'waana'i kumónaumno minkánáá ímba ísaraafo

³⁶ kentáf'e'a ímba imáyáamo wéiyanka'a kumúnafainifo wéto'mayaan-e'a simu'maráaro.

³⁷ Kemó simátimunda seyaafá'-wáásísáf'e'a súmpo káráwiye'a méraaro

Ísu siyáie.

14

Ísumbo tufuwíyan-aaimo siyáan-aai.

Mátíyu 26:1-5, Rúku 22:1-2, Yóni 11:45-53

¹ Ísu minááí simátimena naaófá'ó Maníkó Yúndaa-waasi tíyótaimo í-tánómbá ímbo intóráín-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa aúnkáraamba úwasa kae-kánáá úwoi mésa óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé sésa nóräumaisaawa Ísumba aúpá'á ta'óto'maisaawa tufuwónaumno.

² Seyaafá'-wáásí tíyááfainifo tanómbo kaufíyan-kanaarata ímba tufuwónaumne siyáawe.

Ísumbo asaa-wiyúm-básáwémbó a'ánkarain-aai.

Mátíyu 26:6-13, Yóni 12:1-8

³ Suwaná Ísu Pétáni-naopa'a koména moóráwigon-awi'a Sáímonini naaúmpa'a áúmo námombo kón-kwaasigoni naaúmpa'a ména tómbá wénowana moórá-ininko iyéna asaa-wiyúmbó úm-basawemba óraa'-ontankakembo méyámbakaim-basawemba maímaéna iyúmba minánaféúmbá tafántuwena Ísu a'nómpímbá fatímarowasa

⁴ tuwímbai keáímbá sésa aaisambá aéesa nóräa sénawa mimbásawémbá úwoi fatíyankaiyo.

⁵ Mimbásawémbó fí'owi timénamo óraa'-ontamba maiyénamo ímbo óntamo makáan-kwaasi tíméraambaniye sésa minínínkombá aaisambá áúwana

⁶ Ísu séna ifátuwe'a ímba aaisambá aéero. Kewe'á asínkáíye.

⁷ Ímbo óntamo máráán-kwaasi kesé'a maé'mae'a íya'a túwa'nai ónæ sé'a túwa'nai ónááfo kemá kesé'a marapá'á ímba maé'mae'a ónäumne.

⁸ Minínínkó wení imáyáafinkemba kewe'á asínkáíye. Púwondara'a masawémba asinkésa utánáafo minínínkó é'a masawémba asínkáíye.

⁹ Érai'a súmpo ísáaro. Kesí ásé-aai seyaafá'-mápa'á simátimesa minínínkómó uwásínkáin-aai simátimiyasa tááka'a maránááwe Ísu siyáie.

Yúndasi Ísuní pintaru'ó maiyáin-aai.

Mátíyu 26:14-16, Rúku 22:3-6

¹⁰ Súwana Ísuní kísau-waasi sísamajfakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Yúndasi moórá-awi'a Ísakerioti óraa'-amaan-kisau-waasifa'a wéna séna túwa'nai ona'á Ísumba ta'ótoranaawe súwasa

¹¹ isésa aamoi' ésa sésa miyámó inda-méyámbá óntanta aménaumne suwaná nóräumaiya Ísumba aráátíménasawa ta'ótoranaao-imayaa ómbarena úmaena kuráíye.

*Tíyótaimo í-tánómbó kauráan-aai.**Mátíyu 26:17-25, Rúku 22:7-14,21-23, Yóni 13:21-30*

¹² Yúndaa-waasi ímbo intóráin-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa túntemba tíyótaimo í-tánón-kánáá sipisípi-araa'a tufú'mai káfúnka'a wení kísau-waasi Ísumba taáísai esa sésa tíyótaimo í-tánómbá nááfataawa kaufónaumno suwaná

¹³ kae'á ti'maréna séna Yérúsaremu-naopa'a wíyana moórágwigo nonánámó maimaé wíndawimba arááiwáékaiyo.

¹⁴ Wemó naaúmpa'o iyíndafa'o naankón-afowámó mérainakai kosimámekai óraako áísai ena séna kesí kísau-waasise'a náán-aempara tíyótaimo í-tánómbá nánaumno wésiye kosimámékaiyo.

¹⁵ Wemá afófumayaal'-nankoni óraa'-aempa'a aráátiminiye. Kúfu'o uwándáiyantantaa'a mimpímbá wéraiye. Seyaafá-tántáá'a to'mayaa úmarekai minká'a kausínkákaiyo súwasarai

¹⁶ mindárai isésarai Yérúsaremu-naopa'a wésarai Ísumo sún-tantaa'a wérowasarai minká'a tanómba kauwánkaraaye.

¹⁷ Tanómba kaumakóyasa fenómpinka'a Ísu wení kísau-waasise mindáúmpá'a imésa

¹⁸ tómbá wémandesa uwaná Ísu séna kempínkémbá moórágwigo kesé'a tómbó wénaiwai kembá namuro-wáásí aráátiminiye súwana

¹⁹ tirunkó umbái tówasa moórá-mora áísai esa sésa kewá'íyo símaesa kuwaná

²⁰ Ísu séna moórágwigo wení tón-ayai maimaéna kesé'o moórá-taufapimba tú'maimo náíndawi wemá kembó namuro-wáásímó aráátimindawin-ive.

²¹ Naaofá'a Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna waási úranko puwíníye siyáintemba pó'a púwónana namuro-wáásímó aráátimindawi sáwi-meyamba máíníye. Wembó ímbo ma'ánkaraankakaa kawe'á isinó Ísu siyáíye.

*Ísu wení kísau-waasi tómbó tímakain-aai.**Mátíyu 26:26-30, 1 Kórínti 11:23-25*

²² Súwasa tómbá wénowana Ísu péréti maisoréna Maníkómpá'a súwiyo séna tafámbai tiména séna mindá kesún-ifo maimái naáró séna

²³ ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna Maníkómpá'a súwiyo séna timúwasa seyaafá'a nowaná séna mindá kesí naaén-ive.

²⁴ Kesí naaemá sáwi-waasisafena kumínda póna Maníkó kesé'a kááísamai méraiwe séna mináú-ááí símai kááísamakaiye.

²⁵ Simátime'a súne. Aneka'a ándá-aran-domba ímbo nánaumpo Maníkó wení waásimo kawáánipa'a mé'a ándá-aran-domba aú-nomba nánaumne Ísu súwasa

²⁶ Maníkóntáfesa ísámai imá simásuwesa

mindáúmpá'a tuwésa Órífi-omapa'a iyáawe.

*Pítaa ánaaeni'a uwásinkainiyemo siyáin-aai.**Mátíyu 26:31-35, Rúku 22:31-34, Yóni 13:36-38*

²⁷ Órífi-omapa'a imérowana Ísu simátimena séna Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkó séna

sipisípiya'o kawáániwaimba tufúwónasa

sipisípisomba wété ónááwe Maníkó siyáíye

siyáimba póna táá'a ína'a siyuwé'a wété ónááwe.

²⁸ Énifo púwónasa utámaraiya íyáfasine'a kentí aifa'a Káríri-aemapa kona'a kesínaaemba kónááwe Ísu súwana

²⁹ Pítaa séna seyaafá'nánká auwésa wété ónááfo kemá ímbo miyá ónaumne súwana

30 Ísu séna érai'a simáme súne. Káfé'-no'waamba kokórigó ímba kae'-l'a ááimo siyáindara'a emá kaumbo-íká'á kentafé sé ímbo awánáúnda-waasin-ye sínone Ísu Pítaaantafena súwana

31 Pítaa óraaka'a séna enté'o sínkamonae íya'o é'l'a ímba auwé'a kónaumne súwasa wení kísau-waasi seyaafá'á miyá simásaraawe.

Ísu Kétésémánifa'a inaimó siyáin-aai.

Mátiyu 26:36-46, Rúku 22:39-46

32 Seyaafá'á miyá simásuwesa Ísuwe wení kísau-waasiye taaiyámófa'a áwí'a Kétésémánifa'a komésa Ísu simátimena séna maanká'-méraiya'a Maníkómpá inaí kosenó séna

33 Pítaaane Yémísine Yónine tí'maena komérowana umbai-tántáákó arumbá sáwí'a úwana

34 simátimena séna kesirunkó umbaisé'a taisá pó'a púwóraantamba wéune. Maanká'-mé'a káráwiyyoro séna

35-36 tiyuwéna ewaa'á wéna Maníkó óraakon-ye séna mara'á kumbéna inaifínkémbá séna kesifoo seyaafá-tántáá'á kanaa'á wéonda po kanaán-ye. Ewé sémo e maanúmbáit-tántáá'ó kempá'ó tínda maisiyuwé énifo ímba kesí imáyáan-ifo ení imáyáa arááiwáéno Ísu siyáie.

37 Ísu inaí simásuwena wení kísau-waasiyaufa'a téna tatuwánómba túnkwaigurówana tatúséna Pítaaantafena séna Sámoniyo aún-kwaiguré ímba kanaa káríka'a káráwiye méraane.

38 Waántawanko tísai úmai isánae-aai kempá'á sifónifo Maníkómpá'á inaí seró. Imáyáago ewé sisaná áugo umbaimó wétaimbá mindá aúgáfa'a wéye simátimena

39 aneka'á tiyuwéna ewaa'á wéna súntemba Maníkómpá'á inaí kosimásuwena

40 wení kísau-waasifa'a téna tatuwánómba túnkwaigurówana tatúsúwana túgáfaate'a úwasa nórán-aaia anondáá ímba simámuwana

41 tiyuwéna inaí kosimásuwena kouweréna minkáúmbóráúsáfena séna túmó waiguráamba é'anifo kembá waási úrankomba sáwí'o on-kwáásí aráátiminasa ta'ótoraian-kanaa wétifo

42 íyafasinewata wétiyapata konó. Kembó aráátimindawi wétiye Ísu siyáie.

Ísumbo ta'ótokaan-qai.

Mátiyu 26:47-56, Rúku 22:47-53, Yóni 18:2-12

43 Ísu mináái wésuwana wení kísau-waasi sisamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Yúndasi túmba wesé'a sáwifa'-waasi taánáíkwara paepáénkwara'a maimaé tumbá óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásíyé Yúndaa-oraa'-waasiye miwí ti'márówasa tumbá

44 ááéma Yúndasi Ísumbo aráátimindasafena simátimena séna aaweyáámó uwánkáandawimba ta'ótó'mae'a káráwimae'a koró siyónka'a

45 póna Yúndasi Ísumpa'a téna séna óraakoo méraano wésena aaweyáá wéuwankowasa

46 wesé'o tuwáí Ísumba ta'ótórówana

47 Isuni kísau-waasifinkemba moóráwigó paepáé'a maimaéna aifa'-ámáán-káwáágóní kísau-waasigon-áá'a fagáúsuwowana

48 tun-kwáásísáfena séna kentafé'a umén-kwáásín-ye sé'a pó'a taánáíkwara paepáé'wara'a maimaé'a kembá ta'ótoraane sé'a wétewe.

49 Sáwifa-kanaa óraa'-amaan-daumpa kesé'a mé'a kesááimo wésimatimundara'a ímba kembá ta'ótokaawe. Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimbo agaimakáan-aaí kembó miyámó uwásínkéne'a wétewe súwasa

50 wení kísau-waasi seyaafá'á inkaisésa auwésa wété uwasá tun-kwáásí Ísumba áí'maesá kuwaná

51 moórá-ifo'-waasigo ampanta aantemba kárá'umaena Ísun-ánaaembá wéguwasa wembá ta'ótörówana

52 ampantá awátuwená wátói-iyaimba kóuraiye.

Óraa'-waasi Ísumba aaifimbó ánkaraan-aai.

Mátíyu 26:57-68, Rúku 22:54-71, Yóni 18:13-24

53 Kóúwasa Ísumbo ta'ótörówi áí'maesá aifa'-ámáán-káwáágóní naaúmpa'a móankesa mindáúmpa'á óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraa'-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé túwaandu urón-daumpa'a móankowana

54 Pítaa tínaaembá nénka'o témomba aifa'-ámáán-káwáágóní máápa'-ontafinkemba iyéna naamaáifa iména i-wáásisé iyará'á koména iyá wégaufiye.

55 Pítaa iyá wégaufuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraa'-waasiye seyaafá'nánká Ísumba tufuwíyana puwínda-aagoni áwáu saafá uwaná ímba wérowasa

56 Ísuntafesa mósimesi-aai sésa ímba moórá-aai suwasá

57 tuwímbai íyáfasinesa karo'á sésa

58 wemó sisatáámó isáúndasa óraa'-amaan-damba waásimo uráan-damba tawísiwe'a kaumbo-kánáá maisuwé'a waásimo ímbo íyan-damba ónaumne siyáiyé suwasá

59 minkwáásí ímba moórá-aai suwaná

60 aifa'-ámáán-káwáágó íyáfasinena Ísumba áísaí ena séna simánkáán-aai anondáá ína sínono súwana

61 Ísu iséna ímba aaí súwana aifa'-ámáán-káwáágó áísaí ena séna kesáámó áwí'o mósa maráúndawin-ááninko e Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráísiyiá'onai simásimyo súwana

62 Ísu séna kemá úne. Suwánena'a kemá waási úrańko Maníkó fasi'aénkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá imé'a ainánká'á kumónaumne Ísu súwana

63 aifa'-ámáán-káwáágón-arunko sáwí'a úwana wení unáánkwátói tafétuwena séna Maníkóbá karaánáá ankéna wesáfena simbá póta minááísáféta aaifimbá maenkéta fí'on-aaímo simánkáámba saafá únda póta ifátá tuwéta

64 Maníkóbó símaímo sáwí'o uwánkáíntafeta nórasaawa ónaumno súwasa sáwí'an-ifo tufuwíyana puwíno sésa

65 Ísumba tuwíyái wi'ankésa aúranka'a ampantasámbá káátamakesa wétufuwesa sésa esáfé sé Maníkó íyáfasisinkaraiwai únemo séndawi ómpo kemá nááwa tufúnái simásimyo suwasá i-wáásí áí'mai tiyáántambá tufükáawe.

Pítaa ímbo awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-aai.

Mátíyu 26:69-75, Rúku 22:56-62, Yóni 18:15-27

66-67 Pítaa naamaáifa ména iyá wégaufuwasa aifa'-ámáán-káwáágóní kísaumo maúnarasigo téna Pítambá taawánéna séna Ísu Násaretifikewiye'o maéndawi óne súwana

68 emó sénda-aai sááko ímba kawe'án-iyé simásuwena máápa'-ontafimba komérowana

69 minárásígó aneka'á awánéna méron-kwaasisafena séna efíwáni waásifinkewin-iyé súwana

70 aneka'á Pítaa séna ímbaniye simásuwena mérowasa káriká'a maémómba Pítantafesa sésa éraita súne. Kárírifakewi po wení kísau-waasifinkewi óne suwaná

71 Pítaa aika'-maréna séna karol'-ááímó wésenanamo éna Maníkó sínkaminiye. Sewímbá ímbo awánáúnda-waasin-iyé súwana

⁷² kokórigo aneka'á áái súwana Pítaa Ísumo simámakon-aai áák'a'-maréna miyá siyónka'a kokórigomo kae'-í'o ááimo ímbo siyáindara'a emá kaumbo-íká'a kentáfē sé ímbo awánáúnda-waasin-iye sínone siyónka'a minááí áák'a'-maréna áfááraumai ifi'á taráiyē.

15

Ísumba Páíratimpa'o áí'mae kuráan-aai.

Mátíyu 27:1-2,11-14, Rúku 23:1-5, Yóni 18:28-38

¹ Úwasa aafáúmó íyáúsunka'a óraa'l-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraa'-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé mimbórá-áái símai tarímaresa Ísumba ayáánka'a kárá'umaresa áí'maes Rómu-kamani-kawaagon-awi'a Páíratimpa'a kuwaná

² Páírati Ísumba áísai ena séna Yúndaa-waasiti kawáágówá ónó súwana Ísu séna é'a séne súwasa

³ óraa'l-amaan-kisau-waasi fí'o-fi'on-aaisafesa aaifimbá maénkówana

⁴ Páírati Ísumba áísai ena séna sáwifa'l-aai wésimankafo anondáá ína moórá-aai sínono súwana

⁵ Ísu iséna ímba anondáá súwana Páírati sáwifa'l-imayaa uráiyē.

Ísumba tufuwíyana puwínomo siyáin-aai.

Mátíyu 27:15-26, Rúku 23:13-25, Yóni 18:39-19:16

⁶ Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi tíytaimo í-tánón-kánáá túntemba Rómu-kamani-kawaago séna seyaafá'nánká túwaandu urésa aamoí ésa ándáfa'o mérain-kwaasigon-awi'a síya'a faú'auwaano séna minkánáá miyáumai ándáfaken-kwaasi faútínkáiyē.

⁷ Minkánáá moóráwigon-awi'a Párápási ándáfa'o maúmba ááéma tuwímbai kámáni-waasise tíyónka'a wemá moóráwigomba tufuwana puwúwasa ándáfa'a áñkarowana mérowasa

⁸ sáwifa'l-waasi túwaandu urésa Páíratintafesa sésa moóráwigomba faú'ankaaao suwaná

⁹⁻¹⁰ Páírati imáyáá éna séna óraa'l-amaan-kisau-waasi Ísuntafesa ímba óraa'l-waasi-i'a ínkwae sésa ta'óto'maes Kempá'a tiyáawe séna tísai ena séna Yúndaa-waasiti kawáágóná faú'ankanaumno súwasa

¹¹ óraa'l-amaan-kisau-waasi úwoi-waasi sáwifa'nanka wa'wisésa sésa Ísumba ímba faú'ankainompo Párápásimba faú'ankaaao simáméro suwasá isésa minááí simámúwana

¹² Páírati séna Ísumba Yúndaa-waasiti kawáágó iyémó sewímbá nórónaumno súwasa

¹³ óraaka sésa aaraa-táiyá'a tufiyana puwíno suwaná

¹⁴ Páírati séna nóróna-sawira uráiyō súwasa óraaka'l-oraaka'a sésa aaraa-táiyá'a tufiyana puwíno aantemba suwaná

¹⁵ Páírati miwí táái ewé senasá aamoí uwásinkaiwae séna Párápásimba faú'ankena

i-wáásí simátimuwasá Ísumba áwiyandasamba áwiyonku'-nowana Páírati séna áí'mae aaraa-táiyá'a mátufiyana puwíno séna Ísumba i-wáásí tímakaiye.

I-wáásí Ísumba karaánáá'o áñkaraan-aai.

Mátíyu 27:27-31, Yóni 19:2-3

¹⁶ Ísumba i-wáásí timúwasa áí'maes kámáni-waasiti naaúmpa'a móankesa seyaafá'-i-wáásí táántowasa tamésa

¹⁷ naae-únánkwátói óraa'l-waasiti unáánkwátóin-iye sésa Ísumba uwánkesa óraa'l-waasiti kámó'an-iye sésa áwiyanda owepámai Ísu a'nóompímbá wiyankeśa

¹⁸⁻¹⁹ karaánáá'a ankésa moórá-mora kífaesa sésa Yúndaa-waasiti kawáágó óne sésa táúntamba a'nóombá wétufamesa tuwiyyáái wi'ankésa

²⁰ karaánáá'a ánkásuwesa naae-únánkwátói faútuwesa wení unáánkwátói uwánkesa tufíyanamo puwíndafa'a áí'maes kuráawe.

Ísumba tufúwanamo pukáin-aai.

Mátíyu 27:32-44, Rúku 23:26-43, Yóni 19:17-27

²¹ I-wáásí Ísumbo áí'mae kumbá moóráwigo Sáíríni-naopakewin-awi'a Sáímoni wemá Árékísándaee Rúfaasinteti tifowá Yérúsaremu-nao'-ampa'a túwasa

i-wáásí ta'ótoresa Ísumbo tufíyan-aaraa-tai áúwaata'ankesa sésa áwa'nai úmae tiyó suwaná miyá úwasa

²² marésa moórá-maragon-awi'a Kórígotaafa'a wésa mináwíkóní áwáu a'nónayaantapa'emo supa'á wésa

²³ ándá-aran-domba maiyésa áí'a tai'áínkwae sésa ikamó fain-tántáá'á mimpímbá marésa Ísumba ámúwana ímba naráye.

²⁴ Ísu ímba nówasa áí'maes aaraa-táiyá'á aíyayaampimba mátufusumaresa wení unáánkwátói maénae sésa ááfesa tíyáananasa náawamo íyáákaindawi máíníye sésa miyá ésa

²⁵ aafáúgómó áyana'o kain-kánáárá'á tufúmba

²⁶ Ísumbo tufúwanamo puwún-aigoni áwáu aúfáífimba agaimarésa sésa Ísu Yúndaa-waasiti kawáágón-ye agaimarésa aaraa-táiyá'á mósa marésa

²⁷ uménté'o uyan-kwáásiyái tí'maes Ísuní séfasefa'-arausampa'a aaraa-táiyá'á tufúsúmarowana

²⁸ naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna wemá sáwí'o on-kwáásímo máépa'a méraisasa awánaraawe agaimaréna siyónka pósa miyá uráawe.

²⁹ Aaraa-táiyá'á tufúsúmarowasa tuwímbai tésa tíyáámbo tóipimba fáákesa timántákáí fa'ankésa karaánáá'a ankésa sésa úwé emá séma óraa'-amaan-damba tawísísuwe'a kaumbo-kánáá maisuwé aneka'á ónaumne siyáampo

³⁰ esáfé enáú áwa'nai ema eyááríka'a taaiyakémbá taútuwe marapá'á kumuwo suwasá

³¹ miyáumai óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé sésa fí'owi túwa'nai ena wesáféna wenáú ímba kanaa'á áwa'nai ínýie.

³² Maníkómó íyáfasisinkaraiwai é'a Ísareri-waasiti kawáágó únemo sé'éímba póna érai'o sé'éíndamo éna weyááríka'a taaiyakémbá kumínata awáné séta érai'a Maníkón-áánimban-ye sénaumne suwasá miwímó suntembá uménté'o uyan-kwáásiyái séfasefa'-arausampa'o aaraa-táiyá'ó tufúsúmarowiyai Ísumba karaánáá'a ánkaraaye.

Ísumo pukáin-aai.

Mátíyu 27:45-56, Rúku 23:44-49, Yóni 19:28-30

³³ Ísumba karaánáá'a ánkówana wáawái seyaafá'-áémpá'á túnkwéna aafáúmó taenónka'a túnkúmba

³⁴ Ísu óraaka Yúndaa-waasi-taaifinkemba séna eri eri rama sapakataniyemo súmba maará siyáye. Maníkó kesí Maníkoo nórá séwa siywááno súwasa

³⁵ minká'ó méron-kwaasi isésa tuwímbai sésa naaófá'ó Maníkón-aaímo simátímakaiwaimba Íráiyambá wéaantaiye suwaná

³⁶ moóráwigo awaantanténa faru-táéná maímaéna ándá-aran-domba ika-nóompímbá tu'maéna ofiyen-táemopimba sinúfaimaena náínkwae séna Ísun-óika'a mósa maréna séna Íráiyaa kuména taaiyakémbá kutaútwainiyo séta amu'maréta méraumne súwana

³⁷ Ísu óraaka séna puwúwana

38 óraa'-amaan-daumpa'o ampanta-óntámó úmakomba sanaan-áyáiyákémbá itafé'maena marapá'á mútafetena kaesé uwágúwana póna Maníkómpá'ó iyíyan-amba wi'makáye.

39 Ísu óraaka'o sénamo puwúmba i-wáásítí kawáágó awánéna séna érai'a wemá Maníkón-ááninkon-iyé siyáye.

40 Minááímó súmba sáwfíal-inimba awánánae sésa tumbá némpa'a tamésa awánaraawe. Miníníntómpínkémbá moórá-inimba Mágátáraa-naopaken-ininkon-awi'a Máríyaa úwana moórá-inimba ifó'-Yémísinte Yósisinte tinówan-awi'a Máríyaa úwana moórá-ininkon-awi'a Sárómi

41 miyáumai-inimba Ísumo Káríri-aempa'a núpa'o wembó arááíwa'maesamo áwa'nai úmae kuráan-inimba Ísu Yérúsaremufa'o túmba miníníntómbá téa aaraa-táiyá'ó tufúsúmaronka némpa'a tamésa awánaraawe.

Ísumbo utaráan-aaí.

Mátíyu 27:57-61, Rúku 23:50-55, Yóni 19:38-42

42 Miníníntómbá tamérowana Yúndaa-waasi ámáán-aaimo ísón-kanaa aafáyáaraamba úwana káfekaamba fenómpinka'a moóráwigon-awi'a Yósepi Árímátíyaa-naopakewi

43 wemá óraa'-waasi éna kawel'-wáásí éna Maníkó wení waási kawááníníye séna amu'makówi ímba áátafena úmba Páíratimpa'a téa Ísun-áúma utánáifo simiyó súwana

44 Páírati imáyáa éna éra pukáyo séna i-wáásítí kawáágombá áántena séna Ísu éra pukáyo súwana

45 ewé é'a pukáye simámuwana Páírati séna kanaámpó Ísun-áúma máínone súwana

46 Yósepi aú-ampanta komaimaé tiyéna Ísun-áúma aaraa-táiyákémbá tataú'mai minámpántáfimbá asááúmaena maimaéna aúsámakon-ontan-aifimba mámarena óika'a óraa'-ontantamba awááúwasuwená kúwana

47 Máríyaa Mágátáraa-naopaken-ininko úwana araámáó Yósisin-anówae'a mésarai Ísumbo utámaromba taawánésarai kuráaye.

16

Ísu pukáimpinkembo íyáfasinkain-aaí.

Mátíyu 28:1-8, Rúku 24:1-12, Yóni 20:1-10

1 Yúndaa-waasimo saagon-kánáá tai'ówasa kaumbo-ínímbá Máríyaa Mágátáraa-naopaken-ininko úwana araámáó Yémisin-anówa úwana Sárómi úwasa miyáumai-inimba Ísun-áúra'a asaa-wiyúm-básawémbá má'a'ankanae sésa

2 ááéma aafáúmó íyáúsunka'a mimbásawémbá maimaésa Ísumbo utámakopa'a kumbá

3-4 aampa'a wéwesa sésa óika'o awááúwasukaan-ontamba óraa'-ontamba póna nááwa súwa'nai énasaawa óikaken-ontamba waétuwainiyo sésa awánomba minóntámbá é'a fawátukowasa awánésa

5 minóntán-aifimbo íyúmba moórá-ifo'-waasi waén-únánkwatóiwara'-waasigo minká'á mérowasa awánomba táá'a úwana

6 simátimena séna ímba táá'a íno. Ísumba Násaretifikewimba aaraa-táiyá'á tufúwówanamo pukáiwaimba taawánánae sé'o wétemba pukáimpinkemba íyáfasinena kóvéna ímba maanká'á méraifo utámakaampimba iawáné'a

7 wení kísau-waasiye Pítane kosimátíme sé'a Ísu siyáintemba pukáimpinkemba íyáfasinena kentí aifa'a Káríri-aempa'a wína'a koawánánáwe. Minááí kosimátíméro súwasa

8 minóntán-qima tuwésa táá'a éna tinekembá tata'a úwasa tuwaantantésa wésa táá'a úntafesa minááí ímba kosimátímakaawe.

Mááka kemó súnda-aai taí'líye.

Ísu paápé úwana Máríyaamo awánarain-aai.

Yóni 20:11-18

⁹ Sondaará'á ááéma Ísu pukáimpinkemba íyáfasinena aifa'á Máríyaa Mágátáraa-naopaken-ininkon-aúranka'o paápé úmba ááéma Ísu miníninkón-arumpinkemba afakaeté-sawi-amutambo maiyáúkain-ininkon-aúranka'a paápé úwana

¹⁰ awánéna wení waási ifl'ó wétopa'a kosimátimuwasa

¹¹ Ísumo aúnarowana miníninkómó awánón-aai simátimumba isésa ímba ísámai kawe'á uráawe.

Éméyási-nao'-ampa'a Ísumbo awánaraayan-aai.

Rúku 24:13-35

¹² Minkákémbá kae'-wáásí némpa'-ampa'a wéguyana Ísu fí'on-kwaasiyaamba úmaena minkáé'nárai túranka'a paápé úwasarai awánésarai

¹³ kouwerésarai Ísuni waási tasimátímúwasa ímba ísámai kawe'á uráawe.

Ísuni waási wembó awánaraan-aai.

Mátíyu 28:16-20, Rúku 24:36-49, Yóni 20:19-23

¹⁴ Minkákémbá Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba moórá kumbaimái-waasi tómbá wénowana Ísu paápé úwasa awánowana Ísu aaisambá tiyéna séna kemá pukáundafinkembo íyáfasinkaunda suwánaresa simátméwa'a isé'a sirumbá wéfaiyaraawe sé'a tuwarónaawaro wéowe. Simátmén-aaisafe'a érai'emo seráámbá ímba érai'e siyáawe simásuwena

¹⁵ séna kesí ásé-aai seyaafá'-máráfá'á simátmápa'a koró.

¹⁶ Kesááisafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmba ésa nombó maíyana Maníkó miwí sáwí'o úmaimo mérempinkemba faútinkainifo kesááisafesa ímba érai'e sésa timankúnkúmba íyawí Maníkó aaifimbá maitinkáíníye.

¹⁷ Kesááisafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmbó íyawí ímbo awánaan-kisau maésa kesí fasi'aéntámbá waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitiyuwésa fí'on-aaifinkemba sésa

¹⁸ waaifaimbó ta'ótoraíyana unkutíndamo ésa ímba puwésa puwíyan-dombo náiyambo ésa ímba puwésa tí'o índa-waasimo tiyáámbo ta'ótoraíyamba asófatinkanaawe Ísu siyáie.

Maníkó Ísumba aiyówanamo iyáin-aai.

Rúku 24:50-53, Aantá-waasi 1:9-11

¹⁹ Fasi'aénkó Ísu minááí simásuwowana Maníkó Ísumba áí'maena wíyómpa'a móankowana Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mérowasa

²⁰ Ísuni kísau-waasi seyaafá'-máráfá'á ásé-aai simátmápa'a kuwaná Fasi'aénkó túwa'nai úwasa waási ímbo awánaraan-kisau maúwasa awánésa sésa maanááímó simásíménta érai'-aain-iye siyáawe.

Minááí taí'líye.

Rúku

Ísu wíyómpa'a iyówana Rúku tuwímbai-aatai maisuwéna Ísun-aai agaimakáye. Rúku ímba Yúndaa-waasin-ifo fí'onkaa-waasigo éna tíyofaan-kisau maiyáyiye. Kíríki-waasi Ísun-aai isáíwae séna maanáúfái agaiyáyiye. Kíríki-waasi arupíse úmaimo méraamba tiráái tain-kwáásin-owe séna maanááí agaiyáyiye. Ísu érai'a arupíse-waasi póna arumbó wéuwatinkaiwain-iye. Maníkómpá'á inaimó sen-ááiyé Maníkóní ámútankon-aaiye sáwi'o um-béyámbá Maníkó maisiyúwáin-aaiye miyán-ááí Rúku agaimakáye.

1-4 Óraako Tíofíráasiyo moórá-aai sénaumpo isaaó. Maníkó kentááfímbá paápé uráimba aifa'ó awánaraan-kwaasi mintántáákón-aai simátíma'mesa iyáambá isasá kentáá wésimasimewe. Sáwifa'nanka minááí érai'-aai agaimakáamba minááígóní áwáu kawel'-úmai isé'a aifakén-ááiyé afufumpinkén-ááiyé ánaaenken-aaiye agai-amúne. Ísaraanda-aai érai'-aaiya'i karo'-ááiyá'iyompo mindásafe'a maanáúfái agai-amúmpo toráumai isaaó.

Yónimbo ma'ankáínda-aaimo simámakain-aai.

5 Yúndiyaa-marafaken-kawaagon-awi'a Éroti méron-kanaafimba moóráwigon-awi'a Sékáráíya Ápáísaani akún-ándáfákén-kwáásí ména Maníkóní ámáán-daumpa'a kísäumo maúwai mérowana awaainínkón-áwí'a Írísápéti Éronini akún-ándáfákén-íninkó Maníkóní ámáán-daumpa'a kísäumo máún-kwaasiti akún-ándáfákén-íninkó úwasarai

6 Maníkón-aúranka'a minákwá'lá kawel'-úmai mésarai Fasi'aénkón-aráái waésarai wení ámáámba kawel'-úmai isésarai

7 age-ínimbá ména iyámpói-íyaimba mésarai wauránaráámba káguraaye.

8-9 Wauránaráámba káguyasa Sékáráíyaani akúmbá Maníkóní ámáán-daumpa'a kísau maésa miyá úmae iyésa miwítí kísau tuwínkaa'-ésa Sékáráíyaamba íyáfasinankowana asaa-wiyúmbó índa-tantaa'o agaíndasafena Fasi'aénkóní óraa'-amaan-daumpa'a iyúwasa

10 asaa-wiyúmbó índa-tantaa'o agái-kánáá seyaafá'lá Yúndaa-waasi máápa'a mésa Maníkómpá'á inaí wésuwana

11 Sékáráíya Fasi'aénkóní óraa'-amaan-daumpa'a iyúwana asaa-wiyúmbó í-tántáá'ló agái-táárégóní ayáánúrapa'a wíyómpaken-kisau-waasigo paápé úwana

12 Sékáráíya awánéna kantúmba maréna inkaisúwana

13 wíyómpakewi séna Sékáráíyao ímba inkaisuwó. Maníkómpá'ló inaimó sénda ísáíntafena enawaainínkó Írísápéti iyámpói mánífio miniyámpoígón-áwí'a Yóniye siyó.

14 Ma'ankáínana enarunkó aamoí ínasa fí'on-kwaasiwara'a aamoí ónááwe.

15 Ma'ankáíndara'a Maníkóní Ufaen-ámútánkó miniyámpoígón-arumpimba óraa'a ínana ándá-aran-done uwóí'o on-dóné ímba náino. Maníkón-aúranka'a wenawí'a óraa'a íniye.

16 Wemá óraa'a éna Ísareri-waasisomba tafisínasa miwítí Fasi'aénkó Maníkómpá'á aneka'a ténaáwe.

17 Wemá Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Íráiyaa uráintemba fasi'ámai ména Fasi'aénkóní aifa'á wéna tifoísáye tiráamarine tafisínasa taankarotámai méranawae. Aaimó ímbo isáíyan-kwaasi tafisínasa arupísemo on-kwáásimó iyantemba ésa kawel'-ímáyáá ónááwe. Miyáumai Fasi'aénkómó kumíndasafena wení waási to'mayaa uwátinkainiye wíyómpakewi súwana

18 Sékáráíya séna kesuwaainínkóekai wauránaráámba káguraufo nórá séra minááísafé'a érai'e sénaumno súwana

¹⁹ wíyómpakewi séna kemá Képarieri mé'a Maníkón-aúranka'a méraunana kawe'-ááí siména si'maráísa'a músimamundasafe

²⁰ ímba érai'e sémpo emá ímba aaimó sindá mérrenana ánaaen-kanaa kemó súndatantaa'a paápé ína kawe'-úmai aaí sínone súwasa

²¹ máápa'o méron-kwaasi Sékáráíyaamba amu'matuwé mésa sésa óraa'-amaandaumpa'a nointafenawa ayáátáák'a méraiyo wésuwana

²² máápa'a kuména ímba aaí súwasa óraa'-amaan-daumpa'a kaainkáámbá awánaraiye suwaná ayáán-kwaame'naame'a wéena ímba aaimó súmba ména

²³ wení kísau-kanaa tai'ówana wení naaópa'a kuráiye.

²⁴ Komérrowana awaainínkó Írísápéti ámú'a paápé éna aúpá'á séfataase-wiyomba maéna

²⁵ séna Fasi'aénkó kawe'á uwásinkena miyámó uráintafe'a aamoí é'a ayáátáák'a iyámpói ímbo matinkáúnda misígáémó imbá taí'áiyie Írísápéti siyáiye.

Ísumbo ma'ankáínda-aaimo simámakain-aai.

²⁶ Írísápéti ámúka'a ména afa'móráe-wiyomba maisuwówana Maníkó wení kísau-waasigon-awi'l'a Képarierimba wíyómpakemba ai'marówana Káríri-marafa'a Násareti-naopa'a kuména

²⁷ moórá-arasigon-awi'l'a Máríyaambo simámindasafena kunkáye. Minárásígó ímba waaí maiyón-arasigo Téfítin-andafaken-kwaasiya'a áwí'a Yósepinka'a aaí tarímarowana

²⁸ wíyómpakewi Máríyaampa'a kuména séna méwa'ono. Maníkó aamoí uwánkena esé'a mériye simámuwana

²⁹ óraa'-imayaa éna séna minááígóní áwáu nóran-aaifesfenawa síyó súwana

³⁰ miwá séna Máríyaa Maníkó aamoí uwánkáífo ímba áá'a íno.

³¹ Ámú'o kaumáimo iyámpói mo'anké áwí'a Ísuwe simánkainone.

³² Wemá óraa'a éna óraa'-waasi-i'l'a ínasa íyáákamai-Fasi'aenkon-ááninkon-iyé sénááwe. Aíwá'nágon-awi'l'a Téfítimo kawáá-kísáúmó maiyáintemba Maníkó kawáá-kísáú amínana

³³ Yékopun-andafaken-kwaasi kawáá-kísáú waé'wae'a ínana minkáwáá-áwí'a ímbo tai'áinda waé'wae'a ínýe Képarieri súwana

³⁴ Máríyaa séna nórá séwa sénó. Kemá ímba waaí maiyé'a úwoi méraumne súwana

³⁵ wíyómpakewi séna Maníkóní Ufaen-ámútánkó esé'a mérainana íyáákamai-Fasi'aenkoní fasi'aémbá embá amína po ma'ánkénasa áfááran-iyampoi Maníkón-áánimban-iyé sénááwe.

³⁶ Enamááraa-ininkon-awi'l'a Írísápéti áráamba kéna ámú'a kauráiye. Age-ínimbán-iyé wésewana ámú'a kauréna afa'móráe-wiyomba maisuwáíye.

³⁷ Maníkó seyaafá-tántáá'l'a fetói wéena wenkwárá'a miyá wéuwankaiye súwana

³⁸ Máríyaa séna Maníkóní kísau-arasi úmpo simásimendantemba Maníkó kembá miyá ínýe súwana Maníkó ai'mákowi auwéna iyáye.

Máríyaa Írísápétini namu'ó kuráin-aai.

³⁹ Iyúwana káríka'a Máríyaa ména íyáfasinena minúwóíyáán-úmai Yúndiyaa-marafa'a omápa'-aempa'a moórá-naopa'a wéna

⁴⁰ Sékáráíyaani naaúmpa'a iyéna Írísápétin-awi'l'a mó tótowa

⁴¹ Írísápéti Máríyaa amóísáúmba isówana iyámpói anówan-arumpimbá ména úwaauwa úwana Maníkóní Ufaen-ámútánkó Írísápéti arumpimbá óraa'a úwana

⁴² óraaka séna Maníkó kawe'á uwánkena fí'on-inimba káríka kawe'á uwátinkena embá óraaka kawe'á uwánkaraiye. Ma'ánkénda-iyampoiqonkwara'a kawe'á wéuwankaiye.

⁴³ Ímba súwí'wara'-inimba úndanifo kesí Fasi'aénkómbá ma'ánkénda-ininko éma kesí namu'á wétene.

⁴⁴ Enamóísáúmba isáúnana sirumpimbó mérain-iyampoigo aamoí éna úwaauwa uráiye.

⁴⁵ Maníkó simámakain-aai érai'l paápé ínýe séndasafena Maníkó kawe'á uwánkáíye Írísápéti siyáíye.

Máríyaa Maníkón-áámói éna imó siyáin-aai.

⁴⁶ Súwana Máríyaa séna kesí imáyáago Fasi'aénkón-áwí'a mósá wémaraisa'a

⁴⁷⁻⁴⁹ Maníkóní kísau-arasi úwoi-arasi únana ken-ímáyáá isaná sirunkó kawe'á isa'á Maníkó kawe'-ámpá'ó mésínkáíwaimba aamoí uwánkaumne. Maníkó óraa-fasi'aenkwarawi óraa'a uwásínkáímba pósá kentáfesa sésa Maníkó kawe'á uwánkaraiye sénááwe. Káfé'o méraan-kwaasiye ánaaembo paápé íyan-kwaasiye minááí símaesa kónááwe. Maníkó áfáá'orawi éna

⁵⁰ wenaísamaifimbo méraan-kwaasisafena ááémo maé'ón-kwaasiye káfé'o méraan-kwaasiye ánaaembo paápé íyan-kwaasiye arumbá uwátinkámaena iyíníye.

⁵¹ Maníkó fasi'aréna fasi'aén-kísáú maéna kentúwí'o mósá máráán-kwaasi ti'mátu'makaiye.

⁵² Maníkó túwí'o wérain-kwaasi kárika'a múra tinkéna ímbo túwí'o wérain-kwaasi óraaka'a mósá wétinkaiye.

⁵³ Tááimo wétain-kwaasi kawe-tántáálá tiména sáwifa-tantaa'o makáan-kwaasi ímba tiména ti'mátukaiye.

⁵⁴⁻⁵⁵ Maníkó kentáá sítwá'náwara Émbaramuntafenawara'a óraaka séna enkwárá enaísaaftantambo íyawiwara'a sirumbá uwátinkámae'a iyónaumne siyáin-aai áák'a makéna kentáá Ísareri-waasisa wení kísau-waasisa wésuwa'nai-aye Máríyaa séna

⁵⁶ Írísápétiye ména kaumbo-wíyómbá maisuwéna wení naaópa'a kunkáiye.

Írísápéti Yónimbo ma'ánkarain-aai.

⁵⁷ Kumúwana Írísápétini kanaa túwana iyámpói ma'ankówasa

⁵⁸ Fasi'aénkó arumbó uwánkarain-aai isésa wenamááraawe wení naaópakewiye isésa anówankwára'a aamoí uwánkaraawe.

⁵⁹ Aamoí uwaná miniyámpoígó afakaumboé-no'waamba waúwasa áúma kárámai araénáémba ónae sésa afowán-áwí'a Sékáráíyaawe simánkanae uwaná

⁶⁰ anówa séna ímbanifo wenáwí'a Yóniye seró súwasa

⁶¹ miwí sésa ímba ení waásifa'a miyán-áwí'a wérainye suwaná

⁶² afowámbá áá'a káúnkowasa tiyáán-kwaame'naame'-esa nórán-awira simánkainono suwaná

⁶³ afowá aúfáí-wandaai símero séna waamé'naame úwasa máámúwana agaimaréna wenáwí'a Yóniye séna timúwasa awánésa óraa'-imayaaw uwaná

⁶⁴ Sékáráíya agaimaréna ói'a fetói úwana aaí séna Maníkón-áwí'a mósá marówasa

⁶⁵ mindáópaken-kwaasi táá'a úwana Yúndiyaa-marafa'a omápa'-aempa'a minááí wété úwasa

⁶⁶ Isówi óraa'-imayaaw ésa sésa miniyámpoígó ánaaemba nórán-kwaasiya mérainiyo sésa Fasi'aénkóní fasi'aémbá wesé'a mériayiye siyáawé.

Sékáráíyaamo siyáin-aai.

⁶⁷ Miniyámpoígó afowámbá Sékáráíyaamba Maníkóní Ufaen-ámútánkó óraa'a uwánkowana Maníkón-aai simátimena séna

⁶⁸ Maníkó kentáásí Fasi'aénkó éna wení waásisa Ísareri-waasisa súwa'nai ena sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafenasa wéimba pótá wenáwítá mósá maránauumne.

⁶⁹ Maníkó wení kísau-waasi Téfítin-andafakewimba fasi'aén-kwáásí iyáfasinankaraimba póna sáwi'o úmaisaamo méraundafinkemba kawel'-ámpátá mésinkainiye.

⁷⁰ Naaofá'á Maníkó minááí wení kawel'-wáásí simátimuwasá agaimakáawe.

⁷¹ Naaofá'á Maníkó kentáásáfena óraaka séna týámbo kembó uwátinkén-kwaasi namuro-wáásí ta'ótokempinkemba métiyanauumne siyákiye.

⁷² Ááéma Maníkó kentáá síwá'násafena arumbó uwátinkainda-aai séna wení fasi'aén-ááí ááka'o maráínda-aai siyákiye.

⁷³⁻⁷⁴ Maníkó Émbaramu kentáá síwá'násafena kentáásí namuro-wáásífákémbá mésinkainata ímba saá'a ínata wení kísau maéta

⁷⁵ wenaúranka'a kawel'-úmai arupíse úmai maé'mae'o onda-ááísá óraaka'a siyákiye. Sékáráíya simásuwena séna

⁷⁶ kesááninkoo entáfesa íyáákarai-Fasi'aenkon-aaimo simátímíndawi óne sénááwe. Aifa'á emá Fasi'aénkóní aambá wiýinone.

⁷⁷ Fasi'aénkó wení waásiti sáwi-imayaa maitiyuwéna kawel'-ámpá'ó métinkainda-aai wésimatime Fasi'aénkóní aambá wiýinone.

⁷⁸ Kentáásí Fasi'aénkó áfááraumai arumbá uwásinkenasa aafáúmó íyáúsenamo sámo kaintembá kawel'-ámpátá mésinkenasa sása kásinkainiye.

⁷⁹ Kumeu'ó in-áémpá'ó méraawi puwíyantafena táá'o iwái sáma kátinkena kawel'-ámpá'á métinkainiye Sékáráíya siyákiye.

⁸⁰ Súwana miniyámpóigó óraa'a éna kawel'-ímáyáá wéena máásai-marafa'a ména Ísareri-waasi túranka'a paápé índa-kanaa túwana máásai-marafa'a mériaye.

2

Máriyaa Ísumbo ma'ánkarain-aai.

Mátiyu 1:18-25

¹ Minkánááfimbá Rómu-kamani-oraakon-awi'a Ógásitasi simátimena séna seyaafá'-máráfákén-kwáásí túwí'a agaénááwe siyákiye.

² Aifa'á túwí'o agáún-kanaafimba Sáíriniyasi Síriyaa-waasiti kawáágómó méron-kanaafimba

³ namupa'ó maifá'o kuráawi kouwerésa kentí akúmbó mérop'a túwí'o agáiyantafesa tiyááwe.

⁴ Yósepi Téfítin-andafaken-kwaasi póna Káríri-marafa'a Násareti-naopa'a tuwéna Yúndiyaa-marafa'a Téfítini naaópa'a téna mindáópa'-awi'a Pétaremufa'a túwana

⁵ awaainín-árásígó Máriyaa ámú'a kaufúwana áwí'o maíndasafena áí'maena túwana

⁶ mindáópa'a ména iyámpóimó ma'ankái-kánáá túwana

⁷ aifaráán-iyámpói ma'ankéna iyámpóigoni unáánkwátói úsúrena purumakagóní táúfpimba ánkuraiye. Túwí'a wéagauwasa sáwífa'-waasi wíyómpimba waásimo wááumo wáén-daumpa'a ówi'a tarówana purumakagóní naaúmpa'a mérena ma'ánkaraiye.

Sipisípiya'o káráwiywí simátímakain-aai.

⁸ Mináémpá'ó sipisípiya'o káráwiywí nól'waamba ufá'á wégawaanuwana

⁹ Fasi'aénkó wení kísau-waasi wíyómpakemba ai'marówana sipisípiya'o káráwiwifa'a paápé úwana Maníkóní sáma tuwówana kumúwasa awánésa áfááraumai táátafesa uwaná

¹⁰ wíyómpakewi séna ímba táá'a íno. Ásé-aai kusimátimunda pósá sáwífa'-waasi isésa áfááraumai aamoí uwánkanaawe.

¹¹ Káfé'a Téfítini naaópa'a iyámpói ma'ánkáísana miniyámpoígontáfesa Maníkó iyáfasinankaraiwai Fasi'aénkón-iye sénáwe. Miniyámpoígó kenkwárá'é fí'on-kwaasiye sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métinkainiye.

¹² Miniyámpói ampantasámbá úsúmai purumakagóní táufapimba maráísa'a koawáné sé'a simásímakain-aai érai'-aaí kentáá kawé'-ámpá'á mésinkaindawimba ma'ánkaraiye sénáwe súwasa

¹³ minuwóiyáámbá wiyómpakewi sáwifa'a paápé ésa Maníkón-áwí'a mósá marésa sésa

¹⁴ wiyómpa'a Maníkón-áwí'a mósá maráúmne. Marapá'á Maníkó aamoimó uwátinkáín-kwaasi aaweyáá úmai méraawe siyáwe.

Sipisípiya'o káráwiyyowi Ísumbo koawánaraan-aai.

¹⁵ Wiyómpaken-kisau-waasi wiyómpa'a kunuwerésa íyúwasa sipisípiya'o káráwiyyowi sésa Fasi'aénkómó simásímakain-aaisafeta Pétaremufa'l koawánanaisaiye sésa

¹⁶ minuwóiyáán-úmai kumbá Máríyaae Yósepiye mésarai purumakagóní táufapimba Ísumba ánkaryosa taawánésa

¹⁷ wiyómpakewimo siyón-aai miniyámpoígón-áái tasimátimesa

¹⁸⁻²⁰ kouwerésa simásímakain-aaisa érai'-aaíye sésa ísaron-aaisafesa koawánontafesa Maníkón-áwí'a mósá makáawe. Sipisípiya'o káráwiyyowi simátimun-aai ísówi imáyáa uwaná Máríyaa minááí áákaraaka'a éna imáyáa uráíye.

Ísun-awi'o simánkarain-aai.

²¹ Iyámpói ma'ankéna afakaumboé-no'waamba waúwasa miniyámpoígón-áúma kárámai araénáémba uwaná áwí'a simánkena anówamo ímbo ámú'o kaurónka'a wiyómpakewimo siyón-awi'a simánkena Ísuwe siyáye.

Símiyoniyé Ánaae'a Ísumbo awánaraayan-aai.

²² Naaófá'ó Mósese aaremó iyámpói matinkésa nombó pétuwesa miwítí naaópa'o iyíyan-aaímo siyáiñ-kanaa túwasarai Yósepiye Máríyaae'a Ísumba áí'mesarai Fasi'aénkóbó amíyanesarai Yérúsaremu-naopa'a kurááye.

²³ Fasi'aénkóní ámáámba Mósese agaimaréna séna Fasi'aénkó séna kentí iyámpói aifa'á waai-iyámpoísombá tí'mae'a kempá'á mätinke'a ení iyámpoíye sénááwe Fasi'aénkó siyáye Mósese agaimaréna siyáye.

²⁴ Moóráfa'a Fasi'aénkóní ámáámba agaimaréna séna Maníkóntáfekai ísámai mááufu'-numa kae'á fámai agáékaiyo. Ímbo mááufu'o makékai mááufukaan-dumagon-áráá'a kae'á maimái agáékaiyo siyáye. Minááí miyá íyantafesarai Ísumba áí'mesarai Yérúsaremu-naopa'a kurááye.

²⁵ Kuyaná moóráwigon-awi'a Símiyoní Yérúsaremu'a ména kawé'-wáásí éna Maníkón-aaísaífena fasi'ámäi ména Ísarerí-waasi kawé'ó uwátinkaindawimba amu'maréna mérrowana Maníkóní Ufaen-ámútánkó wesé'a ména

²⁶ ááéma simámena séna ímba ááéma puwínompo Fasi'aénkóní Káráísitimbá awáné puwínone simámakaimba

²⁷ Maníkóní ámútánko imáyáa amúwana óraa'-amaan-daumpa'a imérrowasarai Ísun-anófoiyai ámáámba miyá siyóntafesarai Ísumba áí'maesarai óraa'-amaan-daumpa'a íyúyana

²⁸ Símiyoní miniyámpói tapéna Maníkóntáfena súwi simásuwena séna

²⁹ Fasi'aénkóo simásímaanda-aai káfé'a paápé isaná sirunkó kawé'á wéimba pó'a úwoi puwónaumne.

³⁰⁻³¹ Seyaafá'-wáásísáfena ísámai kawé'-ámpá'ó métinkaindawimbo iyáfasinankaandawimba é'a awánáúmne.

³² Fí'onkaa-waasi sáma kátinkena kawe'-ámbá aráátiminana póna Ísareri-waasi súwítá sanaambá iyíníye Símiyoni siyáye.

³³ Símiyoni miniyámpoígontáfena súwasarai anófoiyai isésarai óraa'-imayaa uyaná

³⁴ Símiyoni séna Maníkó kawe'á uwátinkainiye simásuwena miniyámpoígón-anówantafena séna Maníkó maaniyámpói íyáfasinankaiye. Wentáfesa Ísareri-waasi tuwímbai Maníkóntáfesa kawe'-úmai méwasa tuwímbai tínaaembá uwámenaawe. Maníkó wembá waamékáámbá uwánkáísasa sáwi-aaimo simánkaiyawiti

³⁵ sáwi-imayaa seyaafá'-wáásí túranka'a paápé ínaye. Ááiwara-tantaako faiyáráísanamo áí'o intenkáámbá umbai-tántáákó enarumpimbá tínaye Símiyoni Máríyaantafena siyáye.

³⁶⁻³⁷ Moórá-ininkon-awí'a Ánaa Maníkón-aaimo simátimun-ininko ména Ásan-andafaken-inimba Fániyuerin-ayáámunko éna waaí maiyéna afakaeté-aatai maisuwówana awaaikó puwúwana ayáátááka'a 84 aatai maisuwéna áráambá kéna aasiyaasi-kánáá óraa'-amaan-daumpa'a iména aafáyáora'e fénáímpinka'e nó'waane Maníkón-áwí'a mósá wémarena inaí aantembo síndasafena ímba tómbá wénena

³⁸ Símiyoni sún-kanaa wewárá'a ewaa'a taména Maníkóntáfena súwi séna miniyámpoígón-aai simátimena Maníkó Yérúsaremuñak-waasi sáwi-imayaago ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafenasa siyáíndawimba wéamu'maraundawintafena miniyámpoígón-aai simátímakaiye.

Yósepiye Máríyaae'a Násareti-naopa'o kurááyan-aai.

³⁹ Yósepiye Máríyaae'a Fasil'aénkómó siyáin-amaambá taí'ásuwesarai Káríri-marafa'a mindáraiti naaópa'a Násaretifa'a koméroyana

⁴⁰ mindáraiti iyámpoígó óraa'a uwáwéna fasil'ámai ména kawe'-ímáyáá úwana Maníkó kawe'á uwánkaraiye.

Ísu iyámpoíya'a óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-aai.

⁴¹ Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi tíyótaimo í-tánón-kánáá túntemba Ísun-anófoi Yérúsaremu-naopa'a kógo uráaye.

⁴² Ísu sisamaifakemba kae'á kumbaimái-aatai maisukónka'a Yúndaa-waasiti áwáu arááíwaesarai mintánómbó náiyantafesarai Ísumba áí'maesarai Yérúsaremuña'a koméroyana

⁴³ mintánón-kánáá tai'ówasa miwítí naaópa'a wété uwaná Ísu Yérúsaremuña'a mérowasarai anófoi ímba awánésarai

⁴⁴ imáyáá ésarai wenamááraase'a aampa'a wéwiye-imayaa ésarai aampa'a wéwesarai fenómpinka'a wétoso uwasarái mindárai miwítí naaóraafine timááraafinemo tíndawe sésarai ayaafáí uyambá

⁴⁵ ímba awánésarai ayaafáí uwááesarai aneka'a tauwerésarai Yérúsaremuña'a koayaafáí úmaesarai kuyambá

⁴⁶ kaumbo-kánáá maisúwóyana óraa'-amaan-daumpa'a mérowasarai anófoiyai awánaraaye. Yúndaa-waasi aaimó simátimún-kwaasiti afufumpimbá Ísu ména miwítáái wéisena minááisáfena tísai úwasa

⁴⁷ anondáá wembá áísai uwaná wení kawe'-ímáyááfínkémbá simátimuwsa isésa táátafesa uwasa

⁴⁸ anófoi taawánésarai táátafesarai ésarai tiyáámba píkinesarai anówa séna kesááninkoo enafoékai ayaafáí úmaekai wénuyana sirunkó umbaí wétaifo nóra séwa miyá wéono súwana

⁴⁹ Ísu séna nóra sékaiya siyaafáí wéoyo. Kesifoni naaúmpa'a méraumpo nóra sékaiya ímba ísaraayo súwasarai

⁵⁰ minááígóní áwáu ímba kawe'-úmai ísaraaye.

⁵¹ Ímba ísóyana Ísu anófoise'a Yérúsaremufakemba Násareti-naopa'a téna miwí tááisafena ewé símaena wéiyena tamérowana anówa Ísumo urómbera imáyáa wéena mérowana

⁵² Ísu óraa'a uwáwéna kawe'-imáyáá wéuwasa Maníkowé waásiye aamoí uwánkaraawe.

3

Yónimo simátímakain-aai.

Mátíyu 3:1-12, Mááka 1:2-8, Yóni 1:19-28

¹ Rómewaasiti óraakon-awi'a Táipírýasi ména kawáá-kísáú maiyéna sísamaifakemba séfataase-aatai maisuwónka'a Yúndiyaa-marafaken-kawaagon-awi'a Póntiyasi-Páírati maúwana Káríri-marafaken-kawaagon-awi'a Éroti maúwana áfákon-awi'a Fírípi wemá Ítúrýa-marafa'e Térékónaitisi-marafa'e káráwiywana Ráiseniyaasi Ápíríni-marafa'a káráwiywasa

² miyáumai-waasi káráwiyonka'a Ánasiye Káyafaasiye aifa'-ámáán-káwáágóráí méroyanka'a Sékáráíyaan-ááninkon-awi'a Yóni máásai-marafa'a mérowana Maníkó aaí simámuwana

³ Yóni Yóndani-nonkoni arúfá'á wénena simátimena séna sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á tíya'a nombá maitínkáanana Maníkó kentí sáwí-imayaa maitiyuwáíníye Yóni siyáye.

⁴ Miyá súntafena naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísaya agaimaréna séna moóráwigo máásai-marafa'a ména aaemáiyakemba séna Fasi'aénkóní aambó wi'anckáiyamba wení aambá arupíse iyána minámpá'á wíno.

⁵ Omá'a kárámai ukwítu'mae koró. Kaentaén-ámbá arupíse oro. Kumpékaape'o uráin-amba maimái kawe'án-oro.

⁶ Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba

kawe'-ámpá'ó métinkaindawimba ai'maráínana kumínda seyaafá'nánká awánánááwe Áísaya agaimaréna siyónka'a póna Yónintafena minááí siyáye.

⁷ Súwasa Yóni nombá maisinkáíkwae sésa sáwifa'-waasi wempá'á tósó uwaná Yóni simátimena séna iyánkó póígon-araa'an-owe. Maníkó kentí sáwí-meyamba timínifo nááwa sisará iséra inkaisé wéteo.

⁸ Kentí sáwí-kissau tuwé'o Maníkómpá'ó té'o é'a kawe-kísáú maíya'a tuwánánáumne. Émbaramu kentáá sítwá'ná imbá póta Maníkóní kawe'-wáásisá úne sé'a miyán-imáyáá ímba oro. Maníkó Émbaramun-aísaafitantamba ónáwemo sénaraa maanontámpínkémbá kanaámpó'a waási úráaro sisa'á úráawisino. Émbaramun-aísaafitantambo uráundawi póta kawe'-wáásisá úne sé'a miyán-imáyáá ímba oro.

⁹ Ímbo kawe'-árámbó iyáín-taimo áwáufimbo ayáímai iyafímbó agaisuwáántemba Maníkó miyáumai kentí sáwí-meyamba timíníye Yóni siyáye.

¹⁰ Súwasa isésa sésa simásimenda-aaísa nórashaawa ónaumno suwaná

¹¹ Yóni séna kae'-únánkwatóimo makéwi ímbo makéwi moórá-mora tíméro. Tóbá makéwi ímbo makéwi moórá-mora tíméro Yóni súwasa

¹² taakisi-óntámbó máún-umen-kwaasi Yóni nombá maisinkáíkwae sésa wempá'á tésa sésa óraako ómpo nórashaawa ónaumno suwaná

¹³ Yóni séna ímba karó'á símai óraa'-ontambo maíyamba taakisi-óntán-aantemba mááero súwasa

¹⁴ i-wáásí sésa kesáá nórasaawa ónaumno suwaná Yóni séna tínkantuke'a miwítí óntama maénae ímba seró. Karo'-ááí simátíme'a miwítí óntama maénae ímba seró. Kentí kísaugoni méyántafé'a ímbo kaórém̄ba tirunkó kawe'á ína'a méraaro Yóni siyáye.

¹⁵ Yúndaa-waasi Maníkómó íyáfasinankaraiwaimba amu'marésa mésa Yónin-aai isésa óraa'-imayaa ésa sésa Maníkómó íyáfasinankaraiwai wemá Yóniya'i fí'owawa'iyó suwaná

¹⁶ Yóni séna kesínaaembo tíndawi wemá óraako kembá íyáákaraifo wemó aaí síndara'o kemó sendá sáwí'an-iye. Kemá nombá maitinkánaumpo wemá Maníkóní Ufaen-ámútánkóbá ai'maráínana kuména kempímbá óraa'a uwátinkena iyamó agáéntemba ínýe.

¹⁷ Aawinkwínaumo sipetifímbó mósá makésamo mentúwááwanamo anómba marapá'ó kúmísánamo ásimo fiyúndágó aútúwáísasamo kámakama'o in-íyáfímbó wiýú'maimo agaisuwésamo anómbo naauúmpa'o mósá máráántemba waási miyáráámbá ínýe Yóni séna

¹⁸ Maníkóní ásé-aai ísámai kawe'á íwae séna miyán-ááí simátíma'maena iyáye.

Ísumba nombó maiyánkarain-aai.

Mátíyu 3:13-17, Máká 1:9-11

¹⁹⁻²² Yóni simátíma'mae wéiyena sáwifa'-waasi nombá maitinkéna ánaaembá Ísumba maiyankówana ináí súwana kampúaran-tawaaí tuwínkaa'-úwana Maníkóní Ufaen-ámútánkó mááufu'-numaraamba úmaena ane'á kumbérowana aaigó aantemba wiýómpakemba séna emá kesááninko óna'a en-ímáyáá wée'a áfááraumai aamoí uwánkaumne siyáye.

Yóni Maníkóní ásé-aai simátimumbanifo Káríri-marafaken-kawaagon-awi'a Éroti áfákon-awaaínkón-áwí'a Érótíyasimba maiyówana mindásafena fí'o-fí'on-tantaa'o sáwí'o úntafena Yóni séna sáwí'a óne súwana Éroti Yónimba áí'mai ándáfa'a ankéna mindásafena sáwí-kisau maímaénä iyáye.

Ísun-áiwá'náti túwíkon-aai.

Mátíyu 1:1-17

²³ Ísu marapá'a kumbéna moórá-waai úmai siyáánkai-aatai maisuwéna wénena Maníkón-aaímo simátiminda ómbarena úwasa waási imáyáá ésa sésa Yósepin-ááninkon-iyé siyáawe.

Yósepi afowán-áwí'a Írai úwana

²⁴ Írai afowán-áwí'a Mátáti úwana
Mátáti afowán-áwí'a Rífai úwana
Rífai afowán-áwí'a Méríkai úwana
Méríkai afowán-áwí'a Yánai úwana
Yánai afowán-áwí'a Yósepi úwana

²⁵ Yósepi afowán-áwí'a Mátátayasi úwana

Mátátayasi afowán-áwí'a Émósi úwana
Émósi afowán-áwí'a Néamu úwana
Néamu afowán-áwí'a Ésírai úwana
Ésírai afowán-áwí'a Nágai úwana

²⁶ Nágai afowán-áwí'a Méati úwana
Méati afowán-áwí'a Mátátayasi úwana
Mátátayasi afowán-áwí'a Sémeni úwana
Sémeni afowán-áwí'a Yóséki úwana
Yóséki afowán-áwí'a Yónda úwana

²⁷ Yónda afowán-áwí'a Yóánani úwana

Yóánani afowán-áwí'a Résa úwana
 Résa afowán-áwí'a Sérápáperi úwana
 Sérápáperi afowán-áwí'a Síárityeri úwana
 Síárityeri afowán-áwí'a Nérai úwana
 28 Nérai afowán-áwí'a Méríkai úwana
 Méríkai afowán-áwí'a Éndai úwana
 Éndai afowán-áwí'a Kósamu úwana
 Kósamu afowán-áwí'a Érimendamu úwana
 Érimendamu afowán-áwí'a Éya úwana
 29 Éya afowán-áwí'a Yósúwa úwana
 Yósúwa afowán-áwí'a Éríyesa úwana
 Éríyesa afowán-áwí'a Yórimu úwana
 Yórimu afowán-áwí'a Mátáti úwana
 Mátáti afowán-áwí'a Rífai úwana
 30 Rífai afowán-áwí'a Símiyoni úwana
 Símiyoni afowán-áwí'a Yúndaa úwana
 Yúndaa afowán-áwí'a Yósepi úwana
 Yósepi afowán-áwí'a Yónamu úwana
 Yónamu afowán-áwí'a Éráyakimu úwana
 31 Éráyakimu afowán-áwí'a Méríya úwana
 Méríya afowán-áwí'a Ména úwana
 Ména afowán-áwí'a Mátáta úwana
 Mátáta afowán-áwí'a Nétáani úwana
 Nétáani afowán-áwí'a Téfíti úwana
 32 Téfíti afowán-áwí'a Yési úwana
 Yési afowán-áwí'a Ópétí úwana
 Ópétí afowán-áwí'a Póási úwana
 Póási afowán-áwí'a Sárimoni úwana
 Sárimoni afowán-áwí'a Násóni úwana
 33 Násóni afowán-áwí'a Ámínándapu úwana
 Ámínándapu afowán-áwí'a Ándimini úwana
 Ándimini afowán-áwí'a Ánái úwana
 Ánái afowán-áwí'a Ésíroni úwana
 Ésíroni afowán-áwí'a Pérési úwana
 Pérési afowán-áwí'a Yúndaa úwana
 34 Yúndaa afowán-áwí'a Yékopu úwana
 Yékopu afowán-áwí'a Áísáaki úwana
 Áísáaki afowán-áwí'a Émbaramu úwana
 Émbaramu afowán-áwí'a Téra úwana
 Téra afowán-áwí'a Né'o úwana
 35 Né'o afowán-áwí'a Séráki úwana
 Séráki afowán-áwí'a Ríyu úwana
 Ríyu afowán-áwí'a Péréki úwana
 Péréki afowán-áwí'a Ípa úwana
 Ípa afowán-áwí'a Síra úwana
 36 Síra afowán-áwí'a Kénaani úwana
 Kénaani afowán-áwí'a Áfákisati úwana
 Áfákisati afowán-áwí'a Sému úwana
 Sému afowán-áwí'a Nówaa úwana
 Nówaa afowán-áwí'a Rémeiki úwana
 37 Rémeiki afowán-áwí'a Métúsara úwana
 Métúsara afowán-áwí'a Ínóki úwana

Ínoki afowán-áwí'a Yéréti úwana
 Yéréti afowán-áwí'a Má'árariri úwana
 Má'árariri afowán-áwí'a Kénaani úwana
³⁸ Kénaani afowán-áwí'a Ínosi úwana
 Ínosi afowán-áwí'a Séti úwana
 Séti afowán-áwí'a Ándámu wemá
 Maníkón-áánimban-iye.

Miwí Ísun-aíwá'ná owé-ímáyáá uráawe.

4

*Waántawanko Ísumba ma'mái mo awánarain-aai.
 Mátíyu 4:1-11, Mááka 1:12-13*

¹ Yóni Ísumba nombá maiyankónka'a Maníkóní Ufaen-ámútánkó Ísumba óraa'a uwánkena simámuwana Ísu Yóndani-nomba tuwéna máásai-marafa'a komérowana

² waántawanko Ísu sáwí'o índa awánánae súwana Ísu ímba tómbó nóm̄ba ména ayáátáák'a 40 no'waamba waúwana áfááran-aai tówana

³ waántawanko séna emá Maníkón-ááninko úne wésempo maanóntánkóntáfē tómbá úréna'a naanó siyó súwana

⁴ Ísu séna Maníkón-aai aúfáífinkemba séna
 tómbó náiyawi aantemba waási ímba fasi'átinkainifo Maníkómó siyáintemba
 seyaafá'á iyana fasi'átinkainiye

siyáimba pó'a emó sénda ímba miyá ónaumne súwana

⁵ waántawanko Ísumba áí'maena iyéna minuwóiyáán-úmai seyaafá'-máráfá'ó káráwiyon-kwaasi aráánamena

⁶ séna seyaafá'-máráfá'á káráwiyuwo sénamo símakaimba moóráwigomba kesí imáyáafinkemba kanaa'á tíménda isa'á embá áménana enáwíko iyíníye.

⁷ Ken-ímáyáámó mósá máréná'o é'a káráwiyi-kisau áména káráwiyuwo waántawanko súwana

⁸ Ísu séna Maníkón-aai aúfáífinkemba séna
 kentí Fasi'aénkó Maníkómpá'á imáyáá
 é'a wenáwí'-aantemba mósá maré'a wení
 kisau aantemba máéro

siyáifo emó sénda ímba miyá ónaumne súwana

⁹⁻¹¹ waántawanko Ísumba áí'maena Yérúsaremu-naopa'a wéna óraa'-amaan-dankoni amifa'á móankena séna Maníkón-aai aúfáífinkemba séna
 Maníkó wiyómpakemba wení kisau-waasisomba
 ti'maráínasa enká'á káráwiyonaaawe.

Moóráfimba séna
 óntank'a aísamai turaráanafo
 sésa tiyáántandesa faramónááwe
 siyáife. Mindásafe emá Maníkón-ááninko úne wésempo maankákémbá ásáfenasa
 wiyómpakewi farámbaes marapá'á múankaaro waántawanko súwana

¹² Ísu séna Maníkón-aai aúfáífinkemba é'a miyá siyéna moórá-aiiwara'a séna
 kentí Fasi'aénkó Maníkómbá
 áísai úmai isánqe ímba seró

siyáimba emó séndantembo miyámó ékaa Maníkómbá
 áísai úmai isáúsino. Mindásafemo emó sénda ímba miyá ónaumne Ísu súwana
¹³ waántawanko seyaafá-tántáátáfēna Ísumba áísai uwásuwena séna kárika aneka'á
 taáísai ónaumne séna auwéna kóuraiye.

*Ísu wení kísaumo ómbakain-aai.
 Mátíyu 4:12-17, Mááka 1:14-15*

¹⁴ Kúwana Maníkóní Ufaen-ámútánkóní fasi'aénkó Ísumpimba wérowana Ísu máásai-marafa'a tuwéna Káríri-marafa'a komérohana wenááigo seyaafá'-máráfá'á wété úwana

¹⁵ miwítí ámáán-daumpimpa'a

Ísu simátimuwasá seyaafá'nánká wenawí'a mósá makáawe.

Násaretifakewi Ísumba tínaaembo uwánkaraan-aai.

Mátyu 13:53-58, Máká 6:1-6

¹⁶ Minkákémbá Ísu kárikomo maé'éún-daopa'a Násaretifa'a koména Yúndaa-waasi ámáán-aaimo ísón-kanaa aasiyaasi-kánáá ámáán-daumpa'a imáéntemba miyáumai iména Maníkón-aai aúfáífinkembo simátimindasafena íyafasinowasa

¹⁷ naaofá'á Maníkón-aaimo siyowi Áísaya agaimakón-kwandaai ámúwana maiyéna fariyéna moórá-aai awánéna séna

¹⁸ Fasi'aénkóní ámútanko kesé'a méraiye. Úwoi-waasisafe kesí ásé-aai kosimátimiyo séna si'mákaifo Fasi'aénkóní ámútanko kesé'a méraiye. Ta'ótokaan-kwaasisafe'a kemá faútinkáana'a méraaro siyé-áái kosimátimiyo. Túrambo kafíkain-kwaasisafe aneka'á túrambo awánáíyan-aai kosimátimiyo. Tirumbó umbaimó táinda-waasisafena minúmbáí-tántáá'á tai'áiníye siyé-áái kosimátimiyo.

¹⁹ Fasi'aénkó wení waási kawe'ó uwátinkainda-kanaagon-aai kosimátimiyo séna si'mákaiye agaimaréna siyáye Ísu simásuwena

²⁰ mináufáí-wándááí owepámai káráwiyyimba aména aaí simátimindasafena mara'á mérowasa mindáúmpá'ó méron-kwaasi aaí sínena úwasa aúrampimba karákówana

²¹ Ísu séna minááímó súna'o isérón-aai afora'á paápé iye súwasa

²² isésa aifa'á kawel'-áái siyé sésa aamoí uwánkesa ánaaemba óraa'-imayaa ésa sésa Yósepín-ááninko éna maankákéwí éna kesáámó úndanten-kwaasin-ifo nórá sénawa miyán-áái siyó suwaná

²³ Ísu séna waási waé'mai-aai sésa emá tíyofaan-waasi ómpo enáúra'a eyááríka kawe'án-uwo wésewe. Minááí kentáf'e'a simásuwe sé'a Kápaneamu-naopa'a kawekísáú maiyáanata ísaraumpo maankál'a ení naaópa'wara'a miyán-kísáú mauwó kentáf'e'a síyambanifo

²⁴ érai'a simátime súne. Maníkón-qaimo simátímíwai wení waásifa'a Maníkón-aai kosimátiminamо wimbá wenamááraa sésa kesáámó úndanten-kwaasin-iye sésa wenawí'a ímba mósá wémaraawe.

²⁵ Érai'-aai sénaumpo ísáaro. Naaofá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Íráiyaa méronka'a kaumbo-áátáí úmai afá'móráe-wiyomba maisuwéna ímba aa'á téna aawaí tówana minkánáá Ísareri-waasiti marafá'á keto'-ínimbá sáwifa'a mérowana

²⁶ Maníkó ímba minkétó'-ínimbá kotúwa'nai ínone séna fí'om-barafaken-keto'-inimba Sáíndóni-marafa'a Sárefati-naopaken-ininkomba koáwa'nai uwó séna Maníkó Íráiyaaumba ai'marówana kuráiye.

²⁷ Naaofá'á moóráwigo Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Íráisa méronka'a Ísareri-waasiti marafá'á túmo námombo kón-kwaasi sáwifa'a mérowana Maníkó minkwáásisómbá ímbo asófatinkaraimbanifo fí'om-barafa'a Síriyaa-marafaken-kwaasi áúmo námombo kón-kwaasigon-awi'a Néamanimba asófankaraiye Ísu súwasa

²⁸ minámáán-dáúmpá'ó mérowi isésa imáyáa ésa kentáásaféna Maníkó ímba túwa'nai ínaye Ísu wékiye sésa tirunkó ika fówasa

²⁹ íyafasinesa Ísumba ta'ótokesa tafisímaesa máápa'a kúwákárúwesa miwítí naaó'-omapa ámémpe'a famétuwanaesa uwaná

³⁰ énifo Ísu tufíntuwena kóuraiye.

Arumpimbá sáwí-amutambo mérowin-aai.

Mááka 1:21-28

³¹ Ísu Káríri-marafa'a Kápaneamu-naopa'a koména Yúndaa-waasi ámáán-aaimo ísón-kanaara'a ámáán-daumpa'a iména aaí simátimuwasá

³² isésa óraaka'o súntafesa óraa'-waasigoraamba siyé sésa táátafesa uráawe.

³³ Táátafesa uwaná minámáán-dáúmpá'a moóráwigo sáwí-amutambo wenarumpimbó méron-kwaasigo óraaka séna

³⁴ Ísu Násaretifikewi óne, Kentáá nórawa ínewa'ono tasínkambaisaawa tai'áinono. Embá awánáúndawi Maníkóní kawe-kísáú-wáásígó óne súwana

³⁵ Ísu sáwí-amutankontafena óraqka séna aseré minkwáásí auwé kóuwo súwana misáwí-ámútánkó minkwáásí famé'auwowana túranka'a tanaa fówana ímba sáwí'o uwánkomba úwoi kóuwasa

³⁶ awánésa táátafesa ésa keáimbá sésa nórán-aaiya wésiyo. Fasi'aén-áái sáwí-amutantafena óraaka simátímísasa tirumpinkémbá wégowe suwaná

³⁷ miyán-áái Ísun-aai mináémpá'a wété úwasa ísaraawe.

Ísu tí'o ún-kwaasimo asófatinkarain-aai.

Mátiyu 8:14-17, Mááka 1:29-34

³⁸ Ísowana Ísu minámáán-dáúmpá'a tuwéna Sáímonini naaúmpa'o iyúmba Sáímonin-áráandaomba áuiya kówana mérowasa Ísumba simámúwana

³⁹ iséna wempá'a téna áuiyagontafena séna tai'aaó súwana mináúiyá tai'ówana íyáfasinwena tómbá agaimái tímakaiye.

⁴⁰ Úwasa fenómpinka'a fí'o-fí'on-tí'o ún-kwaasi tí'maesá Ísumpa'a tuwaná ayáámba ta'ótotorowasa asófaraawe.

⁴¹ Miyá úwasa sáwí-amutantomba sáwifa'-waasi tirumpinkémbá tiywésa óraaka sésa Maníkón-ááninko óne simásuwesa kóuraawe. Sáwí-amutambo imáyáá ésa Ísuntafesa Maníkómó íyáfasinankaraiwai iyé-ímáyáá untáfena Ísu aséráaro súwasa tiywésa kóuraawe.

Yúndiyaa-aempa'o Ísu simátímakain-aai.

Mááka 1:35-39

⁴² Kóuwana aafáúmó íyáúsunka'a Ísu mindáópa'a tuwéna Maníkómpá'a inaimó síndasafena ímba waásimo méropá'a komérowasa ayaafái úmai awánésa sésa kónafo keséta méraao suwaná

⁴³ Ísu séna fí'on-daopimpa'wara'a ásé-aai Maníkó wení waásimo kawáánin-aai kosimátimenaumne. Miyámó ondasáfena Maníkó si'mákaisa'a kunkáumne séna

⁴⁴ tiywéna Yúndiyaa-aempa'a koména ámáán-daumpimpa'a simátíma'maena iyáyiye.

5

Ísu wení kísau-waasimo táántarain-aai.

Mátiyu 4:18-22, Mááka 1:16-20

¹ Moórá-kanaa Ísu nonkwaaúnkóní áwáífa'-awi'a Kénésárétifa'a mérowasa Maníkón-aai isánæ sésa tóso ésa famé'maesá tuwaná

²⁻³ kae'á kári'-nompín-taomba nonáámááífa'a wérowaná moórá Sáímoninde wérowaná awánówasa mófáá'o tóróyan-kwaasi mindómpín-táómba tuwésa mare'mare'-únámbá wénonkwiyuwana mintáómba úwoi wérowaná awánéna Sáímonini nompín-táómpimba íyátena Sáímonintafena séna ewaa'á maimaié waaó súwana ewaa'áfafúsúmaena nonáwáífa'a kúwana Ísu mimpimbá mara'-ména seyaafá'-wáásí simátímakaiye.

⁴ Simátimena Sáimonintafena séna nompín-táómbafafúsúmae nonafufumpá'á kuré ewé ení waásiye mare'mare'-únámbá túwewana nompímbá kumína'a mófáá'a fasínáqro súwana

⁵ Sáimoni séna óraakoo káfél-no'waamba miyámó úmæ iyúndasa ínta mófááta toráúndasa úwoisa méraumpo emó séndantemba ónaumne séna

⁶ nonafufumpá'á wésa mare'mare'-únámbá túwówana nompímbá kumuwana sáwífa'-mofaa'a minúnámpímbá ówitena tararáráántamba úwasa

⁷ moórá-nompin-taompimba miwítí waási mérowasa awánésa tiyáán-tuwa'a'esa tasúwa'nai oro suwasá tésa minkáé-táómpimba mófáá'a mósá márówana ówitena umbái téna nompímbó kúwaféráráántamba úwana

⁸ Sáimoni Pítaa miyámó úmba awánéna Ísu óraakon-iye séna aísamaifimba kífaena séna Fasi'aénkoo sáwí-waasi úmpo siyuwé waaó siyáie.

⁹ Sáwífa'-mofaa'o tóróntafena Pítawee wesé'o méron-kwaasiye táátafesa uwásá

¹⁰ Sáimoniye mófáá'o to'maésarai nuyawi Sépétin-ááninkai-tuwi'a moóráwigo Yémisi úwana moóráwigo Yóni mindáraiye táátafesarai uyaná Sáimoni Pítaa Ísuntafena séna Fasi'aénkoo sáwí-waasi úmpo siyuwé waaó súwana Ísu séna ímba áá'a íno. Mófáá'o to'maé wénomba minkísáú ifátuwe'a káfél'a waási tafisíyasa kesiráái wáero súwasa

¹¹ mindómpín-táómbatafisímaesa nonáámááifa'a mámaresa miwítí kísau ifátuwesa Ísumba arááiwakaawe.

Ísu námombo kón-kwaasi kawe'ó uwánkarain-aai.

Mátíyu 8:1-4, Mááka 1:40-45

¹² Moórá-kanaa Ísu moórá-naopa'a mérowana moóráwigo seyaafá'-áúfá'ónámombo kón-kwaasi Ísumba awánéna óraakon-iye séna aísamaifimba takífaena séna kentáfénamo ankáínamo e kanaa'a aúí'a uwásinkainone súwana

¹³ Ísu ayáámba anel'a ta'ótorena séna miyá ónaumpo enáúra'a karefó'a kawáúwiye súwana minúwóiyáámbá kawáúguwana

¹⁴ Ísu óraaka séna enáúra'a kawáúwifo naaofá'ó Mósesemo siyáintemba ámáán-kisau-waasifa'a wéma enáú máaraatime póima tímínasa Maníkóntafesa ísámai tufú'mai agaíyasa seyaafá'nánká awánésa áúrakemba kawáúwiye sénááwe. Énifo enáúra'o uwánkaunda-aai simátimunafo sé waaó Ísu súwana

¹⁵ ifátuwena kawe'ó uwánkon-aai simátmámaena iyúwana minááigó naaó'-nao'a wéte úwasa sáwífa'nanka tóso ésa wenáái wéise'a onaná tí'o

in-kwáásí asófatinkainkwae sésa tóso uwaná

¹⁶ énifo Ísu Maníkómpá'a inaimo síndasafena máásai-marafa'a kógo uráie.

Ísu aísamaimo pukówaimba kawe'ó uwánkarain-aai.

Mátíyu 9:1-8, Mááka 2:1-12

¹⁷ Moórá-kanaa tuwímbai ámáán-kawaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé Yérúsaremu-naopakene Káríri-aempakene Yúndiyaa-aempakene tóso ésa Ísu moórá-naumpa'a aaimó wésimatimumba taísaraawe. Maníkó Ísumba asófatinkainda-fasi'aembamáuwana mérowasa

¹⁸ tuwímbai aísamaimo pukówimba wandaafímbá marésa taawiya'maé tésa Ísumpa'a máánkáananasaka kawe'á ínkwaé sésa tumbá

¹⁹ mindáúmpá'a sáwífa'-waasi sisipáá uwásá ímba kanaa'ó íyóraantamba ésa naanamifa'a taawiya'maé imésa afaa'á aúsmáresa ándára ta'ótoresa túwówana kumémena waásifimbo Ísumo mérompimba aúranka'a kumuwana

²⁰ Ísu taawiya'maésamo tun-kwáásimó érai'a kawe'á uwánkainiye-imayaamo umbá Ísu tuwánéna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna kesí waásiyo ení sáwí-imayaamaiyauwáumne súwasa

²¹ ámáán-kawaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé keáimbá sésa Maníkó weyáá sáwí-imayaá maitiyuwáínífo waási ímba miyá ónááfo Maníkómbá karaánáá'a ánkáíye suwaná

²² Ísu minímáyáámó umbá iséna séna nórä séra miyán-ímáyáá wéoo.

²³ Moóráwigo aísamaimo pukáindawintafena sénamo ení sáwí-imayaá maiyuwáúmne sínasamo ésa éraira sí karorá sító sénááwe. Énifo moóráwigomo aísamaimo pukáindawintafena sénamo eyááríka'a iyáfasiné waaó sínasamo ésa éraira sí karorá sító awánánááwe.

²⁴ Kemá waási úranko marapá'ó méraunda waásiti sáwí-imayaá maitiyuwáanda-fasi'aembä tokáumpo aráátíménda awánánááwe séna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna isaaó. Íyáfasiné ení wandaai maímaé ení naaópa'a waaó súwana

²⁵ túranka'a iyáfasinewa wení wandaai wémaena Maníkón-áwí'a mósa maréna wení naaópa'a kúwasa

²⁶ seyaafá'nánká táátafesa ésa Maníkón-áwí'a mósa maréna sésa ímbo awánáúndai'a isatá awánáúmne sésa táátafesa ésa tiyáámba tóipimba fáákaawe.

Ísu Rífáimbo áántarain-aai.

Mátíyu 9:9-13, Mááka 2:13-17

²⁷ Ánaaembä Ísu aampa'a wéwena awánómba taakisi-kísáúmó maúwain-awi'a Rífái taakisimó máún-daumpa'a mérowana Ísu awánéna séna iyáfasiné kesé'a tiyó súwana

²⁸ iyáfasinena seyaafá-tántáá'a tuwéna wembá arááíwa'mae wéna

²⁹ Ísuwe'o náíndasafena wení naaúmpa'a óraa-tomba agaúwasa taakisimó máún-kwaasiye fí'o-fi'on-kwaasiye Rífáini naaúmpa'a tamésa mindáraise'a tamésa tawémadowasa

³⁰ ámáán-kawaa-waasiye miwítí ámáámbo sun-kwáásiyé Ísuní kísau-waasisafesa aaisambá tiyésa tísai esa sésa taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwí'o on-kwáásisé'a tómbá wénaao suwaná

³¹ Ísu iséna séna tiyofaan-kwaasi kawé'-úmaimo méraan-kwaasi ímba wétuwa'nai-ofo tí'o in-kwáásí wétuwa'nai-owe.

³² Mindásafe'a arupíse úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'a tíwae sé'a ímba kunkáumpo sáwí'o úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'a tíwae sé'a kunkáumne

Ísu siyáíye.

Tómbó aawentamó on-áái.

Mátíyu 9:14-17, Mááka 2:18-22

³³ Suwasá tuwímbai Ísuntafesa sésa Yóni nombó maitínkáíwaini kísau-waasi moórá-mora-kanaa Maníkóntafesa imáyáá ésa tómbá ímba wénesa inaí aantemba wésewasa ámáán-kawaa-waasiti kísau-waasiwara'a miyá wéofo ení kísau-waasi ímba miyá ombá tóné noné úwoi wénaawe. Nórä sésawa miyá wéoo suwaná

³⁴ Ísu séna moóráwigo aaremó maíndawi amááraasomba tanómbo kautimínda miwísé'a mérainasa aamoí ésa mintómbá ímba a'áo sénááfo úwoi nánááwe.

³⁵ Ánaaembä minkwáásígombá áí'mae kóiyana minkánáá amááraasomba tirunkó sáwí'a ínasa tómbá a'áo sénááwe Ísu séna wemó ánaaembä tiywénamo iyíndasafena minááí siyáíye.

³⁶ Ísu minááí simátimena maarán-áái waé'mai-aai séna ááéraan-ampantamo afaa'ó wéraisasamo ombá aú-ampanta ímba kárámai wéfaruwowe. Miyámó iyana aú-ampantago sáwí'a ínana ááéraan-ampantago aú-ampantaraamba ímba íníye.

37 Aú-anda-aran-domba ááéraa-sipisipi-asi-anafeumpimba ímba wéfatimaraawe. Miyámó íyanamo éna aú-anda-aran-donko óra'a éna ááéraan-anafeumba kafaména sáwí'a ínana mindómbá úwoifa'a fatiwiniye.

38 Mindásafesa aú-anda-aran-domba aú-sipisipi-asi-anafeumpimba wéfatimaraawe.

39 Ááéraan-anda-aran-dombo naawímó ombá sésa ááéraan-anda-aran-donko ásé wéiye sésa aú-anda-aran-domba ímba sínkáíye wésewe.

6

Ísu sambaatisáfénamo siyáiin-aai.

Mátíyu 12:1-8, Mááka 2:23-28

1 Moórá-kanaa Yúndaa-waasimo saagon-kánáárá'á Ísuwe wení kísau-waasiye kísaufa'a wíti-ton-kísaufa'a wéwesa wení kísau-waasi wíti-aramba kútúmai ási pítuwesa nowasá

2 ámáán-kawaa-waasi tuwímbai tuwánésa sésa saagaan-kánáá aambá fái'makaawa'a nórá séra miyá wéoo suwaná

3 Ísu séna naaofá'á Téfítimo uráimba aúfáifimbo agaimakáin-aaigoni áwáu ímba ísaraawe. Téfítiye wení waásiye táái tówana

4 Téfíti Maníkóní ámáán-daumpa'a iyéna Maníkón-aúranka'o makón-tomba imaiyéna wénena wení waási timúwasa naráwe. Mintómbá úwoi-waasi ímbo né'ómbanifo ámáán-kísau-waasi aantembo né'ómbariye. Téfíti mintómbá imaiyéna timúwasa nonká'á Maníkó ímbo aaisambá siyáimbanifo kesí waási miyá owa'á aaisambá ímbo seráámbá wésewe.

5 Wiyómpakembá waási úranko pó'a saagaan-kánáárá'ó káráwiyaundawi úmpo saagaan-kánáárá'ó waásimo kísau máémba kendén-iye Ísu siyáie.

Ayáámbo kemporarán-kwaasigon-aai.

Mátíyu 12:9-14, Mááka 3:1-6

6 Moórá-kanaa Yúndaa-waasimo saagon-kánáárá'á Ísu ámáán-daumpa'a iyéna wésimatimuwaná moóráwigo ayáánúrapa'-ayaambo kemporarón-kwaasi mérowasa

7 ámáán-kawaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé mésa Ísuntafesa saagáiyá póna minkwáásimó kawe'ó uwánkainataamo éta ta'ótó'maisa aaifintá maiyankánaumne sésq Ísumba awánomba

8 Ísu minímáyáámó umbá iséna ayáámbo kemporarón-kwaasisafena séna íyáfasine kemó méraundara'a imauwó súwana íyáfasinena Ísumpa'a túranka imaúwana

9 Ísu miwísáfena séna moórá-aaísafe'a tísai ónqe'a súne. Kentáásí ámáán-aaifimba nón-aaíya wéraiyo. Saagaan-kánáárá pótá kawe-kísáúsáwá máúm sáwí-kisausaawa wémaumno. Waási túwa'nai onasasáwá kawerá óna tínkamonasasaawa puwónááo tísai ena súwasa ímba aaí suwaná

10 Ísu mótuwana-metuwaná éna ayáámbo kemporarón-kwaasisafena séna enayáámba fárútuwaa súwana ayáámba fárútuwana kawe'á uwánkowana

11 miwí tirumbá áfááraumai sáwí'a úwasa nórá úmaisaawa tufuwónaumno sésa kemó mérompimba keáimbá siyáawe.

Ísu wení kísau-waasimo táántarain-aai.

Mátíyu 10:1-4, Mááka 3:13-19

12 Minkánáárá'á Ísu fenómpinka omápa'a iména ímba aúmá waéna Maníkómpá'á inaí símae wéiyuwana

13 siyarówana Ísumbo arááíwa'mae kun-kwáásí táántowasa íyúwana minkwáásífinkémbá sisamaifakembá kae'á kumbaimái-waasi toráumai séna kesí aantá-waasin-owe séna túwí'a siyáie.

14 Miwí túwí'a séna moóráwigo Sáímoniye séna
aú-awi'a Pítawé simánkena moóráwigo Pítawé-áfáko Énduruni moóráwigo Yémísini
moóráwigo Yónini moóráwigo Fíripíni moóráwigo Pátóromiyuni

15 moóráwigo Mátíyuni moóráwigo Tómaasini moóráwigo Árafíásin-ááninko Yémísini
moóráwigo Sáímoni wemá Rómé-kamani-waasi ti'mátuwanae siyáiwaini

16 moóráwigo Yémísin-ááninko Yúndasini moóráwigo Yúndasi-Ísakerioti wemá
ánaaembá Ísumba wení namuro-wáásimó aráátímakaiwai miyáumai-waasi Ísu
táántaraiye.

Ísu sáwífa'-waasifimba kísaumo maiyáin-aai.

Mátíyu 4:23-25

17 Omápakemba Ísu miwísé'a arúfá'á kumbérwasa wembó arááiwáún-kwaasi
sáwífa'nanka Yúndiyaa-aempakene Yérúsaremu-naopakene Táyaa-naopa'e Sáíndóni-
naopa'-non-awaifakene sáwífa'-waasisomba tamésa

18 Ísun-aai isánae sésa tí'o ún-kwaasiwara'a asófatinkainkwae sésa tóso ésa
sáwí-amutamba tirumpimbó méron-kwaasiwara'a tóso uwaná Ísu sáwí-amutamba
tirumpinkémbá maitiyuwówasa

19 tí'o ún-kwaasi Ísun-ané'a ta'ótoraanana sí'a tai'áinkwae sésa miyá uwaná
fasi'aémbá tokéna póna mintí'a asófatinkaraiye.

Tirunkó kawe'á éna sáwí'a énamo índa-aai.

Mátíyu 5:1-12

20 Ísu miyá uwátinkena wení kísaum-waasi tuwánéna séna kembiwí Maníkó súwa'nai
ínkwaemo sewí Maníkó miwí kawé'á uwátinkena miwíyá'á wégawaaniye.

21 Káfé'a tááimo wétaiwai tirunkó fetóí ína'a méraaro. Maníkó kanaá uwátinkainye.
Káfé'a tirunkó sáwí'a isa'a ifi'ó wétaawi tirunkó fetóí ína'a méraaro. Tirunkó kawé'á
ína'a wíyáái ónááwe.

22 Kembiwí kemá waási úranko kumpáápé uráundawintafe'a fasi'ámaimo méraawi
waási tínaaembó uwátinkesa tíyámbo uwátinkesa sáwí-aaímo simátinkesa sáwí-waasin-
owemo sýambá tirunkó fetóí ína'a méraaro.

23 Miyá íya'a tirunkó kawé'á ína'a imá wéte'a wíyómpakemba kentí kawé'-méyámbá
maénááwe. Naaofá'a miwí tíwá'ná miyá ésa Maníkón-aaímo simátímakaawi sáwí'a
uwátínkaraawe.

24 Énifo marapákén-tántáá'ó makáawi káráwiyoro. Tirunkó kawé'ó wéin-tantaa'a é'a
makáambá pó'a ímba moórá kawé'-méyámbá maénááwe.

25 Káfé'a tímú'o faiwáí káráwiyoro. Ánaaembá táái táíníye. Káfé'a wíyááímo owí
káráwiyoro. Ánaaembá ifi'á tánááwe.

26 Naaofá'a kentíwá'ná karó'-ááímo simátímakaawi-tuwi'a mósa makáambá pósá
miyámó sésamo kentúwí'o mósa méréwá'o é'a káráwiyoro Ísu siyáíye.

Namuro-wáásí kawé'á uwátínkáaro-aai.

Mátíyu 5:38-48

27 Ísu simátimena séna kemó simátíménda-aai ísáaro. Kesááimo isé'o é'a kentí
namuro-wáásí tirumbá kawé'á uwátinke'a tíyámbo uwátínkéwi kawé'á uwátínkáaro.

28 Sáwí-aaímo simátímékéwi kawé'á uwátínkáaro. Sáwí'o uwátínkéwimo é'a
Maníkómpá'a inaí símai miwí túwá'nai oro.

29 Táá'o tuwaumíya'o é'a ímba anondáá tíméndo'a aneka'a waé-tíméro. Kentí
unáánkwátói maiyésa sésa aneka'a maénæ síya'o é'a ímba a'láo seró.

30 Moórá-tantaa'a simiyó síya'o é'a úwoi tíméro. Kendémó moórá-tantaa'o maíya'o
é'a ímba fuwafí sé'a síméro seró.

³¹ Kembó tirááímo táínda-i'o úmaimo túwa'nai íya'a miwí miyáumai túwa'nai oro Ísu siyákiye.

³² Ísu simátimena séna seyaafá'nánká kentí waási-imayaamo owasamó ombá anondáá miwí-ímáyáá wéowe. Sáwi'o on-kwáásí ímba kawe'-wáásí ombánifo miwítí waási-imayaamo owasamó ombá anondáá miwí-ímáyáá wéowe. Miyáumaimo kentí waási-imayaam aantembo íyanamo éna Maníkó ímba kawe'-méyámbá timínifo kentí namuro-wáásíwárá'á imáyáá tíméro.

³³ Seyaafá'nánká kawe'ó uwátinkáán-kwaasi kawe'á wéuwatinkaawe. Sáwi-waasiwara'a miyá wéowe. Miyámó onten-úmai kawe'ó uwátinkáán-kwaasi aantembo kawe'ó uwátinkéwanamo éna Maníkó ímba kawe'án-owe síníye. Kentí namuro-wáásíwárá kawe'á uwátinkáaro.

³⁴ Sáwi-waasi ánaaemba siménááwe-imayaam ésa wétimewe. Ánaaemba timíyan-kwaasi aantembo timíyanamo éna Maníkó ímba kawe'án-owe síníye. Ánaaemba siménááwe-imayaam ímbo íyamba úwoi tíméro.

³⁵ Kentí namuro-wáásí kawe'á uwátinke'a imáyáá tíméro. Anondáá simíwae-imayaam ímbo íyamba úwoi tíméro. Miyámó íyambo é'a Maníkómpákembá kawe'-méyámbá maénááwe. Maníkó wentáfesa ímba súwimo sen-kwáásí úwoi túwa'nai ena sáwi-waasiwara'a miyá isasá pósá waási kembiwí miyámó ombá tuwánésa sésa Maníkó wíyómpakewin-áánintomban-owe sénááwe.

³⁶ Kentifo arumbó uwátinkáíntemba miyán-oro Ísu siyákiye.

Ímba sáwi-aai simátíméromo siyáin-aai.

Mátíyu 7:1-5

³⁷ Tuwáné'o é'a sáwi-waasiye síyanamo éna Maníkó kentáfénawara'a miyá sínífo tuwáné'o é'a sáwi-waasiye sefó. Umbai-tántáá'ó timíyanamo éna Maníkó kenkwárá'á miyá ínifo umbai-tántáá'á tímefo. Sáwi'o uwátinkaiya'o é'a mintántáá'á ímba imáyáamo íyamba ifátuwáaro. Miyámó íyanamo éna Maníkó kemó sáwi'o ombá maitiyuwáíníye.

³⁸ Timíyantemba Maníkó anondáá kembá timíníye. Tómbó tíméwasamo nawááesa aráá'o máráántemba Maníkó miyá úmai sáwifa-tantaa'a timíníye. Miyáumaimo tíméntemba Maníkó miyá íníye Ísu siyákiye.

³⁹ Ísu simátimena waé'mai-aai séna moórá aúgafitawi moórá aúgafitawimba ayáán-to'maesarai ímba kanaa'á kóyááfo miyámó ésaraimo ésarai maipímbá tanaambá fáyááye.

⁴⁰ Iyámpóiimo ésa uwáítáí'-on-kwáásí ímba íyáákanaafo miwí táái ísámaesa íyantemba ónááwe Ísu siyákiye.

⁴¹ Ísu simátimena séna kentúrampimba iya-arumbó wéraisa'o ombá ímbo awánaamba kentí waási tuwáné'a enaúrampimba ayaantambá wéraiye wésefo ímba miyá seró.

⁴² Kentúrampimbo iya-arumbó ímbo awánaamba nórá séra kentí waási túrampinkemba tiyaantambá maitiyuwánae wéseo. Kaumbo-kae'-ááíwárá'-wáásín-ifo kentúrampinkemba iya-arumbá maisuké'a tuwáné'a kentí waási túrampinkemba tiyaantambá kanaa'á maitiyuwánááwe Ísu siyákiye.

Taaigó arambó íyáin-aai.

Mátíyu 7:16-20, Mátíyu 12:33-35

⁴³ Ísu simátimena séna kawe-táigó ímba sáwi-aramba íyáísana sáwi-taigo ímba kawe'-árámbá wéiyáifo

⁴⁴ mintáígón-aramba awánésa sáwi-taiye

kawe-táiyé wésewe. Fekómó éna ímba áwiyanda-arankaamba iyáínífo fe'-arambá iyáíníye. Antirígó afo'afáá'-arankaamba ímba iyáínífo antirí-aramba iyáíníye.

⁴⁵ Miyáumai kawe'-wáásí kawe'-ímáyááfínkémbá kawe-kísáú máéwasa sáwi-waasi sáwi-imayaafinkemba sáwi-kisau wémaewe. Tirumpin-ímáyááfínkémbá wésewe Ísu siyáye.

Naambó uráyawi-taai.

Mátíyu 7:24-27

⁴⁶ Ísu simátimena séna kentáfesa óraako óne sembánifo kemó simátimunda-aai ímba arááíwa'mai kawe'-á wéowe.

⁴⁷ Kempá'ó tésa kesáái isésa

kawe'-úmaimo arááíwaiyawi miyán-kwáásimó simátíméndara'a ísáaro.

⁴⁸ Naambá ónæ sésa marafimbá mai'á u'mae kumémesa óntamba kusaafá ésa minká'á naamayáámba mufaimai naambá úmaraiyana aa'á téna óraa'-nomba fínana mindámbá ímbo tawisínda fasi'ámai wéena óntanka'-namba póna úwoi wéíniye. Miyaráán-úmai waásimo kempá'ó tésa kesáái isésa kawe'-úmaimo arááíwáéwi fasi'ámai ménaawe.

⁴⁹ Énifo kesáái isésamo ímbo kawe'-úmaimo isáiyawi miyán-kwáásimó simátíméndara'a ísáaro. Naambá ónæ sésa ímba mai'ó ukésamo íyamba paáká'á úmakaifyana óraa'-a'a téna nombá fiyéna mindámbá tawísísuwainana sáwi'a ínaye. Miyaráán-úmai ímbo kesáái ísámaimo kawe'-ó íyawi ímba fasi'ámai ménaawe Ísu siyáye.

7

Rómu-i-waasigon-aai.

Mátíyu 8:5-13

¹ Ísu mináyáátáá'-ááí simátimena Kápaneamu-naopa'a kúwana

² Rómu-i-waasiti kawáágó wení kisau-waasi aráái tówimba áí'a úwana puwíndasafena wéuwana

³ minkáwáágó Ísumo taméron-aai iséna Yúndaa-oraal'-waasisafena séna Ísumba koáí'mae tiyana taasófankaino séna ti'marówasa

⁴⁻⁵ Ísumpa'a óraaka kosésa minkáwáágó Yúndaa-waasisa súwa'nai ena kentáásí ámáán-damba úmakaifo kawe'-wáásí po kawe'-úmai koáwa'nai ínone suwaná

⁶ Ísu iséna miwisé'a wéna minkáwáágóní naambá ewaal'ó wéronka'a kúwana minkáwáágó wení waási simátimena séna Ísumba kosimáme'a maará seró. Óraakoo kentáásí kawáágó séna kemá kári'-waasi úmpo emá óraa'-waasi ómpo ifátuwe kesí naaúmpa'a ímba iyínone.

⁷ Mindásafe'a ímba empá'a kosimámakaumpo ímba kesí naaúmpa'o íyínda úwoi aaí aantemba sinaná kesí kisau-waasi asófáíno.

⁸ Kewará'a kawáá-kísáúgóní áwáuma awánáúnda kesí kawáágó sisa'a wení kisau maé'a kesí i-wáásísafé'a súnasa kesí kisau wémaewe. Moóráwigontafe sé'a waaó súnana wisá'a moóráwigontafe sé'a tiyó súnana tisa'a kesí kisau-waasisafe'a miyá uwómó súndantemba miyá wéiye siyé. Ísumba kosimáméro súwasa ti'marówi tésa tasimámúwana

⁹ Ísu minááí iséna áátafena éna kowaeréna wembó arááíwa'mae kun-kwáásísontáfena séna simátime sé'a minkwáásí Rómu-waasigo kentáfena súwa'nai índa-fasi'aembä tokáiye wésifo kesí waási Ísareri-waasifinkene fí'on-kwaasifinkene ímba miyán-ááí wésewe Ísu súwasa

¹⁰ ti'marón-kwaasi kouweré tésa taawánomba kisau-waasigo kawe'-úmai mérowasa taawánaraawe.

Ísu moóráwigombo íyáfasinankarain-aai.

11 Ísu kárika'a ména tiyuwéna wení kísau-waasiye sáwifa'-waasiye kúmba Néni-naopa'a wéna

12 mindáókoni óntan-kusaigoni ontará'ó kúnka'a moórá-keto'-ininkon-ááninko puwúwasa taawiya'maésa sáwifa'-waasi anówae wétuwana

13 Fasi'aénkó anówambo awánómba arumbá uwánkena séna ímba ifl'á taaó séna

14 makón-taarera'a kota'ótotorowasa taawiya'maé tun-kwáásí tamáúwana Ísu séna ifó'-wáásígoo íyáfasinao súwana

15 pukómpinkemba íyáfasinena aaí súwana Ísu anówantafena áí'mae waaó súwasa

16 seyaafá'nánká táátafesa ésa Maníkón-áwí'a mósá marésa sésa káf'e'a Maníkón-aaimo sin-kwáásí óraa'-waasi kentááfimbá paápé iye. Maníkó ai'maráísana wení waásisaamo súwa'nai índa-waasisa kúmíye suwaná

17 minááí Ísuntafesamo sun-ááígó Yúndiyaa-aempa'a seyaafá'-áémpá wété uráiyé.

Yóni nombó maitínkáíwain-aai.

Mátíyu 11:2-19

18 Minááígó wété úwasa Yónini kísau-waasi isésa Yónimba kosimámúwana wení kísau-waasiyai táántowasarai tuyaná

19 simátimena séna Ísumba maanááí koáisai okaiyó. Emá kumínonemo siyáawiya'o fí'owawa ónómpo kemá kumíndawimba amu'maránaumno siyé. Kosekaiyó Yóni súwasarai isésarai

20 Ísumpa'a tasimámesarai Yóni nombó maitínkáíwai si'maráísakai empá'á túye. Yónimo simbá kumínonemo siyáawiya'o fí'owawa ónómpo kemá kumíndawimba amu'maránaumno siyé. Ísumba tasimámuyana

21 minkánááfimbá Ísu sáwifa'-waasi fí'o-fí'on-ti'a ún-kwaasi kawe'á uwátinkena sáwí-amutamba tirumpinkémbá wémaitiyuwená túrambo kafíkón-kwaasi túramba awánamai kawe'á uwaná

22 Ísu Yónimo ti'marón-kwaasisafena séna tauwerékai awánááyane isááyane Yónimba kosimáme sékai túrambo kafíkáiwai túramba awánamai kawe'á owaná táá'o káúnkaiwai táá'a ísááwana tísamaimo pukáiwai kawe'-úmai tín-taawaná námombo kaiwái kawe'á uwátinkena pukáan-kwaasi íyáfasantinkena úwoi-waasi ásé-aai simátimena séna

23 kentáfesa ímba kae'l-ímáyáá íyawi tirunkó kawe'á wéiye siyé. Yónimba kosimámékaiyo Ísu súwasarai kuráaye.

24 Yónini kísau-waasiyai tauwerésarai kuyaná Ísu Yónin-aai seyaafá'-wáásí simátimena séna Yóni máásai-marafa'a mérais'a koawáné nórán-imayaawa wéera koawánaraao. Fiyúndá toréna umó móma'mema'o intenkáán-kwáásí Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ímbanifo Yóni ímba miyán-kwáásín-ifo fasilaén-kwáásín-ive.

25 Nórán-imayaawa wéera koawánaraao. Kewe'-únánkwátói úmakain-kwaasi Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ímbanifo miyán-kwáásí kewe'-únánkwátóiwara óntawara'-waasi óraa'-waasiti naaúmpa'a méraawe.

26 Nórán-imayaawa wéera koawánaraao. Maníkón-aaimo siwáí Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ewé Maníkón-aaimo siwáín-ive. Érai'a simátime súne. Wemá Maníkón-aaimo siyáawi íyáákaraiye.

27 Maníkón-aai aúfáífimba Yónin-aai símai agaimaréna séna

Maníkó séna isaaó. Moóráwigomba ai'maráánana kesáái maímaéna ení aifa'á wéna ení aambá wiýiníye siyáiye

agaimaréna siyáimba Yónintafena siyáiye.

²⁸ Simátime sé'a Yónini kísäugo seyaafá'-wáásítí kísäugomba íyáákaisana Maníkó kawe'á uwánkaraifo Maníkó wení waásiya'o kawáánin-kwaasi óraa'-waasiye úwoi-waasiye óraa-kawe'a uwátinkainiye Ísu siyákiye.

²⁹ Taakisimó máún-kwaasiye úwoi-waasiye minááí isésa Maníkómó siyáin-aai érai'-aai póta konanasá nombá maisinkáínkwaesésa Yónimpa'a kuráawe.

³⁰ Énifo Yóni Maníkóní aambó aráátímakaimba ámáán-kawaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé minámbá tínaæemba uwámesa ímba nombó máúmba kóuraawe.

³¹ Ísu moórá-aaiwara'a simátimena séna káfí'o méraan-kwaasi nórán-kwaasiyaanewa sénaumno.

³² Miyán-kwáásiyáámbán-owe. Iyámpoísomba naaópa'a marupímbá mésa áaféma wétesa moórá-aempa'o méraan-iyampoi táántesa sésa tiyé'a imá seró. Moórá-isa súna'a ímba táásái uráawe. Tirumbó in-ísá súna'a ímba ifí'á taráawe siyáawe. Énifo miniyámpoímó uráantemba maaméraan-kwaasi miyá wéowe.

³³ Yóni nombó maitínkáíwai ména ándá-aran-domba ímba wénena Maníkóntáfena imáyáá éna tónkwárá'a ímba wénaisa'a wentáfé sé'a sáwi-amutamba arumpimbó mériwain-iye wésewe.

³⁴ Kemá waási úranko mé'a ándá-aran-donkvara tónkwárá'a náúna'a kentáfé sé'a ándá-aran-done tónté'o námae íyíwai póna taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwi'o on-kwáásítí waásin-iye wésewe.

³⁵ Énifo Maníkó simátímakaintembo owí sésa Maníkó kawe'-ímáyáwáráwín-iye wésewe Ísu siyákiye.

Ísun-aísamaiya'a masawémbo fatýain-aai.

³⁶ Moórá-kanaa ámáán-kawaa-waasigon-awíla Sáímoni Ísuntafena séna kesí naaúmpa'a tómbá tamandaaó súwana wení naaúmpa'a iyéna tómbá iwénowana

³⁷ mindáópaken-aankaro'-ininko Ísu ámáán-kawaa-waasigoni naaúmpa'a ména tómbá wénaiye-aai miníninkó iséna óntan-anafeumpimba asaa-wiyúmbó úm-basawembo wéromba maimaéna

³⁸ mindáúmpá'á iyéna Ísun-ánaaempa'a aísamaifimba iména ifí'á wétowana a'ní ka'maéna Ísun-aísamaiya'a kumuwana miníninkó ayáátáá'-a'nontausamba aísamaiyakemba wéuwaena aísamai wéamo'nena asaa-wiyúmbó úm-basawemba aísamaiya'a fatímarowana

³⁹ ámáán-kawaa-waasigo Ísumbo áántowi awánéna imáyáá éna séna minkwáásígó Maníkón-aaímo siwáímó inkakaa aísamaiya'o ita'ótokain-ininko aankaró'-íninkó

iyé-ímáyáá isinó séna miyán-ímáyáá úwana

⁴⁰ Ísu minkwáásígóntáfena séna Sáímoniyo moórá-aai simámenae súwana minkwáásígó séna óraako siyó súwana

⁴¹ Ísu séna moórágigo óntambo tímiwai ména moórágombá sáwifa'-ontamba siyáánkai-taemo'-ontamba aména moórágombá kári'-ontamba moórá-taemo'-ontamba ámísana

⁴² aanáfómbó amí-kánáá tisasaráí óntqumba ímba wéraisasari saafá uwááesarai wempá'á tiyana séna kanaán-ifo ímba méyámbá maénaumpo kenkáítí méyán-túwi'a tuwigaufatuwaumpo kokaiyó siyákiye-aai Ísu Sáímonimba simámena séna mindásafena miyámó sintáfena minkáé'-wáásígóráí tirunkó aamoí wéuwankaaye. Moórágigo áfááraumai aamoí wéuwankaimba náawa'iyo Ísu áísai ena súwana

43 Sáímoni séna sáwifa'-ontambo maiyénamo aanáfómbó ímbo máamisanamo méyán-awí'a tuwígáufatuwaiwai óraa'-aamoi wéuwankaiye Sáímoni súwana Ísu séna mindásafe'o súnda é'a séne simásuwena

44 koutauséna miníninkómbá awánéna Sáímonintafena séna miníninkómbá awáñaa. Ení naaúmpa'o iyúnda kentáásí áwáu sisamaimo non-kwiyí-nómbá ímbo siménana miníninkó ifi'á taisaná a'nimá sisamaiya'a kumísana wení a'nóntáusamba uwákaiye.

45 Ímbo aaweyáá uwásinkaanana miníninkó sisamai taamó'na-amó'na uráiyé.

46 Kentáásí áwáu ímbo si'nómpá'á masawémba asinkáánana miníninkó sisamaiya'a asaa-wiyúmbó im-básawémba fatímai asínkáiyé.

47 Minááí simáme súne. Miníninkóní seyaafá-sáwí-ímáyáá maisuwáúnda póna kembá óraa'-aamoi uwásinkena miyán-tántáá'á kawe'á uwásinkáiyé. Énifo moóráwigombo kári-sawi-tantaa'o maisuwáúnda kári'-aamoi uwásinkáiyé Ísu Sáímonintafena simásuwena

48 miníninkóntaféna séna ení sáwí-imaya'a maisuwáúmne súwasa

49 wesé'o tóbó wénon-kwaasi keáimbá sésa waásiti sáwí-imaya'a wémaitiyuwaiwai mindá nórán-kwaasiya'iyo suwaná

50 Ísu miníninkóntaféna séna kentafé amankunkúmba óna'a ení sáwí-imaya'a maisuwé'a kawe'á uwánkaumpo aáno úmai enarunkó kawe'á ína waaó Ísu siyáiyé.

8

Tuwímbai-inimba Ísumbo arááiwakaan-aaí.

1 Minkákembá Ísu naaó'-nao'a óraa'-naopimpa'e kári'-naopimpa'e wénena Maníkó wení waásimo kawáánin-aai ásé-aai simátima'maena iyáiyé. Ísuwe wení kísau-waasi sisamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi wénuwasa

2 tuwímbai-ininte wénesa minínintómbá tuwímbai tí'a úwana Ísu kawe'ó uwátínkaron-inimba uwasá tuwímbai tirumpinkémbá sáwí-amutambo maitíyukain-inimba uwaná moórá-inimba Mágátáraa-naopakemba áwí'a Máriyaa Ísu wenarumpinkémbá afakaeté-sawi-amutambo maiyáúkon-ininko úwana

3 moórá-ininkon-awí'a Yóána awaikón-áwí'a Súsa wemá Érotini naanka'ó káráwiywí úwana moórá-ininkon-awí'a Súsáana úwasa tuwímbai-ininkwara'a uwasá miyáumai-inimba ésa kentí moparawímpinkémbá Ísune wení kísau-waasiye túwa'nai úmaesa kuráawe.

Moóráwigo ánáuntumbo tu'makáin-aaí.

Mátiyu 13:1-23, Mááka 4:1-20

4 Naaó'-naoken-kwaasi sáwifa'a Ísumpa'a tóso uwaná Ísu simátimena séna

5 moóráwigo ánáuntumba maimaéna kísaufa'a wéwena mátu'maraísana tuwímbai-anauntumba aampa'á kuwéraisasa waási tasasámpasukaawana numagó fái'nasukaiye.

6 Tuwímbai-anauntumba óntankwara'-marafimba kuwéna karuwéna anoniyaim-barafa'a póna aáénkaraiye.

7 Tuwímbai-anauntumba karaampa'á kuwéna kárúraisana karaan-tantáákó fandundupásukaiye.

8 Tuwímbai-anauntumba kawel'-márafímbá kuwéna karuwéna óraa'a éna arambá imái sáwifa'-aramba iyáiyé. Ísáán-kwaasi ísámai

kawel'án-oró Ísu siyáiyé.

9 Súwasa Ísuni kísau-waasi Ísuntafesa minkwáé'mái-ááígóní áwáu sinatá ísáano suwaná

10 Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaigoni áwáumo simátimunda Maníkó kembiwí imáyáá tímisa'a wéisaafó fí'on-kwaasi waé'mai-aaí aantemba

wésimatimumpo ísáámbanifo ímba ísámai kawe'á wéowe. Awánaambanifo ímba awánamai kawe'á wéowe Ísu siyáyiye.

11 Ísu simátimena séna minááígóní áwáumo sendá ísáaro. Moórágido ánáuntumbo tu'maráínten-úmai Maníkón-aai simátímísana

12 tuwímbai-anauntumbo aampa'ó kúmímba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aai ísááwana waántawanko imáyáá éna Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba íyana sáwi-ampakemba kawe'-ámpá'á métinkáífo séna tirumpinkémbá tamaimái úwoifa'a wétiyuwaiye.

13 Tuwímbai-anauntumbo óntankwara'-marafimbo kúmímba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aai isésa aamoí ombánifo ímba tirumpimbá ta'ótó'mai kawe'á ontáfesa kárika'a timankúnkúmba owaná fí'o-fí'on-tantaako tisásá miwán-ímáyáá ésa Maníkón-aai ifátukaaewe.

14 Tuwímbai-anauntumbo karaampimbó kúmímba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aai ísáámbanifo marapá'-úmbái-tántáátáfesa imáyáá úmae nésa ónta-imayaá úmae wénesa fí'o-fí'on-tantaa'a maénæ símae nésa miyán-ímáyáágó Maníkón-aai faráátasuwaisasa ímba Maníkóní kísau wémæwe.

15 Tuwímbai-anauntumbo kawe'-máráfimbó kúmímba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aai isésa kawe'-ímáyááwárá'-wáásí isésa tirumpimbá ta'ótó'mai kawe'á ésa fasi'ámai mésa Maníkóní kísau maésa fí'owi wétuwa'nai-owe Ísu siyáyiye.

Ómbó kúrakain-aai.

Mááka 4:21-25

16 Ísu simátimena séna ómbó kúra'maraamba ímba aúpá'á marésa ímba taare-améndaampa'a maránááfo aforá'a mósá makéwasa seyaafá'nánká naaúmpa'o iyiyamba awánánááwe.

17 Miyámó onten-úmai aúpá'ó wérain-tantaa'a seyaafá'á aforá paápé ínasa awánánááwe. Kumeupá'ó wérain-tantaa'a aforá paápé ínasa awánánááwe.

18 Isáán-aai imáyáá úmai kawe'án-oró. Maníkón-aaimo ísáaimo kawe'ó owí Maníkó túwa'nai ínasa moórá-aaiwara'a isánááwe. Maníkón-aaimo ímbo ísámai kawe'ó ésa karo'á sésa kawe'-úmai wéisaumne sewí tirumpinkémbá maimaínana ímba wéíniye. Mindásafe'a isáán-aai imáyáá úmai kawe'án-oró Ísu siyáyiye.

Ísun-anówawe áfárawaisai-taai.

Mátiyu 12:46-50, Mááka 3:31-35

19 Súwasa Ísun-anówawe Ísun-áfárawaisaiye tésa sáwifa'-waasi Ísuwe mésa sisipáá uróntafesa ímba naaúmpa'o íyúmba máápata tamérowasa

20 mindáúmpa'o méron-kwaasi Ísuntafesa sésa enanówe enáfárawaisaiye embá awánánæ sésa máápa'a taméraawe suwaná

21 Ísu seyaafá'-wáásísáfena séna Maníkón-aaimo isésa kawe'ó íyawí kesinówe kesífárawaawin-owe Ísu siyáyiye.

Óraa-fiyunda torówanamo Ísu mafaimakáin-aai.

Mátiyu 8:23-27, Mááka 4:35-41

22 Moórá-kanaa Ísu wení kísau-waasise'a nompín-táómpimba íyátena nonkwaaunkóní menáípá'á kónae séna miwisé'a kúmba

23 Ísu aún-kwaigurówana minkwaaúmpá'á óraa-fiyunda torówanamo nonkó tufántááfan-éna nompín-táómpimba ówitowasa kúwáfekunafo sésa

²⁴ inkaisésa Ísumba koaúsésa sésa óraakoo puwúna fosaawe suwaná Ísu iyáfasinena fiyúndágonte nonkóntétafena óraaka séna mafáékaiyo súwasarai fiyúndágoe nonkó'e'a mafáuyára nonkó étuwowana

²⁵ Ísu simátimena séna kentáf'e'a nórá séra ímba timankúnkúmbo onkákéná wéseo súwasa táátafesa ésa keáimbá sésa nórán-kwaasiya isanawá fiyúndágoe nonkó'e'a wenáái isaíyó sésa tiyáámba ufakésa táátafesa ésa siyáawe.

Sáwí-amutamba arumpinkémbó maisukáin-aai.

Mátíyu 8:28-34, Máká 5:1-20

²⁶ Simásuwesa mindómpín-táómpimbo kumbá Káríri-marama tínaaempa'a wérowana Kégésaa-marama túrampa'a wérowana

²⁷ mimbáráfá'ó kumbá Ísu mindómpín-táómpinkemba mimbáráfá'á kumúwana moóráwigo mindáópakewi Ísumpa'a téna wenarumpimbá sáwí-amutamba mérowana póna ayáátááka'a unáánkwátói-iyaimba ména ímba wení naaúmpa'o maúmba waásimo utátínkón-ontan-aifa'a mérowana

²⁸⁻²⁹ sáwífa-kanaa misáwí-ámútánkó sáwí'a uwánkowasa waási káráwiyesa aíyayaanka'a kárál'umarowana minándá tarátuwena misáwí-ámútánkó áí'maena máásai-marafa'a máánkarowana Ísumo túmba awánéna wáá'a túwana Ísu sáwí-amutankontafena séna auwé kóuwo súwana Ísu óraakon-iye séna aísamaifimba kífaena óraaka séna Ísuwo iyáákamai-Fasi'aenkon-ááninko ómpo sínkamonafonifo nórá uwásinkainono súwana

³⁰ Ísu séna enáwí'a nááwá'ono súwana minkwáásígó sáwífa-sawi-amutamba we-narumpimbó mérontafena séna kesúwí'a sáwífa'nanka úne séna mérowana

³¹⁻³² omápa'a sáwífa-poi mésa umá wénowasa minkwáásígó arumpinké-sáwí-ámútántómbá Ísuntafesa óraaka sésa waántáfa'a ímba si'maraaó. Mimpói tirumpintá si'maraaó suwaná miyán-oro súwasa

³³ sáwí-amutantomba minkwáásígón-arumpinkemba kárúwesa póí-tirumpimba koférówasa mimpóisómbá seyaafá'á ámémpakemba tuwaantantésa nonkwaauímpímbó kúwáférómbo putásowasa

³⁴ póýa'o káráwiyyowi awánésa minúwóiyáán-úmai naaópa'a wésa kísaufaka'o méron-kwaasi mósimatim-besimati uwasá

³⁵ isésa koawánánae sésamo kumbá Ísumpa'a kotúwaandu ésa awánomba sáwí-amutamba arumpinkémbó kóun-kwaasigo unáánkwátói úmarena Ísun-aísamaifimba kawe'-úmai mérowasa koawánésa táátafesa uwasá

³⁶ Ísu minkwáásígómbó kawe'ó uwánkowasamo awánon-aai simátímúwasa

³⁷ isésa áfááraumai táátafesa ésa pósá Kégésaa-marafaken-kwaasi seyaafá'nánká Ísuntafesa sésa maambáráfá'á ifá siyuwésa kóuwo suwaná nompín-táómpimba iyátowana

³⁸ sáwí-amutambo maisuwón-kwaasigo Ísuntafena óraaka séna esé'a kónae súwana ímbanifo

³⁹ ení naaópa'a kuré Maníkómó embó kawe'ó uwánkáín-aai kosimátimiyo súwana Ísumo uwánkon-aai mindáópa'a simátíma'maena kuráiyé.

Inamarúgóe aaregóngté-taai.

Mátíyu 9:18-26, Máká 5:21-43

⁴⁰ Ísu Káríri-waaunkoni menáípákémbá nompín-táómpimba kouweréna túmba sáwífa'-waasi amu'makówana túwasa amoí uwaná

⁴¹⁻⁴² moóráwigo ámáán-danka'o káráwiyyoin-awí'a Yáírási téna Ísu óraakon-iye séna aísamaifimba kífaena óraaka séna kímbora kesiyáámúmba puwíndasafena wéifo tiyé

ane'á kota'ótorenana asófáíno súwana minínáámárúgó sísamaifakemba kae'á kumbaimái-aatai maisukáin-arasigontafena afowá tasúwana Ísu wesé'o kúmba sáwifa'-waasi Ísumba úkúresa arááíwa'mae kuwaná

⁴³ moórá-ininkomba áí'a ún-ininko sísamaifakemba kae'á kumbaimái-aatai naaeyámba ankówasa ímba kanaa'á asófankowana minái'á úwoi wérowana

⁴⁴ miníninkó sáwifa'-waasifimba Ísumba arááíwa'mae wéwena wení unaánkwátói-araiya'a kota'ótotorowana mindááeyánko é'ankowana

⁴⁵ Ísu séna náawawa kesí unaánkwátói'a ta'ótóráína'iyo súwasa seyaafá'nánká sésa ímbaniye suwaná Pítaa séna óraakoo sáwifa'-waasi famé'maesamo íyómpimba ta'ótokaawe súwana

⁴⁶ Ísu séna kempínké-fásí'áénkó moóráwigomba kawe'ó uwánkáímba awáné'a sé'a moóráwigo kesí unáánkwátói'a ta'ótokaiye súne súwana

⁴⁷ miníninkó imáyáa éna ímba aúpá'á úmpo é'a suwánaraiye-imayaa éna anekembá tata'á úwana Ísun-aísamaifimba kífaena seyaafá'-wáásí túranka'a wení unáánkwátói'a'o ta'ótotorowanamo asófankon-aai simátimuwana

⁴⁸ Ísu séna kesímánaako kentáfē sé érai'a súwa'nai índawin-ye sénda póna áí'a é'ánkáífo kawe'-úmai waaó Ísu siyáye.

⁴⁹ Ísu minááí wésuwasa ámáán-danka'o káráwiyowini naaópaken-kwaasi tésa Yáirásintafesa sésa enayáámúnko pukáifo óraakontafe ténafo simámuwo suwaná

⁵⁰ Ísu minááí iséna Yáirásintafena séna minááísafé ímba áákauraumo indá kentáfē amankúnkúmba inaná enayáámúnko kawe'-úmai méíniye Ísu séna kúmba

⁵¹ Yáirásini naankóní ewaa'á wéna arááíwa'mae kun-kwáásisontaféna maanká'-méwaro séna Pítane Yónine Yémísine minárásígón-anófoye tí'maena naaúmpa'o iyúmba

⁵² mindáúmpa'ó méron-kwaasi óraal-ifí'a wétowana Ísu séna ímba ifí'á taaró. Minárásígón ímba pukáifo úwoi aúmá wéraiye súwasa

⁵³ minkwáásisombá é'a pukuráye-imayaa ésa Ísun-awiyáái uwaná

⁵⁴ Ísu minárásígón-ayáánka'a ta'ótorena séna inamarúgoo íyáfasinaao súwana

⁵⁵ minárásígón-amanko arupimbá túwana minúwóiyáámbá íyáfasinowana Ísu séna tómbá amiyana náino súwasarai

⁵⁶ anófoi táátafesarai uyaná Ísu óraaka séna kemó únda-aai ímba simátímékaiyo siyáye.

9

*Ísu wení waási kísaura'o ti'mákain-aai.
Mátíyu 10:5-15, Mááka 6:7-13*

¹ Ánaaemba Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi táántowasa tuwaná waási tirumpinkémbá sáwi-amutamba maitíyu'mae'a nóro-fasi'aemba tiména tí'o índa-waasi asófatinkai-fasi'aemba tiména

² séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aai kowésimatime'a tí'o índa-waasi wéasofatinke'a oro séna

³ aampa'ó wíyamba ímba moórá-tantaa'a maimaé koró. Táúmba ímba maimaé wé'a tón-únámbá ímba maimaé wé'a tómbá ímba maimaé wé'a óntamba ímba maimaé koró. Moórá-mora unáánkwátói timantentén-úmai kufé'mae koró.

⁴ Maníkón-aaimo simátimiyantafe'a moórá-naopa'o wíyamba naambó timíya'a mindáúmpa'-aantemba mé'a kentí kísau maimái tai'é'a mindámbá tuwé'a fí'on-daopa'a koró.

⁵ Moórá-naopa'o wíyasamo ímbo naambó timýana Maníkó mindáópaken-kwaasi ímba aamoí uwátinkainifo aiyowái'a é'a tísamaifakem-baramo uwáéntemba uwá'mare'a koró Ísu simátimuwasá

⁶ wení kísau-waasi tuwésa naaó'-nao'a wénesa Maníkóní ásé-aai simátima'mae wéwesa tí'o ún-kwaasi asófatinkafa'a kuráawe.

*Éroti Ísun-aaimo ísarain-aai.
Mátíyu 14:1-2, Mááka 6:14-16*

⁷ Ísuni kísaugon-aai símae íyúwana Káríri-marafaken-kawaagon-awi'a Éroti minááí iséna óraa'-imayaa uráye. Ísuntafesa tuwímbai sésa wemá Yóni nombó maitínkaraiwai pukáimpinkemba íyáfasinaiye suwasá

⁸ tuwímbai sésa wemá Maníkón-aaimo simátímakaiwain-awi'a Íráiyaa pukáimpinkemba íyáfasinena méraiye suwasá tuwímbai sésa wemá naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaawifinkemba moóráwigo pukáimpinkemba íyáfasinaiye suwaná

⁹ Éroti miséyááfá'-ááí iséna séna kemá séwánasamo Yónimba anuwarambá kambísówanamo pukáimbanifo minááímó wésembe nááwa'i yompo awánánaumne Éroti símae iyáye.

*Sáwifa'-waasi tómbó tímakain-aai.
Mátíyu 14:13-21, Mááka 6:30-44, Yóni 6:1-13*

¹⁰ Ísuni aantá-waasi Ísumo timún-kisau maisuwésa wempá'á tésa seyaafá-kísáúmó máún-aai simámúwana Ísu miwí aantemba tí'maena Pétésáíta-naopa'a komérowasa

¹¹ énifo sáwifa'-waasi isésa arááíwa'mae kuwaná Ísu tuwánéna aamoí éna Maníkó wení waásimo kawáánin-aai simátimena tí'o ún-kwaasi asófatinkaraiye.

¹² Asófatinkowasa fenómpinka'a wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi Ísumpa'a tésa sésa ímbo sáwifa'-waasi méraapa'an-ifo fenáíndara'a ti'márénasa ewaa'-náópimpa'a wénesa tóné naané saafá oro suwaná

¹³ Ísu simátimena séna kemá tómbá tíméro súwasa miwí sésa kári-tomba séfataasewara kae'-mófáá'wárá'á wéraifo sáwifa'-waasifimba ímba kanaan-ínifo tómbá koméyánorowa wéseno áísei esa suwasá

¹⁴ sáwifa'-waasi 5,000 waai uwasá aarewé iyámpóiye mérowana Ísu wení kísau-waasisafena séna unkima'mái tuwíntaa tuwinkaa'-úmai 50 50 mara'á méraaro simátíméro súwasa

¹⁵ isésa miyá uwátinkówana

¹⁶ Ísu séfataase-tonkwara kae'-mófáá'wárá'á maisoréna wíyómpa'a kararéna Maníkóntáfena súwi simásuwena mintómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi timúwasa misáwifá'-wáásí tímúwasa

¹⁷ seyaafá'nánká nowaná tímú'a fówasa Ísuni kísau-waasi mintón-ayai sísamaifakemba kae'á kumbaimái-unampimba fáituvana ówitaraiye.

*Pítaa Ísuní áwáumo siyáin-aai.
Mátíyu 16:13-19, Mááka 8:27-29*

¹⁸ Moórá-kanaa Ísuwe wení kísau-waasiye mérowana Ísu aantemba Maníkómpá'a inaí simásuwena tísai ena séna kentáfesa seyaafá'nánká nórán-kwaasiyewa wéseo súwasa

¹⁹ miwí tuwímbai sésa emá Yóni nombó maitinkáándawi óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaandawin-awi'a Íráiyaa óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaandawin pukáandafinkembo íyáfasinakandawin óne wésewe suwaná

²⁰ Ísu séna kembiwí kentáfē'a nórán-kwaasiyewa wéseo súwana Pítaa séna Maníkó íyáfasinankaraiwaimba Yúndaa-waasisa wéamu'maraundawisa óne súwana mináái ímba simátíméro Ísu óraaka siyáye.

Ísu puké'a íyáfasinanaumnemo siyáin-aai.

Mátíyu 16:21-28, Máká 8:31-9:1

²¹ Ísu séna mináái ímba simátíméro simásuwena

²² séna kembá waási úrankomba sí'o índa-i'a uwásinkesa Yúndaa-oraa'-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sen-kwáásiyé tínaaemba uwásimesa sínkamiya'a púwóndanifo kaumbo-kánáá maisuwéna Maníkó íyáfasinkainiye Ísu siyáye.

²³ Ísu seyaafá'nánká simátimena séna kembó sirááíwaenae síyawi tirááimo táínda-tantaa'a ímba ta'ótóráaro. Kemó púwónda-aaraa-taimo súwaata'mae'o kondantembá kembó sirááíwaiyawi umbai-tántáá'a aasiyaasi-kánáá timíyasa minúmbáí-tántáá'a úwoi maimaesá sirááíwaenaaawe.

²⁴ Tirááimo táínda-i'o ésa ímba kawé'-úmai ménaafó kentáfesa ísámai tirááimo táínda-tantaa'o tuwésamo puwésa aú'i'a úmai maé'mae'a ónááwe.

²⁵ Mararaké-séyááfá-tántáá'ó wémaesamo puwíyambo éna mintántáákó ímba túwa'nai ínaye.

²⁶ Kesááiwara kenkwárá'ó tigaemó uwásinkáámba pó'a ánaaemba kemó marapá'ó kúmónda miwí sigaé uwátinkanaumne. Kemá waási úranko ánaaembo kesí sáwara kesifoní sáwara wíyómpakembo Maníkóní kisau-waasiti sáwara'o marapá'ó kúmónda miwí sigaé uwátinkanaumne.

²⁷ Érai'a simátime'a súne. Tuwímbai maanká'ó

méraan-kwaasi ímbo pukénka'a Maníkó wení waásimo kawáánimba awáné'a ánaaemba puwónááwe Ísu siyáye.

Ísu fí'on-kuwawaa'o faúkáin-aai.

Mátíyu 17:1-13, Máká 9:2-13

²⁸ Ísu simátimena afakaumboé-no'waana'i miyáumai waéna Pítaa Yónine Yémísine tí'maena inaimó síndasafena omápa'a iména

²⁹ inaí wésuwana ói'a fí'on-oi'a faufúwana wení unáánkwatóiyakemba waéní'a kéné tígáyáagaya úwasa

³⁰⁻³¹ awánomba kae'-wáásiyái wíyómpakemba paápé ésarai mindárai-tuwi'a Mósese Iráiyaae'a Yúndaa-waasi tíwá'nárai Ísuwe'a aaí wésuyana wíyómpake-sawara'a wérowarasarai naaófá'á Maníkó Ísuntafena séna Yérúsaremufa'a puwíníye siyáimba ampáánká'á miyá ínaye-aai wésuyasa

³² Pítaae'o méroyan-kwaasi tún-kwaémomba íyáfasinesa Ísuni sámo kaimbá Ísuwe'a méroyan-kwaasi tuwánomba

³³ mindárai Ísumba ímba auwésarai iyóyanka'a Pítaa Ísuntafena séna óraakoo maanká'ó méraundasa kawé'á imbá póta wááu-namba kaumbosáámó ondasá moórá endé éta moórá Móseseende éta moórá Iráiyaaande éta miyásá ónaumne Pítaa ímba imáyáamo úmba úwoi siyáye.

³⁴ Miyá wésunka'a ainánkó kuména káátaguwasa táátafesa uwana

³⁵ ainámpínkembá aaigó aantemba séna miwá kesáánimba éna kemó íyáfasinankundawin-ifo wenáái ísáaro

³⁶ súwasa awánomba mindárai wíyómpa'a íyúyana Ísu aantemba mérowasa awánomba minkánáá ímba simátimesa mináái úwoi ta'ótokaawe.

Ísu sáwí-amutambo maiyáúkain-aai.

Mátíyu 17:14-21, Mááka 9:14-29

37 Aafáyáaraamba omápakembo kúmúmba Ísumpa'a sáwifa'nanka tóso uwaná

38 miwífinkémbá moóráwigo óraaka séna óraakoo maawá kímbora kesáánimban-ifo arumbá uwánkaao.

39 Sáwí-amutanko arumpimbá taména wáá'a téna fame'naame'á isaná tanaambá fágufagu wéena áwááyaamba umpufuwéna aigaregó nonkáánéna aíyayaamba ku'wisaná miyá úmae wéiyena sáwí'a wéuwankaisa'a

40 ení kísau-waasisafe sé'a sáwí-amutamba arumpinkémbá maiyaúwáaro súnasa ímba kanaa'lá miyáúkaawe súwana

41 Ísu séna kentí imáyáa kaentaén-ímáyáá isa'a kentáf'e'a ímba imáyáa owaná póna sirunkó umbaí wétaifo nóriaumai-kanaarara kesé'a ménaumno simátimena miniyámpoígón-afowantafena séna enáánimba áí'mae tiyó Ísu súwana

42 áí'mae túwana misáwí-ámútánkó miniyámpói famé'auwowana tanaambá fówana aíyayaamba ku'wisaná aigaregó nonkáánuwana Ísu awánéna misáwí-ámútánkóntaféna séna auwé kóuwo séna miniyámpói kawe'a uwánkena afowántaféna séna áí'mae waaó súwasa

43 Ísumo miyámó úmba Maníkóní óraa-fasi'aemba awánésa seyaafá'nánká táátafesa ésa tiyáámba tóipimba fáákaawe.

Ísu puwínda-aaimo siyáin-aai.

Mátíyu 17:22-23, Mááka 9:30-32

44 Ísu seyaafá-kísáumó maúmba awánésa táátafesa uwaná wení kísau-waasisafena séna simátíménda tááka'a máráaro. Kembá waási úrankomba fí'on-kwaasi timýasa sínkamiya puwónaumne súwasa

45 wemó sún-aaigoni áwáú ímba iséa miwítí imáyáa umbaí tótana minááígóní áwáú aúpá'a wérowasa ímba ísámai kawe'a ésa áísai ónae sésamo umbá táá'a úwasa ímba áísai uráawe.

Nááwa iyáákaiyomo siyáan-aai.

Mátíyu 18:1-5, Mááka 9:33-37

46 Ísuni kísau-waasi mósimesi-aai sésa kentááfinkémbá nááwa iyáákaiyo sésa keáimbá símae kuwaná

47 Ísu miwítí imáyáa iséna moórá-iyampoi áí'mai amándára'a ankéna

48 simátimena séna kentáfesa imáyáa ésa iyámpóimo áwa'nai ontén-úmai wésuwa'nai-owe. Súwa'nai ontén-úmai Maníkó si'mákaiwaimba wéawa'nai-owe. Kempinkémbá tuwímbai sé'a kemá kári'-waasi únemo siyawi Maníkó minkwáásisáfena wéiyakaawe wésiye Ísu siyáie.

Kentí kísaugomba ímba sáwí'o on-aai.

Mááka 9:38-40

49 Súwana Yóni Ísuntafena séna óraakoo moóráwigo wénena sáwí-amutantontafena séna Ísuní fasi'aémbó wérintafe auwé kóuwo simátímapa'a wisasá misáwí-ámútámbá kóuraawe. Minkwáásigó ímba kentááfinkén-kwáásín-ifo ímba miyámó indá étuwaaosa siyáumne Yóni súwana

50 Ísu séna ímba tufínankaaro. Kentáásí kísaugomba ímba sáwí'o owí úwoisa wésuwa'nai-owe Ísu siyáie.

Sámériyaa-waasi Ísumba ímba naambó ámakaan-aai.

51 Maníkó Ísumba aiyáínana wíyómpa'o iyínda-kanaa ampáánká tínena úwana Ísu wenarumpin-ímáyáá éna óraaka séna Yérúsaremu-naopa'a kónae séna wéna

52 wení waásisafena kowaíyan-damba kosaafá wéiyaro séna ti'marówasa aifa'á Sámériyaa-waasiti naaópa'a kuwasá

53 Ísu Yérúsaremu-naopa'o wínda-aai isésa tirunkó sáwí'a úwasa ímba naambá tímúwasarai

54 wení kísau-waasifinkemba kae'-wáásiyáí Yémisiye Yóniye'a mináái isésarai sésarai Fasi'aénkoo Maníkó wíyómpakemba iyamá tuwáínana kuména minkwáásí kafúkoro-aaimo suyambá wéankaiyo suyaná

55 Ísu méfaerena óraaka séna ímba miyá sekaiyó súwasa

56 mindáópa'a tuwésa fí'on-daopa'a kuráawe.

Ísumba arááíwaenaemo siyáan-aai.

Mátíyu 8:19-22

57 Aampa'á wéguwana moóráwigo Ísuntafena séna seyaafá'-náópa'o níndafa'a esé'a nónaumne súwana

58 Ísu minkwáásígombá simámena séna waankó taaiyaifimbá wáísana numagó ánáamba úmarena wéwaifo kemá waási úranko kumpaápé uráundawi ímba naambá úmake'a wéwaumne séna

59 minkákembá moóráwigontafena séna sirááíwa'mae tiyó súwana séna óraakoo kemá méraanana kesifo puwína utámare'a embá arááíwaenaumne súwana

60 Ísu séna ímbanifo kesáái ímbo isésamo pukáan-kwaasiyaambo owí puwíyan-kwaasi utátinkanaafo emá Maníkómó wení waásimo kawáánin-aai simátíma'mae wínone súwana

61 moóráwigo Ísuntafena séna óraakoo embá arááíwaenaumpo aifa'á kesimááraa siyáámba timé'a embó taarááíwaenda kanaawá'lýo súwana

62 Ísu séna Maníkóní kísäumo ómbaresa maiyésamo ifátuwesa fí'on-imayaamo owí Maníkó wení waásimo kawáánipa'a ímba kanaa'á kísau maénááwe Ísu siyákiye.

10

Ísu 70 waasi kísäumo tímakain-aai.

1 Ánaaembá Fasi'aénkó sáwífa'-waasi 70 waasi íyáfasantinkena kaekae'á uwásuwe wemó wínda-naopimpa'a aifa'á kónááwe séna

2 Maníkómpá'ó tíyantafesa wenáái kosimátíma'mae koró-ááí simátimena séna kísäufa'a sáwífa-tomba áfu karáisasa mintómbó fakaráíyan-kwaasi sesimái-waasi méraafo kísäugoni afowámpá'á inaí síyana kísau-waasi ti'maráínasa mintómbá fakaránááfo koró.

3 Sipisípi-araal'a wínana áwáífyaaamo in-íyánkómó intenkáámbó on-kwáásifá'á ti'maránaumne.

4 Óntambo inai-inaimó sí-únámbá ímba maimaé wé'a tón-únámbá ímba maimaé wé'a tísamai ánáamba ímba maimaé wé'a aampa'ó wéwe'a ayáátááka'a ímba úwoi-aaí símae wé'a

5 moórá-naumpa'o iyé sé'a faru úmai mériyataao seró.

6 Síyana faru úmaimo méraindawimo éna mifárú-ááí wempímbá wéínifo ímba faru úmai méraindawimo éna mifárú-ááigó kouweréna kembiwífá'á tímíye.

7 Kísäumo maíyawí méyámbó máéntafe'a timínda-naumpa'a imé'a timíyan-tomba nánááwe. Ímba fí'on-daumpimpa'o níyamba timíyan-daumpa'-aantemba iméraaro.

8 Moórá-naopa'o wíyamba naambá timésa tómbá timésa íya'o wéne'a

9 mindáópa'o tí'o índa-waasi asófatinke'a simátíme sé'a Maníkó wení waásimo kawááninda-kanaa kempá'á kárika'a tímíye simátímero.

10 Moórá-naopa'o wíyambo naambá ímbo timíya'a aampa'á wéwe'a afora'á simátíme sé'a

¹¹ kentí naaópakem-bará síamaifakenta uwátuwaundasa Maníkó kembiwí ímba aamoí uwátinkáíntafeta aiyowáí'a úmai aráátimune. Ísáaro. Maníkó wení waási kawáámó índa-kanaa ampáánká'á tínena isa'á tínaaemba uwámewe simátíméro.

¹² Simátíme súne. Maníkó waásimo méraawini áwáusafena tísai índa-kanaa tínda naaófá'á Són dómu-naopa'o mérón-kwaasi sáwí-waasi sáwí-meyamba timínifo kembiwímó tínaaembo uwátimiyán-kwaasi sáwí-meyamba áfááraumai timíníye Ísu siyáyiye.

Ímba aaimó ísaraan-aai.

Mátíyu 11:20-24

¹³ Ísu simátimena séna Kórási-naopaken-kwaasiye Pétésáíta-naopaken-kwaasiye káráwiyoro. Naaófá'á Táyaa-naopaken-kwaasiye Sái ndóni-naopaken-kwaasiye Maníkón-aaimo ímbo ísaraawifimbo fí'o-fi'on-kisau ímbo awánaraan-kisaumo maéwándamo awánarekaa kentí sáwí-awau tukáawisino. Sáwí-awau tuwésamo úwoi-unankwatoimo úmaesamo kanamó a'makáankakaa Maníkó tuwánraisino.

¹⁴ Mindásafe'o simátíménda ísáaro. Maarán-ímáyáá wée'a Maníkó waási méraawini áwáusafena tísai índa-kanaamo tínda Maníkó Táyaa-naopaken-kwaasiye Sái ndóni-naopaken-kwaasiye sáwí-meyamba óraa'a timíníye-imayaa wéowe. Énifo kentí sáwí-meyanko minkáé'-náópkewiti sáwí-meyankomba íyáákamai-sawi-meyamba timíníye.

¹⁵ Kápaneamu-naopaken-kwaasisono. Kentúwí'a mósa maré sé'a wíyómpa'a iyónaumne sembánifo púwón-aempa'a kónááwe Ísu simásuwena

¹⁶ wení kísau-waasisafena simátimena séna kentáái ísámai kawe'ó owí miyámó ombá kesáái ísámai kawe'á wéofo tínaaembo uwátinkááwi kenkwárá'á miyá wéowe. Tínaaembo uwásínkááwi miyámó ombá si'mákaiwainkwara'a miyá wéowe Ísu siyáyiye.

70 waasimo kouwékáan-aai.

¹⁷ Ísu súwasa minkwáásí 70 waasi isésa wété urésa Ísumpa'a tóso ésa aamoí tauwánkesa sésa Fasi'aénkoo sáwí-amutantontafe séta Ísun-awika'a súmpo tiyuwé kóro súnasasa isésa kóuraawe suwaná

¹⁸ Ísu séna miyáowaná wíyómpakembo aafáyáumo tóráíntemba wíyómpakemba waántawankombo maisukáimba awánraqumne.

¹⁹ Simátíménda ísáaro. Fasi'aémbá timúna pó'a waaifainkómó fáíndamo é'a ímba puwíyana áwáífiyaamo índa-ufonkwankomo fáíndamo é'a ímba puwónááwe. Tímakaunda-fasi'aenko waántawankoni fasi'aénkóbá íyáákaimba póna ímba seyaafá-tántáákó sáwí'a uwátinkainiye.

²⁰ Sáwí-amutantomba kentáái isésa kóuraantafe'a ímba aamoín-ofo Maníkó wíyómpa'a aúfáifimba kentúwí'o agaimakáintafe'a aamoín-oro Ísu siyáyiye.

Ísu Maníkón-áwí'o mósa makáin-aai.

Mátíyu 11:25-27, Mátíyu 13:16-17

²¹ Minkánáá Maníkóní Ufaen-ámútánkó Ísumba imáyáa amúwana arunkó kawe'á uwana séna kesifoo wíyómpa'wara marará'wárá'ó káráwiyaaandawi óne. Seyaafá-tántáá'á isáúmne sen-kwáásí ímba simátíme úwoi-waasi simátíme miyámó íyantafena ánkáísa'a pó'a enáwí'a mósa maráúmne Ísu Maníkóntáfena simásuwena

²² simátimena séna kesifo seyaafá-tántááká'á káráwiyuwo séna símakaiye. Seyaafá'nánká kesí áwáu ímba suwánaraafo kemá kesifoní áwáugo únana póna kesí áwáu suwánaraiye. Seyaafá'nánká kesifoní áwáu ímba awánaraafo kesifombá pó'a keyáá wení áwáu awánaraumne. Kesifoní áwáumo aráátimundawi wéawanaawe Ísu siyáyiye.

²³ Ísu simátimena méwaerena wení kísau-waasisafena aantemba séna awánaafo tirunkó kawe'á ína'a méraaro.

²⁴ Simátíme súne. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímkowiye óraa'-waasiye kembiwímó wéunda-kisau awánáanten-úmai awánánae sésa umbá ímba awánaraawe. Miwí kembiwímó wéisaanten-úmai isánae sésa umbá ímba ísaraawe Ísu wení kísauwaasisafena siyáyiye.

Sámériyaafakewi namuro-wáásímó áwa'nai uráin-aa.

²⁵ Moórá-kanaa Ísu wenáái wésimatinuwana moóráwigo ámáámbo kawel'-úmaimo isíwi Ísumpa'a téna áísaí úmai Ísumba isánae séna óraakoo nórā úmaiya aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónaumno súwana

²⁶ Ísu séna Maníkón-aai aúfáífimbo awánáánda minááísafé nórān-imayaawa ónó súwana

²⁷ minkwáásígó séna Maníkón-aai aúfáífinken-aaigo séna kentiruné kentí imáyáawe kentí fasi'aéné Maníkómpá'á kentí Fasi'aénkómbá áméro séna kesafé-ímáyáámó ontembá kentí waási-imayaawara'a oro siyáyiye súwana

²⁸ Ísu séna érai'a sémpo miyámó é aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ínone Ísu siyáyiye.

²⁹ Súwana minkwáásígó imáyáa éna fí'on-kwaasi suwánésa kawel'-wáásín-iye síwae séna Ísuntafena séna kesí waási nááwa'iyo súwana

³⁰ Ísu séna simátíménda isaaó. Moóráwigo Yúndaa-waasi Yérúsaremu-naopakemba Yéríko-naopa'a kónae séna aampa'ó wimbá umén-kwáásí ta'ótokesa wení unáánkwatói awá'maesu tufú'marááwana puwíndasafena aampa'á méraisana

³¹ moóráwigo Maníkóntáfénamo ísámai póimo tufú'mai agáíwai minámpá'ó wimbá aanawáásafa'a méraisana kóawanena moórá-aanawaisafa'a kóyáákaisana

³² moóráwigo Rífain-anaankakewi ámáán-daumpa'a kísaumo máíwai minámpá'ó wimbá aanawáásafa'a méraisana wení ewaa'á wéna kóawanena moórá-aanawaisafa'a úwoi kóyáákaisana

³³ moóráwigo Sámériyaafaken-kwaasi miwí Yúndaa-waasiti namuro-wáásífkembá moóráwigo minámpá'ó wimbá koawánéna arumbá uwánkena

³⁴ wení ewaa'á koména masawémba ándá-aran-donkvara úmai afifimbá a'ankéna asáá uwánkena mósá farámbai wení tónki-poifimba ankéna áí'maena wááumo tenkwáásímó wáén-daumpa'a móankarena káráwyiyena

³⁵ íyáfasinena aafáyáara'a mindánkón-afowámbá kae-kánáá-kísáúgóní óntamba aména séna kawel'-úmai káráwiye wenane'ó túwénda-ontambo é'a ke té'a anondáá embá mááméno simásuwena kóuraiye Ísu simásuwena

³⁶⁻³⁷ nórā úmaisaawa aúí'a úmaisa maé'mae'a ónaumno súwaintafena Ísu áísaí ena séna umén-kwáásímó tufúkáan-kwaasigoni waási minkáúmbó-wáásífkembá nááwa'iyo Ísu súwana minkwáásígó séna arumbá uwánkena áwa'nai uráiwai wení waásin-iye súwana Ísu séna wemó intembá komé miyá ínone Ísu siyáyiye.

Máátaante Máríyaante-taai.

³⁸ Ísu wení kísau-waasise'a aampa'ó kúmba moórá-ininkon-awí'a Máátaamo méron-daopa'a kúwana Ísuntafena séna kesí naaúmpa'a tómbá imandaaó súwana

³⁹ iména aaí wésuwana minínkón-áúnkon-awí'a Máríyaa Ísuntafena óraa'-waasin-iye-imayaá éna aísamaifimba taména wenáái wéisowana

⁴⁰ Mááta seyaafá-tómbá wéagaena óraa-kisau wémaena óraa'-imayaá éna Ísumpa'a téna séna Fasi'aénkóo kesúnko ímba súwa'nai isa'á keyáá óraa-kisau wémaumpo kentáfí ína imáyáa ónó. Simámínana tasúwa'nai íno súwana

⁴¹ Ísu arumbá uwánkena séna Máátaao sáwifa-tantaa'a óraa'-imayaá ónana enarunkó umbaí wétaifo

⁴² kesááimo ísáámba mindá óraa-tantaa'a póna mindásafena Máríyaa méraifo ímba ifátuwe'a ai'maráanana wíníye Ísu siyáye.

11

Maníkómpá'ó inaimó sen-áái.

Mátíyu 6:9-15, Mátíyu 7:7-11

¹ Ísu moórá-kanaa Maníkómpá'á inaí wésuwasa wení kísau-waasi mérowana Ísu simásuwowana wení waásifinkemba moóráwigo séna Fasi'aénkoo Yóni nombó maitínkáwai wení kísau-waasi simátímísasa Maníkómpá'ó inaimó sentembá kentáá simásímínata Maníkómpátá inaí senó súwana

² Ísu séna Maníkómpá'ó inaimó síyamba maará seró.

Kentáásifowao enáwí'o íyáákarcain-awita mósá maráúmne. Ení nombaragó seyaafá moórá-mora-waasi tirumpimbá kumíno.

³ Káfé-kanaa-tomba kentáá simiyó.

⁴ Waásimo aoisaambó uwásinkaiyata anondáá ínta miyásá uwátinketa miwítí aoisaambá maitiyúwáana miyáumaisa kentáásí aoisaambá maisiyuwaaó.

Sáwí-yantaapinkembo kentáá ma'máimo awánáíndasafenamo ínamo e wasiyuwaaó.

Miyán-ááí Maníkómpá'á seró Ísu siyáye.

⁵⁻⁶ Ísu simásuwena simátimena séna moórá ení waásigo némpakemba nó'waan-afufumba tína ímba tómbá maké ení waásigoni ontafá'á wée áísaí e sé kesí waásigo némpakembo timbá ímba tómbá makáunana úwoi méraifo tómbá símína'a mááméno sínana

⁷ wení naaúmpakemba séna ontá wisuwéta kesí aare-iyámpóíseta súsá waiguráumpo ímba íyáfasine'a aménaumpo kóuwo síníye.

⁸ Kesí waási pó'a aménaumne-imayaamo ímbo ínanamo éna ayáátááka'a minááí wésinana ímba aigaé ínana minááí wésindasafená íyáfasinena amíniye.

⁹ Miyáráán-úmai simátíme súne. Maníkómpá'ó inaimó sembá áísaí úmae iyíyana timíniye. Áántamae iyíyana kentáái isáíniye. Saafá úmae iyíyana Maníkó aráátiminiye.

¹⁰ Áísaí íyanamo éna Maníkó timíniye. Áántewanamo éna Maníkó kentáái isáíniye. Saafá íyanamo éna Maníkó aráátiminiye.

¹¹ Kembiwí iyámpóíwara'-waasi kentáánintombo mófáá'a simiyómó síya'o é'a ímba iyaankafayaambá timénááwe.

¹² Kokóri-auma simiyómó síya'o é'a ímba íyoioimba timénááwe.

¹³ Énifo sáwí-waasin-ofo kentáánintomba kawe-tántáá'á wétimefo wíyómpakemba kentáásifowa kawe'-aantembo iwáí póna ení Ufaen-ámútámbá simiyómó síyawí Maníkó wení Ufaen-ámútámbá timíniye Ísu siyáye.

Ísunte Píyésepurinte-taai.

Mátíyu 12:22-30, Mááka 3:20-27

¹⁴ Moóráwigo wenarumpimbá sáwí-amutamba mérowana póna minkwáásígó ímba aaí wésuwana Ísu maiyawówana kóuwana minkwáásígó aaí súwasa sáwifa'nanka awánésa táátafesa uwasá

¹⁵ tuwímbai sésa sáwí-amutantonti kawáágón-áwí'a Píyésepuri fasilaémbá ámísana tokéna póna sáwí-amutamba wémaityuwaiye suwasá

¹⁶ tuwímbai Ísumo sáwí-aaimo sínda isánae sésa éraira Maníkómpákéná kunkáanai ímbo awánáúnda-kisau maínata awánaano suwaná

¹⁷ Ísu miwímó un-ímáyáá iséna simátimena séna moórá-andamo tiyésamo ésa tuwínkaa'-urésa ímba fasi'ámai méranaawe. Moórá-akumba aaimó tuwíntáán-akumba pósá tuwínkaa'-urésa ímba fasi'ámai méranaawe.

¹⁸ Waántawankoni waásimo tiyésamo tuwínkaa'-ésamo ésa ímba fasi'ámai méranaawe. Kentáf'e'o sembá Piyésepuri fasi'aémbá ámísana tokéna póna sáwi-amutamba wémaitiyuwaiyemo sembá

¹⁹ énifo Piyésepurini fasi'aénká'ó sáwi-amutambo wémaitiyuwaundarakaa kentí waásiwara'a Piyésepurini fasi'aénká'á sáwi-amutambo maitiyuwáísino. Miyán-ááímó sýasamo ésa kentí waási karo'á sewé sénááwe.

²⁰ Énifo kemá Maníkóní fasi'aénká'á sáwi-amutambo maitiyuwáúndasafena Maníkóní fasi'aémbá kempímbá paápé isa'á wéawanaawe.

²¹ Moórá-aai imáyáan-oro. Fasi'aén-kwáásígó

paroí tokéna wení naaka'á káráwiyaísana wení moparáwímbá kawé'-úmai wéraifo

²² moóráwigo wení fasi'aémbó íyáákariwai téna tatuful'mai wení paroí fasi'ámaimo ta'ótokaim-paroi tatafíyéna wení moparáwímbá tatafíyéna tuwín-timakaiye.

²³ Kembá ímba súwa'nai esa kesí namuro-wáásíyáámbá owe. Ímba súwa'nai esa waási túwaandu úmai símémba wété uwáguraawe

Ísu siyáíye.

Sáwi-amutanko kouwékáin-aai.

Mátíyu 12:43-45

²⁴ Ísu simátimena moórá-aai séna waási arumpinkémbá sáwi-amutanko auwéna máásai-marafa'a nombá ímbo wéraipa'a kowénena séna nááfara ménauumno séna saafá uwááena séna tauweré'a kesí naambá waásigon-arumpimba pó'a koménaumne simásuwena

²⁵ téna taawánaimba mindánkómbá kankambá wiýú'mai kawé'á uwásukaisana taawánéna

²⁶ tauweréna afakaeté-sawi-amutamba miwítí sáwi-kisau óraa'o uráawi tí'maena minkwáásígón-arumpimba taméraawana moórá-sawi-amutanko arumpimba méraisana minkwáásígó sáwi'a úmai méraisasa ánaaembá sáwifa-sawi-amutamba méraawana wemá óraa-sawi'a úmai méraiye Ísu siyáíye.

Érai'a tirunkó kawé'á wéin-aai.

²⁷ Ísu mináái simátimuwaná sáwifa'-waasifinkemba moórá-ininko Ísuntafena óraaka séna enanó embá ma'ánkarena náámbo ámakaiwaimba Maníkó kawé'á uwánkaraiye súwana

²⁸ Ísu séna érai'a sémpo Maníkó wenáái ísámai kawé'ó owímá óraa-kawé'a wéuwatinkaiye Ísu siyáíye.

Ímbo awánáúnda-kisau mauwó siyáan-aai.

Mátíyu 12:38-42, Mákáka 8:12

²⁹ Súwasa sáwifa'-waasi Ísumpa'a tóso uwaná simátimena séna káf'e'o méraan-kwaasi sáwi-waasin-owe kentáf'e'a wésemba Maníkómó ai'mákainamo e ímbo awánáúnda-kisau maínata awánaanomo sembá naaófá'a Maníkó Yónaambo uráintemba kembá miyá ínífo mináái imáyáan-oro.

³⁰ Naaófá'a Nínéfa-naopaken-kwaasi Yónaa uráintafesa Maníkó ai'mákaiyemo siyáantemba kemó ondá awáné'a Maníkó ai'mákaiye sénááwe.

³¹ Naaófá'a Yúndaa-waasiya'a káráwiywín-awí'a Soromoní kawé'-ímáyááfínkémbá aaí wésimátimuwaná moórá-ininko némpaken-kawaa-ininko Soromonin-áái koisánae séna wémena kuraiye. Káf'e'a kemá Soromonimbó íyáákaraundawi mérauna'a kesáái

ímba ísáámba póna ánaaembä Maníkó waásimo méraawini áwáusafenamo tísaí índa-kanaamo tínda miníninkó kembiwí aaifimbá maitinkéna séna kemá némpakemba Soromonin-áái taísaraumpo Soromonimbó íyáákaraiwai kempá'á mérowa'a wenááimo ísááraamba ímba ísaraawe síníye.

³² Naaofá'á Yónaa Nínéfa-naopa'a Maníkón-aai kosimátimuwasa isésa sáwí-awau tuwésa Maníkón-aai ísaraawe. Káf'e'a Yónaambo íyáákaraundawi mérauna'a kesáái ímba ísáámba póna ánaaembä Maníkó waásimo méraawini áwáusafena tísaí índa-kanaamo tínda Nínéfa-naopaken-kwaasi kembiwí aaifimbá maitinkésa sésa Yónaa-aai iséta sáwí-awausa tukáundasaanifo Yónaambo íyáákaraiwai kentí naaópa'a mérowa'a wenáái isé'o sáwí-awau túwááraamba ímba tukáawe Nínéfa-naopaken-kwaasi sénááwe Ísu siyákiye.

Túranko kentí imáyáafimbo sámo kain-áái.

Mátíyu 5:15, Mátíyu 6:22-23

³³ Ómbó kúra'maresa ímba aúpá'ó maráiyamba afora'a makéwasa naaúmpa'o iyíyawi awánánááwe.

³⁴ Miyáumai túranko kentí imáyáafimbo sámo kain-tántáá'án-iye. Túrankomo kawel'-úmaimo awánáínanamo éna seyaafá'-ímáyáá sáma káinífo túrankomo ímbo kawel'-úmaimo awánáínanamo éna seyaafá'-ímáyáá tuwinkáíniye.

³⁵ Kentí sámo kain-tántáá'á túnkwifainifo kentúra'a káráwimai kawel'án-oro.

³⁶ Kentí imáyáago ímba kumeu'ó índa seyaafá'á sámo wégaimba ónkómó sámo kátinkáíntemba póna kentí imáyáago kentúra'a sáma kátinkainiye

Ísu siyákiye.

Ámáán-kawaa-waasi sáwí'a owémó siyáin-aai.

Mátíyu 23:1-36, Máká 12:38-40, Rúku 20:45-47

³⁷ Ísu minááí simátimuwana moóráwigo ámáán-kawaa-waasigo Ísumpa'a téna séna kesí naaúmpa'a tómbá imandaaó súwana tómbó náíndasafena iména

³⁸ ímba ayáámba non-kwiyyéna tómbá nówana minkwáásígó awánéna áátafena éna imáyáá úwana

³⁹ Fasi'aénkó awánéna simámena séna kemá ámáán-kawaa-waasi anaféúné táúfa'e paáká'-aantemba wénon-kwiyofo andáámpá'á sáwí'a uráisa'a túraniyamba é'a sáwí'a wéowe.

⁴⁰ Sáwí-imayaawara'-waasi méraawe. Maníkó paáká-tántáá'á éna andáámpá-tántáá'é imáyáawe mindáwara'a urákiye.

⁴¹ Kentí imáyáamo arupíse é'o kemó makén-tantaa'o ímbo makén-kwaasi timé'o é'a kentí imáyáago
kawel'á ínýe.

⁴² Kemá ámáán-kawaa-waasi kentí kísaufakemba kári-tonkwara'a tuwíñkaa'-úmai siyáánkai maké'a moórá Maníkómbá amé'a kawel'á é'a miyán-ámáámbá ísámae wéyofo óraa'-amaamba ifá'á tuwé pó'a Maníkómbá ímba imáyáá wéame'a óntan-iyain-kwaasi sáwí'o uwátinkáántafe'a káráwiyoro.

⁴³ Kemá ámáán-kawaa-waasi ámáán-daumpa'a imé'a kawel'-áémpá'á waási túranka'o iméraamba tiráái wétaiye. Marupá'ó iméraawasa waási tuwánésa kawel'-ááímó sembá tiráái wétaifo kentúra'a káráwiyoro.

⁴⁴ Waásimo maipímbó utámakaawanamo kawáá'isasamo waási ímbo awánaantemba kentirumpimbá miyá isa'á sáwí'a owasá waási ímba wétuwanaafo káráwiyoro Ísu siyákiye.

45 Ísu simátimuwaná moóráwigo ámááambo sún-kwaasigo Ísuntafena séna miyámó sénđa kentáawárá'á símai sáwítä uwásinkaaane súwana

46 Ísu séna kemá ámááambo sen-kwáásí kemó ámááambo simátímén-aaigo umbái týáisa'a minááí ímba wétuwa'nai-ofo káráwiyoro.

47-48 Kentíwá'ná Maníkón-aaimo simátímakowi tínkamuwasa púwúwa'a utámakaapa'a to'waaí wéowe. Naaofá'á kentíwá'námo uráantafe'a kawe'á uráawe sé'a utámakaapa'a to'waaí wéofo káráwiyoro.

49 Naaofá'á Maníkó kawe'-ímáyááfínkémbá séna kesááimo simátimiyawiye aráátimiyawiye ti'maráanasa miwífimbá wéniyasa tuwímbai sáwi'a uwátinkesa tuwímbai tínkamiyasa puwónááwe Maníkómó siyáimba minááí paápé uráije.

50 Naaofá'wárá afufumpinkwárá ánaaenkwara'a Maníkón-aaimo simátímakowi tínkamuwasa pukáantafena póna misáwí'ó uráawin-anondaa-meyamba káf'e'o méraan-kwaasifa'a tíniye.

51 Aifa'ó tufuwánamo pukáin-kwaasigon-awi'a Éperi ánaaembá moóráwigon-awi'a Sékáráíya óraa'-amaan-daumpa'a mérowana moórá-aempa'a Maníkóntafesa ísámaimo pói tufú'maimo agáún-ontan-taare wérowana moórá-aempa'a aifa'-ámáán-káwáágó aantembo iyún-onta wérowana afufumpimbá Sékáráíya imérowasa tufuwána pukákiye. Minkáé'-wáásítí afufumpimbó kárúraan-kwaasi tínkamuwasa pukáawiwará'a miwítí sáwi'-meyamba káf'e'o méraan-kwaasi maénááwe.

52 Kemó ámááambo sen-kwáásí éral'-aaí ímbo aúpá'ó tukáankakaa minááí ísámai kawe'á owisinó. Kemá ímba ísámai kawe'á ombá fí'on-kwaasiti aambá fáíkaafó káráwiyoro Ísu siyáije.

53 Ísu minááí simátimena máápa'a kumúwasa ámááambo sun-kwáásíyé ámáán-kawaawáasiye tirumpimbá aaisambá aéesa fí'o-fí'on-tantaatafesa

áísaí úmai ísáanñamo

54 aaimó kaentaén-ááímó sína'o é'a aaifimbá maenkánae sésa áísaí uráawe.

12

Ímba kaumbo-kae'-ááí serómó siyáin-aaí.

Mátíyu 10:26-27

1 Minkánáá áfááraumai sáwifa'-waasi túwaandu ésa sisipáá uwaná Ísu wení kísau-waasi simátimena séna ámáán-kawaawáasi kaumbo-kae'-ááíwárá'-wáásíyáámbá ofó ímba miyáumai méraaro. Intóráín-tanta'a kári-tanta'a moórá-tonkon-awi'a péréti mimpimbá máráawana intoréna óraa'o intembá ámáán-kawaawáasiti sáwi-aaí miyá wéifo kempimbá misáwí-ááígó óraa'a tifáínifo kentúra'a káráwiyoro.

2 Aúpá'ó wérain-tanta'a seyaafá'á afora'á paápé ínasa awánánááwe. Kumeupá'ó wérain-tanta'a afora'á paápé ínasa awánánááwe.

3 Nó'waambo siyáan-aaí sán-káindara'a síyasa isánááwe. Aúpá'ó siyáan-aaí seyaafá'-wáásí túranka'a síyasa isánááwe Ísu siyáije.

Moóráwigon-aaroi inkáisóromo siyáin-aaí.

Mátíyu 10:28-31

4 Ísu simátimena séna kesí waási simátíménda ísáaro. Tuwímbai tínkamiya'a puwónááfo moórá sáwí'o uwátinkai-tanta'a ímba wéraifo ímba miwísafé'a inkáisóro.

5 Kemá simátiméne súne, Maníkó méraifo wenáároi inkáisóro. Wemó tínkamina'o puwíyambo éna kanaa'á ónkaifa'a mátiyuwainiye. Minááí Maníkóntafé'a inkáisóro-aaí súne Ísu siyáije.

6 Ísu simátimena séna kári'a téntémpaarán-dumama séfataase-numama kári'-ontankakemba kae-tóyaráán-óntánkákémbá wémeyanofo Maníkó kíyaan-dumama ímbo awinkaiwái póna awánaraiye.

7 Numamá kári-tantaa'o awánaiwai póna waási óraa-tantaa'an-ofo ímbo táá'a íno. Kenti'nóntáu toráúsíwain-ifo ímbo táá'a íno Ísu siyáiyé.

Ísun-awi'a aforatáámó senda-áái.

Mátíyu 10:32-33, Mátíyu 12:32, Mátíyu 10:19-20

8 Ísu simátimena séna simátime súne. Seyaafá'-wáásí túranka'a kentáfesa sésa Maníkó ai'maráísana kunkáiwai kesí óraakon-iye síyawisafe'a kemá waási úranko Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi túranka sé'a kesí waásin-owe sénaumne.

9 Énifo waási túranka'a kembá tínaaembo uwásimiyawisafe'a kemá Maníkóní kísau-waasi túranka'a sínaaemba uwátimenaumne.

10 Kembá waási úrankomba símai sáwí'o uwásinkaiyamba mindá Maníkó maitiyuwáínífo Maníkóní Ufaen-ámútánkóbá símai sáwí'o uwánkaiyamba mindá Maníkó ímbo maitiyuwáínana miwisé'a waé'wae'a íniye.

11 Kesí waási-i'o ontáfesa ta'ótó'mai tí'maesamo óraa'-waasiye ámáán-kawaa-waasiye túranka'o mátinkaresamo aaifimbá maitínkéwa'o é'a nórán-aaimo síyamba ímbo táá'a ínana

12 Maníkóní ámútanko síyan-aaí úwoi tááka tinkáína'a sénááwe Ísu siyáiyé.

Óntawara'-waasigo sáwí-imayaamo uráin-aaí.

13 Súwana sáwifa'-waasifinkemba moóráwigo Ísuntafena séna óraakoo kesifo púwísana kesuwaá seyaafá-tántáá'a maiyéna ímbo tuwímbai wésimifo emá sinaná tuwímbai násimino súwana

14 Ísu séna kesí waásiyo minááí ímbo kosénaumpo keáfáráwáíti moparawímbar ímbo tuwín-timenaumne simámena

15 seyaafá'-wáásisáfena séna waási kawe'-úmaimo méraawiti áwáu ímbo sáwifa'-moparawimba makáafo moparawímbar ímbo maénæ séme'a máefainifo kentúra'a káráwiyyoro Ísu siyáiyé.

16 Simásuwena moórá-aaí simátimena séna moóráwigo sáwifa'-moparawimbo makáindawi wení kísaufa'a sáwifa-tomba wéraisana

17 wenarumpin-ímáyáá éna sáwifa-tombo fáká'maimo måráanda-namba ímbo wéraifo nórá ónaumno.

18 Miyámó é'a tómbó makáunda-namba tawísíye'a óraa'-namba úmare'a mimpímbá seyaafá-tómbá fáká'mare'a kesí moparawíkwárá'a maránaumne.

19 Miyámó é'o é'a kesáfé sé'a seyaafá-tántáá'a ímbo aáfáán-tuwáanda tóné noné námae iyé'a ayáátááka'a úwoi mé'a onaná sirunkó kawe'a ína'a ménaumne sisáná

20 Maníkó simámena séna sáwí'o úmaemo iyónda-waasigo óne. Káfé'-no'waamba puwéma esáfemo makáanda-moparawimba túwénana nááwa máíníyo Maníkó siyáiyé.

21 Marapá'a kesáfé-mópáráwin-aantembo makáiyawi miyán-kwáásin-ofo marapá-tántáá'-aantemba marésa Maníkómpákén-tántáá'a ímbo makáawe Ísu siyáiyé.

Maníkómpá'a imáyáá áméron-aaí.

Mátíyu 6:25-34

22 Ísu minááí simátimena wení kísaufa'a sáwifa'-waasisafena séna simátime'a súne. Miyáráán-úmai méraamba ímbo óraa'-imayaá é'a tómbó náiyantafe'a ímbo óraa'-imayaá é'a kentúra'o unáánkwátóimo íyantafe'a ímbo óraa'-imayaan-oro.

23 Tómbó náiyamba úwoisambanifo waásimo méraamba óraa-tantaa'an-aye. Unáánkwátóimo íyamba úwoisambanifo waási túma óraa-tantaa'an-aye.

²⁴ Numagómpá'á imáyáan-oro. Numagó ímba kísau éna tómbá fáká'mai naaúmpa'a makéna wénaiifo Maníkó miwítí tómbá tímísasa wénaawe. Maníkón-qúranka'a numamá kári-tantaa'an-ifo waási óraa-tantaa'a póna kentí tómbó éna timíníye.

²⁵ Kembiwímó óraa'-imayaamo é'o é'a kemó maíyan-kanaa ímba kanaa'a ayáátááka'a méranaawe.

²⁶ Mindá kári-tantaa'a isa'á ímba kanaa'ó iyamba pó'a fí'o-fí'on-tantaatafe'a ímba óraa'-imayaan-oro.

²⁷ Waiwandáánká'a imáyáan-oro. Waiwandáánkó ímba kísau éna ímba wení unáánkwátói makáifo simátime'a súne. Naaofá'a Yúndaa-waasiti óraakon-awí'l Soromoní sáwifa'-unankwatoiye ko'naaririyé makówi úwasa waási awánésa kawé'án-iyé sumbánifo waiwandáán-aramba awánésa óraa-kawé'an-iyé wésewe.

²⁸ Ufá'á ko'naarirí-tántáá'é séna waiwandáámbá Maníkó makáife. Umá ímba waé'wae'a ínifo káfí'e aafáyáa waási agaisuwáiyamba Maníkó mintántáá'á imáyáa éna ko'naarirí-tántáá'á makáife. Miyáumai Maníkó waásisafena imáyáa éna kentí unáánkwátói timínifo kembiwí maarán-ááí ímbo seráámbá Maníkó ímba kanaa'a wésuwa'nai-iwain-iyé wésewe.

²⁹ Maníkó wétuwa'nai-imba pó'a tóné nonémó náiyantafe'a ímba óraa'-imayaan-oro.

³⁰ Moórá-mora-marafaken-kwaasi Maníkón-aaí ímbo ísáán-kwaasi tóné nonémó náiyantafesa óraa'-imayaan wéowe. Tóné nonémó ímbo né'o é'a púwófo séna kentifo imáyáa éna wétimifo ímba óraa'-imayaan é'a

³¹ Maníkó wení waásimo kawáánintafe'a imáyáa íyana mintántáá'á timíníye Ísu siyáife.

Wiyómpaken-kawé-tantaakon-aaí.

Mátíyu 6:19-21

³² Ísu simátimena wení kísau-waasisafena séna kembó sirááiwáéwi káráwiyaumne. Kentáásifowamo simbá kesí waásimo kawáánonda kembiwíwárá'a kawáánónáawe. Miyá íyana kesirunkó kawé'a ínife simbá póna ímba táá'a íno.

³³ Kentí moparawímbá wétime'a méyámbá maiyé'a ímbo makén-kwaasi tíméro. Miyámó íyana kentí kawé'-méyámbá wiyómpa'a wérainasa waási ímba umémbá íyana ímba ufóiyaraamba ínana kawé'-úmai aasiyaasí waé'wae'a ína'a minkáwé'-méyántafé'a imáyáa é'a

³⁴ marapá'ó kentí óntamo wérainanamo éna marapátáfena tinkáínífo wiyómpa'o kentí óntamo wérainanamo éna wiyómpatafena tinkáíníye Ísu siyáife.

Kísau-waasimo to'mayaa on-ááí.

³⁵⁻³⁶ Ísu simátimena séna óraa'-waasigo aaremó to'waai on-tánómbá komandánæ séna wínasa wení kísau-waasi unáánkwátói úmaresa ómbá kúra'makesa amu'matuwé mérewana téna táántainasa minúwóiyáámbá ontá tiyankánáawe. Miwí to'mayaambó ontembá kembiwíwárá'a to'mayaan é'a amu'maré'a méraaro.

³⁷ Minóráá'-wáásigomó tínda wení kísau-waasi koku'á mésa amu'matuwésa ménka'a tínasa aamoí ónáawe. Érai'a simátime'a súne. Minóráá'-wáásigó kísauumo maíndasafena unáánkwátói faú'mai múra maréna minkwáásisontáfena maanká'-méwa'a tómbá tíméro síníye.

³⁸ Minóráá'-wáásigó nó'waan-afufuna'i siyatarórá'íyo tínda wení kísau-waasi koku'á mésa amu'matuwésa ménka'a tínana tirunkó kawé'a ínife.

³⁹ Simátíménda-aaí imáyáan-oro. Naankón-afowámó umén-kwáásimó tínda-kanaamo isénaraa umén-kwáásimó timbá wéto'mayaan-ena awánéna watuwáísana wení naaúmpakemba umémbá ímba máisino.

⁴⁰ Miyáumai kemá waási úranko kúmóndasafe'a kembiwíwárá'a ímba imáyáa íyanka'a kumúnafainifo wéto'mayaan-e'a simu'maré méraaro Ísu siyáife.

Sáwí'a owasá kawe'á owasamó on-áái.
Mátíyu 24:45-51

41 Súwana Pítaa séna Fasi'aénkoo emó sénda-aai kentáásafé aantena wése seyaafá'-wáásisáfewarara wéseno súwana

42 Fasi'aénkó séna kawe-kísáúmó máéwi kawel'-ímáyááwárá'-wáásisáfé'a súne. Wení óraako séna kesí kísau-waasiya'a káráwiye tómbá tuwímbai tíma'mae iyuwó síníye.

43 Wení óraako téna kísaumo kawel'-úmaimo maínda taawánánana kísaumo maíndawi arunkó kawel'á inana

44 minóráákó séna kesí moperawíné seyaafá-tántááká'é káráwiyuwo síníye.

45 Énifo minkísáú-wáásigómó imáyáá énamo kesí óraako ayáátáák'a ímba tíníye sénamo kísau-ininakwa'o tínkamenamo tóné uwóí'-none wénenamo uwóí'o énamo

46 wení óraakomo tínda-kanaa ímbo ísarenamo ímbo imáyáá wéindara'a téna óraaka'a tatufú'mai Maníkón-aai ímbo wéisaan-kwaasimo méraapa'a móankainiye Ísu siyákiye.

47 Ísu simátimena séna kísau-waasi miwítí óraa'-waasigon-aai isésa wemó síndantemba ímbo íyamba mérewana óraa'-waasigo téna óraaka'a tatínkaminiye.

48 Énifo kísau-waasi miwítí óraa'-waasigon-aai ímba isésamo ombá sáwí'a ésa méraawana óraa'-waasigo téna káríka'a tatínkaminiye. Maníkó kawel'-ímáyáá óraa'o tímakaiyawi óraa-kisau máero. Kawel'-ímáyáá óraa'o tokáiyawi waási túwa'nai oro Ísu siyákiye.

Ísu waásimo tuwináínda-aai.
Mátíyu 10:34-36

49 Ísu simátimena séna iyamó kaintembá kísaumo máéndasafe'a marapá'á kumbéraunda minkísáú tai'áinana kawel'á ínýe-imayaa wéune.

50 Káríka'a kembá sí'o índa-i'a íyantafena sirunkó umbaí taisaná sí'o índa-i'o íyamba tai'áinana sirunkó kawel'á ínýe.

51 Kentáf'e'a maarán-ímáyáá ímba oro. Waási seyaafá'á aáno úmai méraantafena marapá'á kunkáyiye. Ímbanifo marapá'ó kunkáunda maarán-iyé. Waási tuwíntaa'-ésa tuwímbai kesáái isáiyasa tuwímbai ímba isánááwe.

52 Káfél'wara ánaaenkwar'a moórá-naumpa'a séfataase-waasi mésa kesááisafesa miwítí imáyáá tuwíntaa'-urésa kaumbonárau moórá-imayaa íyasa kae'nárai fí'on-imayaa óyááye.

53 Afowá moórá-imayaa ínana ááninko fí'on-imayaa ínýe. Anówá moórá-imayaa ínana ayáámunko fí'on-imayaa ínýe. Anááfukowe fí'o-fí'on-imayaa óyááye. Kesááisafesa miyáumai miwítí imáyáá tuwíntaa'a ónááwe Ísu siyákiye.

Tuwímbai-tantaakoni áwáumo ísáán-aai.
Mátíyu 16:2-3, Mááka 8:11-13

54 Ísu sáwifa'-waasisafena séna ainámbó wéraina'o é'a sé'a aa'á tíníye síyana aa'á tíníye.

55 Fiyúndá to'mái tai'áína'o é'a sé'a aa'á káíníye síyana aa'á káíníye.

56 Wíyómpa'o awáné'o ombá sé'a aa'á káíníye. Aa'á tíníyemo sembá mintántáá'a awánaraawe. Kaumbo-kael'-ááiwárá'-wáásí pó'a miyán-tántáákóní áwáu awánaambanifo Maníkó káfél'o wéin-tantaakoni áwáu ímba awánaraawe Ísu siyákiye.

Aaimó arupísemo íyan-aai.
Mátíyu 5:25-26

57 Ísu séna simátménda-aai ísásuwe'a minkáé'-ámpá'á tuwíntaa'a uré'a moórá-ampa'l-aantemba koró.

⁵⁸ Moórá-aai ísáaro. Aaimó simátinkanae síyawimo tí'mae wíyasa aampa'á mósimai paápé uwásuwesa koró. Óraa'-waasimo mátimiyasamo ésa i-wáásí timiyasa ándá-naumpa'a tinkánááwe.

⁵⁹ Ímbo miyá íyasamo ésa ándá-naumpa'a móttinkaiyasa ímbo ááéma tai'ánaumne sésa seyaafá'-méyámbá tímatuwaiyasa faútinkanaawe Ísu siyáye.

13

Sáwí-imayaa ímbo tuwáiyawimo puwíyan-aai.

¹ Ísu wésimatumuwasu tuwímbai tasimámesa sésa Káríri-marafaken-kwaasi tuwímbai Maníkóntáfesa ísámai póímo tufú'aimo agáémba kámáni-waasiti óraakon-awí'l'a Páírati tuwímbai ti'maráísasa tinkamisasa pukáawewe suwaná

² Ísu séna minKárírifákémbá pukáan-kwaasisafe'o sembá miwítí sáwí-awaugo Kárírifakemba seyaafá'-wáásítí sáwí-awaugomba íyáákaraintafesa pukáawewa wéseo.

³ Ímbo miyá wéofo simátime'a súne. Kentí sáwí-awaumo ímbo tuwé'o Maníkómpá té'o é'a kembiwíwárá'á puwónááwe.

⁴ Imáyáan-oro. Síróámufa'a ayáátáá'-namba tawiséna sáwifa'-waasi 18 waasi tinkamisasa pukáawewe. Mindásafe'o sembá miwítí sáwí-awaugo Yérúsaremufakemba seyaafá'-wáásítí sáwí-awaugomba íyáákaraintafena pukáawewa wéseo.

⁵ Ímbo miyá wéofo simátime'a súne. Kentí sáwí-awaumo ímbo tuwé'o Maníkómpá té'o é'a kembiwíwárá'á puwónááwe Ísu siyáye.

Taaigó ímbo arambó iyáin-aai.

⁶ Ísu waé'mai-aai simátimena séna moóráwigo wení ándá-aran-kisaufa'a arambó naan-táímá áwí'a fígi u'makáisana áruma wíkáisana arambá komaénæ séna koawánaimba ímbo iyáisana

⁷ minkísáúrá'ó
káráwiyain-kwaasisafena séna kaumborá'á áú'o simbá mintáéramba komaénæ'a koawánáúnda ímbo arambá íyáisa'a úmpo mintái ayáísuwaa. Maragóní anombá nasúwáífainifo ayáísuwaa sisaná

⁸ miwá séna
óraakoo ímbanifo mintái áwáufa'a ó'á túmake'a
agamo'á maké'a

⁹ moórá-au'o sínda awánaanana arambó iyéna kawe'á ínifo miyámó ímbo ína'a ayáísuwanaumne siyáye Ísu siyáye.

Ísu sambaatiyá'á moórá-inimbo asófamankarain-aai.

¹⁰ Moórá-kanaa Yúndaa-waasi ámáán-aaimo
ísón-kanaara'a Ísu ámáán-daumpa'a iména aaí wésimatumuwaná

¹¹ moórá-ininko sáwí-amutamba arumpimbó méron-ininko ayáátááka'a sáwí'a úmai ména 18 aatai maisuwéna miyáumai sáwí'a úmai mérowana arósááumba kaénkowana ímbo kanaa'á koku'á mérowana

¹² Ísu minínínkómbá awánéna séna enáí'a tai'áíno séna

¹³ ane'á ta'ótotorowana minúwóíyáámbá arósááumba arupíse úwana koku'á íyáfasinená Maníkón-áwí'a mósá marówana

¹⁴ Ísu saagon-kánárá'á minínínkómbá asófankontafena ámáán-danka'o káráwiyowin-arunko sáwí'a úwana sáwifa'-waasisafena séna afa'móráe-kanaa kísaumo máénka'a sí'a asófasinkainkwaé sé'o é'a té'a saagaan-kánáámó é'a ímbo teró súwana

¹⁵ Fasi'aénkó séna kaumbo-kae'-ááíwárá'-wáásin-owe. Saagaan-kánárá'á kentí purumakawárá'á tónki-poiwara'a naaúmpakemba faú'anke'a áí'mae nompá'á kowaná nombá wénaiye.

¹⁶ Miníninkó Émbaramun-aísaafitamtambo uráin-inimba isaná waántawanko ayáátáaka'a 18 aatai ta'ótokaisa'a saagaan-kánáará'á faú'ankauna'a sáwi'a óne wésewe Ísu súwasa

¹⁷ símaímo sáwí'o uwánkówi minááí isésa tigaemá uwaná kawe-kísáú wémauntafesa úwoi-wqasí aamoí uráwe.

Taaérankon-aai.

Mátíyu 13:31-33, Mááka 4:30-32

¹⁸ Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánimba nóinkara kawáániyómpo maarán-áái simátíména'a ísáro.

¹⁹ Maníkó wení waásimo kawáánimba maarán-*iye*. Kári-tæránkon-*awi'a* másítáti mintáéramba moóráwigo kísaufa'*a* u'makáisana óraa'*a* éna amaimá mófarena wété uráisana numagó mimpímpá'*á* ánáambaa úmarena wémaiye Ísu siyáie.

²⁰ Simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánimba nóinkara kawáániyómpo maarán-ááí simátíména'a ísáaro.

²¹ Moórá-ininko péréti-tomba agaénae séna kanaráán-tántáákón-awí'a páráwaa'a maimaéna intoráínda-tantaa'a kári-tantaa'a káúmaraisana wéna intoréna óraa'a wéiye Ísu siyáie.

Kári'-ontagon-aai.

Mátíyu 7:13-14, Mátíyu 7:21-23

22 Ísu minááí simátimena Yérúsaremu-nao'-ampa'o kúmba naaó'-nao'a wenáái simátima'mae kúwana

²³ moóráwigó séna óraakoo Maníkó moórá-mora-waasi aantena kawé'-ámpá'á métinkainiyo súwana Ísu séna

²⁴ tiyáántán-kwiyé'a kári'-ontafimba íyáféráaro. Simátime'a súne. Sáwífa'nanka íyáferanae sésa íyambanifo ímba kanaa'á íyáferanaawe.

25 Naankón-afowá íyáfasinena ontá úmaraina'a ontará'á imé'a áante sé'a óraakoo ontasá tisinkaaó síyana séna ímbo tuwánáúnda-waasi náfakewiya'o sína'a

²⁶ kentáásí naaópa'a té enáái tasimásimenata eséta tóné nonésá naráumne síyana

²⁷ wemá séna náatakewiya'o. Imbo tuwánáundaya-waasin-oto kóro naankón-otowá síniye Ísu simásuwena séna

²⁸ Maníkó weni waásimo kawáanip'a ti'maráína'a máápakembo awánaiyamb

entíwá'ná Émbaramuwe Áísáakiye Yékopuwe

Ianikómó kawáánipa'a méwa'a tuwáne tiyántafe'a é'a ifi'á tānáawe.

Ísumo arumbó uwátínk̓arain-qai.

Mátíyu 23:37-39

³¹ Minkánáá ámáán-kawaa-waasi tuwímbai Ísumpa'a tésa sésa óraa'-waasigon-awi'a Éroti séna Ísumba tufuwónana puwíniye wésifo maanká'á tuwé fí'on-daopa'a kóuwo suwaná

³² Ísu séna Érotimba áwáífiyaamo in-áfá'-íyánkáán-kwáásí kosimáme sé'a sáwí-amutamba waási tirumpinkémbá wémaitiyuwe'a tí'a on-wáásí asófatinkaunda-kisau káf'e aafáyáwe maé'a aúnká kesí kísqu tai'l'ánaumne.

³³ Maníkón-aaimo simátímakaawi Yérúsaremu-naopal'-aantemba tínkamowasa wépuwontafe'a káf'e aafáyáawe aúnkáwe aampa'á wéwe'a kísau maifá kónaumnesivé Érotimba kosimáméro Ísu simásuweng

³⁴ Yérúsaremu-naopaken-kwaasi arumbá uwátinkena séna Yérúsaremu-naopaken-kwaasisono. Maníkón-aaimo simátímakaawi tinkambae íyúwasa pukáawe. Maníkó ti'marówasa kuwái óntantamba tinkambae íyúwasa pukáawe. Kokórigo áráátombo ayóífá'ó tinkarenamo káátatinkaintemba aasiyaasi-kánáá kemá miyá ónaumne súndanifo tínaaemba wéuwasimewe.

³⁵ Ísáaro. Maníkó tiyuwáína'a tu'nankáámbá ónááwe. Simátime'a súne. Ímba úwoi suwánánááfo ánaaembo sé'o Maníkó ai'maráísana kunkáiwaimba Maníkó kawe'á uwánkáíye síyanka'a aneka'á suwánánááwe Ísu siyáyiye.

14

Ísu aíyayaambo intorón-kwaasimo asófankarain-aai.

¹ Moórá-kanaa saagon-kánáárá'á Ísu ámáán-kawaa-waasi óraa'-waasigoni naaúmpa'a tómbó náíndasafena imérowasa saagaan-kánáárá'ló Ísu nóramo índa awánánæ sésa imésa awánowana

² moóráwigo aíyayaambo intorón-kwaasigo wení ewaa'á mérowana

³ Ísu minkwáásígombá awánéna ámáán-kawaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé tísai ena séna saagaan-kánáárá'á kanaará áí'ló in-kwáásí asófankanaumno súwasa

⁴ isésa ímba aaí suwaná minkwáásígombá áíkena kawe'á uwánkena séna énifo waaó súwana kóúwana

⁵ tísai ena séna kempínkémbá kentí iyámpóíya'i kentí póráára'íyo maipímbó kúwfekaina'o é'a saagaan-kánáárá'á ááéwa mósá fasinánááo Ísu súwasa

⁶ minááí ímba kanaa'lá
anondáá síyáawe.

Waási ímba kentúmo maimaé iyíyan-aai.

⁷ Aaí ímba anondáá suwasá tómbó nánaesamo

tun-kwáásí aifa'á iménäemo sumbá Ísu tuwánéna waé'mai-aai séna

⁸ moóráwigo séna aaremó to'waai on-tánómbá tamandaaó sína ímba aifa'á imauwó. Aifa'ó iménanamo enáwí'o íyáákaraindawimo tínanamo éna

⁹ táántaindawi entáfena séna íyáfasinenana maankwáásígó maanká'á tamáíno sínana aigaé uwásuwe tínaaemba'á kumbéínone.

¹⁰ Énifo táántainamo tínaaemba'o iménanamo táántainda-waasigomo weyááríka'o entáfena séna kesí waásiyo íyáfasine aifa'á imauwó sínamo iménasa awánésa enáwí'a mósá maránááwe.

¹¹ Óraa'-waasi úne síyawi Maníkó miwí túwí'a múra tiyuwáínífo kári'-waasi únemo síyawi Maníkó miwí túwí'a maimaé iyíníye Ísu siyáyiye.

¹² Ísu simátimena áántarowaisafena séna óraa-tanombo kaufónae sínda-kanaa óntawara'-waasiye enamááraawe ení akúné ení waási aantemba ímba táántao. Miyámó inasamó ésa ánaaemba áántewa tómbó komandendá mindá ení tónkóní anondáán-aye.

¹³ Énifo óraa-tanombo kaufónae sínda-kanaa ímbo óntamo makén-kwaasiye tíyayaamba sáwí'o urén-kwaasiye túgafitan-kwaasiye táántenasa tamandáíyambanifo

¹⁴ ení tónkón-ánondáá ímba amiyambanifo enarunkó kawe'á ínana Maníkó ení tónkón-ánondáá amíníye. Ánaaemba arupíse úmai mén-kwaasi pukémpinkembo íyáfasinaiyan-kanaa Maníkó amíníye Ísu siyáyiye.

Óraa-tanombo kauráin-aai.

Mátiyu 22:1-10

¹⁵ Minááí súwasa Ísuwe tómbó wénowi isésa uwaná moóráwigo séna Maníkó wení waásimo kawáánipa'a tómbó náiyawi tirunkó aamoí íníye súwana

¹⁶ Ísu séna érai'a simbánifo simátíménda imáyáan-oró. Moóráwigo óraa-tanomba kaufónae séna sáwífa'-waasi táántarena méraisana

¹⁷ mintánómbó náyán-kanaa káríka'a tínana wení kísau-waasigomba ai'maráísana táántaraiwaisafena séna tómbó nembá wéto'mayaan-ifo teró sisasá

¹⁸ miwí ímbo tíyan-aai sewaná moóráwigo séna maramá méyánure'a koawánanaumpo ímba tanómbo kaúfópa'a kónaumne siyé kosimámuwo sisaná

¹⁹ moóráwigo séna siyáánkai-poima méyánure'a koawánanaumpo ímba tanómbo kaúfópa'a kónaumne siyé kosimámuwo sisaná

²⁰ moóráwigo séna káfí'e aaré maiyáunda pó'a tanómbo kaúfópa'a ímba kónaumne siyé kosimámuwo sisaná

²¹ minkísáú-wáásígó wení óraakompa'a téna miyá sewé tasimámísana arunkó sáwí'a isaná séna minúwóiyáámbá naaó'-nao'a wéne tíyayaamba sáwí'o uráinda-waasiye túrambo kafíkáinda-waasiye óntama ímbo makén-kwaasiye tiyaafái úmai tí'mae tiyó séna ai'maráísana

²² minkísáú-wáásígó miyá kosímai kouweréna taséna simásimendantemba kosímai tí'mae'o túnda ení naaúmpa'a paaí tu'ma'á wéraiye sisaná

²³ wení óraako séna seyaafá'-wáásí kesí naaúmpata sisipáá oro. Seyaafá'-ámpá'á wéne waásimo tiyaafái e óraaka'a símai tí'mae tiyó siyáye.

²⁴ Ísu séna simátíme sé'a aifa'ó táántaraiwai ímba

tésa wení tómbá ímba tamandánááwe Ísu mináái

waé'mai-aai siyáye.

Imáyáa kawe'á urésa Ísu-ánaaembo arááíwaiyan-aai.

Mátíyu 10:37-38

²⁵ Súwasa Ísuwe aampa'á kuwaná méwaerena simátimena séna

²⁶ kembó sirááíwaenae síyawi aifa'á kembá imáyáa simésa ánaaemba tinófoiye tuwaainíné iyámpóíye tífárawaakiye túnafaraawine kesáfésawe imáyáan-oró. Ímbo miyámó iyamba uwófí'a ónááfo miyámó ésamo ésa kembá sirááíwaesa kesí kísau-waasi-i'a ónááwe.

²⁷ Kemó púwónda-aaraa-taimo súwaata'mae kondantembá kembó sirááíwaiyawi umbai-tántáá'a timíyasa minúmbáí-tántáá'ó ímbo maimaésamo sirááíwáemba uwófí'a ombá pósá ímba kesí kísau-waasi-i'a ónááwe.

²⁸ Moórá-aai ísáaro. Ayáátáá'-nambo ónæ síyawi aifa'á óntambo tuwésamo íyan-imayaa ésa óntambo toráumai awánáiyambo kanaamó ínasamo ésa mináyáátáá'-námbá ónááwe,

²⁹⁻³⁰ Ímbo toráumai awánaresamo mindámbó iyamba minóntámbá taí'áwinana mindámbá úwoi wérainasa waási awánésa ímba ásawimai uwásukaawe sésa tuwíyáái ónááwe.

³¹ Moórá-aai ísáaro. Moórá tiyáífín-óráá'-wáásígó tiyánae séna aifa'á wení i-wáásimó torausínda sáwífa'-waasi 10,000 waasi ínana fí'on-i-waasiti óraako wení i-wáásimó torausínda áfááraumai sáwífa'-waasi 20,000 waasi ínana imáyáa éna kembá iyáákanaa ína iyáákanaao séna

³² ímba kanaa'á iyáákanaumne-imayaa énamo éna óraa'-waasi némpa'a mérainana aantá-waasi ti'maréna séna mintíyáísá ifátá tuwánæ siyé kosimáméro síníye.

³³ Ísu mináái simásuwenä séna aifa'á iyán-imayaa urésa ánaaemba síyantemba ónááwe. Miyáumai kembá sirááíwaenae síyawi aifa'á makáan-tantaatafesa imáyáa urésa ímba mintántáá'a tuwánáúmne sésamo ésa kembá ímba sirááíwaenaafó mintántáá'a tuwánáúmne sésamo ésa kembá sirááíwaesa kesí kísau-waasi-i'a ónááwe Ísu siyáye.

Uwigón-áái.

Mátíyu 5:13, Mááka 9:50

³⁴ Ísu simátimena séna uwímá kawe-tántáá'án-ifo óraa'a taí'áísana ayáántámba wéraifo ímba aneka'á uwímó káína'o é'a to'maránááwe.

³⁵ Ayáántámba ímba agamopá'á maráiyána kawe'á ínifo úwoifa'a tuwánááwe. Ísáán-kwaasi ísámai kawe'án-oro

Ísu siyáyiye.

15

Sipisípi-poimo áwiyokain-aai.

Mátíyu 18:12-14

¹ Taakisi-óntámbó máún-umen-kwaasiye sáwí'o un-kwáásiyé Ísumpa'a wenáái isánae sésa tuwasá

² ámáán-kawaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé tuwánesa tirunkó sáwí'a úwasa keáimbá sésa sáwí-waasise'a tómbá wénena aaimó simbá sáwí'a wéye suwaná

³ Ísu minááí iséna waé'mai-aai séna

⁴ sipisípiya'o káráwiywimo on-ááí ísáaro. Moóráwigo sáwifa'a 100 sipisípiya'a káráwiya isana moórá-sipisípi áwiyo'wisasa misáwífá-sípísípi ufá'á méraawana moórámo áwiyo'wimba kosaafá émena awánéna

⁵ aamoí éna áúwaata'maena

⁶ naaópa'a téna wenamááraawe wení naaópaken-kwaasiye táántaisasa túwaandu owaná séna kesí sipisípi áwiyo'wisa'a kosaafá éme'a áí'mae túmpo aamoisá ónae sisasá aamoí uráawe.

⁷ Simátime súne. Miyáumai wíyómpa'o méraawi marapá'ó tuwánaamba arupíse úmaimo méraan-kwaasi kawe'-úmaimo méraamba tuwánesa aamoí owasá sáwí'a úmaimo méraampinkemba sáwí-imayaa tuwésa Maníkómpá'á tíyasa Maníkóní kísau-waasi wíyómpa'o méraawi óraa'-aamoi wéowe Ísu siyáyiye.

Óntambo áwiyokain-aai.

⁸ Ísu séna moórá-aai imáyáan-oro. Moórá-ininko siyáánkai-ontan-arumba makáisana moórá

áwiyowisana ómbá kúra'makena wení naaúmpa'a kankambá wéwiyufena kawe'á uwámai saafá éna

⁹ awánéna wenamááraawe wení naaópaken-kwaasiye táántaisasa túwaandu owaná simátimena séna kesí óntambo áwiyowisa'a saafá éme'a maiyáumpo aamoí íyatiao sisasá aamoí uráawe.

¹⁰ Simátime'a súne. Miyáumai sáwí'o úmaimo méraampinkemba sáwí-imayaa tuwésa Maníkómpá'á tíyasa Maníkóní kísau-waasi wíyómpa'o méraawi óraa'-aamoi wéowe Ísu siyáyiye.

Moórá-ifoko afowámbá auwénamo kóurain-aai.

¹¹ Ísu séna moórá-aai imáyáan-oro. Moóráwigo kae'-íyámpóiwáráwí méraisana

¹² ánaaenkewi afowántáfena séna ení seyaafá-tántáá'á ímbo pukéndara kafé'a tuwí-simiyo sisaná tuwímbai ááninkai tímísana

¹³ ánaaenkewi kárika'a ména wembó ámakaim-boparawimba tiména óntan-aantemba maimaéna némpa'-marafa'a koména sáwí'a úmaena wéiyena wení óntambo tu'mái

¹⁴ taí'ásuwaisana

óraa'-aawaima taisaná tóntáfena saafá uwááena

¹⁵ mimbárífákén-kwáásígómpá'á wéna kísau maénæ kosimámísana kesí marafá'á komé kesí póya'a káráwiyuwo sisaná

¹⁶ póíya'a káráwiyena ááisafena úmae wéiyena póíti tómpínkémbá nánae séna sisasá ímba ámewána

¹⁷ ánaaembá kawel'-ímáyáá éna séna kesifoní kísau-waasi sáwifa-tomba wénese tímú'a faisasá aráá'wara'a wémaraafo maanká'á mé'a sáái táína'a puwúnafaímpo'a

¹⁸ maanká'á tuwé'a kesifompá'á wé'a sé'a kesifoo Maníkón-aúranka'e enaúranka'e sáwí'a úmpo

¹⁹ kentáfé kesááninkowe sénda uwófí'a ómpo kesí kísau-waasiye siyó kosénaumne séna

²⁰ mifá'á tuwéna témena aampa'á tisaná némpakemba afowá awánéna aruntaféna uwánkena aínténa kotaparéna ifí'lá wétaisana

²¹ ááninko séna kesifoo Maníkón-aúranka'e enaúranka'e sáwí'a uráumpo kentáfé kesááninkowe sénda uwófí'a óne sisaná

²² afowá minááí ifátuwéna wení kísau-waasi táántaisasa tewaná séna minúwóiyáambá kawel'-únánkwátói maimae máuwanke'a kesáánimba intáfé'a waiyambá wéuwanke'a aísamai ánáamba wéuwanke'a

²³ ánóíwara-purumaka-araa'a maimae'a mátufu'mai aamoi-tánómbá kauffíyata wéneta aamoisá uwánkáano.

²⁴ Kesááninko áwyokurai pukurái súnana úwoi ména timbá pótá aamoisá ónaumne sisasá aamoí uráawe.

²⁵ Aamoí owaná aifakéwí kísaufakembo timbá naankóní ewaa'á téna aamoimó on-ááí taiséna

²⁶ kísau-waasigomba áántena séna nóinká'-aamoiya wéoo sisaná

²⁷ enáfá'a kawel'-úmai tiyáisana enafo séna ánóíwara-purumaka-araa'a tufú'mai kaúfóro sisasá miyá wéesa méraawe sisaná

²⁸ minááí ísáísana arunkó sáwí'a isaná kaoréna ímba naaúmpa'a íyísana afowá máápa'a kuména aifakéwín-arumbá kusímai íyáisana

²⁹ afowántáfena séna ayáátááka'a esé mé'a sáwifa'-aatai wémaisuwe'a enáái ímbo taraisúnda emó séndantemba miyá wéuna óraa-poiye kári-poiye méme-araa'e ímba tufú-simena'a kesí waásise'a naráumne.

³⁰ Enááninko ení óraa'-ontamba maimae koména aare tine'á miñóntámbá mátu'mai taí'ásuwéna tisá ánóíwara-purumaka-araa'a tufú'mai kau-améne sisaná

³¹ afowá séna ayáátááka'a kesé'o méraanda kesí sejaafá-tántáá'á endén-iyé.

³² Enáfáko áwyokurai pukurái súnana úwoi ména tintáféta aamoisá uwánkaumne siyáiyé Ísu siyáiyé.

16

Moóráwigo kísau sáwí'o uráin-aaí.

¹ Ísu wení kísau-waasisafena séna moórá-aaí ísáaro. Moóráwigo moparáwínwárá'-wáásígó kísau-waasisafena séna kesí moparáwínká'á káráwiyuwo sisaná miyá isasá tuwímbai tésa sésa ení moparáwínká'á ímba kawel'-úmai káráwiyaisana ení óntamba áwyokaiye sewaná

² miwá iséna káráwiyaiwaimba áántaisana tisaná séna enáái sewa'á isáúmpo kesí moparáwínká'á ímba káráwinompo kesí moparáwínká'á káráwinda-aufai agai-símína'a ení kísaugoni áwáu awánaano sisaná

³ wéwéna imáyáá éna kesí óraakomo si'mátuwaina'a nórá ónaumno. Kemá ímba fasi'aénkó pó'a maramó ufí-kísáú ímba kanaa'a maénaumpo inaimó sísáféna sigaé ínifo

⁴ miyá é'a aasásói'á úmae wénonana si'mátuwainasa miwítí naaúmpa'a sínkaresa tóbá siménááwe-imayaá uwásuwéna

⁵ wení óraakompakembo ánaaembá méyánónaumne sésa úwoimo maiyáan-kwaasi táántaisana moóráwigo tisaná séna kesí óraakomba nóräumai-meyana amínono sisaná

⁶ séna sáwífa'-masawemba 100 masawemba ówitamai aménaumne sisaná miwá séna ení aúfáífimba ímba 100 iye sindá 50 iye símai agai-simiyó sisaná miyá isaná

⁷ moóráwigo tisaná séna kesí óraakomba nóraumai-meyana amínono sisaná séna sáwífa-ton-unamba 100 unambá aménaumne sisaná miwá séna ení aúfáífimba ímba 100 iye sindá 80 iye símai agauwó sisaná

⁸ minááímó simbá óraakomba simámewana iséna wení moparawinká sáwí'a úmai káráwiyaiwaintafena séna kawe'-ímáyáawárá'-wáásímó ontembá miyá óne siyáye. Marapá'-wáásí kentí imáyáarakemba ásawimai miyámó ondawí kawe'á ínýe símai wémäefo sámo kain-áémpá'ó méraan-kwaasi ímba miyá wéowe. Miyáumai óraako wení moparawinká'ó káráwiyaiwaintafena séna kawe'-ímáyáawárá'-wáásímó ontembá miyá óne siyáye Ísu siyáye.

⁹ Ísu simásuwena minááísáfena séna ísáaro. Marapá'á kentí óntantamba túwa'nai íyasa kentí waási-i'a íya'a kentí óntambo tai'láindara'a wíyómpa'o ésa iyíyan-kanaa wíyómpa'a minkwáásí tuwánesa aamoí uwátinkanaawe.

¹⁰ Kári-tantaaka'a kawe'-úmaimo káráwiywíwi óraa-tantaaka'wara'a kawe'-úmai káráwiyonaaawe. Kári-tantaaka'a sáwí'a úmaimo káráwiywíwi óraa-tantaaka'a sáwí'a úmai káráwiyonaaawe.

¹¹ Marapá-tántááká'ó ímbo kawe'-úmaimo káráwiyiayawimo éna Maníkó wíyómpaken-tantaa'a ímba tiména káráwiyyoro sínýe.

¹² Marapá'ó Maníkómpákén-tántááká'ó ímbo kawe'-úmaimo káráwiyiayawimo éna Maníkó wíyómpaken-tantaa'a ímba tiména kendén-aye sínýe.

¹³ Ímba kanaa'á kae-káwáá-wáásítí kísau wémäewe. Miyámó ésamó ésa moóráwigomba aamoí ésa moóráwigomba ímba aamoí uwánkanaawe. Miyámó ésamó ésa moóráwigoni kísau kawe'-úmai maésa moóráwigoni kísau tuwesaraí ónááwe. Miyáumai Maníkóní kísaumo maé'o é'a sáwífa'-ontamba maénaumne-imayaam é'a Maníkóní kísau ímba maénááwe Ísu siyáye.

¹⁴ Ísu minááí súwasa ámáán-kawaa-waasi isésa óntantafesa aamoí wéesa pósá Ísun-awiyáái uwaná

¹⁵ Ísu simátimena séna kembiwí waási túranka'a kawe-kísáú wémäewasa tuwánesa sésa kawe'-wáásín-owe wésefo Maníkó kentí imáyáa wétuwaniye. Seyaafátántáákón-áúmo mósá máráán-tantaatafena Maníkó sáwísamban-aye wésiye Ísu siyáye.

¹⁶ Ísu simátimena séna Mósese Maníkóní ámáámbo simátímakain-aaiye Maníkón-aaimo simátímaawimo agaimakáan-aaiye mindá aambó usukáin-ááímó éna Yónimo nombó maitínkarainka'a minááí tiyáye. Káf'e'a ásé-aai Maníkó wení waásimo kawáánin-aai wésimatumembá pósá waási Maníkómó kawáánipa'a tiyáántámba fasi'ámaesa wéiyaferaawe.

¹⁷ Marawé wíyóne tai'láínifo Maníkóní ámáámba kári'-amaane óraa'-amaane ímbo tai'láinda aasiyaasí waé'wae'a ínýe.

¹⁸ Moóráwigo awaainímbá ai'mátuwenamo fí'on-inimbo máimbá umémbá wémäiye. Moórá-waasigo ai'mátukain-inimbo máimbá wewará'a umémbá wémäiye Ísu siyáye.

Óntawara'-waasigoe Rásarasite-taai.

¹⁹ Ísu séna moórá-aai ísáaro. Óntawara'-waasigo ména kawe'-únánkwátói sáwífa'a makéna kawe-tómbá náma'nama'-isaná

²⁰⁻²¹ moóráwigon-awi'a Rásarasi ímba óntamo makáiwai óraa'-namomba kaisaná méraisasa ayái-tómbá amínana náiníye sésa óntawara'-waasigoni ontará'á móankaraawana méraisana iyánkó téna mindámómbá tauwá'naraiye.

²² Ánaaembá ímbo óntamo makáin-kwaasigo púwísasa Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi kunái'maesá Émbaramumo kawel'-mápá'ó méraipa'a móankaraawana óntawara'-waasigo púwísasa utámakaawana

²³ púwón-aempa'o iyamó wégaipa'a óraa'-ai'a isaná ména mósá awánaimba némpa'a Émbaramuwe Rásarasiye'a méraayana tuwánéna

²⁴ aaemáífinkemba séna kesifóo Émbaramuwo iyamó wégaipa'a óraa-si'a isa'á méraumpo arumbá uwásinke Rásarasimba ai'márénana kunkéna ayáámba nompí támái sináafíya'a maráinana tasíyasi íno sisaná

²⁵ Émbaramu séna kesááninko marapá'ó méraandara'a seyaafá-kawé-tántáá'á makáumpo Rásarasi sáwi'a úmai méraifo mindásafe imáyáan-uwo. Káf'e'a wemá kawel'-úmai méraifo embá áí'o ipa'á méraane.

²⁶ Senda-ááiwárá'á imáyáan-uwo. Afufumpimbá óraa-tunai wéraifo ímba wété ónááfo sisaná

²⁷ óntawara'-waasigo séna kesifó Émbaramuwo emó sénda-aaísafe'a simáme'úne. Rásarasimba ai'márénana kesifoní naaópa'a

²⁸ séfataase kesífárawaisai méraafo kusimátimena sáwi-marupa'o iyamó kaipa'á tefó simátimino sisaná

²⁹ Émbaramu séna Mósesemo siyáin-aaíye Maníkón-aaímo simátímakaawi siyáan-aaíye aúfáifimbo agaimakáamba pósa toráumai isánááwe sisaná

³⁰ kesifó Émbaramuwo ímbanifo moóráwigo pukáimpinkemba íyáfasinená kusimátiminasa sáwi-imaya tuwésa Maníkómpá'á kónááwe sisaná

³¹ Émbaramu séna Mósesemo siyáin-aaíye Maníkón-aaímo simátímakaawi siyáan-aaíye ímbo isésamo ésa pukáimpinkembo íyáfasinkaiwain-aaí ímba isánááwe Émbaramu siyáíye Ísu siyáíye.

17

Sáwi'o on-aaí.

Mátíyu 18:6-7, Mátíyu 18:21-22, Mááka 9:42-48

¹ Ísu wení kísau-waasisafena séna fí'o-fi'on-tantaa'a waásifa'a tínsa kesáái tuwánááwe. Tuwímbai tésa kesááimo wéisaawi karol'-ááí tasimátimiyasa kesáái tuwésa kóiyasa karol'ó siyawifa'a sáwi-meyamba tínye.

² Miwímó tínuwarampimbó óraa'-ontamba fárí'wimaresamo nompímbó túwááwasamo kumpuwésaraa karol'-ááí ímba simátímewasa kesááimo ísaraan-iyampoi kesáái ímba tuwésa sáwi'a owisinó.

³ Mindásafe'a kentúra'a káráwiyoro.

Kentí waásimo kembó sáwi'o uwátinkaiya'o é'a kembiwífá'á mindásafe simátimiyasa sáwi'a únemo siyá'o é'a ímba aneka'á imáyáa é'a ifá'á túwáaro.

⁴ Kentí waásigomo kembó sáwi'o uwántinkáfa'o iyésamo kempá'ó tésamo sáwi'a únemo símae iyíya'o é'a ímba aneka'á imáyáa é'a ifá'á túwáaro. Mimbórá-kánáámó afakaetéra'o miyámó íya'o é'a ímba imáyáa é'a ifá'á túwáaro Ísu siyáíye.

Ísumpa'o timankúnkúmbo on-ááí.

⁵ Suwasá Fasi'aénkóní aantá-waasi wentáfesa sésa entáféta simankúnkúntaamo úndasa súwa'nai inatá entáféta simankúnkúntaamo úndasa fasi'ámaisa méraano suwaná

⁶ Fasi'aénkó séna moórá-taigon-awí'a másítáti kári'-aramba tu'makáawana áruma wíkéna óraa-tainambo intembá miyáumai kentáfél'a timankúnkúmba íyambo é'a óraa-taisafe sé'o taawí'wé óraa'-nompimba kunkaruuwuwó síyanamo éna miyá íníye Ísu siyaíye.

Kísau-waasiti kísaugon-aai.

⁷ Ísu wení kísau-waasisafena séna moórá-aai ísáaro. Kísau-waasigomba ai'marááwana kísau wémaena kísaufakena'i póya'o káráwiyaindafakena'i timbá ení tóbá emá agaimái naao ímbo síyamba

⁸ kafegafé úmai kawel'-únánkwátói uré tóbá agai-símína'a nasúwáana ánaaembá ení tóbá agaimái náinone miyán-ááí wésewe.

⁹ Sintembá kísau-waasi miyá ésa úwoi miwítí kísau isasá miyá ombá pósá ímbo túwí'a mósá wémaraawe.

¹⁰ Miyáumai kembiwí miyá é'a simátíméndantemba é'a tai'láiyanka'a sé'a úwoi wení kísau-waasisa úndasa póta úwoi kentáásí kísausa maiyáumne sé'a ímbo kentú maimaé'a íyóro Ísu siyáyiye.

Ísu námombo kón-kwaasi kawe'ó uwátinkarain-aai.

¹¹ Ísu Yérúsaremu-nao'-ampa'o kúmba Sámériyaa-marawe Káríri-marawe afufumpin-ámpá'a wéna

¹² moórá-naopa'a kúwasa námombo kón-kwaasi siyáánkai-waasi wétesa némpa'o Ísumo túmba awánésa

¹³ aaemái sésa óraako Ísuwo kentáá arumbá uwásinkaaoo suwaná

¹⁴ Ísu tuwánéna séna ámáán-kisau-waasifa'a wé'a kentú máaraatimiyyasa tuwánésa námomba kawáúwiye sénááwe súwasa aampa'ó kumbá túma kawel'a uwátinkowana

¹⁵ miwífinkémbá moóráwigo áúma kawel'a uwánkomba awánéna kouweréna óraaka tasiyéna Maníkón-áwí'a mósá maréna

¹⁶ Ísu óraakon-aye séna aísamaifimba takífaena súwi séna minkwáásí ímbo Yúndaa-waasin-ifo Sámériyaa-marafaken-kwaasigo súwi súwana

¹⁷ Ísu séna siyáánkai-waasi túma kawel'a uwátinkaunda afa'éíyain-kwaasi ímbo kouwérááwana

¹⁸ kímborawigo fí'om-barafaken-kwaasigo kouweréna Maníkón-áwí'a mósá maráíye simásuwena

¹⁹ minkwáásígontáfena séna kentáfél'a índawin-aye sénda póna enáú kawel'án-ifo waaó Ísu siyáyiye.

Maníkó wení waásimo kawáánin-aai.

Mátíyu 24:23-28, Mátíyu 24:37-41

²⁰ Súwasa ámáán-kawaa-waasi Ísumba áísai esa sésa Maníkó wení waásimo kawáánin-kanaa nónin-kanaawa tíníyo suwaná Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánimba ímbo kanaa'á túrantamba awánánááfo

²¹ Maníkó wení waásimo kawáánimba waási túra'a ómbaraimba pósá mifará'i maafá káráwiyaíye ímbo kanaa'á sénááwe Ísu siyáyiye.

²² Ísu simátimenä wení kísau-waasisafena séna ánaaembá kemá waási úranko kumónda-kanaa awánánæe síyambanifo ímbo miyán-kánáá suwánánááwe.

²³ Tuwímbai sésa maafá'á méraifo taawánaaromo síyasa fí'owi sésa maafá'á méraifo taawánaaromo síya'o é'a ímbo érai'e sé'a wété oro.

²⁴ Wíyómpa'o aafáyáumo tóráísasamo awánaantemba kemá waási úranko miyáumai afora'á aneka'á kumónaumne.

²⁵ Misúnda-aai ímbo paápé uráinasa aifa'á káfél'o méraan-kwaasi tínaaembá uwásinkesa sí'o índa-i'a uwásinkanaawe.

26 Naaófá'á moóráwigon-awi'a Nówáamo méronka'a waási ímba Maníkón-ímáyáá ésamо maé'óntemba ánaaembа kemá waási úranko kúmónda miyá ónááwe.

27 Nówáamo méronka'a noné tóné wénesa tiyáámúmba wéto'waai-esa aaré máuwasa waaí máuwasa wéuwana Nówaa nompín-táómpimba imérowana piri'-nónkó seyaafá'-wáásí tínkamuwasa putásaraawe.

28 Naaófá'á moóráwigon-awi'a Rótimo méronka'a ímba Maníkón-ímáyáá ésa noné tóné wénesa méyánúmæ wénesa kísauwe naané úmae né'ómba

29 Rótí Sóndómu-naopa'o tiyuwónka'a Maníkó óntankwara iyaronkwárá'á wíyómpakemba tuwówana kuména tínkamuwasa putásaraawe.

30 Rótimo méronka'a waási ímba Maníkón-ímáyáá ésamо maé'óntemba kemá waási úranko aneka'ó kumpaápé ondará'á miyá ónááwe.

31 Aneka'ó kúmóndara'a ontará'ó mériyan-kwaasi ímba naaúmpa'o iyiyamba moparawímbá ifátuwanaawe. Kísaufa'o mériyan-kwaasi ímba naaúmpa'o tíyamba moparawímbá ifátuwanaawe.

32 Rótí awaainínkón-áái imáyáan-oro. Wení moparawímbó tuwón-imayaa éna mówaerowana óntankwara iyaronkwárá'á kuména tufúwana pukáye.

33 Tirááimo táinda-i'o ésa ímba kawe'-úmai ménaafo kentáfesa imáyáá ésa tirááimo táinda-tantaa'o tuwésamo puwésa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

34 Simátime'a súne. Aneka'ó kúmóndara'a mindó'wáámbá kae'-wáásí mimbóráfálá túmá wéreyana Maníkó moóráwigomba auwéna moóráwigomba aiyáiníye.

35 Minkánáá kae'-ínínkái tómbó wéto'mayaan-íyana Maníkó moórá-inimba auwéna moórá-inimba aiyáiníye.

36 Kae'-wáásí kísaufa'o méreyana Maníkó moóráwigomba auwéna moóráwigomba aiyáiníye Ísu súwasa

37 wení kísaufa'o sésa Fasi'aénkoo emó sénda-aai nááfatafewa sénó suwaná póíye sawaiyémó kawáá'ipa'o náíndasafenamo embontaan-dúmágómó tatorúpaintemba Maníkó sínana súnda-aai
paápé ínýie Ísu siyáye.

18

Moóráwigo keto'-ínínkón-aaimo ísarain-aa.

1 Ísu séna aasiyaasí Maníkómpá'á inaí wésesa túwáafo séna waé'mai-aai simátimena séna

2 moórá-naopa'a aaimó ísáín-kwaasigo ména ímba Maníkón-áároi inkaiséna ímba waási-imayaa éna méraisana

3 mindáópa'a keto'-ínínkó ména aasiyaasí aaimó ísáín-kwaasigompa'a tóso éna séna sáwi'a uwásinkanaesa wéofa aaí súwa'nai uwásinkaaø sisaná

4 ayáátááka'a wenáái ímba ísarena ánaaembа imáyáá éna séna Maníkón-áároi ímba inkaisé'a waási-imayaa ímba é'a wéumpo

5 minínínkó kempá'ó timbá suwesaraí ifáímpó'a áwa'nai ónaumne siyáye.

6 Fasi'aénkó simásuwena séna aaimó ísáí-sawi-waasigon-aaí imáyáan-oro.

7 Maníkóní waási wempá'ó inaimó símae íyómba túwáafo séna ímba ayáátááka'a úwoi ména miwí táái iséna

8 sáwi'o uwátínkénka'a ááéma túwa'nai ínýie. Ánaaembа kemá waási úranko aneka'ó kúmóndara'a mériyan-kwaasifinkemba kesááisafesa timankúnkúmba ónaa ína ónaao tuwánánaumne Ísu séna Maníkómpá'ó inaimó símae íyómba túwáafo séna minááí siyáye.

Ámáán-kawaa-waasigonte taakisimó maún-kwaasigonte-taa.

⁹ Tuwímbai kawe'-wáásí úne sésa kentúma maimaé iyésa fí'on-kwaasi túma símai sáwi'o uwátinkén-kwaasisafena waé'mai-aai Ísu simátimena séna

¹⁰ kae'-wáásigóráí moóráwigo ámáán-kawaa-waasigon-ifo moóráwigo taakisi-óntámbó máín-kwaasigo ésarai óraa'-amaan-daumpa'a inaí séyae sésarai iyóyamba

¹¹ ámáán-kawaa-waasigo koku'á ména wenáú maimaé iyéna séna Maníkoo kemá tuwímbaimo ontembá ímba wéumpo entáf'e'a súwi súne. Umémbó maésamo karo'ó sésamo aare-úmémbá ésamo ontembá kemá ímba miyá wéune. Maaméraiwi taakisimó máín-umen-kwaasigomo intembá kemá ímba miyá wéune.

¹² Aasiyaasi-sóndáárá'á kae-kae-kánáá ámáántafe'a imáyáa é'a ímba tómbá wénaumne. Aasiyaasi-kísáúgóní sondaará'ó maúnda-tantaa'a tuwínke'a kemá afa'éýaimb'a maé'a moórá embá áma'mae'a wéiyune sisaná

¹³ taakisimó máín-kwaasigo moóráfa koku'á ména aigaé éna kífaena séna Maníkoo kempímbá sáwi-imayaa wéraifo arumbá uwásinkaa siyáye.

¹⁴ Ísu minááí simátimena séna ísáro. Maníkó taakisimó máíwaini sáwi-imayaa maiyaúwáisana Maníkóe taankarotámai maéna wení naaópa'a wisaná ámáán-kawaa-waasigo wempímbá sáwi-imayaa úwoi wéraisana wení naaópa'a kuráye. Óraa'-waasi únemo síyawi Maníkó túwí'a múra tuwáinífo Maníkón-aísamaifimbo méraawi Maníkó túwí'a maimaé iyíníye Ísu siyáye.

Ísu iyámpói moóráwigo kawekó

Mátíyu 19:13-15, Máká 10:13-16

¹⁵ Simátimuwasa tuwímbai Ísu ta'ótorena kawe'á uwátinkainkwae sésa iyámpói tí'mae tuwašá wení kísau-waasi tuwánésa kóro suwaná

¹⁶ Ísu miniyámpóisáfena táántena séna teró. Ímba kóro síyamba tiywáiyasa kempá'á iyámpói úwoi teró. Miniyámpói kempá'ó tentembá Maníkó wení waásimo kawáánimba miyáráán-úmai wégawaanimba iyámpói kempá'ó tíyan-amba ímba aambá faiyóro.

¹⁷ Érai'a simátime súne. Maníkóntafesa sésamo iyámpóyaan-úmai kenká'á wégawaanonemo síyanamo éna miwíyá'á kawáánínífo ímbo miyá síyawimo éna ímba kawááníníye Ísu siyáye.

Óntawara'-waasigon-aai.

Mátíyu 19:16-30, Máká 10:17-31

¹⁸ Súwana moóráwigo Yúndaa-waasiti óraako Ísumpa'a téna séna óraakoo kawekó óne. Nóra úmaiya aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónaumno súwana

¹⁹ Ísu séna kentáf'e nórä séwa kawekó óne wéseno. Mimboráwígó Maníkó weyáá kawekón-iye.

²⁰ Maníkóní ámáámba é'a ísaraane. Minámáámbá aúfáífimba agaimaréna séna ímba aare-úmémbán-oro. Ímba waási tímíniyasa púwóro. Ímba umémbá máero. Ímba karo'-áái simátinkáaro. Kentinófoi-tuwi'a óraa'-i'an-oro siyáye súwana

²¹ miwá séna minámáámbá kemá iyámpóyakemba ísare'a kawe'á úmae wéiyune súwana

²² Ísu iséna séna kawe'á éma moórá-tantaa'a ímba kawe'á uráampo ení moparawímbar fí'on-kwaasi wétime óntamba maiyé ímbo makéwi tímíniyasa ení kawe'-méyámbá Maníkó wíyómpa'a ankáíníye. Tímatuwemo e kembá sirááwainone súwana

²³ minááí iséna sáwf'a'-moparawimbo makontafena óraa'-imayaa úwana arunkó sáwi'a uráye.

²⁴ Arunkó sáwi'a úwana Ísu awánéna séna sáwf'a'-ontamo makén-kwaasi Maníkómó wení waásimo kawáánipa'o wíyamba umbaí táiníye.

²⁵ Moórá-poigon-awi'a káámeri mimpóígó waigóní afaapimbá ímba kanaa'l'á kóferainiye. Káámeri-poigomo waigóní afaapimbó kóféráinkakaa sáwifa'-ontamo makáan-kwaasi Maníkómó kawáánipa'a kowisinó súwasa

²⁶ minááí isésa áísai esa sésa umbaí taifó nórán-kwaasiya Maníkómó kawáánipa'a méranaao suwaná

²⁷ Ísu séna waási miwítí kísausamba ímba méyámbaresa kónááfo Maníkó úwoi kanaa'l'á wéye súwana

²⁸ Pítaa séna isaaó. Kentáásí naaópa'a tuwéta entá wéaraaiwaumne súwana

²⁹ Ísu séna érai'a simátíme súne. Maníkó wení waásimo kawáánintafesa imáyáa ombá naaópa'a tuwésa tuwaainíné tuwaaisáiye tinófoye táánine tiyáámúne tiyuwésa miyáumaimo túwááwin-anondaa

³⁰ marapá'ó méraanka'o túwáán-tantaa'a miyán-tántáá'l'á sáwifa'a mémaesa ánaaen-kanaa aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónááwe Ísu siyáie.

Ísu wemó puwíndasafenamo siyáin-aai.

Mátíyu 20:17-19, Mááka 10:32-34

³¹ Ísu wení kísa-waasi sísamaifikemba kae'l'á kumbaimái-waasi tí'maeña moórá-aempa'a tínkarena simátímena séna ísáaro. Yérúsaremu-naopa'a konanasá naaófa'ó Maníkón-aaimo simátímakowimo waási úrankon-aaí agaimakáan-aaí paápé íníye.

³² Kembá sí'mai fí'onkaa-waasi timíyasa karaánáá'l'a sinkésa símai sáwí'á uwásinkesa tuwiyáái wisinkésa

³³ súwiyonku'-nésa sínkamiya'a púwónasa utámaraiya'a kaumbo-kánáá maisuwé'a iyáfasinanaumne Ísu súwasa

³⁴ wení kísa-waasi nóin-aaisafenawa síyó sésa minááígóní áwáumo aúpá'ó wérontafesa ímba ísámai kawe'l'á ésa Yérúsaremu-nao'-ampa'a kuráawe.

Ísu aúrambo kafíkowimba kawe'l'ó uwánkarain-aai.

Mátíyu 20:29-34, Mááka 10:46-52

³⁵ Ísu aampa'ó kúmba Yéríko-nao'-ewaa'a kúwana moóráwigo aúrambo kafíkowi óntambá inaí símai maénae séna aanawáísára'a kumbéna wéinai séna

³⁶ sáwifa'-waasimo tésmo kíngimbo sumbá iséna nááwiya'o súwasa

³⁷ Ísu Násaretifikewi wétiye suwaná

³⁸ óraaka séna Ísuwo Téfítin-andafakewi ómpo arumbá uwásinkaaao súwasa

³⁹ aifa'ó tuñ-kwáásí aaisambá aéesa sésa aseraaó suwaná minááí ifátuwena aneka'l'á óraaka séna Ísuwo Téfítin-andafakewi ómpo arumbá uwásinkaaao súwana

⁴⁰ Ísu aampa'ó wémomba wení ewaa'l'á koiyáfasinena séna áí'mae teró súwasa áí'maesä ewaa'l'á tuwaná Ísu áísai ena séna

⁴¹ nóin-tantaa'ra embá arááímo táínda-tantaa'a uwánkanauumno súwana séna óraakoo súrumba kawe'l'á uwásinkaaao súwana

⁴² Ísu séna kentáfí kanaa'l'á súwa'nai índawin-iye sémpo aúramba kawe'l'á íno súwana

⁴³ minúwóiyáámbá aúramba kawe'l'-úmai awánéna Ísumba arááíwa'mae wéwena Maníkón-áwí'a móosá marówasa sáwifa'-waasi awánésa Maníkón-áwí'a móosá makáawé.

19

Sákíyasin-aai.

¹ Maníkón-áwí'a móosá márówana Ísu Yéríko-naopa'a kóyáákanae séna kúmba

² moóráwigon-awi'a Sákíyasi taakisi-óntámbó máún-kwaasiti óraal'-waasigo éna sáwifa'-ontamba makéna

³ Ísumba awánánae séna úmba sáwifa'-waasi fáítukowana ampáán-kwáásígó éna ímba kanaa'á awánéna

⁴ maanámpá'á tíníye séna minkwáásí tínaaempakemba aifa'á íyáákena moórá-taifa'a íyátene mérowana

⁵ Ísu mintáigóní áwáufa'a wéna mósá awánéna séna Sákíyasiyo ení naaúmpa'a kónaumpo minuwóiyáámbá marapá'á kumuwó súwana

⁶ aamoí uwásuwena minuwóiyáámbá marapá'á múra tuwéna kúwááí'maena wení naaúmpa'a kúwasa

⁷ minkwáásísómbá awánésa tirunkó sáwí'a úwasa sésa sáwí'o in-kwáásígóní naaúmpa'a wéwiye suwaná

⁸ Sákíyasi wení naaúmpa'a mósá ankéna Fasi'aénkóntáfena séna óraakoo kesí ónta afufuntambá tuwínke'a tuwímbai ímbo makén-kwaasi timé'a tuwímbai karo'á simátinke'a óntamba umémbó maiyáunda pó'a éiyain-eiyain-úmai tíma'mae'a kónaqumne súwana

⁹ Ísu séna káfef'a maandáúmpá'ó méraan-kwaasi kawe'-ámpá'á métinkaumne. Émbaramun-aísaafitantambo uráandasafe'a miyá úne.

¹⁰ Kemá waási úranko kumpaápé uráundawi enkáán-kwáásí saafá úmai sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawe'-ámpá'ó métinkáandasafe'a kunkáumne Ísu siyáyiye.

Siyáánkai-waasi-taai.

¹¹ Minááí ísówana Ísu Yérúsaremu-naokoni ewaa'á kúwasa wesé'o kun-kwáásí imáyáá esa sésa Maníkó wení waásimo kawáánimba kárika'a paápé íníye suntáfena waé'mai-aai simátimena

¹² séna moórá-oraakon-aai ísáro. Kámáni-waasi némpa'-marafa'a méraawana kotísaí onasamó kanaán-iyemo síya'o é'a kesí waásiya'a takáráwiyonae séna

¹³ wení kísaú-waasi siyáánkai-waasi táántaisasa tewaná óntamba kae-táémo kae-táémo'a tiména séna koméraana'a minóntánkákémbá kísaú wémaiya'a té'a tuwímbai-ontankwara'a tamáéno séna kóisasa

¹⁴ wenamááraa týántafesa uwánkesa kámáni-waasi kosimátíme sé'a kentáárá'á ímba takáráwiyiniye kosimátíméro sewasá kuráawe.

¹⁵ Énifo minóráákómbá káráwiyi-kísaú áméwana kouweré téna ááémo óntumbo tímakain-kwaasi táántaisasa tewaná séna tímakaunda-ontankakemba nóriaumai-ontana maiyáao sisáná

¹⁶ aifa'ó ámakaiwai téna séna óraakoo símakaanda-ontankakemba kísaú wémae'a moórá kae-táémo'a maiyáumne sisáná

¹⁷ óraako séna kesí kísaú-waasigo kawe'á óne. Kári-tantaaka'a kawe'-úmai káráwiyambo siyáánkai-naoraara'a káráwiyuwo sisáná

¹⁸ moórá-kísaú-waasigo téna séna óraakoo símakaanda-ontankakemba kísaú wémae'a siyáánkai-taemo'-ontamba maiyáumne sisáná

¹⁹ énifo séfataase-naoraara'a káráwiyuwo sisáná

²⁰ moórá-kísaú-waasigo téna séna óraakoo símakaanda-ontamba ampantafímbá mú'múmai aúpá'á makáumpo máinone.

²¹ Emá fasi'aén-kwáásí éma ímbo makáanda-tantaa'a wémae úwoi wéne fí'owiti kísaufaken-tomba wénaana pó'a enáároi inkaisé'a úwoi aúpá'á makáumpo máinone sisáná

²² óraako séna sáwí-kísaú-waasigo ónda pó'a kentáfemo séndantemba aaí simánkanaumne. Kentáfem sé fasi'aén-kwáásí éma ímbo makáanda-tantaa'a wémae úwoi wéne fí'owiti kísaufaken-tomba wénaane sémpo

²³ kesí óntamba seyaafá'-wáásítí óntumbo måráán-daumpa'o makáandarakaa tiyé'a kesí óntankwara a'wáá-ontankwara'a máúsino séna

²⁴ méraan-kwaasisafena séna maanóntámbá maiyé'a kae-táémo'-ontambo tokáiwaimba áméro sisásá

²⁵ miwí sésa ímbanifo kae-táémo'-ontamba é'a tokáiyé sewaná

²⁶ óraako séna simátíme súne. Sáwifa-tantaaka'o kawel'-úmaimo káráwisinkaawi moórá-mora-tantaa'a tíménasa káráwisinkanaafo ímbo kawel'-úmaimo káráwisinkaawifinkemba makáan-tantaa'a máéna'a

²⁷ kesí namuro-wáásí kentáárá'a ímba káráwinone siyáawi tí'mae'a kempá'a tiyé'a tínkamiyasa

púwóro siyáiyé Ísu siyáiyé.

Ísu Yérúsaremu'a'o kuráiin-aai.

Mátiyu 21:1-11, Mááka 11:1-11, Yóni 12:12-19

²⁸ Ísu minááí simátimena aifa'á Yérúsaremu-nao'-ampa'o kúmba

²⁹ Órífi-omapa'-ewaa'-naokai moórá Pétífasi-nao'a úwana moórá Pétáni-nao'a úwana minkáé'-náó'-ewaa'a wéna wení kísau-waasiyai kae'á máti'marena séna

³⁰ epín-dáópa'a kurékai moórá-poigon-awi'a tónki koawáneyambo waásimo ímbo ayáakainda-poi ándá awátuwekai áí'mae tekaiyó.

³¹ Moóráwigo tuwánénamo néra óyaekaiya óyómo sínakai óraako ayáá'mae'a kónae siyé simámékaiyo súwasarai

³² kuyaná súntemba mimpói mérowasarai koawánésarai

³³ ándá koawátuwóyana mimpóigón-afowá awánéna séna néra sékaiya mimpóigóní ándá wéawaaeyo súwasarai

³⁴ mindárai sésarai óraako ayáá'maena wínkwaes simásuwesarai

³⁵ áí'maesarai Ísumpa'a tuyasá wení kísau-waasi paákákén-únánkwátói faú'mai mimpóigón-arósááunka'a wandaaí uwí'márówana Ísumba ayáá'mae wéguwasa

³⁶ sáwifa'-waasi mésa óraa'-waasin-iyé sésa paákákén-únánkwátói faú'mai aampa'a uwí'mae wéguwana minúnánkwátóiya'a auwétamaena wéwena

³⁷ Órífi-omapaken-ampa'o kumúmba Yérúsaremu-nao'-ewaa'a kúwasa Ísumba sáwifa'-waasi arááíwa'mae wéwesa aamoí ésa fí'o-fi'on-kisau kawe-kísáú maúmba awánontafesa Maníkón-áwí'a mósa marésa óraaka'-oraaka'a sésa

³⁸ Fasi'aénkó ai'maráísana kunkáiwaimba Maníkó minkáwáágómbá kawel'á wéuwankaiye. Maníkó kentáásáfena séna aáno úmai méraaro wésimba póna wenáwí'a óraa'a wéye óraaka'a suwasá

³⁹ misáwífá'-wáásífinkémbá tuwímbai ámáán-kawaq-waasi sésa óraakoo embó arááíwa'mae wénon-kwaasisafe sé aséráaro siyó suwaná

⁴⁰ Ísu séna simátíme súne. Miwí ímba aaimó senkakaa maanóntánkó kentáfénawe séna aaí sisinó Ísu siyáiyé.

Ísun-arumbó uwátínkarin-aai.

⁴¹ Ísu Yérúsaremu-nao'-ewaa'a wéna awánéna waási tífi'a téna séna

⁴² aáno úmaimo máéwini áwáu ímba ísámai kawel'á uráawe. Isékaa aáno úmai méraawisino. Káfela ímba kanaa'a wéisaawe.

⁴³ Kentí namuro-wáásí tésa kentí naaópa'a taükúresa maramá u'mái ontafimbá agari'á tásuwsa

⁴⁴ kentí aare-iyámpóiwara'a tínkamesa kentí naambá tawísísuwanaawe. Maníkó kawel'-ámpá'a métinkanae séna tisa'a tínaaembá uwánkáámba pósá kentí namuro-wáásí tésa miyá ónáawe Ísu siyáiyé.

Ísu óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-aai.

Mátiyu 21:12-17, Mááka 11:15-19, Yóni 2:13-22

⁴⁵ Ísu minááí simásuwena Yérúsaremu-naopa'a óraa'-amaan-daumpa'a iyéna ámáán-daumpa'o méyámbó un-kwáásí ití'mátuwena

⁴⁶ simátimena séna Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna mindá kesí naambá Maníkómpá'ó inaimó sen-dámbán-iye agaimaréna siyáye. Énifo umén-dáúmpá'ó ontenkáámbá uráawe Ísu siyáye.

⁴⁷ Aasiyaasí óraa'-amaan-daumpa'a Ísu simátíma'maena iyúwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé óraa'-waasiye Ísumbo tufíyan-aai suwasá

⁴⁸ úwoi-waasi sáwfí'a'a Ísun-aai ísámae wéiyuwasa tufuwíyan-amba ímba kanaa'á saafá uráawe.

20

Náawawa ai'maráísawa tiyáanomo siyáan-aai.

Mátíyu 21:23-27, Mááka 11:27-33

¹ Moórá-kanaa Ísu óraa'-amaan-daumpa'a iména Maníkóní ásé-aai simátimuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé Yúndaa-oraa'-waasiye tésa

² sésa náawawa ai'maráísawa tiyéwa náawampinkena maiyéwa fasi'aén-kísáú wémaeno. Simásimiyo suwaná

³ Ísu séna aifa'á moórá-aai tísai ona'á simásíméro.

⁴ Ááémä Yóni nombó maitínkariwai Maníkowá simámakaisanawa nombá maitínkari waasiya simámakaawanawa nombá maitínkariyo súwasa

⁵ miwí keáimbá sésa nórasaawa séngumno. Maníkó simámakaisana nombá maitínkariye senanasáámó éna nórá séra Yónin-aaisafe'a ímba érai'e siyáao síníye.

⁶ Waási simámakaawanawa nombá maitínkariye senasasáámó ésa úwoi-waasisa sínkamonaawe. Úwoi-waasi sáwfí'a'-waasi Yónintafesa sésa Maníkón-aaimo simásímakaiwai uráyiye wésembo pósá óntamba maiyésa sínkamonaawe.

⁷ Ísuntafesa sésa emó sisai ónda-aaisa ímba isáúmne suwaná

⁸ ⁸ Ísu séna ímbo simásimiya'a náawampinkena maiyéra fasi'aén-kísáúmó maúnda-aai ímbo simátimenaumne Ísu siyáye.

Ándá-aran-kisaura'o káráwiyyowi-taai.

Mátíyu 21:33-46, Mááka 12:1-12

⁹ Ísu waé'mai-aai simátimena séna moóráwigo ándá-aran-kisau úmarena ayáátááka fí'om-barafa'a koménae séna maankísáúr'ó káráwiyyawimo é'a kesáfé'a tuwímbai-aramba wémae'a tuwímbai kembá siyúwáaro simátimena fí'om-barafa'a koméraisana

¹⁰ arambó áfumo kain-kánáá tisaná aanáfó kesí

ándá-aramba komauwó séna wení kisau-waasigomba ai'maráísana minkísáúr'ó káráwiyyifa'a tisasá ta'ótó'mai tufú'maresa ándá-aramba ímbo ámém̄ba ai'mátuwaawana kóísana

¹¹ aanáfó moóráwigomba ai'maráísana tisasá minkísáúr'ó káráwiyyowi ta'ótó'mai tufú'maresa sáwfí'a uwánkesa ándá-aramba ímba ámém̄ba ai'mátuwaawana kóísana

¹² aanáfó moóráwigomba ai'maráísana tisasá ta'ótó'mai tufú'máráwana naaemá kúmísasa famétuwaawana kóísana

¹³ aanáfó séna nórá ónaumno. Kesááninko imáyáamo ámakaundawimba ai'máráanana wíñasa wenáái isánááwe séna ai'maráísana tisasá

¹⁴ minkísáúr'ó káráwiyyowi awánésa keáimbá sésa aanáfón-ááninko tifo tufúwónanasa puwéna maankísáú ímba maínata kesáá maénæ sésa

¹⁵ ta'ótó'mai ándá-aran-kisaukemba famétuwesa tufúwónawana pukáye. Ísu mináái simátimena séna minkísáú-áánáfó miyá íníye.

¹⁶ Téna kísaura'o káráwiyyowi tímáminasa puwíyana fí'onkaa-waasi kesí kísaura'a káráwiyyoro síníye Ísu súwasa mináái isésa sésa ímba miyán-oro suwaná

17 Ísu árimba tuwánéna tísai úmai isánae séna imáyáan-oro séna Maníkón-aai aúfáífimba maarán-ááí agaimaréna séna

óntan-dambo on-kwáásí moórá-ontantafesa sáwí'a wéye sésa maisukáawe. Ánaaembá minóntánkó áfonkaamba uráiyé

agaimaréna siyáimba minááísáfé'a imáyáan-oro.

18 Wíyamba minóntánká'á tanaambá kofesa sáwí'a ónááfo minóntánkó tufú'mai sáwí'a uwásuwainiye Ísu súwasa

19 óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé simbá kentáásáféna siyé sésa ta'óto'mai tufuwónae sésamo umbá seyaafá'-wáásísáféna táá'a úwasa ifátukaawe.

Taakisi-ááísáfésamo áísai uráan-aai.

Mátiyu 22:15-22, Mááka 12:13-17

20 Ifátuwesa ta'ótoraiyan-kanaa káráwiyesa tuwímbai ti'marésa sésa Ísun-aaimo ísáán-kwaasimo ontembá té'a áísai íyana sáwí-aaimo síñata ta'óto'mai kámáni-kawaagompa'a móankanaumne sésa ti'márówasa Ísumpa'a tésa

21 sésa óraakoo érai'-aai wése waási táároi ímba inkaisé óraa'-waasiye úwoi-waasi táároi ímba inkaisé tirumbó faiyá'mai-aai ímbo sénda Maníkóní aambó arááiwáén-aai arupíse úmai simátimendasa ísaraumne.

22 Emá nórán-imayaawa óno. Kanaasáawá taakisi-óntámbá Rómu-kamanisa timénaum íntaawa timénaumno. Tíméndasa Yúndaa-waasisa kentáásí ámáána taraisónaum íntaawa taraisónaumno. Timénaum íntaawa timénaumno suwaná

23 Ísu miwítí imáyáa iséna séna

24 moórá-ontamba maimaé máaraasimero súwasa maimaé máaraanamuwana séna nááwan-óikaana uráinkara áwí'a wéraiyo súwasa Rómu-kamani-kawaagon-óikaamba isaná áwí'a wéraiye suwaná

25 Rómu-kamani-kawaagonde wembá áméro. Maníkondé Maníkómbá áméro súwasa

26 minááí ísowana táá'a úwasa ímba aaí siyáawe. Ísu waási túranka'a ména ímba sáwí-aai súwasa pósá ímba aaí sésa ta'ótokaawe.

Pukémpinkembo íyáfasinaiyan-aai.

Mátiyu 22:23-33, Mááka 12:18-27

27 Ímba ta'ótórówasa Sátúsi-amaan-kawaa-waasi púwómpinkemba ímba íyáfasinanaawe sun-kwáásí pósá Ísumpa'a tésa

28 sésa óraakoo naaófá'á Mósese séna moóráwigo aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímba puwínana áfáko maimakéna awaaón-anondaa-ware'e séna iyámpói ma'ankáíníye siyáye.

29 Moórá-aai isaaó. Moórá-kanaa afakaeté-afarawainonda mésa tuwaaó aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímba púwísana

30 wenánaaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímba púwísana

31 wenánaaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímba púwísana miyá émesa afakaeté-waasi putásawana

32 miníninkó ánaaembá pukáiyé simámesa

33 Ísumba áísai esa sésa miyámó ombá waási puwíyampinkembo íyáfasinaiyan-kanaa minínimbá afakaeté-waasi tuwaainímbá éna nááwa máíníyo suwaná

34 Ísu séna marapá'ó méraan-kwaasi aaré maíyasa waaí maíyasa tiyáámúmba to'waaí esa wéowe.

35 Maníkó táántena séna pukémpinkemba íyáfasine'a wíyómpa'a iménaawe siyáimba minínínákwá'á wíyómpa'o iméraiyyamba aaré ímba maíyasa waaí ímba maíyamba ónááwe.

36 Maníkóní kisau-waasimo wíyómpa'o mésamo ímbo púwóntemba minkwáásí miyá esa ímba aneka'a puwónááwe. Pukémpinkembo íyáfasinaiyamba Maníkóní waásin-owe.

³⁷ Waási pukémpinkembo íyáfasinaiyamba Mósese minááísáfena agaimakáye. Aúfáífimba agaimaréna séna áru-taiya'a iyamó kaimbá ímba mintái káwisana mintáífkémbá Maníkó Mósesentafena séna Maníkó úne. Enaíwá'ná Émbaramune Áísákine Yékopune miwítí Maníkó úne siyáyiye. Maníkó minááímó siyáimba minkáúmbó-wáásí é'a púwúwasa utaráambanifo

³⁸ minááí siyáimba pósa miwí úwoi méraawe. Maníkón-aúranka'a seyaafá'nánká méraawe Ísu súwasa

³⁹ ámáámbo sun-kwáásí sésa óraakoo kawé'-áái simásímaake suwaná

⁴⁰ Ísun-aaigo táá'a úntafesa ímba áísai uráawe.

Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráisitin-aai.

Mátíyu 22:41-46, Mááka 12:35-37

⁴¹ Ímba áísai uwaná Ísu séna Káráisiti Téfítin-andafaken-kwaasin-iye wésefo

⁴² naaófá'á Téfítí Káráisitintafena séna kesí Fasi'aénkón-iye siyáimba imó agaimakón-aufaifimba Téfítí agaimaréna séna

kesí Fasi'aénkóntaféna Maníkó séna kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á

⁴³ mara'-ména'a ení namuro-wáásí íyáákaanasa miwí tai'ánáawe

Maníkómó siyáin-aai Téfítí siyáyiye.

⁴⁴ Miyáumai Téfítí Káráisitintafena séna kesí Fasi'aénkón-iye siyáimbanifo nóraumaiya wemá Téfítin-andafaken-kwaasin-iye Ísu súmba Káráisiti Téfítini Fasi'aénkó éna Téfítin-andafaken-kwaasigon-iye.

Ámáámbo sen-kwáásítí aambá arááiwáéfomo siyáin-aai.

Mátíyu 23:1-36, Mááka 12:38-40, Rúku 11:37-54

⁴⁵ Sáwfífa'-waasi minááí ísówana Ísu wení kísau-waasisafena séna

⁴⁶ ámáámbo sen-kwáásítí aambá arááiwáéfomo. Minkwáásí ayáátáá-kuferai wiyesa naaópa'a afufumpa'á nówasa pósa waási tuwánésa sésa óraa'-waasin-owe wésewe. Minkwáásí ámáán-daumpa'o ombá óraa'-waasimo máépa'a imésa tanómbo kaúfópa'o ombá kawé'-áémpá'á mésa kawe-tóbá wénaawe.

⁴⁷ Minkwáásí keto'-íníntí óntawara naankwará'a umémbá maésa waási suwánésa súwí'a mósá maráíwae sésa karokómbá tafisímai inaí wésewe. Miyámó on-ánondáá óraa'-umbai maénáawe Ísu siyáyiye.

21

Keto'-ínínkó Maníkómpá'á óntambo tukáin-aai.

Mááka 12:41-44

¹ Simátimena Ísu óraa'-amaan-daumpa'a ména tuwánómba óntambo túwón-anafeumpimba sáwfífa'-ontawara'-waasi sáwfífa'-ontamba túwówana

² moórá-keto'-ininko ímba óntamo makón-ininko téna kári'-ontamba kae-tóyárámbá tuwómba Ísu awánéna

³ wení kísau-waasisafena séna érai'a simátime súne. Minkétó'-ínínkómó túwáín-ontanko seyaafá'-wáásímó túwáán-ontamba íyáákaiye.

⁴ Miwí sáwfífa'-ontafinkemba tuwímbai túwáafo wemá kári'-ontafinkemba mútú'a túwáimba póna ónta-iyaimba méíniye Ísu siyáyiye.

Óraa'-amaan-dambo tawisínda-aaimo siyáin-aai.

Mátíyu 24:1-2, Mááka 13:1-2

⁵ Súwasa tuwímbai óraa'-amaan-dantafesa sésa kawé'-óntánkákémbá úmakaawe. Maníkómbá ámakaan-tanta'a ko'naarirí úmakaawata awánéta aamoisá úne suwaná

⁶ Ísu séna ánaaembá waási tésa awánaan-tanta'a seyaafá tawísíuwesa seyaafá'-óntánkwárá'é tawísíuwanaawe Ísu siyáyiye.

Sáwí-kanaa tímíyemo siyáiñ-aai.

Mátíyu 24:3-14, Mááka 13:3-13

7 Ísu minááí súwasa áísai esa sésa óraakoo emó sénda nón-kanaawa paápé íníyo. Nón-kwaamera ínataawa séta ampáánká'á Ísumo siyáimba miyá íníyesa sénaumno suwanáá.

8 Ísu séna karo'-ááí isé'a érai'e sefó káráwiyoro. Sáwífa'-waasi tésa kesuwí'a máwatesa sésa Maníkómó íyáfasisinkaraiwai únda póna minkánáá ampáánká'á tímíye sénááwe. Miyán-ááí siyawi ímba tirááiwááero.

9 Tímíyemo siyan-aai némpakena'i ewaakéná'i isáiyana ímba táá'a íno. Miyán-kánáámó tínda mindá ímba seyaafá-tántáá'ó tai'áinda-waame'an-iye.

10 Fí'o-fi'on-aempa'-waasi tiyánááwe. Moórá-kawaa-waasigomo éna moórá-kawaa-waasigoni amááraasafena íyáfasiné tímíyomo sínasa íyáfasinéa tiyánááwe.

11 Fí'o-fi'om-barafa'a óraa'-mari tímíye. Fí'o-fi'om-barafa'a aawaí tímíye. Sáwífa'-waasi tí'a íníye. Wíyómpa'a fí'o-fi'on-tantaa'a paápé ína'a awáné táatafe'a ónááwe.

12 Mintántáá'ó ímbo paápé ínasa kembiwí ta'óto'mai sáwí'a uwátinkesa ámáán-daumpa'a kawáá-wáásí aaifimbá maitinkésa ándáfa'a móttinkanaawe. Kentáf'e'o fasi'ámaimo mériyantafesa ta'óto'mai óraa'-waasifa'e kámáni-kawaa-waasifa'e móttinkesa aaí simátinkaiya'a

13 minóráá'-wáásí kesáái simátimenaawe.

14 Aaimó simátinkénka'a nórán-aaiya sénaumno-imayaa ímba óraa'a íyana tirunkó umbaí tímíye.

15 Minkánáá kawe'-ímáyáá timé'a aaí tááka tímíkáana'a síyasa kentí namuro-wáásí ímba kanaa'a kentáái taraisésa íyáákanaawe.

16 Kentinófoye kentífá'awaawiye kentimááraawe kentí waásiye tí'maesä óraa'-waasiya'a iyésa aaí simátinkaiyasa kempínkémbá tuwímbai tímíkamiya'a puwónááwe.

17 Kentáf'e fasi'ámaimo mériyantafesa seyaafá'nánká tímíyombá uwátinkanaawe.

18 Miyá ésa ímbo timambá tímíkambai tai'ánaáwe.

19 Fasi'ámaimo mé'o é'a kawe'-úmai méranaawe Ísu siyákiye.

Sáwí-kanaagon-aai.

Mátíyu 24:15-21, Mááka 13:14-19

20 Ísu minááí simátimena séna Yérúsaremu-naopa'a namuro-wáásí taúkúmaraiya sé'a seyaafá-tántáá'á tawísísuwaiyan-kanaa tiyé sénááwe.

21 Yúndiyaa-marafa'o mériyian-kwaasi omápata tuwaantantésa iyónááwe. Naaópa'o mériyian-kwaasi mindáópa'a tuwésa wété ónááwe. Kísaufa'o mériyian-kwaasi ímbo naaópa'a iyónááwe.

22 Minkánáá Maníkó sáwí-meyamba timínana Maníkón-aai aúfáífinken-aai paápé íníye.

23 Tímíká'a-inine káfél'-iyampoiwara'-inine minkánáá sáwí'a ónááwe. Maníkó maankwáásisáfena aaisambá tímíkanaa óraa'-umbai tímíye.

24 Fí'om-barafakewi tuwímbai paepáétamba tímíkamesa tuwímbai tí'maesä fí'o-fi'on-kwaasiti marafá'a móttinkesa fí'onkaa-waasi Yérúsaremu-naopa'a káráwiyesa sáwí'a íyana Maníkó séna kentí kanaa taí'áye síníye Ísu siyákiye.

Ísumo marapá'ó kumínda-aai.

Mátíyu 24:29-35, Mááka 13:24-31

25 Ísu minááí simátimena séna aafáúrá'é wíyónka'e oká'é fí'o-fi'on-tantaa'a paápé íníye. Marapá'a fí'o-fi'om-barafaken-kwaasi tirunkó umbaí tímíye. Uwí-nónkó óraaka'a áái wésena tufántááfan-ínasa waási inkaisónááwe.

²⁶ Wíyónko tora'náárg'a ínasa waási sésa nórawa'íyo sésa tinekembá tata'á ínasa táátafesa ésa óraa'-imayaa ónááwe.

²⁷ Kemá waási úranko óraa-fasi'aenkwará sámó kainkwárá'á ainánká kúmóna'a suwánánááwe.

²⁸ Kemó súnda-tantaa'a áwáu ómbarena paápé ína'a mósá awánánááwe. Maníkó kawel'-ámpá'á métinkainda-kanaa kárika'o tínda pó'a to'mayaa é'a mósá awánaaro Ísu siyáye.

²⁹ Ísu minááí simátimena séna moórá naan-táígón-áwí'a fíki mindáwara fí'on-taiwara'a imáyáan-oro.

³⁰ Asáómó agaínda awáné sé'a áú'o sínda-kanaa kárika'a tíniye sénááwe.

³¹ Miyámó intembá kemó súnda-tantaa'a ína'a awáné sé'a Maníkó wení waási kawáánimba kárika'a tíniye sénááwe.

³² Érai'a simátime súne. Káf'e'o méraan-kwaasi tuwímbai ímbo pukáiyanka'a kemó súnda-tantaa'a paápé íniye.

³³ Wíyóne marawé tai'áinífo kesáái ímbo tai'áinda

úwoi waé'wae'a íniye Ísu siyáye.

³⁴ Ísu simátimena séna kentúra'a káráwiyyoro. Uwói'o on-dómbá né'a kafóná mé'a marapá-tántaá'á óraa'-imayaa ofáínifo. Miyá é'o é'a ímbo imáyáamo wéiyanka'a kumúnafainifo káráwiyyoro.

³⁵ Kífo'o aumakáawanamo waígo ímbo imáyáa imbó tafááfíntemba fí'o-fi'om-barafaken-kwaasi ímbo wéisenka'a kumúnafainifo

³⁶ káráwiyyoro. Inaí símae wéiyiyana kemó súnda-tantaa'a kempá'ó tína'o é'a fasi'ámai mé'a waási úranko súranka'a méranaawe Ísu siyáye.

³⁷ Minkánááfimbá aasiyaasi-kánáá Ísu óraa'-amaan-daumpa'a iména wenáái simáti'mae wéiyena fenómpinka máápa'a kumbéna Órífi-omapa'a nó'waamba imaé'mae úwasa

³⁸ sáwifa'-waasi aafáyáara'a ááéma Ísun-aaí isánae sésa

óraa'-amaan-daumpa'a imaé'mae'a úmae iyáawe.

22

Yúndasi Ísuni pintaru'ó maiyáin-aaí.

Mátíyu 26:1-5,14-16, Mááka 14:1-2,10-11, Yóni 11:45-53

¹ Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi tíyótaimo

í-tánómbá ímbo intóráín-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa kárika'a túwasa

² óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé Ísumbo tufíyan-aaí suwaná úwoi-waasisafena táá'a úwasa ímbo aforatá ta'ótoranaumne siyáawe.

³ Suwaná Ísuni kísau-waasi sísamajfakembá kae'á kumbaimái-waasifinkembá moóráwigon-awi'a Yúndasi moórá-awi'a Ísakerioti éna waántawanko wenarumpimbá koména imáyáa amúwana

⁴ óraa'-amaan-kisau-waasifa'e ámáán-daka'o káráwirowifa'e wéna séna túwa'nai ona'á Ísumba ta'ótoranaawe súwasa

⁵ isésa aamoí ésa sésa miyámó inda-méyámbá óntanta aménaumne suwaná

⁶ Yúndasi ewé séna ímbo waásimo mépa'o é'a nóräumaiya Ísumba aráátíménasawa ta'ótoranaao-imayaa ómbarena

úmae kuráye.

*Tíyótaimo í-tánómbó kauráan-aai.**Mátíyu 26:17-25, Mááka 14:12-21, Yóni 13:21-30*

⁷ Yúndaa-waasi ímbo intóráin-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa túntemba tíyótaimo í-tánón-kánáá sipisípi-araa'a tufú'mai káufúnka'a

⁸ Ísu Pítante Yóninte'a ti'maréna séna tíyótaimo í-tánómbá kowégaufiyata komandaanó súwasarai

⁹ mindárai sésarai nááfara kogaufóyauyo suyaná

¹⁰ Ísu séna Yérúsaremu-naopa'a wíyana moóráwigo nonánámó maimaé wíndawimba arááiwáékaiyo. Wemó naaúmpa'o iyíndafa'o

¹¹ naankón-afowámó mérainakai kosimámekai óraako áísai ena séna kesí kísau-waasise'a náán-aempara tíyótaimo í-tánómbá nánaumno wésiye kosimámékaiyo.

¹² Wemá afófumayaal-nankoni óraa'-aempa'a aráátiminiye. Kúfu'o uwándáíytantaa'a mimpímbá wéraiye. Seyaafá-tántáá'á to'mayaa úmarekai minká'a kausínkákaiyo súwasarai

¹³ mindárai isésarai Yérúsaremu-naopa'a wésarai Ísumo sún-tantaa'a wérowasarai minká'a tanómba kauwánkaraaye.

*Ísu wení kísau-waasi tómbó tímakain-aai.**Mátíyu 26:26-30, Mááka 14:22-26, 1 Kórinti 11:23-25*

¹⁴ Tanómbo náíyan-kanaa túwasa Ísuwe wení aantá-waasiye tómbó náiyapa'a komérowana

¹⁵ Ísu simátimena séna káríka'a sí'o índa-i'a uwásinkaiyan-kanaa ímbo tiyáind'a ááéma tíyótaimo í-tánómbá kembiwísé'a nánaumne-imayaá úmae iyáunda káf'e'a minkánáá paápé imbá póta nánaumne.

¹⁶ Simátime súne. Marapá'a maantánómbá ímbo aneka'a nánaumpo Maníkó wení waásimo kawáánipa'a maantánónkóni áwáuma afora'a wéraina'a nánaumne séna

¹⁷ ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna Maníkómpá súwiyo séna maimái moórá-mora úmai naaró.

¹⁸ Simátime súne. Ándá-aran-domba ímbo nánaumpo Maníkó wení waásimo kawáánipa'a mé'a aneka'a nánaumne séna

¹⁹ péréti maisoréna Maníkómpá súwiyo séna tafánkena tiména séna mindá kesún-ifo kembiwísafé'a ísámai kesú tuwánáúmne. Miyáumai kentáf'e'a imáyáa é'a námae íyóro súwasa

²⁰ tómbá násuwówana ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna pérétimo timúntemba miyáumai ándá-aran-domba tiména séna mindá kesí naaén-ije kesí naaemá kembiwísaféna kumínda póna Maníkó séna kesé'a kááísamai mériwae séna mináú-ááí símai kááísamakaisa'a miyáumai kentáf'e'a imáyáa é'a námae íyóro.

²¹ Kembá namuro-wáásímó aráátimindawi keséta ména tómbá wéndaiye.

²² Naaofá'a Maníkó séna waási úranko puwínyemo siyáintemba pó'a púwónana namuro-wáásímó aráátimindawi sáwi-meyamba máíníye Ísu súwasa

²³ wení kísau-waasi keáimbá sésa nááwa miyá ínisanawa siyó siyáawe.

Nááwa íyáákaiyomo siyáan-aai.

²⁴ Ísuni kísau-waasi mósimesi-aai sésa kentááfínkémbá nááwa wéiyaakaiyo suwaná

²⁵ Ísu séna marapá'-óráá'-wáásísómbá íyáákamai fasi'aén-ááí simáti-simati uwasá wenkóyááka-tayaaka ésa sésa kentáásí óraa'-waasi kawe'a wéowe siyáawe.

²⁶ Kembiwí miyáumaimo óraa'-waasimo ontembá ímbo miyán-oro. Kempínkémbá óraa'o ménæ síyawi seyaafá'-wáásítí kísau túwa'nai oro. Íyáákanaemo síyawi fí'owiti wayó'a maénááwe.

27 Marapá'-wáásífínkémbá tómbó ménamo wénaiwai óraa'-waasin-ifo kúfu'o uwámíwai kári'-waasi imbánifo kemá kentí óraako ímba miyá é'a kentí wayókóráámbá wéune.

28 Miyá úna'a kembó sáwí'o uwásínkáanka kesé'a mé'a ímba síyukaawe.

29 Kesifo kentáfena séna waási kawáánuwo siyáintemba kembiwísafé'a miyán-áái simátimenaumne.

30 Waási kawáámó ondará'á mé'a tómbá wéne'a kawáámó ondará'á mé'a Ísarerin-áánintomba sisamaifakemba kae'á kumbaimái-aanintonti minándáfákén-kwáásí-taai isé'a

tuwínkaa'a ónááwe Ísu siyákiye.

Pítaa ánaaeni'a uwásinkainiyemo siyáin-aai.

Mátíyu 26:31-35, Mááka 14:27-31, Yóni 13:36-38

31 Ísu Sáimonimba arumbá uwánkena séna Sáimonijo isaaó. Owáí to'máimo tufimpí owanamó arú'ó marapá kúmísasamo anónka'o mósá máéntemba kawe-tántáá'á mósá maé'a sáwí-tantaa'a úwoimo wéraindasafena waántawanko tísai úmai isánae síng'a

32 mindásafe Maníkómpá'á inaí sé'a kesé'o kááísamaimo méraanda siyuwáánafo sé'a inaí siyáumne. Emá siyuwé kouweré kesí waási fasi'átinkaa Ísu súwana

33 Pítaa séna Fasi'aénkoo ándáfa'o áí'mae wíya'o é'a kesé'a kóyauye. Tufuwíyamo puwína'o é'a kesé'a puwóyauye Pítaa súwana

34 Ísu séna Pítaa simáme súne. Káfé'a kokórgo ímbo áái siyáindara'a emá kaumbo-íká'a kentáfí sé ímbo awánáúnda-waasiye sínone Ísu Pítaaantafena siyákiye.

35 Ísu simásuwená wení kísau-waasisafena séna ááéma ti'maré sé'a óntambo inai-inaimó sí-únámbá ímba maé'a tón-únámbá ímba maimaé wé'a tísamai ánáamba ímba maimaé koró. Minááí ááéma sé'a ti'mákaunda moórá-tantaatafe'a aáfáán-tukáana'iyo súwasa miwí sésa ímbaniye suwaná

36 Ísu séna káfé'a óntan-unambo makáiyawi minúnámbá maimaésa koró. Tón-únámbó makáiyawi minúnámbá maimaésa koró. Paepáé'a ímbo makáiyawi miwítí paákákén-únánkwátói fí'owi timésa óntamba maiyésa paepáé'a méyánuresa koró.

37 Simátime súne. Naaófá'a Maníkón-aaí aúfáífimba Áísáya agaimaréna séna áí'maesá sáwí'a uráan-kwaasimo mépá'a móankaraawé agaimaréna siyáimba kentáfénamo siyáimba póna paápé íníye Ísu súwasa

38 wení kísau-waasi sésa Fasi'aénkoo kae-páépáé'a makáumne suwaná wemó sún-aagóni áwáu ímba ísóntafena séna é'aniye

Ísu siyákiye.

Ísu Kétésémánifa'a inaimó siyáin-aai.

Mátíyu 26:36-46, Mááka 14:32-42

39 Ísu simátimena máápa'a kuména Órífi-omapa'a imaé'mae úntemba iyúwasa wení kísau-waasi arááíwá'maesá

40 iyúwana Ísu simátimena séna waántawanko tísai úmai isánae-aaí kempá'á sifáínifo Maníkómpá inaí seró séna

41 tiyuwéna ewaa'á wéna Maníkó óraakon-aye séna mara'á kumbéna inaifínkémbá

42 séna kesifoo emó kanaán-aye sémo e maanúmbáí-tántáá'ó kempá'ó tínda maisiyuwé énifo ímba kesí imáyáan-ifo ení imáyáa arááíwáéno súwana

43 Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi paápé éna fasi'ánkowana

44 arunkó óraa'-umbai tówana Maníkómpá'á inaí fasi'ámai súwana umu'náámbá naaeráámbá marapá'á kumúwana

⁴⁵ inaí simásuwena íyáfasinena wení kísau-waasiyaufa'a téna tatuwánóm̄ba tirunkó umbái tówasa tún-kwaigurówana

⁴⁶ tatúséna tasimátimena séna túmó wéraamba íyáfasine'a inaí seró. Waántawanko tísei úmai isánæe-aai kempá'á sifáínifo Maníkómpá'á inaí seró Ísu siyáye.

Ísumbo ta'ótokaan-aai.

Mátíyu 26:47-56, Mááka 14:43-50, Yóni 18:3-12

⁴⁷ Ísu minááí wésuwana sáwfí'a'-waasi wétuwana Ísuni kísau-waasi sísamaiifikemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Yúndasi misáwfí'-wáásífimbá aifa'a téna Ísumba aaweyáámó uwánkaindasafena Ísuni ewaa'a téna

⁴⁸ aasásói'a úntafena Ísu séna Yúndasiyo kemá waasi úrankomba kesí namuro-wáásímó aráátímíndasafe aaweyáá uwásinkaane súwasa

⁴⁹ Ísuwe'o mérowi moórá-tantaa'o paápé índa-imayaa ésa sésa Fasi'aénkoo paepáétanta karánaumno suwaná

⁵⁰ Ísuni kísau-waasifinkemba moóráwigo paepáé'a maimaéna aifa'-ámáán-káwáágóní kísau-waasigon-áá'a fagáúsuwowana

⁵¹ Ísu étuwaaō séna minkwáásígón-ááka'a ta'ótorena áá'a kawe'a uwánkaraiae.

⁵² Kawe'a uwánkowasa óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáán-danka-kawa-a-waasiye óraa'-waasiye Ísumbo ta'ótoraiyanesa tamérowana Ísu simátimena séna kentáfí'a umén-kwáásín-ye sé'a pó'a taánáínkwará paepáé'wara'a maimaé kembá ta'ótoranae sé'a wétewe.

⁵³ Sáwfí-a-kanaa óraa'-amaan-daumpa'a kesé'o méraundara'a ímba kembá ta'ótokaawe. Káfí'a kentí kanaamá isa'a kumeukóní fasi'aémbá íyáákaisa'a kembá ta'ótórááwe Ísu siyáye.

Pítaa ímba awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-aai.

Mátíyu 26:57-58,69-75, Mááka 14:53-54,66-72, Yóni 18:12-18,25-27

⁵⁴ Súwasa Ísumba ta'ótó'maesä aifa'-ámáán-káwáágóní naaúmpa'a móankowana Pítaa tínaembä nénkä'o témomba

⁵⁵ mindánkóní naamaáífa iyamá agaimarésa mérowana Pítaa miwísé mara'a tamérowana

⁵⁶ iyamó wégonka'a moórá-kisau-arasigo téna Pítambará takarakéna séna minkwáásígó wesé'o máiwain-ye súwana

⁵⁷ Pítaa séna ímbanifo kemá ímbo awánáúnda-waasin-ye súwana

⁵⁸ káríka'a moóráwigo Pítambará taawánéna séna wení waásifinkewi óne súwana Pítaa séna kemá ímbaniye súwana

⁵⁹ káríka'a moóráwigo Pítambará óraaka séna érai'a súne. Kárírifakewi éna wení kísau-waasifinkewin-ye súwana

⁶⁰ Pítaa séna emó sénda-aai ímba isáúmne súwana kokórigo áái súwana

⁶¹ Fasi'aénkó waeréna Pítambará awánówana Pítaa Fasi'aénkó simámakon-aai ááka'-maréna miyá siyónka'a káfí'o kokórigo ááimo ímbo siyáindara'a emá kaumbo-íká'a kentáfí'e sé ímbo awánáúnda-waasin-ye sínone siyónka'a minááí ááka'-maréna

⁶² mááp'a kuména áfááraumai ifí'a taráye.

Ísumba karaánáá'o ánkaraan-aai.

Mátíyu 26:67-68, Mááka 14:65

⁶³ Pítaa ifí'a tówasa Ísunkä'o káráwirowi karaánáá'a ankésa tufuwésa

⁶⁴ aúrampa'a ampantasámbá káátamakesa wétufuwesa sésa esáfí'e sé Maníkómó íyáfasisinkaraiwai únemo séndawi ómpo kemá nááwá tufúnái simásimiyo wésesa

⁶⁵ fí'o-fí'on-aai símai

sáwí'a uwánkaraawe.

Ámáán-oraa'-waasifa'a Ísumbo áí'mae kuráan-aai.

Mátíyu 26:59-66, Mááka 14:55-64, Yóni 18:19-24

⁶⁶ Aafáúmó íyáúsunka'a Yúndaa-waasiti óraa'-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé túwaandu urówasa Ísumba áí'maesá íyúwasa

⁶⁷ sésa Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráisitiya'onai simásimiyo suwaná séna simátíména'o é'a ímba kawel'-úmai isánáawe.

⁶⁸ Moórá-aaimo tísei ona'o é'a ímba simásimenaawe.

⁶⁹ Kemá waási úranko Maníkó fasi'aénkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á iménaumne súwasa

⁷⁰ seyaafá'nánká sésa ewá séwa Maníkón-ááninko úne sénó suwaná Ísu séna é'a sewé súwasa

⁷¹ miwí sésa wesáfena sifó minááísáfeta aaifintá maenkéta fí'on-aaimo simánkáámba saafá únda pótá ifátá tuwánáúmne siyáawe.

23

Ísumba Páíratimpa'o áí'mae kuráan-aai.

Mátíyu 27:1-2,11-14, Mááka 15:1-5, Yóni 18:28-38

¹ Minááísafesa misáwfí'a íyáfasinesa Ísumba áí'maesá Rómu-kamani-kawaagon-awí'a Páíratimpa'a wésa

² aaí simánkesa sésa minkwáásígó Yúndaa-waasi karo'-áái simátimena miwítí imáyáa símai sáwí'a éna séna Rómu-kamani-aifa-kawaagomba taakisi-óntámbá ímba áméro séna wesáfena séna Yúndaa-waasiti kawáágó é'a Maníkómó íyáfasisinkaraiwai úne siyáije suwaná

³ Páírati Ísumba áísai ena séna Yúndaa-waasiti kawáágowá ónó súwana Ísu séna é'a séne súwana

⁴ Páírati óraa'-amaan-kisau-waasisafenawe úwoi-waasisafenawe séna minkwáásígó ímba sáwí'a uráisa'a awánáúmne súwasa

⁵ óraaka sésa Káríri-aempaken-kwaasi tirumbá totuwéna minkákémbá Yúndiyaa-aempa'a taména miyá wéye siyáawe.

Ísumba Érotimpa'a áí'mae kuráan-aai.

⁶ Suwaná Páírati minááí iséna séna Káríri-aempakewiya'íyo súwasa

⁷ ewé mináémpákewín-aye suwaná imáyáa éna séna Éroti mináémpákén-káwáágó káf'e'a maanká'a Yérüsaremu-naopa'a taméraifo ai'maráanana wempá'á wínana wemá isáiníye Páírati simásuwena ai'marówasa áí'maesá Érotimpa'a kuráawe.

⁸ Ayáátááka'a Éroti Ísuntafesamo sun-áái iséna Ísumba awánaanana ímbo awánáúnda-kisau maína'a awánánae súwasa Ísumba Érotimpa'a kuwaná awánéna aamoi'éna

⁹ fí'o-fí'on-tantaatafena áísai úwana Ísu iséna ímba aaimó súmba úwoi mérowasa

¹⁰ óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé mésa Ísumbo simánkón-aai óraaka suwasá

¹¹ Érotiye wení i-wáásiyé Ísumba símai sáwí'a uwánkesa karaáná'a ankésa óraa'-waasiti unaánkwátói uwánkesa áí'maesá Páíratimpa'a aneká kuráawe.

¹² Ááéma Érotiye Páíratiye aaisambó siyááyamba pósarai minkánáá kawel'-úmai méroyasa Ísumba áí'maesá aneká Páíratimpa'a kuráawe.

Ísumba tufiyana puwínomo siyáin-aai.

Mátíyu 27:15-26, Mááka 15:6-15, Yóni 18:39-19:16

¹³ Kuwaná Páírati óraa'-amaan-kisau-waasiye óraa'-waasiye úwoi-waasiye táántena

¹⁴ séna minkwáásí kempá'á té'a sé'a waásiti imáyáa símai sáwí'a wéye wésewe. Kentúranka'a áisai únana simánkáán-aaigoni áwáu ímba wéraisa'a awánáúmne.

¹⁵ Érotiye áisai úyamba minááígóní áwáu saafá uwááekai úyana ai'maráísasa áí'maesá kempá'á tiyáawe. Tufíyanamo puwínda-i'a ímba uráifo

¹⁶ i-wáásí senasá áwiyonku'-násúwéwa'a faú'ankanaumne súwasa

¹⁷ Yúndaa-waasi tíyótaimo í-tánón-kánáá tóso úntemba moórá-waasi táántowana Páírati minkwáásí faú'ankowana miwífá'á kúwana Páírati séna Ísumba faú'ankanae súwasa

¹⁸ seyaafá'-wáásí óraaka sésa ímbanifo tufíyaná puwínífo Párápásimba faú'ankaao siyáawe.

¹⁹ Ááéma tuwímbai kámáni-waasiye tíyóm̄ba moóráwigon-awi'a Párápási moóráwigomba tufúwana puwúwasa ándáfa'a ánkawasa sésa Párápásimba faú'ankaao suwaná

²⁰ Páírati Ísumba faú'ankanae-imayaá éna simátimuwasanifo

²¹ óraaka'-oraaka sésa aaraa-táiyá'á tufíyaná puwíno suwaná

²² Páírati aneka'á séna nóra-sawira uráyo. Tufíyanamo puwínda-i'a ímba uráifo i-wáásí senasá áwiyonku'-násúwéwa'a faú'ankanaumne súwasa

²³ óraaka sésa aaraa-táiyá'á tufíyaná puwíno símae íyún-aaigo Páíratin-aaigomba íyáakowana

²⁴ Páírati miwí táái iséna ewé séna kemó sentembá oro séna

²⁵ moóráwigomba faú'ankena kámáni-waasi tíyóm̄bo moóráwigomba tufuwúwana puwúwasa ándáfa'o ánkowaimba táántowaimba Páírati faú'ankena aaraa-táiyá'á tufíyaná puwíníye-imayaá untáfena Ísumba i-wáásí tímakaiye.

Ísumba aaraa-táiyá'ó tufukáan-aa.

Mátíyu 27:32-44, Mááka 15:21-32, Yóni 19:17-27

²⁶ Timúwasa i-wáásí Ísumbo áí'mae kumbá moóráwigo Sáíríni-naopakewin-awi'a Sáímoni Yérúsaremu-nao'-ampa'a túwasa i-wáásí ta'ótoresa Ísumbo tufíyan-aaraa-tai áúwaata'ankesa sésa Ísun-ánaaembá tiyó suwaná miyá úwasa

²⁷ sáwifa'-waasi Ísumba arááíwa'mae wéguwasa aaresómbá tirumbá uwánkesa imá siyésa ifi'á támæsa arááíwa'mae kuwaná

²⁸ Ísu waeréna séna Yérúsaremu-naopaken-inintono. Ímba kesífi'o tembá kentí iyámpoísafe'e kesáfé-ífí'á taaró.

²⁹ Yérúsaremu-naopa'a sáwí-kanaamo tínda age-íníné ímbo iyámpói'mo matinkésamo náámbo tímakaan-inine aamoí ésa iyámpói-íyaimba pó'a inkaisé'a kónaumne sésa aamoí wéowe sénáawe.

³⁰ Minkánáámó tínda kári'-omakowe óraa'-omakontafesawe sésa ááéma pukónáífo faiwí'mae kufaráátaao sénáawe.

³¹ Kemá aú-taiyaamba únda pósá sáwí'a wéuwasinkaafó kembíwi aáénkaen-taiyaamba ombá pósá óraa-sawí'a uwátinkanaawe Ísu siyáye.

³² Ísu súwasa kae'-wáásí sáwí'o urááyan-kwaasiwara'a tí'maesá Ísunkwara'-úmai tímakonae sésa tí'maesá

³³ mimbárágón-áwí'a a'l'nónayaantapa'emo supa'á kurésa Ísumba aaraa-táiyá'á tu-fusésa séfasefa'-arausampa'a kae'-wáásí aaraa-táiyá'á tufúsúmarowana

³⁴ Ísu séna kesifoo maami owíni áwáu ímba awánaresa kembá sáwí'o uwásínkáámba ímba imáyáa e sáwí-meyamba ímbo tíminda sáwí-imayaá maitiyuwaao súwasa i-wáásí sésa wení unáánkwatói maénæ sésa áafé tíyáananasa nááwamo íyáákaindawi máíníye sésa miyá uwasá

³⁵ waásisomba ká'a karátuwesa mésa Yúndaa-oraa'-waasi karaáná'a ankésa sésa fí'owi túwa'nai ena Maníkómó íyáfasinankaraiwaimo énamo éna wesáféna wenáú áwa'nai íníye suwasá

³⁶ i-wáásiyé karaáná'a ankésa ikamó fón-domba maimaésa wempá'á tésa sésa naaó.

³⁷ Yúndaa-waasiti kawáágómó émo e

esáfé enáúma áwa'nai uwo suwasá

³⁸ ááéma aúfái agaimakésa sésa Yúndaa-waasiti kawáágón-ije sésa agaimái Ísun-a'nónká-táiyá'a mósá makáawe.

³⁹ Mósá márówana sáwí'o uyan-kwáásímó tufúsúmaroyan-kwaasigorai moóráwigo Ísumba karaáná'a ankéna séna Maníkómó íyáfasinankaraiwaimo émo e enáú áwa'nai e kenkáiwárá'a súwa'nai uwo súwana

⁴⁰ moóráwigo

séna ímba miyá siyó. Maníkón-áároimo inkaiséra

miyá ímba sésino. Wembó sáwí-meyambo ámémenteba kenkáiwárá'a miyá wéowe.

⁴¹ Wemá ímba sáwí'o uráiwaimba sáwí-meyamba wéamefo keráí sáwí'o uráuyawinkai sáwí-meyamba uwásinkááwe séna

⁴² Ísuntafena séna Ísuwo ení waásimo kawáá indará'a ken-ímáyáwárá'a uwo súwana

⁴³ Ísu séna érai'a simáme súne. Káfél'a kesé'a kawé'-mápá'a iméínone Ísu siyáije.

Ísumo pukáin-aai.

Mátíyu 27:45-56, Mááka 15:33-41, Yóni 19:28-30

⁴⁴ Súwana wááwái seyaafá'-áémpá'a túnkvéna aafáúmó taenónka'a túnkúmba

⁴⁵ óraa'-amaan-daumpa'a ampanta-óntámó úmakomba tafááténa kaesé uwágúwana póna Maníkómpá'a iyíyan-amba wi'marówana

⁴⁶ Ísu óraaka séna kesifoo' kesimambá enayáámpimba to'maráúmne simásuwena puwúwana

⁴⁷ i-wáásítí kawáágó Ísumo puwúmba awánéna Maníkón-áwí'a mósá maréna séna érai'a arupíse-waasin-ije súwasa

⁴⁸ sáwifa'-waasi koawánanaumne sésa túwaandu urón-kwaasi Ísumo puwúmba awánésa tirunkó umbaí tówasa miwítí naaópa'a wété uwasa

⁴⁹ Ísuwe'o nún-kwaasiye Káríri-aemapakemba Ísumba arááíwa'maesä Yérúsaremufa'o tiyón-inine nénka'a tamésa seyaafá-tántá'a awánaraawe.

Ísumbo utaráan-aai.

Mátíyu 27:57-61, Mááka 15:42-47, Yóni 19:38-42

⁵⁰⁻⁵¹ Awánowana moóráwigon-awi'a Yósepi Yúndiyaa-marafa'a Árimátíyaa-naopakewi kawé'-wáásí arupíse úmaimo mérowi Maníkó wení waási kawááníníye séna amu'maréna póna Ísumbo tufuwónae sun-kwáásí tááisafena ímba ewé siyáiwai wemá

⁵² Páíratimpa'a téna Ísun-áúma utánáifo simiyó súwana ewé súwana

⁵³ Ísun-áúma aaraa-táiyákémbá tamaimái aú-ampantafimba asááúmaena maimaéna waásimo aúsámakon-ontan-aifimba mámarena waási ímbo makón-aifimba mámarena

⁵⁴ tómbó fáká'maimo to'mayaa un-kánáá Yúndaa-waasi saagon-kánáá káríka'a tíne úntafesa Ísumba utámarowasa

⁵⁵ Kárírifakemba Ísumbo arááíwa'mae tiyón-inimba Yósepimba arááíwa'mae tésa Ísumbo utámárómba taawánésa

⁵⁶ tauwerésa áúra'a máa'ankanae sésa asaa-wiyúm-básawémbá to'mayaa unká'a saagon-kánáá túwana ámááambo sunten-úmai úwoi méraawe.

24

Ísu pukáimpinkembo íyáfasinkain-aai.

Mátíyu 28:1-10, Mááka 16:1-8, Yóni 20:1-10

¹ Saagon-kánáá úwoi mérowana tai'ówasa aafáúmó íyáúsunka'a áúra'a máa'anckanae sésa asaa-wiyúm-básawémbá to'mayaas úmakom-basawemba maimaésa Ísumbo utámaropa'a wésa

² awánomba óraa'-ontamba óikakemba é'a fawátukowasa awánésa

³ minóntán-aifa'o íyúmba Fasi'aénkó Ísun-áúma ímba wérowasa awánésa

⁴ óraa'-imayaas ésa awánomba kae'-wáásiyái tágayáagayaamo ún-unankwatoi urésarai ewaa'á méroyasa tuwánésa

⁵⁻⁶ táátafesa ésa kífaiyowasarai sésarai púwisa'o máánkaraan-ontan-aifimba ímba méraifo íyáfasinena kóuraifo ímba maampímbá ayaafái oro. Wemá Káríifa'a úwoimo méronka'a simátímakain-aai imáyáan-oro.

⁷ Maará siyáye. Kembá waási úrankomba sáwi-waasi timýasa sínkamiya'a puwé'a kaumbo-kánáá maisuwé'a íyáfasinanaumne siyáye suyasá

⁸ isésa simátímakain-aai tááka'a marésa

⁹ minóntán-aima tuwésa wésa Ísuní kísa-waasi sísamaifakemba moórá kumbaimá-waasiye fí'on-kwaasiye minááí kosimátimesa

¹⁰ minínimbá moórá Mágátáraa-naopaken-ininkon-awi'a Máríyaa úwana moórá araámáó Yémísin-anówa úwana moórá Yóána úwasa miwisé'o méron-inimba Ísuní aantá-waasi minááí kosimátímúwasa

¹¹ isésa sésa úwoi karol'-ááí sewé simásuwesa úwoi mérowananifo

¹² Pítaa íyáfasinena awaantanténa utámakon-ontan-aifimba kogifaena awánombá ampantasámbó kárá'umae máutamankon-ampanta aantemba wérowana awánéna kouweréna mindásafena óraa'-imayaas uráye.

Émeyási-nao'-ampa'a Ísumbo awánaraayan-aai.

Mááka 16:12-13

¹³ Minkánáá Ísuní waásifinkemba kae'nárai Émeyási-naopa'a kóyae siyááye. Mindáópa Yérúsaremufa'a ayáátáákakaamba wérowasarai Émeyási-naopa'a kóyae sésarai Yérúsaremufa'a tuwésarai aampa'á wéwesarai

¹⁴ Ísumbo éwiyon-aai símaesarai wéguyana

¹⁵ Ísu ewaa'á téna minkáé'náraise'a kúwasarai

¹⁶ awánoyana Maníkó túramba kumeu'á uwátinkowasarai ímba awíyéraaseraamba uyaná

¹⁷ Ísu séna nónin-aaiya aampa'á símae wégoyo súwasarai minká'á komésarai tirunkó sáwi'a úwásarai

¹⁸ moóráwigon-awi'a Kíriyópási séna káfekanaa Yérúsaremu-naopa'a tóso ésa paápé uráin-tantaa'a awánaraafo eyáá ína awánaraano áísai ena súwana

¹⁹ Ísu séna nónin'yo súwasarai mindárai sésarai Ísu Násaretifikewintafekai súye. Maníkón-aai siyáiwai Maníkón-aúranka'a fasi'aén-kísáú maéna fasi'aén-ááí simásímísa ísaraumne.

²⁰ Kentáásí

óraa'-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye Ísumba tufuwíyanesa Rómu-kamani-waasigomba áméwana ewé sisasá aaraa-táiyá'á tufuwówana pukáye.

²¹ Kesáá Ísareri-waasisa séta kentáásí kawáá-í'a éna Rómu-kamani-waasi íyáákainiye siyáundasa tufuwówana pukáye. Moórá-aaiwara'a wéraiye. Tufuwówana pukáimba kaumbo-kánáá maisukáye.

²² Tuwímbai-inimbo simásímén-aaisa sáátafeta úne. Káfé'-aafayaara'a ááéma utaráapa'o kombá

²³ wenáú ímba wéraisasa koawánésa kouweré tésa sésa wíyómpakendarai tuwánáúnasarai sésarai pukáimpinkemba íyáfasinkaiye séye tasewatá

²⁴ kentááfinkémbá tuwímbai utámakaapa koawánaawana minínimbó sentembá miyá éna ímba wéraisasa awánaawe suyaná

²⁵ Ísu séna sáwi-imayaawara'a óye. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaawi agaimarésa siyáan-aaisafekai ímba ááéma érai'e séye.

²⁶ Maníkó íyáfasinankaraiwaimba áí'o índa-i'a uwánkaiyambanifo sámo kain-áémpá'á iméíniye miyám-biyan-aai Maníkó siyáiye.

²⁷ Maníkón-aai aúfáífinkemba wentáfesa siyáan-aaigoni áwáu simátímakaiye. Minááí Mósese agaimaréna siyáin-aaiwara minkákémbá Maníkón-aaimo siyón-kwaasi agaimarésa siyáan-aaiwara'a simátímakaiye.

²⁸ Simátimuwasarai kuyan-dáókoni ewaa'lá kuyaná Ísu kóyáákwasarai

²⁹ mindárai ta'ótoreesarai óraaka sésarai kumeupá nó'waamban-ifo kesékai méraao suyaná mindáraise'a naaúmpa'a iména

³⁰ tómbá náiyánesa uwaná tómbá maisoréna Maníkómpá súwi séna tafámbai timúwasarai

³¹ awánésarai Ísumba awíyéraase uyaná áwiyokuwasarai

³² sésarai aampa'ó túyanamo Maníkón-aai aúfáífinkemba simásímísaranai sirunkó óraa'-aamoin-iyé siyááye.

³³ Minááí simásuwesarai íyáfasinesarai kouwerésarai Yérúsaremu-naopa'o tuyambá Ísuní kísau-waasi sísamaifakemba moórá kumbaimái-waasiye fí'on-kwaasiye túwaandu urómba tuwánoyasa

³⁴ miwí sésa érai'a Fasi'aénkó pukáimpinkemba íyáfasinená Sáímonimpa'a paápé isaná awánaraiye suwasarái

³⁵ mindárai aampa'ó kuyan-ááí simátimesarai sésarai tómbá tafámbai símísakai Fasi'aénkómbá awíyéraase uráuye siyááye.

Ísuní waási wembó awánaraan-aai.

Mátíyu 28:16-20, Mááka 16:14-18, Yóni 20:19-23

³⁶ Minááí suyaná Ísu paápé éna miwítí afufumpimbá ména aáno úmai méraaro súwasa

³⁷ inkaisésa waántá sewé sésa táátafesa uwaná

³⁸ Ísu séna ímba táá'a íno. Ímba kae'-ímáyáámó íyamba

³⁹ siyáánarumpin-afiye sísamaifin-afiye awáné'a kentáfé'a wén-iyé seró. Waántá-waasi ama'wárá ayáántánkwara'a ímba wéraifo kembá úwoi wéraifo suwáné'a sine'á ta'ótóráaro

⁴⁰ Ísu simásuwena ayáánarumpin-afiye aísamaifin-afiye aráátimuwasa

⁴¹ óraa'-aamoi ésa táátafesa ésa óraa'-imayaa uwaná waántán-iyé sefó séna Ísu náiyán-tomba makáao tísai ena súwasa

⁴² agaimakóm-bofaa'a ámúwana

⁴³ maimái túranka'a naraiye.

⁴⁴ Násuwena simátimena séna kesé'o úwoimo maéwándara'a maará siyáumne. Kentáfena Mósese agaimaréna siyáin-aakiye Maníkón-aaimo siyón-kwaasi agaimarésa siyáan-aakiye imá agaimarésa siyáan-aakiye érai'a paápé ínýe simátímakaumne.

⁴⁵ Maníkón-aai aúfáífinkemba kawe'-úmaimo isáiyantafena miwítí imáyáa kawe'á uwátínkariye.

⁴⁶ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkómó íyáfasinankaraiwaimba áí'o índa-i'a uwánkaiyana puwíndanifo kaumbo-kánáá maisuwéna íyáfasinainasa

⁴⁷ wení fasi'aénkwárá'lá mésa aifa'á Yérúsaremu-naopa'a simátimesa minkákémbá fí'o-fi'om-barafaken-kwaasi mósimatim-besimatin-esa sésa kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá tíyana kentí sáwí-imayaa maitiyuwáiníye agaimaréna siyáiye.

⁴⁸ Awánaan-aai simátima'mae koró.

⁴⁹ Kesifo óraaka'a séna tíméndawimba ai'maráanana kembiwisé'a kumbéíniye. Yérúsaremu-naopa'a méraiyaná kempímbá kumbéna wíyómpake-fasi'aemba timína'a awánaan-aai simátima'mae koró Ísu siyáiye.

Maníkó Ísumba aiyówanamo iyáin-aai.

Mááka 16:19-20, Aantá-waasi 1:9-12

⁵⁰ Simásuwena Ísu tí'maena Yérúsaremufa'a tuwéna Pétáni-nao'-ewaa'a koména ayáántamba aasumí'a uwátinkaraiye.

⁵¹ Uwátinkowana Maníkó aiyówana wíyómpa'a iyúwasa

⁵² Ísun-imayaa ésa áwí'a mósá marésa tirunkó óraal'-aamoi úwasa kouwerésa Yérúsaremu-naopa'a tésa

⁵³ aasiyaasi-kánáá óraal'-amaan-daumpa'a iyésa Maníkón-áwí'a mósá makáawe.

Rúku kemó súnda-aai taí'ákiye.

Yóni

Ísu wíyómpa'a iyówana kaumbo-wáái-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna Yóni Ísun-aai agaimakái. Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Yóni séna Ísun-aaisafesa érai'e síwae séna maarán-áái agaimakáyiye. Maníkón-ímáyáámá aráátimindawi marapá'á ma'ánkaraimba wemá Ísun-ye. Yóni séna wemá Maníkón-aaigon-ye siyái. Ísu Maníkón-ááninko sáwi-imayaago ta'ótokaimpinkemba awásiyukaiwain-ye síyantafena Ísu kawe-kísáú ímbo awánaron-kisau maiyái. Tuwímbai wenááisafesa érai'e sésa wení aampa'á arááiwáewasa tuwímbai karo'é sésa símai sáwi'a uwánkaraawe. Ísu Maníkómpá'ó iyíyan-amba éna éraikoni áwáuma éna maé'mae'o íyawini áwáuman-ye-aaisafesa érai'e sewí Ísu aúí'a úmai maé'mae'a íyaní'a wéuwatinkaiye. Aúí'a úmai maé'mae'o wéowini áwáuma ísáaro. Miyán-áái Yóni agaimakáyiye.

¹ Áwáura'a maramá ímbo wéronka'a Maníkóní imáyáama aráátímíwaima wenáwí'a Maníkón-aaigon-ye. Maníkón-aaigo aasiyaasí ména Maníkóe ména wemá Maníkó póna

² áwáura'a Maníkón-aaigo Maníkóe ména

³ seyaafá-tántáá'á úmarowana Maníkó imáyáa amúwana seyaafá-tántáá'á minkánáá paápé uráin-tantaa'a úmakaiye.

⁴ Maníkón-aaigo waásimo maé'mae'o íyawini áwáuman-ye. Miyáumai wemá waásifimba sáma kátinkena

⁵ kumeu'ó in-áémpá'á sáma kaisaná kumeu'ó í-tántáákómá sámo kain-tántáákóbá ímbo íyáákena kumeu'á uwánkaraiye.

⁶ Moóráwigon-awi'a Yóni mérowana Maníkó ai'maréna

⁷ sámo kain-áái maimaé seyaafá'-wáásífá'á winasá minááí isésa sésa érai'a Ísu Káráisítima waási sáma kátínkáíwain-ye síwae súwana

⁸ Yóni wemá ímbo sámo kátínkáíwai póna sámo kátinkaindawin-aaí maimaéna kurákiye.

⁹ Maníkón-aaigoma seyaafá'-wáásífimbá sáma kátínkáíwain-ye. Yóni simátímakonka'a Maníkón-aaigo marapá'-wáásífimbá kumpaápé urákiye.

¹⁰ Maníkón-aaigo maramá úmakena marapá'á kumbérowasa marapá'-wáásí wení áwáuma ímbo kawe'-úmai awánaraawe.

¹¹ Wenamáápa'a kumbérowasa wenamááraa ímbo aaweyáá uwánkówasa

¹² tuwímbai aaweyáá uwánkesa wenááisafesa timankúnkúmba ésa Maníkómpákémbá kunkáiye suwaná póna miwísáfena séna Maníkóní iyámpói'somban-owe siyáiye.

¹³ Waási kentí imáyáafinkeni'a úmai wématinkaafó Maníkóní iyámpói ímbo miyáumai Maníkóní iyámpói'yaani'a wéowe. Maníkó wení imáyáafinkembo uwátínkáímbo pósá Maníkóní iyámpói'yaani'a wéowe.

¹⁴ Maníkón-aaigo waási úkéna marapá'á ména kentááfimbá mérowata awánaraumne. Farumó

í-tántáá'wárá arupísemo í-tántáá'wárá'á wempímbá sáwifa'a wéron-kwaasi póna sámo kainkwárá'-wáásí úwata awánaraumne. Afowámá ááninkomba kímborawigomba póna sáma amúwana misáwárá'á mérowata awánaraumne.

¹⁵ Yóni wentáfena seyaafá'-wáásí simátimena séna kembá ímbo masíkaronka'a kesínaaembo tíndawi wenónkáámbá paápé uréna ména póna kembá íyáákaraiye siyáunda-aai minkwáásisáf'e'a siyáumne siyáiyé.

¹⁶ Farumó í-tántáá'á wempímbá sáwífa'o wéraiwai póna kentáá kawé'a wéuwasinkamaena wéwiye.

¹⁷ Naaofá'a Maníkó Mósesemba ai'maréna séna kesí ámáámba simátimiyo siyéna ánaaemba Ísu Káráisitimba ai'maréna séna farumó í-tántáá'é arupísemo í-tántáá'é mútimiyo siyáiyé.

¹⁸ Naaofá'-naofa'e káf'e marapá'-wáásí Maníkón-ane'á ímbo awánaraambanifo kímborawigo ááninkoma wesé'a ména mimbóráí'a úmai ména póna kentáá wéaraasimiye.

Yóni nombó maitínkariwain-aai.

Mátíyu 3:1-12, Mááka 1:7-9, Rúku 3:15-17

¹⁹ Yérúsaremu-naopakemba Yúndaa-kawaa-waasi ámáán-kisau-waasiye Rífain-andafaken-kwaasiye ti'márówasa Yónimpa'a tésa áísai esa sésa emá nááwa'ono suwaná

²⁰ Yóni ímbo umémpa'a tuwómba afora'á séna Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráisiti ímbo kemá úne súwasa

²¹ sésa emá nááwa'ó. Íráiyaa naaofá'a Maníkón-aaimo simátímakaiwaiya'ono suwaná Yóni séna ímbaniye súwasa miwí sésa naaofá'a Maníkó séna kesáái simátimindawi Móseseraan-kwaasi ai'máráanana kumíníyemo siyáimba wemá ewá'ónó suwaná Yóni séna ímbaniye súwasa

²² miwí sésa nááwa'ono simásimiyo. Simásíminda-aai si'mákaawisa kosimátimeno suwaná

²³ Yóni simátimena séna Maníkón-aai simátímakowin-awí'a Áísáya naaofá'a agaimaréna séna

máásai-marafa'a moórágwigo ména aaemáiyakemba séna Fasi'aénkóní aambá wi'ankáiyamba wení aambá arupíse

íyana minámpa'a wíno

siyáimba mindá kemá úne Yóni súwasa

²⁴ taáísai-un-kwaasifinkemba tuwímbai ámáán-kawaa-waasi miwí

²⁵ Yónimba áísai esa sésa emó sémo Maníkómó íyáfasinankaiwai ímbo kemá úne. Ímbo kemá Íráiyaa úne. Maníkón-aaimo simátimindawi Móseseraan-kwaasi ímbo kemá úne. Emó siyáandanifo nointafeva nombá wémaitinkaano suwaná

²⁶ Yóni séna kemá non-aantemba wémaitinkaunana kentí afufumpimbó moórágwgomó méraimba ímbo wéawanaamba póna

²⁷ ánaaembo kesínaaenka'o tíndawi wemó aaimó síndara'o kemó sendá sáwí'an-iye. Wení kísaumo wémaundasafe'a kemá úwoi-waasi úne Yóni siyáiyé.

²⁸ Yóndani-nonkoní menáípá'a Pétáni-naopa'a Yóni nombá wémaitinkowasa áísai uwaná Yóni minááí simátímakaiye.

Ísun-aai Yóni simátímakain-aai.

²⁹ Simátimena aafáyáaraamba Ísumo túmba Yóni awánéna simátimena séna kentí sáwí-imayaasafesa ísámai sipisípi-araa'o tufú'maimo Maníkóbó ámémenteba wétin-kwaasi seyaafá'-wáásítí sáwí-imayaasafena ísámai maitiyuwáíndasafena póna puwíníye. Mindásafena Maníkó ai'máráínsana kúmímba póna puwíníye.

³⁰ Kembá ímbo masíkaronka'a kesínaaembo tíndawi wendónkáámbá ména kembá íyáákaraiyemo siyáunda-aai minkwáásisáf'e'a siyáumne.

³¹ Maníkómó íyáfasinankaiwain-aai isé'a nááwantafesawa séo siyáunda isa'á nombá wémaitinkaunda pósá Ísareri-waasi wembá kawe'-úmai awánánááwe Yóni siyáye.

³²⁻³⁴ Yóni awánaron-aai simátimena séna Maníkómó íyáfasinankaraiwaintafe'a sé'a nááwa'iyomo siyáunda wíyómpakemba Maníkóní ámútanko mááufu'-numagoraamba úmaena wenane'á kumbéraisa'a awáné'a sááka'a makáunda póna Maníkó si'mákaiwai séna nombá wémaitinkenana kesí ámútanko moórá-waasigon-ane'á kumbaína emá awáné sé Ufaen-ámútánkó tirumpimbá óraa'o uwátinkaindawin-ye siyáin-aai sááka'o makáundara'a póna miyámó

imbá awáné'a simátime'a súne. Wemá Maníkón-ááninkon-ye Yóni siyáye.

Énduruwe Pítaae'a Ísumbo arááiwakaayan-aai.

³⁵ Simátimena aafáyáaraamba Yóniye wení kísau-waasiyaiye méresa

³⁶ Ísumo kúmba awánésa uwaná Yóni séna minkwáásí Maníkó ai'mákain-kwaasi póna seyaafá'-wáásítí sáwí-imayaasafena ísámai puwíníye. Kentí sáwí-imayaasafesa ísámai sipisípi-araa'o tufú'aimo Maníkómbó áméntemba seyaafá'-wáásítí sáwí-imayaasafena ísámai puwíníye súwasarai

³⁷ mindárai isésarai Ísun-ánaaembá arááiwáúyana

³⁸ Ísu faé'mai métawanena séna nointafekaiya'oyo súwasarai miwí tááifinkemba sésarai Raapaiyo nááfara méraano waé'mai sésarai óraakoo nááfara méraano suyaná

³⁹ Ísu séna taawánaakaiyo súwasarai wesé'a kuyambá mindáúmpá'á koméresa aafáúmó taenónka'a koméraawe.

⁴⁰ Yónimo siyáin-aai iséna Ísumbo arááiwakon-kwaasi moóráwigon-awi'a Énduru wemá Sáímoni Pítaa-áfáko

⁴¹ aifa'á awaaó ayaafái úmai awánéna séna Maníkómó íyáfasinankaraiwai Mésíyaa méráisa'a awánaraumne siyáye. Mésíyaa-we-awi'a waé'mai Kíríki-waasi-taaifinkemba Káráisitiye sembá mináwíkóní áwáuma Maníkómó íyáfasinankaraiwain-ye wésewe.

⁴² Sáímonimba áí'maena Ísumpa'a tuyaná Ísu awánéna séna Yónin-ááninko óne. Enáwí'a Sáímoniye. Moórá-awi'a Pítaa-we simánkaumne Ísu siyáye. Miwí tááifinkemba Pítawemo sembá óraa'-ontankowe wésewe.

Fíripiye Nátániyeriye Ísumbo arááiwakaayan-aai.

⁴³ Aafáyáaraamba Ísu séna Káríri-aempa'a kónae séna Fíripimba ayaafái úmai awánéna séna kembá sirááwauwo siyáye.

⁴⁴ Wemá Pétésáítakemba Éndurunte Pítaaanteti naaópaken-kwaasin-ye.

⁴⁵ Fíripi Nátániyerimba ayaafái éna séna Mósese Maníkón-aai aúfáífimba agaimarówasa Maníkón-aai simátmakowiye aúfáífimba agaimarésamo siyáan-kwaasigonta awánaraumne. Wemá Násareti-naopakemba Yósepín-ááninkon-awi'a Ísun-ye súwana

⁴⁶ Nátániyeri séna kesáámó súndasa Násareti-naopakemba ímba kawe'-wáásín-ye wésune súwana Fíripi séna taawánaao súwasarai

⁴⁷ kuyambá Ísu Nátániyerimba awánéna séna maandá érai'a Ísareri-waasigo éna ímbo karo'-ímáyáámó wéraiwai wétiye súwana

⁴⁸ Nátániyeri áísai ena séna nóra úmaiya kesí imáyáa suwánéwa séno súwana Ísu séna Fíripi ímbo áántarainka'a ení naaópa'a piyái-áwáura'a méraana'a kesí imáyáafinkemba awánaraumne súwana

⁴⁹ Nátániyeri séna óraakoo emá Maníkón-ááninko e Ísareri-waasi kentáásí kawáágó óne súwana

⁵⁰ Ísu séna piyáí-áwáura'a méraana'a kesí imáyáafinkemba awánaraumne súndasafe kentáfē sé érai'e Maníkón-ááninko óne wésene. Ení naaópa'a méraana'a imáyáafinkembo awánaraundasafe sénda po mintántáákómbó iyáakainda-tantaa'a ánaaembä awánánione.

⁵¹ Érai'a simátime'a súne. Wiyómpa'a kampúaran-tawaai tuwínkaa'a ínasa wiýómpakemba waasi úranko kumpápé uráundawifa'a wiýómpaken-kisau-waasi iyé-kunke íya'a tuwánánáawe Ísu siyáyi.

2

Ísu non-úramba wáíni-nombo waé'makain-aai.

¹ Aúnkáraamba Káríri-aempa'a Kéna-naopa'a túwaandu urésa aaré wéto'waai-esa Ísun-anówa komérowasa

² Ísune wení kísau-waasiye táántowasa komérowasa

³ ándá-aran-domba nowaná tai'ówana Ísun-anówa Ísuntafena séna ándá-aran-domba tai'áyiye súwana

⁴ Ísu séna kesí kísausafe ímba simásimiyo. Seyaafá'nánká'ó kesí áwáumo suwánáíyan-kanaa ímba tiyáyiye súwana

⁵ Ísun-anówa kísau-waasisafena séna simátimindantemban-oro siyáyiye.

⁶ Yúndaa-waasi tiyáámbo non-kwiyúmba mindásafena afa'móráe óraa-sawema wérowana

⁷ Ísu kísau-waasisafena séna misáwfímbá nombá fatímai ówitaaro súwasa fatímai ówitamarowana

⁸ Ísu séna tuwímbai-nomba umaé'a tónká'ó káráwiyyaiwaimba mááméro súwasa miyá uwaná

⁹ mindómbá ándá-aran-domba urówana tónká'ó káráwiyyowi néna séna nááfaken-dona'iyomo súmba kísau-waasi Ísun-aai isésa awánaraawe. Nááfaken-dona'iyoo séna aaremó maún-kwaasigomba áántowana túwana séna

¹⁰ seyaafá'-wáásí aifa'á kawé'-ándá-árán-dóbá tímewasa násuwááwasa úwoi-anda-aran-domba wétimewe. Emá ímba miyá óndarakemba ánaaembä kawé'-ándá-árán-dóbá wésimene siyáyiye.

¹¹ Káríri-aempa'a Kéna-naopa'a Ísu minkísáú-wáámé'á úmba wení fasi'aémbá aráátimuwsa wení kísau-waasi awánésa timankúnkúmba ésa sésa Maníkómpákémbá kunkáyiye siyáawe.

¹² Minkákémbá Ísuwe anówawe mináfáráwáínóndaawe wení kísau-waasiye miyáumai-waasi Kápaneamu-naopa'a kárika'a kumbéraawe.

Ísu óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-aai.

Mátíyu 21:12-13, Mááka 11:15-19, Rúku 19:45-46

¹³ Naaofá'ó Maníkó Yúndaa-waasi tíyótaimo í-tánón-kánáá tósó ún-kanaama am-páámbá wéunka'a Ísu Yérüsaremu-naopa'a wéna

¹⁴ óraa'-amaan-daumpa'a iyúmba mifá'á waásisomba mésa Maníkómbó amiyantafesa purumakawé sipisípiye mááufu'-numawe wémeyambaresa ámáán-dankoni óntamba wémeyanesa mérowana Ísu tuwánéna

¹⁵ ándásamba ufántuwena mindásamba purumakawé sipisípiye tusú uwásuwena ámáán-dankoni óntambo méyámbárón-kwaasisafena

¹⁶ mááufu'-numamo méyámbárón-kwaasisafena séna maimaé'a kóro. Kesifoní naaúmpa'a ímba maaketí márémbera maimaé'a kóro Ísu súwasa

¹⁷ wení kísau-waasi awánésa sésa naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkoo ení naambá sáwí'a ofó sé'a óraa'-imayaa wéune agaimaréna siyónka'a pósá minááí wení kísau-waasi tááka'a makáawe.

¹⁸ Yúndaa-kawaa-waasi Ísuntafesa sésa nón-kwaamerá inatáawá awánéta séta Maníkó fasi'aémbá ámakaintafema óraa'-amaan-daumpa'a miyá ónesa sénaumne suwaná

¹⁹ Ísu séna maanámáán-dámbá tawísísuwewa'a kaumbo-kánáárá'á úmaranaumne súwasa

²⁰ sésa maanámáán-dámbá ayáátááka'a 46 aatai maisuwésa úmakaan-damba isamá emá sé kaumbo-kánáá úmaranaumne wésene sumbánifo

²¹ mindá ámáán-dantafenamo siyáimbá wení áúsafena siyáyiye.

²² Ánaaembá pukáimpinkemba Maníkó Ísumba íyáfasinankonka'a wení kísau-waasi minááí tááka'a marésa sésa Ísu siyáin-aai érai'-aai siyáimbaniye sésa Maníkón-aai aúfáífinken-aai érai'-aain-iye siyáawe.

²³ Naaófá'ó Maníkómó Yúndaa-waasi tíyótaimo

í-tánón-kánáárá'á Yérüsaremu'a Ísu fí'o-fi'on-kisau kawe-kísáú maúwasa waásisomba awánésa Ísuntafesa sésa érai'a Maníkómpákémbá kunkáiyé sumbánifo

²⁴ Ísu waási tirumpimbá awánéna séna minááí kentáfesa ímba tirumpinkémbá wésefo tuwesaraí kemba uwásinkanaawe séna

²⁵ waási ímba simámun-aaifinkenban-ifo wemá waási tirumpimbá awánarontafena Ísu minááí siyáyiye.

3

Níkótímási Ísumbo áísai uráin-aai.

¹ Moóráwigó ámáán-kawaa-waasi Yúndaa-waasiti kawáágón-áwí'a Níkótímási

² moórá-no'waamba Ísumpa'a téna séna óraakoo Maníkón-aai simásímíndasafena embá ai'maráísama taméraanata awánaraumne. Maníkómó embó fasi'aémbó ímbo ámakainkakaa fí'o-fi'on-kawe-kisau ímba kanaa'á maésino súwana

³ Ísu séna érai'a simáme'a súne. Ímbo aneka'ó aúraan-úmaimo matinkáiyawimo ésa Maníkóní nombara ímba maénááwe súwana

⁴ Níkótímási séna óraa'a uwáguraafo nóriaumaiya

aúí'a ónaao séna tinóisai tirumpimbá ímba aneká komaiýasa matinkánááwe súwana

⁵⁻⁶ Ísu séna érai'a simáme'a súne. Waásimo matinkáámba mindá waásin-ofo Maníkóní ámútankomo uwátinkáámba mindá Maníkóní ámútankowara'a aúí'a wéowe. Ímbo nonkwárá Maníkóní ámútankowara'o aúraani'o úmaimo méraiyan'i'o uwátinkááwi Maníkómó kawáánipa'a ímba méranaawe.

⁷ Aneka'á aúraan-úmai matinkáíníyemo súnda-aaisafena ímba áá'a íno.

⁸ Maarán-ááí imáyáan-uwo. Fiyúndágo wení imáyáafinkemba wéwisasa ane'á ímba wéawanesa sésa nááfakena nááfara wéwiyo wésewe. Miyámó intembá Maníkóní ámútanko miyáráán-úmai waási wéuwatinkaiye súwana

⁹ Níkótímási séna nórá énawa miyá íníyo súwana

¹⁰ Ísu séna Ísareri-waasifimba aaí wésimatimendawi óndanifo minááí ímba isááne.

¹¹ Érai'a simáme'a súne. Kesáámó awánaraunda-tantaa'e ísaraunda-tantaatafeta wésimatimunda isa'á ímba wéisaawe.

¹² Miyá wéon-tantaa'e marapá'ó wéon-tantaatafe'o wésimamunda ímba érai'e séndanifo wíyómpaken-tantaatafe'o simáméndamo e nórá séwa érai'e sínono.

¹³ Ímba wíyómpa'a iyésa kunkáafo keyáá wíyómpakemba kunké'a kumpaápé uráundawi wíyómpaken-tantaa'a kanaa'á aráátimune.

¹⁴ Naaófá'á Mósese óntamba iyaankafayaambá úmai taaiya'ó mósá marówasa puwónaesamo un-kwáásí awánésa ímba pukáowe. Miyámó uráintemba kembá waási úranko kumpaápé uráundawimba sínkambai aaraa-táiyá'á mósá maráiyamba pósa

¹⁵ kesááisafesamo timankúnkúmbo íyawimo ésa aúí'a úmai aasiyaasí maé'mae'a ónáawe Ísu siyáye.

¹⁶ Maníkó marapá'ó méraan-kwaasisafena áfááraumai aruntaféna éna póna wenáánimba kímborawigomba ai'marówana kunkáimba pósa wenááisafesamo timankúnkúmbo íywáwi waásimo méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a ímba maé'mae'a ónááfo wení ewaa'á aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

¹⁷ Marapá'-wáásí aaifimbá maitinkaaó séna Maníkó ááninkomba ímba ai'marówana kunkáifo marapá'-wáásí sáwi-imayaafimbo méraawi kuntí'mai kawé'-ámpá'a métinkaaó séna Maníkó ááninkomba ai'marówana kunkáye.

¹⁸ Maníkó ááninkon-aaisafesa timankúnkúmbo íywáwi ímba aaifimbá maitinkáiñífo ímbo timankúnkúmbo íywáwi é'a aaifimbá maitínkariye. Maníkóní kímbora-aaninkon-aaisafesa ímbo timankúnkúmbo wéiyawisafena é'a aaifimbá maitínkariye.

¹⁹ Sámo kátínkáíwai marapá'á kunkáimbanifo waási sáwi'a wéesa pósa kumeu'ó in-áémpátáfesa imáyáa ésa sámo kátínkáíwaifa'o ímbo tentáfena aaifimbá maitinkáiñíye.

²⁰ Sáwi'o wéowi sámo kátínkáíwaintafesa ímba wétinkaisasa kesí kísau paápé ifo sésa ímba sámo kátínkáíwaifa'a tawémaewe. Sáwi'o owí miyá wéofa

²¹ arupísemo owí sámo kátínkáíwaifa'a taméraamba pósa Maníkómó sintembó ombá wétuwanaawe.

Yóni Ísun-aaimo simátímakain-aai.

²² Minkákémbá Yúndiyaa-aempa'a Ísuwe wení kísau-waasiye komésa nombá wémaitinkowana

²³⁻²⁴ minkánáárá'á Yónimba ándáfa'a ímba máánkaronka'a Ínóni-aempa'a Sérími-naokoni ewaal'-nónaumpa'a Yóni ména sáwifa'-nomba wéropa'a mérowasa waásisomba tóso uwaná Yóni nombá wémaitinkowasa

²⁵ Yónini kísau-waasisonte moórá Yúndaa-waasigo-iyaise mésa nombó maitínkón-aaisafesa wesimán-kwesiman-esa

²⁶ Yónini kísau-waasisomba wembá tasimámesa sésa óraakoo Yóndani-nonkoní menáípá'ó esé'o máíwaimba wenáwí'o mósá maráandawimba wemá nombá wémaitinkaisasa sáwifa'-waasi wétoso owe suwaná

²⁷ Yóni séna Maníkómó tímásasamo ombá mindá miwínén-ye.

²⁸ Kemó siyáunda Maníkómó íyáfasinankaraiwai ímba kemá úmpo si'marówa'a wení aifa'á tiyáumnemo siyáunda-aai ísaraawe.

²⁹ Maarán-ááí imáyáan-oro. Aú-ininkomo awaaikómpá'ó tisanamá awaaikó amááraasombo aamoimó ontén-úmai Ísumpa'a tewa'á aamoí wéune.

³⁰ Wemá óraa'-waasi imbá póna wenáwíko íyáákainifo kemá kári'-waasi únda póna kesúwíko kumíníye Yóni siyáye.

³¹ Wíyómpakewi seyaafá'nánká íyáákainifo. Maankákén-kwáásí marapá'-wáásí pósa marapá'ó wéon-tantaatafesa wésefo wíyómpaken-kwaasi íyáákain-kwaasi póna

³² awánarain-tantaa ísarain-tantaatafena sisasá ímba ísáámbanifo

³³ wenááisafesa érai'e sewí sésa Maníkó érai'-aaigoni áwáun-ye sisasá tuwánésa sésa Maníkó érai'-aaigoni áwáun-ye wésewe.

³⁴ Maníkó ai'mákaiwaimba wení ámútamba ámakaimba póna Maníkón-aai wésisasa minááísafesamo érai'emo sewí sésa Maníkó érai'-aaigoni áwáun-ye wésewe.

³⁵ Maníkó afowámá éna ááninkomba arumbá aména séna seyaafá-tántáá'á kawáánúmai káráwiyuwo siyáiye.

³⁶ Ááninkon-aaifesamo timankúnkúmbo ésamo wesé'o kááísamaimo méraiwayi aúí'a úmai maé'mae'a ónááfo wenááimo ímbo ísámaimo kawe'ó íyawi ímbo aúí'a úmai mérewana Maníkóní áyánko miwísé'a aasiyaasí waé'wae'a isasá méraawe.

4

Sámériyaafaken-ininkon-aai.

¹⁻³ Yóni nombó maitínkáín-kwaasi Ísumo maitínkáíwai kóyáákaraiye. Énifo Ísu ímbo maitínkaraifo wení kísau-waasi maitínkaraawe. Yónimo maitínkáín-kwaasi Ísumo maitínkáímba kóyáákamai-waasi maitínkáín-aai ámáán-kawaa-waasimo ísón-aai Ísu iséna Yúndiyyaa-aempa'a tuwéna aneka'á Káríri-aempa'a kónae séna

⁴ Sámériyaa-ampa'a kónae séna

⁵ kúmba Sámériyaa-aempa'a Sáíkaa-naopa'a naaofá'ó Yékopumo ááninko Yósepimbo ámakom-barama ewaa'á wéron-daopa'a kúmba

⁶ Yékopu nombó uwínenamo u'makóm-bai'a wérowana aampa'á kúwana Ísumba awesaraí úwana mimbáíká'á wáawái komérowasa

⁷⁻⁸ wení kísau-waasi tómbá méyánónae sésa naaópa'a kuwaná Sámériyaa-ininko nombá uwínená túwana Ísu séna nombá usimiyó súwana

⁹ miníninkó séna emá Yúndaa-waasi ómpo kemá Sámériyaa-inimba úmpo ímbo nombá usimiyó siyáiye. Yúndaa-waasiye Sámériyaa-waasiye ímbo moórá-anafinkemba wénaafó ímbo nombá usimiyó siyó súwana

¹⁰ Ísu séna Maníkómó kanaán-úmaimo amínda-tantaa'a ímbo awánaraane. Nombá usimiyómó súnda-waasigosi áwáuma ímbo suwánáánda-waasi úne. Kesi áwáumo suwánáándawiyaantasi aasiyaasimó maé'mae'o on-dómbá simiyó séna'a amúsino súwana

¹¹ miníninkó séna maandómbá káunkáúmpá'ó kunkwéraimba náán-anafina aasiyaasimó maé'mae'o on-dómbá uwínono.

¹² Kentáá síwá'nágó Yékopu maandóm-báí'á u'maréna wení sipisípiye wení akúnté'o tímakaimba isasá maandómbá wénaawe. Kemó súnda emá tímínda-nonko Yékopumo tímakain-donkomba ímbo íyáákainiye wésune súwana

¹³ Ísu séna maandómbó wénaiyawimo éna aneka'á nontáfena tinkáínífo

¹⁴ kemó tíménda-nombo náiyawimo éna ímbo aneka'á nontáfena tinkáíníye. Kemó tíménda-nombo náiyawimo éna tirumpimbá nonaumpinkémbó íyáúsenamo intenkáámbá ínasa pósá aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe súwana

¹⁵ miníninkó séna emó sénda-nomba símína'a naananá nontáfena ímbo sinkáína'a ímbo maampínkémbá tauwóno súwana

¹⁶ Ísu séna enawaaijómbá koáántamae tiyó súwana

¹⁷ séna kesuwaai'íyaimba úne súwana Ísu séna emá érai'a séndamanifo

¹⁸ sáfataase-wamba maiyé miwísé'o maénda isamá káfé'o minkwásígóe'o emó méraanda ímbo enawaai'á isamá pó érai'-aai simásimene súwana

¹⁹ miníninkó séna kemó imáyáamo únda Maníkón-aai simátimendawi óne.

²⁰ Sámériyaa-waasi kentáá síwá'ná sésa maanómáká'á Maníkón-ímáyáá mósá máráaro siyáawa'a kembíwi Yúndaa-waasi sé'a Yérúsaremu-naopa'a Maníkón-ímáyáá mósá máráaro wésewe súwana

²¹ Ísu séna kemó sendamá érai'e siyó. Moórá-kanaamo tínda ímbo maanómáká'wárá Yérúsaremu-naopa'wara'-aantembanifo seyaafá'-náópá'wárá'á kesifon-ímáyáá mósá maránááwe.

22 Kembiwí Sámériyaa-waasi wen-ímáyáá máráámbanifo wení áwáuma ímba awánare'a wéowe. Yúndaa-waasisa wen-ímáyáá mósá maréta wení áwáusa awánaraumne. Maníkó séna moóráwigó sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métinkanae síndawi Yúndaa-waasifinkemba paápé ínýe siyáyi.

23 Kesifo séna ken-ímáyáámó mósá maráiyamba ímba tóikakemba sé'a érai'a tirumpinkémbá ken-ímáyáá mósá máráaro siyáimba miyáumai moórá-kanaa wétisásamo érai'o kesifon-ímáyáámó mósá wémaraiyawi tirumpinkémbá arupíse úmai kesifon-ímáyáá mósá maránáawe.

24 Maníkombá áúma ímba wéraisana ámútanko méraisasa pósá ímba túrantamba ane'á wéawanaafo miyáráán-úmai Maníkón-ímáyáámó mósá máráámbo ombá wení ámútanko túwa'nai isasá tirumpinkémbá wen-ímáyáá mósá máráaro súwana

25 miníninkó séna Maníkómó iyáfasinankaraiwai Káráisitiyemo sewí kumíniye. Kumíndara'a seyaafá-tántáátáfena simátiminiye sewa'a ísaraumne súwana

26 Ísu séna minááímó séndawi maandá kemá úne Ísu siyáyi.

27 Ísu mináái wésuwasa wení kísau-waasi kouwerésa Ísumo Sámériyaa-ininkafenamo súmba Yúndaa-waasiti namuro-íninkóntáfena wésuwana póna táá'a úwasa tirumpin-ímáyáá ésa miníninkóntáfena nóintafenawa wéankaisanawa iyó-imayaa ésa Ísuntafesa nórə sénawa miníninkóe'a wésiyo-imayaa ésa ímba taáisai uwaná

28 miníninkó wení sawe-kúrámá tuwéna naaópa'a wéna simátimena séna

29 seyaafá'ó uráunda-tantaa'a wépaape in-kwaasi méraiye. Maníkómó iyáfasinankaiwaiya'iyo taawánaaro súwasa

30 naaópa'a tuwésa Ísumpa'a tumbá

31 Ísuní kísau-waasi Ísuntafesa sésa óraakoo tómbá naaó suwaná

32 Ísu séna kemá ímbo awánaan-tomba makáumne súwasa

33 wení kísau-waasi keáimbá sésa náawa tómbá maimaénawa máámakaiyo suwaná

34 Ísu séna tóntáfénamo tááimo taintembá si'mákaiwain-aai isé'a wení kísau maimaé wéwe'a tai'áandasafena wésinkaiye.

35 Kísaufa'a wérain-tontafe'a éyain-kwiyomba kójnana áfuma káiñata fáká'mai túwaandu ónaumne wésefo kemá súne. Awánaaro, Káfé'a maankánáá tómbó áfumo kaintembá miyáráán-úmai waásisomba tí'mai Maníkómpá'á túwaandu ónaáwe.

36-37 Waásisombo tí'mai Maníkómpá'ó túwaandu uwátinkaiyan-kwaasimo ésa miwí kawé'-méyámbá maíyasa Maníkómpá'ó tíyan-kwaasi aúí'a úmai maé'mae'a ónaáwe súne. Tuwímbai kísau úmaraiyasa fí'owi fakaránáawe wésewe. Miyáumai kísau iyawiwará'e fakaráiyawiwará'e aamoí ónaáwe.

38 Fí'owi kísaumo úmakaamba isa'a kemá ti'maráúna'a fí'owiti kísaufaken-tomba wéfakaraawe Ísu waé'mai-aai simátimakaiye.

39 Énifo miníninkó séna seyaafá'ó uráunda-tantaa'a paápé uráiyé siyáin-aai iséa pósá Sámériyaa-waasi mindáópaken-kwaasi Ísuntafesa sésa érai'a Maníkómó iyáfasinankaraiwain-iye sésa

40 Ísumpa'a tésa sésa kentáásí naaópa'a taméraao suwaná Ísu kae-kánáá koména

41 aaí simátimuwasa iséa sáwfí'a-waasiwara'a sésa érai'a sáwí'o úmaimo méraundafinkenta kawé'-ámpátáámó mésinkaindawin-iye sésa

42 miníninkombá simámesa sésa ímba enááisafeta aantembanifo wenááimo ísaraundasafeta séta marapá'-wáásí sáwí'o úmaimo méraundafinkemba kawé'-ámpátá mésinkaindawin-iye siyáwe.

Ísu moórá-iyampoimo asófankarain-aai.

43 Ísu kae'-nó'wáámbá waéna mindáópa'a tuwéna Káríri-aempa'a kónae séna wéna

⁴⁴ séna Maníkón-aai simátímíwain-awi'a wenamááraa ímba mósá máráafo fí'on-daopaken-kwaasi wenawí'a mósá wémaraawe súwana

⁴⁵ miyáumai Káríri-aempa'a kúwasa mináémpákén-kwáásí aamoí uwánkaraawe. Ááéma tíyótaimo í-tánón-kánáárá'á miwí Yérúsaremu-naopa'a komésa Ísumo kísáumo maiyáimba awánaraamba pósá aamoí uwánkaraawe.

⁴⁶ Aamoí uwánkówana Ísu Káríri-aempa'a wénena Kéna-naopa'a non-úranko ándá-aran-dombo úkáin-daopa'o kúmba kámáni-waasi Kápaneamu-naopaken-kwaasigo ááninkomba áí'a wéuwana

⁴⁷ Ísu Yúndiyaa-aempakemba Káríri-aempa'a tiyáin-aai iséna Ísumpa'a téna séna kesááninko puwíndasafena wéisa'a úmpo kesí naaópa'a kuré koasófankainono súwana

⁴⁸ Ísu séna ímbo fí'o-fi'on-kisau-waame'o awáné'o é'a
ímba kesááisafe'a timankúnkúmba ónááwe súwana

⁴⁹ óraakoo kesáánimba puwíndasafena wéimba minúwóiyáán-úmai tiyó súwana

⁵⁰ Ísu séna enáánimba asófawifo waaó súwana Ísun-aaísafena érai'e séna kúmba

⁵¹ aampa'á kúmba wení kísau-waasi tésa sésa enáánimba áí'a é'ánkaraiye suwaná

⁵² tísai ena séna kesáánimba nón-kanaarara áí'a é'ánkaraiyo súwasa miwí sésa fénáimba wáawái áúiyamo kaimbá é'ánkaraiye suwaná

⁵³ afowámá imáyáá éna séna minkánáá enáánimba asófawiyemo siyáimba érai'a siyáiyie súwasa wení akúmpákén-kwáásí seyaafá'á Ísun-aaísafesa timankúnkúmba uráawe.

⁵⁴ Yúndiyaa-aempakemba Káríri-aempa'a koména moóráma kawe-kísáú-wáámé'á uréna minká'á miniyámpoígómbá asófankowasa wení akúmbá timankúnkúmba uráawe.

5

Nonkwaauimpá'á Ísu moóráwigombo asófankarin-aai.

¹ Ánaaqemba Yúndaa-waasi ámáántafesa tanómba kaumakónka'a Ísu Yérúsaremu-naopa'a kurái.

² Yérúsaremu-naokoni óntan-kusaifa'a ontamá wéromba áwí'a sipisípigoni ontamá miwání ewaa'á nonkwaaunkón-áwí'a Pétésíta-nonkwaauumba wérowana

³ mindónkón-áwáifa'a wááu-namba séfataase-namba wérowasa mindáúmpátá tí'o ún-kwaasisomba tuwímbai túgafitan-kwaasisone tíyayaambo kararón-kwaasisone mésa nonkómó úwaauwaamo índa amu'makówana

⁴ moórá-mora-kanaa wíyómpakewi nompímbá kumúwana nonkó úwaauwa úwana aifa'ó nompímbó kumúwaimba áí'a é'ánkaraiye.

⁵ Tí'o ún-kwaasisompimba moóráwigo ména ayáátááka'a 38 aatai áí'a ún-kwaasi mériowana

⁶ Ísu awánéna ayáátááka'a áí'a wéiye-imayaa éna áísai ena séna embá asófendasafena wéankaiyo súwana

⁷ we séna nonkómó úwaauwaamo índara'o sí'maenamo nompímbó sinkáíndawi ímba mérioye. Kemá kumónae'o úndanifo moóráwigo kembá kúwáákena nompímbá aifa'á kúmísana kesí'a úwoi wéraiye súwana

⁸ Ísu séna íyáfasinao. Ení tuwaai'á maimaé waaó súwana

⁹ minúwóiyáán-úmai áí'a é'ankowana wení tuwaai'á maimaéna kuráiyie.

Yúndaa-waasi ámáán-aaimo ísón-kanaara'a miyá úwasa

¹⁰ Yúndaa-kawaa-waasi asófankon-kwaasisafesa sésa káfé'a saagaan-kánáá isa ení tuwaai'á maimaé wégonda aaraamá makáawe suwaná

¹¹ we séna asófasinkaraiwai séna ení tuwaai'á maimaé waaó siyáiyie súwasa

¹² miwí áísai esa sésa ení tuwaai'á maimaé waaómó siyáiwai nááwa'iyo suwaná

¹³ sáwifa'-waasifimba Ísu áwiyokuwana póna asófankowi séna áwí'a ímbo isáúnda-waasin-iye siyákiye.

¹⁴ Simásuwena ánaaembá óraal'-amaan-daumpa'a iyúwana Ísu ayaafái úmai awánéna séna áí'a é'ánkaraaimba po sáwiyamba sínkáifo sé sáwi-imayaa aneka'á ímbo uwó súwana

¹⁵ iséna Yúndaa-kawaa-waasi kosimátimena séna asófasinkaraiwai Ísun-iye súwasa

¹⁶ Yúndaa-waasi ámáán-aaimo ísón-kanaara'a Ísu asófankarontafesa Yúndaa-kawaa-waasi Ísumba sáwi'a uwánkámae iyúwana

¹⁷ Ísu séna kesifo aasiyaasi-kánáá kísau wémaimba pó'a miyáráán-úmai kísau maénauumne súwasa

¹⁸ saagon-kánáárá'a asófankarontafenawara Maníkó kesifomán-iyemo siyóntafenawara'a pósá Yúndaa-kawaa-waasi sésa tufuwónae símasima'a umbá Maníkó kesifomán-iyemo siyónten-úmai Maníkóe kesé'a mimbóráí'a úmai mérauye siyóntafesa Yúndaa-kawaa-waasi sésa tufuwónae siyáawe.

Afowán-ááimo Ísumo siyáin-aa.

¹⁹ Suwaná Ísu simátimena séna érai'a simátime'a súne. Ááninko pó'a ímbo kesí imáyáafinkemba únda kesifomó imbá awáné'a miyá wéune. Kesifomó intembá ááninko wéune.

²⁰ Kesifo ááninkomba arumbá siména seyaafá-tántáá'ó wéimba wéaraasimiye. Íyáakainda-kisaumo aráásimina'a minkísáú máéna'a táátafe'a ónááwe.

²¹ Kesifomá pukáampinkembo íyáfasantinkaintemba ááninko kesí imáyáafinkemba íyáfasantinkanae'a wéune.

²² Kesifo séna ímbo aaifimbá maitinkánaumpo aaifimbó maitinkáínda-kisau kesááninkomba ámakaumne siyákiye.

²³ Aaifimbó maitinkáanda-kisau símakaimba pósá kesifon-áwí'o mósá máráántemba ááninko súwí'a mósá maránááwe. Kesúwí'o ímbo mósá maráiyawimo ésa kesifo si'mákaiwain-awí'wara'a ímbo mósá maránááwe.

²⁴ Érai'a simátime'a súne. Kesááimo isésamo érai'a ai'mákaiwai Maníkómá iyémó siyawi é'a áwáuma ómbaresa aúí'a úmai maé'mae'a owe. Waási méraawini áwáuma Maníkóní némpa'o maé'ómbanifo Maníkóní ewaa'á taméraambá pó'a ímbo aaifimbá maitinkánaumne.

²⁵ Érai'a simátime'a súne. Moórá-kanaa tínsa pukáiyán-kwaasi Maníkón-ááninkosai isánááwe. Isáiyawi íyáfasinresa maé'mae'a ónááwe.

²⁶ Kesifomá waásimo méraawini áwáun-iyé. Fasi'aémbá siména séna miyámó úndantemba waásimo méraawini áwáuma óne siyákiye.

²⁷ Kemá wiyómpakemba waási úranko kumpáápé uráundawi únana póna kesifo kentáfena séna aaifimbó maitinkénda-kisau amúne siyákiye.

²⁸ Minááísáfena ímbo táá'a íno. Moórá-kanaamo tínda utaráan-kwaasi seyaafá'a kesáái isésa

²⁹ utarémpinkemba íyáfasinanaawe. Kawe'ó uréwimo íyáfasinresa aúí'a úmai maé'mae'a ónááfo sáwi'o uréwimo íyáfasinaiya'a aaifimbá maitinkánaumne. Minááísáfena ímbo táá'a íno Ísu siyákiye.

Ísu wení áwáumo siyáin-aa.

³⁰ Ísu simátimena séna ímbo kesí imáyáafinkemba wéumpo si'mákaiwai simásímakaintemba miyá wéune. Ímbo kesí imáyáafinkembo ondasáf'e'a arupíse úmai aaifimbá maitinkánaumpo kesifo simásímakainten-úmai aaifimbá maitinkánaumne.

- ³¹ Kemó kesáfé'o súndarakaa karo'é sewaisinó.
³² Moóráwigowara'o kentáfénamo simbá érai'a wésiye.
³³ Kembiwí tuwímbai ti'márówasa Yóni nombó maitínkáíwaimba koáisai uwaná Yóni kentáféná séna érai'-waasin-iye. Kosimátiméro siyáiye.
³⁴ Kesí áwáumo síyantafe'a ímba óraa'-imayaa úndanifo Yóni kentáfénamo siyáin-aaisafe'a érai'e síya'a sáwi'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métinkanae-imayaa wée'a minááí simátimune.
³⁵ Ómbó aampa'ó kúra'mae konten-úmai Yóni kentí aampa'ó kúratinkowa'a kárika'a aamoi uráwe.
³⁶ Moórá-tantaako Yóni kentáféná siyáin-aaigomba íyáákaraiye. Kesifomó simásímakain-kisau wémaunana minkísáúgó kesí áwáuma wépaape-iye. Kesifomó siménamo si'mákain-kisau wémaunasa kesí áwáuma wéawanaawe. Mintántáákó Yóni kentáfénamo siyáin-aaigomba íyáákaraiye.
³⁷ Kesifo si'mákaiwai wewárá'á kentáféná simbánifo wenáái ísámai ímba kawé'á é'a wenane'lá ímba awánaraawe.
³⁸ Si'marówa'o kunkáundasafe'a ímba timankúnkúmba ombá póna Maníkón-aaí ímba tirumpimbá wéraiye.
³⁹ Kembiwí sé'a aúí'a úmai maé'mae'a ónaumne sé'a Maníkón-aaí aúfáífimba toráumai awána-awana wéowe. Mináúfáífimbá kesí áwáuma agaimárówa'anifo ímba kawé'-úmai ísaraawe.
⁴⁰ Kawé'ó úmaimo isé'o kempá'ó tenkakaa aúí'a úmai maé'mae'a owaisinó.

- ⁴¹ Waási kesuwí'a óraa'a uwásinkanaawe-imayaa ímba wéune.
⁴² Maníkombó ímbo tirumbó áménka'a wétuwanaumne.
⁴³ Kesifomá simásímakaintafe'a kunkáundanifo ímba kawé'á wéuwasinkaawe. Énifo moóráwigombo kesifomó ímbo simámakaindawimo tína'o é'a kawé'á uwánkanaawe.
⁴⁴ Kembiwí sé'a waási kentáá súwí'a óraa'a uwásinkanaawe sé'a pó'a kesáái ímba érai'e wésewe. Maníkómá kentáá súwí'a óraa'a uwásinkainiye senkakaa kentáfé'a érai'e sewaisinó.
⁴⁵ Kesifon-aúranka'a ímba aaifimbá maitinkánaumpo Mósese naaofá'ó ámáán-aaimo agaimakáiwai aaifimbá maitinkáíníye. Mósese súwa'nai iyémó sewímó éna wemá aaifimbá maitinkáíníye.
⁴⁶ Mósese kesáái agaimakáimba pó'a Mósesen-aaisafe'o timankúnkúmba onkakaa kesááisafe'a timankúnkúmba owisinó.
⁴⁷ Mósesemo agaimakáin-aaisafe'a ímba érai'e sembá pó'a kesááisafe'a ímba érai'e sewé Ísu siyáiye.

6

*Ísu sáwifa'-waasi tómbó tímakain-aaí.
Mátíyu 14:13-21, Mááka 6:30-44, Rúku 9:10-17*

- ¹⁻⁴ Naaofá'á Maníkó Yúndaa-waasi týótaiamo
 í-tánón-kánáá ampáámbá úwana Káríri-waaunkoni menáípá'á Ísu nompíntáómpimba wéna minkwaaúnkóní moórá-awi'a Táípíriyasi nompá'á kúmba tí'o ún-kwaasisomba asófatinkowasa awánésa pósá wenánaaembä arááíwáúwasa Ísuwe wení kisau-waasiye nompín-táómpinkemba marapá'á kumésa omápa'a imérowasa
⁵⁻⁶ sáwifa'-waasi Ísumpa'a íyúwana tuwánéna imáyáá éna séna ánaaembä miyá ónaumpo aifa'á Fíripimba áísai úmai isánae séna áísai ena séna nááfakena tómbá méyámba'maiya tíménara nánaao súwana

⁷ Fíripí séna sáwifa'-ontankakemba 200 kinaaraken-tomba méyámba'maisa timúnasasa naawaisinó súwana

⁸ moórá-kisau-waasigo Sáímoni Pítaan-áfákon-awi'a Énduru

⁹ séna moórá-iyampoigo séfataase-tonkwara kae'-mófáá'wárá'á makáifo sáwífa'-waasi méraawe súwasa

¹⁰ Ísu wení kísau-waasisafena séna mara'á méraaro simátíméro súwasa simátímúwasa mara'á mérowana minkwáásisómbá sáwífa'a 5,000 waaima mérowana

¹¹ Ísu mintómbá maisoréna Maníkóntáfena súwiyo simásuwena tómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi timúwasa miwí timúwana tómbó nontenkáán-úmai mófáá'a miyáumai nowaná tímú'a fówasa miwítí imáyáagomo úni'a uwaná

¹² wení kísau-waasisafena séna mintón-ayai ímba úwoifa'a túwáaro súwasa

¹³ séfataase-tompinkemba nésamo túwón-ayaisomba sisamaifakemba kae'á kumbaimái-unampimba fáituwana ówitowasa

¹⁴ Ísumo úmba awánésa sésa Maníkón-aaímo simátímíwai íntaamo awánáúnda-waame'a isatá awánáúmne sésa amu'maráúndawin-ye sésa

¹⁵ kentáásí kawáá-íta ínýemo sumbá Ísu miwí tirumpimbó un-imáyáá iséna ímba miyá ónaunasa sewé séna tiyuwéna omápa'a iyáie.

Ísu non-afófora'o kuráiin-aai.

Mátíyu 14:22-23, Mááka 6:45-52

¹⁶ Ísu omápa'a imérowasa fenómpinka'a wení kísau-waasi nonkwaauúnkóní áwáífa'a kumésa

¹⁷ Kápaneamufa'a kónae sésa nompín-táómpimba íyátesa kuwaná Ísu ímba túwana nólwaamba fénkúwana

¹⁸ óraa-fiyunda toréna nonkó tufántááfan-úwasa

¹⁹ taántámbá nombá tuwíntámaesa ayáátááka'a kuwaná Ísu non-afófora'a maréna nompín-táónkoni ewaa'á túwasa awánésa táátafesa uwaná

²⁰ Ísu séna kemá úmpo ímba táátafe oro. Aáno'a méraaro súwasa

²¹ aamoí ésa sésa nompín-táómpimba íyátaao suwaná minúwóiyáámbá nompín-táónko nonáwáífa'a kúpa'a kuráie.

Ísumba ayaafái uráan-aai.

²² Aafáyáama menáípá'ó koméron-kwaasi sésa fénáímba nompín-táómba kímbora wéraisana Ísu ímba mimpimbá wisasá wení kísau-waasi miwí aantemba kuráafo Ísu náafara méraiyo siyáawe.

²³ Tuwímbai-waasi nompín-táómpimba Táípíriyasifikemba tóso ésa fénáínkaambo Ísumo Maníkóntáfénamo súwiyo súwasamo waásisombo tómbó néwiyopa'a tésa

²⁴ Ísuwe wení kísau-waasiye ímba mérontafesa

tiyaafái ónae sésa mindómpín-táómpimba íyátesa Kápaneamufa'a kuráawe.

Ísu maé'mae'o íyan-tomba únemo siyáin-aai.

²⁵ Kápaneamu-naopa'o kumbá Ísumba awánésa sésa kesí óraakoo emá nóin-kanaawa maafá'a tiyáano suwaná

²⁶ Ísu séna ísáaro. Ímbo kawé'-wáámé'ó aráátimundasafe'a wésiyaafai-ofo tómbó naráantafe'a wésiyaafai-owe.

²⁷ Tómbó ímbo aasiyaasimó waé'wae'o índa-tontafe'o é'a ímba kísau maé'a waásimo aasiyaasimó maé'mae'o íyan-tontafe'o é'a kísau máero. Mintómbó tíménda kemá waási úranko mintómbá timénaumne. Maníkó kesifomá kentáfena séna aamoí uwánkaumne. Kesí kísau mauwó simbá pó'a mintómbá timénaumne súwasa

²⁸ áísaí esa sésa nóraumaisaawa Maníkóní kísau maénaumno suwaná

²⁹ Ísu séna kentáf'e'o sé'o érai'a Maníkó ai'mákaisana kunkáiwai iyémó sembá mindá Maníkóní kísau maé'a sewé súwasa

³⁰ nórán-kwaamera'ini ímbo awánáúnda-waame'o inatáámó éta awánéta séta érai'a Maníkó embá ai'maráísama kunkáandawi ónesa sénauumne. Nón-kisau-waamera ínono sésa

³¹ kentáá síwá'ná máásai-marafa'a mésa wiyómpaken-tonkon-awi'a máána-tomba né'ómbanifo emó uráandawimo éna ímba mindá íyáakaraiye. Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna wiyómpaken-tomba timuwasa naráawe agaimaréna siyákiye suwaná

³² Ísu séna ísáaro. Mósesemo tímakain-tomba ímba wiyómpaken-tomban-ifo kesifomá wiyómpaken-tomba kawe-tómbá wétimiye.

³³ Wiyómpakembo marapá'ó kunkáiwai wemá Maníkómó tímín-tomban-aye. Wentáf'e'o wée'a maé'mae'a ónááwe súwasa

³⁴ miwí sésa sénda-tomba aasiyaasi-kánáá simiyó suwaná

³⁵ Ísu séna kemá aasiyaasí maé'mae'o íyan-tomba úne. Kempá'ó wétiyawi ímba tááima táíníye. Kenká'ó timankúnkúmbo wéiyawi ímba nontáfena tinkáíníye.

³⁶ É'a simátímakauumne. Kesí kísau-waame'a awánaambanifo kesááisafe'a ímba érai'e sésa ímba kenká'á timankúnkúmbo wéowe.

³⁷ Énifo kesifomó símín-kwaasimo é'a kempá'á ténaáwe. Kempá'ó tíyan-kwaasisafe'o é'a ímba kóro sénauumne.

³⁸ Kesí imáyáamo arááiwáéndasafe'a wiyómpakemba ímba kunkáumpo si'mákaiwaini imáyáamo arááiwáéndasafe'a kunkáumne.

³⁹ Si'mákaiwai simásimena séna amúnda-waasi sáwí-ampa'a arááiwáéfo sé kawáánuwo. Ánaaen-kanaa pukémpinkemba íyáfasintinkaano.

⁴⁰ Kesifomá simásimena séna kesááninkoo embá awánésa sésa Maníkón-ááninkoman-iyemo sýawi aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe siyákiye. Ánaaen-kanaama pukémpinkemba íyáfasintinkanaumne Ísu siyákiye.

⁴¹ Kemá wiyómpaken-tomba úne Ísu súntafesa Yúndaa-oraa'-waasi tirunkó sáwí'a úwasa

⁴² miwí sésa wemá Ísuma Yósepín-ááninkoman-aye. Anófoi étaamo tuwánáúndanifo nórä sénawa wiyómpakemba kunkáumne wésiyo suwaná

⁴³ Ísu simátimena séna ímba miyá mósimesin-oro séna

⁴⁴ kesópa'a ímba úwoima ténaáfo kesifo kembá si'mákaiwaima táántaina'a kesópa'a tíya'a ánaaen-kanaama pukémpinkemba íyáfasintinkanaumne.

⁴⁵ Mindásafesa naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi agaimarésa sésa Maníkó seyaafá'-wáásí símai aráátiminiye siyáawe. Kesifon-aaimo ísámai kawe'ó íyawí kesópa'a ténaáwe.

⁴⁶ Kesifombá ímbo awánaraafo kemá Maníkónópakemba kunkáundawi keyááma kesifombá awánaraumpo kesifon-aaimo ísámai kawe'ó íyawí kesópa'a ténaáwe.

⁴⁷ Érai'a simátimena súne. Kesááisafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmbo íyawí áwáuma ómbaresa aúí'a úmai maé'mae'a wéowe.

⁴⁸ Kemá maé'mae'o íyan-tomba úne.

⁴⁹ Kentíwá'náma máásai-marafa'a mésa máána-tomba némesa úwoi putáráawe.

⁵⁰ Énifo wiyómpaken-tomba miyán-tómbó náiyawima úwoi maé'mae'a ónááwe.

⁵¹ Kemá wiyómpaken-tomba maé'mae'o íyan-tomba úne. Mintómbó nésamo ésa aasiyaasí maé'mae'a ónááwe. Kesúma timúna'o naantafé'a pó'a aasiyaasí maé'mae'a ónááwe Ísu siyákiye.

⁵² Ísu súwasa Yúndaa-oraa'-waasi tirunkó sáwí'a úwasa keáimbá sésa nórä sénawa miwá wenáúma simínataawa nánaumno suwaná

53 Ísu simátimena séna érai'a súne. Kemá waási úranko pó'a kesúmo ímbo né'o kesí naaemó ímbo né'o é'a ímba maé'mae'a ónááwe.

54 Énifo kesúwe kesí naaewémó naawí áwáuma ómbaresa aúí'a úmai maé'mae'a ombá pó'a ángaaen-kanaama pukémpinkemba íyáfasintinkanaumne.

55 Kesúma kawe-tómbán-iye. Kesí naaemá kawe'-nómbán-iye.

56 Kesúwe kesí naaewémó naawí kesé'a kááísamai méraawa'a kemá miwísé'a kááísamai méraumne.

57 Kesifo si'mákaiwai aasiyaasí maé'mae'a iwái isa'á pó'a kewárá'á aasiyaasí maé'mae'a wéune. Kemá maé'mae'a úndasafe'a pó'a kesúmo newí aasiyaasí maé'mae'a ónááwe.

58 Kentíwá'ná tómbá némesa úwoi putáráawe. Kemó súnda-tomba wíyómpaken-tomba ímba miyán-tómbán-iye. Kemó súnda-tomba mintómbó newí aasiyaasí maé'mae'a ónááwe Ísu miyámá

59 Kápaneamu-naopa'a ámáán-daumpa'a simátímakaiye.

60-61 Ísu simátimuwasa wembó arááiwáún-kwaasi tirunkó sáwí'a úwasa imáyáá ésa sésa wemó sin-ááigó ínta sínkáín-aai póna umbaí wétaiye suwaná Ísu arumpin-ímáyáá éna simátimena séna minááísafé'a wégaoraawe.

62 Kemó wíyómpaken-waasi úrankomo kumpaápé uráundawimo kunuweré'o íyóna'o suwáné'o é'a nórán-imayaawa ónaao.

63 Waásiti fasi'aénkó ímba túwa'nai ínifo Maníkóní ámútankoni fasi'aénkó túwa'nai ína'a aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe. Miyámó intembá kemó súnda-aai mindá ámútankon-aai aúí'a úmai maé'mae'o íyan-aaín-ifo

64 tuwímbai kentáfér'e'a sé'a karo'á siyé wésewe Ísu súmba Ísu karo'á siyémó sun-kwáásiyé wení pintaru'ó índawiwará'a naaófá'á ísaronka'a póna séna tuwímbai kentáfér'e'a sé'a karo'á siyé wésewe Ísu simátimena

65 séna mindásafe'a é'a simátime'a súne. Kempá'lá ímba úwoi ténááfo kesifomó táántaina'o é'a ténááwe simátímakaiye.

66 Ísu simátimuwasa wembó arááiwáún-kwaasisomba Ísumba ifá'auwesa wesé'a ímba wénuwana

67 Ísu wení kísau-waasi sísamaifikemba kae'á kumbaimái-waasisafena tísai ena séna kewárará kembá siyuwaaó séna tísai úwana

68 Sáímoni Pítaa séna óraakoo kesáá nááfataawa kónaunawa sénó. Enááigo aúí'a uwátinkainasa aasiyaasí maé'mae'a ónááwe wésendawi óne.

69 Káfér'e'a entáféta simankúnkúmba éta séta Maníkómpákémbá kawekó ónesa wésune súwana

70 Ísu simátimena séna kemá sísamaifikemba kae'á kumbaimái-waasimo kemparí'a uráundanifo kempínkémbá moórá sáwí-waasigo paápé íníye súmba

71 Sáímoni-Ísakeriotin-ááninkon-awí'a Yúndasintafenga séna Yúndasi wení kísau-waasi sísamaifikemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba Ísuní pintaru'á maíndawin-iye. Wentáfena minááí siyáyiye.

Ísun-áfárawaisai-taai.

1 Minkákémbá Yúndiyaa-aempaken-kwaasi Ísumba tufuwónae suntáfena Ísu Yúndiyaa-aempa'a ímba númba Káríri-aempa'a wénuwana

2 Yúndaa-waasimo wááu-nambo ésamo tanómbo kaúfún-kanaa ampáámbá úwasa

³ Ísun-áfárawaisai karaánáá'a ankésa sésa maanáémpá'á tuwéma Yúndiyaa-aempa'a waásimo túwaandu íyapa'a ení kísau komáinasa pósá ení waási ení kawe-kísáú awánaaro.

⁴ Seyaafá'-wáásí suwánáíwae síyawi ímba aúpá'á kísau maénááfo seyaafá'-wáásí túranka'a kísau komauwó sésa

⁵ Ísun-áfárawaisai wentáfesa ímba imáyáa ésa sésa Maníkómpákémbá kunkáiyé sumbá minááí simámúwana

⁶ Ísu simátimena séna seyaafá'nánká kesí áwáumo suwánáíyan-kanaa ímba tiyáifo kembiwí úwoi wiyasa tuwánésa

⁷ marapá'-wáásí kembá ímba aaisambá tíkaafo miwímó on-áwáúsafé'o súndasafesa kembá aaisambá síkaawe.

⁸ Tanómbo opa'á ke koró. Seyaafá'nánká kesí áwáumo suwánáíyan-kanaa ímba tiyáifo káfé'a ímba tanómbo opa'á kúmpo kemá koró séna

⁹ Káríri-aempa'a mériaye.

Ísu Yérúsaremufa'o kuráin-aaí.

¹⁰ Ísu mérowasa áfárawaisai tanómbo upa'á kuwaná ánaaembá wemá aúpá'á kúwasa

¹¹ Yúndaa-oraa'-waasi Ísumba ayaafái ésa sésa nááfara mériyo sésa tísai uwasá

¹² Ísuntafesa úwoi-waasi sáwifa'-aaí sésa tuwímbai sésa kawé'-wáásín-iyé suwasá tuwímbai sésa ímbanifo karó'-wáásín-iyé sésa

¹³ Yúndaa-oraa'-waasi sáwí'a uwásinkáafo sésa ímba afora'á sumbá umémpa'a tukáawe.

¹⁴ Yúndaa-waasjimo wááu-nambo úmakesamo tanómbo kaúfún-kanaa séfasefa úwana afufuntan-kánáá Ísu óraa'-amaan-daumpa'a iména wenáái simátimuwasá

¹⁵ Yúndaa-oraa'-waasi isésa táátafesa ésa tóipimba tiyáámba faafesa sésa ámáán-aaímo uwáítáí'-opa'á ímba koména ísaraimbanifo nááfakena ísaraiyo suwaná

¹⁶ Ísu minímáyáámó umbá iséna séna kesí imáyáafinkemba ímba simátimumpo Maníkó si'mákaiwaini imáyáafinkemba simátimune.

¹⁷ Kembiwí imáyáama é'a sé'a nááfaken-aaíya simásímakaiyo. Wení imáyáafinkena'i Maníkóní imáyáafinkena'iyo-imayaa wéowe. Maníkómó siyáintemba ónaemo síyawi miwímó ésa simátimunda-aaígoni áwáuma isánááwe.

¹⁸ Kentí imáyáafinken-aaímo síyawi kesuwí'a mósa maráíwae sésa kentí imáyáafinkemba wésefo ti'mákaiwain-awi'a mósa maránae síyawi ímba

karó'á sembá érai'-aaí wésewe.

¹⁹ Mósese ámáámba simátímakombanifo ímba ísámai kawé'á uré'e sembá sínkamonae wésewe súwasa

²⁰ úwoi-waasisomba sésa ímba tufuwónae-imayaasa wéumpo enarumpimbá sáwí-amutamba mériisa miyán-ááí séne suwaná

²¹ Ísu séna ámáán-aaí ísáán-kanaara'a ímba awánaraan-kwaame'a uráunda pó'a kemá sáwifa'-imayaan-owe.

²² Kentíwá'inárakemba sésa iyámpói matírkaraawasa afakaumboé-no'waamba waésa túma kárámai araénáémba ónááwe suwaná ánaaembá Mósese minááí agaimakómiba pósá tuwímbai-kanaa ámáán-aaí ísáán-kanaara'a miyá wéowe.

²³ Móseseni ámáámba ímba taráíyaambá pó'a saagaan-kánáárá'á miyán-kísáú iyámpói túra'a wéowe. Énifo saagaan-kánáárá'á moóráwigomba asófankaraunda pó'a kísau maénafo sé'a aaisambá wésiyowe.

²⁴ Ímba awánéraase aaisafé'a ímba simátínkáaro. Érai'a awánáíyan-aaísafe'a simátínkáaro Ísu siyáie.

²⁵ Ísu simátimuwasa tuwímbai Yérúsaremu-naopaken-kwaasi sésa minkwáásísáfésawa tufuwónae wéseo sésa

²⁶ wemá afora'á wenáái simátímisa'anifo ímba aaifimbá mayánkaraawe. Óraa'-waasisomba sésawa wemá Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráisitin-iye miyáwá wése ína wéseo.

²⁷ Maankwáásígóní naaópa'a awánáúndanifo Maníkómó íyáfasinankaraiwaini naaópa'a ímbo awánáúndafakemba tíniye siyáawe.

²⁸ Minkákémbá Ísu óraa'-amaan-daumpa'a simátimena séna kembá éra suwánéra kesi máápa'a éra awánéra miyáwá uráao. Ímba kesí imáyáafinkemba kunkáumpo moóráwigo si'maráísa'a kunkáumne. Wemá éraite'o siwáín-iye. Wembá ímba awánaraqfo

²⁹ kemá é'a awánáúndawi si'mákaisa'a wempákémbá kunkáumne súwasa

³⁰ minááímó súnkakemba wembá ta'ótoraaræ sésa umbánifo wení kanaamá ímba tiyóntafesa ímba ta'ótoraaræ

³¹ úwoi-waasifinkemba tuwímbai sésa Maníkómó íyáfasinankaraiwaimo tíndara'a wení kísau-waameko seyaafá-kísáúgóbá íyáákainiye-imayaawéeta Ísuni kísaugo miyán-kísáúgó póna Ísu Maníkómó íyáfasinankaraiwain-iye wésune siyáawe.

Ísumba kota'ótoraaro sésamo ti'mákaan-aaí.

³² Úwoi-waasisomba minááí sumbá ámáán-kawaa-waasi isésa miwíyé óraa'-amaankisau-waasiye

i-wáásísáfesa sésa Ísumba kota'ótoraaro sésa ti'márówasa kuwaná

³³ Ísu séna kárika'a kembiwisé'a mé'a si'mákaiwaimpa'a íyóna'a

³⁴ siyaafái uwááe'a ímba suwáné'a iméraandafa'a ímba kanaa'á iyónááwe súwasa

³⁵ Yúndaa-oraa'-waasi keáimbá sésa náafara wíndasafenawa síyómpo ayaafái uwááeta ínta awánánaumne. Kíríki-aempara Yúndaa-waasimo méraapara wénawa wenáái simátiminiyo sésa

³⁶ wemá séna siyaafái uwááe'o é'a ímba suwáné'a iméraandafa'a ímba iyónááwemo simbá minááígóní áwáuma ínta ísaraumne siyáawe.

Maé'mae'o íyan-donkon-aaí.

³⁷ Yúndaa-waasi wááu-nambo úmakesamo tanómbo kaúfún-kanaara'a tai'ón-kanaa óraa-kanaa úwana minkánáárá'á Ísu íyáfasinena óraaka séna nontáfénamo tinkáíndawi kempákémbá tamandaaró.

³⁸ Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna siyáintemba nonaumpinkémbó íyáúsenamo intenkáámbá kesááisafesa timankúnkúmbo íyawí tirumpinkémbá nonaumpinkémbó intembá ínije Ísu súmba

³⁹ Maníkóní ámútankontafena siyáije. Ísu ímba wíyómpa'o kunuwékáintafena Maníkóní ámútanko ímba kunkáije. Ísu imáyáa éna séna kemá púwóndafinkemba íyáfasine'o kesifompá'ó iyé'a Maníkóní ámútankomba ai'maráanana kuména kesááisafesa timankúnkúmbo íyawí tirumpimbá kumbéíniye-imayaawéeta Ísu minááí simátímakaiye.

Ísuntafesa imáyáa tuwíntaa'o uráan-aaí.

⁴⁰ Ísumo simátimumba waásisomba isésa tuwímbai sésa érai'a wemá Maníkón-aaímo simátmíwain-iye suwasá

⁴¹ tuwímbai sésa wemá Maníkómó íyáfasinankaraiwai wéamu'maraundawin-iye suwasá tuwímbai sésa Maníkómó íyáfasinankaraiwai ímba Kárírifakemba paápé ínije.

⁴² Naaófa'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna Maníkómó íyáfasinankaiwai Téfítin-andafakemba Téfítini naaópa'a Pétaremufa'a ma'ankáíniye agaimaréna siyáije sésa umbá

43 Ísuntafesa imáyáa tuwíñkaa'a ésa

44 tuwímbai sésa ta'ótoranae sumbánifo ímba Ísumba ta'ótokaawe.

45 Ímba ta'ótoresa i-wáásí óraa'-amaan-kisau-waasifa'e ámáán-kawaa-waasifa'e kouwérówasa nórā sérga ímba ta'óto'mai áí'mae'a téo suwasá

46 i-wáásí sésa wenááigo seyaafá'-wáásí tááigomba íyáákaraiye suwasá

47 ámáán-kawaa-waasi tísai esa sésa kenkwárará karo'á simátinkáísara wéseo.

48 Óraa'-waasiye kesáá ámáán-kawaa-waasisaawe ímba érai'a wiyómpakemba kunkáiyesá wésumpo kewará'lá miyá seró.

49 Úwoi-waasi aantemba érai'e wésewe. Miwí Móseseni ámáámba ímba wéisaamba póna Maníkó tíminkáísiye suwaná

50 ámáán-kawaa-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Níkótímási ááéma Ísumpa'a iyáiwai simátimena séna

51 kentáásí ámáánko séna ímba úwoi sé'a sáwí'a urákiye síyamba wenáái ísare'a wení kisau awáné'a aaifimbá maénkáaro kentáásí ámáánko siyákiye súwasa

52 Níkótímásimba karaánáá'a ankésa sésa Kárírifakewimba arááíwaino. Maníkón-aaí aúfáifimbá toráumai awánamai kawe'á uréo. Maníkón-aaí simátimíwai ímba Kárírifakewin-ifo wemá ímba Maníkón-aaí simátimíwain-ye sésa

53 kentí naaó'-nao'a wété uwaná Ísu Órífi-ompa'a iyákiye.

8

Moórá-ininko fí'on-kwaasise'o nín-aaí.

1 Órífi-ompa'a Ísu iména

2 aafáyáara'a kuména óraa'-amaan-daumpa'a imérowasa waásisomba wempá'á túwaandu uwaná mara'á ména wenáái simátimuwsa

3 ámáámbo sun-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye aaregóbá áí'maesá miníninkó fí'on-kwaasise'o nímba pósá áí'mai seyaafá'-wáásítí túranka'a ankésa

4 Ísuntafesa sésa óraakoo minínimbá fí'on-kwaasise'a nísata awánéta ta'óto'maeta áí'maeta túne.

5 Ámáán-aufaifimbá Mósese agaimaréna séna miyámó índawimba óntantamba tufuwónanasa puwíníye agaimaréna siyákiye. Nórán-imayaawa ónó sésa

6 Ísumba ma'mái awánánae sésa miyá senanasá paápé ínata wembá aaifimbá maiyankánae sésa suwaná Ísu kífaena ayáánaufitamba marará'á aúfái agaimarówasa

7 áísaí aisai uwaná íyáfasinena simátimena séna ímbo aoisaambó uráindawi aifari'ena óntamba maiyé tufuwó simátimena

8 aneka'á kífaena ayáánaufitamba marará'á aúfái agaimarówasa

9 isésa moórá-mora-waasi kúwákárúwasowana óraa'-waasi aifa'á kumúwasa miwán-ánaaembá arááíwa'maesá kúmúwana miníninkó aantemba Ísuwe'a mérowana

10 íyáfasinena áísaí ena séna nááfará seyaafá'á méraao. Seyaafá'nánká ína aaifimbá maenkánaao súwana

11 séna ewé ímba aaifimbá maisinkánááwe súwana we séna kewará'lá ímba aaifimbá maiyankáúna kómpo aneka'á ímba aoisaambá

uwó Ísu siyákiye.

Waási sáma kátinkáandawi únemo Ísu siyáin-aaí.

12 Aneka'á Ísu wenáái simátimena séna waási sámo kátinkáandawi úne. Kembó sirááíwaiyawi ímba kumeu'á ínifo sáma kátinkaina'a maé'mae'a ónááwe súwasa

13 ámáán-kawaa-waasi sésa eyáárik'a ení áwáuma séndamanifo ímba érai'a wésene suwaná

¹⁴ Ísu séna ímbanifo kesááigoni áwáuma érai'a súne. É'a awánáúndafakemba kunkáundasafe'a é'a awánáúndafa'a íyónda pó'a kemó súnda-aai érai'a súne. Kesí áwáuma ímba suwánaraawe.

¹⁵ Marapá'-wásí kentí imáyáafinkemba aaimá maisínkáafo kemá ímba aaimá wémaitinkaumne.

¹⁶ Kemó aaimó maitinkáúndarakaa arupíse úsino. Ímba ke aantemba aaifimbá maitinkánaumpo kesé kesifoé'a aaifinkái maitinkáyaye. Miyáumai kemó aaimó maitinkáúndarakaa arupíse úsino.

¹⁷ Kentí ámáán-aufaifimba agaimaréna séna kae'-wáásiyáí moórá-aaimo sényambo ékai minááí érai'a wéseye agaimaréna siyáye.

¹⁸ Miyáumai kemá kesáfé'a simátimunana kesifoé kesé'a mimbórá-ááí wésimatumuyamba póna érai'-aain-iye súwasa

¹⁹ enafomá nááfara mériyo áísai esa suwaná séna kesí áwáumo ímbo suwánaantafe'a kesifombá ímba awánaraawe. Kesí áwáumo suwánaankakaa kesifombá awánaawaisino Ísu súmba

²⁰ óraa'-amaan-daumpa'a óntambo túwón-daumpa'a minááí simátimuwasa ta'ótoranæ sésa uwááesa wení kanaamá ímba tiyóntafesa ímba ta'ótokaawe.

²¹ Minkákembá Ísu simátimena séna tiyuwé'o íyóna'a siyaafái uwááe'a ímba suwánánáwe. Puwíyamba kentí sáwi-imayaa wéraina'a puwónááwe. Íyondafa'a ímba kanaa'á iyónááwe súwasa

²² Yúndaa-oraa'-waasi sésa wemó séna íyondafa'a ímba kanaa'á iyónááwe simbá póna weyááríkara puwíndasafenawa síyó suwaná

²³ Ísu séna kembiwí maankákén-kwáásín-ofo kemá sanaankewí úne. Kembiwí marapákén-kwáásín-ofo kemá wíyómpakewi úne.

²⁴ Simátime'a súne. Puwíyamba kentí sáwi-imayaa wéraina'a puwónááwe. Kemá wíyómpakewi úmpo kentáf'e'o ímbo timankúnkúmbo é'o é'a kentí sáwi-imayaa wéraina'a puwónááwe súwasa

²⁵ minááígóní áwáuma ímba isésa sésa emá nááwawa ónó suwaná Ísu séna aasiyaasi-kánáá é'a simátímaqumne.

²⁶ Kembiwísafé'a sáwifa'-aai kanaa'á sé'a aaifimbá maitinkáandanifo si'mákaiwain-aai aantemba seyaafá'-wáásisafé'a wésimatumune. Wemó arupísemo iwáin-áái wésimatumune súwasa

²⁷ Maníkón-aai súmbanifo ímba ísówana

²⁸ mindásafena Ísu séna kemá waási úranko kumpaápé uráundawimba sí'mae'a aaraa-táiyá'á mósinkamiyamba suwáné sé'a wemó siwáí wení imáyáafinkemba ímba sifó afowamá simámakain-aaifinkemba siyáye miyá sénááwe.

²⁹ Si'mákaiwai aamoí ínkxae-i'a úmae'a wéiyunda póna ímba siyuwéna kesé'a mérainiye súwasa

³⁰ sáwifa'-waasi isésa wentáfesa timankúnkúmbo ésa wíyómpakewin-iye siyáawe.

Ta'ótokaawanamo Ísu awátinkáín-aai.

³¹ Ísu Yúndaa-oraa'-waasi wentáfesa timankúnkúmbo ésa wíyómpakewi iyémó siyówisafena séna kesááimo ísámaimo kawe'ó é'o é'a kesí waási-i'a úmai méranaawe.

³² Érai'-aai íséwana ta'ótokaiyampinkemba minérái'-ááígó awátinkainasa méranaawe súwasa

³³ Émbaramun-andafaken-kwaasi únda póta ímba fí'on-kwaasi ta'ótokaawe. Nóra séwa awátinkainiye sénó suwaná

³⁴ Ísu séna érai'a simátime'a súne. Aoisaambó owí mináóísáámbó owí kembá wéta'otoraiye. Kesí kísau úwoi máiwae sésa méyámba'mai tíkaantenkaan-kwaasin-owe.

³⁵ Miyán-kwáásí kawáágóní naaúmpa'a ímba maé'mae'a ónááfo wenáánintomba maé'mae'a ónááwe.

³⁶ Kemó Maníkón-ááninkomo awátínkáana'o é'a awátuwe'a méranaawe.

³⁷ Émbaramun-andafaken-kwaasi ombánifo kesáái ímba tirumpimbá wéraintafe'a tufuwónae wésewe.

³⁸ Kesifomó aráásímín-aai wésumpo kentifomó simátímín-aai wésewe súwasa

³⁹ Émbaramu kentáásifowan-iye suwaná Émbaramun-andafakewimo ékaa Émbaramumo uráintemba miyá owaisinó.

⁴⁰ Maníkó érai'-aaimo simásímakaimba simátimuna'a tufuwónae wésewe. Émbaramu ímba miyá uráifo

⁴¹ kentifomó uráintemba miyá wéowe súwasa miwí sésa ímba kesinó aankaró'ó únkakemba kentáá masínkuraiye. Kentáásifowa mimbórágó Maníkón-iye suwaná Ísu séna

⁴² Maníkómpákembá kunkáunda pó'a Maníkón-áráá'o ékaa kentirumbá síméwaisino. Ímba kesí imáyáafinkemba kunkáumpo Maníkó si'maráísa'a kunkáumne.

⁴³ Kemó súnda nóra séra ímba wéisaao. Kesááigo umbaí wétiyaiye.

⁴⁴ Kemá waántawankon-araa'a pó'a wenarááíma waénæ wésewe. Wemá áwáurakemba tínkamisasa waási puwé'ówin-iye. Érai'o sí-tántáá'a ímba wempímbá wéraisana karokaro'-ááígóní afowáí'a wéiwain-iye.

⁴⁵ Miyáumai érai'-aaimo simátimundasafe'a érai'-aain-iye ímba wésewe.

⁴⁶ Kemá ímba sáwí'a uráunda wéisaawe. Arupíse-aai simátimuna'a ímba érai'e wésewe.

⁴⁷ Maníkón-áráá'a pósá wenáái isésa mérafo kembiwí ímba Maníkón-áráá'maarini'a uré'a pó'a wenáái ímba ísaraawe Ísu siyáiyie.

⁴⁸ Ísu simátimuwasá Yúndaa-oraa'-waasi karaánáá'a ankésa sésa éraita súne. Sámériyaa-waasi ónana sáwí-amutanko enarumpimbá mérailampo minááí siyáane suwaná

⁴⁹ Ísu séna sáwí-amutanko ímba kesirumpimbá mériaye. Kesifon-áwí'a óraa'a úndanifo kesuwí'a sáwí'a uwásínkááwe.

⁵⁰ Kesuwí'a ímba óraa'-i'a ónae. Maníkó kentáfena séna kawe-kísáú máénda pó'a enáwí'a mósá óraa'a uwánkanaumne siyáiyie.

⁵¹ Érai'o senda-ááí kesáái ísámai kawe'ó iyawi ímba puwónááwe súwasa

⁵² Yúndaa-oraa'-waasi sésa sénda-aai sáwí-amutambo enarumpimbó mérailamba éta ísaraumne. Émbaramu puwúwasa Maníkón-aai simátímakowi púwúmbanifo emá sé kesáái ísámai kawe'á iyawi ímba puwónááwe wésene.

⁵³ Kentáásifowa Émbaramu puwúwasa Maníkón-aai simátímakowi pukáambanifo miwí iyáákainono. Emó sénda nááfakewiya'ono suwaná

⁵⁴ Ísu séna kesuwí'o mósá maráúndarakaa úwoisambanifo kesuwí'o mósá maráínda kesifomán-iye. Wentáf'e'a sé'a kentáásí Fasi'aénkón-iye wésewe.

⁵⁵ Kemá wembá wéawanaumpo kembiwí ímba wéawanaawe. Kemó sé'o ímba wéawanaummemo súndarakaa kembiwímó ontembá karo'-wáásí merausino. É'a wéawane'a pó'a wenáái mósá wémaraumne.

⁵⁶ Kentifo Émbaramu kemó marapá'ó kúmónda-aai iséna aamoí éna kembá suwánéna wenarunkó kawe'á uráiyie súwasa

⁵⁷ Yúndaa-oraa'-waasi sésa emá ifó'-wáásígó éma ímba kae'-wááí úmai siyáánkai-aatai maisukáampo emá séma Émbaramumba awánaraumne wésene suwaná

⁵⁸ Ísu séna érai'a simátime'a súne. Émbaramumbo ímbo ma'ánkaronka'a kemá maé'éündaniye súwasa

⁵⁹ minááísáfesa tufuwónae sésa óntamba máúwana Ísu aúpá'á óraa'-amaandaumpakemba kárúwaguraiye.

9

Ísu aúramba kafíkowimba kawe'ó uwánkarain-aa.

¹ Ísu kúmba moóráwigomba anówama aúgafitamba ma'ánkarowimba awánésa

² wení kísau-waasi áisai esa sésa óraakoo náawani aoisaankóní anondááwa aúramba kafíkáyo. Wendégowá'í anófoinegowa'iyo suwaná

³ Ísu séna ímba wení aoisaankówé anófoiti aoisaankówén-ifo Maníkóní kawe-kísáú wenane'á paápé ínasa awánáiyantafena aúramba kafíkáye.

⁴ Si'mákqiwaini kísausa máéno. Sámo kainkái'ó kísauumo wémaewanamo nó'waambo isanamó kísauumo máén-kanaamo taí'áintemba miyáumai kísau maúnda-kanaa tai'áinda póta káf'e'a Maníkóní kísausa maénäumne.

⁵ Marapá'ó méraunda waási sáma kátinkaundawi úne séna

⁶ marará'á awiyááíma wi'maréna mindásamba toiyaambá úmarena aúranka'a a'maréna

⁷ simámema séna nonkwaaúnkón-áwí'lá Síróámu-waaumpimba máperao súwana miyá uráye. Síróámuwemo súmba wenááifinkemba waé'mai séna ai'maráín-kwaune súwana mápetuwena aúramba awánamai kawe'á éna túwasa

⁸ wení naaópaken-kwaasiye fí'on-kwaasiye awánésa sésa wemá aampa'ó ménamo óntantafenamo inaimó símasima'o iwáiyá'iyo suwasá

⁹ tuwímbai sésa ewé wemán-iye suwasá tuwímbai sésa ímbanifo wen-óí'maisankwaasin-iye suwaná wemá séna ímbanifo kemá úne súwasa

¹⁰ áisai esa sésa nórá ónanawa aúramba kawe'á uráyo suwaná

¹¹ moóráwigon-awi'a Ísu wemá awiyááí wi'maréna mindásamba toiyaan-úmarena súranka'a a'maréna simásimena séna Síróámu-waaumpimba máperao sisálá isé'a koperáúnana súramba kawe'án-iye súwasa

¹² áisai esa sésa nááfara kuráyo suwaná ímba awánaraumne siyáye.

¹³⁻¹⁴ Simátimuwasa áí'maesá ámáán-kawaa-waasifa'a máánkówana Ísu toimá aúranka'a a'maréna aúrambo kawe'ó uwánkon-kanaa Yúndaa-waasi ámáán-qaimo isón-kanaa kísau aaraamó makón-kanaa úwasa aúramba kawe'ó uwánkarowimba áí'maesá ámáán-kawaa-waasifa'a máánkówasa

¹⁵ áisai esa sésa nórá ónanawa aúramba kawe'á uráyo suwaná séna toimá súranka'a asínkáisa'a máperaunana súramba kawe'á uwásínkariye súwasa

¹⁶ ámáán-kawaa-waasi tuwímbai sésa saagaan-kánárá'ó miyámó uráimba ímba Maníkómpákembá kunkáye suwasá tuwímbai sésa sáwí-imayaawara'-waasigomo énaraantasi ímba kanaa'á kawe-kísáú-wáámé'á isinó suwasá imáyáa tuwínkaa'a ésa

¹⁷ sésa enaúramba kawe'á uwánkaraifo wentáfé nónin-imayaawa ónó áisai esa suwaná Maníkón-aa simátímíwain-iye súwasa

¹⁸ énifo minYúndáá-óráá'-wáásí aúrambo kawe'ó uwánkontafesa ímba imáyáa umbá anófoi táántowasa

¹⁹ tuyasá tísai esa sésa kenkáítí táánina'iyo. Énifo aúgafitana ma'ánkaraayana'iyo. Nórá énawa aúramba wéawanaiyo suwasaráí

²⁰ sésarai kesáánimban-iye. Ma'ankááwayamba aúgafitamban-iye.

²¹ Énifo káf'e'a nórá isanawá aúramba kawe'-úmai awánáiyómpo wemá óraakon-ifo áisai íyana weyááríka'a simátimino siyáye.

²² Ááéma Yúndaa-oraa'-waasi sésa Ísuntafesa Maníkómó iyáfasinankaraiwai wéamu'maraundawin-iye síyawí ámáán-daumpa'a ímba iyónááwe sumbá póna minánofói Yúndaa-oraa'-waasisafena táá'a úwasarai

²³ sésarai óraakon-ifo wembá áísai oro siyááye.

²⁴ Simátímuyasa aneka'á aúramba kawe'ó uwánkarowimba áántowana túwasa sésa minkwáásígó sáwi-imayaa wéiyé sewatá ísaraunda po Maníkón-aúranka'a arupíse úmaisa simásimiyo suwaná

²⁵ séna sáwi-waasiya'i kawe'-wáásiyá'íyo kemá ímba isáúmne. Moórá-tantaatafe'a isáúnda súramba kafíkuraimbanifo kafé'a súramba wéawanaumne súwasa

²⁶ nóräumaiya aúramba kawe'á uwánkaraiyo áísai esa suwaná

²⁷ séna é'a simátímakaumpo ímba ísaraawe. Anekárá simátimenara isánááo. Wenaráai waéngemo sé'a wení kísau-waasi-i'a ónááwe súwasa

²⁸ karaánáá'a ankésa sésa emá wenaráai wéwaempo kesáá Mósese arááísa wéwaraumne.

²⁹ Maníkó Mósesemba aaí simámakaifo minkwáásí nááfaken-kwaasiya'iyo suwaná

³⁰ miwá séna fí'onka'ma'mai-tantaa'an-iye. Súramba kawe'á uwásínkaraifo kembíwí sé'a nááfaken-kwaasiya'iyo wésewe. Mindá fí'onka'ma'mai-tantaa'an-iye wésune.

³¹⁻³³ Wemó ímbo Maníkómpákémbó kunkénaraa ímba miyá uráisino. Maníkó sáwi-imayaamo owí táái ímba wéisaifo wení kísauamo wémaewi-taai wéisaiye. Maníkón-áwí'o mósa márááwi-taai wéisaiye. Maambárámó úmaronkakemba ímba moórá aúgafitan-kwaasi méraisana kawe'á uwánkaraiye sewa'á ísaraumne súwasa

³⁴ enanó aampa'á ma'ánkaraisa po úwoifaken-kwaasi éma enáái kentáá kawe'-wáásísá wésimasimendasaaifo ámáán-daumpakemba kárúwaaó suwaná kárúwaguraiye.

³⁵ Minkákémbá ai'mátukon-aai Ísu iséna ayaafái úmai awánéna áísai ena séna wíyómpakemba waási úrankonka'a amankúnkúmba wéono súwana

³⁶ Ísuntafena séna óraakoo emó sénda nááwawa'iyo. Simásímína'a simankúnkúmba onó súwana

³⁷ Ísu séna é'o suwánáánda kemá úne súwana we séna

³⁸ Fasi'aénkóo enká'á simankúnkúmba úne
séna kífaena wen-ímáyáá mósa makáiyé.

³⁹ Wen-ímáyáá mósa marówana Ísu séna marapá'a kunkáunda pósá waási afufuntambá tuwínka'a ónááwe. Túrambo kafíkáindawi túramba kawe'-úmai awánáíyasa túrambo awánaawi túramba kafiyíníye súwasa

⁴⁰ ámáán-kawaa-waasi tuwímbaimo mórowi isésa áísai esa sésa ewá kentáásáfewa túramba kafíkáiwai owéwá wéseno suwaná

⁴¹ Ísu séna túrambo kafíkáiwaimo méraankakaa kentí sáwi-imayaagoni méyámbá ímba máéwaisino. Éta awánáúmnemo sentáfena kentí sáwi-imayaagoni méyámbá wéraiye

Ísu siyáiyé.

10

Sipisípigoni kusaifá'ó káráwiyaan-aai.

¹ Ísu séna érai'a simátime'a súmpo ísáaro. Sipisípi kusaifá'ó kónae síyawi ímbo sipisípigoni ontafíimbó íyáférémbo kusaiyákémbó íyámaatesamo ésa miwí umén-kwáásiyé sénááwe.

² Sipisípiya'o káráwiyaiwai ontafíimbá wéiyaferaiyé.

³ Miyáumai ontarakén-káwáágó ontá tiyánkáísana íyáferena wení sipisípi túwí'a itáántaisasa wenáái isésa wempá'a kowaná

⁴ sipisípi kusaifákémbá tí'maena aifa'á wisasá wenáái isésa wéaraaiwae.

⁵ Énifo fí'on-kwaasi-taai ímba isésa arááiwaiyamba inkaiséa wété wéowe

6 Ísu miyá simátimuwasá minááígóní áwáuma ímba ísaraawe.

Ísu sipisípiya'o káráwiyain-aai.

7 Minááígóní áwáuma ímba ísóntafena Ísu séna érai'a simátim'e'a súne. Sipisípigoni ontamá kemá úne.

8 Ímbo kunkáundara'o tuwímbaimo tiyáawi umén-kwáásín-owe. Miwí táái sipisípisonko ímba ísaraawe.

9 Kemá ontamá úne. Kempá'ó tíya'o é'a íyáféráaro senasá íyáferaiya'a káráwiyonauumne. Tómbó náiyantafesamo ésa kúwákárúwaresa násuwesa aneka'a íyáferanaawe.

10 Umén-kwáásímó tíyawimo ésa waási tínkambai sáwí'a uwátinkaiyambanifo kemá kunkáunda pósá fí'onka'ma'mai kawé'á úmai maé'mae'a ónáwe.

11 Sipisípiya'a kawé'-úmaimo káráwiyaundawi úne. Sipisípiya'o kawé'-úmaimo káráwiyiwai séna kesí sipisípi túwa'nai ónaumne séna puwíníye.

12 Énifo óntantafesawe sésa sipisípiya'a káráwiyaawi áwáífiyaa in-íyánkómbá awánésa sipisípi ifátiyuwesa kówana sipisípisomba fámai watuwáísasa kóítawaa'a uwáguraawe.

13 Miwí sipisípiya'o káráwiyi-imayaa tuwésa óntamo maíyan-imayaa wéowe.

14-15 Sipisípiya'a kawé'-úmaimo káráwiyaundawi úne. Kesifo kembá suwýaisa'a kemá kesifombá awiyáúnana miyámó úndantemba kesí sipisípi seyaafá'á tuwiyáúnasa kembá wésuwiyaawe. Kesí sipisípi túwa'nai ondasáf'e'a pó'a kemá puwónaumne.

16 Kesí sipisípi tuwímbai fí'on-kusaifa'a méraamba pó'a kotiyáanasa kesáái isésa tésa mimbóráí'a úmai méraiya'a seyaafá-sípísípiyá'á káráwiyonauumne.

17-18 Púwóndafinkemba íyáfasinanaanda-imayaa kesifomá símís'a kemá ewé súndasafena wenarumbá wésimiye. Kemó ímbo ewémó súndarakaa ímba kanaa'a sínkamowisino. Kesí imáyáafinkemba pó'a kanaa'á puwónaumne. Púwóndafinkemba kanaa'a íyáfasinanaumne. Kesifomá simásimena séna miyán-uwo séna miyámó onda-fásí'áembá símakiye Ísu siyákiye.

19 Ísu minááímó súntafesa Yúndaa-oraal'-waasi imáyáa ésa tuwíntkaa'-uwasá

20 tuwímbai sésa sáwí-amutamba arumpimbá méraintafena uwó-í'a wéena siyé. Ke nóra séra wenáái wéisaao suwasá

21 tuwímbai sésa sáwí-amutambo arumpimbó mérainkakaa ímba miyán-ááí sisinó. Sáwí-amutambo arumpimbó mérainkakaa ímba aúgafitan-kwaasi aúramba kawé'-úmai awánéna mériasisino siyáawe.

Yúndaa-oraal'-waasi tínaaembo uwánkaraan-aai.

22 Yúndaa-waasi óraal'-amaan-dambo uráan-kanaamo túntemba Yérúsaremu-naopa'a tanóm̄ba kaúfúnka'a minkánáá táwi-kanaa póna túwana

23 Ísu óraal'-amaan-daumpa'a ména Soromoní áuwimai úmakopa'a kúwasa

24 Yúndaa-oraal'-waasi túwaandu ésa taúkúmaresa áísaí esa sésa entáféta sáwífa'-imayaasa wéune. Maníkómó íyáfasinankaraiwai wéamu'maraundawisaama ewá ónómpo arupíse úmai sinatá ísáano suwaná

25 Ísu séna simátimuna'anifo ímba ísaraawe. Kesifo simásimakain-kisau wémaunda póna kesí áwáuma afora'a wépaa'iye.

26 Kembiwí ímba kesí sipisípisomba pó'a kesááisafe'a ímba timankúnkúmba wéowe.

27 Kesí sipisípi tuwiyáúnasa kesáái isésa wésiraaiwaewa'a

28 imáyáa timúnasa aúí'a úmai maé'mae'a ombá pósá ímba tai'ánaáwe. Kawáánúndafinkemba ímba kanaa'a tatafisénááwe.

29 Kesifomá símakiimba wení fasi'aénkó seyaafá-fásí'áénkómbá íyáákaisasa kesifomá kawáánimpakemba ímba kanaa'a tatafisénááwe.

30 Kesé kesifoé'a mimbóráí'a wéuye Ísu siyákiye.

³¹ Súwasa Ísumo sún-aaisafesa Yúndaa-oraa'-waasi aneka'á tufuwónae sésa óntamba máuwana

³² Ísu simátimena séna kesifomá simásímakain-kisau kawe-kísáú wémauna'a wéawanaafo nónin-kisauwa maúndasafera sínkamonao súwasa

³³ ímba kawe-kísáúsáféta tufumónaeta wéumpo Maníkómbá karaánáá'o ankáandasafeta tufuwónaumne. Marapá'-wáásígó séma Maníkó únemo séndasafeta tufuwónaumne suwaná

³⁴⁻³⁵ Ísu séna Maníkón-aaí aúfáífimba ímbo karo'-ááímó wérain-aufai agaimaréna séna Maníkó séna kembiwí maníkón-owe siyáiye moóráwigo agaimaréna siyáiye. Maníkón-aaí simátímakowisafena séna maníkón-owe siyáiye.

³⁶ Kesifomá simásinkena si'mákaisa'a marapá'á kunkáumpo Maníkón-ááninko úne súndasafe'a Maníkómbá ímba karaánáá'a wéankaumne.

³⁷ Kesifoní kísäumo ímbo wémaundarakaa kentáf'e'a wíyómpakemba ímba kunkáiye sewaisinó.

³⁸ Kesifoní kísau wémaumpo kentáf'e'a wíyómpakemba ímba kunkáiye sé'a ímba timankúnkúmba ombánifo kesí kísäusafe'a Maníkóní kísau wémaiye sé'o é'a mindásafe'a sé'a wesé afowáe'a mimbóráí'a wéoye sénááwe Ísu súwasa

³⁹ aneka'á ta'ótoraña sésa umbá ta'ótó'mai tofíyántuwowana kóuraiye.

⁴⁰ Ísu miwí tiyuwéna Yóndani-nomba kofaténa ááéma Yónimo nombó maitínkaropa'a komérowasa

⁴¹ waásisomba túwaandu ésa sésa Yóni ímbo awánáúnda-kisau maiyáimbanifo minkwáásísáfena simásímakain-aaí érai'-aaí siyáiye suwasá

⁴² sáwfí'a'-waasi Ísuntafesa timankúnkúmba ésa Maníkómpákémbá kunkáiye siyáawe.

11

Rásarasimo pukáin-aaí.

¹ Moóráwigon-awí'a Rásarasi Pétáni-naop'a mérowana áí'a úwasarai ámánaakai túwí'a Máríyaae Máátaae'a mimbóráfá'á mésa

² Máríyaa ááéma ásé-wiyumbo úm-basawemba Ísun-aísamaiya'a fatíyena wena'nóntáusamba uwátukain-ininko éna tuwaawiságómbá áí'a wéuwasarai

³ minámánáákáí moóráwigontafesarai sésarai Ísumba kosimáme sé óraakoo emó arumbó ámakaandawimba áí'a wéye kosimámuwo suyaná kosimámuwana

⁴ Ísu iséna séna Rásarasimbo áí'o wéimba ímba éka'a puwíndasafena áí'a wéifo Maníkón-áwí'wara ááninko súwí'wara'o mósá maráiyantafena áí'a wéye Ísu súmba

⁵ Máátaane Máríyaae Rásarasine wenarumbá tímakomba póna

⁶ áí'o wéun-aaí iséna kae-kánáá aáno'a maéna

⁷ minká'á wení kísau-waasisafena séna aneka'á Yúndiyaa-aempata kónaumne súwasa

⁸ sésa óraakoo Yúndaa-oraa'-waasi óntantamba tufuwónae sésa wéopa'a isa aneka'á mináémpá'á kónae wésene suwaná

⁹⁻¹⁰ Ísu miwí simátimena séna kumeu'ó isasamó kombá ímba sáma kaisasá pósá tanaambá wéfaafo sámo kaisasamó kombá ímba tanaambá wéfaawe. Miyámó ontembá isa'á káfé-kanaa kawe'-úmai kísau maénauumne Ísu simátimena séna

¹¹ kentáásí waásigo Rásarasi aúmá wérimba póna iyáfasinankaandasafe'a kónaumne súmba

¹²⁻¹³ Rásarasi pukóntafena Ísu súmbanifo wení kísau-waasi imáyáá ésa aúnkwérimba póna iyáfasinainiye-imayaa ésa sésa óraakoo kawe'á imbá póna áí'a é'ankainiye suwaná

¹⁴ Ísu afora'á séna Rásarasi pukáiye.

¹⁵ Áí'o ipa'á ímba wesé'o méraunda kawe'á imbá pótá wempátáámó kondá suwáné'a kentáf'e'a timankúnkúmba é'a Maníkómpákémbá kunkáiye simásinkanaawe súwana

¹⁶ wení kísau-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Tómaasi moórá-awi'a Títímási mináwíkóní áwáuma amáántágae'a wemá simátimena séna Yúndaa-oraa'-waasi Ísumba tufuwónáámba póta weséta puwónaeta mifátá kónaumne Tómaasi siyáiye.

Ísu puwíyampinkemba íyáfasinaiyawini áwáuma únemo siyáiin-aai.

¹⁷ Súwana Ísu Pétáni-naopa'o kúmba Rásarasi puwúwasa utámárówana éiyaimba waúnka'a Ísu koísaraiye.

¹⁸ Pétáni-nao'a Yérúsaremufa'a ewaa'lá pósá

¹⁹ Máátaante Máríyaante tuwaawisáwágó pukóntafesa Yúndaa-waasisomba ifi'á kowétesa mérowana

²⁰ Ísu wétiyemo sumbá Mááta iséna wétupa'a kúwana Máríyaa naaúmpa'a mérowana

²¹ Mááta Ísuntafena koséna óraakoo emó maanká'ó méraandarakaa kesuwaawisáwágó ímbo púwísino.

²² Káfé'o Maníkómpá'ó inaimó sinanamó éna miyá ínýie-imayaa wéune súwana

²³ Ísu séna enawaawisáwágó pukáimpinkemba íyáfasinainiye súwana

²⁴ Mááta séna ánaen-kanaa tínda pukáindafinkemba íyáfasinainiye-imayaa wéune súwana

²⁵ Ísu séna puwíyampinkembo wéiyafasinaawemo sewíní áwáuma kemá úne. Aúí'a úmai maé'mae'o íyawini áwáuma kemá úne. Kesááisafesamo érai'emo sésa kenká'á timankúnkúmbo íyawimo ésa puwíyambanifo íyáfasinanaawe.

²⁶ Mésa kesááisafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmbo íyawimo ésa ímbo puwónááwe. Mindásafe emá érai'ewa wéseno Ísu Máátaantafena súwana

²⁷ séna Fasi'aénkóo emá Maníkómó íyáfasinankaraiwai wéamu'maraundawi óne. Maníkón-ááninko óne. Marapá'á kúmíndawi emá óne Mááta siyáiye.

²⁸ Mááta simásuwena wéna áunkontafena ukutóípínkémbá simámena séna óraako wétena wéaantaiye súwana

²⁹ Máríyaa iséna minúwóiyáán-úmai íyáfasinena wétupa'a kúmba

³⁰ Ísu Máátaamo taawánónka'a ména ímbo naaópa'o túmba

³¹ Máríyaa íyáfasinenamo kúmba Yúndaa-waasi ifi'ó wéton-kwaasi awánésa imáyáá ésa sésa Rásarasimbo utámakaapa'o ifi'ó táindasafena wiýé sésa arááíwa'maesá kumbá

³² Ísumo méronka'a Máríyaa wéna óraakon-ye séna aísamaifimba kífaena séna Fasi'aénkóo emó maanká'ó méraandarakaa kesuwaawisáwágó ímbo púwísino súwasa

³³ Máríyaawe wenándaenka'o arááíwáún-kwaasiye ifi'ó tombá Ísu tuwánówana arumbá éna umbai-tántáákó arumbá sáwí'a úwana

³⁴ tísai ena séna náánkara utámakao súwasa óraakoo taawánaaoo suwaná

³⁵ Ísu ifi'á tówasa

³⁶ Yúndaa-waasi awánésa sésa pukáiwaimba aruntaféna uwánkáíye suwasá

³⁷ tuwímbai sésa aúgafitan-kwaasi aúramba kawe'ó uwánkaraimbanifo nórá sénawa ímbo asófankaisanawa pukáiyó siyáiwe.

Ísu Rásarasimbo pukómpinkembo íyáfasinankarain-aai.

³⁸ Suwaná Ísu áfááraumai arumbá úwana utánkaropa'a kúmba óntan-aifimba mámakesa óika'a óntantamba awáá uwásukowana Ísu koawánéna

³⁹ séna óntamba maisúwáaro súwana Mááta pukówin-ámánaako séna Fasi'aénkóo éiyain-kanaara'o wáímbo póna ánkúte'a ínýie súwana

⁴⁰ Ísu séna é'a simámakaumne. Kesááisafemo érai'emo sémo kenká'ó amankúnkúmbo émo e Maníkóní kawe-kísáú awánáínone súwasa

⁴¹ óntamba maisúwówana Ísu wíyómpa'a awánéna séna kesifóo kesáái isáándasafe'a súwiyo súne.

⁴² Kesáái isáámpo maanááí súnda pósmaaanká'ó méraan-kwaasi kentáfésa érai'a Maníkó ai'mákaisana kunkáyié sénááwe simásuwena

⁴³ óraaka'a séna Rásarasiyo tiyó súwana

⁴⁴ pukówi íyáfasinenamo túmba ampantasámbá úsúmai ánáan-kwisuwesa aiyayaanka'a kárá'umaresa óika'a káátamaresa miyá úmakon-ampantawara'a túwana

Ísu séna awátuwéwana méraino siyáyié.

Óraa'-waasi Ísumba tufuwíyan-aaimo siyáan-aai.

Mátíyu 26:1-5, Mááka 14:1-2, Rúku 22:1-2

⁴⁵ Yúndaa-waasisomba Máríyaampa'ló kun-kwáásí Ísumo úmba awánésa timankúnkúmba ésa Maníkómpákembá kunkáyié suwasá

⁴⁶ tuwímbai ímbaniye sésa ámáán-kawaa-waasifa'a kosésa Ísumo ún-aai simátímúwasa

⁴⁷ minááí isésa ámáán-kawaa-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye aaimó ísón-kwaasi táantesa sésa ímbo awánáúnda-kisau wémaimba póta nórasaawa ónaumno.

⁴⁸ Úwoimo túwáananasáamo éna miyán-kísáú wemainasa pósmaa seyaafá'nánká wenááisafesa timankúnkúmba ónááwe. Minká'á Rómku-kamani-waasi tésa óraa'-amaan-damba tatawísísuwesa kentáá seyaafá'nánká sáwi'a uwásinkáafonifo nórasaawa ónaumno suwaná

⁴⁹ moóráwigon-awi'a Káyafaasi minkánáá aifa'-ámáán-káwáágó póna wemá séna ímba kawel'-úmai wéisaawe.

⁵⁰ Yúndaa-waasi seyaafá'a púwófo séna moóráwigo puwíníye

Káyafaasi siyáyié.

⁵¹ Minááímó súmba ímba wení imáyáafinkemba siyáifo minkánáá aifa'-ámáán-káwáágó mérontafena póna Maníkó imáyáa amúwana paápé úmai séna Yúndaa-waasi seyaafá'-wáásísáfena ísámai Ísu puwíníye.

⁵² Ímba Yúndaa-waasi aantemba Maníkón-áráá'an-ofo fí'o-fí'om-barafaken-kwaasi mimbóráí'a úmai mériwae séna Ísu puwíníye.

⁵³ Káyafaasi minááí súwasa minkákembá Yúndaa-oraal'-waasi Ísumbo tufuwíyan-aai suwaná

⁵⁴ mindásafena Ísu ímba Yúndaa-oraal'-waasi túranka'o númba tiyuwéna máásai-maragoni awáífá'a Éfaráímu-naopa'a kúmba

wení kísau-waasise'a koméraawe.

⁵⁵ Komérowana tíyótaimo í-tánón-kánáá ampáámbá úwasa pósmaa tirumbó kawel'ó íyanesa naaó'-naokemba Yérúsaremu-naopa'a kotúwaandu ésa

⁵⁶ Ísuntafesa móawana-meawana ésa óraa'-amaan-daumpa'a túwaandu ésa sésa tanómbo opa'á tíní ína tíníyo siyáawe.

⁵⁷ Óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáán-kawaa-waasiye sésa Ísumbo awánésamo ésa simásimiyata ta'ótóráano sumbá mindásafesa úwoi-waasi sésa tanómbo opa'á tíní ína tíníyo siyáawe.

12

Máríyaas Ísun-áísamaiya'a asaa-wiyúm-básáwémbó a'ánkarain-aai.

Mátíyu 26:6-13, Mááka 14:3-9

¹ Tíyótaimo í-tánón-kánáá káríka'a túwana afa'móráe-kanaa úwoi wérowana Ísu Pétáni-naopa'a wéna pukómpinkemba íyáfasinankaraiwain-awi'a Rásarasini naaópa'a kúwasa

² Ísuní tómbá kúfu'umarowana Ísuwe Rásarasiye'a tómbó náiyapa'a méroyana Mááta mintómbá maimái tíma'maena kúwana

³ Máríyaa asaa-wiyúmbó úm-basawemba óraa'-ontankakemba méyámbakena Ísunaisamaiya'a sáwifa'a fatímarena wena'nóntáusamba uwátuwowana mimbásawén-kwíyúnkó óraa'-wiyumba naaúmpa'a iyúwana

⁴⁻⁵ moóráwigon-awi'a Yúndasi-Ísakerioti séna nórä sénawa mimbásawémbá timénamo óraa'-ontamba 300 kina maiyénamo ímbo óntamo makáan-kwaasi tuwín-timeraane séna minááímó siyáimba Ísuní pintaru'ó maíndawi siyáye.

⁶ Ímba ónta-iyain-kwaasi-imayaá éna siyáifo wemá Ísuní waásiti óntanka'a káráwiyowi uménté'o úwai póna minóntámpínkembá maénae séna minááí súwana

⁷ Ísu séna miníninkómbá étuwéwana úwoi miyá íno. Púwónanamo asinkáíndasafena miyá wéye.

⁸ Ímbo óntamo makáan-kwaasi kesé'a aasiyaasí maé'mae'a íya'a túwa'nai ónááfo kemá kesé'a marapá'á ímba maé'mae'a ónaumne Ísu siyáye.

Rásarasimba tufuwíyan-aaimo siyáan-aai.

⁹ Súwasa Pétáni-naopa'a Ísu méraiye sumbá sáwifa'-waasi Yúndaa-waasi isésa Rásarasi pukówana íyáfasinankarowinte'a kotuwánánae sésa kuráa.

¹⁰⁻¹¹ Rásarasimba íyáfasinankarontafesa pósá Yúndaa-waasi miwítí óraa'-waasi tiywésa Maníkómpákembá kunkáiwaimpata kónae sésa suntáfesa óraa'-amaan-kisau-waasi Rásarasimba tufuwíyan-aaiwara'a siyáawe.

Ísu Yérúsaremu'a'o kuráin-aai.

Mátiyu 21:1-11, Mááka 11:1-11, Rúku 19:28-40

¹² Fénáíkaamba ásé-masawemba a'ánkaraifo káfekaamba Yérúsaremu'a'a Ísu tñíye sumbá waásisombá minááí isésa

¹³ taaénáma tará'maesä aampakembá koaiyésa óraaka'-oraaka'a sésa Fasi'aénkó ai'maráísana kunkáiwaimba Maníkó kawe'á wéuwankaiye. Wení Ísareri-waasiti kawáágón-ye wenáwítá mósá maráúmne suwaná

¹⁴ moórá-poigon-awi'a tónkigo Ísumba ayáá'maena túmba

¹⁵ naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna
Sáyóni-naopaken-kwaasi táá'a ifó
kentí kawáágó wétiye. Tónki-araako
ayáá'maena wétiye

agaimarénamo siyóntemba miyáumai Ísu tiyáye.

¹⁶ Minkánáá wení kísau-waasi ímba imáyáá úmai tááka'a makónka'a pósá Ísu pukómpinkemba wíyómpa'o iyúnka'a tááka'a marésa sésa aúfáífimba wérainka'a póna miyán-ye siyáawe.

¹⁷ Ísuma Rásarasi pukómpinkembo íyáfasinankomba awánesa tuwímbai-waasi simátímúwasa

¹⁸ isésa mindásafesa pósá aampakembá koaiyówasa

¹⁹ óraa'-amaan-kisau-waasi keáimbá sésa seyaafá'nánká kentáá siywésa wenarááí-aantemba wéwaefo nórasaawa ónaumno siyáawe.

Kíríki-aempaken-kwaasi Ísumba awánánaemo siyáan-aai.

²⁰ Yérúsaremu-naopa'a ámáán-aai isánae sésa Yúndaa-waasi kuwasá Kíríki-waasise'a wésa

²¹ Fírípi Káríri-aempa'a Pétésáíta-naopaken-kwaasigompa'a tésa sésa Ísumba awánánaeta wétune suwaná

²² Fírípi Éndurumba kosimámena áí'maesarai Ísumba kosimámúyana

²³ Ísu séna kemá waási úrankomba kesúwíko óraa'o índasafena káfé'a wépaa'eye.

²⁴ Érai'a simátimena súne. Ánáuntumbo úwoimo wérenamo éna ímba arambá iyáínifo ánáuntumba u'maráwana aáénkarena áruma wiýéna sáwifa'-aramba imái áfu káiníye.

²⁵ Miyámó ontembá tirááímo táinda-i'o esa ímba kawe'-úmai méranaafo maambárárákén-ímáyáámó tuwáiyawi aúí'a úmai maé'mae'a ónáwe.

²⁶ Kentáfesa ení kísäumo maénæ síyawi kembá sirááiwáero. Miyámó iyawi kesé'a méranaawe. Kesí kísäumo maýawi kesifo kentuwí'a mósá maráiníye

Ísu siyáye.

Ísu wemó puwíndasafena siyáin-aai.

²⁷ Ísu simátimena séna kesirunkó umbaisé'a wétaimba pó'a nórä sénaumno. Kefíoo maanúmbáí-tántáá'ó kempá'ó tínda maisiyuwaáó ímba miyá sénaumpo kemá mindásafe'a kunkáumne.

²⁸ Kefíoo enáwíko óraa'a ínýe súwana wíyómpakemba aaí séna é'a kesúwí'a óraa'a uráunda pó'a aneka'á ónaumne súwasa

²⁹ méron-kwaasisomba isésa tuwímbai sésa wíyónaai siyé suwasá tuwímbai sésa Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi aaí wésimamiye suwaná

³⁰ Ísu simátimena séna minááímó ísáámba ímba kembó súwa'nai índanifo kembó túwa'nai índaniye.

³¹ Marapá'-wáásímó aaifimbó maitinkáínda-kanaa wétiye. Marapá'-wáásítí sáwi-kawaagombo watiyuwáínda-kanaa wétiye.

³² Aaraa-táiyá'ó mó tufusíyan-kanaa seyaafá'á imáyáa tíménasa kempátá ténááwe Ísu siyáye.

³³ Miyámó siyáimba aaraa-táiyá'á tufíyana puwíndasafena súwasa

³⁴ waásisomba isésa sésa Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkómó iyáfasinankaraiwai aasiyaasí maé'mae'a ínýe siyáifo emó sénda kemá waási úrankomba aaraa-táiyá'á mó tufusíya'a puwónaumne wésempo emá náawawa sé ewá sénó suwaná

³⁵ Ísu séna waási sáma kátinkaundawi úndanifo kárika'a kesé'a méranaaue. Waásimo kumeu'ó in-áémpá'ó kombá nááfara'i wégowasa pósá ímba wéawanaawe. Kumeu'ó in-tántáákó kempá'á tifó sé'a sámo kátínkáípa'a méraaro.

³⁶ Sáma kaimbá pó'a kentáfé'a sé'a kentáásí ságoma óne sembá pó'a ságoni áráá'marimba ú'mai méranaawe Ísu siyáye.

Yúndaa-oraa'-waasi Ísuntafesa ímba timankúnkúmbo uráan-aai.

Ísu simátimena tiyuwéna aúpá'á méraiye.

³⁷ Túranka'a kawe-kísáú ímba awánaraan-kwaame'o uráimbanifo wentáfesa ímba timankúnkúmbo ésa Maníkómpákembá kunkáye siyáwe.

³⁸ Mindásafena naaofá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awí'a Áísáya siyáin-aai érai'a siyáye.

Fasi'aénkoo kawel'-ááí kosimátimunasa minááísaféa ímba érai'e wésewe. Ení fasi'aémbá aráátimendanifo ímba awánaraawe

Áísáya agaimaréna siyáye.

³⁹ Ísun-aaísafesa ímba timankúnkúmbo untáfena naaofá'á Áísáya agaimaréna séna

⁴⁰ Maníkó túramba kafítuwáísasa pósá túramba ímba awánaraawe. Maníkó táá'a káúntuwaisasa pósá ímba ísaraawe. Maníkómó simbá miyá uráunda pósá kempá'á ímba tíya'a sáwi-imaya maitiyuwé'a kawe'á uwátinkanaumne

Maníkó siyáye Áísáya agaimaréna séna

⁴¹ Ísuni sáma awánaraaimba póna minááí agaimaréna siyáye.

⁴² Yúndaa-oraa'-waasi tuwímbai Ísuntafesa timankúnkúmba ésa Maníkómpákémbá kunkáiye sésa ámáán-kawaa-waasi ámáán-daumpa'a íyófo sésa aambá fái'maraafoniye sésa ímba afora'á sumbá

⁴³ Maníkó kesuwí'a mósá maráínkxae-imayaa ímboanofo waási tuwímbai kesuwítá mósá maráíwae-imayaa ésa miyán-ímáyáá umbá pósá Ísuntafesa érai'e ímba afora'á siyáawe.

Ísu simátimuwasá tuwíntkaa'o uráan-aai.

⁴⁴ Ímba afora'á suwaná Ísu óraaka séna kesááisafesa érai'e sésa kenká'a timankúnkúmbó íyawí ímba kentáfésa aantemba ofo si'mákaiwaintafesawara'a timankúnkúmba wéowe.

⁴⁵ Kesí áwáumo suwánaawimo ombá ímba ken-aantemba wésuwanaafo si'mákaiwainkwara'a wéawanaawe.

⁴⁶ Marapá'ó kumúnda waási sáma kátinkaundawi únda pósá kenká'a timankúnkúmbó íyawí ímba kumeu'ó in-áémpá'á méranaawe.

⁴⁷ Kesáaimo ímbo ísámai kawé'ó owí aaifimbó maitinkái ímba kemá úne. Marapá'-wáásí ímba aaifimbó maitínkáandasafe'a kumúndanifo sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métinkanae'a kunkáumne.

⁴⁸ Ánaaen-kanaara'a kesáái isésa tínaaembo uwásinkaiyawi sésa kawé'-ááí sínaaemba uwámakaundaniye sénááwe.

⁴⁹ Ímba kesí imáyáafinkemba súmpo kesifo si'mákaiwai simásímakain-aai súnda pó'a ánaaen-kanaa tínsa sésa kawé'-ááí sínaaemba uwámakaunda ímbo oráámbá uráundaniye sénááwe.

⁵⁰ Kesifon-aai aúí'a úmai maé'mae'o íyan-aain-iye. Súnda-aai kesifo simásímakain-aai simátimune Ísu siyáie.

13

Ísu wení waási tísamaimo non-kwitínkárain-aai.

¹ Tíyótaimo í-tánón-kánáá aafáyáaraamba úwana káfekaamba Ísu imáyáá éna séna marapá'á tuwé'a kesifompá'ó kunuweré'o íyónda-kanaa tiyé séna marapá'-wáásí wenááimo ísón-kwaasi áfááraumai imáyáá tiména miwísáfénawe séna puwíníye súwana

² waántawanko Sáimonin-ááninkomba áwí'a Yúndasi-Ísakeriotimba Ísuni pintaru'á uwó-ímáyáá ámakowasa Ísuwe wení kísau-waasiye tóbá wénowana

³ afowámá seyaafá-fásí'áémbá ámakowana póna Maníkómpákémbá kunkáunda pó'a kunuweré'a iyónaumne-imayaa Ísu éna póna

⁴ tóbá wénowana íyáfasinena paákákén-únánkwatói faú'marena táúri kárá'umaena

⁵ táufapimba nombá fatímarena wení kísau-waasi tísamai non-kwitinkéna táúrisamba uwátuwena

⁶ Ísuma Sáímoni Pítampa'a túwana séna Fasi'aénkoo ímba kesísamai non-kwisinkaaó súwana

⁷ Ísu séna kemó úndama káfé'a ímba wéisaanda po ánaaemba isáínone súwana

⁸ Pítaa séna kesísamaimo non-kwisinkéndasafe'a a'áo símasíma'a ónaumne súwana Ísu séna enaísamaimo ímbo non-kwiyánkáanamo éma kesí waási-i'a ímba ínone súwana

⁹ Pítaa séna Fasi'aénkoo ení waási-i'a ónae súmpo ímbo sisamai aantemba non-kwínda siyayaankwara si'nónkwárá'á non-kwiyuwó súwana

¹⁰ Ísu séna nombó pékáawimo ésa ímba seyaafá-túfá'á non-kwiyónááfo tísamai aantemba non-kwiyónááwe. Kembiwí non-kwisaawaná kímborawigo ímba non-kwiyáiyemo súmba

¹¹ Ísu wení pintaru'-wáásígombá ísarontafena séna kembiwí non-kwisaawaná kímborawigo ímba non-kwiyáyiye siyáyiye.

¹² Ísu simátimena tísamai non-kwitiyuwéna paákákén-únánkwatóimo faú'maromba maimái úmaena ménamo tómbó némopa'a wéna tísai ena séna kemó úndawini áwáuma éra isaaó.

¹³ Kentáf'e'a sé'a uwáítáí'-iwáí Fasi'aénkó ónemo sembá érai'a miyán-kwáásí úne.

¹⁴ Kemá kembó uwáítáí'-úndawi kentí Fasi'aénkó pó'a tísamaimo non-kwitinkáúndasafe'a kemá moórá-mora non-kwitinkáaro.

¹⁵ Kemó kembó aráátimundantemba kembiwíwárá'a miyán-oro.

¹⁶ Érai'a simátimena súne. Kísau-waasimo ésa miwítí óraa'-waasigomba ímba íyáákanaawe. Ti'mákaiwain-aai maimaésa kosimátímakaawimo ésa ti'mákaiwaimba ímba íyáákanaawe.

¹⁷ Miyáumai kemó únda é'a awánafo miyámó iyambo iyana tirunkó kawe'á ínýe.

¹⁸ Kempínkémbá ímba seyaafátáf'e'a súmpo kendé-í'o uwáttinkaunda-waasi é'a tuwánaraumne. Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna kesé'a moóráfinkembo tómbó naráiwai kesí pintaru'-wáásín-iyé agaimarénamo siyáimba érai'a siyáyiye.

¹⁹ Ímba paápé uráisa'a simátimunda póna ánaaembá paápé ína'a kentáf'e'a timankúnkúmba é'a Maníkómpákémbá kunkáyiye sénááwe.

²⁰ Érai'a simátimena súne. Ti'maráanasa wíyawí-taai ísámai kawe'ó íyanten-úmai kesááí ísámai kawe'á ónááwe. Kesááimo isáiyanten-úmai si'mákaiwain-aai isánááwe Ísu siyáyiye.

Moóráwigo kesí pintaru'á máíníyemo Ísu siyáin-aai.

Mátíyu 26:20-25, Mááka 14:17-21, Rúku 22:21-23

²¹ Ísu simátimena wenarunkó umbáí tówana séna érai'a simátimena súne. Kempínkémbá moóráwigo kembá namuro-wáásimá aráátiminiye súwata

²² wení kísau-waasi moórá-mora wenaúfinayaafimba éta nááwantafenawa síyó séta

²³ wení kísau-waasigo Ísu kembá arumbá símakowi Ísuni ewaa'á méraawanana

²⁴ Sáímoni Pítaa kentáféna aúwá'náán-kwaame'a éna séna nááwantafewa sénó sé áisai uwo súwa'a

²⁵ wení ewaa'á kífae'a áisai e'a sé'a Fasi'aénkoo emó sénda nááwa'íyo séwánana

²⁶ Ísu séna kemó tómbó nompín-tu'maimo áménda-waasi wemán-iyé séna tómbá maimaéna nompín-tu'mai miwámbá Sáímoni-Ísakeriotin-ááninkon-awí'a Yúndasimba amúwana

²⁷ mintómbá maúwana waántawanko wenarumpimbá iyúwana Ísu simámena séna emó ónae sinda-í'a maaránka'a uwó Ísu súwasa

²⁸ tómbó wénesamo méron-kwaasi Ísumo sún-aaigoni áwáuma ímba ísámai kawe'á umbá

²⁹ sésa Yúndasi óntanka'o káráwiyowintafena Ísu séna ímbo óntamo makáan-kwaasi tuwímbai timiyó Ísu siyémá sésa tanómbo káúfón-kanaaratafesa sésa tómbá méyánuwo Ísu siyémá suwaná

³⁰ Yúndasi Ísumo amún-tomba maimaéna minuwóiyáán-úmai máápa'a kumúwana kumeu'á uráyiye.

Aú-amaambo simátímakain-aai.

³¹ Yúndasi máápa'a kumúwana Ísu séna káf'e'a waási úranko súwí'a óraa'a isaná kesí kísäugo Maníkón-áwí'a óraa'a ínýe.

³² Kesí kísäugo Maníkón-áwí'a óraa'o intembá káf'e'a Maníkó kesúwí'a óraa'a uwásinkainiye.

³³ Kesí iyámpóisono. Kárika'a kesé'a mé'a tiyúwáana'a siyaafái ónááwe. Yúndaa-waasisafe'o é'o simátimé'o súndantemba kentáfí'e'a sé'a íyóndara'a ímba kanaa'á iyónááwe.

³⁴ Aú-amaqamba simátíména'a kesirumbó timúndanten-úmai moórá-mora-waasi kentirumbá tíméro.

³⁵ Moórá-mora kentirumbó timiyasamo ésa tuwánésa sésa Ísuni kísau-waasin-owe sénááwe Ísu siyáye.

Pítaa ánaaeni'l a uwásinkainiyemo siyáin-aai.

Mátíyu 26:31-35, Mááka 14:27-31, Rúku 22:31-34

³⁶ Ísu simátimuwaná Sáímoni Pítaa áísaí ena séna Fasi'aénkoo nááfara iyínono súwana séna íyóndara'a káfí'e'a ímba sirááiwainompo ánaaembá sirááiwainone súwana

³⁷ Pítaa séna Fasi'aénkoo nórá séra káfí'e'a ímba embá arááíwaenaumno. Ímba pó'a áwa'nai e'a puwónaná kawe'á íníye súwana

³⁸ Ísu séna áwa'nai e'a puwónaumnemo sénda kemá érai'a simáme'a súne. Kokórigomo ímbo ááimo siyáindara'a kaumbo-íká'á kentáfí'e'a séma ímba awánáunda-waasin-iye

sínone Ísu siyáye.

14

Maníkómpá'ó iyán-amba kemá únemo Ísu siyáin-aai.

¹ Ísu simátiména séna kentirunkó ímba sáwi'a ína'a ímba óraal'-imayaan-oro. Maníkómbá timankúnkúmba é'a kenkwárá'á miyán-oro.

² Kesifoní naaópa'a sáwifa'-maru'a wéraiye. Ímbo miyámó uráinkakaa ímba simátimusino.

³ Kemó iyúnda kentí maru'á ito'mayaa uwátinkanae'a iyúne. Iyuweré'o kuntí'mae'o iyónida kemó méraundara'a iméranaawe. Miyá ona'á kesé'a méranaawe.

⁴ Kemó iyúnda-amba é'a awánaraawe súwana

⁵ Tómaasi simámena séna óraakoo emó iyónida-naopa'a ínta awánaraumne. Nóraumaisaawa aantá awiyánaumno súwana

⁶ Ísu séna Maníkómpá'ó iyán-amba kemá úne. Kemá éraikoni áwáuma úne. Kemá maé'mae'o iyawini áwáuma úne. Kesifoní naaópa'a ímba úwoi iyónááfo kemá minámbá únda pósá iyónááwe.

⁷ Kesí áwáumo suwánékaa kesifombá awiyáawisino. Káfí'e'a wéawanaawe súwana

⁸ Fírípi séna óraakoo enafombá aráásimínana kentáá kanaa'á íno súwana

⁹ Ísu séna ayáátááka'a kesé'a méraundanifo emá kesí áwáuma ímba suwánaraane. Kesí áwáumo suwánáawi kesifombá é'a wéawanaafo nórá isawá enafombá aráásimiyo wéseno.

¹⁰ Kemá kesifoé'a kááísamai méraunana kesifomá kesé'a kááísamai mériaye. Minááísafé'e'r' seró. Ímba kesí imáyáafinkemba súmpo kesifomá kesé'a ména wení kísau isa'á súne.

¹¹ Kemá kesifoé'a kááísamai méraunana kesifomá kesé'a kááísamai mériimbá pó'a minááísafé'e'r' seró. Ímbo miyámó sé'o é'a kesí kísau awáné'a sé'a érai'a wiyómpakemba Maníkómpákembá kunkáye seró.

¹² Érai'a simátimé'a súne. Kentáfí'e'a timankúnkúmba é'a Maníkómpákembá kunkáye siyawi kemó úndanten-kísau miwíwárá'á maénááwe. Kesifompá'á iyé'a Maníkóní ámútankomba ai'maráandasafena miwítí kísaugombá iyáákainiye.

¹³ Ken-ímáyáámó é'o sísaí íya'o é'a miyá ónaumpo kentáfí'e'a ísámai kesifon-áwí'a mósa maránááwe.

¹⁴ Ken-ímáyáámó é'o sísai íya'o é'a kemá miyá ónaumne Ísu siyáiye.

Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá ai'maráanana kumíníyemo siyáin-aai.

¹⁵ Ísu mináái simátimena séna kentirumbó simé'o é'a kesáái ísámai kawe'á ónááwe.

¹⁶ Kesifombá áísaí onaná karáá'á tutinkáíndawimba ai'maráínana kumbéna kesé'a aasiyaasí maé'mae'a ínýe. Wemá éraikoni áwáun-iye.

¹⁷ Marapá'-wáásí wembá ímba awánésa wenáái ímba wéisaamba pósá ímba kanaa'á sésa kesé'a tamauwó wésefo kesé'a ména kentirumpimbá maé'mae'a imbá pó'a wembá wéawanaqwe.

¹⁸ Káriká'a tiyúwáandanifo ímba áwiyaraa'-iyampoimo ontembá ónááfo iyuweránaumne.

¹⁹ Kári-kanaa marapá'-wáásí kembá ímba suwánánááfo kembiwí aneka'á suwánánááwe. Kesé'a méraunda pó'a kemá aúí'a úmai méranaawe.

²⁰ Minkánáá tína'a sé'a érai'a afowáe'a ména keséta méraisata weséta meraumne miyá sénááwe.

²¹ Kesááimo taawiyafésamo kawe'ó owí tirumbá siménááwe. Tirumbó simiyawi kesifoé kesé'a sirunkái timéyauye. Kesirumbó timúndawisafe'a símai afora'á paápé úmai méranaumne súwana

²² Yúndasi-Ísakerioti araámáón-awí'a Yúndasi séna Fasi'aénkoo nointafewe séwa úwoi-waasisafemase símai ímba afora'á paápé úmai méranaumnewa sénó. Kentáásáfemase símai afora'á paápé úmai méranaumnewa sénó súwana

²³ Ísu séna tirumbá simiyawi kesáái ísámai kawe'á íyana kesifomá arumbá miwí timínakai kewé kesifoé miwísé'a kumbéyauye.

²⁴ Kesáái ísámai ímba kawe'ó owí tirumbá ímba símakaawe. Súnda-aai ímba kesí imáyáafinken-aain-ifo kesifo si'mákaiwaini imáyáafinken-aain-iye.

²⁵ Kesé'o méraundara'a mináái simátimune.

²⁶ Énifo kesifomá wení Ufaen-ámútánkómbá kentí karáákómbá ai'maráínana kumbéna ken-ánondáá éna seyaafá-tántáá'á aráátimena súnda-aai timína'a tááka'a maránááwe.

²⁷ Tiyuwé'a faru uwátinke'a kentirumbó aáno'o uwátinkáandate úmai meraaro. Marapá'-wáásí ímba miyá wéuwatinkafo kesirumbó aáno'o maráúndantemba miyáumai timúne. Mindásafena kentirkunkó ímba sáwí'a éna ímba táá'a íno.

²⁸ Tiyúwáandanifo kentópa'a iyuweránaumnemo súnda é'a wéisaawe. Kentirumbó simé'o é'a kesifompá'á iyóndasafe'a aamoí ónááwe. Kesifomá kembá íyáákaraintafe'a símai aamoí ónááwe.

²⁹ Ímba paápé uráisa'a simátimunda póna paápé ína'a kentáfé'a sé'a érai'a siyáiye sénááwe.

³⁰ Waántawanko maambáraráké-sáwí-káwáágó wétimba pó'a ímba aaimá ayáátááka'a simátimumpo wení fasi'aénkó ímba kembá ta'ótoraíniye.

³¹ Kesifomó simásímakaimba miyámó únda suwánésa sésa afowámbá arumbá ámakaiye sénááwe. Íyáfasinaiyata konó Ísu siyáiye.

15

Érai'a ándáma kemá únemo Ísu siyáin-aai.

¹⁻⁵ Ísu simátimena séna érai'a ándáma kemá úne. Kesifomá minándará'ó káráwiywain-iye. Ándáma kemá úne. Ándágoni aaimá kemán-owe. Ímbo arambó iyáínda-amaimo éna ayááisuwainiye. Arambó iyáínda-amaimo éna ayááimarinana arágásáó agaimái arambá iyáíniye. Ayááimráántemba simátímkaunda-aaigo miyá éna tirunkó arupíse wéiye. Kesé'a kááísamai mériya'a kemá kempálá kááísamai

méraano. Amai aantenkomo éna ímba arambá iyáíníye. Miyámó intembá kesé'o ímbo kááísamaimo méraiyanamo éna ímba arambá iyáíníye. Kemá kesé'a kááísamai méwá'a pó'a kesé'o kááísamaimo méraiyawimo é'a sáwfí'-aramba imái méranaawe. Kembó ifá'ó siyuwésamo ésa ímba arambá imái méranaawe.

⁶ Amaimó ayááisuwinda-amaimo aáénkáíndamo éna ayáímai agaisuwáíníye. Kesé'o ímbo kááísaiyawi miyá íníye.

⁷ Kesé'o kááísamaimo méraiywawi kesááimo kentirumpimbó ta'óto'maraiywawi áísaí iyana póna miyá uwátinkainiye.

⁸ Sáwfí'-arambo imáiimo méraiyan-kwaasimo tuwánésamo ésa sésa Ísumbo arááiwáén-kwaasin-owe síyana kesifon-áwíkomo éna óraa'a íníye.

⁹ Kesifomó arumbó símakainten-úmai kesirumbá kembá timúne. Kemó é'a misírúntafé'e símai méraaro.

¹⁰ Kesifoní ámáámba ísámai wenaruntafé'o símaimo meraundantemba kesí ámáámbo isé'o é'a kesiruntafé'a símai méranaawe.

¹¹ Minááí simátímkaunda pó'a kesí aamoigó kentirumpimbá óraa'a wéraina'a aamoí é'a méraaro.

¹² Kesirumbó timúndantemba moórá-mora-waasi tirumbá tíméro. Mindá kesí ámáámba timúne.

¹³ Kentí waásisafesawe símai wétuwa'nai-e'o puwónae sésamo puwiyamba ímba moórá-aai símai íyáákamai tirumbá timénáawe.

¹⁴ Kesááimo isémaiyawimo é'a kesí waási-i'a ónááwe.

¹⁵ Óraa'-waasigoni kísau-waasi óraakoni kísau ímba awánaraambanifo wenáfárawaisai wení kísau wéawanaraawe. Miyámó ontafé'e pó'a kesifomó seyaafá'-ááímó simásímakaimba simátimunda pó'a ímba kesí kísau-waasiye sendá kesífárawaisaiye sénaumne.

¹⁶ Kembíwi ímba kembá kendé-í'a uwásínkááwa'a kemá kembíwi kendé-í'a uwátinkaunda pó'a wé'a fasi'aén-árámbá koimái sáwfíase úmai méraaro. Ken-ímáyáámó é'o kesifompá'ó áísaí íyanamo éna miyá uwátinkainiye.

¹⁷ Moórá-mora-waasi tirumbá tíméro sé'a miyán-ámáámba simátimune Ísu siyákiye.

Marapá'-wáásí týámbo uwátinkaraan-aai.

¹⁸ Ísu minááí simátimena séna marapá'-wáásímó kembíwísafésamo týámbo uwátinkaiya'o é'a tááka'a maré'a sé'a aifa'á kentáásí Fasi'aénkómbá týámbo uwánkaraawe sénááwe.

¹⁹ Kemá marapá'-wáásífkémbá kembá kendé-í'a uwátinkaunda pósá marapá'-wáásí týámbo wéuwatinkaawe. Kembó úwoimo marapá'-wáásímó onkakaa kentafésa sésa kenkáán-kwáásín-owe sésa tirumbá tímewisino.

²⁰ Kísau-waasi miwítí óraa'-waasigomba ímba íyáákaraawemo súnda imáyáan-oro. Kentí óraako únasa pósá marapá'-wáásí karaáná'a sinkésa sáwfí'o uwásínkáanten-úmai kembíwi karaáná'a tinkésa sáwfí'a uwátinkanaafó kesááimo ísámaimo kawé'ó íyawi kentáái isánááwe.

²¹ Kembíwi kesí waási-i'a ombá pósá marapá'-wáásí karaáná'a tinkésa sáwfí'a uwátinkanaawe. Si'mákaiwaimba ímba awánaraamba pósá sáwfí'a ésa miyá ónááwe.

²² Kemó ímbo kusimátimundarakaa marapá'-wáásítí sáwfí-imayaá úwoi aúpá'a wéraisino. Kusimátimunasa miwítí sáwfí-imayaá ifá'ó túwááraamba ímba ifá'a túwááwana úwoi wéraiye.

²³ Týámbo uwásinkewi kesifonkwárá'a týámbo wéuwankaawe.

²⁴ Kemó fí'owimo íyáákamaimo ímbo fí'o-fí'on-kisaumo maúndarakaa marapá'-wáásítí sáwfí-imayaá úwoi aúpá'a wéraisino. Kesí kísau awánésa kené kesifoné týánkai wéuwasinkawee.

²⁵ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna úwoisafesa kembá týámbo wéuwasinkawee siyáink'a póna minááí káfí'e wépaape-íye.

²⁶ Kesifompá'á iyé'a kentí karáá'ó tutinkáíndawimba ai'maráanana kesifompákémbá wenámútanko kembiwísé'a kumbéna wemá éraikoni áwáugo póna kentáfena seyaafátantáá'á kusimátiminiye.

²⁷ Kemó kísaumo ómbaraawandarakemba é'a suwánaraamba pó'a kentáfewara kesí kísausafe'wara'a simátímapa'a kónáawe.

16

¹ Ánaaembá kesááisafe'a ímba fasi'ámai mé'a siyúwáafo sé'a minááí simátimunda imáyáan-oro.

² Ánaaembá marapá'-wáásímó kembiwísáfésamo ámáán-daumpakemba watuwánaemo síyamba mindásafesa sésa Ísuni kísaú-waasi tínkamiyawi Maníkóní kísaú wémaewe karo'á sénáawe.

³ Kenté kesifonté'a ímba suwánaraamba pósá miyáumai sáwí'a uwátinkanaawe.

⁴ Káfé'a minááí simátimunda póna mindá paápé ína'a imáyáa é'a sé'a simásímakaimba wépaape-aye sénáawe. Mindásafe'a simátimune Ísu siyáye.

Maníkóní Ufaen-ámútánkó kísaumo wemain-aai.

Ísu simátimena séna kesé'a méraunda pó'a minááí ímba simátímake'a

⁵ si'mákaiwaimpa'o iyóndasafe'a káfé'a simátímakaana'a náafara iyónó sé'a ímba sisai owe.

⁶ Iyónaumne súnda-aai ísááwana tirunkó umbaí taisa'á pó'a náafara iyónó sé'a ímba sisai owe.

⁷ Érai'a simátíme'a súne. Ímbo iyúndarakaa kentí karáá'ó tutinkáíndawi ímba kúmísino. Iyé'a wembá ai'maráanana kembiwísé'a kumbéna kawé'á uwátinkainiye.

⁸ Kumbéna marapá'ó méraan-kwaasi kentí sáwí-imayaagoni áwáuma aráátiminiye. Arupísemo úmaimo mériyawini áwáuma aráátiminiye. Maníkómó aaifimbó maitinkáíndawini áwáuma aráátiminiye.

⁹ Kesááisafesamo ímbo timankúnkúmbo íyawisafena simátimena séna kentí sáwí-imayaá úwoi wéraiye síníye.

¹⁰ Kesifompá'ó iyúnda ímba suwánánáafo kentí karáá'ó tutinkáíndawi arupíse úmaimo mériyambá kunaráátiminiye.

¹¹ Maambáraráké-sáwí-káwáágómbá é'a aaifimbá maiyánkaraimba póna Maníkó aaifimbá maitinkáínyema simátiminiye.

¹² Sáwifa'-aai simátímusina umbai-áái pó'a káfé'a ímba kanaa'á isánááfo ánaaembá isánáawe.

¹³ Maníkóní ámútanko kumbéna érai'-amba kawé'-ámbá aráátiminiye. Ímba wení imáyáafinkemba simátiminifo simámakain-aai simátimena aáno'o paápé índa-tantaa'a simátiminiye.

¹⁴ Súnda-aai simátiminana kesuwíko óraa'a ínýie.

¹⁵ Seyaafá'-ááísombá kesifondé mindá kendén-aye. Miyáumai sé'a simámakaunda-aai Maníkóní ámútanko simátiminiye Ísu siyáye.

Tirunkó umbaí taréna ánaaembá kawé'á ínýemo siyáin-aai.

Ísu simátimena séna kárika'a ímba suwáné'a ánaaenka'a suwánanaawe súwasa

¹⁶ wení kísaú-waasifinkemba tuwímbai sésa kesifompá'á iyúnda pó'a kárika'a ímba suwáné'a ánaaenka'a suwánanaawemo simbá nóintafenawa síyó.

¹⁷ Kárika'emo simbá minááígóní áwáuma ínta isáúmne. Nóintafenawa síyó suwaná

¹⁸ Ísu áisai ónaesamo umbá iséna simátimena séna kárika'a ímba suwáné'a ánaaenka'a suwánanaawemo súnda-aaisafe'a kembiwí áfááraumai kemó súnda-aaisafe'a símae wénowe.

²⁰ Érai'a simátime'a súne. Kembiwí ifí'á táiyasa marapá'-wáásí aamoí iyambanifo kentirunkó umbaí taréna ánaaemba kentirunkó fetói ínaye.

²¹ Moórá-ininkomo iyámpói mo ma'ankáinda-kanaa túnanamo éna áí'a ínana arunkó umbaí tánína ánaaemba miniyámpói ma'ankéna áikomba ímba imáyáa éna aamoí ínaye.

²² Miyámó ontembá kentirunkó umbaí taina'a ánaaemba suwáné'a aamoí ónááwe. Aamoimó í-tántáá'á ímba maitiyuwánááwe.

²³ Minkánáámó tína'a ímba sísai ónááfo kesifompá'ó inaimó síyamba kentáf'e'a ísámai áísai íyantafena póna miyá uwátinkainiye.

²⁴ Kesifompá'á ímba inaí siyááfo káfé'a kentáf'e'a ísámai inaimó síyamba miyá uwátinkainana kentirunkó óraa'-aamoi ína'a méraaro Ísu siyáíye.

Marapá-tántáá'á Ísu íyáákaraiyemo siyáin-aai.

²⁵ Ísu simátimena séna waé'mai-aai simátimunda pó'a ánaaen-kanaa tína'a kesifon-aai afora'á simátimenaumne.

²⁶ Minkánáámó tína'a ken-ímáyáámó ontáf'e'a kesifompá'á inaí síya'a kemá ímba inaí senaná

²⁷ wemá úwoi tiména wenarumbó tímakaintafena póna úwoi timíníye. Kentáf'e'a sé'a Maníkómpákémbá kunkáiyé sé'a tirumbá símakaantafena kesifomá arumbá tímakaiye.

²⁸ Kesifompákémbá marapá'á kumbéraunda pó'a káfé'a marapá'á tuwé'a kesifompá'á iyónaumne Ísu súwasa

²⁹ wení kísau-waasi sésa káfé'a ímba waé'mai-aaifinkemba sémpo aforatá simásimene.

³⁰ Kesáá séta áísai ónáísaiye ímba súnasaama emá ísaraandawi po afora'á wésene. Miyásá séta Maníkómpákémbá kunkáanesa súne suwaná

³¹ Ísu séna kentáf'e'a Maníkómpákémbá kunkáiyé sembánifo

³² káríka'a siyuwé'a kentí naaó'-nao'a wété owa'á keyáá mérausina kesifomá kesé'a méraiye.

³³ Minááí simátimunda pó'a kesé'a kááísmai mé'a aáno úmai wempa'á méraaro. Marapá'-wáásí karaánáá'a tinkésa sáwi'a uwátinkanaafo marapá-tántáá'wárá waásiwára'a íyáákaraunda pó'a kentirunkó aamoí ína'a méranaawe Ísu siyáíye.

17

Ísu wení waásisafena ísámai Maníkómpá'á inaimó siyáin-aai.

¹ Ísu simátimena wíyómpa'a awánéna séna kesifoo minkánáá wétiye. Kesúwí'a óraa'a ina'á enáwí'a óraa'-i'a uwánkáano.

² Seyaafá'-wáásí káráwiyaundasafe fasi'aémbá símakaanda pó'a símakaanda-waasi aúí'a úmai maé'mae'a uwátinkaunda mindásafe kesúwí'a óraa'-i'a ina'á enáwí'a óraa'-i'a uwánkáano.

³ Eyáá érai-Fasi'aenko óne. Kembá si'l'mákaandawi úne. Empá'é kempá'é tésa kenkáísaáimo ísááwi aúí'a úmai maé'mae'a wéowe.

⁴ Marapá'á enáwí'a óraa'a úmai símakaanda-kisau tai'áumne.

⁵ Kesifoo maramó ímbo úmakondara'a esé'a méraawanana kesúwíko óraa'-i'o uráink'a po aneka'á miyá ínkwa'e'a súne.

⁶ Marapá'-wáásífinkémbá ení waási-i'a uwátinke símakaana'a entáf'e'a miyámó iwái méraiye símai paápé uwátinkaunasa enáái wéisaawe.

⁷ Símakaandasafesa sésa mintántáá'á Maníkómó ámakain-tantaa'e wésewe.

⁸ Símakaanda-aaimo simátimunda wéisaawe. Empákémbá kunkáunda-aai isésa sésa Maníkó ai'mákaísana kunkáiyé wésewe.

⁹ Miwísafé'a ísámai inaí súne. Marapákén-úwói-wáásísafé'a ímbo inaí súmpo símakaanda-waasi ení waásisafe'a ísámai inaí súne.

¹⁰ Ení waási kesí waásin-owe. Kesí waási ení waási ésa kesuwí'a óraa'i'a wéowe.

¹¹ Marapá'ó ímbo méraanda empá'á iyónaumpo miwí marapá'á méranaawe. Kawe-késifóo miwiyá'a emá káráwiyyinasa pósá Maníkóbó áántaan-kwaasi-i'a úmai méranaawe. Esé kesé'o kááísamaimo mérauyantemba miwí kááísamai méranaawe.

¹² Miwísé'a mé'a káráwiyaunasa Maníkóbó áántaan-kwaasi-i'a úmai mésa ímbo sáwí-amba arááiwakaawe. Énifo moóráwigo sáwí-amba arááiwainda póna minááí Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna siyáin-aaí paápé ínýe.

¹³ Empá'á ímbo iyúnda marapá'á mé'a miwí tirumpimbá kesí aamoigó óraa'o intáfí'e a minááí simátimune.

¹⁴ Enáái simátímakaumne. Kemó ímbo érai'o marapá'-wáásímó úndantemba miwí ímbo érai'a marapá'-wáásí ombá pósá marapá'-wáásí úwoi-waasi tíyámba wéuwatinkaawe.

¹⁵ Ímbo sé'a miwí marapákémbá kuntiyyaaó súmpo waántawanko sáwí'a uwátinkáífo séma káráwiyyuwo súne.

¹⁶ Kemó ímbo érai'o marapá'-wáásímó úndantemba miwí ímbo érai'a marapá'-wáásín-owe.

¹⁷ Enáái érai'-aaí póna tirumpimbá wérainasa ení waási-i'a úmai méranaawe.

¹⁸ Kembó si'maróna'o marapá'ó kunkáundantemba miwí ti'maráanasa marapá'-wáásifimbá méranaawe.

¹⁹ Miwísafé'e sé'a enarááí aantemba wáúnda pósá enarááí aantemba waránááwe.

²⁰ Ímbo maankwáásísafé'-aantemba inaí súmpo miwí táái isésa kentáfésa timankúnkúmba ésa Maníkómpákémbá kunkáiyé síyawisafe'wara'a inaí súne.

²¹ Kesifóo inaí sé'a esé kesé'o kááísamaimo mérauyantemba miwí enté kenká'é kááísamai méranaawe. Miwí kááísamai méraamba pósá marapá'-wáásí tuwánésa sésa érai'a Maníkó Ísumba ai'mákaisana kunkáiyé sénááwe. Mindásafe'a inaifínkémbá simámune.

²² Esé kesé'o mimbóráí'o úmaimo mérauyantemba símakaanda-fasi'aembá tímakaunda pósá mimbóráí'a úmai méranaawe.

²³ Emá kesé'a kááísamai méraana'a kemá miwísé'a kááísamai méraunda pósá miwí kááísamai méranaawe. Marapá'-wáásí mindá tuwánésa sésa Maníkó Ísumba ai'mákaisana kunkáiyé sénááwe. Enarumbó símakaandantemba miwíwárá'a tímakaanda pósá marapá'-wáásí tuwánésa sésa érai'e sénááwe.

²⁴ Kesifóo maramó ímbo úmakondara'a enarumbá siméma fasi'aémbá símakaane. Símakaanda-waasi kesé'a méraiwae sé'a súnda pósá kesí fasi'aémbá awánánááwe.

²⁵ Kesifóo usukáéwi óne. Marapá'-wáásí embá ímbo wéawanaafó kemó awánáúnda símakaanda-waasi kentáfésa sésa Maníkó ai'mákaisana kunkáiwaiye wésewe.

²⁶ Entáfí'e'a miyámó iwái méraiye símai paápé uwátimunasa enarumbó símakaandantemba miwí tirumbá simíya'a miwísé'a méranaumne. Entáfí'e'a miyámó iwái méraiye símai paápé uwátinkare'a paápé úmai kónaumne Ísu inaifínkémbá miyá siyáiyé.

18

Ísumbo ta'ótokaan-aaí.

Mátíyu 26:47-56, Mákáka 14:43-50, Rúku 22:47-53

¹ Ísu simátimena wení kísau-waasise'a Kíndáróni-nomba kofatésa taai-kanáágúnéfimbá komérowana

² Ísu wení kísau-waasise'a mintái-kánáágúnéfá'á kógo upa'á Yúndasi Ísuni pintaru'-wáásígó mintái-kánáágúnéfá'á awánópa'a

³ mifá'á kúmba ámáán-kawaa-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye i-wáásíwárá ámáán-danka'-i-waasiwara'a ti'márówana Yúndasi tí'maena taánáínkwara paepáé'wara'a maimaésa ómbá to'maesa mintái-kánáágúnéfá'á kumbá

⁴ Ísu wempá'ó tínda-tantaakomba iséna wení waásifinkemba íyáfasinena miwí túranka'a koména tísai ena séna náawani ayaafáíya wéoo súwasa sésa

⁵ Ísu Násaretifikewintafeta wéayaafai-une suwaná séna miwántafé'o sembá kemá úne súwasa Yúndasi Ísuni pintaru'-wáásígó póna miwisé'a mériye.

⁶ Kemá úne Ísu súwasa miwí tauwérópa'a tanaambá fowaná

⁷ Ísu aneka'á tísai ena séna náawani ayaafáíya wéoo súwasa Ísu Násaretifikewintafeta wéayaafai-une suwaná

⁸ Ísu séna é'a simátímakaumne. Maandá kemá úne. Kembó siyaafái ontafé'a maankwáásí étinkaiyasa koró Ísu súmba

⁹ Maníkóntaféna siyáimba símakaanda-waasi ímba sáwí-amba arááiwakaawe siyónka'a póna paápé úmai minááí súwana

¹⁰ Sáímoni Pítaa paepáé'a awáúfímkembá taútuwena aifa'-ámáán-káwáágóní kísau-waasigon-áá'a fagáúsuwomba minkísáú-wáásígón-áwí'a Márákáasi wenáá'a fagáúsuwowana

¹¹ Ísu Pítaaantafena séna ení paepáé'a awáúfímbá wiyuwó. Sí'o índa-i'a uwásinkaiyambanifo

kesifoní kísau ímba tuwánáúmpo miyá ónaumne Ísu siyákiye.

Ísumba áí'maesá Ánásimpa'o kuráan-aai.

¹² Ísu súwasa i-wáásíyé miwítí óraa'-waasiye

ámáán-danka'-i-waasiye Ísumba ta'ótó'mai ayáánka'a kárá'umaesa

¹³ áí'maesá aifa'á moórá-kawaagon-awi'a Ánásimpa'a tuwaná wemá Káyafaasin-ásáánko éna minkánáá Káyafaasi aifa'-ámáán-káwáágó póna

¹⁴ ááéma simátimena séna Yúndaa-waasi seyaafá'á púwófo séna moóráwigó puwíníye siyáiwain-ásáánkompa'a kuráawe.

Pítaa ímba awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-aai.

¹⁵ Kuwasaráí Ísuni kísau-waasiyai moóráwigó Sáímoni Pítaae moóráwigoe'a Ísumba arááíwa'maesarai kuyambá aifa'-ámáán-káwáágó moóráwigomba awánasuwowana aaimó ísópa'a Ísumbo máánkaropa'a imérowana

¹⁶ Pítaa máápa'-ontafimba mérowana aifa'-ámáán-káwáágó awánowi iyuweréna ontará'ó káráwiyon-arasigomba simámuwana ontá tiyankówana Pítaaamba áí'maena íyáferowana

¹⁷ minárásígó Pítaaamba awánéna áísai ena séna minkwáásígóní kísau-waasiya'ono súwana Pítaa séna ímbanifo kemá fí'on-kwaasi úne súwana

¹⁸ táwitafesa ésa kísau-waasiye i-wáásíyé iyamá agaimakésa tiyáámba wégaufuwana Pítaa minááí simásuwena iyará'á koména ayáámba kaurákiye.

Aifa'-ámáán-káwáágó Ísumbo áísai uráin-aai.

Mátíyu 26:59-66, Mááka 14:55-64, Ríku 22:66-71

¹⁹ Pítaa iyamá wégaufuwana aifa'-ámáán-káwáágó Ísuntafena séna simátímakaanda-aai simásimyo. Ení kísau-waasisafewara'a simásimyo súwana

²⁰ Ísu séna Yúndaa-waasiti óraa'-amaan-daumpa'e kári'-amaan-daumpa'e simátisimatimbo émaunda afora'ó sémaunda ímba aúpá'á simátímakaumpo

²¹ nóintafewa wésisai-ono. Kesááimo ísaraawi tísai inasá simátímaakunda-aai ísaraamba pósá sénááwe súwana

²² ámáán-danka'-i-waasigo Ísumba tufuwéna séna aifa'-ámáán-káwáágómó sinká'á ímba miyá siyó súwana

²³ Ísu séna sáwí-aaimo súndarakaa misáwí-áái ááéma afora'á isinó. Kawe'-ááímó súndasafe nóintafewa sínkamono súwana

²⁴ Ánási ai'marówasa ayáampinken- anda ímba awátuwesa minándáwárá'á áí'maesá Káyafaasi aifa'-ámáán-káwáágómpá'á kuráawe.

Pítaa ímbo awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-aa.

Mátíyu 26:71-75, Mááka 14:69-72, Rúku 22:58-62

²⁵ Aifa'-ámáán-káwáágómpá'á Ísumba kuwaná Pítaa iyará'á ména ayáámba wégaufuwasa iyará'ó máún-kwaasi áísai esa sésa ewárará minkwáásígóní kísau-waasiya'ono suwaná minááí umémpa'a tuwéna séna ken-ímbaniye súwana

²⁶ aifa'-ámáán-káwáágóní kísau-waasigo Pítaaantafena séna emá minkwáásígóe'a taai-kanáágúnéfá'á méraaya'a tuwánérúnda éraira súno séna Pítamo áá'o fagáusuwowini akún-ándáfákéwí súwana

²⁷ Pítaa aneka'á séna ken-ímbaniye súwana kokórigo áái siyáie.

Ísumba Páíratimpa'o áí'mae kuráan-aa.

Mátíyu 27:1-2,11-14, Mááka 15:1-5, Rúku 23:1-5

²⁸ Kokórigo áái súwasa siyarónka'a Káyafaasini naaúmpakemba Ísumba áí'maesá kámáni-oraakoni pááimpa'a máankesa sésa ímba Yúndaa-waasiti naaúmpa'an-ifo fí'on-kwaasiti naaúmpa'a iyéta tíytaimo í-tánómbá ínta náúnafo sésa ímba íyúwana

²⁹ Rómu-kamani-kawaagon-awí'a Páírati kúwákárúwena kuntísai ena séna minkwáásí nórä inkakena aaifimbá maenkánaera seo súwasa

³⁰ sésa ímbo sáwí'ó uráinkakaa ínta áí'maeta túsiño suwaná

³¹ Páírati séna keyááríka'a áí'mae'a kentí ámáámbo makénten-úmai simánkáaro súwasa minYúndáá-óráá'-wáásí sésa Rómu-kamani-waasi moóráwigombo tufú'aimo utáiyantafesa aambá fái'makaawe sumbá

³² ááéma Ísu simátimena séna aaraa-táiyá'á sínkamiya'a uwónaumne siyáin-aa paápé úwasa áí'maesamo kumbá minááísáfésa uwaná

³³ Páírati naaúmpa'a kunuweréna iyéna Ísumba áántena séna emá Yúndaa-waasiti kawáágówá ónó súwana

³⁴ Ísu séna ení imáyáafinkena sisai ó waásiya simámakaawawa sisai ónó súwana

³⁵ Páírati séna kemá ímba Yúndaa-waasi úne. Ení waásiye óraa'-amaan-kisau-waasiye áí'maesá kempá'á tiyáafo nórä ónasawa'íyo súwana

³⁶ Ísu séna kemó kawáá-í'o úndama ímba marapá'á wéraiye. Kemó kawáá-í'o úndamo marapá'ó wérainkakaa kesí kísau-waasi tiyááwaisino. Yúndaa-waasi kembá ta'ótoraafó sésa tiyááwaisino sésa ta'ótokaawe. Kemó kawáá-í'o úndama ímba marapá'á wéraiye súwana

³⁷ Páírati áísai ena séna kawáágówá ónó súwana Ísu séna é'a séne. Mindásafe'a marapá'á kumúnana masínkaraimbá pól'a arupíse-aaí wésimatimune. Arupíse-aaísaifesamo aamoimó owí kesááima wéisaawe súwana

³⁸ Páírati séna nónin-aaiya arupíse-aaín-íyo siyáie.

Ísumba tufuwíyana puwínomo siyáin-aa.

Mátíyu 27:15-31, Mááka 15:6-20, Rúku 23:13-25

Páírati simásuwená kúwákárúwena Yúndaa-waasisafena séna wemó sáwí'ó uráimbo simásímaakba saafá únana ímbanifo

³⁹ tíytaimo

í-tánón-kánáá tintembá moórá-waasi áántaawa'a ándáfakembo
awá'ankaundantemba minkánáámó tinká'a Yúndaa-waasiti kawáágóna
awá'ankanaumno tísai ena súwasa

⁴⁰ óraaka sésa ímbanifo wembá ímba awá'ánkénda Párápásimba awá'ankaaao suwaná
Párápasi tiyéna uménté'a in-kwáásin-iye sésa
wembá awá'ankaaao siyáawe.

19

¹ Suwaná Páírati i-wáásí simátimuwasá Ísumba áwiyandasamba áwiyonku'-nésa

² óraa'-waasiti kámo'an-iye sésa áwiyandama owepámai Ísu a'nómpímbá kufé'ankesa
naae-únánkwátói óraa'-waasiti unáánkwátói-in-iye sésa uwánkesa

³ karaánáá'a ankésa moórá-mora wempá'á tésa sésa Yúndaa-waasiti kawáágó óne
sésa tiyáántambá
tufúto'naamai uráawe.

⁴ Tufúto'naamai uwaná aneka'á Páírati kúwákárúwena seyaafá'-wáásisáfena séna
ísáaro. Ímba sáwí'o uráintafe'a áí'mae'a túranka'a máánkaraana'a awánaaro. Ímba
sáwí'a uráyiye súwana

⁵ Ísu kúwákárúwena a'nómpímbá áwiyandawara naae-únánkwátóiwara'a
kúwákárúwowana Páírati simátimena séna minkwáásigómbá awánaaro súwasa

⁶ óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáán-danka'-i-waasiye awánésa óraaka'-oraaka'a
sésa aaraa-táiyá'á tufíyana puwíno suwaná Páírati séna wemá ímba sáwí'a uráimba
pó'a kemá ímba tufuwónaumpo kembiwí áí'mae'a aaraa-táiyá'á mátufuworo súwasa

⁷ Yúndaa-waasi sésa wemá séna Maníkón-áánimba úne sémáyáiímbanifo kentáásí
ámáánko séna miyámó síndawimba tufuwíyana puwíno símakaampimba póta tu-
fuwónaumne suwaná

⁸ Maníkón-ááninko úne siyáin-aaí Páírati isówana áfááraumai áá'a úwana

⁹ naaúmpa'a kunuweréna imaéna Ísumba áísai ena séna nááfakewiya'ono súwana Ísu
iséna ímba aaí súwana

¹⁰ Páírati séna kemó áísai únda nórá séwá ímba aaí wéseno. Kemó aaimó senasamó
ésa awá'ankanaawe. Kemó senasamó ésa aaraa-táiyá'á tufuwíyama puwínone.
Mifásí'áémbá tokáumne súwana

¹¹ Ísu séna Maníkómó mifásí'áémbó ímbo ámakainkakaa ímba toráásino. Maníkó
ámakaiifo sí'maenamo enká'ó másinkaiwaini sáwí-kisauge ení sáwí-kisaugomba
íyáákaraiye siyáye.

¹² Ísu súwana Páírati minááí iséna séna nórá'iyo ke minkwáásí awá'ankanae'a wéune
súwasa Yúndaa-waasi óraakq sésa emó awá'ankemo éma ímba Rómu-kamani-aifa-
kawaagoni waási-il'a wéone. Ísu séna kemá kawáágó úne siyáintafena Rómu-kamani-
aifa-kawaagomba íyáákanaemo siyáintafe mindásafe we séma ímba awá'ankaaao suwaná

¹³⁻¹⁴ Páírati minááí iséna Ísumba áí'maena máápa'a óntan-arumbo akwítukom-
barupa'a Yúndaa-waasi-taaifinken-awi'a Kápata-marupa'a kumbéna aaifimbó
maitínkáám-barupa'a kumbéna Yúndaa-waasisafena séna kentí kawáágón-iye súwana
tíyótaimo í-tánón-kánáá aafáyáaraamba úwana káfekaamba wááwái káriká'a tínena
úwana Páírati Yúndaa-waasisafena séna kentí kawáágón-iye súwasa

¹⁵ ímbariye sésa óraaka'-oraaka'a sésa aaraa-táiyá'á tufuwíyana puwíno suwaná
Páírati tísai ena séna kentí kawáágónbá aaraa-táiyá'á tufuwónaumno. Mindá tirááiyá
taiyó súwasa óraa'-amaan-kisau-waasi sésa Rómu-kamani-aifa-kawaago weyáá ken-
táásí kawáágón-iye suwaná

¹⁶ Yúndaa-waasi-taaigo íyáákontafena Páírati séna Ísumba aaraa-táiyá'á tufuwóro
séna tímakaiye.

*Ísumba aaraa-táiyá'ó tufukúan-aa.**Mátíyu 27:32-44, Mááka 15:21-32, Rúku 23:26-43*

¹⁷ Páírati timúwasa i-wáásí Ísumba áí'maesä tufuwíyan-aaraa-taima wembá ámúwana áúwaata'maena tufuwíyan-aempa'o kúmba mináémpá'-áwí'a a'nónayaantapa Yúndaa-waasi-taaifinkemba Kórígotaafa mináémpá'á kuwasá

¹⁸ aaraa-táiyá'á aíyayaanka'a tufúsúmaresa kae'-wáásiyái Ísuní séfasefa'-arausampa'a aaraa-táiyá'á tufúsúmaresa Ísumba afufumpimbá tufúsúmarowana

¹⁹ Páírati wení kísau-waasisafena séna Ísu Násaretifikewi Yúndaa-waasiti kawáágón-iyé sé'a agaimái a'nónká-táiyá'á máráaro súwasa

²⁰ kaumbo-wáásí tááifinkemba Yúndaa-waasi-taaifinkene Rómu-waasi-taaifinkene Kíríki-waasi-taaifinkene agaimárówasa sáwífa'-waasi awánomba tufuwún-aempa'a óraa'-naopa'a ewaa'á wérowasa sáwífa'-waasi mináufáímá awánésa toráumai ísowasa

²¹ Yúndaa-oraa'-amaan-kisau-waasi Páíratintafesa sésa Yúndaa-waasiti kawáágón-iyé

ímba miyá símai agáínda wemá séna Yúndaa-waasiti kawáágó úne miyá símai agauwó suwaná

²² Páírati séna é'a agaimakáumne siyáye.

²³ I-wáásí Ísumba aaraa-táiyá'á aíyayaanka'a tufúsúmaresa wení unáánkwátói maimaésa éýainka'a tuwímbaresa moórá-mora-i-waasi éýain-kwaasi minúnánkwátói maimaésa moórá-ampanta paákákén-únánkwátói ímbo farúmakon-ampanta maimaésa sésa

²⁴ ínta tafeónaumpo sésa ááfesa tíyáananasa nááwa íyáákenawa máíníyo sumbá Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
kesí unáánkwátói tuwímbai maimaésa moórá
kesí ampantarátáfesa ááfémá tiyaráawe

siyónka'a pósä i-wáásí miyá uráawe.

²⁵ I-wáásí miyá uwasá Ísuní waási aaraa-táiyá'ó tufún-taigoni áwáufimba mésa Ísun-anówa úwana wenáúnko Kórópasi awaainínkón-áwí'a Máríyaa úwana Mágátáraa-naopaken-ininkon-awí'a Máríyaa úwasa miyáumai-inimba aaraa-táigóní áwáufimba mérowana

²⁶ Ísu wenanówqamba awánéna kembá Yónimba suwánéna anówantafena séna miwá enáánimban-iyé séna

²⁷ kentáfena séna miwá enanón-iyé súwa'a
isé'a kesí naaúmpa'a móankare'a káráwiyaumne.

*Ísumo pukáin-aa.**Mátíyu 27:45-56, Mááka 15:33-41, Rúku 23:44-49*

²⁸ Minkákémbá Ísu imáyáa éna séna seyaafá-kísáú tai'áúmne súmba sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba awátinkaunda-kisau seyaafá-kísáú taí'ásuwaumne séna Ísun-aaí Maníkóní aúfáífinkemba paápé índasafena Ísu séna nontáfena sínkáíye súwana

²⁹ ándá-aran-domba ika-nómbá anaféúmpimbá wérowasa faru-táénáma mindóompimbá tu'maésa ofiyen-táemopimba sinúfaimesa náínkwae sésa Ísun-óika'a mósá márówana

³⁰ Ísu néna séna seyaafá-kísáú tai'ásuwaumne séna a'nómbá kífaena afowan-ayáámpimba wenámútamba to'maréna pukáye.

Ísuní awáúfimbá waantáámbó faiyáin-aa.

³¹ Ísu weyááríka'a puwúwasa Yúndaa-waasimo saagon-kánáá tíyótaimo í-tánón-kánáá aaafáyáaraamba úwasa pósa sésa saagaan-kánáárá'á puwíyan-kwaasi aaraatáiyá'á máefo sésa Páíratimpa'a tésa sésa puwíyan-kwaasi ímba úwoi tiywéwasa aaraa-táiyá'á méraaro. Tísamai ankaisíyasa ááéma puwíyasa taaiyakémbá marapá'lá müratuwaaro suwaná

³² Páírati ewé súwasa i-wáásí Ísuni séfasefa'-arausampa'o tufúsúmaron-kwaasi tísamai koankaisésa

³³ Ísumba taawánomba é'a pukóntafesa wenaísamai ímba ankáísúwana

³⁴ moórá-i-waasigo Ísuni awáúfímbá waantáántámbá faúwana naaewará nonkwárá'á kunkáiye.

³⁵ Mindámo awánáúndawi simátímakaumne. Awáné'a érai'-aaí súnda pó'a isé'a sé'a érai'e sénáawe.

³⁶ Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna wenayáátámbá ímba ankaisónááwe agaimaréna siyónka'a pósa i-wáásí miyá uráawe.

³⁷ Moóráfa'a agaimaréna séna waantáántámbó fáiyamba afuwónááwe agaimaréna siyónka'a póna paápé uráye.

Ísumbo utaráan-aaí.

Mátíyu 27:57-61, Mááka 15:42-47, Rúku 23:50-56

³⁸ Yósepi Árimátíyaa-naopakewi Ísun-aaí isówi éna Yúndaa-oraa'-waasi táároi inkaiséna wenáwí'a áwiyotuwena Ísumo puwúnka'a Páíratimpa'a téna séna Ísun-áúma utánáifo simiyó súwana Páírati séna kanaámpó máinone súwana Yósepi Ísun-áúma komauwana

³⁹ Níkótímási ááéma Ísumpa'o nó'waambo tiyáiwai asaa-wiyúmbó úm-basawemba oraa'-masawemba kae'á maimaéna Yósepimba kóái'maesarai

⁴⁰ Ísun-áúma komaimaésarai ampantafímbá minásáá-wiyúm-básawénkwárá'á kárá'umaesarai téasarai Yúndaa-waasi miyáumaimo utaantembá pósarai miyáumai utarááye.

⁴¹ Ísumbo tufúlkáan-aempa'a taai-kisáú wérowana utaráan-ontan-aima ímbo waási utarón-ontan-aima wérowasarai

⁴² saagaan-kánáámá ampáámbán-ye sésarai minóntán-aima ewaa'á wérontafesarai Ísumba mimpímbá máutaraaye.

20

Ísu pukáimpinkembo iyáfasinkain-aaí.

Mátíyu 28:1-8, Mááka 16:1-8, Rúku 24:1-12

¹ Sondaará'á siyarónka'a ímba sán-karowana Máríyaa Mágátáraa-naopaken-ininko utámakopa'a wéna koawánómba óntan-aigoni óikaken-ontamba maisukówana koawánéna

² awaantanténa Sáímoni Pítaaqte kenté'a tasimásimena séna kentáásí óraakon-áúma óntan-aifinkemba maimaésa nááfará makáao súwakai

³ Pítaae kesé'a utámakon-ontan-aifa'a kónae sékai

⁴ suwaantantékai kówáyamba kemá Pítaaamba kóyááke'a aifa'á óntan-aifimba kówánda

⁵ kífae'a ampanta aantemba wéromba awáné'a ímba óntan-aifimba iyáferaawanana

⁶ Sáímoni Pítaa téna óntan-aifimba iyáferena awánómba ampanta aantemba wérowana

⁷ Ísun-a'nónkákén-ámpántá moórá-aempa'a wérowana awánówa'a

⁸ óntan-aifimba aifa'ó kówándawi iyáfere'a awáné'a sé'a érai'a pukáimpinkemba iyáfasinkaiye séwándanifo

⁹ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna pukáindafinkemba íyáfasinainiye siyáimba ímba ísámai kawe'á ówáyamba

¹⁰ kenkáísí naaópokai kuráuye.

Ísu paápé úwana Máríyaamo awánarain-aai.

Mááka 16:9-11

¹¹ Naaópa'a kówáyana Máríyaa óntan-aigoni óika'a ména ifi'á wétena kífaena óntan-aifimba awánómaba

¹² kae'-wáásí waén-únánkwátóiwara'a Ísumbo utámakom-barupimba mésarai moóráwigo a'nómpá'á maúwana moóráwigo aísamaifa'a méroyana Máríyaa tuwánówasarai

¹³ sésarai menínkóo nóintafeva ifi'á wétaano suyaná Máríyaa séna kesí Fasi'aénkómbá maimaésa nááfara makáao sé'a ímba wéraisa'a wéawanaumne

¹⁴ simásuwena waeréna awánómaba Ísu úmbanifo ímba awánéraase úwana

¹⁵ Ísu séna menínkóo nónin-ifira wétewa nááwan-ayaafaawa wéono súwana Máríyaa séna taai-kisáúrá'ó káráwiyaiwai iyé-ímáyáá éna séna emó maimaémo nááfa'o maké simásimiyo. Komaénae súwana

¹⁶ Ísu séna Máríyaa súwana méwaerena wenáifinkemba séna Raaponai súmba maanááifínkémbá waé'mai séna kesí Fasi'aénkóo súwana

¹⁷ Ísu séna kesifompá'ó iyóndasafe'a úmpo ímba ta'ótoraao. Kesífárawaisai kosimátime sé kesifoné kentifompá'á iyúne. Kesí Maníkóné kentí Maníkómpá'á iyúne súwana

¹⁸ Máríyaa Mágátáraa-naopaken-ininko Ísuní kísau-waasi kosimátimena séna Fasi'aénkómbá awánáumne séna Fasi'aénkómó sún-aai simátímakaiye.

Ísuní waási wembó awánaraan-aai.

Mááka 16:14-18, Rúku 24:36-49

¹⁹ Misóndáágóní fenómpinka'a Ísuní kísau-waasi Yúndaa-oraa'-waasisafena táá'a úwasa naaúmpa'a imésa ontá wisukówana Ísu túranka'a paápé éna séna aáno úmai méraaro séna

²⁰ ayáánarumpin-afiwara awáúfín-áfíwárá'á aráátimuwasa miwítí Fasi'aénkómbá awánésa pósá áfááran-aamoi uwánkówana

²¹ Ísu aneka'á séna aáno úmai méraaro. Kesifomó si'mákaintemba miyáumai kembiwí ti'maráana'a kesí kísau komáero séna

²² wenááma áútimena séna Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá tíménana kesé'a mérainiye.

²³ Sáwi-imayaamo maitiyuwáýanamo éna misáwí-ímáyáá tai'áíníye. Ímbo maitiyuwáýanamo éna misáwí-ímáyáá úwoi waé'wae'a íníye Ísu siyákiye.

Tómaasi Ísumbo awánarain-aai.

²⁴ Ísu paápé úwasa wení kísau-waasi awánasuwonka'a Tómaasi moórá-awi'a Títímási mináwíkóní áwáuma amáántágae'a wemá fí'opa'o maémomba

²⁵ túwasa simámesa sésa Fasi'aénkó paápé isatá awánáumne suwaná Tómaasi séna ayáánarumpin-afiwara awáúfín-áfíwárá'ó awáné'o ta'ótorekaa sé'a pukáimpinkemba íyáfasininkaiye súsino súwasa

²⁶ afakaeté-no'waamba maisuwésa Tómaasiwara'-úmai aneka'á wení kísau-waasiye naaúmpa'a imésa ontá wisukówana Ísu túranka'a paápé éna séna aáno úmai méraaro séna

²⁷ Tómaasintafena séna siyáánarumpimba ta'óto'mai awáné suwáúfimbá ta'óto'mai awáné sé kentáfé karo'é séna fainifo érai'e siyó súwana

²⁸ Tómaasi séna kesí Fasi'aénkóo emá kesí Maníkó óne súwana

²⁹ Ísu séna ááéma ímba suwánarempo karo'é siyáandaniye. Káfé'a suwánáánda po érai'e wésene. Ímbo suwáñawimo ésa érai'emo sésamo timankúnkúmba ésa aamoí isaná tirunkó kawe'á ínýe Ísu siyáye.

³⁰ Ísu wení kísau-waasi súrankata fí'o-fí'on-kisau-waame'a aráásimuwata tuwímbai maankwándááfíimbá ímba agaimakáundanifo tuwímbai agaimakáumne.

³¹ Ísu Maníkón-ááninko póna wemó íyáfasinankaraiwain-iye sé'a maanáúfái agaimakáumpo Ísun-aaísafesa timankúnkúmba ónááwe. Miyámó timankúnkúmba ésa Ísuwe'a kááísamai maé'mae'a ónááwe sé'a maanáúfái agaimaráúmne.

21

Afakaeté-waasi Ísumbo awánaraan-aai.

¹ Ánaaembá Táipíriyasi-waaunkoni áwáífa'a Ísu miyáumai paápé úwasa wení kísau-waasi awánaraawe.

² Wení kísau-waasi túwaandu uwái miwí túwí'a Sáímoni Pítaaawe Tómaasi moóráawi'a Títímásiye moóráwigo Káríri-aempakemba Kéna-naopaken-kwaasigon-awi'a Nátániyeriye Sépétin-ááninkaiye fí'on-kae'-waasiye miyáumai-waasi túwaandu uwaná

³ Sáímoni Pítaa simátimena séna mófáá'a kotoránae'a kúne súwasa kesááwárá'a montá kónáisaiye sésa nompín-táómpimba íyátesa kumbá nó'waamba mófáá'amai wima'wima'-umbá ímba mófáá'a torówana

⁴ siyarónka'a Ísu nonáwáífa'a mérowasa ímba awánéraase uwaná

⁵ Ísu séna iyámpóisono. Mófáá'a tokáao súwasa ímbaniye suwaná

⁶ Ísu séna mare'mare'-únámbá tiyáánúrapa'-aempa'a nompímbá túwéwana kumína'a mófáá'a tóráaro súwasa wemó súnten-umba sáwifa'-mofaa'a tórówana mindómpín-táómpimba ímba kanaa'á márááraantamba éna ówitowa'a

⁷ kemá Pítaaantafe'a sé'a epínda Fasi'aénkón-iye séwánana Pítaa minááí iséna kísauumo maíndasafena paákákén-únánkwátóimo faú'maromba minúnánkwátói maimái úmaena nompín-táómba tuwéna nompímbá ásafena nonáwáífa'a kúwana

⁸ nonáwáí ewaa'á wérowata fí'on-kwaasisa mindómpín-táómba maimáéta mare'mare'-únámbá tafisímaeta kówándasa

⁹ nonáwáífa'o ásáfaawandasa iyamá wégowana mófáá'wara tónkwárá'a wéagauwata awánááwánanasa

¹⁰ Ísu séna tóráám-bofaa'a tuwímbai maimáé'a teró súwana

¹¹ Sáímoni Pítaa nompín-táómpimba íyátena mare'mare'-únámbá tafisímaena nonáwáífa'a mámarowana óraa'-mofaa'a 153 mofaa'a wéna sáwifa'-mofaa'a wérombanifo mare'mare'-únámbá ímba tararówana tafisímaena nonáwáífa'a mámarowana

¹² Ísu simásimenasa séna tamandaaró súwata nááwa'ono séta áísai ónae séta ówándasa ímba áísai eta Fasi'aénkó iyé-ímáyáá ówánanasa

¹³ Ísu mófáá'wara tónkwárá'a maimáisa símakaiye.

¹⁴ Ísu pukáimpinkemba íyáfasinkena kae'-í'a paápé uréna kaumbogóntá aneká awánaraumne.

Ísu Pítaaantafena kesí waásiya'a káráwiyuwomo siyáin-aai.

¹⁵ Tómbá násuwówana Ísuma Sáímoni Pítaaantafena séna Yónin-ááninko Sáímoniyo. Miwí íyáakewa enarumbá wésimeno súwana séna ewé Fasi'aénkóo en-ímáyáámó únda é'a suwánaraane súwana Ísu séna kesí sipisípi-araaka'a káráwiyuwo séna

¹⁶ aneka'á Ísu áísai ena séna Yónin-ááninko Sáímoniyo. Ken-ímáyáá wéono súwana séna ewé Fasi'aénkóo en-ímáyáámó únda é'a suwánaraane súwana Ísu séna kesí sipisípiya'a káráwiyuwo séna

17 kaumbo-í'a Ísu

áísai ena séna Yónin-ááninko Sáímoniyo. Ken-ímáyáá wéono súwana kaumbo-í'a áísai ena súntafena Pítaañ-árunko umbaí tówana séna Fasi'aénkóo seyaafá-tántáá'á é'a awánaraandasafe en-ímáyáámó úndawara'a é'a suwánaraane súwana Ísu séna kesí sipisípiya'a káráwiyuwo.

18 Érai'a simáme'a súne. Emá aú-waasi méraanda po ení unáánkwátói ane'maké ení imáyáafinkemba úwoi wénompo waurámbó kéma enayáámba fárútuwenasa ímbo embó arááimo táíndafa'a máankanaawe Ísu séna

19 minááímó súmba Pítaaamo miyáumai puwéna mindá Maníkón-áwí'a mósá maráinone séna Pítaaantafena séna kesirááima wauwó siyáye.

Ísunte Yóninte-taai.

20 Ísu Pítaaantafena súwana Pítaa kowaeréna moóráwigomba awánarai. Ááéma tómbó nopa'lá Ísumi ewaa'á ména séna Fasi'aénkóo nááwa ení pintaru'-wáásí íníyo siyáiwaimba

21 Pítaa kowaeréna awánéna Ísumba áísai ena séna Fasi'aénkóo minkwáásíndó súwana

22 Ísu séna kemó sé'o wemá úwoi maambárará'á mérain'a kemá kumónaumnemo sendamá ímba endén-ifo kendén-iyé. Emá kesirááima wauwó Ísu súwasa

23 wení kísau-waasi ímba kawé'-úmai ísónkakemba sésa wemá ímba puwíníye sésa simátíma'mae kuwaná Ísu miyán-ááí ímba siyáimbanifo wemá úwoi mérain'a kemó kumónaumnemo sendamá ímba endén-iyé Ísu siyáye.

24 Ímba puwíníyemo siyáan-kwaasi kemá Yóni úne. Minááí simátíme'a aúfáífimba agaisuwaúnda minááí érai'-aain-iyé.

25 Ísumo maiyáin-kísau tuwímbai agaé'a tuwímbai ímba agaiyáunda pó'a seyaafá'ó agaisuwé'o é'a seyaafá'-márámá faráátausuwaunafo sé'a súne.

Kemá Yóni súnda-aai tai'áye.

Aantá-waasi

Ísu wiyómpa'a iyówana Rúku kae'-wáái-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimakáye. Maníkómpá'ó iyíyan-amba Yúndaa-waasiti ámáán-aai isaná Ísuma marapá'ó kunkáinka'a wenááisafesa timankúnkúmba ésa wenká'a kááísamai méraan-amban-ye. Maníkóní ámútanko Ísuní kísau-waasiye wení aampa'ó kun-kwáásiyé fasi'aémbá timúwasa Ísun-aai aifa'a Yúndaa-waasi Yérúsaremufa'o mérowi simátímúwasa minááísáfesa timankúnkúmba ésa wenká'a kááísamai mérowi Yúndaa-waasiti marafá'a fí'on-daopimpa'a kosimátímakaawe. Minkákémbá tuwímbai fí'om-barafaka'a Yúndaa-waasiye fí'o-fí'on-kwaasiye kosimátin-tasimatin-uraawe. Rúku miyán-áái agaimakáye.

Aantá-waasiti kísauamo maiyáan-aai.

¹ Tíofíráasiyo maankwándááífimbá moórá-aai sénaumpo isaaó. Aifa'-wándááífimbá Maníkó Ísumba ai'marówana marapá'ó kunkáin-aaiwara kísau kumbaiyáin-aaiwara aaimó siyáin-aaiwara afufumpimbá seyaafá-kísáúmó maiyáinkwara'a komaé tamae úmai wení kísau marapá'a tai'ówana

² Maníkó kunaiyówana wiyómpa'o iyáin-aaiwara'a aifa'-wándááífimbó agaimakáunda isa'a maankwándááífínkárá'a agaimaráúmpo isaaó. Ísu kesí aantá-waasiye séna wemparí'a úmakaiye. Ísu ímba wiyómpa'o iyónka'a Maníkóní Ufaen-ámútánkóní fasi'aénkárá'a ména aantá-waasi wení ámáámba simátímakaiye.

³ Ísu pukómpinkemba íyáfasinena kae'-wáái-kánáá 40 kanaa moórá-morakanáa paápé uréna wenáúma kawé'-úmai aráátimuwasa awánésa sésa érai'a Ísu pukáimpinkemba íyáfasinena méraiye suwaná paápé urónka'a Maníkó wení waásimo kawáánin-aai simátíma'maena iyáye.

⁴ Moórá-kanaa túwaandu urésa tómbá wénowana Ísu paápé éna séna maanká'a Yérúsaremufa'a ímbo túwém̄ba aáno mé'a kesifo kesí ámútambá timénaumnemo óraaka siyáimba wéamu'mare'o méraanana úwoi timíno. Mináái é'a simátime'a súne.

⁵ Yóni nombá maitínkarambanifo káriká'a Maníkóní Ufaen-ámútánkó kumbéna óraa'a uwátinkainifo amu'maré'a méraaro Ísu siyáye.

Maníkó Ísumba kunaiyówana iyáin-aai.

⁶ Órifí-omapa'a Ísuwe aantá-waasiye túwaandu ésa Ísumba áísai esa sésa Fasi'aénkoo káféra Rómu-kamani-waasi ti'mátuwewa Ísareri-waasisa kawáánínono suwaná

⁷ Ísu séna moórá-kanaamo tínda káféra'i aánora'iyo Maníkó wení imáyáafinkemba miyá ínýe. Kawe-kánáawé sáwi-kanaawemo paápé índa Maníkó wení imáyáafinkemba miyá ínýe. Miyán-kánáámó tínda kári'-aain-ifo

⁸ kemó sendá óraa'-aain-ifo ísáaro. Maníkóní Ufaen-ámútánkó kempá'ó kumínda wení fasi'aénkó tirumpimbá óraa'a uwátinkaina'a kesáaiwara kentáfélwara'a simátime'a Yérúsaremufa'a Yúndiyaa-aempa'e Sámériyaa-aempa'e seyaafá'-áempá'a kosimátíma'mae'a nóro

⁹ Ísu simásuwowasa awánomba Maníkó Ísumba kunaiyówana ainánkó Ísumba káátaguwasa ímba awánowana

¹⁰ Ísumo iyúmba wiyómpa'a karátuwesa mérowasa minúwóiyáán-úmai kae'-wáásí waén-únánkwátói úmaesarai ewaa'a mésarai

¹¹ sésa Káriká'aempaken-kwaasisono. Ímba wiyómpa'a karátuwe'a méraaro. Awánaawanamo Maníkó kunáiyáisanamo wiyómpa'o íyínten-úmai aneka'a miyáumai kumíníye siyááye.

Yúndasini kísaura'o iyámaiyan-aai.

12 Mindárai simásuwóyasa aantá-waasi Órifí-omapa Yérúsaremu-nao'-ewaa'-omapa'a tuwésa Yérúsaremu-naopa'a kouwerésa

13 méron-daumpa'a afófumayaatanaan-daumpa'a imésa miwí Ísuni aantá-waasi moórá-mora-waasi-tuwi'a Pítaa-we Yóniye Yémisiye Énduruwe Fírípiye Tómaasiye Pátóromiyuwe Mátíyuwe Áráfiásin-ááninkon-awi'a Yémisiye moóráwigo wemá Rómukamani-waasi ti'mátuwanae siyáiwain-awi'a Sáímoniye moóráwigo fí'on-Yemisin-aninkon-awi'a Yúndasiye miyáumai-aanta-waasi

14 tatúwaandu untembá inaí sé'ómbani. Minkwáásisóné tuwímbai-inintone Ísun-anówawe Ísun-áfá'awaawiye tatúwaandu urésa inaí sé'ómbani.

15 Inaí símasima'a wéesa moórá-kanaa sáwifa'-waasi 120 waasi Ísuni waási tatúwaandu urówana Pítaa iyáfasinena simátimena séna

16-17 kesí waásisono. Naaófá'á Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentáá síwá'nágón-awi'a Téfítimba simámena Yúndasi-aai súwana agaimakáimba póna minááí paápé ínaye. Ááéma kentáásáfénawe Yúndasintafenawe Ísu kesí kísa máero séna saántowata aantákisausa maiyáumne. Ánaaembá Yúndasi ti'maena túwasa Ísumba ta'ótó'maesá ándáfa'a ánkaraawe.

18 Yúndasi misáwí-kísáúgóní méyámbá óntamba maiyéna maramá méyánuwasuwená mimbárífá'á ándáma maiyéna weyááríka'a waanda'a faréna ámú'a tufánkuwana ayánaruntomba marapátá kunturáye.

19 Yérúsaremufaken-kwaasi isésa miwí tááifinkemba mimbárágón-awi'a Akendamafa'an-iye sésa waé'mai-awi'a naae-máráfá'án-iye siyáawe.

20 Énifo imó agaimakón-aufaifimba Téfítí agaimaréna séna
wení naambá tu'nambá ínasa
mimpímbá ímba waási wéwaewe

agaimaréna séna moóráfa'a agaimaréna séna
wení kísaura'a moóráwigo iyámainiye

agaimaréna siyónka'a póta

21-22 moóráwigo Yúndasini kísaura'o iyámaindawimba saafá úmaisa aiyánaumne. Ísu Káráisiti pukáimpinkembo iyáfasinkain-aai weséta táásái úmai simátíma'maeta kondasá póta Yóni nombá wémaítinkowana Ísu kísaumo ómbarena maiyówata kuré-tyeta úmae wénowananasa Maníkó Ísumba kunaiyówana wíyómpa'a iyúwasa awánaraawifinkemba moóráwigombá aiyáananasa wemá Yúndasimo tukáin-kisau iyámainiye Pítaa simásuwowasa

23 isésa kae'-wáásí túwí'a tésa moóráwigo kaumbo-áwí'ó simánkaraawi moórá-awi'a Yósepini moórá-awi'a Pásapasini moórá-awi'a Yásítasi úwana moóráwigon-awi'a Mátáyáasi mindárai-tuwi'a tásuwesa

24 inaí sésa Fasi'aénkoo seyaafá'-wáásítí imáyáa awáné tirumbá tuwáné minkáé'-wáásífkémbá nááwa Yúndasini kísa aantá-kisau iyámainiyo aráásímínata awánaano.

25 Yúndasi wení kísa ifátuwena puwéna wení kísaugoni méyámbá sáwí-marupa'a kunkáiye sésa

26 inaí simásuwesa kae'-wáásí túwí'a kae'-wándááífímbá agaimái anaféúmpímbá ufé'márówana moóráwigo moórá-wandaai mósa maiyéna awánómba Mátáyáasiye sésa agaimárówana aantá-waasi sísamáifakemba moórá kumbaimái-waasifimba kogísa maiyáye.

¹ Ánaaemba tómbá fáká'mai Maníkóntáfesa ísámái kaundánæ sésa túwaandu un-kánáá túwasa Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo uwái seyaafá'á mimbórá-náúmpá'á túwaandu urówana

² minuwóiyáán-úwana wíyómpakemba óraa-fiyundaraamba torówasa wéisowana méron-daumpa'a kuména ówitowana

³ iyaronkáán-tántáá'á paápé uréna tafántafan-ena moórá-mora-waasi tinepimpá'á wété úwana

⁴ Maníkóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá óraa'a uwátinkowasa mérowana Maníkóní ámútanko fasi'aémbá timúwasa fí'o-fi'on-kwaasi-taaifinkemba siyáawe.

⁵ Tómbá fáká'mai Maníkóntáfesa ísámái kaundánæ sésa túwaandu un-kánáá túntafesa Yúndaa-waasi Maníkón-ímáyáá mósá márówi fí'o-fi'om-barafakemba Yérúsaremu-naopa'a tatúwaandu urówana

⁶ fiyúndáraambo torónka'a isésa mindámbó wéropa'a tatúwaandu uwasá miwí tááifinkemba wésuwasa isésa táátafesa ésa

⁷ áfááraumai imáyáá ésa sésa wésewi seyaafá'á Kárírifakewi minááí wésewin-owe sésa

⁸ moórá-mora-waasi sésa kesááifinken-aakiye simásaraawe.

⁹ Kesáámá tuwímbai Páátiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Míndiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Írámu-marafakewisa únasa tuwímbai Másépótemiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Yúndiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Kápándósíyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Póntási-marafakewisa únasa tuwímbai Ésiyaa-marafakewisa únasa

¹⁰ tuwímbai Fírísiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Pámpíriyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Ísípi-marafakewisa únasa tuwímbai Rípíyaa-marafakewisa Sáíríni-maragoni ewaakéwísá únasa tuwímbai Rómu-naopakewisa miyáumai-naopakemba tatúwaandu éta

¹¹ Rómu-naopakewisa tuwímbai Yúndaa-waasisa únasa tuwímbai fí'on-ampa'a tuwéta Yúndaa-amaan-ampata wéaraaiwaeta énifo tuwímbai Kíriti-marafakewisa únasa tuwímbai Árépiyaa-marafakewisa tatúwaandu uráunasasa Maníkó kawe-kísáú maiyáin-aaí wésesa moórá-mora-waasi kesááifinkenta sewatá wéisaumne sésa

¹² táátafesa ésa áfááran-imayaá ésa isaisa ésa sésa mintántáákóní áwáuma nórá íníyo suwasá

¹³ tuwímbai wíyáái ésa sésa miwí uwóí'o on-dómbá nésa uwóí'a ésa fí'o-fi'on-kwaasi-taaifinkemba

wésewe siyáawe.

Pítáamo simátímakain-aaí.

¹⁴ Simásúwówana aantá-waasi 11 waasi íyáfasinompimba Pítaa íyáfasinena túwaandu urón-kwaasisafena óraaka'a simátimena séna kesí Yúndaa-waasisono. Yérúsaremu-naopaken-kwaasiye fí'om-barafaken-Yundaa-waasiye ísáaro. Kárírifakewi fí'o-fi'on-kwaasi-taaifinkembo wésewini áwáuma simátimumpo ísáaro.

¹⁵ Uwóí'o on-dómbá nésa uwóí'a owémó sembá minkwáásí ímba uwóí'a wéowe. Waási nó'waamba uwóí'o on-dómbá nésa uwóí'a wéofo káfé'a aafáyáara'-aantembanifo minkwáásí ímba uwóí'a wéowe. Mintántáákóní áwáu maarán-aye.

¹⁶ Naaófá'á Maníkón-aaí simátímakowin-awi'a Yóweri agaimaréna siyáin-aaí wépaape-aye. Maarán-ááí agaimaréna séna

¹⁷ Maníkó séna ánaaen-kanaa maará ónaumne. Kesí ámútambo seyaafá'-wáásimó tíménda kentáánintone kentiyáámuntone kesáái afora'a simátimenaawe. Kentí ifó'-wáásiyé waurán-kwáásiyé kaaimbá awánánááwe.

¹⁸ Érai'a minkánáárá'á kesí ámútamba kesí kísa-ininakwa'o tíménda kesáái afora'a simátimenaawe.

¹⁹ Wíyómpa'e marapá'é fí'o-fi'on-kisau-waame'o ondá naaewárá iyawárá óraa'-umunkwara'a paápé ínýe.

²⁰ Aafáúgó kumeu'á ínana wíyónko naaerír'a ína'a miyámó ondá kesí fí'o-fi'on-kanaa sómo kain-kánáámó paápé índa

²¹ kentáfésamo Fasi'aénkowémó síyawi sáwí'o úmaimo mérempinkemba kawe'-ámpá'á métinkanaumne Maníkó siyáye

Yóweri agaimaréna siyáye Pítaa minááí simátimena

²² séna Ísareri-waasisono. Senda-ááí ísáqro. Maníkó Ísumba Násaretifikewimba fasi'aémbá amúwana simámakain-kisau maéna kawe-kísáú fí'o-fi'on-kisau-waame'o uráimba kempimbó úmba awánaraawe.

²³ Naaófá'á Maníkó imáyáamo éna miyám-biya ónaumnemo siyáinka'a pósá tuwímbai Ísumba áí'mai kembiwí tímúwa'a tufuwónae sé'a sáwí-waasi tímúwasa áí'maesá aaraatáiyá'á tufuwana puwúmbanifo

²⁴ Maníkó pukómpinkemba íyáfasinankaraiye. Pukéna puwí-áwáúgómá ímba kanaa'á ta'ótotorowana Maníkó Ísumba faú'ankowana pukómpinkemba íyáfasinkaiye.

²⁵ Mindásafena naaófá'á kentáá síwá'nágón-awi'a Téfíti Ísun-aai agaimaréna séna aasiyaasí Fasi'aénkó kesé'a méraisá'a awánaraumne. Wemá áfomba faiyáisa'a pó'a ímba sáwí-imayaa wéune.

²⁶⁻²⁷ Mindásafe'a kesirumbá kawé'a uré'a Maníkón-áwí'a mósá wémaraumne. Púwón-aempa'a kesimambá ímba mósiyuwainone. Kesirumbá ámakaundawi ení kísau-waasi únda po pukémpa'a ímba másiyuwenana súma kawáá'a ínýe. Mindásafe'a méraunda pó'a imáyáa é'a púwóndafinkemba íyáfasinkainiye.

²⁸ Púwíndafinkemba íyáfasine maé'mae'a ínone séma kesé'a méraanda póna kesirunkó kawé'-úmai óraa'a ína'a ménauumne

Téfíti agaimaréna siyáye Pítaa minááí simátimena séna

²⁹ kesí waásisono. Kentáá síwá'nágón-awi'a Téfítin-aai afora'ó simátimunda wemó agaimakáimba ímba wesáfena siyáye. Wemá puwúwasa utámakowa'a wení mararaambá é'a awánaraamba póna agaimakáimba ímba wesáfena siyáye.

³⁰ Naaófá'á Maníkó séna Téfítimo kawáá ménamo uráintemba moóráwigó minákúmpákewí anondáára'a kawáámá méíniye Maníkó siyáimba Téfíti Maníkón-aai simátímakaiwai póna wemá séna Maníkómó siyáin-aai érai'a paápé ínýe Téfíti siyáye.

³¹ Téfíti Maníkómó ánaaembo índa-imayaa éna séna Maníkómó íyáfasinankaiwai Káráisiti puwíndafinkemba íyáfasinainiye súntafena séna

pukén-aempa'a ímba móauwainana

áúma kawáá'a ínýemo

Téfíti súmba

³² mindá Ísuntafena siyáye. Énifo Maníkó Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankowata éta awánaraumne.

³³ Maníkó kunáí'maena óraa'-waasi póna ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á móankena wení Ufaen-ámútámbá ámakaiye. Afowámó séna érai'a kesí ámútambá aménaumnemo siyáintemba ámakaisana wení ámútambá kembá símakaimba wéise'a suwáné'a wéowe Pítaa minááí simátimena séna

³⁴ Téfíti ímba wíyómpa'o iyáiwai séna

kesí Fasi'aénkóntaféna séna Maníkó séna kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'á méná'a

³⁵ ení namuro-wáásí íyáákaanasa miwí tai'ánááwe

Téfíti siyáye. Wemá ímba wíyómpa'o iyáiwai póna wesáfena ímba siyáye.

36 Énifo kembiwí aaraa-táiyá'á tufukáawintafena Maníkó séna kemá iyáfasinankaundawi Káráisiti éna Fasi'aénkón-iyemo Maníkó siyáimba pósá Ísareri-waasi kawe'-úmai ísáaro Pítaa simátimuwasa

37 ísómba tirunkó umbái tówasa Pítaae aantá-waasisafesawe sésa sáwita uráumpo nórā ondasáfénawa síyó suwaná

38 Pítaa séna kembiwí misáwi-ímáyáá tínaaemba uwáme'a Maníkómpá'á té'a Ísu Káráisitintafe'a ísámai nombá máero. Mindásafena kentí sáwí-imayaa maitiyuwéna Maníkóní Ufaen-ámútámbá úwoi timíníye.

39 Maníkó kempá'á terómó sindawí kesí ámútamba timénaumne Maníkó siyáimba pósá kembiwíyé kentíráátone fí'o-fi'om-barafakewiye fasi'aén-áái siyáiyé Pítaa siyáiyé.

40 Pítaa simátimena fí'o-fi'on-aai kawe'-ááiwárá'á simátimena óraaka'a séna káf'e'o sáwí-waasi méraawimo é'a sáwí-meyamba maénááwe. Kemá káf'e'a sáwí-ampa'a tuwé'o é'a ímba sáwí-meyamba maénááwe Pítaa súwasa

41 sáwifa'-waasi ísésa wenááisafesa érai'e sésa nombá wémaesa minkánáá sáwifa'-waasi 3,000 waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwasá Ísuni waási sáwifa'-waasi-i'a ésa

42 túwaandu uwáfa'a iyésa aantá-waasi Ísun-aai simátíma'maesä waafán-kwáásí wéiyesa moórá-mora-waasi wétuwa'nai-esa Ísuntafesa ísámai aráá-tomba wénesa inaí símae iyáawe.

43 Inaí símaesa wéiyesa miyámó umbá aantá-waasi kawe-kísáú fí'o-fi'on-kisau máúwasa pósá seyaafá'nánká táátafesa uwasá

44 Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwái mimbórá-ímáyáá wéesa túwaandu wéesa imáyáá ésa kentáásí moparáwimbá waafání'an-iye sésa

45 miwítí marawé miwítí moparáwíné fí'on-kwaasi timésa óntamba maiyésa tuwínkaa'-úmai ímbo makón-kwaasi timésa

46 aasiyaasi-kánáá Yúndaa-waasiti óraa'-amaan-daumpa'a Maníkóntafesa ísámai túwaandu wéesa fí'owiti naaúmpimpa'a komésa Ísuntafesa ísámai aráá-tomba wénesa tirumbá kawe'-úmai mésa tóbá tuwínkaa'-úmai tíma'mai wénesa

47 Maníkón-áwí'a mósa márówasa seyaafá'nánká tuwánésa miwísafesa kawe'á wéowe suwaná sáwí'o urómpinkemba aasiyaasi-kánáá Fasi'aénkó tuwímbai kawe'-ámpá'á métinkowasa Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwáiyé túwaandu uráawe.

3

Pítaa aísamai kawe'ó uwánkarain-aai.

1-2 Moórá-waasi anówa ma'ánkarompinkemba aísamai pukón-kwaasigo mérowasa aasiyaasi-kánáá áí'maesä óraa'-amaan-dankoni ontará'á áwí'a sásá'-óntará'á móankarowana ména óraa'-amaan-daumpa'o íyún-kwaasisafena óntantafena inaimó

sún-kwaasi méronka'a óraa'-amaan-daumpa'a Pítaae Yóniye'a íyúyana aafáúmó andeiyónka'a Maníkómpá'á inaimó sen-kánáárá'á íyúyana

3 tuwánéna séna óntamba símekaiyo súwasarai

4 túramba afuwésarai Pítaa séna kenkái suwánao suyaná

5 siméyááye-imayaa éna tuwánówana

6 Pítaa séna óntamba ímbo tokáumpo Ísuni fasi'aéntámbá kawe'á uwánkanauumne. Ísu Káráisiti Násaretifikewin-awika'a súne. Íyáfasine aíntaaö súne Pítaa simásuwena

7 ayáánúrapa'a ta'ótó'mai íyáfasinankowana aísarune kawe'á úwana

8 íyáfasinkwena ásáfaraa táúfaraa'a éna aamoí éna Maníkón-áwí'a mósa wémarena mindáraise'a óraa'-amaan-daumpa'a

⁹ weyááríka'a marapá'á iyéna Maníkón-áwí'a mósá marówasa seyaafá'-wáásí awánésa

¹⁰ sésa miwá aasiyaasi-kánáá óraa'-amaan-dankoni sásá'-óntará'á ména óntan-inai símasima'o iwáín-ye sésa táátafesa ésa weyááríka'a marapá'ó iyúntafesa tiyáámba píkinesa táátafesa uráawe.

Pítaa simátímakain-aa.

¹¹ Weyááríka'a iyéna aamoí éna Pítante Yóninte tine'á ta'ótotorowasa seyaafá'-wáásí táátafesa ésa miwífá'á tóso ésa óraa'-amaan-daumpa'a Soromoní áuwimaimo úmakopa'a tóso uwaná

¹² Pítaa tuwánéna séna Ísareri-waasisono. Mintántáátáfena ímba táá'a íno. Ímba kenkáí káá'a súfífáero. Ímba kenkáísí fasi'aénkó kawel'-úmai arupíse úmai mékai wéufo

¹³ Maníkóní fasi'aénkó miyá wéisana minkwáásígó weyááríka'a wéniye. Miyá uráintafena Maníkó Ísun-awi'a mósá maréna kentáá síwá'ná Émbaramuwe Áísáakiye Yékopuwe miwítí Fasi'aénkó wení kísa-waasigon-awi'a Ísumba póna mósá makáiy. Énifo Ísumba áí'mae'a Rómu-kamani-kawaagon-awi'a Páíratimpa'a kuwaná Páírati séna faú'ankanae súwa'a a'áo siyáawe.

¹⁴ Kawe'-wáásí arupíse úmai méron-kwaasigontafe'a a'áo sé'a moórá-waasi tufúwana puwúwasa ándáfa'a áúkon-kwaasigontafe'a faú'ankaa siyáawe.

¹⁵ Miyá uráantafe'a aúí'a úmai maé'mae'o íyawini áwáu-waasi kemá tufúwana pukáimpinkemba Maníkó íyáfasinankowakai awánarauye.

¹⁶ Awánarauyawi Ísun-awikoni fasi'aénkó aísamaimo pukáin-kwaasi fasi'ánkáísa'a wéawaraawe. Ísu kenkáísí simankúnkúmba wéuwasinkaisana minkwáásí kawel'-úmai wénisa'a wéawanaawe Pítaa siyáye.

¹⁷ Pítaa mináái simátimena séna kembiwíyé kentí kawáá-wáásisé ímba awánamai Ísumba kawé'a uré'a tufukáawe.

¹⁸ Naaofá'á Maníkó wenáái simátímakowisafena séna simátíme'a súne. Kemó íyáfasinankaandawimba sáwí'a uwánkanaawe Maníkó siyónka'a póna kembiwí Ísumbo uráamba mináái paápé uráye.

¹⁹ Mindásafe'a kentí sáwi-imayaa tínaaemba uwáme'a Maníkómpá'á tíyana Maníkó kentí sáwi-imayaa maitiyuwáíníye.

²⁰ Moórá-mora-kanaa Fasi'aénkó wení fasi'aémbá timína'a wesé'o mériyantafe'a kentí sáwi-imayaa tuwé'a

Maníkómpá'á teró. Maníkó túwa'nai ínkuae séna íyáfasinankaraiwaimba Ísumba ai'maráínana kumíndasafe'a kentí sáwi-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á teró.

²¹ Ísu wíyómpa'a iméraimba póna ánaaen-kanaamo éna seyaafá-tántáá'á aúí'o índa-kanaa aneka'á marapá'á kumíniye. Naaofá'á Maníkó mináái simátimuwas Maníkón-aaímo ísón-kwaasi kawel'-wáásí isésa simátímakaawe.

²² Maníkón-aaí simátímakowin-awi'a Mósese séna Maníkó kentí Fasi'aénkó kembá kesí kísa mauwó séna si'mákainten-úmai Maníkón-aaímo simátímindawimba keándáfakemba moóráwigomba ai'maráínana wenáái simátiminasa isánáawe.

²³ Ímbo isáiyawimo éna Maníkó wení waásifinkemba ti'mátuwena tínkaminasa puwónáawe Mósese siyáye.

²⁴ Maníkón-aaí simátímakowin-awi'a Sámúwéri simátímakonka'a ánaaen-kwaasi simátíme'ontemba maami kifé-kanaa wépaape-ye.

²⁵ Naaofá'á Maníkó kentáá síwá'nán-awi'a Émbaramuntafena séna enándáfákén-kwáásísáfena seyaafá'-márfákén-kwáásí kawel'-á uwátinkanaumne Maníkó óraaka siyáye. Émbaramun-andafaken-kwaasi owaná póna kembiwísáfena Maníkó mináái óraaka siyáye.

26 Miyáumai Maníkó Ísuntafena kesí kísau mauwó séna ai'marówana kempímbá kunkáiye. Seyaafá'á kentí sáwí-imayaa tínaaemba uwámiyana aifa'á kembiwí kawe'á uwátinkaindasafena kempímbá kunkáiye Pítaa Ísareri-waasisafena siyáyiye.

4

Pítante Yóninte aaifimbó maitínkaraan-aai.

1 Óraa'-amaan-daumpa'a Pítaae Yóniye wésimatumuyasa ámáán-kisau-waasiye ámáán-danka'o káráwiyyowiye Sátúsi-amaan-aaimo sun-kwáásiyé tóso ésa

2 miwí táái taisésa aaisambá suwasarái mindárai Ísu pukáimpinkembo íyáfasininkain-aaí simátímuyasa úwoi-waasi isésa sésa Ísu pukáimpinkembo íyáfasininkaintafesa seyaafá'-wáásí pukémpinkemba íyáfasinanaawe suwasá minááí isésa karo'é sésa aaisambá sésa

3 mindárai ta'ótoresa sésa fénáimba póta aafáyáarata aaifintá maitinkánaumne sésa kawáá-wáásí ándáfa'a tinkómbanifo

4 úwoi-waasi sáwífa'a 5,000 waasi mindárai-taaisafesa timankúnkúmba uráawe.

5 Aafáyáara'a aaifimbá maitinkánaumne sésa waiyómba aafáyáara'a Yérúsaremu-naopa'a Yúndaa-kawaa-waasiye óraa'-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé miyáumai-waasi miwí táái isánæ sésa túwaqandu ésa

6 aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Ánasiye wení akún-ándá-wáásiyé Káyafaasiye Yóniye Árékísandaawe túwaqandu ésa

7 Pítante Yóninte táántowasarai tuyasá tísai esa sésa aísamaimo pukáin-kwaasi néra uráayo. Náawani fasi'aéná kenkáífimbá wéraisakaiya kawe'á uwánkaraayo. Náawan-awira sékaiya kawe'á uwánkaraayo suwaná

8 Maníkóní Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwánkowana Pítaa séna Ísareri-kawaa-waasiye óraa'-waasiye ísáaro.

9 Aísamaimo pukáin-kwaasi kawe'ó uwánkaraundasafe'a wésisai-owe. Néra séra kawe'ó uwánkaraundasafe'a wésisai-o.

10 Afora'ó simátíménda kembiwíyé seyaafá'-Ísárerí-wáásiyé ísáaro. Ísu Káráisiti Násaretifikewimba

aaraa-táiyá'a tufuwówana Maníkó pukómpinkemba íyáfasinankaraiwaimba wenáwíka'a súyana wení fasi'aénkó minkwáásí kawe'á uwánkáisana kempímbá kawe'-úmai méraisa'a wéawanaawe.

11 Maníkón-aaí aúfáífimba Ísun-aaí agaimaréna séna óntan-dambo on-kwáásí moórá-ontantafesa sáwí'an-ye sésa maisukáawe. Ánaaemba minóntánkó áfonkaamba uráye

minááí Ísuntafena agaimaréna siyáyiye.

12 We aantemba sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawe'-ámpátá méwésinkaiye. Maníkó séna wenáwíka'-aantemba wení fasi'aénkó aantemba waási sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawe'-ámpá'a métinkainiye

Pítaa siyáyiye.

13 Pítaa minááí simátimena mindárai ímba táá'a úwasarai óraaka simátímuyasa minkwáá-wáásí tuwánésa táátafesa ésa mindárai úwoi-waasiyai ímbo uwáítá'-uráayan-kwaasin-oye sésa táátafesa ésa sésa Ísuwe'o nýyantafesarai miyá wéoye sésa

14 awánomba Pítante Yónintepa'a aísamai kawe'ó uwánkaroyan-kwaasi mérowasa awánésa mindáraimo simátimiyan-aaifafesa saafá uwááesa ifátuwesa

15 sésa máápa'a kúmókaiyo suwasaráí kúmuyasa minkwáá-wáásí keáimbá sésa

16 mindárai nórashaawa ónaumno.

Fí'on-kisau kawe-kísáú maiyááyamba pósa Yérúsaremufaken-kwaasi seyaafá'a Ísáámba póta ímba karo'ésá sénaumpo

¹⁷ fí'o-fí'on-daopaken-kwaasi ímba isáiyantafeta mindáraisafeta simátimeta séta Ísun-awika'a ímba simátímékaiyosa sénaumne sésa

¹⁸ táántowasarai íyúyasa sésa Ísun-aai ímba simátímékaiyo. Ísun-awi'a ímba sekaiyó suwasarái

¹⁹ Pítaae Yóniye sésarai kemó miyá simásinkaiyakaimo Maníkón-aaimo tuwékai Maníkón-aúranka'a kawerá ínýai ke minááí aneka'á ísáaro.

²⁰ Keráímó awánarauyan-tantaa'e ísarauyan-tantaa'e ímba tuwáyaufo úwoi simátimeyauye suyasá

²¹⁻²² kawáá-wáásí aneka'á óraaka simátimesa sésa énifo úwoi kárúwaakaiyo siyáawe. Aísamai kawe'ó uwánkaron-kwaasi kae'-wááí-áátáiyá'á ímba weyááríka'a wénuwasarai kawel'á uwánkóyasa úwoi-waasi isésa Maníkón-áwí'a mósá maróntafesa mindárai ímbo tínkamuyamba úwoi kárúwaakaiyo siyáawe.

Fasi'ámai ménaumne sésa inaimó siyáan-aai.

²³ Kárúwaakaiyo suwasarái Pítaae Yóniye kentí waásifa'a téasarai óraa'-amaan-kisau-waasiye

óraa'-waasiyemo sun-ááí másimátímúyasa

²⁴ isésa Maníkómpá'á inaí sésa Fasi'aénkoo wíyóne marawé uwí-nóné úmare miwán-arumpimbo úmakaanda-tantaa'waraka'a wégawaanone.

²⁵ Naaófá'á emá sunaná ení Ufaen-ámútánkó ení kísau-waasi kentáá síwá'nágomba Téfítimba kusimámuwana agaimaréna séna

nóintafesawa fí'om-barafakewi aaisambá sésawa nóintafesawa tufuwíyan-aai siyááesa áúkaawe.

²⁶ Fí'om-barafaken-kawaa-waasi to'mayaa úmae tatúwaandu ésa Fasi'aénkónté wemó iyáfasinankaiwainte tiyátinkanae siyáawe

minááí Téffíti agaimaréna siyáye.

²⁷ Minááí paápé úwasa Yérúsaremu-naopa'a Érotiye Póntiyasi-Páíratiye fí'onkaa-waasiye Ísareri-waasiye túwaandu ésa Ísumbo tufuwíyan-aai sésa emó iyáfasinankaandawimba ení kawe-kísáú-wáásí Ísuntafesa tufuwíyan-aai siyáawe.

²⁸ Naaófá'ó emó miyá ónááwemo siyáanda pósa túwaandu ésa miyá uráawe. Emó ímba miyá ónááwemo siyáandarakaa ímba Ísumba tufukáawisino.

²⁹ Fasi'aénkoo óraa'-amaan-kisau-waasi tááimo símaimo taráíyaamba ísaraanda po súwa'nai ínonda póta ímba inkaiséta enáái úwoi óraakata simátimenaumne.

³⁰ Ení fasi'aénkoo símínata tí'o índa-waasisa asófatinkafata konó. Ení kawe-kísáú-wáásigón-áwí'a Ísuwe súnanasa wení fasi'aénkó fí'o-fí'on-kisau kawe-kísáú paápé ínýie

³¹ inaí simásúwówana túwaandu urón-daumpa'a tora'náára'a úwana Maníkóní Ufaen-ámútánkó miwífimbá óraa'a uwátinkowasa Maníkón-aai óraaka simátíma'mae kuráawe.

Moparáwimbó moórá-mora uwátímakaan-aai.

³² Ísumpa'a timankúnkúmbo uwái mimbórá-ímáyáá wéesa mésa kentí moparáwíntafesa ímba kendé aantembaniye wésesa úwoi moórá-mora tíma'mesa kuwasá

³³ aantá-waasi áfááraumai fasi'aénkwárá'á mésa Ísu pukómpinkembo iyáfasinkain-aai óraaka simátíma'mae wéwesa Maníkó aantá-waasi túwa'nai úntafesa kawe-kísáú maímaé wéguwasa

³⁴⁻³⁵ Ísuni aampa'ó kuwái marawé naanémó makówi fí'on-kwaasi timésa óntamba maiyésa aantá-waasi tímúwasa tuwíkkaa'-úmai ímbo makón-kwaasi tímakaafó Ísuni aampa'ó kuwái seyaafá-tántáá'á ímba aáfáán-túwówana

³⁶⁻³⁷ moóráwigon-awi'a Yósepiwara'a miyá éna moórá-marama fí'on-kwaasigomba aména óntamba maiyéna aantá-waasi tiména wemá Rífain-andafakewi Sáiparasi-aempakemba tamérowasa aantá-waasi moórá-awi'a simánkesa Kíríki-taaifinkemba Páanápáasiye sésa waé'mai-awi'a tiráfaiyaiwain-iyemo suwái minóntámbá tímakaiye.

5

Ánánáyasiante Sáfáiraante-taa.

¹ Páanápáasi minóntámbá tímúwasarai moóráwigon-awi'a Ánánáyasi úwana awaainínkón-áwí'a Sáfáiraæ'e'a mésarai moórá-marama fí'on-kwaasi timésarai óntamba maiyésarai

² tuwináyauyo awaainínkombá simámuwana miyá ínone súwana minóntámbá tuwínska'-uréna tuwímbai wesáfena maéna tuwímbai maimaéna aantá-waasi mótimena karo'á séna seyaafá'á timúne súwana

³ Pítaa séna Ánánáyasiyo waántawanko áísaí úmai isánæ sintáfë ewé sé mararakén-óntámbá seyaafá'á timúnemo sénda Maníkóní Ufaen-ámútánkombá karo'á simánkaane.

⁴ Mimbárámá ení maramá isa tuwé óntamba maiyé ení óntamba isa tuwímbai timé ímba sáwí'a éma mararakén-óntámbá tuwímbai timúne ímbo sénda seyaafá'á timúne séndama sáwí'a ómpo ímba waási aantemba karo'á simátinkaampo Maníkóní Ufaen-ámútánkombá karo'á simánkaane Pítaa súwana

⁵ Ánánáyasi iséna pu'maéna kuntuwasa minááímó ísón-kwaasi áfááraumai táátafesa uwásá

⁶ ifó'-wáásí tésa puwúmba taasááúmaesa maimaésa máutaraawe.

⁷ Máwautowana awaainínkó káríka'a ména awaaikómó puwún-aaí ímba ísarena Pítaa-iyifa'a túwana

⁸ Pítaa séna kenkáítí mararakén-óntámbá seyaafárá símakaayo súwana miníninkó séna ewé seyaafá'án-iyé karo'á súwana

⁹ Pítaa séna enawaaikóe esé'a mimbórá-ímáyáá ékai Fasi'aénkóní ámútankomba karo'á simánkámai awánáyae siyááye. Enawaai'ó máwautaan-kwaasi tésa embá tamaimaésa máutanaawe Pítaa súwana

¹⁰ pu'maéna Pítaaan-áísamaifimba kuntuwasa ifó'-wáásí tésa puwúmba taawánésa maimaésa awaaikómbo utopa'á máutowasa

¹¹ Fasi'aénkóní waásiye fí'on-kwaasiye isésa
táátafesa uráawe.

Fí'o-fí'on-kisau kawe-kísáúgón-aa.

¹² Aantá-waasi waási túranka'a fí'o-fí'on-kisau
kawe-kísáú maimaésa íyúwasa Ísumpa'a timankúnkúmbo uwái óraa'-amaan-damba Soromoní áúwimai úmakopa'a aasiyaasí túwaandu uwásá

¹³⁻¹⁴ fí'o-fí'on-akwa'a sáwfí'a Fasi'aénkón-aaísaífesa timankúnkúmbo ésa miwísé'a túwaandu é'ómbanifo fí'on-kwaasi tuwánésa sésa kawé'-wáásín-owe sésa táátafesa ésa ímba miwísé'a túwaandu uwásá

¹⁵ aantá-waasimo uráamba isésa tí'o ún-kwaasi taawiya'maésa marupá'á mátinkesa sésa Pítaa wéninana amankókonko taauwétáínsa asófáíwae suwasá

¹⁶ fí'o-fí'on-daopakemba tí'o ún-kwaasiwara tirumpimbá sáwí-amutambo méron-kwaasiwara'a tí'maesä Yérúsaremu-naopa'a mátinkówana Maníkó Pítambla áwa'nai úwasa seyaafá'á asófasaraawe.

Kawáá-wáásí aantá-waasi sáwí'o uwátínkaraan-aa.

¹⁷ Miyá wéuwana aifa'-ámáán-káwáágóe wení waási Sátúsi-amaan-aaimo sun-kwáásíyé sésa seyaafá'á ímba kentáásiraaima wáéfo aantá-waasi tirááíma wáéwe sésa tíyántafesa ésa

¹⁸ ta'óto'mai ándáfa'a tiyúwówana

¹⁹ mindó'wáambó waúnka'a Fasi'aénkóní kísau-waasigo wíyómpakewi ontamá tisuwéna tí'maena máápa'a mütinkena séna

²⁰ óraa'-amaan-daumpa'a imé'a

aú-amba waási kawel'-úmai maé'mae'o íyan-ankoni áwáuma isimátíméro súwasa

²¹ isésa siyarónka'a

óraa'-amaan-daumpa'a imésa minááí simátímakaawe.

Óraa'-amaan-daumpa'a moóráfa'a wésimatimuwaso moóráfa'a aifa'-ámáán-kwáágowé wení waásiye tésa ándá-waasi-taai isánae sésa Ísareri-oraa'-waasi táántowasa tésa ámáán-danka'-i-waasisafesa sésa aantá-waasi ándáfa'a méraafo kotí'mae'a teró suwasá

²² kumbá ímba mérowasa kouwerésa tésa sésa

²³ ándá-namba ontamá wisuwésa i-wáásí ontará'á méraawata ontá tisuwéta awánáündasa ímba méraawata úne suwasá

²⁴ ámáán-kawaa-waasiye ámáán-danka'o káráwiyyowiye isésa táátafesa ésa sésa mindá nórassaawa ónaumno simásuwesa sáwifa'-imayaa wéuwana

²⁵ moóráwigó téna séna ándáfa'o mátíyukaan-kwaasi óraa'-amaan-daumpa'a mésa wésimatimewa'a tuwánáúmne súwasa

²⁶ ámáán-danka'o káráwiyyowiye wembó áwa'nai un-kwáásiyé kotí'maes aáno úmai tésa sésa úwoi-waasi miwí táái isésa sínkamofo sésa aáno úmai

²⁷ tí'maes aaimó isái-wáásifá'á mátinkówana aifa'-ámáán-kwáágó

²⁸ séna é'a simátíme séta minkwáásigón-aaí wenáwíka'a ímba simátíma'mae'a korósá siyáündasa isa'á é'a simátímewasa Yérúsaremufaken-kwaasi seyaafá'á isásaraawa'a ke karo-súfimbá sinkéta minkwáásí tufukáawe sewé aifa'-ámáán-kwáágó súwasa

²⁹ Pítawé aantá-waasiye sésa Maníkón-aaí aifaráán-ááígó póna waási-taaigomba iyáákaramba póta kentááisa ínta iséta Maníkón-aaisa iséta miyásá ónaumne.

³⁰ Kembiwí Ísumba aaraa-táiyá'á tufuwana puwúwana kentáá síwá'náti Maníkó Ísumba pukáimpinkemba iyáfasinankena

³¹ séna óraa'-waasi póna sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'á métinkainiye séna ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á móankena Ísareri-waasi kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á týana kentí sáwí-imayaa maitiyuwáíníye séna Maníkó Ísumba pukómpinkemba iyáfasinankena ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á móankaraiye.

³² Minááí iséta kawel'-úmaisa simátimunana Maníkóní Ufaen-ámútánkó minááí kawel'-úmai wésimatimiye. Maníkó wenáái ísámai kawel'ó owí wení ámútambá wétimisana Maníkóní Ufaen-ámútánkó minááí wésimatimiye aantá-waasi siyáawe.

³³ Simásuwówasa aaimó ísáán-kwaasi isésa

tirunkó sáwíte'a úwasa tínkamona-ímayaa uwaná

³⁴ miwífinkembá moóráwigó iyáfasinena ámáán-kawaa-waasigon-awi'a Kámérieri iyáfasinena miwí táái taráísuwena wemá Maníkón-aaí aúfáifinkemba aasiyaasí simátimuwaso wenáwi'a móosá wémárowi iyáfasinena aantá-waasisafena séna káríka'a máápa'a kumónááwe súwasa máápa'a kúmúwana

³⁵ séna Ísareri-waasisono. Maaminkwáásisáf'e'a miyá ónaemo sýamba éka'a imáyáa uré'a miyán-oro.

³⁶ Ááéma moóráwigon-awi'a Tíútasi iyáfasinena séna óraa'-waasi únda pó'a kesiráái aantemba waénááwe súwasa sáwifa'-waasi 400 waasi arááíwáuwana moóráwigó Tíútasi-imbá tufuwana puwúwasa wembó arááíwá'maesamo nún-kwaasi wété ésa wení kísau ifátukaawe.

³⁷ Minkákémbá túwí'o fariyón-kanaa moórágwigo Kárírifakewin-awi'a Yúndasi iyáfasinena táántowasa sáwífa'-waasi wenarááima wa'maésa wéguwana moórágwigo tufuwana puwúwasa wembó arááíwa'maesamo nún-kwaasi wété uwáguraawe.

³⁸ Mindásafe'a imáyáa é'a maaminkwáásisombá ímba ándáfa'a mátiyuwe'a ifátúwéwasa méraaro. Miwítí kísaugoni áwáumo marará'-wáásítí imáyáafinkembo énamo éna tai'áínaye.

³⁹ Miwítí kísaugoni áwáumo Maníkóní imáyáafinkembo ína'o é'a ímba kanaa'á taraisónááfo úwoi waé'wae'a íníye. Maníkómpákémbó ína'o é'a minkwáásí sáwí'o uwátinke'o é'a Maníkónkwárá'a sáwí'a uwánkanaawe Kámérieri súwasa aaimó ísáán-kwaasi isésa wenááisafesa ewé sésa

⁴⁰ aantá-waasi táántowasa iyúwasa túwiyonku'-nésa óraaka sésa Ísun-aai wení fasi'aémbá ímba simátíméro sésa ti'mákaawe.

⁴¹ Ti'márówasa wéesa tigaesáfesa uráawisina Maníkó imáyáa timúwana tirunkó kawe'á úwasa sésa Maníkó fasi'aémbá símakaisata Ísuntafeta fasi'ámaisa méraundasa pósá sí'o índa-i'o uwásínkéntaanifo sirunkó kawe'á ínata méranaumne aantá-waasi simásuwesa

⁴² aasiyaasi-kánáá óraa'-amaan-daumpa'e waásiti naúmpimpa'e Ísuní ásé-aai simátíma'mae wénesa Maníkómó iyáfasinankaraiwai Yúndaa-waasisa wéamu'maraundawisa wemá Ísun-iyé sésa simátíma'maesä kuráawe.

6

Afakaeté-waasimo túwa'nai uráan-aai.

¹ Simátíma'mae kuwasá Ísun-aai isésa sáwífa'-waasi wení aampa'á wéwesa méronka'a Yúndaa-waasi fí'om-barafaken-kwaasi Kíríki-tqaifinken-aaimo sun-kwáásí Yérúsaremu'a méron-Yundaa-waasisafesa í'ai tinkésa óntamba tuwíngesa Kíríki-keto'-inimba ímbo tímunkakemba í'ai tímókówasa

² mindásafesa aantá-waasi Ísuní aampa'ó kuwái seyaafá'nánká táántowasa tuwasá sésa Maníkón-aaimo simátimunda-kisau tuwéta óntamba tuwíngaa'-úmai timúndakisau maúnafo sésa

³ kempínkémbá afakaeté-waasi túwí'o sýata óntambo tuwináí-kísáú timénaumne. Miwí kawe'-ímáyááwárá'-wáásí Maníkóní Ufaen-ámútánkó miwífimbá óraa'o uwátínkáin-kwaasi túwí'a sýata óntambo tuwináí-kísáúsá timéta

⁴ kesáá Maníkómpátá ináí wéseta Maníkón-aai simátíma'maeta konó aantá-waasi suwasá

⁵ ísówana tirunkó kawe'á úwasa afakaeté-waasi túwí'o sumbá moórágwigon-awi'a Sítífeni wemá Maníkóní Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwánkowana Ísuntafena imáyáa éna fasi'ówi úwana moórágwigo Fírípi úwana moórágwigo Pórókórasí úwana moórágwigo Náíkéna úwana moórágwigo Táímóni úwana moórágwigo Páménasi úwana moórágwigo Níkóráasi wemá Ántíoku-naopaken-kwaasi éna fí'on-ampakemba Yúndaa-amaan-ampa'a kuréna minkákémbá Ísuní aampa'ó túwai úwasa

⁶ miyáumai-waasi tí'maesä aantá-waasifa'a tuwasá Fasi'aénkóní kísäumo maiyantafesa tine'á ta'ótokesa Maníkómpá'a ináí siyáawe.

⁷ Maníkón-aai simátíma'mae kuwasá Yérúsaremu-naopaken-kwaasi sáwífa'a Ísuní aampa'á kuwasá Maníkóní ámáán-daumpa'a kísäumo máún-kwaasi sáwífa'a Ísun-aai isésa wení aampa'á kuwasá

miyá úmæe wéwesa sáwífa'-waasi-i'a uráawe.

Sítífenimbo ta'ótokaan-aai.

⁸ Fasi'aénkó Sítífenimba áwa'nai úwana fasi'aénkwárá'á ména seyaafá'-wáásí túranka'a fí'o-fi'on-kisau kawe-kísáú wémauwasa

⁹ moórá-kanaa tuwímbai Sítífenimpa'a tésa karo'-ááiyé-ímáyáá ésa wesimán-kwesiman-esa miwí Yúndaa-waasi ésa tuwímbai Sáírini-marafakewi uwasá tuwímbai Árékísándiriyaa-marafakewi uwasá tuwímbai Sírísiyaa-marafakewi uwasá tuwímbai Ésiyaa-marafakewi miyáumai-marafaken-kwaasi mimbórá-ámáán-dáúmpá'á mésa Sítífenimpa'a tésa karo'-ááiyé-ímáyáá ésa wesimán-kwesiman-umbanifo

¹⁰ Maníkóní ámútanko Sítífenimba kawel'-ímáyáá amúwana póna Sítífenin-aaigo miwí táái íyáákwasa

¹¹ ifátuwesa wésa aúpá'á óntamba túwaandu úmai tuwímbai-waasi timésa sésa Sítífeni Mósesemba símai sáwí'a uwánkena Maníkóbá símai sáwí'a uwánkaraaisata ísaraumne. Kosimátíméro suwasá

¹² minkáró'-ááí tasimátímúwasa úwoi-waasiye óraa'-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé ísówana tirunkó sáwí'a úwasa Sítífenimo úpa'a tésa tata'ótó'mai áí'maesá ámáán-oraa'-waasifa'a máankesa

¹³ karo'-ááímó sun-kwáásí kotí'maesá mátínkówasa karo'á sésa minkwáásígó óraa'-amaan-damba símai sáwí'a úmae iyéna Móseseni ámáámba símai sáwí'a úmae iyéna

¹⁴ séna naaofá'á Mósesemo ámáámbo simátímakain-amaamba Ísu Násaretifikewi ifátuwena fí'on-amaamba wésena Yúndaa-wasiti óraa'-amaan-damba tawísísuwainiye Sítífeni siyáyiye. Miyán-káró'-ááí suwasá

¹⁵ seyaafá'-wáásí Sítífenimbo awánomba wíyómpakembá Maníkóní kísau-waasi tóikaamba úkówasa awánaraawe.

7

Sítífeni ámáán-oraal'-waasimo simátímakain-aaí.

¹ Miyá simásúwówana aifa'-ámáán-káwáágó Sítífenimba áísai ena séna sen-ááí érai'-aaiya'i karo'-ááiyá'yo súwana

² Sítífeni séna kesifoísáí kesuwaaisáíyo simátíménda ísáaro. Naaofá'á kentáá síwá'nágo Émbaramu ímba Éraanifa'a koméronka'a Mésópotemiyyaa-marafal'o méronka'a Maníkó fasi'aénkwáráwí kuména

³ Émbaramuntafena séna ení marawárá enamááraawara'a tiywé wina'á moórá-maramo aráánáméndafa'a koméínone súwana

⁴ iséna mimbárámá Kárindiyaa-wasiti marafá'á tuwéna témena Éraanifa'a tamérowana afowá puwúwana Maníkó ai'marówana témena maafá'ó méraundafa'a túwana

⁵ minkánáá Maníkó ímba maramó amúmba óraaka séna ánaaembá maambárámá enkwárá enaísaafitamtambo íyawiwara'a timénaumne. Maníkómó súmba Émbaramu iyámpói ímbo ma'ánkaronka'a minááí simámena

⁶ moórá-aaiwara'a séna enaísaafitamtambo íyawí fí'on-kwaasiti marafá'á koméwasa umbai-kísáú timésa sáwí'a uwátinkéwana sáwfí'a-aatai 400 aatai tai'áína'a

⁷ sáwí'o uwátinkaiyawi sáwí-meyamba tíménda pósá enaísaafitamtambo íyawí mimbárámá tuwésa maafá'á tésa ken-ímáyáá mósá maránááwe séna

⁸ minááí naaofá'á Maníkó Émbaramuntafena séna ánaaembá maambárámá enkwárá enaísaafitamtambo íyawiwara'a timénaumne siyáimba minááí símai kááísamarena póna túma kárámai araénáémba uwo Maníkó siyáyiye.

Súwana Émbaramu ména Áísáakimba ma'ankéna afakaumboé-kanaa maisuwéna áúma kárámai araénáémba uwánkowana Áísáaki óraa'a éna Yékopumba ma'ankéna áúma kárámai araénáémba uwánkowana Yékopu óraa'a éna sísamaifakembá kae'á kumbaimái-iyampoi matinkéna túma kárámai araénáémba uwátinkáfa'a kuráyiye.

⁹ Miyá uwátínkáfa'a kúwasa mináfáráwáínónda tífákon-awi'a Yósepintafesa sésa sínaaenkewi ímba kentárá'a kárawiniye sésa tirumbá sáwí'a uwánkesa áí'maesá fí'on-kwaasiya'a mátinkesa óntamba máuwasa miwí Yósepimba áí'maesá wémesa Ísípi-marafa'a máánkówana Maníkó wesé'a mérowasa

¹⁰ umbai-kísáú amésa sáwí'o uwánkómbanifo Maníkó wesé'a ména áwá'nai ena kawel'-ímáyáá uwánkena wení umbai-tántáá'a taí'ánkowana mimbárámá Ísípi-marafaken-kawaago Yósepini kawel'-ímáyáá awánéna séna Ísípi-marafa'a seyaafá'l-wáásiyá'a kawel'-úmai káráwiye kesí moparáwínká'a miyán-uwo súwana wemó súntemba úwana

¹¹ ánaaembá aawaimá téna Ísípi-marafa'e Kénaani-marafa'e seyaafá'l-áémpá'a aawaimá tówasa tááisafe uwaná kentáá síwá'násomba tómbá ímba miwífimbá wérowana

¹² Yékopu séna Ísípi-marafa'a tómbá wéraiye-aai isáúmpo koméyánoro séna áánintomba ti'marówasa koméyánúmaesa

¹³ tifowámpá'a tamérowana mintómbá tai'ówasa aneka'a kuwaná Yósepi miwísé'a tamaéna séna kemá Yósepi kentífáko úne súwasa pukáanesa siyáumne suwaná Ísípi-marafaken-kawaago Yósepini áwáuma iséna awaaísái tuwánówana

¹⁴⁻¹⁵ Yósepi awaaísái simátimena séna kesifombá kosimámiyana wení akúmbá tí'maena Ísípifa'a tiyó Yósepi siyé. Kosimáméro Yósepi súwana afowámá iséna wení akúmbá 75 waasi tí'maena Ísípifa'a kawel'-úmai komésa púwúwasa

¹⁶ ánaaembá miwí tísaafitomba tiyáántámba maimaésa témesa Síkémufa'o mautéomba naaófá'ó Émbaramu Émon-anaankaken-kwaasi óntambo tímakom-barafa'a mautaraawe.

¹⁷ Énifo kentáá síwá'násomba Ísípi-marafa'a komésa sáwífa'-waasi agaiyáawe. Maníkó Émbaramuntafena fasi'aén-ááí séna Kénaani-marama enaísaafitamtambo iyawi timénaumne siyóntemba tímínda-kanaa ampáámbó únka'a

¹⁸ moóráwigo Ísípi-marafaken-kawaago Yósepimo naaófá'ó pukóntafena wení kísau-aai ímba ísarowi póna

¹⁹ kentáá síwá'násá umbai-kísáú tiména maimái sáwí'a wéuwatinkowasa iyámpói máápa'a tiyúwówasa pukáawe.

²⁰ Iyámpói'somba púwúwana minkánááfimbá Móseseomba kawel'-óí'wárá'-iyámpói ma'ánkarena anówama aúpá'a naaúmpa'a ánkrowana kaumbo-wíyómbá maisuwéna

²¹ máápa'a áí'maena múankarowana Ísípifaken-kawaagon-ayáámunko awánómba aráái tówana kesáánine séna káráwiywana óraa'a úwasa

²² Ísípifaken-kwaasi

miwítí áwáuma simáma'maesá íyúwana Mósese wéisena óraa'a éna wení kísaugowe wenááigowe kawel'á uráiyé.

²³ Mósese miyá éna kae'-wááí-áátáí maisuwéna kesí waási Ísareri-waasi ko-tuwánánae séna kúmba

²⁴ Ísípi-waasigo Ísareri-waasigomba sáwí'a uwánkowana Mósese tuwánéna Ísareri-waasi áwá'nai ena Ísípi-waasigomba tufúwana puwúwana

²⁵ Mósese imáyáá éna séna Maníkó minkísáúrátáfena iyáfasiskaraimba pó'a Ísípifakemba Ísareri-waasi tí'mae'o kondá minkísáúsafésa ewé sénááwe siyáimbanifo Ísareri-waasi ímba miyán-ímáyáá uwaná

²⁶ Mósese kowaiyómba iyáfasinena kúmba Ísareri-waasi kaekó tíyóyana tuwánéna tíyótainda-imayaá éna séna kae'náraiyo mimbórá-náóraan-ofo tiyááyafo súwana

²⁷ aifa'ó ómbarenamo tiyón-kwaasigo Móseseomba famétuwena séna nááwa embá iyáfasinankaraisawa kentáásí kawáái'á éwa aaisá wésimasimeno.

²⁸ Fénáímbo Ísípi-waasimo tufuwónanamo puwéwiyaintena kembá miyáwá ínono súwana

²⁹ Mósese iséna inkaiséna wéme wémena Míndiyaani-marafa'a fí'on-kwaasiti marafá'á koména
kae'-iyámpói matínkuraiye.

³⁰ Mósese koména kae'-iyámpói matinkéna ména kae'-wáái-áátáí maisuwéna moórákanaa máásai-marafa'a wéwena Sáínaí-omapa'a ewaa'ó wéronka'a kúwana káritaiyakemba iyá kéné ímbo mintáí kówana Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi mimpímbá mérowana mintáí ímbo kówana

³¹⁻³² Mósese awánéna óraa'-imayaa éna ewaa'á koména awánówana Maníkó séna enaíwá'ná Émbaramune Áísáakine Yékopune miwítí Maníkó úne súwana Mósese minááí iséna aiyayaankakemba tata'á úwana úwoifa'a kararówana

³³ Fasi'aénkó séna méraandafa'a ufaem-bárámá wéraipa'an-ifo kawé'-máráfá'ó méraapa'an-ifo maambárámá sáwí'a ónafainifo aísamai ánáamba faútuwaaao.

³⁴ Ísípifa'a kesí waási sáwí'o wéuwaitinkaawasamo ifi'ó wétaamba tuwánáunda pó'a túwa'nai ónäumpo iyáfasinen'a ai'maráana wéme wéme Ísípifa'a kuré kesí waási Ísareri-waasi kótí'mae Kénaani-marafa'a waaó Maníkó Mósesentafena siyáye.

³⁵ Wembá Móseseomba Ísareri-waasi tínaaemba uwámesa sésa nááwa embá iyáfasinankaraisawa kentáásí kawáái'á éwa aaisá wésimasimeno siyáawe. Siyáankwaasisafena Maníkó minááí siyáye. Wembá Mósesentafena Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi kári-taiyakemba aaí simámakaiye. Wembá Móseseomba Maníkó kawáákisáú aména ai'marówana Ísípifakemba Ísareri-waasi kótí'maena Kénaani-marafa'a kuráye.

³⁶ Wemá Móseseema Ísípifa'a ímbo awánon-kisau fí'on-kisau maúwasa sésa úwoití'mae kóuwo suwaná tí'maena kúmba nonkón-áwí'a naae-nóné supa'á wéna ímbo awánon-kisau kawe-kísáú komaéna tí'maena kúmba máásai-marafa'a kae'-wáái-áátáí komérowana ímbo awánon-kisau kawe-kísáú maimaéna iyáye.

³⁷ Wemá Móseseema simátimena séna Maníkó kembó iyáfasiskarainten-úmai ánaaemba moórágombá kentísaafitamtambo iyawifinkemba iyáfasinankainiye. Maníkón-aaímo simátimindawimba iyáfasinankainiye.

³⁸ Wemá Móseseema máásai-marafa'o Maníkóní waási Ísareri-waasimo méropa'a miwisé'a maéna kentáá síwá'násonte'a maéna Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi wesé'a maéna Sáínaí-omapa'a imérowana Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi Maníkóní ámááamba simámuwana ímbo taí'áín-aai simámuwasa simátíma'maesá kuráanta wéisaumne.

³⁹ Mósese aaimó simátimumba kentáá síwá'ná ímbo isésa tínaaemba uwámesa Ísípifa'a tauweránae-imayaa uwaná

⁴⁰ ánaaemba Maníkó Móseseomba áántowana omápa'a imérowasa Mósese awaaón-áwí'a Éronintafesa sésa Mósese Ísípifakembo síkaiwaisa nááfara kóuraiyo. Ímbo awánáúndafata kóuraifo moórá-manikomba uwámakewata wenarááísa wáéno sésa

⁴¹ óntantamba purumaka-áráákaamba úmaresa minkáró'-máníkóní aamoimá uwánkesa póíma tufú'mai wénesa úmárón-tantaatafesa aamoí ésa tóní'a úmai wénowana

⁴² mindásafena Maníkó ánaaemba uwátiyuwowasa wíyóne aafáúwé otáfesa kesí maníkón-iyé siyáawe. Mindásafena naaófá'á Maníkón-aaímo simátímakowi agaimaréna séna

Ísareri-waasisono. Máásai-marafa'a kae'-wááí-áátáí mé'a póima tufú'mai wéne'a ímba kentáf'e'a ísámae wé'ómbanifo

⁴³ kentí karo'-mánikontáf'e'a ísámai wení ampanta-námbá maimaé'a wénowe. Minkáró'-mánikón-áwí'a Mórókiye siyáawe. Okáán-tántáá'á úmake'a áwí'a Réfáániye wése'a to'maé'a wénowe. Minkáró-káé'-mánikái úmare'a kesí maníkowé karo'á sé'a áwí'a maimaé wéiyowe. Miyámó uráantafe'a kentí marafákembá ti'maráana'a wéme'a moórá-marafa'a áwí'a Pépíróni-marafa'a koméranaawe

Maníkón-aaimo simátímakowi agaimaréna siyákiye.

⁴⁴ Naaofá'á máásai-marafa'a Maníkó Mósesemba aráánamená Maníkóní naambó am-pantasámbó íyamba maará ónáawe séna aráánamuwasá Maníkómó súntemba miyán-dámbá úmai maimaésa máásai-marafa'a né'ómbaniye.

⁴⁵ Ánaaembá miwí táánintomba kentáá síwá'násomba mindámbá taawiyáfúwana Yósúwa tí'maena Kénaani-marafa'o kúmba Maníkó túwa'nai ena mimbárífá'ó méron-kwaasi watusowasa kóuwasa kotafíyesa mindámbá minká'á mámaresa mérowana ánaaembá Téfítí Ísareri-waasiti kawáámó mérompimba mindámbá úwoi wérowana

⁴⁶ Téfítí kawel'-úmai mérowana Maníkó aamoí uwánkowaná Téfítí Maníkómbá áísai ena séna ení naambá ónaum ína ónaumno. Emá Yékopuni Maníkómá po ewé sina'ó é'a ení naambá ónaumne súwana

⁴⁷ Maníkó séna emá ímba ínempo enááninko Soromoní kesí naambá ínije siyáimbanifo

⁴⁸ Maníkó wíyómpa'o méraimba waásimo úmakaan-daumpa'a ímba méraiye. Mindásafena naaofá'á Maníkón-aaimo simátímakowi agaimaréna séna

⁴⁹ Fasi'aénkó séna wíyómpa'a káráwiye'a marará'á káráwiyumpo úmárénda-naumpa'a ímba úwoi marapá'á kumbénaumne.

⁵⁰ Kesáf'e'a mintántáá'á seyaafá'á

úmakaumne Fasi'aénkó siyákiye

agaimaréna siyákiye Sítífeni siyákiye.

Sítífeni minááí simátimena aaimó ísón-kwaasisafena simátimena séna

⁵¹ kembiwí tirunté'a wémare'a pó'a Maníkóní aampa'ó ímbo arááiwáén-kwaasiyaamba é'a Maníkón-aai ísáámbanifo ímba ísámai kawel'á wéowe. Kentíwá'násomba Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá tínaaembo uwáme'ontemba kemá miyá wéowe.

⁵² Kentíwá'násomba Maníkón-aai simátíma'mesa wéguwai seyaafá'-wáásí sáwí'a uwátinkesa Maníkóní kawe-kísáú-wáásí kumíníye-aaimo simátímakowi tinkamuwasa pukáawe. Ánaaembá wemá kumúwa'a pintaru'á úmai tufúwana pukákiye.

⁵³ Énifo wíyómpakewi Maníkóní ámáámba simátímakowa'a kembiwí ísaraambanifo ímba ísámai kawel'á

uráawe Sítífeni siyákiye.

Sítífenimba óntantambo tufukáan-aai.

⁵⁴ Sítífeni minááímó simátimumba aaimó ísón-kwaasi áfááraumai tirunkó kásí'a úwasa tíyántafesa uwaná

⁵⁵ Sítífenimba Maníkóní Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwánkowaná wíyómpa'o awánómba Maníkóní sómo kaimbá wérowana Ísu Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mérowana Sítífeni awánéna

⁵⁶ séna awánaaro. Wíyómba tuwínkaa'-isaná Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á Ísu waási úranko méraimba wéawiyaumne súwasa

⁵⁷ miwí wenáái ímba isánae sésa tááka'a awááesa óraaka'a aaí sésa Sítífenimba tuwaantantésa

⁵⁸ ta'ótokesa taawiya'maésa naaókoni awáífá'a mátuwesa óntamba maiyésa tufukáawe. Sítífenintafesa karo'-ááímó siyáawi paákákén-únánkwátói faútúwówana ifó'-wáásígón-áwí'a Sóro minúnánkwátói káráwiywasa

⁵⁹ Sítífenimba óntantamba tufúwana Fasi'l'aénkónká'a inaifínkémbá séna Ísu Fasi'l'aénkoo kesimambá kumbáína'a púwóno séna

⁶⁰ arauntaúmbá faiyéna óraaka'a séna Fasi'l'aénkoo sáwí'a wéuwaskaafó miwí ímba anondáá sáwí'a uwátinkaaao Sítífeni simásuwena pukáiyé.

8

Sóro Ísuní waási sáwí'o uwátinkarain-aaí.

¹⁻³ Sítífenimbo tufúmba Sóron-arunko aamoí uráifo tuwímbai Maníkón-aaísafesa fasi'owí Sítífenin-áúma maimaésa máutesa óraa'-ifi'a towaná Sóro Ísuní aampa'ó kuwái tinkantanae séna kúmba naaúmpimpakemba aarakwá'a kotafisímai ándáfa'a tíyupa'a kúwasa Yérúsaremufa'a Ísuní aampa'ó kuwái aifarí'ena sáwí'a uwátinkowasa wété uwasá aantá-waasi aantemba Yérúsaremufa'a mérowasa fí'on-kwaasi Ísuní aampa'ó kun-kwáásí Yúndiyaa-aempa'e Sámériyaa-aempa'e wété uráawe.

Sámériyaafa'a ásé-aaimo kosimátímkaaan-aaí.

⁴ Ísuní aampa'ó kuwái wété ésa Ísuní ásé-aaí kosimátíma'mesa kuráawe.

⁵ Fírípi Sámériyaa-naopa'o kúmba kosimátimena séna Maníkómó íyáfasinankaraiwai amu'maráúndawisaamo é'o kunkáimba wemá Ísun-iyé

⁶ Fírípi simátimuwasá

kawel'-úmai ísówana ímbo awánaron-kisau maúwasa awánowana

⁷ sáwí-amutamba tirumpimbó mérowisafena aaí súwasa sáwí-amutamba wáá'a túmaesa kóuwasa waási kawel'-úmai mérowana tíyayaambo pukón-kwaasi asófatinkowasa kawel'-úmai mérowana

⁸ Sámériyaafaken-kwaasi áfááraumai tirunkó

kawel'á uráiyé.

⁹ Sámériyaa-naopa'a moóráwigon-awi'a Sáímoni óraa'-waasi úne séna aitambá éna fintó úmaena wéiyuwasá táátafesa ésa

¹⁰ óraa'-waasiye úwoi-waasiye wemó úmba awánésa wenaráái waésa sésa Maníkóní fasi'aénkóe wení fasi'aénkóe'a awaiyarí'a uráiyé karo'á suwaná

¹¹ ayáátaáka'a aitambá éna fintó úmaena wéguwasá wenaráái waésa táátafesa uráafó

¹² ánaaembá Fírípi Maníkóní ásé-aaí kosimátimena Maníkó wení waásimo kawáánin-kanaa kosimátimena Ísu Káráísitin-aaí kosimátimuwasá isésa érai'e sésa timankúnkúmba uwaná Fírípi minákwá'a nombá maitinkówana

¹³ Sáímoniwara'a amankúnkúmba úntafena Fírípi nombá maiyankówana Fírípiye wénuwana ímbo awánón-kisau maúwana awánéna áátafena uráiyé.

¹⁴ Miyámó Sámériyaafa'o úmba Yérúsaremufa'a aantá-waasi mésa Sámériyaafaken-kwaasi Maníkóní ásé-aaí isésa minááímó méta'otokaan-aaí isésa Pítaante Yóninte ti'márówasarai wémesarai

¹⁵ Sámériyaafa'a komésarai Ísuní aampa'ó kuwáísafésarai inaifínkémbá sésarai Maníkóní

Ufaen-ámútámbá maénááwe siyááye.

¹⁶ Fírípi nombó maitinkónka'a Fasi'aénkó Ísuntafena ísámai nombá maitinkówana Maníkóní Ufaen-ámútámbá ímbo maiyónka'a pósarai Pítaae Yóniye inaifínkémbá sésarai

¹⁷ tiyáámbá ta'ótóróyana Maníkóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá kumúwasa maiyáawe.

¹⁸ Aantá-waasiyai tiyáámba ta'ótóróyana Maníkóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá kumbaúwasa máúmba Sáímoni awánéna fasi'aémbá méyámbaranae séna Pítante Yónintetafena séna óntamba maékai

¹⁹ mifásíl'aémbá símekaiyo. Kemá fí'on-kwaasi siyáámba ta'ótóráanana Maníkóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá kumbaínkwe súwana

²⁰ Pítaa séna Maníkó úwoimo wétimin-tantaatafe óntantamba méyánónae sénda po ení óntankwara ewará'á iyafímbá tai'áyááye.

²¹ Maníkón-aúranka'a ení imáyáa ímba arupíse imbá pó maankísáú kenkáisí kísau ímba súwa'nai ínone.

²² Ení sáwí-imayaagomba ánaaembá uwáme Fasi'aénkombá áísaí inaná ení sáwí-imayaagon-anondaa maiyauwáiníye.

²³ Maníkó ímba fasi'aémbá ámakaintafe enarumbá sáwí'a uwásinkaanana ení sáwí-imayaago óraa'a éna embá ta'ótokaiye Pítaa súwana

²⁴ Sáímoni Pítante Yónintetafena séna súwa'nai ekai Fasi'aénkombá inaifínkémbá áísaí íyana emó sénda misáwi-tántáákó ímba kempá'á tino Sáímoni siyááye.

²⁵ Súwasarai Pítaae Yóniye Fasi'aénkón-aai simátimesarai Ísuwe'o né'óyan-aai simátimesarai Yérúsaremufa'a kónae sésarai aampa'á wéwesarai Sámériyaa-aempa'a naaó'-nao'a Maníkóní ásé-aai simátima'maesarai kurááye.

Fíripinte Ítíópíyaafaken-kwaasigonte-taai.

²⁶⁻²⁸ Mindárai Yérúsaremufa'a kuyaná Fíripí Sámériyaafa'a mérowana óraa'-waasigo Ítíópíyaa-marafakewi éna Ítíópíyaa-waasiti kawáá-íninkón-awí'a Káándésini óntanka'o káráwiyowi Maníkón-ímáyáá éna Yérúsaremufa'a wémena Maníkón-awí'a mósá maréna kouweréna wení táómpimba óraa-poigo tafisímaena nún-taompimba kúmba Fasi'aénkóní kísau-waasigo wíyómpakewi Fíripintafena séna íyáfasine Yérúsaremufakemba Késaafa'o kon-ámpá'á waaó súwana iséna íyáfasinena minámpá'á wémena máásai-marafa'o kúmba Ítíópíyaa-marafaken-oraa'-waasi wení táómpimba wéwena aúfáífimba toráumai awánéna naaofá'ó Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya agaimakón-aai toráumai awánómiba

²⁹ Maníkóní Ufaen-ámútánkó Fíripintafena séna wení táónkoni ewaa'á waaó súwana

³⁰ awaantanténa kúmba Áísáya agaimakón-aai toráumai wéawanowana Fíripí iséna áísaí ena séna minááígóní áwáuma ísaraano súwana

³¹ séna é'a moóráwigó simásimina'a isánaumpo kesí táómpimba íyátaao súwana Fíripí mintáómpimba íyátena imaúwana

³² mináufáfínkén-áái torauséna séna
sipisípi áyáumo karánæ owanamó ímbo wáá'o tintembá minkwáásígó ímba aaí siyááye.

Sipisípi tufuwónæ owanamó ímbo wáá'o tintembá minkwáásígó ímba aaí siyááye.

³³ Wenáwí'a múra tuwésa sáwí'a úmai aaifimbá maiyánkaraawe. Wení waási sáwí-kísau maiyésa tufuwówana marapá'ó mérain-kanaa taí'áraiye. Mindásafesa miwítí sáwí-kísau ímba kanaa'á aforá simátimenaawe agaimaréna siyááye.

³⁴ Ítíópíyaafaken-kwaasigo mináái toráusuwena Fíripimba áísaí ena séna Maníkón-aaimo simátímakowi nááwantafenawa mináái siyáíyo. Wesáfénawa siyáí fí'owantafenawa siyáíyo súwana

³⁵ Fíripí Maníkón-aai aúfáífinkembo toráumaimo simámakainten-úmai Ísuní ásé-aai wésimamena

³⁶ aampa'á kuyambá nombó wéroka'a wésarai uyaná Ítíópíyaafaken-kwaasigo séna nombó wérainka'a maisinkáínkwe s'é'a únana nóinkowa aambá fasiyíyo súwana

³⁷ Fírípi séna Ísumpa'o arumbó amé wenááisafe amankúnkúmbo ina'ó é'a nombá maiyánkáano súwana séna Ísu Káráísintintafe'a érai'a Maníkón-áánimban-ye súne séna

³⁸ táómbo to'maé kúwaintafena séna táómbo ta'ótoraao súwana ta'ótotorowasarai Fírípiye Ítíópíyaafaken-kwaasigoe nompímbá kunkésarai Fírípi nombá maiyankéna

³⁹ íyúyana Fasi'aénkóní ámútanko Fíripimba kunái'maena kóuwana Ítíópíyaafaken-kwaasigo awánómbo ímba mérowana wení naaópa'a wéna aamoí uráiyé.

⁴⁰ Fasi'aénkóní ámútanko Fíripimba kunái'maena Ásítóti-naopa'a máankowana Fírípi mináémpa'-náópa'a Maníkóní ásé-aai simátíma'maena Sísáráiyaa-naopa'a kuráiyé.

9

Sóro Ísun-aaisafena amankúnkúmbo uráin-aai.

¹ Minkánáá Sóro Fasi'aénkóní aampa'ó kuwáísáfena arumbá sáwí'a éna tínkamonae símasima'a éna aifa'-ámáán-káwáágómpá'

² koáísaí ena séna aúfái agai-símína'a maimaé'a Támásikasi-naopa'o Yúndaa-amaan-daumpimpa'o méraan-kwaasiti óraa'-waasi mátimeno súwana ewé séna mináái agaimaréna séna Sóro Ísuni aampa'ó wíyawi saafá éna tal'oto'maena témena Yérúsaremufa'a ándáfa'a mátiyuwainiye séna agaimaréna súwana

³ Sóro mináúfáí maimaé wémena Támásikasi-naopa'a ewaa'ó kúmba wíyómpakemba sómo kaimbá aafáyáuraan-tantaa'a tuwówana kuména aúgáyáagaya úwana

⁴ tanaa fówana aaigó antemba séna Sóroo nórä séwa kembá sáwí'a wéono súwana

⁵ séna emá nááwa sénó súwana kemá Ísu súmpo kembá sáwí'a uwásinkaambo

⁶ íyáfasine Támásikasi-naopa'a koménana moóráwigomo síndantemba miyán-uwo súwasa

⁷ Sóroe'o kun-kwáásí ímbo aaí sumbá mésa ímbo waási ane'á awánésa aaimó sún-antemba ísówana

⁸ Sóro íyáfasinomba aúramba ímbo kawel'-úmai awánówasa waási ayáán-to'maesá Támásikasi-naopa'a máánkarowana

⁹ kaumbo-nó'wáámbá waéna ímbo aúramba awánéna tóné noné ímbo naráiyé.

¹⁰ Sóro kaumbo waúwana moóráwigó Támásikasifa'a ména Ísuni aampa'ó kúwainawi'a Ánánáyasi aúramba aréna kaainkáámbá awánómbo Fasi'aénkó simámena séna Ánánáyasiyo súwana oó Fasi'aénkóo kemá úne súwana

¹¹ íyáfasinemá aampa'á waaó. Minánkón-áwí'a arupísemo uráin-ampa'a kuré Yúndasini naaúmpa'a wée moóráwigó Táásási-naopakewin-awi'a Sóromba koawánaao. We inaí wésiye.

¹² Kaainkáámbá awánarainka'a moóráwigon-awi'a Ánánáyasi téna ane'á ta'ótóráísana aúramba kawel'-úmai awánaraiye Fasi'aénkó súwana

¹³ Ánánáyasi séna Fasi'aénkóo sáwífa'-waasi wenáái simásímaawe. Yérúsaremufa'a ení waási sáwí'o uwátínkaraain-aai simásímaawe.

¹⁴ Aifa'-ámáán-káwáágó aúfái agaimái ámisana en-ímáyáámó mósa máráán-kwaasi ándáfa'o tiyuwáíndasafena Támásikasifa'a tiyáiyé súwana

¹⁵ Fasi'aénkó séna kesí kísaú áménana kesáái kosimátin-tasimatimba fí'on-daopaken-kwaasiye kawáá-wáásiyé kesí waási Ísareri-waasiye kosimátin-tasimatimba ínífo íyáfasine wempá'á winaná

¹⁶ kesí kísaú Sóro wémainasa waási sáwí'a uwánkanaawe. Mindásafe'a ke aráánamenaua Fasi'aénkó siyáiyé.

¹⁷ Súwana Ánánáyasi iséna wéna sún-daumpa'a iyéna Sóro ane'á ayáámba ta'ótorena séna Sóroo kesí waásiyo. Aampa'á wéte Fasi'aénkó Ísumba awánaraandawi

si'maráísa'a túne. Aúramba kawe'-úmai awánenana Maníkóní Ufaen-ámútánkó arumpimbá óraa'o uwánkaindasafena si'maráísa'a túne súwana

¹⁸ Sóron-aúrampinkemba aerambá tákúwana aúramba kawe'-úmai awánéna iyáfasinowana Ánánáyasi nombá maiyankówana

¹⁹ tómbá násuwena áúgoma kawe'á uráiy.

Sóro Támásikasifa'o simátimakain-aa.

Sóro Támásikasifa'a tuwímbai-no'waamba waéna Ísuni aampa'ó kuwáísé'a ména

²⁰ minuwóiyáán-úwana ámáán-daumpa'a iména Ísun-aa simátimena séna érai'a Ísu Maníkón-áánimban-ye súwasa

²¹ wenáái ísón-kwaasi táátafesa ésa moórá-mora-waasi tísai-isai esa sésa Yérúsaremufa'a Ísun-imayaamo mósá máráán-kwaasi tinkamemayain-kwaasin-ye. Ísun-imayaamo mósá máráán-kwaasi tí'mae ándáfa'a ámáán-kawaa-waasiya'o mátinkanae séna maanká'ó tiyáin-kwaasin-ye. Ísumpa'a téna méraiye sésa táátafesa uráawe.

²² Suwaná Sóro óraaka simátíma'mae iyéna séna érai'a Maníkómó iyáfasinankaraiwaimba amu'maráúndawisa Ísun-ye séna wenááigo iyúwasa Támásikasifaken-Yundaa-waasi isésa wembá ímba anondáá simámakaawe.

²³ Ímba anondáá sumbá sáwifa'-no'waamba
waésa túwaandu ésa Sóromba tufuwónge sésa

²⁴ tufuwíyanesa nó'waane wáwáiyie Támásikasi-naokoni óntan-kusaigni aumépa'a mésa ontará'á takáráwi-karawi wéuwana moóráwigo iséna tufuwónae-aaimo sumbá kosimámuwasa

²⁵ moórá-no'waamba Ísuni aampa'ó kuwái Sóromba áí'maes pofafimbá fáítumaresa óntan-kusaigni afapimbá túsusuwsa ándára'a ta'ótoresa túwówana kumémena marapá'á múra tuwéna kóuraiye.

Sóro Yérúsaremu'a komérain-aa.

²⁶ Sóro Yérúsaremu-naopa'a wémena wéna séna Ísuni aampa'ó kowisé'a méranael'a túne súwasa miwí sésa Ísun-aa ímba ísaraiwai karo'á siyé sésa wenáároi inkáisúwana

²⁷ moóráwigon-awí'a Páánápáasi Sóron-aaí iséna kawe'á úwana áí'maena aantá-waasifa'a wéna Sóron-aaí kosimátimena séna Sóro Támásikasi-ampa'o wéwenamo Fasi'aénkómbó awánówana aaimo simámakain-aaí simátimena Sóro Támásikasi-naopa'o Ísun-aaímo óraaka'o simátíma'maenamo kuráin-aaí simátimuwsa

²⁸ isésa érai'e suwaná Sóro miwisé'a ména Ísuni fasil'aémbá wérowana Yérúsaremu-naopa'o Ísun-aaí óraaka kosimátin-tasimatin-ena

²⁹ fí'on-Yundaa-waasi Kíríki-waasi-taaifinkembo sun-kwáásí simátimuwsa aaí wes-imán-kwesiman-esa tufuwónae sésa

³⁰ sumbá Ísuni aampa'ó kuwái isésa Sóromba áí'maes wémesa Sísáráyaa-naopa'a máankesa sésa Táásási-naopa'a waaó sésa ai'márówana mindáópa'a kóuraiye.

³¹ Kóúwasa Ísuni aampa'ó kun-kwáásímó tinkamumba étinkówasa aáno úmai wempa'á mésa Yúndiyaa-aempa'e Káríri-aempa'e Sámériyaa-aempa'e Ísuni aampa'ó kuwái aáno úmai wempa'á mérowana Maníkóní Ufaen-ámútánkó túwa'nai úwasa fasí'ámai mésa Ísun-aaí simátímúwsa isésa érai'e sésa sáwifa'-waasi-i'a ésa Fasi'aénkón-awí'a mósá marésa wenaísamaifimba méraawe.

Pítaa Ríndaa-naopa'o kuráin-aa.

³² Pítaa naaó'-nao'a wénena Maníkóní waási tuwánáíndasafena Ríndaa-naopa'o kúmba

³³ moóráwigon-awi'a Íniyasi ímba aíntamai wénena afakaumboé-aatai naaúmpa'-aantemba maé'mae'a wéuwana

³⁴ Pítaa awánéna séna Íniyasiyo Ísu Káráísti asófankaifo íyáfasinke ení wandaaí fawasaaó súwana íyáfasinkwena kúwasa

³⁵ Ríndaa-naopaken-kwaasiye Séróni-naopaken-kwaasiye seyaafá'á awánésa Fasi'aénkómpá'á tiyáawe.

Pítaa Yópaa-naopa'lo kuráiin-aai.

³⁶ Yópaa-naopa'a moórá-ininkon-awi'a Tápítaa Kíríki-waasi-taaifinkemba mináwí'á Tókáasiye wésewe. Wemá Ísuni aampa'ó kún-inimba aasiyasí kawe-kísáú wémaena moparáwimbá ímbo makón-kwaasi túwa'nai úwaimba

³⁷ áí'a úwana puwúwasa wenáúma nombá pé'ankesa maimaésa afófumayaatanaan-daumpa'a móankaraawe.

³⁸ Yópaa-naopakemba Ríndaa-naopa'a ewaa'á pósá Yópaafaken-kwaasi Ísuni waási Pítaa Ríndaafa'o taméron-aai isésa kae'-wáásí ti'márówasarai Pítambar kosimámesarai sésa awaantanté kempátá tiyó sésa si'marááwakai túye suyaná

³⁹ Pítaa íyáfasinena mindáraise kúwasa áí'maes minínimbá puwúwasa matuwé méron-daumpa'a afófumayaatanaan-daumpa'a íyúwasa Pítambar keto'-ínintómbá tatúwaandu urésa ifl'a téa sésa Tókáasi ímba pukáinka'o farú-simakain-unankwatoiye sésa aráánámúwana

⁴⁰ awánéna séna máápa kárúwaaro súwasa kúmúwana Pítaa kífaena Fasi'aénkómpá'á inaí simásuwena méwae'mai minínimbá awánéna séna Tápítao íyáfasinao súwana aúramba éna Pítambar awánéna íyáfasinena mérowana

⁴¹ Pítaa koisáúwankená Ísuni aampa'ó kun-kwáásiyé keto'-íniné táántowasa aúmó arómba iawánésa

⁴² Yópaa-naopa'a kosimátíma'mesa kuwasá isésa sáwifa'-waasi Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkúmba uwaná

⁴³ Pítaa Yópaa-naopa'a sáwifa'-no'waamba waéna moóráwigon-awi'a Sáímoni wení naaúmpa'a mérowana minkwáásigó waan-ásisambo wení kísaumo maún-kwaasigoni naaúmpa'a méraiye.

10

Pítaa Kóníryasini naaúmpa'lo iyáiin-aai.

¹ Sísááríyaa-naopa'a moóráwigon-awi'a Kóníryasi ména Rómufakemba sáwifa'a 100 i-waasiya'o káráwiyyowi mérowasa miní-wáásí túwl'a Ítáári-i-waasiye sésa uwaná

² Kóníryasi Maníkón-aaisafena fasi'ámai ména wení akúnté'a Maníkón-ímáyáá éna áwí'a mósá maréna Yúndaa-waasimo ímbo moparáwimbó makón-kwaasi túwa'nai ena Maníkómpá'á inaí símaena iyúmba

³ moórá-kanaa fenómpink'a inaí wésuwana Maníkóní kísaú-waasigo wíyómpakewi aúranka'a paápé úwana kawel'-úmai awánówana séna Kóníryasiyo súwana

⁴ áá'a úwana aúramba afuwéna séna Fasi'aénkóo nórán-aaiya simásiminewa sénó súwana emó inaimó séndawiye waásimo túwa'nai óndawiye Maníkón-aúranka'a kawel'ó óndasafena Maníkó en-ímáyáá imbá pó

⁵ ení waási ti'márénasa Yópaa-naopa'a moóráwigon-awi'a Sáímoni Pítambar koaíyáaro.

⁶ Wení araámáó Sáímonini naaúmpa'a ména minkwáásigó waan-ási-kísaumo máín-kwaasigoni naaúmpa'a uwí-nónkóní áwáífa'-naumpakemba koaíyáaro

⁷ simásuwena áwiyokuwana Kóníryasi wení kísaumo máún-kwaasifinkemba kae'-wáásiyáiyé moórá-i-waasi Maníkón-ímáyáá mósá marówinte'a miyáumai-waasiyu táántowasa

⁸ tuwaná wiyómpakewimo simámakon-aai simátimena séna miyáumai Yópaa-naopakemba koaíyáaro séna ti'mákaiye.

⁹ Ti'marówasa aampa'á kówaesa wémesa Yópaa-naopa'a ewaa'ló kumbá wáawái Pítaa naan-afófora'a iména Maníkómpá'á inaí wésuwana

¹⁰ áái tótana tómbá nánae súwasa tómbá wéagauwana kaainkáámbá awánómba

¹¹ wiyómba tuwíkaal'-úwana mimpínkémbá óraa'-ampanta éyain-araiya'a ta'ótoresa túwówana kuménama marapá'á kumúwana awánómba

¹² minámpántáfímbá waí-waane póye iyaankafayaané numawé fí'o-fí'on-kwai-waane mérowana

¹³ aaigó aantemba séna Pítaa íyáfasinke tufú'mai agandaaó súwana

¹⁴ Pítaa séna Fasi'aénkoo ímbanifo kentáásí ámáámba Yúndaa-waasisa miyánttáá'á aambá fái'makaawata póta ínta wénaumne súwana

¹⁵ minááigó aantemba aneka'á séna Maníkó kawe-tántáá'émó siyáin-tantaatafe ímba aambá fái'makaawe siyó súwana

¹⁶ kaumbo-í'a kainkáámbá awánówana wiyómpa'a minámpántá iyáyiye.

¹⁷ Iyúwana Pítaa minkááinkáán-ááígóní áwáuma nórawa'yo súmba Kóníriyasimo ti'marón-kwaasi Sáimonini naambá taawánésa ontará'á tamésa

¹⁸ táantesa sésa Sámoni Pítaa maandáúmpárá mériyo suwaná

¹⁹ Pítaa minkááinkáán-ááígóní áwáuma saafá úwana Maníkóní ámútanko séna kaumbo-wáásí embá ayaafái úmaesa tefo

²⁰ íyáfasine kumuwo. Kemá ti'maráúnasa tefo ímba kae'-ímáyáán-uwo. Úwoi miwísé'a waaó súwana

²¹ Pítaa kuména minkwáásisáfena séna wésiyaaffaa-on-kwaasi úmpo nóintafera wésiyaaffao súwasa

²² kentáásí kawáágón-áwí'a Kóníriyasi si'maráísata empátá túne. Wemá kawel-wáásí Maníkón-ímáyáá éna áwí'a mósa máráísasa pósá Yúndaa-waasi seyaafá'a wentáfésa kawel-wáásíyé wésewe. Moóráwigo Maníkóní kísau-waasigo wiyómpakewi kusimámena séna ti'márénasa Pítambla Yópaa-naopakemba koaíyéwana empá'a téna aai tasína isaaó sisatá túne suwaná

²³ Pítaa tí'maena naaúmpa'a tinkowasa wáúmba aafáyáara'a Pítaa íyáfasinená miwísé'a kuráye.

Miwísé'a kúwasa Yópaa-naopakemba Isuni aampa'ó kun-kwáásí tuwímbai awíyo'maesá

²⁴ aampa'á kówaesa wémesa Sísááriyaa-naopa'o kumbá Kóníriyasi wenamááraawe wení waásiye táántowasa tatúwaandu urésa Pítambla amu'makówana

²⁵ Pítaa Kóníriyasiini naambó wéronka'a ontará'á kúwana Kóníriyasi aamoí éna óraakon-ye séna aísamaifimba kífauwana

²⁶ Pítaa séna emó óndanten-kwaasi úmpo íyáfasinääo séna íyáfasinakena

²⁷ aaí simáma'maena Kóníriyasiye'a naaúmpa'o iyúmba sáwifa'-waasi túwaandu urómbla ituwánénéa

²⁸ séna kentáásí ámáámba ísaraawe. Yúndaa-waasisa fí'onkaa-waasise ímba moórárata taankarotámaisa wémaumne. Miwítí naaúmpata ínta wégundarata Maníkó aráásimena seyaafá'-wáásí ímba sáwí-waasin-owe siyáisa'a awánaraunda póta ímba sáwí-waasiyemo sendá úwoi kawel-úmai ménaumne.

²⁹ Mindásafesa sáántaamba ímba a'áo súnda túmpo nóintafera sáántaraao Pítaa súwana

³⁰ Kóníryysi séna éiyain-do'waamba waé'a káfekaamba fénáímpinka'a kesí naaúmpa'a inaí súnana minuwóiyáámbá moóráwigo sámo kain-únánkwátói uréna súranka'a kumbéna

³¹ séna Kóníryysiyo emó inaimó sémo waási túwa'nai ema Maníkón-aúranka'a kawel'ó óndasafena Maníkó en-ímáyáá imbá pó

³² ti'márénasa Yópaa-naopa'a moóráwigon-awi'a Sáímoni Pítaamba koáiyáaro. Araámáó Sáímonini naaúmpa'a mériaye. Waan-ási-kisaumo máín-kwaasigoni naaúmpakemba uwí-nónkóní áwáifa'-naumpakemba koáiyáaro súwa'a

³³ minuwóiyáán-úmai ti'maráúnasa embá koáiyáawa kawel'-úmai téne. Kesáá Maníkón-aúranka'a túwaandu éta Fasi'aénkó simámakain-aai simásiminkwae séta amu'makáunasa téne Kóníryysi siyáye.

Pítaamo simátímakain-aai.

³⁴ Kóníryysi súwana Pítaa séna káfí'e wéisaumne. Érai'a Maníkó ímba Yúndaa-waasi aantemba wégarawifo

³⁵ seyaafá'-áémpákén-kwáásí Maníkón-aúranka'a arupíse úmai kawel'-úmai méraawi Maníkó miwí aamoí wéuwartinkaiye.

³⁶ Maníkó Ísu Káráisitimba ai'marówana Ísareri-waasisafena ásé-aai simátímakaimba é'a ísaraawe. Ísu Káráisiti seyaafá'-wáásítí Fasi'aénkón-ive. Minásé-ááísáfesa érai'emo siyawi tirumbá kawel'-úmai wempá'ó mériyamba

³⁷ kemá ísaraawe. Yóni simátimena séna kentí sáwi-imaya tuwé'a Maníkómpá'á té'a nombá maénáawe siyáimba Ísun-aai aifa'á Káríri-aempakemba tiyéna Yúndiyaa-marafa'a wété uráye.

³⁸ Ísu Násaretifikewin-aai ísaraawe. Maníkó wení Ufaen-ámútámbá Ísumba ámakowana wempímbá óraa'a uwánkowana Maníkó fasi'aémbá aména wesé'a mérontafena naaó'-nao'a kawé-kísáú wété éna waántawankomo ta'ótoron-kwaasi kawel'á uwátinkáfa'a kuráye.

³⁹ Yúndiyaa-marafa'a Yérúsaremu-naopa'a kísau maiyáimba awánaraumne. Wembá aaraa-táiyá'á aiyayaampimba tufúsúmarowana puwéna

⁴⁰ kaumbo-kánáá maisuwówana Maníkó Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankowana paápé únta kesúrandesa awáraumpo

⁴¹ ímba seyaafá'-wáásí awánaraawe. Maníkó simátíméromo siyáinta Ísunta awánéta pukómpinkembo íyáfasinonka'a tóné noné weséta naráumne.

⁴² Ísu óraaka'a simásimena séna Maníkó imáyáa siména pukén-kwaasiye túmó arén-kwaasiye aaifimbá maitinkáinone siyé simátíméro Ísu siyáye.

⁴³ Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi Ísun-aai simátimesa sésa wenááisafesa timankúnkúmbo íyawí Ísuni fasi'aénká'á Maníkó miwítí sáwi-imaya maitiyuwáíníye naaófá'á siyáawe Pítaa siyáye.

⁴⁴ Pítaa minááí simátimuwaná wéison-kwaasifimba Maníkóní Ufaen-ámútánkó miséyááfápímbá kumbéna

⁴⁵⁻⁴⁶ Maníkóní Ufaen-ámútántkó kumuwasa fí'o-fí'on-aaifinkemba Maníkón-áwí'a mósa márówasa Yúndaa-waasi Ísuni aampa'ó kun-kwáásí Pítaa-iyaise'a Yópaafakembo tuwáiyé táátafesa ésa sésa Maníkó fí'onkaa-waasiwara'a wení ámútamba úwoi wétimiye sésa táátafesa uwaná Pítaa séna

⁴⁷ Maníkó wení Ufaen-ámútántáámó símakaintenta miwíwárá'á wétimimba póta nombó maiyamba ímba aambá faiyónaumpo úwoi nombá maénááfo

⁴⁸ maitinkáaro súwasa Ísu Káráisitintafesa ísámai nombá maitinkówasa Pítaantafesa sésa tuwímbai-no'waamba keséta waínone suwaná miyá uráye.

11

Yérúsaremu'a Pítaamo simátimakain-aai.

¹ Fí'onkaa-waasi Ísun-aai isésa ta'ótokaawemo sumbá aantá-waasiye Ísuní aampa'ó kuwái Yúndiyaa-marafaken-kwaasiye mináái isésa mérowana

² Pítaa Yérúsaremu-naopa'a kúwasa tuwímbai-waasi aaisambá aéesa Yúndaa-waasi túma kárámai araénáémbo wéontemba fí'onkaa-waasiwara'a miyá orómó siyón-kwaasi Pítamaa aaisambá aéesa

³ sésa emá fí'onkaa-waasiti naaúmpa'a iwaé ímbo túmo kárámai araénáémbo úmakaan-kwaasiti naaúmpakemba tóbá imandaráane suwaná

⁴ Pítaa seyaafá-tántáá'ló uráimba simátimena

⁵ séna Yópaa-naopa'a mé'a Maníkómpá'a inaimó séwándara'a kaalinkáámbá awánáawánana wíyómpakemba óraa'-ampanta éiyain-araiya'a ta'ótoresa túwówana kuména méraqawandara'a kumúwa'a

⁶ mimpimbá afuwé'a awánáawánanda póye waí-waane iyaankafayaané numawé mérowa'a awánáawánana

⁷ aaigó aantemba séna Pítao íyáfasinke tufú'mai agandaaó súwa'a isé'a

⁸ sé'a Fasi'aénkoo ímbanifo kentáásí ámáámba miyán-tántáá'á aambá fái'makaawata pótá ímba wénauumne séwánana

⁹ minááígó aantemba aneka'a séna Maníkó kawe-tántáá'é siyáin-tantaatafe ímba aambá fái'makaawe siyó súwa'a

¹⁰ kaumbo-í'a kaalinkáámbá awánáawánana wíyómpa'a minámpántá iyáie.

¹¹ Minuwóiyáámbá Sísááriýaaafakemba kaumbo-wáásí kentáá'a ti'marówi tumbá

¹² Maníkóní ámútanko simásimena séna ímba kae'-ímáyáá indá miwísé'a waaó súwa'a kówánana Yópaafakemba maankwáásí afa'móráe-waasi Ísun-aaimo ísááwi suwíyórówata Sísááriýaa-naopata Kónírýasini naaúmpata kówánana

¹³ simásimena séna Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi kesí naaúmpa'a kumbérais'a awánáúnana séna ti'márénana Yópaa-naopakemba moóráwigon-awi'a Sáímoni Pítamaa koaíyéwana

¹⁴ téna aaí tawésimatimina'a ewará ení akunkwárá'a seyaafá'a wéisewana Maníkó sáwi'o úmaimo méraampinkemba kawe'-ámpá'a métinkainiye wíyómpakewi siyáie Kónírýasi súwa'a

¹⁵ aaí wésewanana Maníkóní Ufaen-ámútánkó aifa'ó kentááfímbó kunkáintemba miwífimbá miyá úwa'a

¹⁶ awáné'a moórá-aaí sááka'a makáumne. Ááéma Fasi'aénkó séna Yóni nombó maitínkaraaimbanifo Maníkóní Ufaen-ámútánkó kuména kempimbá óraa'a uwátinkainiye Fasi'aénkó siyáin-aaí sááka'a makáumne.

¹⁷ Énifo kesáá Fasi'aénkó Ísu Káráísitin-aaisafeta simankúnkúnta ówánanasa Maníkó wení ámútambo símakaintenta fí'onkaa-waasi miwí miyá owa'a awánaraumpo kemá Ísuní kísau-waasi pó'a nombó máúmba ímba aambá faiyówánasa úwoi nombá maiyáawe Pítaa súwasa

¹⁸ mináái isésa aaisambó áúmba ifátuwesa Maníkón-áwí'a mósá marésa sésa Maníkó miyá éna ímba Yúndaa-waasi aantemba aaisá wésimasimifo fí'onkaa-waasiwara'a wésimatimisasawara'a miwítí sáwi-imayaa tínaaemba uwámesa Maníkómpá'a téa aúí'a úmai maé'mae'a ónáawe siyáawe.

Ántíokufakemba Ísuní waási-taai.

¹⁹ Ááéma Sítífenimba tufúwana puwúwasa fí'on-kwaasi Ísuní aampa'ó kun-kwáásí sáwi'a uwátinkówasa wété uráamba tuwímbai Fínísiyaa-marafa'a kuwasá tuwímbai Sáíparasi-marafa'a kuwasá tuwímbai Ántíoku-naopa'a kuwasá miwí minkáúmbó-márafá'ó méron-kwaasi Yúndaa-waasi aantemba Ísun-aai kosimátimesa

²⁰ miwífínkémbá tuwímbai Sáíparasi-marafakewi tuwímbai Sáíríni-marafakewi miwí Ántíoku-naopa'o koméronka'a Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiyewara'a Fasi'aénkó Ísuní ásé-aai kosimátimuwana

²¹ Fasi'aénkóní fasi'aémbá miwísé'a wérowasa sáwfíl-waasi Fasi'aénkón-aaísafesa timankúnkúmba ésa wempá'á tiyáawe.

²² Ántíokufaken-kwaasi Fasi'aénkón-aaísafesa timankúnkúmba ésa wempá'ó tiyáan-aai suwasá Fasi'aénkóní waási Yérúsaremufa'o méron-kwaasi minááí isésa Páánápáasimba ai'márówana Ántíoku-naopa'a wémena

²³ koména Maníkó kawel'ó uwátínkaromba tuwánéna aamoí éna óraaka simátimena séna kentirumbá fasi'ámai Fasi'aénkóntafé'l' méraqro séna

²⁴ Páánápáasi kawel'-wáásí úwana Maníkóní Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwánkowana Fasi'aénkómpá'á amankúnkúmba fasi'ámai éna aaí simátíma'maena iyúwasa sáwfíl-waasi isésa Fasi'aénkómpá'á tiyáawe.

²⁵ Uwaná Páánápáasi Sóromba ayaafái úmaena Táásási-naopa'o kúmba

²⁶ koawánéna koái'maena Ántíokufa'a tésarai moórá-aatai tamaisuwésarai Fasi'aénkóní waásise'a méšarai sáwfíl-waasi tatúwaandu untembá Ísun-aai simátíma'maesarai iyúyasa Ísuní aampa'ó kuwáisáfesa sésa Káráisitini waásiye suwaná aifa'á Ántíokufa'a minááí paápé uráiyé.

²⁷ Minááí paápé úwana minkánáá tuwímbai Maníkón-aaímo simátímakowi Yérúsaremufa'a tuwésa wémesa Ántíokufa'a kuwaná

²⁸ miwífínkémbá moóráwigon-awil'a Ákápáasi íyáfasinena Maníkóní ámútanko wesé'a mérowana séna óraa'-aawai seyaafá'-áémpá'á táíníye siyónka'a póna ánaaembá Rómukamaniti kawáágón-áwí'a Kíróndiyasi méronka'a mináawáí paápé uráiyé. Ákápáasi minááí súwasa

²⁹ isésa Ísuní aampa'ó kuwáí moórá-mora sésa óntamba túwaandu úmai Ísun-aaímo isááwi Yúndiyaa-marafa'o méraqro-kwaasi timénae sésa

³⁰ miyá ésa minóntámbá Páánápáasinte Sóronte tímúwasarai maimaésarai wémesarai Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasi mátímakaaye.

12

Aneka'á sáwfíl-o uwátínkaraan-aai.

¹ Minkánáá Érotin-anáwainko araámáó Éroti Yúndaa-waasiti kawáágó ména Ísuní aampa'ó kuwáí tuwímbai sáwfíl-o uwátinkena

² moóráwigomba ai'marówana Yóni awaaón-áwí'a Yémísimba kota'ótokena anuwarambá kambísásuwowana puwúwasa

³ Yúndaa-waasi aamoí uwaná Éroti awánéna aamoí uwásinkaiwae séna moóráwigomba ai'marówana Pítambla kota'ótokaiye. Yúndaa-waasi ímbo intóráintantaa'wara-pereti agáún-kanaa Pítambla kota'ótomaena

⁴ ándáfa'a máánkowasa siyáánkain-úmai afa'móráe-i-waasi wenká'á káráwiyowasa éiyain-eiyain-kwaasi kóyááka-tayaaka úmai káráwiywasa Éroti séna Maníkó Yúndaa-waasi týótaimo í-tánón-kánáá tai'áína'a Pítambla áí'mae'a Yúndaa-waasi túranka'a aaifimbá maenké'a tufuwónaumnemo súmba

⁵ Pítaa ándáfa'a mérowasa Fasi'aénkóní waási Fasi'aénkómpá'á inaí símai Pítambla áwá'nai uráawe.

Pítambla ándáfakembo faú'lánkarain-aai.

6 Inaí sésa Pítaaantafesa ísámai áísai uwaná aafáyáaraamba Éroti Yúndaa-waasi túranka'a Pítaaamba aaifimbá maiyankánaumne súwana káfé'-no'waankaamba Pítaaamba aiyayaanka'a kárá'umakesa kae'-í-wáásí séfasefa'a méroyana Pítaa aúnkwaigúwasarai kae'-í-wáásí ontará'á káráwiyoyana

7 minuwóiyáámbá Fasi'aénkóní kísau-waasigo wíyómpakewi kumúwana ándá-naumpa'a sán-kówana Pítaaan-ayóiyá'á tufuwéna aúsúwana íyáfasinowana séna úwoiya íyáfasinaao súwana Pítaa ayáámpinken-anda weyááríka'a faú'wena marapá'a kumúwana

8 wíyómpakewi séna ení á'wáánkau uré enaísamai ánáamba maimái uwó súwana miyá úwana ení paákákén-únánkwátói kuférénakai kesékai koyó súwana

9 Pítaa ándá-naumpakemba wenánaaemba kuména ímba waásin-iye-imayaa uráifo kaaimbá awánáúmne-imayaa éna

10 i-wáásimó méron-ontara'a kúwáákesarai minkákémbá moórá-ontara'a i-wáásimó méron-ontara'a kúwáákesarai minkákémbá ándáfakembo naaópa'o kónae owasamó titinkáán-ontara'a fasi'aén-óntará'á kúmúyana weyááríka'a tigúwasarai kuwákárúwesarai aampa'á kuyaná minuwóiyáámbá wíyómpakewi Pítaaamba auwéna áwiyokuwana

11 Pítaa imayáá éna séna ímba kaaimbá awánáúmpo érai'a Fasi'aénkó wení kísau-waasigomba ai'maráísana kuména Éroti sínkamine isaná ayáámpinkemba kuntafísuwaisa'a túne. Yúndaa-waasiwara'a sínkamonaesamo ombá kuntafísuwaisa'a túne Pítaa siyáye.

12 Pítaa minímáyáá uwásuwená Máríyaani naambó wéropa'a wéna Yóni-Máákaani anówani naambó wéropa'a kúwasa sáwifa'-waasi mindáúmpá'á túwaandu ésa Pítaaantafesa ísámai Fasi'aénkómpá'á inaí wésuwana

13 mindánkóní ontamá paupau súwana moórá-arasi mindáúmpá'ó kísaumo maún-arasigon-awí'a Róta ontará'á kuména

14 séna nááwa'ono súwana Pítaa séna kemá úne súwana Pítaaan-amóísáúmba iséna kunaamoí éna ímbo ontamó tiyankómaba awaantanténa sáwifa'-waasi isimátimena séna Pítaa ontará'á mériaye súwasa

15 miwí sésa emá uwóí'a éma karó'a séne suwaná minárásígó aneka'á séna érai'a Pítaa ontará'á mériaye súwasa miwí sésa Pítaaan-amankon-iye

16 suwaná Pítaa ontamá óraaka'a paupau súwasa isésa ontá kuntiyésa awánomba wemá Pítaa úwasa táátafesa uwaná

17 káikarewa'a simátméno simásuwená séna Fasi'aénkó ándáfakemba kembá sí'maena aampa'á másiyuwaifo Yémísine Ísun-aaimo ísáán-kwaasiye kosimátméro Pítaa simátimena tiyuwéna fí'on-daopa'a kuráye.

18 Kúwasa aafáyáara'a i-wáásí Pítaaambo káráwiyowi awánomba ímba mérowasa kantúmba marésa Pítaa nááfara kóuraiyo suwaná

19 Éroti iséna Pítaaamba ayaafái oró súwasa ayaafái uwááesa ifátuwowana Éroti miní-wáásí aaifimbá maitinkéna séna tímakomo séna tuwímbai ti'marówasa tímakomuwasá púwúwana Éroti miyá uwásuwená Yúndiyaa-marafa'a tuwéna kumémena Sísááríyaa-naopa'a kumbéraiye.

Érotimo pukáin-aaí.

20 Éroti Sáíndóni-naopaken-kwaasiye Táyaa-naopaken-kwaasiye áfááraumai aaisambá tiyúwasa minkáé'-náópaken-kwaasi tatúwaandu ésa sésa Érotimo káráwiyai-marafakemba kentáásí tómbá wémaumne sésa mináái símai kawe'á ónae sésa Érotimpá'o tumbá wení naaka'ó káráwiyowin-awí'a Párásitasimba másimamuwana isówasa minááisámbá másimai tukáawe.

²¹ Minkákembá Éroti óraa-kanaa úwana wenká'ó káráwiywini unáánkwátói úmaena káráwiywí maé'mae'o úpa'a iména ayáátáá'-aaí wésuwasa

²² Érotimba símai arumbá torésa sésa ímba waásigo sifó maníkó siyé óraaka suwaná

²³ Éroti minááísáféna ímba Fasi'aénkó úmpo úwoi-waasi úne séna aúpál'á tuwówana maníkóní kísaú-waasigo wíyómpakewi tufuwana ufónkwanko arumbá unkutuwana pukáiyé.

²⁴ Puwúwasq Fasi'aénkóní waási Maníkón-aaí kosimátin-tasimatin-uwasá isésa érai'e sésa Fasi'aénkómpá'á tiyáawe.

²⁵ Ántíokufaken-kwaqsi Yérúsaremufaken-kwaasisafesa óntamba timénaumne siyómba pósarai Páánápáasiye Sóroe wétimuyana minkísáú tai'ówasarai ifó'-wáásígón-áwí'a Yóni-Máákaamba áí'maesarai Yérúsaremufa'a tuwésarai wémesarai Ántíokufa'a kurááye.

13

Maníkó Páánápáasinte Sóronte kísáumo tímakain-aai.

¹ Ántíoku-naopa'a Fasi'aénkóní waásifinkemba Maníkón-aai wésimatimen-kwaasiye uwáítái'o un-kwáásiyé mésa moóráwigon-awi'a Páánápáasi úwana moóráwigó fután-kwáásígón-áwi'a Símiyoní úwana moóráwigó Sáíríni-marafaken-kwaasigon-awi'a Rúsiyasi úwana moóráwigon-awi'a Mánéyení wemá Éroti kawáágóní naaúmpa'o maé'íwai úwana moóráwigó Sóro úwana úmai mésa

² moórá-kanaa Fasi'aénkóní waási Maníkón-ímáyáá mósá marésa tómbá ím̄ba nésa inaí aantembo sunká'á Maníkóní Ufaen-ámútánkó simátimena séna Páánápásinte Sóronte kesí kísaura'a íyáfasantinkaraumpo mindárai tiyúwáaro súwsa

³ tóbá ímbo nombá inái aantemba sésa Maníkóní kísaurai máiwae sésa tine'á tiyáántamba ta'ótoresa ti'márówasarai kuráaye.

Sáiparasi-marafa'o kosimátímakaayan-aai.

⁴ Maníkóní Ufaen-ámútánkó Páánápáasinte Sóronte ti'marówasarai Yóni-Máákaamba áí'maesarai Ántíoku-naopa'a tuwésarai Sérúsiyaa-naopa'a kumésarai uwí-nónkóní afufumpim-báráfá'á áwí'a Sáíparasi-marafa'a kónae sésarai nompín-táómba ta'ótiresarai íyátesarai wémesarai

⁵ Sáíparasi-marafa'a Sárámisi-naopa'a mindómpín-táómpinkemba kumésarai Yúndaa-waasiti ámaán-daumpimpa'a Maníkón-aa simátíma'maesarai kuyaná Yóni-Mááka túwa'nai úmæna kúwasarai

⁶ kawé'-áái simátíma'mesa marapá'a wémesa Péfosi-naopa'a kuwaná moóráwigo mindáópa'a Yúndaa-waasigo ména wenawí'a Páayísási Kíríki-taafinken-awi'a Érimasi aitambá éna fintómó ún-kwaasi póna karo'á séna Maníkón-aai simátimundawi úne súwana

⁷ moóráwigo kámáni-kawaagon-awi'a Sésiasi-Porasi ména kawel'-ímáyáwárá'-wáásí póna Maníkón-aaí isánae séna Páánápáasinte Sóronte táántowana Érímasi aitambá éna fintómó ún-kwaasigo kámáni-kawaagoe aasiyaasí maé'mae'o úwai mérowana kámáni-kawaago Páánápáasinte Sóronte táántowasarai tuyaná Érímasiwara'a téna

⁸ mindárai-taai tasímai taráísuwena kámáni-kawaago Ísun-aaisafena amankúnkúmba ifó séna mindárai-taai tasímai taráísuwowana

⁹ Sóro moórá-awi'a Póro Maníkóní Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwánkowana Póro fintómó ún-kwaasigomba káá'a afuwéna

¹⁰ séna waántawankon-áráá'a po kawel'-ánkóní namuro-wáásí éma seyaafá-sáwí-ímáyáágó empímbá óraa'a uwánkáímba po Fasi'aénkóní kawel'-ámbá sáwí'o úmae iyóndasafena

11 káfé'a Fasi'aénkó ení méyámbá amína aúramba kaff'wína tuwímbai-kanaa sámo káinda ímba awánáínnone Póro súwana minuwóiyáambá Érímasin-aúrampa'a kumeu'á uwágúwana siyáán-to'maesamo níyane séna waási tiyaafái úmae wénuwana

12 kámáni-kawaago Fasi'aénkón-aai iséna áátafena éna Fasi'aénkómó úmba awánéna séna Fasi'aénkón-aai érai'-aain-iye séna amankúnkúmba uráiyé.

Písíndiyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'o kurááyan-aai.

13 Póro wesé'o wénuwaise Péfosi-naopa'a tuwésa nompín-táómba ta'ótoresa íyátesa wémesa Pámpíriyaa-marafa'a Pékaa-naopa'a mindómpín-táómpinkemba kúmúwana Yóni-Mááka tiywéna Yérúsaremuwa'a kóúwasarai

14 mindárai marapá'a wémesarai Písíndiyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'a wésarai Yúndaa-waasi ámáán-aaimo ísón-kanaara'a Yúndaa-amaan-daumpa'a mara'a iméroyasa

15 aúfáifinkemba Maníkóní ámáámba Mósese agaimakómبا simátimesa Maníkón-aaimo simátímakowi agaimakón-aai simátímúwasa Yúndaa-amaan-kawaa-waasi moóráwigomba ai'márówana mindáraifa'a téna séna kentáásí waásiyaiyo aaimó wérainakaimo ékai kentáásí imáyáa símai asésinkaakaiyo súwana

16 Póro íyáfasinena séna ísáaro. Kesí Ísareri-waasiye fí'onkaa-waasi Maníkón-imáyáámó mósa márááwiye ísáaro.

17 Naaófa'a Ísareri-waasiti Maníkó kentáá síwá'násafena séna kesí waásin-owe súwasa fí'on-kwaasiti marafá'a Ísípi-marafa'a mésa sáwífa'-waasi agáúwana Maníkó wení óraa-fasi'aembä wérontafena Ísípifakemba tí'maena

18 máásai-marafa'a mátinkowasa sáwífa'-aatai 40 aatai wénesa aasiyaasí Maníkóntáfesa sáwí-imayaa umbánifo Maníkó miwíyá'a káráwiyyena ímba tiywówasa

19 Kéngani-marafa'a afakaeté-marafaken-kwássi moórá-mora úmai mérowána Maníkó tínkambaena wéiyuwasa tuwímbai putásowana miwití maramá maímaéna wení waási Ísareri-waasi mátimuwasa

20 mimbáráfá'a

mésa sáwífa'-aatai 450 aatai maiyáawe.

450 aatai máuwana Maníkó moórá-mora-waasi kawáá-kísáúrá'a íyáfasintinkafa'a kúwana Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Sámúwéri íyámauwasa miyán-káwáá-wáásí taí'ásowasa

21 Ísareri-waasi Maníkó ímba kentáárá'a káráwiyyinkwae sésa kentááfínkémbá moóráwigomo éna kentáárá'a káráwiniye suwaná Maníkó séna Pénisaminin-andafakewi Kísin-ááninkon-awi'a Sóro káráwiyyi-kisau máíníye súwana minkísáú wémaena 40 aatai maisuwówana

22 Maníkó minkísáú Sórompakemba Yésin-ááninkon-awi'a Téfítimba amúwana maúwana séna Téfítí kemó súndantemba wéifo aamoí uwánkaumne Maníkó siyáiyé.

23 Naaófa'a Maníkó séna Téfítin-andafakembo ánaaembo íyáfasinankaandawi wemó éna Ísareri-waasi sáwí'o úmaimo mérempinkemba kawé'-ámpá'a métinkainiye siyáimba Ísuntafena minéráí'-ááí siyáiyé.

24 Ísu ímba seyaafá'-wáásí túranka'o paápé urónka'a Yóni nombó maitinkówi seyaafá'-Ísárérí-wáásísáféna simátimena séna kentí sáwí-imayaa tínaaembo uwáme'o Maníkómpá'o tíya'o é'a nombá maitinkánaumne súwana miyá uwaná nombá maitinkéna

25 wení kísau ampáánká'a tai'áíne úwana simátimena séna kentí imáyáagomo kentafé'o nááwa'iyyomo sembá wéamu'maraawi ímba kemá úmpo kesínaaembo tíndawi wemá óraako kembá íyáákaraifo wemó aaimó síndara'o kemó sendá sáwí'an-iye Yóni siyáiyé

Póro siyáye.

²⁶ Póro simátimena séna kesí waási Émbararamun-andafaken-kwaasiye fí'onkaa-waasi Maníkón-ímáyáá mósá máráawiye ísáaro. Sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'ó métinkáímba kentáásáfena Maníkó siyáye.

²⁷ Yérúsaremufaken-kwaasiye miwítí kawáá-wáásiyé sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'á métinkainiyemo siyáin-aai Ísuntafesamo siyáamba ímba imáyáá uráawe. Aasiyaasi-kánáá ámáán-aaímo ísón-kanaa Maníkón-aaímo simátimakowi agaimakón-aai aúfáífinkemba toráumai suwasá isésa Ísuntafesamo siyáamba ímba imáyáá uráafo tufuwana pukáifo mináufáífinkén-áái paápé uráye.

²⁸ Tufuwíyan-ambo saafá umbá ímba sáwí'a uróntafesa Páíratintafesa úwoi sésa tufuwínone siyáawe.

²⁹ Maníkón-aaí aúfáífimba Ísun-aaí agaimakómبا seyaafá'á miyá uwasá aaraatáiyákembá maimái óntan-aifimba máutamakowana

³⁰ Maníkó pukómpinkemba íyáfasinankowana

³¹ ayáátááka'a moórá-mora-kanaa wení waási túranka'a paápé uráye. Ímbo tufukónka'a Kárírifakemba Yérúsaremufa'a wesé'o kuráawi pukómpinkemba íyáfasinenamo moórá-mora-kanaamo paápé urómba minkwáásí awánésa sésa awánáündasaawe isáúndasaawe Ísareri-waasi kosimátima'maeta kónae sésa kuráamba minkísáú paaí wémaewe.

³²⁻³³ Páánápáasiyekai minásé-áái simátíméyanekai túye. Maníkó kentáá síwá'násafena miyá ónaumnemo siyáimba kesáámó méraunda-kanaafinta miyá éna Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankaraiye. Minááí imó agaimakón-aufaifimba kaepímbá agaimaréna séna
emá kesáánimba óna'a
kesí kísaura'a ánkaraumne
agaimaréna siyáye.

³⁴ Maníkó wembá pukómpinkemba íyáfasinankaraimba póna ímba aneka'á puwínana áúma kawáá'líndasafena Maníkó séna
Téfítintafe sé'a érai'a kawel'a uwánkanaumne siyáundantemba embá kawel'a uwánkanaumne
Maníkó siyáye.

³⁵ Moóráfa'a imó agaimakón-aufaifimba agaimaréna séna
Maníkó wení kawe-kísáú-wáásígóbá
ímba auwáínana áúma kawáá'línye
agaimaréna siyáye.

³⁶ Minááí ímba Téfítintafena siyáifo Téfíti Maníkóní kísau wémaena puwúwasa maímaésa aíwá'námo utámkompimba máutamarowana áúma kawáá'uraifo

³⁷ Maníkó Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankarowimba wenáúma ímba kawáá'uraiye Póro siyáye.

³⁸ Póro simátimena séna kesí waásisono.

Ísámai kawe'án-oro. Ísu pukómpinkemba íyáfasinankaraiwaintafena waásiti aoisaambá maitiyuwáíníye Maníkó siyáye. Mináímó simátimunda ísámai kawe'án-oro.

³⁹ Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo arááiwáéwimo ombá minámáánkó kentí aoisaambá ímba maitiyuwáínana arupíse úmai méraawin-owe Maníkó ímba sínifo Ísumo éna wenááisafesa timankúnkúmbo íyawiti aoisaambá maitiyuwáínana miwísáfena arupíse úmai méraawin-owe Maníkó síníye.

⁴⁰ Miyáumai Maníkón-aaímo simátimakowi siyáan-aaigo kempá'á tifó sé'a káráwimai kawel'án-oro.

41 Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi agaimarésa sésa érai'-aaisafe'a símai sáwí'o on-kwáásí ísáaro. Kembiwímó méraiyan-kanaa kísau máénda minkísáúmó awáné'o ímbo kempá'ó té'o é'a úwoi puwónáawe. Minkísáúsafésamo simátimiyá'a minááisafésa ímba timankúnkúmba ónááwe sésa agaimarésa siyáawe. Minááí kempá'á tifó sé'a káráwimai kawe'án-oro Póro siyáiye.

42 Minááí simátimena Póroe Páánápáasiye ámáán-daumpakemba máápa'a kumónae uyasá waási sésa aneka'á ámáán-aaimo ísáán-kanaa tínakai minááí másiyata ísáano

43 simásuwesa máápa'a kúmúwasa sáwifa'-waasi Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasi Yúndaa-amaan-ampa'o kuwáiyé Póronte Páánápáasinte tirááíwa'maesä kuwasarai sésarai Maníkó úwoi kawe'á uwátinkainifo fasi'ámai wení aampa'á koró siyáaye.

44 Suyaná Yúndaa-waasi ámáán-aaimo ísón-kanaa túwasa mindáópaken-kwaasi seyaafá'á Fasi'aénkón-aai isánae sésa Yúndaa-amaan-daumpa'a imérowasa

45 Yúndaa-waasi tuwánésa tirunkó sáwí'a úwasa minááí arááíwáéfo sésa Póronte Páánápáasinte karaánáá'a tinkésa karo'-ááí séye sésa símai taráísúwasarai

46 miwí táároi ímbo inkáísúyamba óraaka sésarai aifa'á érai'a Maníkón-aai simátimuyamba minááí tínaaemba uwáme'a ímba sínkáíye sembá pó'a aúí'o úmaimo maé'mae'o ondá uwófí'a ónaumne-imayaa ombá pókai tauwerékai fí'onkaa-waasi Maníkón-aai kosimátimeyauye.

47 Ááémo Fasi'aénkó simásimenasa séna emá fí'onkaa-waasi sáma kátinke kesáái simátímínasa kesí aambá awánáíya'a seyaafá'-máráfákén-kwáásí sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawe'-ámpá'á métinkangumne

Maníkó minááí simásímakaimba pókai fí'onkaa-waasi wenáái kosimátimeyauye Póro siyáiye.

48 Póro súwasa fí'onkaa-waasi isésa Fasi'aénkón-aaisafesa aamoí ésa tirunkó kawe'á úwana Maníkó séna kesí waási é'a aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe súwasa miwí Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkúmba uráawe.

49 Fasi'aénkómpá'á timankúnkúmba ésa mimbárífá'á Fasi'aénkón-aai kosimátin-tasimatin-uwasá sáwifa'-waasi ísówasa

50 Yúndaa-waasi Póronte Páánápáasinte tirumbá sáwí'a uwátinkesa aare túwí'o wéron-inimba Yúndaa-amaan-aaimo fasi'ámaimo méron-inine mindáópaken-oraa'-waasiye tirumbá tórówasa Póronte Páánápáasinte sáwí'a uwátinkesa aaisambá tiyésa miwítí marafákémbá ti'mátuwowasarai

51 Maníkó minkwáásí ímba aamoí uwátinkainiye-aiyowai'a ésarai tísamaifakembarama uwá'maresarai Ántíoku-naopa'a tuwésarai Áikóníyamu-naopa'a kuyasá

52 Ántíoku-naopa'a Ísuní aampa'ó kun-kwáásí mérowana Maníkóní Ufaen-ámútánkó miwífimbá oraa'a uwátinkowana tirunkó kawe'á uráiyé.

14

Póroe Páánápáasiye Áikóníyamu-naopa'o kurááyan-aai.

1 Póroe Páánápáasiye Áikóníyamu-naopa'a wésarai ááémo urááyantemba Yúndaa-amaan-daumpa'a imésarai ásé-aai óraaka simátímúyasa isésa sáwifa'-waasi Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwasá

² tuwímbai-Yundaa-waasi Ísun-aaisafesa tíngaeomba uwámesa ímbo timankúnkúmbo uwái Póronte Páánápáasinte sáwi-aaí simátinkówasa fí'onkaa-waasi isésa mindáraiye Ísun-aaimo ísówiye tirumbá sáwi'a uwátinkówasa

³ mindárai ayáátááka'a mindáópa'a mésarai miwí táároi ímbo inkáísúyamba Fasi'aénkón-aaí óraaka simátímuyana Fasi'aénkó waási úwoi kawe'ó uwátinkáimba awánáíwae séna mindárai wení fasi'aémbá timúwasarai ímbo awánaron-kisau kawekísáú máúyasa

⁴ mindáópakewi kaeká tuwínkaa'-ésa tuwímbai Yúndaa-waasi-taaisafesa érai'e suwasá tuwímbai aantá-waasi-taaisafesa érai'e siyáawe.

⁵ Suwasá fí'onkaa-waasiye Yúndaa-waasiye miwítí óraa'-waasiye túwaandu ésa tínkamonae-aaí sésa óntantamba Póronte Páánápáasinte tínkamonae suwasarái

⁶ minááí isésarai kawe'ó iyapa'e sésarai Ríkíóniyaa-marafa'a wésarai Rísítara-naopa'e Tépi-naopa'e fí'o-fí'on-daopa'e

⁷ ásé-aaí simátíma'maesarai kurááye.

Rísítarafa'e Tépifa'emo kurááyan-aaí.

⁸ Moóráwigo Rísítara-naopa'a anówan-arumpinkemba aísamai sáwi'o uwáguruomba ma'ánkarowana ímbo aíntómba ááémo maúnka'a ména

⁹ Poro wésimatimun-aaí iséna érai'-aaí wésimba póna kawe'á uwásinkainiye-imayaá úwana Poro minímáyáámó úmbo awánéna aráá'a afuwéna

¹⁰ óraaka séna koku'á iyáfasinääo súwana iyáfasinkwena aamoí éna weyááríka'a marapá'ó kúmба

¹¹ sáwfíla'-waasi Póromo úmbo awánésa miwí tááifinkemba Ríkíóniyaa-taaifinkemba sésa kentáásí maníkóráí waásuyaan-úmai marapá'á kentááfimbá kumbéraaye sésa

¹² miwítí maníkón-áwí'a mindárai simátinkesa sésa Páánápáasintafesa Súsiye sésa Pórontafesa aaisé'o simátímíwaiye sésa Émisiye siyáawe.

¹³ Marukón-awáífá'á minkáró'-máníkón-áwí'a Súsi wení ámáán-dambá wérowana minkáró'-máníkóntáfena ísámai póí'o uwándon-kwaasigo purumakamá wémaena mowáán-aramba wétarare úmaena mindáókoní kusai-óntárá'á mó marówasa sáwfíla'-waasi miwítí maníkóntáfesamo póí'o uwándaantemba miyáumai Ísuni aantá-waasiyaiya'a póí'a uwándánaemo

¹⁴ sun-ááí isésarai sáwi'an-iye sésarai kentí unáánkwátói tafétuwesarai tuwaantantésarai sáwfíla'-waasifimba komésarai óraaka sésarai

¹⁵ kenkái nóra ónaera wéoo. Keráí kemó ontén-kwáásí úye. Ásé-aaí tasimátimuyamba miyán-káró'ó ombá tuwé'a érai'-Manikompa'a teró. Érai'-Maniko wíyóne marawé uwí-nóné mimpímbó wérain-tantaa'e úmarena fasi'aénkwáráwí mériaye.

¹⁶ Ááéma Maníkó úwoi tíyukowa'a kentí imáyáafinkemba seyaafá'-áémpákén-kwáásí wénesa

¹⁷ miyá é'éímbanifo Maníkó mériaye síwae séna aaí sisaná aa'lá téna tónkó kawe'á isa'á wéne'a tirumpin-áámóí wéowe. Miyáumai awáné'a miyámó im-báníkó mériaye síwae séna Maníkó kawel'-í'a wéye

¹⁸ mindárai minááí suyasá seyaafá'-wáásí fasiyésa mindáraiya'a póí'a uwándánae suwasaráí ímbo miyán-oro símai tufímbaesarai íyúyasa ifátukaawe.

¹⁹ Ifátuwowasa tuwímbai-Yundaa-waasi Písíndiyaa-marafa'a Ántíoku-naopakene tuwímbai Áíkóniyamu- naopakene tésa seyaafá'-wáásí tirumbá tórówasa isésa Póromba óntantamba tufuwésa é'a púwíye-imayaá ésa tafisímaesa mindáókoní awáífá'á mátúwówasa

20 Ísuni aampa'ó kuwái taúkúresa awánowana íyáfasinena mindáópa'a wéna kowaúmba aafáyáara'a íyáfasinesarai Póroe Pápápáasiye mindáópa'a tuwésarai Tépi-naopa'a kuráaye.

Síriyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'a aneka'ó kuráayan-aai.

21 Póroe Páánápáasiye Tépi-naopa'a ásé-aai kosimátímuyasa isésa érai'e sésa Ísuni aampa'á kuwasarái mindárai Rísítara-naopa'a aneka'á kurésarai minkákémbá Áíkóniyamu-naopa'a kurésarai minkákémbá Písíndiyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'a aneka'á kurésarai

22 miyá úmae wénesarai Fasi'aénkón-aaísafesa timankúnkúmbo uwái miwítí imáyáa fasi'átinkesarai sésarai Ísuni aampa'á fasi'ámai koró sésarai Maníkó wení waásimo kawáánipa'o kónae sé'o é'a minámpá'á umbaimó tain-ámpá'á kónáawe sésarai

23 miyáumai mindáópaka'a wénesarai Fasi'aénkóní waásifinkemba miwítí óraa'-waasi íyáfasintinkafa'a kuyasá Maníkón-ímáyáá ésa ímba tómbá nésa inaí aantemba wésesa mindárai Fasi'aénkómpá'á timankúnkúmbo uwáisáfésarai Fasi'aénkó káráwitinkamae iyíníye simátímakaaye.

24 Simátimesarai Písíndiyaa-marafa'a kóyáákesarai Pámpíriyaa-marafa'a wésarai

25 Pékaa-naopa'a komésarai ásé-aai kosimátimesarai minkákémbá Átériyaa-naopa'a kumésarai

26 nompín-táómba ta'ótoresarai íyátesarai témesarai Síriyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'a aneká tiyáaye. Ááéma mindáópa'a Fasi'aénkóní waási mindáraisafesa Maníkó túwa'nai úmaena iyínífo wení kísau komáékaiyo siyówasarai minkísáú komaisuwésarai tiyáaye.

27 Ántíokufa'a tuyasá Fasi'aénkóní waási tatúwaandu uwasaráí Maníkómó simátimuntembo urááyan-aai sésarai Ísuni aampa'ó fí'onkaa-waasi aráátímuyasa minááísáfesa timankúnkúmbo ésa minámpá'á kowé-ááí tasimátimesarai

28 mindáópa'a Ísun-aaimo ísówi ayáátááka'a méraaye.

15

Yérúsaremuña'a túwaandu ésamo siyáan-aai.

1 Ántíoku-naopa'a méroyasa tuwímbai Yúndiyaa-marafakemba Ántíoku-naopa'a komésa Ísun-aaimo ísówisafesa sésa Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo ímbo isé'o túmo kárámai araénáémbó íyanamo éna Fasi'aénkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á ímba métinkainiye suwasaráí

2 Póroe Páánápáasiye minááísáfésarai aaisambá tiyésarai wesimán-kwesiman-esa Ántíokufakewi Ísun-aaimo ísówi sésa Yérúsaremuña'a aantá-waasiye Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasiye minááísafé'a kotísai oro sésa Póroe Páánápáasiye tuwímbai-waasiye ti'márówasa kuráawe.

3 Fasi'aénkóní waási ti'márówasa wémesa Fínisiyaa-marafa'e Sámériyaa-marafa'e naaó'-nao'a komérowasa Ísun-aaimo ísówi túwaandu urówi simátimesa sésa fí'onkaa-waasi Ísun-aai isésa timankúnkúmbo ésa méraawe suwasá isésa tirunkó kawé'á úwasa

4 naaó'-nao'a simátimesa wémesa Yérúsaremu-naopa'a komérowasa aantá-waasiye Fasi'aénkóní waásiye miwítí óraa'-waasiye tiyáámba timésa aamoí uwasá Maníkó kísáumo tímakain-kísáumo maiyáan-aai másimatumwasa

5 isésa tuwímbai Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo umbánifo ámáán-kawaa-waasiti aampa'ó kuwái íyáfasinesa sésa fí'onkaa-waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo owí

Mósese simátímakon-amaamba isésa túma kárámai araénáémba orómá kosimátíméro suwasá

⁶ aantá-waasiye óraa'-waasiye sésa minááí túwaandu uréta imáyáa úmaisa senó siyáawe.

⁷ Uwasá túwaandu urésa ayáátááka'a minááí suwaná Pítaa íyáfasinena séna kesí waásisono. Fí'onkaa-waasi ásé-aai isésa Ísun-aaisafesa timankúnkúmba íwae séna ááéma Maníkó kempínkémbá íyáfasisinkena sí'marów'a' kosimátimewanasa isésa érai'e siyáawe. Kemá minááí é'a ísaraawe.

⁸ Maníkó seyaafá'-wáásítí imáyáa tuwánéna fí'onkaa-waasisafena séna kesí waásin-owe séna Ufaen-ámútámbó símakainten-úmai miwíwárá'ó tímakaimba awánaraumne.

⁹ Maníkó Yúndaa-waasisa fí'on-amba ímba aráásimenasa fí'onkaa-waasi ínta fí'on-amba aráátimena wéifo Maníkó seyaafá'-wáásísá mimbórá-ántá wéaraasimiye. Miwí Ísun-aaisafesa timankúnkúmba ontáfena miwítí sáwí-imayaa maitiyuwéna kawel-imáyáá uwátínkariye.

¹⁰ Mósesen-aaigo kentáá síwá'násá umbaí tiywasa ímba kanaa'á arááiwakaawe. Kentááwárá'á miyá isatá ínta kanaatá wéaraaiwaumne. Mindásafesa fí'onkaa-waasi Ísuni aampa'ó kowísáfésamo Mósesen-aaai arááiwáéro siyasamo ésa umbai-ámbá arááíwaenaawe. Miyámó íyanamo éna Maníkó aaisambá sína'a ímba miyá ónáawe.

¹¹ Fasi'aénkó Ísu úwoi súwa'nai enasa

sáwi'o úmaimo méraundafinkenta kawel'-ámpátá méwésinkaiye. Minááisaféta érai'esa sénáísaiye miyámó wéintenta fí'onkaa-waasiwara'a miyá wéiye Pítaa siyákiye.

¹² Pítaa súwasa isésa seyaafá'nánká érai'a siyé sésa ímba aaí suwasaráí Póroe Páánápáasiye Maníkó tímakain-kisau fí'onkaa-waasifimbo minkísáú maiyááyan-aaí simátimesarai Maníkóní kisau ímbo awánaraan-kisau kawe-kísáúmó maiyááyan-aaí

¹³ simátímúvana Yémisi séna kesí waásisono. Kesáái ísáaro.

¹⁴ Ááéma Maníkó fí'onkaa-waasisafena imáyáa éna minkwáásífínkémbá tuwímbai íyáfasintinkena séna kesí waásin-owemo siyáin-aaí Pítaa káfel'a simásímakaiye.

¹⁵ Maníkón-aaí simátímakowi minááí aúfáifimba agaimarésa sésa

¹⁶ Fasi'aénkó séna ánaaembä kumé'a Téfítini naambó tawísíiskaamba kunuwásuwanaumne. Sáwi-tantaa'wara'a kawel'ó kunuwásuwánda pósá

¹⁷ fí'onkaa-waasi kempá'á ténaáwe. Kesí waásin-owe sendawí kempá'á ténaáwe séna

¹⁸ Fasi'aénkó minááí naaófá'á siyáimba isaná káfel'wara'a miyá wésiye Yémisi siyákiye.

¹⁹ Yémisi simátimena séna Fasi'aénkó siyáin-aaísafe'a imáyáa é'a sé'a fí'onkaa-waasi Maníkómpá'ó ten-kwáásí umbai-kísáú ímba timénaumpo

²⁰ aúfái agaimái timéta séta karol'-mánikontáfesa imáyáa ésa póí'o uwándaamba mimpói ímba naaró. Aare-úméné waai-úméné ímba oró. Póíma tufú'newana wení naaemá ímbo kumíndamo úwoimo wéraina'a mimpói ímba naaró. Naaewárá'á ímba naaró. Minááí aúfáifimba agaimaráúmpo toráumai ísáaro.

²¹ Ááémo maé'ón-kwaasiye káfel'o méraan-kwaasiye ayáátááka'a aasiyaasí ámáán-aaímo ísáán-kanaa minááí Mósesen-aaí simátíma'maesa kuráawe. Mindásafeta aúfáifimba agaimaráúmpo toráumai ísáaro Yémisi siyákiye.

Aúfái agaimái fí'onkaa-waasimo tímakaan-aaí.

²² Súwasa aantá-waasiye Fasi'aénkóní waásiye miwítí óraa'-waasiye sésa kanaámpóta kentááfímbá tuwímbai ti'maráanasasa Póroe Páánápáasiye Ántíokufa'l'wíyapa'a miwísé'a wíwae sésa miwífínkémbá kae'-wáásí túwí'a mósa makáan-kwaasiyi-tuwi'l' sumbá moóráwigó Sáírási úwana moóráwigó kae'-áwí'l' Yúndasi Pásapasiye úmai

23 aúfái timésa ti'márówasa kuráawe. Mináúfáífímbá agaimarésa maará siyáawe. Kesáá kentí waásisa úne. Aantá-waasiye óraa'-waasiye moórá-aai sénaumpo kentáásí waási ísáaro. Fí'onkaa-waasi Ántíoku-naopa'e Síriyaa-marafa'e Sírisiyaa-marafa'o méraan-kwaasi ísáaro.

24 Kentááfínkémbá tuwímbai kempá'á wésa ímbo simátímaunda-aai miwítí imáyáafinkemba kosimátímúwa'a isé'a tirunkó sáwi'a úwa'a umbaimó taráanta iséta

25-26 túwaandu uréta imáyáa éta mimbórá-ááí símai kae'-wáásí iyáfasintinketa ti'maráúnasasa Páánápáasiye Póroe'a migóye. Mindárai kesí waásisa siruntá tímakaundanaraiye sínkamiyakai puwúyafo-imayaa ímbo ésarai Fasi'aénkó Ísu Káráisitini kísau wémaye-imayaa ésarai fasi'ámai wémeye.

27 Yúndasinte Sáírasinte ti'maráúnasaraí migóyamba pósarai aúfáifinken-aaiwara simátimiyan-aaiwara'a mimbórá-ááí pósarai kosimátimyeayaaye.

28 Maníkóní Ufaen-ámútánkowé kesááwé mimbórá-ááí símaisa ímbo umbai-ááísá simátimumpo maanáúfáífínkén-ááí simátimundasa ísáaro.

29 Karo'-máníkóntafesa imáyáa ésa pó'o uwántaamba mimpói ímbo naaró. Naaemá ímbo naaró. Póimo tufú'newana wení naaemó ímbo kumíndamo úwoimo wérainq'a mimpói ímbo naaró. Aare-úméné waai-úméné ímbo oró. Kesaámó súnda-aaimo isé'o é'a kawe'á ónáawe. Minááí taí'áye. Aúfái agaimái timésa siyáawe.

30 Suwasá mináúfáí timésa ti'márówasa maimaé wémesa Ántíoku-naopa'a kuwasá Fasi'aénkóní waási túwaandu urówasa mátímúwasa

31 mináúfáífínkémbá toráumai simátímúwasa kawel'-ááí iséa tirunkó kawel'á úwasarai

32 Yúndasiye Sáírasiye Maníkón-aai simátímakoyan-kwaasi ésa ayáátáák'a simátimesarai miwítí imáyáa arupíse uwátímúyasa iséa fasi'owasarái

33 tuwímbai-no'waamba miwisé'a méroyasa Ísun-aaimo ísówi sésa é'a kanaán-ifo ti'mákaan-kwaasifa'a kawel'-ááí kosimátímékaiyo suwaná

34 Sáírasi fí'on-imayaa éna mindáópa'a mérowasarai

35 Póroe Páánápáasiye ayáátáák'a Ántíokufa mésarai mindáraise'a tuwímbai-waasi mésa Fasi'aénkón-aai simátíma'mesa kuráawe.

Póroe Páánápáasiye'a tuwíntaa'o urááyan-aai.

36 Ánaaembá Póro Páánápáasintafena séna naaó'-nao'a Fasi'aénkón-aaimo simátímakuyamba Ísun-aaimo ísaraawi kawerá úmaiya méraawai tuwánamaekai kóyae Póro súwana

37 Páánápáasi séna Yóni-Máákaamba áí'mekai kóyae súwana

38 Póro séna weséta téwáyana Pámpíriyaa-marafa'a kenkái másiyuwená wení naaópa'a tauwékáimba pókai ímbo áí'mekai kóyauye Póro súwana

39 minááísáfena kaorésarai aaisa simásuwesarai mindárai tuwíntaa'-uyaná Páánápáasi Yóni-Máákaamba áí'maena nompín-táómba ta'ótoresarai iyátesarai wémesarai Sáíparasi-marafa'a kuyaná

40 Póro Sáírasimba aiyówasa Ísun-aaimo ísówi inaí simásuwesa sésa Fasi'aénkó úwoi kawel'á uwátinkainifo kokaiyó suwaná Sáírasimba áí'maena kúmba

41 Síriyaa-marafa'e Sírisiyaa-marafa'e naaó'-nao'a wénesarai Fasi'aénkóní waási túwa'nai úmaesarai kuyasá kawel'á uráawe.

¹ Póroe Sáírásiye miyá úmaesa Tépi-naopa'e Rísítara-naopa'e kuyaná moóráwigonawi'a Tímoti mindáópa'a ména Ísuni aampa'ó kúwai úwana anówa Ísuni aampa'ó kúnininko Yúndaa-ininko úwana afowá Kíríki-waasi úwasa

² Rísítara-naopakene Áíkóniyamu-naopakene Ísun-aaimo ísówi Tímótin-awil'a mósá makáawe.

³ Afowá Kíríki-waasi éna áuma ímba kárámai araénáémba urómba pósa Yúndaa-waasi mináémpá'ó méraan-kwaasi miyán-áái ísówana Póro séna Fasi'aénkóní kísaura'a Tímótimba aiyánae séna Yúndaa-waasi aamoí íwae séna Tímótimba áuma karéna

⁴ áí'maena naaó'-nao'a wénesa aantá-waasiye Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasiye Yérúsaremufa'o siyáan-aaí Fasi'aénkóní waásisafesa simátima'mae wésa sésa mináái ísáaro suwasá

⁵ Fasi'aénkóní waási Ísumpa'a fasi'ámai mésa fí'on-kwaasi simátima'maes kuwasá isésa aasiyaasi-kánáá tuwímbai Ísun-aaisafesa timankúnkúmba úmae wéwesa sáwifa'-waasi-i'a uráawe.

Póro kaainkáámbó awánarain-aaí.

⁶ Pórowe Sáírásiye Tímótiye Fírisiyaa-marafa'e Kárésiyaa-marafa'e wénesa Ésiyaa-marafa'a ásé-aaí kosimátimena sumbá Maníkóní Ufaen-ámútánkó ímba kónááwe súwasa

⁷ isésa wémesa Mísiyaa-maragoni ófimbá kurésa Pítíniyaa-marafa'a kónae sésa uwaná Ísuni ámútánko ímba kónááwe súwasa

⁸ isésa wémesa Mísiyaa-marafa'a kóyáákesa wémesa Tóróasi-naopa'a kúmúwana

⁹ nó'waamba Póro kaainkáámbá awánówana Máséndóniyaa-marafaken-kwaasigo koku'l'a taména séna Máséndóniyaaafa'a tasúwa'nai uwo óraaka súwana

¹⁰ Póro awánéna simásimuwa íyáfasineta séta Máséndóniyaa-waasisa ásé-aaisa kosimátíméndasafena Maníkó wésaantaisata Máséndóniyaaafa'a kónaesia siyáumne.

Ríndíyaa Ísumpa'o tiyáin-aaí.

¹¹ Miyá séta Tóróasi-naopa'a nompín-táómba ta'ótoreta íyáteta kówánanasa mindómpín-táónko arupíya'a kúwata Sámóteresi-marafa'a kowaéwándasa aafáyáara'a wémeta Níápórisi-naopa'a marapá kúwateta

¹² minkákémbá Fíripái-naopa'a marapátá kuráumne. Mindá Máséndóniyaa-marafa'a óraa'-naopa'a Rómu-kamani-waasimo káráwiyon-daopa'a tuwímbai-no'waamba kówaeta

¹³ Yúndaa-waasi ámáán-aaimo ísón-kanaa úwata imáyáa éta Yúndaa-waasi nonáwáífa'a túwaandu ésa inaí wésesa owé séta naaópa'a tuwéta nonáwáífa'o kumówándasa aaresómbá túwaandu urópata kumbéta simátimewanasasa

¹⁴ isésa uwaná moórá-ininko Táyatáira-naopaken-ininkon-awil'a Ríndíyaa wení kísau óraan-tantaa'a ampantará'a tásuwena wétimena óntamba wémaena wemá Maníkón-imáyáá éna wenáwí'o mósá marón-ininko Fasi'aénkó imáyáa amúwana Póron-aaí kawé'-úmái isówana

¹⁵ miníninkówárá wení akúnkwárá'a nombá maitinkówana miníninkó séna kentáfé sé'a Fasi'aénkón-aaaisafena amankúnkúmba éna Ísumpa'a fasi'ámai mérain-ininkon-iyé sé'a kesí naaúmpa'a taméranaawe óraaka súwata wení naaúmpata kuráumne.

Póroe Sáírásiye ándáfa'o méraayan-aaí.

¹⁶ Moórá-arasi kísáumo maún-arasigomba tuwímbai-waasi óntamba tuwésa méyánuraan-arasigomba sáwi-amutanko wenarumpimbá mérowana tuwímbai-waasifa'o ánaaembo paápé índa-aaí simátimuwasá óntambo ámúmba wembó méyámbakaan-kwaasi timúwasa maé'ómbaniye. Moórá-kanaa inaí wésupa'a kumówánanasa minárásígó suwánénasa

¹⁷ Póronte kenté sirááíwa'mae wéwena óraaka séna Maníkó wíyómpa'o mérailwaini kísäumo máén-kwaasin-owe. Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'á métinkáín-aaimo simátíméwin-owe minárásigó séna

¹⁸ sáwifa-kanaa arááíwa'mae wénena miyá súwana Pórone-arunko umbaí tówana méutausena wenarumpimbó mero-sawi-amutankontafena séna Ísu Káráísitini fasi'aémbó wéraintafe'a óraaka súne. Minárásí auwé kóuwo súwana minuwóiyáámbá auwéna kóúwasa

¹⁹ minárásimó méyánuraawi awánésa tirunkó sáwí'a úwasa sésa ímba óraa'-ontamba maénäumne sésa Póronte Sáírásinte tiyáánkwanda tafisímaesa marupá'á kawáá-wáásiyá'á tiyésa

²⁰ Rómu-kamani-waasiya'a tésa sésa maandárai Yúndaa-waasiyai kentáásí naaópa'a sáwí-kisau wémeye.

²¹ Kentáásí ámáámba taraisésarai fí'on-ampa'-amaamba wéseye. Maandáraimo séyan-amaamba ínta arááíwaenaumpo Rómu-waasiti ámáánta arááíwaenaumne suwasá

²² sáwifa'-waasi taúkúresa óraaka sésa érai'e suwasá kawáá-wáásí mindáraiti unáánkwátói tafétuwesa sésa kunánaantamba tínkamoro suwasá

²³ áfááraumai tínkambaresa tafisímaesa ándáfa'a fafúsusuwsa ándáfa'o káráwiyon-kwaasigontafesa sésa ontará'á káráwimai mindárai kawe'án-uwo suwaná

²⁴ afufumpin-dáúmpá'á mófafususuwsa tísamaiyai taaí imaiyéna faráátamai ándásamba kárá'umarowasarai méraaye.

²⁵ Mésarai nó'waan-afufuntamba Póroe Sáírásiye inaí wésesarai Maníkómpá'á imá wésuyasa ándáfa'o méron-kwaasi ísówana

²⁶ minuwóiyáámbá óraa'-marima tówana naamayáámba korekááre uwágúwana seyaafá'-óntá tigúwana ándáfa'o méron-kwaasi tíyayaampimpaken-anda weyááríka'a awákúwasa

²⁷ ándá-naumpa'o káráwiyowi aúmá waiguréna íyáfasinena awánóm̄ba ontá tigurówana íyáawanena séna ándá-waasi kóuraawe-imayaá éna óraa'-waasigon-aaroi inkaiséna wení paepáé'a mósá taúkéna wenáúfimba fagaifáíndasafena úwana

²⁸ Póro awánéna óraaka séna ímba miyán-uwo. Kesáá seyaafátá úwoisa méraumne súwana

²⁹ ándá-naumpa'o káráwiyowi wení waásisafena séna ómbá kúra-simero súwasa kúra'-amuwana minuwóiyáán-úmai ándá-naumpa'o iyúmba aiyayaankakemba tata'á úwana óraakorai óye séna Póronte Sáírásinte tísamaifimba kífaena

³⁰ íyáfasinena tí'maena máápa'a kumbéna séna nórā onanawá sáwí'o úmaimo méraundafinkemba Maníkó kawel'-ámpá'á mésinkainiyo súwasarai

³¹ mindárai sésarai Fasi'aénkó Ísu Maníkópkémbó kunkáiwaintafe amankúnkúmba inaná ewé ení akúné sáwí'o úmaimo mérampinkemba kawel'-ámpá'á métinkainiye simámesarai

³² minkwáásisómbá Fasi'aénkón-aai simátímúysa isésa

³³ mindó'wáán-afufuntamba ándá-naumpa'o káráwiyowi tí'maena tirósááumpa'-afima wénon-kwitiyuwena minkánáá wewé wení waásiye nombá maiyáawe.

³⁴ Nombá maéna Póronte Sáírásinte tí'maena wení naaúmpa'a mátinkarena tómbá timúwasarai wénoyasa wewé wení akúné Ísun-aaísafesa timankúnkúmba uwaná tirunkó kawel'á uráiyé.

³⁵ Mérowasa aafáyáára'a Rómu-kawaa-waasi i-wáásí ti'márówasa ándá-naumpa'a wésa sésa mindárai faútínkénasarai kókaiyo suwaná

³⁶ ándá-naumpa'o káráwiyowi Pórontafena séna Rómu-kawaa-waasi

i-wáásí ti'marááwasa tésa sésa Póronte Sáírásinte faútinkaaao sefó faútínkáanakai tirunkó kawel'á ínakai kokaiyó súwana

³⁷ Poro i-wáásisáfena séna ímba kawel'-áái sésa kempímbá ímba wérain-aai símai kunánaantamba sínkamesa ándáfa'afafúsusukaaawe. Rómu-waasiti aúfái tokáayan-kwaasi úyasa sínkamomba sáwi'a ésa minámáámbá taráiyaaawe. Káf'e'a aúpá'á faúsínkéyan-imayaa owakáí ímba miyá óyauye-imayaa ékai Rómu-kawaa-waasi kempá'á tésa ontá tatisuwéwakai kóyauye Poro súwasa

³⁸ i-wáásí isésa kouwerésa Póron-aai tasimátimesa Rómu-waasiti aúfái tokáayan-kwaasin-oye simátímúwasa isésa táátafesa ésa

³⁹ ándá-naumpa'a komésa sésa keráí Rómu-waasiti aúfáíma tokáayan-kwaasi óyata ímba ísareta úwoisa tínkankaunda mindá sáwita éta tínkankauumne sésa tí'maesá máápa'a kumésa aáno úmai sésa kentáásí naaópa'a tuwékai kokaiyó suwasarái

⁴⁰ Póroe Sáírásiye ándáfa'a tuwésarai Rítiaani naaúmpa'a kuyasá Ísun-aaimo ísówi túwaandu urówasarai miwítí imayáa kawel'á uwátinkesarai tiyuwésarai kurááye.

17

Tésáróníkaa-naopa'o koméraayan-aai.

¹ Póroe Sáírásiye wésarai Ámpíporisi-naopa'e Ápóróniyya-naopa'e kóyáákesarai Tésáróníkaa-naopa'a kuyaná mindáópa'a Yúndaa-waasiti ámáán-damba wérowana

² Poro úntemba Yúndaa-waasi ámáán-aaimo sunkál'á ámáán-daumpa'a iména Maníkón-aai aúfáífinken-aai simátimumba ámáán-aaimo ísón-kanaara'a kaumbo-íká simátimena

³ séna aúfáífinkemba séna Maníkómó íyáfasinankaraiwaimba áí'o índa-i'a uwánkaiyana puwéna íyáfasinainiye siyáimba minááigóní áwáuma afora'á simátimune. Minááí Ísuntafesa siyáawe Poro súwasa

⁴ isésa Yúndaa-waasi tuwímbai minááísáfesa timankúnkúmba ésa Póronte Sáírásinte tirááíwaesa Kíríki-waasi Maníkón-ímáyáá mósá márówiye sáwfá'-inimba túwl'o wéron-ininte miyáumai-sawifa'-waasi arááíwakaawe.

⁵ Arááíwáúwasa Yúndaa-waasi tuwánésa tirunkó sáwi'a úwaşa sésa minááí arááíwáéfo sésa sáwi-waasi kafóná-waasi táántowasa tamésa tiyánae-aai simátímúwasa Yésónini naambá taúkúmaresa Póronte Sáírásinte tata'óto'maeta seyaafá'-wáásí túranka'a aafintá maitinkánæ sésa tiyaafái umbá

⁶ ímba méroyasa Yésóniye Ísun-aaimo ísówi tuwímbai tafisímaesa mindáópaken-kawaa-waasiya'a mátinkesa óraaka sésa Póroe Sáírásiye sáwi-aai wémaresarai seyaafá'-márfá'á wétesarai káf'e'a maanká'wárá'á kentáásí naaópa'a taméraayana

⁷ Yésóni wení naaúmpa'a mátinkaraiye. Rómu-aifa-kawaagoni ámáámba taraisésa sésa kentáárá'ó káráwiywaiwai Ísun-iye wésewe suwasá

⁸ seyaafá'-wáásiyé kámáni-kawaa-waasiye isésa tirunkó sáwi'a úwasa tiyái-ímáyáá uwassá

⁹ kawáá-wáásí Yésónimpin-kwimái tuwímbai-waasisafesa sésa óntamba simiyata faútínkáana'a ti'mátuwaaro suwasá óntamba tímúwasa faútínkowasarai kurááye.

Périya-naopa'o kuráan-aai.

¹⁰ Faútínkowasarai kuyasá mindó'wáámbá Ísun-aaimo ísówi Póronte Sáírásinte tímamofo sésa ti'máruwasarai Périya-naopa'a wémesarai kuyambá Yúndaa-waasiti ámáán-daumpa'a imésarai Ísun-aai simátímuya

¹¹ minkwáásisómbá ímba Tésáróníkaa-waasiyaamba ésa kawel'-ímáyáá ésa Póron-aai kawel'-úmai isésa aasiyaasi-kánáá Maníkón-aai aúfáífimba toráumai isésa sésa Poro éraira wési karorá siyó sésa aasiyaasi-kánáá Maníkón-aai aúfáífimba toráumai awánomba

¹² Yúndaa-waasi sáwifa Ísun-aaisafesa érai'e sésa timankúnkúmba uwasá Kíríki-inimba túwí'o wéron-inimba sáwifa Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwasá Kíríki-waasi sáwifa Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwasá

¹³ Póro Pérya-naopa'a Maníkón-aai simátímíyemo sun-áái Yúndaa-waasi Tésáróníkaafaken-kwaasi isésa Pérya-naopa'a tésa miwí tirumbá torésa suwasá isésa Póromba aaisambá aéesa tufuwónae suwasá

¹⁴ minuwóiyáámbá Ísun-aaimo ísówi Pórontafesa tufuwófo sésa uwí-nómpá'á kumuwo suwaná kumúwasarainifo Sáírásiye Tímótiye mindáópa'a méroyasa

¹⁵ Póromba áí'maesu kumémesa Áténisi-naopa'a múauwesa kunuwerésa miwítí naaópa'a iyésa Sáírásinte Tímótinte isimátimesa

sésa minuwóiyáán-úmai kúmókaiyo Póro siyé isimátímakaawe.

Póro Áténisi-naopa'o mérain-aai.

¹⁶ Póro Áténisi-naopa'a kuména Sáírásinte Tímótinte wétimu'marena awánómaba mindáópaken-kwaasi sáwifa'a karo'-mánikómbá úmakesa miwán-áwí'a mósá wémarowana Póro tuwánéné arunkó umbá tówana

¹⁷ Yúndaa-waasiti ámáán-daumpa'a iména Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasi Maníkón-ímáyáámó mósá márówiye isimátimena Maníkóní ásé-aai isimátimena aasiyaasi-kánáá mimbárúpá'ó méron-kwaasi Maníkón-aai simátíma'maena iyúwasa

¹⁸ Épíkúriyaan-aai ísámaesa kuwáiyé Sítóikin-aai ísámaesa kuwáiyé Póromba'a tésa wesimán-kwesiman-esa tuwímbai sésa aaisé'o símae nín-kwaasi nointafenawa síyó suwasá tuwímbai sésa fí'om-barafakem-banikontafena siyé sumbá Póro Ísun-aai séna pukáimpinkemba íyáfasinkeye simátímakaintafesa mináái suwasá

¹⁹ Póromba áí'maesu kawáá-wáásímó túwaandu ésamо tuwímbai-aaimo símaimo kawé'-un-áémpá'á áwí'a Áríópagasi-aempa'a Póromba áí'maesu máankesa sésa aú-aaimo simátimenda-aai simásímínata ísáano.

²⁰ Kesáá minááísá ísáúnda minááígó fí'oran-ifo aneka'a minááígóní áwáuma simásímínata ísáano sésa

²¹ Áténisi-naopaken-kwaasiye fí'om-barafaken-kwaasi mindáópa'o taméron-kwaasiye aasiyaasi-kánáá túwaandu ésa aú-aai aantemba wésewe. Mindásafesa minááígóní áwáuma simásímínata ísáano siyáawe.

²² Suwaná Póro íyáfasinena Áríópagasifa'a túwaandu un-kwáásísáfena séna Áténisi-naopaken- kwaasi ísáaro. Monotáf'e' fasi'ámaimo méraawi é'a tuwánaraumne.

²³ Kentí naaópa'a wéne'a tuwánáuna'a tuwímbai-tantaa'a úmake'a miwán-áwí'o mósá wémaraamba tuwánaraumne. Óntan-taarera'a aúfái agaimaréna séna ímbo awánáúnda-manikontafe'a maanontán-tááré úmakaumne agaimarénamo siyáimba úwa'a awánaraumne. Mimbánikómbá ímbo awánaam-banikon-aai simátimune.

²⁴ Wemá wíyóne marawé mimpímbó wérain-tantaa'e úmarena seyaafá-tántááká'a káráwiyyena ímba waásimo úmakaan-daumpa'a mériaye.

²⁵ Weyáá waásimo méraawini áwáugo éna tááma tiména seyaafá'-wáásiyá'a káráwiyyena wempímbá ímbo aawaimó taiwáí éna ímbo waási wembá áwa'nai owín-iyé.

²⁶ Maníkó aifa'a moórá-waasi úmakowasa wempínkémbá fí'o-fí'on-kwaasi sáwifa'a paápé urésa seyaafá'-máráfá'á wété uráawe. Maníkó wení imáyáafinkemba seyaafá'-máramá tuwín-timena seyaafá'-wáásítí kanaamá makáiyé.

²⁷ Kembá seyaafáí úmai suwánáwae séna Maníkó miyá uráiyé. Wemá ímba némpa'a méraifo ewaa'a mériaimba póta awánánaumne.

²⁸ Moórágigo séna wemá mérasisata póta kesáá méraumne siyáiyé. Kempínkémbá moórágigo agaimaréna séna érai'a wení iyámpoísa úne agaimaréna siyáiyé.

²⁹ Maníkóní iyámpóísa póta waásimo kentí imáyáafinkembo óntambo úmaken-tantaqatafetaamo éta kesifowésá ímba sénaumne.

³⁰ Ááémo miwí mésamo sáwi'o umbá Maníkó miwísáfena ímba sáwifa'-aai siyáifo káf'e'a seyaafá'-máráfákén-kwáásisáfena séna sáwi'-amba tuwé'a kempá'á teró Maníkó wékiye.

³¹ Wení imáyáafinkemba seyaafá'-wáásí aaifimbó maitinkáínda-kanaa tíníye. Aaifimbó maisinkáínda-waasisa é'a iyáfasinankaraiye. Pukáimpinkemba iyáfasinankaraimba pósá érai'a wemá aaifimbá maisinkáíníye sénááwe Póro siyáye.

³² Pukáimpinkemba iyáfasinankaraiye súmba isésa tuwímbai karaánáá'a suwasá tuwímbai sésa moórá-kanaamo índa simásímínata ísáano suwaná

³³ Póro tiyuwéna kóúwasa

³⁴ tuwímbai arááiwa'mesa wésa wenáái isésa Ísun-aaissafesa timankúnkúmba umbá miwífinkembá moóráwigon-awi'a Táyónisiysi Aríópagasi kánisórugo úwana moórá-ininkon-awi'a Támárisi-iyai minkáé'náraise úmai tuwímbaifin-kwimái Ísun-aaissafesa timankúnkúmba uráawe.

18

Póro Kórinti-naopa'o komérain-aai.

¹ Póro Áténiyi-naopa'a simátimena tiyuwéna Kórinti-naopa'a komérowana

² moórá Yúndaa-waasigon-awi'a Ákwíra mérowana wembá anówa Póntási-marafa'a ména ma'ánkarowana ména óraa'a éna Ítáári-marafa'a Rómu-naopa'a koména awaainínkón-áwí'a Pírisiraae méroyana mimbárífá'ó káráwiyon-kawaagon-awi'a Kórondíysi Yúndaa-waasi aaísambá tí'mai Rómufakemba tí'mátuwowasa kuwasaráí Ákwíraae Pírisiraae Kórinti-naopa'a koméroyana Póro mindáraifa'a wéna

³ wení moórá-kisau-waasifa'a póna mindáraise koména ampanta-námbá ésa óntamba wémaesa

⁴ Yúndaa-waasi ámáán-aaimo ísón-kanaa túntemba Póro Yúndaa-waasiti ámáán-daumpa iména Yúndaa-waasiye Kíríki-waasiye Ísun-aaissafesa érai'e sésa wempá'á tíwae séna

Ísun-aai simátima'maena iyáye.

⁵ Simátimunka'a Sáírásiye Tímótiye Máséndóniyaa-marafa'a tuwésarai Kórinti-naopa'a kúmúyana Póro aasiyaasi-kánáá kawé'-áái simátima'mae wéiyena Yúndaa-waasisafena séna Maníkómó iyáfasinankaraiwaimba Yúndaa-waasisa amu'maráúndawisa wemá Ísun-iye súwasa

⁶ wenáái taraisésa sáwi-aai simánkówana wení unáánkwátóiyakemba kankambá fapifí éna séna Maníkó sáwi'o iyampinkembo kawé'-ámpá'ó ímbo métinkainda kentí áwáugo ína'a sáwi'a ónááwe. Kemá ímba sáwi'a uwátinkaumpo keyááríka'a sáwi'o ontáf'e tiyuwé'a fí'onkaa-waasifa'a kosimátima'mae'a kónaumne Póro simátimena

⁷ tiyuwéna moórá-waasigoni naaúmpa'a komérowana mindáúmpákén-kwáásígón-áwí'a Tísíyasi-Yásítasi wemá fí'onkaa-waasigo éna Maníkón-ímáyáá mósá marówí úwana wení naambá Yúndaa-waasiti ámáán-dáñkoni ewaa'á wérowana Póro mindáúmpá'á koména kawé'-áái kosimátima'maena iyúwana

⁸ moóráwigon-awi'a Kíríspasi Yúndaa-waasiti ámáán-danka'-oraa'-waasigo Fasi'aénkón-aaísafena amankúnkúmba úwasa wení akúnkwárá'á timankúnkúmba uwásá Kórinti-naopaken-kwaasi sáwifa'nanka Póron-aai isésa Fasi'aénkón-aaísafesa timankúnkúmba ésa nombá maiyáawe.

9-10 Nombá máúwana moórá-no'waamba Póro kaainkáámbá awánówana Fasi'aénkó séna ímba áá'a íno. Kemá esé'a méräumpo ímbo ifátuwénda kesái úwoi simátíma'mae waaó. Mindáópkemba sáwifa'nanka kesái isésa kesí waási-i'a iyambá

pósá ímba sáwí'a uwánkanaawe Fasi'aénkó súwana

11 Póro mindáópa moórá-aatai úmai afa'móráe-wiyomba ména Maníkón-aaí simátíma'maena iyáie.

12 Simátimuwana ánaaembá Rómu-kamanigon-awi'a Káriyo Ákáyaa-marafa'o káráwiyonka'a Yúndaa-waasi Póromba ta'ótó'maesá Káriyompa'a wésa

13 sésa maankwáásígó tuwímbai-aaí simátimena Maníkómpa'ó iyíyan-amba moóráankwara'a wéaraatimiye. Mináágó kentáásí ámáámba wétaraisiye suwaná

14 Póro sénae súwana Káriyo Yúndaa-waasisafena séna minkwáásígó kámáni-waasi-taaimo sáwí'o énamo sáwí-kisaumo máínkakaa kentáái káfí'e kawé'-úmai isáúsina.

15 Énifo kentááiye kentúwí'e kentí ámáán-aantentafe'a tasísai ontáfí'e ifátuwe'a keyááríka mináái másimai kawé'án-oro. Kemá ímba miyán-ááí isánaumne séna

16 aaimó sí-náúmpákembá ti'mátuwowasa

17 moóráwigon-awi'a Sósíténisi Yúndaa-waasiti ámáán-danka'-oraa'-waasigomba ta'ótokesa aaimó ísón-dankoni ewaa'á tufúwana Káriyo mindásafena ímbo imáyáamo úmba ifátukaiye.

Póro Ántíokufa'a aneka'ó kuráin-aaí.

18 Póro Kórinti-naopa'a ayáátááka'a Ísun-aaimo ísówise'a ména tiyuwéna séna Pírisiraante Ákwíraante'a tí'maena Síriyaa-marafa'a kónae séna Sénkíriyaa-naopa'a kumbéna Maníkóntáfena érai'-aaí séna a'nóntáu seyaafá'á kárásuwena mindárai tí'maena nompín-táómba ta'ótoresa iyátesa wémesa

19 Éfésási-naopa'a mindómpín-táómpinkemba marapá'á kumésa Póro Pírisiraante Ákwíraante minká tiyuwéna Yúndaa-waasiti ámáán-daumpa'a iména aaí wesimán-kwesiman-uwasa

20 miwí sésa ayáátááka'a keséta mérainone suwaná a'áo kanaán-ifo méwaro

21 séna Maníkómó ewé sénamo si'maráína'o é'a kouweránaumne séna nompín-táómba ta'ótorena iyátena Éfésási-naopa'a tuwéna wémena

22 Sísááríyaa-naopa'a mindómpín-táómpinkemba marapá'á kunkéna Yérúsaremufa'a marapá'á iyéna Fasi'aénkóní waasisafena kawé'-ááí simátimena Síriyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'a koména

23 tuwímbai-no'waamba waitinkéna tiyuwéna Kárésíyaa-aempa'a Fírísiyaa-aempa'a naaó'l-nao'a wénena Ísun-aaimo ísówisafena simátíma'maena iyúwasa fasi'ámai méraawe.

Moóráwigon-awi'a Ápórósín-aaí.

24 Moórá Yúndaa-waasigon-awi'a Ápórósi wemá Árékísándiriyaafaken-kwaasi Éfésási-naopa'a taméraiye. Wemá Maníkón-aaí kawé'-úmai iséna aúfáifinken-aaí kawé'-úmai simátíma'maena iyúwana

25 moóráwigo Fasi'aénkóní aampa'ó kun-ááí simámakowana aamoí éna óraaka simátimena Ísun-aaí arupíse úmai simátíma'mae iyéna Yóni nombó maitinkón-aaí aantemba iséna Ísuní waási nombó maitinkón-aaí ímbo isómiba

26 Éfésási-naopa'a taména Yúndaa-waasiti ámáán-daumpa'a óraaka simátimuwasarai Pírisirae Ákwíraae'a isésarai áí'maesarai kentí naaúmpa'a máankesarai Maníkóní aampa'ó kun-ááí seyaafá'-ááí kawé'-úmai simámakaaye.

²⁷ Simámuyana Ápórósi iséna séna Ákáyaa-marafa'a kónae súwasa Éfésási-naopaken-kwaasi Ísun-aaimo ísówi áwa'nai ónaumne sésa aúfái agai-áménasa Ísun-aaimo ísááwi Ákáyaa-marafa'o méraawi mágimínasa kawe'á uwánkáaro suwaná mináúfái maimaéna wémena kúmba Maníkó úwoi áwa'nai úwana Ísuni aampa'ó kuwái túwa'nai ena

²⁸ afora'á Yúndaa-waasise aaí wesimán-kwesiman-ena Maníkón-aaí aúfáífinken-aaí simátimena séna Maníkómó iyáfasinankaraiwaimba wéamu'maraundawisa wemá Ísun-iyé súmba wenááigo miwí tááigomba iyáákowana miyáumai Ísuni aampa'ó kuwái túwa'nai uráye.

19

Póro Éfésási-naopa'o kuráin-aaí.

¹ Ápórósi Kórinti-naopa'a mérowana Póro afufumpim-báráfá'á wémena Éfésási-naopa'o kúmba Ísuni aampa'ó kun-kwáásí mérowana

² Póro tuwánéna tísai ena séna Ísun-aaisafe'a timankúnkúmba uráan-kanaa éra Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentirumpimbá kumbéraiyo súwasa miwí sésa ímbaniye. Maníkóní Ufaen-ámútánkón-aaisa ínta ísaraumne suwaná

³ Póro séna nórán-aaia wésesawa nombá maitínkaraao súwasa miwí sésa Yónimo simátímakain-aaí simásimesa nombá maisínkaraawe suwaná

⁴ Póro séna Yóni séna sáwí-imayaa tínaaembá uwásuwe'a Maníkómpá'á teró súwasa miyá uwaná nombá maitinkéna séna moóráwigo kesínaaembo tíndawin-aaisafe'a timankúnkúmba oro Yóni siyáye. Miwántaféna Ísuwe siyáye Póro súwasa

⁵ miwí isésa Fasi'aénkó Ísuntafesa ísámai nombá máuwana

⁶ Póro tine'á ayáámba ta'ótotorowana Maníkóní Ufaen-ámútánkó miwífimbá óraa'a uwátinkowasa fí'o-fi'on-kwaasi-taaifinkemba sésa Maníkón-aaí simátimesa

⁷ sisamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi miyá uráawe.

⁸ Miyá uwaná Póro miwísé'a ména kaumbo-wíyónká'á Yúndaa-waasiti ámáán-daumpa'a iyéna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí óraaka simátíma'maena iyúwasa

⁹ tuwímbai tirunté'a marésa minááísafesa ímba érai'e sésa seyaafá'-wáásí túranka'a Fasi'aénkóní aantafesa símai sáwí'a uwaná Póro tiyuwéna Ísuni aampa'ó kun-kwáásí tí'maena moóráwigon-awí'a Tíránsasi túwaandu un-dámbó úmakopa'a mótkarena aasiyaasi-kánáá Fasi'aénkón-aaí simátíma'mae iyéna

¹⁰ kae'-áatái maisuwówasa Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye Ésiyaa-marafa'o méron-kwaasi seyaafá'á Fasi'aénkón-aaí ísaraawe.

Sífan-ááninton-taai.

¹¹ Fasi'aénkón-aaí ísówana Maníkó Póromba fasi'aémbá amúwana ímbo awáron-kisau fí'on-kisau máuwasa

¹² tuwímbai-waasisomba ampantasámbá Pórón-ane'á to'maésa miwítí waásimo tí'o úwai tine'á máto'marowasa asófowasa miwítí waási tirumpimbó sáwí-amutambo mérowi miyá máuwatkowasa sáwí-amutamba kóuwasa

¹³ tuwímbai-Yúndaa-waasi wénesa waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitíyu'mae wénesa sáwí-amutantafeta óraaka séta Ísun-awika'o Póro sin-áwíká'a kórosa súne suwaná

¹⁴ moóráwigon-awí'a Sífa Yúndaa-amaan-kawaa-waasigon-áánintomba afakaeté mésa miyán-kísáú wémauwana

¹⁵ sáwí-amutanko simátimena séna kemá Ísune Pórone wétuwanaumpo kemá nááwiya'o súwana

¹⁶ sáwí-amutanko arumpimbó méron-kwaasigo tínkamuwana naaemá kumúwana unáánkwátói tarátiyuwena mináfákáété-waasi íyáákena famétuwowasa unáánkwátói-iyaimba máápa'a kúmúwasa

¹⁷ Yúndaa-waasiye fí'onkcaa-waasiye seyaafá'á Éfésási-naopaken-kwaasi minááí isésa táátafesa ésa Fasi'aénko

Ísun-awi'a mósá makáawe.

¹⁸ Sáwifa'-waasi méronka'a Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo uwái tésa waási túranka'a paápé ésa sésa sáwí'a uráumne sésa

¹⁹ miwífinkémbá titambá ésa fintómó non-kwáásí miwítí aúfáí-wandaai tamaiyésa titambá ésa fintómó non-áái wérontafesa tamaimái iyafímbá agaisuwésa mináúfáí-wándááímó méyánuraamba sáwifa'-waasi tíyayaamba faikámai minóntámbá 50,000 kina tuwésa

²⁰ miyá óraa-fasi'aembo umbá pósá Fasi'aénkón-aai simátíma'maesá kuwaná wété éna íyáákaraiye.

Éfésásifa'a óraaka'-oraaka'o siyáan-aai.

²¹ Miyá uwaná Poro séna Máséndóniyaa-marafa'e Ákáyaa-marafa'e wéne'a Fasi'aénkón-aai simátíma'mae nónae'e séna minkákémbá Yérúsaremufa'a kuré'a Rómú-naopa'a kónaumne séna

²² Tímótinte Érásítasinte áwa'nai íyan-kwaasiyai ti'marówasarai Máséndóniyaa-marafa'a kuyaná Ésiyaa-marafa'a weyáá méraiye.

²³ Mérowasa minkánáá Éfésási-naopaken-kwaasi Fasi'aénkóní aampa'ó kuwáísáfesa tirumbá sáwí'a uwátinkesa mindáópakemba óraaka'-oraaka'a suwaná

²⁴ moóráwigon-awi'a Témítiriyasi minkwáásígó óntantamba úmakena miwítí karo'-máníkóní kári'-amaan-dane séna minkáró'-mání-íníkón-awí'a Átémísiye sésa wení kísa-waasisomba úmakowasa sáwifa'-waasi óntamba mátimesa minkáró'-máníkóní naambá méyánuwana

²⁵ Témítiriyasi mimbórá-kísaú wémaun-kwaasi táántowasa tatúwaandu uwaná simátimena séna kesáá óraa'-ontamba minkísáúrákéntá wémaumne.

²⁶ Énifo Poro séna waásimo úmáráámba karo'-mání'á wéumaraawemo sin-áái Ésiyaa-marafa'a Éfésási-naopaken-kwaasiye fí'o-fi'on-daopaken-kwaasiye isésa érai'e wésewe. Kemá Póron-aai é'a ísaraawe.

²⁷ Póron-aaigo kentáásí kísaumo sáwí'o índasafena wéye. Ímba miyá aantemban-ifo Ésiyaa-marafaken-kwaasiye seyaafá'-máráfákén-kwáásiyé kentáásí maní'-íníkón-awí'a Átémísi mósá wémaraamba Póron-aaigo Átémísini ámáán-damba sáwísankaamba símai uwásukaimba póna wenáwíko kumíníye siyáye.

²⁸ Súwasa minááí isésa tirunkó sáwí'a úwasa aaisambá sésa óraaka'-oraaka'a sésa Éfésási-naopaken-kwaasi kentáásí Átémísín-awi'a óraa'a

wéye sésa

²⁹ aaemái suwasá mindáópa'a tésa óraaka'-oraaka'a sésa Póroe'o núyan-kwaasi Máséndóniyaaafaken-kwaasiyai moóráwigon-awi'a Káyási úwana moóráwigon-awi'a Árisítakasi mindárai tafisímaesa túwaandu urópa'a mátinkówana

³⁰ Poro seyaafá'-wáásímó túwaandu íyapa'a iyónae súwasa Ísuni aampa'ó kuwáí ímba waaó sésq ta'ótórówasa

³¹ mimbáráfákén-óráá'-wáásí tuwímbai Póroni waási pósá aaí tuwésa sáwifa'-waasimo túwaandu íyapa'a ímba iyuwó Pórontafesa siyáawe.

³² Suwasá túwaandu un-kwáásísómbá miwítí imáyáa aupiri ésa fí'o-fl'on-aai sésa tuwímbai sésa nórán-aaísafetaawa tatúwaandu uráumno-imayaa uwasá

³³ Yúndaa-waasi miwífínkémbá moóráwigon-awi'a Árékísandaamba túranka'a máánkówasa tuwímbai óraaka sésa emá aaí siyó suwaná miwí táái taraisónae séna ayáámba mósá tuwówasa

³⁴ awánomba Yúndaa-waasi úntafesa mimbórá-ááí ayáátáák'a tafisímai óraaka sésa Éfésási-

naopaken-kwaasi kentáási Átémísín-awi'a óraa'a wéiye siyáawe.

³⁵ Óraaka suwaná mindáópaken-oraal'-waasigo aúfáímo agaúwai tuwáawí éna séna Éfésási-waasisono. Seyaafá'nánkátá awánáunda Átémísini ámáán-damba kawáánéta fí'onka'ma'mai-ontambo wíyómpakemba marapá'ó kunkáin-ontamba kawáánune.

³⁶ Minááí ímba kanaa'á taraisónááfo seyaafá aseré'a ímba sáwí'an-oro.

³⁷ Mindárai ámáán-dáumpakemba ímba umémbá ésarai kentáási maní'-íníntáfésarai ímba símai sáwí'a urááya'a úwoi tí'mae'a maanká'á tiyáawe.

³⁸ Témítiriyasiye wení kísaú-waasiye aaí simátinkanae sésamo ésa aaimó simátinkai-kanaa úwoi wéraiye. Óraa'-waasi méraamba pósaa símai kawe'á uwátinkanaawe.

³⁹ Énifo kembiwímó fí'on-aaimo wéraina'o é'a seyaafá'-wáásímó túwaandu ompímbá símai kawe'á uwásuwanaawe.

⁴⁰ Kesáámó aaifintáámó méraandasa káf'e'o tiyáananasaamo Rómu-kamani-waasi téسامو tasásai ésasaamo nónin-aaiyakena tiyááomo síyata kesáámó senda-ááísá ímba wéraiye.

⁴¹ Aúfáímo agaún-kwaasigo simátimena túwaandu urón-kwaasi ti'mátuwowasa kóuraawe.

20

Póro Máséndóniyaa-marafa'e Kíríki-marafa'emo kuráin-aai.

¹ Miwí táái tai'ówana Póro Ísuni aampa'ó kun-kwáásí táántowasa tuwaná miwítí imáyáa símai kawe'á uwátinkena séna Ísun-aaí aantemba maimái tirumpimbá máráaro séna énifo méwaro séna tiywéna Máséndóniyaa-marafa'a wémena

² mifá'á naaó'-nao'a wénena Ísuni aampa'ó kun-kwáásísáfena áfááraumai simátima'maena núwasa tirunkó kawe'á úwana tiywéna Kíríki-marafa'a wémena

³ koména kaumbo-wíyómbá maisuwéna nompín-táómpimba Síriyaa-marafa'a kónae séna úwasa Yúndaa-waasi wembó tufuwónae sumbá iséna ifátuwená Máséndóniyaa-marafa'a marapá'á kónaumne súwasa

⁴ maaráumai-waasi moóráwigó Périya-naopakewi Pírasin-ááninkon-awi'a Sópata úwana Tésáróníkaa-naopakendarai túwí'a Árísítakasiye Sékandasiye uyaná Tépi-naopakewin-awi'a Káyási úwana Ésiyaa-marafakendarai túwí'a Tíkíkaasiye Tárófímasiye uyaná Tímóti úwasa úmai Póroe'a wésa

⁵ aifa'á Tóróasi-naopa'a komésa kentáásimu'a makówata

⁶ Yúndaa-waasimo ímbo intóráín-tantaa'wara-peretimo agáún-kanaamo tai'ónka'a Fíripái-naopakemba nompín-táómba ta'ótoreta íyáteta wémeta séfataase-no'waamba mindómpín-táómpimba kówaeta Tóróasi-naopa'a marapá kúwateta aifa'ó komésamo kentáásimu'o makón-kwaasiseta kométa

moórá-sondaasa maiyáumne.

Yútíkásimba pukáimpinkembo íyáfasinankarain-aai.

⁷ Sondaará'á Ísuntafeta ísámai tómbá néta aráá-tombo naandasáféta túwaandu uráawananasa Póro aafáyáa kónae séna simátíma'maena nó'waan-afufuntambo iyúmba

⁸ afófumayaatanaan-daumpa'a méta sáwifa'-omba kúra'maketa méraawanana

⁹ moórá-ifokon-awi'a Yútikási naan-afaapimbá imérowana Póro Ísun-aai simátíma'mae wéiyuwana Yútikásimba aúgáfa'a úwana aún-kwéna meminkákembá tanaa féna marapá'a kuntufamuwasa kunkésa awánomba puwúwasa uwaná

¹⁰ Póro kuména kunkífaena tapéna awánéna séna ímba imáyáan-oro. Pukéna aúnaraiye simátimena

¹¹ mindáúmpa'a iyéna Ísuntafena ísámai tómbá tafámbai timuwasa nowaná Póro simátíma'mae wéiyuwana siyarówana tiyuwéna kúwasa

¹² puwúwanamo íyáfasinankon-kwaasigomba áí'maes wení naaúmpa'a máankesa tirunkó kawe'a uráiye.

Póro Máiritasi-naopa'o kuráin-aai.

¹³ Úwana Póro simásimenasa séna kembiwí nompín-táómpimba Ásosi-naopa'a wéwiya'a kemá marapá'a wéme'a Ásosi-naopakemba nompín-táómba ta'ótore'a íyáte'a konó súwata aifa'a kunkéta nompín-táómba ta'ótoreta íyateta wémeta Ásosi-naopa'a kówánanasa

¹⁴ Póro marapá'a wémena Ásosi-naopa'a kuréna nompín-táómba ta'ótorowata kóai'maeta wémeta Mítíríni-naopa'a kówaeta

¹⁵ siyarówata wémeta Káyosi-marafa'a kóyáákaawanana fenówata kówaeta aafáyáarata wémeta Sémósi-marafa'a kóyáákaawanana fenówata kówaeta aafáyáara'a wémeta Máiritasi-naopa'a kówánanasa

¹⁶ tómbá fáká'mai Maníkóntáfesa ísámai kaundánae sésamo túwaandu un-kánáá ampáánká'a tíne úwana Póro séna minúwóiyáámbá Yérúsaremu-naopa'a kuré'a mintánómbá komandánae séna nompín-táómpimba Éfésási-naopa'a kóyáákanaumpo Ésiyaa-marafa'a ímba ayáátááka'a ménaumne súwata Máiritasi-naopata kuráumne.

Póro Éfésásifaken-kwaasisafena méwaromo siyáin-aai.

¹⁷ Máiritasi-naopata kówánanasa Póro moóráwigomba ai'marówana Éfésási-naopa'a wémena Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasi kosimátimena séna Póro wétaantaifo teró siyáie súwasa

¹⁸ tuwaná simátimena séna kesáái ísáaro. Kesí aifa-kánáá Ésiyaa-marafa'a kesé'a komé'a kemó ówánda suwánaraawe.

¹⁹ Yúndaa-waasi sínkamiyanesa suwaná sirunkó umbaí tówa'a ímba imáyáa é'a Fasi'aénkóní kísau-waasigo úne sé'a wenaísamaifimba mé'a wení kísau maiyáumne.

²⁰ Ímba aúpá'a tuwé'a seyaafá'-ááí úwoi simátimena kembó túwa'nai í-ááí túwaandu umpíné kentí naaúmpa'e simátíma'mae'o iyáunda é'a ísaraawe.

²¹ Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye áfááraumai simátimena sé'a sáwí-imaya tuwé'a Maníkómpa'a té'a Fasi'aénkó Ísun-aaisafe'a timankúnkúmba oro simátíma'mae'a iyáumne.

²² Énifo Maníkóní Ufaen-ámútánkó Yérúsaremu'a waaó simásímakaimba pó'a miyá ónaumne. Kesine'o paápé índasafe'a ímbo isáúnda úwoi kúne.

²³ Seyaafá'-náópa'o kúnda Maníkóní Ufaen-ámútánkó óraaka simásimena séna umbai-tántáá'a uwánkesa ándáfa'a máankanaawemo simásímimba mindá aantemba ísaraumne.

²⁴ Sínkamiya'o púwondara'a ímba káráwiyauumpo Fasi'aénkó Ísumo símakain-kisau maimái tai'ásuwanaumne. Maníkó úwoi súwa'nai

in-ááí ásé-aai simátíma'mae'o iyúnda-kisau maimái tai'ásuwanaumne.

²⁵ Minkísáúmó maiyáunda kembiwífimbá wéne'a Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí simátíma kaumpo ánaaembo é'a kembó ímbo suwánáiyamba ken-ísaraumne.

²⁶⁻²⁷ Ímbo inkaisówánda Maníkón-aaí seyaafá'-áái simátíma kaunda pósá kembiwífinkémbó tuwímbaimo kesááimo ímbo isésamo Maníkómpá'ó ímbo tésamo ombá ímba kesí áwáugon-ifo kentí áwáugo ína'a miyá iyantafe'a minááí káfí'a óraaka simátimune.

²⁸ Maníkó ááninkomba ai'marówana kuména kumpuwéna wení naaesámbó méyánuwasukaimba Fasi'aénkóní waásin-ofo káráwiyoro. Maníkóní Ufaen-ámútánkó kembá íyáfasintinkaraifo kentúwawa'a'wara Fasi'aénkóní waásiya'wara'a kawe'-úmai káráwiyoro. Sipisípiya'o káráwiyonten-úmai káráwiyoro.

²⁹ Áwáífiyaamo índa-iyamba téna sipisípi tafámaimo wáráíntemba kemá kónasa waási tésa tasáwí'a ónááwe.

³⁰ Moórá-kanaa tínsa kembiwífinkémbá tuwímbai íyáfasinesa Ísuni aampa'ó konkwáásítí imáyáa tafisénæ sésa karo'-áái síyasa tuwímbai érai'e sésa arááíwaenaawe.

³¹ Mindásqfe'a káráwimai kawe'án-oró. Kaumbo-áátái kesé'a mére'a moórámora sirumbá uwátinke'a aafáyáara'e fenómpinka'e nó'waane aasiyaasi simátinkáfa'a iyáumne. Minááísafé'a imáyáa

úmai kawe'án-oró.

³² Kawe'á iyana Maníkó káráwitinkamae iyína'a méraaro. Wenááigo fasi'átinkainiye. Wení waásimo kawe'ó uwátinkáíntemba kembiwíwárá'a kawe'á uwátinkainiye.

³³ Óntantafe'e unáánkwatóisafe'e

ff'owiti moparawíntafé'e ímba súraniyamba úne.

³⁴ Kísaú wémæ'e minóntántámbá ímbo makáunda-tantaa'a méwémæ'e kembó súwa'nai on-kwáásítí tóné unáánkwatóiye maitimé'a úne. Miyámó ówánda é'a suwánaraawe.

³⁵ Fasi'aén-kísáúmó maéwánda suwánaraafo miyá é'a aamoisaén-kwáásí túwa'nai ónááwe. Fasi'aénkó Ísumo siyáin-aaí imáyáan-oró. Wemá séna wémaewi tirunkó kawe'á imbánifo tímatuwaawi tirunkó kaweté'a wéiye Ísu

siyáin-aaí Póro siyáyiye.

³⁶ Póro simásuwena kífaena minóráá'-wáásíyé Fasi'aénkómpá'á inaí simásuwasa

³⁷ seyaafá'-wáásí áfááran-ifí'a tésa Póromba tataparésa aaweyáá uwánkesa uwaná

³⁸ Póro séna ánaaembo é'a ímba suwánánááwe sún-aaisafena tirunkó umbáí tówasa nompín-táómpimba múaukaawe.

21

Póro Yérúsaremufa'o kuráin-aaí.

¹ Múauwowata minkwáásísaféta méwaro séta tiyuwéta nompín-táómpimba íyateta arupíse úmaisa wémeta Kósi-naopa'a kóyááketa wémeta kówaeta aafáyáara'a Rósinaopa'a kóyááketa wémeta Pátaraa-naopa'a kuréta marapá'a kuméta

² awánáawándeza Fínisiyaa-marafa'o wínda-nompin-taomba wérowata mimpímbá íyateta wémeta

³ Sáíparasi-marama siyáánaepa'a wérowata kóyááketa wémeta Síriyaa-marafa'o kówándezas Táyaa-naopa'a moparawímbá mówétuwowata marapá'a kumówánasasa

⁴ Ísuni aampa'ó kuwái mérowata tuwánéta moórá-sondaa miwisé'a méraawanasa sésa Maníkóní ámútánko simátímakain-aaí Póromba simámesa sésa tufúwófo Yérúsaremufa'a ímba waaó simáma'mae íyúwata

⁵ miwísé'o méraawanda-kanaa tai'ówata mindáópa'a tuwéta kówánasasa minkwáásisómbá miwítí aare-iyámpói'se'a sí'maesasa naaópa'a tuwésa uwí-nómpá'á kúmúwata kífaeta Maníkómpá'á inaí simásuweta ówánasasa

⁶ kentáásáfesa énifo koró suwatá miwísaféta énifo méwataao simásuweta nompín-táómpimba íyátaawanasasa miwí kunuwerésa miwítí

naaópa'a iyáawe.

⁷ Miwítí naaópa'a íyúwata nompín-táómpimba Táyaa-naopata tuwéta Tórémesi-naopata marapá'ó kondasáfeta Ísun-aaimo ísówi tuwánéta siyáánta timéta moórano'waamba miwísé'a waéta

⁸ íyáfasineta marapá'á wémeta Sísááríyaa-naopa'o kówándasa ááéma aantá-waasi afakaeté-waasi Ísuní kísaumo tímakowifinkemba moóráwigon-awi'a Fíripini naaúmpata iméraawananasa wemá Ísun-aaimo simátimuwi mérowasa

⁹ éiyain-ayaamumba mésa ímba waaí maiyésa úwoi mésa Maníkón-aai wésimatimesa tifowá'e'a mérowata

¹⁰ tuwímbai-no'waamba mindáúmpátá waéwánanasa moóráwigo Maníkón-aaimo simátimuwin-awi'a Ákápáasi Yúndiyaa-marafakemba

¹¹ kuména Póroni á'wáánkau kumbaiyéna wení aiyayaanka'a kárá'umai aiyowáí'a úmai aráánamena séna Maníkóní Ufaen-ámútánkó séna maaná'wáánkáúgóní afowámó Yérúsaremufa'o iyínasamo ésa Yúndaa-waasi ta'ótó'mai miyáumai kárá'uwankesta áí'maesá fí'onkaa-waasi mátimenaawe Maníkóní Ufaen-ámútánkó siyáye Ákápáasi kusúwata

¹² iséta kesétaamo méron-kwaasise'a Pórontafeta séta Yérúsaremufa'a ímba iyuwó óraaka séwánanasa

¹³ Poro séna nójntafera ifl'á téra kae'-ímáyáá uwásinkáawanawa kesirunkó umbaí wétaiyo. Yérúsaremufa'o iyónasamo kembó ta'ótoraiyamba ímba sáá'a wéye. Fasi'aénkó Ísun-aai simátimudasafesamo sínkamonaesamo ésa úwoi sínkamonaawe Poro súwata

¹⁴ wenááisa ímba kanaasá taraisónaumne séta ifátuweta séta Fasi'aénkóní imáyáara'a miyá ónáawe siyáumne.

¹⁵ Miyá simásuweta tuwímbai-no'waamba miwíséta waéta kentáásí moparawímbá to'mayaa úmaeta mindáópa'a tuwéta Yérúsaremufa'a iyówánasasa

¹⁶ Sísááríyaafaken-kwaasi Ísuní aampa'ó kuwái tuwímbai keséta Yérúsaremufa'a iyésa moóráwigon-awi'a Nésonini naaúmpata mósinkowana minkwáásigó Sáíparasi-marafaken-kwaasigo ayáátááka'a Ísuní aampa'ó kúwai séna kesí naaúmpa'a méranaawe súwasa wení naaúmpata mósinkaraawe.

Póroe Yémisiye aaimó simátímakaayan-aai.

¹⁷ Mósinkesasa kentí naaópa'a kúmúwata Yérúsaremufa'a méraawanasasa Ísun-aaimo ísówi aamoí umpínkémbá siyówata

¹⁸ iwaéwándasa aafáyáara'a Fasi'aénkóní waásiti óraal'-waasi Yémisi túwaandu uwátinkowasa méropata Poro sí'mae kúwata koméraawananasa

¹⁹ Poro ayáámba tíma'mai aaweyáá éna séna Maníkó ámakain-kísaumo fí'onkaa-waasifimbo maiyáin-aai seyaafá'-ááí simátimuwasá

²⁰ isésa Maníkón-áwi'a mósa marésa Fasi'aénkóntafesa sésa kesí waásiyo. Sáwifa'-waasi Yúndaa-waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmba ésa Móseseni ámáámba ímba tuwésa fasi'ámai isésamo méraambá é'a ísaraane.

²¹ Tuwímbai miwísafésa sésa Poro fí'onkaa-waasiti naaó'-nao'a wénena Yúndaa-waasi mindáópaka'o méraan-kwaasi simátimena séna Móseseni ámáámba ifátuwe'a

kentí iyámpói túma ímba kárámái araénáémba uwátinke'a Yúndaa-waasiti aambá ímba arááiwááero Póro wésiye sewasá isésa

²² emó tiyáanda-aai isésa aaisambá wésefo

²³ simáméndantenta uwo. Maanká'á éiyain-kwaasi mésa Maníkómpá'á érai'-aai símakaamba po

²⁴ ewárá'á miyán-uwo. Yúndaa-waasiti ámáámba ísámai kawe'ó í-tántáá'á e minéiyáín-kwáásítí pó'i'o méyánuwatiyuwe ámáán-kawaa-waasi timé miwísé'a a'nóntáu kárásuwenasa awánésa Yúndaa-waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo owí sésa emá Móseseni ámáámba isé méraanasa entáfesa karo'-áái simánkaraawe seró.

²⁵ Énifo fí'onkaa-waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo uráqwisafeta ááéma moórá-aai séta agaimaréta séta karo'-mánikóntáfesa imáyáá ésa pó'i'o uwándaamba mimpói ímba naaró. Naaemá ímba naaró. Póimo tufú'newana wení naaemá ímbo kumínda úwoimo wéraina'a mimpói ímba naaró. Aare-úméné waai-úméné ímba oró. Ááéma minááí agaimaréta tukáumne suwaná Póro iséna

²⁶ aafáyáora'a minkwáásí tí'maena Yúndaa-waasiti ámáámba ísámai kawe'ó í-tántáá'á uwásuwena Póro óraa'-amaan-daumpa'a iyéna ámáán-kawaa-wasisafena séna afakaeté-no'waamba maisuwéta Yúndaa-waasiti ámáámba ísámai kawe'ó í-tántáá'á úmai tai'ásuweta moórá-mora-waasi pó'i'a úmaeta Maníkómpá'á máamenauumne simátímakaiye.

Óraa'-amaan-daumpa'a Pórombo tal'ótokaan-aai.

²⁷ Simátimena mérowana mináfákáété-no'waamba tai'ówana Póro óraa'-amaan-daumpa'o iméromba tuwímbai Yúndaa-waasi Ésiyaa-marafakewi iawánésa Pórontafesa sáwi-aai simánkesa tufuwíyan-imayaá ésa ta'ótokesa óraaka sésa

²⁸ Ísareri-waasi súwa'nai oro. Maankwáásígó naao'-nao'a wénena Ísareri-wasisafena sáwi-aai simátinkená Móseseni ámáámba símai sáwi'a uwánkena maanóráá'-ámáán-dámbá símai sáwi'a wéye. Káf'e'a fí'onkaa-waasi tí'maena maanóráá'-ámáán-dáúmpá'á Yúndaa-waasi aantembo íyón-daumpa'a móinkaisana póna maankáwé'-námbá sáwi'a wéye sumbá

²⁹ Éfésási-naopaken-kwaasigon-awi'a Tárífímasi Póroe'a Yérúsaremufa'a núwasa awánonka'a pósá imáyáá ésa Póro áí'maena óraa'-amaan-daumpa'a móankaraiye-imayaá karo'-ímáyáá ésa mindásafesa minááí siyáawe.

³⁰ Minááí óraaka simátimuwasá mindáópaken-kwaasi mimbóráfímbá tawiyésa Póromba tata'óto'mai ámáán-daumpakembá tafisímaesa máá'arifa'a múra auwésa ámáán-dáñkoni ontá wimarésa

³¹ sáwfá'-waasi Póromba tufú'naafu'-uwaná moóráwigo Rómu-i-waasiti óraakomba isimámena séna Yérúsaremufa'a seyaafá'-wáásí wétiyaawe súwana

³² minúwóiyáán-úmai i-wáásiyé miwítí kawáá-wáásiyé tí'maena awaantanténa kuména waási túwaandu urómpimba tafákáraa'a úmaena kumúwasa i-wáásiyé miwítí óraakone tuwánésa tufuwémómba úwoi mérowana

³³ óraako Póromba tata'ótorena i-wáásisáfena séna kae'-ándásámbá kárá'oro simásuwena tísai ena séna maankwáásí nááwa'íyo. We nórä uráíyo súwasa

³⁴ tuwímbai fí'o-fi'on-aaisafesa suwasá tuwímbai miyá suwasá uwaná óraako minááigóní áwáú ímba iséna

i-wáásisáfena séna miwámbá áí'mae'a i-wáásítí naaúmpa'a íyóro súwasa

³⁵ áí'maesa ontafin-kárááká'ó íyúmba tufuwónaesá untáfesa i-wáásí tiyáánka'a farámbaesá íyúwasa

³⁶ tínaaembá tirááíwa'mae iyésa tufuwíyaná puwíno símaesa óraaka'a iyáawe.

Póromo simátímakain-aai.

³⁷ I-wáásí Póromba áí'maesa miwítí naaúmpa'a iyónae suwaná Póro miwítí óraakomba simámema séna moórá-aai simámeneae súwana óraako séna Kíríki-waasi-taaifinkemba wésempo

³⁸ emá ímба Ísípi-marafaken-kwaasi óne. Minkwáásígó Rómu-kamani-waasisafena aaisambá tiyéna sáwfí'a-waasi 4,000 waasi símai tí'maena tiyái-tántáá'á maimaésa máásqí-marafa'o kuráamba ímба wemá óne súwana

³⁹ Póro séna Yúndaa-waasi úne. Kesinó kembá Sírisiyaa-marafa'a Táásási-naopa'a óraa'-naopa'a masínkariye simásuwena séna moórá-aai simátimenae súwana

⁴⁰ óraako séna énifo miyán-uwo súwana Póro ontará-kárááká'á ména aseráiyantafena ayáámba mósá tuwéna séna kemó senda-áái ísáaro súwasa asérówana Yúndaa-waasi-taaifinkemba

Ípúru-taaifinkemba simátímakaiye.

22

¹ Póro simátimena séna kesífárawaisai kesifoísáíyo maanááímó simásínkáámba anondáá sénaumpo ísáaro séna

² Ípúru-taaifinkemba súwasa miwí tááifinken-aai pósá isésa asékésa wenáái kawé'-úmai ísówana Póro séna

³ kemá Yúndaa-waasi úne. Kesinó Sírisiyaa-marafa'a Táásási-naopa'a masinkówa'a óraa'a é'a Yérúsaremufa'a Kámérerimo úpa'a taméraawanana kentáá síwá'náti ámáámba fasi'ámai simásíma'maena iyáie. Maanká'ó méraan-kwaasimo Maníkóntáfésamo fasi'ámai méraantemba Maníkón-aai fasi'ámai métá'otokaumne.

⁴ Ísuni aampa'ó kun-kwáásí sáwí'a uwátinke'a tafisímae'a ándáfa'a aare-waaí mátinkarauumne.

⁵ Ááéma aifa'-ámáán-káwáágówé ámáán-oraa'-waasiye aúfái simésa Támásikasi-naopa'a Yúndaa-waasi maimaé mátimuwo suwa'á Ísuni aampa'ó kun-kwáásí kotí'mae'a Yérúsaremufa ándáfa'a mátinkanae sé'a Támásikasi-naopa'a kuráumne. Ááémo mináúfáímó símakaan-kwaasi kotísai e'o é'a kentáfesa érai'a siyé seró.

⁶ Énifo aampa'á wéme'a Támásikasi-naopa'a ewaa'á kówánana wáawái wíyómpakemba sáma aafáyáuraan-tantaa'a tuwówana kuména súgáyáagaya úwa'a

⁷ marapá'a tanaa fááwánana aaigó aantemba ísáawánana sáántena séna Sóroo nórä séwa kembá sáwí'a ónó súwa'a

⁸ emá nááwa séno séwánana kemá Násaretifikewi Ísu únama sáwí'a wéuwasinkaane súwasa

⁹ kesé'o méron-kwaasi sáma awánésa simásimun-aai ímба kawé'-úmai ísówa'a

¹⁰ áísai e'a sé'a Fasi'aénkóo kemá nórä ónaumno séwánana Fasi'aénkó séna íyáfasine Támásikasi-naopa'a winaná moóráwigó Maníkómó embó ámakain-kisau-aai simámino súwana

¹¹ ságo súgáyáagaya úwa'a ímба awánáawánasa kesé'o nún-kwaasi siyáán-to'maesá Támásikasi-naopa'a kuráawe.

¹² Kuwaná moóráwigon-awi'a Ánánáyasi Maníkón-aaisafena fasi'ámai ména kentáásí ámáámba isówasa Yúndaa-waasi Támásikasi-naopakewi wenawí'o mósá márówi

¹³ kempá'a téna ewaa'á taména séna Sóroo kesí waásiyo. Aneka'a kawé'-úmai aúramba awánáínone súwa'a minúwóiyáámbá súramba awánamai kawé'a ówánana

¹⁴ séna kentáá síwá'nási Fasi'aénkó embó íyáfasinankaintafe wení imáyáa arááíwáínone. Wení kawé-kísáú-wáásí awáné wenáái iséma ónda po wenáái arááíwáínone.

¹⁵ Awánáánda-tantaa'e ísáándawe seyaafá'-wáásí simátíma'mae nínone.

¹⁶ Ímba úwoimo máínda íyáfaside Fasi'aénkó Ísumba áántenana ení sáwí-imayaa maiyawáína Ísuntafe ísámai nombá mauwó Ánánáyasi simásimuwa'a miyá uráumne.

¹⁷ Miyá é'a kouweré'a Yérúsaremufa tamé'a

óraa'-amaan-daumpa'a Maníkómpá'á inaí wése'a kaainkáámbá awánáawánana

¹⁸ Fasi'aénkó simásimena séna Yérúsaremufa'o méraan-kwáasi kesáai simátímínasa ímba kawel'-úmai isánááfo minúwóiyáámbá íyáfaside maanká'á tuwaao Fasi'aénkó súwa'a

¹⁹ Fasi'aénkó ámáán-daumpimp'a wéne'a enááisafesa timankúnkúmbo on-kwáásí ta'oto'mai tinkambai tafisímae'a ándáfa'o matíyukaunda é'a suwánaraawe.

²⁰ Sítífeni enááimo simátímakaiwaimba tufúnka'a kemá mé'a sirunkó kawel'a úwa'a tufún-kwaasiti paákákén-únánkwátóyi'a káráwiyaawanasa tufuwana pukáiyé séwánana

²¹ Fasi'aénkó séna ai'maráana íyáfaside némpa'a fí'onkaa-waasi kesáai simátíma'mae núwo

Fasi'aénkó siyáiyé Póro siyáiyé.

²² Póro súwasa ánaaembo sún-aaisafesa aaisambá sésa óraaka'-oraaka'a sésa tu-fuwyana puwíno. Miyán-kwáásí ímba maambáráfá'á mérainiye

²³ óraaka'-oraaka'a sésa miwítí unáánkwátói faükésä oférófé ésa ofaí káúresa óipa'a tuwésa uwaná

²⁴ Rómu-oraako

i-wáásísáfena séna áí'mae'a kentí naaúmpa'a íyóro súwasa miyá uwaná séna Póromba áwiyonku'-newana Yúndaa-waasi-taaigoni áwáu sínata ísáano súwasa

²⁵ Póromba ándásamba kárá'uwankesta áwiyonku'-nánae sésa uwaná i-wáásítí kawáágó mérrowana Póro wentáfena séna kemá Rómu-waasiti aúfái-wandaai tokáundawi úmpo ímbo sisai ombá aaifimbó maisinkésamo súwiyonku'-nánae-imayaamo ombá ámáámba taraisésa uwófí'a ónááfo ímba úwoi súwiyonku'-nánááwe Póro súwana

²⁶ iséna wení óraakomba kosimámena séna minkwáásígó Rómu-waasiti aúfái-wandaai tokáiwaimban-ifo nórä ónaumno súwana

²⁷ óraako iséna Póromba'a téna séna Rómu-waasiti aúfái-wandaai tokáano súwana ewé súwana

²⁸ óraako séna kemá óraa'-ontamba tuwé'a mináúfái-wándááí maimái tokáumne súwana Póro séna kesifo tokáimba pó'a kewárá'á úwoi tokáumne súwasa

²⁹ áwiyonku'-nánaemo sun-kwáásí minááí isésa némpa'a kuwaná óraakowara'a áátafena éna séna Rómu-waasiti aúfái-wandaai tokáiwaimbo kárá'umankaunda sáwí'a úne séna áátafena uráiyé.

Póromba áí'maena ámáán-oraal'-waasifa'o kuráin-aa.

³⁰ Áátafena éna aafáyáara'a óraako séna Yúndaa-waasi Pórombo simánkáán-aaigoni áwáu síya'a isánæ séna óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáán-oraal'-waasisafena séna túwaandu oro séna i-wáásísáfena Póro ayáámpiken-anda faútúwáaro súwasa faútúwówana áí'maena túwaandu urónka'a máánkaraiye.

23

¹ Máankowana Póro ámáán-oraal'-waasi káá'a túfífaena séna kesí waásisono. Kemá ááéwara káfí'wara'a Maníkón-aúranka'a kawel'-úmai mé'a moórá-tantaa'a sirunkó ímba umbaí wétaiye súwana

² aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Ánánáyasi wemá Póroni ewaa'ó mérrowisafena séna ói'a turáráaro súwasa miyá uwaná

³ Póro wentáfena séna empímbá sáwí-imayaa wéraimba póna Maníkó embá tu-fuwíníye. Emá méma imáyáa éma ámáámba arááíwa'mai aaifimbá ankáúmne sémpo

minámáámbá taraisé ói'a turáráaro sénasa sói'o turáráámba ámáámba taraisóne Póro súwasa

⁴ wení ewaa'ó mérowi sésa Maníkóní aifa'-ámáán-káwáágómbá símai sáwí'a wéuwankaane suwaná

⁵ Póro séna aifa'-ámáán-káwáágó iyémó sewa'ó isékaa ímba minááí súsino. Maníkón-aaí aúfáiñimba agaimaréna séna kentí waásiya'o káráwiyewi ímba símai sáwí'a uwánkáaro agaimaréna siyáimba isa'á sáwí'a úne Póro siyáiyé.

⁶ Póro simásuwená ámáán-oraa'-waasi tuwánéna imáyáá éna tuwímbai Sátúsi-amaamba sésa púwómpinkemba ímba íyáfasinanaawe-aaí sen-kwáásí owasá tuwímbai ámáán-kawaa-waasi owé-ímáyáá éna óraaka séna kesí waásisono. Kesifomá ámáán-kawaa-waasigo éna kembó masínkaraimbá kemá ámáán-kawaa-waasi úne. Maníkó pukén-kwaasi íyáfasintinkainiyemo siyáunda-aaisafe'a káf'e'a aaifimbá maisínkááwe Póro simátimuwasa

⁷ isésa ámáán-kawaa-waasi Sátúsi-amaambo sun-kwáásí keiyái aaisambá símai tuwínkaa'-uráawe.

⁸ Sátúsi-amaambo sun-kwáásí Maníkó pukén-kwaasimo íyáfasintinkainda-aaisafesa karo'-ááín-iye sésa Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi ímba méraawe sésa waási timambá ímba wéraiye suwasá ámáán-kawaa-waasi sésa Maníkó pukén-kwaasi íyáfasintinkainiye. Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasi méraawe. Waási timambá wéraiye suwasá minááísafésa tuwínkaa'-ésa

⁹ aaisambá sésa ámáán-kawaa-waasifinkemba ámáámbo sun-kwáásí íyáfasinesa óraaka sésa kesáámó awánáündasa Póro ímba sáwí'a wéifo Maníkóní kísau-waasigowa wembá simámakai moóráwigo wíyómpakewiya wembá simámakaiyo. Ínta isáúmne suwasá

¹⁰ aaisambá óraaka'-oraaka'a siyáawe.

Aaisambá óraaka'a suwaná i-wáásítí óraako séna Póromba aaisambá aéesa tafisíyapa'a aíyayaamba tawíyófainifo i-wáásísáféná séna waásiti afufumpimbá komé'a koái'mae'a kentí naaúmpa'a íyóro súwasa miwítí naaúmpa'a móankaraawe.

¹¹ Móankowaná mindó'wáámbá Fasi'aénkó Póroni ewaa'á kumbaéna séna fasi'ámai mé kentáfí Yérúsaremufa'a simátímaantemba Rómu-naopa'a kosimátiminone Fasi'aénkó siyáiyé.

Póromba tufuwíyan-aaimo siyáan-aaí.

¹² Súwasa aafáyáara'a Yúndaa-waasi tuwímbai túwaandu ésa Póromba tufuwíyan-aaí sésa tufútuweta tóné nonésá nánaumpo ímbo tufuwéta tóné nonésá ínta nánaumnemo óraaka'o

¹³ sun-kwáásí kae'-wáái-wáásí mésa sésa

¹⁴ óraal'-amaan-kisau-waasiye óraal'-waasiye kosimátimesa sésa túwaandu éta óraaka séta Póromba tufútuweta tóné nonésá nánaumpo ímbo tufuwéta tóné nonésá ínta nánaumne.

¹⁵ Miyáumai ámáán-oraa'-waasiye Rómu-oraakontafe'a karo'á kosimáme sé'a Póromba áí'mae kempátá tinatá áí'sai úmai minááígóní áwáusa isánae sewé kosimáme'a seró. Minááí isésamo aampa'ó áí'maesamo tíyata tufuwónáísiye siyáawe.

¹⁶ Suwaná Póroni ámánaakon-ááninko tufuwíyan-aaimo sumbá iséna awaantanténa i-wáásítí naaúmpa'a iyéna Póromba minááí isimámuwana

¹⁷ iséna i-wáásítí kawáágómbá áántena séna miwámbá áí'mae óraakompa'a winaná moórá-aaí kosimámino súwana

¹⁸ áí'maena óraakompa'a wéna séna ándáfa'o imérain-kwaasigon-awi'a Póro sáántena séna minífó'á áí'mae óraakompa'a winaná moórá-aai simámino sisa'á empá'á áí'mae túne súwana

¹⁹ óraako miwámbá ayáán-to'maena ímbo waásimo méron-aempa'a ánkarena áísai ena séna nóran-aaiya'iyo sina'á ísáano súwana

²⁰ miwá simámena séna Yúndaa-oraa'-waasiye ámáán-oraa'-waasiye moórá-aai sésa aafáyáara'a empá'á iyésa karo'á iséa Póromba áí'mae kempátá kumínata áísai úmai mináígóní áwáusa isánae karo'á isénáawe.

²¹ Miwí táái ímba isaaó. Kae'-wááí-wáásí óraaka sésa Póromba tufútuweta tóné nonésá nánaumpo ímbo tufuwéta tóné nonésá ínta nánaumne sésa aúpá'á aampa'a káráwiyesá miwí táaisafe ewé sínono sésa káráwiyaawe. Mindásafe miwí táái ímba isaaó. Minífókó óraakomba miyá simámuwana

²² iséna séna simásimenda-aai ímbo fí'on-kwaasi simátíme óraakomba simámakaumne ímbo siyó séna ai'mákaiye.

Póromba áí'maesa óraakompa'o kunkáan-aaí.

²³⁻²⁴ Minífókómbá ai'maréna i-wáásítí kawáágónkáí táántowasarai tuyaná séna káfé'-no'waamba Póromba áí'maekai Sísáriyaa-naopa'o kámáni-oraakompa'a múauwaakaiyo. Sáwifa'-i-waasi 200 i-waasi to'mayaa íyasa tuwímbai-waasi ósifinka'o nón-kwaasi 70 waasi to'mayaa íyasa sáwifa'a 200 waasi paepá'e'o tokáan-kwaasi to'mayaa íya'a Pórombo ayáá'maenamo wínda-osi to'mayaa uwánke'a káfé'-no'waamba Póromba kawe'-úmai káráwimai áí'mae'a kámáni-oraakon-awi'a Fírikísimpa'a múauwaaro séna

²⁵ aúfái agaéna maará simámena séna

²⁶ kentáásí oraa'-waasi Fírikísiyo isaaó. Kemá Kórondíyasi-Rísíyaasi kári'-aaí simámenaumpo isaaó. Kawel'-úmaiya méraano.

²⁷ Yúndaa-waasi minkwáásígón-áwí'a Póromba ta'ótokesa tufuwíyanesa owa'á Rómu-waasiti aúfáímo tokáin-kwaasigo isa'á isé'a Yúndaa-waasi tiyáámpinkemba tafisímai kesí

i-wáásí tiyáámpimba tinkáúnasa áí'maesa migowé.

²⁸ Minkwáásígóbó simánkén-aaí isánae sé'a áí'mae'a miwítí oraa'-waasifa'a kunkáumne.

²⁹ Ímbo sáwí'a uráifo miwítí ámáán-aaigomo intáfesa simánkaraawe. Kemó ándáfa'o auwé'o tufuwónanamo puwínda ímbo moórá-tantaa'a uráife.

³⁰ Yúndaa-waasi tuwímbai tufuwíyan-aaí sewa'á isé'a empá'á ai'maráanasa áí'maesa kumónáawe. Wembó simánkaraan-kwaasisafe'a simátíme sé'a wembó aaifimbó maérkáán-aaí enaúranka'a símai kawe'án-oro. Mináúfáifimbá agaimaréna siyákiye.

³¹ Agaimaréna súwasa i-wáásí simátímuntemba miyá ésa mindó'wáámbá Póromba áí'maesa wémesa Ántípátirisi-naopa'a kunkwaésa

³² aafáyáara'a i-wáásí marapá'ó kun-kwáásí kunuwerésa miwítí naaópa'a íyúwasa ósifimbo nún-kwaasi Póromba áí'maesa

³³ wémesa Sísáriyaa-naopa'a ósifinkemba marapá'a kumbaésa mináúfáí óraakomba múamesa Póromba aúranka'a múankowana

³⁴ mináúfáí toráumai iséna Pórontafena séna emá náám-barafaken-kwaasiya'ono súwana Póro séna kemá Sírisiyaa-marafaken-kwaasi úne súwana iséna

³⁵ énifo aaimó simánkaraan-kwaasi kumíya'a isánaumne séna wení waásisafena séna Érotimo uráin-daumpa máánkare'a kawe'-úmai káráwiyoro súwasa miyá uráawe.

¹ Káráwiyuwasa séfataase-no'waamba waésa aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Ánánáyasiye óraa'-waasiye Póromba aaimó simánkénesa Sísááríyaa-naopa'a Fírikísímpa'o kúmúmba moóráwigo ámáámba kawe'-úmaimo isón-kwaasigon-awi'a Tétárasi wesé'a Fírikísímpa'a kumbésa

² Póromba áántowana túwana Tétárasi aaí simánkena óraakomba símai arumbá fai-yaréna séna kentáásí óraakoo kawe'-ímáyáwárá'-wáásí po kawe'-úmai káráwiyonata ayáátááka'a aáno úmaisa méraumne. Ení imáyáafinkemba kawe'-úmai súwa'nai ónata maé'éúndasaaniye.

³ Kesáá naaó'-nao'o méraunda-waasisa aasiyaasi-kánáá entáféta aamoisá wéune.

⁴ Ímba ayáátáá'-aai sénaumpo embá awesaraí ifáiñifo ampáán-ááí sénaumpo usuká'mai isaaqó.

⁵ Maankwáásigó aoisaambá wimái seyaafá'-máráfá'á wénena Yúndaa-waasi símai tirumbá faiyáráísasa Násaretifikewini aampa'á arááíwæsa owaná miyámó on-kwáásítí aifaráawí éna miyá wéye.

⁶ Miyá éna ff'onkaa-waasi áíl'maena óraa'-amaan-daumpa'a móankaraisana ména sáwí'o uráintafeta maankwáásísá ta'ótoketa kentáásí ámáán-oraal'-waasifa'a aaí simánkanae únansa

⁷ i-wáásítí óraakon-awi'a Rísíya kuména kusínkambaisa siyáámpinkemba Póromba kunáí'maena iména

⁸ simásimena séna empá'á másénááwe sisatá wégumune. Maankwáásígombó áísaí inanamó éna aaifimbó maénkaraunda-aai wemá sínä seyaafá'-ááí isaaó Tétárasi súwasa

⁹ Yúndaa-waasi wembá áwa'nai esa minááímó simbá érai'-aai siyé siyáawe.

Póro Fírikísimbo mósimamakain-aai.

¹⁰ Suwaná kámáni-oraako aúwáámé'a éna Pórontafena e siyó súwana Póro séna emó káráwiyonda ayáátááka'a aatái maisu'maé iyáanda pó'a enaúranka'a anondáá ke aaimó sendasáfena sirunkó aamoí wéye.

¹¹ Maníkóntafé'a imáyáá é'a wenawí'o mósá maráúndasafe'a Yérúsaremufa imé'a siyáánkai úmai kae'-nó'wáámbá taí'áraifo tuwímbaimo tísai inasá érai'a siyé sénááwe.

¹² Óraal'-amaan-daumpa'e kári'-amaan-daumpimpale máápa'e ímba aaisankáámbá sé'a ímba waási símai tiyáí-ááímó siyáunda Yúndaa-waasi suwánaraawe.

¹³ Kembó simásínkáámba karo'a sefó minááígóní áwáú ímba wéraiye.

¹⁴ Afora'á ke simámenaumne. Ísuni aampa'á wéwe'a kentáá síwá'náti Maníkón-imáyáá é'a áwí'a mósá maráúnasa Ísuni aantafésa maankwáásísombá sésa karo'-ámbán-aye wésewe. Móseseni ámáámba isé'a Maníkón-aaimo simátímakowi agaimakáan-aai isé'a érai'e súne.

¹⁵ Miwí sésa Maníkó seyaafá'nánká sáwí-waasiye kawe'-wáásiyé pukémpinkemba iyáfasintinkainiye sésamo amu'maráántemba kemá miyá wéune.

¹⁶ Mindásafe'a kesí imáyáafimba sáwí'an-ifo sé'a Maníkón-aúranka'e waási túranka'e kawe'-úmai méraumne.

¹⁷ Énifo ff'o-fi'om-barafa'a wéne'a tuwímbai-aatai maisuwé'a Yérúsaremufa'a kesí waási ímbo tómbó makáan-kwaasi óntamba timé'a Maníkóntafé'a ísámai pó'o ondasáf'e' aiyáumne.

¹⁸ Minkísáú wémæ'e'a Yúndaa-waasiti ámáámba ísámai kawe'ó í-tántáá'á uwásuwe'a Maníkóntafé'a ísámai pó'o ondasáf'e' aóraa'-amaan-daumpa'a iméraawanasa kempá'a sáwífa'-waasi ímba taméresa aqimó símae kumbá Yúndaa-waasi suwánnowasa

¹⁹ tuwímbai Yúndaa-waasi Ésiyaa-marafaken-kwaasi mésa suwánaraawe. Sáwí'o uráanasamo suwánaresa enaúranka'a simásínkáaro.

²⁰ Ámáán-oraal'-waasifa'o méraawandara'o sáwí'o uráanasamo suwánaresaraa moórá-aai aantemba sewisinó. Moórá-aai aantembo senkakaa isáásino.

²¹ Ámáán-oraa'-waasifa'o méraawandara'a óraaka sé'a Maníkó pukén-kwaasimo íyafasintinkainiyemo siyáunda-aaisafesa káfé'a aaifimbá maisínkááwe séwánasa kemó siyáunda-aaisafesa simásínkááwe

Póro siyáye.

²² Súwana Fírikísi Ísuni aampa'ó kun-ááí é'a ísarena séna i-wáásítí óraakon-awi'a Rísiya kumína'a maanááí ísámái kawe'á ónáifo koró simásuwena

²³ Póromba káráwiyyowntafena séna ándáfa'a kawe'-úmái káráwiye ímba aíyayaanka'o kárá'umarenda ímbo wemó makáinda-tantaa'a wení waásimo áwa'nai ónae síyamo e úwoi ewé sinasá áwa'nai oro

Fírikísi siyáye.

Póro Fírikísinte Túrúsíraante'o simátímakain-aai.

²⁴ Fírikísi simásuwena ména tuwímbai-kanaa maisuwéna awaainímbá Yúndaa-ininkon-awi'a Túrúsíraamba áí'maena taména Póromba áántowana téna séna Ísu Káráisitin-aaisafesa timankúnkúmbo un-áágóní áwáu simátimuwasarai ísóyana

²⁵ Póro kawe'-áágóní áwáu séna miwí túra'o káráwiyyan-aai séna Maníkó waásimo méraawini áwáumo tísai índa-aai súwana Fírikísi áá'a úwana séna énifo waaó. Ánaaembá ímbo kísaumo wéraindara'a áántanaiye séna

²⁶ imáyáa éna Póro ándáfa'a méyán-onaná faúsinkainkwae séna óntamba simína'a faú'ankanae-imayaa éna mindásafena aasiyaasi-kánáá Póromba áántowana túwasarai aaí símaesarai iyáaye.

²⁷ Aaí símae íyúyana kae'-áátáí maisuwéna moóráwigon-awi'a Pósíyasi-Fésítasi Fírikísin-anondaa kámáni-kisau íyámainda ampáámbá úwana Fírikísi Yúndaa-waasi tirunkó kawe'á ínkwae séna Póromba ímba faú'ánkaraifo úwoi ándáfa'a méraiye.

25

Póro aifa-káwáágómpá'á kónaumnemo siyáin-aai.

¹ Póro ándáfa'a mérowana Fésítasi mináémpá'á Sísáráiyaa-naopa'a taména kaumbo-nó'wáambó tawaúmba minkákémbá Yérúsaremufa'a imérowasa

² Yúndaa-oraa'-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye wempá'á tésa sésa Pórombo simánkaraundantenta anekatá simánkanae sésa

³ súwa'nai esa Póromba kuai'márénana Yérúsaremufa'a iyíno. Minááímó sumbá tuwímbai aampa'á káráwiyesá tufíyan-imayaa ésa minááí suwaná

⁴ Fésítasi séna Póro Sísáráiyaa-naopa ándáfa'a méraiye. Kemá ampáánká'a kumónaumpo

⁵ kempínkémbá óraa'-waasi kesé'a kumésa Póro sáwí'o uráinda-aai síya'a ísáano simásuwena Fésítasi

⁶ afakaumboé-no'waana'i siyáánkai-no'waana'íyo waéna Sísáráiyaa-naopa'a kumbéna aafáyáara'a aaimó ísón-daumpa'a iména Póromba koái'mae teró súwasa koái'maesá tuwasá

⁷ Yúndaa-waasi Yérúsaremufakembo kúmúwai Póromba úkúresa mésa áúiyain-aai simánkówana

⁸ Póro miwí táái anondáá simátiména séna kemá ímba Yúndaa-waasiti ámáámba taráíye'a óraa'-amaan-damba ímba sáwí'a é'a Rómu-kamani-waasiti ámáámba ímba taráíyaumne Póro súwana

⁹ Fésítasi Yúndaa-waasi tirunkó kawe'á ínkwae séna Póromba áísaí ena séna Yérúsaremufara íyínara simánkaraan-aai ísámái kawe'á ónaumno súwana

¹⁰ Póro séna ímbaniye. Rómu-kamani-aifa-kawaagoni waási ómpo kesáái ísámái kawe'án-uwo. Yúndaa-waasiti ámáámba ímbo taráíyaunda é'a suwánaraane.

11 Ámáámbo taráíye'o sáwí'o úndarakaa tufuwónaemo sembá ímba a'áo súsino. Úwoi sínkamowisino. Simásínkáán-aai ímba érai'-aaí pó'a ímba iyónaumpo Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a konaná kesáái ísámai kawé'á íníye Póro súwana

12 Fésítasi iséna wení kawé'-ímáyááwárá'-wáásíyé aaí simásuwena Pórontafena séna Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a kónae sénda pó'a ai'maráana wínone Fésítasi siyáye.

Póro Ágírípaante Pénáisinte'o simátímakain-aaí.

13 Fésítasi simásuwena mérowana ánaaembá moórágwigo Yúndaa-oraal'-waasigon-awi'a Ágírípa úwana ámánaankon-awi'a Pénáisiye'a mindárai Sísáráiyaa-naopá'a kumésarai Fésítasi kámáni-kawaa-kisau maiyóntafesarai wempá'á kumésarai ayáámba amésarai

14 tuwímbai-no'waamba wáúyana Fésítasi Ágírípaamba Póron-aaí simámena séna Fírikísi moórágwgomba ímbo faú'ánkáímba úwoi ándáfa'a ánkáísana méraiye.

15 Yérúsaremufa'o iméraawandara'a Yúndaa-waasiti óraal'-waasiye óraal'-amaankisau-waasiye kempá'á tésa wembó simánkaraan-aaí sésa tufuwó suwa'á

16 simátíme sé'a Rómu-waasi ímba úwoisa tínkamonauumne. Aoisaankwárá'-wáásímó éna wemá aaimó simánkéwise'a mérainata éfo simánkén-aaí anondáá siyómó senaná síníye. Rómu-waasiti áwáuma miyán-ye. Simátimewanasa

17 kúmúwa'a ímba úwoi maéwánda aafáyáara'a aaimó sen-dáúmpá'á imé'a Póromba áántaawanasa áí'lmae íyúwasa

18 wembó simánkaraan-kwaasi íyáfasinowa'a sáwí'o uráinda-aaí sénááwe-imayaá ówánasa

19 kentáái aantemba sésa moórágwgon-awi'a Ísu pukáiwaintafesa sésa Póro séna wemá íyáfasinena úwoi mériaye siyáin-aaísafesa aaisambá siyáwe.

20 Kemá sé'a nóräumaiya minááígóní áwáu isánaumno sé'a Póromba áísai e'a sé'a Yérúsaremufara íyínara simánkaraan-aaí ísámai kawé'á ónaumno séwánana

21 Póro séna ímbaniye. Ándáfa'a méräunasa káráwiyaamba pó'a Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a konaná kesáái ísámai kawé'á íníye súwa'a káráwiyaan-kwaasisafe sé'a káráwimai kawé'á uréwana aambá paápé ína'a ai'maráanana wíníye siyáumne

22 Fésítasi súwana Ágírípa séna miwán-áái isánæ súwana séna énifo aafáyáa isaaó Fésítasi siyáye.

23 Úwasarai Ágírípaae Pénáisiye waiyóyamba aafáyáara'a íyáfasinesarai kawé'-únánkwátói úmaesarai i-wáásítí óraal'-waasiye mindáópaken-oraal'-waasiye aáno úmai íyúyasa seyaafá'nánká tuwánowasarai aaimó sí-náúmpá'á íyúyana Fésítasi Póromba áántowasa áí'lmae íyúwana

24 Fésítasi séna óraako Ágírípaae'o méräan-kwaasiye ísáaro. Yérúsaremunaopakewiye maafákéwiyé Yúndaa-waasi aaimó maankwáásímó simánkaraamba awánaaro. Tufuwíyana puwínomo óraaka'o símae'o iyáamba

25 saafá úmae'o iyúnda ímba sáwí'a uráifo ímba puwíniye. Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a kónaumne siyáintafe'a ai'maráanana wínda

26 kemó aúfái agaimáímo ámenda ímba wéraiye. Mindásafe maaméraan-kwaasifimba Ágírípaan-aúranka'a máankaunda po wemó sínda-aaí isé simásímína'a aúfái agaénaumne.

27 Ándáfa'o mérain-kwaasi úwoimo ai'maré'o simánkaraan-aaimo ímba aúfáífimbo agaimáímo ámenda uwófí'a ónaumne Fésítasi siyáye.

¹ Súwana Ágíripa Pórontafena séna énifo simánkaraan-aai anondáá simátimiyo súwana Póro ayáámba mósá tuwéna simánkaron-aaigomba anondáámo síndasafena séna

² kentáásí óraako Ágíripaao Yúndaa-waasi simásínkaraan-aai enaúranka'a anondáámo sendasáfena sirunkó aamoí wéye.

³ Yúndaa-waasiti áwáuwara ámáánkwara'a kawel'-úmai isáándasafena sirunkó kawel'á intáfena ímba suwesaraí iyé sé kesáái kawel'-úmai isáínone.

⁴ Kemá iyámpóiakemba kesí Yúndaa-waasifimba mé'a Yérúsaremufa'a komé'a kemó ówándawini áwáu Yúndaa-waasi seyaafá'á suwánaraawe.

⁵ Ámáán-kawaa-waasiti aampa'á arupíse úmae kuráumne. Ámáán-kawaa-waasi Maníkón-ímáyáásá éta fasi'aén-ámpátá arááíwaeta minámpá'á arupíse úmae kuráumne. Yúndaa-waasi ayáátááka suwánaraamba pósa sésáínasamo ésa kentáfesa érai'l a siyé sénááwe.

⁶ Naaófá'á Maníkó kentáá síwá'násafena érai'-aai simátímakomba paápé índasafe'a amu'makáumnemo siyáunda-aaisafesa aaifimbá maisínkaraawe.

⁷ Kentáá síwá'ná sísamaifikemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba Yúndaa-waasi aafáyáara'e fénáímpinka'e nó'waane Maníkón-ímáyáá mósá marésa minéráíl'-áái amu'maráántemba miyámó úndasafesa aaifimbá maisínkaraawe.

⁸ Yúndaa-waasisono. Maníkó waási pukémpinkemba kanaal'ó iyáfasintinkainda-aaisafe'a nórä isará ímba
érai'e wéseo.

⁹ Ááéma kemá imáyáá é'a Ísu Násaretifikewini aampa'ó kuwáí sáwí'o uwátínkáanda-imaya uráumne.

¹⁰ Yérúsaremufa'a miyá ówánana óraa'-amaan-kisau-waasi si'márówá'a Maníkóní waási sáwifa'nanka tí'mai ándáfa'a tinkáawánasa tínkamiyasa púwóro sumbá kewárá'á miyán-oro siyáumne.

¹¹ Aasiyaasi-kánáá ámáán-daumpimpa'a wéne'a Ísun-aai símai sáwí'a íwae sé'a tínkambæ iyiáumne. Sirunkó ika fówa'a némpa'-naopa'wara'a wéne'a tínkambæ kuráumne.

¹² Óraako Ágíripaao mindásafesa óraa'-amaan-kisau-waasi aúfái agaimái simúwa'a Támásikasi-naopa'a maimaé'ló kówanda

¹³ wááwái sáma aafáúgóní sáwara'o iyáákaro-sama tuwówana wíyómpakemba kuména kesinepakéné kesé'o kun-kwáásí tinepakéné sán-kówata

¹⁴ marapátá tanaa fáawánanasa aaigó aantemba súwa'a isáawánana simásimena Yúndaa-waasi-taaifinkemba séna Sóoro nórä séwa kembá sáwí'a wéono. Póimo ándámo wímkakaawanamo ayáámbo nararáántemba emá miyá wéone súwa'a

¹⁵ Fasi'aénkoo nááwa'ono séwánana Fasi'aénkó séna kembá Ísumba sáwí'o wéuwasinkaandawi úne.

¹⁶ Íyáfasinääo. Kesí kisau maínkwe sé'a iyáfasinanke'a enaúranka'o paápé únda káf'e'o suwánáándarakemba aráánáménda-aai simátíma'mae iyínone.

¹⁷ Ai'maráana Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye simátímínasa tuwímbai aaisambó aiyá'a miwí tiyáámpinkemba aiyánaumne.

¹⁸ Simátímínasa kumeu'ó índa-ampa'a ifátuwesa sámo káínda-ampa'a teró. Waántawankoni fasi'aémbá tuwésssa Maníkóní fasi'aémbá tamáéro. Simátímínasa kesááisafesa timankúnkúmba íya'a miwítí sáwí-imaya maitiyuwé'a Maníkondé-l'i'o uwátínkaraunda-waasifimba mótkáano Ísu simásímakaiye.

¹⁹ Óraako Ágíripaao wíyómpakembo simásímakain-aai ímbo tuwáúnda úwoi miyá wéune.

20 Aifa'á Támásikasi-naopa simátim'e'a ánaaembá Yérúsaremufa simátim'e'a minkákembá Yúndaa-waasiti marafá simátim'e'a fí'onkaa-waasiti marafá simátim'e'a

kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá té'a kawe-kísáú maíyasa tuwánésa sésa Maníkómpá'ó tiyáawin-owe síwae sé'a simátima'mae'a kuráumne.

21 Mindásafe'a óraa'-amaan-daumpa méraawandara'a Yúndaa-waasi kembá ta'ótokesa sínkamonae siyáambanifo

22 Maníkó súwa'nai úmaena káfí'wara'a íyísa'a maanká'á mé'a óraa'-waasiye úwoi-waasiye kesáái simátim'e'a Maníkón-aaimo simátímakowi agaimakáan-aai Mósese agaimakáin-aai simátimunda-aai mimbórá-ááí wésimatumune.

23 Maará siyáawe. Maníkómó íyáfasinankaiwaintafesa agaimarésa sésa áí'o índa-i'a íyana aifaráawí pukáimpinkemba íyáfasinankainda-aai agaimakáamba pósa Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye pukáimpinkembo íyáfasinkain-aai isésa sámo kain-ámpá'á wíwae sésa agaimarésamo siyáan-aai kemá wésimatumune Póro siyáiyé.

24 Pórombo simánkaraan-aai anondáá simátimuwaná Fésítasi óraaka séna Póroo uwói'a wéone. Auáfáífinkemba sáwífa'-imayaa uwáítáí'-uráanana ení imáyáago embá uwói'a wéye Fésítasi súwana

25 Póro séna óraakoo ímba uwói'a úmpo súnda-aai érai'-aai arupíse-aain-aye.

26 Súnda-tantaa'a ímba aúpá'á uráofo seyaafá'-wáásí tááka'o siyáamba ewárá'a minááí ísaraampo kemá ímbo inkaisúnda úwoi wésimamune.

27 Maníkón-aaimo simátímakowi-taaisafe érai'e wéseno. Érai'emo sembá é'a ísaraumne Póro súwana

28 Ágírípa séna kári'-aaimo simásimenda-imayaa e Ísuni waási-i'a úne-imayaa ónó súwana

29 Póro séna ímba kári'-aaisafe'a ímba ayáátáá'-aaisafe'a súne. Maníkómpá'á maará súne. Kemó úndantemba kesááimo Ísáán-kwaasiye ewé miyá íwae súmpo kembó kárá'uraan-andagoma ímba kempímbá wérainkwae súne Póro siyáiyé.

30 Súwasa Ágírípaawe Fésítasiye Pénáisiye seyaafá'-wáásiyé íyáfasinesa

31 máápa'a kumbésa keáimbá sésa ímba sáwí'o uráintafesa ándáfa'a ankésa tu-fuwíyana puwíno siyáawe suwaná

32 Ágírípa Fésítasintafena séna Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a kónaumne ímbo siyáinkakaa faú'áuwáanana kóisina minááí siyáimba po ai'márénana Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a wíno Ágírípa siyáiyé.

27

Póro Rómu-naopa'o kuráin-aai.

1 Súwana Fésítasi to'mayaa éna séna Ítáári-marafa Rómu-naopa'a nompín-táómpimba wíwae séna Póronkvara tuwímbai-anda-waasiwara'a moórá-waasigontafena káráwimae wínkwae séna méankowana minkwáásígón-áwí'a Yúrýasi wemá Rómu-aifa'-waasigoni i-wáásítí kawáágombá méankowana

2 moórá-nompín-taomba Ándámítiyamufakemba wérowana Ésiyaa-maragoni awáífáká'-náópa'a kónae súwata mindómpín-táómpimba íyáteta Máséndóniyaa-marafa'a Tésáróníkaa-naopaken-kwaasigon-awí'a Árísítakasi weséta íyáteta wémata

3 aafáyáara'a Sáíndóni-naopa marapá'á kúwátaawanana Yúrýasi Póromba arumbá uwánkena séna úwoi ení waási kotuwánenasa ímbo tokénda-tantaa'a áméro súwana miyá úwata kouweréta

⁴ mindómpín-táómpimba íyáteta kówánanasa fiyúndá toréna nompín-táómba ta'ótó'marowana ímба kúwata nonafufumpa'ó wérom-baragon-awi'a Sáíparasi-marama wéropa'a mináémpá'á fiyúndá ímба torówata mifátá wémeta

⁵ Sírísiyaa-marafa'a Pámpíriyaa-marafa'a kóyáketa Rísíyaa-marafa'a Máíraa-naopa'a marapá kúwátaawanana

⁶ moórá-nompin-taonko Árékísándiriyaafaken-taonko Ítáári-marafa'a kónae súntaonko wérowana i-wáásítí kawáágó awánéna mindómpín-táómpinta mósinkaraiye.

⁷ Mósinkowata kówándasa kári-fiyunda toréna mindómpín-táónko ímба aíntówata tuwímbai-no'waamba waéta miyá úmaeta Náíndási-nao'-ewaata kówándasa óraa-fiyunda toréna nompín-táómba ailá tosétuwowata sínaaempakenta kouweréta nonafufumpa'-márágón-áwí'a Kíriti-marafa'a fiyúndá ímbo torópa'a wémeta ayáífá'-márágón-áwí'a Sárímoni-marafa'a kóyáketa

⁸ uwí-nónawáífakafamba suwesaraísaféta úmaeta wémeta Rásíya-naokoni ewaa'á kawel'-wáúné supa'lá

⁹ ayáátááka'a koméraawanana aifa'-ámáán-kawáágó Yúndaa-waasiti óraa'-amaandaumpa'a afufumpin-dáúmpá'ó iyún-kanaa tai'ówana minkánáá fiyúndá torón-kanaa uwí-nónkó tufántááfan-úwasa inkaisésa ímба nompín-táómpimbo nún-kanaa túwana Poro imáyáa éna simátimena séna

¹⁰ káfétaamo nompín-táómpimbo kondasá sáwi-tantaa'a kesinetá paápé ínaye. Ímба moparawín-aantembanifo nompín-táóne waásiye áwiyoranaawe. Mináái kemá é'a ísaraunda póta aánota ménaumne Poro súwana

¹¹ i-wáásítí kawáágó Póron-aai ímба iséna nompín-táómba to'maé núwain-aiye mintáónkoni afowán-áái aantemba iséna Póron-aaísafena ímба érai'e-imayaamo úmba

¹² mintáómbo wérompa'a fiyúndámo tóráín-kanaa ímба kawel'ó ún-aempa'a mésa sáwífa'-waasi sésa tuwéta Fíníkisi-naopata koméraawanana fiyúndámo toráínda-kanaa tai'ánata kónaumne sumbá Fíníkisi-naopa'a Kíriti-marafa'o wéron-daopa'a kawel'-nónkwaampa'a ímbo fiyúndámo torón-kwaumba wérowasa mináái siyáawe.

Óraa-fiyunda torówana uwí-nónkó tufántááfambo uráin-aai.

¹³ Suwaná tiyáánaepakemba kári-fiyunda torówasa awánésa sésa Fíníkisi-naopata kónae sésa nompimbó túwówanamo ta'ótokon-anda mósa tafisímai mårówata Kíriti-maragoni uwí-nónawáífata kówándasa

¹⁴ Kíriti-marafakemba óraa-fiyunda toréna

¹⁵ mindómpín-táómba ta'ótotorowana ímба aíntówana tuwíntámae nún-taamba tuwówana fiyúndágo weyááríka'a fafúsúmaena kúwana

¹⁶ nonafufumpa'á kári'-maragon-awi'a Kónda-mara wérowana ímба fiyúndá wétoropata kówándasa tínaaempa'o kárá'umakesamo tafisímae iyún-taomba tafisímai

¹⁷ óraa-taompimba marésa óraa-taomba tawísífo sésa ándásamba kárá'umai kawel'á úmårówana Rípiyaa-marafa'-aempa'a uwí-nómpimbá nonáámááí-oma'a wérowasa minómák'á aikó tawífo sésa fiyúndágo fafúsúmaenamo kún-ampanta awá'mai múra mårówana wempa'á kúwana

¹⁸ aafáyáara'a mifiyúndá paaí wétorowasa moparawímbar tuwímbai uwí-nómpá'á tuwésa

¹⁹ aafáyáara'a mintáómpimbo kísäumo máún-kwaasi kísäumo máún-tantaa'a nompá'á túwówana

²⁰ óraa-fiyunda paaí wétorowata ayáátááka'a aafáuwé o'é ímба awánéta táónkomo wínda-amba ímба awánéta imáyáa éta kentáásí marasá ímbo awánaandasa maafátá tai'ánaumne-imayaasa uráumne.

²¹ Imáyáa ówándasa ayáátááka'a tómbá ímba wénowana Póro túranka'a taména séna Kíriti-marafa'a téta séwánda ímba kesái ísaraawe. Isékaa sáwí'o í-tántáá'ó moparawimbó tuwái ínta úsino.

²² Énifo tirumbá fasi'ámai méraaro. Nompín-táón-aantemba sáwí'a ínifo waási ínta puwónaumne.

²³ Maníkón-ímáyáámó mósá maráúnda káfíl-no'waamba wemá wení kísau-waasigomba ai'márásana wíyómpakemba kempá'á kuména

²⁴ séna Póroo fasi'ámai méraao. Emá Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a winaná enáái isáiníye. Maníkó embá kawe'á uwánkáímba póna esé'o wégon-kwaasi káráwiyyinasa ímba puwónááwe siyáye.

²⁵ Mindásafe'a fasi'ámai méraaro. Simásímíntemba Maníkó miyámó índa é'a isáúmne.

²⁶ Fiyúndágo nompín-táómibafafúsúsuwainata nonafufumpa'á maragóní awáífátá kónaumne

Póro siyáye.

²⁷ Súwana uwí-nónkón-áwí'a Éndíriyaa-nompimba sísamaifikemba éíyaimba kumbaimái-no'waamba fiyúndá torénafafúsúmaena kúwasa nó'waan-afufuntamba táómpinken-kisau-waasi sésa maragóní ewaatá kúne sésa

²⁸ ándá-ayaiya'a umbaimó tón-tantaal'a fárlíwiyesa nompímbá tu'mái tafisímai awánomba mindónkwááúmbá ayáátááka'a 120-ya'a úwasa wéwesa aneka'á mótu'mai awánomba káríka'a 90-ya'a úwasa

²⁹ maragóní awáífá'á óntambo wéraindara'a tanaafáunafo sésa táátafesa ésa éíyain-anda faútúwówana ánaaempakemba nompímbá kuména ta'ótotorowasa minúwóiyáámbá siyaráinata nónin-tantaara wéraiya awánánae sésa

³⁰ nompín-táómpinken-kisau-waasi imáyáa ésa aúpá'á kónaumne-imayaá ésa karol'a sésa aikakén-ándá faútuwanae sésa kári-taomba nompá'á múra túwówana

³¹ Póro

i-wáásiyé miwítí kawáágontáfénawe séna táómpinken-kisau-waasimo ímbo óraataompimbo méresamo ésa seyaafá'á tai'ánááwe Póro súwasa

³² i-wáásí

kári-taonkoni ándá kárásuwowana kóuraiye.

³³ Kóuwana siyarónka'a Póro séna sísamaifikemba éíyaimba kumbaimái-no'waamba úwoi mé'a ímba tómbá náráafo káfíl'a tómbá naaró.

³⁴ Kemá óraaka simátime sé'a tómbá newaná túgo kawe'á ína'a mé'a ímba tai'ánááwe

³⁵ Póro simásuwena seyaafá'-wáásí túranka'a tómbá maiyéna Maníkóntáfena súwi séna tómbá tafámbai nówasa

³⁶ awánowana tirunkó kawe'á úwata tómbá náawándasa

³⁷ mindómpín-táómpimba sáwífa'-waasi 276 waasi méraawanda-waasisa tómbá náawánanasa

³⁸ símú'a fówanasa mintáómiba umbaí tówasa mimpímbó wéron-tonkon-awi'a wíti nompímbá maisul'márówana fetói uráye.

Nonkó tufántááfan-éna mintáómbo tawísískain-aaí.

³⁹ Úwasa siyarónka'a awánomba ímba awánom-barama wérowasa awánomba mifá'á nonkó iyówana kawel'-áámááí wérowasa awánésa sésa mefátá íyónanasa kawel'-áámááífá'á póna táónko úwoi iyíníye sésa

⁴⁰ támbo ta'ótóráín-anda kárásuwowana nompá'á kumúwasafafúsúmaesa nún-taanka'o kárí'umaron-anda awátuwesa aipa'á ampantá fárlíwimaresa fiyúndágo weyááríka'a fafusínata áámááífa'a kónae sésa

⁴¹ kuwaná nompímbá nonáámáái-oma'a wérowana mimpímbá mintáónkon-ai'a tawiyúwana nonkó ayámifa'a tufántááfan-émena tawísískaiye.

⁴² Tawísísuwowasa i-wáásí sésa ándá-waasi nombá tufámbaes kófainifo tínkamona suwaná

⁴³ i-wáásítí kawáágó Póromba áwa'nai ena séna ímba tínkamoro simásuwena séna nombó tufámbaimo kawe'ó iyawi nompímbá ásáfe'a tufámbae'a aápá'á koró.

⁴⁴ Tuwímbai ímbo nombó tufámbaimo awánewi nompín-táónkon taaimá maiyé'a minká ta'ótoke'a fafúsúmae aápá'á koró súwata miyá éta seyaafá'-wáásísá kawe'á úmaisa aápátá kógora uráumne.

28

Mórita-marafata kógo uráunda-aai.

¹ Aápátá kawe'á úmaisa koméraawanasasa mindónáfúfúmpá'-márágón-áwí'a Mórita-marawe suwatá ísaraumne.

² Aa'á téna táwi'a wéuwasa mimbáráfákén-kwáásí kawe'á uwásinkesasa iyamá agaisínkowata siyáánta wégaufowanana

³ Poro iyáári'a komaimaéna mimpímbá máagaimarowana koko'á úwana waaifainkó téna Póron-ayáámba taunkutúwasa

⁴ waási awánésa keáimbá sésa moórá-waasi tufúwísaná púwísaná nompín-táómpimbo timbá nonkómá ímba tufukáimba póna káf'e'a wen-ánondáá maéna waaifainkó fáinana puwíníye keáimbá suwaná

⁵ Póron-ayáámba tufimpín-úwana minkwáífáinkó tará'maena iyafímbá ánkúfowana ímba Póromba áí'a úwasa

⁶ minkwáásí Pórontafesa imáyáa ésa intoráínana puwíníyo. Marapá'á kunténa puwíníyo-imayaa ésa ayáátááka'a aúrampimba karákésa amu'matuwésa mérowana ímba ááéma puwúwasa imáyáa ésa sésa minkwáásí maníkón-aye siyáawe.

⁷ Suwaná mimbáráfákén-óráá'-wáásígón-áwí'a Pápíryasi wení maramá ewaa'á wérowi kawe'á uwásinkenasa másinkowata wení naaúmpata kaumbo-nó'wáámbá kowaewánanasa

⁸ Pápíryasi afowáambá áúiyankena ayánómbá naaewárá'á wéuwana mérowana Poro wempá'á wéna awánéna Maníkómpá'á inaí séna ayáántamba ane'á ta'ótorowana mináí'l tai'águwasa

⁹ awánésa tí'o

ún-kwaasi tí'maes Pórompa'a tuwaná miyáumai asófatinkafa'a kúwasa

¹⁰ aamoí ésa tuwímbai-tantaa'a símúwata méraawanasasa nompín-táómpimba kónae séwanda-kanaasa ímbo makáawanda-tantaa'a símúwata kuráumne.

Rómu-naopa'o kuráunda-aai.

¹¹ Árékísándiriyaafakemba moórá-nompin-taonkon-awí'a keáfáráwái-káró'-mánikó éna fiyúndámo torái-kánáá mimbárágóní nonkwaauúmpímbá wérowata kaumbo-wiyómbá maisuwéta mindómpín-táómpimba iyáteta wémeta

¹² Sísari-marafata Sáírákiusi-naopa'a wéta marapátá kuméta kaumbo-nó'wáámbá waéta

¹³ nompín-táómpimba iyáteta wéta Rísíyamu-naopa'a kówaeta aafáyáara'a sínaaempakenta fiyúndá toréna fafúsúmaenasa kúwata kae'-nó'wáámbá kówaeta Ítáári-marafata Píútíyorai-naopa'a marapá'á kumówánasasa

¹⁴ Isun-qaimo ísówi mérowata kotuwánááwánasasa simásimesasa sésa moórá-sondaa keséta méranaawe suwatá miyáumaisa moórá-sondaa miwiséta maéta Rómu-naopata marapátá kówándasa

¹⁵ Rómu-naopakemba Ísun-aaímo ísówi kówánda-aaísa isésa aampakémbá kotiyánae sésa Ápiyási-naopa'a maaketi-márúpá'á seyaafá'-wáásí wááumo waí-námbá kaumbo wéropa'a tuwaná Póro tuwánéna Maníkómpá'á aamoí úwana arunkó kawe'á uráiyé.

Póro Rómu-naopa'o mérain-aaí.

¹⁶ Póron-arunko kawe'á úwata Rómu-naopa'a kówánanasa mindáópaken-kamani-waasigo Pórontafena séna ímba ándá-naumpa'o máinda úwoi-naumpa'a ménana i-wáásígó enká'á káráwiyiniye súwana

¹⁷ kaumbo-nó'wáámbá maisuwéna Póro mindáópaken Yúndaa-waasiti óraa'-waasi táántowasa wení naaúmpa'a tuwaná simátimena séna kesí waásisono. Yúndaa-waasi ímba símai sáwi'a uráumpo kentáá síwá'náti ámáámba ímba taráíyaundanifo Yérúsaremu-naopa'a kembá ta'ótó'mai Rómu-kamani-i-waasi tímewasa ándáfa'a sinkaraaawe.

¹⁸ Sínkaresa sínkamiyanesa kesí áwáumo saafá ombá ímba isasá faú'ankanae sewásá

¹⁹ Yúndaa-waasi minááí taráísúwa'a kesí áwáuma ímba sáwi'a uróntafe sé'a Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a konaná kesáái isáiníye. Kesí Yúndaa-waasi aaí simátinkanae ímbo súnda kesáái isáinkwae sé'a Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a tiyáumne.

²⁰ Yúndaa-waasisa Maníkómó iyáfasinankaraiwaimbo amu'makáundawin-aaí séwánasa ta'ótokesa siyáánka'a kárá'uraamba pó'a táántamai tuwáné'a simátimena Póro súwasa

²¹ isésa miwí sésa Yúndiyyaafakemba Yúndaa-waasi ímba entáfesa aúfái agaimái túwááwana tiyáiyé. Ímba tuwímbai aaí másimasimesasa entáfesa sáwi-aaí ímba wésimankaawe siyáawe.

²² Seyaafá'-áémpá'á Ísuní aampa'ó kontáfesa sáwi'o uwátinkáámba wéisaumpo minááí simásímínata isáano siyáawe.

²³ Simásuwesa moórá-kanaa Póro simátiminda-kanaa marésa komésa minkánáá túwasa sáwífa'-waasi Póromo méropa'a tuwaná aafáyáarakemba ómbakena Maníkó wení waásimo kawáámó in-ááí simátíma'maena nó'waamba tai'áraiye. Naaofálá Mósesemo agaimakáin-aaifinkene Maníkón-aaímo simátímakowi agaimakáan-aaifinkene Ísun-aaímo simátíma'maena tirumbá toréna iyéna Ísun-aaísa fesa timankúnkúmba íwae séna simátimuwasá

²⁴ isésa tuwímbai sésa érai'-aaíye suwasá tuwímbai sésa karol'-ááiyé suwasá

²⁵ miyáumai aaisankáámbá sésa tuwíntaa'-uwaná Póro séna naaofálá Maníkóní Ufaen-ámútánkó moóráwigomba Maníkón-aaímo simátímakowin-awí'a Áisáyaambá simámuwana kentíwá'násomba simátímakomba minááí érai'-aain-iye.

²⁶ Áisáya agaimaréna séna

Maníkó séna minkwáásísafé kosimátime sé ísáámbanifo ímba ísámai kawe'á wéowe.
Awánaambanifo ímba awánamai kawe'á wéowe.

²⁷ Miwítí imáyáago umbaí taisaná tááko aaimó isáísaféna tuwesaraí isaná túranko awánaísa fena túgáfa'a wéifo ímbo miyámó ésamo ésa táá'o isésamo túrambo awánésamo kesááimo isésamo miwítí sáwi-imayaamo tuwésamo kempá'ó tenkakaa sáwi-imayaam maitiyuwé'a kawe'á uwátinkausino Maníkó siyáye

Áisáya agaimaréna siyáiyé. Póro simásuwena

²⁸ séna kemá miyá owa'á pó'a simátimé sé'a Maníkó sáwi'o úmaimo méraampinkemba kawe'-ámpá'á métinkáin-aaí fí'onkaa-waasi kosimátímkunda Maníkón-aaí wéisaawe

²⁹ Póro minááí simásuwowasa Yúndaa-waasi wesimán-kwesiman-esa aaisambá símaesa kóuraawe.

30 kóuwana Póro mindáópa'a ména kae'-áátáí maisuwéna wení óntamba naanka'á wétuwena méromba sáwifa'-waasi wempá'á tuwaná aamoí éna

31 Maníkó wení waásimo kawáámó in-ááí Fasi'aénkó Ísu Káráísitin-qai simátima'maena iyákiye. Kámáni-waasi minááísafésa ímba aambá faiyúwana óraaka simátima'maena iyákiye.

Kemá Rúku súnda-aai tai'ákiye.

Rómu

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai afakaeté-aataiya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna Kórinti-naopa'a ména maanááí agaimái Rómu-naopa'o méron-kwaasi agaimái moórá-ininkon-awi'a Fípimba amúwana mágimakaiye. Rómu-naopa'a kámáni-waasiti aifa'-náópa'a Ítáári-marafa'a wéron-daopa'an-iye. Póro Rómu-naopa'a wínena póna Ísuní aampa'ó kun-kwáásífimbá kísau mánínená póna miwí túwa'nai e'a to'mayaa uwátinkanae séna maarán-ááí agaimái Fípimba amúwana mágimakaiye. Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye seyaafá'nánká sáwí'o úmaesamo

nú-fasi'aenko ta'ótokowana Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo owí aantentafena arupíse úmai méraawe Maníkó siyáye. Sáwí'o úmaesamo nú-fasi'aenko ta'ótokaimpinkemba Maníkóní ámútankoma faútinkáísa Ísuwe'a kááísamai aúí'a úmai méraawe. Maníkóní ámáánkoní kísau-aiwara'a agaimái amúwana mágimakaiye.

1 Kemá Póro Ísu Káráisitini kísau-waasigo é'a maanááí agai-timúmpo ísáaro. Maníkó kembá aantá-waasi sí'marena séna kesí ásé-aaí kosimátíma'mae núwo séna sí'mákaiye.

2 Naaófá'á Maníkó wenááí simátímakowisafena minásé-ááí símai fasi'ámakain-aaí suwasa aúfáí-wandaaifimba agaimakáawe.

3 Minásé-ááí Maníkón-ááninko kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitintafesa símai agaimakáawe. Wemá waásimo kunukáimba óraakon-awi'a Téfítin-aísaafitambo uráiwain-iye.

4 Wení ámútanko Maníkómpákémbá póna Maníkó wembá pukáimpinkemba iyáfasinankaraintafeta minóráá-fásí'áémbá awánéta séta Maníkón-ááninkon-iye súne.

5 Fí'o-fí'om-barafaken-kwaasi wenááisafesa timankúnkúmbo ésa taawiyafiyantafena Maníkó Káráisitimbá imáyáa amúwana kentáfena séna kesááí kosimátíma'mae núwo séna kawe-kísáú símakaiye.

6 Ísu Káráisitini waási-i'a iyantafena Maníkó táántena kembiwí Rómu-naopa'o méraawiwara'a táántaraiye.

7 Minááísafé'a imáyáa é'a maanáúfáí agaimaráúmpo ísáaro. Kembiwí Rómu-naopa'o méraawi Maníkó wenarumbá tiména wení waási-i'a iyantafena táántaraiwai ísáaro. Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye úwoi túwa'nai esarai farumó uwátinkaayantafe'a inaí súne.

Rómu-naopa'a kónaemo siyáin-aaí.

8 Kembiwí Ísu Káráisitimpá'a timankúnkúmbo on-ááígó seyaafá'-áémpá'-wáásífá'á wété isasá ísááwa'a Ísu Káráisitini kísausafe'a imáyáa é'a Maníkómpá'á súwi súne.

9 Maníkóní kísau fasi'ámai maé'a ááninkoni ásé-aaí simátíme'a kembiwísfé'a inaí símæ'o iyúnda Maníkó wéisaiye.

10 Kempá'ó ímbo kúndasafe'a sé'a Maníkómpá'á áísaí úmae iyé'a arááímo táínamo e aambá wiśínkéna'a Rómu-naopaken-kwaasise'a koméraano súne.

11 Maníkóní ámútanko súwa'nai isa'á kotúwa'nai ona'á wenááisafe'a fasi'ámai imáyáa iyantafe'a kempá'á kónae sé'a úne.

12 Miyámó ína'o é'a kembiwí túwa'nai ona'á kembá súwa'nai ónááwe. Ísu Káráisitintafe'a imáyáa é'a túwa'nai ona'á kembá miyá ónááwe.

13 Kesí waásisono. Kempá'ó ímbo kúndasafe'a sáwí-imayaa ofáínifo maanááí ísáaro. Sáwifa-kanaa kónae sé'o únda moórá-tantaako ta'ótóráísa'a méraumne. Fí'onkaa-waasifimbo Maníkóní aambó aráátimewanasamo arááíwáéntemba kembiwí fí'onkaa-waasi owa'á miyá ónæ sé'a úne.

¹⁴ Maníkó súwa'nai uráintafe'a sáwifa'-waasi óraa'-naopa'e kári'-naopa'e seyaafá'-ááímó ísaraawiye ímbo ísaraawiye túwa'nai onó.

¹⁵ Miyámó únda Rómu-naopa'o méraan-kwaasi ásé-aai kosimátimenae sé'a úne.

Ásé-aaigoni fasi'aén-áái.

¹⁶ Ásé-aaisafe'o ímbo sigaesafé'o únda maarán-ááín-ye. Ásé-aaisafesa timankúnkúmbo owí Maníkó wení fasi'aéntámbá miwítí sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba wéfautinkaiye. Aifa'á Yúndaa-waasi ísaraawasa ánaaembá fí'onkaa-waasi wéisaawe.

¹⁷ Ísu Káráísitin-aaisafetaamo érai'emo séta simankúnkúmbo úndasafenasa mindásafena aantemba Maníkó séna arupíse úmai méraawe sisatá wenaúranka'a arupíse úmaisa méraumne. Ásé-aaifinkemba miyán-ááísá ísaraumne. Mindásafena naaofá'á Maníkón-aaai aúfáífimba agaimaréna séna

Maníkón-aaisafesa érai'emo sésamo timankúnkúmbo owísáfena Maníkó séna

arupíse úmai méraawe simbá pósá

aú'i'a úmai méranaawe

agaimaréna siyáie.

Maníkombá tínaaembo uwámakaan-aaí.

¹⁸ Maníkó maanááí aráásímakaiye. Marapákén-kwáásí sáwí-imayaá ésa sáwí'a ésa miyámó ombá Maníkóní érai'-aaigoni aambá fái'makaamba póna Maníkó áyámba éna wiyómpakemba sáwí-meyamba timíníye.

¹⁹ Maníkóní áwáuma ímbo aúpá'á wéraifo afora'á aráátímakaimba marapákén-kwáásí awánésa ímbo imáyáa uráamba póna sáwí-meyamba timíníye.

²⁰ Maníkó maramó úmaron-kanaarakemba kífé'wara'a Maníkóní áwáuma awánésa wení fasi'aémbó waé'wae'o i-fási'láémbá kawel'-úmai awánésa Maníkón-ane'á túrantambá ímbo wéawanaafo wení áwáuma é'a wéisaawe, Maníkó úmakain-tantaa'a awánésa pósá wemó mérain-aaai kanaa'á wéisaawe. Mindásafesa sáwí'o ombá miwítí áwáugo isasá sáwí'a wéowe.

²¹ Maníkó mérain-aaai ísaraambanifo ifátuwesa wenawí'o mósá marésamo érai'a mériyemo seráámbá ímbo mósá marésa súwi ímbo sésa ifátuwesa kaentaén-ímáyáá ésa kumeu'ó in-áémpá'-ímáyáá ésa

²² karo'á sésa kawel'-ímáyááwárá'-wáásísá úne sembánifo sáwí-imayaawara'-waasi ésa

²³ Maníkó maé'mae'o iwáín-ímáyáá ímbo mósá marésa waási áuwawaakaamba numamá waí-waamba iyaankafayaambá úmakesa mintántáákontáfesa imáyáa mósá wémaraawe.

²⁴ Waási miyá-sáwí'ó ontáfena Maníkó ánaaembá uwátimena séna sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o íyamba úwoi miyán-oro siyáisasa miwí keyááríka'a miwí túma sáwí'a wéowe.

²⁵ Maníkón-aaai érai'-aaai taraisésa

karo'-ááí arááíwaesa Maníkó seyaafá-tántáá'ó úmakaiwaintafesa ímbo imáyáa mósá marésa wení kísaú ímbo máémba wemó uráin-tantaakontafesa imáyáa mósá marésa mintántáákóní kísaú wémaewe. Maníkón-áwí'-aantembo mósá márááraamba érai'a mindá ímbo mósá wémaraawe.

²⁶ Waási miyá-sáwí'ó ontáfena Maníkó ánaaeni'a uwátimena séna sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o íyamba úwoi miyán-oro siyáisasa aaré tuwaai'waimba tiyuwésa keiyái kesuwaainíné sisaná kesuwaai'é sésa sáwí'a úmae nówasa

²⁷ waaí miyáumai tuwaainíntombá tiyuwésa keiyái kesuwaainí kesuwaainíné símaesa wénesa miyá-sáwí'á úmae wénontafena Maníkó miwí túra'a sáwí-meyamba arupíse úmai wétimiye.

28 Maníkó wenáái érai'-aai taráísontafenawe séna ángaeomba uwátímísana miwítí sáwí-imayaago táái téna isasá kentí imáyáafinkeni'o ombá uwófi'a wéowe.

29 Fí'o-fí'o-sawi-imayaago miwífimbá óraa'l' isasá sáwí'o ombá ímba saagésa túraniyamba ésa sáwí'a uwátinkesa kawe-kísáúmó máéntafesa tirunkó símai sáwí'a uwátinkesa tínkamowasa púwówasa aaisambá sésa karo'á simátiyuwesa símai sáwí'a uwátinkesa tíyo-aai símae nésa

30 túwí'a kumínkwea sésa karo'-áái sésa Maníkómbá tíyámba uwánkesa sáwí-aai simátinkesa karo'á sé'a óraa'-waasisa úne sésa túma maimaé iyésa aú-sawi-kisau maénæ sésa miyá ésa tinófoi-taai taraisésa

31 tirumpimbá kawe'-áái ímba wéraisasa símaimo fasi'ámakaini'a ímba ésa miwítí waási-imayaag ímba ésa tirumbá ímba uwátinkesa miyámó ombá

32 Maníkó ámáámba símarena séna miyá-sáwí'ó owí puwónááwe siyáimba isésa ímba ifátuwáámba miyá úmae iyésa ímba saagésa miyámó owísáfesa aamoín-owe.

2

Maníkó aaifimbó wémaitinkain-aai.

1 Tuwímbai tuwánésa sésa sáwí'o owí sáwí-meyamba maénááwe sewí simátíménda ísáoro. Miyámó sembá kembiwíwárá'a miyá-sáwí'ó ombá póna aaifimbá maitinkáína'a sáwí-meyamba maénááwe.

2 Miyá-sáwí'ó owí Maníkó aaifimbá maitinkéna sáwí-meyamba tímímba wemó arupíse úmaimo miyámó in-ááísá ísaraumne.

3 Tuwímbai tuwáné'a sé'a sáwí'o owí sáwí-meyamba maénááwe sembá miyá-sáwí'á ombá pó'a Maníkó aaifimbá ímba maisinkéna sáwí-meyamba simíníye ímba seró.

4 Sáwí'a owaná Maníkó arumbá uwátinkena ímba ááéma sáwí-meyamba tímímba timu'maréna mériye. Mindásafe'a sáwísamban-ye ímba seró. Sáwí'o ombá tuwé'a Maníkómpá'a tíyantafena arumbá uwátinkena timu'maréna mériye.

5 Énifo kemá tirunté'a maré'a sáwí'o ombá ímba tuwé'a Maníkómpá'a ímba wétewe. Miyá-sáwí'ó úmae íyóntafena Maníkómó aaisambó sénamo arupíse-sawi-meyambo timínda-kanaa tñana Maníkó áfááraumai sáwí-meyamba timínaa óraa'l' ínýie.

6 Minkánáá tñana seyaafá'nánká miwítí kísausafena kawel'-meyáné sáwí-meyane anondáá timíníye.

7 Kawe'a úmae iyésa sésa Maníkó kentáá súwí'a mósá maréna sánkasinkenasa maé'mae'o onda-íta uwásinkainiye sewí Maníkó aú'l'a úmai maé'mae'o íyaní'a uwátinkainiye.

8 Kesáfé-ímáyáá aantemba ésa kawel'-áái tñaaeni'a uwámesa sáwí-aai arááiwáéwi Maníkó áfááraumai aaisambá tiyéna sáwí-meyamba timíníye.

9 Sáwí'o owí Maníkó tí'a índa-i'a uwátinkena umbai-tántáá'a tiména Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye miyá éna

10 kawel'ó owí Maníkó sánkatinkena túwí'a mósá maréna aáno uwátinkena Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye miyá éna

11 ímba tuwínskaa'-úmai-meyamba timínifo arupíse úmai-meyamba timíníye.

12 Fí'onkaa-waasi Maníkó naaofá'ó Mósesembo simámkain-amaambo ímba isésa sáwí'o ontáfena méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a maé'mae'a ónááwe. Yúndaa-waasi Maníkó Mósesembo simámkain-amaambo isésamo taráísontafena Maníkó minámáánkóní áwáuwara'a aaifimbá maitinkáíniye.

13 Maníkó Mósesembo simámkain-amaambo isésamo ímba arááiwaiyanamo éna Maníkó arupíse úmai méraawe ímba síníye.

14 Maníkó fí'onkaa-waasi

wení ámáámba ímba simátímakowasa miwítí imáyáafinkembo minámáámbó arááiwæsamo ombá minámáámbó ísaraan-kwaasiyaamba wéowe.

15 Miyámó ombá Maníkóní ámáámba miwítí imáyáafimba wéraisasaraamba méraawana tirumpimbá aaí wéna kawe'ó ontáfena minááígó séna kawe'án-owe séna sáwí'o ontáfena sáwí'an-owe wésiye.

16 Moórá-kanaamo tínanamo éna Maníkó Ísu Káráisitintafena sínana wemá waásiti imáyáa aúpá'-ímáyáá tuwímbarena aaifimbá maitinkáíníye. Ásé-aaimo simátimunda minááiwará'á simátimune.

Yúndaa-waasi Maníkóní ámáámba tokáundasa póna súwa'nai iyemo siyáan-aaí.

17 Yúndaa-waasisa únemo sewí ísáaro. Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba ísaraundasa póta kawe'-úmaisaamo méraundasa Maníkóní waásisa úne sé'a kentúma mósá wémaraawe.

18 Minámáámbá ísaraantafe'a Maníkómbó arááimo tainí'o on-ááí isé'a kawe'ó on-tántáá'é sáwí'o on-tántáá'é kanaa'á tuwímbare'a

19 óraqaka sé'a kawel'-ámbó ímbo awánaraan-kwaasi kanaa'á aráátimeta kumeu'-áémpá'ó méraan-kwaasi kanaa'á sáma kátinketa

20 táá'o ímbo ísáán-kwaasi aráátimeta iyámpóiyaambo on-kwáásí aráátimune wésewe. Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba ísaraantafe'a imáyáa é'a sé'a seyaafá'-áái iséta érai'-aaisa súne-imayaa é'a pó'a miyán-áái wésewe.

21 Tuwímbaimo aráátimembä kembiwíwárá'á minááí arááiwáero. Umémbá ímba orómó sembá kembiwíwárá'á ímba miyán-oro.

22 Aare-úméné waai-úméné ímba orómó sembá kembiwíwárá'á ímba miyán-oro. Karo'-máníkó sáwí-tantaa'a iyémó sembá kembiwíwárá'á sáwí'a é'a minkáró'-máníkóní naaúmpa'o sáwí'o ombá mindá ifá'á túwáaro.

23 Maníkó Mósesembo simámakain-amaanta ísaraumne sé'a kentúma mósá máráámbanifo minámáámbá taraisé'a sáwí'o ombá waási tuwánésa sésa Maníkón-áwí'a sáwí'a uwánkááwe wésewe.

24 Mindásafena naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna

Yúndaa-waasi sáwí'o ontáfesa
fí'onkaa-waasi tuwánésa Maníkómbá
símai sáwí'a wéuwankaawe
agaimaréna siyáie.

25 Yúndaa-waasi ontáfé'a túma kárámai araénáémba wée'a sé'a Maníkóní waásisa únemo sewí Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba arááiwáémba Yúndaa-waasi ombá mindá kawel'á uwátinkáifo minámáámbá ímba arááiwáémba Yúndaa-waasi é'a túma kárámai araénáémba uráambá mindá ímba kawel'á uwátinkáisa'a úwoi-waasiyaamban-owe.

26 Fí'onkaa-waasi ímba túma kárámai araénáémba
owí Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba arááiwáewanamo imbá Maníkó séna Yúndaa-waasiyaamba é'a túmo káráaimo araénáémba owiyáámbá é'a kesí waasiyaamban-owe wésiye.

27 Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba agaimarówa'a Yúndaa-waasi isé'a túma kárámai araénáémba uráambanifo minámáámbá taráíyaamba pósá fí'onkaa-waasi ímba túmo káráaimo araénáémba owí minámáámbá arááiwáewimo ésa aaifimbá maitinkánááwe.

28-29 Túmo káráaimo araénáémba owí mindásafena aantemba ímba Yúndaa-waasi Maníkóní waási-úramban-ofo Maníkóní ámútanko miwítí sáwí-imayaa maitíyukaiwai Yúndaa-waasi Maníkóní waási-úramban-owe. Agaimakáin-amaanko ímba miyá uwátinkáifo Maníkóní ámútanko miyá wéuwatinkaiye. Miyámó on-kwáásísafesa fí'on-kwaasi ímba aamoí wéuwatinkaafó Maníkó aantemba aamoí wéuwatinkaiye.

3

¹ Ímba fí'onkaafimban-ifo Yúndaa-waasifimba nórán-kawe-tantaara paápé uráyo. Túmo kárámáimo araénáémbo uráamba mindá nórán-kawe-tantaara paápé uráyo sembó.

² sísai íya'o é'a anondáá sé'a kawe-tántáá'á paápé éna aifa'á Yúndaa-waasi Maníkón-aaimo ta'ótoraifyantafena simátímakaiye sénaumne.

³ Simátímakaimbanifo tuwímbai Maníkóntáfesa ímba imáyáá ésa wenáái ímba wétaawiyafowe. Miyán-ifo Maníkó ímba miyá éna wemó siyáintemba éna símai fasi'ámakaintemba wéiye.

⁴ Waási karo'-ááí wésefo Maníkó érai'-aai aantemba wésiye. Maníkóntáfena símai aúfáífimba agaimaréna séna

enááigo érai'-aai aantemba isasá waási ísaraawe. Ímba kanaa'á aaifimbá maenkánááfo
enááigo seyaafá'-wáásí táái wéiyaakaiye
agaimaréna siyáie.

⁵ Kesáámó sáwíttaamo úndafinkemba Maníkóní kawe-kísáú afora'á wérqintafeta
sáwita únanasa Maníkó sáwí-meyamba símimbá sáwí'a iyésá ímba senó. Miyán-ááí
waásiti imáyáafinkemban-ifo ímba miyásá senó.

⁶ Maníkómó ímbo arupíse úmaimo mérainkakaa ánaaembra seyaafá'nánká'ó méraawini
áwáusafena ímba tísai isinó.

⁷ Moórá-aai ísáaro. Kesáámó karo'-ááímó súndafinkemba Maníkóní érai'-aai afora'á
paápé isaná wenáwí'a mósá óraa'o intáfeta kesáámó sáwí'o úndasafenasa Maníkó
aaifimbá maisínkáímba sáwí'a iyésá ímba senó.

⁸ Miyán-káró'-ááímó sembá mimpínkembá sésa kesáámó sáwí'o úndasa
mimpínkembá kawe-tántáá'á paápé ínana Maníkón-áwí'a iyíníye ímba miyán-ááí
seró. Tuwímbai kesúwí'a sáwí'a uwásinkayantafesa kentáfesa karo'á sésa miyán-ááí
siyé wésefo Maníkó miwí aaifimbá maitinkéna arupíse úmai sáwí-meyamba timíníye.

Seyaafá'-wáásí ímba arupíse úmaimo méraan-aai.

⁹ Kemá Poro mináái imáyáá é'a súne. Maníkón-aúranka'a ímba maarán-ive. Yúndaa-waasiya kawel'-wáásisá únasasa fí'onkaa-waasi sáwí-waasi owémá ímba miyán-ifo é'a
siyáumne. Sáwí-imayaago seyaafá'nánká ta'ótokaiye súne.

¹⁰ Mindásafena Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna
Maníkón-aúranka'a seyaafá'nánká ímba arupíse úmai méraawe.

¹¹ Énifo seyaafá'nánká'ó arupísemo í-tántáá'á ímba kawel'-úmai
awánesa Maníkóe'a méranæ ímba wésewe.

¹² Seyaafá'nánká Maníkómbá tínaaembra uwámesa sáwí-amba arááíwaesa kosaambai
ésa
ímba kawel'á wéowe.

¹³ Waási puwésamo kawáá'o ontembá miwí tááigo miyá isasá karo'á simátiyuwaawana
miwí tááigo waaifainkómó waásimo ukútíntemba isasá

¹⁴ óraa'a símai sáwí'a uwátinkesa

¹⁵ ááéma tínkamowasa púwówi mésa

¹⁶ nópa'o tí'o úni'a úmai

umbai-tántáá'á timésa

¹⁷ ímba faru uwátinkesa

¹⁸ Maníkón-áároi ímba inkaiséa ifátuwesa méraawe
agaimaréna siyáie.

¹⁹ Maníkó seyaafá'-máráfákén-kwáásisáfena ámáámba séna mináái arááíwááero
siyáimbanifo taraiséta seyaafá'nánká Maníkón-aúranka'a sáwí'a éta súnda arupíse
úmaisa méraumnesa ímba érai'a súne.

²⁰ Maníkómó siyáin-amaamba wéraisata seyaafá'nánká ímba érai'e séta seyaafá'-ámáámbá arááíwaundasa póna Maníkó kentáásáfena séna arupíse úmai méraawe síníye súndasa karol'-ááísá súne.

Ámáámba iséta sáwí'a uráumnesa súne.

Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo owí Maníkó arupísemo uwátinkáín-aai.

²¹ Maníkó aú-amba aráásimenasa Maníkón-aúranka'o waásimo arupísemo uwátinkáín-amba aráásimenasa wemó siyáin-amaamba ímba imáyáa éna minámbá aráásímakaiye. Minááísáfesa naaofá'a Mósese Maníkón-aai simátímakowiye minámbá paápé índa-aai simátimesa agaimakáawe.

²² Waási Ísu Káráisitafesa sésa érai'a kentáásí sáwí-imayaafinkemba awásíyukaiye sewaná miwísáfena Maníkó séna arupíse úmai méraawe wésiye. Ísu Káráisitin-aaisafesa timankúnkúmbo owí Maníkó arupíse uwátinkáímbera-ámbá wéraiye.

²³ Seyaafá'nánká sáwí'a ésa Maníkómbó arááímo táínda-i'o úmaimo ménaesamo ombá kafé'a ímba miyáumai méraawana póna

²⁴ Maníkó úwoi túwa'nai ena arumbá uwátinkáísana Ísu Káráisiti miwítí sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba awátinkena Maníkón-aúranka'a arupíse uwátinkaindasafena pukáiye.

²⁵ Maníkó séna sáwí'o om-béyámbá maitiyuwáíndasafena Ísu Káráisiti puwínana wení naaemá kumíniye siyáimba minááísáfeta séta érai'a miyán-aye súndasafenasa kentáásí sáwí-meyamba wémaisiyuwaiye. Ááémo sáwí'o uráambá Maníkó ímba ááéma sáwí-meyamba tiména wemá arupíse imbá awánáiyantafena séna ánaaembá Ísu Káráisiti puwéna miwítí sáwí-meyamba maitiyuwáíniye siyáie.

²⁶ Kafé'a Maníkó arupísemo imbá awánáiyantafena waásimo sáwí'o ontáfena imáyáa éna maará wéiye. Ísu Káráisiti miwítí sáwí-meyamba maitiyuwáíns-aaisafesa timankúnkúmbo owí Maníkó wenaúranka'a arupíse wéuwasinkaiye.

²⁷ Miyáumai kesúsa maimaétaamo íyóndasa kentááfimbá ímba wéraiye. Ímba kentáásí kawe-kísáúsáfénan-ifo Ísu Káráisitin-aaisafeta simankúnkúnta úndasafenasa mindásafenasa aantemba Maníkó wenaúranka'a arupíse wéuwasinkaiye. Miyáumai kesúsa maimaétaamo íyóndasa kentááfimbá ímba wéraiye.

²⁸ Simátimunda érai'-aain-aye. Maníkóní ámáánta ímba arááíwaundasafenasaan-ifo wenááisafeta simankúnkúnta úndasafenasa Maníkó wenaúranka'a arupísesa wéuwasinkaiye.

²⁹ Ímba Yúndaa-waasi aantembanifo fí'onkaa-waasiwara'o túwa'nai índasafenasa Maníkó méraiye.

³⁰ Mimbórágó Maníkó ména Yúndaa-waasisa wenaúranka'a arupíse uwásinkenasa fí'onkaa-waasiwara'a miyá wéuwasinkaiye.

³¹ Wenááisafeta simankúnkúmbo úndasafenasa Maníkó arupíse uwásinkáísata miyáumai Maníkóní ámáámba ímba tuwéta minámáánkóní áwáuma awánéta wéaraaiwaumne.

4

Émbaramu Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena arupíse úmai méraanemo Maníkó siyáin-aai.

¹ Émbaramu Yúndaa-waasisa síwá'náma wenááimo simátíménda ísáaro.

²⁻³ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'emo sénamo amankúnkúmbo uráintafena Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáie

agaimaréna siyáye. Émbaramuni kawe-kísáúsáfénamo Maníkómó sénamo arupíse úmai méraane siyáinkakaa Émbaramumo wení kísausafenamo áúma maimaéna iyúmba wéraisino. Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'le siyóntafena Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáimba mindásafená Maníkón-aúranka'a Émbaramu áúma maimaéna iyúmba ímba wérombaniye.

4 Moórá-aai ísáaro. Moóráwigoni kísau wémaewana méyámbó tímímba ímba úwoi wétimifo miwítí kísau awánéna méyámbá wétimiye.

5 Maarán-áái érai'-aain-iye. Kawe-kísáumó maúndasafená arupíse úmai méraawe-aai Maníkó ímba wésifo Maníkón-aaisafeta simankúnkúmba úndasafenasa Maníkó séna arupíse úmai méraawe wésiye. Sáwi'o uráundasaamo arupísemo uwásínkainta Maníkón-iye.

6 Kawe-kísáumó máéntafená Maníkó ímba imáyáa wéifo Maníkón-aaisafesamo érai'emo sentáfena imáyáa éna arupísemo uwátinkáiwain-iye Maníkó sisaná miwí tirunkó kawé'á wéiye. Minááísáfena naaófá'á Téfíti aúfáifimba agaimaréna séna

7 Maníkó sáwi'o owítí sáwi-imaya'a maitiyuwéna ímba imáyáa úmae íyísana tirunkó kawé'á wéiye.

8 Sáwi'o owí Maníkó ímba imáyáa
úmae íyísana tirunkó kawé'á wéiye
agaimaréna siyáye.

9 Minááí túmo kárámaimo araénáémbo uráawi Yúndaa-waasisafená aantemba ímba siyáifo ímbo túmo kárámaimo araénáémbo uráawisafenawara'a Téfíti séna miwítí sáwi-imayaawara'a maitiyuwáísana tirunkó kawé'á wéiye-aai siyáye. Fí'omba minááí sé'a Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna

Émbaramu Maníkón-aaisafená érai'emo sénamo amankúnkúmba uráintafená Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáye
agaimaréna siyáye.

10 Émbaramu áúma ímba kárámai araénáémbo urónka'a Maníkó wentáfena séna arupíse úmai méraane séna

11 Maníkón-aaisafená érai'e séna amankúnkúmba úntafena arupíse úmai méraandawi ómpo enáúma kárámai araénáémbo uwó súwana miyá uráiye. Miyáumai túmo ímbo kárámaimo araénáémbo uráawiwara'a Maníkón-aaisafesa érai'e sésa timankúnkúmba ontáfena Maníkó séna arupíse úmai méraawe wésiye. Miwí Émbaramumo miyámó uráintemba Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba ésa pósa Émbaramuntafesa kentáá síwá'náraamban-iye wésewe.

12 Súmo kárámaimo araénáémbo úndawisa wemá kentáá síwá'náma iyésá súne. Ímbo súmo kárámaimo araénáémbo úndasafená aantembanifo Émbaramumo miyámó uráintemba Maníkón-aaisafeta simankúnkúmba úndasafenáwe Émbaramuntafeta kentáá síwá'náma iyésá súne. Émbaramu áúmo ímbo kárámaimo araénáémbo urónka'a Maníkón-aaisafená amankúnkúmba éna ména póna Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba owí tíwá'nán-iye.

Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba owí Maníkó símai fasi'ámakaimbo timínda-aai.

13 Naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena símai fasi'ámakon-aai séna ewé enaísaafitantambo íyawíye seyaafá'-márámá kentí maramá wéraiye siyáye. Ímbo Émbaramu Maníkóní ámáámba arááiwakontafenan-ifo amankúnkúmba úntafena aantemba Maníkó séna arupíse úmai méraane súmbanifo Maníkó Émbaramuntafena símai fasi'ámakon-aai siyáye.

¹⁴ Maníkó símai fasi'ámakon-aai Mósesembo simámakain-amaambo arááiwáéwisa fena ímba siyáifo Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owísáfena siyáye. Miyámó ímbo uráinkakaa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owí úwoisafesa owisinó. Maníkó símai fasi'ámakaimba úwoisafena sisinó.

¹⁵ Ámáán-aai wéraisasa taráíyaantafena moórá-amba Maníkómó aaisambó sénamo sáwí-meyambo timínda-amba paápé uráye. Ámáán-aaimo ímbo wérainkakaa ímba taráísínsina ámáán-aai wéraiye.

¹⁶ Émbaramu Maníkón-aaisafena amankúnkúmba úntafena símai fasi'ámakon-aai siyáye. Miyáumai Émbaramun-aísaafitamtambo íyawí Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba íyawí Maníkó úwoi túwa'nai ena símai fasi'átinkáiímba timíniye. Ímba Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo ísaraawi aantembanifo Émbaramumo amankúnkúmbo uráintemba timankúnkúmbo owí wemá úwoi túwa'nai iye. Maníkón-aaisafeta simankúnkúmba úndawisa Émbaramu kentáá síwá'náraamban-iye.

¹⁷ Maníkón-aúranka'a Émbaramu mérowana maarán-ááí símai agaimaréna séna fí'o-fi'on-kwaasi tíwá'náma óne Maníkó siyáye

agaimaréna siyáye. Maníkó púwómpinkembo íyafasintinkaiwai éna wemó aaimó sisanamó ímbo wérain-tantaakomo paápé iwáín-ááisafena Émbaramu amankúnkúmba uráye.

¹⁸ Waási ímbo paápé íyan-tantaatafena Maníkó Émbaramuntafena súwana Émbaramu érai'a miyá ínena siyé siyáimba póna fí'o-fi'on-kwaasi tíwá'nán-iye. Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna
enaísaafitamtambo íyawí
sáwífa'-waasi paápé ónááwe
agaimaréna siyáinka'a pósá paápé uráawe.

¹⁹ Ááéma Émbaramu waurámbá kéna sáwífa'-aatai 100 aatai maisuwéna mérowana awaainínkó Séraa age-ínimbá mérowana póna ímba imáyáá éna Maníkóntáfena fasi'ámai imáyáá éna

²⁰ Maníkó símaimo fasi'ámakon-aaisafena érai'e séna ímba kae'-imáyáá éna fasi'ámai ména Maníkón-áwí'a mósá maréna

²¹ séna Maníkómó símaimo fasi'ámakainten-úmai kanaa'á iyámpói simíniye séna

²² miyáumai Maníkón-aaisafena érai'e séna amankúnkúmba úntafena séna arupíse úmai méraane siyáye.

²³ Arupíse úmai méraane siyáimba ímba Émbaramuntafena aantemba siyáifo

²⁴ kentáásáfénawara'a miyán-ááí siyáye. Fasi'aénkó Ísumba pukáimpinkemba Maníkó íyafasinankaraiwain-aaisafeta érai'e séta simankúnkúmbo úndasafenasa séna arupíse úmai méraawe wésiye.

²⁵ Kesáámó sáwí'o uráundasafenasa kentáásí sáwí-meyambo maisiyuwáíndasafenasa Maníkó Ísu Káráísitimbá ai'marówana kuména kumpuwúwana Maníkó wenaúranka'a arupíse uwásinkaindasafenasa pukáimpinkemba íyafasinankaraiye.

5

Maníkó arupísesaamo uwásinkáín-aai.

¹ Ísu Káráísitin-aaisafeta simankúnkúmbo úndasafenasa Maníkó wenaúranka'a arupísesa uwásinkarenasa Fasi'aénkó Ísu Káráísitini kísau-imayaa éna faru uwásinkáísata mimbóráí'a úmaisa méraumne.

² Ísu Káráisitin-aaisafeta simankúnkúmbo úndasafenasa Maníkó úwoi wésuwa'nai-ipata mósinkaraaisata méta Maníkó'e'a sómo kain-áémpátá méraandasafeta amu'maréta méraunana sirunkósá aamoí wéye.

³ Umbai-tántáá'ó kempátáámó wéräimba sirunkósá aamoí isatá minúmbái-tántáá'ó wéraintafeta fasi'ámai méta ímbo suwesaraí ínta

⁴ mindásafena Maníkó séna kawe'-úmai méraawe sisatá mindásafeta weséta méraandasafeta amu'maréta méraunana sirunkósá aamoí wéye.

⁵ Weséta méraandasafeta amu'marétaamo méraundasa kentáásáfena ímbo awinkáínda póna ímbo sigaesá ínaye. Maníkó wení Ufaen-ámútánkómbá ai'marówana keséta kumbéna Maníkómó kentáásáfénamo óraa'-imayaamo imbá aráásímimba póta wesé'o méraandasafeta amu'maréta méraunana póna ímbo sigaesá wéye.

⁶ Kesáá ímbo fasi'ámai méraawanana Maníkómó siyáin-kanaamo tiyáimba kesáámó sáwí'o úmaisaamo méraundafinkembo kusúwa'nai índasafenasa Ísu Káráisiti kumpukáiyé.

⁷ Arupíse-waasigombo áwa'nai ondasáf'e'a puwónaemo senkakaa umbaí taisinó. Kawe'-wáásígombó áwa'nai ondasáf'e'a wen-ánondáá puwónae sésa púwówaisi ína púwówaisino ímbo isáúmne.

⁸ Énifo kesáámó sáwítáamo úmaisaamo méraundasa súwa'nai índasafenasa Ísu Káráisiti kumpukáiyé. Ísu Káráisiti pukáimpinkemba Maníkó arumbó símínta mindásá wéaraasimiye.

⁹ Ísu Káráisiti kentáá-ímáyáá énamo pukáintafena Maníkón-aúranka'a arupíse uwásínkariainta pónasa Káráisiti érai'a kentáásí sáwí-meyamba maisíyukaintafenasa Maníkó ímbo aaisambá síníye.

¹⁰ Kesáá Maníkóbó sýámba uwánkaraundasa wenááninko kentáá-ímáyáá éna pukáimba póta Maníkó'e'a mimbórá-ímáyáárátá méraundasa miyáumai Ísu Káráisiti úwoi ména póna érai'a kawé'-ámpá'ó kúndasafenasa wégarawiyiye.

¹¹ Ímbo minááí aantembanifo maarán-ááiwará'án-iye. Fasi'aénkó Ísu Káráisiti Maníkónté mimbóráí'a uwásínkáísanasa póna Maníkóntáfena kesirunkósá aamoí wéye.

Ándámunte Ísunte-taai.

¹² Maarán-ááí ísáaro. Aifaráán-kwáásígó Maníkón-aai taráíyaimba póna sáwí'o on-ámbá paápé uráiyé. Sáwí'a uráimba póna púwón-amba paápé uráiyé. Seyaafá'nánká sáwí'a ombá pósá púwón-ampa'a wégowe.

¹³ Maníkómó Mósesembo ámáámbo ímbo simámakonka'a waási sáwí'a uráambá isaná Maníkó misáwí'o uráan-aai ímbo agaimakáiyé.

¹⁴ Aifa'á Ándámu mérowasa matinka-matinka úmaesa tunka'á Mósesemo iyámaunka'-waasisomba pukáawe. Ándámu Maníkón-aai taráíyowasa wempákén-kwáásí tuwímbai ímbo miyá umbá sáwí'a ésa pósá pukáawe.

Ándámu ánaaembo paápé índawimo índantenil'a éna Káráisitimo tuwímbai-tantaa'ó índantenil'a ímbo uráiyé

¹⁵ sáwí'a uráimbanifo Maníkó úwoisa wésuwa'nai-iye. Ándámu Maníkón-aai taráíyaimba pósá seyaafá'nánká pu'maésamo íyómba érai'-aain-ifo Maníkó seyaafá'nánká úwoi túwa'nai índasafena moóráwigomba Ísu Káráisitimba ai'marówana kuména kawé'a uwátínkáfa'a íyímba minánkó íyáákariye.

¹⁶ Ándámu aifaráán-kwáásígó sáwí'o uráinkakemba seyaafá'nánkátá sáwí'a úmaeta iyúnana Maníkó ímbo miyámó imbá kawetá uwásínkáiyé. Aifa-kánáá aifaráán-kwáásígó Maníkón-aai taráíyowana Maníkó séna sáwí'a ónda po puwínone séna

ánaaemba sáwífa'-waasi sáwí'a uwaná séna úwoi túwa'nai e'a kesúranka'a arupíse uwátinkanaumne siyáyiye.

17 Ándámu aifaráán-kwáásígó sáwí'o uráinkakemba seyaafá'nánká puwí-ámpá'á arááiwáéwana minánkó ta'ótokaifo moóráwigo Ísu Káráisiti maarán-óráá-kawé-kísáú maiyáyiye. Maníkóntáfesa súwa'nai uwómó sewí úwoi kawé'-úmai túwa'nai ena wenaúranka'a arupíse uwátinkáísana Káráisiti túwa'nai isasá fasi'ámai mésa sáwí-kisaugomba wéiyaaakaawe.

18 Énifo minááígóní áwáuma maarán-ááín-iye. Aifaráán-kwáásígó sáwí'o urónkakemba Maníkó seyaafá'nánkátáfena séna sáwí'a ésa puwónááwe siyáimba póna moóráwigo Ísu Káráisiti kawé'a urónkakemba sáwí'o uráampinkemba faútinkena aúí'o úmaimo maé'mae'o iyáni'a wéuwatinkaiye.

19 Aifaráán-kwáásígó Maníkón-aai taráíyonkakemba seyaafá'nánká sáwí'a uráambanifo moóráwigo Ísu Káráisiti Maníkó siyáintemba urónkakemba Maníkó wenaúranka'a sáwífa'nanka arupíse wéuwatinkaiye.

20 Sáwí'o umbá Maníkó wení ámáámba Móseseomba simámakomba mindásafena miwítí sáwí-imayaago óraa'a urákiye. Miyá umbánifo Maníkó arumbá uwátinkámaena iyúwana óraa'a urákiye.

21 Ááéma sáwí'o urón-imayaago ta'ótokowasa pósa puwí-ámbá arááiwakaawe. Miyá uráambanifo káf'e'a Maníkómó arumbó uwásínkáíwaisa ta'ótóráísata wenaúranka'a arupíse úmaisaamo méraundasa kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisiti aúítaamo úmaisa maé'mae'o onda-íta wéuwasinkaiye.

6

Ísuwe'a kááísamaisaamo méraunda-aai.

1 Simátíménda ísáaro. Maarán-ááí ímba seró. Maníkó úwoi súwa'nai úmae iyínana óraa'a índasafeta sáwí'a úmae iyéta méranæ ímba seró.

2 Púwón-kwaasimo miwítí sáwí-imayaagomo ímbo aneka'ó ta'ótotuwenamo wéraintemba kentááfimbá sáwí-imayaago ímba ta'ótotuwená wéraisata póta ímba sáwíta úmaeta iyéta ménaumne.

3 Maarán-ááí é'a ísaraawe. Nombó maisínkáanta Ísu Káráisiti weséta kááísasinkaisata weséta pukétaaraamba úmaisa méraunanasá kentáásí sáwí-imayaago ímba ta'ótó'maena iyísata méraumne.

4 Nombó maisínkáanta kesáá Ísu Káráisitiyetá puwúnasasa utarááwataaraa únanasa kentáásí sáwí-imayaago ímba ta'ótó'maena wéiyiye. Maníkó kentáásifowa fí'onka'ma'mai-fasi'aentambo pukáimpinkembo iyáfasinankaraintemba kentáá iyáfasisinkenaaraamba uráisata aúí'a úmaisa méraumne.

5 Ísu Káráisiti pukáimba wemó waásiti sáwí-imayaagomba iyáákaraintemba weséta kááísamai méraundasafenasa sáwí-imayaago kentáá ímba ta'ótokaiye. Miyáumai Ísu Káráisitimo pukáimpinkembo iyáfasinankaraintemba weséta kááísamai méraundasafeta aúí'a úmaisa méraumne.

6-7 Maarán-ááí ísaraawe. Púwówanamo imbá sáwí-imayaago ímbo ta'ótotuwená wéraisana kentáásí sáwí-imayaagoni fasí'aémbá tai'áínana kesáámó sáwí'o úmae iyúndawisa ímba ta'ótó'mae iyíndasafena Ísu Káráisiti aaraa-táiyá'a pukáisana kentáásí sáwí-imayaago kentáá ímba ta'ótokaiye.

8 Ísu Káráisitiye'a pukétaaraanta úmaisa méraundasa póta minááí érai'-aai isatá weséta méraumne.

⁹ Maarán-ááísá ísaraumne. Ísu Káráisiti pukáimpinkemba íyáfasinkaisana puwífásí'áénkó ímba ta'ótoraísaana aneka'á ímba wépuwiye.

¹⁰ Aoisaambó ombó tai'áindasafena mimbórá-kánáá pukáimba póna mindásafena ímba aneka'á puwéna íyáfasinena ména Maníkóntáfena imáyáá éna mériaye.

¹¹ Miyáumai imáyáá é'a sé'a pukétaaraanta úmaisa méraunanasá sáwí'o úndawisa ímba ta'ótotuwena wéraisata méta Ísu Káráisitiye'a kááísamaisa méraundasa Maníkó aamoí ínkwae-i'a úmaisa méraumne.

¹² Kentí sáwí-imayaasafe'a tirááísafe'a ofáínifo sáwí'o owí kembiwí ímba ta'ótoraíno.

¹³ Kentúsane kentiyáánamaisane ímba ewé símai sáwí'a é'a pukékaan-úmai méraawanamo íyáfasintinkaisa'o méraawi Maníkómpá'á kentúwawaa'a amé'a wentáf'e'a ewé é'a kentúsane kentiyáánamaisane wení kawe-kísáú aantemba máero.

¹⁴ Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko ímba káráwiyyisana Maníkó úwoimo túwa'nai iwáí káráwiyyisana póna kentí

sáwí-imayaago kentúma ímba ta'ótoraíno.

Maníkó wení kísau-waasi-i'o uwátinkáín-aai.

¹⁵ Minááí imáyáá é'a simátímenda ísáaro. Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentárárá'á ímba káráwiyyisana Maníkó úwoimo súwa'nai iwáísá káráwiyyisata mindásafeta ímba úwoi sáwí'a úmaeta íyóno.

¹⁶ Wení kísau maénaumnemo sembá wemá káráwiyyisasa wení kísau-waasi méraawewaai ísaraawe. Miyáumai sáwí'o íyanamo éna misáwí-ímáyáágó ta'ótokaina'a misáwí-kísáú maimaé iyé'a méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a maé'mae'a ónáfo Maníkón-aaimo isáíyanamo éna wemá káráwiyyaina'a wení kísau maimaé'a iyíyana wenaúranka'a arupíse uwátinkainiye.

¹⁷ Ááémo sáwí'o uráawi ta'ótokowasa ánaaembá érai'-aai simátíma'maesá íyówa'a isé'a kentirumpimbá fasi'ámai ta'ótokaawa'a mindásafe'a Maníkómpá'á súwi súne.

¹⁸ Sáwí'o uwáí ta'ótokompinkemba Maníkó faútinkowa'a arupíse-imayaa uwaná minárúpisé-ímáyáágó ta'ótokaiye.

¹⁹ Ímba fasi'ámai méraantafe'a kesáái isáíyan-aai simátimune. Ááéma sáwí'a ónæ sé'a fí'o-fl'on-tantaa'wara'a sáwí'a uwaná ta'ótokaimbanifo káf'e'a kawe'á ónæ sé'a kawe-ímáyáá aantemba é'a Maníkondé-i'a oro.

²⁰ Ááémo sáwí'o uwáí ta'ótokonka'a kawe'-ímáyáá ímbo umbá

²¹ sáwí'o uráamba káf'e'a tigaemá wéye. Sáwí'o untáfena ímba kawe-tántáá'a kentópa'a tiyáye. Miyá-sáwí'o úmae íyómpinkemba méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a maé'mae'a wéowe.

²² Maníkó sáwí'o umpínkembá faútinkena wení kísau-waasi-i'a uwátinkaraimba pó'a Maníkondé-i'a úmai mé'a aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

²³ Sáwí'o owí-ánondáá puwiyambanifo Maníkó kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitiini kísau-imayaa éna aúítaamo úmaisaamo maé'mae'o onda-ítá wéuwasinkaiye.

Maníkóní ámútanko aráásímakain-antaamo arááíwaunda-aai.

¹ Kesí waásisono. Seyaafá'nánká ámáán-aai ísaraifo simátímenda ísáaro. Úwoimo méraanka'a ámáán-aaigo káráwiyaimbá póna puwiyamba minááígó ímba káráwiyyiniye.

² Ámáánkomo siyáintemba aarakwá'ó ombá awaikómó aúmó aráínka'a awaainínkó wesé'a kááísamai méraisana awaikómó púwisanamo imbá kááísaimo méreyamba wétai'aiye.

³ Awaaijkomó mérainka'o aaregómó fí'on-kwaasigonka'o wimbá mindá sáwí-inimban-ye sefó awaaikomó puwínanamo éna ámáánkomo sintembá fí'on-kwaasimo maíndamo éna kanaán-ye.

⁴ Kesí waásisono. Miyáumai kentáfénawe séna

Ísu Káráisiti pukáimba Maníkomó Mósesembo simámakain-amaamba imáyáa é'a Ísu Káráisitiye'a kááísaimo méraantafe'a pukékaambo úmaimo méraamba minámáánkó ímba ta'ótokaifo Ísu Káráisitiye'a kááísamai méraawe. Maníkó Ísu Káráisitimba pukáimpinkemba íyafasinankaraiwai Ísunde-i'a uré'a pó'a Maníkóní kísau wémaewe.

⁵ Ááéma sáwí-imayaasafeta sirááisafetaamo uráundarata ímba miyán-oro siyáin-amaamba iséta imáyáa éta ifátuweta sáwí-imayaasafeta sirááisafeta éta sáwí'a éta púwonda-amba arááíwaeta

⁶ miyásáámó uráunda káf'e'a Maníkó sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkenta faúsínkáísana Maníkomó Mósesembo simámakain-amaanko ímba ta'ótokaisata ááéraan-amba Mósesemo agaimakáin-amaankoni aambá ímba arááíwaeta aú-amba Maníkóní ámútankó aráásímakain-anta wéaraaiwaumne.

Maníkóní ámáámbo ímbo wérainkakaa sáwí-imayaagoni áwáuma ímba isáúsino siyáin-aai.

⁷ Minááímó imáyáamo é'a simátíménda ísáaro. Maníkomó Mósesembo simámakain-amaantafe'a sáwí-amaamban-ye ímba seró. Minámáán-ááímó ímbo wérainkakaa sáwí-imayaagoni áwáuma ímba isáúsino. Túraniyamba ímba oro. Minámáánkómó ímbo miyámó siyáinkakaa súraniyambo úndasafe'a sáwí'a úne ímba súsino.

⁸ Minámáánkó séna túraniyamba ímba orómó siyáimba kempímbá sáwí-imayaao wérainmba pó'a minámáámbá taraisónae sé'a súraniyamba áfááraumai uráumne. Minámáánkómó ímbo wérainkakaa sáwí'o únda ímba imáyáa é'a sáwí'a úne súsino.

⁹ Ámáánko ímba miyán-oro siyáimba ímba isé'a kawé'-úmai méraumne-imayaao é'a mé'a ánaaembä minámáámbá ísaraunda taraisónae sé'a taráíyaunda

¹⁰ mindá púwondawi úne. Minámáámbó arááíwakaundarakaa kawé'-úmai mérausino. Minámáámbó taráíyaundawi pó'a púwondawi úne-aai ísaraumne.

¹¹ Minámáánkó séna ímba miyán-oromo siyáimba kempímbá sáwí-imayaago wéna póna karo'á simásínkáisa'a mináái taraisónae sé'a taráíyaunda pó'a púwondawi úne.

¹² Miyáumai Maníkomó Mósesembo simámakain-amaan-aai ímba miyá oró-áái Maníkón-aai arupíse-aai kawé'-ááín-ye.

¹³ Minkawé'-ááígó ímba púwonda-i'a uwásínkaraifo kesí sáwí-imayaago aantemba púwonda-i'a uwásínkariye. Sáwí-imayaasafe'a siráái wétaifo minámáámbó taraisónae sé'o taráíyaunda púwondawi é'a kesí sáwí-imayaagoni áwáuma áfááraumai sáwí'a úwa'a awánaraumne. Minámáánkó séna ímba sáwí'an-oro siyáifó kemó sáwí'o uráunda kesí sáwí-imayaago aantemba óraa-sawi'a úwa'a awánaraumne.

Sáwí'o úndawisaamo ta'ótokain-aai.

¹⁴ Ámáámba Maníkómpákembá kunkáifo kemá marapákén-kwáásí únana sáwí'o úndawi ta'ótokaisa'a minímáyáágóní kísau wémaumne.

¹⁵ Kawé'ó úndasafena siráái taisa'á miyá ónae súndanifo ímba miyá wéune. Sáwí'o úndasafena ímba siráái taisa'á ímba miyá ónae súndanifo miyá wéune. Miyámó únda ímba kawé'-ímáyáá wéune.

¹⁶ Ímba sáwí'a ónae súndanifo miyá-sáwí'ó úndasafe'a sé'a Maníkó siyáin-amaamba kawé'-ámaáámbán-ye súne.

¹⁷ Sáwí'o únda ímba kemá miyá úmpo sáwí-imayaago kempímbá wéraisa'a sáwí'a wéune.

¹⁸ Marapákén-kwáásí únda kanaa'ó kawe'ó únda kempímbá ímba wéraisa'a awánaraumne. Kawe'ó úndasafena sirái taisa'á ímba kanaa'á kawe'á wéune.

¹⁹ Kawe'á ónae sé'a úndanifo ímba miyá é'a ímba sáwi'a ónae sé'a úndanifo úwoi sáwi'a wéune.

²⁰ Ímba sáwi'a ónae súndanifo miyá-sáwi'ó únda ímba kemá miyá úmpo sáwi-imayaago kempímbá wéraisa'a sáwi'a wéune.

²¹ Áwáuma maarán-iye. Kawe'á ónae sé'o úndanifo sáwi-imayaago tafisímaena íyís'a

²² kesirumpimbá Maníkóní ámáántafe'a aamoí úndanifo

²³ moórá-awauma kempímbá wéraisaná sáwi'o ónae súndawi kembá tafisisaná Maníkóní ámáámba kawe'-ámáámba pó'a arááíwaenae súndawi tafisisaná sáwi'o ónaemo súndawi tafisímai ta'ótokaiye.

²⁴ Sésé'á únana sirunkó sáwi'a isa'á méraundasafe'a sé'a sáwi'a é'a púwóraantambo úndafinkemba nááwa siyáíniyo súnana

²⁵ Fasi'aénkó Ísu Káráísiti siyáísa'a Maníkóntafé'a súwi súne.

Miyáumai kesirumpin-ímáyáá é'a sé'a Maníkóní ámáámba arááíwaenae súndanifo kesúgoma sáwi-imayaafinkemba sáwi'a wéye.

8

Maníkóní ámútankomba arááímo tainí'o on-ááí.

¹ Miyáumai Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraawi miwítí sáwi-meyamba maitíyukaintafena Maníkó ímba aaifimbá maitinkéna sáwi-meyamba ímba timníye.

² Ááéma sáwítaamo uráundawi ta'ótokowata púwóndasafeta ówánanasa Ísu Káráísiti faúsínkaraisata weséta aúí'a úmaisa méraunananasa Maníkóní ámútankó káráwiyisana Maníkó aaifimbá ímba maisinkénasa ímba sáwi-meyanta simníye.

³ Maníkó wení ámáámba siyáimbanifo sáwi'a ónae séta minámáámbá ímba kanaatá arááíwakaunda póna minámáánkó sáwíta úmaisa méraundafinkemba ímba síkaisata méraunananasa ánaaembá Maníkó wenááninkontafena séna sáwi'a ombá po miwísáfewe sé kumpuwínnone séna ai'marówana kesáámó sáwi'o úndawisaamo úndanten-auwarawi maimaéna kentáásí sáwi-imayaamo maisiyuwáíndasafenasa kumpukáyiye.

⁴ Maníkó miyá uráimba póta sáwi-imayaasafetaamo sirááísaftaamo úndasa ímbo miyá étaamo Maníkóní ámútankomo siyáintembo étaamo éta Maníkóní ámáánko siyáintemba miyásá úmaisa arupísesa ónaumne.

⁵ Sáwi-imayaasafesamo tirááísaftaamo owí miwítí sáwi-imayaago ta'ótokaifo Maníkóní ámútankombo arááímo táínda-i'o owí wení kawe'-ímáyáágó wégarawiyiye.

⁶ Miwítí sáwi-imayaasafesamo tirááímo tain-ímáyáá aantembo owí méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a maé'mae'a ónááfo Maníkóní ámútankombo arááímo tain-ímáyáá aantembo owí aáno úmai aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

⁷ Sáwi-imayaasafesa tirááísaftaamo on-ímáyáá aantembo owí Maníkóní ámáámba ímba kanaa'á taawiyafesa Maníkóní namuro-wáásíyáámbán-owe.

⁸ Sáwi-imayaasafesamo tirááímo táínda-i'o íyawí Maníkó ímba aamoí wéuwatinkaiye.

⁹ Maníkóní ámútankomo kentirumpimbó méraimbo é'a sáwi-imayaasafe'o tirááímo táínda-i'a ímba é'a Maníkóní ámútankomo siyáintemba é'a méraawe. Ísu Káráísitini ámútankó tirumpimbó ímbo méraiwai ímba wení waásin-owe.

¹⁰ Ísu Káráísitini ámútankó kentirumpimbó méraimbo éna Maníkó wenaúranka'a arupíse uwátínkaramba pó'a kentí ámútankó maé'mae'a índawi é'a sáwi'o uráantafe'a kentúgoma puwíndawin-owe.

¹¹ Maníkó Ísumba pukáimpinkemba íyáfasinankowana wení ámútankomo kentirumpimbó mérainbo éna kenkwárá'ó éna puwíyampinkemba íyáfasintinkainiye. Wení ámútanko kentirumpimbá méraintafena Maníkó miyá ínige.

¹² Kesí waásisono. Minááí imáyáa íyata ímba kentáásí imáyáafinkeni'a éta Maníkóní ámútankomo arááimo táinda-itá úmaisa méraano.

¹³ Sáwi-imayaasafe'o tirááisafe'o ombó éna Maníkó séna méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a méraaro siyáifo Maníkóní ámútankomo túwa'nai ína'o sáwi-imayaamo tuwé'o é'a aúí'a úmai ménaawe.

¹⁴ Maníkóní ámútankomo sintembó owí Maníkón-áánintomban-owe.

¹⁵ Maníkó wení ámútankomba ai'marówana kentirumpimbá mériwai ímba inkáítinkaisana inkaisí-ímáyáágó ímba ta'ótokaisa'a méraafo Maníkó wenáánintoni'a uwátinkáisa'a Maníkómbá áante'a sé'a kesifoo sé'a méraawe.

¹⁶ Kesáá séta Maníkón-áánintonta únesaamo súnda Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentáásirumpimba ména séna mindá érai'-aain-iye wésiye.

¹⁷ Maníkón-áráá'a úndasa póta Maníkómó kentáásáfénawe sénamo to'mayaa úmakaimba maimaéta Ísu Káráisitimo maíndanten-úmaisa maénaumne. Umbaitántáákómó wembó uráintemba kentááfimbá umbai-tántáá'á wéraimba póta ánaaembwa weséta sámo kain-áémpátá méraumne.

Maníkó wení fí'onka'ma'mai-sassaamo aráásiminda-aai.

¹⁸ Maarán-ááí imáyáa é'a sé'a érai'a Maníkó wení fí'onka'ma'mai-sama aráásiminata mindásafeta imáyáa éta kentááfimbó wérain-umbai-tantaatafeta ímba óraa'-imayaasa wéune.

¹⁹ Maníkón-áánintone ayáámúntonesa únasasa Maníkómó úmakain-tantaako waí-waankowe taaigówé seyaafá-káráán-tántáákowé kentáámó suwánáiyantafesa mósá titaaifiyésa simu'marésasa méraawe.

²⁰ Naaofá'a Maníkó uwámakain-tantaatafena séna kawáá'a uwáwíníye wení imáyáafinkemba séna ímba miwítí imáyáafinkemba siyáimbá maarán-ímáyáá éna séna

²¹ ánaaembwa kawáá'índa-tantaal'a aambá fáítinkaanana uwámakaunda-tantaal'a aneka'á ímba kawáá'a ínige. Kesí iyámpói mo faútinkáanasamo kawe'ó úmaimo mériyantemba mintántáákó miyáumai kawel'-úmai wéíniye Maníkó minímáyáá uráiyé.

²² Maarán-ááísá ísaraumne. Aaremó iyámpói mo matinkánæsamo sésé'l' éna Maníkómó úmakain-tantaako sésé'l' éna Maníkómó úmakain-tantaal'a paápé ínana awánánae séna amu'maréta méraumne.

²³ Ímba Maníkómó úmakain-tantaako aantembanifo kesáawará'á miyásá éta Maníkómó to'mayaa úmakain-tantaal'o simíndasafeta imáyáa ondasáfénasa Maníkó wení ámútankomba ai'marówana kesirumpintá kumbéraisata sésétá éta amu'maréta méraunanas Maníkó wenayáámúntonne wenáánintone síkenasa aú-suwawa'a uwásinkaindasafeta amu'maréta méraumne.

²⁴ Maníkó kawel'-ámpá'l' mésinkonkata séta érai'a Maníkóní iyámpói ya éta weséta méraumne séta amu'maréta méraumne. Awánasuwaunda-tantaatafeta ínta amu'maréta ímbo awánáúnda-tantaatafeta amu'maréta méraumne.

²⁵ Ímbo awánáúnda-tantaatafeta amu'maréta méta séta érai'a paápé ínige séta ímba suwesaraí ínata fasi'ámai amu'maréta méraumne.

²⁶ Ímba fasi'ámai-waasi méta kawel'-ámpátá kúnanasu umbai-tántáákó ta'ótóráisana póna Maníkóní ámútanko súwa'nai isatá nóräumaisaawa Maníkómbá áísai onanasáawá súwa'nai ínigo séta sirumpintá sésé'l'-aantemba éta ímba kanaa'a aaí súnanasa Maníkóní ámútanko kentáásáfena imáyáa éna Maníkómpá'a áísai isaná

27 Maníkóní ámútanko Maníkómbó arááímo tain-ááí séna wení waási-imayaa éna miyán-ááí simbá póna Maníkó kentáásí imayáa awánaiwai póna wení ámútankomo sin-ááí wéisaiye.

28 Maarán-ááí isáúmne. Wení waási-i'a ondasáfénasa wemparí'a úmakaisata wen-ímáyáá éta méraunanasá sáwi-tantaa'e kawe-tántáá'é kempátáámó timbá Maníkó mintántáá'á kawé'á wéuwasinkaiye.

29 Naaofá'á Maníkó wendé-í'a úmai wemparí'a úmakowaisafena séna kesááninkaamba ónááwe siyáimba póna wenááninko Ísu kentáásuwaao-i'a isatá wenáúnafaraawinta úne.

30 Naaofá'á wemparí'a úmakowisafenasa sáántenasa wenaúranka'a arupíse uwásinkenasa wenááninkaani'i'a wéuwasinkaiye.

Maníkó arumbá siménasa Ísumba ai'marówanamo kumpukáiin-aai.

31 Maníkó miyáumai súwa'nai uráifo imayáa é'a simátímenda ísáaro. Sáwi'a uwátinkanae sésamo miyámó íyamba ímba kanaa'á kentáá íyákanaawe.

32 Maníkó wenááninkomba ímba ta'ótorena kentáásí sáwi-imayaa maisiyuwáinkwae sénasá ai'marówana kumpukáiye. Miyá uráifo súwa'nai índa-tantaa'a úwoisa simíniye.

33 Maníkó kentáá wemparí'a úmakaiwaisa wenaúranka'a arupísesa uwásínkarenta pósá tuwímbai-waasi ímba kanaa'á aaifintá maisinkánáawe.

34 Tuwímbai-waasi kentáásáfésa puwíwae sésa ímba aaifimbá maisinkánáawe. Ísu Káráisiti kentáásáfénasaawe séna puwéna íyáfasinena Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á ména kentáá suwa'nai ena Maníkómpá'á inaí wésiye.

35 Miyá intáfésa tuwímbai-waasi ímba kanaa'á Káráisitietaamo méraundafakenta síyááwanasa Káráisiti kentáásáfénasa ímba awinkéna kentáá-ímáyáá ímba wétuwaiye. Umbai-tántáá'ó kempátáámó tíndawe aoisaambó wisínkétaawe sáwi'o uwásínkentaawe sááimo táíndasaawe unáánkwátói-iyaintaamo ondasáawé tuwímbaimo sínkamiyantaawe púwóndasaawe miyán-tántáá'ó kempátáámó tínda Káráisitietaamo méraundafakenta ímba kanaatá síyááwanasa Káráisiti kentáásáfénasa ímba awinkéna kentáá-ímáyáá ímba wétuwaiye.

36 Naaofá'á Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna ení waási-ita úndarakemba tuwímbai-waasi kentáásáfésa sésa tínkamonasa puwíwae-imayaa úmaesa wéiyowe. Sipisípmo tufúwówanamo púwíntemba kentáásáfésa tínkamonasa

puwíwae símae íyówe

agaimaréna siyáie.

37 Miyá-sáwi'ó uwásínkáanta ímba imayáa únanasa Ísu Káráisiti arumbá símímba póna fasi'ásínkáísata miwísá wéiyaakaumne.

38-39 Maarán-ááí érai'-aai isa'lá ísaraumne. Maníkó arumbá siménasa Fasi'aénkó Ísu Káráisitimba ai'marówana kentáásáfénawe séna kumpukáimba pósá Maníkómpá'ó méraundafakenta ímba kanaatá siyánáawe. Púwóndasaawe úwoimo méraundasaawe Maníkómpá'ó méraundafakenta ímba kanaatá siyánáawe. Wiyómpaken-kisau-waasiye sáwi-amutane ífé'o wérain-tantaa'e ánaaembo paápé índa-tantaa'e wiyómpakewiye waántá-waasiti marupákewiyé Maníkómó úmakain-tantaa'e miyán-tántáátonkó ímba kanaatá Maníkómpá'ó méraundafakenta síyááwanasa Maníkó kentáásáfénasa ímba awinkéna kentáá-ímáyáá ímba wétuwaiye.

¹ Kemá Póro Ísu Káráísitini waási é'a érai'-aai aantemba súngna Maníkóní Ufaen-ámútánkó kesirumpimbá ména káráwiyisa'a maarán-ááí érai'-aai wésimatimune.

² Kesí waási Ísareri-waasifinkembo kemá tiyáunda isa'á imáyáa únana sirumbá isaná sirunkó umbái támae íyíye.

³ Miwí Ísu Káráísitin-aaisafesa ímba érai'e sembá pósa érai'emo sésamo ken-ánondáámó íyámaiyanamo Maníkómó siyuwáínanamo Ísu Káráísitimo ánaaembo uwásiyuwainda mindá kanaán-aye súne.

⁴ Miwí kesí waási Ísarerin-andafakewi Maníkó wenáánintoni'a úmai wemparí'a úmakena wení sáma aráátimena aaimá símai kááísatinkená wení ámáámba simátimena símai fasi'ámakain-aai simátimena Maníkón-ímáyáámó mósá máráán-amba aráátimuwasa

⁵ ááéraan-oraa'-waasi miwí tíwá'náma uwaná Ísu Káráísiti iyámpói ú'mai minándáfá'á kumbéna seyaafá'-wáásíyá'á káráwiyisata wenáwítá mósá ma'maéta iyúnda mindá érai'-aain-aye.

⁶ Maníkó Ísarerin-andafaken-kwaasifinkemba ímba seyaafá'á wemparí'a úmakaifo tuwímbai wemparí'a úmakaimba Maníkó fasi'ámakain-aai taráiyaiye ímba sénáísaíye.

⁷ Émbaramun-aísaafitantambo uráawi ímba seyaafá'án-ofo tuwímbai Maníkóní iyámpói owaná naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena séna enááninkon-awí'a Áísáaki we-naísaafitantambo íyawí aantentafena séna enaísaafitantamba wéowe sénááwe Maníkó siyáye.

⁸ Minááígóní áwáuma maarán-aye. Émbaramun-aísaafitantambo uráawifinkemba ímba seyaafá'án-ofo Maníkó kesí waásin-owemo óraaka'o siyáiwai aantemba Maníkóní waásin-owe.

⁹ Naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena símai fasj'ámakain-aai séna súnda-kanaa tína'a méraanana Sérraa waáiyámpói ma'ankáíníye siyómba

¹⁰ minááí kentáá síwá'náma Áísáakintafena siyáye. Wemá óraa'a éna aaré maiyówana awaainínkón-áwí'a Répéka amáántágae'-iyampoi

¹¹ ímba matínkaroyasarai miniyámpói'yáí ímba kísaú maiyóyankal'a

¹² Maníkó minínínkóntafena séna ení iyámpóiymo ésarai aifarááwí ánaaenkewini kísaú máíníye siyáye. Maníkó wení imáyáafinkemba wení waási-i'a úmai wemparí'a úmarena táántaraifo miwítí kísaú ímba awánarena táántaraiye. Miyáumai naaófá'á séna ení iyámpóiymo ésarai aifarááwí ánaaenkewini kísaú máíníye siyáye.

¹³ Maníkón-aai aúfáífimba miniyámpói'yáisafena agaimaréna séna

Yékopumba kemparí'a úmare'a Ísomba
sínaæni'a úmaraune Maníkó siyáye

agaimaréna siyáye.

¹⁴ Tuwímbai mindásafesa imáyáa ésa karo'á sésa Maníkó ímba arupíse iyémó sembá mindá karo'-ááín-aye.

¹⁵ Naaófá'á Maníkó Mósesentafena séna
sirumbó uwátinkanae súndawisafe'a
sirumbá uwátinkaumne. Kawe'ó
uwátinkanae súndawisafe'a miyá wéune
siyáye.

¹⁶ Miyáumai ímba waási tirááimo taintáfénawe waási kawe-kísáumó maíyantafenawenifo Maníkó wení imáyáafinkemba séna sirumbá uwátinkanae siyáintafena wení waási-i'a úmakaiye.

¹⁷ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Mósese méronka'a Ísípi-marafa'o káráwiyowi wentáfena Maníkó séna seyaafá'-máráfákén-kwáásí kesí fasi'aéntámbó enane'ó úndama awánésa kesuwí'a isáiwae sé'a embá káráwiyi-kisaura'a iyáfasinankaraumne Maníkó siyáye agaimaréna siyáye.

¹⁸ Miyáumai Maníkó wení imáyáofinkemba wembó arááimo tainí'o énamo sirumbá uwátinkanaemo simbá arumbá uwátinkena wembó arááimo tainí'o énamo tirumbó maráántembo imbá tirumbá maráántemba wéuwatinkaiye.

Maníkó aaisambá tiyéna arumbá uwátinkenamo in-ááí.

¹⁹ Mindásafe'a imáyáa é'a maarán-ááí ímba seró. Sáwíttaamo úndasa nórə sénawa Maníkó aaifintá maisinkáyo. Maníkó imáyáa éna séna sáwi'a ónáwemo siyáimbá mindásá sáwítá wéune. Miyáumai aaifimbó maisinkáínta mindá sáwi'an-iye minááí ímba seró.

²⁰ Kembiwí úwoi-waasi méraafo Maníkómó siyáin-aaí anondáá ímba seró. Maarán-ááí imáyáan-oro. Sawe-ánáfeumbo ombá agari'-máramá maiyésa sawe-ánáfeumba úmáráawana misawé-ánáfeunko ímba maarán-ááí wésiye. Nórə séra kembá miyá uwásinkaaó ímba wésiye.

²¹ Sawe-ánáfeumbo ombá mimbórá-ágári'-máramá maiyésa kae'-ánáfeumba úmáresa moóráfimba úwoi-kisau maésa moóráfimba kawe-kísáúmó máémba mindá miwínén-iye.

²² Maníkó miyáráámbá wéiye. Maníkóní fasi'aéné aaisambó siné awánáiyantafena sáwi'o uráan-kwaasimo tímakinda miwítí méyámbá póna ááéma ímbo tímakimba timu'maréna ména ánaaembá tímakiniye.

²³ Kentáá wemparí'a úmarenasa arumbá uwásinkáínta póta weséta sámō kaipatá méta wení fí'oran-kawe-kisau awánaandasafenasa Maníkó sáwi'o uráan-kwaasi ímba ááéma tímakimba timu'maréna mériye.

²⁴ Ímba Yúndaa-waasifinken-aantenta sáántaraifo fí'onkaa-waasiwara'a táántaraiye.

²⁵ Miyáumai naaofá'ó Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Ósíya agaimaréna séna Maníkó séna ímba kesí waási-i'a uráan-kwaasisafe'a kesí waásin-owe sé'a ímbo sirumbó tímakundasafe'a sirumbá timúne sénaumne.

²⁶ Ímba kesí waásin-owe siyáundafa'o méraawisafe'a ánaaembá kesáánintomban-owe sénaumne Maníkó fasi'aénkwáráwí síníye

Ósíya agaimaréna siyáye.

²⁷ Naaofá'ó Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya agaimaréna séna Ísarerin-andafaken-kwaasi sáwifa'a ésa nonáámááýaamba úmai sáwifa'-waasi ménaafo Maníkó ímba seyaafá'á tiyáinífo tuwímbai sáwi'o úmaimo méraampinkemba tiyáiníye.

²⁸ Fasi'aénkó seyaafá'nánká minúwóiyáán-úmai aaifimbá maitinkéna sáwi-meyamba timíniye

agaimaréna siyáye.

²⁹ Moóráfa'a Áísáya agaimaréna séna Fasi'aénkó seyaafá-fásí'áémbó tokáiwaimo sénamo tuwímbai ímba tímakonda tiyúwáanasa mésa iyámpói matinkánááwe siyáinkakaa Sóndómu-naopaken-kwaasiye Kómóraa-naopaken-kwaasiyemo putásaraantemba kesáawárá'á miyásá úsino

agaimaréna siyáye.

Ísareri-waasi Ísun-aaisafesa ímba timankúnkúmbo uráan-aai.

³⁰ Minááígóní áwáuma maarán-iye. Fí'onkaa-waasi Maníkón-aúranka'a arupíse úmaimo méraan-ambo ímbo saafá uráawi Ísu Káráisitin-aai isésa timankúnkúmba ombá póna Maníkó wenaúranka'a arupíse uwátinkaraiye.

³¹ Miwí miyá uráafo Yúndaa-waasi Maníkó wemparí'o úmakaiwai sésa Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba arááiwáénanasa wenaúranka'a arupísesa uwásinkainiye siyáafo Maníkó Mósesembo simámakain-amaankoni áwáuma ímbo isésa wenaúranka'a ímbo arupíse úmai méraawe.

³²⁻³³ Maníkóní ámáámba arááiwáénanasa wenaúranka'a arupísesa uwásinkainiye siyáafo wenááisafesa ímbo timankúnkúmba uráantafena ímbo arupíse uwátinkaraiye Maníkón-aai aúfáífimba Ísuntafena

símai agaimaréna séna

Maníkó séna ísáaro. Sáiyóni-naopa'a moórá-ontamba maráúnda pósá minóntánká'a tísamaima turarésa tanaambá fánááwe. Óntantafenamo siyáintembo índawimpa'o timankúnkúmba íyawi ímbo tigaesafesa ónááwe siyáiye

minááí agaimaréna siyáiye. Óntanemo siyáimba Ísuntafena siyáiye. Óntanka'o tanaambó faantembá Ísu Káráisitin-aaimo taraisésa miyáumai tanaankáámbá fánááwe.

10

¹ Maanááímó simátíménda ísáaro. Kesí waási Yúndaa-waasi sáwí'o úmaimo méraampinkemba Maníkó faútinkaindasafena áfááraumai sirááíma wétaisa'a Maníkómpá'á inaí símae'a iyúne.

² Yúndaa-waasi Maníkóní kísau maénae sésa fasi'aambánifo Maníkón-aaigoni áwáuma ímbo ísaraamba tuwánaraumne.

³ Maníkómó wenaúranka'o arupísemo uwátinkáín-amba ímbo awánésa karo'-ántafésa érai'-amban-iye sésa pósá Maníkóní érai'-amba ímbo wéaraaiwaewe.

⁴ Ámáámba arááíwaundasafena Maníkó wenaúranka'a arupíse uwásinkainiye sésa Yúndaa-waasi arááiwáén-amba Ísu Káráisiti séna minámbá taí'áifo kesááisafesa timankúnkúmba owísáfena Maníkó wenaúranka'a arupíse uwátinkáímbanifo Yúndaa-waasi minámbá ímbo wéaraaiwaewe.

⁵ Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba arááiwáénanasa Maníkó arupísesa uwásinkainiye

sen-ááísáfena naaofá'á Mósese agaimaréna séna

minámáámbó seyaafá'ó arááiwaiyawi

kawel'-úmai ménaawe

siyáiye.

⁶ Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba owímó arupíse uwátinkáín-aaisafesa agaimaréna séna

maarán-áái ímbo seró. Nááwa wíyómpa'a iyénawa Káráisitimba áí'maenawa kumíníyo.

⁷ Nááwa pukáan-kwaasimo méraapa'a kuréwa Káráisitimba áí'maenawa tíníyo. Miyán-áái ímbo seró.

⁸ Maníkón-aai kentirumpimbá

ewaa'á wéraisa'a wésewe

agaimaréna siyáiye. Ísu Káráisitin-aaisafe'a timankúnkúmba oró-áái simátimunda

⁹ minááí maarán-iye. Ísu kentáásí Fasi'aénkón-iye afora'ló simátime'o kentirumpinkémbó sé'o Ísu pukáimpinkemba Maníkó íyáfasinankaraiyemo síyanamo éna sáwí'o úmaimo méraampinkemba Maníkó faútinkainiye.

¹⁰ Maníkón-aaísafeta kesirumpintá simankúnkúnta úndasa wenaúranka'a arupísesa uwásínkáisata afora'ó minááímó simátimundasa sáwí'o úmaisaamo méraundafinkenta wéfausinkaiye.

¹¹ Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
siyáintembo índawimpa'o timankúnkúmbo
íywí imba tigaesáfesa ónááwe siyáiye.

¹² Minááí seyaafá'-wáásí Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye Maníkón-aúranka'a mimbóráí'a ontáfena siyáiye. Maníkó seyaafá'nánká'ó káráwiyiwai éna súwa'nai ínkwaé sésamo simámén-kwaasi óraa-kawe'a wéuwatinkaiye.

¹³ Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
Fasi'aénkóntáfesa sésa sáwí'o úmaimo
méraundafinkemba siyáínonemo sewí seyaafá'nánká miyá íníye
agaimaréna siyáiye.

¹⁴ Maníkó imba mériye-aaímo sewímó ombá súwa'nai uwo imba kanaa'á wésewe. Maníkón-aaímo ímbo ísaáwimo ombá minááísáfesa timankúnkúmbo imba kanaa'á wéowe. Maníkón-aaímo ímbo kosimátímewasamo ombá minááí imba kanaa'á ísaáwe.

¹⁵ Ímbo ti'márááwasamo ombá imba kanaa'á kowásimatime. Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
ásé-aaímo kosimátímewi
aamoí wéuwatinkaaawe
agaimaréna siyáiye.

¹⁶ Minásé-ááí isésamanifo tuwímbai taráíyaawe. Mindásafena naaófá'á Maníkón-aaí simátímakowin-awi'a Áísáya agaimaréna séna
Fasi'aénkóo kawe'-ááí kosimátimunasasa
minááísáfesa imba timankúnkúmbo owe
agaimaréna siyáiye.

¹⁷ Ísu Káráisitin-aaímo simátímewasamo isésamo ombá kanaa'á timankúnkúmbo wéowe.

¹⁸ Yúndaa-waasi Ísu Káráisitin-aaí érai'a é'a ísaraawe súne. Mindásafena naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
seyaaafá'-máráfá'á wénesa simátímúwana
minááígó wété uráiyé
agaimaréna siyáiye.

¹⁹ Yúndaa-waasi mindá Ísareri-waasi minááígóní áwáuma é'a ísaraamba mindá érai'-aain-iye. Naaófá'á Mósese Maníkómó siyáin-aaí agaimaréna séna
Yúndaa-waasi fí'onkaa-waasisafe'a sé'a
úwoi-waasin-owe siyáamba miwísafé'a kesí
waasin-owe sendasafé'a aaisambá tiyé'a
tirunkó sáwí'a uwátinkainiye

Maníkó siyáiye Mósese agaimaréna siyówana

²⁰ ánaaembá Áísáya imba áá'a úwana agaimaréna
séna Maníkó séna
nóra símaisaawa Maníkómpá'á ténaumno-aaí imba sewífá'á paápé uráumne.
Maníkómbá aráásíméro-aaí imba sewífá'á paápé uráumne séna

²¹ Ísareri-waasisafena séna túwa'nai ónaumne sé'a kempá'á teró símae'a iyúnasa kesáái taraiséa kembá tínaaenil'a wéowe

Maníkó siyáiye Áísáya agaimaréna siyáiye.

¹ Simátíménda ísáaro. Érai'a Maníkó wení waásj Yúndaa-waasi ímba ánaaembá tímakaiye. Kemá Yúndaa-waasifinkemba é'a Ísareri-waasi é'a Embaramun-aísaaftantambo úndawi é'a Pénisaminin-andafakewi úne.

² Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi wemparí'a úmarena ánaaembá ímba ti'mátukaiye. Íráiyaa-an-aai agaimakáimba ísaraawe. Naaófá'á Íráiyaa Ísareri-waasisafena í'ai séna Maníkóntáfena séna

³ Fasi'aénkoo enáái simátímakaawifinkemba sáwifa'nanka tínkamuwasá púwuwasa óntan-taarema tawísísuwesa entáfésamo imáyáamo ésamo póimo tufú'maimo agaimaráán-taarema tawísísukaawe. Enááimo simátímakaawifinkemba keyáá méraunda pósá kenkwárá'á sínkamonaawe

Íráiyaa súwana

⁴ Maníkó simámena séna ímbanifo kesí waásí mériyantafena sáwifa'nanka 7,000 waasi ta'ótokaunasa karo'-mánikón-áwí'o Péárimba wenáwí'a ímba mósá makáawe Maníkó simámakaiye.

⁵ Miyámó uráintemba kífé'wara'a Maníkó arumbá uwátinkáíwaisafena Yúndaa-waasifinkemba tuwímbai wemparí'a úmakaísasa méraawe.

⁶ Miwítí kísausafena ímba wemparí'a úmakaifo arumbá uwátinkenasafena wemparí'a úmakaíye. Miwímó kawe-kísáúmó maiyáawin-anondaa ímba wemparí'a úmakaifo wemá arumbá uwátinkenasafena wemparí'a úmakaíye.

⁷ Miyáumai Ísareri-waasi Yúndaa-waasi Maníkómó wenaúranka'o arupísemo uwátinkáín-amba saafá uwááesa owasá seyaafá'nánká ímba awánaraafo Maníkómó wemparí'o úmakiwai tuwímbai awánaraawe. Maníkó táántaraimba táá-kautankwaasiyaaumba ésa ímba ísáawasa tuwímbai ísaraawe.

⁸ Naaófá'á Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkó séna tuwesaraí uwátinkaumne súwana tuwesaraí úwasa ímba kanaa'á aaí ísaraamba miyámó uráantemba ífélwara'a miyá wéowe

agaimaréna siyáisana

⁹ Téfítí agaimaréna séna tóntáfesa aantemba óraa'-imayaa ésa sésa kawel'-úmaisa méraumne síyambanifo minímáyáágó karo'á simátinkainasa sáwí'a úmai mésa sáwí-meyamba maénááwe.

¹⁰ Miwí túramba kafíkurainasaraamba ímba awánánááwe. Miwítí umbai-tántáákó waé'wae'a éna ímba tai'áiníye

Téfítí siyáie.

¹¹ Mináái imáyáá é'a simátíménda ísáaro. Yúndaa-waasi karo'-ámbá arááiwáémbanifo ánaaembá ímba miyá ónááwe. Yúndaa-waasi Maníkón-aai taráiyaaanka'a fí'onkaa-waasi Maníkómó sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'ó métinkáín-aai isésa érai'e sembá Yúndaa-waasi isésa tirunkó sáwí'a ínasa kewárátá miyáumai arááíwaenae sénááwe.

¹² Yúndaa-waasi sáwí'a ésa sáwí-amba arááiwáémba mindásafesa fí'onkaa-waasi kawel'-ámbá arááíwaesa kawel'-úmai méraawe. Miyáumai ánaaembá Yúndaa-waasi Ísu Káráisitin-aaisafesa érai'e sésa kawel'-ámbó arááíwaiyamba sáwifa'nanka tuwánésa áfaáraumai kawel'-úmai ménawee.

Fí'onkaa-waasi kawel'-ámpá'ó métinkáín-aai.

¹³ Ímba Yúndaa-waasin-ofo fí'onkaa-waasisafe'a imáyáá é'o simátíménda ísáaro. Maníkó kentáfena séna fí'onkaa-waasi kesáái kosimátima'mae núwo séna si'mákaimba minkísáú óraa-kisaun-ye súne.

14 Fí'onkaa-waasi simátimunda imáyáa é'a kesí waási Yúndaa-waasi isáiyana tirunkó sáwí'a ínasa kewárátá miyáumai arááiwaenae sénááwe-imayaa úne. Yúndaa-waasi miyá íyana Maníkó kawel'-ámpá'á métinkaindasafe'a fí'onkaa-waasi simátíma'mae'a iyúne.

15 Maníkó Yúndaa-waasi ánaaemba uwátímakainka'a fí'onkaa-waasi sáwifa'nanka wení waási-i'a uwátinkaraaisasa miyáumai ánaaemba Yúndaa-waasi Maníkómpá'á tíyana Ísu Káráisitini waási-i'a uwátinkainda pukésa íyáfasesaraamba ónááwe.

16 Yúndaa-waasisafe'a imáyáa é'o simátíménda ísáaro. Tuwímbaimo tómbó ayááímó tafámbaimo Maníkómbó ámém̄ba mintómbá mútú'a Maníkondén-ye. Tuwímbaimo sésa mintái-ánú'a Maníkondén-ye sembá mintáímá seyaafá'á wendén-ye.

17 Moórá-taigon-awi'a órifíma kísaufa'a wérain-taima mintáiyáámbá Yúndaa-waasin-owe. Maníkó minórífí-táigó ayáánamai anai'uwásuwena amo'náfakemba afáá'-órifé-táigó ayáánamai anai'úmai máafusu'maraisana áfóiyaken-anomba tafiséna óraa'a uráye. Afáá'-órifí-táigó ayáánamaiyaamba kemá fí'onkaa-waasin-owe.

18 Mindásafe'a kentúwí'a ímba maimaé iyé'a anai'uwásukain-ayaanamaisafe'a sáwísambu owatá kesáá óraa'a úne ímba seró. Mintáigó fasi'aémbá wétimifo kembiwí mintáígómbá ímba fasi'aémbá wéamefo kentúwí'a ímba maimaé íyóro.

19 Kentúwí'a ímba mósa maré'a sé'a Maníkó kentáá máafusu'maraindasafena ayáánamai anai'uwásukaiye ímba seró.

20 Maarán-ááí érai'-aain-ye. Yúndaa-waasi Ísu Káráisitin-aaisafesa ímba timankúnkúmba untáfena anai'uwásukaisa'a kembiwí timankúnkúmba uráantafena miwi-tínondáá méraawe. Mindásafe'a ímba kentúwí'a mósa méréwana táá'a ína'a káráwiyoro.

21 Yúndaa-waasi ayáánamai-úramban-ofo Ísu Káráisitin-aaisafesa ímba timankúnkúmba ontáfena anai'uwásuwáísasa méraamba pó'a kembiwímó miyámó íyanamo éna Maníkó miyá ínaye.

22 Maníkó tuwímbai arumbá uwátinkena tuwímbai sáwí-meyambo timínda imáyáan-oró. Sáwí'o uráawi sáwí-meyamba tiména kembá kawel'á uwátinkáíye. Kawel'o uwátinkáípa'o ímbo maé'mae'o íyanamo éna ayáánamaimo anai'uwásukaintemba kembiwí miyá ínaye.

23 Yúndaa-waasimo sáwí-ambo tuwésamo Ísu Káráisitin-aaisafesa timankúnkúmba íyanamo éna Maníkó fasi'aémbó tokáiwai tiyéna ááémo maé'ópa'a mótkainiye.

24 Fí'onkaa-waasi afáá'-órifí-táigó ayáánamaiyaamba owaná Maníkó anai'uwásuwena kawel'-órifí-táifimbá máafusu'makaimba mindá umbaí taráye. Yúndaa-waasi kawel'-órifí-táiyáámbá owaná Maníkó minkáwé-táigó ayáánamai anai'uwásukaifo aneka'á maimái Yúndaa-waasi máafusu'marainda mindá ímba umbaí táinda kanaa'a ínaye.

Maníkó seyaafá'nánká arumbó uwátinkáín-aai.

25 Kesí waásisono. Kesáá óraa'-waasisa úne súnafo sé'a afora'ó simátíménda ísáaro. Ísareri-waasi Ísu Káráisitin-aaisafesa ímba timankúnkúmba ombánifo ímba miyá úmae iyésa ánaaembo fí'onkaa-waasimo Maníkómó wempari'o úmakaiwaimo Maníkómpá'ó tíyanka'a Ísareri-waasi Ísu Káráisitin-aaisafesa timankúnkúmba ónááwe.

26 Miyáumai Maníkó Ísareri-waasi sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'á métinkainiye. Mindásafena naaófá'a Maníkón-aaí aúfáifimbá agaimaréna séna sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'ó métinkáíwai Sáyóni-naopa'a paápé éna

Yékopun-aísaafitantamba uráawiti sáwí-imayaa maitiyuwáínaye.

27 Sáwí-imayaa maitiyuwáandara'a símaimo kááísamakaunda-aaí paápé ínaye Maníkó siyáye

agaimaréna Ísareri-waasi Yékopun-aísaafitamtambo uráawisafenawe miwítí óraa'-naopa'-awi'a Sáiyóni-naopatafenawe agaimaréna siyáiye.

²⁸ Yúndaa-waasifinkemba sáwifa'nanka Ísu Kárásitin-aaí taráíyaamba pósá Maníkóní namuro-wáásiyáámbá ompínkémbá fí'onkaa-waasi wenáái isé'a érai'e siyáawe. Yúndaa-waasi tíwá'náma Maníkó símai kááísamakaintafena miwí tísaaftamtambo uráawi wení waási-i'a úmakaiye.

²⁹ Maníkó wení waási-i'a úmakena kawe'á uwátinkaraimba ímba ifátuwena fí'on-imayaa ínaye.

³⁰ Ááéma kemá fí'onkaa-waasi Maníkón-aaí taráíyaawasa ánaaembá Yúndaa-waasi miyá uráamba póna káf'e'a Maníkó kembiwí arumbá wéuwatinkaiye.

³¹ Yúndaa-waasi Maníkón-aaí taráíyaawana kembiwímó arumbó uwátinkáíntemba ánaaembá miwí arumbá uwátinkainiye.

³² Seyaafá'nánká Maníkón-aaí taráísuwana Maníkó séna sáwí'o ombá miwá ta'ótokaiye séna arumbó uwátinkaindasafena

mináái siyáiye.

Maníkón-áwí'a óraataamo úmae iyúnda-aaí.

³³ Maníkó áfááraumai arumbá uwátinkena kawel'-ímáyáá éna seyaafá-tántáátáfena imáyáá isaná miyám-baaran-aaimo Maníkómpá'ó wéraimba ímba kanaatá isáúnanasa miyám-baaran-kisaumo máimbá ímba kanaatá wéawanaumne.

³⁴ Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna

Fasi'aénkómó imáyáamo imbá ímba kanaa'á wéisaawe. Fasi'aénkómó máín-kisau ímba kanaa'á táísái úmai wémæwe.

³⁵ Moórá-tantaa'a simýa'a kemá anondáá tíménoma ímbo siwáí póna wemá ísarena tímíwain-iyé

agaimaréna siyáiye.

³⁶ Maníkó seyaafá-tántáá'á úmaráísana wení fasi'aémbá wéraintafena seyaafá-tántáá'á wéraimba pósá wenawí'o mósá maráiyantafena seyaafá-tántáá'á wéraiye. Mindásafeta Maníkómó kisaumo máimbá ímba kanaatá seyaafá'á wéawanaumpo kárikata wéawanaumne. Wenawí'o óraa'o úmae iyímba érai'-aain-iyé.

12

Maníkóní kisaumo máén-aaí.

¹ Kesí waásisono. Maníkó áfááraumai arumbó uwátinkáíntafe'a maarán-ááí óraaka simátimune. Kembiwí kentúma Maníkómbá amé'a wentáf'e'a imáyáá é'a wení kisau aantemba maíyána aamoí uwátinkaino. Miyámó é'o é'a wen-ímáyáá érai'a mósá maránááwe.

² Marapá'-wáásímó sáwí'o ontembá ímba miyámó iyamba Maníkómó sin-ááísáf'e'a ewé sýana kentí imáyáá aúí'a uwátinkaina'a aú-waasiyaamba ónááwe. Miyámó é'o é'a Maníkómbó arááimo tain-ááí isé'a Maníkómó aamoimó in-ááí isé'a kawe-kísáú-ááí isé'a wení sásá'-ímáyáámó imbá isánááwe.

³ Maníkó úwoimo súwa'nai uráintafe'a maarán-ááí simátimune. Kentúma ímba maímaé iyé'a óraa'-waasisa úne ímba seró. Maníkó túwa'nai isa'á ímba waásiti fasi'aénká'án-ifo Maníkóní fasi'aénká'á wení kisaumo máémba mindásafe'a imáyáá é'a kentúma ímba maímaé iyóro.

⁴ Kentúwawaa'a imáyáán-oroo. Tíyayaanko wení kisau máísana moórá-mora-tantaako miyá isatá

⁵ miyáumai kesáá sáwfal'-waasi méta Ísu Kárásitiyeta kááísamaisa mimbórá-súwawaa'a ma'máisa méraunanaasa

⁶ Maníkó úwoi súwa'nai isatá moórá-mora-waasisa kentáásí kísusa máéndasafenasa Maníkó fasi'aémbá siménasa Maníkó fasi'aémbó timénamo kesáái simátíma'mae nóromo siyáinda érai'-aain-ye sé'a miyán-oro.

⁷ Fasi'aémbó timénamo túwa'nai orómó siyáindawi miyán-oro. Fasi'aémbó timénamo kesí aambó aráátíméromo siyáindawi miyán-oro.

⁸ Fasi'aémbó timénamo fasi'átinkáaromo siyáindawi miyán-oro. Kentí óntamo tuwímbaimo tíméwi kawe'án-ofo miyán-oro. Káráwiyaawi kawe'án-ofo miyán-oro. Kawe'ó uwátinkááwi aamoimó íyapakemba miyán-oro.

⁹ Moórá-moramo tirumbó tímémba ímba karo'ó síyamba éraika'a tirumbá tíméro. Sáwí-kisau tínaaemba uwáme'a kawe-kísáú ta'ótóráaro.

¹⁰ Ísu Káráisitini waási ontáf'e'a mimbórá-ákunkáán'i'a é'a pó'a moórá-mora-waasi tirumbá timé'a moórá-mora-waasi túwí'a mósá máráámba aamoí é'a méraaro.

¹¹ Fasi'aénkómpá'a imáyáa é'a ímba tuwesaraí ína'a tiyáántán-kwimái Fasi'aénkóní kísau kawe'án-oro.

¹² Ísu Káráisitimo kumíndasafe'o amu'maré'o méraamba tirunkó aamoí ínana umbaitantáá'ó kentópa'o wéraimba ímba imáyáamo íyamba fasi'ámai mé'a Maníkómpá'a inaí símae iyé'a ímba saagaaró.

¹³ Maníkóní waási ímbo tómbó makéwi túwa'nai e'a namu'-waasimó tíya'o é'a tóné naané tíméro.

¹⁴ Sáwí'o uwátinkááwisafe'a Maníkóntafé'a sáwí'a uwátinkaaó ímba síyamba kawe'á uwátinkaaó seró.

¹⁵ Aamoimó owísé'a kewará'á aamoín-oro. Ifl'ó taawísé'a kewará'á ifl'á taaró.

¹⁶ Mimbórá-ímáyáá é'a óraa'-waasisa úne ímba síyamba moórá-mora-waasi túwa'nai e'a úwoi-kisauwara'a máero. Kesafé-ímáyáámó ombá keyáása kawe'-ímáyáawará'-wáásisá úne ímba seró.

¹⁷ Sáwí'o uwátinkarewa'o é'a anondáá ímba miyá uwátinkáaro. Waási túranka'a kawe'-aantemba úmai méraaro.

¹⁸ Seyaafá'-wáásifimbá faru úmai ménæ sé'a tiyáántán-kwimái miyáumai méraaro.

¹⁹ Sáwí'o uwátinkaiya'o é'a anondáá ímba miyá íyamba méwana Maníkó anondáá sáwí-meyamba timíniye. Mindásafena Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna Fasi'aénkó séna sáwí'o íyawini anondáá-meyambo tíménda mindá kendén-ye. Sáwí-kisausefe'a méyámbá timénaumne siyáiyé agaimaréna siyáiyé.

²⁰ Minááí imáyáa é'a maarán-oro. Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna namuro-wáásimó tááimo taimbó é'a tómbá tíméro. Namuro-wáásimó nontáfénamo tíméba é'a tíméro. Miyámó íyasamo ésa sáwí'o uwátinkáántafesa tigaemá ínaye agaimaréna siyáiyé.

²¹ Sáwí'o owíní áwáuma ímba íyáákainifo kentí kawe-kísáúgó sáwí-kisugombá íyáákaino.

13

Káráwiyaan-kwaasi tísamaifimba kífaero-aaí.

¹ Seyaafá'nánká marapá'ó káráwiyaan-oraa'-waasi tísamaifimba kífaero. Maníkómó fasi'aémbó ímbo tímakainkakaa ímba káráwiyon-kisau máewaisino. Maníkó miyáumaimo káráwiyaawi íyáfasintinkaraiye.

² Marapá'ó káráwiyaan-oraa'-waasi Maníkó íyáfasintinkaimba pó'a miwí táái isé'a ímba taráísoro. Taraisiyambo é'a Maníkón-aúranka'a sáwí'a é'a sáwí-meyamba maénááwe.

³ Kawe'ó owí káráwiyaan-oraa'-waasisafena ímba tá'a wéifo sáwí'o owí káráwiyaan-oraa'-waasi táároi wéinkaisowe. Káráwiyaan-oraa'-waasi táároi ímba inkaisónaemo sé'o é'a kawel'-aantemba íyasa aamoí uwátinkanaawe.

⁴ Káráwiyaan-oraa'-waasi túwa'nai íya'a kawel'-úmaimo méraiyatafen Maníkó miwí iyáfasintinkaraiye. Sáwí'o é'o é'a miwí táároi inkáisóro. Fasi'aembá tokáamba pósá sáwí'o iyawi sáwí-meyamba timénááfo inkáisóro. Maníkó iyáfasintinkaraimba pósá sáwí'o owí sáwí-meyamba timénááwe.

⁵ Mindásafe'a marapá'ó káráwiyaan-oraa'-waasi tísamaifimba kífaero. Maníkó aaisambá sífo sé'a káráwiyaan-oraa'-waasi tísamaifimba kífaero. Ímba mindásafe aantembanifo kentirumpinkén-árúpisé-ímáyáásáf'e'a káráwiyaan-oraa'-waasi tísamaifimba kífaero.

⁶ Miwí miyán-kísáumó máémba miyán-kísáú maíyantafen Maníkó iyáfasintinkaraimba pó'a taakisí

⁷ fí'o-fí'on-takisi
orómó síya'a arupíse úmai miyá é'a óraa'-waasi-tuwi'a mósá máráaro.

Moórá-mora-waasifimba tirumbó tímén-aai.

⁸ Óntambo tímakaiya'a ayáátááka'a ímba mé'a ááéma tíméro. Moórá-mora-waasi tirumbá timé'a miyámó ombá Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba wéaraaiwaewe.

⁹ Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko séna aare-úméné waai-úméné fí'o-fí'on-tantaa'e ímba oró. Ímba tínkamiyasa púwóro. Túraniyamba ímba oró. Miyám-baaran-amaankoni áwáuma maarán-iye.

Kesáfé-ímáyáámó ontembá
kentí waási-imayaawara'a oró.

¹⁰ Miwítí waási-imayaamo owí ímba sáwí'a uwátinkanaawe. Miwítí waásifimba tirumbó tíméwi Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba wéaraaiwaewe.

¹¹ Ísu Káráisitimo kumínda-kanaa kárika'a tíng'a Ísumo kumínda-kanaamo ímbo imáyáamo ontembá ímba é'a káráwiyyoro. Ísu Káráisitin-aaisafeta érai'e séta simankúnkúmba uráundarata Maníkómó siyáínda-kanaa kárika'a tínda póta méraundasa káf'e'a minkánáá kárika'a tíníye.

¹² Marapá'ó kumeu'-áémpá'ó méraamba taí'áímba pó'a kárika'a wiyómpa'o sámo kaipa'a ménaafó mindásafe'a sáwí-kisau tínaaemba uwáme'a tiyáántán-kwimái kawekísáú maé'a méraaro.

¹³ Sámo kain-áémpátáámó méraunda-waasisaamo úndantenta miyá é'a kawel'-úmai méraaro. Ímba túwaandu uré'a uwói'o on-dómbá wéne'a uwói'a oró. Aare-úméné waai-úméné ímba é'a aaisané ímba sé'a kawe-kísáumó maíyantafe'a kentirunkó ímba símai sáwí'a uwátinkáaro.

¹⁴ Sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o ombá ímba ewé síyamba tínaaemba uwáme'a Fasi'aénkó Ísu Káráisitinafe'a sé'a kentáará'a káráwiyuwo seró.

14

Waásiti kísaugomba ímba símai sáwí'a oró-áái.

¹ Ísáaro. Ísu Káráisitin-aaisafesa timankúnkúmba ésamo ímbo fasi'ámaimo arááiwáéwisafe'a ímba tiyuwé'a keséta méraaro síyamba miwítí fí'o-fí'on-imayaasafe'a ímba aaisambá símai tuwínáaro.

² Ísu Káráisitin-aaisafesa timankúnkúmba owífinkémbá tuwímbai sésa seyaafátómbó náündasa kanaán-iye sewasá tuwímbai Maníkóní aampa'ó ímbo fasi'ámaimo arááiwáéwi sésa kísaufaken-ton-aantemba néta póí-ama'a ínta nánaumne sewasá

³ seyaafá-tómbó naawí póí-ama'o ímbo naawísáfesa ímba símai sáwí'a uwátinkáaro. Wenáaisafesa timankúnkúmba ésa póí-ama'o naawísáfena Maníkó séna kesí waásin-owe siyáimba pósá kísaufaken-ton-aantembo naawí póí-ama'o naawísáfesa sáwí'a wéowe ímba seró.

⁴ Moóráwigoni kísauf-waasigontafe'a sáwí'a óne ímba seró. Ímbo kendén-ifo wení óraa'-waasigonde póna weyááríka'a séna kawe-kísáú maé sáwí-kísauf maé óne wení óraa'-waasigo wésiye. Fasi'aénkó kanaa'á áwa'nai índa póna kawe-kísáú maéna fasi'ámai méíniye.

⁵ Tuwímbai moórá-mora-kanaasafesa sésa óraa-kanaan-ifo seyaafá-kánáá úwoi-kanaan-ye sewasá tuwímbai sésa seyaafá-kánáá mimbórá-kánáráání'an-ifo wésewe. Seyaafá'nánká imáyáá ésa moórá-aaimo arupíse-aaimo sésamo ésa minááí miyán-oro. Tuwímbai moórá-aaimo arupíse-aaimo sésamo ésa minááí miyán-oro.

⁶ Tuwímbai Fasi'aénkón-áwí'a mósá maránæ sésa moórá-kanaasafesa óraa-kanaan-ye sewasá tuwímbai Fasi'aénkón-áwí'a mósá maránæ sésa tómbá Maníkómpá'á súwi sésa wénaawe. Tuwímbai Fasi'aénkón-áwí'a mósá maránæ sésa tuwímbai-tontafesa ímbo nánaumne sésa naan-tóntáfesa Maníkómpá'á súwi wésewe.

⁷ Métaamo púwóndasaawe ímbo kendésáánifo Maníkóndén-ifo.

⁸ Méraundasa Fasi'aénkóntaféta imáyáá éta méraunda póta púwóndasa Fasi'aénkóntaféta imáyáá éta puwónaumne. Méraundasaawe púwóndasaawe Fasi'aénkondé-ita wéune.

⁹ Ísu Káráisiti pukáan-kwaasiya'e úwoimo túmó aráan-kwaasiya'e káráwiyindasafena pukéna iyáfasinkaiye.

¹⁰ Mindásafe'a imáyáá é'a Ísu Káráisiti waási ontáf'e'a moórá-mora-waasiti kísauf ímbo tuwiné'a sáwí'a uwátinkáaro. Maníkó seyaafá'nánká méraawini áwáuma tísai índara'a Maníkón-aúranka'a seyaafá'nánkátá méraundasafenasa póna sísai índasafe'a mindásafe'a waásiti kísaugomba ímbo símai sáwí'an-oro.

¹¹ Minááísafena Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna Fasi'aénkó séna méraundasafe'a sé'a kesúranka'a seyaafá'nánká kífaesa ken-ímáyáá mósá marésa afora'á sésa érai'a emá Maníkó óne sénááwe Maníkó siyáye agaimaréna siyáye.

¹² Miyáumai minkánáámó tínda Maníkón-aúranka'a seyaafá'nánkátá kesáámó méraundawini áwáusa simámenaumne.

Kentáásí kísaugoni aambá kawe'-án-aantemba awánésa ímbo sáwí-ambo arááíwaiwae siyáin-aaí.

¹³ Mindásafeta imáyáá éta moórá-mora-waasiti kísauf ímbo tuwinéta sáwí'a uwátinkááfo maarán-ímáyáá éta séta kesí waási kesí kísauf awánésa sáwí'a óne sefáínifo kawe'-aantemba ónae séta miyásá ónaumne.

¹⁴ Fasi'aénkó Ísuwe'a kááísamai méraunda pó'a maarán-áái érai'-aain-ifo ísaraumne. Seyaafá-tómbá wéraimba ímbo sáwí'a isasá náýanamo éna ímbo sáwí'a uwátinkainifo karo'ó sésamo naananá sáwí'a uwásinkainiye sésamo náýanamo éna sáwí'a uwátinkainiye.

¹⁵ Tuwímbaimo mintómbá ímbo nánaumnemo sen-tómbó náýasamo ésa minááímó sewí tuwánésa mintómbó náýantafesa sáwí-amba arááíwaeawé. Miyámó ombá sáwí'a é'a tirumbá ímbo wétimewe. Miyán-tómbó naambá miwísáfénawe séna Káráisiti pukáiwai tuwánésa sáwí-amba arááíwáéfo sé'a káráwiyoro.

¹⁶ Kawe-tántáá'án-ifo sé'o ombá tuwímbai tuwánésa símai sáwí'a uwásinkááfo sé'a káráwiyoro.

¹⁷ Miyám-baaran-tone noné naawasá ímba naawasamó ombá ímba Maníkó kentárá'ó káráwiyain-awaun-ifo Maníkó kentárá'ó káráwiyaimba maarán-ye. Wenáúranka'a arupíse úmai aáno úmai méraunana Maníkóní Ufaen-ámútánkó súwa'nai isaná sirunkósá aamoí wéye.

¹⁸ Miyámó ombá Ísu Káráísitini kísau máewana Maníkó aamoí uwátinkáísasa tuwánésa sésa kawe'án-owe wéewe.

¹⁹ Mindásafeta imáyáa éta aáno úmaisa méta moórá-mora-waasi fasi'aémbá timénae séta siyáántán-kwimáisa kísusa máeno.

²⁰ Tuwímbaimo karo'ó sésamo mintómbá naananasá sáwí'a uwásinkainiye sewa'ó ombá mintómbá nánæ sé'o né'o ombá tuwánésa sáwí-amba arááiwáéfainifo káráwiyoro. Maníkómó kentirumpimbó máín-kisaugomba sáwí'a ifáínifo káráwiyoro. Seyaafá-tómbó naambá mindá kanaán-ifo tuwímbai-tombo naambó tuwánésa sáwí-amba arááiwáémba sáwí'a uwátinkáámba mindá sáwí'an-ye.

²¹ Pói-ama'e ándá-aran-done fí'o-fí'on-tone náündamo suwánésa sáwí-amba arááiwáéfo sé'a miwísafé'a imáyáa é'a mintómbó naambá ifátiyuwe'a miyámó ombá kawe'án-owe.

²² Mintántáátáf'e'o imáyáamo ombá Maníkó aantemba simáméro. Kentirumpinkén-ímáyáásámbó ombá ímba sáwí'a úne sefó kentirunkó kawe'ó iní'a wéowe.

²³ Tuwímbai-tontafe'a kae'-ímáyáá toké'a nánaum ína nánaumno sewí kentirumpinkén-ímáyáágó ímba naaó sína'o né'o é'a Maníkón-aúranka'a sáwí'a ónáawe. Kentirumpinkén-ímáyáágó kawe'án-ye ímbo

sisasamó miyámó ombá sáwí'a wéowe.

15

Ísumo ímbo wesafé-ímáyáámó uráintemba miyán-oro-aai.

¹ Kesáá Maníkómpá'ó simankúnkúmbo fasi'ámaisaamo úndawisa Maníkómpá'ó timankúnkúmbo ímbo fasi'ámaimo owí túwa'naisa onó. Sirááimo taintembó úndasa aantemba ímba imáyáa éta

² kentáásí ewaa'ó méraawi Maníkómpá'á timankúnkúmbo fasi'ámae íyantafeta miwísafé'wará'á imáyáa éta túwa'naisa onó.

³ Ísu Káráísiti ímba wesafé-ímáyáá úmba waásisafena imáyáa uráye. Mindásafena naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Káráísiti Maníkóntáfena séna símai sáwí'o uwánkaraawi pósá kembá sáwí'a uwásínkaraawe siyáye

agaimaréna siyáye.

⁴ Naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimbo agaimakáamba maarán-ááísáfesa agaimakáawe. Súwa'nai ínánasa ímba ááéma suwesaraí ínata Maníkón-aaisafeta fasi'ámai imáyáa éta wesé'a ménaandasafeta amu'maréta méraumne. Mindásafesa aúfái agaimakáawe.

⁵ Ímba tuwesaraí ína'a fasi'ámai méraaro séna Maníkó túwa'nai iye. Ísu Káráísitimo méraintemba miyáumai mé'a kempímbá mimborá-ímáyáán-oro séna Maníkó túwa'nai isa'á

⁶ pó'a mimborá-ímáyáá é'a mimborá-ááí sé'a Maníkón-áwí'a Fasi'aénkó Ísu Káráísitin-afowán-áwí'a mósa máráámba mindásafe'a inaí súne.

Ísu Ísareri-waasiye fí'onkaa-waasiyemo túwa'nai uráin-aai.

⁷ Ísu Káráísitimo kentáfénamo aamoimó intembá kempímbá moórá-mora-waasisafe'a aamoí é'a miyáowaná Maníkón-áwí'a óraa'a wéye.

8 Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasisa síwá'násafenasa símai fasi'ámarowana Maníkómó siyáintembo índasafena mifásí'áén-ááímó paápé índasafena Ísu Káráísiti kumbéna Yúndaa-waasi túwa'nai úwasa

9 fí'onkaa-waasi sésa Maníkó arumbá uwásinkáísata wenawí'a mósá maráúmne siyantafena Ísu Káráísiti kunkáye. Minááísáfena Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

fí'onkaa-waasifimbo méraunda enawí'a mósá maré'a imó súnda enawí'a mósá maráúmne

agaimaréna súwana

10 moóráfa'a agaimaréna séna

fí'onkaa-waasisono. Maníkómó wemparí'o úmakaiwai tirunkó aamoí ína'a

kentirunkówárá'a aamoí íno

agaimaréna súwana

11 moóráfa'a agaimaréna séna

fí'onkaa-waasisono. Fasi'aénkón-áwí'a

mósá máráaro. Seyaafá'-wáásisé'a

wenawí'a mósá máráaro

agaimaréna súwana

12 Maníkón-aai simátímakowin-awi'a Áísáya agaimaréna séna

Téfítin-afowan-awi'a Yési wenándáfakemba moóráwigo paápé ínana fí'onkaa-waasiya'o káráwiyindasafena Maníkó iyáfasinankainasa wembá amu'marésa ménaawe agaimaréna Ísu Káráísitintafena siyáye.

13 Wesé'o méraiyanba amu'maré'a méraaro séna Maníkó wétuwa'nai-iye. Wesé'a kááísamai méraantafena aáno uwátinkena tirumbá kawe'á uwátinkáísana wení Ufaen-ámútánkó fasi'átínkáfa'a iyisa'a wesé'o méraiyanba amu'maré'a méraamba mindásafe'a inaí súne.

Maníkóní kísaumo maúndasafe'a aamoí únemo siyáin-aai.

14 Kesí waásisono. Imáyáamo únda-aaimo simátíménda ísáaro. Kawe'-wáásí-úramba pó'a kawe'-ámbó arááiwáén-aai seyaafá'nánká isé'a kanaa'á wéaraatimewe. Kentáfé'a miyán-ímáyáá úne.

15-16 Maanáúfáífimbá tuwímbai-aai fasi'ámaimo simátimunda mináái imáyáá iyantafena ímba sáá'a isa'á súne. Fí'onkaa-waasifimba Ísu Káráísitini kísaumáéndasafena Maníkó si'mákaimba póna ímba sáá'a isa'á fasi'ámai maanáúfáífimbá simátimune. Maníkóntáfé'a sé'a maafí'ónkáá-wáásí ení waási owaná ení Ufaen-ámútánkó ení waási-i'a uwátinkaraiye senaná Maníkó aamoimó índasafe'a wení ásé-aai simátimune.

17 Ísu Káráísitiye'a kááísamai mé'a Maníkóní kísaumáéndasafe'a aamoí úne.

18 Ísu Káráísiti fasi'aén-ímáyáá símísa'a fí'onkaa-waasi Maníkón-aaísafesa érai'e siyantafe'a kísaumáéndasafena miwífimbá maiyáunda mináái ímba sáá'a ína'a pó'a simátíménda ísáaro. Aaí simátim'e a kísaumo maiyáunda

19 Maníkóní ámútánkó fasi'aémbá símísa'a fí'o-fí'on-kísaumáéndasafena ímbo awánaraan-kísaumáéndasafena maímaé'a kuráumne. Yérúsaremu-naopakemba fí'o-fí'on-daopa'a wéne'a Káráísitini ásé-aai simátim'a'mae'a iyé'a Írírikamu-marafa'a kuráumne.

20 Kemá sé'a naaó'-nao'a Ísu Káráísitin-aaimo ímbo ísaraan-daopa'a ásé-aai kosimátimenæ. Kosimátímakaan-kwaasifimba ímba kosimátimenaumpo fí'on-daopimpa'a kosimátim'a'mae'a nónaumne sé'a minásé-ááí ímbo ísaraan-kwaasifimba kosimátímakaumne.

21 Naaófá'á Maníkón-aai

aúfáífimbá miyán-ááí agaimaréna séna

ímbo simátímúwasamo ísaraawi ánaaembá Maníkóní aambá awánánááwe. Ímbo ísaraawi ánaaembá Maníkón-aai isánááwe

agaimaréna siyáimba pó'a Ísu Káráisitin-aaimo ímbo ísaraan-kwaasifimba kosimátímaumne.

Rómu-naopa'a kónaemo siyáin-aai.

²² Ímbo ísaraan-kwaasi ásé-aai simátimundara'a kempá'á kónae sé'a únda simátimunda-kisaugo sáwifa-kanaa kembá ta'ótokaiye.

²³ Kempá'á kónae sé'a únda sáwifa'-aatai maisuwé'a ímbo kanaa'á kúndasafe'a káf'e'a maandáópimpa'a kesí kísau tai'ásuwe'a

²⁴ kempá'á kónae-imayaá úne. Sípéni-marafa'e sé'a wéme'a kentí naaópa'a kótuwáné'a koméraana'a súwa'nai íya'a Sípéni-marafa'a kónaumne.

²⁵ Aifa'á Yérúsaremu-naopa'a Maníkóní waási kotúwa'nai ónaumne.

²⁶ Maníkóní waási Máséndóniyaa-marafakewiye Ákayaa-marafakewiye sésa aawai taisasá Maníkóní waási Yérúsaremu-naopakewi tómbá ímbo makáawi túwa'nai ónae sésa miwítí óntamba torupámakaamba pósá simýa'a maimaé'a Yérúsaremufa'a wé'a mátimenaumne.

²⁷ Miwítí imáyáafinkembo miyámó ombá mindá kawe'án-iyé. Yúndaa-waasi fí'onkaa-waasi Ísu Káráisitin-aai kosimátímaamba pósá imáyáa ésa miwítí óntamba Yúndaa-waasi tómbá ímbo makáawimo tímémba mindá kawe'án-ofo miyán-oro.

²⁸ Torupámakaan-ontamba maimaé'a wéme'a seyaafá'nánká mátime'a Sípéni-marafa'e sé'a wéme'a kentí naao'a kómé'a minkákémbá Sípéni-marafa'a kónaumne.

²⁹ Kentí naaópa'a koméraanana Ísu Káráisiti áfaáraumai kawe'á uwátinkainiye-imayaá úne.

³⁰ Kesí waásisono. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitintafe'a imáyáa é'a Maníkóní ámútanko arumbá uwásínkáintafe'a imáyáa é'a óraaka simátime'a súne. Maníkómpá'á inaí súmpo kewárá'á súwa'nai úmai fasi'ámai inaí seró súne.

³¹ Yérúsaremu-naopa'o kondá Yúndiyaa-aempaken-Yundaa-waasi Ísu Káráisitin-aaisafesa ímbo érai'emo sewí sínkamofo sé'a súwa'nai úmai inaí seró. Mifá'á Maníkóní waásimo méraawi túwa'nai on-óntántafesa aamoí íyantafe'a inaí seró.

³² Minkísáú taí'ásuwaanana Maníkómó ewémó sína'o é'a aamoí é'a kentópa'a wéme'a kotuwáné'a aúí'a úmai ménaumne.

³³ Maníkó aáno'o uwásínkáiwaisa kesé'a méraiye sé'a inaí súnda érai'-aain-iyé.

16

Kawe'-úmai méraaromo siyáin-aai.

¹ Moórá-ininkon-awi'a Fípi kesímánaakaanta éna Maníkóní waási Sénkíriyaa-naopakewi túwa'nai isa'á wenáái simátimune.

² Kesé wesé'a Fasi'aénkóní waási ontáf'e'a kentópa'o wínda aamoí uwánke'a keséta méraao sé'a tuwímbai-tantaa'o wempímbó ímbo wérainda áwa'nai oro. Sáwifa'nanka túwa'nai ena kenkwárá'ó súwa'nai intáf'e'a pó'a áwa'nai oro.

³ Moórá-ininkon-awi'a Pírisiraawe awaaikón-áwí'a Ákwíraante'a kawe'-úmai méraakaiyo súne. Mindáraiye kewé Ísu Káráisitini kísusa wémaumne.

⁴ Ááéma sínkamiyakai puwúyafo-imayaá ímbo ésarai súwa'nai uráaya'a aamoí uwátinkaumne. Ímbo ke aantemba aamoí uwátinkaumpo fí'onkaa-waasi fí'o-fí'om-barafakewi Maníkóní waásiwara'a aamoí wéuwatinkaawe.

⁵ Mindáraiiti naaúmpa'a Maníkón-ímáyáá ésa túwaandu owisáf'e'a kawe'-úmai méraaro súne.

Moóráwigon-awi'a Épinitasi kesí waási-i'a intáf'e'a kawé'-úmai méraao súne. Wemá Ésiyaa-marafakewi aifa'á Ísu Káráisitin-aaisafena amankúnkúmba uráiwain-ye.

⁶ Moórá-ininkon-awi'a Máríyaantafe'a kawé'-úmai méraao súne. Wemá kentáféna imáyáa éna óraa-kisau wémaiye.

⁷ Kae'-Yúndáá-wáásí túwí'a Ándónaikasiye Yúníyasintetafe'a kawé'-úmai méraakaiyo súne. Kemá Ísu Káráisitiye'a ímba kááísamai méraawandara'a mindárai-nonkaamba kááísamai maé'óyambani. Ísuni aantá-waasisomba minkáé'nárai tuwánaraankwaasiyiai ésarai ááéma kesé'a ándáfa'a kuráaye.

⁸ Moóráwigo Ámpíriyetasintafe'a kawel'-úmai méraao súne. Wemá kesí waási-i'a éna Fasi'aénkóe'a kááísamai méraiye.

⁹ Moórá Épáanintafe'a kawel'-úmai méraao súne. Wemá kesé'a Ísu Káráisitini kísauri wémauye. Moóráwigo kesí waási-i'a iwáin-áwí'a Sítékisintafe'a kawel'-úmai méraao súne.

¹⁰ Moóráwigo Ápérísi Ísu Káráisitini aampa'á fasi'ámai arááíwáíwaintafe'a kawel'-úmai méraao súne. Árísítopurasini akúntáf'e'a kawel'-úmai méraaro súne.

¹¹ Moórá Yúndaa-waasigon-awi'a Érotiyonintafe'a Násísáasini akúmbá Ísu Káráisitini waásisafe'a
kawel'-úmai méraaro súne.

¹² Moóráwigo Táráífinae moóráwigo Táráífosaye mindárai Fasi'aénkóní kísau wémaeyawisafe'a kawel'-úmai méraakaiyo súne. Moóráwigo Pésísi Fasi'aénkó Ísuntafena imáyáa éna óraa-kisau wémaiwaintafe'a kawel'-úmai méraao súne.

¹³ Moóráwigo Rúfaasi Ísu Káráisitini kísäumo maénamo íyáákariwainte anówa kesinóraamba uráin-ininkontafe'a kawel'-úmai méraakaiyo súne.

¹⁴ Tuwímbai-tuwi'a Ásínkiritasiye Fírigoniye Émísiye Pátáropasiye Émásiye miwísé'a Fasi'aénkóní waási méraawisafe'a kawel'-úmai méraaro súne.

¹⁵ Tuwímbai-tuwi'a Fírórogasiye Yúriyaawe Néríyasiye wenámáánaakowe Órímpasiye miwísé'a Maníkóní waási méraawisafe'a kawel'-úmai méraaro súne.

¹⁶ Kempínkémbá moórá-mora-waasi imáyáa é'a tiyáámba tíméro. Ísu Káráisitini waási seyaafá'nánká kentáfesa sésa kawel'-úmai méraaro sewé.

¹⁷ Kesí waásisono. Maarán-ááí óraaka simátimune. Tuwímbai simátímaakunda-aaí ímba arááíwæsa sésa karo'-ááí simátímewasa isésa tuwínkaa'-esa tuwímbai kawel'-ámbá tuwésa sáwí-ampa'a wégowe. Káráwiye'a miyán-kwáásí tínaaemba uwátíméro.

¹⁸ Miyán-kwáásí kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitini kísau ímba maésa sáwí-imayaasafesa tirááí safesamo on-kísáú maésa karo'á simátinkanae sésa aaí simátimesa símai tirumbá faiyáráawasa ímbo kawel'ó úmaimo aaimó ísááwi minkáró'-ááísáfesa érai'e wésewe.

¹⁹ Kembiwímó ásé-aaimo fasi'ámaimo taawiyáfón-aaí seyaafá'nánká ísáántafe'a imáyáa é'a aamoí uwátinkaumne. Kewe-kísáúsáf'e'a imáyáa úmae iyé'a sáwí-kisausafe'a ímba imáyáa ombá mindá sirááíma wétaiye.

²⁰ Maníkó aáno'o uwásínkáiwaisa túwa'nai ína'a kárika'a waántawankomba íyáákanaawe. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu úwoi túwa'nai úmae íyíntafe'a inaí súne.

²¹ Kesé'a kísäumo máíwain-awi'a Tímóti kawel'-úmai méraaro siyé. Tuwímbai-Yundaa-waasi-tuwi'a Rúsiyasiye Yésóniye Sósipataawe kawel'-úmai
méraaro sewé.

²² Kemá Tétíyasi Póro sin-ááí maanáúfáí agaé'a kembiwísé kesé'a Fasi'aénkóní waási úndasafe'a kawé'-úmai méraaro súne.

²³ Moóráwigon-awi'a Káyási kawé'-úmai méraaro siyé. Wení naaúmpa'a wéwaunasa Maníkóntáfesa imáyáa on-kwáásí mindáúmpá'á túwaandu wéowe. Moóráwigon-awi'a Érásítasi wení naaópakewiti óntanka'a káráwiywai kawé'-úmai méraaro siyé. Moóráwigon-awi'a Kótasi Maníkóní waásigo kawé'-úmai méraaro siyé.

²⁴ Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisiti úwoi túwa'nai úmaena íyimba érai'-aain-iyé sé'a inaí súne.

²⁵ Maníkón-áwí'a óraa'a úmae íyóno. Ísu Káráisitin-aai ásé-aai simátimun-aai ísare'a érai'e sembá póna Maníkó kanaa'a fasi'átinkáimba pó'a wenááisafe'a fasi'aén-ímáyáá wéowe. Naaofá'á Maníkó minásé-ááísá aúpá'á makówasa kentáá síwá'náwe miwí tísaafitantamba uráawiye minááígóní áwáuma ímba ísaraawe.

²⁶ Maníkón-aai simátímakaawi minááí agaimakáawe. Maníkó maé'mae'o iwái káfí'e paápé ínýe simbá pósya seyaafá'-márafákén-kwáásí minááígóní áwáuma isánááwe. Minááísáfesa timankúnkúmba ésa taawiyafiyantafena minááígóní áwáuma paápé urákiye.

²⁷ Ísu Káráisitimo uráintafeta Maníkón-áwí'a óraa'a úmaeta wéiyune. Maníkó mimbórá-Máníkó ména weyáá seyaafá-tántáátáfena ísaraiwai wenawí'a óraa'a úmaeta iyúndasa

érai'-aain-iyé.

Kemá Póro súnda-aai taí'áiyé.

1 Kórinti

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai afa'móráe-aataiya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna Éfésási-naopa'a ména maanáái agaimái Kórinti-naoraa-waasi mótímakaiye. Kórinti-naopa'a óraal'-naopa'a Ákáyaa-marafa'a wéron-daopa'a Kíríki-waasi sáwífa'a mérowasa tuwímbai-Yundaa-waasiwara'a máúpa'an-iyé. Ááéma Póro Ísun-aai kosimátima'maena iyúwasa Ísuní aampa'á wéwesa ánaaembä tuwíntaa'a ésa sáwí'a urówana Póro mináái iséna maanáái agaimái tuwówasa mótímakaawe.

1 Kemá Póro maanáái agai-timúmpo ísáaro. Maníkó wení imáyáafinkemba kembá aantá-waasi-i'a uwásinkena séna Ísu Káráisitin-aai kosimátima'mae núwo séna si'lémákaiye. Kentáásí waásigon-awi'a Sósénisintafe'a súnana maanáúfái wéagaiye.

2 Maníkóní waási Kórinti-naopa'o méraawi ísáaro. Maníkó wendé-í'a uwátínkaraisa'a Ísu Káráisitiye kááísamaimo méraawi ísáaro. Seyaafá'-márafákewí Fasi'aénkó Ísu Káráisitimpa'a inaimó sewiyé kembiwíyé Maníkó wemparí'a uwátínkaraaye. Káráisiti miwiyá'á káráwiyiayi éna kentáárá'wárá'á káráwiyiayiye.

3 Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye úwoi túwa'nai esarai faru wéuwatinkaayantafe'a inaí súne.

4 Kembiwísfé'a ísámai aasiyaasí Maníkómpá'á súwi súne. Maníkó Ísu Káráisitini kísausafena imáyáá éna wétuwa'nai-imba mindásafe'a Maníkómpá'á súwi súne.

5 Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraantafena Maníkó kawe'ó uwátínkáimbä kempímbä óraa'o uráintafe'a pó'a wenáái isé'a kawe'-úmai wésimatimewe.

6 Ísu Káráisitin-aai simátímakaunata tirumpimbä ta'ótoke'a fasi'ámai mé'a pó'a wenáái kawe'-úmai simátíme'a

7 Fasi'aénkó Ísu Káráisitimo marapá'ó kumínda amu'maré'o méraamba Ufaen-ámútánkó tímí-fasi'aembä maimái ta'ótokaawe.

8 Fasi'átínkáfa'a iyínana póna ánaaen-kanaamo Fasi'aénkó Ísu Káráisitimo kumínda-kanaa kempímbä sáwí-aai ímba wéíniye.

9 Maníkó sintembó wéena wenááninko kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitinte'o kááísatinkaindasafena táántaraimba sintení'o iwáí póna miyá ínkiye.

Tuwín-tuwimbo uráan-aai.

10 Kesí waásisono. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitini fasi'aémbä símkaintafe'a óraaka wésimatimune. Mimbórá-áái wése'a ímba tuwíntaa'-é'a mimbórífimbä mé'a mimbórá-ímayáá wée'a mimbórá-kísáú máéro.

11 Kempínkémbä moórá-ininkon-awi'a Kórówini akúmpákén-kwáásí tuwímbai tasimásimesa sésa keýái aaisambá sésa tuwíntaa'-úmai méraawe tasimásímkemba.

12 Mináísánkóní áwáuma maarán-iyé. Tuwímbai sé'a Póro kentáásí óraakon-iyé sewa'á tuwímbai sé'a Ápórosi kentáásí óraakon-iyé sewa'á tuwímbai sé'a Pítaa kentáásí óraakon-iyé sewa'á tuwímbai sé'a Ísu Káráisiti kentáásí óraakon-iyé wésewe.

13 Ísu Káráisiti mimbórágó óraako méraifo ímba tuwínáaro. Kemá Póro ímba kembiwísfé'a imáyáá é'a aaraa-táiyá'á pukáumne. Ímba kentáf'e'a ísámai nombá maiyáofo Ísuntafe'a ísámai nombá maiyáawe.

14-15 Tuwímbai sé'a Póro kentáásí óraal'-i'o índasafena nombá maisínkaraaye sefó sé'a sáwífa'nanka ímba nombá maitínkaraunda mindásafe'a Maníkómpá'á súwi súne. Kempínkémbä ímba sáwífa'an-ofo kae'-wáásí túwí'a Kírisipasinte

Káyásinte minkáé'nárai aantemba nombá maitinké'a sáwífa'-waasi ímbo nombó maitínkaraundasafe'a Maníkómpá'á súwi súne.

16 Énifo moóráwigon-awi'a Sétefanasiye wení akúné nombá maitinké'a imáyáa é'a fí'owima ímba maitínkaraumne.

17 Ísu Káráisiti ímba simásimena séna nombá maitínkámæ núwo simásímaifo ásé-aai simátima'mae núwo séna si'mákaiye. Ísu Káráisiti aaraa-táiyá'ó pukáin-aagoni áwáuma ímba ísáafo sé'a Káráisitin-aai afora'á simátimba' a waásiti kawel'-ímáyááfínkén-áái ímba sé'a tafisúnda-aai ímba simátimumpo afora'á Káráisitin-aai wésimatimune.

Ísumo pukáimba Maníkóní fasi'aénkón-iyé-aai.

18 Sáwí'o úmaimo méraawini aambó arááiwáéwi Ísu Káráisiti waásisafenamo imáyáa énamo aaraa-táiyá'ó pukáin-aaísafesa sésa úwoi-aain-iyé wésefo Maníkómpá'ó kon-ámbó arááiwáundawisa minááísaféta séta Maníkó súwa'nai í-fásí'áémbá iyésá wésune.

19 Sáwí'o úmaimo méraawini aambó wéaraaiwaewisafena Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna

marapá'-wáásí kawel'-ímáyáán-iyé sen-ímáyáá taí'lásuwe'a fí'o-fí'on-imayaawara'-waasiti
imáyáa maitiyuwánaumne
agaimaréna siyáye.

20 Marapá-tántáátáfesa kawel'-ímáyáámó owísáfena Maníkó séna minímáyáá sáwísamban-iyé siyáye. Kawel'-ímáyááwáráwí ímba aifa'á wíyasa pósá ámáámbo ísaraawi ímba aifa'á wíyasa pósá marapá-tántáátáfésamo aaimó símae wénowi ímba aifa'á kónáawe.

21 Maníkó kawel'-ímáyáá éna séna marapá'-wáásí miwítí kawel'-ímáyááfínkémbá ímba kanaa'á kesí áwáuma suwánánááwe súmbanifo imáyáa éna séna kesááisafesa timankúnkúmbo íyawi sáwí'o úmaimo méraampinkemba faútinkanaumne Maníkó súwata minásé-áái simátimunasasa tuwímbai úwoi-aain-iyé wésewe.

22 Yúndaa-waasi sésa ímbo awánda-j'o inatá Ísu Káráisitin-aaísafeta érai'esa sénaumne sewasá Kíríki-waasi kawel'-ímáyáán-iyé sen-ímáyáá saafá ombánifo

23 kesáá Ísu Káráisitimo kentáásaféna imáyáa énamo pukáin-aaisa simátimunasasa Yúndaa-waasi minááí isésa Ísu Káráisitin-aai tínaaembä uwáméwasa Kíríki-waasi minááí Maníkóní kawel'-ímáyááfínkén-áái isésa úwoi-aain-iyé sewatá

24 Yúndaa-waasifinkene fí'onkaa-waasifinkene Maníkó wemparí'o uwásinkaraiwaisa séta Maníkóní kawel'-ímáyááfínkémbá Ísu Káráisiti pukáisana Maníkóní fasi'aénkó sáwí'o úmaisaamo méraundafinkenta wéfausinkaiye.

25 Marapá'-wáásí sésa Maníkóní imáyáá úwoi-imayaan-iyé sen-ímáyáágó kawel'-ímáyáágó póna waásiti kawel'-ímáyáágombá íyáákuraiye. Waási sésa Maníkó aamoisaémbá iyémó sen-áámóísáénkó waásiti fasi'aémbá íyáákuraiye.

26 Kesí waásisono. Maníkómó wení waási-i'o uwátinkonka'o máúwaini áwáuma imáyáán-oro. Kempímbá marapá'-wáásí túranka'a kawel'-ímáyááwárá'-wáásí ímba sáwífa'a méraafo moórá-mora mé'a marapá'-wáásí túranka'a fasi'aén-kwáásí ímba sáwífa'a méraafo moórá-mora mé'a marapá'-wáásí túranka'a túwí'o wéron-kwaasi sáwífa'a ímba méraafo moórá-mora méraawé.

27 Marapá'-wáásí sésa úwoi-waasin-owe sen-kwáásifínkémbá Maníkó wení waási-i'a uwátinkena marapákén-káwé'-ímáyááwárá'-wáásí Maníkóní waási tuwánésa sésa kentáásí kawel'-ímáyáá sáwísamban-iyé sýyantafena Maníkó miyán-kwáásí wemparí'a uwátinkaraiye. Marapá'-wáásí sésa aamoisaén-kwáásín-owe sen-kwáásifínkémbá Maníkó wení waási-i'a uwátinkena marapáké-fásí'áénkwárá'-wáásí Maníkóní waási

tuwánésa sésa kentáásí fasi'aémbá sáwísamban-ye síyantafena Maníkó miyán-kwáásí wemparí'a uwátinkaraiye.

²⁸ Marapá'-wáásí sésa úwoi-waasin-owe sésa símai sáwí'o uwátinkááwiye ímbo méraawiye Maníkó wení waási-i'a uwátinkaraiye. Marapá'-wáásí sésa óraa'-waasin-owe sen-kwáásí tai'áiyantafena úwoi-waasifinkemba Maníkó wemparí'a uwátinkaraiye.

²⁹ Maníkón-aúranka'a miwí kentuwí'a ímba mósá maráiyantafena úwoi-waasifinkemba Maníkó wemparí'a uwátinkaraiye.

³⁰ Maníkó Ísu Káráisitinte'a kááisatinkaraisa'a méraawana póna Ísu Káráisiti kentáásí kawel'-ímáyáágóní áwáu-itá Maníkó uwánkaraiye. Ísu Káráisiti pukáintafena Maníkó wenaúranka'a arupísesa uwásinkenasa wení waási-i'a uwásinkenasa sáwí'o úmaisaamo méraundafinkenta maisiyuwéna siyáisata méraumne.

³¹ Minááísáfena naaófá'á Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna moóráwigomo kesuwí'o mósá maránae sénamo éna ímba miyá éna Fasi'aénkón-áwí'a mósá maráíno agaimaréna siyákiye.

2

Ísu aaraa-táiyá'ó pukáin-aai.

¹ Kesí waásisono. Kentópa'o komaewánda Maníkón-aai paápé uráin-aai kosimátimewandara'a kesuwí'a maimae iyíwae-aai ímbo simátimewanda Maníkón-aai afora'á simátimakaumne.

² Ááéma imáyáa é'a sé'a kentópa'o komáénda ímba miyám-baaran-tantaakoni imáyáa é'a simátménda Ísu Káráisitintafe'a imáyáa é'a kentáásáfénawe séna aaraa-táiyá'ó pukáin-aai aantemba imáyáa é'a kosimátimenaumne sé'a

³ kentópa'o komaewándezara'a saá'a úwana tata'á úwa'a aamoisaén-kwáásí mé'a

⁴⁻⁵ aaimó simátimewandara'a Maníkón-aaisafesamo érai'emo síyawini áwáuma ímba waásiti kawel'-ímáyááfínkémbán-ifo Maníkóní fasi'aémpínkémbán-ye sé'a simátime'a Ufaen-ámúntánkóní kísauwe fasi'aéné aráátimewana'a awánaraawe.

Maníkóní kawel'-ímáyáágón-aai.

⁶ Maníkóntafé'o fasi'ámaimo méraawisafe'a kawel'-ímáyááfínkémbá kawel'-áái simátimune. Minkawé'-ímáyáágó ímba marapá'-wáásífínkéné marapá'ó káráwiyaawimo tai'áiyawifinkemban-ifo

⁷ minkawé'-ímáyáágó Maníkómpákémbán-ye. Maníkó maramó ímbo úmakonka'a séna to'mayaa é'a ánaaembä paápé onaná miwá kawel'a uwátinkainasa ságaen-aempa'a ménaawemo siyáimba kentáásáfena séna minkawé'-ímáyáá aúpá'á makáimba póna wérowasa

⁸ marapá'ó káráwiyaawi ímba kawel'-úmai ísaraawe. Ísaresaraa Fasi'aénkó fí'ora-fasi'aenkwarawimba aaraa-táiyá'á ímba tufuwana pukáisino.

⁹ Minááísáfena naaófá'á Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkó to'mayaa úmai wembó tirumbó ámén-kwaasi timíniye. Túrantamba ímba awánésa táá'a ímba isésa ímba imáyáa uráantaa'a Maníkómó to'mayaa úmakaimba timíniye agaimaréna siyákiye.

¹⁰ Énifo Maníkó wení ámútankomba ai'marówana keséta ména Maníkómó to'mayaa úmakainta aráásímakaiye. Maníkóní ámútanko seyaafá-tántáá'a awánéna Maníkómó wenarumpin-ímáyáá énamo to'mayaa úmakaimba awánaraiye.

¹¹ Waásimo ombá moóráwigoni imáyáa ímba wéawanaafo wení ámútanko aantemba wéawanaiye. Miyáumai Maníkóní imáyáa ímba wéawanaafo wení ámútanko aantemba wéawanaiye.

¹² Maníkó marapáké-fásí'áémbá ímba siménasa wení ámútankomba ai'marówana keséta ména fasi'aéntá símakaiye. Maníkómó to'mayaa úmaimo símínta awánáündasafenasa wení ámútankomba ai'marówana keséta kumbéraiye.

¹³ Minááísáámó wésimatumunda ímba waásiti kawel'-ímáyááfínkén-ááín-ifo Maníkóní ámútankó simásímakain-aaisa wésimatumune. Maníkóní ámútankomo tirumpimbó mérain-kwaasisafeta Maníkóní érai'-aaisa wésimatumune.

¹⁴ Maníkóní ámútankomo tirumpimbó ímbo mériwai wemó wétimin-tantaa'a ímba kanaa'á maesa mintántáátáfesa sésa sáwísamban-ye sésa marapá'-wáásí Maníkóní ámútankomo wétimin-tantaa'a ímba kanaa'á wéisaafó Maníkóní ámútankomo tirumpimbó mériwai aantemba mintántáá'isésa kawet-tántáá'án-ye wésewe.

¹⁵ Maníkóní ámútankomo tirumpimbó mériwai kanaa'á seyaafá-tántáákóní áwáuma tuwínskaa'-úmai sáwí-aaaye kawel'-ááiyé wéisaafó marapá'-wáásí Maníkóní ámútankomo tirumpimbó mériwai tuwánésa miwítí kísaugoni áwáuma ímba wéawanaawe.

¹⁶ Naaofá'á Maníkón-aaai aúfáífimba agaimaréna séna Fasi'aénkómó imáyáamo wéimba ímba wéisaamba pósá ímba kanaa'á wení imáyáa arupíse wéuwankaawe

agaimaréna siyáimbanifo Maníkóní ámútankomo sirumpimbó mériwaisa Ísu Káráisitini imáyáasa wéisaumpo marapá'-wáásí kentáásí kísaugoni áwáuma ímba wéawanaawe.

3

Maníkóní kísaau-waasi-taai.

¹ Kesí waásisono. Maníkóní ámútankó tirumpimbó óraa'o úmaimo mérain-kwaasimo simátimundantemba kentópa'o koméraawandara'a kembiwí ímba miyá simátime'a Ísu Káráisitintafe'o ímbo fasi'ámaimo mérion-kwaasi untáf'e'a tuwíntuwe-tuwíntuwe'a simátíma kaumne.

² Umarambó fasi'aén-tómbá ímba timé'o náambo tíméntemba Káráisitin-aaai ímba fasi'aén-ááífímbán-ifo fetóímó in-ááífínkémbá simátíma kaumne. Ááéma ímba kanaa'á isáántafe'a miyán-ááífínkémbá Káráisitin-aaai simátíma kaumne. Káf'e'wara'a miyá uré'a mé'a pój'a ímba kanaa'á wéisaawe.

³ Ísu Káráisitintafe'a ímba fasi'ámai imáyáa é'a marapá-tántáátáf'e'a imáyáa é'a mé'a tirumbó sáwí'o wéuwatinke'o aaisambó sembá marapá-tántáátáf'e'a imáyáa é'a marapá'-wáásimó méraanten-úmai miyá uráawe.

⁴ Tuwímbai Póro kentáásí óraakon-ye sewasá tuwímbai Ápórosi kentáásí óraakon-ye sembá marapá'-wáásimó méraanten-úmai miyá uráawe.

⁵ Kenkái súwí'a mósá maré'a tuwínskaa'-úmai méraambanifo Maníkóní kísaau-waasiyai aantemba úye. Fasi'aénkó Ápórosintafena séna kesí kísaau mauwó séna kentáfena kesí kísaau mauwó súwakai wení kísaau maewáya'a Fasi'aénkón-aaisafe'a timankúnkúmbo uráamba wení kísaau-waasiyai úye.

⁶ Kísaufa'o ánáuntumbo ontembá Fasi'aénkón-aaai simátimewanana námáimo úmaimo fiyútúwáantemba Ápórosi miyáumai túwa'nai úwana Maníkómó ánáuntumbo óraa'o uwátínkáíntemba wemá imáyáa timúwa'a wenáái tirumpimbá ta'ótokaawe.

⁷ Ánáuntumbo kísaau fiwáiyé námáimo uwátínkáíwaiye mindárai ímba óraa'-waasiyai ofo Maníkó óraa'o uwátínkáíwai wemá óraakon-ye.

⁸ Ánáuntumbo kísaau fiwáiyé námáimo iwáiyé mimbóráí'a úmai méraayamba póna Maníkó miwítí kísaugoni méyámbá timíníye.

⁹ Kesé Ápórosiye'a Maníkóní kísau-waasi úya'a kembiwí Maníkóní kísauraamba owatá miyásáámó úndasa Maníkondésa úmpo miyán-ímáyáá kenkáisafé'a ímba ombá kembiwí wétuwinaawe. Ímbo tuwínkaal-oráámbá isa'á wétuwinaawe. Ísáaro. Kembiwí Maníkómó in-dáñkáání'a wéowe.

¹⁰ Maníkó súwa'nai úwa'a kempímbá kísau maiyáumne. Naambó on-kwáásiyá'ó káráwiywaimo kawel-ímáyáámó énamo áfombo fáíntemba Ísu Káráísitin-aaimo simátímaakaunda áfonkaamba faitínkáfa'a kówánasa mináfónká'ó naambó owí minkísáú káráwiworo.

¹¹ Fí'on-afomba ímba faénááfo mimbórá-áfómbó Maníkómó é'o faimakáimbá mináfómbá Ísu Káráísitin-iye.

¹² Mináfónká'á naambá ónááfo tuwímbaimo ésa Ísuntafesa ímbo fasi'ámaimo imáyáamo owí wááu-tantaa'a taaisané owáisáné iyasa tuwímbaimo ésa Maníkóntafesa fasi'ámaimo imáyáamo owí fasi'ámaimo waé'wae'o índa-tantaa'a korí-óntántáné fí'on-ontantamba ónááwe.

¹³ Waásiti kísau ánaaemba paápé índara'a iyamó tuwímbai-tantaa'o kénamo tuwímbaimo ímbo kaintembá Ísu Káráísitimo kumíndara'a waásiti kísau paápé ínana tuwímbai-kísau tai'áinana tuwímbai-kísau úwoi wéíniye.

¹⁴ Mináfónká'ó naambó ombá fasi'ámaimo waé'wae'o índa-tantatamba owí miwítí kísau wérainasa miwítí kawel-méyámbá maénááfo

¹⁵ wááu-tantatambo owí miwítí kísau tai'áinana minkísáúgóní méyámbá ímba maésa miwí aantemba kawel-úmai ménaawe. Waásiti moparawímbó káwisasamo miwí aantembo kawel-úmaimo méraantemba miwí miyá ónááwe.

¹⁶ Kembiwí ímbo tuwínkaal-oráámbá tuwínkaal-uráafo Maníkóní ámúntanko kentirumpimbá méraimba Maníkóní ámáán-dankaamba ombá imáyáan-oro.

¹⁷ Maníkóní ámáán-damba ufaen-dámbá isa'á kembiwí mindáñkáámbá owasá tuwímbaimo kembó sáwí'o uwátinkááwa'o méraambo éna Maníkó miwí tai'ásuwainifo ímbo tuwínkaal-oráámbá wétuwinkaa'-ewe.

¹⁸ Kentí imáyáago karo'á simátínkáífo sé'a káráwiworo súne. Marapá!-wáásí túranka'a kawel-ímáyáawará!-wáásísá únemo sewí Maníkón-aúranka'a kawel-ímáyáá iyantafesa marapákén-káwé!-ímáyáá ímba aifaráámbán-iye seró súne.

¹⁹ Marapá!-wáásí kawel-ímáyáawémó sen-ímáyáásaféna Maníkó séna sáwí-imayaaniye wéysiye. Minááísaféna naaofá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna marapá!-wáásí miwítí imáyáá mósá márááwana Maníkó sisaná miwítí imáyáago karo'á wésimatinkaiye agaimaréna súwana

²⁰ moóráfa'a agaimaréna séna kawel-ímáyáawémó sen-ímáyáásaféna úwoi-imayaawe Fasi'aénkó siyákiye agaimaréna siyáimba

²¹ mindásafe'a ímba waási-tuwi'a sanaambá ma'maé íyóro. Seyaafá-tántáá'ó túwa'nai índa wéraiye.

²² Kemá Pórowe Ápórosiye Pítaawe túwa'nai ondawísá méraumne. Marawé seyaafá-tántáá'ó wéraise puwíyana'i úwoimo méraiyana'i mindámo túwa'nai índa wéraiye. Káfé'o wérain-tantaa'e ánaaembo paápé índa-tantaa'wara'e mindá túwa'nai índa wéraiye.

²³ Kembiwí Káráísitini waási owaná Káráísiti Maníkondén-iye.

4

Fasi'aénkóní aantá-waasi-taai.

¹ Kembiwí kentáásafé'a imáyáa é'a sé'a Káráísitini kísau-waasi ésa Maníkómó aúpá'ó makáimba aráátimena séna minááí simátíma'mae nóró. Minkísáurá'á káráwiyoro siyáiwai owé-ímáyáán-oro.

² Moóráwigoni kísaura'o káráwiyaiwaimo sisasamó ontembá miyán-oro.

³ Maníkóní kísaura'a káráwiyaundawisafe'a kembiwiyá'ó fí'owiya'o sé'a kawekísáuwá'i sáwi-kisauwa'ijo sé'o sembá ímba óraa'-imayaa é'a kesí kísausafe'a ímba awáné'a kawe-kísáuwá'i sáwi-kisauwa'ijo súne.

⁴ Kesirumpinkén-ímáyáágómó séna kawel'-aantemba uráanemo sínda kawekísáuwá'i sáwi-kisauwa'ijo-aaí ímba kendén-ifo Fasi'aénkondé póna wésuwanaiye.

⁵ Mindásafe'a Fasi'aénkómó siyáin-kanaamo ímbo tiyáindara'a ímba tuwínáaro. Fasi'aénkómbó amu'makéwana kumíndara'a kumeupá'ó áwiyokaimba sára'a maréna waásiti imáyáa afora'a makéna seyaafá'-wáásí miwítí kísausafena tuwinéna túwí'a mósá maráíniye.

⁶ Kesí waásisono. Arupíse íyantafe'a simátímaakunda-aaí Ápórosiye kesé'o siyáunda ímba keráí aantembanifo seyaafá'-wáásisafé'wara'a siyáumne. Maníkón-aaí aúfáiwandaaifimba agaimarésa siyáantemba miyán-oro. Moórá-oraakon-awi'a maimaé iyé'a moórá-oraakon-awi'a símai sáwi'a ombá kentúma maimaé'o wéiyomba miyá ímbo oráámbá wéowe.

⁷ Kembiwí ímbo íyáákaraawin-ofo miyámó

on-kwáásí-í'a Maníkó uwátínkaraie. Maníkó miyán-kwáásí-í'a uwátínkaraifo kentúma ímba maimaé iyé'a sé'a kesáá keyááríkata miyán-kwáásisá méraumne ímba seró.

⁸ Kembiwímó maarán-ááímó sembá karo'á sé'a kawel'-wáásí-í'a úmaisa méraumne. Ímba Ápórosiye Póroe'a simásímaayan-imayaafinkemban-ifo kentáásí imáyáafinkenta Maníkóní imáyáa iséta mindáraisa íyáákaraumne karo'á wésewe. Kembiwímó íyáákaraankakaa keráiwárá'á miyáumaiyai íyáákauyaisino. Sáwi-tantaakomba íyáákaiwae sé'o súnda ímba íyáákaraawe.

⁹ Imáyáamo únda Maníkó wení aantá-waasisa seyaafá'-wáásí tínaaempata sínkairinta tínkamowasamo púwón-kwaasimo waási túranka'o móinkesamo tínkamontemba wíyómpaken-kisau-waasi túranka'e waási túranka'e Maníkó kentáá miyá uwásínkaraie-imayaa wéune.

¹⁰ Ísu Káráísitin-aaímo simátimundasafesa sésa sáwi-imayaawara'-waasin-owe wésefo kembiwí kesafé'a sé'a Ísu Káráísitiye kááísamaisa méta kawel'-ímáyáawará'-wáásisá úne wésewe. Kesáá aamoisáén-kwáásisá úna'a kembiwí kesafé sé'a fasi'aén-kwáásisá úne-imayaa owí pó'a kentúwi'a maimaé iyé'a kesuwíta wétuwaawe.

¹¹ Maníkóní kísau maimaéta wénundasa ááewe káfí'e nontáfénawe tóntáfénawe sáái taisatá ímba naambá makéta ímba kawel'-únánkwatói makáunasasa sínkamowata

¹² tómbá ímba úwoi máéndasafeta óraa-kisau maéta óntamba máúnasasa símaimo sáwi'o uwásínkáanta Maníkó kawel'-uwátinkainiye-aaí simátimunasasa sáwi'o uwásínkáanta fasi'ámai méta ímba ifátuwaunasasa

¹³ kentáá súwi'a kumínkwaé sésa karo'-ááímó sembá anondáá kawel'-ááí simátimunasasa ááewe káfí'e kentáásafesa sésa ofaiyáán-kwáásin-ofo miwí táái ímba ísáaro wésewe.

¹⁴ Kesí iyámpóísone sé'o imáyáamo úndawi tááko péé sína'a isé'a kawel'-íyantafe'a maanáufái wéagaumne.

¹⁵ Káráísitini waási owasá sáwífa'nanka Ísu Káráísintin-aai simátímémba ímba sáwífa'nanka kentifoísái méraafo aifa'á Káráísitin-aai simátimewana'a Káráísitiye'o kááisamai méraantafe'a keyáá kentifomá úne.

¹⁶ Mindásafe'a wa'wisé sé'a kemó úndantemba miyán-oro súne.

¹⁷ Mindásafe'a moóráwigomba Tímótima aí'maráanana kentópa'a wémena wíniye. Wemá Fasi'aénkóe'a kááisamai méraiwai ímba siyuwéna fasi'ámai ména kesááninkaambo uráiwai wen-ímáyáá úndawi kempá'á wéna Ísu Káráísitin-aúranka'o méraunda-aaiye Maníkóní waási naao'-nao'o méraawi simátimunda-aaiye kosimátimena kemó méraundanten-úmai méraaro-aai kosimátiminiye.

¹⁸ Kempínkémbá tuwímbai sésa Póro úwoi aúfáífinken-aai wésifo kentáá aaimó simásimindasafenasa ímba tñíye sembá kentúma maimaé wéiyowe.

¹⁹ Énifo Fasi'aénkómó ewémó sína'o é'a káríka'a kentópa'a wé'a túmo maimaé iyówi siyáan-aai aantentafe'a ímba kónaumpo miwítí fasi'aémbá Maníkómpákéná'íyo awángandasafe'a kónaumne.

²⁰ Maníkómó kentárárá'ó káráwiyaimbá maarán-iye. Ímba aaisáfena aantemba káráwiyaifo Maníkóní fasi'aénká'ó méraawi miwíyá'á káráwiyaife. Mindásafe'a Maníkóní fasi'aénkárá méraa ína Maníkóní fasi'aénká'á méraqo sé'a kotuwánánqumne.

²¹ Imáyáan-oro. Kembiwífá'ó ímbo kuráandara'o sáwi-imayaamo tuwé'o kawe'-úmaimo méwa'a ken-ímáyáá é'a faru úmaisa koménaumne. Ímbo miyámó uréwa'o é'a fasil'ámai arupíse kouwátinkanaumne. Mindásafe'a imáyáan-oro.

5

Afowán-awaainimbo maiyáin-aai.

¹ Kempínkémbá moóráwigó óraa-sawi'a éna afowán-awaainimba maiyáyiye sewa'á isáúmne. Kembiwí Maníkóní waási miyá-sawí'ó uráiwaintafe'a étuwaaó ímba sewaná úwoi miyá imbánifo waántawankoni aambó arááiwáéwi ímba miyá ésa miyámó owísafesa sáwi-meyamba maénááwe wésewe.

² Kempímbá moóráwigó ména óraa-sawi'a wéisa'a kawe'á úmaisa méraumne karó'a sé'a kentúma maimaé wéiyofo sáwi'o uráin-kwaasisafena kentirunkómó umbaimó táina'a minkwáásí ai'mátuwaaro.

³ Kemó kentópa'o komékaa minóráá-sawí'ó uráiwaimba aaifimbá maenké'a sawí'a wéiyé súsina. Kemá némpa'a mé'a kesí imáyáago kentópa'a wéraisa'a misawí'ó uráiwaimba é'a aaifimbá maiyánkaraumne.

⁴ Túwaandu íyampimba kesí imáyáago kentópa'a wérainana Fasi'aénkó Ísuní fasi'aémbá kembiwíse'o wéraintafe'a misawí'ó uráiwaimba aaifimbá maenkáaro.

⁵ Maníkóní waási káráwiyaampinkemba aí'mátuwenana waántawanko umbaitántáá'á amínana sáwi-amba tuwáinana Fasi'aénkó Ísumo kumíndara'a wembá aiyáindasafe'a miyá é'a aaifimbá maenké'a aúwáaro.

⁶ Kewe'á úmaisa méraumne sé'a makágwanamo moórá-kisaamo kawáá'énamo imbá seyaafá-kísáafá'ó wété intembá kempímbá moóráwigó miyáumai sawí'o índawi kempímbá tifó sé'a aí'mátuwaaro.

⁷ Tíyótaimo

í-tánón-kánáámó tóso ésa Yúndaa-waasi tómbó intóráín-tantaa'a tuwésa aú-tomba marésa sipisípi-araal'a tufú'mai wénaawe. Miyáumai Ísu Káráísiti kentáásáfénawe séna pukáimba pó'a aúí'a úmai mé'a mindásafe'a misawí'ó uráimba tuwé'a kawe'-úmai méraqo.

⁸ Sáwi'o é'a sáwi-tantaatafe'a ímba aamoí é'a kawe-tántáátáf'e'a éræl'-aaisafe aantemba aamoín-oro.

⁹ Ááéma moórá-aufai agaimái simátíme'a sé'a

aare-úméné waai-úménémó owisé'a ímba méraaro siyáunda

¹⁰ minááímó siyáunda Maníkóní waásifinkembo miyámó owisé'a ímba méraaro siyáumne. Waántawankon-imayaamo on-kwáásí aare-úméné waai-úméné fí'o-fi'on-tantaa'-umene túrande-urande ésa marapá-tántáátáfesa aamoí ésa ímba Maníkóntáfesa aamoí ésa miyámó on-kwáásisáf'e'a ímba sé'a Maníkóní waásifakewimo miyámó ísáf'e'a siyáumne. Waántawankon-imayaamo on-kwáásí seyaafá'-márafá'ó méraamba ímba tiywé'a miwísé'a úwoi méraaro.

¹¹ Énifo agaimakáunda-aaigoni áwáuma maarán-iye. Moóráwigo Ísuni waási úne siwái aare-úméné fí'o-fi'on-tantaa'-umene aúrande-urande éna marapá-tántáátáfena aamoí éna Maníkóntáfena ímba aamoí éna símai túwí'a sáwí'o uwátinkenä uwói'o on-dómbá néna uwói'o owisé'a ímba mé'a wesé'a ímba tómbá naaró. Agaimakáunda-aaigoni áwáuma miyán-ááísáf'e'a siyáumne.

¹²⁻¹³ Ímbo Maníkómpá'ó tiyáawi kemá ímba aaifimbá maitinkánaumpo Maníkó aaifimbó maitinkáinda mindá wendén-iye. Kempínkémbá Maníkóní waási sáwí'o uráawi aaifimbá maitinkáaro. Kempínkémbá moóráwigo misawí'o uráindawimba ai'mátuwaaro.

6

Fasi'aénkóní waásifimbo umbai-tántáá'ó wérainda arupíse uwátinkáaromo siyáin-aaí.

¹ Moórá-aaimo sáwí'o ombá simátíménda ísáaro. Kempínkémbá tuwímbai sáwí'o ombá ímbo waántawankon-imayaamo on-kwáásifá'á mätinkare'a aaifimbó maitinkáamba sáwí'a wéofo Maníkóní waásiti óraa'-waasiya'a mätinkare'a símai arupíse oro.

² Ánaaembä Maníkóní waási óraa'-waasi-i'a ésa seyaafá'-márafákén-kwáásí táái isésa kawe-kísáuwé sáwi-kisauwe sésa tuwínkaa'-ésa ánaaembä miyá ónááfo káf'e'a kári'-aai kanaa'a símai arupíse oro.

³ Ánaaembä wíyómpaken-kisau-waasi-taaimo isáiyamba mindá óraa-tantaa'an-ifo marapá'ó méraan-kwaasi-taaimo arupísemo íyamba mindá kári-tantaa'an-iye.

⁴ Moórá-tantaa'o arupísemo ónae sé'o é'a Maníkóní waásifimbo túwí'o ímbo wérainda-waasisafe'a arupíse uwásinkáaro ímba sé'a túwí'o wéraindawisafe'a arupíse uwásinkáaro seró.

⁵ Sáwí'a úne sé'a misawí'o ombá ifátuwe'a kawe'ó íyantafe'a maanááí agáúmne. Kembiwí sé'a kawe'-ímáyáwárá'-wáásísá úne sembánifo ímba aaí ísámai arupíse wéuwatinkaafó

⁶ Ísu Káráisitin-aaifesamo ímbo timankúnkúmbo íyawiya'a mätinke'a sé'a moórá-aai arupíse uwásinkáaro sé'o ombá mindá sáwí'an-iye.

⁷ Waántawankon-imayaamo on-kwáásiyá'ó mätinke'a aaifimbá maitinkáamba sáwí'a é'a Maníkóní aambá ímba kawe'-úmai wéaraaiwaeve súne. Kentí óraa'-waasimo ísátinkaiyan-aaigomo éna ayááímó úwoimo wéínda mindá kárika'a sáwí'an-ifo Maníkó waántawankon-imayaamo on-kwáásifá'ó aaifimbó maitinkáamba mindá óraa-sawi'an-iye.

⁸ Miyámó ombá Maníkóní waási kentífá'awaawi sáwí'a uwátinke'a kentuwí'wara'a sáwí'a wéowe.

⁹ Sáwí'o owímó Maníkómó káráwiyaipa'o ímbo wíyantemba wéowe. Karo'-ímáyáá ímba é'a simátimunda-aai ísáaro. Aare-úméné waai-úméné ésa marapá-tántáátáfesa aamoí wéesa Maníkóntáfesa ímba aamoí ésa waaí keýái kesuwaainíné sewasá ke-suwaai'é sésa sáwí'a úmae nowasa aaré miyáumai keýái sáwí'a úmae wénesa

10 umémbó ombá túraniyamba ésa uwói'o on-dómbá nésa uwói'a ésa símai túwí'a sáwi'a uwátinkesa wétinkamesa umémbá ésa miyámó on-kwáásí Maníkómó káráwiyaipa'a ímba kónááwe.

11 Kempínkembá tuwímbai miyámó uráan-kwaasiyaani'a wéofo kentáásí Maníkóní ámútanko Fasi'aénkó Ísu Káráisitini fasi'aéntámbá misáwí-tántáá'a maitiyuwéna Maníkondé-i'a uwátinkena wenaúranka'a arupíse uwátínkariye.

Túsamba Fasi'aénkóní kísáumo maíyan-aai.

12 Kempínkembá tuwímbai sé'a seyaafá-tántáá'ó úndasa kanaán-ye sefó kemá sé'a tuwímbai-tantaa'o ombá ímba kawe'á wéuwartinkaiye sé'a moórá-aai seyaafá-tántáá'ó únda kanaán-ifo tuwímbai-tantaa'o únda miwá kembá ta'ótoraindasafe'a a'áo súne.

13 Tónkó tirumpimbó kumíndasafena isaná tirunkó tómbó náíndasafena imbá póna Maníkó minkáé-tántáá'a taí'ásuwainiye. Miyá ínifo túwawaatafesamo imáyáamo ombá maarán-ye. Túwawaatamba ímba aare-úmembó iyambanifo mintúwáwáátámbá Fasi'aénkóní kísau máero. Miyámó iyantafena Fasi'aénkó túwawaaka'a wétuwa'nai-ye.

14 Maníkó Ísumbo pukáimpinkembo iyáfasinankaraintemba wení fasi'aéntámbá kentáá súwawaa'a iyáfasisinkainiye.

15 Kentúwawaa'a Káráisiti aíyayaankaamba imbá pó'a sáwi-anka'o nínda-inimba ímba maiyé'a mimbórá-túmá ma'mái méraaro.

16 Moórágigo sáwi-anka'o nínda-ininkoe'a méraimba mimbórá-túmá ma'mái méraaye. Mindásafena naaofá'a Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna minkáé'nárai mimbórá-túmá
ma'mái méraaye
agaimaréna siyáie.

17 Énifo Fasi'aénkóe'o kááísaimo méraiwai wení ámútanko wesé'a méraisana mimbórál'a úmai méraiye.

18 Aare-úméné waai-úménémó ombá tínaaembá uwáméro. Fí'o-fí'on-tantaa'o sáwi'o wéomba túgo ímba sáwi'a wéifo aare-úmembó wéomba túgo sáwi'a wéiye.

19 Maníkó wení ámútankomba ai'marówana kentirumpimbá kumbéraimba póna kentúma Ufaen-ámútánkóní naambó wéraimba é'a ísaraawe. Kentúma Maníkondé isa'á kesúma kendésáamá pótá sirááimo táinda-i'a úwoi ónaumne ímba seró.

20 Ísu Káráisiti kembiwísáfénawe sénamo pukáimba mimbéyámbá kembiwí wendén-ifo marapá'o méraamba Maníkón-áwí'a óraa'a úmae iyóro.

7

Aaremó máén-aai.

1 Tuwímbai-aaimo agaimáímo sisai uráan-aaisafe'a simátimune. Awá'-wáásí aaré ímba maésa úwoimo méraiymba mindá kawe'án-ye.

2 Énifo kembiwí úwoi waásifimbo méraawi aare-úméné waai-úméné óraa'o ompímbá méraantafe'a umémbá únafo sé'a aaré maíyasa waaí maíyambo iyamba mindá kawe'án-ye.

3 Waaigó wenáúma ímba ta'ótoraainifo mindá awaainínkondé isaná awaainínkó wenáúma ímba ta'ótoraainifo awaaikondé isaná miyáumai wenawá'nai wenawá'nai úmai méyaaye.

4 Awaainínkó wenáúma ímba we káráwiyaifo awaaikó káráwisana awaaikó wenáúma awaainínkó káráwiyaaye.

5 Ímba aambá faiyésarai énifo kanaán-ye sésarai Maníkóntafésarai imáyáa ésarai inaí símaesarai iyantafesarai kári-kanaa saagáyááye. Minkánáá tai'áinasarai

mimbórífimbá kouwé'mai méyaaye. Ímba kanaa'á kentúra'a káráwiywana ayáátáka'a nénka'a méyana kawe'ó úmaimo méraiya-fasi'aemba tai'áinana waántawənko sáwi'a íwae séna tafisifó sé'a simátimundantemba miyán-oro.

⁶ Minááísafé'a ímba fasi'ámai simátime'a sé'a miyán-oro sé'a miyán-ááísafé'o sísai omba simátime'a sé'a miyámó íyamba kawe'án-ye súne.

⁷ Kemó aaré ímbo makáundantemba seyaafá'nánká miyámó íyamba siráái wétaiye. Énifo ímbo miyámó íyamba Maníkó miyám-baaran-tantaakoni fasi'aémbá wétimiye.

⁸ Simátíménda awá'-wáásiyé ketol'-íníné ísáaro. Kemó úndantemba miyámó íyamba kawe'án-ye.

⁹ Énifo ímbo kanaa'ó kentúra'o káráwiye'o é'a aaré maíyasa waaí maíyamba ónááwe. Aaré maíyasa waaí maíyambo íyamba mindá ímba sáwi'an-ifo úwoimo mésamo aaré maénae-imayaamo óraa'a únafo sé'a aaré maíyasa waaí maíyambo íyamba kanaán-ye.

¹⁰ Aaré máewasa waaí máémbo owí simátime'a súne. Ímba kesí imáyáafinkemban-ifo Fasi'aénkóní imáyáafinkemba simátimune. Aaregó awaaikómbá ímba auwéna kóino.

¹¹ Énifo awaaikómbó auwénamo éna fí'ombá ímba waaí máíno. Ímbo miyámó énamo éna kouweréna awaaikómpá'a tíno. Waaí ímba kentuwaainíntombá ti'mátuwaaro.

¹² Moórá-aaimo simátíménda Fasi'aénkó simátimiyo ímba siyáifo kemá simátimune. Keákwákómó ékai awaaikó Maníkón-aaisafena amankúnkúmba isaná awaainínkó ímba miyá in-ínínkó awaaikóntáfena esé'a mérayae sínanamo éna ímba ai'mátuwaino.

¹³ Énifo awaainínkó Maníkón-aaisafena amankúnkúmba isaná awaaikó ímba miyá iwáí awaainínkóntáfena esé'a mérayae sínanamo éna ímba ai'mátuwaino.

¹⁴ Waaigó Maníkón-aaisafena ímba amankúnkúmba iwáí awaainínkó Maníkón-aaisafena amankúnkúmba in-ínínkó'e'a taankarotámai méraintafena Maníkó séna awaaikó isaná póna kanaán-ye wésiye. Aaregó Maníkón-aaisafena ímba amankúnkúmba in-ínínkó awaaikó Maníkón-aaisafena amankúnkúmba iwáíye'a taankarotámai méraintafena Maníkó séna awaainínkó isaná póna kanaán-ye wésiye. Ímbo miyámó inkakaa miwítí iyámpói Maníkóní waásiti iyámpóiyaamba ímba owaisinó. Énifo miwísaféna Maníkó séna kesí waásiti iyámpóiyaamban-owe séna kanaán-ye wésiye.

¹⁵ Keákwákómó ombá awaaikó Maníkón-aaisafena amankúnkúmba isaná awaainínkó ímba miyá isaná awaainínkó amankúnkúmba isaná awaaikó ímba miyámó ombá auwé'a kónae sésa miyá íyamba kanaa'á wété ónááwe. Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba owí owasá ímba miyámó owíye ímba kááisamai méraamba pósá wété íyamba kanaán-ye. Maníkó faru úmai méraiyantafena táántaraimba pósá auwé'a kónae sésamo ésa kanaán-ye.

¹⁶ Aaré ísáaro. Enawaaikómbá áwa'nai inanawá Maníkón-aaisafena amankúnkúna íni ína íníyo. Minááí ímba ísaraawe. Énifo waaí ísáaro. Enawaaainínkómbá áwa'nai inanawá Maníkón-aaisafena amankúnkúna íni ína íníyo. Ímba ísaraawe. Mindásafe'a ímba ááéma tuwé'a wété oro.

Maníkó wení waási-i'o uwátínkarainka'o méraanten-úmai méraaromo siyáin-aa.

¹⁷ Maníkó seyaafá'-wáásí tímámae kuráimba wení waási-i'o uwátínkarainka'o méraanten-úmai miyáumai méraaro. Maníkóní waási naaó'-nao'a méraan-kwaasi minááí simátimune.

¹⁸ Maníkómó wení waási-i'o uwátínkarainka'o mé'o Yúndaa-waasi kentúmo kárámají araénáémbó owasamó fí'onkaa-waasi kentúmo ímbo kárámají araénáémbó owasamó ombá mindá kanaán-ifo úwoi miyá é'a fí'on-kwaasi-i'a ónae ímba sé'a méraaro.

¹⁹ Túmo kárámaimo araénáémbó owasá ímbo túmo kárámaimo araénáémbó owasá ombá ímba óraa-tantaa'an-ifo Maníkón-aaimo taawiyafésamo méraamba óraa-tantaa'an-iye.

²⁰ Maníkómó wení waási-i'o uwátínkaraínka'a méraanten-úmai miyáumai méraaro.

²¹ Maníkómó wení waási-i'o uwátínkaraínka'a kembiwí méyámbakaawiti wayó-kísáúmó maiyáawimo ombá ímba óraa'-imayaa ombánifo minkísáúmó túwén-ambo wéraina'o é'a tuwánááwe.

²² Fasi'aénkómó wení waási-i'o uwátínkaraínka'a kembiwí méyámbakaawiti wayó-kísáúmó maiyáawimo é'a Fasi'aénkóe'a kááisamai mére'a tu'makákáámbá méraawe. Énifo Fasi'aénkómó wení waási-i'o uwátínkaraínka'a úwoimo tu'maká'ó méraawimo é'a Ísu Káráisiti méyámbakaisa'a wení wayó'-wáásin-owe.

²³ Ísu Káráisiti pukáimba kentáfena mimbéyámbá uráisa'a wení waási-i'a uráamba pó'a kentí imáyáa ta'ótorañae síya'o é'a a'áo seró.

²⁴ Maníkómó wení waási-i'o uwátínkaraínka'o méraanten-úmai Maníkóe'a kááisamai méraaro.

Awá'-wáásí táái.

²⁵ Awá'-wáásisáfena Fasi'aénkó ímba fasi'aén-ááí simásímakaisa'a kesí imáyáafinkemba súne. Fasi'aénkó arumbá uwásínkáíntafe'a súnda-aai pó'a kawé'-ááiyémó síyantafe'a simátimune.

²⁶ Umbai-tántáá'ó wéraintafe'a imáyáa é'a súmpo méraantemba miyáumai méraaro. Miyámó iyamba kawé'án-iye.

²⁷ Aaremó makáawi ti'mátuwanæ ímba síyasa aaremó ímbo makáawi aaré maénae ímba seró.

²⁸ Énifo aaremó maýambo é'a ímba aoisaambá ónááwe. Inamarúmó waaimó maýambo é'a ímba aoisaambá ónááwe. Aaré maýasa waaí maýambo iyamba marapá'ó méraan-umbai-tantaa'a wéraimbä mindá imáyáa é'a miyán-ofo sé'a aaré ímba maýasa waaí ímba maýambo iyamba kawé'án-iye súne.

²⁹ Kesí waásisono ísáaro. Maníkómó siyáin-kanaa ampáánká'a tai'áínífo aaremó makáawi miwítí umbai-tántáátáfesa ímba óraa'-imayaa ésa aaremó ímbo makáawimo mésamo Maníkóní kísausafesamo imáyáa ésamó méraantemba miyán-oro.

³⁰ Tirunkómó umbaimó taiwáí mindásafe aantemba ímba imáyáa ésa tirunkómó ímbo umbaimó taiwáí mésamo Maníkóní kísausafesamo imáyáa ésamó méraantemba miyán-oro. Tirunkómó aamoimó iwáí mindásafe aantemba ímba imáyáa ésa tirunkómó ímbo aamoimó iwáí mésamo Maníkóní kísausafesamo imáyáa ésamó méraantemba miyán-oro. Óntamo méyánowi mindásafe aantemba ímba imáyáa ésa óntamo ímbo méyánowi mésamo Maníkóní kísausafesamo imáyáa ésamó méraantemba miyán-oro.

³¹ Marapá-tántáá'ó méyánowi mindásafe aantemba ímba imáyáa ésa miyán-kísáúmó ímbo máéwi mésamo Maníkóní kísausafesamo imáyáa ésamó méraantemba miyán-oro. Marapá'ó méraan-kwaasimo máén-kisau tai'áinda pó'a súnda-aai marapá'ó wérain-tantaaafena ímba aifaráán-tántáá'án-iye seró.

³² Marapá-tántáátáf'e'o ímbo óraa'-imayaamo ombá siráái wétaiye. Awá'-wáásí Fasi'aénkóní kísausafesa imáyáa ésa Fasi'aénkómó aamoimó intembá wéofo

³³ aarewáráwí marapá-tántáátáfesa imáyáa ésa tuwaainíntómbó aamoimó iyankisau máéwana

³⁴ kae'-imáyáágó wétafisiye. Ímbo waaimó maiyéwiye awá'-ínáámárúwé Fasi'aénkóní kísausafesa imáyáa ésa sésa súwawaa'e imáyáawe Fasi'aénkóbá aménae sefó

wawaiwárá'-ínimbá marapá-tántáátáfesa imáyáa ésa tuwaai'waimbá aamoí íwae sésa miyán-kísáú wémaewe.

³⁵ Aaré ímba maíyasa waaí ímba maíyamba oró-áái ímba súmpo túwa'nai onda-áái simátime'a kawel'-úmai méraiyanatafe'a mináái simátime'a Fasi'aénkóntafé'a imáyáa é'a wení kísau aantembo maíyantafe'a mináái wésimatumune.

³⁶ Moóráwigomo aaré maénæ sénamo aaimó tarímakeñamo éna ánaaembä wentáfénamo maénæ-imayaa óraa'a énamo séna ímba kawel'-úmai méraumpo maénæemo síndamo seyaafá-tántáá'ó kanaamó ínanamo éna úwoi máiníye. Maíndamo éna kanaán-iye.

³⁷ Moóráwigomo aaremó maénæ sénamo aaimó tarímakeñamo éna wení imáyáamo fasi'ámaimo énamo wenáúra'o káráwiyanamo séna ímba maénaumpo úwoi méíniye sínanamo seyaafá-tántáá'ó kanaamó ínanamo éna miyámó énamo ímbo maínda kawel'án-iye.

³⁸ Miyáumai moóráwigo aaremó aaí tarímakaindawimo maínda kawel'án-ifo moóráwigomo aaremó aaí tarímakeñamo ímbo maínda áfááraumai kawel'án-iye.

³⁹ Ámáánko séna keákwákómó ésarai awaaikómó méraindara'a kááísamai méraiyaná awaaikó puwínana waaisáfénamo ankáínana Fasi'aénkóní waásiyá'-aantemba wíno.

⁴⁰ Énifo imáyáa é'a ímbo waaimó maénamo úwoimo mérainda arunkó kawel'á ínana mérainiye. Maníkóní ámúntanko minááísáfena mimbórá-áái wésiye-imayaa úne.

8

Pói tufú'mai karo-fásí'áénkómbó ámén-aai.

¹ Agaimái sisai e'a sé'a pójmo wétufu'nesamo tuwímbai-ama'o kárámaimo waántá-taarera'o marésamo tuwímbaimo maaketimó maráámba minámá'á méyámba'maimo naandasá kanaawá'íyó-aimo sisai e'o sen-áái simátímenda ísáaro.

Miyám-baarakoní áwáuma awánasaraundasa póta miyásá ónae-aaí ááéma ímba seró. Miyámó ombó é'a kentúma maimaé íyófo waásimo tirumbó tímémbó wétuwa'nai-omba mindá kawel'án-iye.

² Tuwímbaimo moórá-tantaatafesa imáyáamo ésamо sésamo é'a awánasaraumnemo síyawi ímba kanaa'á awánasaraafo

³ Maníkómbó tirumbó áméwanamo imbá Maníkó miwí tuwánasaraiye.

⁴ Mináái imáyáa é'a aneka'-áái pójmo tufú'nésamo tuwímbai-ama'o kárámaimo waántá-taarera'o marésamo tuwímbaimo maaketimó wémaraamba minámá'á méyámba'maimo náíyan-aimo sendá ísáaro. Waántá-waasi ímba fasi'aénkwárá'-wáásin-ofo mimbóráwígó fasi'aénkwáráwi Maníkó iyé-áásá ísaraumne.

⁵ Wiyómpa'e marapá'é sáwifa-tantaa'a wéraisasa tuwímbai sésa kentáásí fasi'aénkwáráwi ména kenká'á káráwiyaife sewaná miyámó sen-tántáá'á sáwifa'a wérgaifo

⁶ kesáá mimbóráwígontaféta séta kentáásí Maníkó éna kentáásifowa iyésá súne. Seyaafá-tántáá'á úmakaimba póta wenawí'a mósa maréta wení waási-i'o úndasafeta méräumne. Mimbórá-Fásí'áénkó méräimba Ísu Káráisiti póna Maníkómó siyáintemba seyaafá-tántáá'ó uráimba wení fasi'aénkátá méräumne. Miyáumai waántá-waasi ímba fasi'aénkwárá'-wáásí owé-áái ísaraumne.

⁷ Minááísá ísaraumpo seyaafá'nánká ímba ísaraawe. Tuwímbai pói tufú'mai wénese waántá-waasi-imayaa ésa timé'ómbanifo Maníkómpá'ó tiyáanka'a ááéraan-imayaa paaí

ésa waántá-waasi tímém-poiman-iye sésa mimpóímó wénaamba tirumpin-ímáyáágómó sáwí'a owémó sintembá ésa sésa mimpóímá ímbo naaráambá náúmne wésewe.

⁸ Mintómbó ímbo néta nétaamo úndasa Maníkó ímba imáyáa éna náúndasafenasa aamoí uwásinkenasa ímbo náúndasafenasa aamoí uwásinkenasa ímba miyá wéiye.

⁹ Waántá-waasi tímém-poimo né'o ímbo né'o ombá mindá kanaán-ifo Maníkóntáfesa ímbo fasi'ámaimo méraawi tuwánésa kembiwímó ontembá miyá ésa miwí tirumpin-ímáyáágómó sáwí'a owémó sintembá miyá ofó sé'a káráwiyo.

¹⁰ Kembiwí sé'a waántá-waasi ímba fasi'aénkwáráwí ombá pó'a tímém-poimo úwoimo wénaunda kanaán-iyemo sen-kwáásí waántá-waasiti ámáán-daumpa'o tómbó naambó ésa Maníkóntáfésamo ímbo fasi'aawí tuwánésa sésa keséta mintómbá nánaumnemo sésamo wénaamba tirumpinkén-ímáyáágómó sáwí'a owémó sintembá wéowe.

¹¹ Miyáumai mintómbó náúnda kanaán-iye wésemba mindá Maníkóntáfésamo ímbo fasi'ámaimo méraawi sáwí'a wéuwatinkaawe. Ísu Káráisiti miwísafénawe séna pukáiwai kentífá'awaawi sáwí'a uwátinkááwasa sáwí-amba wéaraaiwaewe.

¹² Kentífá'awaawi sáwí'a uwátinke'a miwímó ímbo fasi'ámaimo méraan-imaya sáwí'o uwátinkáámba Káráisitimba sáwí'a wéuwankaawe.

¹³ Kemá Póro súne. Waántá-waasi tímém-poimo naanasá kesífá'awaisai suwánésa sáwí-amba arááiwáéfo sé'o ama'ó ímbo naanasá suwánésa misáwí-ámbá ímba arááiwáenaawe.

9

Póro aantá-kisau wémaena méyámbá ímbo maiyáin-aai.

¹ Waási kembá ímba wéta'otoraafó Maníkó kesáái simátiminkwae séna aantá-waasi-i'a uwásínkariwai é'a súrantamba kentáásí Fasi'aénkó Ísumba awáné'a wení kísau kempímbá komaéwanda suwáné'a Maníkón-aaísafe'a timankúnkúmba uráambá mindá kesí kísaugoni áwáuma paápé uráiyé.

² Tuwímbai kentáfésa sésa ímba Fasi'aénkóní aantá-waasin-ifo úwoi-waasin-iye sewa'á kembiwí ímba kanaa'á miyán-ááí wésewe. Fasi'aénkó si'marów'a kembiwí wenáái kosimátimewana'a timankúnkúmba uráafó mindásafe'a imáyáa é'a kentáfé'a sé'a

érai'a Fasi'aénkóní aantá-waasin-iye seró.

³ Tuwímbai kempínkémbá kentáfé'a sé'a Fasi'aénkón-aaí simátiminkwae séna ímba ai'mákaiwain-iye sembá maarán-ááí anondáá simátimune.

⁴ Ásé-aaí kosimátimewandara'a tómbó ímbo méyámbare'o úwoimo naráundarakaa kanaán-uráisino.

⁵ Fasi'aénkóní aantá-waasiye Fasi'aénkón-áfá'awaawiye Pítawé tuwaainíntómbó tí'maesamo ásé-aaímo kosimáti'mae nóntemba kemó kesuwaainímbó áí'mae'o ásé-aaímo kosimátime'o kentí tómbó úwoimo naráundarakaa kanaán-uráisino.

⁶ Tuwímbai ásé-aaí kosimáti'makaamba tómbó méyámba'mai náiyantafesa ímba kísau wémauw'a tómbá úwoi tímúwasa naráafó Páánápáasiye kenkáísafé aantemba imáyáa é'a sé'a tómbó náiyantafesarai kísau wémaesarai óntamba maiyésarai tómbá wémandaaaye-imayaamo ombá mindá sáwí-imaya wéowe.

⁷ Maarán-ááí imáyáan-oro. I-wáásí miwímó kísaumo máénkakemba ímba tómbá méyámba'mai wénaafó miwítí óraqomo tímín-tomba wénaawe. Kísaumo owí minkísáufákén-tómbá wénaawe. Póimo awýówi mimpóímá tufú'mai úwoi wénaawe. Miyáumai kísaumo wémaewi méyámbá wémaewe.

⁸ Minááí waásiti imáyáafinken-aaí simátimumpo Maníkón-aaí aúfái-wandaaifimba miyán-ááímó wéraimbá simátíménda ísáaro.

⁹ Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba agaimaréna séna

waásiti tómbá wíti-aramba ásimá piyíndasafena purumakagón-aísamai támai mapándáampa úmai ásimá fitúwáínka'a purumakagón-óika'a ímba kárá'umakewana úwoi ména tuwímbai náiníye

siyáimba minkísáugóní méyámbá póna mintómbá tuwímbai úwoi náiníye. Maníkó ímba purumakasáfénaware séna mináái agauwó siyáifo

¹⁰ Kentáásáfénawara'a mináái siyáife. Kísaumo owí mifákén-tómbá nánaumne-imayaá ésa wémaewe. Námáimo owí minkísáufákén-tómbá nánaumne-imayaá ésa wéowe.

¹¹ Miyáumai kempímbá Maníkón-aai kosimátímakaundasa pó'a tóné tuwímbaitantaa'emo úwoimo simiyanta kawe'án-ive.

¹² Kentáásínaaembá tuwímbai kempímbá Maníkóní kísaum kowémaesa sésa tómbá síméro suwa'á úwoi tímúwasa naráawe. Miwímó tóné tuwímbai-tantaa'e úwoimo maiyáantemba kesáwárá'ó úwoimo méraandas kanaán-ive. Kentópakemba tóné tuwímbai-tantaa'e máénda-amba wéraifo kemó simíyan-tomba siyáán-umai máénata Ísu Káráisitin-aai ímba ísáifo séta kemó kísaumo maúndarakemba óntamba maimái tómbá méyámba'mai néta óraa-kísaum wémaeta ímba

ifátuweta óraa-kísaum maiyáumne.

¹³ Maarán-ááísafé'a imáyáan-oro. Yérúsaremu-naopa'a óraa'-amaan-daumpa'a kísaumo máéwi mindáúmpákén-tómbá úwoi wénaawasa óntan-taarera'o Maníkóntaféa póí tufú'mai wéagaewi mimpíkén-tómbá úwoi wénaan-aai ísaraawe.

¹⁴ Miyáumai Fasi'aénkó Ísu óraaka séna ásé-aai kosimátimiyawifakemba tómbá úwoi timiyasa

nánááwe siyáife.

¹⁵ Kempímbá komé'a Ísu Káráisitin ásé-aai kosimátimewandara'a kentópakemba tóné tuwímbai-tantaa'e máénda-amba wérombanifo tómbá síméro ímba siyé'a maéta káfef'wara'a simíwae sé'a ímba maanáufái agáumne. Áfááraumaimo sááimo táína'o puwónae'o é'a tómbá síméro ímba sénaumne. Miyáumai kesí kísauren-tombo wénaandasafe'o é'a ímba aambá fáisinkaaro.

¹⁶ Maníkó óraaka simásímkajisa'a ásé-aai simátime'a minásé-ááímó ímbo wésimatimekaa kesópa'a umbai-tántáá'á paápé isinó. Mindásafe'a minásé-ááí wésimatimundasafe'a ímba kesúma maimáe wéiyune.

¹⁷ Kesí imáyáafinkembo ásé-aaimo wésimatimekaa méyámbá maénæ súsina. Ímba miyá é'a Maníkó simásímakaintafe'a wésimatimune.

¹⁸ Mindá érai'-aai póna kesí méyámbá maarám-béyámbán-ive. Ásé-aai wésimatimunda tómbó úwoimo wémaundarakaa kanaán-isinó. Tómbá ímba úwoi maiyáunda pósí ímba maarán-ááí sénááwe. Ásé-aaimo ísaraundarata tóntá ámakaumne ímba seró. Ásé-aaimo úwoimo wésimatime'o aamoimó wéunda mindá kesí méyámbániye.

¹⁹ Kembiwí kembá ímba ta'ótó'makaawa'a kemó sentembá ímba únana tóné tuwímbai-tantaa'e máénda-amba wéraifo ímba maéta miyán-tántáá'ó maiyáundarakaa sesimái-waasi Maníkómpá'á tewaisinó. Ímba maiyáundasafe'a sáwifa'nanka túwa'nai únasa Maníkómpá'á wétewe.

²⁰ Ísu Káráisitin-aaisafesa timankúnkúmbo íyantafe'a Yúndaa-waasifimba mé'a miwímó onten-kísáú wémaunana Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko ímba kembá ta'ótokaifo minámáánkómó ta'ótokain-kwaasifimba mé'a miwímó ontembá miyáumai mé'a Ísu Káráisitin-aaisafesa timankúnkúmbo íyantafe'a miyá uráumne.

21 Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo íyantafe'a fí'onkaa-waasi Maníkóní ámáámbo ímbo ísaraan-kwaasifimba mé'a miwímó ontén-kísáú maé'a Maníkóní ámáámba Ísu Káráísiti siyáin-amaamba ímbo taraisé'a úwoi wétaawiyafune.

22 Tuwímbai-tomba aawentamó on-kwáásí túwa'nai únasa Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo íyantafe'a miyán-tómbá ímbo né'a méraumne. Tuwímbai Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo íyana sáwí'o úmaimo méraampinkemba Maníkó faútinkaindasafe'a miyám-baaran-kwaasifimba mé'a miwímó ontembá wéune.

23 Ásé-aai wété ínana Maníkó kawe'á uwátinkena kenkwárá'a miyámó uwásinkaindasafe'a miyá wéune.

24 Maarán-áái imáyáan-oro. Seyaafá'nánká tuwaantantésa kowaná moóráwigo kójáákena méyámbá kowémaena aamoí uráye sen-áái wéisaawe. Miyáumai Maníkómó aamoimó uwátinkaindasafe'a imáyáa é'a Maníkóní aampa'á miyáumai koró.

25 Kesúma fasi'áínkwee sésa tuwaantantésamo nóm̄ba tiyáántán-kwimái wéwesa miwí túra'a wégarawiyesa tai'áinda-meyambo maíyantafesa miyá wéofo waé'wae'o índa-meyambo máéndasafeta Maníkóní aampatá wégune.

26 Miyáumai ímbo úwoi wégumpo némpa'o wéraim-beyantafe'a imáyáa é'a Maníkóní aampa'á wégune.

27 Ím̄ba kesúra'o sirááimo taintembánifo Maníkómbó arááimo taintembá arááiwáéndasafe'a kesúra'a káráwiye'a ásé-aai simátimunana ánaaemb̄a Maníkó ím̄ba aamoí uwásinkáífo sé'a kesúma wégarawiyune.

10

Waántá-waasi-imayaa ím̄ba móṣá máráaromo siyáin-aai.

1 Kesí waásisono. Maarán-áái imáyáan-oro. Naaofá'a Yúndaa-waasi síwá'násá Ísípi-marafa'a ándáfakemba Maníkó faútinkowasa miwí túma káráwiyesá sáwí'o uráamba imáyáan-oro. Maníkó faútinkowasa Ísípi-marafa'a tuwésa wéguwana aambá arááitimena ainámbá seyaafá'-wáásí túrampa'a makówasa mináínánkó kún-aempa'a wéguwana Maníkó óraa'-nomba tuwíntaa'a úmarowasa seyaafá'nánká mimpímbá kofatésa máásai-marafa'a wéwesa

2 miwítí óraako Mósese'e'a kááísamai mérowana Mósese mináínámbá arááíwa'maena wéguwana kentáá síwá'nám̄a miyá uwaná Maníkó nombá tuwíntaa'a úmarowana mimpímbá Mósese kofatowasá miwíwárá'a mimpímbá kofatésa

3-4 noné tóné ímbo wéropa'a wéguwana Maníkó tóné noné timúwasá seyaafá'nánká nowaná Maníkó óraa'-ontamba faimarówana minóntámpínkémbá nombá kumúwasa nésa wénuwana minóntámbá miwítí ewaa'a wérowasa naráawe. Minóntántáfeta séta Ísu Káráísitin-aye súne.

5 Máásai-marafa'a wéme wémesa Maníkón-aajimo arááíwáéraamba sáwifa'nánká ím̄ba arááíwaesa sáwí'a uwaná mindásafena Maníkó ím̄ba aamoí uwátinkena máásai-marafa'a tñkámaena wénuwasa pukáawe.

6 Sáwí-imayaa aantemba ésa sáwí'o untáfesa aamoí uráafo kesáá miyásá únafo séta miwímó uráantafeta imáyáa éta kentáásúra'a káráwiyyo.

7 Miwífinkémbá tuwímbai karol'-mánikómbá úmakesa wen-ímáyáá móṣá makáafo kesáá ím̄ba miyá ónáisaiye. Minááísafena Maníkón-aai aúfaíimbá agaimaréna séna waási mara'a mésa tóné noné násuwesa íyáfasinesa tiraimá makáawe.

Karol'-mánikóntáfesa imáyáa ésa miyá uráawe agaimaréna siyáyiye.

8 Miwífinkémbá tuwímbai

aare-úméné waai-úméné uráafo kesáá ímba miyá ónáisaiye. Miyámó untáfena mimbórá-kánááfímbá Maníkó sáwifa'-waasi 23,000 waasi tíncamuwasa pukáawe.

⁹ Miwífinkémbá tuwímbai Fasi'aénkómbá ma'mái awánésa sésa Maníkó kentáárá'á ímba kawé'-úmai káráwiyyaiye karo'á sésa sáwí'a uráafo kesáá ínta miyá ónáisaiye. Miyá untáfena Maníkó iyaankafayaantómbá ti'marówasa fowasá pukáawe.

¹⁰ Miwífinkémbá tuwímbai Maníkómbá í'ai ánkaraafo kesáá ímba miyá síyataao. Miyámó untáfena Maníkómó wíyómpakembo ai'marówai tíncamuwasa pukáawe.

¹¹ Miwífimbá miyán-tántáá'á paápé úwana Maníkón-aai aúfáifimbo agaimakáimbá kesáá tai'áinda-kanaafinta méraundawisa minááí iséta imáyáa éta ímba miyá éta káráwiyyono.

¹² Miyáumai kesáfé'a sé'a fasi'ámai méraundawi únemo sewí moórá-tantaako tafisína'a sáwí'a únafo sé'a káráwiyyoro.

¹³ Sáwí'o íyan-umbai-tantaa'o kempá'ó tiyáimbá mindá seyaafá'-wáásifá'á tiyáye. Maníkó áfombo faiyáíwai séna sáwí-fasi'aen-tantaako kempá'á téna tafisína'a sáwí'a ofó séna miyán-tántáá'ó tuwáíyan-amba áámáá-ontama aráátimina'a kanaa fasi'ámai mé'a ímba sáwí'a ónááwe.

¹⁴ Kesí waásisono. Yúndaa-waasisa síwá'námo uráantemba miyá únafo sé'a karofásí'áénkwáráwí-ímáyáámó mósá máráámba tínaaemba uwáméro.

¹⁵ Kawe'-ímáyáámó on-kwáásí owa'á óraaka simátíme sé'a simátimunda-aai kawe'-úmai imáyáan-oro.

¹⁶ Ísu Káráisitimo kentáásafénawe sénamo wení naaemó kumúwanamo pukáintafeta imáyáa éta aráá-tombo náúndasa ándá-aran-domba Maníkómpá'á súwi séta mindómbó náúndasa maará séta Ísu Káráisitini naaemá isatá kááísamaisa méraumne. Minaráátómbá tafámbaisa náúndasa maará séta Ísu Káráisiti áúma isatá kááísamaisa méraundasa

¹⁷ minaráá-tómbá mimbórá-tómbá wéraisata mimpínkéntáámó seyaafá'nánkátá náúndasafeta mimbórá-wáásí-í'a úmaisa méta sáwifa'nankata úndanifo mimbórá-wáásíyáántá úmaisa méraumne.

¹⁸ Ísarerin-andafakewi Yúndaa-waasimo ombá imáyáan-oro. Maníkóntáfesa imáyáa ésa óntan-taarera'a póí tufú'mai agaimái amésamo ombá Maníkóe'a kááísamai méraawe.

¹⁹⁻²⁰ Súnda-aaigoni áwáumo simátíménda ísáaro. Waántá-waasimo tómbó tímémba ímba túwa'nai índa-tantaa'an-iye. Waántá-waasimo tímén-tomba ímba túwa'nai índa-tantaa'an-iye. Súnda-aaigoni áwáuma maarán-iye. Póiwo tufú'nésamo tuwímbai-ama'o waántá-waasimo timésamo méraamba ímba Maníkómbá amésa méraawe. Waántá-waasi timé'o miwisé'o kááísamaimo méraamba miyáumai méraantafena ímba siráái wétaiye.

²¹ Fasi'aénkóe'a kááísamai mésa waántá-waasise'a kááísamai mésamo ombá ímba kawé'a uwásuwesa méraawe. Fasi'aénkóntáf'e'a imáyáa é'a ándá-aran-done tóné wénaafo waántá-waasisafesamo imáyáa ésamо mintómbó naapa'á ímba komé'a naaró.

²² Miyámó é'o sé'o Fasi'aénkó ímba aifarááwín-iye síyanamo éna aaisambá tiyíníye. Maníkóní fasi'aénkó kentáásí fasi'aémbá íyáákaraifo ímba miyán-oro.

²³ Kempínkémbá tuwímbai sé'a seyaafá-tántáá'ó úndasa kanaán-iye sefó kemá Póro súne. Tuwímbai-tantaa'o ombá ímba kawé'a uwátínkáísana tuwímbai-tantaa'o ombá ímba túwa'nai iye súne.

²⁴ Miyáumai kesáfé'o túwa'nai íyan-kisau aantemba ímbo maíyamba fí'owiwará'o túwa'nai íyan-kisauwara'a máero.

²⁵⁻²⁶ Maarán-áái imáyáan-oro. Naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna marawé minká'ó wérain-tantaa'e
seyaaafá'á Fasi'aénkondén-aye

agaimaréna siyáimba Maníkó kentáásáfena imáyáa éna makáimba pó'a maaketiyákém-pói-ámá'á úwoi méyánure'a ímbo óraa'-imayaa é'a sé'a sáwíra'u kawerá'lúnó ímbo sé'a úwoi naaró.

²⁷ Moóráwigomo Maníkón-aaísafenamo ímbo amankúnkúmbo índawi táántena séna kesí naaúmpa'a tómbá naarómó sína'o ewémó sé'o é'a komé'a ímbo áisai e'a nááfaken-tona'iyo ímbo síyamba úwoi né'a sáwíra'u kawerá'lúnó ímbo síyamba úwoi naaró.

²⁸⁻²⁹ Énifo moóráwigomo sénamo waántá-waasimo tímén-tomba iyémó síndamo é'a kanaámpó úwoi nánaumne-imayaa ombánifo minááímó sin-kwáásígó imáyáa éna séna Ísu Káráisitini waási waántá-waasimo póimo tímémba kanaán-aye sifó ímbo naaró.

Kempínkémbá tuwímbai sé'a waántá-waasimo tímén-tombo náúndasa mindá kanaán-aye. Énifo moóráwigomo wesáfénamo séna waántá-waasimo tímén-tomba náúnafo siwáí wemá kentáásáfena naafó ímbo sisinó.

³⁰ Tóntáféta Maníkómpá'a súwi séta náúnanasa moóráwigo séna ímbo naaró ímbo seráámbá wésiye kembiwí sentáfé'a

³¹ kemá Póro súne. Maníkón-áwí'a mósa máráán-kisau aantemba maé'a tóné noné né'a kísaumo máémba Maníkóntafé'a imáyáa é'a wenawí'a mósa máráoro.

³² Yúndaa-waasisafe'e fí'onkaa-waasisafe'e Maníkóní waasisafe'e imáyáa é'a kawe'án-oro. Tuwánésa aoisaan-ámbá arááiwáéfo sé'a káráwiyoro súne.

³³ Imáyáa é'a sé'a suwánésa aamoí uwásinkaiwae sé'a méraumne. Kesáfé aantemba kawe'ó í-kísáú ímbo wémaumpo seyaafá'-wáásíwará'ó kawe'ó uwátinkáín-kisau wémaunda póna Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba tiyáinasa kawé'-úmaimo

11

mériyan-kisau wémaumne.

¹ Ísu Káráisitimo uráintemba miyá wéumpo kemó úndantemba kewárá'a miyán-oro.

Maníkóntafésa imáyáa ésa túwaandu ombá aare ti'nónká'ó káátaraan-aai.

² Kentáfé'a imáyáa úmae iyé'a simásímakain-aimo simátímakaunda-aimo taawiyáfóntafe'a aamoí uwátinkauumne.

³ Simátíménda ísáaro. Káráisiti seyaafáká'a káráwisasa waaimó ombá tuwaainíntónká'a káráwiyowana Maníkó Káráisitinka'a káráwiyaiye.

⁴ Miyáumai Maníkóntafésa imáyáa ésa túwaandu ombá waaimó inaí wésesa Maníkón-aai simátímémba ti'nónká'ó káátaresamo ésa Káráisitín-awí'a sáwí'a ónááwe.

⁵ Túwaandu ombá aaremá inaí sésa Maníkón-qaimo simátímémba ti'nónká'ó ímbo káátaresamo ésa tuwaai'wai túwi'a sáwí'a ónááfo aare ti'nónká'ó káátaraambá tuwánésa tuwaai'waimbá káráwiyawé sembá mindásafesa ti'nónká'ó ímbo káátaresamo ésa tuwaai'wai túwi'a sáwí'a ónááwe. Sáwí'o on-ínimbó tigaesáfesa íwae sésamo ti'nóntáumo kárásuwaantemba ti'nónká'á ímbo káátaraan-inimba sáwí-ininkaamba ésa pósá tigaesáfesa wéowe.

⁶ Aaremá ti'nónká'ó ímbo káátaresamo ésa ti'nóntáu kárásuwaaro súne. Énifo ti'nóntáumo kárásuwaamba tigaesáfesa ésa pósá ti'nónká'á káátaraaro.

⁷ Maníkó fasi'aénkwáráwi seyaafá-tántááká'ó káráwiyaiwaimo intembá waaí miyá ésa pósá túwaandu ombá ti'nónká'á ímbo káátaraawé. Maníkó tuwaai'wainká'á káráwiyaisasa tuwaai'waimbó ontembá aaré ésa pósá túwaandu ombá ti'nónká'á káátaraawé.

⁸ Maníkó aifaráán-ínimbá awaaikó arausantámbá úmakaifo waaí ímba aaregó arausantámbá úmakaiye.

⁹ Waaigó aaregónká'ó méraindasafena ímba úmakaifo aaregómá waaigónká'ó méraindasafena Maníkó úmakaiye.

¹⁰ Mindásafesawe wiyómpaken-kisau-waasi túranka'a méraantafesawe aare ti'nónká'á káátaaro. Tuwánésa sésa tuwaai'waimbá káráwiyaawe sénáawe.

¹¹ Énifo Fasi'aénkón-aúranka'o méraamba aaré waaí áfomba faiyáawasa pósa ímba keyáá méraawe.

¹² Maníkó aifaráán-ínimbá waaigó arausantámbá úmakaisasa aaré mésa waaí matínkáawasa méraamba Maníkó seyaafá-tántáákóní áwáugon-ije.

¹³ Maníkóntáfesa imáyáá ésa túwaandu ombá aare ti'nónká'ó ímbo káátaresa inaimó sembá kanaawá'i ína kanaán-ijo imáyáan-oro.

¹⁴ Waásiti áwáuma imáyáá é'a sé'a waaí miwí ti'nontáu ayáátááka'o wéraintafesa tigaesáfesa owasá

¹⁵ aaré kentí ayáátáá-ti'nontausafesa aamoimó ombá Maníkó tímakaisana ti'nontáugo ti'nónká'á káátaraiye wésewe.

¹⁶ Kempínkémbó tuwímbai ti'nónká'ó káátamakaantafesamo narú'nárú'-ááímó síya'o é'a sé'a kesáá Maníkóní waásisa túwaandu uráunasasa fí'o-fí'on-daopa'a Maníkóní waási túwaandu ombá miyá úndasaanifo fí'on-awauma ímba wéraiye sénäumne.

Fasi'aénkóntáfesa imáyáá ésa aráá-tombo naan-áái.

¹⁷ Sáwi'o on-ááísafé'a simátíménda ísáaro. Maníkóntáf'e'a imáyáá é'a túwaandu ombá moórá-mora ímba kawé'a umátinke'a sáwi'a wéuwatinkaawe.

¹⁸ Túwaandu ompínkémbó tuwínskaa'-úmaimo méraan-aaimo sewa'ó isáúnda érai'-aain-ije.

¹⁹ Tuwínskaa'-úmai mé'a tuwímbai fí'on-imayaa owasá tuwímbai fí'on-imayaa owa'á érai'-aaimo sen-kwáásí wéisaawe.

²⁰ Túwaandu ombá sé'a aráá-tomba nánaumne sembánifo Fasi'aénkóntáf'e'a ímba imáyáá é'a

aráá-tomba né'a

²¹ tuwímbai kentí naaúmpakembo maimae'o tiyáan-tontafe'a imáyáá é'a naawasá tómbó ímbo makáawi táái taisasá tuwímbai uwói'o on-dómbá nésa uwói'a owa'á miyámó ombá aráá-tomba sáwi'a úmai wénaawe.

²² Miyámó ombá tómbá ímba tuwínskaa'-é'a tómbó ímbo makáawi timé'a sáwi'a uwátinkáawasa tigaesáfesa ombá mindásafe'a ímba aamoí uwátinkáumpo sáwi'an-owe. Kentí naaúmpa'a tóné noné násuwe'a túwaandu é'a Fasi'aénkóntáf'e'a imáyáá é'a aráá-tomba naaró.

²³ Fasi'aénkó simásímakaimbo simátímakaunda maarán-ááín-ije. Moórágigo Yúndasi Fasi'aénkó Ísumba wení namuro-wáásí ímbo aráátmakonka'a mindó'wáámbá Ísu Káráisiti péréti maisoréna

²⁴ Maníkómpa'a súwi séna tafaména séna mindá kesúman-ifo kembiwísafé'a ísámai kesúma tinkánaumne. Miyáumai kentafé'a imáyáá é'a námae iyóro súwasa

²⁵ tómbá násuwówana pérétimo maúntemba ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna séna mindá kesí naaemán-ije. Kesí naaemá kembiwísaféna kumínda póna Maníkó kesé'a kááisamai méraawe séna mináú-áái símai kááisamakaiye. Maandómbó naambá kentafé'a imáyáá é'a námae iyóro Ísu Káráisiti siyákiye.

²⁶ Mimpérétiyé mindónémó naambá kentáásaféna Fasi'aénkó pukákiye-aai wésimatimewe. Miyá úmae iyíyana Fasi'aénkó marapá'a kumíníye.

27 Miyáumai Fasi'aénkóntáfesa imáyáa ésa aráá-tomba nánæ sésamo ombá aifa'ó ímbo kawé'-ímáyáámó ésamo úwoimo aráá-tone ándá-aran-done nésamo imáyáa ésamo sáwísamba iyémó sésamo ésa Fasi'aénkón-áúwe naaewé sáwí'a íyana sáwí-meyamba tinkáiníye.

28 Mindásafesa méraawini áwáuma kawé'-ímáyáá ésa tuwímbai ísásuwesa sáwí'o úmaimo méraamba kawé'-ímáyáá ésa aráá-tomba nánááwe.

29 Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna pukáin-aaigoni áwáumo ímbo imáyáa urésamo úwoimo mintóné mindóné naambó é'a kesáfesa aaifimbá wíyana Maníkó sáwí-meyamba timíníye.

30 Kempíkembá tuwímbai miyámó é'a Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna pukáimba ímba imáyáa é'a aráá-tomba sáwísamba iyé-ímáyáá ombá pó'a tuwímbai aamoisaén-kwáásí méraawasa tuwímbai tí'o iwái méraawasa tuwímbai pukáawe.

31 Énifo méraundawini áwáumo imáyáa kawé'ó étaamo tuwinétaamo sáwí'o únda arupíse úndarakaanta Fasi'aénkó sáwí-meyamba ínta símísino.

32 Énifo Fasi'aénkó arupíse uwásinkaindasafenasa sáwí-meyamba símínta póna marapá'-wáásímó sáwí-meyambo waé'wae'o índa-meyambo timíndara'a miwisé'a sáwí-meyanta ínta simíníye.

33 Kesí waásisono. Minááísafé'a imáyáa é'a tómbá né'a Fasi'aénkóntafé'a imáyáa é'a aráá-tombo náiyantafe'a túwaandu uráamba timu'maré'a mé'a seyaafá té'a aráá-tomba naaró.

34 Tááímo táína'o

é'a kentí naaúmpa'a tómbá násuwe'a túwaandu uré'a tómbá nánááwe. Miyámó íyanamo éna Maníkó sáwí-meyamba ímba timíníye. Fí'on-aaisafe'wara'o agaimáímo sísai uráan-aaí kempá'á wéme'a kosimátimenauumne.

12

Maníkóní ámútanko fasi'aémbó wétimin-aaí.

1 Kesí waásisono. Fí'o-fí'on-kisaumo maiyántafena Maníkóní ámútanko fasi'aémbó tímímba ímba ísámäi usükáafo sé'a simátíménda ísáaro.

2 Waántawankoni aambó arááiwáúnka'a waántawanko ta'ótorena tafisúwa'a sáwí-amba arááiwae'a waántá-waasi karo-fásí'láénkwáráwí ímba aaí sewí-ímáyáá mósá makáumba ísaraawé.

3 Maníkóní ámútanko kesé'a ímba mérowa'a sáwí-ambo arááiwakaantafe'a imáyáa é'a maarán-ááímó simátíménda ísáaro. Tuwímbai sésamo Ísu káráwiywai iyémó sembá Ufaen-ámútánkó miwí tirumpimbó méraiwai wésefo tuwímbai sésamo Maníkó Ísumba sáwí'a uwánkainiyemo sembá

Ufaen-ámútánkó miwí tirumpimbá ímba méraiye.

4 Maníkóní waási-i'o owí wení kísqumo máéntafena Maníkóní ámútankoma fí'o-fí'o-fasi'aembo tímímba mimbórágómá wétimiye.

5 Maníkóní kísaú fí'o-fí'on-kisaumo máéntafesa Fasi'aénkó Ísuntafesa ísámäi minkísáú wémaewe.

6 Maníkóní kísaumo máéntafena wemá fí'o-fí'o-fasi'aemba tímísasa minkísáú wémaewe.

7 Seyaafá'nánká kawé'á uwátinkaiyantafena Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi tirumpimbá ména Maníkóní fasi'aémbá wéaraatimiye.

8 Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi kawé'-ímáyáá tímísasa mináái wésimatimewe. Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi ímbo ísaraan-aaí simátímísasa wésimatimewe.

9 Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa Maníkóntáfesa timankúnkúmba ésa sésa érai'a Maníkó siyáintemba íniye wésewe. Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi fasi'aémbá tímísasa tí'o imbá wéasofatinkaawe.

10 Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi fasi'aémbá tímísasa

ímbo awánaraan-kisauwara'a kawel'-úmai wémaewe. Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa Maníkó simátímakain-aaí wésimatiwewe. Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa fasi'aénkómbá tuwinésa sésa moórá Maníkóní ámútankompinke-fasi'aemban-iye sésa moórá waántá-waasiti fasi'aémbániye wésewe. Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa ímbo ísáán-aaifinkemba wésewe. Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa miwímó siyáán-aaí miwíwárá'á ímbo ísáán-aaifinkemba pósá waé'mai wésewe.

11 Maníkóní ámútanko weyáá wení imáyáafinkemba miyá éna moórá-mora-waasi fí'o-fí'o-fasi'aemba wétimiye.

Fasi'aénkón-áúraantaamo uráunda-aai.

12 Moórá-aaí sénaumpo ísáaro. Waási túfimba sáwifa-tantaa'o wéraimba mimbórá-áumán-iye. Miyámó intembá kesáá Ísu Káráísitini waásisa sáwifa'-waasimo méraundasa weséta kááísamai mimbórá-wáásiyáántá uráumne.

13 Tuwímbaisa Yúndaa-waasisa únasasa tuwímbai fí'onkaa-waasi owasá tuwímbai wayó-kísáumó máén-kwaasi owasá tuwímbai úwoimo tu'maká'ó méraan-kwaasi owaná Maníkó wení ámútamba ai'marówana kentáásirumpimba kumbéna kááísasinkenasa mimbórá-wáásiyáántá uwásínkariye.

14 Kesáá mimbórá-wáásiyáántá úndasa imáyáa éta maarán-ááímó simátíménda ísáaro. Mimbórá súwawaapimba sáwifa-tantaa'a wéraimba

15 aísamaigomo séna kemá ímbo ayáámba úmpo ímbo mimbórá áúrakemba úne sínifo mimbórá áúra'a wéraiye.

16 Áákomo séna kemá ímbo aúramba úmpo ímbo mimbórá áúrakemba úne sínifo mimbórá áúra'a wéraiye.

17 Seyaafá'-áúfá'ó aúran-aantembo wérainkakaa ímbo áá'a ísáísino. Seyaafá'-áúfá'ó áá'-aantembo wérainkakaa seyaafá'-wíyúmbá ímbo ísáísino.

18 Énifo Maníkó wení imáyáafinkemba seyaafá'-áúwawaa'a úmakena seyaafá-tántáá'á wenamáá'-aantemba ma'maéna kuráiyne.

19 Áúwawaapinkembo mimbórá-tántáá'ó wérainkakaa áúwawaa'a ímbo wéraisino.

20 Seyaafá-tántáá'á wéraimbanifo mimbórá kúwawaa'a wéraiye.

21 Miyáumai aúranko ayáánkontafena ímbo kanaa séna emó ímbo méraandarakaa úwoi mérausino ímbo sínana a'nónkó aísamaigontafena ímbo kanaa séna emó ímbo méraandarakaa úwoi mérausino ímbo sínije.

22 Miyáumai túwawaapinken-tantaatafeta séta aamoisaémbán-iyemo súndasa ímbo wérainkakaa áúwawaa'a ímbo kawel'-úmai wéraisino.

23 Túwawaapinken-tantaatafetaamo séta sáwísamban-iyemo súndasa kawel'-úmaisa wégarawiyune. Afora'á ímbo aráátíménda-tantaa'a aúpá'á makéta wégarawiyune.

24-25 Afora'ó wérain-tantaa'a ímbo wégarawiyune. Áúwawaapinken-tantaako seyaafá'á kawel'-úmai kísau maéna moórá-mora-tantaako wenáúra'-wenaura'a káráwiyaíntafena Maníkó wenamáá'amaa'a maréna sáwísamban-iyem súnda-tantaa'a wégarawiyiye.

26 Áúwawaapinkembo moórá-tantaakomo áí'o ínana seyaafá'-áúfínkénkwárá'á áí'a uwásáiníye. Áúwawaapinkembo moórá-tantaako kawel'ó ínana seyaafá'-áúfínkénkwárá'á kawel'á uwásáiníye.

27 Túwawaatafe'o súnda-aaigoni áwáuma maarán-iye. Kembiwí Ísu Káráísti áuwawaakaamba uré'a moórá-mora-waasigo wenaíyayaankaane wenaúrankaane miyáráámbá uráawe.

28 Maníkó wení waási moórá-mora-waasigomba kísau tiména miyán-kísáumó maíyantafena fasi'aémbá wétimena wení aantá-waasi aifa'á íyáfasantinkena miwí tínaaemba simátímakain-aaimo simátímiyawi íyáfasantinkena miwí tínaaemba uwáítái'-iyawi íyáfasantinkena miwí tínaaemba ímbo awánaraan-kisaumo maiyawi íyáfasantinkena tí'o índa-waasimo asófatinkaiyawi íyáfasantinkena miwí tínaaemba túwa'nai iyawi íyáfasantinkena miwí tínaaemba fí'o-fi'on-kisaura'o káráiyiyawi íyáfasantinkena miwí tínaaemba fí'o-fi'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo síyawi íyáfasantinkena miyámó iyawi íyáfasantinkafa'a kuráye.

29 Maníkó aantá-kisaumo tímakaimba seyaafá'nánká ímbo miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe. Maníkó simátímakain-aaimo simátímémba seyaafá'nánká ímbo miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe. Uwáítái'o ombá seyaafá'nánká ímbo miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe. Ímbo awánaraan-kisaumo máémба seyaafá'nánká ímbo miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe.

30 Maníkóní fasi'aéntámbá tí'o imbó asófatinkaamba seyaafá'nánká ímbo miyán-kísáú máéwasq tuwímbai wémaewe. Fí'o-fi'on-aai ímbo ísáán-aaifinkembo sembá seyaafá'nánká ímbo miyá sewásá tuwímbai wésewe. Minááigóní áwáumo waé'maimo sembá seyaafá'nánká ímbo miyá owásá tuwímbai wéofo Maníkó wení imáyáafinkemba miyá-fásí'aémbá wétimiye.

31 Maníkómó tímí-fasi'aembá maénäemo sembá imáyáa é'a sé'a Maníkóní kísau íyákamai-kisau maénäemo sé'a tiyáántán-kwiye'a kísau máero.

Minááí kemá imáyáa é'a sé'a kawé'-ááín-ifo waásimo tirumbó tímémba minánkó seyaafá'-ánkómbá íyáákaraimba minánkóní áwáumo simátíménda ísáaro.

13

Waásimo tirumbó tímewini áwáuman-iyemo siyáin-aai.

1 Maníkóní ámútäñkomo fasi'aémbá simínataamo fí'o-fi'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkembo séta wíyómpaken-kisau-waasi-taaifinkenkwar'o sétaamo miyá aantembo éta ímbo waási-imayaamo ondasáámó éta minááí úwoi-aai séta kámene peró'emo úwoimo tufuwóntemba miyá ondasáánifo waási-imayaamo étaamo éta kawé'a uwátinkanaumne.

2 Maníkó fasi'aémbó simínata simásímakain-aaimo simátimetaamo Maníkó aúpá'ó makáin-aai isétaamo ímbo ísaraunda-aai Maníkó simásímakain-aai isétaamo Maníkóntaféta fasi'ámaimo métaamo séta érai'a Maníkó siyáintemba ínýe sétaamo Maníkómó siyáintemba umbai-kísáumó maétaamo miyá aantembo éta ímbo waási-imayaamo éta úwoi-waasisa úne.

3 Makáunda-tantaa'o seyaafá'ó tuwín-timetaamo Maníkóní kísau wémaundasafesa sáwí'o uwásínkénta aamoí éta kanaán-iye sétaamo miyámó éta ímbo waási-imayaamo ondasáámó éna siyáunda-aaigo ínta súwa'nai ínýe.

4 Waásimo tirumbó tímewini áwáuma maarán-iye. Waásimo tirumbó tíméwi sáwí'o wéuwatinkaamba anondáá ímbo miyámó ombá túwa'nai esa waásimo tirumbó tíméwi túwí'o wérain-kwaasisafesa tirumbá ímbo sáwí'a uwátinkesa waásimo tirumbó tíméwi miwí túwí'a ímbo maimae iyésa

5 waásimo tirumbó tíméwi kesáfesa seyaafá-tántáá'á kawé'á wéune ímbo sésa sáwí-aai ímbo sésa waásimo tirumbó tíméwi kesái íyáákainkwae ímbo sésa waásimo tirumbó

tíméwi ímba úwoiyaamba aaisambá sésa waásimo tirumbó tíméwi sáwí'o uwátinkáámba ímba imáyáa úmae iyésa

⁶ waásimo tirumbó tíméwi sáwí'o ontáfesa ímba aamoí ésa kawe'ó ontáfesa aamoí ésa

⁷ waásimo tirumbó tíméwi umbai-tántáá'ó ombá úwoi wémæsa waásimo tirumbó tíméwi seyaafá'-wáásisáfesa ímba inkaisýyan-imayaa ésa seyaafá'nánkátá kawe'ó iyantafesa timu'marésa mésa waásimo tirumbó tíméwi seyaafá'-úmbái-tántáápimbá fasi'ámai mésa ímbo ifá'ó túwáámba miyáumai méraawe.

⁸ Waásimo tirumbó tímén-aniko waé'wae'a éna ímba tai'áinana Maníkó simátímakain-aaimo simátímén-kisau tai'áinana fí'o-fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo

sen-kísáú tai'áinana ímbo ísaraan-aaimo Maníkó simátímakain-aaí simátímén-kisau tai'áiníye.

⁹ Ímbo ísáúnda-aaimo Maníkó simásímakain-aaí ínta kanaatá ísásaraumne. Maníkómó simásímakain-aaimo simátímakunda ínta kanaatá simátímatarumne.

¹⁰ Maníkó kawel'-úramba ónaumnemo siyáimba ánaaembä paápé índa póta ímbo ísásaraunda-aaiwarata tai'áwinata seyaafá'á áwáusa awánánáumne.

¹¹ Iyámpóiimo méraawandara'a iyámpóiimo sentembá miyán-ááí wése'a iyámpóiimo ontembá miyá wée'a iyámpóiimo ontembá miyán-ímáyáá uráumpo waási-úramba íyáé'a iyámpóiya'o uráunda-tantaa'a tukáumne.

¹² Iyámpóiimo ímbo kawel'-úmaimo ísáántemba Maníkóní waásisa ímba kawel'-úmaisa Maníkóní áwáuma wéawanaumne. Nompímbó waási tó'i'o ímbo awánamaimo kawel'ó úndantenta káf'e'a miyáráántá wéundasa Maníkóní áwáuma ímba kawel'-úmaisa wéawanaumpo waási tó'i'o aforatáámó awánáúndantemba ánaaembä miyásáámó ondasá Maníkóní áwáuma kawel'-úmaisa awánánáumne.

Káf'e'a ímba awánasaraundasa Maníkó kentáámó suwánasaraintemba ánaaembä Maníkóní áwáusa awánánáumne.

¹³ Miyá ínifo káf'e'a Maníkómpá'á simankunkúnta únda-amba isaná érai'a Maníkóeta maé'mae'a ónaumnemo súnda-amba isaná Maníkómbó tirumbó áméne waásimo tirumbó tímén-amba isaná úmai minkáúmbó-ámbá wéraifo íyáákarain-amba Maníkómbó tirumbó áméne waásimo tirumbó tímén-amban-aye.

14

Maníkómó simátímakain-aaimo wésimatimen-aaí.

¹ Waásimo tirumbó tímén-amba fasi'ámai arááíwae'a Maníkómó wétuwin-timi-fasi'aembä maénæ sé'o Maníkómó simátímakain-aaimo simátímémba óraa-tantaa'an-ifó mifásí'láembä maénæ seró.

² Maníkóní ámútanko fasi'aembó tímísasamo fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sembá ímba waásisafesa wésefo Maníkóntafesa sésa waásimo minááigóní áwáumo ímbo ísáántafesa waásisafesa ímba wésewe. Maníkóní ámútanko fasi'aembá tímísasa aúpá'-ááí wésefo

³ tuwímbai Maníkómó simátímakain-aaimo simátímémba fasi'ámai arupíse úmai kawel'ó uwátinkáámba mindásafe'a sé'a Maníkómó simátímakain-aaimo simátímémba óraa-tantaa'an-ifó mifásí'láembä maénæ seró wésune.

⁴ Fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sewí kesáfésa símai wéfasi'aafo Maníkómó simátímakain-aaimo simátíméwi Maníkóní waási seyaafá'á fasi'aembá wétimewe.

⁵ Maníkóní ámútanko fasi'aembó tímís'a'o fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo síyamba siráai wétaifo Maníkómó simátímakain-aaimo simátímé-fasi'aembä maé'a simátimiyamba áfááraumai siráai wétaiye. Túwaandu ombá fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sembá minááímó waé'mai síndawi ímbo ménamo simátiminasamo ésa minááigóní áwáuma ímba kawel'-úmai íséwana minááigó ímba túwa'nai ínaye. Miwí

tááigo ímba túwa'nai índasafesa Maníkómó simátímakain-aaimo simátíméwasá afora'á simátíméntafesa miwí fí'on-aaimo ímbo
ísáán-aaifinkembo sewí iyáákaraawe.

⁶ Kesí waásisono. Kentópa komé'a fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkembo sendamó é'a ímba isáýana kesááigo ímba túwa'nai ínifo Maníkómó paápé uráin-aaiya'i ímbo isáúnda-aaimo Maníkó simásímakain-aaiya'i Maníkómó simásímakain-aaiya'i Maníkóní aambó arááiwáén-aaiya'i miyán-áwáumó afora'ó simátíméndamo é'a isáýana kesááigo túwa'nai ínije.

⁷ Fontójmó ímbo kawel'-úmaimo áái sínasamo ésa ímba isámai kawel'á ónááfo kawel'-úmaimo sínasamo ésa isámai kawel'á ónááwe.

⁸ Moóráwigo ímbo kawel'-úmaimo aaemáimo sínasamo ésa ímba isésa tatúwaandu ónááwe.

⁹ Miyáumai túwaandu uráiyampimba fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo síya'o é'a minááígóní áwáuma ímba isáýamba keáinkáámbá sénááwe.

¹⁰ Seyaafá'-máráfá'á sáwifa'-waasi mésa fí'o-fí'on-aaimo sembá minááígóní áwáuma wéraifo

¹¹ moóráwigo wenááifinken-aaimo sína'a sé'a imáyáa é'a fí'on-daopaken-kwaasiye senaná kentáfena imáyáa éna fí'on-daopaken-kwaasiye síníje. Miyámó sen-ááígó ímba túwa'nai ínije. Miyáumai túwaandu uráamba fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo sembá minááígó ímba túwa'nai ínije.

¹² Maníkóní ámútankomo tuwín-timi-fasi'aembo maýamba aamoí é'a pó'a Maníkóní waási kawel'ó uwátinkái-fasi'aemba tiráái wétaina'a maiyé'a

Maníkóní waási kawel'á uwátinkáaro.

¹³ Mindásafe'a fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo sewí Maníkómpá'á áísaí íyana minááímó waé'maimo simátimiyantafena fasi'aémbá timínije.

¹⁴ Maníkóní ámútankomo fasi'aéntáámó símakaisataamo fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkembo Maníkóntaféta inaimó súndasa sóikakenta súmpo kentáásí imáyáago sáwísankaamba uráye.

¹⁵ Mindásafeta maarásá ónaumne. Maníkóní ámútankomo fasi'aéntáámó símakaimba fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkenta Maníkómpátá inaí séta kentáá sááifinkenwarata sénäumne. Fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinken-ima séta kentáá sááifinken-iwarata sénäumne.

¹⁶ Fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo Maníkómpá'á inaí sé'a wenawí'a mósa máráámba moóráwigomo úwoi-waasimo minááígóní áwáumo ímbo ísaraiwaimo kembiwimó túwaandu uráampimbo ménamo éna sen-ááígóní áwáuma ímba ísarena póna ímba kanaa'á érai'e sínije.

¹⁷ Fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo Maníkómpá'ó inaimó sembá kawel'án-ifo minááígóní áwáuma ímbo ísaraindawimba minááígó ímba áwa'nai ínije.

¹⁸ Fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo sembá tuwímbai-kanaa wésefo kemá fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkembo súnda sáwifa-kanaa mindásafe'a Maníkómpá'á súwi súne.

¹⁹ Énifo Maníkóní waási túwaandu uráqamba fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkembo ayááatáá'-aaimo súnda kári-tantaa'an-ifo isáán-aaifinkembo fasi'aémbá timínda-aaimo ampáán-ááímó súnda mindá óraa-tantaa'an-ije.

²⁰ Kesí waásisono. Iyámpóiimo ímbo kawel'-imáyáámó ontembá ímba miyá é'a táákaefael-kwaasimo ontén-imáyáán-oro. Umarambó ímbo sáwí-imayaamo ontembá miyán-oro.

²¹ Naaofá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
Fasi'aénkó séna kesí waási kesáái ímba

isáafó simátimenaumne. Fí'on-aaimo sewí simátíménasa miwí tááifinkemba simátimesa sáwí'a uwátinkaiyasa pósá kentáfésa ímba imáyáa ésa kesáái ímba isánááwe agaimaréna siyáye.

22 Naaofá'á Maníkó miyá éna

wení waási wenáái ímbo ísarowi wení fasi'aémbá aráátimumba awánaraantemba Maníkón-aaaisafesa ímba timankúnkúmba íyawí fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sen-áái isésa sésa Maníkóní fasi'aémpínkémbá wésewe sénááwe. Énifo Maníkó simátímakain-aaí simátímémba Maníkón-aaaisafesa timankúnkúmba íyawí isésa sésa Maníkóní fasi'aémpínkémbá miyá wésewe sénááwe. Énifo Maníkón-aaaisafesa ímba timankúnkúmba íyawí isésa ímba miyán-áái wésewe.

23 Maníkóní waási túwaandu urémpimba seyaafá'nánká'ó fí'o-fi'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo síyasamo úwoi-waasimo Maníkón-aaaisafesa ímbo timankúnkúmba íyan-kwaasimo íyáferesamo isésamo ésa maawí uwó-waasin-owe sénááwe.

24 Énifo seyaafá'nánká'ó Maníkómó simátímakain-aaímo afora'ó síyasamo úwoi-waasimo Maníkón-aaaisafesa ímbo timankúnkúmba íyan-kwaasimo íyáferesamo isáýanamo éna minááígó tirumbá faiyaráínasa sáwí-waasi úne sésa

25 miwítí aúpá-sáwí-ímáyáá afora'á mégufiyesa Maníkón-aúranka'a kífaesa wen-ímáyáá mósá marésa sésa érai'a kempímbá Maníkó méraiye sénááwe.

Maníkóntáfesa imáyáa ésa túwaandu urénka'a arupíse úmai méraromo siyáin-aaí.

26 Kesí waásisono. Kemó súnda-aaigoni áwáuma maarán-iye. Maníkóntáf'e'a imáyáa é'a túwaandu urénka'a moóráwigó maarán-ímá sénäumne sínana moóráwigó Maníkón-aaifinken-aaí simátiminana moóráwigó Maníkómó aráánaminda simátiminana moóráwigó fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkemba sínana moóráwigó mináái waé'mai sín'a miyáumai Maníkóní fasi'aémbó tíméntafe'a miyá úmae'a íyoro.

27 Fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo síyambo é'a kaumbo-kae'-wáásí aantemba sé'a aifa'á moóráwigó sínda waé'mai simásuwainana wenánaaembá moóráwigomo sínda waé'mai simásuwainana wenánaaembá moóráwigomo sínda waé'mai simásuwaina'a miyá sénááfo

28 minááímó wae'mai síndawimo ímbo méraina'o é'o fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sewí seyaafá'-wáásí túranka'a ímbo síyamba imáyáafinkemba Maníkóntáf'e'a seró.

29 Maníkómó simátímakain-aaímo simátímémba kaumbo-kae'-wáásímó íyáfasinkesamo simátímémba tuwímbai isé'a mináái tuwímbai ísáaro.

30 Minááímó ísáán-kwaasifinkembo Maníkó moóráwigombo simáminanamo éna simátiminda-waasigo wenáái tai'áínana moóráwigó íyáfasinená simátiminiye.

31 Maníkómó aaimó simátímakaiwai seyaafá sé'a moórá-morawigo moórá-mora-kanaa símae iyé'a pó'a seyaafá'nánká isé'a fasi'aémbá maénááwe.

32 Maníkómó simátímakain-aaímo simátíméwi sembá kentí imáyáara'-aantemba káráwiyaafó miyán-oro.

33 Kawe'-ímáyáámó é'o faru úmaimo méraamba Maníkómbá aráái taifó simátímén-aaí káráwiyoro.

Maníkóní waási seyaafá'-náópa'o túwaandu uráamba maarán-owe.

34 Túwaandu urémpinkemba aaré ímba aaí seró. Maníkón-aaí aúfáífinkembo siyáintemba aaré ímba káráwiyonaawe.

35 Mindásafe'a túwaandu urémpinkemba aaré aaí sefó sésa moórá-aaigoni áwáumo tísaí ónæ sésamo ésa miwítí naaúmpa'a tuwaai'waimbá tísaí ónááwe.

36 Kentí imáyáafinkembo miyámó ombá Maníkón-aai kempínkén-aantemba ímba paápé isa'á ímba kembiwí aantembanifo fí'o-fi'om-barafaken-kwaasiwara'a ísaraafo miwímó túwaandu urésamo ontembá

miyán-oro.

37 Kempínkembá tuwímbai kesáfesa sésa Maníkómó siyáin-aai ísaraundawi únemo síyawiye tuwímbai kesáfesa sésa Maníkó fasi'aémbá símakaiwai únemo síyawiye miyámó sewí maanáufáímó agaimái mo timúndafimba toráumai awáné'a sé'a minááí Fasi'aénkó ámáámba siyáin-aaín-ye sénááfo

38 maanáufáímó agai-timúndamo ímbo íséwa'o é'a miwísafé'a sé'a ímba Maníkóní ámááno kentirumpimbá wéraiye seró.

39 Kesí waásisono. Maníkómó simátímakain-aaimo simátímémba fasi'aén-ímáyáá é'a simátíma'mae'a iyé'a fí'o-fi'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sembá ímba aiyowáí'a úmáráaro.

40 Énifo seyaafá'-ááímó sembá ímba sáwfá'-aaimo síyamba aáno úmai arupíse úmai méraaro.

15

Ísumba pukómpinkembo íyáfasinankarain-aai.

1 Kesí waásisono. Ásé-aai kosimátímakaunda-aai aneka'ó simátíménda ísáaro. Minásé-ááísafé'a érai'e sé'a ta'ótóke'a fasi'ámai méraawe.

2 Fasi'ámaimo ta'ótó'mae iyé'o é'a kawel'-ámbá arááíwa'mae iyónááfo tóikaken-aantemba érai'emo síyambo é'a kawel'-ámbá ímba arááíwa'mae iyónááwe.

3 Aifa'á Maníkó minááí simásimuwa'a kembó simátímakaunda óraa'-aaí póna Maníkón-aai aúfáífimba agaimarésa siyáantemba sáwi-imayaasa maisiyuwáíndasafena Ísu Káráisiti puwúwasa

4 utámárówana kaumbo-kánáá maisuwówana Maníkó pukómpinkemba íyáfasinankaraiye. Minááí Maníkón-aai aúfáífimba agaimarésa siyáawe.

5 Ísu Káráisiti pukómpinkemba íyáfasinena Pítaaan-aúranka'a paápé éna wení kísau-waasi túranka'a paápé éna

6 moórá-kanaa sáwfá'-waasi wesé'o núwai 500 waasi túranka'a paápé uráiyé. Minkwáásifinkembá sáwfá'nanka úwoi túnaraawasa tuwímbai pukáamba minkwáásí túranka'a paápé éna

7 Yémisin-aúranka'a paápé éna wení aantá-waasisonti túranka'a paápé éna

8 ánaaembá kemá Póro súranka'a paápé éna Ísu Káráisiti wení waási-i'a uwásinkainkwaee-imayaas ímba uráunda kembá wení waási-i'o uwásínkariwai súranka'a paápé uráiyé.

9 Ááéma Ísu Káráisitini waási sáwi'a uwátínkaraumpo Fasi'aénkóní aantá-waasifinkemba kemá kári'-waasi úne. Ímba kanaán-uráunda pósá kentáfé'a Fasi'aénkóní aantá-waasi ónemo sembá uwó-ááí sewé-ímáyáá wéune.

10 Énifo Maníkó úwoi súwa'nai uráimba pó'a Maníkómó kesáái simátiminkwae séna si'mákaiwai ówánana wemá úwoi súwa'nai úwa'a ímba úwoi mé'a fasi'aén-kísáú wémaewanana kesí kísaugo fí'owiti kísaugomba íyákaraifo keyáá minkísáú ímba maewánana Maníkó súwa'nai ena kesé'a mérowa'a minkísáú maiyáumne.

11 Kemó ásé-aaímo simátimewanda-aai isé'a miwímó simátímún-aai mimbórá-ááí pó'a isé'a timankúnkumba uráawe.

Púwón-kwaasimo íyáfasinaiyan-aai.

¹² Maníkó Ísu Káráisitimba pukómpinkemba íyáfasinankarain-aaisa simátimundasa kempínkémbá tuwímbai sé'a púwón-kwaasi ímba íyáfasinanaawe sembá nórá séra wéseo.

¹³ Púwómpinkembo ímbo íyáfasinanaankakaa Maníkó Ísu Káráisitimba pukómpinkemba ímba íyáfasinankaraaisino.

¹⁴ Maníkó Káráisitimbo pukómpinkembo ímbo íyáfasinankarainkakaa simátimunda-aaisa sáwísankaamba uwáwisa'a misáwísánkáán-ááísafé'a timankúnkúmba owisinó.

¹⁵ Púwómpinkembo ímbo íyáfasinanaankakaa Maníkó Káráisitimba pukómpinkemba ímba íyáfasinankaraaisino. Maníkó Káráisitimba pukómpinkemba íyáfasinankaraiyemo simátimundasa énifo minááímó karo'-ááímó inkakaa Maníkómó uráintafeta karo'-ááiyésá simátimusino.

¹⁶ Púwómpinkembo ímbo íyáfasinanaankakaa Maníkó Káráisitimba pukómpinkemba ímbo íyáfasinankaraaisino.

¹⁷ Maníkómó Káráisitimbo pukómpinkembo ímbo íyáfasinankarainkakaa úwoi-aaisafe'a timankúnkúmba owaná aoisaambá kempímbá úwoi wéraisino.

¹⁸ Moórá-aaiwara'a simátimenaumne.

Maníkómó Káráisitimba pukómpinkembo ímbo íyáfasinankarainkakaa Káráisitinka'o timankúnkúmba ésamo pukáawi pukáampinkemba ímbo íyáfasinesa Maníkóní ewaa'a ímbo mésa sáwí-aempa'a méraawisino.

¹⁹ Marapá'ó méraundara'a séta púwóndafinkemba íyáfasineta wíyómpa'a Ísu Káráisitiye'a méraandasa amu'maréta méraumne-aaimo karo'-ááímó súndarakaata marapá'-wáásí kentáá suwiyáái ésa tirumbá uwásinkáawisino.

²⁰ Érai'-aai maarán-ááín-ye. Maníkó Ísu

Káráisitimba pukómpinkemba íyáfasinankaraiye. Púwón-kwaasifinkemba aifa'á wemá íyáfasinkaimba pósá ánaaembo puwíyan-kwaasi íyáfasinanaawe.

²¹ Aifa'-wáásígón-áwí'a Ándámu sáwí'a uráimba pósá púwón-amba seyaafá'nánká wéaraaiwaefo moórá-waasigon-awí'a Káráisiti kawel'a uráimba póna seyaafá'nánká puwíyampinkemba íyáfasintinkainiye.

²² Seyaafá'nánká Ándámun-aísaafitantambo uráundawi póta púwóndasaanifo Ísu Káráisitini waásisa póta púwóndafinkenta íyáfasinanaumne.

²³ Maníkó siyáin-kanaa tínata púwóndafinkenta íyáfasinanaumne.

Aifa'á Maníkó Káráisitimba pukómpinkemba íyáfasinankaraimba póna Káráisiti marapá'ó kumíndara'a Maníkó Káráisitini waásisa púwóndafinkenta íyáfasisinkainanasa

²⁴⁻²⁶ mindá tai'áinda-kanaa Ísu Káráisiti káráwiyyinana Maníkó sínana Káráisiti wení namuro-wáásí íyáákena fí'owimo sáwí-kisaura'o káráwiyyaan-kisauwe fí'o-fí'o-sawi-fasi'aene taí'ásuwena puwíyan-amba taí'ásuwena miyámó índa wení namuro-wáásítí fasi'aémbá taí'ásuwena Maníkóntáfena séna kesifoo seyaafá-tántááká'a káráwiyyuwo síníye.

²⁷ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Maníkó wembá seyaafá-tántááká'a
íyáákamai-i'a uwánkaraiye

agaimaréna siyáifo Káráisiti Maníkómbá ímbo íyáákainiye. Maníkó sínana Káráisiti seyaafá-tántááká'a íyáákainiye.

²⁸ Maníkó Káráisitimba seyaafá-tántááká'a íyáákamai-i'o uwánkaraindara'a Káráisiti Maníkón-ááninko Maníkóntáfena séna emá seyaafá-tántááká'a íyáákamai-i'a uwásinkaandawi po kenká'a káráwiyyinone sínana Maníkó seyaafá-tántááká'a káráwiyyiye.

²⁹ Tuwímbai sésa puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawe sembánifo pukáan-kwaasisafesa imáyáa ésa nombá maiyáawe. Puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaaweaaimo érai'-aaimo inkakaa pukáan-kwaasisafesa ímba imáyáa ésa nombá máewaisino.

³⁰ Púwóndafinkembo íntaamo íyáfasinanaetara moórá-mora-naopa'a sínkamonaewéopa'a ásé-aai ímba kosimátíma'mae'a núsino.

³¹ Kesí waásisono. Kembiwíyé kewé kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráístiye'a kááísamai méta kentáf'e'a aamoimó únda miyámó érai'o úndantemba aasiyaasi-kánáá imáyáa é'a sé'a káfekaamba sínkamiya'a púwóno-imayaáa únda mindáwar'a érai'-aain-iye.

³² Púwómpinkembo ímbo íyáfasinanaankakaa kemá úwoi-waasi é'a kesí imáyáafinkemba súne. Afáá-póigomó waási fándaifo sésamo arááiwáéntemba kembá miyaráámbó uwásinkáámba maankálá Éfésási-naopa'o méraunda óraa'-umbai-tantaa'a kempá'lá tisa'a óraa-kisaumo maúnda úwoisafe'a wéune súsino. Púwómpinkembo ímbo íyáfasinanaankakaa waásiti imáyáafinkembo sentembá miyá séta aafáyáasa puwónaumpo kafé'a kawe-tómbá néta sirááimo taintentá ónaumnesa súsino.

³³ Puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawemo sembá minkáró'-ááísafé'a érai'e sefó sé'a simátíménda-aai isé'a káráwiyoro. Tuwímbai érai'a sésa sáwi'o on-kwáásisé'o méraambo é'a kawe'-ámbá ifátuwe'a sáwi-ambq arááiwáengawé sefó

³⁴ puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawe minkáró'-ááísafé'a sáwi-imayaawé sáwi-awauwe ifátuwe'a kawe'-ímáyáán-oro. Miyámó íyantafe'a sé'a kempínkembá tuwímbai Maníkómpá'á ímba tiyáawe súne.

Puwíyampinkembo íyáfasinaiyamba wíyómpa'o mériyan-tuman-iye-aai.

³⁵ Puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawe-imayaáa é'a sisai e'a sé'a púwón-kwaasi nórá úmaiya íyáfasinesawa nórán-tuwa ma'máíya íyáfasinanaao-aaimo

³⁶ sisai ombo sáwi-imayaafinken-aain-iye. Puwíyampinkembo íyáfasinaiyamba maararáámbá uráifo isé'a kísaú-anauntunka'a imáyáán-oro. Ánáuntumba u'marááwana minánáuntúnkó ímba úwoi áruma wéwiyaifo u'marááwana ánaaembamapánkena áruma wéwiyaife.

³⁷ Tómbá fákakesamo nempínkembá ímba aneka'a wéu'maraafo ánáuntumba maiyésa kísaú fúmárááwana aneka'a áruma wíkéna wéanon-iye.

³⁸ Maníkó sisaná moórá-mora-anauntumpinkemba áruma wíkéna óraa'o imbá Maníkó wení imáyáafinkemba seyaafá-tómbá fí'o-fí'on-auwara-tomba makáifo

³⁹ seyaafá'ó méraamba mimbórá túwawaa'a ímba maréna waási fí'on-tuwawaa'wara'a tinkéna wai-waamba fí'on-tuwawaa'wara'a maréna numamá fí'on-tuwawaa'wara'a maréna mófá'a fí'on-tuwawaa'wara'a makáife.

⁴⁰ Wíyómpa'a fí'on-tantaa'a wéraisana marapá'a fí'on-tantaa'a wéraiye. Wíyómpa'o wéraimpimba fí'on-to'waai wéraisana marapá'ó wérainka'a fí'on-to'waai wéraiye.

⁴¹ Aafáúfímbá fí'o-sama wéraisana wíyómpimba fí'o-sama wéraisana okómpímbá fí'o-fí'o-sama wéraisana miyá uwásaraiye.

⁴² Miyámó intembá puwíyampinkembo íyáfasinaiyamba maará ónááwe. Púwómbo utámáráán-tuwawaa'a tai'áínifo mimpínkembó íyáfasinaiyan-tuwawaa'a waé'wae'a íníye.

⁴³ Utámáráán-tuwawaa'a aamoisaén-túwawaa'a sáwi-tuwawaa'an-ifo puwíyampinkemba íyáfasinaiyan-tuwawaa'a fasi'aén-túwawaa'a kawe-túwawaa'an-ifo

⁴⁴ utámáráán-tuwawaa'a marapá'ó méraan-tuwawaa'an-ifo púwómpinkembo íyáfasinaiyamba wíyómpa'o mériyan-tuwawaa'an-iye. Marapá'ó méraan-tuwawaa'o intembá wíyómpa'o mériyan-tuwawaa'a wéraiye.

⁴⁵ Mindásafena naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna
Maníkó aifaráán-kwáásígón-áwí'a Ándámumbo úmakaimba úwaaauwa éna waásin-iye
agaimaréna siyáye. Ánaaen-kwaasigon-awi'a Ísu Káráisiti waásimo aúí'o úmaimo
maé'mae'o íyan-amba wikáiwai paápé uráye.

⁴⁶ Wiyómpa'o méraiyan-tuwawaa'a ímba aifa'á paápé uráifo marapá'ó méraan-
tuwawaa'a aifa'á paápé uráye.

⁴⁷ Maníkó
aifa'-wáásígombá marasámbá úmakaifo ánaaen-kwaasigo Ísu Káráisiti
wiyómpakemba kunkáye.

⁴⁸ Ándámumbo marasámbó úmakain-awawaa'o wéraintemba seyaafá'-wáásí miyán-
túwawaa'a wéraifo Káráisiti wiyómpaken-awawaa'o wéraintemba wení waási miyán-
túwawaa'a wéíniye.

⁴⁹ Maníkómó marasámbó úmakain-kwaasiyaambo úndantenta Káráisiti
wiyómpakewimo intentá ónaumne.

⁵⁰ Kesí waásisono. Simátime'a súne. Maníkómó wiyómpa'o káráwiyaipa'a
marapákén-túwawaawara'a ímba méraiyanwaé'wae'o índa-tantaa'o wéraindafa'a
tai'áinda-tantaako ímba mimpímbá wéíniye súne.

⁵¹ Maníkómó aúpá'-makénamo aráátímakain-aaimo simátíménda ísáaro. Seyaafá
ímba puwéta úwoi méta súwawaata fí'o-suwawaata faufínata

⁵² mimbórá-kánáá wiyómpakemba uwiyemba sínana minuwóiyáambó aafáyáumo
tawáintemba minuwóiyáambá pukén-kwaasi íyáfasantinkainasa maé'mae'a íyata
súwawaata fí'o-suwawaata faufíníye.

⁵³ Marapá'ó méraunda-suwawaata púwónda-suwawaatan-ifo wiyómpa'o méraanda-
suwawaata ímba púwónda-suwawaata faufíníye.

⁵⁴ Marapá'ó méraan-tuwawaa'a púwón-tuwawaa'an-ifo wiyómpa'o méraiyan-
tuwawaa'a ímba puwí-túwawa'a faufíndara'a Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna
siyáin-aai paápé ínýe. Maará siyáye.

Púwón-amba tai'áinana maé'mae'o íyan-anko
púwón-ankomba íyáákainiye

agaimaréna súwana

⁵⁵ moóráwigo séna

púwón-anko ímba íyáákaraaimba póna púwón-ambo sáwí'o uwátinkainda-fasi'aenko
tai'áinýe

agaimaréna siyáye.

⁵⁶ Maníkóní ámáámbo ísámaimo túwáán-imayaago ta'ótokaiye. Miyámó ontáfena
púwón-ambo sáwí'o uwátinkainda-fasi'aenko ta'ótokaifo

⁵⁷ Maníkó púwón-amba kentáá íyáákamai-itá wéuwasinkaiye. Kentáásí Fasi'aénkó
Ísu Káráisiti púwón-ankoni fasi'aémbá tai'éna íyáákaraaimba póna Maníkó miyá
wéuwasinkaisata súwisa súne.

⁵⁸ Mindásafe'a kesí waási fasi'ámai mé'a ímba tuwesaraí ína'a Fasi'aénkóní kísau
maimaé wéiyel'a ímba ifátuwáaro. Fasi'aénkóní kísäumo wémaembá ímba úwoi-kisaun-
ifo áuwara-kisau wémaefo maimaé íyóro.

¹ Maníkóní waási Yérúsaremu-naopa'a méraawi tómbá ímbo makáawi túwa'nai iyamba óntamba torupé'a maarán-oro. Kárésíyaa-marafa'a Maníkóní waásimo méraawi simátímaundantemba miyán-áái simátimumpo miyán-oro.

² Moórá-mora-sondqara'a moórá-kisaufin-ontamba tuwímbai Maníkóní waási túwa'nai iyapa'a maré'a kentí naaúmpimp'a' maráiyamba óraa'a ína'a ánaaembá kempá'á komáéna'a Maníkóní waási Yérúsaremu-naopa'o méraawi timíyan-ontamba ímbo saafá íyamba úwoi maitiménáawe.

³ Kempínkémbá tuwímbai iyáfasintewa'a kempá'á komé'a aúfái agaimái timé'a ti'maráanasa Maníkóní waási Yérúsaremu-naopa'o méraawi mináúfáiyé torupámaraiyan-ontane maimaésa mátimenaawe.

⁴ Minkánáá kemó komáénda-kisaumo wéraina'o é'a konasá miwí kesé'a kónááwe.

Kórinti-naopa'a kónae siyáin-aai.

⁵ Másendóniyaa-marafa'a Maníkóní ásé-aai simátíma'mae'a nónae únda pó'a miyá kósímatime'a kempá'ó kondá

⁶ ampáánkárá koménaum ayáátáákara koménaumno. Ímbo aampa'ó wénon-kanaa uwí-nómpáké-fíyúndámó mafaiyáiñdarara fí'on-daopa'a kónaumno. Fí'on-daopa'o kónae ona'o é'a súwa'nai iy'a kónaumne.

⁷ Kempá'ó ayáátááka'o koménae'o súnda Maníkómó ewé sína'o é'a ayáátááka'a koménaumne.

⁸⁻⁹ Maanká'á Éfésási-naopa'a ásé-aaimo simátíménda-waasi sáwifa'a méraamba pósá isésa érai'e sésa fasi'ámai ménaawi máewasa kesí kísausafesa aambó faiyíyan-kwaasi sáwifa'a méraawe. Minkísáumó maúnda tómbá fáká'mai Maníkóntáfesa ísámai kaundánae sésa túwaandu ombá minkánáá ímba tiyáisa'a mé'a minkísáú maúnda póna mintánón-kánáá tai'áína'a kónaumne.

¹⁰ Moóráwigo Tímótimo kentópa'o komérainda aamoí é'a áwa'nai oro. Kemó úndantemba Fasi'aénkóní kísaum wémaifo

¹¹ wentáf'e'a úwoi-waasin-iyé ímba sé'a tínaaembá uwáméro. Kembiwí tiyuwénamo kempá'ó tínda áwa'nai iyana kempá'á kawé'-úmai tíno. Wesé'o Maníkóní waási kentáásí waási kempá'ó tíyantafe'a timu'maré'a méraumne.

¹² Kentáásí waásigon-awi'a Ápórosimba óraaka simáme'a sé'a Kórinti-naopa'a kentáásí waásimo wíyan-kanaa esé'a waaó súnda póna káfé'a ímba kanaa'á wínífo aambó wérainanamo éna wíniye.

¹³ Kentúra'a káráwiye'a Maníkómpá'á timankúnkúmba úmae iyé'a ímba táá'a ína'a fasi'ámai méraaro.

¹⁴ Kísaumo máémba waási-imayaá úmai kísaum máero.

¹⁵ Kesí waási ísáaro. Ákáyaa-marafaken-kwaasi Sétefanasini akúmbá aifa'á Maníkómpá'ó tiyáawi Maníkóní waási fasi'ámaimo túwa'nai on-ááí ísaraawe. Óraaka simátíme'a sé'a

¹⁶ miyán-kwáásímó sen-ááí taawiyafé'a miwísé'a Maníkóní kísaum fasi'aén-kísáumó wémaewi-taai ísáaro.

¹⁷ Kempínkémbá kaumboráú-tuwi'a Sétefanasiye Fótíyúnetasiye Ákáíkasiye mindárau kempá'á tewa'á aamoí úmpo kembiwí ímba seyaafá'nánká kanaa'á kempá'á tewasá mindárau kempá'ó tembá aamoí úne.

¹⁸ Mindárau kesí imáyáa aúí'a uwásinkesa kentí imáyáawara'a miyá uráawe. Miyán-kwáásí túwí'a
mósá maráaro.

¹⁹ Ésiyaa-marafa'a naaó'-naokemba Maníkóní waási kentáfésa kawé!-úmai méraaro wésewe. Moóráwigon-awi'a Ákwíra awaainínkó Párísiraawe mindáraiti naaúmpa'a túwaandu owí Fasi'aénkóe'o kááísamai méraawi aamoí ésa kentáfésa kawé!-úmai méraaro wésewe.

²⁰ Maanká'ó méraawi Maníkóní waási seyaafá'nánká kentáfésa kawé!-úmai méraaro wésewe. Moórá-mora tiyáámba tíméro.

²¹ Ayáiyá'á kemá Póro agaimaráúmpo awáné'a wenayáánaufi'a isaná wenááin-iye sé'a ísáaro.

Kemá Póro súne. Kawé!-úmai méraaro súne.

²² Fasi'aénkómpá'ó ímbo tirumbó áméwi Maníkó sáwí'a uwátinkainiye. Kentáásí Fasi'aénkó kumíníye súne.

²³ Fasi'aénkó Ísu úwoi wétuwa'nai-intafe'a inaí súne.

²⁴ Ísu Káráisitiye'a kááísamai méraawa'a kembá sirumbá timúne.

Kemá Póro súnda-aai taí'áye.

2 Kórinti

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai afakaeté-aataiya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna maanááí agaimái Kórinti-naoraa-waasi Ísuni aampal'ó kun-kwáásí tímakaiye. Póro Máséndóniyya-marafa'a mérowana Táítási Kórinti-nao'a tuwéna Pórompa'a wémena Kórinti-waasi-taai kosimámuwana Póro iséna séna aúfáima agaimái tímakaunda isasá isésa tuwímbai sáwí'o ombá tínaaembä uwásukaawasa tuwímbai ímba miyá ésa kentáfesa sésa ímba érai'a Ísuni aantá-waasin-iye wésewe séna érai'a Ísuni aantá-waasin-iye síwae séna maanáúfáí agaimarówasa mátímakaawe.

1 Kemá Póro maanááí agai-timúmpo ísáaro. Moóráwigon-awi'a Tímoti kentáásí waásigo kesé'a méraisa'a agaimaráúmpo ísáaro. Maníkó wení imáyáafinkemba kentáféna séna aantá-waasi éma Ísu Káráisitin-aai kosimátíma'mae núwo séna si'l mákaifo ísáaro. Kórinti-naopakewi Maníkón-aaísafe'a érai'emo sewí ísáaro. Ákáyaa-marafa'a Kórinti-naopakewiye fí'o-fi'on-daopakewiye méraawi Fasi'aénkóní waási ísáaro.

2 Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye úwoi túwa'nai esarai aáno'o uwátinkaayantafe'a inaí súne.

3 Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitin-afowa Maníkón-áwí'a mósá maráumne. Wemá kentáásifowama arumbó uwásinkáíwai siráfaenasa súwa'nai iwáín-áwíta mósá maráumne.

4 Fí'o-fi'on-umbai-tantaa'a seyaafá'á kentáfá'ó timbá Maníkó siráfaiyaimba póna fí'o-fi'on-umbai-tantaa'o tuwímbaifa'o tínda Maníkómó siráfaiyaintenta úmai kesáá miwí kanaa'a arásáfitinkanaumne.

5 Káráisitimba áí'o úni'a uwánkówasa Káráisitini waási-i'o úndarakemba sí'a índa-i'o uwásinkáámba miyáumai Maníkómó Káráisitimbo aráfaiyaintemba miyáumaisa óraata siráfaiyaiye.

6 Kembiwísé'a méta túwa'nai ówánanasa sáwí'o urómpinkemba Maníkó tí'maena kawepá'a métínkariye. Miyá ówándarakemba sí'o únta uwásinkónta Maníkó siráfaiyaiye. Keséta méraawanasa sí'o únta uwásinkónta ímba ifátuwaundasa fasi'l ámaisa méraumne. Miyáumai tí'a índa-i'o uwátinkaiyamba kesáámó uráundantembo miyá é'o ímbo ifátuwe'o fasi'l ámaimo méraiyambo éna Maníkó kenkwárá'a tiráfitinkainiye.

7 Sí'o úni'o uwásinkaraantenta tí'a índa-i'o uwátinkáámba miyáumai Maníkómó siráfaiyaintemba tiráfitinkaiyamba séta mindásafe'a fasi'l ámaí
ménawaé óraaka séta timu'maréta méraumne.

8 Kesí waásisono. Ésiyaa-marafataamo maéwánda fí'o-fi'on-umbai-tantaa'a kentáfá'ó túmba minááí isáwae séta simátimumpo ísáaro. Minúmbáí-tántáá'ó fí'oran-oraa'-umbai-tantaa'a úwata kentáfá'ó túmba póta puwónaumne séta súnareta

9 sínkamiyata púwónda-kanaan-iye séta súnareta ímba kentáásí fasi'aéntámbán-ifo Maníkóní fasi'aéntámbá kísausa wémaeta méraumne. Maníkó pukáampinkembo íyáfasintinkaiwaini fasi'aéntámbá kísausa wémaeta méraumne súndasafenasa minóráá'-úmbáí-tántáá'a kentáfá'á tiyáye.

10 Umbai-tántáápímbá puwónae ówándafinkemba Maníkó sýótaisa uwásinkowata súnaraundasa póna miyámó uráintemba ínaye. Sáwíampinkemba sýótaisa úmaena iyíníye séta méraumne.

11 Kewárá'a kentáásafé'a Maníkómpá'a súwa'nai e'a inaí seró. Sáwifa'nanka inaí sýyana Maníkó súwa'nai índa mindásafesa Maníkómpá'a súwi sénááwe.

Póro karo'-áái ímbo simátímakain-aai.

¹² Waási túranka'o méraundasafeta imáyáa úndasa sirumpinkén-ímáyáágó séna kawel'-úmaisa méraumne sisatá aamoisá wéune. Marapá'-ááigóní áwáuma ímba imáyáa éta Maníkó úwoisaamo súwa'nai intáféta imáyáa éta Maníkóní kísau aantemba maéta ímba kae'-ááiwárá'-wáásiyáán-úmaisa méraundantemba kentúranka'a érai'a miyá úmaisa méraumne.

¹³⁻¹⁴ Agaimái timúnda-aufaifimba ímba kaumbo-kae'-ááí simátímumpo toráumaimo awáné'o ísaraan-aai aantemba tafisímai súne. Kentáásí áwáuma kárik'a suwánaafo suwánamai kawel'á íwae sé'a únda miyámó é'o é'a Fasi'aénkó Ísu kumíndara'a kentáfétaamo aamoimó ondantembá kentáásafé'a aamoí ónááwe.

¹⁵⁻¹⁶ Kembiwí kentáásafé'a aamoí uwásinkááwe-aai imáyáa uráundasafe'a sé'a kae-kánáá kentópa'a kómé'a Máséndóniyaa-marafa'a kónae únda kentópa'a kuré'a tiyuwé'a wéme'a Máséndóniyaa-marafa'a kuré'a kouweré'a aneka'á kentópa'a tiyé'a tiyuwé'a Yúndiyaa-marafa'a ténaumne siyáumne. Kae-kánáámó kawel'ó uwátinkáana'a súwa'nai íya'a Yúndiyaa-marafa'a ténaumne-imayaamo uráundasafe'a minááí siyáumne.

¹⁷ Miyámó ónæ uráunda ímba miyá uráundasafesa kempínkémbá tuwímbai kentáfesa sésa kae'-ááiwárá'-wáásín-iye siyáafo kentópa'a kónaumne siyáunda marapá'-wáásímó ontembá ímba miyámó únda mimbórá-ímáyáá úmai mimbórá-ááí afora'a simátímakaumne.

¹⁸ Maníkó érai'-aai aantembo siyáintemba simátímakaunda-aai ímba kae'-ímáyááfínkémbán-ifo mimbórá-ímáyáá úmai mimbórá-ááí afora'a simátímakaumne.

¹⁹ Sáirásiye Tímótiye kewé kentópa'o maéwanda Maníkón-ááninko Ísu Káráisitin-aaisa simátímakaunda wemá moórá-aai afora'a séna moórá-aai aúpá'a tuwéna miyá ímbo iwái póna seyaafá'-ááí afora'-aantemba siwáin-aai simátímakaumne.

²⁰ Maníkó seyaafá'-ááí símai fasi'ámakaimba Ísu Káráisitintafena siyáimba póna paápé uráiyé. Ísu Káráisiti miyá-séyááfá-kísáúmó maiyáintafeta Maníkó siyáin-aaisafeta érai'-aaiye súnanasa Maníkón-áwí'a óraa'a wéraiye.

²¹ Maníkó Ísu Káráisitimba kentááwé kembiwíyé kááísasinkaraaisata fasi'ámaisa méraumne. Kentáá wemparí'a úmarena

²² kesí waásin-owe séna érai'a wení waásisa úne sendasáfénasa wení ámútankomba ai'marówana kentáásirumpimba kumbéraimba mindásafeta séta to'mayaa uwásinkarainta miyá íníyesa súne. Miyámó uráintafe'a ímba kae'-ááiwárá'-wáásiyáámbá úne.

²³ Maníkó kesí kísaugomba awánaraiwain-aúranka'o simátímunda-aai érai'-aain-iye. Kórinti-naopa'a kentópa'a kónae séwanda óraaka simátíménana tirunkó umbaí taifó sé'a ifátuwe'a ímba kuráumne.

²⁴ Maníkón-aaísafe'a érai'e fasi'ámai sé'a wempá'a timankúnkúmbo uráamba póta kentópa'o kondasá Maníkón-aaísafe'a timankúnkúmbo oró-ááísá ímba aneka'á sénaumpo tirunkó aamoí índasafeta kempímbá taankarotámai méta kísausa ko-maénauumne.

2

¹ Imáyáa é'a sé'a aneká kentópa'a wé'a sáwí'o ontáf'é'a óraaka simátíménana tirunkó umbaí taifó sé'a káfef'a ímba kónaumne siyáumne.

² Kentirumbó umbaí tátinkáanasamo ésa kesirumbó kawel'ó uwásinkaiyawi ímba ménaawe.

³ Kentópa'a ímbo kuráundara'a sé'a aúfáífimba toráumai awáné'a sáwí'o ombá kawel'á uwátinkaiwae sé'a kentópa'o kondá ímba sirunkó umbaí táñíye sé'a mináúfái

agai-tímé'a kawe'-úmaimo méraantafena kesirunkó kawe'ó índawi mináúfái agai-tímakaumne. Kesirunkómó kawe'ó ínanamo éna kentirunkówárá'a kawe'ó índa mindá érai'-aain-iye.

⁴ Mináúfái agai-timewánda sirunkó umbaí tówa'a kentáf'e'a óraal-imayaa é'a áfaáráumai ifi'á tátinke'a tirunkó umbaí táindasafe'a ímba mináúfái agai-tímakaumpo Poro wenaruntá áfaáráumai símakaiufe'a mináúfái agai-tímakaumne.

Sáwi'o uráin-kwaasisafe'a enáái tai'áye serómó siyáin-aai.

⁵ Kempínkémbá moórá-waasigo sáwi'o uráintafena ímba kempín-aantembanifo kem-biwífkémbá tuwímbaifimba umbai-tántáá'a wéraiye. Seyaafápímbá umbai-tántáá'a wéraiye-aai miyán-óráá'-áái ímba sénae sé'a tuwímbaifimba umbai-tántáá'a wéraiye-aai súne.

⁶ Tímakaunda-aufai toráumai awáné'a símai moórá-aaiya'-maré'a fasi'aén-áái minkwáásigómbá simánke'a wení ewaa'á ímba mé'a sáwi'o uráintafe'a mimbéyámbá amé'a ímba fí'om-beyamba áméro.

⁷ Káf'e'a wentáf'e sé'a enáái tai'áye sé'a ímba aneka'á imáyáa úmae iyé'a aráfáéro. Kemó ámé-sawi-meyamba waé'wae'a ínana séna ímba kanaa kawe'-ámpá'a kónaumne séna ifátuwáífainifo

⁸ wentáf'e sé'a embá siruntá amúmpo kawe'-úmai méraao seró-áái óraaka súne.

⁹ Ááéma kentáf'e sé'a simátimunda-aai isánaa Ína isánááo sé'a kentópa'a ímba wé'a mináúfáifimbá agai-tímake'a timu'makáumne.

¹⁰ Sáwi'o uráin-kwaasigontafe sé'a wenáái tai'áye sé'a ímbo aneka'ó imáyáamo ontembá kewárá'a miyá úne. Sáwi'o uráintafe sé'a wenáái tai'áye sé'a ímba aneka'á imáyáa é'a Ísu Káráisitin-aúranka'a kentáf'e'a imáyáa é'a miyá úne.

¹¹ Waántawankoni sáwi-kisaugoni áwáuma awánéta kentáá íyáákaifo séta sáwi'o uráintafeta aneka'á ímba imáyáa úmae iyéta séta wenááima tai'áye súne.

Tóróasifa'a ména Poro óraa'-imayaamo uráin-aai.

¹² Ísu Káráisitin-aai ásé-aai kosimátimenae sé'a Tóróasi-naopa'a komáewánda minááímó isáiyantafena Fasi'aénkómó to'mayaa úmba awáné'a ásé-aai simátimenae sé'o ówanda

¹³ kesí waásigon-awi'a Táítási kentí naaópkemba Tóróasi-naopa'a ímba téna kentáái tasimásímíntafe'a ayaafái uwááe'a ímba awáné'a óraal-imayaa é'a sé'a tiywé'a kónaumne sé'a Máséndóniyaa-marafa'a tiyáumne.

Ísuní fasi'aéntámbá siyáántán-kwimái áfontaamo fáúnda-aai.

¹⁴ Maarán-ááísáfeta Maníkómpá'a súwisa súne.

Ísu Káráisiti íyáákarentafena Maníkó wentéta kááísásinkenasa óraaka sisatá siyáántán-kwimái áfonta fáúne. Maníkó si'marówata Káráisitin-aai seyaafá'-márafá'a kosimátimunasasa ísááwana wenááigo asaa-wiyúnkáámbá úmaena seyaafá'-márafá'a wété wéye.

¹⁵ Maníkó séna Ísu Káráisiti kentáfena imáyáa éna kesí kísaumo máimbá asaa-wiyúnkánámó agáéntemba wéye simbá miyámó intembá Ísu Káráisitin-aai simátimunanas Maníkó kentáásáfena séna Ísu Káráisitimo intembá asaa-wiyún-kánámó agáéntemba owé wésiye. Maníkón-arááímo wáéwi minkwíyúmbá ísááwasa waántawankon-arááímo wáéwi minkwíyúmbá ísáámba wéowe.

¹⁶ Waántawankon-arááímo wáéwi puwésa Maníkóní némpa'a maé'mae'o íyawí Ísu Káráisitin-aai simátimunda-aaisafesa ánkúkaamban-ye sewasá Maníkón-arááímo wáéwi minááísáfesa sésa asaa-wiyúnkáámbá wéye sésa maé'mae'a ónááwe. Maníkón-aai simátmén-aai óraa-kisaun-ifo waási aantemba ímba kanaa'á wémæwe.

¹⁷ Maníkó si'marówata Káráísitini kísau-waasi méta wenaúranka'a Maníkón-aai érai'-aaí simátimeta ímba kae'-ááiwárá'-wáásiyáántá únasaasa méyámbáréwa'a óraa'-ontamba maénae sésamo ontembá tuwímbai Maníkón-aai simátíménasasa méyámbá simíwae sésamo ontembá kesáá ímba miyásá éta Káráísitini kísau-waasi

méta Maníkón-aai érai'-aaisa simátimune.

3

Aú-aaí símaimo kááísamakain-aai.

¹ Minááímó simátimundasafeta ímba kentáá súwí'a maéta wéiyune. Tuwímbai aúfái agai-tímúwasa maimaésa mátímúwa'a toráumai awáné'a kawé'án-owe siyáafo kesáá ímba miyá éta kentáásí kísaúra'-aufai agai-tíménata toráumai awáné'a aamoí uwásinkaiwae-ita ímba éta ímba kentáásí kísaúra'-aufai agááero súmpo Maníkó si'maráísata wení kísausa wémaumne.

²⁻³ Tuwímbaimo fí'owiti kísaugoni aúfái awánésamo aamoimó uwátinkáántemba tuwímbai-waasi kembiwí tuwánésa sésa érai'a Ísu Káráísiti Póroe'a kísaú máén-kwaasiye wenté'a ti'marówasa wenáái tasimátímúwasa isésa érai'e suwaná Káráísiti wení waási-il'a uwátinkowana Maníkó fasi'aénkwáráwíní ámútanko miwítirumpimba méraisasa méraawe wésewe. Mindásafe'a kembiwí Káráísiti agaiyáin-aufaiyaambá owe. Ísu Káráísitini kísaugoni aúfái ímba óntank'a'o agaiyáin-aufaiyaan-ifo kempá'a wérain-kísaú tuwánaantafeta aamoisá uwátinkaumne.

⁴ Ísu Káráísiti kentáá fasi'aémbá símisata Maníkón-aúranka'a fasi'ámai méta minááísá súne.

⁵ Kentááfimbá fasi'aémbá ímba wéraisata minkísáúsá wémaumpo Maníkóní fasi'aéntántá minkísáúsá wémaumne.

⁶ Maníkó aú-aaí símaimo kááísamakain-aai kosimátimewananaa wenaúranka'a arupíse uwátinkainasa mériyantafena fasi'aéntá símakaiye. Mináú-ááí símaimo kááísamakain-aai maarán-aye.

Ímba Maníkó Mósesembo simámakain-amaamban-ifo Maníkóní ámútanko kentáásirumpimba méraisata wemó siyáintenta únda-aain-aye. Maníkó Mósesembo simámakain-amaambá ímba kanaa'á arááiwáéntafesa Maníkón-aúranka'a ímba arupíse úmai mésa puwí-ámpá'á wégofo Maníkóní ámútanko imáyáasa símisata Káráísitin-aaisafeta érai'e séta aúí'a úmaisa maé'maeta wéune.

⁷ Naaofá'á Maníkó Mósesemba óntan-kwandaaiya'a siyáánkai-amaambá agai-ámakaimba minámáámbá arááiwáenae sésa umbá ímba kanaa'á arááiwáesa taráímae iyésa mindásafesa puwí-ámpá'á wégofo. Maníkó Mósesembo ámáámbó simámakonka'a Maníkómpákémbá sáma paápé éna Mósesen-óika'a sáma paápé úwana óntan-kwandaaiya'o siyáánkai-amaambó agaimaróm̄ba maimaéna Ísareri-waasifa'a kumuwasa Mósesen-óika'a sáma wéna póna túgáyáagaya úwasa ímba kanaa'á awánowana ánaaembá uwákuraiye.

⁸ Naaofá'á Maníkó Mósesemba siyáánkai-amaambó simámakonka'a Maníkóní sáma paápé uráifo káfē'a Maníkó wení ámútankomba ai'maráísana wení waási tirumpimbá mériye-aai paápé imbá póna Maníkóní sáma óraa'an-aye.

⁹ Maníkó Mósesemba siyáánkai-amaambá simámakaimba pósá ímba kanaa'ó arááiwáéntafesa puwí-ámpá'á wégofo. Maníkó minámáán-ááímó paápé únka'a wení sáma wérowana káfē'a Maníkó wení ámútanko wenaúranka'o arupíse uwátinkáín-aai paápé isaná póna wení ságoni fasi'aémbá óraa'a wéraiye.

¹⁰ Káfē'a aú-aaí símaimo kááísamakain-aai wéraisana íyáákarai-sagoni fasi'aémbá wéraimba pótá séta Maníkó Mósesembo siyáánkai-amaambó simámakai-sagoni fasi'aémbá sáwísamba iyésá súne.

11 Maníkó Mósesembo simámakain-aai wááu-aaín-ifo aú-aaí símaimo kááísamakain-aai waé'wae'o índa óraa'-aaín-iye. Wááu-aaí simámakonka'a ságóni fasi'aémbá wérombanifo káfé'a waé'wae'a índa-aaí paápé isaná póna óraa-sama fasi'aémbá wéraiye.

12 Minááí fasi'aén-ááí waé'wae'o índa-aaí ísaraunda póta ímba sáá'a isatá óraaka'a minááísá wésimatimune.

13 Mósesemo uráintemba ímba miyásá wéune. Mósese Ísareri-waasisafena séna kesóipa'o wérai-sama uwá'wimba awánaafo séna ampantasámbá óika'a káátaraiye.

14 Ísareri-waasi táá'-aantemba
isésa tirunté'a marésa maé'óm̄ba pósá káfé'o méraan-kwaasi Maníkó símaimo kááísamakon-aai aúfáifinkemba toráumai isésa minááígóní áwáuma ímba kawé'-úmai wéisaawe. Mósesemo óipa'o ampantasámbá káátamakowasa sámo ímbo awánaraantemba káfé'a Maníkón-aai aúfáifimbo toráúsómba miwítí imáyáago fáíkuraisana kumeu'á isasá pósá mináúfáigóní áwáuma ímba awánamai kawé'-á wéowe. Ísu Káráisitiye'a kááísamai méraawi Maníkón-aai-aufai torausésa minááígóní áwáuma kawé'-úmai wéisaawe.

15 Káfé'o méraan-Ísareri-waasiwara'a Maníkón-aai Mósesemo agaimakáin-aaímo toráúsómba miwítí imáyáago fáíkuraisana kumeu'á isasá pósá minááígóní áwáuma ímba ísáafo

16 Fasi'aénkó Ísu Káráisitimpa'o tembá minkúméú'á taí'áínkakemba minááígóní áwáuma kawé'-úmai wéisaawe.

17 Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye'o súnda wení ámútankontafe'a súne. Fasi'aénkóní ámútanko tirumpimbó mérailwai sáwi-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkáísasa kawé'-úmai méraawe.

18 Ísareri-waasiti imáyáago ímbo kawé'-úmaimo ísaraantemba kentáásí imáyáago ímba miyá isanasá Fasi'aénkóní ságo kentáá sása wégasinkaiye. Fasi'aénkó Ísu Káráisitini ámútanko kentáásirumpimbó ména wenkáání'a uwásinkenasa wení sáma siménasa miyá úmæ wéiyiye.

4

Sawefimbó wímkakaawanamo ááémo kará'wintemba miyáráántáámó únda-aai.

1 Maníkó aruntá uwásinkenasa mindásafena kesí kísau máero séna símakaisata wenáái simátimundasa ímba suwesaraín-iye séta wétuwaumpo

2 wenáái simátíméndasafeta aúpá'ó tigaesáfésamo ombá sínaaemba uwámeta ímba karo'á simátiyweta Maníkón-aaigomba waé'mai-aaí ímba simátimeta Maníkón-aúranka afora'á érai'-aaí simátimunasasa suwánésasa érai'-aaí aantemba wésewe tirumpinkémbó siyantafeta Maníkón-aúranka'a miyásá súne.

3 Ásé-aaí afora'ó simátimundasa minááígóní áwáu ímbo isésamo ésa miwí Maníkóní némpa'a mésa puwí-ámpá'ó wégowin-owe.

4 Waántawanko marapá'ó káráwiyiwai miwítí imáyáa kumeu'á uwátinkáísasa Ísu Káráisitin-aaísafesa ímba timankúnkúmba wéowe. Waántawanko séna Káráisitin-aaigo sáma kátinkáífo séna miwítí imáyáa kumeu'á uwátinkáísasa Káráisitini sáma ímba wéawanaawe. Maníkómó méraintemba Káráisiti miyá isaná waántawanko séna Káráisiti sáma kátinkáífo séna miwítí imáyáa kumeu'á wéuwatinkaiye.

5 Kesáá ímba óraa'-waasi úmpo Ísu Káráisitintafe'a kentáásí óraakon-iye siyantafeta wenáái kosimátimeta wení kísau-waasisa mérailwai póta wétuwa'nai-une.

6 Áwáura'a kumeu'á úwana Maníkó sáma kaaó súwana sámo karáimba wemá sámo kásínkáíwaisaan-iye. Ísu Káráisiti óil-imayaá úndasa Maníkóní fí'oran-awaumo awánaandasafena sása wégasinkaiye.

⁷ Kesáá ímba fasi'aréta ásé-aaisa ta'ótokaumpo sawefímbó wímakaawanamo ááémo kará'wintemba miyá éta ásé-aaisa ta'ótokaumne. Suwánésa minááígómó íyáákarai-fasi'aenkomba awánésa sésa ímba miwífinkémbarifo Maníkómpáké-fásí'áémbán-iye síyantafeta ímba fasi'éta mifásí'áentá ta'ótokaumne.

⁸ Namuro-wáásimó tínkamiyantafesamo úkóntemba fí'o-fi'on-umbai-tantaako kentáá úkúraa isatá tu'ma'ó wéraimpinkenta mótuweta wégune. Tuwímbai-kanaa séta nórtaéta Maníkóní kísau wémaumno séta ímba ifátá tukáumne.

⁹ Sáwita uwásinkáámbanifo Maníkó ímba siyúwáísata méraumne. Sínkamomba ímba taí'ásuwaawata úwoisa súnaraumne.

¹⁰ Ísumbo sáwí'o uwánkesamo tufúwanamo pukáin-ampata kúndasa pósá Ísu mae'mae'a isaná wení fasi'aémbá kentááfímbó wérain-aaí wéisaawe.

¹¹ Méraundasa aasiyaasi-kánáá séta Ísuní waási-i'a úndarakemba káféra sínkamiyata puwónaumno súndasa pósá kesáá méraundawini áwáuma Ísu póna kentáá súma tai'áínda-sufimba méraiye-aaí wéisaawe.

¹² Ásé-aaí simátimundasa sáwita uwásinkesa sínkamiyata púwónda-ampata kúndasa mindásafe'a ásé-aaí isé'a aúí'a úmai méraan-ampa'a wégowe.

¹³ Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
Maníkón-aaisafe'a simankúnkúmba
é'a pó'a wenaái wésimatimune

siyáintemba Maníkón-aaisafeta simankúnkúmba éta wésimatimune.

¹⁴ Fasi'aénkó Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankaraiwai Ísunte'a kááísasinkenasa púwóndafinkenta íyáfasisinkenasa kentááwé kembiwíyé sí'maisa wenaúrankata sinkáíníye.

¹⁵ Kísusa wémaundasa sáwita uwásinkáámbanifo túwa'nai eta ímba ifátuwaunasasa fí'o-fi'on-kwaasi Maníkó úwoimo túwa'nai in-ááí iséa sáwifa'nanka Maníkómpá'á súwi símae iyésa wenáwí'a óraa'a úmae wéiyowe.

Maníkóní fasi'aénkátáámó méraunda-aaí.

¹⁶ Minááí imáyáa úndasa ímba suwesaraín-ye séta ifátukaumne. Kentáá súma sáwí'a úmae íyísana Maníkó kentáásí imáyáa aúíta wéuwasinkaiye.

¹⁷ Kentááfá'ó wérain-umbai-tantaatafeta séta kári'-umbai-tantaa'a wááu wéraiye súnanasa ánaaembá minúmbáífinkémbarifo fí'oran-kawe-tantaa'a íyáákaimbá waé'wae'o índa-kawe-tantaa'a paápé ínýe.

¹⁸ Mindásafeta marapá'ó awánáúnda-tantaa'a ímba óraa'-imayaasa éta wíyómpa'o ímbo awánáúnda-tantaatafeta imáyáa úmae wéiyune. Awánáúnda-tantaa'a wááu-tantaa'an-ifo wíyómpa'a ímbo awánáúnda-tantaa'a waé'wae'a ínýe. Mindásafeta umbai-tántáátáfeta séta sáwísamban-ye súne.

5

¹ Kentáásúma wááu-nankaanta isatá misúwawa'a'warata marapátá méta maarán-ááí súne. Maankwááú-námbá tawisínata Maníkómó wíyómpa'o úmakain-daumpata ménaumne. Mindámbá waási ímbo úmakaan-damban-ifo Maníkó wení imáyáafinkemba úmakaimbá waé'wae'o índa-namba mindá wíyómpa'o méraanda-suwawa'a'an-ye.

² Marapá'ó méraundasa óraa'-imayaasa éta wíyómpa'o méraanda-suwawaata simínkwaesa séta

³ maarán-ááí ínta séta puwéta súwawa'a'-íyainkaanta úmaisa méraumne ímba súmpo maarán-ááí séta wíyómpa'o méraanda-suwawaata naankáántá ónaesa súne.

⁴ Kentáá súma wááu-nankaamba isatá méraundasa umbai-tántáá'ó wéraintafeta óraa'-imayaasa éta marapáké-súwawaataamo túwáanda-aaí ímba séta wíyómpa'o

méraanda-suwawaata máénda-aaisa súne. Miyásáámó ondá marapáké-suwawaakaanta faú'wínata maé'maeta ónaumne.

⁵ Miyásáámó ondasáfénasa Maníkó kentáá to'mayaa éna wení Ufaen-ámútámbá ai'marówana kentáásirumpimba kumbéraisata mindásafeta to'mayaa uwásinkarainta miyá

íníyesa súne.

⁶ Maníkó wení ámútamba ai'marówana kentáásirumpinta kumbéraintafeta kentáásí imáyáa fasi'ámaisa méraumne. Marapá'ó méraundasa Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye ímba wiyómpakaani'a úmaisa méraumne.

⁷ Káféta marapá'ó méraundasa wenane'á ímba awánéta wenááisafeta simankúnkúmba éta

⁸ kentáásí imáyáasa fasi'éta puwétaamo wiyómpa'o Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye'o métaara aamoí úsino.

⁹ Maanká'ó méraundasaawe wiyómpa'o iméraandasaaawe Maníkómbó arááimo tainí'a ónæe súndasa póna aamoisá uwásinkainiye.

¹⁰ Seyaafá'nánkátá Ísu Káráísitin-aúranka'a méraananasa kesáámó méraundawini áwáusafena sisai ena marapá'ó méraamba kawel'ó owí kawel'-méyámbá tiména sáwí'o owí sáwí-meyambo timínda póta wembó arááimo wétaini'a ónaesa súne.

Ísuwe kááísamaimo méraundasa aúí'a úmaisaamo méraunda-aai.

¹¹ Fasi'aénkó méraundawini áwáuma sisai índasafeta wentáfena sáá'a wéisata wempá'a tíwae séta waásisa wétafisune. Maníkó méraundawini áwáusa suwánaisa'a kembiwisé'o méraundawini áwáusa suwánaamba kawel'á wéye súne.

¹² Kentáá súwí'a ímba maimaé wéiyumpo méraundawini áwáusafe'a aamoí iyantafeta méraundawini áwáusa wésimatimune. Aamoí é'a kentáásáfésamo sáwí-aaimo sen-kwáásí táái kanaa'á anondáá simátimiyantafeta méraundawini áwáusa wésimatimune. Minkwáásí paáká-túwawaa'-aantemba tuwánesa kawel'-wáásín-owe sésa tirumpin-imáyáá ímba awáresa kawel'-wáásín-owe wésewe.

¹³ Tuwímbai kentáásáfesa uwói'a wéowe sewatá kanaán-ye séta Maníkóntaféta imáyáa éta miyásá únasasa tuwímbai kentáásáfesa kawel'-imáyáawárá'-wáásín-owe sewatá kanaán-ye séta kembiwísaféta imáyáa éta miyásá wéune.

¹⁴ Seyaafá'nánká sáwí'o ombá mimbéyámbá maésa púwófo séna Ísu Káráísiti mimbóráwigó kentáásáfénawe séna pukáimba póta Káráísiti arumbó símiwaini kísau aantenta wémaumne.

¹⁵ Seyaafá'nánkátá sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafena Ísu Káráísiti pukáimba póta

kentáá sirááimo táínda-i'a ímba éta wembó arááimo táínda-i'a éta méraano. Miyámó ondasáfénasa kentáásáfénawe séna puwúwana Maníkó iyáfasinankaraiye.

¹⁶ Ááéma marapá'ó méraan-kwaasiti áwáuma arááíwaeta tuwímbaisafeta kawel'-wáásín-owe séta tuwímbaisafeta sáwí-waasin-owe siyáumpo káfel'a ímba miyásá séta ááéma marapá'ó méraan-kwaasiti áwáuma arááíwakaunda Káráísitintafeta úwoi-waasin-ye siyáundasa káfel'a ímba miyásá súne.

¹⁷ Mindásafeta Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraundasa aúí'a úmaisa méta ááémo uráundanten-imaya ímba éta káfel'a aú-imaya úmaisa méraano.

¹⁸ Maníkó miyá wéifo ááéma Maníkóní namuro-wáásiyáambá úmaisa méraawananaasa Maníkó kesí waási-i'a íwae séna Ísu Káráísitimba ai'marówana kentáásáfénawe séna kumpuwúwana wení waási-i'a uwásinkenasa séna kesí waási-i'a íwae-aai kosimátíméro séna si'mákaisata minkísáúsá wémaumne.

¹⁹ Minááígóní áwáuma maarán-iye. Ísu Káráísiti seyaafá'-wáásísáfénasa imáyáa éna pukáimba mindásafena Maníkó imáyáa éna waásimo sáwí'o ombá ímba aaifimbá wémaítinkaifo wení waási-i'a uwátinkena kentáásáfénawe séna kesí waási-i'a íwae-aai kosimátíméro séna si'mákaisata wésimatimune.

²⁰ Kesáá Ísu Káráísitini aantá-waqisa únanasa simásímísata kembiwísá wésimatimune. Maníkó kembiwísáféná óraaka siyáisata siyáin-aaisa wésimatimune. Káráísiti pukáintafena Maníkóní namuro-wáásiyáámbá uráampinkemba wení waási-i'a wéuwatinkaifo wenááisafe'a ewé seró.

²¹ Ísu Káráísitimpimba sáwí'o í-ááí ímba wérowana

Maníkó kesáámó sáwí'o únda-aai wembá ámakaiye. Káráísitiye'a kááísamai méta Maníkón-aúranka'a arupíse ondasáfénasa Maníkó miyá úwana Káráísiti kesáámó sáwí'o únda-aai maimaéna mindánankwará'a pukáimba póna Maníkó wení namuro-wáásiyáání'a uráundawi wení waási-i'a wéuwasinkaiye.

6

¹ Maníkóe'a taankarotámai méta kísau wémaeta óraaka simátíme séta Maníkó úwoi wétuwa'nai-ifo ímba úwoi mé'a wembó arááimo tainí'a oro súne.

² Naaofá'á Maníkón-aai aúfáífimba Maníkómó siyáin-aai agaimaréna séna úwoi túwa'nai uráunda-kanaa kentáái isé'a sáwí'o urómpinkembo tíkaunda-kanaa túwa'nai uráumne

Maníkó siyáie agaimaréna siyáimba mindásafe'a ísáaro. Káfé'a Maníkó úwoi túwa'nai in-kanaa éna sáwí'o uráampinkemba tíyáin-kanaa imbá pó'a ímba úwoi mé'a wembó arááimo tainí'a oro.

³ Kentáásí kísaugomba awánésa sáwí-amba arááiwáéfo séta kawe-kísáú aantembo maúndasa pósá ímba érai'a sésa sáwí-kisau máewe wésewe.

⁴ Seyaafá-kísáúmó maúndasafeta séta suwánésasa érai'a Maníkóní kísau-waasin-owe síwae séta minkísáú wémaeta méraumne. Umbai-tántáá'ó kentááfá'ó tisásamó sí'o índa-i'o uwásinkesasa sáwí'o uwásinkáanta ímba ifátuweta fasi'ámaisa méraumne.

⁵ Maníkóní kísausa maúndarakemba sínkambai ándáfa'o mósinkeesaamo úkúresamo sáwí-aai simásinkesa miyámó ontá óraa-kisau maéta nó'waamba ímba súsá waúnda úwoi kísau maéta sááimo taintá ímba ifátuwaunda fasi'ámaisa méraumne.

⁶ Kentáásáfesa Maníkóní kísau-waasin-owe síyantafeta kawe-kísáú aantemba maéta kawel'-ímáyáá éta faru úmaisa méta kawel'á uwátinkaunanasá Maníkóní Ufaen-ámútánkó keséta méraisata érai'a miwí-ímáyáá éta

⁷ érai'-aai simátimunanasa Maníkó fasi'áembá símísata miyán-kísáú maéta Maníkón-aúranka'a arupíse úndasa mindá wenónkáámbá fafériyaunanasá sáwí-aaigo kentááfimbá ímba

tisatá Maníkón-aúranka'a arupíse úndasa mindá paroiyáámbá uwásoketa umbaitántáá'ó kempátáámó tintá wéiyakaumne.

⁸ Tuwímbai kentáá súwí'a mósa márááwasa tuwímbai kentáá súwí'a símai sáwí'a owásá tuwímbai kawel'-ááisá simásímewasa tuwímbai sáwí-aaisa simásímewasa érai'-aaimo simátimundasafesa tuwímbai kentáásáfesa karol'á sewé sewasá

⁹ tuwímbai kawel'-úmai suwánésasa karol'á sésa úwoi-waasin-owe sewasá tuwímbai kentáásáfesa puwónaesá owémó sembá ímba puwúndasa úwoisa súnaraumpo suwánaaro. Maníkó arupísesa uwásinkáímba ímba sínkamisata wépuwune.

¹⁰ Sáwifa-tantaako kentáásirumba umbaí wétasinkainta kentáásirunko kawel'á wéye. Kesáá óntama ímbo makáundawisa éta Maníkón-aai sáwifa'-waasisa simátimunasasa kawel'-úmai méraawe. Óntaiyaiwai éta Maníkón-aai ta'ótokaundasafeta kawel'-úmaisa méraumne.

¹¹ Kórinti-naopaken-kwaasi ísáaro. Ken-ímáyáá éta kentáásirumpinken-aai afora'a simátímakaundasa

¹² kembiwísaféta ímba kaoráúna'a kentáásafé'a kaókaawe.

¹³ Kesí iyámpói mo simátimundantenkaamba simátimumpo ken-ímáyáámó úndantemba kentáá-imáyáá é'a kentirumpinkén-áái simásíméro.

Maníkóní naankaantáán-únemo siyáin-aaí.

¹⁴ Ísáaro. ó'ó tombá moórá óraa-purumakawara moórá kári-purumakawara'a ímba fátoto úmai wégara'ofo awaiya-pürümákáráí tinuwarampimbá kárá'umakaawasarai ó'á wétoye. Miyámó ontembá kembiwí Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmbo owiyé ímbo timankúnkúmbo owiyé ímba taankarotaré'a kísau máero. Arupíse owisé Maníkón-aaí taráýaawise ímba kanaa'á taankarotámai mésa kísau wémaewe. Sáwara kumeu'wárá'á ímba mimbórífimbá wéraiye.

¹⁵ Ísu Káráísiteyi waántawankoe ímba mimbórá-imáyáá óyasa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owiyé ímbo timankúnkúmbo owiyé ímba mimbórá-imáyáá wéowe.

¹⁶ Maníkóní naaúmpa'a waántá-waasi mimbórífimbá ímba méranáawe. Maníkó fasi'aénkwáráwí kentáásirumpimba méraisata wení naankaantáán-úne. Minááísaféna naaófá'á Maníkón-aaí aúfáifimbá agaimaréna séna Maníkó séna kesí waásise mé'a miwífimbá wéne'a miwítí Maníkó onasá kesí waási-i'a ónááwe Maníkó siyáye.

¹⁷ Mindásafena Fasi'aénkó séna úwoi-waasifinkemba tiyuwé'a moórá-aempa'a mé'a sáwí-awaugomba tínaaemba uwátimiya'a tíke'a

¹⁸ kentifo-í'a ona'á kesáánintone kesiyáámúntoni'a ónááwe.

Fasi'aénkó seyaafá-fásí'áémbó tokáiwai siyáye agaimaréna siyáye.

7

¹ Kesí waási ísáaro. Maníkó kentáásaféna imáyáá éna minááí símai kááísamakaintafeta kesúrake-sawi-tantaa'e kentáásí imáyáafinke-sawi-tantaa'e sínaaemba uwámeta kawé'-úmaisa méta Maníkón-aúranka'a sáá'a isatá Maníkondé-i'a éta kawé'-aantenta éta miyásá onó.

Póron-arunko aamoimó uráin-aaí.

² Kentáásafé'a ímba kaórémbera kentáá-imáyáá úwoin-oro. Ímba sáwí'a uwátinkaawanasasa sáwí-amba arááiwakaawe. Ímba karo'á simátinketa miwítí óntasa mémaiyaumne.

³ Minááímó simátimunda ímba aaifimbá maitinké'a súne. Ken-ímáyáámó úndasa simátimeta aneka'á miyásá úne séta úwoimo méraundasa ken-ímáyáá éta púwónda-kanaa tínda úwoi ken-ímáyáásá ónaumne.

⁴ Érai'a kawé'-úmai méraawe óraaka sé'a kentúwí'a mósá wémaraumne. Óraa'-umbai-tantaa'a kentááfá'ó timbá mindásafe'a ímba imáyáá é'a ken-ímáyáá únana kentááigo fasi'ásinkáísana sirunkó áfááraumai aamoí wéiye.

⁵ Tóróasi-naopa'a tuwéta Máséndóniyaa-marafa'o tamaéwánda ímba kawe-kánáá úwata méraawanasasa seyaafá'-náópimp'a'a kaentónáántón-ésa aaisambá suwaná kentáásí kísausafena kentáásirunko umbaí tówana

⁶ Maníkó tirunkó umbaimó tain-kwáásí tiráfayaiwai wesá siráfaindasafena Táításimba ai'marówana kembiwí tiyuwéna kentááfá'á téna

⁷ maafá'ó túntafeta aamoí éta kembiwísé'o maún-kawé'-aaí simásimuntafetaawara'a aamoí ówánanasa kembiwí kentáá suwánánæmo siyáamba tasimásimenasa sáwí'o

uráantafenamo kentirunkó umbaimó taráimba tasimásimenasa kentáfésamo karo'-ááímó sen-kwáásí táái anondáá simátímaakamba tasimásimenasa miyán-ááísombó tasimásimuwata isáawánanasa kentáásirunko aamoí uráiyé.

8 Aúfái agai-timé'a óraaka sé'a aneka'á ímba miyán-oro siyáunda mináúfái toráúsúwana káríka'a kentirunkó umbaí tówa'a minááí isé'a mináúfái agaiyáundasafena sirumbá uwátinke'a káf'e'a sirunkó ímba umbaí téna

9 kawe'á wéye. Kentirunkó umbaí tóntafe'a ímba aamoí é'a kentirunkó umbaí tówa'a sáwi'o ombó tínaqembo uwámakaantafe'a aamoí úne. Sáwi'o ontáfena tirunkó umbaí táíno Maníkó wéysiye. Mindásafe'a mináúfái agai-tímakaunda ímba sáwi'a uwátinkaraumne.

10 Maníkó tirumbá umbaí tátinkáíwai sáwi'o ombá tínaaemba uwámewana sáwi'o úmaimo méraampinkemba Maníkó tiyéna kawepál'a mówétinkaisana mindásafena tirunkó ímba sáwi'a wéifo marapá'-wáásí Maníkóntáfesa ímba imáyáamo owí tirunkó umbaí tainká'á sáwi'o ombá ímba tínaaemba uwámesa úwoi sáwi'a ésa Maníkóní némpa'a maé'mae'a ónááwe.

11 Sáwi'o uráantafena Maníkó kentirumbá umbaí tátinkaraimba pó'a kawe'ó uráambar imáyáan-oro. Kembiwífinkémbá moóráwigo sáwi'o uráimba ímba óraaka simánke'a tímakaunda-aufai isé'a sé'a arupíse uwátinketa kawe'-ámbá arááiwáéno sé'a sáwi'o uráantafe'a tigaesafé é'a sáwi-meyambo kentópa'o tíndasafe'a táátafe é'a sé'a arupíse uwátinkáanana Póromo ménamo éna súwa'nai íniye sé'a sáwi'o uráiwaimba ááéma sáwi-meyamba amé'a kembiwífinké-sáwi-imáyáá arupíse uwátinke'a miyámó uráambar taí'áraiye-aai ísaraumne.

12 Mináúfái agai-tímakaunda sáwi'o uráin-kwaasigontafe'a ímba aifa'á imáyáa é'a sáwi'o uwánkarain-ininkontafe'a ímba aifa'á imáyáa é'a miyá uráumpo Maníkón-aúranka'a kentáásafé'a óraa'-imayaa é'a kentáásafé'a sé'a miwísaféta óraa'-imayaasa úne sénááwe sé'a mináúfái agai-tímakaumne.

13 Mináúfái mó tímakaundantembo uráambar kentáásí imáyáa kawe'á uwásinkaraawe. Táításimba ai'maráawánanasa kempá'a koména wenarunkó umbaí tówana túwa'nai úwa'a kawe'á uwaná aamoí éna wenarunkó kawe'á úwaná kentááfá'a téna tasimásimuwata iséta mindásafetaawara'a aamoisá úne.

14 Ááéma Táításin-aúranka'a kentúma maimaé iyáunana simátímaakunda-aai érai'-aaimo siyáundantemba Táításimbo kentááimo simámakaunda-aai érai'an-iye. Táítasi kembiwisé'a koména kemó kentááimo simámakaunda-aaisafena érai'-aai siyáiyé siyáimba mindásafe'a ímba sigaesafé'a úne.

15 Táítasi kembiwisé'a komérrowa'a wentafé'a aamoí é'a táátafe'a é'a tinekembá tata'a é'a wenáái isé'a miyá uwaná mindásafena Táítasi imáyáa éna arumbá wétimiye.

16 Kembiwísafé sé'a seyaafá-kísáumó ésa kawe'á ónááwe súnana sirunkó kawe'á wéye.

8

Fasi'aénkóní waásimo túwa'nai uráan-aai.

1 Kesí waásisono. Máséndóniyaa-marafa'o naaó'-nao'o méraawi Maníkóní waási wemó túwa'nai

in-aai simátimenaumpo ísáaro.

2 Óraa'-umbai-tantaa'a miwífá'a téna tafisisasá ímba ifátuwesa Maníkóntáfena tirunkó kawe'á úmae íyísasa miwí kesáfesa óntaiyain-kwaasi méraantafesa ímba imáyáamo ombá Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóní waási méraawisafesa imáyáa ésa kári'-ontamo makáampinkemba sáwifa-tantaa'a túwaandu úmai túwa'nai uráawe.

³ Érai'-aai simátimune. Miwí sésa maarán-tántáá'á kanaa'l timénaumpo fí'omba túwaandu úmai timénae sésa miwítí imáyáafinkemba miyá ésa sáwifa'a tímakaawe.

⁴ Kentáásáfesa óraaka símae iyésa sésa Yúndiyaa-marafa'o Fasi'aénkóní waási méraawi timénae sétaamo únda aamoí úne siyáawe.

⁵ Imáyáa aantembo únda-tantaa'-aantemba ímba tímakaafó fí'o-fi'on-tantaakwara'a timésa aifa'a Fasi'aénkóntáfesa sésa ení waási-i'a éta ení kísusa wémaumne siyésa Maníkón-imáyáafínkembá kentáásáfesa sésa Maníkóní kísau simásimiyata kembiwisé'a méraano sésa

⁶ maanká'l Máséndóniyaa-marafa'o méraawi miyán-áái siyáamba póta Táításimba simámeta séta Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóní waási túwa'nai íyan-kisau Kórintinaopa'a ko-ómbare tauweré kuré túwa'nai inasá túwaandu íyaná tai'láino Táításimba simámakaumne.

⁷ Fí'o-fi'on-kisau kawel'-úmai maé'a Maníkón-aaisafe'a fasi'ámai timankúnkúmba é'a wenáái kawel'-úmai simátíme'a wenááigoni áwáuma kawel'-úmai isé'a aaweyáá é'a túwa'nai e'a kentirumbá simé'a miyámó on-kwáásí ontáféta simátíme séta Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóní waásimo méraawi túwa'nai íyamba kawel'-úmai timénááwe súne.

⁸ Maanká'l Máséndóniyaa-marafakewi Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóní waásimo méraawisafesa imáyáa ésa kawel'-úmai tímakaan-aaí tímenda miyán-oro ímba súmpo timénáá ína timénááo sé'a kentirkómba tísai úmai isáúmne.

⁹ Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisiti úwoi túwa'nai imbá ísaraawe. Wíyómpa'a fí'oran-kawel'a úmai ména kembiwísáfena imáyáa éna wíyómpa'a tuwéna kawel'-úmaimo méraiyatfena úwoi-waasiyan-úmai marapá'l kumbaé'éimbaniye.

¹⁰ Kesí imáyáafinkemba súmpo ísáaro. Ááéma Maníkóní waásifinkemba kembiwí aifa sé'a túwaandu úmai timénae sé'a ómbare'a moórá-aatai maisukáafó káfí'e'a minkísáu tai'lásuwaaro.

¹¹ Ááéma aamoí é'a to'mayaa é'a káfí'e'a miyá é'a sáwifa-tantaa'o makéwi sáwifa'a maráiyasa kári'o makéwi miyáumai maráiyasa miyá íyaná tai'láino.

¹² Sáwifa-tantaa'o måréne kári'o måréne Maníkó tuwánáinifo timénaemo síyantantaa'a sáwifa-tantaapinkemba sáwifa'a maré'e'a káripinkemba kári'a maré'o timiyamba Maníkó awánéna kanaán-aye síníye.

¹³ Túwa'nai íyamba ímba seyaafá'ó túwémba kesáfí'e'a wémare'a oro.

¹⁴ Énifo káfí'e'a makáan-tantaa'o wéraintafe'a mimpínkembá timé'a ánaaembo ímbo makémbera miwí kembá túwa'nai íya'a awaiayarí'a ónááwe.

¹⁵ Miyáumai naaofá'l Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna moórá-tonkon-awi'a máána mintontáfena séna

tontáfena séna sáwifa'a tú'maimo nowí tímú'a fówasa ímba aráá'a márówasa kári'a tú'maimo nowí tímú'a fówana ímba táái taráiyé

agaimaréna siyáiyé. Miyáumai káfí'e'o makén-tantaatafe'a mimpínkembá timé'a ánaaembo ímbo maráiyamba miwí kembá túwa'nai ónááwe.

Táítási Kórinti-naopa'o kuráin-aaí.

¹⁶ Maníkó Táításimba imáyáa ámísana kemó túwa'nai úndantemba wewará'á túwa'nai ónae sisatá mindásafe'a Maníkómpá'l súwi súne.

¹⁷ Táításimba simámeta séta kotúwa'nai inasá Yúndiyaa-marafaken-kwaasimo túwa'nai íyantafesa tuwímbai-tantaa'a túwaandu úmai maránááwe súndasafenasa aamoí éna wení imáyáafinkenkwara'a séna aneka'l miwísé'e'a koménaumne Táítási siyáiyé.

18 Táításimbo ai'maráandara'a moórá-waasiwara'a ai'maráanana wesé'a wíníye. Wemá ásé-aai simátíma'mae nísasa naaó'-naokemba Fasi'aénkóní waási wenawí'o mósá márááwi wemá Táítasiye'a wíníye.

19 Fasi'aénkóní waási naaó'-naokemba wembá íyáfasinankesa sésa esé'a minkísáú mauwó sewaná keséta wénena túwa'nai únda-kisausa máisasa kentáásí kísaugomba awánésa sésa tómbá ímbo makáan-kwaasi túwa'nai owe sésa Fasi'aénkón-áwí'a mósá wémaraawe.

20 Minkísáúmó maúndasa sáwí'an-owe sefó séta

21 Fasi'aénkón-aúranka'e waási túranka'e minkísáú kawel'á ónae séta naaó'-nao'a wéneta túwaandu úmáráán-ontantomba maimaéta ímbo makáan-kwaasimo túwa'nai ondasáfeta úne.

22 Minkáé'náraimo ti'maráandarata moóráwigonkvara'a ai'maráanana wéna kaumbosé kóinda wembá sáwifa-kanaa áisai úmai awánánae súndasa túwa'nai in-kwáásígó isatá awánaraumne. Kembiwí kawel'ó on-áái iséna póna kotúwa'nai ónae siyáye.

23 Táítasin-aai súnda kesé'a taankarotámai ména túwa'nai índasafena kesé'a kísaú wémaiye. Wesé'o wíyan-kwaasi-taaimo súnda minkísáú maíyantafesa naaó'-naokemba Fasi'aénkóní waási keráí íyáfasintinkaraayasarai Ísu Káráisitin-awi'a mósá wémaraaye.

24 Mindárau kempá'á koméraiya'a tirumbá tíméro. Kentúmo maimaé iyúndasafesamo sésa érai'a kawel'-úmai méraawe sésa ánaaembä naaó'-nao'a Fasi'aénkóní waási kosimátíma'mae nýasa kentáái isánááwe.

9

Fasi'aénkóní waási túwa'nai ónaemo siyáan-aai.

1 Tuwímbai-tantaa'o túwaandu úmaimo Yúndiyaa-marafa'o Fasi'aénkóní waásimo timíyan-aai é'o ísaraantafe'a maanáúfáimbá ímbo ayáatááka'a simátimenauerne.

2 Túwa'nai ónaemo siyáan-aai ísaraumne. Máséndóniyaa-marafaken-kwaasi kentááimo simátimewanda kentúma maimaé iyé'a kembiwisé sé'a Ákáyaa-marafaken-kwaasi minkísáú wéto'mayaan-esa moórá-aatai maisukáawe séwanasa isésa sésa kesáwárá'a túwa'nai ónae sésa tuwímbai-tantaa'a túwaandu uráawe.

3 Kentúma maimaé iyéta séta minkísáú to'mayaa úmakaawesa súnda-aai úwoi-aain-ye sefó séta kaumboráú ti'maráanasa kempá'á kónááwe. Kemó siyáundantemba to'mayaa úmaraiyantafeta minkáúmbóráú ti'maráanasasa kotúwa'nai ónááwe.

4 Ánaaembä kempá'á konasá Máséndóniyaa-marafakembo tuwímbai kesé'o wésamo ésa ímbo to'mayaa úmakembo kotuwánaiyamba tigaesáfë'a íya'a to'mayaa úmakaawemo siyáunda-aaisafe'a sigaesáfë'a ónaumne.

5 Mindásafe'a imáyáa é'a mindárausafe'a óraaka simátime sé'a kemó ímbo kuráandara'a miwífá'a koméwasa símaimo fasi'ámakaantemba tuwímbai-tantaa'a túwaandu úmáráaro simátimakauerne. Ánaaembä kempá'á kona'á kentí imáyáafinkembo túwaandu úmárémba úwoi maisiménááfo ímbo tísai ónaumne.

6 Maarán-áái imáyáan-oro. Kísaumo ombá moórá kári-kisau úmakesa kári-tomba fáká'-naawasá moórá óraa-kisau úmakesa óraa-tomba wéfaka'-naawe. Miyáumaimo tímémba ánaaembä miyáráán-úmai maénááwe.

7 Miyáumai moórá-mora-waasimo timíyan-tantaatafe'a imáyáa uré'a miyáumai tíméro. Ímbo timénae-imayaa é'a tíméfainifo. Óraa'-aaimo simásímakaine sé'a tíméfainifo. Imáyáa úmai kawel'-uré'a tíméro. Timíyantafesamo aamoimó íyawí miwí Maníkó aamoí uwátinkáífo timíyantafe'a aamoín-oro.

8 Maníkó kanaa'á áfááraumai kawe'ó uwátinkáímba seyaafá-tántáátáf'e'a kawe'-úmai mé'a fí'o-fi'on-

kawe-kisau maiyantafena Maníkó áfááraumai kawe'á uwátinkáífo miyán-kawé-kísáú kanaa'á maénááwe.

9 Mindásafena naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna ímbo makáawi túwa'nai esamo tímatuwaawi miwítí kawe-kísáú waé'wae'a ínýe agaimaréna siyáye.

10 Maníkó seyaafá'-ánáúntúmbá tímísasa maiyésa wégisau-fuwandaawe. Maníkó minánáúntúnkómbá óraa'a úmáráísa wéfaká'-naawe. Miyáumai Maníkó kawe'á uwátinkaina'a túwa'nai íyana mimpínkémbá kawe-kísáú óraa'a paápé ínýe.

11 Maníkó kawe'á uwátinkaina'a aasiyaasí kanaa'á túwa'nai íyasá simiyataamo tíménda-tantaatafesa Maníkómpá'a súwi sénááwe.

12 Miyáumaimo túwa'nai íyamba Fasi'aénkóní waási ímbo makáawi túwa'nai íyana sáwifa'-waasi tirunkó kawe'á ínasa Maníkómpá'a súwi símae iyónááwe.

13 Kembiwísáfesa sésa Ísu Káráisitin-aaisafesa érai'e sésa fasi'ámai imáyáa ésa pósá súwa'nai uráawe sésa Maníkón-áwí'a mósá marésa miwíyé seyaafá'-wáásíyé úwoi timiyantafesa Maníkón-áwí'a mósá marésa

14 Maníkómó kembiwí óraa'o túwa'nai intáfesa kembiwísáfesa imáyáa ésa túwa'nai esa Maníkómpá'a inaí sénááwe.

15 Maníkó seyaafá'-wáásísá fí'oran-kawe'a uwásínkáísata póta wenáwíta mósá wémaraumne.

10

Póro wení kísausafenamo simátímakain-aai.

1 Kempínkémbá tuwímbai kentáfesa sésa Póro keséta taména faru úmai aaí siyáifo némpa'o mérainka'a fasi'aén-áái simásímiye wésewe. Ísu Káráisiti marapá'o méreronka'a faru úmai ména ímba aaisambó siyáintafe'a imáyáa é'a óraaka simátimune.

2 Kempá'o kondá ímba óraaka sénae súmpo imáyáa é'a kempínkémbá tuwímbai kentáásáfesa karo'á sésa marará'-wáásítí áwáuma wéaraaiwae wemo sentáf'e'a óraaka simátimenaumpo káráwiyoro.

3 Marapá'o méräundasa namuro-wáásí íyáákanae sésamo týáántemba ímba miyá éta marapá-sáwí-tántáá'lá íyáákanae séta Maníkóní kísausa wémaumne.

4 Taáné paroiyé úmakesamo tiyé'a íyáákanae sésamo ontembá ímba miyá éta Maníkó fasi'aémbá símakaisata fí'o-fí'o-sawi-fasi'aenta wéiyaakaumne.

5 Kentáá sááisafesa karo'-ááiyémó sewítáágomba kesááigosa wéiyaakaiye. Tuwímbai miwí túwi'a mósá marésa Maníkón-aai ísáafó sésa símai aambá fái'maraawata aambó fái'maraan-aai íyááketa kentáásí imáyáago Ísu Káráisitin-aai isáinkwae símaeta wéiyune.

6 Kentáá sáái isáíwae séta timu'maréta mérauna'a miyá íyata tuwánéta kentáá sáái ímbo ísááwi sáwí-meyamba timénaumne.

7 Kembiwímó méräawini áwáuma imáyáan-oro. Kempínkémbá tuwímbai sésa érai'a Ísu Káráisitini waásisa úne sentembá kesáawárá'á Ísu Káráisitini waásisa úmpo mindásafe'a imáyáan-oro.

8 Maníkó fasi'aémbá siménasa kembiwí ímba sáwita uwátinkanaumpo kentí imáyáa fasi'átinkáándasafenasa mifásí'áéntá símakaiye. Mifásí'áémbó símakaimbo simátíma'mae iyúnda-aai mindá érai'-aai isatá póta mifásí'áémbó símakaimbo simátíma'mae iyúndasa mindásafeta ímba sigaesáfeta úne.

⁹ Aúfáímo agai-timúnda ímba maarán-ímáyáá é'a inkáísóro sénasa maanáúfái agaimái símíye sefó-ímáyáá é'a agáumne.

¹⁰ Tuwímbai kentáfésa sésa aúfáífimba fasi'aén-ááí simásimenasa ááéma keséta taména aamoisaén-kwáásí ména úwoi-aaissa simásímakaiye sewí

¹¹ miwí maarán-ááí imáyáan-oro. Némpa'a méraunda póta aúfáífimbo simátimunda-aai kempá'ó wéta mimbórá-ááí póta kosimátimenaumne.

¹² Kentáfésa miyán-ááímó sewí miwí túwí'a mósá marésa óraa'-waasisa úne se-watá ímba mimbórá-wáásíyáántá éta miwímó méraawini áwáuma awánéta kesáá méraundawini áwáusa ímba tuwinéta séta kawel'-úmaisa méraumne. Sáwí'a úmaiisa méraumne séta ínta tuwinánaumne. Miwí moórá-mora-waasimo méraawini áwáu tuwánésa miwítí imáyáafinkemba sésa méraundawini áwáusa kawel'án-ye wésewe. Miyámó ombá sáwí-imayaafinkemba wéowe.

¹³ Kembiwífimbá Maníkómó símakainda-kisau-aai sénaumpo ímbo símakainda-aai ínta sénaumne.

¹⁴ Kembiwímó méraapa'a Maníkó ímba aambá faiyéna úwoi kesáái kosimátíméro simásímakaisata úwoisa Ísu Káráisitini ásé-aai kosimátímakaumne. Miyámó uráunda Maníkó ímba aambá fáíkaisata úwoisa kosimátímakaumne.

¹⁵ Maníkómó aambó fáísinkarain-kisausafeta fí'on-kwaasimo maiyáan-kisausafeta kesáá maiyáumne ímba séta kentáá súsa maimaé iyúne. Ísu Káráisitin-aaísafe'a timankúnkumba é'o fasi'ámai imáyáamo úmae iyíyamba timu'maréta méraumpo miyámó iyata áfááraumaisa túwa'nai ónaumne.

¹⁶ Miyámó iyata kanaám-póta tiyuwéta fí'o-fí'om-barafa'a Ísu Káráisitin-aai simátíma'maeta nónaumne. Fí'owimo Ísu Káráisitin-aaímo simátímaken-aempa'a ímba kométa karo séta kesáá simátímakaumne séta kentáá súsa maimaé iyónaumne.

¹⁷ Naaofá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna miwítí kisausafesa ímba túwí'o mósá maráiyamba Fasi'aénkóní kisausafesa wenáwí'a mósá máráaro agaimaréna siyáyiye.

¹⁸ Waási kesáfésa kawel'-wáásí únemo sembá Maníkón-aúranka'a ímba kawel'-wáásín-ofo Fasi'aénkó kawel'-wáásín-owemo siwáí mindá Maníkón-aúranka'a kawel'-wáásín-owe.

11

Karo'-áántá-wáásí táái.

¹ Kesúma maimaé iyé'a kári'-aaímo sendá ímba aambá fáísinkaiya'a úwoi senó.

² Kembiwí sáwí-amba arááiwááfeo sénamo Maníkó káráwiyaíntemba miyáumai kenká'á káráwiyaumne. Kawel'-ínáá'árúmó moórá-waasigonka'o símaráantemba miyáumai kembá tí'mae'a Ísu Káráisitimp'a'a mátinkáana'a wesé'a ménaawe súne.

³ Naaofá'á iyaankafayaankó moórá-ininkon-awi'a Ífimba karo'á simánkowaná minááísáfena érai'e siyáyiye. Miyáumai tuwímbai kentí imáyáá sáwí'a uwátinkaiya'a Ísu Káráisintafe'a fasi'ámai imáyáamo ombá ifátuwááfaiye sé'a mindásafe'a óraa'-imayaá úne.

⁴ Ááéma afora'á Ísu Káráisitin-aai kosimátimewana'a ísówana Maníkóní ámútanko kesé'a mérowasa tuwímbai kempá'á wésa Ísu Káráisitin-aaigomba kaentaén-ááí simátimesa Maníkóní ámútankontafesa karo'-ááí simátímúwa'a aamoí é'a minámbá arááíwaenae siyáawe.

⁵ Minkwáásísáf'e'a karo sé'a Maníkóní aantá-waasi pósá óraa'-waasin-owe sembánifo minkwáásí kembá ímba íyáákaraawe.

6 Aaimó wésimatinunamó sóiko umbaimó wétaimba mindá ímba óraa-tantaa'an-ifo Maníkón-aaigoni áwáuma kawel'-úmai ísaraunda mindá óraa-tantaa'an-iye. Sáwífa-kanaa érai'-aai seyaafá simátimewana'a ísaraawe.

7 Maníkón-aaimo simátimewanda méyámbá ímba maiyé'a simátíma kaumne. Miyámó ówánda kentuwí'a maimaé iyé'a kesuwí'a sáwínsankaamba uráumne. Miyámó uráundasafe'a kentáfíe sáwí'a uráiye sumbánifo ímba sáwí'a uráumne.

8 Kempímbá Maníkóní kísaumo maewánda Maníkóní waási fí'o-fi'on-daopakewi súwa'nai esa tuwímbai-tantaa'a símuwa'a kempímbá kísaú maiyáumne. Miwí sésa ánaaembá kentáá simíniye ímba sunkákémbá úwoi miwí tuwímbai-tantaa'a símuwa'a kembiwífímbá kísaú maiyáumne.

9 Kesé'o komaewánda kesí óntamba tai'lówa'a súwa'nai oró ímba séwánda méraawanasa Máséndóniyaa-marafakemba tuwímbai Maníkóní waási tésa ímbo makáawanda-tantaa'a másúwa'nai uráawe. Minká'ó uráudantemba ánaaembá miyámó ondá umbai-tántáá'á timúnafo sé'a súwa'nai oró ímba sénaumne.

10 Ísu Káráisitini érai'-aaimo simátimundawi úndantemba Maníkón-aaí simátíma kaundarakemba kembiwí Ákáyaa-marafaken-kwaasifinkemba óntamba ímba maiyáumne-aaí símae íyonasa minááisafesa karo'-ááín-iye ímba sénááwe.

11 Miyámó únda sirumbá timú ína wétimuno. Sirumbá é'o timúnda Maníkó wésuwánaie.

12 Maníkóní aantá-waasi owémó kemó sen-kwáásí miwí túma maimaé iyésa sésa Póromo Maníkóní kísaú maénamo kempákémbó óntambo máíntemba miyásá úne sefó sé'a kempákémbá óntamba ímba maé'a miyá ónaumne.

13 Miwí mérowana Maníkó kesí aantá-waasin-owe ímba séna ti'mákaiye. Ísu Káráisitini kísaú-waasisa úne karo'á sésa wení kísaú máúmne wésewe.

14 Miyán-kísáúmó máémba ímba sáá'a wéiye. Waántawanko wíyómpakemba Maníkóní kísaú-waasigoni sáraamba wéiye.

15 Wení kísaú-waasi wemó intembá ésa arupíse-waasiyaamba ésa waé'mai karo'á wésewe. Mindásafena ímba sáá'a wéifo kembiwí ímba táá'a íno. Miwítí sáwi-kisaurakemba sáwí-meyamba maénááwe.

Ísuní kísaumo maúndarakemba umbai-tántáá'á kempímbó tiyáin-aaí.

16 Maarán-ááí aneka'ó súnda kentáfíe sáwí-imayaawara'-waasi iyé-ááí ímba seró. Énifo miyámó sé'o é'a ímba a'áo sé'a siyuwáíya'a kárika'a kesúma maimaé iyóno.

17 Kesúmo maimaé iyúnda Fasi'aénkó siyáintemba ímba é'a sáwí-imayaafinkeni'a úne.

18 Sáwífa'-waasi marapákén-tántáátafesa imáyáa ésa miwí túma maimaé wéyofo kewárá'á kesú maimaé iyónaumne.

19 Kembiwí kesáfí'e karo sé'a kawel'-ímáyáawará'-wáásisá únemo sembá sáwí-imayaawara'-waasisafe'a kanaán-iye sé'a aamoi wéowe.

20 Tuwímbai kesé'e komésa kentí imáyáa tafisewa'á sentembá owasá kentí óntamba karo'á simátinkesa wénesa kentuwí'a símai sáwí'a ésa sáwí-aaí simátinkesa miyámó ombá ímba a'áo sembá kanaán-iye wésewe.

21 Sáwí'o uwátinkáántemba kesé'e kométa kesáá ímba kanaa'á miyásá uwátinkaraumpo sirunkó sáwí'a isa'á minááí súne.

Tuwímbai miwí túmo maimaé íyontemba ímba sáá'a ína'a miyáumai kesú maimaé iyónaumne. Miyámó ondá sáwí-imayaawara'-waasiyaamba ónaumne.

22 Miwí túmo maimaé íyówi sésa Ípúru-aaifinkemba súne sewa'á kewárá'á minááífinkémbó súndawi úne. Miwí sésa Ísarerin-andafaken-kwaasi úne sewa'á

kewará'á minándáfákén-kwáásí úne. Miwí sésa Émbaramun-aísaafitamtambo uráundawi úne sewa'á kewará'á miyáumai wenaísaafitamtambo uráundawi úne.

²³ Miwí sésa Ísu Káráisitini kísau-waasi úne sewa'á kewará'á miyáumai Ísu Káráisitini kísau-waasi é'a miwí wéiyaakaumne. Miyán-ááímó súnda sáwi-imayaawarawiyaaamba súne-imayaa é'a Ísu Káráisitini kísau wémaunda óraa-kisau wémae'a miwítí kísau wéiyaakaumne. Maníkón-aaimo simátimundarakemba ándáfa'o sínkáámba sáwifa'-i'an-ifo miwímó ándáfa'o tínkáámba ímba sáwifa'an-iye. Sáwifa'-i'a sínkááwa'a púwóraantambo úndanifo úwoi súnaraumne. Miyán-tántáá'á kempá'á sáwifa'-i'a tiyáifo miwífá'á ímba sáwifa'-i'a tiyáye.

²⁴ Ísu Káráisitini kísauumo maúndarakemba Yúndaa-waasi séfataase-ika'a áwiyandasambo súwiyonku'-nomba sáwifa'-i'a 39-i'a súwiyonku'-naraawe.

²⁵ Ísu Káráisitini kísauumo maúndarakemba Rómu-kamani-waasi kaumbo-íká'á kunánaantamba sínkankaawe. Moórá-kanaa kentáfesa puwínkwae sésa óntantamba sínkamuwa'a marapá'á tanaa-faráumne. Kaumbo-íká'á nompín-táómpimbá nówánana mindómpín-táómba kúwáferombanifo kemá úwoi súnaraumne. Moórá-ika'a miyáumai nompín-táómba kúwáferow'a mindómpimbá ayáátááka'a moórá-no'waane moórá-waawaiye mé'a ímbo puwówanda úwoi méraumne.

²⁶ Ísu Káráisitini kísauumo maúnda fí'o-fi'om-barafa'o núnda píri'-nónkó maé'máéraantamba isa'á aampa'á umén-kwáásí sínkamoraantamba owa'á kesí waási Yúndaa-waasi sínkamoraantamba owa'á fí'onkaa-waasiwara'a miyá owa'á fí'o-fi'on-oraa'-naopimpa'a núnasa sínkamoraantamba owa'á aampa'á fí'on-daopare'o kúnda sínkamoraantamba owa'á óraa'-nompa'o táómpimbo núnda sínkamoraantamba owa'á tuwímbai kentáfesa karolá sésa ení waási úne sésa sínkamoraantamba owa'á miyámó ombá úwoi súnaraumne.

²⁷ Ísu Káráisitini kísauumo maúnda óraa-kísauumo maúnda suwesaraí isa'á minkísáú wémae'a sáwifa'-no'waamba ímba sún-kwaé'a Ísu Káráisitini kísau wémae'a sáwifa'-i'a sááimo taimbá noné tón-íyaine mé'a sáwifa'-i'a táwi'a síyáisa'a sáwi-unankwatoi uré'a méraunana

²⁸ ímba miyán-úmbái-tántáá'-aantembanifo fí'o-fi'on-daopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaunda-umbai-tantaako kempá'á aasiyaasí wétiye.

²⁹ Fasi'aénkóní waásifinkembo tuwímbai ímbo fasi'ámaimo arááiwáémba sirumbá uwátinkaunana minúmbái-tántááko kempá'á wétiye. Kawe'-ámbó arááiwáewanamo moóráwigo tafisisasamó sáwi'o ombá sirumbá uwátinkaunana minúmbái-tántááko kempá'á wétiye.

³⁰ Ímba moórá-amba wéraifo kesúmo maimaé iyúnda tuwímbai-tantaa'a kempá'á tisásá suwánésa sésa aamoisaén-kwáásin-iye sen-ááímó simátíménda ísáaro.

³¹ Maníkó kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitin-afowan-awi'a mósá ma'mae iyónaumne. Simátimunda-aaí ímba karol'-ááín-ifo Maníkó ísaraiye. Tuwímbai-tantaa'a kempá'á tisásá suwánésa sésa aamoisaén-kwáásin-iye sen-ááímó simátíménda ísáaro.

³² Moórá-oraa'-nao'-awi'a Támásikasifa'a méraawanana káráwiywín-awi'a Árétaší wení kísau-waasi óraa'-waasigo kentáfena simátimena séna áí'mae'a ándáfa'a móauwaaro súwasa mindáókoni sí'-óntará'á káráwiywasa

³³ tuwímbai súwa'nai esa kunánáan-unampimba fáítumai sí'-afaapimba mááp'a'a túúsinkesa ándára'a ta'ótokowa kuméme'a
marará'á kumówánasa siyúwówa'a kóuraumne.

12

Fasi'aénkó kaainkáán-úmaimo aráásímakain-aaí.

¹ Kesúmo maimaé iyúnda miyán-ááígó ímba kentáá súwa'nai ínifo kentáfé'a Maníkóní aantá-waasin-iye sýyantafe'a kempá'ó tiyáin-tantaakon-aaimo simátíménda ísáaro. Fasi'aénkó kaainkáán-úmaimo aráásimakaimba simátíménda ísáaro.

² Ísu Káráisitini waási méraawanana Maníkó kusí'maena wiyómpa'a sanaan-úrambo iyúmba kesimankóná kunáíkai mútú'-waasiya kusíkaiyo ímba isáúmpo Maníkó aan-temba ísaraiye. Miyámó uráunda 14 aatai maisukáumne.

³ Maníkó kusí'maena wení kawé'-mápá'ó iyúmba kesimankóná kunáíkai mútú'-waasiya kusíkaiyo ímba isáúmpo Maníkó aantemba ísaraiye.

⁴ Kusí'maena wení kawé'-mápá'á mósinkowa'a mifá'-mé'a tuwímbai-tantaakon-aaí ísaraumpo simátíméndamo é'a sáwí'a ónaumpo ímba kanaa'á simátimenaumne.

⁵ Miyámó uráintafe'a kesú maimaé iyé'a kesí kísaufafe'a ímba kesú maimaé iyé'a tuwímbai-tantaa'o kempá'ó tisamó suwánésamo sésa aamoisaén-kwáásín-iyemo sen-ááísafé'a kesú maimaé wéiyune.

⁶ Kesúmo maimaé iyónae sékaa érai'-aaisafe'a kesú maimaé iyúna'a kentáfé'a sáwí-imayaawara'-waasin-iye ímba kanaa sewisinó. Énifo kesú ímba maimaé wéiyune. Aaimó súndarakembo kesúmo maimaé iyúndarakaa mináái isésa tuwímbai kentáfesa sésa óraal'-waasin-iye sewisinó. Mindá ímba siráái wétaiye. Kesí kísaufawáána awáné'a simátimunda-aaí isé pó'a méraundawini áwáuma suwánaawana siráái wétaiimbá mindásafe'a kesú ímba maimaé iyúne.

⁷ Maníkó siyówa'a fí'oran-kawe-tantaa'a sáwifa'a awánáawánana Maníkó kentáfena séna wenáú maimaé íyífo séna moórá-tantaa'a sí'o í-tántáá'á súfimba faimarówana mindásafena waántawándo sáwí'a uwásínkáísana kesú ímbo maimaé íyóndasafena Maníkó miyá uwásínkaraiae.

⁸ Kaumbo-íká'á Fasi'aénkó Ísu Káráisitimpa'a inaí sé'a maantántáá'á maisiyúwéna'a kawé'-úmai méraano séwánana

⁹ minkáúmbó-íká'á séna ímbanifo miyá uréna'a úwoi áwa'nai ondá embá kanaán-iye. Ímbo fasi'ámaimo méraanda kesí fasi'aémbá áménana mifásí'áénkó embá íyáákaina méínone símaena iyáie. Ísu Káráisitini fasi'aénkó kenká'á káráwiyaimbá pó'a

ímbo fasi'ámaimo méraundasafe'a aamoí úne.

¹⁰ Ísu Káráisitintafe'a imáyáamo únda ímbo fasi'ámaimo méraundawe símaimo sáwí'o uwásínkááne sáwí-aaimo simásínkááne umbai-tántáá'ó wéraine sáwí'o uwásínkááne miyán-tántáátfé'a ímbo imáyáá únda aamoí é'a sé'a ímbo fasi'ámaimo méraunda Ísu Káráisiti fasi'aémbá símisa'a fasi'ámai méraumne súne.

Kórinti-naoraa-waasi imáyáá arupísemo uwátínkaraain-aaí.

¹¹ Miyán-ááímó simátimunda kesúraamba maimaé iyé'a sáwí-imayaawara'-waasiyaamba úne. Kembiwí karo'á sé'a Maníkóní aantá-waasin-owe sen-kwáásí miwí kembá ímba íyáákaraawe. Kemá úwoi-waasi úndanifo miwí kembá ímba íyáákaraawe. Poro Maníkóní aantá-waasi iyé-ááí kembiwí karo'-ááímó sen-kwáásísafé'a simátíméraamba ímba simátímakaafó kemá Maníkóní aantá-waasi úne-aaí imáyáá iyantafe'a kempá'ó tiyáin-tantaakon-aaí maanáúfífimbá simátimune.

¹² Maníkóní aantá-waasiti kísaufawáána awánaraan-kísaufawáána Maníkóní fasi'aéntámbá wémawé. Fí'oran-kawe-kísaufawáána awánaraan-kísaufawáána Maníkóní fasi'aéntámbá wémawé. Fí'oran-kawe-kísaufawáána awánaraan-kísaufawáána Maníkóní fasi'aéntámbá wémawé.

¹³ Nóra séra kentáfé sé'a Maníkóní waási fí'o-fí'on-daopaken-kwaasiya'a kawé'-úmai káráwiyanawa kentáárá'á ímba miyáumai wégarawiyó sembá fí'on-daopakewiya'o káráwiyaundanten-úmai kembiwíyá'a káráwiyaumne. Fí'o-fí'on-daopa'o Maníkóní

waásifimbo komaéwánda miwí súwa'nai uráafo kempímbó komaéwánda súwa'nai oró-áái ímba séwándarakemba miyán-úmbái-áái ímba simátinkaraumne. Miyán-úmbái-áái mó simátinkaraundarakaa kawe'a ówána pó'a aamoí uwásinkaraawisino. Miyán-ímáyáámó ombá ifátuwáaro.

¹⁴ Kae'-í'a kentópa'a kuré'a káf'e'a wéto'mayaan-e'a aneká kónae sé'a úmpo kondá umbai-tántáá'á ímba timé'a kentí óntambo simýantafena ímba wésinkaifo kentirumbó simýantafena wésinkaifo kónaumne. Iyámpói ímba tinófoiya'a káráwiyesá wétuwa'nai-ifo tinófoi iyámpóiya'o káráwiyesá túwa'nai ontembá kemá miyá wéumpo

¹⁵ túwa'nai ondasáf'e'a makáunda-tanta'a'o túwa'nai úmaimo taí'ásuwe'o óraa-kisau maé'o miyámó ondafímbó púwondasafe'a aamoí úne. Kesirumbá óraa'a wétimumpo kentirumbá kári'o wésimemba mindáwara'a taí'áafainifo imáyáa úmai kawe'án-oro.

¹⁶ Súwa'nai oro ímba séwándarakemba umbai-tántáá'á ímba tímakaunda-aaisafe'a érai'-aain-iye seró. Kempínkémbá tuwímbai kentáfesa karo'á sésa kentáásí óntamba maénae séna karo'á simásinkaraiye wésewe.

¹⁷ Nóra séra miyá uráumno. Ti'mákaunderiya kentí óntamba maimaésawa kembá másimakao.

¹⁸ Táításimba fasi'aén-áái simáme'a ai'mákaunderiya moóráwigo Ísu Káráisitini waásiwara'a ti'mákaunderai mindáriya karo'á símai óntamba maimaé másimakaayo. Táítási ímba miyá-sáwí'á uráiyé-aai ísaraawe. Wesékai mimbórá-ímáyááfínkémbá kísau wémauye.

¹⁹ Kesí waásisono. Maanáufáímó torausíyamba maarán-káró'-ímáyáá é'a kentáá súranka'a Poro wenáái arupíse ónae séna maanáufáí agaiyáye sénááwe-imayaa úne. Ímba miyán-ááísáf'e'a agaé'a Ísu Káráisitiye'a kááísamai mé'a Maníkón-aúranka'a kentí imáyáa túwa'nai ónae'a miyán-áái wésimatimune.

²⁰ Kentópa'o kondamó ímbo kawé'-úmaimo méwa'o kotuwáné'o ímbo aamoimó ondasáf'e'a óraa'-imayaa úne. Kentópa'o kondamó óraa'-aaimo simátíméndamo isé'a ímba aamoí iyantafe'a óraa'-imayaa úne. Kentópa'o kondá aaisambá sé'a kaoré'a aaisambá sé'a tuwíngkaa'-é'a símai sáwí'a uwátinke'a tíyo-aai sé'a kentúma maimaé iyé'a fí'o-fi'on-aai sé'a miyá-sáwí'á íya'a kotuwánáunafo sé'a minááí simátimune.

²¹ Kentópa'o kondá aare-úméné waai-úménémó on-ímáyáá ímba tínaaemba uwámake'a sáwí-imayaasafe'a tirááísafe'o owímbá ímba tínaaemba uwámakenka'a kotuwánáunafo sé'a minááí simátimune. Kentópa'o kondá miyá-sáwí'ó íya'o é'a Maníkón-aúranka'a kembiwíssáf'e'a sigaesáf'e'a onaná sirunkó umbaí táíníye.

13

Ísun-aaisafe'a timankúnkúmbo ombá káráwiyon-aai.

¹ Kae'-í'a kentópa'a kuráundanifo aneka'a kónaumne. Kaumbo-kae'-wáásímó mimbórá-ánká'ó síyan-aaimo éta minááígombá arupísesa ónaumne.

² Ímba aifa-kánáán-ifo ánaaenka'a kentópa'o komaéwánda sáwí'o uráawiye seyaafá'é fasi'aén-áái simátímakaumne. Káf'e'a némpa'o méräunda minááí simátíme'a súne. Kentópa'o kondá sáwí'o uráantafe'a kowésimatime'a ímbo étinkáanda sáwí-meyamba timénaumne súne.

³ Kentáf'e sé'a Ísu Káráisiti simámisanawa wési wení imáyáafinkena wésiyo wésewe. Kentópa'o kondá sáwí-meyambo tíméndara'a suwáné sé'a Ísu Káráisitimo simámíntemba simásímíye sénááwe. Wemá Káráisiti kentirumpimbá kísau wémaena ímba aamoisaéwí éna wení fasi'aéntámbá kísau wémaiye.

4 Ááéma wemá fasi'aémbá tuwéna aamoisaén-kwáásiyáámbá úwasa aaraa-táiyá'á tufúwana Maníkó íyafasinankowana Maníkóní fasi'aénká'á méraiye. Miyáumai kesáwárá'á aamoisaén-kwáásí úndanifo Ísu Káráisitiyeta kááíseta Maníkóní fasi'aénká'á méta kembiwí wétuwa'nai-une.

5 Kembiwí Ísu Káráisitin-aaisafe'a timankúnkúna wéeo ína wéeo imáyáan-oro. Ísu Káráisiti kentirumpimbá mérai ína méraiyo imáyáan-oro. Méraina'o é'a Ísu Káráisiti waásisa úne sé'a

6 kentáásáfé'a Maníkón-aaí simásíméwin-owe sénááwe-imayaá wéune.

7 Kentáásáfé sé'a Maníkón-aaí simásíméwin-owe sýantafeta ímba inaisá súmpo kembiwí kawe'ó íyantafeta Maníkómpá'á inaimó súndasa Maníkoo túwa'nai inasá kawe'án-oro súne. Ímba sáwi'a íyamba póta ímba sáwi-meyamba mátimenasasa tuwímbai kentáásáfesa sésa ímba Maníkón-aaí simásíméwin-owe sýamba mindá ímba óraa-tantaa'an-ifo kembiwí kawe'-úmaimo méraiymamba mindá óraa-tantaa'an-iye.

8 Érai'-aaigo íyáákaino séta kísäusa maéta wétuwa'nai-une.

9 Kentópa'o kondasá Maníkóntafé'o fasi'ámaimo méraiymbo éta aamoisá ónaumne. Miyámó íyambo éta ímba sáwi-meyamba timéta aamoisaén-kwáásiyáámbá éta mindásafetaawara'a aamoí ónaumne. Sáwi'o ompínkembá kawe'ó íyantafeta Maníkómpá'á inaisá súne.

10 Kentópa'o kondá sáwi'o ontafé'a fasi'aén-ááí kosimátimunafo sé'a némpa'a mé'a maanáúfái agai-timúne. Ímba sáwi'a uwátinke'a kentí imáyáa fasi'átinkáándasafena Fasi'aénkó íyafasisinkowa'a kenká'á káráwiye'a némpa'a mé'a maanáúfái agai-timúmpo torausé'a súndantemba oro.

11 Kesí waásisono. Kawe'-úmai mé'a kawe'-ámbá arááíwae'a súndantemba é'a mimbórá-ímáyáá úmai mé'a faru úmai méraaro. Miyámó íyanamo éna Maníkó arumbá tiména farumó uwátinkáíwai kembiwisé'a méíniye.

12 Maníkóní akúní'o ontafé'a moórá-mora tiyáámba tímero.

13 Maníkóní waási maanká'ó méraawi kembiwísáfesa kawe'-úmai méraaro wésewe.

14 Fasi'aénkó Ísu Káráisiti úwoi túwa'nai isaná Maníkó arumbá tímísana wení Ufaen-ámútánkó kembiwisé'a méraisa'a mimbóráí'a úmai méraantafe'a inái súne.

Kemá Póro súnda-aaí tai'ákiye.

Kárésíya

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai afa'móráe-aataiya'i afakaeté-aataiya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Kárésíyaa-marafa'-waasi Ísuní aampa'ó kun-kwáásí agaimái mátímakaiye. Ímba Yúndaa-waasin-ofo fí'onkaa-waasifa'a Ísun-aai simátímapa'a kuwasá timankúnkúmba ésa Ísuní aampa'á kuráawe. Ánaaembä Póron-aai símai sáwí'a uwánkaron-kwaasi Kárésíyaa-marafa'a tésa sésa arupíse úmai méraawin-owe Maníkó sínkwe sésa Mósesení ámáámba arááiwááero karo'á wésewe. Tuwímbai minkáró'-ááisáfesa érai'e sésa pósa Ísuní aampa'á ímba kawel'-úmai arááiwakaawe. Póro iséna maarán-ááímá agaimaréna séna Ísun-aaisafesa érai'e sésa wenká'á timankúnkúmba owí aantentafena Maníkó séna arupíse úmai méraawin-owe síníye. Minááisáfesa érai'e sésa Ísuní aampa'á kawel'-úmai arááiwááero séna maanáái agaimái Kárésíyaa-marafa'a méraan-kwaasi mátímakaiye.

¹⁻² Kemá Póro maanáúfáí agai-tímúmpo Fasi'aénkóní waási Kárésíyaa-marafa'a méraawi ísáaro. Kesétaamo Fasi'aénkóní waásimo kesé'o méraawiye kembiwísáféta séta kawel'-úmai méraaro wésune. Ísu Káráisitiye Maníkó kentáásifowama Ísumbo pukáimpinkembo íyáfasinankaraiwaiye kentáfésarai sésarai aantá-waasi-il'a éma kesáái kosimátíma'mae núwo sésarai si'mákaayamba ímba waási miwítí imáyáafinkemba si'mákqáfo Maníkó
wení imáyáafinkemba si'mákqáfo ísáaro.

³ Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye úwoi túwa'nai esarai faru wéuwatinkaayantafe'a inaimá wésune.

⁴ Sáwí'o úmaimo méraampinke-fasi'aenko ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafenasaawe sáwítaamo wéundafinkemba maisiyuwáíndasafenasaawe Fasi'aénkó Ísu Káráisiti pukáiyé. Maníkó kentáásifowan-imayaafinkemba miyá uráiyé.

⁵ Maníkón-áwí'o aasiyaasimó óraa'o úmaimo waé'wae'o úmaenamo iyínda érai'l-aain-iyé.

Ásé-aai mimbórá-ááímó wérain-aai.

⁶ Ísu Káráisiti úwoi túwa'nai úwana Maníkó wení waási-i'a uwátinkaindasafena táántowá'a isé'a ááémo Maníkóombá wéauwe'a fí'on-aaima wéisaantafena mindásafena sáá'a wéiye.

⁷ Minááímá ímba kawel'-ásé-ááín-iyé. Tuwímbai Ísu Káráisitini ásé-aai waé'mai karo'á wésesa kentí imáyáá wétafisewe.

⁸ Kesáwá'l'i wiyómpaken-kisau-waasiya'i ímbo simátímakunda-aaisaamo fí'on-aaimo simátíménanasáamo éna Maníkó aaisambá séna sáwí-meyamba simíníye.

⁹ Siyáunda-aaima aneka'a sénaumpo ísáaro. Moórágomo ímbo simátímakunda-aaimo fí'on-aaimo simátiminanamo éna Maníkó aaisambá séna sáwí-meyamba amíníye.

¹⁰ Waási aamoí uwásinkaiwae sé'a minááímá ímba wésumpo Maníkó kembá aamoí uwásinkainkwae sé'a minááímá wésune. Ááémo waásimo aamoí uwásinkaiwae sé'o uráundantemba kafé'a ímba miyá wéune. Kafé'o waásimo aamoí uwásinkaiwae sé'o miyán-kísáúmó wémaekaa Ísu Káráisitini kísauma ímba máúsino.

Póromba aantá-waasi-i'a úmaimo íyáfasinankarain-aai.

¹¹ Kesí waási ísáaro. Ásé-aaimo simátímakunda ímba waásiti imáyáafinkemban-iyé.

¹² Ísu Káráisiti paápé éna simásímakifo ímba waási suwa'á ísaraumne.

¹³ Ááéma Yúndaa-waasiti áwáuma arááíwaewandara'a Ísuni aampa'ó wéaraaiwaewi tai'ánááwe sé'a áfááraumai sáwí'a uwátinkáfa'a kuráunda-aaima ísaraawe.

¹⁴ Kentáá síwá'námo uráantemba fasi'ámaj arááíwae'a Yúndaa-waasiti áwáuma arááíwæwanda aaweyáá wée'a kesimantoísái íyáákaraumne.

¹⁵ Miyá uráumpo ímbo kesinómo masíñkaronka'a Maníkó wemparí'a uwásinkena kendéwé siyáimba póna arumbá uwásinkena wení kísauma máéndasafena kembá wemparí'a uwámakaimbaniye.

¹⁶ Maníkómó siyáin-kanaamo tiyáimba wenááninko aráásimena séna fí'onkaa-waasi kesáái kosimátima'mae núwo súwa'a isé'a minkánáá ímba waási kotísaí e'a sé'a nóranaaiya simátima'maera nónaumno ímba sé'a

¹⁷ Yérúsaremu-naopa'a ímba wé'a Maníkóní aantá-waasi ímba kotísaí e'a aantá-waasiti kísaura'o kesí aifari'o uráan-kwaasiya'a

ímba kotísaí uráumpo Árépiyaa-marafa'a waásimo ímbo méraapa'a komé'a ánaaembä aneka'á Támásikasi-naopa'a kuráumne.

¹⁸ Komé'a kaumbo-áátáí maisuwé'a Yérúsaremu-naopa'a wé'a Pítampa'a komé'a sisamaifakemba séfataase-no'waamba waé'a

¹⁹ minkánáá Fasi'aénkón-áfákon-awi'a Yémísimba awáné'a ímba fí'on-aanta-waasi tuwánaraumne.

²⁰ Maníkón-áúranka'a wéagaunda-aaima ímba karó'-ááín-ifo érai'-aain-iye.

²¹ Minkánáá ímba fí'on-aanta-waasi tuwáné'a Yérúsaremu-naopa'a tuwé'a Síriyaa-marafa'e Sírisiyaa-marafa'e koméraawanasa

²² Ísu Káráisitini waási Yúndiyaa-marafa'o mérowi ímba kembá suwánésa

²³ kesáái aantemba isówasa tuwímbai sésa Ísuni aampa'ó wéaraaiwaiyawimo ésa tai'ánááwe séna áfááraumai tínkambaena kuráiwai káfí'o Ísun-aai simátima'maena wéniye suwasá isésa

²⁴ kentáfesa aamoí ésa Maníkón-áwí'a mósa makáawe.

2

Pórowe fí'on-aanta-waasiye mimbórá-ímáyáámó uráan-aai.

¹ Maníkón-áwí'a mósa márówa'a sisamaifakemba éiyain-aatai maisuwé'a moóráwigó Páánápáasiye kesé'a Yérúsaremu-naopa'a wékai moóráwigomba Táításinkwara'a áí'maekai wékai

² Maníkó kentáfena siyáintafe'a Yérúsaremu-naopa'a komé'a Ísuni waásiti óraa'-waasi aantemba túwaqndu é'a fí'onkaa-waasimo ásé-aaimo wésimatimundantemba simátimakqumne. Ááemo simátimakqundawe káfí'o simátimundawe ásé-aai simátimunda-kisaugo áú-iyain-kisaun-ifo sé'a simátimewanda ísaraawe.

³ Táítási kesé'a ména ímba Yúndaa-waasin-ifo Kíríki-waasigo kesé'a mérowasa áúma kárámai araénáémba uwó-ááímá Ísuni óraa'-waasi ímba siyáawe.

⁴ Tuwímbai karó'a sésa Káráisitini waási úne sésa miwísé'a túwaandu uráawanaasa mindásafesa Ísuni óraa'-waasi minááímá siyáawe. Yúndaa-waasiti ámáánko ta'ótokaimpinkemba Ísu Káráisitin-aaigo faútinkáín-aai kotúfífaimai isánæ

sésa keséta kotúwaandu ésa sésa Yúndaa-waasiti ámáámba arááíwæsa túma kárámai araénáémba oro sésa minááígó ta'ótorainkwae sésa Ísu Káráisitin-aaigo ímba faútinkainye sumbánifo Ísuni óraa'-waasi miwí táái ímba isésa Táítási áúma kárámai araénáémba uwó-ááímá ímba siyáawe.

⁵ Miwítí karó'-ááímá ímba arááíwaundasa póna ásé-aai érai'-aaima kempímbá fasi'ámaj waé'wae'a ínýe.

⁶ Minóráá'-wáásísombá kentáfesa sésa ásé-aaimo simátimakaanda-aai aantemba simátimiyo siyáawe. Minóráá'-wáásísafesa tuwímbai sésa túwl'wara'-waasin-owe sewaná Maníkó túwítafená ímba imáyáá wéintafená kewárá'a ímba imáyáá é'a sé'a

túwí'wara'-waasiya'o ína túwí'a wérain-kwaasiya'o wésune. Minóráá'-wáásisómbá kentáfésa moórá-aaíwara'a simátimiyo ímba sembá

⁷ maarán-ááímá sésa Maníkó Píttaantafena súwanamo Yúndaa-waasimo ásé-aai wésimatinintemba Maníkó entáféná siyáisa fí'onkaa-waasi ásé-aai wésimatinemene kentáfésa siyáawe.

⁸ Maníkó Píttaamba fasi'aémbá amúwana Yúndaa-waasi ásé-aai wésimatinintemba kewárá'a fasi'aémbá símakaisa'a fí'onkaa-waasi wésimatinumne.

⁹ Yémísiye Píttaawe Yóniye Fasi'aénkó Ísuni waasiya'o káráwiyaawi kentáfésa sésa Maníkómó ámakaini'a uwo sésa Páánápáasinte kenté'a miwí tiyáámبا símakaawe. Maarán-ááísáféta mimbórá-ímáyáá éta kerái fí'onkaa-waasi ásé-aai kosimátimeyauye. Miwí Yúndaa-waasi wésimatinewe.

¹⁰ Ísuni óraal'-waasisomba mimbórá-ááímá simásimesa sésa óntaiyain-kwaasi túwa'nai oró-ááímá kosimátimiyo suwa'a mindásafe'a kewárá'a é'a imáyáa wée'a aaweyáá uráumne.

Póro Píttaantafena séna sáwí'a ónemo siyáin-aai.

¹¹ Aaweyáá wée'a Ántíoku-naopa'a koméraawanana ánaaembá Píttaa túwa'a seyaafá'-wáásítí túranka'a Píttaantafe'a sé'a sáwí'a uráane siyáumne.

¹² Ááéma Píttaa fí'onkaa-waasi Ísun-aaisafesa érai'emo sun-kwáásisé'a tómbá wénowasa tuwímbai-Yundaa-waasi Yémísimpakemba tésa sésa fí'onkaa-waasi túma kárámai araénáémba oro. Yúndaa-waasi fí'onkaa-waasise'a tómbá ímba naaró suntáféná Píttaa áá'a úwana ifátuwena fí'onkaa-waasise'a ímba tómbá néna

¹³ póna kae'-ááiwárá'-wáásiyáání'a úwasa fí'on-Yundaa-waasi Ísun-aaisafesa érai'emo sun-kwáásí Píttaamo úmba awánésa miwíwárá'á miyá-sáwí'á uwaná miyá-sáwí-áwáúgó Páánápáasini imáyáa tafisúmba wewárá'lá miyá uráye.

¹⁴ Miyámó ombá érai'-ase-aaigoni aampa'a ímba arupíse úmai kombá kemá Póro tuwáné'a seyaafá'-wáásí túranka'a Píttaantafe'a sé'a emá Yúndaa-waasigo éma fí'onkaa-waasimo ontembá éma mindásafe fí'onkaa-waasisafe Yúndaa-waasimo ontembá oro miyán-ááí sénafo ímba siyó

Píttaantafe'a siyáumne.

Ísumpa'a timankúnkúmbo owí Maníkó séna arupíse úmai méraawin-owemo sin-áái.

¹⁵ Simásuwe'a Píttaantafe'a maarán-ááí siyáumne. Kentáásinofoisa Yúndaa-waasi pósá kentáá masínkaraawata Yúndaa-waasisa éta ímba fí'onkaa-waasi éta miwímó sáwí'o ontentá ínta wéumpo

¹⁶ Yúndaa-waasiti ámáántaamo wéaraaiwaundawisafenasa Maníkó ímba arupíse úmai méraawin-owe sínifo Ísu Káráisitin-aaisafeta érai'emo séta simankúnkúmbo úndawisafenasa séna arupíse úmai méraawin-owe sisatá isáúmne. Maníkó kentáásáféná séna arupíse úmai méraawin-owe síndasafeta Ísu Káráisitin-aaisafeta simankúnkúnta wéune. Kentáásí ámááambo arááiwáénanasaamo éna Maníkó suwánénasa arupíse úmai méraawin-owe ímba sínifo Ísu Káráisitin-aaisafeta érai'esaamo wésendawisafenasa Maníkó arupíse úmai méraawin-owe síníye.

¹⁷ Káráisitiyetaamo kááísamaisaamo méraundasa Maníkó kentáásáféná séna arupíse úmai méraawin-owe sisatá méraunda fí'onkaa-waasimo sáwí'o ontentá sáwí'a wéundasa Káráisiti misáwí-ímáyáá símakaísata sáwí'a wéune ínta sénaumne.

¹⁸ Yúndaa-waasiti ámááambo tukáunda pó'a moórá-imayaamo é'o é'a sé'a Yúndaa-waasiti ámááambo arááiwænae. Minámáánkó arupíse uwásinkainkwaemo sékaa sáwí'a úsino.

¹⁹ Púwón-kwaasimo Yúndaa-waasiti ámááambo arááiwáénanamo éna minámáánkó arupíse uwásinkainkwaemo ímbo ontembá miyáumai mé'a Maníkóntafé'a imáyáa wée'a wení kísau wémae'a méraumne.

²⁰ Ísu Káráísitimba aaraa-táiyá'á tufúwana puwún-kanaara'a sáwí'o uráundawini áwáuma taí'áraimba póna káfé'a Káráísiti kesé'a mérais'a káfé'o méraunda ááéraani'a ímba úmai méraumne. Marapá'á méraunda ímba úwoi mé'a Maníkón-ááninko kentáfena imáyáa éna pukáiwain-aaisafe'a érai'emo sé'a simankúnkúmba úndasafe'a aúí'a úmai méraumne.

²¹ Maníkómó símakain-amaambo arááiwáéwisafena Maníkó séna arupíse úmai méraawin-owemo sinkakaa Ísu Káráísiti pukáimba úwoisafena pukáisino. Mindásafe'a sé'a Maníkómó úwoi wétuwa'nai-imba ímba úwoisamban-iye wésune.

3

Ámáán-aai arááiwæsa timankúnkúmbø owasamø on-áái.

¹ Kárésíyaa-marafaken-kwaasi sáwí-imayaamo owí ísáaro. Ísu Káráísitimba tufúwana pukáin-aaima afora'á simátimewana'a ísómba kentúrantankaan-úmai awáné'a kawé'-úmai ísaraambanifo tuwímbai tésa kentí imáyáa tafisewa'a uwó-ímáyáá wéowe.

² Maníkó wení ámútankomba ai'marówana kentirumpimbá kumbéraiye. Moórá-aaima tíysi ónaumne. Ámáámbo arááiwakaantafenawa'i ásé-aai isé'a érai'emo sentáfénawa'iyo mindásafena Maníkó wení ámútamba tímakaiye súndanifo

³ ímba kawé'-ímáyáá wéowe. Maníkóní ámútanko kentirumpimbá mérais'a pól'a aúí'o íyawini áwáuma ómbare'a káfé'a imáyáa ombá Yúndaa-waasiti ámáánko arupíse uwásinkainiye-imayaa wée'a ímba kawé'-ímáyáá wéowe.

⁴ Kawé'-ámbó arááiwakaamba kentópa'a tiyáin-tantaa'a ímba sáwísamban-iye.

⁵ Maníkó wení ámútamba ai'marówana kentirumpimbá kumbéraisana Maníkó kempímbá fí'o-fí'on-kisaumo ímbo awánaraan-kisau maiyáyiye. Ámáámbo arááiwakaantafená ímba miyá éna ásé-aai isé'a érai'emo sé'o timankúnkúmbø uráantafená miyá uráyiye.

⁶ Naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna

séna Émbaramu Maníkón-qaisafena érai'emo sénamo amankúnkúmbø uráintafená Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáimba

⁷ miyáumai Émbaramu uráintemba Maníkón-aaisafesa érai'emo sewí Émbaramun-*araa'marimban-owe*.

⁸ Naaófá'á Maníkó imáyáa éna séna ánaaembá fí'onkaa-waasi kesááisafesa érai'emo sésamo timankúnkúmbø íyawisafe'a sé'a arupíse úmai méraawin-owe sénaumne. Maníkómó ímbo miyámó uráinka'a moóráwigo aúfáífimba ásé-aai agaimaréna séna Maníkó Émbaramuntafená séna en-ímáyáá él'a seyaafá'-márafákén-kwáásí kawé'a uwátinkanaumne Maníkó siyáyiye agaimaréna siyáyiye.

⁹ Mindásafena naaófá'á Maníkó Émbaramumba kawé'a uwánkaraintemba wenááisafesamo érai'emo sésamo timankúnkúmbø owí kawé'a wéuwatinkaiye.

¹⁰ Naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna agaimakáin-amaampinkemba seyaafá'-ámáámbá ímbo arááiwá'mae iyíyawi Maníkómpákémbá miwítí sáwí-meyamba maénááwe agaimaréna siyáyiye. Mindásafena ámáámba kawé'-úmai arááiwáénana Maníkó aamoí ínkiye sewí miwítí sáwí-meyamba wéraiye.

¹¹ Naaófá'á aúfáífimba agaimaréna séna

Maníkón-aaisafesa érai'emo sésamo timankúnkúmbø owísáfena Maníkó séna arupíse úmai méraawe simbá pósá aúí'a úmai méranaawe

agaimaréna siyáye. Mindásafena ámááambo arááíwaenaemo sewísáféná Maníkó ímba arupíse úmai méraawin-owe séna wenááisafesa érai'emo sewísáféná arupíse úmai méraawin-owe wésiye.

12 Moóráfa'a agaimaréna séna
ámáámba seyaafá'-ámáámbó
arááiwaiyawi miwí méranaawe

agaimaréna siyáye. Mindásafesa ámááambo arááíwaesamo Maníkón-aaisafesa érai'e sésamo timankúnkúmbo ombá ímba mimbórá-tántáá'án-ifo kae-tántáá'án-aye.

13 Moóráfa'a agaimaréna séna
aaraa-táiyá'ó tínkamowasamo púwón-kwaasi
sáwi-meyamba maésa puwónááwe

agaimaréna siyáye. Minááísáféná seyaafá'-ámáámbó ímbo kanaa'á arááiwakaundasafenasa Maníkómpákémbá kentááfá'á sáwi-meyamba tifó séna Ísu Káráisiti faúsinkenasa misáwi-méyámbá we maéna pukáye.

14 Maníkó Émbaramuntafena séna seyaafá'-máráfákén-kwáásí kawe'á uwátinkanaumnemo siyáintemba fí'onkaa-waasi kawe'á uwátinkaindasafenasa Ísu Káráisiti kentáásí sáwi-meyamba maéna pukáye. Wenááisafeta simankúnkúmbo úndawisa Maníkómó siyáintemba wení ámútanko kentáásirumpimba méraindasafenasa Ísu Káráisiti faúsinkowana Maníkó kentáásí sáwi-meyamba ímba siménasa Ísumba amuwana pukáye.

Maníkó símai kááísamakain-aaiye Mósesembo simámakain-amaane minkáé'-ááí.

15 Kesí waásisono. Waásimo wéomba imáyáan-oró. Kae'nárai mimbórá-ááímá símai tarímaresarai agaimakááyamba moóráwigo minááímá ímba taraiséna fí'on-aaima áúwimai síníye.

16 Miyáumai naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena símai fasi'ámakain-aaima siyáinka'a Émbaramuntafenawe aísaafitafenawe éna ánaaembo paápé índawintafenawe siyáye. Aúfáífimba agaimaréna séna aísaafitantambo íyawisafena ímba siyáifo aísaafitantambo índawintafenewe siyáye. Aísaafitantambo ínýemo siyáiwai Ísu Káráisitin-aye.

17 Agaimaráúnda-aaigoni áwáuma maarán-aye. Aifa'á Maníkó Émbaramuntafena símai kááísamarena séna fasi'ámakaunda-aaima miyá ónaumne séna sáwfá'-aatai 430 aatai maisuwéna Mósesemba ámáámba ámakaiye. Énifo miyámó uráinka'a Maníkó Émbaramuntafenamo símaimo kááísamakain-aaigo ímba tai'éna waé'wae'a wéiye.

18 Maníkómó Mósesembo simámakain-amaambo arááíwaundasafenasa ímbanifo Maníkó kawe'á uwátinkanaumnemo ááémo óraaka'o siyáintafena kawetá wéuwasinkaiye. Maníkó Émbaramuntafena kawe'á uwánkanaumne óraaka'a siyáintafena kawe'á uwánkarena póna kentáá kawe'á wéuwasinkaiye.

19 Maarán-ááísáféná Maníkó Mósesemba ámáámba ámakaiye. Sáwi'o owí Maníkóní ámáámba isésa sésa sáwi'o wéunda káfé'a isáumne síyantafena Maníkó Mósesemba ámáámba ámakaiye. Minámáámbá wérainana Émbaramun-aísaafiko paápé índawintafenamo Maníkómó símaimo fasi'ámakaiwai paápé éna minámáámbá taí'ásuwainiye. Wíyómpaken-kisau-waasi Maníkóní ámáámba afufumpin-kwáásígón-áwí'a Mósesemba simámúwana simátímakaiye.

20 Énifo Maníkó Émbaramuntafenamo siyáimba wesáfénamo siyáye. Kae'náraimo siyáambá afufumpin-kwáásígó ména wésimatimimbanifo Maníkó Émbaramuntafenamo siyáimba wesáfénamo siyáye.

21 Ááémo Maníkómó símaimo tarímakain-aaima Maníkóní ámáánko ímba tararáíníye. Maníkó Mósesemba simámakain-amaankomo fasi'ámaimo wénamo waásimo auí'o uwátinkáinkakaa minámáámbá wéaraaiwaewisafena Maníkó arupíse úmai méraawin-owe sisinó.

22 Énifo Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna sáwí-imayaago seyaafá'-wáásí ta'ótokaiye siyáye. Maníkó séna Ísu Káráísitin-aaisafesamo timankúnkúmbo íyawima kawe'á uwátinkanaumne símaimo fasi'ámakain-aaima siyáintemba Ísu Káráísitin-aaisafeta simankúnkúmbo éta kentáásí sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faúsínkáíye súndawisa kawe'á wéuwasinkaiye.

23 Ísu Káráísiti ímbo kunkónka'a ímba simankúnkúmbo uráawandarata Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáá ta'ótokowana Káráísiti kumúnka'a simankúnkúmbo onda-ámbá Maníkó wéwisinkena ámáánko kentáá ta'ótokain-amba taíásinkaraiye.

24 Ísu Káráísiti ímbo kunkónka'a Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáá ta'ótokaiye. Maníkó séna miyámó ína'o é'a ánaaembá Ísu Káráísitin-aaisafesamo timankúnkúmbo íyawisafe'a arupíse úmai méraawin-owe sénaumne Maníkó siyáye.

25 Káfé'a Ísu Káráísiti é'a kunkáinka'a wenááisafeta simankúnkúmbo únanasa póna Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáá ímba aneka'a wéta'otoraiye.

26 Ísu Káráísitin-aaisafe'a timankúnkúmbo é'a wesé'a kááísamai méraawisafe'a Maníkóní iyámpói-owe.

27 Kembiwí nombó máémba Ísu Káráísitiye'a kááísamai méraawi wenkáání'a wéowe.

28 Ísu Káráísitiye'a kááísamai méraawisafe'a mimbórái'a úmai méraamba póna maarán-ááímá ímba óraa'-aain-iye. Tuwímbai Yúndaa-waasi owa'á tuwímbai fí'onkaawaasi owa'á tuwímbai wayó-kísáúmó wémaewi owa'á tuwímbai úwoimo méraawi owa'á waaimá owa'á aaremá owa'á wéofo seyaafá'nánká mimbórái'a úmai méraawe.

29 Ísu Káráísitini waásimo é'o é'a Émbaramumo uráintemba Maníkón-aaisafe'a érai'e wésembo pó'a Émbaramu aísaafi'a ombá póna Maníkó Émbaramuwe wení aísaafi'e kawe'á uwátinkainda-aaima símaimo tarímakaintemba
kawe'á uwátinkainiye.

4

1 Simátíménda-aaima ísáaro. Moórágígo puwéna kesááninko kesí moparawímbá máíníye sínana wemá aanáfó póna iyámpói méraindasafena úwoi-waasiyaamba úmai mérainana

2 afowámó simámakainda-waasigo wení moparawínká'é miniyámpói'yá'é káráwiyanana afowámó siyáintemba óraa'a éna mimbópáráwímbá máíníye.

3 Ááéma kesáá miyáumai iyámpóiyaamba úmai méta waántá-waasiti aambá wéaraaiwaewananasa minkwáántá-wáásí tááigo kentáá ta'ótokowana

4 Maníkómó siyáin-kanaa túwana ááninkomba ai'marówana marapá'a kumúwana moórá-ininko ma'ánkarowana Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba wéaraaiwaena ména

5 minámáánkó kentáá ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafenasa Maníkóní iyámpói-ita uwásinkaindasafenasa marapá'a kunkáye.

6 Maníkó kembiwí wení iyámpói'i'a ontáfena ááninkon-amutankomba ai'marówana kentirumpimbá kumbéraimba pó'a Maníkóntáf'e'a kesifowé wésembo

7 mindásafe'a waántá-waasi-taaigo ímba ta'ótokaiwai é'a Maníkón-áánini'a ombá póna áánintontafenamo to'mayaa úmakain-tantaa'a timínye.

Póro Kárésíyaa-waasisafena óraa'-imayaamo uráin-aai.

8 Ááéma ímba Maníkónópa'a té'a ísaraamba karo-tántáá'é waántá-waasi-imayaawe mósá makáawana minímáyáágó kembiwí ta'ótokaaimbanifo

9 káfé'a Maníkómpá'a tiyáawana kembiwí wemá wétuwanaisa'a nórä séra sáwisan-tantaa'e aamoimó tain-tántáá'é mifá'á tirumbá waeré'a minkwáántá-wáásí-ímáyáá mósá maré'a miwítí kísäumo wémaentafe'a ewé wéseo.

10 Énifo tuwímbai-kanaawe tuwímbai-wiyone tuwímbai-kanaamo tómbó wénaane tuwímbai-aataiye mintántáákontáfí'e karo'á sé'a óraa-kanaawe wése'a óraa'-imayaawéomba

11 kempímbá nóbí'naafi'a wéowana'a káfé'a Maníkón-aaiwara sáwí-aaiwara'a wéta'otoraawana póna kempímbá kesí kísäugo miwání anómba ímba paápé iyé-ímáyáá wéunana sirunkó umbaí wétaiye.

12 Kesí waásisono, Óraaka'a simátíménda ísáaro. Kembó ta'ótokain-amba tuwé'a kenkáámbá úmai méraumpo kembiwí kembó ta'ótokain-amba tuwé'a kenkáání'a oro. Kempímbó komaéwanda ímba sáwí'a uwásínkaraawe.

13 Sí'a úmibanifo ímba tiyuwé'a kówanda mé'a ásé-aai simátimewana'a ísaraawae.

14 Sáwí-sí'o úmba kesúma sáwí'a úwa'a miyá-sí'ó úwain-aaroi ímba inkaisé'a siyúmómba kawel'-úmai káráwiyaawe. Wíyómpaken-kisau-waasiya'i Ísu Káráísitiya'iyo komérowa'o káráwiyaantemba kenká'a miyáumai káráwiye'a

15 áwa'nai ónae sé'a kentí túrambo fi'mái mo símakaankakaa kentí túramba fi'mái símakaawisino. Kawel'-úmai káráwiye'a aamoí uwásínkaraambanifo káfé'a miyán-áamói-tántáá'á ímba wéraimba nóbintafenawa'iyo.

16 Érai'-aaimo simátímakaundasafe'a kentáfí'e kesi namuro-wáásí iyé-ímáyáá wéowe.

17 Ísu Káráísitini ásé-aaigombo karo'ó waé'wáé'ó owí miwí sáwí-imayaafinkemba kentirumbá wéfaiyaresa sésa wenáái ísáafonifo kesááisa isáíwae sésa kentirumbá wéfaiyaraawe.

18 Kawel'-ámpá'a métinkanae sésamo kentirumbó faiyaráiyambo éna mindá kawel'ániye. Kemó kempímbó maéwándawe moórá-naopa'o tamáúndawemo kawel'-ámpá'a métinkanaemo siyanamo éna kawel'án-ifo miwí ásé-aaigombá karo'á waé'wáé'á ésa kentirumbá wéfaiyaraawe.

19 Kesí iyámpóisono. Aaremó iyámpói matinkánaesamo umbaimó máéntemba kembiwísafé'o imáyáamo únda sirunkó umbaí wétaifo Káráísitinkaani'o iyamba minúmbái-tántáá'á tai'láiníye.

20 Óraa'-imayaawé'e a kempímbó komé'o aaimo simátíménda kawel'-úmai isáíyan-imayaawéunana sirunkó aamoí wéye.

Ékaante Séraantetafena waé'mai-aaimo siyáin-aai.

21 Kempínkémbá tuwímbai sé'a Mósese

siyáin-amaamba arááíwaundasa Maníkó aamoí uwásinkainiyemo wésewi minámáánkóní áwáuma ímba kawel'-úmai wéisaafó simátíménda ísáaro.

22 Naaofá'a Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Émbaramu kae'-iyámpói matinkómba moórá-iyampoi kísau-ininko ma'ánkarowana moórá-iyampoi aifa'-íninkó ma'ankówana

23 kísau-ininkoni iyámpói miwítí imáyáafinkemba ma'ánkaraifo aifa'-íninkóntáfína Maníkó séna iyámpói ma'ankáínnone símai fasi'ámakonka'a ma'ánkaraiye.

24-25 Minááígómbó waé'maimo sendá ísáaro. Mindá kae'-áái símai tarímakaiye. Moórá-aaima Árépiyaa-marafa'a Sáíndi-omapa'a Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba póna moórá-ininkon-awi'a Éka kísau-inimba póna wenárátomba kísau-waasi pósá ámáánko ta'ótokaipa'a méraawe. Minááígóní áwáuma maarán-iye. Yérúsaremu-naopa'a marapá'lá wérain-daopa'a isasá mindáópaken-kwaasi ámáánko ta'ótokaipa'a méraawe.

26 Énifo moórá-aaima símai tarímakain-aaima maarán-iye. Aú-nao'a Yérúsaremufakaan-dao'a wiyómpa'a wéraipa'a ámáánko waási ímba ta'ótokain-daopa'an-iye. Énifo minááígóní áwáuma maarán-iye Maníkón-aaisafeta érai'e súndawisa kentáá sinówaraamba uráiyé.

27 Minááísáfena Áísáya

Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
age-íninkó iyámpói mo ímbo matínkáin-ininkon-arunkó kawe'á íno. Waaigómó
aúkain-ininkon-araatomba sáwifa'a méraafo waaiwárá'-íninkón-áráá'a sesimái
méraamba póna ímbo áí'o wéisanamo iyámpói mo ma'ánkáin-ininkon-arunkó
kawe'á isaná aamoí wéiyé
agaimaréna siyáiyé.

28 Kesí waásisono. Maníkó Áísáakimba ma'ánkáinone símai fasil'ámakonka'a
ma'ánkáraintemba kembiwísáfena Maníkó símai fasil'ámakainka'a pó'a wení iyámpói-
owe.

29 Naaofá'á anófoiti imáyáafinkemba ma'ánkaron-iyampoigo éna Maníkóní
ámútankoni imáyáafinkemba ma'ánkaron-iyampoigomba sáwí'a uwánkaraimba pósá
miyán-kwáásí mésa miyá-sáwí'a wéowe.

30 Naaofá'á aúfáífimba agaimaréna séna
kísau-ininkonte ááninkonte'a ti'maraaó. Tifowámá puwínda aifa'-íninkón-ááninko
wení moparáwimbá maíndanifo kísau-ininkon-ááninko ímba máiníye
agaimaréna siyáiyé.

31 Kesí waásisono. Kesáámá ímba kísau-ininkon-araa'marinta úmpo aifa'-íninkón-
áráá'marinta úne.

5

*Ísu sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkaraindafa'a mé'a miyáumai
méraaromo siyáin-aaí.*

1 Ísu Káráisiti séna sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkanaumne séna
faúsínkaraimba pó'a kembiwí faútinkaraindafa'a mé'a aneka'á ta'ótorainda-ampa'a
ímba arááiwáéro.

2 Kemá Poro simátimumpo kawel'-úmai ísáaro. Arupíse úmai méraawin-owe Maníkó
síndasafe'a túma kárámai araénáémba oro wésembe minááísafé'o ewémó sýyanamo éna
Ísu Káráisiti kembiwísáfénawe sénamo pukáin-anko ímba túwa'nai íníye.

3 Túma kárámai araénáémba orómó wésewísafe'a afora'á súmpo ísáaro. Yúndaa-
waasiti ámáámbo arááíwae'o túmo kárámaimo araénáémbó é'o é'a Yúndaa-waasiti
ámáámba seyaafá'á arááíwa'mae'a koró.

4 Kempínkémbá tuwímbai sé'a ámáámbo arááíwaunda Maníkó suwánéna arupíse úmai
méraawin-owe síníye-imayaawéowi Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraamba ifátuwe'a
Maníkómó úwoimo wétuwa'nai-imba tínaaenj'i a uwámakaawe.

5 Kembiwí miyá wéofo kesáá maará éta Ísu Káráisitiye'a kááísamai méraunanasá
Maníkóní ámútankó súwa'nai imbá pónasa kentáásáfena séna arupíse úmai méraawin-
owe sínda amu'maréta méta séta érai'a miyá síníyesá wésune.

6 Ísu Káráísitiye'a kááísamaisa méraundasa moóráwigomo áúmo kárámaimo araénáémbó ínana ímbo áúmo kárámaimo araénáémbó ínanamo índa mindá ímba óraa-tantaa'an-ifo Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraundasa túwa'nai úmai méraundasa mindá óraa-tantaa'an-aye.

7 Ísu Káráísitini aampa'á aamoí ésa wéaraaiwaemba moóráwigo minámbá fásituwaisa'a káfé'a Ísu Káráísitini érai'-aaima ímba wéaraaiwaewe.

8 Maníkó wemparí'o índasafena táántaraiwai minámbá ímba fáítukaifo waási fáítukaawa'a ímba wéaraaiwaewe.

9 Waási maarán-ááímá wésewe. Kisaamó moórámo kawáá'isana seyaafá'á wégawaa'iye wésefo kentúra'a káráwiyoro.

10 Kembiwíyé kesáawé Fasi'aénkóe'a kááísamaisa méraundasafeta óraaka'a simátime'a súne. Kemó imáyáamo úndantemba miyán-ímáyáá íyata mimbórá-ímáyáásá ónaumnesa wésunda póna karol'-ááímá séna kentirumbá wéfaiyariwai kemá ímba awánáúnda-waasi wemá sáwí-meyamba máíníye-aaima wéisaumne.

11 Kesí waásisono. Tuwímbai kentáfésamo karol'-á sésa arupíse úmai méraawin-owe Maníkó síndasafe'a túma kárámai araénáémba oró-ááímá wésiyemo karol'-ó wésomba minááímó paaímó wésundarakaa ímba sáwí'a uwásinkáawisino. Kemá simátime'a súne. Ísu Káráísitimbá aaraa-táiyáá tufuwana kentáásáfénawe séna pukáiyé-aaima wésimatinunda-aaisafesa aaisambá wésefo túma kárámai araénáémba oró-ááímó wésundarakaa ímba aaisambá sítowaisino.

12 Karol'-ááímó simátimesamo kentirumbó wéfaiyaraawi miwí túma kárámai sáwí'a uwásuwaaro-imayaawéune.

13 Kesí waásisono. Sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkembo faútinkaindasafena Maníkó táántamai miyá uráimba pó'a é'a faútinkaisa'a méraantafe'a sáwí-tantaatafe'o tirááísafe'o wéomba ímba arááíwae'a wempá'-wempa'a tirumbá timé'a túwa'nai úmai méraaro.

14 Mindásafena naaofá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna kesáfé-ímáyáámó ontembá kentí waási-imayaawara'a oro

agaimaréna siyáiyé. Maníkómó siyáin-amaankoni áwáuma miyán-áwáún-aye.

15 Énifo kembiwí keiyái aaisan-aaisambó sé'a íyambo é'a sáwí'a úmai tai'ánááfo káráwiyoro.

Maníkombó arááímo tainí'a ésa sáwí-imayaagomba tirááísafesa ésamо on-ááí.

16 Simátíménda ísáaro. Maníkóní ámútanko sintembá miyáumai maé'mae'a é'a Maníkombó arááímo tainí'o é'o é'a sáwí-tantaatafe'o tirááísafe'o on-ámbó ímba arááíwaiyamba mindá kanaán-ifo miyán-oro.

17 Sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o ombá isaná Maníkóní ámútankombo arááímo tainí'o ombá isaná minkáé'l-ímáyáágóráí wétiyaifo Maníkóní ámútankomo kentúra'o káráwiyaimbo é'a sáwí-tantaatafe'o tirááísafe'o on-ámbó ímba arááíwaiyamba.

18 Maníkóní ámútankomo sintembó miyámó é'o é'a sé'a Maníkóní ámútankomba arááímo tainí'a wéunana póna Yúndaa-waasiti ámáánko kembá ímba ta'ótokaiye wésewe.

19 Waási miwítí imáyáafinkemba afora'á maará wéowe. Maa'u-tántáá'-í'a ésa óraa-sawi'a ésa sáwí'o wéon-tantaatafesa ímba tigaesáfesa ésa

20 kísaumo uwándaan-tantaakon-awi'a mósa marésa waántá-waasison-imayaawé mósá marésa úwaa'a wéfesa fintón-kwénesa tíyámba wéuwatinkesa aaisambá wésesa

tirumbá sáwí'a wéuwatinkesa aaisambá wétiyesa miwí tááigo íyáákainkwae sésa ímba taankarotámai kawel'-úmai mésa tuwínkqal'-úmai mésa

²¹ túrande-urande wéesa uwóí'o on-dómbá wénesa uwóí'a wéesa uwóí'o on-dómbó náiyantafesa túwaandu urésa miyán-tántáá'á waásiti imáyáafinkemba wéowa'a símai wákátime'a aneka'á símai wákátime'a sé'a miyámó wéowi Maníkóní nombara ímba maénááfo káráwiyoro wésune.

²² Énifo Maníkóní ámútanko tirumpimbá mérailwai maará uwátinkáísasa méraawe. Tirumbá wétimesa tirunkó kawel'á ésa faru úmai mésa fasi'ámai mésa ímba tuwesaraí ínasa mésa túwa'nai úmqi kawel'á uwátinkesa miwítí kísau kawel'-úmai wémaesa

²³ miwí túma ímba maimaé iyésa miwí túra'a káráwimai kawel'á ésa miyámó owíní áwáuma ímba aambá fáíkaiye.

²⁴ Ísu Káráisitini waási sáwí-imayaasafesamo tirááísafesamo wéon-imayaago kentáá ta'óto'mai tafisifó sésa sáwí-imayaasafesamo tirááísafesamo on-ámbá tínaaeni'a uwámesa tukáawe.

²⁵ Maníkóní ámútanko aúí'a uwásínkaraaisata aúí'a úmai méraundasa póta wení ámútankomo sintentá úmaisa arááiwáéno.

²⁶ Kentúma ímba maimaé'a iyé'a kesááigo íyáákainkwae ímba sé'a kawe-tántáá'ó índasafe'a ímba símai sáwí'an-oro.

6

Umbai-tántáá'ó wéraindawi túwa'nai orómó siyáin-aai.

¹ Kesí waásisono. Kempínkémbó tuwímbaimo sáwí'o wéombo ésa wétuwanaamba pósá kempínkémbó Maníkóní ámútankomo sintembó miyámó wéowi wempa'á arupíse uwátinkanaawe. Kembiwíwárá'á miyá-sáwí'á ónááfo káráwiyoro.

² Umbai-tántáá'ó wéraindawi túwa'nai oro. Miyámó é'o é'a Ísu Káráisiti siyáintemba miyá ónááwe.

³ Úwoi-waasimo óraa'-waasi únemo síyamba minímáyáágó karo'á simátinkainiye.

⁴ Kentí kísauwe fí'l'owiti

kísauwe tuwínááfo kentí kísau tuwínke'a kawerá'i sáwíra'iyompo awánaaro. Kentí kísau kawel'ó ína'o é'a aamoí ónááwe.

⁵ Seyaafá'-wáásífá'á umbai-tántáá'á tíndanifo ímba ifátuwe'a fasi'ámai mé'a moórámora-waasi túwa'nai oro.

⁶ Maníkóní ásé-aai ísámae wéiyowi miwítí kawe-tántáá'á seyaafá'á tuwínkaa'-úmai tuwímbai-tantaa'a Maníkón-aai wésimatimewifa'a tíma'mae'a íyóro.

⁷ Ímba kanaa'á Maníkóbá karo'á simánkanaafo érai'-aain-ifo ímba moórá-imayaan-oro. Kawel'-ánáuntúmbó úmárááwimo ombá kawe-tómbá wéfakaraafó sáwi-anauntumbo úmárááwimo ombá sáwi-tomba wéfakaraawe.

⁸ Miyámó ombá sáwi-tantaatafesa tirááísafesa úmaesa wéiyowi miyámó wéowini anondááma puwésa Maníkóní ewaa'á ímba méranaafo némpa'a méranaawe. Énifo Maníkóní ámútankombo arááímo tainí'o úmaesamo wéiyowi miyámó wéowini anondááma aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

⁹ Mindásafeta kesáá kawel'á úmaeta wéiyundasa ímba suwesaraí ínata ifátuwáano. Kawel'ó úmaetaamo wéiyundasaamo ímbo suwesaraí ínataamo tuwétaamo éta ánaaenkanaamo tínda kawel'-méyántá maéta ménaumne.

¹⁰ Mindásafeta túwa'nai onda-ámbó wéraimbo éta seyaafá'nánká kawel'-úmaisa túwa'nai onó. Maníkón-aaisafesamo timankúnkúmbó wéowiseta mimbórá-ákúní'a úmai méta túwa'naisaamo ondasá mindá óraa-tantaa'an-iye.

¹¹ Ayáiyá'á kemá Póro óraa'-aufaifimba agaimaráúmpo toráumai awáné'a we-nayáánaufi'an-ive seró.

¹² Tuwímbai sésa suwánésa óraa'-waasin-owe síwae sewí kembiwísafésha sésa túma kárámai araénáémba oro wésewana miwí tááigo kembiwí wétafisiye. Ísu Káráisiti kembiwísafénawe séna aaraa-táiyá'á pukáiyé-aaai aantembo senkakaa tuwímbai ísámai sáwí'a uwátinkááwisino. Ímbo sáwí'o uwátinkaiyantafesa sésa túma kárámai araénáémba oró-ááiwárá'á wésewe.

¹³ Túma kárámai araénáémba orómó wésewi Mósesemo siyáin-amaamba ímba seyaafá'á wéaraaiwaewe. Kentúmo araénáémbo mósá úmaraiyantafesa túma kárámai araénáémba íwae wésewe.

¹⁴ Miwí miyá wésefo kemá Póro mimbórá-ááímá mósá maré'a Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kentáásafénawe séna aaraa-táiyá'á pukáiyé-aaima mósá wémaraumne. Ísu Káráisiti kentáásafénawe séna pukáintafe'a púwón-kwaasimo marapá-tántáátáfésamo ímbo imáyáamo ontembá marapá-tántáátáfé'a ímba imáyáa é'a sáwísamban-ive wésunda póna mintántáákó kembá ímba wétafisiye.

¹⁵ Moóráwigomo áúmo káráaimo araénáémba ínanamo moóráwigomo ímbo káráaimo araénáémbo índa mindá ímba óraa-tantaa'an-ifo Maníkó aú-waasiyaani'o uwásínkaraaimba mindá óraa-tantaa'an-ive.

¹⁶ Simátimunda-aaimo arááíwa'mae iyíyanamo éna Maníkó faru úmai arumbá uwátinkena wení waási seyaafá'á miyá uwátinkainiye.

¹⁷ Ísun-aaai simátimewandarakemba sínkamuwana afimá sine'á wéraintafe'a Ísu Káráisitini kísau-waasi óne wésefo moórá-umbai-tantaa'a ímba síméro.

¹⁸ Kesí waásisono. Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kembiwísé'a ména úwoi wétuwa'nai-isa'a érai'-aain-ive sé'a inái súne.

Kemá Póro súnda-aaai taí'áye.

Éfésási

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sisamaifakemba kae'-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Éfésási-naoraa-waasi Ísuní aampa'ó kun-kwáásifá'lá agaimái amuwana Títikaasi maimaéna mátímakaiye. Maanáái isésafí'o-fi'on-daoraa tíméro séna agaiyáye. Ísun-aaimo simátíma'mae iyúnkakemba Rómu-naopa'a ándáfa'a ánkawana ména maanáái agaimarowana mátímakaiye.

1 Kemá Póro maanáúfáí agai-timúmpo ísáaro. Maníkó wení imáyáafinkemba kentáfena séna aantá-waasi-i'a éma Ísu Káráisitin-aaí kosimátíma'mae núwo séna si'mákaifo ísáaro. Éfésási-naopakewi Fasi'aénkóní waási Ísu Káráisitiye'o kááísamai méraawi ímba ifátuwe'a fasi'ámaimo méraqwi ísáaro.

2 Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye úwoi túwa'nai esarai faru wéuwartinkaayantafe'a inaí súne.

Káráisitinte'a kááísasinkenasa wemparí'o úmakain-aaí.

3 Maníkó Ísu Káráisitin-afowámá éna Ísu Káráisitinteta kááísasinkenasa wiyómpa'a wenópakemba fasi'aémbá siménasa kawe'á uwásínkáísata póta wentáfeta súwiyo súne.

4 Naaofá'á Maníkó maramá ímbo úmakonka'a Ísu Káráisitinteta kááísamaisa méraandasafenasa wenaúranka'a wendé-i'a onanasá kentááfimbá ímba sáwi-aaimo wéraindasafena wemparí'a úmakaiye.

5 Maníkó kentáásaféna imáyáá éna naaofá'á séna Ísu Káráisitini kísausafe'o é'a kesáánintone kesiyáámúntoni'i ónááwe séna wení imáyáafinkemba aamoí éna miyán-ááímá siyáimba póna miyá uráye.

6 Ááninkomba arumbó ámakaiwainte'a kááísasinkenasa óraa-kawe'a uwásinkenasa úwoi súwa'nai uwásínkaraimbá póta wení áwáuma fí'oran-awauma mósa wémaraumne.

7-8 Pukáintafena sáwi-imayaasa maisiyuwénasa misáwí-ímáyáágó ta'ótokainta faúsinkenasa kentáásaféna fí'oran-imayaa wéimba úwoi áfááraumai súwa'nai enasa póna kentáásí sáwi-imayaas maisiyukaiye.

9 Naaofá'á wení kawel'-ímáyáafínkembá aúpá'á to'mayaa úmakaimba kaféla wépaape-isata wéawanaumne. Káráisiti ken-ímáyáá íníye siyáintemba póna

10 Maníkómó siyáin-kanaamo tínda seyaafá-tántáá'ó úmakaimba wiyómpakene marapákéné komáétamae úmarainana Káráisiti óraako mindára'a káráwiyiniye.

11 Maníkó wení imáyáafinkembo to'mayaa úmakaimpinkemba miyá wéye. Imáyáá éna to'mayaa úmakaimba póna Yúndaa-waasi wení waási-i'o úndasafenasa Káráisitinte'a kááísasinkenasa wemparíta uwásínkariye.

12 Aifa'á Káráisitimba amu'maréta méraundawisa wení áwáuma fí'oran-awauma isatá mósa wémaraumne.

13 Miyáumai fí'onkaa-waasi érai'-aaima kawel'-ámpá'á métinkainiye minásé-ááímá ísé'a Ísu Káráisitin-qaisafe'o timankúnkúmbo ombá Maníkó kesí ámútánkomba timénaumne símai fasi'ámakaintemba miyá uráimba pó'a wení waási-i'a úmai mé'a ísaraawe.

14 Maníkóní Ufaen-ámútánkó keséta méraintafeta séta érai'a Maníkó wení waásisafena símai fasi'ámakainta kesópata tíniye. Érai'a Maníkó wení waásisa ta'ótokaampinkemba faúsinkainiyesa wéseta mindásafeta wení áwáuma fí'oran-awauma mósa wémaraumne.

¹⁵ Agaúnda érai'-aaima pó'a kembiwí Fasi'aénkó Ísumpa'a timankúnkúmba é'a Maníkóní waási-imaya a méraawe-aaima isé'a

¹⁶ Maníkómpa'á súwi símae iyé'a kembiwí túwa'nai úmai inaí súnda

¹⁷ Maníkómpa'á maarán-ááísafé'a áísai une. Fasi'aénkó Ísu Káráisitin-afowámá kentásifowama fí'oran-awauma wéraiwai wemá wení ámútamba timínana kentí imáyáa kawé'a uwátinkena Maníkóní áwáuma aráátimina'a pó'a kawé'-úmai awánánááwe.

¹⁸ Kentí imáyáa saagátinkena táántaraintafe'a wesé'o méraiymbo amu'maré'o méraantafe'a mindásafe'a inaí súne. Wemá wení waási kawé'ó úmaimo méraiymaba to'mayaa úmarena símai fasi'ámakaimbo awánáiyantafe'a inaí súne.

¹⁹⁻²⁰ Wenááisafeta simankúnkúmba wéundawifinta wení fasi'aénkó kísäuma wémaimba mifásí'áémbá íyáákarai-fasi'aenko isa'á awánáiyantafe'a inaí súne. Maníkó mifásí'áéntámbá Káráisitimba pukómpinkemba íyáfasinankena wenayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'a wíyómpa'a móankaraiye. Mifásí'áémbá wenááisafeta simankúnkúmba wéundawisa símakai-fasi'aenta mimbórá-fásí'áémbán-iyé.

²¹ Káráisiti seyaafá'-wáásiyá'a káráwiyyena wíyómpa'o káráwiyyaawiya'e fasi'aénkwáráwiyá'é aifaráwiyá'é káfér'o túwí'o wéraiwaiya'e ánaaembo túwí'o wéraindawiya'e káráwiyyaiye.

²² Maníkó seyaafáká'o káráwiyyindasafena wembá íyáfasinankena wení waásisafena imáyáa éna simámena séna íyáákae-Fasi'aenko-i'a uréma seyaafá-tántááká'a káráwiyyuwo siyáiye.

²³ A'nómpínkén-ímáyáágómó seyaafá-túrá'o káráwiyyaintemba Maníkóní waásisa Káráisitin-áúraamba únanasa wemá si'nónkáántá éna káráwiyyaiye. A'nónkó weyáára'a ímba méraisana áuwawaako ímba miyá uráifo mimbórá-túwawaa'o wéaintemba Káráisiti seyaafá-túwawaa'a aaomiyamai-i'a uwásinkenasa wewará'á aaomiyamai-i'a úmai méraiye.

2

Maníkóní némpa'o méraundafakenta aúí'o úmaimo méraunda-ita uwásinkáin-aai.

¹ Ááéma sáwí-imaya a wée'a sáwí'o urón-kanaafimba méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a mé'a pó'a

² marapákén-kwáásítí sáwí-amba arááiwae'a waántawanko waántá-waasiti óraakomba arááiwae'a wemá Maníkón-aaí ímba ísámai kawé'ó wéowiya'a káráwiyyaimba arááiwakaawe.

³ Miyámó ontembá ááéma miyásá uráunda sáwí-tantaatafeta sirááisafeta éta sáwí-imaya arááíwaewanana Maníkó sáwí-meyamba seyaafá'nánká'o tímínten-úmai kanaa'a simíndasafenasa ifátuwenasa

⁴ arumbá áfaáraumai uwásinkenasa kentáásaféna óraa'-imaya a éna póna

⁵ úwoi súwa'nai enasa kawé'-ámpátá mésínkariye. Sáwítamoo étaamo méraawandawini áwáura'a Maníkóní némpa'a méraawandarata Ísu Káráisitimbo pukáimpinkemba íyáfasinankaraintemba aúí'o úmaimo méraanda-ita uwásinkenasa

⁶ Káráisitimba pukáimpinkemba íyáfasinankena wíyómpa'a móankarena Ísu Káráisitinte'a kááísasinkenasa aúí'a uwásinkaraisata Káráisitimo wíyómpa'o ménamo káráwiyyaintemba wíyómpata imáyáa éta méraumne.

⁷ Maníkó Ísu Káráisitimba ai'marówana kumbéna kentáásaféna séna puwéna kentáásí sáwí-imaya maisiyuwéna miyáumai óraa-kawé'a uwásinkenasa úwoi óraa'a súwa'nai uráisata póta wení kawé-kísáú awánamae íyóndasafenasa miyá uráiyé.

⁸ Maníkó úwoi túwa'nai úwa'a wenááisafe'a timankúnkúmba uwaná sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faútinkena kawé'-ámpá'a métínkariye. Ímba kentí

imáyáafinkemba wenááisafe'a timankúnkúmba uráqfo Maníkó imáyáa timúwá'a timankúnkúmba uráqwe.

⁹ Túma maimaé iyésa sésa kawe'á wéunda póta kawe'-ámpátá wégune sefó séna ímba kawe-kísáugóní méyámbánifo Maníkó úwoi túwa'nai énasafena sáwi-imayaago ta'ótokaimpinkemba faútinkena kawe'-ámpá'a métínkaraie.

¹⁰ Maníkó kentáámó uráiwai séna

kawe-kísáú maimaé wéiyesa méranaawe siyáimba póna kawe-kísáú máéndasafenasa úmakena Ísu Káráísitinteta kááísasinkaraiye.

Mimbórá-wáásí-ítaamo uwásinkarain-aai.

¹¹ Mindásafe'a imáyáan-oro. Kentinófoi ímba Yúndaa-waasi ofo kembiwíwárá'a ímba Yúndaa-waasi owatá Yúndaa-waasisa Maníkóní waásisa úndasafeta súma kárámai araénáénta wéeta kembiwísaféta úwoi-waasi owé-ímáyáá éta séta ímba túma kárámai araénáémba owí owésá wésumpo mindásafe'a imáyáan-oro.

¹² Minkánááfimbá kembiwí Káráísitini némpa'a mé'a fí'owima é'a ímba Maníkómó wemparí'o úmakain-kwaasi é'a Maníkó símai fasi'ámarena kááísamakain-kwaasi ímba é'a marapá'a mérrowana Maníkó kesé'a ímba mérrowa'a wesé'o méraiyanafe'a ímba amu'maré'a mérrowana

¹³ ááéma Maníkóní némpa'o mérowi Ísu Káráísiti kembiwísafénawe séna puwéna póna tí'maena wení ewaa'á tinkaaisa'a pó'a wesé'a kááísamai méraawe.

¹⁴ Ísu Káráísiti puwúntafena Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye kentáásí afufumpimbó wénamo tuwínska'-úmaimo namuro-wáásí-í'o uwásinkemonta maisiyuwéna mimbórá-wáásí-í'a uwásinkenasa

¹⁵ Yúndaa-waasisa kentáásí ámáámba tuwéna Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye aúí'a úmai mimbórá-wáásí-í'a uwásinkenasa wempá'a kááísasinkenasa póna faru uwásinkaindasafena miyá uráiye.

¹⁶ Ísu Káráísiti aaraa-táiyá'ó pukáintafena síyámbo wéunda-tantaa'a taí'lásinkenasa Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye mimbórá-wáásí-í'a uwásinkenasa sí'maenasa Maníkómpá'a mósinke

¹⁷ miyá éna téna ásé-aai faru wéuwasinkain-aaisa simátimena kembiwí fí'onkaa-waasi Maníkóní némpa'o méraawi tasimátimena kesáá Yúndaa-waasi Maníkóní ewaa'ó méraundawisa tasimásimenasa

¹⁸ Ísu Káráísiti miyá uráintafena Maníkóní ámútanko súwa'nai isanasá Káráísiti kentáá Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye sí'maenasa kentáásifowampa'a wéwisata wení ewaatá méraumne.

¹⁹ Mindásafe'a ááéma wááu-waasiyaamba uré'a káfí'a ímba miyá ombá Maníkóní waasiye kembiwíwárá'a Maníkóní waási-i'a úmai méraamba kesáawé kembiwíyé Maníkóní akún-kwáásí-íta úmaisa méraumne,

²⁰ Maníkómó naankáámbó wéumaraimba Ísu Káráísiti áfonkaamba isasá Maníkóní aantá-waasiye Maníkón-aai simátméwiye naamayáánkaamba owa'a kembiwí naankáámbá wéowe.

²¹ Áfonkomo seyaafál-náánámímó kárá'uraintemba kesáá Ísu Káráísitiye'a kááísamaisa méraunda Maníkó wení ufaen-dámbá waási súsanta naankáámbá wéumaraiye.

²² Kembiwíyé kesáawé weséta kááísamaimo méraundasa Maníkóní ámútanko waási súsanta naankáámbá wéumarena mimpímbá mériye.

¹ Mindásafe'a kemá Póro fí'onkaa-waasi Ísu Káráísitin-aai simátimewandarakemba aaisambá sésa ándáfa'a mósíkarowa'a Ísu Káráísitin kísau-waasi é'a kembiwísafé'a inaí súne.

² Maníkómó úwoi túwa'nai índasafena minkísáu símakowana minkísáúgó kawe'ó uwátinkáimbá é'a ísaraawe.

³ Maníkómó to'mayaa úmaimo aúpá'ó makáimba aráásimuwa'a ááéma minááífinkémbá ampáán-áái aúfáifimba agaimakáumne.

⁴ Ááéma Ísu Káráísitin-aai aúpá'ó makáimba simásimuwa'a ísaraumne. Maanáufáímó agaúnda ísámai kawe'án-oró.

⁵ Maníkó naaofá'ó mérowi minááímá ímba simátimena káfé'a Maníkóní ámútanko wení aantá-waasisaawe wenáái simátiméwiye simásímakaiye.

⁶ Minásé-áái maarán-ááín-iye. Yúndaa-waasisaamo ásé-aaimo ísaraundanten-úmai fí'onkaa-waasi ísaraantafena Maníkó kawe'á uwátinkáísasa fí'onkaa-waasiye Yúndaa-waasiye mimbórá'i a úmaisa méraumne. Maníkó séna Ísu Káráísitin kísausafe'a miyá ónaumne símai fasi'ámakaimba póna ímba Yúndaa-waasi aantembanifo fí'onkaa-waasisafenawara'a símai fasi'ámakaiye.

⁷ Ásé-aaimo simátíméndasafena Maníkó úwoi súwa'nai ena wení fasi'aémbá siména wení kísau-waasi-i'a uwásínkaraie.

⁸ Maníkóní waási kembá íyáákaraawa'a kári-waasi pó'a fí'onkaa-waasi ásé-aai Ísu Káráísitin kísau fí'on-kisau íyáákarain-kisau-aaimo simátíméndasafena íyáfasisinkaraie.

⁹ Maníkó simásimena séna to'mayaa úmare'o aúpá'ó tuwé'o miyá ónaumne siyáunda-aaima símai paápé uwátimiyo Maníkó simásímakaiye. Maníkó seyaafá-tántáá'ó úmakaiwai aifa'á minááímá aúpá'ó tukáimba waé'wae'o émáyáimbá

¹⁰ káfé'a káráwiyaawiye fasi'aénkwáráwiyé wiyómpa'o méraawi Maníkóní waási tuwánésa sésa Maníkó fí'oran-kawel'-imayaawarawin-iye wésewe.

¹¹ Áwáura'a Maníkó imáyáa éna to'mayaa éna séna miyá ónaumne séna Ísu Káráísiti kentáásí Fasi'aénkómbá imáyáa amúwana miyá uráie.

¹² Ísu Káráísitiye'a kááísamaisa méraundasafetaawe wenááisafeta simankúnkúmbo wéundasafenawe ímba sáá'a isatá Maníkónópata úwoisa wégune.

¹³ Mindásafe'a simátim'e'a súne. Kembiwí ásé-aaimo simátimewandarakemba aaisambá sésa sí'a úni'a uwásínkarafo fasi'ámai mé'a ímba ifátuwáaro.

Umbai-tántáá'ó kesópa'o wéraimba kanaán-ifo úwoi
aamoín-oró.

Káráísiti aruntáámó símín-aai.

¹⁴ Minááísafé'a imáyáa wée'a Maníkó kentáásifowan-aúranka'a kífae'a inaí súne.

¹⁵ Seyaafá'-ákumbá marapá'ó méraawiye wiyómpa'o méraawiye miwítí áwáuma Maníkó isa'a wenaúranka'a kífae'a mé'a maarán-ínáí súne.

¹⁶ Maníkóní ámútanko kentirumpimbá ména fí'oran-oraako póna fasi'aémbá timína'a fasi'ámai mé'a

¹⁷ Ísu Káráísitin-aaisafe'a timankúnkúmbo ontáfena kentirumpimbá ména wemá tirumbó wétimewini áwáuma isa'a wentáf'e'a fasi'ámai tirumbá wéame'a mériyantafe'a inaí súne.

¹⁸ Káráísiti seyaafápimbá arumbá wétimimba óraa'a wétimiye. Káráísiti fasi'aémbá timína'a kembiwíyé Maníkóní waásiye seyaafá'a sé'a Káráísiti kentááfimba arumbá wésimimba óraa'a wésimimba póna ímba tai'áiníye síyantafe'a inaí súne.

¹⁹ Ísu Káráísiti seyaafápimbá arumbá wétimimba óraa'a wétimimba ínta kanaa'a úmaisa awáanasaraundasaanifo káfé'a kárika'a awáné'a ángaaemba awánamai kawe'ó iyantafe'a inaí súne. Fasi'aémbá Maníkómpimbá óraa'a wéena kembiwífimbá óraa'a wéintafe'a inaí súne.

20 Imáyáamo wéetaamo Maníkómbó wéaisai-undasa kári-tantaa'an-ifo wení fasi'aéntámbó wésuwa'nai-enasaamo wéimba mindá íyáákarain-tantaa'an-iye.

21 Maníkóní waásisa Ísu Káráísityeta kááísamaisa méta káfétaamo méraunda-waasiye ánaaembo paápé íyan-kwaasiye séta wenawí'a óraa'a úmae wéiyimba érai'-aaima iyésá símaeta iyónaumne.

4

Káráísiti áúwawaata únemo siyáiñ-aai.

1 Fasi'aénkóní kísau wémaundarakemba ándáfa'a sínkaraawa'a mé'a maanááímá wa'wisé'a simátimune. Maníkó táántena séna maarán-úmai méraaro siyáifo miyán-oroo.

2 Kentúma ímba maimaé iyé'a aáno úmai mé'a imáyáa wée'a túwa'nai e'a sáwí'o uwátinkáámbo é'a ímba imáyáamo íyamba úwoi túwa'nai oro.

3 Maníkóní ámútanko imáyáa tímisa'a mimbórá-ímáyáárá'a mé'a miyá é'a aáno úmae'o iyiyantafe'a ímba ifátuwáaro.

4 Maníkóní ámútamba mimbórá méraisata kesáá mimbórá-súráámbá úmaisa méraunana saántaraimba póta wesétaamo méraandasafeta amu'maréta méta mimbórá-tántáátféta amu'maréta méranaumne.

5 Fasi'aénkó mimbóráwígó méraisana Maníkón-aa safeta simankúnkúmbo wéunda-anta mimbórá-ámbá isaná nombó maúndasa mimbórá-ámbá isaná

6 Maníkó mimbóráwígó ména seyaafá'-wáásisá kentáásifowama ména seyaafá'-wáásiyá'a káráwiyyena seyaafá'-wáásisá kawe'á uwásinkenasa wení waásifimba mériaye.

7 Maníkó méraisana Ísu Káráísiti wení imáyáafinkemba wení kísusaamo máéndasafenasa wení fasi'aémpíñkembá moórá-mora-waasisa fasi'aéntá símakaiye.

8 Mindásafena naaofá'a Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna sanaambó iyúnka'a ta'ótokowi tí'maena iyéna waási aamoi-tántáá'a tímakaiye agaimaréna siyáiye.

9 Iyúnka'o siyáiñ-aaigoni áwáuma maarán-iye. Aifa'á marapá'a kunkéna mara-aifa'-úramba kunkéna

10 wíyómpa'o iyáimba mimbóráwígómá póna seyaafápímpá'a wení fasi'aémbá wéraiye.

11 Aamoi-tántáá'a tímakaiye siyáiñ-aaigoni áwáuma maarán-iye. Wení kíssuma maíyantafena fasi'aémbá waási timúwasa tuwímbai-waasimo timú-fasi'aentamba aantá-waasiti kísau máúwasa tuwímbai-waasimo timú-fasi'aentamba Maníkó simátímakain-aaima simátímúwasa tuwímbai-waasimo timú-fasi'aentamba Maníkón-aaí ímbo ísaron-kwaasi simátím'a'mesa kuwasá tuwímbai-waasimo timú-fasi'aentamba Maníkóní waásiya'a káráwiywasa tuwímbai-waasimo timú-fasi'aentamba Maníkón-aaí uwáítáí'-uwasá miyáumai Ísu Káráísitini kíssuma maiyáawe.

12 Maníkóní waásisa wení kíssuma wémaeta moórá-mora-waasisa túwa'nai úmai mimbóráí'a úmaisa méta fasi'átinkaundasafenasa fasi'aéntámbá miyá uráiyé.

13 Mindásafeta méta Maníkón-ááninkon-aa safeta simankúnkúmbo wéundasafetaawe wembá awánamai kawe'á wéundasafetaawe mimbórá-ímáyá'a éta kááísamai méta sáá'a kaefaréta Káráísitinkaani'a úmaisa méranaumne.

14 Miyásáámó onasasáámó ésa iyámpóimo karo'ó simátiyuwaantemba kentáá ímba miyán-kárótá simásiyuwanaawe. Miyám-baaran-aaí ínta arááíwaeta waási sáwíampa'a métinkanae sésa sáwí-imayaafinkembo wésiyan-aaima ímba iséta miyán-ááí ínta arááíwaenaumpo

¹⁵ érai'-aai aantemba wéseta waási-imayaa wéeta seyaafá-tántáá'á sáákaefamai-waasi-i'a úmai méta Káráísitinkaani'a úmaisa méranaumne. Wemá kentáárá'á káráwiyaaisata

¹⁶ kesáá Káráísiti áuwawaata únana kentáási'nonkaamba Káráísiti éna seyaafá-suwawaakata káráwiyaaye. Tiyáámba tísamaima tínunkoma ta'ótokaisana ti'nónkómó imbá seyaafá-túwawaapa'a imáyáa tímínsana tiyáánko wení kísau máínsana tísamaigo wení kísau máínsana miyámó wéenamo óraa'o wéimba miyáumai Káráísiti wení waási imáyáa tímínsasa moórá-mora-waasi wétuwa'nai-esa wéfasí'atinkesa méraawe.

Káráísint'e'a kááisatinkena aúí'o uwátinkarain-aai.

¹⁷ Fasi'aénkón-aúranka'a fasi'lámai simátimumpo ísáaro. Maníkóní aambó ímbo arááiwáéwimo méraantemba ímbo miyán-oro. Miwí sáwí-imayaafimba mésa

¹⁸ ímbo ísámai kawe'á ésa Maníkón-aaisafesa tirumbá márááwana ti'nómbá umbaí taisasá méraantafesa miwítí imáyáago kumeu'á isasá Maníkómó aúí'o wéuwaitinkain-aempa'a ímbo mésa

¹⁹ sáwí'o on-ímáyáá aantemba ésa fí'o-fi'on-tantaa'o sáwí'o ombá aamoí ésa miyámó ontáfesa ímbo tigaesáfesa wéowe.

²⁰ Miwí miyá wéofo kembiwí Ísu Káráísitimp'a té'a wení aampa'á wéwe'a

²¹ wenáái isé'a érai'e sumbá Ísumpakemba érai'-aaima simátíma'maesá íyúwa'a isaraawe.

²² Ááéraan-imayaagomo sáwí-tantaatafe'o tirááísafe'o uwanamó karo'ó simátíyukaimba ifátuwe'a

²³ miyámó íyanamo éna Maníkó kentí imáyáa aúí'a uwátinkena

²⁴ wembó arááímo táínda-i'o íyantafena aúí'a Maníkónkáání'a uwátinkaina'a érai'a Maníkóntafé'a imáyáa é'a arupíse úmai méranaawe.

²⁵ Mindásafe'a karo'-ááímá tínaaemba uwáme'a kentí waásifimba érai'-aai aantemba seró. Ísu Káráísitini akún-ándá póta mimbóráí'a úmai méta póta miyásá onó.

²⁶ Aaisambó síyamba ímbo sáwí'a é'a ááéma aáno úmai mé'a aaisambá waé'wae'a ifó sé'a ifá'á túwáaro.

²⁷ Waántawanko tafisína'a sáwí'a únafo sé'a aaisambó síyamba ifá'á túwáaro.

²⁸ Umémbó íyawí maarán-oro. Ímbo umémbá é'a tuwímbai-tantaa'o maíyantafe'a kísau wémæ'e'a minkákémbá maiyé'a ímbo makén-kwaasi túwa'nai e'a tíméro.

²⁹ Sáwí-aaima ímbo sé'a kawe'ó uwátinkainda-aai aantemba seró. Miyámó é'o é'a minááímó isáiyán-kwaasi kawe'á uwátinkaiyasa fasi'ámai méranaawe.

³⁰ Maníkóní Ufaen-ámútánkó arumbá umbaí taifáínifo ímbo sáwí'an-oro. Maníkó seyaafá-tántáápínkémbó faúsinkainda-kanaamo tínda Maníkóní Ufaen-ámútánkó ken-tirumpimbá méraintafe'a sé'a Maníkóní waási úne síyantafena Maníkóní Ufaen-ámútánkó arumbá umbaí taifáínifo ímbo sáwí'an-oro.

³¹ Kempímpá'a maarán-tántáá'ó é'a tínaaemba uwáméro. Kaoráí-tántáá'é tirumbó sáwí'o íyé aaisambó síyé símaimo sáwí'o uwátinkáye seyaafá-tántáá'ó sáwí'o íyé

³² ímbo miyámó íyamba tirumbá uwátinke'a túwa'nai e'a Ísu Káráísitimo kentí sáwí-imayaamo maitiyúwáísanamo Maníkómó ímbo anondáámo sáwí-meyambo tímíntemba fí'owimo sáwí'o uwátinkémba ímbo

imáyáa é'a anondáá sáwí-imayaauwátinkáaro.

Sámo kain-áémpá'a méraaromo siyáin-aai.

¹ Maníkó arumbá wétimisa'a wení iyámpói ontafé'a pó'a wemó intembá miyáumai wée'a

² moórá-mora-waasi kentirumbá wétime'a méraaro. Ísu Káráísitimo kentááfímbó arumbó wésimenaasaamo kentáásí sáwí-imayaamo maisiyuwáindasafenasaamo puwúwanamo Maníkómó aamoimó uráintemba moórá-mora-waasi kentirumbá tíméro.

³ Maníkóní waási ontáf'e'a maa'u-tántáá'é sáwí'o íyé túraniyamba únafo sé'a miyán-tántáákón-ááí ímba seró.

⁴ Sáwí-aaiye uwónao-aaiye karaánáá'-aaiye súnafo sé'o Maníkómpá'ó súwimo síyamba mindá kawe'án-iye.

⁵ Érai'a maa'u-tántáá'ó owiyé sáwí'o owiyé túraniyambo owiyé miyámó on-kwáásí Ísu Káráísitiye Maníkóe'o káráwiyyapa'a ímba mésa túraniyambo owí marapá-tántáátáfesa aamoí ésa ímba Maníkóntáfesa aamoí owí Káráísitiye Maníkóe'a káráwiyyapa'a ímba méranaawe.

⁶ Miyá-sáwí'ó on-tántáátáfésamo síyamba karo'á simátíywáafainifo káráwiyyoro. Maníkón-aai ísámai sáwí'o owí miyá-sáwí-ááímó sembá póna Maníkó aaisambá tiyínifo káráwiyyoro.

⁷ Miyámó síyawise'a ímba mé'a miwí ímba tirááiwááero.

⁸ Ááéma kumeu'-áémpá'ó maé'ómbanifo kafé'a Fasi'aénkóní waási ontáf'e'a sámo kain-áémpá'á méraamba pó'a sáraan-kwaasiyaamba úmai méraaro.

⁹ Sámo kain-áémpá'ó mé'o é'a arupíse úmai kawe'-úmai mé'a érai'-aaí wése'a mé'a

¹⁰ imáyáá é'a sé'a Fasi'aénkó aamoí ínkuae-i'a úne sé'a miyán-oro.

¹¹⁻¹² Kumeupá'ó méraawi ímba áuwara-kisau wémaefo ímba miwisé'a miyámó íyamba afora'á simátíme'a súne. Sáwí'a owé sé'a aúpá'ó ombó sé'o é'a tigaesáf'e'a ónááfo afora'á simátíme'a súne. Sáwí'a owé sé'a

¹³ afora'á aráátimiyasa mintántáákóní áwáuma awáanasuwesa kouwerésa

¹⁴ sámo kain-áémpá'á taméranaawe. Mindásafesa sésa túmó waésamo pukésara úmaimo mémpinkemba íyáfasinewana Káráísiti sán-kátinkainiye wésewe.

¹⁵ Mindásafe'a káráwiye'a sáwí-imayaamo arááiwáéwimo ontembá ímba íyamba kawé'-imáyáá wée'a méraaro.

¹⁶ Kafé'a kentááfá'á umbai-tántáá'ó wérintafe'a Maníkómpá'á týantafe'a úwoi máúnafo sé'a Maníkóní kísqu mááero.

¹⁷ Mindásafe'a ímba sáwí-imayaá é'a Fasi'aénkómbó arááímo táínda-i'a úmai méraaro.

¹⁸ Mindásafe'a sáwí'a ónááfo uwói'o on-dómbá né'a uwói'a únafo sé'a Maníkóní ámútanko kentááfímbá óraa'a uwásinkainkwae sé'a méraaro.

¹⁹ Kempimbá Maníkón-aai aúfáiímba agaimakáan-aaíma sé'a imá wése'a Fasi'aénkóntáf'e'a tirumpimbá aamoí wée'a imá seró.

²⁰ Fasi'aénkó Ísu Káráísitini fasi'aéntááf'e'a imáyáá wée'a seyaafá-tántáátáf'e'a Maníkó kentáásifowampa'a súwima símae'a íyóro.

Aarakwá-táái.

²¹ Kembiwí Ísu Káráísitin-awi'a mósa wémare'a Ísun-akúní'a úmai mé'a minákúmpákén-kwáásí táái ísáaro.

²² Aaresómbá ísáaro. Fasi'aénkón-aaímo wéisaanten-úmai kentuwaai-táái ísáaro.

²³ Ísu Káráísitimo wení waásiya'o káráwiyyainten-úmai waaimá kentuwaainíntónká'a káráwiyyoro. Káráísiti wení waási kawé'-ámpá'á métínkariye.

²⁴ Ísu Káráísitini waásimo wenááímo ísáánten-úmai aaremá seyaafá-tántáátáf'e'a kentuwaai-táái ísáaro.

²⁵ Ísu Káráísitimo wení waásimo arumbó tíménamo miwísáfénawe sénamo pukáinten-úmai miyáumai waaimá kentuwaainíntombá tirumbá tíméro.

²⁶ Ísu Káráisiti wení waási nontámbá kawé'á uwátinkena wenáaisamba Maníkondé-i'a uwátinkaindasafena

²⁷ wení waási kawé'á ésa miwífimbá sáwí-aaima ímba wérainana fí'onka'ma'maisasa'o uwátinkaindasafena pukáiyé.

²⁸ Miyáumai Ísu Káráísitimo wení waásimo arumbó tímíntemba waaimá kentuwaainíntombá tirumbá tíméro. Waási kentúsafesamo imáyáamo ontén-úmai kentuwaainíntón-ímáyáá oro. Tuwaainíntón-ímáyáámó ontén-úmai kesafé-ímáyááwárá'á wéowe.

²⁹⁻³⁰ Waási kentúwawaatafesa ímba týántafesamo ombá kawé'-úmai káráwiyesá tóbá námaesa wéiyowe. Kesáá Káráisitini waási-i'a éta wenáuwawaakaamba únanasa póna wemá miyáumai kentáárá'á kawé'-úmai káráwiyiye.

³¹ Naaofá'á Maníkón-aaí aúfáifimbá agaimaréna séna
mindásafena waaigómó imbá anófowi
tiyuwéna awaainínkóe'a taankarotámai
mimbórá-túwawaa'a ma'maésarai méraaye siyáiyé.

³² Minááífimbá moórá óraa'-aaimo wérainba minááígóní áwáuma maarán-iyé. Ísu Káráisitiye wení waásiye moórái'a úmai méraawe siyáiyé-imayaá wéune.

³³ Ímba mindásafena aantemba siyáifo kembiwímó kesafé-ímáyáámó ontembá kentuwaainíntón-ímáyáá oro. Aaresómbá

kentuwaai-táái ísáaro.

6

Tinófoye tíráá'marin-taai.

¹ Iyámpóiísomba ísáaro. Fasi'aénkóní iyámpói-i'o ontáf'e'a kentinófoi-taai ísáaro. Miyámó iyamba mindá kawé'án-iyé.

²⁻³ Naaofá'á Maníkó ámáámba séna
kentinófoi-tuwíl'a óraa'an-oro
aifa'á símai fasi'ámakaintafena séna
miyámó é'o é'a kawé'-úmai
ayáátááka'a marará'á méranaawe
siyáiyé.

⁴ Iyámpói tifoísái ísáaro. Kentí iyámpóiya'a kawé'-úmai káráwiywana miniyámpói tirunkó ímba sáwí'a ína'a Fasi'aénkó Ísun-aaí simátíma'mae'a wéiy'e'a arupíse uwátinkaiyasa óraa'a ónááwe.

Kísaú-waasiye miwítí kawáá-wáásíté-taai.

⁵ Wayó-kísáúmó máén-kwaasi ísáaro. Ísu Káráisitin-aaimo ísáánten-úmai kentí óraa'-waasi-taai ísé'l'a táátafe'a é'l'a tiyákáímó wétaamba kentí óraa'-waasiti kísausafe'a ímba kae'-ímáyáámó iyamba miwí táái ísáaro.

⁶ Miwí túranka'a aamoí uwásinkaiwae aantentafe'a ímba miyán-káwé'ó iyamba úwoi-kanaawara'a miyán-káwé'á wée'a Ísu Káráisitini kísaú-waasi ontáf'e'a Maníkombó arááímo táínda-i'a úmai kawé'án-oro.

⁷ Kesí óraa'-waasiti kísaú aantemba ímbanifo Fasi'aénkóní kísaú-waasisa úne sé'a tirunkó kawé'á wéina'a kísaú máero.

⁸ Maanááímá imáyáán-oro. Wayó-kísáúmó máén-kwaasiye miwítí óraa'-waasiye kawé-kísáúmó wémaentafena Fasi'aénkó kawé'-méyámbá timíníye.

⁹ Wayó-kísáúmó máén-kwaasiti óraa'-waasi ísáaro. Kentí wayó'ó wéon-kwaasiya'a kawe'-úmai káráwiye'a ímba inkaisíyan-aaima wésimatime'a maarán-ímáyáán-oró. Miwítí óraakowe kentí óraakowe mimbórágwígó éna wíyómpa'a ména ímba tuwínkaa'-úmai-meyamba timínifo arupíse úmai-meyamba timíníye.

Fasi'aénkóní fasi'aénká'á méraaromo siyáin-aai.

¹⁰ Maanááímó simátíménda ísáaro. Fasi'aénkóe'o kááísamaimo méraamba wení fasi'aémbá wétimisa'a fasi'ámai méraawe.

¹¹ Waántawanko tafisímai karo'á simátiyuwaifainifo fasi'ámai mériyantafe'a tiyáitántáá'ó Maníkómó tímímba máero.

¹² Ímba marapákén-dámúró-wáásisé'-aantemba tíyéwata kumeu'-áémpá'ó káráwiyaawiye waántá-waasiye sáwí-fasi'aenkwarawiye miyá-sáwí'ó owiséta tíyáano.

¹³ Mindásafe'a tiyáitántáá'ó Maníkómó tímímba káf'e'a maiyé'a sáwí-kanaamo tínda fasi'ámai mé'a ímba waántawankon-aaisafe'a ewé sé'a ímba inkaisé'o kóiyamba fasi'ámai méraaro.

¹⁴ Miyáumai to'mayaa uré'a méraaro. Tú'wáánkaumo uráantemba érai'-aaima tirumpimbá ta'ótóráaro. Wenómbó fafériye'o méraantemba arupíse úmai fasi'ásuwe méraaro.

¹⁵ Tísamaimo ánáan-kwiye'o nóntemba ásé-aai tasí wéuwatinkain-aaima kosimátíméro.

¹⁶ Wenómbó fafériyaawanamo paroigómó túfimbo ímbo táféráíntemba Maníkón-aai ta'ótokewana waántawankon-aaiigo ímba túfimba táferainiye.

¹⁷ Ti'nónká'ó kámo'o wimáimo káráwiyaanten-úmai kawe'-ámpá'á métinkena wégarawiyiye. Paepáétambo túfimbo waantáfáénten-úmai Maníkóní ámútanko wenááimo siyáimba kosimátimiyyasa minááígó tirumbá faiyaráínye. Miyáumai Maníkómó tímímba maiyé'a to'mayaa úmai méraaro.

¹⁸ Maníkóní ámútankoni fasi'aéntámbá inaifínkémbá Maníkó wétuwa'nai-intafe'a áisai úmae'a iyóro. Miyámó iyantafe'a ímba fí'o-fí'on-imayaa é'a Maníkóní waásisafe'a seyaafá'á inaí símae iyé'a ímba ifátuwe'a

¹⁹ kentáfewara'a súwa'nai e'a inaí seró. Ásé-aaimo simátíménda Maníkó aaí simínana ímba saá'a ína'a afora'á simátíme'a Maníkómó aúpá'ó makáin-aaima afora'á simátimenaumpo mindásafe'a súwa'nai e'a inaí seró.

²⁰ Minááímó simátíméndasafena Maníkó iyáfasiskowa'a simátimewandarakemba aaisambá sésa ándáfa'a másínkaraawe. Ásé-aaimo simátimunda mindá kesí kísaumanifo mindásafe'a súwa'nai e'a inaí síyana ímba saá'a ína'a simátíméno.

²¹ Kemó mé'o wéunda-aaima isáiyantafe'a moórágwgon-awí'a Tíkíkaasi kosimátiminiye. Wemá kentáásí waási Fasi'aénkóní kísa-waasi póna ímba tuwéna kawe'-úmai mériaye.

²² Tíkíkaasimba ai'maráúnana kentópa'a wémena kentáásái kosimátimena kentí imáyáa kofasi'átinkaina'a fasi'ámai méranaawe.

²³ Kesí waásisono. Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráísitíye'a kááísamai méraawi tirumbá wétimesarai faruaru wéuwatinkaayantafe'a inaí súne.

²⁴ Fasi'aénkó Ísu Káráísitímbó tirumbó wéamesamo ímbo aúwáán-kwaasi Maníkó úwoi wétuwa'nai-intafe'a inaí súne.

Kemá Póro súnda-aai tai'ákiye.

Fíripái

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sisamaifikemba kae'-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanááí agaimái Fíripái-naoraa-waasifa'a agaimái tuwówana moóráwigo maéna mátimakaiye. Póro ásé-aai kosimátimuwasa isésa érai'e sésa Ísumpa'a timankúnkúmba uráawe. Minááí Aantá-waasi-taai-aufafimba 16:11-40-fimba wéraiye. Póro fí'o-fí'on-daopa'a Ísun-aai simátima'maena iyúnkakemba Rómunaopa'a ándáfa'a ánkarrowana mérowasa Fíripái-naopaken-kwaasi Póromba áwa'nai esa tuwimbai-tantaa'a ámúwana súwiyo séna maanááí agaimarówana mátimakaiye.

¹ Kemá Póro maanááí maanáufáfímbá agai-tímúmpo ísáaro. Tímoti kesé'a méraisakai Ísu Káráisitini kísau-waasiyai úye. Fíripái-naopakewi Fasi'aénkóní waási Ísu Káráisitiye'a kááísamai méraawiye kembiwíyá'ó káráwiyaawiye wétuwa'nai-owiye maanááímá ísáaro.

² Maníkó kentáásifowae Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye'a úwoi túwa'nai esarai faru uwátinkaayantafe'a inaí súne.

³ Kembiwísáfí'e imáyáa únda-kanaa Maníkómpá'a súwi súne.

⁴ Kembiwísáfí'e Maníkómpá'a inaimó súnda-kanaa aasiyaasí sirunkó kawe'á wéiye.

⁵ Aifa'á Maníkóní ásé-aai simátimuna'a isé'a súwa'nai úmai wésimatima'mae wéiye'a káfí'wara'a wésimatimentafe'a mindásafe'a Maníkómpá'a súwi súne.

⁶ Maníkó kentirumpimbá kawe-kísáúgóní áwáuma ómbarena maimaé iyéna káfí'wara'a wéiyimba póna Ísu Káráisitimo kumínda-kanaara'a minkáwé-kísáú tai'áiníye. Minááímá ísáumne.

⁷ Ísu Káráisitin-aaimo simátímaundarakemba ándáfa'a sínkaraawa'a méraundafakenkwara'a ásé-aai simátíme'a miwí táái anondáá simátimunana Maníkó úwoi wésuwa'nai-ena kembiwíwárá'á úwoi wétuwa'nai-isa'a pó'a Maníkó kentirumpimbá kawe-kísáú maimaé wéiyiye-imayaamo únda mindá kawe'án-ive. Ken-ímáyáámó wéundasafe'a miyán-ááí súne.

⁸ Imáyáamo tímakaunda ímba kesí imáyáafinken-aantembanifo Ísu Káráisitini imáyáafinken-aaima tímakaunda érai'-aai isaná

Maníkó wésuwanaíye.

⁹ Maanááísáfí'e Maníkómpá'a inaí sénaumne. Imáyáa tíma'mae wéne'a kawetántáá'á awáné'a kawel'-í'a é'a

¹⁰ seyaafá-tántáá'á tuwínkaa'-é'a kawe-tántáá'ó awáné'a kawel'-ámbá arááiwae'a Ísu Káráisiti kumínda-kanaa kawel'-úmai méwana kentí sáwí-meyamba ímba wérainana

¹¹ Ísu Káráisiti imáyáa timína'a kawel'-úramba úmai méwasa tuwánésa miyámó iyamba Maníkón-áwí'a mósá marésa súwimo síyantafe'a mindásafe'a inaí súne.

¹² Kesí waásisono ísáaro. Umbai-tántáá'á kesópa'o tiyáimba mindásafesa sáwifa'-waasi ásé-aai ísaraawe.

¹³ Ísu Káráisitin-aaimo simátímaundarakemba ándáfa'a sínkaraawasa kenká'ó káráwiyaawiye tuwimbaiye Ísu Káráisitin-aai ísaraawe.

¹⁴ Ándáfa'o méraunda mindásafena Fasi'aénkó kentáásí waási sáwifa'a fasi'aémbá tímísana ímba táá'a isasá Maníkón-aai fasi'ámái simátima'maesá wégowe.

15 Súwí'ló wérainatafesa tuwímbai tirumbá sáwí'a ésa kentáfesa wenáwí'a kumíníye sésa Ísu Káráisitin-aai wésimatinembanifo tuwímbai kawe'-ímáyááfínkémbá Káráisitin-aai wésimatinewe.

16 Ásé-aai simátimewa

miwí táái anondáá sendasáfena Maníkó ewé sisasá ándáfa'a sínkaraawe. Ándáfa'o méraunda-aaima tuwímbai isésa imáyáa uwásinkesa Ísu Káráisitin-aai wésimatinewe.

17 Tuwímbai ímba kawe'-ímáyááfínkémbán-ifo sáwí-imayaa tokésa sésa Ísu Káráisitin-aaimo simátíméndamo ésa kesúsa maimaé iyónááwe sésa Ísu Káráisitin-aai wésimatinewe. Kentáfesa sésa ándáfa'a ména isáinana arunkó umbaí táiníye sésa Káráisitin-aai wésimatinewe.

18 Mindásafe'a ímba óraa'-imayaa wéune. Kawe'-ímáyááfínkémbá Káráisitin-aai wésimatinewana sirunkó kawe'á wéifo sáwí-imayaa tokáawiwar'a Káráisitin-aai wésimatinewana úwoi sirunkó kawe'á wéiye.

19 Maníkómpá'á inaí wésewana póna Ísu Káráisitiní ámútanko wésuwa'nai-isasa faúsinkaiyambo isáúnda sirunkó kawe'á wéiye.

20 Sínkamiyara puwónaum úwoiya méraunaumno. Mindásafe'a timu'maké'a inaí wése'a Ísu Káráisitintafe'a ímba sigaesafé'a é'a ímba sáá'a ína'a fasi'ámai Ísu Káráisitin-awi'a mósá maránaumne. Miyá úmae'o iyúndantemba Káráisitin-awi'a mósá maránaumne súne.

21 Marapá'ó méraundamo é'a Ísu Káráisitin-awi'a mósá maránae sé'o méraundanifo puwé'o wiyómpa'o iyónda mindá marapá'ó méré'o úndawimbá iyáákanaumne.

22 Marapá'ó úwoimo mé'o é'a áuwara-kisau maénäumne. Úwoimo méraandasafena siráái táinana púwónandasafena siráái táinana miyá ína'a miyámó ondawímbá ímba isáúmne.

23 Minkáé'-ímáyáágó kembá wétafisiye. Puwé'a wiyómpa'a Káráisitiye'o méraandasafena iyáákaraín-tantaa'a póna siráái wétaifo

24 marapá'ó méraundamo é'a kawe'-úmai kembá túwa'nai únda póna kawe'á ínaye.

25 Minááímá érai'-aaima isa'ó isáúnda pó'a marapá'á mé'a kembiwísé'o komáénda túwa'nai ona'a Maníkón-aaísafe'a timankúnkúmba úmae iyíyana tirunkó kawe'ó índa minááímá isáúmne.

26 Kembiwísé'a aneka'a koméraandasafe'a kentáfé'a imáyáa é'a

Ísu Káráisitin-awi'a mósá maránááwe.

27 Moórá-aaimo óraaka'o simátíménda isáaro. Kawe'-úmai mé'a Ísu Káráisitiní ásé-aaima mósá maráiyasa tuwánánááwe. Miyámó wéya'o é'a kentópa'o komé'o é'a tuwánánäumne. Énifo maanká'ó mé'o é'a kentáái aantemba isáñaqumne. Maarán-ááímó isáándezafe'a súne. Mimborá-ímáyáá wée'a fasi'ámai mé'a tiyáántán-kwiyé'a fasi'ámai mé'a ásé-aai simátíma'mae'a wiyasa minááísafesa tuwímbai timankúnkúmba ónááwe.

28 Kentí namuro-wáásí túranka'a ímba moórá-tantaatafena táá'a índa

pósa kembiwísafesa sésa Maníkó wení aampa'á mótkaraaisasa méraawe-imayaa ésa kesáfesa Maníkóní némpata maé'maeta wéune-imayaa ónááwe.

29 Maníkó imáyáa tímisa'a Ísu Káráisitin-aaísafe'a timankúnkúmba wéowe. Maníkó ímba tíytaima isa'a kembiwí Ísu Káráisitiní waási-i'a onkákémbá tí'i

iní'a wéuwatinkaawe.

30 Ááéma Ísu Káráisitiní kisau siyáántán-kwimáímo maéwánda é'o suwánaraamba kafé'wara'a miyámó únda wéise'a tiyáántán-kwimái méraawe.

2

Káráisiti Maníkón-aísamaifimba mérowana áwí'a óraa'o uwánkarain-aai.

¹ Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraamba wemá áfomba wéfaiye. Maníkómó wenarumbó tímimbá fasi'aémbá wétimiye. Maníkóní ámútankomo arumbó wétimimba mimbórífimbá méraawe. Tirumbá uwátinkáfa'a wéne'a túwa'nai úmai méraawe. Miyámó íya'o é'a

² mimbórá-ímáyáá úmai mé'a moórá-tirumba ma'mái mé'a kentirumbó tíma'mae'o níyamba mindá sirunkó óraa-kawé'a ínýye.

³ Kísaumo wémaembá ímba kentúma maimaé iyé'a kesuwí'a maimaé iyíwae ímba sé'a Maníkón-aísamaifimba mé'a fí'owisafe'a sé'a kentáá íyáakaraawe seró.

⁴ Ímba kesáfé aantembo túwa'nai íyamba seyaafá'nánká túwa'nai oro.

⁵ Ísu Káráisitimo imáyáamo intembá maarán-ímáyáán-oró.

⁶ Ísu Káráisiti Maníkóráámbá uréna wení fasi'aénkómó intembá uréna mifásí'áémbá ifátuwena

⁷ umarankáání'a múra úwana moórá-ininko ma'ankówana óraa'a éna wayó'-wáásiyáámbá éna

⁸ waásiyaamba úmai mérowasa awánowana Maníkón-aísamaifimba kífaena puwínda-aaisafena ewé séna kátufena ímba úwoi pukáifo sáwí'a ésa aaraa-táiyá'a tufuwana pukáife.

⁹ Miyámó uráintafena Maníkó pukáimpinkemba íyáfasinankena sanaan-úramba móankena seyaafá'-wáásí túwíka'a wenawí'a óraa'a uwánkowasa

¹⁰ pósá Ísun-awi'o síyambo ésa óraa'an-iye sésa seyaafá'-wáásí kífaesa wíyómpakewiye marapákewiyé waántáfakewiye kífaesa

¹¹ afora'á Ísu Káráisitintafesa sésa Fasi'aénkón-iye sésa Maníkómbá kentáásifowan-awi'a mósá maránááwe.

Waásifimba sáma kátinke'a méraaromo siyáin-ai.

¹² Mindásafe'a kesí waási ísáaro. Kembiwisé'o méraawandara'a kesáái ísámæ'o iyáantemba káfé'a ímba kembiwisé'a méraundara'a kesáái isé'a Maníkómó sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faútinkena kawé'-ámpá'ó métínkarain-aai imáyáá é'a wentáfé'a wée'a wenáái tuwáúnafo sé'a táátafe'a wée'a fasi'ámai wení kísau máero.

¹³ Maníkó aamoimó wéin-kísau maénæ sé'o wéontafena kentirumpimbá kísau maimaé wéiyisa'a pó'a táátafe'a wée'a kawé'-ámpá'á arááíwa'mae wégowe.

¹⁴ Ímba í'ai tinké'a ímba aaisambá tiyé'a miyáumai méraaro.

¹⁵ Miyámó é'a kawé'-úramba úmai méraiyaná póna kentí sáwí-meyamba ímba wéíniye. Marapá'ó sáwí-ambo arááíwaesamo kaetónáántó úmae nón-kwaasifimba kembiwí Maníkóní waási mé'a sáwí-imaya kempímbá ímba wéraina'a pó'a sáma kátinke'a

¹⁶ maé'mae'o íyan-aaima kentirumpimbá fasi'ámai ta'ótokewa'a pó'a Ísu Káráisiti kumíndara'a aamoí é'a sé'a koméraawanda pó'a maé'mae'o íyan-aaima tirumpimbá fasi'ámai ta'ótóráámba pó'a sé'a ímba áú-iyain-kísau wémæ'e'a kesí fasi'aémbá ímba úwoi tukáumne sénaumne.

¹⁷ Maníkóní aamoi-tántáá'ó ámémenten'i'a úmai wenká'á kááísamai méraawe. Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamo ándá-aran-dombo fatímaraanten'i'o úmai kembó sínkamianamo kesí naaemó kumína'o púwónanamo éna ándá-aran-donkaamba kumíníye. Miyámó ondamó éna kesirunkó kawé'a ínana póna kentirunkówará'a kawé'a ínýye.

¹⁸ Miyáumai kesirunkómó kawé'ó índantemba kentirunkówará'a miyáumai kawé'a ínýye.

Tímótiye Épafarotaitasinte-taai.

19 Ampáánká'á Tímótimba ai'maráanana kentópa'a wíndasafe'a Ísu Káráisitimpá'a inaifínkembá wéaisai-unda póna kentópa'a kuréna kouweréna kesópa'o téna kentáai másimasimina'a isé'a aamoí ónaumne.

20 Wesé keráí aantemba kembiwísáfekai óraa'-imayaa ékai sékai kawerá úmaiya méraa sáwíra úmaiya méraao wésufo

21 tuwímbai kesáfé-ímáyáá aantemba ésa Ísu Káráisitin-imayaa ímba wéowe.

22 Énifo ááninkomo afowání kísaumo áwa'nai intembá ásé-aaisafena Tímóti kembá wésuwa'nai in-ááí ísaraawe.

23 Kesópa'o tínda-tantaa'a amu'ma'mái awáné'a Tímótimba ai'maráanana kentópa'a wína'a

24 kemá ampáánká'á kentópa'o kondasáfé'a Fasi'aénkómpá'á wéaisai-e'a wéamu'maraumne.

25 Imáyáa é'a kesí waásigon-awi'a Épafarotaitasi ai'maráanana kentópa'a wíniye. Miyá ónaumne súne. Ai'márówana kesópa'a téna kentáai másimasimena kesí umbai-kísáú tasúwa'nai ena kesé'a fasi'aén-kísáú wémaisana

26 áí'a isa'á wenáái ísáawana wemá iséna óraa'-imayaa éna sí'o imbá asófasinkain-aaima kosimátimenae simbá pó'a ai'maráanana wíniye.

27 Érai'a áí'a isaná puwíndasafena wéisana Maníkó arumbá uwánkena asófankaraiye. Umbai-tántáá'a kempímbó wérainka'a póna puwínana fí'on-umbai-tantaa'a tifó séna Maníkó arumbá uwásinkena asófankaraiye.

28 Mindásafe'o ai'maráanda aamoí únana kentópa'a wína'o awáné'a aamoí íya'a ímba óraa'-imayaa ónaumne.

29 Kentópa'a wína'a awáné'a aamoí uwánke'a Fasi'aénkómpá'á súwiyo síyana tirunkó óraa-kawe'a íniye. Miyán-kwáásí táái mósá máráaro.

30 Ímba kanaa'a tasúwa'nai ontáfena kentí anondáá wemá téna kopuwúnafo ímba simbá úwoi tasúwa'nai ena Ísu Káráisitini kísaú wémaimba puwíndasafena uráifo wembá awáné'a wenáái mósá máráaro.

3

Káráisitin-aaisafesa timankúnkúmbo owí arupíse-waasin-owemo siyáin-aa.

1 Kesí waási senda-ááímá ísáaro. Fasi'aénkóntáfena tirunkó kawe'á íno. Siyáunda-aaimo aneka'ó sendá ímba suwesaraí ínana minááigó kembiwí túwa'nai íniye.

2 Tuwímbai sésa túmo káráaimo araénáémbó é'o é'a Maníkóní waási-i'a ónáawe wésefo minááímá ímba ísáaro. Miwí iyánkáán-kwáásí sáwi-kísaumo wémaen-kwaasi-taain-ifo ímba ísáaro. Miwí túma kárámái araénáémba ésa Maníkóní waásisa úne sembánifo

3 kesáá ombá érai'a Maníkóní waási-úranta úne. Maníkóní ámútanko kentáá imáyáá símakaintafeta Maníkón-ímáyáá éta wenawíta mósá maréta Ísu Káráisitimbá aamoí uwánketa kentáásí kísausafeta ínta aamoí wéeta séta kentáásí kísaugo kentáásí sáwi-imayaa ímba kanaa'a taí'ásuwainifo Ísu Káráisiti kentáásí sáwi-imayaa taí'ásuwainiye súne.

4 tuwímbai sésa kentáásí kísaugo kentáásí sáwi-imayaa kanaa'a taí'ásuwainiye wésewe. minááímó érai'-aaimo inkakaa kemá kawe'á úsina. kesí imáyáafinken-kísaú óraa-kísauman-aye siyáunda

5 kesinó masinkówa'a afakaumboé-no'waamba maisuwáawánasa súma kárámai araénáémba uráawe. Kemá Ísarerin-áísaafitamtambo uráundawi é'a Pénisaminin-andafakemba ówánasarai kesinófoi Ípúru-waasi-taaifinkemba wésuya'a

minááífinkémbá siyáumne. Yúndaa-waasiti ámáámba ámáán-kawaa-waasi fasi'ámai wéaraaiwaemba kemá ámáán-kawaa-waasiti aambá arááiwakaumne.

⁶ Maníkó aamoí uwásinkainkwaee karo'á sé'a Ísuni aampa'ó kun-kwáásí sáwi'a uwátinkaraumne. Seyaafá'-ámáámbó arááiwæwanda suwánésa sésa kawe'á wéiye siyáawe.

⁷ Minkísáúsáf'e'a kesí imáyáafinken-kisau óraa-kisaun-iye siyáundanifo minímáyáá ifátuwe'a sé'a Ísu Káráísitin-aaísafe'a

érai'e súndasafe'a ááémo maiyáunda-kisausafe'a sáwísamban-iye súne.

⁸ Ísu Káráísiti kesí Fasi'aénkóe'a kááísamai méraunda pó'a sé'a mindá aifaráántantáá'á éna seyaafá-tántáákómbá íyáákaraiye. Fí'on-tantaatafe'a sáwísamban-iye súne. Ísu Káráísitintafe'a imáyáá é'a sé'a Káráísiti aifarááwí isa'á wesé'a kááísamai méraunda pó'a ááémo óraa-kisaumo maiyáundasafe'a mindá sáwísamban-iye sé'a ifátukaumne.

⁹ Maníkómó Mósesembo simámakain-amaamba arááiwakaundasafe'a sé'a minááígó kawé'a uwásinkainana Maníkó kentáfena arupíse-waasin-iye síníye miyá siyáundanifo káf'e'a minímáyáá ifátuwe'a sé'a Ísu Káráísitin-aaísafe'a simankúnkúmbo úndasafena Maníkó kentáfena arupíse-waasin-iye wésiye súne. Miyán-ááígó sirááíma taisa'á mérqumne.

¹⁰ Ísu Káráísitintafe'a imáyáá únana miyán-ímáyáágó óraa'a isaná sirááíma taisa'á méraumne. Ísu Káráísiti pukáimpinkemba íyáfasinena fasi'ámai méraimba pó'a kemá miyá ónaumne-imayaamo únda sirááíma wétaeye. Ísu Káráísitimba áí'o úni'a uwánkaraamba póska kembó sí'o índa-i'o uwásinkaiya'o é'a wenááigoni áwáuma isánae sé'a wéunana sirááíma wétaeye. Káráísitimo pukáimba kawé'-ímáyáá wéena puków'a miyán-ímáyáá ónae sé'a wéunana sirááíma taiyé.

¹¹ Púwóndafinkemba Maníkó íyáfasisinkainiye-imayaa únana sirááíma taisa'á amu'maré'a méraumne.

Póro ayáántán-kwiyéna kísauumo maiyáin-aai.

¹² Sirááímo taiyémó súnda-aaima Ísu Káráísitini áwáuma é'a isáúmne-imayaa ímba wéune. Ísu Káráísiti wení waási-i'a uwásinkowa'a kanaa'á uráumne ímba súnda miyán-kwáásímó uráandasafe'a fasi'ámai siyáántán-kwiyé'a kísau wémaumne.

¹³ Sirááímo taiyémó súnda-aaima é'a isáúmne-imayaa ímba wée'a maará úne. Seyaafá'-wáásímó tuwaantantámae wéwesamo mimbórá-ímáyáámó arááiwáéntemba kemá miyá wéune. Kesínaaempa'o wérain-tantaa'a ímba imáyáá é'a ánaaembo paápé índa-tantaa'-aantemba wéaraaiwae'a

¹⁴ ayáiyá'ó

wéraim-beyamba maéndae sé'a suwaantan-kwétaumne. Maníkó Ísu Káráísitini kísausafena imáyáá éna

séna wíyómpa'o maé'mae'o íyamba mindá kentí méyámbániye siyáintafe'a mindásafe'a siyáántán-kwiyé'a kísau wémaumne.

¹⁵ Miyán-ímáyáámó úndantemba sáákaefaeñ-kwaasisa mimbórá-ímáyáá íyataao. Tuwímbai fí'on-imayaa owaná Maníkó afora'á miyámó owíni áwáuma aráátiminiye.

¹⁶ Maníkón-aai wéisaamba póna minááígó kentúra'a káráwiyinga'a méraaro.

¹⁷ Kesí waásisono. Úndantemba miyán-oro. Kesáámó úndantembo on-kwáásí tuwáné'a miyán-oro.

¹⁸ Ááémo símae'o iyáunda-aaimo é'a sirunkó umbaí taimbá pó'a aneka'á simátime'a súne. Ísu Káráísiti aaraa-táiyá'ó pukáin-aaima tuwímbai isésa ímba aamoí ésa namuroráání'a wéowe.

¹⁹ Tómbó naí-tántáákó áúma mósá marésa tigaemó í-tántáá'á miwí ímba wéisasa aamoí wéesa marapá-tántáátáfesa aantemba imáyáa wéiyana Maníkó miwí taí'ásuwainifo

²⁰ kesáá wíyómpataamo iméraanda-waasi únanasa Fasi'aénkó Ísu Káráisiti wíyómpakemba kuména kusiyáíndasafeta mindásafeta amu'makáananas

²¹ kuména mararakémbá a'nú-súwawaakomba fí'ora-suwawaata faúsinkainiye. Fasi'aémbá tokéna seyaafá-tántáá'á kanaa'ó káráwiyi-fasi'aentamba wení fí'oran-auwawaakaanta kentáásúwawaa'a faúsinkainiye.

4

Kawe'l-ímáyáá aantemba úmae íyóro-aai.

¹ Kesí waásisono. Ken-ímáyáá wéunda-waasisomban-owe. Maníkón-aaimo kosimátíma kaundarakemba Maníkónópa'a tiyáantafena sirunkó kawé'l-á wéisa'a ko-tuwánánæ sé'a wéune. Fasi'aénkó'e'o kááísaimo méraamba fasi'ámai méraaro.

² Kemá Póro kae'-íninkái túwí'a Yúótiyaae Síntikite óraaka'a simátime'a súne. Fasi'aénkóntafékai imáyáá ékai aaisambá ifátuwekai mimbórá-ímáyáá okaiyó súne.

³ Kesé'o mimbórá-kísáúmó wémaindawi simámérda isaaó. Minkáé'-íninkóráí ásé-aaisafesarai súwa'nai uráayamba po miníninkái túwa'nai inasaráí aaisambá ifátuvesarai mimbórá-ímáyáá okaiyó súne. Miníninkáiyé moóráwigon-awí'a Kérémentiye tuwímbaiye ásé-aaisafesa kesé'a fasi'aén-kísáú wémaesa aúí'a úmai maé'mae'o íyawí-tuwi'a Maníkó wení aúfáí-wandaaifimba agaimakáiyé.

⁴ Fasi'aénkó'e'o kááísaimo méraamba aasiyaasí tirunkó aamoí íno. Aneka'á minááímá sé'a tirunkó aamoí íno súne.

⁵ Aáno úmai mé'o túwa'nai íyamba seyaafá'nánká tuwánánáwe. Fasi'aénkó am-páánká'á kumíníye.

⁶ Seyaafá-tántáátáf'e'a ímba óraa'-imayaa é'a Maníkómpá'á áísaí e'a inaí sé'a súwi seró.

⁷ Miyámó íyanamo éna Maníkó faru uwátinkainiye. Maníkóní farugómá seyaafá-fárúgóbá íyáákaraiye. Ísu Káráisitiye'o kááísaimo méraamba mifárúgó tirumpiné imáyáafine káráwiyiye.

⁸ Kesí waásisono. Senda-ááímá ísáaro. Érai'-aaiye aifa-tántáá'é arupíse-tantaa'e kawé'-aantembo

í-tántáá'l-é aamoimó wéon-tantaa'e sásá-tántáá'é kawé'-ááímó wésen-tantaa'e áwí'o mósá wémaraan-tantaa'e miyáumai-tantaatafe'a imáyáa úmae'a íyóro.

⁹ Simátíma kaunda-aaíma wéise'a ta'óto'mai kawé'l-á úmae'a íyóro. Kísaumo maiyáunda suwánaraafo miyá úmae'a íyóro. Miyámó íyanamo éna Maníkó faru uwátinkena kembiwisé'a mérainiye.

Súwa'nai owe séna Póro súwiyomo siyáin-aai.

¹⁰ Ááéma kentáf'e'a imáyáa uráamba súwa'nai íyan-amba ímba waé'éímbanifo káf'e'o wésuwa'nai-on-amba wéraisa'a wésuwa'nai-owana sirunkó aamoí wéisa'a Fasi'aénkómpá'á súwiyo súne.

¹¹ Ímbo makáunda-tantaatafená ímba sirunkó sáwí'a wéye. Sáwifa-tantaa'o makáunda-kanaa kanaa'án-aye sé'a sáwifa-tantaa'o ímbo makáunda-kanaa úwoima kanaán-aye súne.

¹² Ímbo makáunda-tantaakoni aambá é'a awiyé'a makáunda-tantaakoni aambá é'a awiyé'a wéunana Maníkó imáyáa símisana sirunkó kawé'l-á isa'á méraumne. Seyaafá-tántáá'ó kesópa'o tiyáimba tuwímbai-kanaa tómbá wéne'a tuwímbai-kanaa sáai taisa'a

tuwímbai-kanaa sáwífa-tantaa'a maré'a tuwímbai-kanaa ímba sáwífa-tantaa'a maré'a miyáumai mé'a kanaán-iye sé'a méraumne.

¹³ Ísu Káráisiti fasi'aémbá símakaisa'a seyaafá-tántáá'ó kempá'ó tiyáimba fasi'aénkwárá'á toké'a méraumne.

¹⁴ Enifo umbai-tántáá'ó kempá'ó tiyáimba kembiwí súwa'naimo uráamba kawe'á uráawe.

¹⁵ Aifa'á ásé-aai kosimátíma'mae'a wéye'a kentí maramá Máséndóniyaa-marama tuwé'a fí'o-fi'om-barafa'a kosimátíma'mae'a wénowanda-kanaafimba kembiwí Fíripái-naopaken-kwaasi aantemba wésuwa'nai-e'a tuwímbai-tantaa'a násímaaawe. Maníkóni waási fí'on-daopimpakewi ímba násímún-aaima ísaraawe.

¹⁶ Tésáróníkaa-naopa'o komaéwándara'a tuwímbai-ika'a kembiwífínkémbá tuwímbai timé'a ti'márówasa mánásímaaawe.

¹⁷ Nááwiya mánásimena-iyayaa ímba wéunda pó'a násimiyawi Maníkó kawel-meyámbó timínda-meyanko iyíníye-iyayaa wéune.

¹⁸ Épafarotaitasimba amé'a ai'márówana másímakain-tantaa'a aráá'a makáumne. Másímakain-tantaa'a Maníkóbá ámakaamba asaa-wiyúmbá iséna aamoí wéintantäakaamba makáumne.

¹⁹ Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraantafena kesí Maníkó seyaafá-tántáákóní áwáuma póna kembiwísaféna wembó arááimo tain-tántáá'á timíniye.

²⁰ Maníkó kentáásifowa wení fí'oran-awaumo waé'wae'a índa érai'-aain-iye.

²¹ Maníkóni waási Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraan-kwaasisafe'a sé'a kawel-úmai méraaro súne. Maníkóni waási kesé'o méraan-kwaasi kembiwísafésa sésa kawel-úmai méraaro wésewe.

²² Maníkóni waási Rómu-naopa'o méraawiye Rómu-kamani óraakoni waásiti kísau wémaewi kembiwísafésa sésa kawel-úmai méraaro wésewe.

²³ Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kembiwísé'a ména úwoi wétuwa'nai-intafe'a inaí súne. *Kemá Póro súnda-aai taí'áye.*

Kórósi

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sisamaifakemba kae'-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanááí agaimakáyiye. Póro Ísun-aai simátíma'mae iyúnkakemba Rómu-naopa'a ándáfa'a ánkarrowana méropa'a moóráwigon-awi'a Épáfarasi téna séna Kórósi-naopa'a Ísun aampa'ó kun-kwáásífimbá karo'-áái wésimatiwé siyáyiye. Maarán-káró'-áái sésa Maníkó isasá waási owasá afufumpimbá fasi'laéntombá méraawi-tuwi'a mósá máráaro sésa Ísuntafesa ímba Fasi'aénkómá póna wíyómpaken-kisau-waasiyaamban-iye sésa tuwímbai-tontafesa ímba naaró sésa kentú-aoisaamba wíyóro símai miyán-áái wésewe kosúwana Póro iséna miyán-áái tuwáíwae séna maanáúfái agaimái tuwówasarai Tíkikaasiye Ónísimasiye mátímakaaye.

¹ Kemá Póro maanááí maanáúfáifimbá agai-timúmpo ísáaro. Moóráwigon-awi'a Tímóti kentáásí waásigo kesé'a mérais'a agai-timúmpo ísáaro. Maníkó wení imáyáafinkemba kentáfena séna aantá-waasi-i'a éma Ísu Káráísitin-aai kosimátíma'mae núwo séna si'mákaifo ísáaro.

² Kórósi-naopakewi Maníkóní waási Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraawi wembá ímba aúwáámba fasi'ámaimo méraawi ísáaro. Maníkó kentáásifowa úwoi túwa'nai ena faru wéuwatinkaintafe'a inaí súne.

³ Kembiwísafé'o imáyáamo é'o inaimó súnda Maníkó Ísu Káráísitin-afowámpá'á súwi súne.

⁴ Ísu Káráísitin-aaisafe'a timankúnkúmbo é'o Maníkóní waási seyaafá'-wáásífimbó kentirumbó wétimen-aaíma isé'a mindásafe'a Maníkómpá'á súwi súne.

⁵ Aifa'á moóráwigon-awi'a Épáfarasi érai'-aai ásé-aai simátimuwa'a ísaraanka'a wíyómpa'o Maníkómó to'mayaa úmakaimba imáyáa é'a amu'maré'o méraamba pó'a Ísu Káráísitin-aaisafe'a timankúnkúmbo é'a Maníkóní waásifimba kentirumbá wétimewe.

⁶ Aifa'á Maníkó úwoi túwa'nai in-ááímá simátimuwa'a isé'a sé'a érai'-aain-iye suwaná minááígó kawé'ó uwátinkaraintemba minásé-ááígó seyaafá'-máráfa'á wéte éna kawé'á wéuwatinkaiye.

⁷ Épáfarasi minásé-ááímó simátíma'mae iyáiwai wembá sirumbó ámakaundawi keséta kawé-kísáú wémaiwai súwa'nai ena kembiwífimbá Ísu Káráísitiní kisau kowémäena ímba ifátuwena

⁸ tasimásimena séna Maníkóní ámútanko Kórósi-waasi imáyáa tímísasa waási tirumbá timésa wétuwa'nai-owe siyáyiye.

⁹ Súwa'a isé'a inaí símae wéye'a inaifínkémbá maarán-áái súne. Maníkó wembó arááímo wétaisama sáma kátinkaina'a awánewana Maníkóní ámútanko kawé'-ímáyáa timína'a

¹⁰ Fasi'aénkóbó arááímo wétaintemba íyana tuwánéna aamoí ína'a miyáumai méempinkemba fí'o-fí'on-kawe-kisau wémae'a Maníkómbá kawé'-úmaimo wéawanaqantafe'a inaí súne.

¹¹ Maníkó wení fasi'aémbá fí'onka'ma'mai-fasi'aentamba fasi'átinkainana umbaitántáá'ó kempá'ó tínda ímba mindásafe'a imáyáa é'a fasi'ámai méraiyanafena wení fasi'aémbá timíngna

¹² Maníkó wení waásisafena to'mayaa úmai sámo kain-áémpá'ó káráwiyan-aempa'a makáimba kawé'á uwátinkena to'mayaa úmakaimba timíniye. Mindásafena kentirkunkó kawé'á ína'a Maníkó kentáásifowampa'a súwi sýantafe'a inaí súne.

Káráísitiní áwáuwe wení kísaugon-aai.

¹³ Waántawanko kumeu'ó in-áémpákewíní fasi'aénkó ta'ótokaimpinkemba Maníkó siyénasa ááninko wen-ímáyáámó iwái káráwiyaipa'a mósinkowanasa

¹⁴ ááninko sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkenta faúsinkenasa kentáásí sáwí-imayaa maisíyukaiye.

¹⁵ Maníkón-ane'ó súrantantaaamo ímbo awánáündasa Maníkómó méaintemba Ísu Káráisiti méraiwaintaamo awánáündasa mindá Maníkóntá wéawanaumne. Maníkó wiyóne marawémó ímbo úmakonka'a Ísu Káráisiti ména úmakon-tantaakomba seyaafá'á iyáákaraiye.

¹⁶ Maníkó súwana Ísu Káráisiti seyaafá-tántáá'á úmarena wiyómpa'o wérain-tantaa'e marapá'ó wérain-tantaa'e étaamo awánáúnda-tantaa'e íntaamo awánáúnda-tantaa'e wiyómpa'o káráwiyaawiye fasi'aénkwáráwiyé óraa'o méraawiye miyán-tántáá'á seyaafá'á úmakaiye. Ááninkon-awi'o mósá maráiyantafena Maníkó súwana ááninko miyán-tántáá'á seyaafá'á úmakaiye.

¹⁷ Seyaafá-tántáá'ó ímbo wéronda'a ááninko maé'éimba isaná seyaafá-tántáá'ó úmakaimba wení fasi'aéntámbá ta'ótokaisana wenamáárama'a wéraiye.

¹⁸ A'nómpínkén-ímáyáágó seyaafá'-áurá'ó káráwiyaaintemba Maníkóní waási Káráisitin-áúraamba owaná wemá ti'nónkáámbá éna káráwiyaipiye. Wemá aifari'i'a éna seyaafá'nánká iyáákaindasafena wení waásiya'o káráwiyaawi póna wení waási aúí'a úmai méraawini áwáuma póna Maníkó pukáimpinkemba iyáfasinankaraiye. Mindásafena wemá úmakain-tantaakomba seyaafá'á iyáákaraiye.

¹⁹ Maníkóní imáyáafinkemba wení fasi'aémbá seyaafá'á Ísu Káráisitimpimba wéraisana

²⁰ Maníkó imáyáá éna séna kesááninko aaraa-táiyá'á puwínana wení naaemó kumínda seyaafá'nánká faru uwátinkáanasa wiyómpaken-tantaa'e marapákéntántáá'é símai kááísatinkaanasa kesópa'a faru úmai ménaawe séna sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkenta faúsínkaraiye.

²¹ Maníkó minááímá kembiwísáfénawara'a siyákiye. Ááéma sáwí'a é'a sáwí-imayaa wée'a pó'a Maníkóní némpa'a mé'a wení namuro-wáásíyáábá úmgi maé'ómbanifo

²² ááninko marapá'á kumbéna pukáimba póna mindásafena símai kááísatinkena Maníkondé-i'a uwátinkarainana sáwí-aaíma kempímbá ímba wérainana aaifimbó maitinkáínda-aaí ímba wérainana Maníkómpá'ó móttinkaindasafena pukákiye.

²³ Ááninko miyá uráifo aifa'á Ísu Káráisitin-aaí ásé-aaí ísaraanka'a timankúnkúmbo é'a Maníkómó to'mayaa úmakaimba imáyáá é'a amu'maré'a méraamba póna minááímó fasi'ámaimo imáyáamo úmae iyé'o ímbo kae'-ímáyáámó é'o wenká'o timankúnkúmbo iyánamo éna Maníkón-ááninko kembiwí Maníkómpá'á móttinkainana kempímbá sáwí-aaíma ímba wérainana aaifimbó maitinkáínda-aaíma ímba wéíniye.

Fasi'aénkóní waásimo túwa'nai uráin-aaí.

Kemá Poro minásé-ááígóní kísau-waasi únasa seyaafá'-máráfá'á simátíma'maesá wété wéowe.

²⁴ Wétuwa'nai-unda sí'o iní'a uwásínkáámbanifo sirunkó kawe'á wékiye. Ísu Káráisiti kentáfena séna kesí waási kesúwawaakaamba úmai méraan-kwaasi wétuwa'nai-indara'a áí'o índa-i'a uwánkanaawe siyáinka'a minúmbái-tántáá'á kempá'a tiyáisa'a minkísáú maúndanifo wétuwa'nai-unda sí'o iní'a uwásínkáámba sirunkó kawe'á wékiye.

²⁵ Maníkóní waásiya'a kísau maé'a wenáái seyaafá'á simátíma'mae iyé'a kawe'á uwátinke'a túwa'nai ondasáfena Maníkó iyáfasisinkaraiye.

²⁶ Ááéma Maníkó minááímá aúpá'ó makáimba ááémo paápé urón-kwaasiye minká'o paápé uráan-kwaasiye ímba ísaraawana kafé'a Maníkó wení waási wéaraatimiye.

27 Maníkó to'mayaa úmai aúpá'á makáimba imáyáa éna séna seyaafá'-wáásísáf'e'a fí'oran-kawe-tantaa'o to'mayaa úmakaunda aráátimenauerne siyáiye. To'mayaa úmai aúpá'ó makáimba maarán-ye. Káráisiti kempímbá mérainba pó'a wesé'a fí'ora-samo kaipa'á méranaawe. Maníkó miyán-ááímá isáíwae séna káf'e'a wení waásisa wésimasimiye.

28 Mindásafeta seyaafátá Ísu Káráisitin-aaisa wésimatimune. Seyaafá'á Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo mésa táákaefaeñ-kwaasiyaamba úmai mésa Maníkón-aaisafesa fasi'ámai imáyáa wéesa méraiyantafeta Maníkómó símakain-kawel-imayaasanta simátima'maeta wéiyeta séta káráwiyoro súne.

29 Minkísáú áuwara-kisau intáf'e'a siyáántán-kwiye'a wémaumne. Ísu Káráisiti fí'ora-fasi'aemba wésimisana mifásí'láénkó kawel'á uwásinkáisa'a siyáántán-kwiye'a minkísáú wémaumne.

2

1 Maanááímó simátíménda ísáaro. Kembiwisé Réondísiyaa-naopakewiye kembó ímbo suwánaraawiye óraa'-imayaa é'a inaí sé'a kawerá úmaiya méraao-imayaa wée'a óraa-kisauraamba úmai wémae'a

2 kesé miwísé'a fasi'ámai méraiyantafena sirááíma wétaiye. Moórá-mora-waasi kentirumbá timé'a mimbórá-ímáyáa é'a Maníkón-aai ísámai kawel'á é'a ímbo kae'-ímáyáa é'a fasi'ámaimo méraiyantafena sirááíma wétaiye. Maníkómó aúpá'ó makénamo aráátímakaimba minááígóní áwáuma ísu Káráisiti isaná minááígómbó kawel'-úmaimo isáiyantafena sirááíma wétaiye.

3 Maníkóní kawel'-ímáyáawé kawel'-ááiyé Káráisitimpimba wéraimba Káráisiti weyáá imáyáasa símisata wéisaumne. Minááímó isáiyantafe'a wésimatimune.

Fasi'láénkóe'o takááísamaimo mé'a maé'mae'a úmae íyóro-aai.

4 Tuwímbai karo'-ááímá kentirumbá faiyaráiy'a kawel'-ááín-ye sé'a arááiwáéfo sé'a minááímá wésimatimune.

5 Kembiwisé'a ímbo méraumpo ándáfa'a némpa'a méraundanifo kembiwísáf'e'a imáyáa wéune. Ísu Káráisitin-aaisafe'o fasi'ámai timankúnkúmbo é'o mimbórá-ímáyáámó é'o méraantafe'a kembiwísáf'e'a imáyáa únana sirunkó kawel'á wéye.

6 Minááímá isáiyantafe'a óraa-kisau maiyáunda pó'a Ísu Káráisitiye'a tamé'a sé'a kentáásí Fasi'láénkón-ye sembá pó'a wesé'o takááísamaimo mé'a maé'mae'a úmae íyóro.

7 Taaigó ánú'o marafímbó kuménamo taaimó ta'ótóráísanamo fasi'ámaimo wéraintemba Ísu Káráisiti kembiwisé'a mérainq'a fasi'ámai mé'a wenááisafe'a timankúnkúmba úmae iyíyana kentirumpimbá óraa'a ínaye. Moóráwigon-awi'a Épáfarasi Ísu Káráisitin-aai simátimuwa'a isé'a fasi'láén-ímáyáá wée'a aamoí úmae íyóro.

8 Tuwímbai karo'-ááímá simátimesa ááéraan-kwaasiti aambá arááiwæsa waántá-waasiti aambá arááiwæsa mindá ímbo Ísu Káráisitin-aafinkembæn-ifo waásiti mýáafinkemba úwoi-aaíma pós'a karo'á simátinkesa ta'ótóráafo káráwiyoro.

9 Maníkóní fasi'láémbá seyaafá'á Káráisitimpimba wéraisana waási kunükáisa'a

10 wesé'a kááísamai méraawana fasi'láémbá tímisa'a mifásí'láénkwárá'á sásá'-í'a úmai méraawe. Wemá káráwiyaaawiya'e fasi'láénkwáráwiyá'é seyaafáká'é káráwiyena fasi'láémbá tímisa'a sásá'-í'a úmai méraafo tuwímbai karo'á simátinkesa ta'ótóráafo sé'a káráwiyoro.

11 Yúndaa-waasisa Maníkóní waásisa úne séta súsa kárámaisa araénáénta wéumpo kembiwí ímbo miyá wéofo kembiwísáfena Ísu Káráisiti maará uráye.

Kentí sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faútinkena wenane'á mékááísatinkaimba pó'a Maníkóní waásin-owe.

12 Ísu Káráisiti pukáisasa utámakaafó kembiwí nombó máémba púwówasamo utámáráánteni'a wéowe. Maníkó Káráisitimba pukáimpinkemba íyáfasinankowa'a mindásafe'a sé'a érai'a fasi'aémbá tokéna miyá uráiyé sé'a Káráisitiye'a kááísamaimo méraantafe'a íyáfasintinkaanten'i'a wéye.

13-14 Kembiwí fí'onkaa-waasi ombá sáwí'a wée'a sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o wéon-ambo arááiwakaantafe'a Maníkóní némpa'o máúmbanifo Maníkó Káráisitinte'a kááísatinkena aúí'a uwátínkariye. Kesáá Maníkóní ámáámba ímba ísámai kawetá wéowananaa kesáámó sáwí'o ówándasa aúfáifimba agaimarówana kentáásí sáwí-meyamba kentááfá'á ímbo tíndasafena Ísu Káráisiti aaraa-táiyá'á pukáimba póna kesáámó sáwí'o ówándasaawe sáwí-imayaawe Maníkó maisiyuwénasa Ísu Káráisitimbo pukáimpinkembo íyáfasinankaraintemba íyáfasisinkenasa aúí'a uwásinkenasa kentáásí sáwí-imayaasafena ímba imáyáa úmae wéiyiye.

15 Ísu Káráisiti aaraa-táiyá'ó pukáink'a waántawankoni fasi'aéné wení kísau-waasiti fasi'aéné maisuwéna íyáákaraimba tiyésamo waásimo tinklekesamo tiyáántámbó taantembá Ísu Káráisiti miyáumai seyaafá'-wáásí túranka'a íyáákaraiye.

16 Ísu Káráisitimo kembiwísáfénawe sénamo uráintafe'a karo'-ááímá simátinkáafó sé'a káráwiyyoro. Tuwímbai-waasi tuwímbai-tomba aambá faiyésa óraa-kanaa aambá faiyésa wíyómbo taeyain-kánáá aambá faiyésa sambaatiyá'á aambá faiyésa miyán-tántáá'á aambá fáíkaafó kembiwímó miyán-tántáákómbó ímbo arááiwaiyyasamo aaifimbó maitinkáiyamba ímba ísáaro.

17 Mintántáá'á ánaaembo paápé índa-tantaakoni waamé'a úmai aráátímakaimba mintántáákóní áwáuma Ísu Káráisiti éna é'a paápé uráiyé.

18 Tuwímbai karo'á sésa waási sáwísamban-iye sésa wíyómpaken-kisau-waasi-imayaaa mósá maré'a aamoín-oro karo'ó sembá miwí táái ímba ísáaro. Miwí kaainkáámbó awánaan-aaíma wésimatimesa sésa mindásafeta seyaafá'á íyáákarauumne sésa miwítí

sáwí-imayaafinkemba karo'-ímáyáá wéesa miwí túma maímaé iyésa

19 Ísu Káráisiti kentáárá'ó káráwiyyaiwaimba ímbo ta'ótóráámba áúkaawe. A'nónkó seyaafá'-áuwáwááká'ó káráwiyyaisanamo ánúnkomo seyaafá'-áufá'ó ta'ótokaisanamo óraa'o intembá Káráisiti wení waásiya'a káráwimai ta'ótokaisasa Maníkóní imáyáafinkemba óraa'a wéofo minkáró'-wáásí Káráisiti kentáárá'ó káráwiyyaiwaimba ímbo ta'ótóráámba áúkaawe. Mindásafe'a miwí táái ímba ísáaro.

Káráisitinte'a kááísatinkena aúí'o uwátínkarin-aai.

20-21 Ísu Káráisitimo pukáintemba kembiwí wemó uráintembo uráambá waántawaasiti aambá arááiwauwana minánkó ta'ótokompinkemba Káráisiti faútínkariye. Marapákén-kwáásí aambó fái'makaan-tontafesa sésa ímba né'a ímba uwá'namai awáné'a ímba ta'óto'mai awánaaro sen-ááímá nórá séra wéaraaiwaeo.

22 Minááímá waásiti imáyáafinken-aaíma marapákén-tántáá'á póna náiyamba úwoi násuwanaawe.

23 Miyán-ááí sésa wíyómpaken-kisau-waasi-imayaaa mósá marésa karo'á sésa waási sáwísamban-iye sésa kentú-aoisaamba wíyóro sewasá tuwímbai tuwánésa karo'á sésa kawé'-ímáyááwáráwín-owe sembánifo miyán-ámbó arááiwáémba sáwí-imayaasafesamo tirááísafesamo ombá ímba kanaa'a maisuwáínana tai'áínifo úwoi waé'wae'a ínýie. Mindásafe'a ímba kawé'-ímáyááwárá'-wáásín-owe seró.

3

¹ Maníkó kembiwí iyáfasitinkena Ísu Káráisitinka'a kááísatinkena aúí'a uwátinkaraimba pó'a wiyómpaken-tantaatafe'a imáyáa é'a aamoí é'a Káráisiti Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'láén-áémpá'a mérain-aempaken-tantaatafe'a imáyáa é'a aamoín-oro.

²⁻³ Púwón-kwaasimo imáyáamo ímbo ontembá kembiwí miyáumai marapákén-tántáá'ímba imáyáan-oro.

Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraamba Maníkó miyáumai wentáfena fasi'ámai mériwae séna wégarawiyiye. Mindásafe'a marapákén-tántáátáf'e'a ímba imáyáa é'a wiyómpaken-tantaatafe'a imáyáa úmae íyóro.

⁴ Ísu Káráisiti aúí'a úmai méraawini áwáugoma pó'a kumíndara'a wesé'a mé'a fí'orasagaen-aempa'a méranaawe.

Aúí'a uwátinkáfa'a wéiyiyemo siyáin-aa.

⁵ Mindásafe'a tai'láíndasafe'a sáwi-tantaatafe'o tirááísafe'o wéowanamo wétafisin-tantaa'a túwáaro. Mindá maarán-tántáá'án-ye. Maa'u-tántáá'ó owiyé tigaesáf'e'o owiyé sáwi-tantaatafe'o tirááísafe'o

owiyé túrande-urandemo owiyé miyámó ombá túwáaro. Túrande-urandemo owí marapá-tántáátáfesa aamoí ésa Maníkóntáfesa ímba aamoimó wéomba túwáaro.

⁶ Maníkón-aaí ímba ísámai kawe'ó ombá miyá-sáwi'á wéomba póna Maníkó aaisambá séna sáwi-meyamba timíniye.

⁷ Ááéma kewará'á miyá-sáwi-ámbá arááíwae'a miyá uráawe.

⁸ Miyá umbánifo káf'e'a tínaæemba uwáméro. Mindá maarán-ye. Aaisambó sewiyé týántafesamo owiyé sáwi-tirumbo márááwiye símaimo sáwi'o uwátinkááwiye sáwi-aaímo sewiyé miyán-tántáá'á tínaæemba uwáméro.

⁹⁻¹⁰ Sáwi-waasi mére'a miyá-sáwi'á uráambanifo é'a ifátuwe'a aúí'a úmai mé'a Maníkóní áwáumo kawe'-úmaimo awánáiyantafena wenkáání'a úmai aúí'a uwátinkena miyáumai aúí'a uwátinkáfa'a wéiyifo kempínkémbá karo'-ááímá ímba seró.

¹¹ Maníkó miyá uráintafena maarán-ááímá ímba aifaráán-ááín-ye. Tuwímbai Yúndq'a-waasi owasá tuwímbai fí'onkaa-waasi owasá túmo kárámäimo araénáémbo owí owasá tuwímbai ímbo túmo kárámäimo araénáémbo owí owasá óraa'-amo'nafaken-kwaasi owasá wayó-kísáúmó máén-kwaasi owasá úwoimo méraan-kwaasi owasá miyá wéofo minááímá ímba aifaráán-ááín-ifo Ísu Káráisiti aifarí'a éna wení waási seyaafápímpá'a mériye-aaí aifaráán-ááín-ye.

¹² Maníkóní waási-i'a owaná arumbá tiména simámarena séna kemparí'a uráamba pó'a maará iyasa tuwánánáawe. Tiruntafé'a é'a kawe'á uwátinke'a kentúma ímba maímaé iyé'a faru uwátinke'a umbai-tántáá'ó wéraimpimba fasi'ámaimo méraamba ímba ifátuwe'a

¹³ ímba nóraraambá aaisambá sé'a tuwímbaimo sáwi'o uwátinkémbá ímba imáyáa é'a anondáá miyán-oro. Fasi'aénkó kentí sáwi-imayaamo maitiyuwéna ímbo anondáámo sáwi-meyambo tímíntemba kembiwíwárá'á miyán-oro.

¹⁴ Miyámó ombá kembiwífímbá seyaafápímpá'a tirumbá wétime'a miyámó é'o é'a mimbórá-ímáyáá wée'a miséyááfá'-ááísáf'e'a kawe'-úmai méranaawe.

¹⁵ Mimbórá-ákúní'a úmai mé'a aáno úmai mériyantafena Maníkó simámakaimba pó'a Ísu Káráisitimo farumó uwátinkáímba kentáásirumpimba waé'wae'a ínkwae-imayaá é'a súwiyo seró.

¹⁶ Ísu Káráisitini fí'oka'ma'mai-aaigo kentirumpimbá óraa'a íno. Kembiwífímbá kawe'-ímáyááfínkémbá wenáái mósimam-besimamba úmae wéye'a arupíse uwátinke'a Maníkómpá'a súwiyo wése'a Maníkón-aaí aúfáifimbo agaimakáan-aaíma sé'a imá sé'a

Maníkóní ámútanko simátímakain-imá sé'a Maníkóntáf'e'a tirumpin-áámóí wée'a imá seró.

¹⁷ Kísäumo wémae'o aaimó sembá Fasi'aénkó Ísuní fasi'aéntámbá miyá wée'a wemá kembiwisé'a méraintafe'a Maníkó kentáásifompa'a súwiyo seró.

Aarakwá'é tiráá'marine miwí táái.

¹⁸ Aaresómbá ísáaro. Fasi'aénkondén-ofó kentuwaai-táái ísáaro.

¹⁹ Waaimá ísáaro. Kentuwaainítombá tirumbá timé'a ímba sáwí'a uwátinke'a kawé'á uwátinkáaro.

²⁰ Iyámpói-inaamaru ísáaro. Seyaafá- tántáátáf'e'a kentinófoi-taai ísáaro. Miyámó íyanamo éna Fasi'aénkó aamoí ínaye.

²¹ Iyámpói tifoísái ísáaro. Kentí iyámpóimo arupíse uwátinkanaemo sembá kentí iyámpói sáwí'a úmaesa íyófo-imayaamo é'a ímba sáwí-aaifinkemba síyasa miwí tíyámba oro.

²² Wayó-kísáúmó máén-kwaasi ísáaro. Seyaafá-tántáátáf'e'a kentí óraa'-waasi-taai ísáaro. Miwí túranka'a aamoí uwásinkaiwae aantemba ímba miyán-káwé'á wée'a úwoikanaawara'a miyán-káwé'á é'a Fasi'aénkóntáf'e'a táátafe-imaya wée'a kentí óraa'-waasiti kísausafe'a ímba kae'-ímáyáá é'a kawé'-úmai máero.

²³ Kísäumo wémae'a sé'a ímba kesí óraa'-waasiti kísaú aantembanifo Fasi'aénkóní kísaú wémaumne sé'a kawé-kísáú wémae'a kawé'án-oro.

²⁴ Miyámó wéomba maarán-áái imáyáan-oro. Fasi'aénkó wení waásisafena to'mayaambó úmakaimba mimbéyámbá timínaye. Fasi'aénkó Káráisiti kentí óraakoúramba ména kentí méyámbá tiména

²⁵ sáwí'o uráawi sáwí-meyamba timínaye. Ímba tuwínkaa'-úmai-meyamba timínifo arupíse úmai-meyamba timínaye.

4

¹ Wayó'-wáásítí óraa'-waasi ísáaro. Kentí wayó-kísáú-wáásiyá'á arupíse úmai kawé'-úmai káráwiye'a maarán-áái imáyáan-oro. Miwítí óraakoe kentí óraakoe mimbórágómá éna wíyómpa'a méraifo arupíse úmai káráwiyoro.

Inaí sésa arupíse ésamo on-áái.

² Seyaafá'-wáásí ísáaro. Inaí símae wéye'a miyámó wéomba ímba fí'o-fí'on-imayaamo íyamba inaimó sen-ímáyáá é'a Maníkómpá'a súwiyo seró.

³ Inaimó wésembe kentáásáf'e'wara'a súwa'nai e'a seró. Maníkómbá áísaí íyana aambá wiyínata ásé-aaisa simátimenaumne. Minááímá aúpá'á makéna aráátímakaimba minááígóní áwáuma Ísu Káráisitin-iye. Aúpá'ó makéna aráátímakain-aaimo simátimewandarakemba aaisambá siyésa ándáfa'a móskaraawe.

⁴ Maníkó minkísáú símakowa'a maiyáundanifo wenáái afora'ó simátíméndasafe'a súwa'nai e'a inaí seró.

⁵ Maníkómpá'a ímbo taméraan-kwaasifimba

kawé'-ímáyááfínkémbá kawé'-úmai mé'a kanaamó wéraindara'a miwífimbá Maníkóní kísaú maimaé íyóro.

⁶ Aaimó wésembe sásá-ááíye ásé-aaí aantemba wésembe pósai tísaí íyamba anondáámo simátimiyan-aaima ímba saafá é'a ásé-aaí aantemba simátíméro.

⁷ Kentáásí waásigon-awi'a Tíkíkaasi wen-ímáyáá wéundawi kentópa'a wémena kesáái seyaafá'á kosimátiminiye. Kesáámó úndantemba Fasi'aénkóní kísaú-waasi ména minkísáú ímba ifátuwená kawé'-úmai wémaena

⁸ kentáásáái kosimátimena fasi'átinkaindasafe'a ai'maráúnana kentópa'a wémena wíníye.

9 Moóráwigó kentí naaópakewin-awi'a Ónísimasi wemá kentáásí waásigo éna wenímáyáá wéundawi kawe-kísáú wémaiwai wesé'a wémesarai kentááfímbó paápé uráintantaakon-aai kosimátimyeaaye.

10-11 Moóráwigon-awi'a Árísítakasi kesé'o ándáfa'o méraiwai kembiwísáfena séna kawel'-úmai méraaro sisaná Páánápáasi anááfáígon-awi'a Mááka kembiwísáfena séna kawel'-úmai méraaro sisaná moóráwigon-awi'a Yósúwa moórá-awi'a Yásítasi kembiwísáfena séna kawel'-úmai méraaro wésiye. Aneka'a maanááímá simátimé'a súne. Máákaamo kentópa'o wémenamo wíndamo é'a kawel'-úmai uwánkáaro súne. Yúndaa-waasi Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraampinkemba minkáúmbó-wáásí aantemba kesé'a kísau wémaesa Maníkómó káráwiyaipa'o waásimo méraiyatfesa kesé'a kísau wémaesa wéfasi'asinkaawe.

12 Moóráwigó kentí naaópakewi-awi'a Épáfarasi kembiwísáfena séna kawel'-úmai méraaro séna wemá Ísu Káráisitini kísau-waasi éna kembiwí túwa'nai ena fasi'ámai inaí símae wéiyena Maníkómpá'a maarán-ááímá wésiye. Maníkón-aai fasi'ámai ta'óto'mai kawel'-úmai é'a Maníkómbó arááímo táínda-i'a seyaafá'l' wée'a táákaefaeenkwaasiyaamba úmai fasi'ámai méraiyatfena mindásafena inaí wésiye.

13 Kembiwí Kórósi-naopaken-kwaasiye Réondísiyaa-naopaken-kwaasiye Írapórisi-naopaken-kwaasiye túwa'nai índasafena óraa-kisaumo wémaimbawéané'a simátimune.

14 Moóráwigon-awi'a Rúku wen-ímáyáá wéundawisa kentáásí tíyofain-kwaasi éna kembiwísáfena séna kawel'-úmai méraaro sisaná moóráwigon-awi'a Tímasi kembiwísáfena séna kawel'-úmai méraaro wésiye.

15 Maníkóní waási Réondísiyaa-naopakewisafeta séta kawel'-úmai méraaro séta Maníkóní waási Nímpaani naaúmpa'o túwaandu owísáféta séta kawel'-úmai méraaro súnda kosimátiméro.

16 Maanáúfáifínkén-ááímá toráumai síya'a seyaafá'l' ísásuwe'a ti'maráiyasa maimaesá Maníkóní waási Réondísiyaa-naopa'o méraawi mátimiyasa toráumai ísáaro. Miwísafé'o tímakaunda-aufai timíya'a mimpínkén-ááímá ísáaro.

17 Moóráwigó Ákípaasimba simáme'a súne. Fasi'aénkó ámakain-kisau fasi'ámai wémae tai'aaó siyé simáméro.

18 Ayáiyá'á kemá Póro agaimaráúmpo toráumai awiyé'a wenayáánaufi'an-ifo wenááin-aye sé'a ísáaro. Kemá Póro súne. Kawa'l'-úmai méraaro súne. Kemó ándáfa'o méraunda-imaya wée'a Maníkómpá'a inaí símae íyóro.

Maníkó úwoimo wétuwa'nai-intafe'a inaí súne.

Kemá Póro súnda-aai tai'áiye.

1 Tésáróníka

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai-aataiya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna maanááimá agaimái Tésáróníkaa-naoraa-waasifa'a agaimái mágimakaiye. Póro ásé-aai kosimátimuwasá isésa érai'e sésa Ísumpa'a timankúnkúmba uráawe. Minááí Aantá-waasi-taai-aufaifimba 17:1-9-fimba wéraiye.

Ísun-aai Póro fí'o-fí'on-daopa'a kosimátimena Kórinti-naopa'a koméronka'a Tímóti Tésáróníkaa-naopaken-kwaasi-taai kosimátimena wéaisai-un-aaima kosimámawana anondáá-aai agaimái timúwasá mágimakawae.

¹ Kemá Póro maanááí maanáúfáífimbá agai-timúmpo ísáaro. Moóráwigon-awi'a Sáirásie moóráwigon-awi'a Tímótiye kesé'o méraayanka'a moórá-aai sénaumpo ísáaro. Tésáróníkaa-naopakewi Maníkóní waási ísáaro. Maníkó kentáásifowae'o kááísamaimo mé'o Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraawi ísáaro. Maníkó úwoi wétuwa'nai-ena faru wéuwatinkaintafe'a inaí súne.

Tésáróníkaafaken-kwaasi Maníkómpá'á timankúnkúmba uráan-aai.

² Inaimó súndarataamo únda kembiwísaféta imáyáama éta Maníkómpá'á aasiyaasí súwiyosa wésune.

³ Ísun-aaisafe'a timankúnkúmba é'a pó'a wení kísäuma kawel'-úmai wémawé. Maníkómbá tirumbó wéametafe'a pó'a kawe-kísáumá fasi'ámai wémawé. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisiti érai'a kumíníye sentáfé'a pó'a fasi'ámai mé'a wéamu'maraawé. Miyáráán-úmai méraantafeta imáyáama éta Maníkó kentáásifowampa'a súwiyosa súne.

⁴ Maníkó arumbá tiména wení waási-i'o uwátinkaraimba éta tuwánaraumne.

⁵ Ímba kentáásí imáyáafinkemba úwoi-aaisa kosimátimewandanifo Maníkóní Ufaen-ámútánkó keséta mérowata Maníkóní fasi'aénkwárá'á ásé-aai kosimátimeta ásé-aaisafeta simankúnkúmba fasi'ámai uráundasa minásé-ááí kosimátimewanata ísaraawé. Ísowata séta Maníkóní waásin-owesa siyáumne. Kesétaamo maéwándarata wétuwa'nai-eta méraawana'a suwánaraawé.

⁶ Fasi'aénkómó úntenkwara kesáámó ówándantenkwara'a miyá uráawé. Miyámó umbá umbá tiyómbanifo ímba ifátuwanae sumbá simátímakon-aaima mét'a'otokaawé. Maníkóní Ufaen-ámútánkó imáyáama timúwa'a tirumbá kawel'-úmai mé'a ásé-aai mét'a'otokaawé.

⁷ Miyáumai mérowasa pósá Maníkón-aaisafesamo timankúnkúmba on-kwáásímá Máséndóniyaaafakene Ákáyaafakene miyáumai-naoken-kwaasi kembá tuwánesa kemó untembá miwí uráawé.

⁸ Fasi'aénkón-aai kentópakemba simátíma'maesá kuráawé. Ímba Máséndóniyaa-waasiwara Ákáyaa-waasiwara aantembanifo seyaafá'-áémpákén-kwáásíwárá'á ísaraawé. Maníkón-aaisafe'o timankúnkúmba on-ááí seyaafá'-áémpákén-kwáásí ísaraawé. Maníkómpá'ó kááísamai méraan-aai é'a ísáámba pótá ímba anekatá simátimenauumne.

⁹ Kempátáámó komaéwándara'a kawetáámó uwásínkaronafesawe sésa kawel'-ááí wésewe. Waántá-waasiti aambá tuwésa Maníkómpá'á tiyóntafesawe sésa kawel'-ááí wésewe. Maníkó fasi'aénkwáráwí érai-Fasi'aenko wení kísau wémaentafesawe sésa kawel'-ááí wésewe.

¹⁰ Aneka'a wíyómpakemba Maníkón-ááninko Ísu kumíníye sé'a wéamu'maraantafesawe sésa kawel'-ááí wésewe. Maníkó Ísumba pukómpinkemba iyáfasinankowana sáwi-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faúsinkenasa kawepátá mósinkeña séna Maníkó aaifimbó maitinkáíndara'a faútinkaunderi ímba maitinkáíníyemo siyáiwaimba amu'maráantafesawe sésa kawel'-ááí wésewe.

2

Tésáróníkaafa'a Póro kísaumo maiyáin-aai.

¹ Kentáásí waásisono. Kesé'o komaéwándarata áuwara-kisaumo maéwándasa éta suwánaraawe.

² Ímbo kentópa'o kówanda-kanaafinta Fíripái-naopa'a komaéwánasasa suwánésa sínkamesasa sáwítqamo uwásínkón-aai é'a ísaraawe. Maníkó wení fasi'aémbá símakowanasa póna ímbo sáá'a úwata ímbo tiyawembá ówándasa Tésáróníkaafata kentáá Maníkóní ásé-aaisa kosimátímakaumne. Sáwí'o uwásínkowisa umbaisá siyómbanifo ímbo tuwáawándasa

³ Ímbo karol'-ímáyááfínkémbá simátimeta ímbo aare-úmén-ímáyááfínkémbá simátimeta ímbo waé'wáé-ááífínkémbá simátimewandasaanifo

⁴ Maníkó kentáásáfena séna kesí waási ontafé'a ásé-aaí kosimátíma'mae'a koró suwata simásímakain-aaí kosimátíma'maeta kuráumne. Maníkó wen-ísarena kesiruntá tuwináinda póta kísaú wémaeta séta waásimo suwánésasaamo ésa tuwímbai aamoí iyasa tuwímbai ímbo aamoí iyamba póna Maníkó suwánénasa aamoí ínýe-imayaña éta kísaú wémaeta

⁵ kentópa'a ásé-aaí kosimátímerta ímbo tirunkáámbá kofaiyá'mai-aaifinkemba kosimátimewandasa ísaraawe. Ímbo símai

fí'owani moparawíntaféta súraniyamba wéeta kosimátimewandasa Maníkó suwánaraiye.

⁶ Ímbo símaimo kembiwíwará fí'on-kwaasiwara'a kesúwita óraa'a ónae-imayaan-ifo séta kosimátímakaumne. Kesé'o maéwándarata Ísu Káráisiti si'marón-kwaasisa ówándanifo ímbo óraa'-waasi-ita úmai méta

⁷ wempatá úmai méta aaregómó wení iyámpói káráwiyyintenta uráumne.

⁸ Kembiwí kesiruntá tímaketa Maníkóní ásé-aaí kosimátímerta sínkamiyata puwúnafo-imayaña ínta ówándasa Maníkóní ásé-aaisa kosimátímakaumne.

⁹ Kentáásí waásisono. Kesé'o maéwándarataamo fasi'aén-kísáúmó maéwánda táák'a makáawe. Maníkóní ásé-aaímo simátimewandasa aafáyáara'e fenómpink'a'e nó'waane kísausa maiyáumne. Tómbá ímbo úwoi simíwae séwándasa tómbá méyánúmai wéneta maiyáumne.

¹⁰ Kembiwí Maníkómpá'a timankúnkúmba uráawise'a maéwándarata kawel'-úmai arupíse úmai méta ímbo sáwí'a ówándasa maéwána'a suwánontemba Maníkówárátá suwánaraiye.

¹¹⁻¹² Tifoísáímo kentí iyámpói káráwiyyonten-úmai moórá-mora kesáámá káráwiyyeta méta faru uwátinketa Maníkón-aaí kawel'-ááímá wésimatimeta séta miyáráámbá iyantafe'a Maníkómbá aráái wáiyana Maníkó aamoí ínýesa siyáumne. Maníkó wésimba pó'a wemó kawáánipa'o wení sámo kaipa'a támeranaawe. Miyámó iyantafe'a Maníkómbá

aráái wáiyana wemá aamoí ínýe.

¹³ Maarán-ááiwárátá Maníkómpá'a aasiyaasí súwisa súne. Maníkón-aaí simátimewandarata kembiwí sé'a waási-taain-iye ímbo sumbá Maníkón-aaín-iye sé'a tirumpimbá fasi'ámai méta'otokaawe. Simátímakaunda-aaí érai'a Maníkón-aaín-iye. Simátímakaunda-aaísafeta timankúnkúmba ombá póna minááígó wétuwa'nai-iye. Mindásafeta iséta Maníkómpá'a aasiyaasí súwiyosa súne.

¹⁴ Kentáásí waásisono. Yúndaa-aempaken-kwaasi Fasi'aénkóní waási Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraan-kwaasifa'o paápé uráintemba kembiwíwará'miyá uráiye. Yúndaa-aempaken-kwaasimo miwífinkémbá Ísu Káráisitin-aaísafesa

timankúnkúmba wéompinkemba sáwí'o uwátinkaraantemba kentí waási kembá sáwí'a uwátinkaraawe.

¹⁵ MinYúndáá-wáásí tíwá'náma naaófá'á Maníkón-aai simátímakowi títkanto'naamai úmae wéiyuwasá putásowasa maimaé wéyesá matínkámae íyówasa miwí tísaaftantamba ésa káfí'o méraawi Fasi'aénkómbá Ísumba tufúwana puwúwasa kentáámá sáwí'a uwásinkesa arááiwakaawe. Miyámó untáfena Maníkó ímba aamoí uwátinkaraiye. Miwí seyaafá'-wáásítí namuro-wáásíyáambán-owe.

¹⁶ Maníkó sáwí-ampakemba kawé'-ámpál'o métinkaindasafeta fí'onkaa-waasisafeta Maníkón-aai simátíma'maeta wégundasa Yúndaa-waasi aambá fáisinkesasa seyaafá'-wáásítí namuro-wáásíyáambá wéowe. Tíwá'náti sáwí-kisauwara'a káfí'o méraan-kwaasi maimaé wéiyowana káfí'a Maníkó aaisambá wétiyye.

Póro aneka'á kotuwánánaemo siyáin-aai.

¹⁷ Kentáásí waásisono. Kembá tiyuwéta maanká'á ampáánká'á taméta kembiwísaféta imáyáa áfááraumai wéeta kembó kotuwánanda-antafeta wésaafa-eta

¹⁸ aneka'á kotuwánánae séta kemá Póro sé'a aneka'á kotuwánánae símasima'a wéunana waántawanko aambá fáisinkaraiye.

¹⁹ Ánaqemba Fasi'aénkó Ísumo kumínda aúranka'a kométa nójintafetaawa amu'maránaum nójintafetaawa aamoisá ónaumno. Kembiwísaféta imáyáa éta aamoisá ona'á

²⁰ kentáá súwí'a mósá maráýana sirunkósá aamoí ínaye.

3

¹ Kentáfekai óraa'-imayaa wéekainifo maankákáí maékai kembiwí fí'opa'o méraantafekai Átenisi-naopa'a kerái maékai

² Tímótima ai'maráwáyana kentópa'a kuraiye. Tímóti kentáásí kawé'-wáásí póna wesé keséta Maníkóní kísausa wémaunanasá póna Ísu Káráisitini ásé-aai simátíma'maena wéwiye. Koáfomba faiyáína'a Maníkómpá'á timankúnkúmba fasi'ámai íwae sé'a Tímótima ai'maráwánana kuraiye.

³ Maníkón-aai ímbo ísááwi sáwí'a uwátinkaiya'a Maníkómbá aúwáafo sé'a Tímótima ai'maráwánana kuraiye. Maníkó séna kesááimo ímbo ísááwi sáwí'a uwátinkanaawe siyáimba pósá kentáá sáwí'o wéuwasinkaamba é'a ísaraawe.

⁴ Kesé'o maéwándarata séta sáwí'a uwásinkanaawemo siyáundasa káfí'a mápaapeisa'a wéawanaawe.

⁵ Kemá imáyáa é'a waántawanko séna Maníkómbá auwésa kesáái isáíwae sintáfé'a miyá uráawe. Maníkómpá'á timankúnkúmba wéoo sé'a kentáái isánae sé'a Tímótima ai'maráwánana kentópa'a kuraiye. Kentópa'a kísaumo komaéwánda aúwara-kísauma maiyáunda káfí'a minkísáúgón-áúma áwiyo'wifo sé'a Tímótima ai'maráwánana kuraiye.

⁶ Tímóti kentópa'a koména kouweréna kesópata téna kembiwísaféna séna Maníkómpá'á tirumbá timésa wenká'á timankúnkúmba fasi'ámai owé séna ásé-aaisa tasimásímakaiye. Kembiwí kentáfí'o sé'o kawé'-áái siyémó senkwárá'a tasimásímakaiye. Kesáámó sétaamo kembiwí kotuwánánaemo súna'o kentáásafé'o tatuwánanaemo senkwárátá tasimásímakaiye.

⁷ Maníkón-aai simátimundarakemba tuwímbai sáwíta uwásínkáánka'a Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba fasi'ámai on-áái tasimásímakaimba póna áfombo faiyáín-aai tasimásímakaiye.

⁸ Fasi'aénkómpá'ó kááísamaimo fasi'ámaimo méraan-aai iséta póta kawetá úmai méraumne.

⁹ Maníkómpá'á fasi'ámai méraawata póta Maníkónópata kentáásirunko kawel'á wéisata Maníkómpátá súwi súne.

¹⁰ Kentópataamo konda-ámbá Maníkó wi'maráíndasafeta fénáímpinka'e aafáyáara'e Maníkómpátá fasi'ámai áísai úmae wéiyune. Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmba ombánifo moóráfa'a wétuwaantafeta kotúwa'nai ónæ séta Maníkómpá'á fasi'ámaisa súne.

¹¹ Inaí súndasa pósarai Maníkó kentáásifowae Ísu kentáásí Fasi'aénkóe úmai kentópataamo konda-ámbá wisinkáyáaye.

¹² Inaí súndasa póna kesiruntá áfaáraumai tímakaundanten-úmai Fasi'aénkómá imáyáa timína'a moórá-mora kentirumbá timé'a seyaafá'-wáásí kentirumbá timé'a ménqawe.

¹³ Miyá íyana Maníkó kentirkómbá fasi'átinkaina'a Ísu kentáásí Fasi'aénkómó wení waásise'o kumíndara'a Maníkó kentáásifowan-aúranka'a kawel'-úmai méraiyana sáwi-aai kempímbá ímba wéraindasafeta inaí súne.

4

Miyásáámó wéunanasaaamo Maníkómó aamoisáámó wéuwasinkain-aai.

¹ Kentáásí waásisono. Moórá-aaiwara'a ísáaro. Fasi'aénkó Ísuwe'o kááísamaimo méraundasafeta wa'wiséta óraaka'a simátimeta séta Maníkómbó arááimo tai-wáiní áwáumo aráátimundasa arááíwa'mae'a wéiyana Maníkó tuwánéna aamoí uwátinkainiye. Minááígóní áwáuma é'a wéaraaiwaefo miyáumai arááíwa'mae'a koró.

² Fasi'aénkó Ísu simásímakain-amqanta simátimewanda é'a isé'a wéaragiwaewe.

³ Maníkó maarámó íyantafena aráái wétaiye. Kembiwí Maníkómpá'á té'a wendé-í'a taúráoro. Aare-úméné inaamaru-úméné aséráqro.

⁴ Waaimó é'a aaremó maýamba arupíse úmai máero. Miyámó íyamba Maníkó miyámó íyantafena aráái wétaiye.

⁵ Maníkómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasimo ontembá ímba miyán-oro. Pói-iyankomo waafán-ínimbó máéntemba ímba miyán-oro.

⁶ Maníkóní ámáámba miyáumai wéaintafe'a aaremó maýamba kentí waási ímba sáwi'a uwátinkáaro. Ááéma óraaka'a simátimeta séta miyá-sáwí-ámpá'ó wíyanamo éna Maníkó umbai-méyámbá timíniye.

⁷ Maníkómó wení waási-i'o uwásinkáinta kawel'ó úmaimo méraandasafenasa wéuwasinkaiye. Ímbo sáwi'o úmaimo méraan-itá wéuwasinkaiye.

⁸ Mindásafesa súnda-aai isésa tínaaeni'o uwátimiyawima ímba waási aantemba tínaaeni'a uwátimenaafó Maníkó wení Ufaen-ámútámbó tímiwainkwara'a tínaaeni'a uwámenaawe.

⁹ Kembiwí kentí waási Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmbó on-kwáásí moórá-mora kentirumbó tímén-aai Maníkó aráátmakaimba pó'a é'a miyá wéofo moórá-mora kentirumbó tímén-aai maankwándááífimbá ímba agaénaumne.

¹⁰ Kembiwí Máséndóniyyaa-aempaken-kwaasi Maníkóní waási é'a kentirumbá tímakaawe. Óraaka'a séta moórá-mora kentirumbá tíma'mae'a íyóro súmpo

¹¹ fasi'ámai imáyáa wée'a faru úmai mé'a kentúra'a káráwiye'a tómbó maýantafe'a kísau máero. Minááímá éta simátimakaunda

¹² miyá é'a kísau maiya'a Maníkómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasi tuwánésa kembiwísafesa kawel'-wáásí owémá sénááwe.

Miyá é'a kísau maiyana ímba táái táíníye.

Fasi'aénkómó kumínda-aai.

¹³ Kentáásí waásisono. Maníkón-aaisafesamo timankúnkúmbó un-kwáásímó púwówasamo utámakaan-kwaasisafe'a tirunkó sáwi'an-ifo séta

érai'-aaimo simátíménda ísáaro. Maníkómpá'ó ímbo kááísamaimo mésamo Ísu kumíndara'o pukáampinkemba íyáfasinaiyantafesamo ímbo amu'maráan-kwaasi tirunkó sáwi'a wéifo kembiwí miyán-ofo séta senda-ááisá ísáaro.

¹⁴ Ísu pukáimpinkemba íyáfasinkaintafeta érai'esa súmpo Ísun-aaisafesamo timankúnkúmbo ésamo pukáan-kwaasi Maníkó miwíwárá Ísunkwara'o tiyáínda-aaisafeta érai'esa súne.

¹⁵ Simátíménda-aaima Fasi'aénkómá siyáin-aaín-iye. Fasi'aénkómó kumíndara'a úwoimo túmó aráan-kwaasi pukéwi aifa'á ímba íyákanaawe.

¹⁶ Maníkóní kísau-waasigo wiyómpakewi aaí sínana Maníkóní uwíyenko óraaka'a aaí sínana Fasi'aénkó óraaka'a wésindafinkemba wiyómpakembo kumínda Ísu Káráisitin-aaisafesamo timankúnkúmbo ésamo pukáan-kwaasi aifa'á íyáfasinaiyata

¹⁷ Ísu Káráisitin-aaisafeta simankúnkúmbo étaamo úwoimo súmó aráandawisa kufarámbainata ainámpímbá aifa'ó iyáawise'a itúwaandu éta Fasi'aénkóbá iawánéta miyáumai aasiyaasí Fasi'aénkóe'a maé'mae'a ónaumne.

¹⁸ Mindásafe'a simáti-simati wée'a fasi'átinke'a méraaro.

5

Fasi'aénkó kumíndasafetaamo to'mayaa onda-áái.

¹ Kentáásí waásisono. Fasi'aénkó Ísumo kumínda-kanaa ímba ísare'a maankwándááífimbá ímba agaiyáumne.

² Kemá ísaraawe. Nó'waamba umén-kwáásímó kafífímbó tentenkáán-úmai Fasi'aénkó Ísumo éna miyáumai kumíníye.

³ Waásimo maarámó sentembá káfí'e'a kawe-kánááfimbá aáno úmai méraumne síyambanifo minúwóiyáámbó éna sáwi-kanaago téna tasáwí'a uwátinkainiye. Aaregóní kanaamó tisanamó imbá iyámpói wéma'ankaiye. Miyámó ontembá misáwí-kánáágómó éna ímbo asétinkainda seyaafá'nánká ta'ótoraíniye.

⁴ Kentáásí waásisono. Umén-kwáásígómó kentí moparáwímbó tamaimaiyáina'o awáné'o é'a táátafe'a íyambanifo ímbo kumeupá'á méraamba póna Fasi'aénkó Ísumo kumínda ímba táátafe'a ónaáwe.

⁵ Kembiwí sámo kaiwáín-áráátomba owatá kesáawárá'á ímba kumeukondésá úmpo sámo kaiwáíndésá úne. Ímba sáátafeta ónaumne.

⁶ Tuwímbaimo ombá Ísumo kumínda-imayaa ímbo ombá káátumo wáéntenkaamba wéofo kesáá ínta miyásá éta káráwimaisa kawel'-ímáyáásá úmaisa ménaumne.

⁷ Waási nól'waamba tún-kwáéwasa uwói'o on-dómbó naan-kwáásí nól'waamba nésa uwói'a ónaáfo

⁸ kesáá sámo kaiwáín-áráátomba póta ímba miyáráántá ondasá kawel'-ímáyáá úmaisa ménaumne. Miyáumai méta wenókáámbó faférímaisaamo méraundantemba Maníkómpá'á simankúnkúmbo éta waásisomba siruntá wétimeta méraumne. Wenótámbó súsaamo fáítuwaundantemba Ísu Káráisiti kusiyáíndasafeta amu'maréta méraumne.

⁹ Maníkó wení waási-itá uwásínkaramba kentáásí sáwi-kisaurakemba Maníkó ímba áyánta uwásinkainifo Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kentáásí

sáwi-kisaugomo ta'ótokaimpinkemba faúsinkenasa kawepátá mósinkaindasafena Maníkó wení waási-itá uwásínkariye.

¹⁰ Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna pukáimba póta kumínataamo éta úwoisaamo méraunda-waasiwara pukáan-kwaasiwara'o éta weséta ménaumne.

¹¹ Mindásafe'a moórá-mora túwa'nai e'a kawel'-ááí símasima'o íyamba pó'a fasi'ámai ménaawe. É'a wéomba pó'a miyá úmæe iyónááwe.

¹² Kentáásí waásisono. Moórá-aaimo óraaka'o simátíménda ísáaro. Kempímbá kísau maésa kawel'-ááí simátimesa fasi'ámai arupíse uwátinkaiyantafena Fasi'aénkó miwí iyáfasantinkarain-kwaasi-taai taawiyáfóro.

¹³ Kembiwífimbá miwí kísau wémaentafe'a pó'a miwí táái mósá maré'a kentirumbá wétime'a méraaro. Kembiwísé'a faru úmai méraaro.

¹⁴ Kentáásí waásisono. Óraaka'o súndasa kafóná-waasisafe'a óraaka sé'a arupíse uwátinkáaro. Táátafesamo íyan-kwaasi tirumbá fasi'átinkáaro. Aamoisaén-kwáásíwárá'á túwa'nai oro. Seyaafá'-wáásí wempa'á aáno úmai méraaro.

¹⁵ Kembó sáwí'o uwátinkéwa'a anondáá miwí sáwí'a uwátinkáqfo sé'a aambá fáitinkaaro. Aasiyaasí miyáumai kembiwísé úmai fí'on-kwaasiwara'a kawel'á uwátinkáaro.

¹⁶ Aasiyaasí tirunkó aamoí ína'a mé'a

¹⁷ Maníkómpá'á inaí símae wéye'a ímba saagaaró.

¹⁸ Kentópa'a fí'o-fí'on-tantaa'a kawe-tántáá'é umbai-tántáá'wárá'ó tínda Maníkómpá'á súwi seró. Miyámó íyamba Maníkó miyámó íyantafena wéankaiye. Ísu Káráísitiye'a kááísamai mé'a Maníkómpá'á seyaafá-tántáátfé'a súwimo wésembo Maníkó miyámó íyantafena wéankaiye.

¹⁹ Maníkóní ámútankomba ímba aambá fáí'anke'a

²⁰ Maníkóní ámútankomo simátímakain-aai wésimatimiya'a minááí ímba tínaaemba uwáméro.

²¹ Seyaafá-tántáá'á tuwíntuwe'a kawe-tántááká'á fasi'ámai méta'otoraaro.

²² Seyaafá'á fí'o-fí'o-sawi-tantaatafe'a aséráaro.

²³ Maníkó faru wéuwatinkaiwaini áwáun-ye. Wemá kembiwí wefárí'o índasafeta inaí súne. Maníkó kentí imáyáara'e túwawaaka'e timanka'é káráiyina'a kawel'-úmai méraiymamba Fasi'aénkó Ísu Káráísiti kumíndara'a ímba sáwí-aai kempímbá wéraindasafeta inaisá súne.

²⁴ Maníkó éraikoni áwáuma póna wení waási-i'a uwátinkaindasafena táántaraiwai wemó siyáintemba miyá uwátinkainiye.

²⁵ Kentáásí waásisono. Maníkómpá'á kentáásafé'a súwa'nai e'a inaí seró.

²⁶ Maníkóní akúmbá tiyáámba tíméro súne.

²⁷ Fasi'aénkó simásímakaintafe'a óraaka'a simátime'a súne. Maankwándááífínkén-ááí toráumai Maníkóní akúmbá seyaafá'nánká simátíméro.

²⁸ Fasi'aénkó Ísu Káráísiti aasiyaasí úwoi wétuwa'nai-intafe'a inaí súne.

Kemá Póro súnda-aai taí'áye.

2 Tésáróníka

Ísu wíyómpa'la iyówana Póro moórá-waai-aataiya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna maanááimá agaimái Tésáróníkaa-naoraa-waasi Ísuní aampa'ó kun-kwáásifá'á agaimái tuwówana moóráwigó mátímakaiye.

¹ Kemá Póro maanááí maanáúfífimbá agai-tímúmpo ísáaro. Moóráwigon-awi'a Sáirásiye moóráwigon-awi'a Tímótiye kesé'a méraayanka'a moórá-aaí sénaumpo ísáaro. Tésáróníkaa-naopakewi Fasi'aénkóní waási ísáaro. Maníkó kentáásifowae'a kááísamai Fasi'aénkó Ísu Káráísiyiye'o kááísamaimo méraawi ísáaro.

² Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráísiyiye'a úwoi wétuwa'nai-esarai faru uwátinkaayantafe'a inaí súne.

³ Kentáásí waásisono. Ááéma Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmba é'a káf'e'a fasi'ámai Maníkóe'a kááísamai méraawe. Ááéma moórá-mora kentirumbá tímakaamba isa'á káf'e'a kentirumbá tíma'mae'a wégowe. Miyámó wéomba mindásafeta Maníkómpá'á súwisa símae wéiyeta inaisá súndasa kawetá úne.

⁴ Ísu Káráísitini waási ontáfesa sáwi'a uwátinkeša tí'a iní'o uwátinkáámba Maníkómpá'á timankúnkúmba é'a ímbo aúwémbo wentáf'e'a ísámai fasi'ámai méraamba póta Maníkóní waási moórá-mora-naopimpa'o méraanta simátimeta kentúwítá mósá makáumne.

⁵ Miyáumai fasi'ámai méraamba pósá tí'a iní'o uwátinkáámba iséta séta Maníkó arupíse-meyamba timínda póna kawetóní'a uwátinkena wégarawiyiye súne.

⁶ Maníkó arupíse úmai mérailwai sáwi'o wéuwatinkaawi sáwi-meyamba tiména

⁷ kentí umbai-tántáá'é kentáásí umbai-tántáá'ésá taí'ásiyuwainiye. Fasi'aénkó Ísu wíyómpakembo kumíndara'a wení fasi'aén-kísáú-wáásiwárá'á iyaráámbó kúra'mae kumíndara'a kentí umbai-tántáá'é kentáásí umbai-tántáá'é Maníkó taí'ásiyuwenasa

⁸ Maníkómpá'ó ímbo tésamo nénka'o méraawi sáwi-meyamba tiména Fasi'aénkó Ísuní ásé-aaí ímbo taawiyafiyawi sáwi-meyamba timíniye.

⁹ Miwítí sáwi-meyamba maarán-iye. Sáwi-meyambo waé'wae'o índa-aempa'a aasiyaasí maé'mae'a íyana Fasi'aénkó aambá fáítinkainasa wenópa'a ímbo iyíyamba wení fí'ora-fasi'aembá ímbo awánánááwe.

¹⁰ Minkánáá kumíndara'a wení waási wenááisafesa timankúnkúmbó owí wenáwí'a óraa'a uwánkesa áwí'a mósá marésa aamoí ónááwe. Ísun-qai simátimewanata kem-biwíwárá'á érai'e sé'a wempá'a timankúnkúmba uráamba pó'a miyá ónááwe.

¹¹ Mindásafeta kembiwí túwa'nai eta maarán-ááí inaisá símae wéiyune. Maníkó wení waási-i'a uwátinkaindasafena táántena kawetóní'o uwátinkaindasafeta inaisá súne. Maníkó fasi'aémbá timína'a kentí imáyáafinkemba kawe-kísáú maimaé iyíyantafeta inaisá súne. Maníkó fasi'aémbá timína'a wempá'a timankúnkúmba fasi'ámai íyamba pó'a kawe-kísáú maíyantafeta inaisá súndasa pó'a

¹² kembiwífimbá Fasi'aénkó Ísun-awi'a óraa'a íyana Ísu wení waási-i'a ontáfena kentúwí'a maimaéna iyíníye. Kentáásí Maníkóe Fasi'aénkó Ísuwe'a úwoi túwa'nai íyamba pó'a Fasi'aénkó Ísun-awi'o mósá maráiyantafeta inaisá súne.

2

Sáwi-kisaugombo afowáí'o owín-ááí.

¹ Kentáásí waásisono. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísi kuména kuntúwaandu uwásinkainata weséta méraanda-aaisa aforatá simátimenaumne.

² Tuwímbai sésa Fasi'aénkó Ísuni kanaamá é'a paápé uráiyemo siyáan-aai ímba óraa'-imayaa íyána tirunkó sáwí'a íno. Minááímó simátímakaawi kentí imáyáafinkena siyáa miyámó sembá Maníkó simásímakaiyewa siyáa kentáfesa aúfáífinkemba simásímakaiyewa siyáa nááfaken-aaiyewa siyáao.

³ Minkáró'-áái simátímewa'a érai'a siyé sefáímpó'a maanááímá afora'á simátimenaumpo ísáaro. Fasi'aénkó Ísu kumínda-kanaa ímba úwoi kumínifo aifa'á sáwífa'nanka Maníkómbá tínaaemba uwámiyana sáwí-kisaugomba afowáí'o uráiwai sáwí-marupa'o iyamó kámakama'o wéipa'o kumbéndawinonkaamba paápé ínýe.

⁴ Tuwímbai-tantaatafesamo waásimo sésa kesí maníkón-iye sésa mintántáákón-imáyáá mósá wémaraambo éna aambá faiyéna séna sáwísamban-ifo keyáá óraa'a úne séna Maníkóní ámáán-dáumpa'a iména karo'á séna kemá Maníkó úne sínýe.

⁵ Kesé'o maéwándara'a minááí simátímakaunda ímbo tuwinkaráámbá isa'á tuwinkaráawe.

⁶ Káf'e'a sáwí-kisaugomba afowáí'o uráiwaimba aambá fái'ankaraimba wéisaawe. Maníkó séna sáwí-kisaugomba afowáí'o uráiwaini kanaamá wétiye sínda-kanaa miwá paápé ínýe.

⁷ Káf'e'a sáwísáwí-kisau aúpá'á wémaewana sáwí-kisaugomba afowáí'o uráiwaimba aambá tawísíyankainana paápé índara'a sáwísáwí-kisau afora'á paápé ínana

⁸ sáwí-kisaugomba afowáí'o uráiwaiwara'a paápé ínana Fasi'aénkó Ísu sámo kainkwárá'a kuména ááma áútinkena tufuwéna wení fasi'aémbá maisuwáínýe.

⁹ Sáwí-kisaugomba afowáí'o uráiwai paápé índara'a waántawankoni fasi'aénkwárá'a paápé éna fí'o-fí'on-kisau ímbo awánaraan-kisau karo-kísáú wémaena

¹⁰ fí'o-fí'on-tantaatafena karo'-áái simátiminasa sáwí-meyambo waé'wae'o índa-aempa'o koméraiyan-kwaasi minááísafésa érai'e sénááwe. Érai'-aaisafesa

ímba aamoí íyamba Maníkó sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkáíwain-aaisafesa ímba aamoí íyamba póna Maníkó ímba kawe'-ámpá'a métinkainiye.

¹¹ Miyá-sáwí-wáásí pósá minkáró'-ááísafésa érai'e sénááwe. Miyá-sáwí-wáásí póna Maníkó étinkainana karo'-ááígó miwí fasi'ámai ta'ótoraínasa karo'-ááísafésa érai'-aain-íye sénááwe.

¹² Miyáumai érai'-aaisafesa karo'-ááiyé sésa sáwí'o wéontafesa aamoimó íyawí sáwí-meyamba timínýe. Kemá Póro súne. Aifa'á sáwí-kisaugomba afowáí'o uráiwai paápé ínana Fasi'aénkó Ísu kuména tufuwéna wení fasi'aémbá maisuwáínýe.

Fasi'ámaimo méraan-aai.

¹³ Kentáásí waásisono. Fasi'aénkó arumbá wétimiye. Aifa'á Maníkó kembiwísáfena séna sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinke'a kawe'-ámpá'a métinkanaumne séna wení Ufaen-ámútámbá ai'marówana Maníkóní waási-i'a kunuwátinkowa'a érai'-aaisafe'a timankúnkúmbo uráantafeta

aasiyaasí Maníkómpá'a súwisa súne.

¹⁴ Ásé-aai kosimátímewananasá wení waási-i'a uwátinkaina'a Fasi'aénkó Ísu Káráísiti sámo kainkwárá'a méraipa'a iméraiyyantafena Maníkó táántaraíye.

¹⁵ Mindásafe'a fasi'ámai mé'a kosimátímakaunda-aaiye aúfáífimbo agaiyáunda-aaiye tirumpimbá ta'ótóráaro.

¹⁶ Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye Maníkó kentáásifowawe kentáá-ímáyáá ésarai úwoi súwa'nai esarai aasiyaasí kentáá-ímáyáá kawe'á wéuwasinkaayata Ísu Káráísitiye'o méraandasafeta wéamu'maraumne.

¹⁷ Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye Maníkó kentáásifowawe kentí imáyáa kawe'á uwátinkesarai fasi'átinkaiyamba póna kentí kísaue kentááiye kawe'ó índasafeta inaí súne.

3

Súwa'nai e'a inaí serómó siyáin-aai.

¹ Kentáásí waásisono. Moórá-aai simátimenaumpo ísáaro. Kentáá súwa'nai e'a Maníkómpá'á inaí seró. Fasi'aénkón-aai simátíménana seyaafá'-áémpá'á minúwóiyáámbá wété ínasa minááímó ta'ótoraifyantafe'a Maníkómpá'á inaí seró. Kembiwífímbá Fasi'aénkón-aaigo é'a miyán-úmai ta'ótokaiye.

² Moórá-tantaatafe'a Maníkómpá'á inaí seró. Tuwímbai Maníkón-aaaisafesa timankúnkúmba owasá tuwímbai karo'é wésesa miwífínkémbá sáwí-waasi sáwí-kísaumo wémaewi sínkamofainifo kentáá súwa'nai e'a Maníkómpá'á inaí seró.

³ Waántawanko ta'ótoraifo séna Fasi'aénkó
wemó sintembó miyámó iwái póna káráwimai fasi'átinkainiye.

⁴ Kembiwísaféta óraaka séta Fasi'aénkóe'a kááisamai méraamba pó'a simátimunda-aaisa taawiyafé'a miyá úmae'a iyónááwe súne.

⁵ Fasi'aénkó imáyáa timína'a sé'a Maníkó arumbá wésimiye sé'a méraiyanafeta inaisá súne. Ísu Káráísiti imáyáa timína'a wemó fasi'ámaimo méraisano ímbo awesaraimó intembá kemá miyámó iyantafeta inaisá súne.

Kísaú máeromo siyáin-aai.

⁶ Kentáásí waásisono. Fasi'aénkó Ísu Káráísitini kísausa wémaundasafeta óraaka'a simátimeta séta kembiwífínkémbá tuwímbai Ísu Káráísitini waási simátímakaunda-aaisa ímba arááíwaesa kafóná-waasiyaamba úmai méraawata séta tiyuwé'a miwisé'a ímba méraaro súne.

⁷ Kesé'o maéwándarata kafóná-waasiyaamba ímba úmai maéwánata suwánaraamba kesáámó uráundantemba miyán-oro.

⁸ Kentí tómbá ímba úwoi nááwándasa méyánuwasuweta wéneta aafáyáara'e fenómpinka'e nó'waane siyáántán-kwiyyéta kísausa wémaeta minkísáúfínkén-tóntá maiyáumne. Kembiwí nójí'a uwátinkaunafo séta tómbá símero ímba séwándasa kísaufinken-ontantanta maiyáumne.

⁹ Maníkóní ásé-aai kosimátímakaunda-anondaa tísai úmaimo tómbó maiyékaa kawe'á éta úsina ímba tísai ówándasa maiyáumne. Kísaumo fasi'ámaimo maéwándasa suwáné'a kembiwíwará'á miyá iyantafeta kosimátímakaunda-anondaa ínta úwoi maiyáumpo méyáámbakaumne.

¹⁰ Kesé'o maéwándarata maarán-áái simátimeta séta kafóná-waasi kísaumo ímbo wémaen-kwaasi tómbá ímba tímerosa simátímakaumne.

¹¹ Kembiwífínkémbá tuwímbai kafóná-waasi kísaú ímbo máémba tíyo-aai símae wénowata ísaraumpo

¹² miwísaféta óraaka simátimeta séta Fasi'aénkó Ísu Káráísitini kísaú wémaundasafeta séta ifátuwe'a kawe'úmai mé'a kísaú wémae'a kentí kísaufinkemba tómbá naarósá súne.

¹³ Kentáásí waásisono. Kawe-kísáú wémaembá
ímba tuwesaraí ína'a miyán-káwé-kísáú máero.

¹⁴ Maanáúfáífímbó agaimaráúnda-aaisa tuwímbai ísámai tínaaembo uwásúwéwi tuwáné'a miwítí néńka'a méwasa imáyáa ésa tigaesáfesa ésa kouwerésa teró.

¹⁵ Namuro-wáásímó ontembá miyá ímbo íyamba kentí waásimo ontembá minááí símai sáma katíméro.

¹⁶ Fasi'aénkó faru wéuwatinkaiwaini áwáun-*iye*. Wemá kawe-kánááwé sáwí-kanaawe faru uwátinkámaena iyíndasafe'a inaí súne. Kembiwísé'a Fasi'aénkó méraindasafe'a inaí súne.

¹⁷ Ayáiyá'á

kemá Póro agaimaráúmpo toráumai awáné'a wenayáánaufi'an-ifo wenááin-*iye* sé'a ísáaro.

Seyaafá'-áufáífimbá miyáumai wéagaumne.

¹⁸ Fasi'aénkó Ísu Káráísití úwoi

wétuwa'nai-intafe'a inaí súne.

Kemá Póro súnda-aai tai'áiye.

1 Tímóti

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba afa'móráe-aataiya'tyo miyáumai-aatai maisuwéna Tímótin-imayaa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráye. Ísun-aai simátíma'maena iyúnkakemba ándáfa'a ánkarrowana ména Tímóti Éfésási-naopa'o Fasi'aénkóní waásya'o káráwiyontafena imáyáa éna maanáái agaimarówana wenópa'a kuráye.

¹ Tímótiyo kemá Póro maanáái maanáufáfimbá agaimaráúmpo isaaó. Maníkó kentáásí sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkembo faúsínkáíwaiye Ísu Káráisiti kumíníye sé'a amu'maráúndawiye kentáfésarai sésarai aantá-waasi-i'a éma Ísu Káráisitin-aai kosimátíma'mae núwo sésarai si'mákkaifo

² Tímótiyo Ísu Káráisitimpa'a amankúnkúmbo óndawi érai'a kesááninkaamba ómpo isaaó. Maníkó kentáásifowawe Ísu Káráisiti kentáásí Fasi'aénkóe úwoi áwa'nai esarai tirumbá uwánkesarai faru uwánkaayantafe'a inaí súne.

³ Ááéma Máséndóniyaa-marafa'o kónae séwánta-kanaa entáf'e'a óraaka sé'a Éfésási-naopa'a úwoi méraao. Maníkón-aaigomba waé'wáé'-ááímó wésewisafe ímba miyán-ááí seró simátimiyo.

⁴ Aasiyaasí ímba imáyáa úmai maní'-ááiyé tíwá'náwe tinááfúísáye túwí'wara'a ímba seró simátimiyo simámakaumne. Miyán-ááímó sembá waásiti imáyáa tafiséna ímba túwa'nai ínasa pósá Maníkómpá'a ímba timankúnkúmbo úmaesa iyónááwe.

⁵ Énifo simámunda-aaimo seyaafá'-wáásímó arááiwaiyanamo éna miwítí tirunkó kawel'a ínasa aáno úmai mésa Ísumpa'a timankúnkúmbo fasi'ámai ésa miyámó íyawí tirumbá timénááwe.

⁶ Tuwímbai mináái ifátuwesa úwoi-aai símae wénesa

⁷ Maníkóní ámáámba simátimenae sésa ombánifo minámáámbá ímba kawel'-úmai isésa óraaka'o sen-ááigóní áwáuma ímba ísááwe.

⁸ Ámáámba kawe-tántáá'a póna mindámo wéaraaiwaen-kwaasi ámáánko wétuwa'nai-imbá isáúmne.

⁹ Kesí ámáámba arááiwáéro séna ámáámba tiména sáwí'o uráan-kwaasi kawel'-ámpá'ó wiyantafena ámáámba tímakaiye. Ámáámbo taráisón-kwaasiye aaimó ímbo ísáán-kwaasiye Maníkóntáfésamo ímbo imáyáamo on-kwáásiyé sáwí'o on-kwáásiyé Maníkón-aaísafesa kosaambaimó on-kwáásiyé tinófoi tinkamowasamo púwón-kwaasiye tuwímbai tinkamowasamo púwón-kwaasiye

¹⁰ aare-úmémbó on-kwáásiyé waai-úmémbó on-íníné umén-ánká'ó nón-kwaasiye iyámpói-umembo on-kwáásiyé karol'-ááímó sen-kwáásiyé karol'-ááímó simátinkáán-kwaasiye Maníkóní érai'-aaimo taráisón-kwaasiye miyámó

on-kwáásímó kawel'-ámpá'ó wiyantafena ámáámba tímakaisata isáúmne.

¹¹ Minááímá ásé-aaifimba wéna Maníkó kawel'-aantembo iwáí wení áwáuma fí'oran-awauwarawini érai'-aain-iye. Kembá Póromba simásimena séna mináái simátíma'mae núwo

siyáyiye.

Maníkó arumbá uwásínkariyemo siyáin-aai.

¹² Ísu Káráisiti kentáásí Fasi'aénkó simásimena séna kesí kísau kawel'-úmai maimaé núwo séna minkísáumó máéndasafena fasi'aémbá símís'a'a súwi simánkaumne.

¹³ Énifo minkísáú ímbo maiyáawandara'a wenáwí'a símai sáwí'a uwánke'a wení kísau-waasi sáwí'a uwátinke'a wembá símai sáwí'a uwánkaraumne. Minkánáárá'á Ísuma Fasi'aénkómá iyé-ááísafé'a ímba érai'e sé'a ímba ísámai kawe'á é'a pó'a sáwí'o uráunda mindásafena arumbá uwásinkena

¹⁴ Fasi'aénkó úwoi súwa'nai úmaena íyísa'a Ísu Káráisitiye'a kááísamai mé'a wenááisafe'a simankúnkúmba é'a wen-ímáyáá wéune.

¹⁵ Sáwí'o on-kwáásí sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba Ísu Káráisiti faútinkaindasafena marapá'á kunkáye siyáifo minááí érai'-aain-ifo isé'a tirumpimbá fasil'ámai ta'ótóráaro. Kemó Póromo sáwí'o uráundawi seyaafá'nánká'ó sáwí'o uráamba íyáákaraumne.

¹⁶ Miyámó uráundasafena arumbá uwásinkena ayáátááka'a simu'marómba waási mindá awánésa wenááisafesa timankúnkúmba ésa aúí'a úmai maé'mae'o íyantafena ímba sínkamimba simu'maréna ména arumbá uwásínkariaye.

¹⁷ Maníkó káráwiyaíwai maé'mae'a éna ímbo puwíndawi éna wembá ane'á súrantamba ímbo awánáúndawi weyáá Fasi'aénkómá éna wení áwáuma fí'oranawauma waé'wae'a isaná wenáwí'a óraa'a waé'wae'a wéiye.

¹⁸⁻¹⁹ Tímótiyo kesááninko maanááí óraaka simámenaumpo isaaó. Ááéma Fasi'aénkóní kísau máínda-aai entá simáma kaundasaama isa'a imáyáá é'a pó'a óraaka simáme'a súne. Minááísafé imáyáá úmai arááíwæma Fasi'aénkómpá'á amankúnkúmba éma arumpinkémbá érai'-aai isé méma i-wáásimó tiyáántán-kwimáímo fasi'aén-kísáúmó maésamo máéntemba Maníkón-aaísafe ayáántán-kwimái fasi'aén-kísáú wémae méraao súne. Tuwímbai tirumpinkémbá érai'-aai tínaaemba uwámesa pósá Fasi'aénkón-aaí tínaaemba uwámesa méraawe.

²⁰ Miwífinkémbá kae'nárai-tuwi'a moóráwigon-awi'a Áíméniyasi isaná moóráwigon-awi'a Árékísanda isa'a ti'maráúnana waántawanko ta'ótokaiye. Maníkómpá'á sáwí-aaí símai tuwáyááye sé'a ti'maráúnana waántawanko ta'ótokaiye.

2

Maníkómpá'á inaimó sen-ááí.

¹ Maarán-ááí simátimiyo sé'a simámune. Maníkómpá'ó inaimó sembá óraa-tantaa'an-iye. Mindásafesa inaimó sembá Maníkó seyaafá'-wáásí túwa'nai ínkwee sésa áísai esa súwi wésewe.

² Maníkó óraa'-waasiye kenká'ó káráwiyaan-kwaasiye túwa'nai ínasa inaí síyamba faru úmaisa moóráfinta méta Maníkóntaféta imáyáá éta arupíse úmaisa méranauumne.

³ Miyán-ínáímó sembá Maníkón-áúranka'a kawe'-úmai sewaná póna aamoí éna wemá sáwí-imayaafinkembo faúsínkáwaisa póna aamoí wéiye.

⁴ Maníkó seyaafá'nánká sáwí-imayaafinkemba faútinkainasa wení érai'-aaimo isáiyantafena aráái wétaiye. Miyásáfésamo seyaafá'-wáásísafésamo imáyáá ésamo Maníkómpá'ó inaimó sembá kawe'án-iye.

⁵ Maníkó mimbóráwigó méraisana Maníkowé wení waásiseti afufumpimbó méraimba mimbóráwigó ména minkwáásígón-áwí'a Ísu Káráisiti ména waási Maníkónté'a kááísatinkena

⁶ seyaafá'-wáásí sáwí-imayaafinkemba faútinkanaumne séna aaraa-táiyá'á pukákiye. Maníkó seyaafá'-wáásí kentí sáwí-imayaafinkemba faútinkanaumne séna miyán-kánáá tñíye siyáimba póna Ísu Káráisitimba ai'marówana kumpukákiye.

⁷ Miyáumai Maníkó simásimena séna aantá-waasi-i'a éma fí'onkaa-waasi simátima'mae núwo séna si'marów'a'a wení érai'-aaisafesa timankúnkúmba íyantafe'a simátima'mae'a iyúne. Minááímó súnda ímba karol'-ááí súmpo érai'a súne.

⁸ Naaó'-naoken-kwaasi túwaandu ésa Maníkóntafésa imáyáa ésa ímba aaisambá sésa ímba mósimesi-aai síyamba inaimó síyantafe'a miyán-oro súne.

⁹ Túwaandu ésamо Maníkón-ímáyáámó mósa maráiyamba aaremá maarámó íyantafena sirááima wétaiye. Ímba túma maimaé iyésa kawel'-úmai unáánkwátói ésa waási súfífáefo sésa ímba to'waaí ésa

¹⁰ ímba miyá-sáwí'ó íyamba kawe-kísáú aantemba maíyasa tuwánánáwe. Aaremó kesáfésamo sésa Maníkóntafé'a imáyáa úne sen-ínimbó kawe-kísáúmó máéntemba miyán-oro.

¹¹ Aaré ímba túma maimaé iyésa aáno úmai mésa Maníkón-aaimo sen-kwáásí táái isánáwe.

¹² Aaremá ímba waaiyá'á káráwiyaawi mésa waai túranka'a ímba komésa aaimo simátimiyamba aáno úmai méranaawe súne.

¹³ Naaofá'á Maníkó Ándámumba aifa'á úmarena ánaaembä awaainínkombá Ífimbo úmakaintafe'a minááí súne.

¹⁴ Waántawanko ímba Ándámuntafena siyáifo Ífintafena karol'-ááí simámuwana érai'e séna aifa'á Maníkón-aai taráíyaiye.

¹⁵ Énifo aaremá iyámpói matinkáiyambo éna sáwí'a úmai méraampinkembä Maníkó tiyáiníye. Aaremó Maníkómpá'ó timankúnkumbó ésamо wen-ímáyáámó ésamо arupíse úmaimo aáno úmaimo maé'mae'o úmae iyésamo miyámó íyanamo éna Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkembä tiyáiníye.

3

Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaawi-taai.

¹ Tuwímbaimo Maníkóní waásiya'o káráwiyyan-kisau maénae síyawimo ésa tirááimo táinda-kisau kawe-kísáún-aye siyáamba minááí érai'-aain-aye.

² Maníkóní waásiya'o káráwiyyowiti kísaumo máéwi maarán-kwáásín-owe. Miwífimbá ímba sáwí-aaimo wéraiwai ésa kímbora-inimba mapá kuráawi ésa arupíse úmai kawel'-ímáyáá aantembo owí ésa miwí túwí'o mósa maréwi ésa namu'-waasi naambá timésa tómbá timésa owí ésa Maníkón-aai kawel'-úmai simátima'mesa wéiyowi ésa

³ ímba uwóí'o on-dómbá námae nésa uwóí'a owí ésa ímba aaisambá sésa aáno úmaimo méraawi ésa ímba óntantafesa túrande-urande owí ésa

⁴ miwítí naaúmpa'o méraan-kwaasiya'a kawel'-úmai káráwiyyowi ésa miwítí iyámpói tifoísáisafesa ésa miwí táái wéisaiyawi ésa miyán-kwáásímó ésa Maníkóní waásiya'o káráwiyyowiti kisau maénáawe.

⁵ Aare-iyámpóiya'o ímbo kawel'-úmaimo káráwiyyimo ésa Maníkóní waásiya'a ímba kanaal'-káráwiyyonaawe.

⁶ Káfé'o Maníkóntafésamo ísámaimo tíyawimo ésa Maníkóní waásiya'a káráwiyyowiti kisau ímba maénáawe. Miyán-kwáásímó minkísáúmó maésamo ésa túma maimaésa iyíyana waántawankomo sáwí-meyambo maiyáintemba miyá ónáawe.

⁷ Símai sáwí'a uwátínkáafo waántawanko tamaimái wemparí'a ifáínifo Maníkómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasiwara'o sésamo kawel'-aantemba úmai méraawin-owe síyan-kwaasimo ésa miyán-kwáásí aantemba Maníkóní waásiya'o káráwiyyowiti kisau maénáawe.

⁸ Maníkóní waásiya'o káráwiyaawi wétuwa'nai-owi maarán-kwáásín-owe. Arupíse úmaimo mérewi ésa ímbo kaumbo-kael'-ímáyáámó tokéwi ésa ímbo uwóí'o on-dómbó námae níyawi ésa ímbo óntantafesa túrande-urande wéiyawi ésa

⁹ tirumpinkembó érai'-aaimo isésamo ombá Maníkóní érai'-aaigoni áwáuma ta'ótóráawi ésa

¹⁰ miyán-kwáásí ésa Maníkóní waásiya'o káráwiyaawi wétuwa'nai-owiti kisau maénáafo aifa'á miwítí kisau tuwánewasamo kawel'ó íya'o é'a minkísáú tíméro.

11 Miyá íyasamo ésa miwí tuwaainíntombá maarán-ínimbán-owe. Kawe'-úmaimo mérhaiyawi ésa ímba tíyo-aai sen-ínimbá pósar arupíse úmai mésa seyaafá-kísáú kawé'-úmai wémæewe.

12 Maníkóní waásiy'a'o káráwiyaawi wétuwa'nai-on-kisau wémæwei maarán-kwáásin-owe. Kímbora-inimbo ma'mae kuráawi ésa miwítí iyámpóiya'e miwítí naaúmpa'o méraan-kwaasiya'e kawé'-úmaimo káráwiyaawi ésa miyán-kwáásimó Maníkóní waásiy'a'o káráwiyaawi wétuwa'nai-on-kisau maénááwe.

13 Minkísáumó kawé'ó úmaimo maiyawi ésa Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraan-aai fasi'ámai simátimiyyasa isésa miwí túwí'a mósá maránááwe.

Maníkóní áwáu-aaigoni áwáu-aai.

14 Tímótiyo kemá Poro ampáánká'a embá koawánanae sé'a wée'a maanáúfáí agaimái tuwáúmpo toráumai isaaó.

15 Empá'á kónae sé'o onda-ámbó faiyínamo e maanáúfáí toráumai isé sé kesáá Maníkóní akúntá únanasa agaimái símakaimba póta miyásá ónaumne sínone. Áfonkomot taaimó farámíntemba kesáá Maníkó mériwaini waásisa

éta wení érai'-aaisa taawiyafónaumne.

16 Érai'a Maníkóní áwáu-aaigoni áwáuma paápé úwana óraa'-waasigo éna maarán-ye.

Ísu Káráísiti marapá'á waási-i'a úmai paápé úwana Maníkóní ámútanko wentáfena séna arupíse úmai mériwain-ye súwasa Maníkóní kisau-waasi wíyómpakewi awánowasa waási fí'o-fí'om-barafakewi wenáái simátima'mae kuwasá wenááisafesa timankúnkúmba uwaná Maníkó kunáí'maena wíyómpa'a móankaraiye.

Minááí Maníkóní áwáu-aaigoni áwáun-ye.

4

Karo'-ááímó simátimiyan-kwaasimo paápé íyan-aai.

1 Maníkóní ámútanko afora'á séna ánaen-kanaa tínasa tuwímbai Ísu Káráísitimbá tñaaemba uwámesa waántawankowe wení kisau-waasiyemo síyan-aai isésa karo'-ááímó síyamba arááíwaenaawe siyáye.

2 minkáró'-wáásí miwítí sáwí-tirumpinken-karo'-aai simátinkesa érai'e síwae sésa miwítí sáwí-awau ímba awánesa karo'á sésa

3 aarewé waaiyémó maiyamba aaraa matinkesa tuwímbai-tomba aaraa matinkesa miyán-káró'-áái síyasa ánaen-kanaa tínasa tuwímbai miyán-ámbá arááíwaenaawe. Mintontáfena Maníkó wení érai'-aaisafesa timankúnkúmba íyawisafena séna miyán-tombá uwátinkunda wéne'a súwi síwae sé'a uwátinkaraumne Maníkó siyáye.

4 Suyaafá-tántáá'ó Maníkómó úmakaimba kawé-tántáá'án-ifo aaraa matínkááfonifo úwoi wéne'a Maníkóntáf'e'a súwi seró.

5 Inaisá súndanifo Maníkó kawé'án-ye siyáimba pósar mintómbá aaraa matínkááfonifo.

Ísuní kawé-kísáú-wáásí ónemo siyáin-aai.

6 Tímótiyo simáménda-aaimo Maníkóní waásimo simátíminda Ísu Káráísitini kisau-waasi-i'a éma po kawé'-wáásí uráínone. Tómbó nésamo fasi'ámaimo méraantemba Ísu Káráísitini érai'-aai arááíwae kawé'-úmai simátima'mae íyínana minááígó fasi'ánkainiye.

7 Úwoimo maní'ó sen-ááí ímba Maníkón-qaqin-ifo úwoi-aain-ifo ánaadeni'a uwámuwo. Emá ayáántán-kwiye Maníkóní áwáuma arááíwae enáúma káráwiyuwo.

8 Súgomo kawé'ó ínkxae-imayaamo ésamo ésa tiyáántán-kwiyyésamo kísaumo miyámba mindá kawé'án-ifo Maníkóní áwáuma arááíwaenae sésamo imáyáamo ésa

tiyáántán-kwiyésa Maníkóní kísäumo maíyamba mindá óraa-kawe'an-ye. Miyámó ésamо ésa káfé'wara ánaaenkwara'a méraiyan-aempа'a minkísáúgó túwa'nai iye.

⁹ Mináái érai'an-ifo ísámai tirumpimbá ta'ótóráaro.

¹⁰ Maníkó fasi'aénkwáráwí póna seyaafá'-wáásíyá'ó káráwiyiwai éna wenááisafeta simankúnkúmbo úndawisa sáwí-imayaafinkembo faúsínkáíwaimba amu'maréta póta siyáántán-kwiyéta kísäusa maénaumne.

¹¹ Tímótiyo mináái simátime sé miyán-oro siyó.

¹² Ifó'-wáásí óndasafesa úwoi-waasi óne sésa sáwí'a uwánkáafonifo kawel'-úmai mé kawel'-áái sé imáyáa timé arupíse úmai mé kawel'-aantemba wéinasá Maníkón-aaaisafesa timankúnkúmbo owí awánésa indantembá miyán-oro.

¹³ Empá'ó ímbo kondará'ó éma waási túranka'a Maníkóní aúfáifinken-aai toráumai simátima'mae wéiye aráátimiyo.

¹⁴ Ááéma entáfena Maníkómó siyáin-aai simátímúwasa Maníkóní waásiti óraa'-waasi tiyáámba enane'á ta'ótoresa sésa Maníkóní kísau mauwó suwamá minkísáú maéndasafe ónana Maníkó fasi'aémbá ámakaifo ímbo túwénda fasi'ámai maimaé iyuwó.

¹⁵ Simámunda-aai aantemba imáyáa é miyá úmae íyínasa seyaafá'á awánésa sésa Maníkóntáfena fasi'ámai mérainba póna mifásí'áenkó iyíníye sénááwe.

¹⁶ Enáúma káráwiye méma simátíminda-aai imáyáa úmai kawel'-úmai simátimiyo. Miyámó ónda kawel'-ámpá'á kónasa enááimo
ísaán-kwaasi kawel'-ámpá'á wégowe.

5

Fasi'aénkóní waásiti imáyáa arupíse uwátinkaaomo siyáin-aai.

¹ Tímótiyo waurántombá iyafákémbá ímbo sindá enafontáfemo aáno úmaimo séndantemba miyáumai simátimiyo. Enáfámarimbo óndantemba ifó'-wáásí miyá uwátinkaa.

² Enanóisaimo óndantemba áráankantomba miyá uwátinkaa. Enáúmbarimbo óndantemba aú-inintomba miyá kawel'-aantemba uwátinkaa.

³ Keto'-íníntí tiráá'maarina'i tinááwaina'i mésamo ésa miwí túwa'nai oro. Énifo keto'-ínimbó timááraamo ímbo méren-inimba túwa'nai uwo.

⁴ Énifo keto'-íníntí tiráá'maarina'i tinááwaina'i mésamo ésa miwí túwa'nai oro. Miwítí aifaráán-kísáú miwí tinófoi túwa'nai oro. Miyámó íyambo ésa káráwimæsamo iyáam-beyambo timiyamba Maníkó aamoí ínaye.

⁵ Keto'-ínimbó timááraa ímbo méraan-inimbo ésa sésa Maníkó kenká'á káráwiyiye sésa Maníkómpá'á inaí símae wéyesa súwa'nai ínkwae sésa inaí wésewe.

⁶ Énifo keto'-ínimbó marapá-tántáátáfesamo tirááísafesamo ésamо ombá Maníkóní némpa'a méraawe.

⁷ Keto'-íníntáfesa sésa sáwí'a úmai méraawe sefáínifo simámunda-aai simátimiyo.

⁸ Maníkón-aaaisafesamo karo'émó sembá mindá sáwí'a ombánifo tuwímbaimo ésamо miwítí akúnká'é miwí timááraara'emo ímbo kawel'-úmaimo káráwiyombo ésa Maníkón-aaí tínaaemba uwámakaamba mindá óraa-sawi'a wéowe.

⁹ Keto'-ínimbó Maníkóní kísäumo máén-inimba saafá úmai túwí'a agauwó. Mindá maarán-ínimbán-owe. Áráankamba késa 60 aatai maisukáan-inimba ésa kímbora-wambo maimaé kuráan-inintomba ésa

¹⁰ miníníntóntáfesa kawé-kísáú wémaewe sen-ínimbá ésa miwí tiráá'marinka'a kawel'-úmaimo káráwiyaan-inimba ésa namu'-waasí tómbo tímén-inimba ésa Maníkóní waási kawel'-ó uwátinkáán-inimba ésa umbai-tántáá'ó makáan-kwaasi túwa'nai on-ínimbá ésa miyán-káwé-kísáúmó wémaen-keto'-inin-tuwi'a agauwó.

¹¹ Aú-keto'-inin-tuwi'a ímba agauwó. Miwí Maníkóní kísau wémaesa ánaaemba waaí maénæ-imayaamo ésa Ísu Káráisitinka'o fasi'aén-ááimó símaresa ímba imáyáa ésa waaí maíyasa

¹² tuwímbai tuwánésa sésa Ísu Káráisitinka'o fasi'aén-ááimó símakaan-aaíma taraisésa sáwí'a uráawe sénááwe.

¹³ Miyáumai maarawárá'á ésa ímba kísau maésa nambá'-aantemba nésa ímba kísau wémaesa tíyo-aai símae wénesa moparáwíntáfesa wendé wenden-iyé-áái simátima'mae nésa aanáfómó ímbo siyénka'a ke simásuwesa sénááwe.

¹⁴ Mindásafe'a simáme'a súne. Aú-keto'-inimba waaí maésa iyámpói matinkésa kawé'-úmai káráwiyesa miyámó iyamba kesáámá ímba sáwí'a úmaisa méraunda pós Maníkóntafésamo ímbo aamoimó iyawi kentáásí áwáumo saafá ésamoa ésa ímba símai sáwita uwásinkanaawe.

¹⁵ Tuwímbai-keto'-inimba kawé'-ámbá é'a ifátuwesa waántawankoni sáwí-ampa'o wéaraaiwaentafe'a súnda-aai simámune.

¹⁶ Maníkón-aaísafesamo timáraafinkembo keto'-ínimbó méraamba túwa'nai oro. Maníkóní waási keto'-ínimbá timáráraamo méraan-inimba Maníkóní kísaura'o tukáan-ontantamba túwa'nai ofáñifo keto'-ínimbá timáráraamo ímbo mérén-inimba minóntántambá túwa'nai oro.

¹⁷ Maníkóní waási miwítí óraa'-waasi kawé'-úmai káráwiyaawisafesa imáyáa ésa miwítí méyámbá mósá ma'mái tíméro. Minóráá'-wáásifínkembá tuwímbai Maníkón-aai fasi'ámai simátimesa óraa-kísau wémaewisafesa imáyáa ésa miwítí méyámbá mósá ma'mái óraa'a tíméro.

¹⁸ Minááísáfena naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna purumakagóní kísaura'-meyantafena séna

waásiti tómbá wíti-aramba ásimá piyíndasafena purumakagón-aísamai támai tafandaafá úmai ásimá ufítuwáínka'a purumakagón-óika'a ímba kárá'esa ifátuwéwana úwoi ména tuwímbai náiníye

agaimaréna siyáye. Moóráfa'a agaimaréna séna

kísáumo máéwi méyámbá máero

agaimaréna siyáye. Maníkóní waási minááímá imáyáa ésa miwítí óraa'-waasiti méyámbá tíméro.

¹⁹ Maníkóní waásiti óraa'-waasi tíyo'o fáíyan-aai ímba isaaó.

Énifo kaumbo-kae'-wáásimó téسامو síyan-aai miwí táái isaaó.

²⁰ Sáwí'o úmae íyówisafe seyaafá'-wáásí túranka'a fasi'aén-áái simátimiyo. Miyámó inasamó ésa seyaafá'-wáásí táátafesa ésa miwí túma káráwiyonaawe.

²¹ Maníkón-aúranka'e Ísu Káráisitin-aúranka'e Maníkóní wíyómpaken-kísau-waasi túranka'e óraaka'a simáme'a súne. Simámundantemba uwo súne. Aaigóní áwáumo ímbo ísarendarakembo e ímba aaí simátiminone. Aaigóní áwáumo ísarendarakembo e kawé'-úmai simátiminone. Ímba waási tuwínkaa'-uré sindá seyaafá'-ááímá afora'-aantemba simátimiyo.

²² Moóráwigomo Maníkóní kísau maínkwae sémo e ímba ááéma íyáfasinankenda awáanasuve ánaaemba íyáfasinankaa. Sáwí'o wéiya ímba ewárá'á tiráái wáínda kawé'-úmai káráwimai kawé'án-uwo.

²³ Tímótiyo enarumpinkembó áí'o énamo tuwímbai-kanaamo áúfa'o wínamo e non-úran-aantemba ímba nendá taaérampinken-domba naao súne.

²⁴ Tuwímbaimo sáwí'o ombá tuwánaawasa sáwí-meyamba wémaefo tuwímbaimo sáwí'o ombá miwítí áwáuma ánaaemba paápé ínýe.

²⁵ Miyáumai tuwímbaimo kawe-kísáúmó máémba tuwánaawasa tuwímbaimo kawe-kísáúmó máémba ímba tuwánaamba miyámó owítí áwáuma ánaaembá paápé ínaye.

6

¹ Wayó-kísáúmó máén-kwaasi Maníkóní waásisafe maanááí simátimiyo. Káráwiyaan-kwaasi-tuwi'a óraa'a uwátinke'a miwítí kísau kawel'-úmai máero simátimiyo. Miyámó íyasamo ésa Maníkón-áwí'e Maníkón-aaiye ímba símai sáwí'a ónáwe.

² Káráwiyaan-kwaasi Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owísáfesa miwítí wayó-kísáú-wáásí sésa Ísu Káráisitini waásimo úndantemba miwíwárá'á Ísu Káráisitini waási póta miwí túwí'a ímba óraa'a uwátinkanaumne sefáinifo maarán-áái seró. Maníkón-aaisafe'o simankúnkúmbo úndantemba miwíwárá'á Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo wéowa'a sirumbá timé'a pó'a miwítí kísau kawel'-úmaimo máénda minkísáufínkémbá kawe-tántáá'á maénááwe sé

wayó-kísáú-wáásisafé minááí simátimiyo.

Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamo méraamba óraa-tantaari'o on-áái.

Tímótiyo simámunda-aai óraaka simátimiyo.

³ Tuwímbaimo fí'on-aaímo simátimesamo kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitin-aaímo kawel'-ááímó ímbo arááíwgesamo Maníkóní áwáu-aaímo ímbo wéaraaiwaewi

⁴ miwí túma maimaé wéyesa seyaafá-tántáákóní áwáuma ímba ísaraawe. Miwífimbá sáwí-imayaá wéraisasa aaigóní áwáusafesa sáwifa'-aaí sésa kesááigo íyáákainkuae-aaí sewasá miyá-sáwí-ááífkémbá tirumbá sáwí'a uwátinkesa aaisambá sésa túwí'a símai sáwí'a uwátinkesa sáwí-imayaá uwátinkesa

⁵ aaisambá símae wénowe. Miyámó on-kwáásí miwítí imáyáa símai sáwí'a ésa érai'-aaí ifátuwesa karo'-imáyáá ésa sésa sáwifa'-ontama maénæe sésa Maníkóní aambá wéaraaiwae-we-karo'-imayaá wéowe.

⁶ Miyán-káró'-imáyáámó ombánifo Maníkóní aambó érai'o arááíwáéwi imáyáa ésa sésa Maníkóntáf'e'o imáyáamo é'o méraunda óraa-tantaan-ifo makáunda-ontama mindá kanaán-ye wésewe.

⁷ Kesinóisaisa óntaiyainta masínkaraawe. Púwóndasa ínta óntawarata maimaéta kónaumne.

⁸ Unáánkwatóye tóné makétaamo éta mindá kanaán-yesa sénaumne.

⁹ Óntasafe-imayaamo owí misáwí-imáyáágó tafisínana sáwí-tantaatafesamo tirááísañesamo íyan-tantaako miwí ta'ótorañasa sáwí'a úmai tai'ánááwe.

¹⁰ Fí'o-fí'o-sawi-imayaagoni áwáuma óntamba maénæe-imayaasafesa aamoí wéowe. Tuwímbai óntamba maénæe-imayaá aantemba wéesa Maníkón-aai ifátuwesa umbaitántáá'á maésa tirunkó umbaí taisasá méraawe.

Maníkón-aúranka'a arupíse úmai méraaomo siyáin-aaí.

¹¹ Tímótiyo emá Maníkóní waási éma miyán-tántáákombá ánaaembá uwáme Maníkón-aúranka'a arupíse úmai mére wentafé-imáyáá wéema seyaafá-kísáú kawel'-úmai wémae imáyáá wétime Maníkóntáf'e fasi'ámai aáno úmai mére miyán-tántáátáf'e ayáántán-kwiye méraao.

¹² Waásimo méyámbó maénæesamo tuwaantantésamo kontembá emá Maníkón-aaisafe amankúnkúmbo e ayáántán-kwiye minámbá arááíwa'mae aúí'a úmai maé'mae'o inda-ámbá arááíwa'mae iyuwó. Ááéma sáwifa'-waasi túranka'a paápééma séma Maníkón-aai érai'-aaí pó'a wenká'a kááísamai méraumne sundará'á Maníkó entáfena aúí'a úmai maé'mae'a wéone siyáie.

¹³ Maníkó seyaafá'o méraawiti áwáugon-ye. Ísu Káráisiti aaimó sí-náúmpá'á óraa'-waasigon-awí'a Póntiyasi-Páíratimba kawel'-ááímó simámakaiwain-ye. Minkáé'nárai túranka'a embá óraaka simáme'a súne.

¹⁴ Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísiti marapá'ó ímbo kunkáindara'a wemó siyáin-aai arááíwa'mae wéye kawel'-aantemba wéinasá awánésa sésa minááí érai'-aain-iyé sénááwe súne.

¹⁵ Maníkó Ísu Káráisitintafena séna kumuwómó sínda-kanaa kumíníye. Maníkó kawel'-aantembo iwái éna weyáá seyaafá'nánká káráwiywai éna seyaafá-fásí'láénkwárá'-wáásí wení fasi'aénkó íyáákariwai éna seyaafá-káwáá-wáásíyá'á kawáán-uráiwai éna

¹⁶ weyáá ímbo puwíndawi éna fí'ora-sara'o mérhaiwai isasá miyá-sará'á ímbo waási kanaa'á koméranaawe. Maníkómbá seyaafá'-wáásí ímbo túrantamba wéawanesa ímbo kanaa'á túrantamba awánánááwe. Wenawí'a óraa'a waé'wae'a isaná wení fasi'aémbá waé'wae'o imbá mindá érai'-aain-iyé.

¹⁷ Tímótiyo moparáwínkwárá'-wáásísáfé óraaka simátíme sé ímbo túma maimaé iyé'a ímbo moparáwíntafé'a aamoín-oro. Mindá tai'áínda-tantaa'an-ifo ímbo amu'márémba Maníkó seyaafá-tántáátáámó wésimiwaintafe'a amu'maré'a mé'a aamoín-oro simátímiyo.

¹⁸ Moórá-aai moparáwínkwárá'-wáásí simátíme sé kawe-kísáú wémæ'e'a túwa'nai úmae wéye'a moparáwímbá tuwíntaa'-úmai tíma'mae iyóro.

¹⁹ Miyámó é'o é'a miyámó íyan-tantaatafe'a ánaaembá kembiwímó túwa'nai índa-tantaa'a wéraina'a miyámó é'a kawel'-úmai méranaawe simátímiyo.

²⁰ Tímótiyo Maníkó simámakain-aaiye aráánámakain-aaiye káráwimai kawel'án-ubo. Maníkómbó ímbo arááíwáén-kwaqsi úwoi-aai wésefo minááí ánaaembá uwátimiyo. Karo'á sésa seyaafá-tántáá'á ísaraumnemo mósimesi-aaímo síyamba ánaaembá uwátimiyo.

²¹ Tuwímbai sésa seyaafá-tántáá'á ísaraumne sésa pósá Maníkómpá'ó timankúnkúmbo on-ámbá ifátukaaawe.

Maníkó seyaafá'-wáásí úwoimo wétuwa'nai-intafe'a inaí súne.

Kemá Póro súnda-aai tai'áíye.

2 Tímóti

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-wai úmai sísamafakemba afakaeté-aataiya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna Tímótin-imayaa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráiy. Ísun-aai simátíma'mae iyúnkakemba Rómu-naopa'a ándáfa'a ánkarowana ména Tímóti Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyontafena imáyáa éna maanáái agaimarówana wenópa'a kuráiy.

¹ Tímótiyo kemá Póro maanáái maanáúfáífímbá agaimaráúmpo isaaó. Maníkó wení imáyáafinkemba kentáfena séna aantá-waasi-i'a éma Ísu Káráisitin-aai kosimátíma'mae núwo séna si'mákaiye. Maníkó óraaka'a séna Ísu Káráisitiye'a kááisamai méraamba pó'a aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe siyáin-aai kosimátíma'mae núwo séna si'mákaiye.

² Tímótiyo kesáánimba óna'a sirumbó wéamundawi ómpo maanáái maanáúfáífímbá agaimaráúmpo isaaó. Maníkó kentáásifowawe Ísu Káráisiti kentáásí Fasi'aénkóe úwoi áwa'nai esarai tirumbá uwánkesarai faru uwánkaayantafe'a inaí súne.

³ Kesiwá'námo Maníkómbó arááiwakaantemba kemá miyá únana mindásafena kesirumpimbá ímba aaí wéraiye. Maníkómpá'ó inaimó súnda entáf'e'a imáyáa é'a aasiyaasí áísai e'a súwi simánkaumne.

⁴ Ifi'ó tasínkaraanda imáyáa é'a aneka'á awánánae-imayaa úmae wéye'a embó awánaanda sirunkó óraa-kawé'a íníye.

⁵ Ísu Káráisitin-aaisafemo amankúnkúmbo ónda ímbo óikakembo óndamo arumpinkémbó óndasafe'a imáyáa úne. Aifa'a enaráráán-áwí'a Róisi Maníkón-aaisafena amankúnkúmba úwana minkákémbá enanón-áwí'a Yúnisi Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo uráimba ewárá'lá miyá wée Maníkómpá'ó amankúnkúmbo ónda érqi'a mindá ísaraumne.

⁶ Mindásafe'a simáme'a súne. Maníkómó fasi'aémbó ámakaimba ta'ótoke wení kísau mauwó. Maníkóní kísäumo máíndasafe'a siyáámba ane'a ta'ótoraawanana Maníkó fasi'aémbá ámakaiye.

⁷ Maníkó imáyáasa símakowata fasi'ámaisa méta ínta sáátafeta éta imáyáasa wétimeta kesúrata káráwimai kawé'a uréta úndasa po Maníkómó fasi'aémbó ámakaimba ta'ótoke wení kísau mauwó.

⁸ Mindásafe kentáásí Fasi'aénkó siyáin-aaimo simátimendasafena ímba áá'a íno. Fasi'aénkóní

waási-i'o úndarakemba ándáfa'a sínkaraawa'ló méraundasafena ímba áá'a íno. Maníkó fasi'aémbá ámímba po ásé-aai simátímínasamo áí'o índa-i'o uwánkaiyamba sí'ló úni'o uwásínkaraantembo uwánkaiyamba ímba imáyáamo indá fasi'ámai méraao.

⁹ Maníkó séna sáwí-imayaafinkemba faútinkáana'a kawé'-aantemba úmai méraaro siyáiy. Kesáá

kawé-kísáumó maúndasafenasa ímbanifo wení imáyáafinkemba séna úwoi túwa'nai ónaumne siyáimba póna kentáásí sáwí-imayaafinkemba faúsinkenasa séna kawé'-aantemba úmai méraaro siyáiy. Áwáura'a Maníkó maramá ímbo úmakonka'a Ísu Káráisitini kísäusafena imáyáa éna séna úwoi túwa'nai ónæ'a to'mayaa úne siyáiy.

¹⁰ Maníkó kentáásáfénawe séna to'mayaa úmkaimba paápé úwana Ísu Káráisiti marapá'a kuména kentáásí sáwí-imayaafinkemba wéfausinkaiye. Waási púwówini áwáuma wemá íyáákena taí'ásuwowasa wíyómpa'a aúí'a úmai maé'mae'a ésa ímba puwónááwe.

Minásé-ááí paápé úwata ísaraumne.

¹¹ Minásé-ááímó simátíméndasafena Maníkó simásimena séna aantá-waasi-i'a éma ai'maráaná maanásé-áái simátíma'mae núwo súwa'a

¹² miyámó ówándarakemba sí'o úni'a úmai ándáfa'a sínkaraawa'a mé'a ímba sigaesáf'e' a úne. Moóráwigon-aaisafe'o érai'emo sé'a wenká'ó simankúnkúmba úndawimba awáné'a símakain-kisau káráwisa'a minááí érai'-aain-iye súnda pó'a ímba sigaesáf'e' a úne. Maníkó waásimo méraawini áwáuma tísai índa-kanaa ímbo tiyáindara'a símakain-kisau wégarawiye.

¹³ Tímótiyo érai'-aaimo simámakaunda arumpimbá ta'ótore arááiwae Ísu Káráisitiye'a kááísamai mé wenááisafe amankúnkúmba wée wembá arumbá amé miyá úmae iyuwó.

¹⁴ Maníkó érai'-aaimo simámakaimba Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentáásirumpimba méraimba po wení fasi'aéntámbá minéráí'-áái káráwiyuwo.

¹⁵ Ésiyaa-marafaken-kwaasi seyaafá'á tínaenil'o uwásiyukaampinkemba kae'l-wáásí moóráwigon-awi'a Físérasi isaná moóráwigon-awi'a Émósénisi isamá minááí ísaraane.

¹⁶ Moóráwigon-awi'a Ónésíforasi kesópa'a tóso éna kawe'-áái simásimena kesí imayáa auí'a uwásinkena ándáfa'o méraunda ímba aigaesáfena isa'á mindásafe'a Fasi'aénkómpá'á inaí súnda Ónésíforasi wení naaúmpa'o méraan-kwaasiye kawe'a uwátinkainkwae sé'a inaí súne.

¹⁷ Wemá Rómu-naopa'a taména siyaafái émena ándáfa'o méraunda tasuwánéna kesí imayáa auí'a uwásinkaraiye.

¹⁸ Ááéma Éfésási-naopa'a koméraawanana sáwifa-kanaa wemá súwa'nai úwa é'a awánaraane. Miyámó uráintafe'a súne. Fasi'aénkó waásimo méraawini áwáumo tísai índa-kanaa tínana Fasi'aénkó wentáfena arumbá uwánkainiye súne.

2

I-wáásimó fasi'ámaimo méraantemba miyáumai fasi'ámai méraaomo siyáin-aai.

¹ Kesááninkoo Ísu Káráisiti úwoi wéawa'nai-ifo fasi'ámai méraao.

² Sáwifa'-waasi túranka'o simátimewanda-aaí isé kawe'-ímáyááwárá'-wáásí fasi'ámaimo méraawi kawe'-úmaimo simátimiyawi simátímínasa miwíwárá'a ta'ótokesa simátíméro.

³ I-wáásimó umbai-tántáá'ó tímémbo fasi'ámaimo máéntemba Ísu Káráisitini waási-i'a óndarakemba embá umbai-tántáá'á ámémbanifo fasi'ámai méraao.

⁴ I-wáásí miwití óraako aamoí ínkwaé sésa wenáái wéaraaiwaesa ímba fí'o-fí'on-tantaatafesa imayáamo íyamba óraakoni kísausafesa imayáa wéowe.

⁵ Moórá-aaí isaaó. Tuwaantantésamo kontembá moóráwigomo wení óraakon-aaimo isénamo awaantanténamo iyénamo éna méyámbá máíniye.

⁶ Moórá-aaí isaaó. Kísaumo fasi'ámaimo owímó ombá tómbó fakaráán-kanaamo tisásá aifa'á fáká'mai wénaawe. Minááí imayáa é Ísu Káráisitiye'a fasi'ámai méraao.

⁷ Simámunda-aaí imayáa inaná Fasi'aénkó imayáa amína minááígóní áwáuma isáinone.

⁸ Ísu Káráisiti Téfítin-aísaafitantambo uráiwai puwénamo íyáfasinkaiwaintafe imayáan-uwo. Minááí ásé-aaí simátímakaunda-aaín-iye.

⁹ Minásé-ááímó simátimewandarakemba ándáfa'a másinkesa sáwí'o owímó týayaanka'o kárá'umaesamo mátinkaantemba kembá sýayaanka'a kárá'umaesa sí'o iní'a úmai ándáfa'a másinkaraafo kemá úwoi ménauempo Maníkón-aaigo wéte ínasa ísáaro.

¹⁰ Mindásafe'a Maníkómó wemparí'o úmáráín-kwaasisafe'a imáyáa é'a pó'a umbaitántáátáf'e ímba imáyáa é'a méraumne. Ísu Káráísiti miwítí sáwi-imayaafinkemba tí'maena kawepá'á métinkainasa sómo kain-áémpá'á maé'mae'o íyantafe'a umbaitántáátáf'e ímba imáyáamo únda fasi'ámai méraumne.

¹¹ Maanáái érai'-aain-iye.

Ísu Káráísitiye'a kááísamaisa méraundasa póta puwétaamo éta weséta méranaumne.

¹² Umbai-tántáá'ó ímbo imáyáamo éta fasi'ámaimo métaamo éta waásiya'o káráiyintemba kesááwárá'á miyásá ónaumne. Sínaaembo uwámenanasaamo éna kentááwárá'á miyá ínije.

¹³ Wenááisafetaamo simankúnkúmbo urétaamo ifátúwáananasaamo éna wemó sintembó miyámó éna ímba kanaa'á tuwéna fí'on-aai sínije.

Mináái érai'-aain-iye.

Maníkóní kísau arupíse úmai maínana aamoí uwánkainomo siyáin-aai.

¹⁴ Tímótiyo Maníkón-aúranka'a maanáái símai tááka-tinke óraaka simátíma'mae iyé sé maanáái imáyáan-oro. Úwoi-aaisafe'a sáwfíl'-aai sé'a aaismambá wésefo mináái ifátúwáoro. Minááímó isáíyanamo éna minááígó ímba kawel'a uwátinkaina'a sáwfíl'a ónááfo súnda-aai simátíma'mae iyuwó.

¹⁵ Maarán-kwáásí-í'o ónae sé maarán-uwo. Érai'-aaimo arupíse úmai simátímíndawima éma Maníkóní kísau-waasi éma ení kísausafe ímba aigaesafé indawí éma miyámó émo e Maníkón-aúranka'o ménda simámena séna kawel'-úmai méraane sínije.

¹⁶ Úwoi-aai Maníkóbó ímbo arááiwáén-kwaasimo sen-áái ángaaemba uwámuwo. Miyán-ááímó sen-kwáásí ímba Maníkóntáfesa imáyáa ésa sáwísawíl'a úmae wéiyowe.

¹⁷ Sowáéfitambo énamo seyaafá-túfá'ó intembá miwí tááigo wéte imbá pósá sáwfíl'a ónááwe. Miwífinkembá kae'-wáásí túwíl'a moóráwigon-awi'l'Aíméniyasi isaná moóráwigon-awi'l'Afíritasi

¹⁸ minkáé'nárai érai'-aai ifátuwesarai sésarai pukáundafinkenta é'a íyáfasinkaunda póta ánaaemba aneka'á ínta íyáfasinanaumne séyasa isésa tuwímbai Ísu Káráísitin-aaisafesa kae'-imáyáá wéowe.

¹⁹ Áfombo fasi'ámaimo faimaráántemba Maníkó áfonkaan-tantaq'a fasil'ámai faimaréna minká'á aúfái agaimaréna séna Fasi'aénkó wení waási é'a tuwánaraiye séna moórá-aai agaimaréna séna Fasi'aénkóní waási únemo sewí sáwfíl'o ombá tínaaemba uwáméro agaimaréna siyáie.

²⁰ Moórá-aaimo simáménda isaaó. Óraa'-naumpa'a tuwímbai-taufa'a marésa tuwímbai korí-óntántámbó úmakaan-taufa'a marésa tuwímbai taaisambó úmakaan-taufa'a marésa tuwímbai agari'-márasambó úmakaan-taufa'a marésa óraa-kanaa antemba korí-táufápínkembá nésa úwoi-kanaa taai-taufápínkembá wénaawe.

²¹ Simátímakaunda-sawi-kisaugombo tínaaembo uwámesamo kawel'-úmaimo méraawi kawel-táufákáámbá úmai méesa Maníkóntáfesa imáyáa wéesa Maníkómó kawel-kísáú timíndasafesa to'mayaa úmai meraawe.

²² Ifó'-wáásímó sáwfíl'-tantaafesamo tirááisafesamo ombá ánaaeni'l'a uwátime arupíse úmai mérénda-imaya é Maníkón-aaisafe amankúnkúmbo úmae iyí-imáyáá wétime faru úmai mé tirumpimbó kawel'-aantembo imáyáamo ésamo Fasi'aénkómpá'ó áisai esamo súwa'nai ínkwae sésamo ontembá miyán-uwo.

²³ Úwoi-aaisafesamo sáwfíl'-aaimo sembá minááiyákembá aaisambó sembá ísaraampo ánaaeni'l'a uwátimiyo.

²⁴ Fasi'aénkóní kísau-waasi ímba aaisambá sésa faru uwátinkesa kanaa'á aráátimesa aaisambó sembá tasí uwátinkesa

²⁵ wempa'á mésa miwimó kentááimo taráísón-kwaasiti imáyáa kawe'á uwátinkesa miyámó íyanamo éna Manikó imáyáa timínasawa Manikómpá'á tésawa érai'-aaisafesa érai'e sénáá ína sénááo. Mindásafesa Fasi'aénkóní kísau-waasi amu'marésa méranaawe.

²⁶ Waántawanko ken-ímáyáá íwae séna miwí ta'ótokaiye. Érai'-aaisafesamo érai'emo sésamo ésa kawe'-ímáyáá ésa waántawankomo ta'ótotuwenamo méraimpinkemba tufíntuwesa Manikómpá'á ténááwe.

3

Ánaen-kanaagon-aai.

¹ Tímótiyo ánaen-kanaamo tíndamo umbai-tántáá'ó paápé índasafe imáyáan-uwo.

² Minkánárá'á waási maará íyamba kesáfesa aantemba aamoí ésa óntantafesa aamoí ésa kesáfesa kawe'-wáásí úne sésa kentúma maimaé wéyesa tuwímbai símai sáwí'a uwátinkesa tinófoi-taai taraisésa túwa'nai owisáfesa ímba súwi sésa Manikóntafesa ímba imáyáa ésa

³ miwítí waási ímba imáyáa timésa ti'ó kaótwe méraamba ímba aaweyáá ésa karo'-ááí simátinkesa miwí túra'a ímba káráwiyesa tiyésa kawe-tántáátafesa tíyántafesa uwátinkesa

⁴ namuro-wáásísáfesa miwítí waási pintaru'á ésa sáwí'a uwátinkáaro sésa sáwí-amba ááéma arááíwaesa miwí túma mósa marésa sáwí-tantaatafesa tirááísafesa ésa aamoí ésa Manikóntafesa ímba aamoí ésa

⁵ waási túranka'a Manikóní waási úne karo'á sésa Manikóní fasi'aémbá tínaaeni'a wéuwamefo miyámó on-kwáásí ánaaembá uwátimiyo.

⁶ Miwífinkembá tuwímbai fí'o-fí'on-daumpa'a iyésa ímbo kawe'-ímáyáámó on-ínintafesa karo'-ááí sewasá isésa miwí tááisafesa érai'e wésewe. Minínimbá aoisaambá owaná óraa'-i'a isasá miyá-sáwí-tántáá'á tirááísafesa owaná misáwí-tántáákó minínintombá ta'ótokaiye.

⁷ Minínintombá seyaafá'-wáásí táái isésa ímba kanaa'á tuwímbai isésa érai'-aai ta'ótokaawe. Mindásafesa miyán-káró'-wáásí tááisafesa érai'e wésewe.

⁸ Naaofá'á Mósesemo méronka'a kae'nárai-tuwi'a moóráwigon-awi'a Yánisi úwana moóráwigon-awi'a Yámbírisiye'o Mósesen-aaímo taráíyaayantemba minkáró'-wáásí miyáumai érai'-aai taraisésa imáyáa sáwí'a ésa tóikakemba Manikón-aaisafesa érai'e wésefo

⁹ ímba óraaka'a miyá ónááwe. Miwí karo'-ááí sésa méraamba tuwánésa sésa karo'-wáásín-owe sésa miwí táái ímba arááíwaenaawe. Naaofá'ó Yánisiye Yámbírisiye'o sirááyan-káró'-aaisafesa miyá siyáawe.

Érai'-aai ta'ótore méraomo siyáin-aai.

¹⁰ Miwí miyá wéofo emá ímba miyá uráampo naaó'-naoken-kwaasi simátimunda-aai isé kemó méraundawini áwáuma suwáné kemó wénundawini áwáuma suwáné uréma po minááí wéaraaiwaene. Manikómpá'á simankunkumba é'a faru úmai mé'a imáyáa timé'a umbai-tántáápimbó fasi'ámaimo méraunda-aai ísaraane.

¹¹ Ántíoku-naopa'e Áíkóniyamu-naopa'e Rísítara-naopa'emo maéwándara'a umbaitántáá'á simésa sí'o úni'a uwásinkowa'a ímba imáyáa é'o fasi'ámaimo maéwanda suwánaraane. Kempímbá óraa'-umbai-tantaa'a úmbanifo Fasi'aénkó mimpínkembá síkaiye.

¹² Ímba ken-aantemba sáwí'a uwásinkaraafo maarán-kwáásíwárá'á sáwí'a uwátinkanaawe. Ísu Káráísitiye'o kááísamai mé'a wentáf'e'o imáyáa é'o mé'a miyá ónaemo sewí umbaí timénááwe.

¹³ Sáwí-waasi karo'-ááí sésa fí'owiti imáyáa kotañisewí sáwí'a úmae iyésa tuwímbai karo'á simátinkesa miwí karo'á simátiyuwanaawe.

¹⁴ Emá ímba miyá indá simátimakaunda-aaisafe érai'e fasi'ámai sé minááí fasi'ámai ta'ótoraao. Minéráí'-ááímó simátimakaundawisa kawel'-úmai suwánaraanda po minááí fasi'ámai ta'ótoraao.

¹⁵ Emá iyámpói mérondara'a Maníkón-aaí aúfáífinken-aaí simátima'mae íyúmba ísaraanda káfél'wara'a wéisaane. Maníkón-aaí aúfáífinken-aaí toráumaimo awánaawi kawel'-imáyáá ésa Ísu Káráisitin-aaisafesa timankúnkúmba owaná Maníkó sáwí-imayaafinkemba wéfautinkaiye.

¹⁶ Maníkó imáyáa timúwasa Maníkón-aaí aúfáífimba seyaafá'-ááí agaimakáamba pósá mináúfáífinkén-ááísambá Maníkóní aambá aráatímewasa aoisaambó uráantafesa óraaka sésa sáwí-imayaa arupíse uwátinkesa kawel'-aantemba úmai méraiyan-amba wéaraatimewe.

¹⁷ Maníkóní kísau-waasimo Maníkón-aaí aúfáífinken-aaímo ísámaimo kawel'ó íyanamo éna minááígó kawe-kísáú-wáásí-í'a uwátinkainasa Maníkómó kawe-kísáumó timínda-kisau fasi'ámai kawel'-úmai maénááwe.

4

¹ Tímótiyo Maníkón-aúranka'e Ísu Káráisiti pukáan-kwaasiye túnaraan-kwaasiye miwítí áwáumo tísai índawin-aúranka'e óraaka simáme'a súne. Ísu Káráisiti marapá'ó kumínda-imayaa é'a wení waásiya'o kawáánínda-imayaa é'a óraaka simáme'a súne.

² Seyaafá-kánáá Maníkón-aaí óraaka simátíme kawe-kánáámó índa simátíme sáwi-kanaamo índa úwoi mindáwara'a simátíme wempakémbá simátímínana minááígó tirumbá waeráínasa isáiyamba miwítí imáyáa arupíse úmai fasi'átinke simátima'mae wéiye ímba ifátuwaaó.

³ Ánaaembä moórá-kanaa tínasa érai'-aaí ímba ísámae iyónááfo káfél'a érai'-aaí simátima'mae iyuwó. Ánaaembä moórá-kanaa tínasa sáwí-tantaatafesa tirááísafesa ésa aamoí íyan-aaí simátimiyan-kwaasisafesa tiyaafái ésa miwí táái aantemba isésa

⁴ érai'-aaí tínaaembä uwámesa maníl'-ááí isáiyambanifo

⁵ emá fasi'ámai ménana umbai-tántáá'ó empá'ó tínda fasi'ámai méma Maníkón-aaí simátima'mae wéiye wení kísau maimái tai'aaó.

⁶ Maníkóntafésamo imáyáamo ésamo nombó fatiyóntemba kárika'a kembá Póromba sínkamiyana kesí naaegó miyáumai kumína'a puwónaumne.

⁷ Tuwaantantésamo kontembá kawel'-úmai wé'a ayáiyá'a komé'a Maníkóní érai'-aaí ta'ótoka'e simátimakaunda

⁸ Fasi'aénkó kesí méyámbá tokáimba póna arupíse úmaimo méraunda-anondaa simíníye. Ánaaembä Fasi'aénkó arupíse úmai-meyambo timíndawi siména ímba ken-aantemba simínifo kumíndasafesamo aamoimó ésamo amu'makáawiwara'a wétimena simíníye.

⁹ Tímótiyo úwoiyaambo kesópa'o tinda-ímáyáá

wéé méraao.

¹⁰ Moóráwigon-awí'a Tímási marapá-tántáátáfena aamoí éna póna siywéna Tésáróníkaa-naopa'a kóísana moóráwigon-awí'a Kérésénisi Kárésíyaa-marafa'a kóísana moóráwigó Táítási Tárímesiyaa-marafa'a kóísana

¹¹ Rúku weyáá kesé'a méraifo Máákaamba koái'mae tekaiyó. Mááka tasúwa'nai éna Maníkóní kísau tamáíno.

¹² Moóráma Tíkíkaasimba ai'maráúnana Éfésási-naopa'a kóuraiye.

¹³ Ááéma Tóróasi-naopa'a kesí wáá'a tuwáawánana Kápási káráwiyaifo maimaé téma aúfáí-wandaaiwara'a aifaráán-tántáá'á kári'-aufaiwara'a maimaé tiyó.

¹⁴ Moóráwigon-awi'a Árékísanda wení kísau kópaa-ontantambo tuwímbai-tantaa'o iwái óraa-sawi'a uwásinkáímba póna Fasi'aénkó anondáá sáwí-meyamba amíníye.

¹⁵ Maníkón-aaimo simátimewanda wemá símai taráísukaifo wembá káráwiyuwo.

¹⁶ Aifari'e'o aaímó simásinkáámbo minááímó sénae'o únda seyaafá'-wáásí ímba sáéfo tésa súwa'nai uwa'á Maníkóntafé'a ímba anondáá sáwí'a uwátinkaaó súne.

¹⁷ Miwí ímba súwa'nai uwaná Fasi'aénkó súwa'nai ena fasi'aémbá símís'a Maníkón-aaí seyaafá'-ááímó simátimakunda ímba Yúndaa-waasin-ifo fí'onkaa-waasi siyáunda ísaraawe. Áwáifiyaamo in-iyánkón-óipinkembo maiyauwénamo kawepá'ó móánkáíntemba Fasi'aénkó aaifimbó maisinkáámpinkemba síkena

¹⁸ sáwí'o uwásinkémpinkembo éna sí'mai wíyómpa'o wemó kawáánipa'a kawé'-úmai mósinkainiye. Wení sámo kaimbó waé'wae'o índa érai'-aaín-iyé.

¹⁹ Pírisikaante Ákwíraante simátíme sé kawé'-úmai méraakaiyo siyó. Ónésíforasinte wení naaúmpa'o méraan-kwaasiye simátíme sé kawé'-úmai méraaro siyó.

²⁰ Érásítasi Kórinti-naopa'a méraisana Tórífímasi áí'a úwa'a Máíritasi-naopa'a auwé'a tiyáumne.

²¹ Áú'o sin-kánáámó ímbo tiyáindara'a imáyáa é úwoiyaamba tiyó. Yúpíyúrasiyé Píyúténisiye Ráínásiye Kíróndiyawe seyaafá'á Maníkóní waásiye entáfesa sésa kawé'-úmai méraao sewé.

²² Fasi'aénkó kembiwísé'a ména úwoimo wétuwa'nai-intafe'a inaí súne.
Kemá Póromo súnda-aai tai'áiyé.

Táítási

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sisamaifakemba afa'móráe-aataiya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna Táításin-imayaa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráye. Ísun-aai simátima'mae iyúnkakemba ándáfa'a ánkawowana ména Táítási Kíriti-marafa'o Fasi'laénkóní waásiya'o káráwiyontafena imáyáa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráye.

¹ Táításiyo kemá Póro moórá-aai sénaumpo isaaó. Kemá Maníkóní kísau-waasi é'a Ísu Káráisitini aantá-waasi-i'a uwásinkena si'mákaiwai úne. Maníkómó wemparí'o úmakain-kwaasi timankúnkúmba úmae wéyesa érai'-aai ísámae wéyesa Maníkóní aampa'ó wéiyontafena Ísu Káráisiti mináái simátimiyo séna si'mákaiye.

² Naaófá'á Maníkó ímbo karo'ó siwáí érai'-aai aantembo siwáí óraaka séna kemparí'o úmaraunda-waasi aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe súwata érai'-aain-iye séta méraumne.

³ Maníkómó imáyáamo urón-kanaa tñena úwana Ísu Káráisiti wenáái simátimuwaná Maníkó simásimena séna kesáái simátima'mae iyuwó séna kentáásí sáwi-imayaafinkentaamo faúsínkáiwaisa mináái siyáye.

⁴ Táításiyo maanááímá maanáúfáíimbá agaimaráúmpo isaaó. Ísu Káráisitinka'o simankúnkúntaamo úndantemba emá miyá éma érai'a kesááninkaamba ómpo isaaó. Maníkó kentáásifowawe Ísu Káráisiti kentáásí sáwi-imayaafinkentaamo faúsínkáiwaiye úwoi áwa'nai esarai faru uwánkaayantafe'a inaí súne.

Táítási Kíriti-marafa'a koména kísaumo maiyáin-aai.

⁵ Esékaima Kíriti-marafa'a komékai embá auwé'a kenkáísí kísau ímba taí'áronka'a embá auwé'a tiyáumne. Minkísáú kawe'ó indasáf'e'a embá auwé'a simáme sé'a seyaafá'-náópa'a Maníkóní waásiti óraa'-waasi íyáfasintinkafa'a wínone sé'a auwé'a tiyáumne.

⁶ Íyáfasintinkaan-kwaasi maarán-kwáásín-owe. Miwífíimbá ímba sáwi-aimo wéraiwai ésa kímbora-inimba mapá kuráawi owasá miwítí iyámpói maarán-iyámpóín-owe. Maníkón-aaísafesa timankúnkúmba íyasa kawe'-iyámpóín-owe sen-iyámpói ésa tinófoitagi ísááwin-owe.

⁷ Maníkóní waásiya'o káráwiyowi Maníkóní kísaura'a káráwiyomba pósá maarán-kwáásín-owe. Miwífíimbá ímba sáwi-aai wéraiwai ésa kesáái íyákainkwae ímba sewí ésa ímba ááéma aaisambó sewí ésa ímba uwóí'o on-dómbá námæ nésa uwóí'a owí ésa ímba aaisambó sewí ésa óntantafesa ímba túrande-urande owí ésa

⁸ namu'-waasi naané tóné timésa owí ésa seyaafá-kawé-tántáátáfesa aamoí owí ésa kawe'-imáyáá owí ésa arupíse úmai méraawi ésa Maníkón-arááimo wéwaewi ésa miwí túma kawe'-úmai káráwiyowi ésa Maníkóní waásiya'o káráwiyowi miyán-kwáásín-owe.

⁹ Maníkóní érai'-aimo simámakaunda-aai fasi'ámai ta'óto'mesa íyóro. Miyámó ésamo ésa érai'-aai kanaa'a simátimesa fasi'átinkanaafo miwí tááisafesa karo'-ááin-iye sewí-tááigomba íyáákanaawe.

¹⁰ Sáwifa'-waasi kawe'-ááí ímba wéaraaiwaesa úwoi sáwifa'-aai símae wénesa miwífíkembá Yúndaa-waasi sáwifa'-waasi miyá ésa karo'á simátinkesa

¹¹ óntamba maénæ sésa karo'-ááí simátimesa tuwímbai-akumba sáwi'a uwátinkesa sáwi'a wéofa mináái aambá fáítinkaa.

¹² Kíriti-waasifinkemba moóráwigó kawe'-ááímó siwáí séna Kíriti-waasi aasiyaasí karo'-ááí sésa afáá'-wáí-wáambó ontembá sáwi'a úmai kafóná-í'a úmai mésa sáwifa-tomba náma'nama'a wéowe siyáye.

¹³ Siyáin-aai érai'-aain-ye. Mindásafe miwí-ímáyáá fasi'ámai arupíse uwátinkénasa Maníkón-aai kawe'-úmai arááíwaesa

¹⁴ Yúndaa-waasiti maní'-áái ímba isésa érai'-aaimo taráíyaawi-taai ímbo isáiyamba ifátuwáaro. Miyá íyantafe miwítí imáyáá arupíse uwátinkaaeo.

¹⁵ Imáyáá kawe'-aantembo owí seyaafá-tántáátáfesa imáyáá ombá kawe'-ímáyáá aantemba wéofo imáyáamo sáwi'o owí Maníkón-aaimo taráísón-kwaasi miwítí imáyáago sáwi'a isaná tirumpimbá karo'-áái wéraisasa pósá seyaafá-tántáátáfésamo imáyáamo ombá ímba moórá kawe'-ímáyáá wéowe.

¹⁶ Miwí tóikakembä karo'lá sésa Maníkón-aai arááíwaumne wésefo sáwi'-aantemba ésa kawe'-áái taraisésa ímba kanaa'á kawe'ó ombá miyáumai méraawini áwáuma Maníkómbá tínaeni'a wéowe.

2

Ásé-aai arupíse úmai simátima'mae iyuwómó siyáin-aai.

¹ Táításiyo ásé-aaigoni áwáuma érai'-aaimo simámakaunda simátima'mae iyuwó.

² Waurántómbá simátíme sé ímba uwói'o on-dómbá námae wéne'a uwói'a wée'a arupíse úmai mé'a kentúra'a káráwimai kawe'á é'a Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba é'a fasi'ámai mé'a imáyáá timé'a fasi'ámai méraiyaná ímba tuwesaraí íno simátimiyo.

³ Áráankantomba simátíme sé Maníkóntafé'a imáyáá é'a ímba tíyo-aai wése'a ímba uwói'o on-dómbá námae wéne'a uwói'a é'a aú-inimba kawe'-ámbá aráátíméro simátimiyo.

⁴ Miyámó íyasamo ésa aú-inimba minkáwé'-ámpá'á wésa tuwaai'wainé tiráá'marine tirumbá timésa

⁵ túra'a káráwimai

kawe'á ésa kawe'-aantemba ésa tuwaai'wainká'é tiráá'marinka'e naanka'é kawe'-úmai káráwiyesa tuwaai'wain-táái isánááwe. Miyámó íyasamo ésa tuwánésa sésa Maníkón-aai kawe'-ááín-ye sénááwe.

⁶ Ifó'-wáásisómbá óraaka simátíme sé kentúra'a káráwimai kawe'án-oro siyó.

⁷ Seyaafá-tántáá'á kawe'á inasá awánésa emó indantembá miwí miyá íya simátima'maemo íyínda ímba óikaken-aantembo simátímínda arumpinkénkwará'á simátimiyo.

⁸ Kawe'-áái aantemba simátímínasa karo'-ááín-ye sésamo karo'-ááímó saafá íyanamo éna ímba wérainasa tigaesáfesa ésa ímba símai sáwíta uwásinkanaawe.

⁹ Wayó-kísáúmó máén-kwaasisafe maanááí simátimiyo. Káráwiyaan-kwaasi-taai isé'a aamoí uwásinkaiwae sé'a kawe-kísáú wémæ'a miwísafé'a ímba anondáá seró.

¹⁰ Miwití moparawímbá ímba umémbá é'a kawe'-aantembo íyamba tuwánánááwe sé miyán-áái simátimiyo. Miyámó íyanamo éna Maníkón-aai kentáásí sáwi-imayaafinkembo faúsinkáín-aaigo óraal'a ínaye.

¹¹ Maníkó úwoi súwa'nai enasa Ísu Káráisitimba ai'marówana fí'o-fí'on-kwaasi miwítí sáwi-imayaafinkemba faútinkaindasafena marapá'á kunkáimba póna

¹² Maníkó úwoi súwa'nai enasa kawe'-ámpá'ó konda-ántá aráásímakaiye. Minánkó maarán-ye. Maníkóntafesa ímba imáyáá owí sáwi'o ombá sínaaeni'a uwátimeta marapá-tántáátáféta sirááísfeta úndasa sínaaeni'a uwámeta marapátáámó méraundara'a kesúrata káráwiyeta arupíse úmai méta Maníkóntaféta imáyáá éta méta

¹³ amu'maréta Maníkó fasi'aénkwáráwiyé Ísu Káráisiti kentáásí sáwi-imayaafinkembo faúsinkáíwaiye sáwara'o paápé íyantafeta timu'maréta méta paápé íyan-kanaa sirunkósá kawe'á ínaye.

14 Ísu kentáásí sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faúsinkenasa kawe'-wáásí-í'a uwásinkenasa wení waási-i'a uwásínkáíwaisa méta kawe-kísáú maénæ séta méraundasafenasa mindásafenawe séna Ísu Káráisiti pukáiyé.

15 Táításiyo minááí simátíme Maníkóní fasi'aéntámbá miwítí imáyáa kawe'á uwátinkénana aaí ímbo isáiyawi minááígó tirumbá waeráínasa aaí ísáaro. Sinda-áái ímbo ísáafainifo óradaka simátimiyo.

3

Maníkóntáf'e'a imáyáa é'a arupíse úmai méraaro simátimiyomo siyáin-aai.

1 Táításiyo Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaandawi ómpo maarán-áái simátimiyo. Marapá-kísáúr'ó káráwiyaan-oraa'-waasi tísamaifimba mé'a miwí táái isé'a kawekísáusáf'e'a to'mayaa úmai amu'maré'a mé'a

2 ímbo karo'á símai sáwí'a uwátinke'a ímbo aaisambá sé'a faru úmai mé'a seyaafá'-wááší kawe'-áái aantemba sé'a méraaro.

3 Ááéma sáwí-imayaawara'-waasisa méta aaí ímbo iséta sáwí-ampa'a wéweta sáwítantaatafeta sirááísafta éta méraawananaasa misáwí-tántáákó ta'ótotorowata sáwí-imayaasafeta sirááísafta éta sáwí'a úmai méta

fí'owiti moparawíntáfeta súraniyamba éta síyánta uwátinkaawanasa kentáá tíyámبا uwásínkaraawe.

4 Énifo Maníkó kentáásí sáwí-imayaafinkemba faúsínkáíwaisa séna sirumbá uwátinkaunda pó'a túwa'nai ondá aráátimenaumne siyónka'a Ísu Káráisitimba ai'marówana marapá'á kumúwana

5 Maníkó kawe'-ámpátá mésínkaraifiye. Kesáámó kawe'ó úndasafenasa ímbo kawe'-ámpátá mésínkaraifo arumbá uwásinkenasa kawe'-ámpátá mésínkaraifiye. Nombá maisinkénasa aú'lá úmai méraawananaasa Maníkóní Ufaen-ámútánkó aúíta uwásinkontafena kawe'-ámpátá mésínkaraifiye.

6 Ísu Káráisiti sáwí-imayaafinkenta faúsínkáíntafena Maníkó imáyáa éna wení Ufaen-ámútánkó kentááfímbá úwoi óraq'a uwásínkáínta

7 póna úwoi súwa'nai uwásinkenasa séna arupíse-waasin-owe. Érai'a aú'lá úmai maé'mae'o íyani'a uwátinkanaumne sisatá amu'maréta méraumne.

8 Minááí érai'-aain-iye. Miyáumai káráwiyaan-kwaasi-taai isésa kawe-kísáú wémaesa méraaro.

Táításiyo minááímó óraaka'o simátíminda siráái wétaiye. Miyámó inasamó ésa Maníkón-aaísafesa timankúnkúmbo owí fasi'aén-ímáyáá ésa kawe-kísáú maénááwe. Minááí kawe'-ááígó póna waási túwa'nai ínýie.

9 Énifo úwoi-aaísafesa sáwífq'-aaí sésa tíwá'náwe tinááfúísái túwí'wara'a sésa aaisambá sésa Mósesemo siyón-amaantafesa aaisambó sembá miyán-áái úwoi-aaigoma póna ímbo túwa'nai ínýo ánaaembä uwátimiyo.

10 Tuwímbaimo sáwí-agimo símaimo tuwíñkaa'-uwátínkááwimba kaumbo-kae-kánáá óraaka simátímínamo ímbo isáiyamo e ánaaembä uwátimiyo.

11 Miyán-kwáásí kaéntámaimo méraawi ésa sáwí'o ombá kewará'á tuwánaawata kesáwárá'á wétuwanaumne.

12 Moóráwigon-awi'a Átémasina'i moóráwigo Tíkíkaasina'iyo. Moóráwigomba ai'maráanana empá'ó wíndara'a imáyáa é Níkópórisi-naopa'a kempá'á tiyó. Áú'o sínda-kanaa Níkópórisi-naopa'a méraana tiyó.

13 Moóráwigon-awi'a Sínási aaimó isái-wáásígóe moóráwigo Ápórosiye emá túwa'nai inasaráí Maníkóní kísau maimaésorai nójááye.

14 Maníkóní waási súnda-aai simátímínasa kawe'-ímáyáá ésa kísau wémaesa umbaitántáá'ó wérainda-waasi túwa'nai esa pósa ímba úwoi-kisau maésa méranaawe.

15 Seyaafá'ó kesé'o méraawi entáfesa sésa kawe'-úmai méraao wésewe. Kentásí waási Maníkómpá'ó timankúnkúmbo owí esé'a méraawi kawel'-úmai méraaro simátimiyo.

Maníkó seyaafá'-wáásí úwoi wétuwa'nai-intafe'a inaí súne.
Kemá Póro súnda-aai taí'áiye.

Fírimóni

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba kae'-áátáyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna Fírimónin-imayaa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráye. Ááéma Fírimóni kesí kísau maínkwee séna Ónísimasimba méyámba'mai máánkarowana ména minkísáúgón-áároi inkaiséna fí'on-daopa'a koména Ísun-aaí ísópa'a téna Póro ándáfa'o méropa'a wéawa'nai-uwana Póro séna Ónísimasi tauweráínana Fírimóni aiyáinkwee sé'a maanáúfáí agaimái amúne séna agaimái tuwówana Fírimónimpá'a kuráye.

¹⁻² Fírimóniyo kemá Póro maanáúfáí agáúmne. Kesí waási po kesé'a ankarotaré kísau wémaendawi isaaó. Fasi'aénkóní waási ení naaúmpa'o túwaandu owí isáaro. Ápiyaaoo kentáá símánaakowara'a isaaó. Ákípaasiyo keséta taankarotaré fasi'ámai kísau wémaendawi ewárá'a isaaó. Ísu Káráísitin-aaí simátimewandarakemba ándáfa'a sínkaraawa'a mé'a maanáúfáí agai-amúne. Kenkái sífáko Tímóti kesé'a méraiye.

³ Kentáásifowa Maníkóe kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye úwoi túwa'nai esarai faru uwátinkaayantafe'a inaí súne.

⁴⁻⁵ Fírimóniyo kentáásí Fasi'aénkó Ísumpa'a amankúnkúmba e Maníkóní waási arumbá timé méraanda-aaí isé'a pó'a Maníkómpá'ó inaimó súnda entáf'e'a imáyáá é'a súwi súne.

⁶ Kenkáísí kísaugo moórá-i'a isatá méta Káráísitiye'a kááísamaisa méraundasafenasa wemá kawetá uwásínkáísa awánendasafe'a inaifinkémbá Maníkómbá áísai une.

⁷ Fírimóniyo kesífáko po Fasi'aénkóní waási arumbá timé túwa'nai ónasa aúí'o úmaimo méraan-aaí isé'a aamoí uwánkaunana sirunkó kawe'á isa'á áwa'nai e'a inaí súne.

⁸ Ísu Káráísiti fasi'aémbá símakaimba pó'a ímba inkaisé'a súne. Emá moórá-i'a uwo sé'a súndanifo miyán-ááí ímba sénaumpo

⁹ aáno úmai wempakémbá áísai e'a súne. Sendantembá miyá ínone sénaumne. Emá arumbá siména'a kemá sirumbá wéamunda pó'a aáno úmai wempakémbó simáméndantemba miyá ínone súne. Kemá Póro Ísu Káráísiti wení kísauumo símakaimba wémae'a waurámbá káúnqsa ándáfa'a sínkaraawa'a mé'a

¹⁰ moóráwigon-awí'a Ónísimasintafe'a súne. Ándáfa'a mé'a Fasi'aénkón-aaí simámunana iséna Fasi'aénkómpá'á tisa'á sé'a kesí iyámpóiyaamba óne sé'a wentáf'e'a súne.

¹¹ Ááéma ení kísau ímba kawé'-úmai maúmba kísaugon-áároi inkaiséna kóuraimbanifo káf'e'a kesí kísau kawé'-úmai maéna ení kísau kawé'-úmai máíníye.

¹² Káf'e'a aí'láráanana empá'a wínama kesááninkaan-úmai aiyáínone.

¹³ Ónísimasimba ta'ótokaanana súwa'nai ínkwee sé'a únda isa'á úwoi miyán-ímáyáá úne. Ísu Káráísitin-aaí simátimewandarakemba ándáfa'a mósiínkááwa'a méraunda enanondáá Ónísimasi súwa'nai ínýe óndanifo

¹⁴ némpa'a mémpo ímba ewé sindasáf'e'a pó'a ímba úwoi ta'ótóráanda póna kesé'a ména súwa'nai ínýe. Ímba súwa'nai ónae sindá súwa'nai ónafainifo ení imáyáafinkemba súwa'nai ínone.

¹⁵ Ónísimasi kísaugon-áároi inkaiséna embá auwéna kárika'a fí'on-daopa'a taméraifo empá'a wéna aasiyaasí komérainiye-imayaa úne.

16 Fasi'aénkóní waásigomo óndantemba wemá miyá éna enáfákaamba póna ímba ení kísau wémaiwai aantembanifo enáfákoraamba éna empá'á wíníye. Kemá wembá sirumbó amúndantemba ewárá'á arumbá wembá améma kesífá'an-iye sínone.

17 Fasi'aénkóní kísäugo kenkáísí kísäugo mimbórá-í'a wéimba po kentafé kesí naaúmpa'a iyuwómó séndantemba Ónísímasintafe miyá siyó.

18 Embó
sawí'o uwánkenamo moórá-tantaa'o maiyénamo ímbo amínamo e ímba wenópa'a té kesópa'a tina'á kemá méyánónaumne.

19 Kemá Poro kesiyáántamba agaé'a mimbéyámbá aménaumne súne. Ísu Káráísitin-aai simámewana érai'e siyáanda maé'mae'o inda-méyámbá kempá'á wéraimba po ímba kanaa'á méyáninda-aain-iye.

20 Kesífakoo Fasi'aénkóní waási ómpo áísai úndantemba miyá ina'á Fasi'aénkón-aúranka'a aúí'a úmai méraano.

21 Maanáúfáímó agaúnda imáyáa é'a sé'a kesáái isé áísai úndantemba miyá ínone. Emó indawí kemó áísai úndawimba iyáákainone.

22 Empá'á ke kondasáfé kesí mááraru'a to'mayaa uwásinkaa. Ándáfakemba faúsinkaiya'a ení naaúmpa'a kondasáfé Maníkómpá'á inaí simásinke moórá-maararu'a to'mayaa uwásinkaa.

23 Moóráwigon-awi'a Épáfarasi Ísu Káráísitin-aaimo simátimunkakemba ándáfa'a ánkaraawana kesé'a ména kembiwísáfena séna kawé'-úmai méraaro wésiye.

24 Kesé'a kísäumo máéwi-tuwí'a moóráwigo Máákaani moóráwigo Árísítakasini moóráwigo Tímasini moóráwigo Rúku miwí sésa kawé'-úmai méraaro wésewe.

25 Fasi'aénkó Ísu Káráísiti kesé'a ména úwoi wétuwa'nai-intafe'a inaí súne.
Kemá Poro mináái símai tai'áumne.

Ípúru

Ísu wiyómpa'a iyówana moóráwigon-awi'a ímbo agaimakáiwai moórá-waai úmai sisamaifakemba afakaeté-aataiya'yo miyáumai-aatai maisuwéna maanááí agaimái Yúndaa-waasi moórá-awi'a Ípúru-waasi Ísun-aaí isésa wení aampa'ó kuntáfesa tuwiyáái ésa sáwi'a uwátinkówasa minámbá ifátuwesa ááéraan-amaan-amba aneka'á arááiwáéfo séna maarán-ááí agaimái mátímakaiye.

Ísu Maníkón-ááninkoma Mósesemba iyáákaraiye. Ísu aifa'-ámáán-kwáágómá ámáán-kisau-waasi iyáákaraiye. Pói tufú'mai Maníkómbá ámakaamba aifa'-ámáán-ámbá isaná Ísu marapá'á kumbéna kentáásí sáwi-imayaa maisiyuwáíndasafena puwéna wenáúma Maníkómbá ámakaimba póna kentáásí ámáán-amba wikáimba pó'a Ísumba ímbo aúwémbera fasi'ámai méraaro séna agaimái mátímakaiye.

Maníkón-ááninkon-awikoma wiyómpaken-kisau-waasi-tuwi'o iyáákarain-aaí.

¹ Naaofá'á moórá-mora-kanaa Maníkó wenáái simátímakowisafena súwasa miwí Maníkó siyáin-aaí miyám-biyan-aaí kentáá síwá'násomba simátíma'maena tiyáimba isaná

² káfe'a ánaaen-kanaafimba Maníkón-ááninko Maníkón-aaisa simásímakaiye. Naaofá'á wiyóne marawé ímbo wéronka'a Maníkó súwana ááninko wiyóne marawé úmakena ánaaembä seyaafá-tántááká'á káráwiyyiniye.

³ Maníkóní sámo kainkó ááninkompinkemba sáma kaisaná Maníkómó méraintemba miyáumai ména miyáumaimo mériwai kentáá aráásímísana wení fasi'aén-ááigómó intáfena wiyóne marawé waé'wae'a wéye. Wemó pukáintafena kentáásí sáwi-imayaa maisiyuwéna pukáimpinkemba iyáfasinená wiyómpa'a iyéna Maníkó fasi'aémbó iyáákaraiwain-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpa'á mara'á ména

⁴ wenáwi'a Maníkón-ááninkon-awiko Maníkóní wiyómpaken-kisau-waasi-tuwikomba iyáákaraiye.

⁵ Maníkó wení wiyómpaken-kisau-waasisafena
ímba siyáifo ááninkontafena séna
emá kesáánimba óna'a
kesí kísaura'a ankáúmne

Maníkó séna moórá-aaiwara'a séna
kemá afowámá onaná wemá
kesáánimba ínaye

séna wiyómpaken-kisau-waasisafena ímba
siyáifo ááninkontafena séna

⁶ Maníkó wenááninko iyáákaraiwaimba ai'marówana kunkáinka'a
séna

Maníkóní wiyómpaken-kisau-waasi
wen-ímáyáá mósá maránááwe

wenááninkontafena siyáimbanifo

⁷ wení wiyómpaken-kisau-waasisafena súwana Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna
séna
kemá súnasa kesí wiyómpaken-kisau-waasi fiyúndáraamba to'maésa wénowe. Kemá
súnasa

kesí kísau-waasi iyagómó intenkáán-kísáú wémæwe
siyáifo

⁸ Maníkó wenááninkontafena séna

Maníkoo waásiya'o káráwimaemo íyínda ímba tai'áiníye. Káráwiyonda arupíse úmai wégarawiyone.

⁹ Kawe-tántáátáfe aamoí é sáwí-tantaatafe áyámba wéone. Mindásafena Maníkó ení Fasi'aénkó embá íyáfasinankaraisa
seyaaafá'-wáásí íyáákaraanana enarumbá
kawe'á uwánkaraiye

séna

¹⁰ ááninkontafena moórá-aai séna

Fasi'aénkóo áwáura'a maramá úmare enayáántamba wíyómbo úmakaanda

¹¹ mintántáá'a tai'áína emá maé'mae'a ínone. Unáánkwatóimo aúsú kénamo tai'áintemba wíyóne marawé miyáumai tai'áiníye.

¹² Wátóimo usisi fámáráántemba wíyóne marawé miyá ínone. Unáánkwatóimo aúmo ontembá wíyóne marawé miyá éma káf'e'o méraanten-úmai maé'mae'a éma ímba puwínone

siyáyiye.

¹³ Maníkó maanááí ímba wíyómpaken-kisau-waasisafena siyáifo ááninkontafena séna kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'a maral-iména'a ení namuro-wáásí tínkamona emá íyáákainone
siyáyiye.

¹⁴ Minááí siyáifo Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasi nórawa'iyo. Miwí ímba túma wéraiwai timan-aantembo wéraiwai ésa Maníkómó sintembá miyá owaná Maníkó simátimena séna kawe'-ámpá'ó métinkaunda-waasi kuntúwa'nai oro séna wéti'maraiye. Mindásafena Maníkón-ááninkon-awiko wíyómpaken-kisau-waasi-tuwikomba íyáákaraipy.

2

Sáwí'o úmaimo méraundafinkenta Ísuma kawe'-ámpátáámó mésínkáiwain-aai.

¹ Maníkón-ááninko wíyómpaken-kisau-waasi íyáákaraaintafeta érai'-aaisaamo ísaraunda-aai fasi'ámai ta'ótoreta minááí ifátuwaunafosaanifo imáyáasa úmaeta iyónaumne.

² Maníkóní ámáámba wíyómpaken-kisau-waasi siyáan-amaamba érai'-aai póna taráíyaawiye ímbo arááiwakaawiye sáwí-meyamba arupíse úmai tímakaiye.

³ Énifo Maníkó séna sáwí-imayaafinkemba kawel'-ámpá'a métinkanae séna minóráá-kísáúsáfena ááninko kentáásí Fasi'aénkómbá ai'marówana marapá'a kunkáyiye. Minóráá'-ááímo ísámaimo ifátuwetaamo éta érai'a sáwí-meyamba kentááfá'ó tínda ínta aseránaumne. Aifa'a Fasi'aénkó minóráá'-ááí simátimuwasa ísaraan-kwaasi simásímúwata

⁴ minááí érai'-aain-iye sendasáfénasa póna Maníkó fasi'aémbá timúwasa fí'o-fí'on-kisau ímbo awánaraunda-kisau sáá'o ún-kisau máuwana Maníkó wení imáyáafinkemba wení Ufaen-ámútánkó túwa'nai úwasa miyán-kísáú maiyáawe.

⁵ Mériayan-kwaasisafe'a súne. Ímba wíyómpaken-kisau-waasin-ifo wenááninkomba íyáfasinankaraimba póna wemá waásiya'a káráwiyaiye.

⁶ Minááísáféná moóráwigó Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkoo waási sáwísamba owá néra séwa miwísafé imáyáá éwa waási sáwísamban-ofó néra séwa miwíyá'a wégarawiyono.

⁷ Wíyómpaken-kisau-waasi tínaaempa'a
waási mótingkaanasa kárik'a'a mifá'a
méraafo káf'e'a óraa'a uwátinkaanana

túwíko óraa'a isá

⁸ íyáfasintinkaraanasa

seyaaafá-tántááká'á wégarawiyowe

agaimaréna séna Maníkoo íyáfasintinkaraanasa seyaafá-tántááká'á wégarawiyowe siyáimba ímba moórá-tantaa'a ifátuwesa seyaafá-tántááká'á kanaa'ó wégarawiyonta káféta ínta wétuwanaumne.

⁹ Énifo Ísuni áwáusa awánaraumne. Maníkó kárika'a wíyómpaken-kisau-waasi tínaaempa'a Ísumba móankarena ai'marówana marapá'á kumbéna seyaafá'-wáásísáfena imáyáa úwasa áí'o úni'a uwánkówana puwúwana mindásafena Maníkó óraa'-awi'a simánkena áwí'a óraa'a uwánkaraiye. Maníkó úwoi túwa'nai ónae séna Ísumba ai'marówana marapá'á kumbéna seyaafá'-wáásísáfena imáyáa éna pukaiye.

¹⁰ Ísumba áí'o úni'a uwánkóntafe'a imáyáa é'a sé'a Maníkó seyaafá-tántáákóní áwáugoma póna seyaafá-tántáá'á úmarena séna sámo kain-áémpá'á sáwífa'-waasi méraiwae séna sáwí-imayaafinkemba faútinkena sámo kain-áémpá'á métinkaindawisafena Maníkó kanaán-iyé súwasa Ísumba áí'a úni'o uwánkómba mindásafena sásá'-í'a uráiye. Maníkó miyámó uráimba kawe'á uráiye súne.

¹¹ Ísu waásisa Maníkondé-i'o uwásínkáíwaisaawe Maníkondé-i'a uwásínkáíwaiye Maníkó mimbórá tifowámá intáfena Ísu séna kesúnafaraawimban-owe siyáin-aai ímba sáwí-imayaá éna kawe'-ímáyáá wéiye.

¹² Mindásafena moóráwigó Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkó enáái kesúnafaraawimba simátime'a túwaandu íyanka'a imó sendará'á enáwí'a mósá maránaumne

séna

¹³ moóráfa'a agaimaréna séna
kewará'á Maníkómpá'á
simankúnkúmba ónaumne
séna moóráfa'a agaimaréna séna
Maníkómó símakain-iyampoi kesé'a méraawe
agaimaréna siyáie.

¹⁴ Maníkómó ámakain-iyampoisafenamo siyáimba mararakén-kwáásímó ontén-áuwawaawara'a Ísu ména séna waántawanko waásimo puwíya-fasi'aembo tokáimba taí'ásuwanauumne.

¹⁵ Aasiyaasí puwónaumne-imayaamo ésamo táátafesamo owanamó ta'ótokain-imayaá faútinkanaumne séna puwéna íyáfasinena waántawankomba íyáákaraiye.

¹⁶ Érai'a ímba wíyómpaken-kisau-waasisafenanifo Émbararamumo Maníkón-aaisafenamo amankúnkúmba uráintemba kesáámó miyámó úndawisafena súwa'nai índasafenasa miyáumai pukaiye.

¹⁷ Kentáásí aifa'-ámáán-káwáágó éna kentáásáfena imáyáa éna Maníkómpá'á aaí símai kawe'á éna aruntá uwásinkenasa kentáásí sáwí-imayaá maisiyuwénasa miyámó índasafenasa marapá'á kuména waási áuwawaawara'a ména wenáúnafaraawinte kesáámó úndantenta miyáumai ména súwa'nai índa-amba mimbórá-ámbó wéraintafena miyá uráiye.

¹⁸ Ááémo marapá'ó mérónka'a sáwí-aaimo sínda ísare'a áí'o índa-i'a uwánkanae sésa áísai úmaesa wéyesa áí'o úni'a uwánkaraamba ímba sáwí-ampa'a kuráimba pósá kentáásáfesa sáwí-aaimo sýamba isánæ sésamo ombá kanaa'á wésuwa'nai-iyé.

3

Ísun-awikoma Mósesen-awi'o íyáákaraín-aai.

¹ Kesí waásisono. Súnda-aaísafe'a Ísumpa'a imáyáa úmae íyóro. Maníkó kembíwi wendé-í'o uwátínkaraín-kwaasisafena séna wíyómpa'a kesé'a ménaawe súmba ísaraafó Ísuntafe'a imáyáa úmae íyóro. Maníkó wembá ai'marówana marapá'a kumbéna érai'-aaísafetaamo simankúnkúntaamo únda-aaiyata káráwiyiwai éna aifa'-ámáán-káwáágó isa'á wentáf'e'a imáyáa úmae'a íyóro. Aifa'-ámáán-kísáúmó

² maíndasafena Maníkó Ísumba íyáfasinankowana ímba ifátuwena minkísáú kawe'-úmai wémaiye. Naaofá'ó Mósesemo Maníkóní waásifimbo kísáumo ímbo tuwénamo kawe'-úmaimo maiyáintemba Ísu miyá uráiyé.

³ Naambá kawe'-námbán-ye siyáafó mindámbó uráin-kwaasigon-awi'o mósa wémaraantemba Móseso kawe-kísáú-wáásín-ifo Ísun-awi'o mósa maráúndasa wéiyakaiye.

⁴ Seyaafá'-námbó waásimo ombá mindáwara waásiwara seyaafá-tántáá'wárá'a Maníkó úmakaiye.

⁵ Móseso Maníkóní kísau-waasigo éna Maníkóní waásifimba minkísáú ímba tuwéna kawe'-úmai wémaena Maníkómó sínda-tantaa'o paápé índa simátímakaiye.

⁶ Móseso miyámó uráimbanifo Ísu Káráisiti ímba kísau-waasigon-ifo Maníkón-ááninko-úramba póna Maníkóní waásiya'a káráwiylimba ímba ifá'ó túwáímba kawé'á wéiyé. Maníkón-aaísafetaamo simankúnkúmbo étaamo aamoimó étaamo fasi'ámáimo amu'marétaamo métaamo éta Maníkóní waási-itá ónaumne.

Maníkóní waási wenópa'o kosaagáíyan-aai.

⁷ Mindásafena naaofá'á Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentáá síwá'násontafena siyáin-aai imáyáan-oro.

Maará siyáiyé.

Káfé'o Maníkómó simátímín-aai ísáaro.

⁸ Naaofá'ó Maníkón-aaímo taráisúmbo tirunté'o makáantemba kemá miyá ofáíniwo wenáái ísáaro. Máásai-marafa'a mésa kentíwá'náma miyá wéesa Maníkóbá totuwiýesa sáwí-kísau maésa wenáái taráiyáawe.

⁹ Ayáátááka'a 40 aatai kentíwá'náma túwa'nai uráunda-kísau awánaraambanifo kesáái taraiséa totuwiýesa sáwí'o uwásínkáántafe'a

¹⁰ aaísambá tiyé'a sé'a miwítí imáyáa sáwí'a úmae iyésa aráátimunda-amba ímba arááiwáéwe sé'a

¹¹ aaísambó tiyúnda óraaka súne. Kesópa'a ímba tésa kesé'a tasaagánááwe siyáumne Maníkóní Ufaen-ámútánkó siyáiyé.

¹² Kesí waásisono. Maníkóní Ufaen-ámútánkó minááímó siyáintafe'a káráwimai kawe'án-oro. Kempínkémbá tuwímbai sáwí-imayaá ésa Maníkón-aaísafesa ímba timankúnkúmba ésa Maníkó fasi'aénkwáráwímba tínaaembá uwáméfainifo káráwimai kawe'án-oro.

¹³ Kempínkémbá tuwímbai sáwí-imayaá íyana minímáyáágó karó'a simátiywainasa Maníkóntafesa ímba imáyáa ésa tirunté'a máráafainifo moórá-mora-waasi kentí imáyáa fasi'átínkáaro. Kentí kanaamó wérainka'a miyán-oro.

¹⁴ Aifa'á Maníkómpátá simankúnkúntaamo ówándara'a kentáásí imáyáa fasi'ámáí miyáumaimo simankúnkúntaamo étaamo éta Ísu Káráisitiye'a kááísamai méta marapá'o méraunda-kanaasaamo tai'áindara'a fasi'ámáisa méranaumne.

¹⁵ Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna káfé'o Maníkómó simátímín-aai ísáaro.

Naaófá'ó Maníkón-aaimo taráísúmbo tirunté'o makáantemba kemá miyá ofáiñifo wenáái ísáqro agaimaréna siyáye.

¹⁶ Súnda-waasi nááwiya Maníkón-aai wéisesawa taráíyaana'iyo. Kentáá síwá'náma Ísípi-marafakemba Mósese faútiyuwena tí'maenamo tiyáiwai miwí Maníkón-aai wéisesa taráíyaawe.

¹⁷ Nááwiya ayáátááka'a 40 aataiya'a Maníkó aaisambá tíkaiyo. Máásai-marafa'o mésamo sáwí'o ésamo pukáawi miwísáfena aaisambá tíkaiye.

¹⁸ Nááwisafenawa óraaka séna kesópa'a ímba tésa kesé'a tasaagánááwe siyáyo. Wenááimo ímbo ísámaimo kawe'ó uráawisafena siyáye.

¹⁹ Wenááisafesa ímba timankúnkúmbo uráamba pósá ímba kanaa'á wenópa'a wésa wesé'a kosaagaráan-aaisa ísaraumne.

4

¹ Kentáásáfena Maníkó séna kempá'á tasaagánááwe símai kááísamakain-aai wéraimba pó'a kempínkémbá tuwímbai sé'a wempá'á wé'a wesé'a kosaagánaumne-kanaa tuké'a paráfasuwaafainifo káráwimai kawe'án-oro.

² Maníkóní kawe'-ááímó ísaraundantemba ááéma kentáá síwá'náma ísaraambanifo úwoi táá'-aantemba isésa ímba timankúnkúmbo ésa tirumpimbá ta'ótórówana póna mináágó ímba túwa'nai urákiye. Mindásafe'a kempínkémbá tuwímbai sé'a Maníkómpá'á wé'a wesé'a kosaagánaumne-kanaa tuké'a paráfasuwaafainifo káráwimai kawe'án-oro.

³ Naaófá'á Maníkó wíyone marawé úmai tai'éná saagaráin-kanaa wéraifo wenááisafesa ímba timankúnkúmbo uráawisafena séna aaisambó tiyúnda óraaka súne. Kempá'á ímba tésa kesé'a tasaagánááwe

siyáimbanifo wenááisafeta simankúnkúmbo úndawisa wempá'á wéta weséta kosaagánaumne.

⁴ Maníkón-aai aúfáífimba wesé'o kosaagaandasáfénasa agaimaréna séna Maníkó afa'móráe-kanaa kísau maimái taí'ásuwena afakaeté-kanaa saagaráiyé

agaimaréna siyáimba póna saagaan-kánáá wéraifo

⁵ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna kempá'á ímba tésa kesé'a tasaagánááwe siyáimba póna

⁶ saagaan-kánáá to'mayaa úmakaimba pósá tuwímbai-waasi wempá'á wésa wesé'a kosaagánááwe. Aifa'á Maníkón-aaimo ísaraawi ímba timankúnkúmbo uráamba pósá wempá'á ímba wésa wesé'a saagaráawe.

⁷ Sáwífa'-aatai maisuwéna Maníkó moórá-kanaa maréna séna minkánáá tñíye séna Téfitimba simámuwana Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna káf'e'o Maníkómó simátímín-aai ísáro.

Tirumbó makáantenil'a ímba é'a wenáái ísáqro agaimaréna siyáin-aai kae'-í'a mináái agaimái simátimumpo ísáro.

⁸ Naaófá'á moóráwigon-awi'a Yósúwa tí'maena kawe'-áémpá'ó mátinkomba mináémpá'ó Maníkómpá'ó saagáíyan-aempa'o wéronkakaa ánaaembá Maníkó ímba moórá-kanaa maréna séna saagáíyan-kanaa tñíye ímba siyáisino.

⁹ Maníkó wení kísau taí'ásuwena saagaan-kánáá makáimba wení waásimo saagaan-kánáá wéraiye.

¹⁰ Maníkómó wení kísäumo taí'ásuwenamo saagaráintemba Maníkómpá'á wésa wesé'a saagaawí miwíwárá'l'a kísau taí'ásuwesa saagánááwe.

11 Mindásafeta Maníkómpá'á wéta wesé'o saagaandasáfeta siyáántán-kwimáísa kísusa maúndasa miyásá onó. Kentáá síwá'námo uráantemba miyá-sáwí'á únafosaanifo wenáái ísámai kawe'á éta kárawimai kawe'-iyataao.

12 Maníkó mérasisana wenááigo kísaú wémaye. Sefasefa'-aempa'a áwááimo wétaim-paepaetambo póimo tusákaa ontemba Maníkón-aaigo kentáásirumpinken-imayaá sáwí-imayaawe kawe'-imáyáawé tuwínkaa'-isatá wéawanaumne. Sirááimo tain-tántáá'é súnanasa Maníkón-aaigo tuwínkaa'-úmaráísata sáwí-tantaa'e kawetántáá'ésá wéawanaumne.

13 Wiyómpa'e marapá'é seyaafá-tántáá'á Maníkón-aúranka'a ímba áwiyoraifo wiyoimpá'e marapá'é seyaafá-tántáá'á afora'á wéraisana wéawanaiye. Wemá miyámó iwáí póna kesáámó méraundawini áwáusa sisai ínata simámenaumne. Maníkón-aaí aúfáífimba súnda-aaí miyán-ááí wéaintafeta kentáá síwá'námo uráantemba miyá-sáwí'á únafisaanifo wenáái ísámai kawe'á éta kárawimai kawe'-iyataao.

Ísu aifa'-ámáán-káwáágón-aaí.

14 Ísu Maníkón-ááninko kentáásí óraako éna aifa'-ámáán-káwáágó póna wiyoimpá'a Maníkóe'a iména kentáá súwa'nai enasa áísaí imbá pótá wenááisafeta simankúnkúmba uráundasafeta kaféta minááísá fasi'ámaisa ta'ótóráano.

15 Kentáásí aifa'-ámáán-káwáágó marapá'ó mérónka'a seyaafá-tántáátáfesa sáwí-aimo sínda isánae sésa áísaí úmaesa íyúmbanifo ímba sáwí'a uráimba póna kentáásáfésamo sáwí-aimo sýambo isánae sésamo ombá kentááfimbá ímba fasi'aémbá wéraisana wemá suwánénasa aruntá wéuwasinkaiye.

16 Mindásafena kentááfimbá umbai-tántáá'á wéraindara'a ímba sáátafeta onanasá Maníkó úwoisa súwa'nai iwáímpá'á konanasá aruntá uwásinkenasa úwoisa súwa'nai íníye.

5

1 Aifa'-ámáán-káwáá-kísáúmó maíyantafesa Yúndaa-waasifinkemba moórá-morawigo íyáfasintinkaawasa wépukowasa fí'omba íyáfasintinkaawasa waásisafesa ísámai Maníkómpá'á áísaí esa waásimo sáwí'o ontáfesa póí tufú'mai Maníkómbá amésa tuwímbai-tantaa'wara'a wéamewe.

2 Miwí waási pósá ímba fasi'aénkwáráwí ésa mindásafesa ímbo kawe'-úmaimo isésamo sáwí'o on-kwáásisáfesa kanaa'á kawe'-úmai tirumbá uwátinkesa

3 ímba kawe'-úmai fasi'ámai mésa sáwí'o ontáfesa póí tufú'mai Maníkómbá wéamewe. Seyaafá'-wáásítí sáwí-awausafesa sésa póí tufú'mai Maníkómbá amésa miwítí sáwí-awausafesawara'a wéamewe.

4 Tuwímbai ímba imáyáa ésa sésa óraako pó'a aifa'-ámáán-káwáá-kísáú maénæ-imayaá ésa miyán-kísáú wémaefo naaofá'ó Maníkómó moóráwigon-awi'o Éronimba íyáfasinankowana miyán-kísáúmó maiyáintemba Maníkó íyáfasintinkaraiwai aantemba minkísáú wémaewe.

5 Miyáumai Ísu Káráísiti ímba imáyáa éna séna óraako pó'a aifa'-ámáán-káwáánónae ímba siyáifo Maníkó íyáfasinankena aifa'-ámáán-káwáá-kísáú aména séna emá kesáánimba óna'a
kesí kísaura'a ánkaraumne

séna

6 moórá-aaiwara'a súwana agaimaréna séna
moóráwigon-awi'o Méríkíséteki
óraa'-amaan-kawaago uráintemba
emá miyán-kísáú maimae iyínone
Ísu Káráísitintafena siyáiyie.

⁷ Ísu Káráisiti marapá'ó méronka'a sésé'á éna ifl'á téna inaí séna puwíndasafena Maníkómpá'á áísai ena puwíndamo kanaa'ó áwa'nai índawintafena súwa'nai uwo séna Maníkón-ímáyáá arááiwakaimba póna áwa'nai uráiyé.

⁸ Ísu érai'a Maníkón-ááninko úwana umbai-tántáá'ó wempá'ó túmba ímبا mindásafena imáyáá éna Maníkón-ímáyáá éna

⁹ sásá'-í'a éna wenááisa taawiyafúndawisa sáwí-imayaafinkemba faúsínkáísata aúí'a úmaisa maé'maeta wéune. Ísu mintántáákóní áwáugoma póna

¹⁰ Méríkisétekimo ámáán-kawaamo uráintemba aifa'-ámáán-káwáámó índasafena Maníkó Ísumba íyáfasinankaraiye.

Ísuniaampa'á arááiwae'mai ifá'á túwáafomo siyáin-aai.

¹¹ Simátimunda-aaifimba sáwifa'-aai wéraimbanifo ímba ísámai kawe'á ontáfena aráátimunda-kisago umbaí wétaiye.

¹² Ááéma Ísu Káráisitin-aai isé'a ayáátáá-kanaa maisukáafó nórá séra ímba simátima'mae wéyo. Maníkón-aaima afora'-áái ímba ísámai kawe'á é'a moórágigo aneka'á simásiminkwae sefó umarambó náámbo nésamo fasi'aén-tómbó ímbo naantenkáámbá é'a pó'a Maníkón-aai ímba kanaa'á simátímkawae.

¹³ Umarambó náámbo nésamo ímbo kawe'-úmaimo aaimo ísáántemba miyáráán-úmai kawe'-úmaimo mériye sáwí'o úmaimo mériye miwání áwáuma ímba ísámai kawe'á wéowe.

¹⁴ Tinón-ésamo fasi'aén-tómbó naantembá kawe'-ímáyáámó owí seyaafá'-ímáyáá tuwímbai wéisaawe.

6

¹ Mindásafeta Ísu Káráisitin-aai paákákén-áái aantemba ímba iséta fasi'aén-ááímó arumpimbó wérain-aaifarata iséta sáákaefen-kwaasiyaanta íyat�ao. Ísu Káráisitin-aai paákákén-áái é'a simátímkawanda pó'a ímba aneka'á simátima'mae iyónaumne. Simátímkawanda-aai maarán-ááín-iyé. Úwoi-kisause'a tínaaembä uwáme'a Maníkón-aajisafe'a timankúnkúmba wéowe.

² Nombó maitínkáán-aai simátíme'a Maníkóní kísau maíwae sésa íyáfasisintinkesa tine'á tiyáámba ta'ótóráán-aai simátíme'a waásimo pukémpinkembo íyáfasinaiyan-aai simátíme'a Maníkó waásimo méraawini áwáusafena tísai ena timínana mimbéyámbá waé'wae'a índa-aai simátímkawanda minááímó é'o simátímkawanda-aai ísaraafó fasi'aén-áái arumpimbó wérain-aai ísáaro.

³ Maníkómó súwa'nai ínataamo éta iséta sáákaefen-kwaasiyaanta ónaumne.

⁴ Maníkóní aambá arááiwae'mai ifátukaawi kotafisíyasa aneka'á kouwerésa kawe'-ámpá'á tiyáámbanifo ímba ténaáwe. Miwí Maníkó sámo kátínkárain-aempa'a mérowana túwa'nai ena wení Ufaen-ámútánkó miwíse'a mérowasa

⁵ miyáumai mésa sésa Maníkón-aai kawe'-ááín-iyé sésa Maníkóní fasi'aémbá tuwímbai awánaraawe. Ánaaembä Maníkóní fasi'aémbá seyaafá'á paápé ínasa mifásí'áémbá tuwímbai awánamai

⁶ ifátuwesa ímba aneka'á kouwerésa Maníkómpá'á ténaáwe. Miyámó on-kwáásí maará wéowe. Maníkón-ááninkombo aaraa-táiyá'ó tufúwanamo pukáintemba miwí miyá owasá tuwánesa Ísumba símai sáwí'a uwánkááwasa miyámó ontáfesa ímba kanaa'á kouwerésa Maníkómpá'á ténaáwe.

⁷ Miyámó on-kwáásí maarán-kwáásín-owe. Moórá-mora-kanaa aa'á tisaná maramá kawe'á isaná kísau óraa'a isasá waási naawaná Maníkó miyám-bárámá kawe'á wéuwatinkaiye.

8 Énifo moórá-aempa'-marama karaan-tantáá'é námáiyé wéraim-barama úwoi-marama isaná ampáánká'á Maníkó iyafímbá agaisuwáíníye. Miyáumai Maníkóní aampa'á arááiwae'mai ifátukaaawi ímba kanaa'á kouwerésa Maníkómpá'á ténááwe. Mindásafe'a Ísu Káráísitin-aai paákákén-ááí ímba aneka'á simátimenaumne.

9 Kesí waásisono. Miyán-ááímó súndanifo kembiwí ímba sáwí-mararaan-kwaasin-ofo kawe'-máraráán-kwáásí owaná Maníkó kawe'-ámpá'á méwátinkaiye súne.

10 Maníkóntáf'e'a imáyáa ontáf'e'a wení waási túwa'nai e'a káfé'wara'a miyá owaná Maníkó arupíse úmaimo mériwai minkísáúsáfena ímba wéawinkaiye.

11 Maarásáfena sirááísa wétaiye. Moórá-morawigo Maníkóntáf'e'a imáyáa é'a aaweyáá é'a ímba ifátuwe'a ánaaembo mériyambo paápé índasafe'a amu'maré'a mé'a

12 ímba tuwesaraí ína'a ímba ifátuwe'a Maníkómpá'ó timankúnkúmbo ésamo Maníkómó timénaumne siyáintafesamo amu'marésamo méraan-kwaasiyaani'a oro. Miyán-kwáásiyáání'o ombá

sirááísa wétaiye.

Maníkó símaimo kááísamakain-aai.

13 Naaofá'á Maníkó Émbaramuntafena siyáimba símai kááísamakonka'a póna wembó iyáákaraawai ímba méraantafena Maníkó séna seyaafá'nánká iyáákaraundawi mé'a kesúranka'a sé'a kemó súnda-aai érai'a ónaumne séna símai kááísamarena

14 Émbaramuntafena séna érai'a kawe'á uwánkaumpo enaísaafitantambo iyamba sáwifa'a paápé ónááwe súwana

15 Émbaramu érai'e séna fasi'ámai ména ímba ifátuwomba amu'maréna ména Maníkómó símaimo kááísamakaintemba urákiye.

16 Yúndaa-waasi tiká'ó máráámba maará wéowe. Tuwímbai miyá ónaumnemo sembó ombá iyáákariwain-aúranka'a sésa miyá ónaumpo ímbo miyámó onanamó éna sáwi-meyamba simíníye wésewe. Miyámó sésamo ombá fí'owi fí'on-aai ímba mimpímbá sembá maará sésa kemó sentení'a owé sénááwe.

17-18 Miyáumai Maníkó kawe'ó uwátinkaindawisafena imáyáa éna séna miyá ónaumne símai kááísamakaimba póna Maníkó séna waási kentáfesa sésa siyáintemba ímba éna fí'oni'a íníye sefáiimpó'a seyaafá'ó iyáákaraundawi é'a kesúranka'a sé'a miyá ónaumpo ímbo miyámó onanamó éna sáwi-tantaal'a paápé íníye Maníkó símai kááísamakaimba miyáumai aanáfó wenaúranka'a símai kááísamakaimba póna ímba taraisíníye. Miyámó siyáintafeta kesáá wempátáámó méraundasa wenónkáámbá faisínkaraaisata minándámpá'á méta óraaka séta siyáinteni'a íníye séta fasi'ámai méta wéamu'maraumne.

19-20 Naambó ésamo áfombo faimakáawanamo fasi'ámaimo intembá Maníkómó siyáintemba kawe'á uwátinkanaumnemo siyáin-aaigo kentáá fasi'ásinkáísata Maníkómó wiyómpa'o mériwaintafeta imáyáa éta amu'maréta méraumne. Ísu kentáásí aifa'á wiyómpa'a iyéna ámáán-dankomba Maníkóní ufaen-dáúmpá'á ontamó uwásukaan-ampantama tarurúwa'marena iyéna kentáásáfena imáyáa éna miyá uráimba póta fasi'ámaisa méraumne. Méríkisétekimo uráintemba wiyómpa'a Ísu kentáásí aifa'-ámáán-káwáágó éna miyán-kísáú maímaéna wéiyisata fasi'ámaisa méraundasa póta Maníkóntáf'e'a imáyáa é'a aaweyáá é'a ímba ifátuwe'a ánaaembo mériyambo paápé índasafe'a amu'maré'a méraaro.

Ámáán-kawaago Méríkisétekin-aai.

7

¹ Minkwáásígó Méríkíséteki wemá Sérémi-naopaken-kwaasiti kawáágó éna Maníkó íyáákariwaini ámáán-kawaago úwana naaófá'á Émbaramu namuro-wáásítí óraa'-waasise tiyéna íyáákaron-aempakemba túwana Méríkíséteki Émbaramumba aampa'á awánéna kawe'á uwánkowana

² Émbaramu namuro-wáásítí moparáwimbó maiyóm̄ba siyáánkaiya'a tuwínkena Méríkísétekimba moórá-unkwima ámakaiye. Méríkísétekintafesa mináwíkóní áwáuma kawe-káwáágón-ye sésa waé'mai wésewe. Wemá Sérémi-naopaken-kwaasiti kawáágón-áwíkoni áwáuma faru-káwáágón-ye sésa waé'mai wésewe.

³ Méríkísétekin-áiwá'ná túwí'wara anófoi túwí'wara'a ímba agaimakáamba wéraisana wembó ma'ánkarain-kanaawe pukáin-kanaawe ímba agaimakáamba wéraiye. Wenáái miyán-áái ímbo wéraintafena Maníkón-ááninkoraamba uréna ámáán-kawaa-i'a

úmai maé'mae'a ínaye.

⁴ Maanáái imáyáan-oró. Kentáá síwá'náma Émbaramu óraa'-waasi úmbanifo wemá Méríkísétekimba namuro-wáásítí moparáwímpínkembá moórá-unkwima ámakaimba póta mindásafeta séta Méríkísétekima Émbaramumba íyáákariye súne.

⁵ Moóráwigo Émbaramun-áisaafitantambo uráiwain-awi'a Rífái wenándáfaken-kwaasifinkemba tuwímbai ámáán-kisaura'a íyáfasintinkaraiye. Maníkóní ámáámpinkemba moórá-amaanko séna Ísarerí-waasono. Kentí moparáwimbó wémaempinkemba aasiyaasí siyáánkaiya'a tuwímbarempinkemba moórá-unkwima kentí waási Rífáin-andafaken-kwaasi tíméro siyáye.

⁶ Méríkísétekimo Rífáin-andafaken-kwaasigomo uráinkakaa séta Émbaramu wembá moórá-unkwima ámakaimba ámáánkomo siyáintemba uráiyé súsino. Énifo Méríkíséteki ímba Rífáin-andafaken-kwaasigon-ifo Émbaramumo siyáánkai-unkwimo makáimpinkemba moórá-unkwima úwoi maimaéna kawelá uwánkena Maníkómó Émbaramuntafena kawelá uwánkanaumnero símaimo kááísamakaiwaimba kawelá uwánkaraiye.

⁷ Óraa'-waasigo kári'-waasigomba kawel'ó uwánkáimba mináái iséta póta Méríkíséteki Émbaramumba íyáákariye súne.

⁸ Rífáin-andafaken-kwaasi siyáánkai-unkwifinkemba moórá-unkwimo wémaewai wépuwon-kwaasin-ifo Méríkíséteki siyáánkai-unkwifinkemba moórá-unkwima maiyáiwaintafena Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna wemá aúnarena úwoi mériye sisaná póna wemá Rífáin-andafaken-kwaasi íyáákariye.

⁹ Imáyáa é'lá sé'lá Émbaramu Méríkísétekimba moórá-unkwi ámakonka'a Rífáiwala'o ámakaintemba éna wemá moórá-unkwima wémaiwai ámakaintenkaamba uráiyé.

¹⁰ Émbaramu Méríkísétekimba awánéna moórá-unkwimo ámakonka'a Rífái ímba paápé uréna aíwá'nágo arumpimbó méronka'a uráintafe'a mindásafe'a súne. Rífáiwala'a Méríkísétekimba ámakaintemba uráiyé súne.

¹¹ Naaófá'á Maníkó ámáámbo simátímakonka'a Rífáin-andafaken-kwaasi ámáán-kisau maésa póí tufú'mai Maníkóbá amiyantafena Maníkó íyáfasintinkena Éronimba aifa'-ámáán-káwáá íyáfasinankaraiye. Rífáin-andafaken-kwaasiti kísaumo arupíse uwátínkáinkakaa Maníkó ímba aneka'á aifa'-ámáán-káwáá íyáfasinankaisino. Ímba Éroninkaan-kwaasin-ifo Méríkísétekinkaan-kwaasi íyáfasinankaraiye.

12 Maníkó séna aú-aifa'-amaan-kawaama íyáfasinankanae súmba póna ááéraan-amaamba ámáán-kisau-waasi Maníkóntáfesa ísámai póí tufú'mai ámén-amaamba ifátuwena aú-amaamba simásimuwata ísaraumne.

13-14 Minááí Fasi'aénkó Ísu Káráísitintafena séna ímba Rífain-andafakemban-ifo moórá-anda Yúndaan-andafakemba paápé uráiye. Naaófá'á Mósese ámáán-kisau-waasisafena siyónka'a ímba Yúndaan-andafaken-kwaasisafena siyáiye. Ímba Yúndaan-andafaken-kwaasin-ofo Rífain-andafaken-kwaasi Maníkóntáfesa imáyáa ésa póí tufú'mai óntan-taarera'o agaiyáamba ísaraumne.

Ísu Méríkisétekiyaam-amaan-kawaagon-aai.

15 Minááigóní áwáuma maarán-iye. Maníkó aú-amba aráátimena aú-aifa'-amaan-kawaago Méríkisétekinkaan-kwaasi íyáfasinankaraiye.

16 Ímba Rífain-andafakemban-ifo fasi'aémpínkémbá maé'mae'a éna ímba tai'áíndawi aifa'-ámáán-káwáá-í'a úmai íyáfasinankaraiye.

17 Mindásafena Maníkón-aai aúfáí-wandaaifimba agaimaréna séna moórággon-awí'a Méríkiséteki óraa'l-amaan-kawaago uráintemba emá miyán-kísáú maimaé iyínone

Ísu Káráísitintafena siyáiye.

18-19 Ááéraan-amba

Rífain-andafaken-kwaasiti ámáán-kisaugo ímba fasi'ámai wérontafena ímba túwa'nai úmai arupíse uwátinkowana Maníkó ááéraan-amba ifátuwena moórá-amba kawé'-ámbá aráásimuwata érai'e séta fasi'ámai méta Maníkómpátá wégune.

20-21 Rífain-andafakemba ámáán-kisau-waasi íyáfasintinkonka'a úwoi íyáfasintinkesa ímba aaí símai kááísamakaambanifo Maníkó Ísu Káráítimba aifa'-ámáán-káwáágombó íyáfasinankonka'a aaí símai kááísamakaiye. Mindásafena agaimaréna séna Fasi'aénkó séna emá ámáán-kawaago éma maé'mae'a ínone séna minááí ímba taraisíníye

Maníkó wenááninkontafena símai kááísamakaiye.

22 Minááigó ááéraan-aai íyáákowana Maníkó símai kááísamakontafena Ísu Káráísiti séna minááí érai'-aai waé'wae'a íníye siyáiye.

23 Moórá-aai ísáaro. Ááéma ámáán-kisau-waasi sáwífa'a mésa pósá púwúntemba anondáára'a fí'owima minkísáú maimaésa iyáambanifo

24 Ísu Káráísiti maé'mae'a éna ímbo puwíndawi aifa'-ámáán-káwáá-kísáú maimaéna iyéna

25 maé'mae'a éna kentáásáfena imáyáa éna Maníkómpá'á áísai úmae iyéna póna kanaa'a sáwí-imayaafinkenta wéfausinkaiye. Ísu Káráítinka'a kááísamaisa méta Maníkómpátáámó kúnda-waasisa sáwí-imayaafinkenta wéfausinkaiye.

26 Ísu Káráísiti aifa'-ámáán-káwáágó éna Maníkóntáfena imáyáa éna sáwí-aai wempímbá ímba wéraisana kawé'-aantemba úmai ména marapá'á sáwí-waasifimbo maúnka'a ímba sáwí'a uréna wíyómpa'a fasi'aén-áémpá'á iména miyán-áifá'-ámáán-káwáágó ména kanaatá seyaafá-tántáá'á wésuwa'nai-iye.

27 Waásimo sáwí'o untáfésawe miwímó sáwí'o untáfésawe Rífain-andafaken-kwaasi aifa'-ámáán-kwáásí póí tufú'mai Maníkómbá áma'mae iyáambanifo Ísu Káráísiti sáwí'o í-ááí wempímbá ímba wérowana póna miwímó uráantemba ímba póí tufú'mai

Maníkómbá áma'mae iyéna waásimo sáwí'o ontáfénawe séna mimbórá-kanaa puwéna minkísáú tai'ásukaiye.

²⁸ Ámáán-aaifinkemba aifa'-ámáán-kwáásí íyáfasintinkowasa mararákén-kwáásí pósá sáwí'a uráambanifo minámáánkó ánaaembä Maníkó símai kááísamarena séna miyá ónaumne séna wenáánimba sásákómbá íyáfasinankowana aifa'-ámáán-káwáá-í'a úmai maé'mae'a wéiye.

8

Ísuma kentáásí aifa'-ámáán-káwáágón-aai.

¹ Súnda-aaigoni áwáuma maarán-iye. Miyán-áífá'-ámáán-káwáágó kentáásí ámáán-kawaago wiyómpa'a ména íyáákamaimo kawáán-uráiwai ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'á méraiye.

² Waásimo naambó ésamo Maníkóntáfesa mindáúmpá'á imáyáa ombánifo wiyómpa'a Fasi'aénkó naan-úramba úmakowana Ísu Káráisiti mimpímbá Maníkóní ufaendáúmpá'á iména aifa'-ámáán-káwáá-kísáú wémaiye.

³ Marapá'-áífá'-ámáán-káwáá póí tufuwésa tómbá maésa úmai Maníkómbó amiyantafesa íyáfasintinkaraafo Ísu Káráisiti kentáásí aifa'-ámáán-káwáágó moórátanta'a' Maníkómbó ámakaimba mindá puwéna wenáúma ámakaiye.

⁴ Waásimo sáwí'o untáfesa ámáánkomo siyáintemba póímo tufú'maimo Maníkómbó ámén-kisau wémaen-kwaasi méraafo Ísu Káráisiti marapá'ó ménaraa ímba póí tufú'mai Maníkómbá amísino.

⁵ Wiyómpa'o naan-úrambo úmakaiwaini waé'maiyaan-damba marapá'á wéraisasa mindáúmpá'á ámáán-kisau wémaewe. Miyáumai naaofá'a Mósese aifa'-ámáán-dámbó índasafena úwana Maníkó simámena séna Sáíñai-omapa'a aráánamunda-namba miyán-dámbá uwó súwana Mósese wiyómpa'o wérain-dankoni waé'maiyaan-damba úmakaiye.

⁶ Wiyómpa'a Ísu ámáán-kisaumo wémain-kisaugo marapá'ó ámáán-kisaumo wémaenkisau íyáákaraiye. Maníkó séna kawe'á uwátinkanaumne símai kááísamakain-aaí Ísu Káráisitimo aráásímímba minááígó ááémo símaimo kááísamakain-aaigomba íyáákaraiye.

⁷ Ááémo símaimo kááísamakain-aaigomo waásimo arupísemo uwátinkarainkakaa Maníkó ímba aú-aaí símai kááísamakaisino.

⁸ Maníkó wení waási tuwánómba sáwí'a uwaná mindásafena aaisambá séna maarán-áái súwana Maníkón-aaí aúfái-wandaaifimba agaimaréna séna

Fasi'aénkó séna ánaaembä moórá-kanaa tíng'a aú-aaí símai kááísamare'a Ísareri-waasiye Yúndaa-waasiye aú-aaí símai kááísatinkanaumne.

⁹ Ísípi-marafakemba miwí tíwá'náma faútinke'a tí'mae'o téwándara'a aaí símai kááísamakaundanifo minááí taráísúwa'a sínaaembä uwátímakumne. Aú-aaí símai kááísamare'a ímba ááéraan-aaifyaamban-ifo aú-aaín-iye Fasi'aénkó séna

¹⁰ moórá-aaiwara'a séna moórá-kanaa tíng'a Ísareri-waasisafe'a aú-aaí símaimo kááísatinkaandara'a kesí ámáámba tirumpiné imáyáafine timé'a miwítí Maníkó méraanasa kesí waási-i'a úmai ménawé.

¹¹ Minkánáá tínsa miwítí waásiye fí'on-kwaasiye ímba táántesa sésa Maníkómpá'a teró sénááwe. Óraa'-waasiye úwoi-waasiye seyaafá'a é'a tiyáamba pósá ímba aneka'a táántanaawé.

¹² Sirumbá uwátinke'a sáwí-imayaa maitiyuwé'a misáwí-ímáyáásafé'a ímba imáyáa úmae iyónaumne Fasi'aénkó siyákiye

agaimaréna siyáye.

¹³ Maníkó aú-aai símai kááísamaranaumne siyáimba póna aifa'ó símaimo kááísamakain-aai ááéraan-aai isaná ááéraan-tantaa'a kárika'a wéna tai'áinífo ááéraan-aaimo éna kárika'a tai'áiníye.

9

Naaófá'á aifa'-ámáán-káwáágó purumakagóní naaemá Maníkómbá áma'mae iyúwana Ísu wení naaemá ámakain-aai.

¹ Naaófá'á Maníkó aifa'á símai kááísamakain-aaimo wérompinkemba Maníkón-ímáyáá mósá wémaron-aai wérowasa Maníkón-ímáyáámó mósá maráýan-damba úmakaawe.

² Ampanta-námbá úmakesa moórá-ampanta afufumpimbá imakésa mósá fáítukopatafesa Maníkóní ufaen-úran-amaapa'e sésa múra fáítukopatafesa ufaendáúmpá'é sésa mimpimbá ómbá kúra'mai marésa taaré úmakesa mintáárérá'lá Maníkóní péréti-tomba marésa

³ mósá fáítukon-daumpatafesa Maníkóní ufaen-úran-amaapa'e sésa

⁴ mimpimbá korí-óntántámbá úmakaan-taare marésa mintáárérá'lá asaa-wiyúmbó ún-kana wéagaesa kawe-táwáámá úmaresa korí-óntán-kwándááísámbá mintáwáámá ánáan-kwimaresa mimpimbá korí-óntántámbá úmakaan-tawaafimba naaófá'á wiýómpakembo marapá'ó kunkáin-tonkon-awí'a máána-tomba mintáwááfimbá ma'mái minkáwé-táwááfimbá marésa naaófá'á Maníkó wení kísaura'a Éronimba íyáfasinankowana wení táunkakemba árumo wíkáin-taumba mintáwááfimbá marésa naaófá'á Maníkómó Mósesembo simámakain-amaambo siyáánkai-amaambo óntan-kwandaaiya'o agaimakón-kwandaai kae'-wándááí mintáwááfimbá marésa

⁵ kae-tántáá'lá ayóiwárá-tántáákáí óraa-kawe'a úmaresa sésa Maníkóní áwáuma fí'oran-awaugo póna sáma kaiyé suwaná mintántáákáigó ayóígóráámbá mintáwáámá káátena Maníkómó miwití sáwi-imayaamo maitiyúwón-tawaama káátaraiye. Mindásafe'a kafé'a ímba ayáátáá'-aai agáúmne.

⁶ Miyá úmakesa aasiyaasi-kánáá ámáán-kisau-waasi minámáán-dánkómbá múra fáítukon-aempa'a iyésa kísau máúmbanifo

⁷ moórá-mora-aataiya'a moórá-kanaa Maníkóní ufaen-úran-amaapa'a aifa'-ámáán-káwáágó iyéna póígoni naaemá maimaéna iyéna wemó sáwi'o úntafenawe waásimo ímbo táá'o isésamo sáwi'o untáfénawe miyá-sáwi'ó ombá maitiyuwáíndasafena mindááémá Maníkómbá ámakaiye.

⁸ Miyá éna Maníkóní Ufaen-ámútánkó maarán-úmaisa wéaraasimiye. Ámáán-dankombo múra fáítukaapa'o wéromba Maníkóní ufaen-dáúmpá'á wempá'á iyíyan-amba ímba afora'a wéraiye.

⁹ Mintántáá'lá aiyowáí'a úmai kafétaamo méraunda-waasisa wéaraasiminta maarán-ye. Maníkón-ímáyáámó mósá makón-kwaasi póí tufuwésa tómbá fakarésa úmai Maníkómbá ámakaambanifo miwí tirumpinkén-ímáyáá ímba sásá'-í'a uwátínkuraiye.

¹⁰ Miyáumai minámpá'á tóné noné nésa nombó perésamo ombá túsaifesawe sésa miyá úwana Maníkó aú-amba aráátimuwana ááéraan-amba tai'áraiye.

¹¹ Miyámó uráambanifo Ísu Káráisiti aifa'-ámáán-káwáágó kafé'o wérain-amba kawe'-ámbá aráásimena ámáán-kisau wémain-daumpa'a mindámbá ímba marapá'ó waásimo úmakaan-damban-ifo íyáákarain-damba sásá'-námbán-ye.

¹² Mimbórá-kánáá Ísu Káráisiti Maníkóní ufaen-dáúmpá'á wiýómpa'a Maníkó mérop'a iyúmba ámáán-kisau-waasigomo mémegoni naaewé purumaka-áráákoní naaewé maimaénamo iyáintemba ímba miyá uráifo wení naaemá maimaéna iyéna

sáwí'o úmaisaamo méraundafinkenta siyáínata aúí'a úmaisa maé'mae'o ondasáfénasa miyá éna pukáiy.

¹³ Mémegoni naaewé purumakagóní naaewé anááé-áráá'a purumaka-áráá'o agaisukáampinken-kanawe Maníkón-aúranka'o sáwí'o uráan-kwaasi tinepaká'á tufimpín-kwéesa miwí túma kawe'á uwátinkówana Maníkó tuwánéna séna kawe'án-iyé siyáiy.

¹⁴ Mémegoni naaesáné purumakagóní naaesáné miyá uráambanifo Ísu Káráisitini naaegómá íyáákaraiye. Wempimbá ímba sáwí-aaí wéraiwai Maníkóní ámútanko maé'mae'o iwái wesé'a méraintafena wení naaemá kumuwana wenáúma Maníkómbá ámakaiye. Sáwí'o wéowini áwáugo ta'ótokaimpinkemba faúsinkainanasa kentáásirumpimba ímba aaí wérainata Maníkóní kísau máéndasafenasa wení naaemá kumuwana wenáúma Maníkómbá ámakaiye.

¹⁵ Mindásafena ááéraan-aaí símai kááísamakonka'a sáwí'o uráampinkembo faútinkaindasafena Ísu Káráisiti pukáiy. Mindásafena Ísu Káráisiti aú-aaí símai kááísamakaimba póna Maníkómó óraaka'o séna kawe'ó uwátinkáanda waé'wae'a ínýemo siyáimba Maníkómó wétaantain-kwaasi maénááwe.

¹⁶⁻¹⁷ Wépuwesamo ombá miwítí moparawímbá tuwíntinkesa símai kááísamaresa wépuwowe. Moóráwigo puwíndasafena éna wení moparawímbó maíyan-aaí wésifo úwoimo méraindara'a ímba maénááfo puwínasa érai'a púwiye sésa maénááwe.

¹⁸ Miyáumai naaofá'á Maníkó aifa'-ááí símai kááísamakonka'a Mósese póí tufuwana mimpóigóñí naaemó kunkáintafena Maníkó símai kááísamakonka'a

¹⁹ aifa'á Mósese seyaafá'-wáásifimbá Maníkóní ámáámba seyaafá'á simátimena purumaka-áráákoní naaefimbá non-úramba fatímakena méme-ayauma taemóka'a úsúmarena mindááéfimbá tántámai Maníkón-aaí agaimái makáan-aufai-wandaiya'a tufimpín-úmarena waási tinepa'á miyá uwásuwena

²⁰ séna maandááémá aiyowái'a úmai aráátimumpo Maníkómó símaimo kááísamakain-aaí fasi'aén-ááí wéraifo ísámai kawe'án-oro séna

²¹ miyáumai mindááémá Maníkón-ímáyáámó mósá wémaron-danka'a tufimpín-úmarena mindáúmpá'ó wéron-tantaaka'a miyá úmakaiye.

²² Érai'a Maníkóní ámáánkoní áwáufa'a naaegó seyaafá-tántáá'a kawe'á uwátinkáísana moóráwigowa'i póýa'i ímbo púwisanamo wení naaemó ímbo kúmínkakaa Maníkó sáwí-imayaa ínta maisiyúwáísino. Naaemá kunkáimba póna Maníkó kentáásí sáwí-imayaasa wémaisiyuwaiye.

Ísu sáwí-imayaasa maisiyuwáíndasafenamo pukáin-aaí.

²³ Maníkón-ímáyáá mósá makáan-dane mindáúmpá'ó wéron-tanta'a'e maarán-iyé. Wiyómpa'o wérain-dane mindáúmpá'ó wérain-tanta'a'e miwání waé'maiyaandamban-iyé. Mintántáá'ó marapá'ó wéron-tantaaka'a póígoni naaesámbá kawe'á uwátinkówana mindá kawe'á uráambanifo wiyómpaken-tantaaka'a ímba póígoni naaesámbán-ifo íyáákaraiwaini naaesámbá kawe'á wéwatinkaiye.

²⁴ Miyáumai Ísu Káráisiti wiyómpa'a iyéna Maníkón-aúranka'a iména kentáásafénasa imáyáá éna Maníkómbá wéaisai-iyé. Úmakaan-damba naan-úrankoni waé'maiyaandambá ímba iméraifo wiyómpa'a iména kentáásafénasa imáyáá éna Maníkómbá wéaisai-iyé.

²⁵ Moórá-mora-aataiya'a moórá-kanaa Maníkóní ufaen-dáúmpá'á aifa'-ámáán-káwáágó póígoni naaemá maímaéna íyóyo uráintemba Ísu Káráisiti ímba miyá uráifo mimbórá-kánáá wení naaemá maímaéna móamakaiye.

26 Ísu Káráísitimo miyáumaimo maimaé íyóyo urénaraa wíyóne marawé úmaronkakemba moórá-mora-aataiya'a moórá-mora-kanaa pu'mapu'ma'á úmaena íyísino. Ímba miyá éna ááéraan-kanaa kárika'a tai'ónka'a marapá'á kuména sáwi-imayaasaamo maisiyuwáindasafenasa mimbórá-kánáá pukáiyé.

27 Kentáásí kanaamó tñataamo púwondasa kesáamó méraundawini áwáusafenasa sísai ínýe.

28 Miyáumai sáwfal-waasiti sáwi-imayaa maitiyuwáindasafena mimbórá-kánáá Ísu Káráísiti puwéna Maníkombá wenáúma aména aneka'a kuména ímba sáwi-imayaamo maitiyuwáindasafena kumínifo wéamu'maraan-kwaasimo kuntiyáindasafena kumíníye.

10

1 Mósesemo siyáin-amaankoni aambá ímba aan-úramban-ifo Ísu Káráísiti kawe'ó uwátinkáiwaini aankóní waé'maiyaan-amban-iye. Miyáumai moórá-mora-aataiya'a ámáán-kisau-waasi póí tufú'mai Maníkombó ámakaamba miyán-kísáúgó Maníkompá'ó tiyáan-kwaasi ímba arupíse uwátinkaraiye.

2 Póimo tufú'maimo Maníkombó ámakaan-anko kawe'ó uwátinkarainkakaa Maníkón-ímáyáamó mósá makáawi miwífimbá aoisaambá ímba wérowasa sáwi-tantaatafesa ímba umbái tésa ímba póí tufú'mai Maníkombá áma'maesá íyowisino.

3-4 Énifo maará wéowe. Purumakagóní naaegówé mémegoni naaegówé ímba kanaa'a sáwi-imayaa maitíyukaimba pósá moórá-mora-aataiya'a póí tufú'mai Maníkombó ámakanca'a miwítí aoisaantáfesa imáyáá uráawe.

5 Miyáumai Ísu Káráísiti marapá'ó kumíndasafena éna Maníkóntaféna séna póimo tufú'maimo embó ámakaane tómbó ámakaane ímba embá arááíma wétaifo kemá embá arááíma táínda-i'o ondasáfe súma to'mayaa uwásinkaraane.

6 Póimo agaisukáantafe ímba aamoí wéone. Sáwi'o uráantafesamo póimo tufú'maimo ámakaamba mindásafe ímba aamoí wéone

7 súnda maará súne. Enáái aúfái-wandaaifimba kentáféna símai agaimaréna séna Maníkoo kemá mé'a embá arááímo táínda-i'a úmai ménaumne símai agaimakáintemba wéune súne

Maníkóntaféna Ísu siyáiyé.

8 Aifa'á Ísu Káráísiti séna ámáámbo siyáinten-úmai póí tufú'mai ámakaane tómbá maimái ámakaane póí agaisukáane sáwi'o uráantafesa póí tufú'mai ámakaambanifo minánkó ímba arááíma wétaisa aamoí ímba wéone

9 simásuwena séna Maníkoo kemá mé'a embá arááímo táínda-i'a úmai ménaumne siyáiyé. Mindásafena Ísu Káráísiti póimo tufú'maimo Maníkombó ámakaunda-anta ifátuwena aú-amba Maníkombó arááímo táínda-imayaamo arááíwaunda-anta aráásimakaiye.

10 Ísu Káráísiti Maníkón-ímáyáá arááíwaena Maníkombá wenáúma aména mimbórá-kánáá pukáimba póna sáwi-imayaasa maisiyuwénasa Maníkondé-ita uwásinkaraiye.

11 Aasiyaasi-kánáá ámáán-kisau-waasi íyáfasinesa mimbórá-kísáú maésa póí tufú'mai Maníkombó ámakaamba minkísáúgó ímba kanaa'a sáwi-imayaa maitíyukaimbanifo

12 Ísu Káráísiti mimbórá-kánáá Maníkombá wenáúma aména pukáiyé. Sáwi'o uráantafenawe sáwi'o ondasáfénasaawe puwéna minkísáú taí'ásuwena Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'a iména

13 Maníkómó wení namuro-wáásímó tñkaminanamo wemó íyákaindasafena amu'maréna iméraiye.

¹⁴ Miyáumai Maníkómbá wenáúma ámakaimba pósá Maníkondé-i'o uwátinkáín-kwaasi sásá'-í'a úmae iyónááwe.

¹⁵ Minááísáfena Maníkóní Ufaen-ámútánkó aforatá simásimuwaná Maníkón-aai aúfáiimba agaimaréna séna

¹⁶ Fasi'aénkó séna moórá-kanaa tína'a aú-aai
símai kááísatinkaandara'a kesí ámáámba tirumpiné imáyáafine timénaumne siyáye.

¹⁷ Moórá-aaiwara'a séna
miwítí aoisaané ámáánemo taráíyaambá ímba mindásafe'a imáyáá úmae iyónaumne siyáye
agaimaréna siyáye.

¹⁸ Maníkó miwítí aoisaambá maitiyuwéna ímba imáyáá úmae íyísana póna sáwí'o uráantafesamo póimo tufú'maimo Maníkómbó ámakaan-amba taí'áye.

Maníkónópata íyónomo siyáin-aai.

¹⁹ Miyá isaná kesí waásisono. Ísu Káráisiti puwúwana wení naaemá kumúwana kentáásí aambá wikáimba pótá ímba sáátafeta éta Maníkóní ufaen-dáúmpátá wéiyune.

²⁰ Puwéna Maníkómbá wenáúmo ámakaintafena aú-amba waé'wae'o índa-amba aráásimena Maníkóní ufaen-dáúmpá'a mósá fáitukon-ampanta fawásámai aambá wi'mái Maníkómpátá íyónda-amba aráásímakaimba mindásafetaawe

²¹ wemá óraa'-amaan-kisau-waasigo Maníkóní waásiya'a káráwiyaimbá mindásafeta

²² Maníkómpátá íyóno. Kentáásí sáwí-imayaasa maisiyuwáásanasa kentáásirumpinta ímba aaí wéraisata kawe'-nóntá pésínkáísata wenááigonta sirumpintá ta'ótoreta Maníkómpátá simankúnkúmba éta Maníkómpátá íyóno.

²³ Maníkón-aai érai'-aaín-aye séta pótá fasi'ámaisa ta'ótoreta ínta ifátuweta Maníkómó kawe'á uwátinkanaumne siyáintemba miyá índa pótá wenáái fasi'ámaisa ta'ótoreta amu'maréta méta miyásá onó.

²⁴ Kesáá imáyáasa éta moórá-mora-waasi túwa'nai úmai fasi'aéné imáyáawe timéta kawe-kísáúsá wémaeta miyásá onó.

²⁵ Maníkóntaféta imáyáá éta túwaandu úmae iyéta tuwímbaimo túwaandu úmaimo tukáantemba kesáá ímba miyá éta túwaandu úmae iyéta moórá-mora-waasisa fasi'átinkanaumne. Ísu Káráisitimo kumínda kári-kanaa wéraintafeta moórá-mora-waasisa fasi'átinketa miyásá onó.

²⁶ Ísáaro. Maníkóní érai'-aaí iséta ta'ótoketa kentáásí imáyáafinkembo wembó sínaaembo uwámetaamo sáwí'o úmaetaamo íyónanasáamo éna Maníkó sáwí-imayaasaamo maisiyuwáíndasa ff'on-amba ímba wéraifo

²⁷ sáátafeta onanamó Maníkómbó tínaaembo uwámiyantafenamo sáwí-meyambo timínasa óraa'-iyafimbo káwíyantafeta amu'maréta ménaumne.

²⁸ Mósese timún-amaambo taráíyaawi aaifimbá íyáfasintinkaresa kaumbo-kael'-wáásímó tuwánésamo sésa érai'a miyá wéowe sésamo ésa ímba tirumbá uwátinkaiyamba tímakiyasamo puwíyamba

²⁹ mindá umbai-tántáá'án-ifo Maníkón-ááninkomba tínaaembo uwámémba mindá óraa'-umbai-tantaa'an-iffo Maníkó símai kááísamakonka'a Ísu Káráisitini naaemá kumúwasa sáwí'o umbá maitiyukaimba mindásafesa sésa sáwísamban-aye siyawi óraa'a sáwí-meyamba maénááwe. Maníkóní ámútanko úwoimo súwa'nai iwáíntafesa símai sáwí'a uwánkaraawi óraa'a sáwí-meyamba maénááwe.

³⁰ Maarán-ááímó siyáimba mindá Maníkó póna maará siyáye.
Sáwí'o íyawini anondáá-meyambo tíménda mindá kendén-aye. Sáwí-kisausafe'a
méyambá timénaumne
séna moórá-aaiwara'a séna

Fasi'aénkó wení waási tísai úmai iséna
tuwínkaa'a úmai-meyambo timínye
siyáye.

³¹ Maníkó fasi'aénkwáráwí póna tíkena sáwi-meyambo timínda mindá óraa'a táátafesa ónááfo Maníkóntafé'a imáyáa é'a túwaandu úmae iyé'a moórá-mora-waasi fasi'átinkanaawe.

³² Ááéma Maníkó kembiwísáfena sámo kátinkonka'a umbai-tántáá'á tímúwa'a ímba ifá'a túwómba fasi'ámai méraafo mindásafe'a imáyáan-oro.

³³ Moórá-mora-kanaa seyaafá'-wáásí túranka'a sáwi'a uwátinkesa símai sáwi'a uwátinkómbarifo fasi'ámai mé'a moórá-mora-kanaa kentí waásimo sáwi'o uwátinkómbarifa túwa'nai úmae iyúwasa kembiwíwárá'a sáwi'o uwátinkómbarifa fasi'aráawe.

³⁴ Maníkóní waási-i'o unkákémbá kempínkémbá tuwímbai ándáfa'o mótkómbarifa tiruntaufera uwátinkómbarifa kentí moparawímbó tafiyúmba ímba imáyáa é'a sé'a íyáákarain-tantaa'a wiyómpa'a wérainmba póna waé'wae'a ínaye suwaná tirunkó kawe'á uráye.

³⁵ Miyá uráafo Maníkóntafé'a fasi'ámai mé'a kawe'-meyámbá wémaewe.

³⁶ Maníkóní imáyáafinkeni'a é'a wemó miyá uwátinkanaumnemo siyáin-tantaa'o maíyantafe'a fasi'ámae iyíyana ímba tuwesaraí íno.

³⁷ Miyáumai naaofá'a Áísáya Ísu Káráisitimo kumínda amu'maréna ména Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
ampáán-kánáá wérainmba póna
tíndawi ímbo amu'maráínda é'a tínaye

agaimaréna siyáye. Moóráfa'a agaimaréna séna

³⁸ kesí waásigo arupíse úmai méraiwai kesáaisafenamo érai'emo sénamo amankúnkúmba ímba póna aú'l'a úmai méraiwai póna inkaisenamo siyuwé kóina'o
é'a ímba aamoí uwánkanaumne siyáye
agaimaréna siyáye.

³⁹ Minááímó siyáimbanifo kesáámá ímba miyán-kwáásísá úne. Inkaiséamo auwé kówésamo sáwi-aempa'o méraan-kwaasiyaanta kesáá ímba úndasa Maníkón-aaisafeta simankúnkúmba éta kawe'á úmaisa maé'maeta ónaumne.

11

Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba on-áái.

¹ Maníkón-aaisafesa érai'e sésa wenká'a timankúnkúmba on-ámbá maarán-ámbán-ye. Maníkómó to'mayaa uráin-tantaaatafeta séta éraika-tantaa'an-ye séta amu'maréta méta súrantantaamo ímbo awánáúnda-tantaaatafeta séta érai'a wéraye súne.

² Kentáá síwá'náma Maníkón-aaisafesa érai'e sésa wenká'a timankúnkúmba untáfena Maníkó séna kawe'án-owe siyáye.

³ Naaofá'a Maníkó séna wiyóne marawé paápé uwó súwana paápé uráisata minááísaféta érai'e séta wéisaumne. Ímbo awánáúnda-tantaaapinken-tantaaatamba awánáúnda-tantaa'a Maníkó úmakaiye.

⁴ Naaofá'a moóráwigon-awí'l'a Éperi Maníkón-aaisafena érai'e séna póí tufú'mai agaimái Maníkóbá ámakowana awaaón-awí'l'a Kéni wemá tómbá fáká'mai Maníkóbá amuwana Éperi Maníkómó siyóntembo úntafena Kénimo ámakowaimba íyáákaraiye. Éperi Maníkón-aaisafena érai'e séna wenká'a amankúnkúmba úntafena Maníkó ámakon-tantaa'a awánéna kawe'án-ye séna wembá awánéna arupíse úmai

méraandawi óne siyáye. Naaófá'á Éperi pukówasa wentáfesa sésa Maníkón-aaisafena érai'e séna wenká'á amankúnkúmba ún-kwaasin-iyé sewatá wéisaumne.

⁵ Naaófá'á moóráwigon-awí'a Ínoki Maníkón-aaisafena amankúnkúmba úntafena Maníkó púwifo séna kunái'maena wíyómpa'a móankarowasa ayaafái uwááesa túwómbanifo Maníkómó áíkomba ímba awánaraawe. Ínokimba Maníkómó ímbo kunáíkonka'a moóráwigo Ínokin-aaí aúfáifimba agaimaréna séna Maníkó aamoí ínkwaee-i'a úmae iyáye agaimaréna siyáin-aaisafeta séta Ínoki Maníkón-aaisafena amankúnkúmba uráye súne.

⁶ Maníkómpá'ó teví Maníkó ména wembó saafá íyan-kwaasi kawé'ó uwátinkáín-aaisafesa aifa'á sésa érai'-aain-iyé

sésa wempá'á wétewe. Ímbo érai'-aain-iyemo sésamo ésa ímba wempá'á ténááwe. Miyáumai Maníkón-aaisafesamo ímbo érai'e sésamo wenká'ó ímbo timankúnkúmbi íyawí Maníkó ímba aamoí uwátinkainiye.

⁷ Naaófá'á Maníkó Nówamiba simámena séna ánaaemba nonkó fiyéna waási tinkaminiye simámuwana iséna séna érai'e séna non-afófora'o nínda-taomba úmarena wení aare-iyámpóiye wenanááfú'e imérowana nonkó miwí ímba nawíkaraiye. Nówaa Maníkón-aaisafena érai'e séna amankúnkúmba úntafena Maníkó Nówantafena séna arupíse úmai méraane súwana Maníkómó marapá'-wáásímó sáwí-meyambo timínda-aaí iséna simátímakaiye.

⁸ Naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena séna ení maramá tuwé áménda-marafa'a waaó súwana érai'e séna wení maramá tuwéna ímbo awánóm-barafa'a Maníkómó amúpa'a kuréna

⁹ Maníkómó aménaumne siyóm-barafa'a koména minááísaféna érai'e séna fí'om-barafaken-kwaasigoraamba wááu-namba úmarena maé'éimbaniye. Mimbará Émbaramuntafenamo siyóntemba ááninko Áísákinte anáwainko Yékopuntetafenawara'a timénaumne siyóm-barafa'a Émbaramu-iyaise mésa wááu-namba úmaresa méraawe.

¹⁰ Émbaramu miyáumai ména moórá-naopatafena imáyáa éna Maníkómó wíyómpa'o to'mayaa úmakain-daopa'a fasi'aén-áfómbá

 waé'wae'o índa-naopatafena imáyáa éna
 amu'maréna maé'éimbaniye.

¹¹ Émbaramu awaainínkón-áwí'a Séraa Maníkón-aaisafena érai'e siyáye. Maníkó simámena séna iyámpói ma'ankáínone súwana érai'a wemó sintembó owín-iyé séna iyámpóimo ma'ánkáánda-kanaa taí'áraiye séna ímba imáyáa úwana fasi'aémbá amúwana ámú'a kauréna iyámpói ma'ánkaraiye.

¹² Miyáumai Émbaramu iyámpói ma'ankómába waurámbó kómpinkemba sáwífa'-waasi aísaafitambo íyawisafena wíyómpa'o o'ó sáwífa'o wéraisánamo nompá'o nonáámááimo sáwífa'o wéraitemba

 miyán-kwáásí uwasá ímba kanaal'a toráúraawe.

¹³ Maanáúfáífímbó túwí'o agaimaráúnda-waasi Maníkón-aaisafesa érai'e símae iyésa wenká'a timankúnkúmba úmae iyésa pukáawe. Maníkó óraaka séna miyá uwátinkanaumno siyáin-tantaa'a ímbo máúmba némpa'a wérowasa úwoi aaí isésa aamoí ésa sésa marapátáámó méraundasa fí'om-barafaken-kwaasiyaamba úmaisa ampáánká'a méranaumne símae iyésa pukáawe.

¹⁴ Miyán-ááímó sen-kwáásí miwítí mara-úrapa'a imáyáa uwatá ísaraumne.

15 Miwímó tukóm-barasafesamo imáyáamo urésaraa kouweráíyan-amba wérowasa pósá awánaawisino.

16 Ímba miyá ésa wiyómpa'o íyáákarain-aempa'a imáyáa uráawe. Mindásafena Maníkó aamoí éna séna kesí waásin-owe séna póna miwití maru'á to'mayaa uráye.

17-18 Maníkó Émbaramuntafena óraaka séna enááninko Áísákimpinkemba enaísaaftantambo íyawi paápé ónááwe siyéna ánaaemba moórá-aai áisai úmai isánae séna enáánimba Áísákimbá tufú-simiyo súwana Émbaramu séna Maníkó simásimena séna enááninko Áísákimpinkemba enaísaaftantamba ónááwe siyáimba érai'a miyáumai paápé uwásinkainiye séna Áísáaki mimbórá-iyámpói úwana ímbo ta'ótotoromba áí'maena tufuwíndasafena éna

19 imáyáa éna séna Maníkó kanaa'á puwíndafinkemba íyáfasinankainiye séna tu-fuwíndasafena úwana Maníkó séna étuwaa súwana ifátuwena ááninkomba tufuwana púwóraampinkemba áíkaiye.

20 Áísáaki Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena Maníkómó ánaaembo paápé índa-tantaatafenamo siyón-aaisafena ááninkai Yékopunte Ísonte aasumí'a tímakaiye.

21 Ánaaemba Yékopu waurámbá kéna puwíndasafena éna táúmba faiyéna kífaena Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena Maníkón-ímáyáá mósá maréna ánaaembo paápé índa-tantaatafenamo siyón-aaisafena Yósepin-ááninkai aasumí'a tímakaiye.

22 Ánaaemba Yósepi waurámbá kéna puwíndasafena éna Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena simátimena séna Maníkó kentáásí waási Ísareri-waasi Ísípi-marafakemba

faú'mai tí'maena kentáásí marafá'ó móttinkaindara'a kesiyáántámba maimaésa máútaaro Yósepi siyáye.

23 Ánaaemba Mósesen-anófoi wembá ma'ánkaresarai awánésarai kawé'-iyámpói-nye sésarai Maníkón-aaisafesarai timankúnkúmbo uyantáfésarai

Ísípi-marafaken-oraa'-waasigo iyámpói-somba títinkantuwaaromo siyón-aaisafesarai ímba táátafesaraimo uyambá minááí taraisésarai Mósesemba aúpá'á ánkaryana kaumbo-wiyómbá maisuwówana minóráá'-wáásígón-ayáámunko áí'maena wení naaúmpa'a móankarowana

24 ánaaemba Mósese óraa'a úwasa awánésa sésa Ísípifaken-oraa'-waasigon-ayáámunkon-ááninkon-nye suwaná Mósese Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena miyámó sun-ááí ánaaemba uwátimena séna kemá ímba wenáánimba úne siyáye.

25 Ísípifaken-kwaasi sáwfí'a'-moparawimba marésa sáwfí'o untáfesa aamoí umbá Mósese mindá ááémo tai'áinda-tantaatafena ímba arááíma tówana séna umbaitántáá'ó simiyambo éna kanaán-nye séna Maníkóní waási wení waási póna méron-aempa'a koména

26 imáyáa éna séna Maníkó kentáásáfena tiyáíndawiye séna íyáfasinankaraiwaini kísau máénda póna umbai-tántáá'ó kempá'ó tínda minánkó Ísípi-waasiti sáwfí'a'-moparawimbo máénda-ankomba íyáákaraiye séna Maníkó kawé'-méyámbá simíníye-imayaa éna miyá uráye.

27 Ánaaemba Mósese Ísípi-marafa'a tuwé'a kónaumne siyónka'a óraa'-waasi aaisambá áúwana Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena wenáároi ímba

inkaiséna úwoi kówéna Maníkómbá ímba túrantamba awánaawimba imáyáafinkemba awánaantafena úwoi kóuraiye.

²⁸ Ánaaemb a Ísípifa'a Maníkóní kísau-waasigo wiyómpakewi moórá-mora-naumpimpakemba aifaráán-iyámpói tínkamindasafena úwana Mósese Maníkón-aaisafena érai'e siyóntafena Ísareri-waasiti aifaráán-iyámpói ímba tínkaminkwae séna Ísareri-waasisafena pói tufuké'a onta-táiyá'a naaemá a'maré'a mimpói kemá naaró súwasa miyá uráawe. Mindásafesa áwí'a sésa paasofa-tánóné siyáambá mindá týótaimo í-tánóné siyáawe.

²⁹ Ánaaemb a Ísípi-marafa'a Ísareri-waasi tuwésa tésa óraa'-nonkon-awi'a naae-nóné supa'á tésa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba untáfena mindónkó tuwínkaa'-úwasa nonáámááiyafamba kofatowasá Ísípaken-kwaasi wa'maésa tésa mindómpímbá tuwaná mindónkó kúwátawisena minkwáásí tínkantasaraiye.

³⁰ Ánaaemb a Ísareri-waasi sésa Yéríko-naopaken-kwaasi kotínkantuwe ta mimbáráfá'a koménae sésa kumbá Maníkó miyán-oro siyómba érai'e siyóntafesa mindáó'a óntantambo sí'ló úmakopa'a kóukutauku uwááesa tóso émesa afa'móráera'a miyá ésa afakaetégomba komiyá uwaná weyááríka'a misí'lá tawísímaena marapá'a kumuwasa Yéríko-waasi tínkantuwsa komaé'ómbaniye.

³¹ Ísareri-waasi Yéríko-naopa'a ímbo kurónka'a kae'nárai ti'márówasarai mindáópa'a koawánamaranae sésarai kuyambá moórá-ininkon-awi'a Ré'ápi sáwi-anka'o nún-ininkoni naaúmpa'a kuyaná Maníkón-aaisafena érai'e séna minkáé'nárai aúpá'a tiywówasarai tiyáaye. Ísareri-waasi Yéríko-naopaken-kwaasi kotínkantuwe'a koménae sésa kurónka'a Yéríko-waasi Maníkón-aaisafesa ímba timankúnkúmba urówi tínkamesa Ré'ápi Maníkón-aaisafena amankúnkúmba ún-inimba ímba tufukáawe.

³² Seyaafá'-wáásí tááimo agáénda ayáátáá'-aaí imbá pó'a seyaafá'-wáásí táái ímba agaénaumne. Miwí túwí'a Kíndíyoní úwana Péréki úwana Sámúsoni úwana Yépéta úwana Téfítí úwana Sámúwéri úwasa Maníkón-aaí simátímakowiye miyáumai-waasi ésa

³³ Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba untáfesa pósá miwífinkémbá tuwímbai namuro-wáásí iyáákesa arupíse úmai miwítí waásiya'a káráwiyesa Maníkómó óraaka'o séna miyámó ónaummemo siyóntemba úmai mérowana Maníkó afáá'-iyán-tóika'a awáá urówana ímba unkutúwasa mésa

³⁴ miwífinkémbá tuwímbai óraa'-iya pisíntukowasa miwítí namuro-wáásí tínkamonae uwaná Maníkó týótai úwasa kawel'-úmai mésa ímba fasi'ámai mérowana Maníkó fasi'átinkowasa mésa miwítí namuro-wáásí tínkantuwsa maé'ómbaniye.

³⁵ Tuwímbai-inimba Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba untáfena miwí timááraamo pukómpinkemba Maníkó iyáfasintinkaraiye.

Namuro-wáásí tuwímbai ta'ótoresa sésa Maníkómbó tínaaemb u wámiyataamo éta ínta tínkameta étinkanaumpo Maníkómbó tínaaemb ímbo u wámiyataamo éta tínkamonaumne suwasá Maníkómbá ímba sínaaemb u wámenaumne sésa imáyáa ésa púwónana Maníkó súwa'nai ínata wiyómpata maé'maeta ónaumne suwasá tí'o úni'a uwátínkowasa pukáawe.

³⁶ Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba untáfesa miwítí namuro-wáásí tuwímbaisafesa tuwiyáái ésa tínkambae iyésa tuwímbai týayaanka'a kárá'umai tí'maes a ándáfa'a mawétiyuwesa

³⁷ tuwímbai óntantamba tínkamuwsa púwúwasa tuwímbai paepáétamba karánaara uwásuwesa tuwímbai paepáétamba túfimba faiya'naiya uwasá púwúwasa tuwímbai

ímba kawe'-únánkwátói urésa sipisípi-ayau-unankwatoi uwásá tuwímbai méme-ayau-unankwatoi urésa ímba kawe'-náúmpímpá'á waésa úwoifaka'a kowáísawai ésa ímba tómbá makówasa sáwí'a uwátinkesa umbai-tántáá'-í'a uwátinkesa

³⁸ kawe'-wáásí-í'a úmai mérontafesa ti'mátuwowasa waásimo ímbo méropa'a nésa omápa'a mésa maipíné óntan-aifine waésa miyáumai mésa kawe'-wáásí pósá sáwí'o uwátinkówifimba ímbo máúmba keyáára'a maé'ómbariye.

³⁹ Miyán-kwáásí Maníkón-aaísafesa timankúnkúmba untáfena Maníkó séna kawe'án-owe siyáifo marapá'ó méronka'a Maníkómó miyá uwátinkanaumnemo siyáin-tantaa'a ímba awánowana

⁴⁰ Maníkó miwísáfena amu'maráaro séna ánaaembo kesétaamo méraiyan-kwaasisafena imáyáa éna kawe'-ámbá kentáawé miwiyé sásá'-í'o uwásinkainda-anta wisínkariye. Mindásafesa marapá'ó méronka'a ímba awánaraawe.

12

Maníkó kentáásifowai-i'o wéin-aai.

¹ Miwí miyáumai maé'ómbanifo kesáá maarásá ónaumne. Miwí Maníkón-aaísafesa timankúnkúmba uráawi túwaandu ompímbá kesáá afufumpinkáántá méraunasaraanta Maníkón-aaísafesa timankúnkúmba on-ámbá aráásímewata mindásafeta umbai-tántáá'a ifátuweta kentáámó sáwí-imayaagomo ta'ótokaimba ifátuweta waásimo tuwaantantésamo mimbórá-ímáyáámó arááiwáénteba Maníkómó aráásímakain-ampata ímba suwesaraí ínata fasi'ámaisa kónaumne.

² Waásimo tuwaantantésamo ayáiyá'ó wéram-beyantafesamo imáyáamo ontembá Ísuntafeta aantemba imáyáasa onó. Ísu imáyáasa símakaisata Maníkón-aaísafeta simankúnkúnta únanasa imáyáasa símímba póta Maníkómpátá kááísamai maé'maeta úmaeta iyónaumne. Ísu ánaaembá arunkó aamoí índa-imayaá éna póna aaraa-táiyá'ó puwíndasafena ímba a'áo séna aaraa-táiyá'ó púwón-antafesamo tigaesáfésamo ombá ímba imáyáa éna póna Maníkó kawáán-uráiwain-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'á méraiye.

³ Ísuntafe'a imáyáan-oro. Marapá'ó méronka'o sáwí-waasi sáwí'o uwánkáfa'o iyúwanamo fasi'ámaimo maé'íntemba imáyáa é'a ímba tuwesaraí ína'a ímba ifátuwemba fasi'ámai méraaro.

⁴ Aoisaambá ayaawaiyé'a fasi'ámai méraampinkemba ímba tínkamowa'a pukáawe.

⁵⁻⁶ Maníkó fasi'átinkaindasafena séna kesiyáámuntone kesáánintone ísáaro súwana agaimaréna siyáin-aaí imáyáan-oro. Maarán-ááí siyáие.

Fasi'aénkó arumbó tímakaiwai arupíse uwátinkena kesáánimba owémó siwáísáfena kesáái isáíwae séna wétinkamiye. Mindásafena kesááninkoo Fasi'aénkó arupíse uwánkáimba ímba sáwísamban-iyé-imayaá éma sáwí'o uráanda óraaka'o simámakaimba enarunkó

ímba sáwí'a íno

agaimaréna siyáие.

⁷ Umbai-tántáá'a'ó kempá'ó timbá Maníkó kawe'á uwátinkena wení iyámpói owaná póna miyá wéuwatinkaiye. Seyaafá'-iyámpói kawe'ó iyantafesa miwí tinófoi arupíse wéuwatinkaawe.

⁸ Maníkó seyaafá'a wení iyámpói umbai-tántáápínkémbá arupíse uwátinkáimba umbai-tántáá'a'ó wéraiwai Maníkóní iyámpóin-ofo umbai-tántáá'a'ó ímbo wéraiwai me-gusáí-iyámpóin-owe.

⁹ Moórá-aaiwara'o súnda ísáaro. Marapákén-késífóisaisa arupíse uwásínkaraawata miwí táái iséta miyáumai wíyómpaken-kentaasifowan-aai iséta kawel'-úmai méta minóráá'-áásá miyásá onó.

¹⁰ Kári-kanaa marapákén-késífóisaisa miwítí imáyáafinkemba arupísesa uwásinkanaafo Maníkó kawe'á uwátinkanae séna kawel'-aantemba úmaisa méraandasafenasa wemó kawe'ó úmaimo méraintemba miyásá ondasáfénasa arupísesa wéuwasinkaiye.

¹¹ Arupíse uwásinkaindarata sirunkó umbaí táínata ínta aamoí éta ánaaembá minúmbái-tántáákó kawe'ó uwásinkaindarata minúmbái-tántáákóní anondáá ken-táásirunko aáno úmaisa wérainata kawel'-úmaisa méranaumne.

Miyám-baaran-oromo siyáin-aai.

¹² Miyáumai káráwiye'a tiyáántán-kwiye'a

¹³ arupíse-amba imáyáa úmai arááiwááero. Kempínkémbá tuwímbai tuwánésa sáví-amba arááiwáéfo sé'a

kawel'-úmai mé'a arupíse-amba arááiwááero.

¹⁴ Tiyáántán-kwiye'a seyaafá'-wáásisé'a faru úmai méraaro. Ímbo kawel'-aantembo úmaimo méraawi Fasi'aénkómbá ímba awánánááfo kawel'-aantemba úmai méraaro.

¹⁵ Kempínkémbá tuwímbai Maníkó úwoi túwa'nai iwáimbá auwáúnafo sé'a káráwiyyoro. Kempínkémbá tuwímbai tirunkó sáwí'o índarakemba misáwí-ímáyáágó seyaafá'-wáásífimbá wété ifáínifo káráwiyyoro.

¹⁶ Sáwí-tantaatafe'a tirááísafe'a ofáínifo káráwiyyoro. Naaofá'á moóráwigon-awi'a Íso Maníkóntáfena ímba imáyáa éna sáwí'o uráintemba kempínkémbá tuwímbai miyá ofáínifo káráwiyyoro. Wemá Maníkóntáfena ímba imáyáa úwaimba moórá-kanaa áái tówana áfákontafena séna ení tómbá nasímínana mintónkón-ánondáá emá aifaráán-iyámpói úrénana kenkááisifowa kawel'-áásúmí'á amíniye séna

¹⁷ ména ánaaembá moórá-imayaa éna kesifo kawel'-áásúmí'á simínkwae séna óraa'-ifi'a tówana afowámá áfákomba kawel'-áásúmí'á aména póna wembá ímba amúwana ááémo sáwí'o uráin-tantaako afowámá kawel'-áásúmí'ó amínda-amba fáíkaiye. Kempínkémbá tuwímbai miyá-sáwí'á ofáínifo káráwiyyoro.

¹⁸ Naaofá'á Ísareri-waasi Sáínaí-oma'-aefempa'a komérowana óraa'-iyama kéna tinepái kówasa uwaná óraa'a kumeu'á úwana óraa-fiyunda torówana

¹⁹⁻²⁰ uwíyemba óraaka'a tufuwana aaigó aantemba séna waásiye póíye maanómáká'ó tiyá'o é'a óntantamba tínkamiyasa puwónááwe súwasa minááímó ísón-kwaasi táátafesa ésa sésa aneka'á moórá-aaí ímba sínata ísáano sésa táátafesa ésa

²¹ awánon-tantaal'a óraa-taatafesa uwaná Mósese séna sááte'a isa'á tata'á úne siyáyiye. Naaofá'á Ísareri-waasi miyán-tántáá'á koawánaraafo kembiwí miyán-tántáá'á ímba kowéawanaawe.

²² Ímba miyá é'a Maníkómpá'ó tiyáambá maararáámbá wéowe. Moórá-omakon-awi'a Sáiyóni-omapá'a té'a Maníkó fasi'aénkwáráwíni naaópa'a té'a wíyómpa'a aú-nao'a Yérúsaremufakaan-daopa'a té'a wíyómpaken-kisau-waasimo sáwifa'o túwaandu úmaresamo Maníkón-áwí'o mósá marésamo aamoimó opa'á té'a

²³ aifa'ó Maníkómpá'ó téamo wení waási-i'a úmai méraapa'a tiyáawe. Wíyómpa'a aúfáífimba miwí túwí'a agaimakáiy. Maníkó seyaafá'nánká miwímó méraawini áwáusafena tísai índawimpá'a té'a marapá'ó arupíse úmaimo méraawanamo Maníkómó sásá'-í'o uwátinkaraiwai wíyómpa'o miwí timantómbó méraapa'a té'a

²⁴ Isumpa'a Maníkó aú-aaí símaimo

kááísamakaimba aráásímíwaimpa'a tiyáawe. Naaófá'á Kéni áfákomba Éperimba tufúwana puwúwana wení naaemá kumúwana mindásafena anondáá sáwí-meyamba amínkwae siyáimbanifo Ísuni naaemó kunkáimba waási kawé'a uwátinkáimba wempál'a tiyáawe.

²⁵ Maníkó kembiwísáfénamo aaimó sínda-aai ímba taraisé'a káráwiyoro. Naaófá'á Mósese marapá'a ména Maníkón-aai simátimuwasa taráiyawwi sáwí-meyamba maiyáawe. Miyáumaimo wíyómpakewimo simátiminda-aaimo taraisiyawi érai'a sáwí-meyamba maénáfo káráwiyoro.

²⁶ Naaófá'á Maníkó Sáinai-omapakemba aaí súwana óraa'-marima taráímbarifo kafé'a óraaka séna moórá-kanaamo tínda aneka'a óraa'-marima taaó senaná wíyónkowe maragówé óraa'-marima táñíye siyáie.

²⁷ Aneka'o óraa'-marima taaó sénaumnemo siyáin-aaigoni áwáuma maarán-ye. Marímo táínda-tantaa'a naaófá'ó úmakain-tantaa'a póna tai'áínifo maríma ímbo kanaa'o táínda-tantaa'a waé'wae'a ínije.

²⁸ Miyáumai marímo táínda Maníkó kentáárá'a káráwiyaimba póna ínta siyuwáínda póta sirunkó kawé'a ínata aamoí éta wentáfeta éta wenawí'a mósá maréta wen-ímáyáá mósá máráandasafenasa aamoí ínije.

²⁹ Kankambó tiyú'maimo iyafímbó agaisúwáantemba Maníkó miyá ínata póta wen-ímáyáá mósá maréta ménaumne.

13

Maníkó aamoí ínkwa-i'a orómó siyáin-aai.

¹ Ísu Káráisitiye'a kááísamaimo méraawi Maníkóní akúní'a uráambá pó'a moórámora-waasi kentirumbá timé'a ímba ifátuwáaro.

² Namu'-waasímó tíya'o é'a tóné naané timé'a ímba ifá'a tiyúwáaro. Tuwímbaimo miyámó uráambá ímba marapá'-wáásí kawé'a uwátinkaraafó wíyómpaken-kisau-waasi miyá uwátinkaraafó ímba wíyómpakewi owé-ímáyáá uráafó marapákén-kwáásí owé-ímáyáá uráawe. Mindásafe'a namu'-waasí túwa'nai oro.

³ Maníkóní waásifinkemba wení waási onkákémbá tuwímbai tímaesa ándáfa'o mótilkáámbá miwisé'a ándáfakaan-úmai méraafó mindásafe'a imáyáá é'a túwa'nai oro. Umbai-tántáá'a miwífímbó wérain-kwaasi kembiwífkárá'a miyáumai umbaitántáákáámbá wérainwain-ofo imáyáá é'a túwa'nai oro.

⁴ Aaremó waaimó máéwasa waaimó aaremó máéwasamo on-ámbá kawé'-ámbán-ifó aaré ímba sáwí-anka'a níyasa waaí ímba sáwí-anka'a níyasa miyáumai méraafó aare-úméné waai-úméné ímba oro. Miyá íyanamo éna Maníkó sáwí-meyamba timínye.

⁵⁻⁶ Maníkó séna
ímba tiywé'a túwa'nai ónaumne
minááímó siyáintafeta fasi'ámai méta séta
Fasi'aénkó súwa'nai imbá pó'a waásimo
sáwí'o uwásinkaiyamba ímba sá'a ínije
séna Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna siyáimba pó'a óntantafe'a ímba óraa'-imayaa é'a miyán-tántáákó kembá ta'ótoraína'a sáwí'a ofáinifo
makáan-tantaatafe'a sé'a mindá kanaán-ye seró.

⁷ Ááémo kentí óraa'-waasi Maníkón-aaimo simátímakaawisafe'a imáyáan-oro. Miwímó maé'ón-awauwe pukáan-awauwe imáyáa é'a Maníkóe'o kááísamaimo maé'mae'o é'ontemba miyán-oro.

⁸ Ísu Káráisiti naaofá'ó uráintene kafé'wara'o miyámó wéintene ánaaenkvara'o miyámó índawe. Mindásafe'a

⁹ tómbá aambó fái'makaan-amba arááiwaiyamba ímba túwa'nai ínifo Maníkó úwoi súwa'nai úmaisa wéfasí'asinkaifo fí'o-fi'on-aai karo'-ááí isé'a arááiwáefainifo káráwiyoro.

¹⁰ Ísu Káráisitimo puwénamo wenáú Maníkómbó ámakaintafenasa súwa'nai imbánifo ámáán-daumpa'o ámáán-kisau-waasimo póí tufú'maimo Maníkómbó ámén-kwaasi ímba kanaa'á wétuwa'nai-iye.

¹¹ Aifa'-ámáán-káwáágó waásiti aoisaantáfena póí tufükéna naaemá umaéna Maníkóní ufaen-dáúmpá'á iyéna mindááémá tufimpín-úmáráísasa mimpói mindáókoni aumépa'a ímbo nombá agaisukáawe.

¹² Miyáumai Ísu Káráisiti kentáásáféna imáyáa éna sáwí-imayaa maitiyuwánae séna ímba a'áo súwasa áí'mesa mindáókoni aumépa'a móankesa tufuwana puwuwana wení naaemá kunkáye. Miyámó uráimba póímo tufú'maimo Maníkómbó ámén-kwaasi ímba kanaa'á wétuwa'nai-ifo kentáá wésuwa'nai-iye.

¹³ Ísumba áí'mesa mindáókoni aumépa'a móankaresa tufuwana pukáimba miyáumai ámáán-daumpa'o póí tufú'maimo Maníkómbó ámén-amba tuwáúnasasa wembó símai sáwí'o uwánkaraantemba kentááwárá'á símai sáwí'a uwásinkáámba pótá ínta wentá auwánaumne.

¹⁴ Marapá'ó waé'wae'o índa-nao'a ímba wéraintafeta wiyómpa'o maé'maetaamo onda-náópata imáyáasa éta pótá ínta wentá auwánaumne.

¹⁵ Maníkómbó póímo ámémentemba Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna pukáintafeta Maníkóní waási úne súndawisa aamoí uwánkámae iyéta wenawí'a mósá maréta ínta túwáano.

¹⁶ Kawe'á uwátinketa túwa'nai eta íntaamo túwáandasafena Maníkó aamoí ínaye.

¹⁷ Kentí óraa'-waasi-taai isé'a siyantemba miyán-oro. Kembiwíyá'á kawé'-úmai káráwimae iyésa ánaaembá Maníkómbá minkísáúsafé'a simámenaawe. Miwí tááimo ísámai kawé'ó iyasamo ésa aamoí íya'a mindásafe'a kawé'-úmai ménaawe. Miwí tááimo ímbo ísámai kawé'ó iyasamo ésa miwítí kisau umbá táína'a mindásafe'a ímba kawé'-úmai ménaawe.

¹⁸ Imáyáa éta kentáásirumpinta ímba aaí wéraisata seyaafá-tántáátáfeta arupísesa ónaesa súmpo kentáásáfé'a Maníkómpá'á inaí símae íyóro.

¹⁹ Óraaka simátime'a súne. Aneka'a kentópa'a kárika'o konda-ámbá Maníkó paápé índasafe'a inaí seró súne.

Inaimó siyáin-aai.

²⁰ Maníkó faru wéuwatinkaiwaini áwáugo éna Fasi'aénkó Ísu pukáimpinkemba íyafasinankarowana puwúwanamo wení naaemó kunkáintafena póna símai kááísamakain-aai waé'wae'a ínana sipisípiya'o káráwiyaiwaimo intembá Fasi'aénkó Ísu kentáárá'á wégarawiyiye.

²¹ Maníkóní imáyáafinkembo íyantafena Maníkó fasi'aémbó timíndasafe'a inaí súne. Maníkó kentáásirumpinta kisau wémaimba Ísu Káráisitini fasi'aéntámbá wembó

arááímo tain-kísáú Maníkó maíndasafe'a inaí súne. Ísu Káráísitin-awi'a aasiyaasí óraa'a waé'wae'o imbá érai'-aaí intáfí'e'a inaí súne.

²² Kesí waásisono. Óraaka simátíme'a súne. Fasi'átínkáándasafe'a maanáúfái agaimái timúnda ímba ayáátáá'-aain-ifo aáno mé'a ísáaro.

²³ Moórá-aaí ísáaro. Moóráwigon-awi'a Tímóti ándáfakembä faú'ánkáámbä póna ááémo tína'o é'a kentópa'o kondará'á áí'mae'a kónaumne.

²⁴ Kentí óraa'-waasisafetaawe Maníkóní waási seyaafá'-wáásísáfétaawe simátíme'a sé'a kawel'-úmai méraaro súne. Maníkóní waási Ítáári-marafakewi simátimesa sésa kawel'-úmai méraaro wésewe.

²⁵ Maníkó úwoimo wétuwa'nai-intafe'a inaí súne.

Kesáái tai'áiye.

Yémisi

Ísu wíyómpa'a iyówana Yémisi Ísun-áfáko éna Yérúsaremufa'a ména Fasi'aénkóní waásiya'a káráwiyaiwai moórá-waai-aataiyal'yo miyáumai-aatai maisuwéna maanááí agaimái Yúndaa-waasi Ísuni aampa'ó kuwái agaimái mátímakaiye.

¹ Kemá Yémisi maanáúfáí agaimái timúne. Maníkóní kísauwe Ísu Káráisitini kísauwe maúndawi maanáúfáí agai-timúmpo Ísarerin-áánintomba sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi tísaafitantambo uráawi fí'o-fi'om-barafa'a wétó úmaimo méraawi ísáaro.

Fasi'átinkáín-aaí.

² Kesí waásisono. Umbai-tántáá'á fí'o-fi'on-tantaa'a kempá'á wétifo tirumbá fetói úmai méraaro.

³ Umbai-tántáá'á kempá'ó timbá Fasi'aénkó Ísuwe kááísámaimo mé'o ímbo auwé'o é'a fasi'ámai ménaawe. Mindásafe'a ísaraamba póna umbai-tántáá'á kempá'á wétifo tirumbá fetói úmai méraaro.

⁴ Fasi'ámai maé'mae'a úmae'a iyíyana ímba tuwesaraí ína'a miyán-káwé'-ímáyáá úmae iyíyana Maníkóní kawe-tántáátáfena ímba táai táiníye.

⁵ Kawe'-ímáyáá maénæ síyawi Maníkómpá'ó áísai íyanamo éna timíníye. Maníkó nointafera sísai-oo ímbo sínda ímba ta'ótorañifo úwoi timíníye.

⁶ Maníkómpá'ó áísai íyamba ímba kae'-ímáyáá é'a úwoi kesáái isáiníye seró. Kaumbo-kae'-ímáyáámó tokáiyawimo ésa kafóná-waasi pósá afufumpin-kwáásí mésa kowaétuwe tawaétuwe-waasiyaamban-owe.

⁷⁻⁸ Miyámó owí kaumbo-kae'-ímáyáá ésa ímba mimbórá-ímáyáá úmai arááíwaesa kawe-kísáú wémaefo sáwí-imayaar arááíwaesa miyámó owí Maníkómpá'ó áísai

íyan-tantaa'a simíníye-imayaan-oho.

Óntaiyain-kwaasiye óntawaral-waasi-taaí.

⁹ Óntaiyain-kwaasi Ísu Káráisitin-aaisafesa

érai'emo sewanamó imbá Maníkó séna kesí waásin-owe simbánifo tirunkó kawe'á wéifo

¹⁰ óntawaral-waasi Ísu Káráisitin-aaisafesa érai'emo sewanamó imbá Maníkó séna kentí óntama ímba aifaráán-tántáá'án-iye simbánifo miwíwárá'á tirunkó kawe'á wéiye. Kawe-tántáá'ó mowáán-arambo wénamo aáémbó kaintembá óntama aifaráán-tántáá'á iyé-ímáyáámó on-kwáásí miyáráán-úmai tai'ánááwe.

¹¹ Aafáúmá iyáúseno aa'á kaisaná mowáán-arambo aáénkénamo minkáwé-tántáá'ó aáénkaambo kaintembá óntama aifaráán-tántáá'á iyé-ímáyáámo on-kwáásí kísäumo máémba miyáráán-úmai tai'ánááwe.

Sáwí-imayaamo kempá'ó tína'a a'áo seró-áái.

¹² Ísu Káráisitin-aaisafesamo érai'emo sewanamó imbá miwífá sáwí-tantaa'o tíndamo ésa a'áomo síyanamo éna tirunkó kawe'á íniye. Miyáumai fasi'ámaimo maé'mae'o íyanamo éna Maníkó timénäumne siyáin-tantaa'a timíníye. Ááéma Maníkó séna tirumbó símén-kwaasi aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe siyaintemba miyá uwátinkainiye.

¹³ Sáwí'o

í-tántáá'ó kentópa'o tína'a sáwí'a ónäumne-imayaamo é'o é'a Maníkóntafé'a sáwí-imayaar símakaiye sefó. Maníkó ímba sáwí'a í-ímáyáá tiména ímba wení imáyáafinkemba sáwí-imayaar tafisímai mémärainiye.

¹⁴ Kentáá sáwí-imayaasafena sinkáínda misáwí-ímáyáágó kentáá tafisínata arááíwáénanasa

¹⁵ misáwí-ímáyáágó ta'ótoraínata sáwítá ónaumne. Sáwítáamo úmae íyónanasaamo éna misáwí-ímáyáágó anondáá méráundawini áwáuma Maníkóní némpata méranaumne. Mindásafe'a Maníkóntáf'e'a sáwí-imaya símíye sénááfo imáyáá úmai kawe'án-oro.

¹⁶ Kesí waásisono. Mindásafe'a karo'-ááísafé'e'r'í sefónifo kawé'-úmai ísáaro.

¹⁷ Seyaafá'á ér'í-tantaa kawé-tántáá'á kentááfátá kentáásifowama Maníkónópakemba wégumiye. Aafáuwé wíyóne o'é úmakowana aafáumá kúwáfekena siyaréna wéifo Maníkó ímba miyá wéifo aasiyaasí sáma kásinkena ímba fí'o-fí'on-imayaasí wéiyé.

¹⁸ Maníkó wení imáyáá arááíwaena ér'í-aai simásimenasa minérá'l-ááísaféna aú-waasiyaanta uwásínkáísata aifa'á wení waási-itá uráanasasa ánaaembá fí'o-fí'on-kwaasi miyá ónááwe.

Maníkón-aai isésa miyámó on-áái.

¹⁹ Kesí waási ken-ímáyáámó únda-waasi ísáaro. Maníkón-aai ísámai kawé'á é'a imáyáá uré'a aaí sé'a ímba ááéma aaisambá seró.

²⁰ Aaisambó sen-ámbá Maníkóní kawé'-ámpá'á ímba aaisambá sen-ámbán-iyé.

²¹ Mindásafe'a sáwí-imayaawe sáwí'o on-tántáá'é watuwé'e'a kumé'e'a Maníkón-aai tirumpimbó makáan-aai ísámai kawé'-íyana minááígó kawé'-ámpá'á métinkainiye.

²² Maníkón-aai táá'-aantembo isé'o Maníkón-aai isáúnda é'a isáúmne sé'o é'a kesafé'e'a karo'á sefó Maníkón-aai ímba táá'-aantemba isé'a wemó siyáintemba oro.

²³ Maníkón-aai isésa wemó siyáintemba ímbo íyawi

²⁴ nonkwaaúmpímbá tó'i'a awáanasuwsa kówsa miyámó ombá ááéma wétuwinkawimba miyámó owí Maníkón-aai isésa wemó siyáintemba miyá ímba wéowe.

²⁵ Maníkón-aai sásá'l-ááígó póna minááígó sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkainiye. Maníkón-aai isésa wemó siyáintembo íyawi isésa ímba tuwinkáínda miyá úmaesa iyíyana minááígó tirumpimbá kawé'á uwátinkainiye.

²⁶ Nom-bái-wáásí úne sembánifo sen-ááiyá'ó ímbo káráwiyoombó ésa kentí imáyáagomba karo'á simásuwesa tóikaken-aantemba sésa nom-bái-wáásí úne wésewe.

²⁷ Keto'-ínínká'l-é áwíyaraa'-iyampoiya'e umbai-tántáá'ó wéraiwaiya'e káráwiyesa marapá'l-wáásítí sáwí-ampa'a tínaaembá uwásúwááwi Maníkón-aai ísámai kawé'á ésa Maníkó kentáásifowan-aúranka'a ér'í-nom-bai-waasi mésa Maníkón-aráái aantemba wéwaeve.

2

Mimbórá-ímáyáán-oro-aai.

¹ Kesí waásisono. Fasi'aénkó Ísu Káráisiti fí'oran-aai wéraiwaini aaisafé'e'r'í se'e'a wenká'á timankúnkúmba ofo túwí'o wéraiinda-waasi kawé'á uwátinke'a túwí'o ímbo wéraiinda-waasi tínaaembá uwátímémba mindá sáwí'a ofo

²⁻³ káráwiyo. Túwaandu ompímbó moóráwigomo óntawaral-waasigo éna kawé'-únánkwátói úmaena tisanamó óntaiyain-kwaasigo éna sáwí-unankwatoi úmaena tisa'ó kawé'-únánkwátóiwarawintafe'a simándárg'a tamauwó sé'o sáwí-unankwatoiwarawintafe'o nénka'a tamauwómó sembá mindá sáwí'a wéowe.

⁴ Miyámó sembá kempínkémbá tuwímbai túma maime'a iyé'a tuwímbai símai sáwí'a é'a sáwí-imayaasamba tuwínka'a wéowe.

⁵ Kesí waási ken-ímáyáámó únda-waasi ísáaro. Marapá'l-á méráan-kwaasi óntaiyain-kwaasi tuwánésa sésa úwoi-waasin-owe sefó Maníkó óntaiyain-kwaasi wesé'e'a kááísamai

fasi'ámai méraan-kwaasi tuwánéna séna kesí waásin-owe wésiye. Ááéma Maníkó séna tirumbó símén-kwaasi kawáánúndafa'a ménaawe siyáimba

⁶ óntaiyain-kwaasisafena miyá siyáimba pó'a múra tiyúwáafo. Óntawara'-waasi túma ímba maimaé'a iyóro. Óntawara'-waasi kembiwí sáwí'a uwátinkesa aaimá simátinkesa

⁷ Ísu Káráisitin-awi'a iyáákarain-awi'a kentí óraakon-awi'a símai sáwí'a uwánkáámba pó'a miwí túma maimaé'a iyófo.

⁸ Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
esáfé-ímáyáámó óndantemba
fí'owi-imayaawara'a oro

siyáimba pó'a minkáwé'-ámáámbó fasi'aén-ámáámbó arááiwae'o é'a kawe'á iyambanifo

⁹ óntawara'-waasi túmo maimaé iyé'o óntaiyain-kwaasi tiyuwé'o é'a sáwí'a ónááwe. Miyámó é'o é'a kawé'-ámáámbá taraisíyana Maníkó aaimá simátinkainiye.

¹⁰ Seyaafá'-ámáámbó arááíwæsamo moórá-amaambo taraisíyambo éna aaimá simátinkena séna seyaafá'-ámáánkombá taráísówin-owe síníye.

¹¹ Maníkó séna ímba aare-úméné waai-úméné oro séna moórá-aaiwara'a séna ímba waási tînkamiyasa púwóro siyáiy. Ímbo aare-úméné waai-úménémó ombánifo waási tînkamiyasaamo puwýamba ámáámba wétaraísowe.

¹² Maníkón-aaí sásá'-ááígó póna minááígó sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkainiye. Maníkó wenáái arááíwáéwiye taráísówiye tuwánéna tísai índa pó'a imáyáá é'a kentóika'e kentúra'e káráwiyoro.

¹³ Maníkó aaifimbá maitinkáíndara'a tirumbó ímbo uwátinkaraawi Maníkó wenarumbá ímba uwátinkainiye. Maníkó aaifimbá maitinkáíndara'a tirumbó uwátinkaraawi ímba táá'a ínana Maníkó aruntaféna uwátinkainiye.

Timankúnkúne kawe-kísáúwémó máén-aaí.

¹⁴ Keší waásisono. Ísu Káráisitin-aaísafesa timankúnkúmbo ésamo ímbo kawekísáúmó maésamo ésa miwí táái úwoi tóikaken-aaí wésewe. Mináái tóikaken-aantemba sembá póna Maníkó ímba kawé'-ámpá'á métinkainiye.

¹⁵ Maníkóní waásifinkembo moóráwigomo ménamo unáánkwátóiye tóné ímbo makáindawintafe'o

¹⁶ kembiwímó sé'o tómbá nenaná ámú'a fáínama unáánkwátói ane'á márénana koko'á ínana waaó sé'o tóné unáánkwátóiymo ímbo amé'o é'a kentáái úwoi tóikaken-aaí wésewe.

¹⁷ Mindásafe'a Ísu Káráisitin-aaísafe'a timankúnkúmbo ombánifo ímbo kawekísáúmó máémbó é'a timankúnkúmbo on-áái tóikaken-aantemba sefó tirumpinkémbá ímba wésewe.

¹⁸ Tuwímbaimo sésa Maníkón-aaísafe'a simankúnkúmbo únda pó'a Maníkóní waási únemo sewasamó tuwímbaimo sésa kawe-kísáúmó maúnda pó'a Maníkóní waási únemo sembá kemá Yémisi súne. Maníkón-aaísafe'a timankúnkúmbo ombánifo kawekísáú ímba máémba pó'a Maníkóní waásiya'o ímba tuwánáúmne. Kemá kawe-kísáúmó maúnda suwáné sé'a Maníkón-aaísafe'a amankúnkúmbo óne sénááwe kemá Yémisi súne.

¹⁹ Maníkó kímborawigo méraiye sé'o érai'emo sembá kawé'-áái sembánifo miyá aantemba sembánifo Maníkó kawé'-ámpá'á ímba métinkainiye. Waántawankoni kísau-waasiwara'o miyámó sembá kantúmba matuwésa sembá póna Maníkó ímba kawé'-ámpá'á métinkainiye.

²⁰ Ímba kawel'-ímáyááwárá'-wáásín-owe. Ísun-aaisafe'a timankúnkúmbo ombá ímba kawe-kísáúmó máémba úwoi-aaiyaamba sembá pó'a miwání áwáumo simátíménda ísáaro.

²¹ Naaófá'lá kentáá síwá'náma Émbaramu Maníkó simámakaintembo índasafena ááninkon-awi'a Áísáakimba óntan-taarera'a móssá ánkarena tufínena úwana Maníkó séna a'áo siyáye. Émbaramu miyá uráintafena Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáye.

²² Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'e séna amankúnkúmbo éna ímba miyá aantemba uráifo simámakaintemba uráimba Maníkón-aaisafena fasi'ámai érai'e siyáimba e'a ísaraawe.

²³ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'e séna amankúnkúmbo úntafena Maníkó séna arupíse úmai méraanemo siyáimba minááígóní áwáuma Émbaramu Áísáakimba tufuwíndasafena uráinka'a afora'á paápé uráye. Ánaaembá Émbaramuntafesa sésa Maníkóní waásin-ye siyáawe.

²⁴ Maníkón-aaisafesa érai'e sésa timankúnkúmbo ésa kawe-kísáú wémaewisafena Maníkó séna arupíse úmai méraawe sifó Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo ésa ímba kawe-kísáú wémaewisafena arupíse úmai méraawe Maníkó ímba síníye. Minááí káf'e'a wéisaawe.

²⁵ Maníkón-aai aúfáífimba naaófá'á agaimaréna moórá-ininko aankaró'-ánká'ó nún-ininkon-awi'a Ré'api fí'onkaa-ininkon-aai siyáye. Yósúwa

maramá aúpá'á koawánaakaiyo séna ti'marówasarai miníninkóní naaúmpa'a tuyaná mindárai-taai iséna érai'e séna wenamááraa tínkamofo séna moórá-aamba aráátimuwasarai kuráaye. Miníninkó miyá úntafena Maníkó séna arupíse úmai mérain-inimban-ye siyáye.

²⁶ Timambó kóísasamo waásimo púwóntemba Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo ésa ímba kawe-kísáú wémaewi miyáráán-úmai ímba tirunkakémbá timankúnkúmbo ofo tóikakemba wésewe.

3

Tói-kawaan-oro-aai.

¹ Kesí waásisono. Maníkóní kísau uwáítái'-íyan-kisau ímba sáwifa'nanka maénááfo moórá-morawigo maénáawe. Uwáítái'-íyan-kisausa maúndawisa Maníkó fasi'ámaisa sísaí índarkemba éfo úwoi-waasi miwítí kísausafena aáno úmai tísai íníye. Mindásafe'a ímba sáwifa'nanka sé'a uwáítái'-íyan-kisau maénæ sénááwe.

² Seyaafá'nánkátá tuwímbai-tantaa'a sáwítaamo úndasaawe. Tói-kawaanesa kawel'-áái-aantembo sewí érai'a kawel'-wáásí mésa túra'a seyaafá-tántááká'á kanaalá wégarawiyowe.

³ Moórá-aai imáyáan-oro. Óraa-poigon-awi'a ósi waási kentí imáyáagomo win-ámpá'ó kónaesamo ombá óipimba ampáá-fásí'áén-taemo'a fáá'ankesa séfasefa'-ayaiya'a ándáma fári'wimai tiyáámpimba tokésa kentí imáyáagomo win-ámpá'á moórá-aempa'-anda tafisewaná minóráá-póígó wéwiye.

⁴ Nompín-táónkwara'a imáyáan-oro. Mindá óraa-tantaa'a isaná fiyúndágoma famé'mai fí'opa'a tuwánæ isanánifo fafúsúmaenamo nín-tamba ímba óraa-tamban-ifo kári-tamba wemó kónae sipa'a mintámbá waéráisana minóráá'-nómpín-táónko wéwiye.

⁵ Maaráwárá'á imáyáan-oro. Waásisa óraa-tantaa'a únanasa sóikoma kári-tantaako sáwifa'-aai séna súsaama maímaéna wéiyimba imáyáan-oro.

Aifa'á kári'-iyama karéna kámaena óraa'-amo'na wégauwiye.

⁶ Iyamó kénamo óraa'-amo'namo sáwí'o intembá sáwí-aaigo miyá éna seyaafá súwawaata sáwí'a úmaena wéwiye. Sáwí-aaigoni kísäugo seyaafá'-áémpá'á seyaafá-sáwí-kísáúgombá wéiyaakaiye. Misáwí-tántáákóní áwáuma waántawankoma éna kentáásí kísau tasáwí'a
éna seyaafá'-áémpá'á wété wéiye.

⁷ Afáá'-wáí-wááné numawé iyaankafayaané mófáá'e amí'mí'-úmai káráwiyombanifo

⁸ sáwí-aaigo íyáákarain-tantaa'a pósá waási ímba kanaa'á wégarawiyowe. Waaifainkómó waásimo unkútisanamo sáwí'o intembá sáwí-aaigo miyá wéiye.

⁹ Kentáá sááisamba kentáásifowama Fasi'aénkón-áwí'a mósá maréta Maníkó weráání'a úmakain-kwaasi símai sáwíta úne.

¹⁰ Mimbórá-sóípínkéntá kawe'-áái séta sáwí-aaí séta wéune. Kesí waásisono. Miyán-ááigó sáwí'a wéiye.

¹¹ Nonaumpinkémbá ímba kawe'-nóné sáwí-none wégumiye.

¹² Inagómá ímba fe'arambá íyáísana kúsigoma kondói-aramba ímba wéiyaiye.

Uví-nónkó ímba kawe'-nómbá uráínasa waási nánááwe. Mindásafena mimbórá-wáásigómpínkémbá kawe'-ááiyé sáwí-aaíye sisáná miyán-ááigó sáwí'a wéiye.

Kawe'-ímáyáá Maníkómpákémbó kúmín-aaí.

¹³ Kempínkémbá tuwímbai kawe'-ímáyáá torésa ísáán-kwaasi mésa kawe'-ímáyááwárá'-wáásí pósá ímba túma maimaé iyésa kawe-kísáú maésa kawe'-úmai méwa'a tuwáné'a sé'a kawe'-ímáyááwárá'-wáásin-owe sefó

¹⁴ kempínkémbó tuwímbaimo miwítí waási tirumbá sáwí'a uwátinkesa sésa óraa'-waasi-i'a ofó sésa keyáá óraa'-waasi-i'a úmai méranauñmomo síyambo ésa miwí túma maimaé iyésa kesáfé'a karol'a sésa kawe'-ímáyááwárá'-wáásí úne sefónifo.

¹⁵ Miyán-ímáyáá ímba Maníkómpákémbán-ifo marapákémbá waásiti imáyáá waántawankoni imáyáafinkemba wésewe.

¹⁶ Tuwímbaimo miwítí waásimo tirumbó sáwí'o uwátinkesamo sésa óraa'-waasi-i'a ofó sésa keyáá óraa'-waasi-i'a úmai méranauñmomo síyambo ésa ímba moóráfa'a taankarotámai mésa fí'o-fí'on-tantaa'a sáwí'a úmae iyiyamba mindá marapákémbá waásiti imáyáá waántawankoni imáyáafinkemba ofo

¹⁷ Maníkómpákémbá kawe'-ímáyáámó tokáawi kawe'-aantemba ésa ímba sáwí'wara'a ombá aaweyáá ésa ímba aaisampínkémbá sésa fí'on-kwaasi-taai kawe'-úmai isésa tirumbá uwátinkesa umbaimó máén-kwaasi túwa'nai esa ímba kaumbo-kae'-áái sésa ímba tuwíntaa'-úmai kawe'á uwátinkesa sáwí'a uwátinkesa ofo seyaafá'á kawe'-aantemba wéuwatinkaawe.

¹⁸ Aáno úmai méranae síyawi aaweyáá uwátinkaiyasa tuwánésa miyáumai aaweyáá úmai méranawee.

4

Marapá-tántáátáfesa imáyáamo on-áái.

¹ Kempínkémbó aaisambó sé'o áwáá'o sé'o miyámó ombá miwání áwáuma maarán-iyé. Sáwí-tantaakomo tirááimo taintáfé'a imáyáá owaná minímáyáágó ta'ótóráísana aaisambó síyan-aaí wépaa'iye.

² Tirááimo tain-tántáá'ó makáawá'o ombá tufúwónana puwína'a kemá maénæ-imayaá wéowe. Fí'owiti moparawímbá túraniyamba é'a ímba kanaa'á maíyantafe'a aaisambá tiyé'a áwáá'a wésewe. Tirááimo tain-tántáátáfé'a Maníkómpá'á ímba áísai owaná póna ímba wétimiye.

³ Maníkómpá'ó áísai ombá áísai on-tántáá'á ímba wétimiye. Sirááimo tain-tántáá'á kesáfé'a maénæ sé'a Maníkómpá'á áísai ombá misáwí-ímáyáá tokáantafena ímba wétimiye.

⁴ Aaremó waaiyakémbó tiyuwésamo fí'on-kwambo máéntemba Maníkómbó aúwáán-kwaasi ísáaro. Marapá-tántáá'ó imáyáamo éme'o é'a Maníkóní namuro-wáásíyáámbá ofo mináái imáyáan-oró. Marapá-tántáá'á maénæ símæ'o iyíyawi Maníkóní namuro-wáásíyáámbán-owe.

⁵ Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
Maníkó séna kesí ámútamba kempímbá maráúnda sáwí'a ofó sé'a fasi'ámai wégarawiyune siyáyié
agaimaréna siyáimba mináái ímba úwoi-aain-ifo
érai'-aain-ifo imáyáan-oró.

⁶ Énifo Maníkón-ímáyáá úndasafenasa súwa'nai úmaisa wéfasí'asinkaiye. Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
Maníkó kentúmo maimaé íyowi wéfametiyuwaifo wenaísamaifimbo máéwi wétuwa'nai-
iye
agaimaréna siyáimba póna Maníkó súwa'nai úmaisa wéfasí'asinkaiye.

⁷ Mindásafe'a Maníkón-aaí isé'a wenaísamaifimba méraambanifo waántawankon-aaísafe'a a'láo síyanamo éna ááéma tiyuwéna kóína'a

⁸ Maníkóní ewaa'ó méwanamo éna Maníkó kesé'a mérainiye. Sáwí'o owí kawe'ó úmaimo méraiyantafe'a imáyáá é'a misawí-tántáá'á túwáaro. Maníkón-ímáyááwé mararakén-ímáyááwémó tokáawi sáwí-imaya tuwé'a kawel'-ímáyáan-oró.

⁹ Sáwí'o ontafé'a ímba aamoí é'a ti'á kaótewe'a méraaro. Sáwí'o wéontafe'a ímba wíyááima íyamba ti'á kaótewe'a méraaro. Sáwí'o wéontafe'a tirunkó ímba kawel'á éna sáwí'a ína'a méraaro.

¹⁰ Fasi'aénkón-aaí isé'a wenaísamaifimba méwana wemá mósá tinkáíníye.

¹¹ Kesí waásisono. Kentí waásisafe'a ímba sáwí-aaí simátínkáaro. Maníkó ámáán-aaifimba séna ímba miyán-oró siyáimba pó'a miyámó ombá Maníkóní ámáámbá símai sáwí'a uwánke'a sé'a sáwí-amaamban-iye sembá mindá karo'á wésewe. Maníkóní ámáámbó tuwíñkaa'-uré'o sé'o kári'-amaane óraa'-amaane sé'a minámáámbá ímba kawel'-úmai arááiwae'a wétaraisuwqawe.

¹² Maníkó weyáá ámáámba siménasa waási tuwíñkaa'-éna kanaa weyáá kawel'-ámpá'á métinkena weyáá waási taí'ásuwainiye. Mindásafe'a waási keyááríka'a ímba tuwíñkaa'-ónááfo Maníkóní kísau-iye.

Ímbo túmo maimaé iyíyan-aaí.

¹³ Kembiwí imáyáá é'a sé'a káféra'i aafáyáawa'i óraa'-naopa'a komé'a kísau wémae'a moórá-aatai maisuwé'a sáwifa'-ontamba maénaumne. Miyán-ááímó sewí ísáaro.

¹⁴ Aafáyáara'o ainámbó kárika'o wénamo ááémo turá'wintemba kembiwímó méraamba miyaráán-úmai ááéma tai'ánááwe. Aafáyáá kentópa'o tínda-tantaa'a ímba ísaraawe.

¹⁵ Mindásafe'a sen-ááí ímba aneka'ó síyamba maará seró. Fasi'aénkómó ewémó sína'o é'a miyá ónaumpo ímbo ewémó sína'o é'a ímba miyá ónaumne seró.

¹⁶ Miyán-ááí sé'a kentí imáyáafinkemba kentúma maimaé iyé'a óraa'-i'a úmai méranaemo sembá miyán-ímáyáá sáwí-imayaan-iye.

¹⁷ Miyáumai ísáaro. Kawe'ó íywini áwáuma ísámai ifátuwesa miyámó íyamba sáwí'a ónááwe.

¹ Óntawara'-waasisono. Senda-ááí ísáaro. Kentópa'o umbai-tántáá'ó tínda óraa'-imayaa é'a ti'á kaoré'a méranaawe.

² Sáwifa'-ontama makáambá taúkaa'a isaná sáwifa'-unankwatoi waigo ánáambá kárásuwaisana

³ óntamba makáambá taúkaa'a isasá waási awánésa sésa ímba túwa'nai ombá makáawana taúkawiye síyamba iyamó ane'ó kainten-úmai sáwi-meyamba kentópa'a tñíye. Sáwifa'-ontama makáambanifo Maníkó waásimo méraawini áwáuma tísai índakanaa tñíye.

⁴ Kentí kísäumo máén-kwaasiti méyámbá ímba kawel'-úmai timé'a sáwi'o ombá Maníkó awánaraiye. Minkwáásí óraaka'-oraaka'a sewaná Maníkó fasi'aénkwáráwi wéisaiye.

⁵⁻⁶ Marapá'ó méraanka'a sáwifa'-ontama maré'a kentí imáyáafinkemba kembó tñkáin-kisau wémæwe. Ímbo sáwi'o uráan-kwaasi aaifimbá maitínkówa'a ímba anondáá aaí suwa'á tñkamuwasa pukáawe. Póimo tómbó tímewanamo óraa'a isasamó tufú'naantemba kembó tñkáisa'o miyámó ombá Maníkó sáwi-meyamba timínye.

Fasi'ámai mésa inaí seró-ááí.

⁷ Mindásafe'a fasi'ámai maimaé iyé'a Fasi'aénkó aneka'ó kumínda amu'maráaro. Kísägoni afowámá kisau úmakena amu'maréna séna kae'-í'a aa'á téna kisau óraa'a ína'a nánæ séna amu'maráíntemba

⁸ miyáráán-úmai Fasi'aénkómbá amu'makewana kumínye. Fasi'aénkó kárika'a kumínda pó'a fasi'ámai aáno úmai méraaro.

⁹ Maníkó aaifimbá maitinkáinífo kentí waási ímba í'ai tñkáaro. Maníkó aaifimbá maitinkáinda-kanaa kárika'a tñíye.

¹⁰ Kesí waásisono. Naaofá'á Maníkón-aaí simátímakowimo uráambá imáyáanoro. Fasi'aénkó simátímakon-aaí simátíma'mae iyúwasa ímba ísówana umbai-tántáá'á sáwifa'a miwífá'á túwasa Maníkón-aaí ímba ifátuwesa fasi'ámaimo mésamo uráantemba miyáumai méraaro.

¹¹ Naaofá'á Maníkón-ímáyáá ésa fasi'ámai méron-kwaasisafeta séta Maníkó kawe'á uwátínkaran-kwaasin-owe wésune. Naaofá'á moórá-waasigon-awí'a Yópuma uráin-aaí imáyáan-oró. Umbai-tántáá'á sáwifa'a wempá'á túwana Fasi'aénkóntáfena fasi'ámai maé'mae'a úmaena iyúwana ánaaembá Fasi'aénkó kawe-tántáá'á ámakaiye. Miyáumai Fasi'aénkó óraa'-arumba uwásinkenasa wésuwa'nai-iye.

¹² Kesí waásisono. Óraa'-aaí ísáaro. Wiyómpa'o méraiwain-aúranka'a érai'a súne ímba sé'a marapá'-wáásí túranka'a érai'a súne ímba seró. Énifo ewémó sé'o é'a úwoi ewé sé'a ímba tiká'á maré'a seró. A'áomo sé'o é'a úwoi a'áo sé'a ímba tiká'á maré'a seró. Miyámó síyanamo éna Maníkó minááisáfena ímba sáwi-meyamba timínye.

¹³ Kempínkémbó umbai-tántáá'ó maíyawi Maníkónká'a inaí seró. Kempínkémbó tirunkó aamooimó índawi imá sésa Maníkón-áwí'a mósá máráaro.

¹⁴ Kempínkémbó tí'o índawi Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasi táántaiyasa tésa Fasi'aénkóní fasi'aémbá imáyáá ésa masawémba túra'a atinkésa inaí simátínkáaro.

¹⁵ Maníkómó siyáintemba ínýe
sésa inaí sembá póna Maníkó minkwáásí kawe'á uwátinkena íyáfasintinkena minkwáásimó sáwi'o uráyanamo éna miwífínkémbá maitiyuwáínýe.

¹⁶ Mindásafe'a kentí waási sáwi'o ombá afora'á símai kufímare'a inaí símai túwa'nai oro. Miyámó íyanamo éna tí'o índamo éna Maníkó asófatinkainiye. Arupíse úmai méraawimo inaí sembá Maníkó iséna fasi'ámai wétuwa'nai-iye.

¹⁷ Naaófá'á Maníkón-aai simátímakowin-awi'a
Íráiyaa ména wemá kesáámó úndanten-kwaasigo éna Maníkómpá'á fasi'ámai in-
aifínkémbá séna aa'á ímba tíno súwana ímba aa'á téna kaumbo-áátái úmai afa'móráe-
wiyomba maisuwówana ímba aa'á túwana

¹⁸ minkákémbá ánaaqemba inaifínkémbá aa'á tíno súwana aa'á túwana kísaufa'a
seyaaafá-tómbá kawe'á uráiy. Miyáumai arupíse úmai méraawimo inaimó sembá
Maníkó iséna fasi'ámai wétuwa'nai-iye.

¹⁹ Kesí waásisono. Kempínkémbó tuwímbaimo kawe'-ámpá'ó tuwáíya'o é'a
métafisiyasamo tésamo kawe'-ámpá'ó tíya'o é'a kawe'á uwátinkanaawe.

²⁰ Sáwi'o uráiyawimo métäfisiyasamo sáwi-ampa'o tuwésamo Maníkómpá'ó tíyanamo
éna Maníkó misáwí-tántáá'á sáwifa'a maitiyuwáínasa Maníkóní némpa'o iyamó
káindafa'a ímba kónááwe. Minááí imáyáan-oro.

Kemá Yémísimo súnda-aai taí'áye.

1 Pítaa

Ísu wíyómpa'a iyówana Pítaa Ísuní kísau-waasi moórá-waai úmai sísamai fakemba éiyain-aatai ya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái mätímakaiye. Ísuní aampa'ó kun-kwáásisáfesa karaáná'a símai sáwi'a wéuwatinkomba miwití imáyáa fasi'átinkanae séna Ísuntafesa ísámai fasi'ámái méraaro séna Pítaa maanáái agaimái mätímakaiye.

¹ Kemá Pítaa maanáái maanáúfífimbá agai-timúmpo ísáaro. Kemá Ísu Káráisitini aantá-waasi úndanifo Maníkómó séna kesí waási owémó siyáin-kwaasi ísáaro. Watuwówa'o kentí maramá tuwé'o wété é'a Póntási-marafa'e Kárésíyaa-marafa'e Kápátósiyaa-marafa'e Ésiyaa-marafa'e Pítíniyaa-marafa'e miyáumai-marafa'o wété uráawi ísáaro.

² Naaófá'a Maníkó kentáásifowa kembiwísáfena séna kemparí'a uwámáráanasa kesí waási-i'a ónááwe súwana Ísu Káráisiti puwúwana wení naaemá kumúwana kembiwí kawé'a uwátinkaina'a wenáái taawiyafíyantafena Maníkóní ámútanko Maníkondé-i'a uwátinkaraiye. Maníkó úwoi túwa'nai úmae iyéna aáno uwátinkáfa'a iyína'a méranaawe.

Maníkómó to'mayaa uwásínkaraín-aai.

³ Fasi'aénkó Ísu Káráisitin-afowama Maníkó wenáwíta mósa maráúmne. Kentáásáfena óraa'l'a arumbá uwásinkenasa Ísu Káráisitimba pukáimpinkemba íyafasinankaraintafena aúí'o úmaisamo méraunda-i'a uwásínkaraímba póta ánaaentaamo méraandasafeta amu'maréta méraumne.

⁴ Wíyómpa'o iméraandas Maníkó to'mayaa uwásínkaraínta ímba sáwi'a éna tai'áinda waé'wae'a ínaye.

⁵ Maníkón-aaísafe'a érai'e sé'a timankúnkúmba íyantafena wení fasi'aéntámbá wenónkáámbá úmai tíyotai uwátinkena Ísu Káráisitimo kumíndara'a sáwi'o úmaimo méraampinkemba kuntí'mai to'mayaa uwátinkaraímba aráátiminiye.

⁶ Mindásafena kentirunkó kawé'a íno. Káf'é'a fí'o-fí'on-umbai-tantaa'a kentópa'a wénamo umbaimó taimbá káriká'a wéna ánaaemba tai'áinana kentirunkó kawé'a ínaye.

⁷ Umbai-tántáá'a kentópa'o wérainka'a Maníkó'e'o fasi'ámaimo méraiyamba tuwánésa sésa érai'a Maníkó'e'o kááísamai méraawe sénááwe. Moórá-ontánkon-awi'a korí-óntámbá aamoi on-tántáá'a ombánifo kári-tantaa'an-ifo Maníkó'e'o kááísamaimo méraamba mindá óraa-tantaa'an-aye. Minóntámbá iyafíimbá káwisana sáwi-tantaa'a tai'áisana korí-óntán-úramba tú'mai wéwaiye. Miyáumai umbai-tántáá'a kentópa'a tisa'a Maníkó'e'o fasi'ámai mé'a wesé'a kááísamai méwana Ísu Káráisiti kumíndara'a kentúwí'a óraa'l'a uwátinkena aamoi uwátinkainiye.

⁸⁻⁹ Ísu Káráisitimba ímba túrantamba awánaraafó úwoi kentirumbá wéamewe. Ímba túrantamba wéawanaafó wenááisafe'a érai'e sé'a timankúnkúmba uráawe. Wenááisafe'a érai'e sé'a timankúnkúmba ontáfena sáwi'o úmaimo méraampinkemba wéfautinkaiye. Mindásafe'a óraa'-aamoi é'a mindásafe'a aaí símae iyíyana miyán-ááí ímba tai'áiná'a óraa'-aamoi ónááwe.

¹⁰ Naaófá'a Maníkón-aaí simátímakowi Maníkó kembiwí úwoi túwa'nai in-ááí siyáawe. Maníkó sáwi'o úmaimo méraampinkemba faútinkainda-aaísafesa sésa minááígóní áwáuma nórán-aaíya'iyo sésa Maníkón-aaí aúfáí-wandaaifimba toráumai awánamaesa iyáawe.

¹¹ Káráisitini ámútanko miwífimbá ména Káráisitimbo áí'o índa-i'o uwánkaiyanamo ánaaembo sámo kaimbó paápé índa-aaí simátímakowasa miwí keáimbá sésa mináái

nááwantafenawa simbá póna nón-kanaawa paápé íníyo sésa Maníkón-aai aúfáí-wandaaifimba toráumai awánamaesa iyáawe.

¹² Miwítí kísaugowe simátímakon-aaigowe ímba miwí túwa'nai ena kembiwí ánaaembo paápé íyan-kwaasi túwa'nai índa mindá Maníkó aráátímakaiye. Maníkóní Ufaen-ámútánkóbá ai'marówana wiyómpakemba kuména naaofá'ó aráátímakon-aai simátímakowasa minásé-áái simátíma'mesa kuwa'á ísaraawe. Wiyómpaken-kisau-waasi mintántáá'a awánánge sésa ombá miwífimbá ímba sáwi-tantaa'a wéraisana Maníkó faútinkáísasa pósá ímba kanaa'á wéawanaawe.

Arupíse úmai méraaro-aai.

¹³ Mindásafe'a arupíse-imayaa é'a káráwiyoro. Ísu Káráisiti kumíndara'a kawel'á uwátinkaindasafe'a amu'maré'a fasi'ámai méraaro.

¹⁴ Maníkón-aai ísámai kawel'án-oro. Maníkón-aaimo ímbo ísaronka'o sáwi-imayaasafe'o tirááisafe'o uráantemba ímba miyá é'a Maníkón-aai ísámai kawel'án-oro.

¹⁵ Maníkómó táántaraiwaimo kawel'-aantembo intembá seyaafá-tántáá'a kawel'-aantemba oro.

¹⁶ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna kemó kawel'-aantembo úmaimo méraudantemba miyán-oro

Maníkómó siyáimbanifo kawel'-aantemba oro.

¹⁷ Maníkó arupíse úmai sáwi'o uréwi sáwi-meyamba tiména kawel'ó uréwi kawel'-meyámbá timíndasafe'a inaifínkémbá sé'a kesifomán-ive sé'a pó'a marapá'ó wááumo méraanka'a óraakon-ive sé'a wen-ímáyáá úmæe íyóro.

¹⁸ Kentíwá'náma úwoi-kisau-ambá arááiwáuwana Maníkó kembiwísáfena miyán-ambá arááiwáéfo séna méyámba'mai faútinkaraiye.

Kentí méyámbá ímba korí-óntámbó tai'áinda-tantaakaambanifo

¹⁹ Ísu Káráisitini naaegómá íyáákarain-daaegon-ive. Sáwi'o uráampinkemba ímba sáwi-meyamba maíyantafesa sipisípi-araa'a tufú'mai Maníkóbá ámakaantemba sáwi'o uráundafinkemba faúsinkaindasafena Ísu Káráisiti ímbo sáwi'o urówi puwúwana wení naaemá kunkáye.

²⁰ Maníkó wiyóne marawémó ímbo úmakonka'a minkísáú maíndasafena Ísu Káráisitimba wemparí'a úmakaimba póna ánaaen-kanaa kembiwí túwa'nai ínive séna marapá'á kumbéna

²¹ pukáimba pó'a Maníkómpá'á timankúnkúmba wéowe. Maníkó'e'a kááísamai mé'a sé'a érai'a wesé'a iménaumne sýantafena Ísu Káráisitimba pukáimpinkemba íyáfasinankena

áí'maena sámo kain-áémpá'á móankaraiye.

²² Érai'-aaimo taawiyáfóntafena minááígó kentirumbá kawel'á uwátinkaraisa'a mé'a Maníkóní waási kentí waási owa'á moórá-mora-waasi kentirumbá timé'a fasi'ámai miyá úmæe íyóro.

²³ Maníkón-aai waé'wae'a índa-aai ísaraamba minááígó aúí'a úmai méraani'a uwátinkaraiye. Marapá-kéntínófói matínkaraawa'a méraambanifo Maníkó maé'mae'a iwáí aúí'a uwátinkaraisa'a aúí'a úmai méraawe.

²⁴ Miyán-áái Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna karaan-tantáá'é kanaagunéwe aáénkamaenamo

marapá'ó kúmíntemba waásiye miwítí kawé-kísáuwé miyáumai tai'áínifo

²⁵ Fasi'aénkón-aai waé'wae'a wéye

agaimaréna siyáye. Minááí ásé-aai simátímaakan-aai ísaraamba minááígó aúí'a úmai méraani'a uwátinkaraiye.

2

Ísu áfon-ontankaambo uráiwain-aai.

¹ Aúí'a úmai méraamba pó'a sáwí-tantaakomba tínaaemba uwásuwe'a ímba karo'á sé'a ímba kaumbo-kae'-ímáyáá é'a kawe-kísáumó máéntafena kentirunkó ímba símai sáwí'a uwátinkaina' a túwí'wara'a ímba símai sáwí'a uwátinke'a méraaro.

² Umarambó náántafenamo tinkaíntemba Maníkóní kawel'-ááísáfesa miyán-úmai tiráái táíno. Maníkón-aai tónkáámbá né'a táákæfaen-kwaasiyaamba úmai mé'a Maníkóní aambá arááíwa'mae'a íyoro.

³ Fasi'aénkó kawel'-uwátinkaraina'a miyáumai mé'a Maníkóní aambá arááíwa'mae'a íyoro.

⁴ Naaofá'á óraa'-amaan-damba óntantamba urónka'a áfonkaan-ontamba awánésa úwoi-ontamban-iyé sésa tukáawe. Miyáumai Maníkó Ísumba kawekón-iyé séna íyáákaraimba awánésa áúkaawe. Wemá áfon-ontankaamban-ifo wempá'á teró.

⁵ Óntantambo naambó ontembá Maníkó kembiwí wemparí'a uwátinkena wení naankáámbá úmarena kembiwíse'a mérainiye. Wení kísau-waasi é'a wení kísau aantemba maíyana Ísu Káráisiti túwa'nai índa póna Maníkó kentí kísausafena aamoí ínaye.

⁶ Mindásafena naaofá'á Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkó séna kawel'-óntámbá íyáákare'a naambó fasi'ámaimo waé'wae'o índasafe'a Sáiyóni-naopa'a áfonkaan-ontamba makáumne. Óntantafenamo siyáintembo índawimpa'o kááísamaimo méraiyawi ímba tigaesáfesa ónááwe siyáye minááí Ísu Káráisitintafena símai agaimakáye.

⁷ Maníkón-aaisafe'a érai'e sé'a timankúnkúmbo owí minóntánkó óraa'an-iyé wésefo Maníkón-aaisafesa ímba érai'e sésa timankúnkúmbo owí minóntánkóntafesa ímba miyán-áái wésewe. Mindásafena Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna óntan-damba on-kwáásí moórá-ontantafesa sáwí'a wéye sésa maisukáawe. Ánaaemba minóntánkó áfonkaambo uráiyé agaimaréna siyáye.

⁸ Moóráfa'a agaimaréna séna minóntánká'á tísamaima turarésa tanaambá fánááwe agaimaréna siyáye. Tanaambó faantembá Maníkón-aai taraisésa miyáumai tanaambá wéfaawe. Ááéma ímba miyá urónka'a Maníkó séna miyá ónááwe siyónka'a pósá miyáumai tanaambá wéfaawe.

⁹ Miwí Maníkón-aai taráíyaafó ímba miyá é'a mimbórá-ándá-wáásiyáámbá é'a Maníkó wemparí'a úmakain-kwaasi é'a óraakoni ámáán-kisau-waasi é'a Maníkondé-i'a uwátinkarain-kwaasi owaná Maníkó kumeupákembá wení sámo kain-áémpá'á métinkáísa'a fí'oran-kawe-kisau maíyán-aai kosimátíma'mae'o níyantafena wemparí'a úmakaiye.

¹⁰ Ááéma ímba Maníkóní waási-i'a uráafó kafé'a wení waási-i'a owaná ááéma ímba arumbá uwátinkaraifo kafé'a arumbá wéwatinkaiye.

Maníkóní kísau-waasi-taai.

¹¹ Kesí waásisono. Fí'om-barafaken-kwaasi pó'a marapá'á wááu mé'a mindásafe'a marapá-tántáátafesa tirááísafesamo ombá tínaaemba uwátime'a ímbo tínaaembo uwátimiyano éna mintántáákó tafisímai kentí imayáa sáwí'a uwátinkainiye.

¹² Maníkómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasifimba mé'a kawe'-aantemba úmae iyíyasa sáwí'a wéowe sefó kentí kawe-kísáú tuwánésa pósá Maníkómó marapá'-wáásísáfénamo imáyáamo índa-kanaara'a kowaerésa wenawí'a mósá maránáwe.

¹³ Fasi'aénkóntafé'a imáyáa é'a marapá'ó káráwiyaan-oraa'-waasiti ámáámba isé'a aifa'ó káráwiyaiwaini ámáámba isé'a

¹⁴ wemó iyáfasintinkaraiwaiti ámáánkwara'a ísáaro. Sáwí'o
owí sáwí-meyamba timésa kawe'ó owí kawe'-áái simátimiyantafena iyáfasintinkaraiwai mindásafe'a miwítí ámáánkwara'a ísáaro.

¹⁵ Maníkó maarámó iyantafena arááima wétaiye. Tuwímbai sáwí-imayaafinkemba úwoi-aaí sewa'á pó'a kembiwí kawe'ó iyanoamo éna kentááigo miwí táái iyáákainiye.

¹⁶ Kentí sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba Maníkó faútínkaraaisana póna ímba ta'ótokaisa'a mé'a miyáumaimo méraamba ímba aúpá'á sáwí'a é'a Maníkóní kísau-waasi pó'a wemó sintembá é'a

¹⁷ seyaafátafé'a imáyáa é'a Maníkóní waási kentí waásifimba kentirumbá timé'a Maníkón-áároi inkaisé'a mé'a marapá'ó káráwiyaiwain-aaí mósá máráaro.

Ísumo uráintemba miyán-oro-aaí.

¹⁸ Kísau-waasisono. Kentí óraa'-waasi-taai isé'a síyantemba miyán-oro. Ímbo kawe'-óráá'-wáásí táái aantemba isé'a iyaagagaisé'o iyán-oraa'-waasi-taaiwara'a ísáaro.

¹⁹ Kembiwímó ímbo sáwí'o iyasamo umbai-tántáá'ó úwoimo timíya'o Maníkóntafé'a imáyáa é'a fasi'ámaimo méwanamo éna Maníkó kawe'á uwátinkainiye.

²⁰ Énifo sáwí'o iyasamo tínkamiyambo aáno úmaimo méwanamo éna Maníkó kentuwí'a ímba mósá maráiníye. Énifo kawe'ó iyasamo tínkamiya'o fasi'ámaimo méwanamo éna Maníkó kawe'á uwátinkainiye.

²¹ Ísu Káráisitimba áí'o úni'o uwánkaraamba kembiwísáfena imáyáa éna fasi'ámai ména miyán-ámbá aráátímakaimba pó'a miyán-oro. Miyámó iyantafena Maníkó táántaraiye.

²² Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
ímba karo'-áái séna ímba
sáwí-aaí simbá ísaraawe

Ísuntafena minááí agaimaréna siyáiyé.

²³ Símai sáwí'a uwánkówana anondáá ímba sáwí'a uwátinkowasa áí'o úni'a uwánkówana anondáá sáwí-meyamba maénááwe ímba simátimena arupíse úmai-meyambo timíndawin-imayaas fasi'ámai uráiyé.

²⁴ Ísu Káráisiti sáwítáamo uráunda-meyamba maimaéna aaraa-táiyá'á pukáiyé. Sáwí'o úndasa sínaaembá uwámeta arupíse úmaisa méraadasafenasa pukáiyé. Wenáúmo sáwí'o uwánkaraantafena póna kentáá kawe'á uwásínkariye.

²⁵ Kembiwí uwófáguraawana tí'maena tisa'á kembiwíyá'á káráwiyaiwaini aampa'á wéaraaiwaewe.

3

Aarakwá-táái.

¹⁻² Aaresónó maarán-oro. Kentuwaai-táái ísáaro. Kentuwaipínkémbá tuwímbai Maníkón-aaísafesa ímba timankúnkúmbo owí kembá tuwánésa Maníkómpá'á tiyantafe'a kawe'-úmai méwasa tuwánésa Maníkón-aaísafesa timankúnkúmbo ónááwe. Ímba ayáátáá'-aaí sé'a Maníkóntafé'a imáyáa é'a kawe'-úmai méwasa tuwánésa Maníkón-aaísafesa timankúnkúmbo ónááwe.

³ Waási káá'a súfífáefo sé'a ímba to'waaí é'a kawe'-únánkwátói to'waaisafé'a ímba óraa'-imayaas é'a

⁴ aáno úmai kentirunkó kawe'ó índa ímba ááéma tai'áínana mindá Maníkón-aúranka'a kawe'án-ye.

⁵ Naaofá'á aaré Maníkóntafesa imáyáa ésa wemó to'mayaambó uwátinkon-tantaa'a amu'marésa méron-inimba miwí tuwai-táái isésa kawel'-úmai maé'ómbaniye.

⁶ Minínímpínkembá moórá-ininkon-awi'a Séraa awaaikó Émbaramun-aai iséna kesí óraakoma óne siyáye. Kawe'ó é'o ímbo seyaafá-tántáátáf'e'o táátafe'o é'o é'a we-nayáámuni'a ónááwe.

⁷ Miyáumai waaimó é'a maarán-oro. Kentuwaainíntombá kawel'-á uwátinke'a miwí túma ímba fasi'aráintafe'a imáyáa é'a túwa'nai oro. Kembiyé kentuwaainíntóné aú'i'a úmai mériyantafena Maníkó kawel'-á uwátinkáifo mindásafe'a kawel'-á uwátinkáaro. Miyámó íyanamo éna moórá-umbai-tantaako kentí inai-ámpímbá ímba faiyíníye.

Mimbórá-ímáyáárá'á méraaromo siyáin-aai.

⁸ Moórá-aai ísáaro. Kentúma ímba maimaé iyé'a mimbórá-ímáyáá é'a keáfáráwáinóndaamo imáyáamo ontembá moórá-mora-waasi miyán-imayaa é'a túwa'nai oro.

⁹ Sáwi'o uwátinkaiya'o é'a anondáá ímba sáwi'a uwátinkáaro. Sáwi-aaimo simátinkaiya'o é'a anondáá ímba sáwi-aai simátinkáaro. Sáwi'o íyawi anondáá kawel'-á uwátinkáaro. Maníkó táántonka'a kawel'-á uwátinkaumne siyáimbá pó'a kawel'-á uwátinkáaro.

¹⁰ Mindásafena Maníkón-aai aúfáífimba

agaimaréna séna

tuwímbai ayáátááka'a sirunkó kawel'-á ína'a ménæ sésamo ésa karo'-ááiyé sáwi-aaiye

¹¹ sáwi'o on-tántáá'í tínaaembä uwámesa kawel'-á ésa aáno úmai mériyantafesa minámbá arááiwááero.

¹² Fasi'aénkó arupíse úmaimo méraawiya'a káráwiyyena miwítí inaí iséna túwa'nai ena sáwi'o owí ánaaeni'a wéuwatimiye

agaimaréna siyáye.

¹³ Kemá fasi'é'a kawel'-á ombá pósä ímba sáwi'a uwátinkanaafo

¹⁴ arupíse úmai méraambo umbai-tántáá'í timíyanamo éna Maníkó kawel'-á uwátinkainifo minúmbái-tántáátáf'e'a ímba óraal'-imayaa é'a minúmbái-tántáá'í timínda-waasisafe'a ímba táátafe'a é'a

¹⁵ Ísu Káráisitafe'a kawel'-íráyáá é'a wentáf'e'a sé'a weyáá Fasi'aénkón-ye siyasa tísai esamo sésa Maníkóntaf'e'o imáyáamo ombá nórä símaiya wéoo síya'o é'a kawel'-ááí simátimiyantafe'a to'mayaa uré'a

¹⁶ kawel'-úmai wempakembá simátíméro. Kentirunkó ímba waé'wáé'á índa arupíya wéraina'a Ísu Káráisitimpa'a kááísamai arupíse úmai mériyasa tuwímbaimo símaimo sáwi'o uwátinkaiyambo ésa miwí tááigo tosé'mai tigaemá ínaye. Miyá íyantafe'a káráwiyyoro.

¹⁷ Kawe'ó ombó Maníkómó ímbo aambó fái'makainasamo ésa umbai-tántáá'í timíyamba mindá Maníkóndén-ye. Énifo sáwi'o ombó umbai-tántáá'í timíyamba mindá kentí áwáugon-ye.

¹⁸ Miyáumai ímbo arupíse úmaimo méraawi Maníkómpá'á wíyantafena Ísu Káráisiti arupíse úmai mériwai mimbórá-kánáá puwéna minkísáú taí'áraiye. Wenáúgo pukówana amankó úwoi mériye.

¹⁹ Wenamankó tuwímbai timankó ándáraambo kárá'lumakomba wenáái kosimátimakaiye.

20 Naaófá'á moóráwigon-awi'a Nówaa ména non-afófora'o wínda-taomba úmakonka'a Maníkó kesái ísáaro séna timu'marówasa wenáái taráísúntafesa pukáafó afakaumboé-waasi non-afófora'o wínda-taompa'a imérowana miwí nonkó ímba nawíkowasa ímbo púwúmba kawé'-úmai maé'ómbaniye.

21 Mindónkómó uráinteni'a nombá maitínkááwana Maníkó tí'mai kawepá'á mewétinkaiye. Nombó maitínkáámba paáká-túrákémbá ímba wéwiyofo Maníkómbá áisai owaná tirumpimbá ímba aaí wéraindasafena sáwí-imayaa maitiyuwáiníye.

Ísu Káráisiti pukáimpinkemba íyáfasinkaintafena
sawí'o úmaimo méraampinkemba tí'mai kawepá'á mewétinkaiye.

22 Ísu Káráisiti pukáimpinkemba íyáfasinená Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á iména wíyómpaken-kisau-waasiye óraa'-waasiye fasi'aéntóné miséyááfá-tántááká'á káráwiyaiye.

4

Maníkóní imáyáafinkeni'a oró-áái.

1 Ísu Káráisiti áí'o úni'a uwánkowaná fasi'ámaimo imáyáamo uráintemba kembiwírá'á fasi'ámai imáyáan-oro. Túra'o tí'o úni'o uwátinkówi miwimó sawí'o íyan-imayaago ímba tal'ótokaiye.

2 Marapá'ó méraamba sawí-imayaasafe'a tirááisafe'a ímba é'a Maníkóní imáyáafinkeni'a oro.

3 Maníkómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasimo ontembá kembiwírá'á miyá uráafó kafé'a ímba miyá wéowe. Ááéma maará uráawe. Maa'u-tántáá'á wée'a sawí-imayaasafe'a tirááisafe'a wée'a uwói'o on-dómbá né'a uwói'a wée'a tómbá námae iyé'a uwói'o on-dómbó wéne'o uwói'o íyantafe'a túwaandu uré'a kisau ámi-aimba mósá maré'a waántá-waasi-imayaa mósá maré'a miyá uráambanifo

4 kafé'a ímba miwisé'a túwaandu uré'a miyá-sawí-tántáá'á ímba owasá tuwánésa sésa kafé'a nora séra ímba miyá wéoo símai sawí'a wéuwtinkaawe.

5 Maníkó to'mayaa úmai ména pukén-kwaasiwara túmó arén-kwaasiwara'a miwimó méraawini áwáuma tísai ínasa simámiyana miwití méyámbá timíníye.

6 Marapá'ó mérónka'o uráam-beyamba maiyésamo pukáawi Maníkómó méraintemba miwí timankómó miyámó íyantafena ásé-aai simátímakaiye.

Maníkó kísaugoni fasi'aémbó tímakain-aai.

7 Seyaafá-tántáá'ó tai'áínda-kanaa káríka'a tínda pó'a inaí símae'a íyon-aaifimba kawé'-imáyáá úmai káráwiyoro.

8 Moórá-mora kentirumbá timé'a miyámó é'o é'a sawí'o uwátinkaiyamba miyá-sawí-tántáátáf'e ímba anondáá ónae-imayaa é'a

9 namu'-waasimó týyamba naané tóné timé'a ímba í'ai simátínkáaro.

10 Kawé'a uwátinkaiyantafena Maníkó moórá-mora-waasi fí'o-fí'on-kísaugoni fasi'aémbó tímakaimba pó'a ímba úwoi maé'a mifásí'áéntámbá moórá-mora-waasi túwa'nai oro.

11 Maníkón-aaimo simátíméwi minááí-úramba arupíse úmai simátíméro. Wétuwa'nai-owi Maníkómó tímí-fasí'aentamba túwa'nai oro. Ísu Káráisiti túwa'nai isa'á miyá é'a mindásafe'a seyaafá-tántáátáf'e Maníkón-áwí'a mósá wémaraawe. Maníkón-áwí'a óraa'a waé'wae'a isaná wení fasi'aénkó miyámó wéimba mindá érai'-aain-iye.

Ísumbo uwánkaraantemba kembá tí'lá índa-i'o íyan-aai.

12 Kesí waási ken-ímáyáá únda-waasi owaná kentópa'a óraa'-umbai-tantaa'a timbá minúmbá- tántáápímbá mé'a mindásafe'a ímba táátafe'a é'a sé'a fí'oran-tantaa'a

kesópa'a tiyáye ímba seró. Maníkóe'a fasi'ámaiya méraantafenawa'i ína fasi'ámaiya méraantafenawa'iyo. Minúmbái-tántáá'a kentópa'a wétiye.

¹³ Ísu Káráisitimbo áí'o úni'o uwánkóntemba kembiwíwárá'a tí'a úni'a uwátinkaraamba póna kentirunkó kawe'á ínana Ísu Káráisiti sámó kainkwárá'ó kumíndara'a kentirunkó óraa-kawe'a ínaye.

¹⁴ Ísu Káráisitini waási ontáfésamo símaimo sáwi'o uwátinkaiyambo é'a ímba imáyáa íyana kentirunkó kawe'á éna Maníkóní ámútanko fí'onka'ma'mai-amutanko kembiwisé'a méraintafena kentirunkó kawe'á ínaye.

¹⁵ Kembiwí ímba waási tínkamowasa púwówasamo ombá ímba umémbá ésa ímba fí'o-fí'on-tantaa'a sáwi'a ésa ímba aoisaambá wiyesá miyámó íyawimo ésa sáwi-meyamba maénáafó.

¹⁶ Ísu Káráisitini waási-i'o onkákémbó umbai-tántáá'ó timíya'o é'a ímba táátafe'a oro. Miwí tirunkómó sáwi'o ínasamo Káráisitini waási owémó sýamba Maníkómpá'á súwiyo seró.

¹⁷ Maníkó seyaafá'-wáásímó méraawini áwáumo tísai índa-kanaamo tínda aifa'á wení waásisa sísai ena kentáámó umbai-tántáá'ó siménamo énasa wení ásé-aaímo taráíyaankwaasi óraa'-umbai-tantaa'a timínye.

¹⁸ Mindásafena Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna
Maníkó arupíse úmai méraawi sáwi-imayaafinkemba tí'mai kawepá'á métinkáímba
mindá umbai-kísáún-ifo Maníkóntafésamo ímbo aamoimó ésamó sáwi'o
owí miwí sáwi'o úmaimo méraampimba miyáumai sáwi'a úmai méranaawe
agaimaréna siyáye.

¹⁹ Miyáumai Maníkó wení imáyáafinkemba séna umbai-tántáá'a kentópa'a tñíye siyáinkwaasi kawe'á úmae wéye'a Maníkómpá'á kááísamai méraaro. Maníkómó kentáá úmakaiwai éna sintembó iwáí wégarawiyifo wempá'á kááísamai méraaro.

5

Maníkóní waásiya'a káráwiyoromo siyáin-aaí.

¹ Kemá Fasi'aénkóní waásiya'a káráwiyaunderi úna'a kembiwisé'a Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasi simátíménda ísáaro. Ísu Káráisitimbo áí'o
úni'o uwánkaraambq kesúrantamba awáné'a wemó sámó kainkwárá'ó kumíndara'a misámó kaimpímbá méranaumpo

² simátíménda ísáaro. Sipisípiya'o káráwiyawimo kawe'ó ontembá miyaráán-úmai Maníkómó wení waásimo tímakaiwya'a káráwiyoro. Ímba káráwiyonae sýampinkembo káráwiye'a Maníkómbá arááíma tñínda-i'a úmai káráwiyoro. Óntamba maénæ-imayaá ímba é'a túwa'nai ónae-imayaá é'a minkísáúrá'á káráwiyoro.

³ Maníkómó tímakain-kwaasiya'a káráwiyomba ímba mûra tiyuwe'a kawe'ó úmaimo mériyamba tuwánésa kembiwímó ontembá miyá ónááwe.

⁴ Aifa'ó káráwiyaiwaimo wiyómpakembo kumíndara'a kembiwí íyáákaraawiti fí'oran-kawel'-meyamba timínana ímba tai'áínda waé'wae'a ínaye.

⁵ Ifó'-wáásí kentí óraa'-waasi-taai ísáaro. Kentúma ímba maímaé iyé'a moórá-mora túwa'nai e'a méraaro. Mindásafena Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna
Maníkó kentúmo maímaé íyówi wéfametuwaifo wenaísamaifimbo méraawi wétuwa'nai-
iyé agaimaréna siyáye.

⁶ Mindásafe'a Maníkó fasi'aéwín-aúranka'a kentúma ímba maímaé iyíyana wemó imáyáamo índa-kanaa kentuwí'a mósá maráínye.

⁷ Maníkó kembiwí túwa'nai ena káráwiyifo umbai-tántáákóní imáyáa wempá'á tuwé'a
méraaro.

8 Áwáífiyaamo in-íyánkómó póíye waásiyemo faintembá waántawanko waásimo wefári'o índasafenanifo táátafe'a é'a káráwiyoro.

9 Maníkón-aaisafe'a fasi'ámai imáyáa é'a waántawankon-aai a'áo seró. Seyaafá'-márafákewímó Maníkón-aaisafesamo timankúnkúmbo owífá'á miyán-úmbái-tántáá'lá wétifo imáyáa é'a waántawankon-aai a'áo seró.

10 Umbai-tántáá'lá kentópa'a káríka'o wéraimba Maníkó sásá'l'a uwátinkena áfomba faitinkáína'a fasi'ámai méranaawe. Maníkó úwoi túwa'nai úmae iyéna Káráísitiye'a kááísatinkena séna kesí sómo kain-áémpá'á sómo kaimbó ímbo tai'áínda-aempa'a métinkanaumne siyáiwai miyá ínýe.

11 Wení fasi'aénkó waé'wae'a éna ímba tai'áínda mindá érai'-aain-aye.

12 Moóráwigon-awi'a Sírifénesi súwa'nai isa'á kínampaan-aai agáúmne. Wemá Maníkóní waási éna kesí kísau kawel'-úmai wémaiye. Fasi'átínkáándasafe'a maanáúfáí agáúmpo érai'a Maníkó úwoi súwa'nai

in-ááí simátimunda tirumpimbá fasi'ámai ta'ótore'a méraaro.

13 Maníkóní waási Pépíroni-naopa'a méraawi Maníkómó kembiwímó wemparí'o úmakaintemba miwí wemparí'a úmakaiwai kembiwísáfesa sésa kawel'-úmai méraaro sewaná kesááninkon-awi'a Máákaawara'a séna kawel'-úmai méraaro wésiye.

14 Ísu Káráísitini waásin-ofo moórá-mora kentirumbá timé'a tiyáámba tíméro. Káráísiti wení waási aáno'o uwátinkáíntafe'a inaí súne.

Kemá Pítamoo súnda-aai tai'áwiye.

2 Pítaa

karo'-wáásí Ísun-aigomba waé'wáé'-úmai simátímún-aai Pítaa iséna Ísuní érai'-aai ta'ótoraíwae séna maanáái agaimái mátímakaiye. Ísumba awánéta wemó siyón-aai isáawándawi é'a simátíma'mae iyówánta-aai ta'ótoraíwae séna maanáái agaimái mátímakaiye.

¹ Kemá Sáímoni Pítaa maanáái maanáúfáífimbá agai-timúmpo ísáaro. Kemá Ísu Káráisitini aantá-waasi úndanifo kesáámó úndantembo Maníkón-aaisafe'o timankúnkúmbo owí ísáaro. Kentáásí Maníkóe Ísu Káráisiti sáwí-imayaafinkembo faúsínkáíwaiye arupíse úmai mésarai kawel'-ímáyáá símakaayata mindáraise'a kááísamaisa kawel'-úmaisa méraumne.

² Maníkóe kentáásí Fasi'aénkó Ísuntep'a té'a kawel'-ímáyáá tamaé'a miyámó úmae íyóm̄ba úwoi túwa'nai úmae iyésarai aáno uwátinkáf'a'a iyíya'a méraanawé.

Maníkó kentáámá wemparí'o uwásínkaraín-aai.

³⁻⁴ Ísu Káráisiti saántowana wení sámo kainkó wení fí'oran-kawe-kisau tafisúwata wempátá téta kawel'-ímáyáá taísaraumne. Ísu Káráisiti miyán-kwáásígó póna wemó kawe'á uwátinkanaumnemo siyáin-aaímo éna miyá índa póna wení fasi'aémbá símisata Maníkóntáfeta aamoí éta arupíse úmai méta wenáái simátímaundasa póna marapáké-sáwí-fásí'áénkómó waásimo sáwí'o iwáí kembiwí tine'a ímba ta'ótoraína'a tufíntuwe'a Maníkóe'a kááísamai méraanawé.

⁵ Mindásafe'a imáyáá é'a maarámó íyantafe'a fasi'ámai kísau máero. Maníkón-aaisafe'a érai'e

sé'a timankúnkúmbo ombá kawel'-áwáúmá maré'a minkákémbá kawel'-ímáyáá é'a minkákémbá

⁶ kentúra'a káráwiye'a minkákémbá fasi'ámai mé'a ímba tuwesaraí ína'a Maníkóntáfela aamoí é'a

⁷ Maníkóní akúmbó méraantafe'a túwa'nai úmae iyé'a kentirumbá timé'a

⁸ miyán-oro. Miyámó úmae iyé'o é'a Fasi'aénkó Ísu Káráisitini kawel'-ímáyáá isé'a órga'-i'a úmai mé'a kentí kísau áúwara-kisqu maénáawe.

⁹ Miyán-káwé-kísáúmó ímbo máewi Maníkómó sáwí-imayaamo maitíyukaimba tuwinkásuwesa táá'o káúnkaiwaiyaamba wéowe.

¹⁰ Kesí waásisono. Maníkó kembiwí táántamai wemparí'a úmakaifo imáyáá é'a wesé'a fasi'ámai méraaro. Miyámó é'o é'a sáwí-amba ímba arááíwaenaawé.

¹¹ Miyáumaimo méwanamo éna kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisiti sáwí-imayaafinkenta faúsínkáíwai kembiwísáfénawe séna tíya'a káráwiyaana'a kempá'á maé'mae'a úmae iyónáawe síníye.

¹² Minéráí'-ááí é'a ísare'a fasi'ámai arááíwáémba pó'a simátíma'mae íyóna'a imáyáá úmae iyónáawe.

¹³ Marapá'ó méraundara'a simátíma'mae íyóna'a imáyáá úmae iyónáawe. Miyámó ondá kawel'-í'a ónáumne.

¹⁴ Ááéma kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisiti simásimena séna puwínone siyáimba pó'a ampáánká'á puwé'a ímba marapá'á méraumpo

¹⁵ minááí agaimaré'o púwonda awáné'a minááísafé'a imáyáá úmae iyónáawe.

Ísuní sámo kaimbá awánáúmnemo siyáin-aai.

16 Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísiti fasi'aénkwárá'á kumíníye-aai ímba úwoi-aaisa simátímakaundanifo súrantanta wení íyáákai-sagaenta awánaraundasafeta érai'-aa simátímakaumne.

17-18 Maníkómó imáyáamo makáin-omaka'a Ísuwe'a méraawanana Maníkó kentáásifowa Ísun-awi'a óraa'a éna íyáákai-sagaempinkemba séna kesááninko ónana áfááraumai entáfena sínkáisa'a áfááraumai aamoí uwánkaumne wíyómpakemba súwata ísaraumne.

19 Ísaraundasafeta óraaka séta naaofá'á Maníkón-aai simátímakon-aai érai'-aain-iyé. Súndasa mináái imáyáan-oro. Kumeu'ó in-áémpá'á sámo kain-ááin-ifo mináái aúfáífimba awánáiyana aafáúmó íyáúsenamo sámo kaintembá kentí imáyáafinkemba miyáumai sáma káínana Ísu Káráísiti aa'ó siyáráisanamo wérain-okoraamba úmai sáma kátinkainiye.

20 Simátíménda-aai ísámai kawe'án-oro. Naaofá'á Maníkón-aai simátímakowi aúfáí-wandaaifimba agaimakón-aaigoní áwáuma kemá waási kentáásí imáyáafinkemba ímba kanaasá isánaumne.

21 Ímba miwítí imáyáafinkemba símai agaimakáafo Maníkóní Ufaen-ámútánkó wenáái simátimuwasá agaimakóm̄ba Maníkóní ámútánko minááigóní áwáuma wésuwa'nai-isata wéisaumne.

2

Maníkón-aai waé'náé'á úmaimo síyan-aai.

1 Naaofá'á Maníkóní waásifimba Maníkón-aai karol'á waé'wáé'á úmai simátímakowi paápé uráantemba kempímbá miyán-kwáásí paápé ésa karol'-ááí simátimesa Maníkóní waásimo sáwí'o íyan-aai simátimesa óraako sáwí-imayaafinkemba faútínkaraiwaimba tínaaemba uwámiyana ánaaemba Maníkó minuwóiyáambá tínkaminiye.

2 Sáwifa'nanka miwítí aambá waásimo sáwí'o on-ámbá arááíwaesa miyá íyasa tuwánésa sésa Maníkóní waási sáwí'an-owe mináái símai érai'-amba sáwí'a ónááwe.

3 Óntamba maénae sésa aamoí ésa kentí imáyáa tafisénæ sésa karol'-ááí simátimenaawe. Sáwí-meyamba timíndawi naaofá'á to'mayaa úmai ména tínkamindasafena timu'maréna mériaye.

4 Wíyómpaken-kisau-waasi sáwí'o untáfena Maníkó ímba étinkomba sáwí-aempa'a móttinkowasa kumeu'-áémpá'á ándáfa'a mésa sáwí-meyambo maíyantafesa amu'marésa méraawe.

5 Naaofá'á Nówaa maúnka'a Maníkóntáfesa ímba aamoí ésa sáwí'a untáfena Maníkó ímba étinkomba nonkóntáfena seyaafá'-márámá nawíkaao súwana nawíkowasa putásowana mimpínkémbá Maníkó Nówaa we wení akúmbá afakaeté-waasiye tíyótai uwátinkowasa túnairesa maé'ómbaniye. Nówaa Maníkón-aai arupíse úmaimo mériyan-aai simátimuwasá ímba ísónkakemba putásaraawe.

6 Naaofá'á Sóndómu-naopaken-kwaasiye Kómóraa-naopaken-kwaasiye sáwí'o untáfena Maníkó ímba étinkomba iyá agaisukáifo Maníkóntáfesa ímba aamoí ésa sáwí'a owí mináái isésa sésa sáwítäamo úndamo ímbo ifátúwáanananasäamo éna kentáawárá'á miyáumai sínkamindasa póta ifátáámó túwáananamo éna ímba sínkaminiye sénááwe.

7 Moóráwigon-awi'a Róti Maníkó wentáfena púwifo séna ímba auwómba áíkaiye. Wemá arupíse-waasi éna sáwí-waasimo maa'u-tántáá'ó untáfena arunkó umbaí taráie.

8 Miwífimbá ména aasiyaasi-kánáá miwítí sáwí-aai iséna miwítí sáwí-awau awánówana arunkó áfááraumai umbaí tómbanifo wemá arupíse úmai mérontafena Maníkó ímba auwómba áíkaiye.

⁹ Miyáumai Maníkóntáfesa aamoí owí umbai-tántáápínkémbá Fasi'aénkó kawel'-úmai tityótai éna sáwí'o owítí sáwí-meyamba toréna waásimo méraawini áwáumo tísai índa-kanaamo tíndara'a sáwí-meyamba timíníye.

¹⁰ Maa'u-tántáárí'o owí Maníkómó kawáánimba tínaaeni'a uwánkááwi óraa-sawi-meyamba timíníye.

Minkáró'-wáásí miwí túma mósá marésa kesááigo íyáákainkwae sésa kawel'-násomba wiyómpakewisafesa sáwí-aai simátínkáántafena ímba tá'a isasá úwoi sáwí-aai simátínkááwe.

¹¹ Wiyómpaken-kisau-waasi miwítí fasi'aénkó minkáró'-wáásítí fasi'aénkómbá íyáákarambanifo minkwiyómpákewí Fasi'aénkón-aúranka'a ímba aaí simátinkesa ímba sáwí-aai wésewe.

¹² Waí-waambo tufú'naan-tantaakomo seyaafá'-áwáúmó ímbo awánaantemba minkáró'-wáásí miyá ésa tuwímbai-tantaakoni áwáuma ímba awánaraantafesa sáwí-aai simátínkáámba pósá waí-waambo tai'áintemba miwí miyáumai tai'ánaáwe.

¹³ Miwí umbai-tántáárí'a uwátínkáámba pósá anondáá umbai-tántáá'a maénááwe. Miwí sáwí-imayaasafesa tirááísafesa afora'á ésa aamoí ésa kembiwisé'o tómbó náiyantafesa túwaandu ésa sáwí'a uwátinkesa kentí imáyáa tafisésa sáwí-ampa'o mówtinkaantafesa aamoí ésa

¹⁴ aaresáfesa túraniyamba tuwésa aamoisaén-kwáásí tafisímai sáwí-ampa'a móttinkesa túraniyambo owí tímáa'á póna Maníkó sáwí-meyamba timíníye.

¹⁵ Arupíse-amba tuwésa sáwí-amba arááiwááwe. Naaofá'á Péon-ááninkon-awi'a Péramu wemá Maníkón-aai simátímkowi éna sáwí'o uráimpinkemba óntamba máinenamo aamoí uráintemba miwí miyán-ámbá arááiwááwe.

¹⁶ Énifo Péramu sáwí'a uráintafena Maníkó aaisambá séna wení póigon-awi'a tónkigomba waási amóísáúnkaamba uwánkowana aaí súwana Péramu iséna wení sáwí-amba tukáiyé.

¹⁷ Minkáró'-wáásí ímba túwa'nai on-kwáásí méraawe. Nonaumpinkémbó nombó ímbo íyáúsenamo kúmíntenkaan-kwaasima owaná póna Maníkó miwísáfena kumeu'ó in-áémpá'ó to'mayaa uwátínkaramba pósá mifá'á komaé'mae'a ónááwe.

¹⁸ Miwí sáwí'o úmaimo méraapinkembo kawepá'ó tewí kefárí'a méónae sésa maa'u-tántáákón-áúma mósá marésa karol'-áái simátimesa

¹⁹ kentí imáyáafinkeni'o íyanamo éna misáwí-tántáákó ímba ta'ótorañiye sembánifo miwí sáwí'o on-tántáákó ta'ótokaimba pósá misáwí-tántáápímbá mésa tai'ágonaawe. Moórá-tantaako waásimo íyáákaimba minímáyáágó wefárí'a úmai ta'ótokaisasa we-naráái wéwaewe.

²⁰ Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisiti sáwí-imayaafinkemba faúsínkáíwaimpa'a tésa sáwí'o on-kísáú ifátuwesamo tínaaembo uwásukaawi miwí aneka'ó sáwí-ambo arááiwaiyanamo misáwí-kísáúgómó ta'ótorañasamo ésa ááémo sáwí'o uráambá mindá káríka'an-ifo ánaaembo sáwí'o íyamba mindá óraa-sawi'a úmai méranaawe.

²¹ Arupísemo on-ámbó ímbo arááiwakesaraa sáwí'a uráawaisino. Énifo arupísemo on-ámbá arááiwakesa ifátuwesa Maníkóní kawel'-ámáámbá tínaaemba uwáméntafesa pósá áfááraumai sáwí'a wéowe.

²² Maarámó sen-áái érai'-aain-iyé. Iyánkómó mímó wi'makénamo imbá aneka'á wénaiye sésa moórá-aai sésa póígomo nombó pékénamo imbá toifímbá waé'wáé'á wéye wésewe. Iyánkó póígomo intembá minkáró'-wáásí miyá-sáwí'a wéowe.

¹ Kesí waási arupíse-imayaā íwae sé'a moórá-aufai agaimái tímaké'a maanáúfáiwárá'á agáúmne.

² Naaófá'á Maníkón-aai simátímakowi siyón-aai isé'a Fasi'aénkó sáwi-imayaafinkemba faúsínkáiwaisa siyáin-aai wení aantá-waasisa simátímakaunda-aai imáyáan-oro.

³ Simátíménda imáyáan-oro. Ánaaen-kanaamo tínda sáwi-imayaasafesamo tirááisafesamo ésa aamoi íyan-kwaasi tésa kentuwíyááí ésa

⁴ Ísumo sénamo marapá'á kumónaumnemo siyáimba nááfara méraiyo. Naaófá'á wíyóne marawémó úmaronka'a wérain-tantaa'a ímba fí'on-tantaa'a paápé isatá awánáúmpo kesifoísáisa é'a pukuráawana ímba fí'on-tantaa'a paápé iye sénááwe.

⁵ Miwí maarán-ímáyáá ónae ímba wésewe. Naaófá'á Maníkó súwana wíyóne marawé paápé úwana nompínkembá maramá iyéna nonafufuntambá maramá wérainye.

⁶ Ánaaemba Maníkó nonkóntáfena súwana marapá'-wáásí tai'ásukaiye.

⁷ Maníkó sisaná wíyóne marawémó wéraimba póna waásimo méraawini áwáuma tísai índa-kanaamo tíndara'a Maníkó wentáfésamo ímbo aamoimó ésamo sáwi'o owí sáwi-meyamba tiména wíyóne marawé iyafímbá agaisuwáíníye.

⁸ Kesí waásisono. Maarán-ímáyáán-oro. Aatáisa toráumaisa wéawanaumpo Maníkó ímba miyá imbá seyaafá-kánáá mimbórá-kánááráámbá aamú-úmarena sáwifa'-aatai 1,000 aatai éna mimbórá-kánááráámbán-iyé siyáifo

⁹ wemó marapá'ó kumónaumnemo siyáin-aai ímba tukáisasa tuwímbai minááí ifá'á tukáiyé-imayaā wéowe. Fasi'aénkó séna kesí némpa'a maé'mae'a ésa sáwi-aempa'a kofó séna sáwi-imayaā tuwésa kempá'ó týantafenawe séna timu'maréna mérena ímba ááéma marapá'á kunkáiyé.

¹⁰ Umén-kwáásígómó kafíímbo tintenkáán-úmai Fasi'aénkó miyáráán-úmai kumíníye. Minkánáá óraaka'a nonkáánkaamba síndafinkemba wíyómba áwiyo'winana wíyóne o'é aafáuwé iyá káwínana marapá'ó seyaafá-tántáá'ó wéraine marawé iyá káwíníye.

¹¹ Miyáumai seyaafá-tántáá'á tai'áíndasafeta kesáámó méraundasafeta imáyáá éta Maníkóntáfeta aamoi éta arupíse úmai méreta

¹² Ísumo marapá'ó kumíndasafena siráái wétainata amu'maréta méreta ááémo kumíndawe séta fasi'ámai Maníkóní kísau maúndasa póna minkánáá paápé ínana wíyómba iyá káwínana o'é wíyóne aafáuwé óraa'-iya káwínana nonkáámbá uwáwíníye.

¹³ Énifo Maníkó óraaka séna aú-wiyone

aú-marawe úmáráanana arupísemo í-tántáá'-aantemba wéíniye siyáinta amu'maréta méraumne.

¹⁴ Kesí waásisono. Miyán-kánáásafé'a amu'maré'a méraamba Maníkón-aúranka'a kawé'-aantemba úmai mé'a kempímbá ímba sáwi-aai wéraina'a aáno úmai méraiyanafe'a fasi'ámai kísau máéro.

¹⁵ Kentáásí Fasi'aénkó séna sáwi'o úmaimo méraampinkemba faútinkanaumne séna wempá'ó týantafená timu'maréna ména ímbo kunkáimba imáyáan-oro. Kentáásí waásigon-awi'a Póro Maníkó kawé'-ímáyáá wembá ámakaimpinkemba kembiwísáfena imáyáá éna minááí agaimakáiyé.

¹⁶ Póro minááímó agaimakáimba seyaafá'-áufáífímbá miyán-ááímó símaimo agaimakáin-aaisompimba tuwímbai-aai umbaí taisasá ímbo ísámaimo kawé'ó ésamo ímbo fasi'ámaimo méraawi minááigóní áwáuma waé'mai karol'-ááí wésewe. Maníkón-aai aúfáífinkemba seyaafá'-ááisafesa

miyá ésa miyámó sentáfesa áfááraumai sáwi'a

úmai méranaawe.

¹⁷ Miwí miyá wéofo ímbo kunkáinka'a simátimumpo káráwiyoro. Sáwí'o owí kembiwí Maníkóe'o fasi'ámaimo méraampinkembo tafisíyanesa ofo káráwiyoro.

¹⁸ Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísiti kentáásí sáwí-imayaafinkemba faúsínkáíwaisa úwoi túwa'nai úmae iyína'a wempá'á óraa'-imayaa é'a méraaro. Wenáwí'o aasiyaasimó óraa'o úmaimo waé'wae'o úmaenamo iyínda érai'-aain-iye.

Kemá Píttaamo súnda-aai taí'áwiye.

1 Yóni

Ísu wíyómpa'a iyówana Yóni Ísuni kísau-waasi kaumbo-wááí-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanááí agaimái tímakaiye. Tuwímbai karo'-ááí simátimesa sésa Ísu Maníkón-ááninko póna waási-úramba ímba ú'mai mériye sésa fí'on-karo'-aaiwara'a simátíma'mesa núwana Yóni iséna miwítí imáyáa arupíse uwátinkanae séna maanááí agaimái mátímakaiye.

Maníkóní imáyáamo aráásímíwain-aai.

¹ Ísu Káráísiti Maníkóní imáyáa aráásímíwaisaama póna waási aúí'a úmai maé'mae'a iyawini áwáugon-iye. Minááísafé'a maanáúfáí agaimái kentópa'a tuwáúnana wéwiye. Áwáura'a maramá ímba wéronka'a wemá maé'éimba ánaæenka'a marapá'á kuména keséta mérowata súranta awánamai kawe'á éta wenáái iséta siyáántamba anetá ta'ótokaumne.

² Aúí'a úmai maé'mae'a iyawini áwáugo afowámpá'á maé'éimba marapá'á kuména keséta mérowata awánareta póta minááísá wésimatimune.

³ Kesáá Maníkóe ááninko Ísu Káráísitiye'a kááísamaisa méraumne. Awánaraundawe ísaraundawe kembiwíwárá'á simátimunda póta Maníkóe ááninkoe'a kááísamaisa méraundantemba kembiwí miyá ónááwe.

⁴ Kentáásirumba kawe'-úmai óraa'a uwásinkaindasafe'a maanáúfáí agai-timúne.

Maníkó sámó kaiwáíní áwáugon-aai.

⁵ Maníkón-ááninko simásímakain-aaisa simátimeta séta Maníkó sámó kaiwáíní áwáuma póna kumeu'ó in-tántáá'á wempímbá ímba wéraiye.

⁶ Miyáumai kumeu'ó in-áémpá'á méraamba Maníkóe'a kááísamaisa méraumnemo sewí karo'á sésa érai'-aaigoni áwáufimba ímba méraawe.

⁷ Énifo Maníkó sámó kain-áémpá'ó méraintemba miyáumai sámó kain-áémpá'ó méraundasa wení waásiseta kááísamaisa méraumne. Miyáumai Maníkón-ááninko Ísuma kentáásáfena imáyáa éna kumpuwúwana wení naaegó kuména póna kentáásí sáwí-imayaa maisíyu'maenasa wéyiye.

⁸ Kempíntá sáwí-imayaa ímba wéraiyesaamo súndasa kesirumpin-káró'-ááísá súnanasa Maníkóní érai'-aaigo kesirumpintá ímba wéraiye.

⁹ Afora'ó Maníkómpátáámó sáwí-imayaasafetaamo simáménanasaamo éna Maníkó kentáásí sáwí-imayaa maisiyuwénasa seyaafá-sáwí-ímayáá arupísesa uwásinkainiye. Maníkó wemó siyáintemba miyá éna miyáumai kawe'-aantemba éna póna sáwí-imayaa maisiyuwénasa arupísesa wéuwasinkaiye.

¹⁰ Maníkó séna seyaafá'nánká sáwí'a uráawemo simbánifo kesáámá séta ímba sáwí'a úne séta Maníkó karo'-ááí siyé súnana Maníkóní ásé-aaigo ímba sirumpintá wéwaiye.

2

Káráísiti seyaafá'nánká áfombo faisínkáin-aai.

¹ Kesí iyámpóisono. Ímba sáwí'a iyantafe'a maanááí aúfáífimba agai-timúne. Énifo sáwí'o iyano amo éna áfombo faisínkáíwaisa ména kesifompátá áísaí íníye. Wemá Ísu Káráísiti arupísemó iwáísá kesifompátá áísaí íníye.

² Sáwítambo uráunda-meyambá kentááfá'á ímba tíno séna maimaéna pukákiye. Ímbo kentáásí sáwí-meyan-aantembanifo seyaafá'-wáásítí sáwí-meyankwara'a maitiyuwáíndasafena pukákiye.

³ Maníkón-aaimo taawiyafétaamo únda érai'a weséta kááísamaisa méraumnesa súne.

⁴ Maníkón-aaimo ímbo taawiyáfónka'o ombá Maníkóe'a kááísamai méraumnemo sembá karo'á sewaná miwífimbá Maníkóní érai'-aaí ímba wéraiye.

⁵⁻⁶ Énifo Maníkón-aaimo taawiyáfówi Maníkómpá'á tirumbá áma'mai kawe'á wéowe. Kesáámó Maníkóe'a kááísamaisa méraumnesaamo súndawisa Ísu Káráisitimo méraintemba kesáá miyásá úmaisa ménaumne. Miyásáámó únda érai'a Maníkóe'a kááísamaisa méraumnesa súne.

Ááéraan-amaankoma aúí'o uráin-aaí.

⁷ Kesí waási ísáaro. Kemó agaúnda ímba aú-amaamban-ifo ááéraan-amaamba agai-timúne. Aifa'ó simátímakaamba é'a ísaraan-amaamba agai-timúne.

⁸ Énifo kumeu'ó in-tántáá'á áwiyo'wisana érai'a sámo kain-tántáá'á wépaape-imba póna ááéraan-amaamba aúí'a úmai wépaape-iye. Ísu Káráisitini kísaufinkemba minámáámbá paápé uréna kempínkwárá'á minámáámbá wépaape-iye.

⁹ Kentí waásimo týámbo uwátinkáámbanifo sámo kain-áémpá'á méraumnemo sembá sámo kain-áémpá'á ímba méraafo kumeu'ó in-áémpá'á paaí méraawe.

¹⁰ Énifo kentí waásimo tirumbó tíméwi sámo kain-áémpá'á méraamba pósá miwífimbá sáwi-tantaa'a ímba wéraimba pósá fí'owi tuwánésa sáwi-ampa'a ímba wégowe.

¹¹ Énifo kentí waásisafesamo týámbo uwátinkááwi miwí kumeu'ó in-áémpá'á méraawana kumeu'ó in-tántáákó túrampa'a kumeu'á uwáwisa sáwi-ampa'a ímba wégowe.

¹² Kesí iyámpóisono. Kembiwísáfena Ísu Káráisiti pukáimba póna Maníkó kentí sáwi-imaya a maitíyukaintafe'a kemá maanáúfái agai-timúne.

¹³ Óraa'-waasisono. Áwáura'a maramá ímba wérowana moóráwigo maé'éímba wemá káfélwara'a méraisa'a wení áwáuma ísáántafe'a maanáúfái agai-timúne. Ifótóno. Waántawankomba íyáákaraantafe'a maanáúfái agai-timúne.

¹⁴ Iyámpóisono. Maníkó kentifo isa'á wempá'á týaantafe'a maanáúfái agai-timúne. Óraa'-waasisono. Áwáura'a moóráwigo maé'éímba wemá káfélwara'a méraisa'a wení áwáuma ísáántafe'a maanáúfái agai-timúne. Ifótóno. Fasi'ámai mé'a Maníkón-aai tirumpimbá ta'ótore'a waántawankomba íyáákaraantafe'a maanáúfái agai-timúne.

¹⁵ Maníkómpá'ó ímbo tewímó ontembá mindásafe'a ímba aamoín-oro. Mararákén-tántáátáf'e'a ímba aamoín-oro. Mararákén-tántáátáfésamo aamoimó owí Maníkóntáfesa ímba aamoín-owe.

¹⁶ Mararákén-kwáásimó owíni áwáuma ímba Maníkómpákembá owe. Waási kentí imáyáafinkemba ésa fí'owiti moparawímbá túraniyamba tuwésa túwí'a maimae iyésamo ombá ímba Maníkómpákembá ofo mararakén-ámbá wéaraaiwaewe.

¹⁷ Mararákén-tántáá'ó tirááímo tain-tántáá'á maambárará'á tai'áwinasa Maníkóbó arááímo táinda-i'o on-kwáásí aasiyaasí maé'mae'a ónááwe.

Káráisitini namuro-wáásí táái.

¹⁸ Kesí iyámpóisono. Ánaaen-kanaa maramó tai'áínda-kanaa ampáánká'á tñíye. Ánaaembá Ísu Káráisitini namuro-wáásígó tñíyema suwa'á ísaraawe. Káráisitini namuro-wáásí sáwifa'a é'a paápé uráamba pótá mindásafeta ánaaen-kanaa ampáánká'á tñíyema súne.

¹⁹ Kentáafinkembá Káráisitini namuro-wáásí moórá-mora méresa pósá íyáfasinesa paápé ésa siyuwésasa kóuraawe. Érai'o kentáásí waásimo méronkakaa úwoi méraawaisino. Siyuwésasa kóuraantafeta ímba kentáásí waásin-owe súne.

20 Ísu Káráísiti Maníkóní ámútankomba ai'marówana kuména kentirumpimbá méraisa'a pó'a érai'-aaí wéisaawe.

21 Érai'-aaí ímba ísáántafe'a sé'a ímbanifo érai'-aaí ísáántafe'a maanáúfái agáúmne. Érai'-aaifinkemba karo'-ááí ímba paápé isa'á ísáántafe'a maanáúfái agai-timúne.

22 Óraa-karo'o sen-kwáásí maarán-kwáásín-owe. Ísu Káráísitintafesa Maníkó ímba íyáfasinankaraiwain-ye sen-kwáásí ésa Ísu Káráísitini namuro-wáásí-í'a ésa Maníkónté ááninkonte'a tínaaeni'a wéuwatimewe.

23 Maníkón-ááninkomba tínaaeni'a uwámewi afowánkwará'á miyá ombánifo Ísu Káráísitintafesa Maníkón-ááninkon-ye sewí ááninkonte afowántépa'a kááísamai méraawe.

24 Ísun-aaimo aifa'ó ísaraan-aaí tirumpimbá fasi'ámai ta'ótóráámba ímba ifátuwe'a miyáumai Maníkónté ááninkontepa'a kááísamai maé'mae'a oro.

25 Maarán-ááí Ísu Káráísiti óraaka simásimenasa séna aúí'a úmai maé'mae'a íyani'a uwátinkaumnesa simásímakaiye.

26 Karo'-ááí simátínkáfo sé'a maanáúfái agaimái timúne.

27 Karo'-ááí simátiyuwaawi ombánifo Ísu Káráísiti Maníkóní ámútamba tirumpimbá tínkaraimbus póna maé'mae'a éna ímba karo'-ááí simátimena érai'-aaí wésimatimiye. Miyámó simátímisa'o ombá érai'-aakiye karo'-ááiyé tuwínkaa'a owe. Simátímíntemba miyá é'a Ísu Káráísitiye'a kááísamai méraawe.

28 Kesí iyámpóisono. Wesé'a kááísamai méraamba pó'a Ísu Káráísiti kumíndara'a wenaúranka'a ímba tigaesáf'e'a é'a úwoi fasi'ámai ménaawe.

29 Ísu Káráísiti arupíse úmai mérain-aaí é'a ísaraawe. Moórá-aaiwara'a ísáaro. Miyáumai arupíse úmai méraawi érai'a Maníkóní iyámpóin-owe.

3

Maníkóní iyámpói-táái.

1 Maníkó arumbá óraaka'á wésimiye. Mindásafe'a imáyáan-oro. Maníkó aruntá siménasaam-pona kentáásáfena kesí iyámpóin-owe wésiye. Kesáá érai'a wení iyámpóisa úne. Maníkómpá'a ímba tiyáawi Maníkóní áwáuma ímba awánésa kentáásí áwáuwará'a ímba suwángaaawe.

2 Kesí waásisono. Káf'e'a Maníkóní iyámpói-i'a úmaisa méraundasa ánaaembá nórä waásisaawa ménaumno. Minááí ímba ísaraundanifo moórá-aaimo ísaraunda simátimenaumne. Ísu Káráísiti kumíndara'a kawel'-úmai awánaandasa pótä wenkáánítä úmaisa ménaumne. Miyán-ááí ísaraumne.

3 Minááí isésamo amu'maráawi Káráísiti arupísemo úmaimo méraintemba arupíse úmai méraafó káráwiyoro.

4 Sáwi-imayaamo ombá isaná ámáámbo taráísómba isaná minkáé-tántáákó mimbóráí'iye. Miyáumai

sáwi-imayaamo owí Maníkóní ámáámba tínaaeni'a uwámesa taráísómba póna miyámó on-ánondáá miwífímbá wéíniye.

5 Ísu Káráísiti waásiti sáwi-imaya maitiyuwáíndasafena marapá'a kunkáimba wempímbá sáwi-imaya ímba wérakiye-aaí é'a ísaraawe.

6 Miyáumai Ísu Káráísitiye'o kááísamai méraawi miwífímbá ímba sáwi-imaya waé'wae'a ifo sáwi-imaya waé'wae'a iwái Káráísitimpá'a ímba tésa wenáái ímba ísáawe.

⁷ Kesí iyámpóisono. Karo!-ááí simátínkáafo sé'a káráwiyoro. Káráísiti arupíse úmai mériwai wemó intembó miyámó úmae'o iyówi arupísemo on-kwáásín-owe.

⁸ Áwáura'a waántawanko sáwí'a uréna miyá úmae iyéna káfé'wara'a miyá wéiye. Sáwí'o úmaesamo iyówi waántawankoni waásin-owe. Waántawankoni kísau taí'ásuwainkwae séna Maníkó ááninkomba ai'marówana marapá'a kunkákiye.

⁹ Maníkóní iyámpói pósá Maníkóní fasi'aénkó miwífimbá wérintafesa pósá ímba sáwí'a úmaesa wéiyowe. Maníkóní fasi'aén-iyámpóisombá pósá ímba sáwí'a úmaesa wéiyowe.

¹⁰ Ímbo arupísemo úmaimo méraawi ímba Maníkóní iyámpóin-owe. Kentí waásimo tirumbó ímbo tíméwi ímba Maníkóní iyámpóin-owe. Miyáumaisa Maníkóní waásiye waántawankoni waásiye tuwímbaisa ísaraumne.

Moórá-mora tirumbó tímén-aai.

¹¹ Moórá-mora tirumbá tíméro-aai ááéma ísaraawe.

¹² Ándámun-ááninkon-awí'a Kénimo uráintemba ímba miyán-oro. Kéni waántawankon-áráá'a póna áfákomba tufúwana pukáimba maarásáfena tufúwana pukákiye. Áfáko kawel'-ímáyáá mérowana Kéni sáwí-imayaa úmai ména póna áfákomba tufúwana pukákiye.

¹³ Miyáráán-úmai Maníkómpá'a ímbo tiyáawi kempímbá tirumbá sáwí'a uwátinkaiyantafena ímba táá'a íno.

¹⁴ Maníkóni akúmbá sirumbá timúndasafeta séta Maníkóní némpa'a méraandasaaawini áwáuma tuwéta kawel'-úmaimo méraandasaaawini áwáura'a taméraumnesa súne. Kentí waási tirumbá ímbo tíméwi Maníkóní némpa'a paaí méraawe.

¹⁵ Kentí waásimo tíyámbo uwátinkáán-kwaasi tímakiyasa puwíyan-kwaasin-owe. Miyámó owí aúí'o úmaimo maé'mae'o owíní áwáura'a ímba méraawe.

¹⁶ Ísu Káráísiti arumbá siménasa ímba úwoi mérainmba súwa'nai índasafena kentáásáfénawe séna pukákiye. Miyámó uráintafeta arumbá símakaiyesa súne. Maníkóní akúmbá túwa'nai eta puwúnafo ímba sendasá úwoi túwa'naisa ónaumne.

¹⁷ Óntawara!-waasi kentí waási tómbo makágwi tuwánésa ímba túwa'nai ombá sésa Maníkómbá sirumbá amúne sembá karo'á sewé.

¹⁸ Kesí iyámpóisono. Sirumbá timúnemo sembá ímba tóikakemba sé'a érai'a tirumpinkémbá sé'a

túwa'nai oro.

Maníkómpá'a fasi'ámaisaamo méraunda-aai.

¹⁹ Sirumbá timétaamo túwa'nai úndasa miyámó únda-waasisa arupíse úmaisa méraumne. Miyámó únda Maníkón-aúrankata fasi'ámaisa méraumne.

²⁰ Énifo kesáá sáwí'o úndasafenasa kentáásirunko umbaí taifo Maníkó seyaafá-tántáá'a awánéna minúmbái-tántáákombá iyáákaisata Maníkón-aúrankata fasi'ámaisa méraumne.

²¹ Kesí waásisono. Mindásafeta imáyáá úndasa kentáásirunko ímba umbaí taisatá Maníkón-aúrankata fasi'ámaisa méraumne.

²² Wenáái taawiyafétaawe wemó aamoimó índa-i'a úndasafetaawe áísai úndatantaa'a úwoisa wésimiye.

²³ Maníkó óraaka séna kesááninko Ísu Káráísitin-awíka'a timankúnkúmba é'a seyaafá'-wáásífimbá tirumbá timé'a méraaro siyáimba minááí Ísu Káráísiti óraaka simásímakaiye.

24 Maníkón-aai taawiyáfówi Maníkóe'a kááísamai méraawana miwísé'a kááísamai méraiye. Maníkó wení ámútamba ai'marówana sirumpintá kumbéna simásimenasa séna Maníkó kesé'a kááísamai méraiye sisatá wéisaumne.

4

Érai'-amutankonte karo'-ámútánkónté-taai.

1 Kesí waásisono. Sáwífa'-waasi karo'-ámáámbá simátíma'mesa nésa Maníkóní ámútanko kesirumpimbá méraiyeemo sembá ímba ááéma érai'e seró. Miyámó sentafé'a miwí tirumpimbá mérain-amutamba Maníkóní ámútana'i fí'owani ámútana'yo mindá awáné'a minááí ísáaro.

2 Ísu Káráisiti Maníkóe ména marapá'a waási kunükáye sewí miwí tirumpimbá Maníkóní ámútanko méraiye. Minááímó sewa'ó ísáamba Maníkóní ámútankoma miwífimbá méraiye seró.

3 Ísu Káráisitintafesa minááímó ímbo sewí miwí tirumpimbá mérain-amutanko ímba Maníkóní ámútankon-ifo mindá Káráisitini namuro-wáásígóní ámútankon-ije. Káráisitini namuro-wáásígó tínda-aai ísaraamba isaná marapá'a méraiye.

4 Kesí iyámpóisono. Maníkón-áráá'a é'a karo'-ámáámbó simátíméwi íyáákaraawe. Maníkóní ámútanko kentirumpimbá méraifo Maníkómpá'ó ímbo tiyáawi miwí tirumpimbá fí'on-amutanko méraiye. Maníkóní ámútanko minámútánkombá íyáákariye.

5 Karo'-ámáámbó simátíméwi Maníkómpá'á ímbo tembá marapá'ó wérain-aai simátímewasa marapá'-wáásí miwí táái wéisaawe.

6 Kesáá Maníkóní waásisa únasasa Maníkóní waási kesááisa ísááfo fí'on-kwaasi ímba Maníkóní waási pósá kesááisa ímba wéisaawe. Miyáumaisa érai'-aaímo sí-ámútánkó miwífimbá mérain-kwaasiye karo'-ááímó sí-ámútánkó mérain-kwaasiye tuwínkaa'-úmaeta wéiyune.

Maníkó arumbó tímín-aai.

7 Kesí waásisono. Tirumbó tímewini áwáuma wemá Maníkó póta Maníkóní akúmbá siruntá tíméno. Tirumbá tíméwi Maníkómpá'á tésa wení waási-i'a wéowe.

8 Maníkó tirumbá tímewini áwáuma pósá tirumbá ímba tímén-kwaasi Maníkómpá'á ímba wétewe.

9 Maníkó mimbórá-ááninkombá ai'marówana marapá'a kumbéna kentáásáfénawe séna puwéna aúí'a úmai maé'mae'o ondasáfénasa puwéna arumbá símakainta póna miyá urákiye.

10 Maníkómbá siruntáámó amúndasa ímba óraata ámakaumne, Maníkó arumbá siménasa wenaáninkomba ai'marówana marapá'a kumbéna sáwi-awausaamo úndameyamba maisiyuwáinana kentááfá'á ímba tinkwae séna pukáye. Miyámó uráimba Maníkó órää'-arumba símakaiye.

11 Kesí waásisono. Maníkó miyáumai arumbá símínta póta kentáásí waási miyáumai siruntá tíméno.

12 Waási Maníkón-ane'á ímba awánaawe. Kentáásí waási siruntá timúndasa Maníkó keséta méraisata érai'a siruntá Maníkómbá amúne.

13 Maníkóní ámútanko kentáásirumpimba méraintafeta séta kesáá Maníkóe'a kááísamai méraunananasa Maníkó keséta kááísamai méraiyesa súne.

14 Kentáásifowa ááninkomba ai'marówana sáwi'o úmaimo méraampinkemba faútinkairandasafena marapá'a kumúwata awánaraundasa simátimune.

15 Ísuntafesamo Maníkón-ááninkon-iyemo sewí Maníkóe'a kááísamai méraawana Maníkó miwísé'a kááísamai méraiye.

16 Maníkó arumbá símísata mindásafeta érai'esa súne.

Maníkó tirumbó tímewini áwáuma Maníkó isasá pósá tirumbó tíméwi Maníkóe'a kááísamai méraawana Maníkó miwísé'a mériaye.

¹⁷ Maníkó kentáá imáyáa símakaisata siruntá Maníkómbá améta póta méraundawini áwáumo sísai índa-kanaamo tíndara'a fasi'ámaisa ménaumne. Ísu Káráisiti wenarumbó símíntenta marapá'ó méraundarata siruntá timúndasa póta sísai índa-kanaamo tíndara'a fasi'ámaisa ménaumne.

¹⁸ Maníkómbó tirumbó áméwi ímba inkáísowe. Érai'a Maníkómbó tirumbó áméwi miwífinkémbá inkaisí-ímáyáá ímba wéraiye. Sáwí'o uráam-beyantafesamo inkáísowi Maníkómbá ímba érai'a tirumbá áméwe.

¹⁹ Aifa'á Maníkó arumbó símakaintafeta póta siruntá amúne.

²⁰ Miwítí waásisafesa tirumbó sáwí'o uwátínkááwa'o ombá Maníkómbá sirumbá amúnemo sembá karo'á sewé. Miwítí waási tine'á tuwánésa tirumbá ímba tímakaawi pósá Maníkón-ane'á ímba awánaawi ímba kanaa'á tirumbá áméwe.

²¹ Ísu Káráisiti óraaka séna Maníkómbá tirumbó áméwi miwítí waásiwara'a tirumbá tíméro siyáye.

5

Marapá-sáwí-kísáúgómbó iyáákaan-aaí.

¹ Ísuntafesa sésa Maníkó iyáfasinankaraiwai iyémó sen-ááísafesa érai'emo sewí Maníkóní iyámpói-owe. Afowámbá tirumbá améwi ésa wení iyámpóiwara'a tirumbá áméwe.

² Maníkómbá siruntá améta wenáái taawiyaféta póta miyá úndasafeta séta Maníkóní iyámpóiwara'a siruntá timúne.

³ Maníkón-aaí taawiyafundasa mindá Maníkómbá siruntá amúnanaasa wenááigosa ínta umbaisá síyáísata póta taawiyafúne.

⁴ Ísumpa'a fasi'ámai kááísamai méraundasa póta marapá-sáwí-ímáyáágontá iyáákaumne. Maníkóní iyámpói seyaafá'á kanaa'á marapá-sáwí-ímáyáágómbá iyáákaamba póna Maníkón-aaigoma ímba umbaí taiyé.

⁵ Maarán-kwáásí marapá-sáwí-ímáyáágómbá iyáákaawe. Ísuntafesa Maníkón-ááninkon-ye sésa timankúnkúmba owí marapá-sáwí-ímáyáágómbá iyáákaawe.

Maníkó Ísu Káráisitimbo aráátímakain-aaí.

⁶ Ísu Káráisiti marapá'á kumbéna nombá maiyéna puwúwana wení naaemá kunkáyiye. Nombó maíndasafena aantemba ímba kunkáyiye. Nombá maiyéna puwínana wení naaemá kumíndasafena kunkáyiye. Maníkóní ámútanko érai'-aaigoni áwáugo póna séna érai'e Ísu Maníkón-ááninkon-ye wésiye.

⁷⁻⁸ Maníkóní ámútanko siyáin-aaísafeta nombó maiyáintafeta puwúwana wení naaemá kunkáintafeta séta Ísu Maníkón-ááninkon-ye súne. Minkáúmbó-tántáá'á paápé uráintafeta mimbórá-ááí séta Ísu Maníkón-ááninkon-ye súne.

⁹ Waásimo simátímén-aaí sewatá iséta érai'e súndasaanifo Maníkón-aaigo waási-taai iyáákaraimba póta Maníkó ááninkontafena siyáin-aaísafesa ímba érai'e.

¹⁰ Maníkón-ááninkontafesa timankúnkúmba owí sésa Maníkó siyáintemba érai'e Ísu Maníkón-ááninkon-yesa súne. Maníkóntafesa ímbo timankúnkúmba owí sésa Maníkó karo'-ááí siyáye wésewe. Wemá Maníkó ááninkontafena siyáin-aaísafesa ímba érai'e senkákémbá Maníkó karo'-ááí siyáiyema wésewe.

¹¹ Maníkón-ááninkoma aúí'a úmai maé'mae'a owní áwáuman-ye. Maníkó imáyáasa símísata aúí'a úmai maé'mae'a wéune. Minááísá Maníkó simásimakaiye.

12 Maníkón-ááninkoe'a kááísamai méraawi aúí'a úmai maé'mae'a ofo Maníkón-ááninkoe'o ímbo kááísamai méraawi ímba aúí'a úmai maé'mae'a wéowe.

Aúí'a úmai maé'mae'o on-áái.

13 Maníkón-ááninkon-awitafe'a timankúnkúmbo on-kwáásí kembiwí maanáufái agai-timúne. Aúí'a úmai maé'mae'a on-ááísafé'a érai'e síwae sé'a maanáufái agai-timúne.

14 Maníkómbó arááímo táínda-i'o étaamo inaifínkémbó áísai úndasa kesááisa wéisaiye. Mindásafeta wenaúranka'a fasi'ámaisa méraumne.

15 Inaí súndasa ísáín-aaisafeta érai'-aain-iyemo súndasa maarán-ááísafé'wara'a érai'-aai inaifínkémbá súnda-tantaa'a úwoisa símíyesa súne.

16 Kentí waásimo sáwí'o íya'o tuwáné'o é'a Maníkómpá'á áísai íyana túwa'nai ínasa Maníkóní némpa'a sáwí-aempa'a maé'mae'a íyampa'a ímba kónááwe. Tuwímbai-sawi'l'owíní anondáá-meyamba Maníkóní némpa'a sáwí-aempa'a maé'mae'a íyampa'a wíyamba mindásafe'a Maníkómpá'á áísai oro ímba súne. Tuwímbai-sawi'l'owíní anondáá-meyamba ímba Maníkóní némpa'a wíyamba mindásafe'a sé'a Maníkómpá'á áísai oro súne.

17 Seyaafá-sáwí'l'owíní anondáá-meyamba wéraifo tuwímbai-sawi'l'owíní anondáá-meyamba Maníkó maitiyuwáínasa wení némpa'a sáwí-aempa'a maé'mae'o íyampa'a ímba miyá-sáwí'l'íya'o tuwáné'o é'a Maníkómpá'á áísai íyana túwa'nai ínasa Maníkóní némpa'a sáwí-aempa'a maé'mae'o íyampa'a ímba kónááwe.

18 Maníkóní iyámpói ésa ímba sáwí'a úmaesa íyówe. Maníkón-ááninko káráwiya isana póna waántawanko ímba ta'ótóráísasa pósá ímba sáwí'a úmae íyówata minááísá wéisumne.

19 Waántawanko marapá'-wáásítí óraakon-ifo

kesáá Maníkóní waási éta minááísá isáumne.

20 Maníkón-ááninko kuména imáyáa símisata érai-Fasi'aenko-úramba isatá awánáumne. Maníkón-ááninko Ísu Káráisitiye'a kááísamaisa méraundasafeta érai-Fasi'aenko-úranko éna waásisa aúí'a úmaisa maé'mae'a úndawin-ááninkon-aye.

21 Kesí iyámpói sono. Karo'-máníkómbá seyaafá'á tínaaemba uwátíméro.

Kemá Yóni kesáái taí'áye.

2 Yóni

Ísu wíyómpa'a iyówana Yóni Ísuní kísau-waasi kaumbo-wáái-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái tímakaiye. Tuwímbai sésa aaresáf-e-úfái agaimái ámakaiye sewasá tuwímbai sésa Fasi'aénkóní waási mimbóráfá' túwaandu úmaimo máépa'a agaimái tímakaiye wésewe.

¹ Kemá Fasi'aénkóní waásiya'a káráwiyaundawi é'a maanáufái agai-timúne. Embá kendé-í'a úne

séna Maníkómó áántarain-ininkoma ómpo ení iyámpói'sonte'a awánaaro sé'a maanáufái agai-timúne. Fasi'aénkóní érai'-aaí ísaraundasafe'a sirumbá timúne. Ímba keyáánifo Fasi'aénkóní érai'-aaí ísááwiwara'a tirumbá wétimewe.

² Kentáafímbá érai'-aaí waé'wae'a éna ímba tai'áíndasafeta kentáásirumba timúne.

³ Maníkó kentáásifowawe ááninko Ísu Káráísitiye'a úwoi súwa'nai esarai tirumbá uwásinkesarai aáno'a uwásinkaayata póta érai'-aaisa séta kentáásirumba timúndasafe'a Maníkómpá'á inaí súne.

⁴ Tuwímbai ení iyámpói kentáásifowa simásímakaintemba miyáumai érai'-ampa'o kon-áái isáúnana sirunkó kawe'á wéiye.

⁵ Aaregóo embá simáme'a súne. Fasi'aénkóní waási moórá-mora kentirumbá timé'a méraaro. Mináái ímba aú-amaamba simátimumpo ááéwara káf-e'wara'a ísaraan-aaí simátimune.

⁶ Maníkón-aaisaamo taawiyafúndasa mindá Maníkómbá sirumbá amúndasafeta wenáái wétaawiyafune. Maníkónkwárá waásiwara'a tirumbá timé'a méraaro Maníkó siyáimba ááéwara káf-e'wara'a wéisaawe.

⁷ Sáwífa'-waasi karo'ó sen-kwáásí marapá'á wénowe. Miwí Ísu Káráísitintafesa sésa ímba waásiyaani'a úmai kunkáiyé wésewe. Miwí Káráísitini namuro-wáásí pósá sáwíampa'a wíwae sésa minkáró'-áái sefó káráwiyyoro.

⁸ Maníkóní kísauamo máém-beyamba ímba máéfonifo kawé'-úmai káráwiye'a seyaafá'-méyámbá kawé'-méyámbó maíyantafe'a káráwiyyoro.

⁹ Ísu Káráísitin-aaí ímba ta'ótóráámba mináái tuwésa fí'on-ampa'o kowí ímba Maníkó'e'a kááísamai méraawe. Ísu Káráísitin-aaí ta'ótokaawi kentáásifowawe wenááninkoe'a kááísamai méraawe.

¹⁰ Miyáumai kentópa'o téسامو minááímó ímbo simátimesamo fí'on-aaimo simátimiye'o é'a ímba tiyáámba timé'a ímba kentí naaúmpa'a mósa tímáaro.

¹¹ Miyán-kwáásí tiyáámbó timé'o é'a minkwáásítí
sáwí-kisau túwa'nai ónááwe.

¹² Ayáátáá'-aaí simátimenae'a maanáufáífímbá ímba agáúmpo kentópa'a wé'a kentúranka'a komé'a kosimátíménana kentáásirunkosa áfááráumai kawé'á íníye.

¹³ Enanaanontáfena kendé-í'a úne séna Maníkó áántarain-ininkoe wení iyámpói'sonte'a kembiwísáfesa sésa kawé'-úmai méraaro wésewe.

Kemá Yóni kesáái tai'áíye.

3 Yóni

Ísu wíyómpa'a iyówana Yóni Ísuní kísau-waasi kaumbo-wááí-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanááí agaimái moóráwigon-awi'a Káyásimba ámakaiye.

¹ Kemá Fasi'aénkóní waásiya'a káráwiyaundawi é'a maanáúfái agai-amúne. Káyásiyo maanáúfái toráumai awánaao. Fasi'aénkóní érai'-aaí ísaraundasafe'a sirumbá amúne.

² Kesí waási óna'a sirumbá amúne. Ísu Káráisitini aampa'á kawé'-úmaimo kónda-aaí ísaraumne. Miyáumai kawé'-úmai ménana ímba áí'a índasafe'a Maníkómpá'á inaí súne. Ení kísau kawé'á óndasafe'a Maníkómpá'á inaí súne.

³ Fasi'aénkóní waási tuwímbai empákémbá kempá'á tésa entáfesa tasésa enarumpimbá érai'-aaí ta'ótore méraane sewá'a isáúnana kesirunkó kawé'án-iye. Miyáumai érai'a arupíse-ampa'a wéwe méraane.

⁴ Kesí iyámpói érai'a arupíse-ampa'a kowé-ááí isé'a aamoí únda póna mináámóígó tuwímbai-tantaatafe'o aamoimó únda-aamoigomba iyáákaraiye.

⁵ Kesí waásigompo Fasi'aénkóní waási empá'ó kuráamba túwa'nai ema kawé-kísáú maiyáanasa minkwáásífkémbá fí'om-bapaken-kwaasi empá'ó kuráamba miwíwárá'á túwa'nai ema kawé-kísáú maiyáane.

⁶ Miwí maanká'á Fasi'aénkóní waásisa tasimásimesa sésa emá arumbá tímakaandawi tasimásímakaawe. Fí'om-bapa'a Maníkóní kísau komaénæ sewí emá aampa'ó wíyan-tantaa'o túwa'nai ónda mindá kawé'á óne.

⁷ Miwí Ísu Káráisitini kísau maimaé nésa Ísu Káráisitimpá'o ímbo tiyáan-kwaasiyakemba méyámbá ímba wémaewe.

⁸ Mindásafeta Ísu Káráisitimpá'o tiyáunda-waasisa miwísá túwa'naisa onó. Miyáumai taankarotámaisa méraundasa pósá érai'-aaí isánááwe.

⁹ Ampáán-áúfái agaimái tuwáawánana Fasi'aénkóní waásifa'a kúwana moóráwigon-awi'a Táyóterefisi kentáfesa óraakon-iye síwae séna mináúfáífkén-ááí iséna ímba ísámai kawé'á uráimba pó'a

¹⁰ empá'á wé'a waási túranka'a Táyóterefisimo uráin-aaí kosimátimenaumne. Táyóterefisi kentáá sáwí'a uwásinkenasa karó'-ááísá simásínkuraiye. Ímba minááí aantembanifo Fasi'aénkóní waási wempá'ó kuráamba wení naaúmpa'a ímba mósa tinkuraiye. Tuwímbai kentí naaúmpa'a mósa tinkánae suwaná ímba miyán-oro séna Maníkóní waásifinkemba ti'mátukaiye.

¹¹ Kesí waásiyo. Sáwí'o ontembá ímba miyá indá kawé'ó ontembá miyán-uwo. Kawé'ó úmae íyówi Maníkómpá'á tésa wení waásin-ofo sáwí'o úmae íyówi Maníkómpá'á ímba wétewe.

¹² Seyaaafá'nánká Témítiriyaasintafesa kawekón-iye wésewe. Wení kísau awánésa sésa érai'a kawé-kísáú wémaiye wésewe. Kesáawárá'á miyásá súne. Súnda-aaisa érai'-aaí ísaraawe.

¹³ Ayáátáá'-aaí simámenæ'a maanáúfáífkémbá ímba agáúmpo

¹⁴ ampááká'á empá'á wé'a enaúranka'a komé'a kosimámenaumne.

¹⁵ Aáno úmai méraantafe'a Maníkómpá'á inaí súne. Ení waási kesé'o méraawi sésa kawé'-úmai ménaro sewé. Kentáási waási esé'a méraantafeta séta kawé'-úmai méraarosa súmpo moórá-mora-waasi simátimiyo.

Kemá Yóni kesáái tai'áye.

Yúti

Ísu wíyómpa'a iyówana Yúti Ísun-áfáko kae'-wááí-áátáiyá'í kae'-wááí úmai siyáánkai-aatai'yo miyáumai-aatai maisuwéna maanááí agaimái tímakaiye.

¹ Kemá Yúti Ísu Káráisitini kísau-waasi Yémisin-áfáko é'a maanááí maanáúfáfímbá agai-timúmpo ísáaro. Maníkó kentáásifowa arumbá tiména táántaraiwai Ísu Káráisitimo kawáán-uráiwai ísáaro.

² Maníkó arumbá uwátinkena imáyáa tiména aáno úmai kawe'-aantemba uwátinkáíntafe'a Maníkómpá'á inaí súne.

³ Kesí waásisono. Maníkó kembiwíyé kené sáwí'o úmaimo méraundafinkemba faúsinkáíntafe'a maanáúfáfímbá agaénæ únana Maníkó simásimena séna moórá óraa'-aai simáména agauwó simbá pó'a minááí agaénaumne. Ááéma Maníkó wení waási imáyáa timúwasa Ísu Káráisitin-aaisafesa éraile sésa timankúnkúmba on-ááí ísare'a minááí fasi'ámai tirumpimbá ta'ótore'o méraamba tuwáúnafo sé'a káráwiyoro. Ísu Káráisitin-aaisafesa sáwí-aaimo sewí tááigon-anondaa Ísu Káráisitini érai'-aai simátíméro.

⁴ Tuwímbai karo'-ámaámbó sen-kwáásí Maníkón-aai ímbo arááiwáéwi kentí imáyáa tafisíyantafesa komésa tirumpin-ímáyáá ésa sésa Maníkó úwoi súwa'nai enasa ímbo sínkaminifo kentáásí imáyáafinkenita ónaumne sésa sáwísawí esa Fasi'aénkó Ísu Káráisiti weyáá kentáásí óraakomba tínaaeni'a uwámakaawe. Naaófá'á Maníkó miyá-sáwí-kísáúgóní sáwí-meyamba timénaumne siyáiy. Miyán-káró'-wáásí kembiwisé'o koméraantafe'a maanááí simátimune.

⁵ Maanááí é'a simátímúmba ísaraambanifo aneka'a simátimenaumpo ísáaro. Naaófá'á Maníkóní waásisomba Ísípi-marafa'a ta'ótokowana Maníkó faútiyuwena tí'mae téna wenááisafesamo ímbo timankúnkúmba uwáí Maníkó tímamuwasa pukáawe.

⁶ Moórá-aai imáyáan-oro. Naaófá'á Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi miwítí kawáá-kísáú tuwésa miwítí kawe'-náópa'a túwówi Maníkó týayaanka'a kárá'umarena kumeu'ó in-áémpá'á sáwí-mapá'a tiywówasa maé'mae'a ésa ánaaembo Maníkó sáwí-meyambo timínda-kanaa amu'marésa méraawe.

⁷ Moórá-aai imáyáan-oro. Naaófá'á Sóndómu-naopakewiye Kómóraa-naopakewiye mindáó'-ewaa'-naopakewiye sáwí'a úmae iyésa aare-úméné waai-úméné miyá úmaesa íyúwana Maníkó tímamuwasa iyamó kaipa'a tímamuwasa iyamó kámakama'o ipa'a maé'mae'a wéowe. Kentáawará'a miyá ofó sé'a káráwiyoro.

⁸ Naaófá'ó miyámó uráantemba kafé'a karo'-ámaámbó sen-kwáásí kentí imáyáa tafisénæ sewí miyá ésa miwítí sáwí-imayaafinkemba maa'u-tántáá'a ésa Maníkómó kawáánimba tínaaemba uwámesa sáwí'a ésa wíyómpaken-kawe'-waasisafesa sáwí-aai simántinkaraawe.

⁹ Énifo Mósese pukówana wíyómpaken-kawaagon-awi'a Máikéri séna Mósesen-auma maénae súwana waántawanko séna kemá maénae súwasarai miyáumai fasi'ámai suyaná Máikéri waántawankontafena ímbo sáwí-aai súmba kemá ímbo aaí simánkanaumpo Fasi'aénkó aaí simánkainiye siyáiy.

¹⁰ Énifo karo'-ámaámbó sen-kwáásí kentí imáyáa tafisénæ sewí tuwímbai-tantaakoni áwáuma ímbo awánaraantafesa sáwí-aai simátinkesá waí-waambo seyaafá-tántáákóní

áwáumo ímbo awánésamo ontembá miwí miyá owaná miwítí sáwí-imayaago ta'ótorena miwí sáwí'a uwátinkáíye.

¹¹ Naaófá'á moóráwigon-awi'a Kéni sáwí-amba arááiwakaintemba miwíwárá'á miyá wéowe. Naaófá'á moóráwigon-awi'a Péramu óntan-aamoiimo uráintemba miwíwárá'á miyá wéowe. Naaófá'á moóráwigon-awi'a Kóra Maníkón-aaai taraiséna kawáá-wáásí táái taraisénamo pukáintemba minkáró'-ámáámbó sen-kwáásí miyá ombá pósá miwí sáwí-meyamba maénááwe.

¹² Kembiwí Maníkóní waási wen-ímáyáá é'a tómbá né'o túwaandu ontembá kesé'a miwí komésa sáwí'a uwátinkesa kesáfé-ímáyáá úmai náma'nama'a ésa ímba tigaén-iyé. Miwí karó'-ámáámbó sen-kwáásí ésa ímba túwa'nai on-kwáásí méraawe. Miwí taaérambo íyáín-kanaamo arambó ímbo íyáín-taeraankaan-kwaasi méraawe. Fiyúndágomo taaimó taawítuwáísanamo aáénkaintenkaan-kwaasi méraawe.

¹³ Piri'-nómbó kúmísanamo non-awiyááímo afora'ó intembá miwítí sáwí-kisau afora'á wéraiye. Miwí kentí imáyáá tafisímai sáwí-ampa'a métinkanae sen-kwáásín-owe. Maníkó miwí kumeu'ó in-áémpá'ó to'mayaa uwátinkaraimba pósá mifá'á komaé'mae'a ónááwe.

¹⁴ Aifaráán-kwáásígón-áwí'a Ándámu ména Sétimba ma'ankówana Sétima Ínósimba ma'ankówana Ínósima Kénaanimba ma'ankówana Kénaanima Má'árareomba ma'ankówana Má'árareoma Yárétimba ma'ankówana Yárétima Ínókimba ma'ankówana Ínóki miyán-káró'-ámáámbó sen-kwáásísáfena imáyáá éna séna ísáaro. Fasi'aénkó wení kawe'-wáásí sáwífa'-waasise'a téna

¹⁵ sáwí'o uráawimo seyaafá'ó sáwí-meyambo timíndasafena téna Maníkóntáfésamo aamoimó ímbo ésamoa sáwí'o uráawisafena aaifimbá maitinkáíndasafena téna Maníkóntáfésamo aamoimó ímbo ésamoa símaimo sáwí'o uwánkarawáisafena aaifimbá maitinkáíndasafena tiyé Ínóki siyáíye.

¹⁶ Kentí imáyáá tafisénae sewí í'ai simátinkáfa'a iyésa seyaafá-tántáá'ó miwífá'ó tiyáimba tirunkó sáwí'a isasá sáwí-imayaña aantemba arááíwaesa túma mósa marésa tirááímo tain-tántáá'á maénæ sésa símai tirumbá wéfaiyaraawe.

¹⁷ Kesí waásisono. Miwí miyá-sáwí'a ombánifo kembiwí maarán-oro. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísitini aantá-waasi siyáan-aaai imáyáan-oro.

¹⁸ Miwí simátimesa sésa ánaaen-kanaamo tínda Maníkóntáfesa ímba aamoí ésa sáwí-imayaasafesamo tirááísaafesamo ésa aamoí íyan-kwaasi kentuwíyáái ónááwe mináántá-wáásí siyááwe.

¹⁹ Miwí tirumpimbá Maníkóní ámútanko ímba méraisasa miwítí marapá'-ímáyáá arááíwaesa karó'-ámáámbá símai Maníkóní waási wétuwinaawe.

²⁰ Miwí miyá ombánifo kembiwí Maníkóní kawé'-áái aasiyaasí sé'a wempá'á timankúnkúmba é'a moórá-mora fasi'átinke'a Maníkóní Ufaen-ámútánkóní fasi'aénkóntáf'e'inaí seró.

²¹ Maníkó arumbá tímakaimba pó'a arupíse úmai mé'a Fasi'aénkó Ísu Káráísiti arumbá uwátinkaina'a wíyómpa'a aúí'a úmai maé'mae'a íyantafe'a amu'marááro.

²² Maníkón-aaaisafesa kae'-ímáyáá tokáawi tirumbá uwátinké'a fasi'átinkááro.

²³ Iyamó kaipa'á kofáínifo Maníkón-aaai simátimiyana Maníkó tafisímai kawé'-ámpá'á métinkainiye. Tuwímbaisafe'a tirumbá uwátinkaiyasa minkwáásí tafisíya'a sáwí'a únafo sé'a miwítí sáwí-awausafena táá'a ína'a kentúma káráwiyoro.

²⁴ Maníkó kanaa'á túwa'nai ína'a ímba tínaaembä uwámiyatafe'a érai'-aaai súne. Maníkó tí'maena wení sámo kain-áémpá'á métinkaina'a kentí sáwí-aaí ímba wérainana tirunkó óraa-kawé'a índasafe'a érai'-aaí súne.

²⁵ Maníkó fasi'aénkwáráwí mimbóráwígó ména kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísitini kísäusafena imáyáa éna sáwí'o úmaisaamo méraundafinkemba faúsínkáíntafe'a érai'-aai súne. Wení fí'onka'ma'mai-awauma wéraisana wenáwí'a órqa'a isaná wení fasi'aénkó íyáákaisanq seyaafá-tántááká'á káráwiyyaiye. Naaófá'á wíyóne marawé ímbo úmakonká'a wemá ménama káfélwara'a ména maé'mae'a intáfena érai'-aaín-iye súne.

Kemá Yúti súnda-aai tai'áiye.

Paápé uráin-aai

Ísu wiyómpa'a iyówana Yóni kaumbo-wááí-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maarán-ááí agaimakáye. Agaimarónka'a Ísuní aampa'ó kun-kwáásísáfesa karaánáá'a símai sáwí'a uwátinkaraawe. Ísuntafesa isésa fasi'ámai méraiwae séna maanááí agaimakáye. Ísu Káráísitini kísausafena Maníkó wení namuro-wáásiyé waántawankone iyáákena wení waási wembó ímbo auwésamo wéaraaiwaen-kwaasi kawe'á uwátinkainiye. Yóni miyán-ááí agaimakáye.

1 Maníkó Ísu Káráísitintafena séna kárika'o paápé índa-tantaa'a isáiwae sé'a kesí kísaus-waasi simátimuwo súwana Ísu Káráísiti wiyómpaken-kísaus-waasi ai'marówana kuména Ísu Káráísitini kísaus-waasigon-awí'a Yónimba kusimámakaiye.

2 Yóni Maníkóní ásé-aaiwara Ísu Káráísiti minááísáfena siyáin-aaiwara seyaafá-tántáá'ó awánarainkwara'a simátimena maanáúfáífimbá agaimakáye.

3 Paápé

índa-tantaa'a kárika'a paápé índa póna Maníkó maanáúfáífinkén-ááímó toráumai awánáiyán-kwaasiye maanááímó isésamo taawiyafiyán-kwaasiye kawe'á uwátinkainana tirunkó kawe'á ínkiye.

4 Kemá Yóni maanáúfái agáúmpo Ésiyaa-marafa'a afakaeté-naopa'o Fasi'aénkóní waásimo méraawi ísáaro. Maníkó ááéma ména kífé'wara'a ména aasiyasí maé'mae'o índawi úwoi túwa'nai ena faru uwátinkaina'a méraaro. Maníkóní ámútanko afakaeté-fasi'aembo tokáiwai Maníkómó kawáánin-aempa'a ména úwoi túwa'nai ena faru uwátinkaina'a méraaro.

5 Ísu Káráísiti Maníkón-aai arupíse úmai simátímíwai úwoi túwa'nai ena faru uwátinkaina'a méraaro. Wemá aifa'á pukáimpinkembo iyáfasinkaiwai marapá-káwáá-wáásiyá'á káráwiyaiye. Ísu Káráísiti kentáá-ímáyáá

éna kentáásáfena puwéna kentáásí sáwí-imaya faúsínkariye.

6 Kawáán-uwásínkáísata Ísu afowámá Maníkóní kísausa wémaumne. Wení fí'oranawauma waé'wae'a isaná kentáárá'á kawáánúmaena iyínkiye. Érai'-aain-iye.

7 Ísáaro. Ísu ainánká'á kumínasa seyaafá'-wáásí tufükáan-kwaasiwara'a awánáiyana aaifimbó maitinkáíndasafena tirunkó sáwí'a ínana umbaí táiníye. Miyáumai paápé índa mindá érai'-aain-iye.

8 Fasi'aénkó Maníkó séna seyaafá-tántáákóní áwáugo pó'a ánaaembo seyaafá-tántáá'ó tai'áindara'a kemá úwoi méraumne. Ááéma mé'a káfé'wara'a mé'a maé'mae'a ónaumne. Seyaafá-fásí'láénkwáráwí úne siyáye.

Yóni Káráísitimo awánarain-aai.

9 Kemá Yóni kentuwáámá úne. Kembiwíséta Ísumpa'a kááísamai mé'a kembiwísé'a Maníkó kawáánipa kesé'a mé'a kembiwíséta umbai-tántáápímbá fasi'ámai mé'a wéamu'maraumne. Maníkón-aai simátime'a Ísu siyáin-aaiwara'o simátimundarakemba aaisambá siyésa ta'óto'mai sí'maes nonafufumpa'-máráfá'-áwí'a Pátimosifa'a másinkówa'a méraawanana

10 sondaará'á Maníkóní ámútanko kempímbá óraa'a uwásinkowa'a Maníkón-ímáyáá aantemba ówánana kesínaaempakemba minúwóiyáámbá aaigó uwíyenkaamba óraaka

¹¹ séna awánenda-tantaa'l aúfái-wandaaifimba agaimaré túwénasa Fasi'aénkóní waási afakaeté-naopa'o méraawi ísáaro. Mindáó'-awi'a Éfésási-naopa'e Séménaa-naopa'e Pégámamu-naopa'e Táyatáiraa-naopa'e Sáandisi-naopa'e Fírándéfiyaa-naopa'e Réondísiyaa-naopa'e miyáumai-naoken-kwaasi ísáaro siyáyi.

¹² Súwa'a nááwa síyó sé'a waé'mai awánáwánda afakaeté-omba óntankon-awi'a korí-óntámbá úmakaampimbá minómbá kúra'makowa'o ts wánáwánda

¹³ minónkóní afufumpimbá moóráwigo waásiyaaamba ména ayáátáá'-ampanta uréna áyaafaiya'a uriyon-á'wáánkáú uréna

¹⁴ a'nónkóe ayáárarkoe'a waéní'a kówana súgáyáagaya úwana ména aúranko iyaráámbá kówana

¹⁵ aísamaima óntambo agaimakáawanamo énembo intembá aísamaigo miyáráámbá úwana aaigómá noniyasáúrakenkaamba óraaka séna

¹⁶ ayáánúrapa'a afakaeté-o'a toréna óipinkemba paepáé'a séfasefa'-aempa'a áwááima wérowana óikakemba aafáúmó iyáúsenamo intembá uráiy.

¹⁷ Úwa'a awáné'a áfáára saá'a úwa'a wenaísamaifimba kumbé'a púwóraantamba ówánana ayáánúrapaken-ayaantamba sine'lá ta'ótorena séna ímba áá'a íno. Aifa'é ánaaenkoní áwáuma kemá úne.

¹⁸ Pukáundafinkemba íyáfasiné'a aasiyasí maé'mae'o úndawi súnare'a méraundawi úne. Púwón-aemapa'e waási timanka'é káráwiyaundawi úne.

¹⁹ Miyáumai awánáanda-tantaa'l aúfáiifimba agauwó. Káfé'o wérain-tantaa'e ánaaembo paápé índawe aúfáiifimba agauwó.

²⁰ Siyáánúrapa'a afakaeté-o'a toré'a afakaeté-ombo kúratoraunda awánáanda mintántáákóní áwáu ímbo paápé uráindara'a simáménda isaaó. Mináfákáété-omba Fasi'aénkóní waási mináfákáété-naopa'o méraawi owaná mináfákáété-o'a Fasi'aénkóní waásiy'a'o káráwiyaawin-owe Ísu simásímakaiye.

2

Minááí Éfésási-naopa'o simátímakain-aai.

¹ Ísu simásimena séna Éfésási-naopa'a Fasi'aénkóní waásiy'a'o káráwiyaindawimba maanááí agaimái túwénana awánáíno. Afakaeté-o'a siyáánúrapa'a toré'a afakaeté-onkoní afufumpimbó núndawi maanááí simámumpo Éfésási-naopa'a Fasi'aénkóní waásiy'a'o káráwiyaindawimba simámuwo.

² Miyá úndawi pó'a kemó ombá é'a tuwánaraumne. Ímba ifátúwáámba tiyáántán-kwimáímo méraambá tuwánaraumne. Sáwí'o úmáimo méraan-kwaasiti kísausafenamo ímbo tirááímo taimbá tuwánaraumne. Tuwímbai karo'á sésa Maníkóní aantá-waasisa únemo sembá kembíwi miwí táái isé'a miwítí kísaú awáné'a miwísafé'a karo'á sewémó sembá tuwánaraumne.

³ Kesí waási onkákémbá umbai-tántáá'ó tímémba kembá ímba siyuwé'a kentáfé'a ísámai fasi'ámai méraamba tuwánaraumne.

⁴ Miyán-káwé'ó ombá tuwánaraumpo moórá-tantaa'l ontáfé'a ímba aamoí uwátinkaumne. Aifa'á kentáfé'a áfááraumai imáyáa uráambanifo tuwé'a káfé'a ímba miyá wéofo

⁵ aifa'ó kawe'ó é'ówini áwáuma imáyáan-oro. Káfé'a ímba miyáráámbá é'a tuwé'a aifa'ó kawe'ó uráantemba miyán-oro. Ímbo miyámó é'o kempá'ó tíya'o é'a kentópa'a wé'a kentí ómbá maisuwáana'a úwoi-waasiyaamba ónááwe.

⁶ Énifo Níkórási-waasiti kísausafe'a tíyámba uwátinkááwa'a kewará'á síyámba uwátinkauna'a mindásafe kawe'á wéowe.

7 Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aai ísámai kawe'án-oró. Aaí senasá sáwi-tantaakombo íyáákaawi Maníkóní kawe'-áémpá'ó wérain-taeramba nésa maé'mae'a ónááwe. Minááí aúfáífimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

Minááí Séménaa-naopa'o simátímakain-aai.

8 Ísu simásimena séna Séménaa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanááí agaimái túwénana awánáíno. Aifa'é ánaaene miwání áwáuma é'a pukáundafinkemba íyáfasine'a súnaraundawi maanááí simámumpo simámuwo.

9 Umbai-tántáá'á tíméwa'o sáwisan-kwaasiyaambo ombá tuwánaraumne. Sáwisan-kwaasiyaambo ombánifo Maníkómpákembá sáwifa-tantaa'a maiyáawe. Tuwímbai karo'á sésa Yúndaa-waasisa úne sembánifo waántawankon-aráái waésa símai sáwí'o uwátinkáámba tuwánaraumne.

10 Tí'a índa-i'o uwátinkaiyamba ímba táá'a íno. Maanááí ísáaro. Waántawanko imáyáa timínasa kembá tísai úmai isánæ sésa tatí'maesá ándáfa'a mätinkesa siyáánkai-i'a sáwí'a uwátinkanaawe. Kentáfé'a fasi'ámai méwasá tuwímbai títakmonasasa puwíwae siyambanifo kentáfé'a fasi'ámai méwá'a imáyáa tíména'a wiyómpa'a maé'mae'o íyamba mindá kentí kawe'-méyámbániye.

11 Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aai ísámai kawe'án-oró. Sáwi-tantaakombo íyáákaawi sáwi-marupa'o iyamó kámakama ipa'á ímba maé'mae'a ónááwe. Minááí aúfáífimba agaimái simátimiyo

Ísu simásímakaiye.

Minááí Pégámamu-naopa'o simátímakain-aai.

12 Ísu simásimena séna Pégámamu-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanááí agaimái túwénana awánáíno. Sóipimba paepáé'a séfasefa'-awaaimo wéraiwai maanááí simámumpo simámuwo.

13 Kemó méraapa'a é'a tuwánaraumne. Waántawanko káráwiyaipa'a mérafo kentáfé'a imáyáa é'a arupíse úmaimo méraamba tuwánaraumne. Ááéma moóráwigon-awi'a Ántípási kentí naaópa'a waántawanko méraipa'a ména kesáái arupíse úmai simátima'mae iyúwasa tufúwana puwún-kanaara'a ímba kembó siyúwáámba kesé'a kááísamai méraawe.

14 Miyán-kawé'ó ombá wétuwanaumpo kaumbo-kae-tántáá'ó tokáantafe'a ímba aamoí uwátinkauimne. Naaofá'á moóráwigon-awi'a Péramu sáwi'o uráintemba kempínkembá tuwímbai miyá wéowe. Péramu moóráwigon-awi'a Pérékumba aráánamuwana wemá Ísareri-waasi sáwi-amba aráátimuwasa karo'-máníkómpa'á póí tufükésa kúfu'uwendesa fí'owa fí'owa awaqainínkóe awaaikóe'a aoisaambá uráawe. Kempínkembá tuwímbai miyá-sáwi-ámbá wéaraatimewe.

15 Miyáumai kempínkembá tuwímbai Níkórási-waasiti sáwi-amba wéaraatimewe.

16 Mindásafe'a misáwi-ámpá tuwé'a kempá'á teró. Ímbo miyámó íya'o é'a kárik'a'a kempá'á kumé'a paepáétambo káráantemba sóipinkem-paepaetamba minkwáásí karánaumne.

17 Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aai ísámai kawe'án-oró. Sáwi-tantaakombo íyáákaawi wiyómpaken-tomba timé'a waén-ontámbá minóntanká'á aú-awi'o agaimakáin-ontamba timénaumne. Maýawi aan-temba mináwí'á awánánááwe. Minááímá aúfáífimba agaimái

simátimiyo Ísu simásímakaiye.

Minááí Táyatáiraa-naopa'o simátímakain-aai.

¹⁸ Ísu simásimena séna Táyatáiraa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanááí agaimái túwénana awánáíno. Maníkón-ááninko súranko iyaráámbá kaisaná sísamai óntambo agaimakáawanamo kaúfíntemba sísamaigo miyáráámbá uráisa'a maanááí simámumpo simámuwo.

¹⁹ Kemó ombá é'a tuwánaraumne. Kentáf'e'a imáyáa é'o kesé'a kááísamai mé'o fí'owi túwa'nai e'a ímba kembá siyuwé'o fasi'ámai méraamba tuwánaraumne. Káf'e'o máén-kisaugo aifa'ó maiyáan-kisaugombo íyáákaimba tuwánaraumne.

²⁰ Énifo moórá-tantaa'o ontáf'e'a ímba aamoí uwátinkaumne. Naaófá'á moórá-ininkon-awi'a Yéséperi sáwí'o uráintemba kempínkémbá moórá-ininko karo'á séna Maníkón-aaímo simátimundawi únemo simbá ímba tínaaembá uwámewána kesí kísau-waasi sáwí-amba aráatímena tí'maena wisasá karo'-mánikómpá'a póí tufukésa kúfu'uwandesa fí'owa fí'owa awaainínkóe awaaikóe'a aoisaambá owa'á ímba símai aambá fáíqawé.

²¹ Minínkómbá simáme'a tuwáíniyai sé'a amu'makáunana ímba tuwáímba úwoi tokáiyé.

²² Mindásafe sé'a wenkwárá wesé'a sáwí'o owíwárá'a órqa-ti'o índa-i'a uwátinkanaumne súne. Sáwí'o ombó ímbo tuwésamo kempá'ó tíya'o é'a súndantemba uwátinkanaumne.

²³ Wenaráá'marimbo tínkamonasamo puwýasa Fasi'aénkóní waási seyaafá'-áémpá'ó méraawi minááí isésa kentáfesa sésa waási sirumpiné imáyádfine suwánaraiwaisa póna kawe'ó ondawísá kawe'-meyáámbá siménasa sáwí'o íyáwi sáwí-meyamba timíniye sénááwe.

²⁴ Kembiwí Táyatáiraa-naopaken-kwaasifinkemba Yéséperin-aaí ímba taawiyafé'a waántawankoni aúpá'-ááí ímbo taawiyafíyawi ímba moórá-umbai-tantaa'a timénaumne.

²⁵ Maníkóní érai'-aaí tirumpimbá ta'ótoke'a kúmónda simu'marááro.

²⁶ Sáwí-tantaakomba íyáákesa kúmóndara'o simátímakaundantembo íyawisafe sé'a marapá'-wáásiyá'a kawáánoro.

²⁷ Kesifo kentáfena séna waásiya'a kawáánuwomo siyáintemba marapá'-wáásiyá'a kawáánoro sénáumne. Fasi'aén-tántáátámbó sawemó tufántuwaawanamo sáwífasemo intembá miyámó ésa fasi'ámai kawáán-urésa tínkamonaawe.

²⁸ Minkwáásí sáwí-tantaakombo íyáákaawi moórá-o'a timénaumne. Aafáúmó íyáúsisanamo wérain-o'a timénaumne Ísumo siyáimba minááí wesáféna siyáiyé.

²⁹ Ísu simásimena séna ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí ísámai kawe'án-oro. Minááí aúfáífimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

3

Minááí Sáándisi-naopa'o simátímakain-aaí.

¹ Ísu simásimena séna Sáándisi-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanááí agaimái túwénana awánáíno. Maníkón-amamba afakaeté-fasi'aen-amamba toré'a afakaeté-o'o tokáundawi maanááí simámumpo simámuwo. Miyámó únawí póna kemó ombá é'a tuwánaraumne. Kentáfesa sésa Maníkóní waásin-owe sembánifo méraawini áwáuma tuwánaraumne. Maníkón-aaí tóikaken-aantemba sé'a méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a méraafó

² kentúra'a káráwiyoro. Maníkón-aaí tuwáúnafo sé'a ta'óto'mai kawe'án-oro. Maníkón-áúranka'a kentí kísau ímba arupíse-kisau-ifó kentúra'a káráwiyoro.

3 Maníkón-aai ísámai ta'ótokaan-aai imáyáa é'a kempá'á té'a minááí taawiyafé'a méraaro. Ímbo miyámó íya'o é'a kumé'a sáwí-meyamba timénaumpo umén-kwásímó kafífimbó tentenkáán-úmai ímbo ísarenka'a kumé'a sáwí-meyamba timénaumne.

4 Énifo kembiwí Sáándisi-naopaken-kwaasifinkemba tuwímbai ímba sáwí'a é'o kawe'-úmaimo méraan-kwaasi waén-únánkwátóiyaamba ombá pó'a kesé'a ménaawe.

5 Sáwí-tantaakombo íyáákaraiyawi miyáumai waén-únánkwátói urésa ménaawe. Maníkón-aúranka'e wiyómpaken-kisau-waasi túranka'e miwí túwí'a sé'a kesí waásije sé'a miwí túwí'a ímba tuwígáúfaranaumne. Aúí'a úmai maé'mae'o íyan-kwaasi-tuwi'o agaimakáin-aufai-wandaaifinkemba

ímba tuwígáúfaranaumne.

6 Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aai ísámai kawe'án-oro. Minááí aúfáífimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

Minááí Fírándéfíyaa-naopa'o simátímakain-aai.

7 Ísu simásimena séna Fírándéfíyaa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiyá'o káráwiyaindawimba maanááí agaimái túwénana awánáíno. Ufaen-kwáásí é'a érai'-aai aantembo súndawi úne. Téfítimo káráwiyaainten-úmai káráwiye'a ontarakén-kiyá'a káráwiyaumpo íyáferaaromo senda-wáásímó ésa íyáferanaawe. Ímba íyáferaaromo sendawímó ésa ímba íyáferanaawa'a maanááí simámumpo simámuwo.

8 Miyámó úndawi pó'a kemó ombá é'a tuwánaraumne. Ísáaro. Aambá witinkáúmpo ímba aambá fáítinkanaawe. Kári-fasi'aemba maiyé'a méraambanifo kesáái ímbo túwáámba taawiyafé'a waási túranka'o Ísuní waási únemo sembá tuwánaraumne.

9 Tuwímbai karo'á sésa Yúndaa-waasisa úne sembánifo waántawankon-arááímo wáewi imáyáa tíménasa kempá'á tésa kífaesa kentáfesa sésa Ísu arumbó tímakaiwain-owe sénááwe.

10 Kemá sé'a fasi'ámai mé'a simu'maráaro siyáumpo miyán-owe. Seyaafá'-márafá'ó méraaqn-kwaasifa'a umbai-tántáá'a téna sáwí'o uwátinkainda fasi'ámai mé'o simu'maráántafe'a kemá káráwiyonumne.

11 Kárika'a kumónaumpo kesí imáyáa tafisímai sáwí'o uwásinkaiyata kawe'-méyámbá ímba máúnafo sé'a kesáái tirumpimbá ta'ótó'mai kawe'án-oro.

12 Naambó ésamо naamayáámbо fáéntemba sáwí-tantaakombo íyáákaawi kesifo Maníkóní ámáán-daumpa'a naamayáánkaamba faitínkáánasa aasiyaasí maé'mae'a ónááwe. Sáwí-tantaakombo íyáákaawi tine'á Maníkón-áwí'a agaé'a kesí aú-suwi'a agaé'a Maníkóní naaó'-awi'a agaé'a ónaumne. Mindáó'a ímba Yérúsaremufakaandao'an-ifo aú-nao'a wiyómpakemba Maníkómpákémbá kumínda-nao'-awi'a tine'á agaénaumne.

13 Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aai ísámai kawe'án-oro. Minááí aúfáífimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

Minááí Réóndísiyaa-naopa'o simátímakain-aai.

14 Ísu simásimena séna Réóndísiyaa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiyá'o káráwiyaindawimba maanááí agaimái túwénana awánáíno. Érai'-aaigoni áwáu kemá é'a Maníkón-aai arupíse úmai simátime'a Maníkómó úmakain-tantaakoni áwáugo maanááí simámune.

15 Miyámó úndawi pó'a kemó ombá é'a tuwánaraumne. Kesáái ímba síyukaafó tirumpimbá ímba fasi'ámai ta'ótokaawe. Kesááimo tínaæembo uwásiyuwaankakaa miyán-kwáásín-ofó kanaán-iye súsino. Kesááimo tirumpimbó fasi'ámaimo ta'ótokaankakaa miyán-kwáásín-ofó kawe'án-iye súsino.

¹⁶ Kesáái ímba siyuwé'a káríka'a ta'ótokaafó ímba óraaka'a ta'ótokaafó kempákémbá ti'maránqumne.

¹⁷ Kembiwí karo'á sé'a kawé'-úmai mé'a ímba moórá-tantaa'a aáfáán-tukáumne sefó kesúranka'a sáwi'a é'a óntaiyain-kwaasiyaamba é'a unáánkwátói-iyain-kwaasiyaamba é'a túran-kafitan-kwaasiyaamba é'a ímba awánamai kawé'a owaná sirumbá wéye.

¹⁸ Kawé'-ááímó simátíménda ísáaro. Kempá'á té'a kempákén-tántáá'ó maíyantafe'a moórá-ontankon-awi'a korí agaimáimo kawé'ó úmakaan-ontamba méyámbaranaawe. Unáánkwátói-iyain-kwaasi tigaeráámbá iyé sé'a kempákémbá waén-únánkwátói méyámbaranaawe. Túramba awánamai kawé'ó íyantafe'a kempákémbá túrankoni masawémba méyámbaranaawe.

¹⁹ Kesirumbó timúnda-waasi kesáái kawé'-úmai isáíwae sé'a aaisan-tímai arupíse uwátinkanaumne. Mindásafe'a sáwi-imaya tuwé'a kempá'á teró.

²⁰ Ísáaro. Kembiwísé'a ménae sé'a táante'a wétimu'maraumne. Kesimóísáúmba isé'a ontá tisinké'a iyuwómó sýawi kemá kesé'a mé'a tómba naanalá kesé'a mé'a tómba nánáawe.

²¹ Sáwi-tantaakombo íyáákaiyawisafe'a sé'a kesé'a waásiya'a kawáánónáawe sénaumne. Sáwi-tantaakomba íyáákare'a kesifoé'a waásiya'a kawáánúyantemba íyáákaiyawi kesé'a kawáánónáawe.

²² Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí ísámai kawé'án-oró. Mináái aúfáífimbá agaimái simátimiyo afakaeté-onkoní afufumpimbó mérowi mináái simásímakaiye.

4

Maníkón-áwí'o mósa makáan-aaí.

¹ Isu simásimuwa'o awánáawánda wíyómpa'a ontá tigurówana aifa'ó uwíyenkaambo óraaka'o súwai simásimena séna kemó méraundafa'a íyína'a ánaaembo paápé índatantaa'a aráánamenqumne.

² Minuwóiyáámbá Maníkóní ámútanko kempímbá óraa'a uwásinkowa'a awánáawánda wíyómpa'o kawáániwaini ayái-afama wérowana minká'á moóráwigo mérowa'a awánáawánda

³ anekembá sáma kówana taaéná-wisiyamba úwana naaeráámbá úwana mináfárá'a oisámbá taaéná-wisiyamba úkúraa'-úwana kawáániwaimo mérain-aempa'a afufumpimbá wérowasa

⁴ moórá-waai úmai éiyain-kwaasi kawáánuwaiti tiyái-afama úkúrowasa minká'á moórá-waai úmai éiyain-oraal'-waasi mésa waén-únánkwátói urésa mara'-mésa óraa'-waasiti kámo'a óntankon-awi'a korísámbó úmakaan-kamo'a ti'nómpímbá wiyáawe.

⁵ Afufumpimbá kawáániwaini ayái-afarakemba aafáyáuma torówana wíyónaai súwana káúgau súwana mináyái-áfágón-aúrampa'a afakaeté-omba kéna minómbá Maníkóní ámútanko afakaeté-fasi'aen-amutankon-aye.

⁶ Kawáániwaini ayái-afagon-aúranka'a waaúmbá sámo kain-dómbá wérowasa éiyain-a'lwampa'a éiyaimbo túnarowi mésa tínaaempa'e túrampa'e sáwifa-turambo wérowi mésa

⁷ moóráwigo seyaafá-fásí'áémbó íyáákarowi óraa'-iyankaamba úwana moóráwigo purumakaráámbá úwana moóráwigo waási óikaamba úwana moóráwigo óraa'-embontaankaamba éna ayóísántáámbá túwana

⁸ minéiyáámbó túnarowi afa'móráe-ayoima wérowana seyaafá-túrá'É ayóí-ándámpá'É túramba wérowasa aasiyaasí aafáyáara'e fenómpinka'e nó'waane

maarán-ímá símae iyésa sésa
Fasi'aénkó Maníkó seyaafá-fásí'áénkwáráwí
fí'oran-kawé'an-aye. Aifa'á ména

káfē'wara'a ména maé'mae'a ínýe
sésa minímá símaesa siyáawe.

⁹ Minéiyáimbó túnarowi kawáániwaini ayái-afara'a ména aasiyaasí maé'mae'o índawin-awi'l a mósá marésa súwi sésa fí'oran-awaun-aye sumbá miyá unká'á énifo

¹⁰ moórá-waai úmai éiyain-oraa'-waasi kawáániwaini ayái-afara'a ména aasiyaasí maé'mae'o índawi aísamaifimba kífaesa áwí'a mósá marésa óraakon-aye sésa ti'nónkákén-kámó'á faú'mai aísamaifimba marésa

¹¹ maarán-ímá siyáawe.

Kentáásí Fasi'aénkó Maníkó kawekó-úramba éma seyaafá-tántáá'á úmakaane.

Imáyáá éma seyaafá-tántáá'ó úmakaandasafeta kesáá méraunana seyaafá-tántáá'wárá'á wéraiye.

Mindásafeta enáwí'a mósá maréta séta waási ení fí'oran-awau awánáiyama fasi'aénkwárá'á méínone súne
sésa minímá siyáawe.

5

Owepámakaan-kwandaagon-aai.

¹ Miyá suwa'ó awánáwánda kawáániwaini ayái-afara'o méröwin-ayáánúrapa'a owepámakaan-kwandaaima séfasefa'-aempa'a aúfáímo wéron-kwandaai tokéna ímba awánáíwae séna afakaeté-senomba minkwándááiyá'á tásuwena toków'a'a

² wíyómpaken-kisau-waasi fasi'aéwimbá awánáwánana óraaka séna nááwa kawewáásígówá misénómbá kanaa'á tátuwena fariyámai awánáíniyo súwana

³ wíyómpakewiye marapákewiyé waántá-marupakewiye seyaafá'nánká misénómbó tátuwesamo awánáiyamba uwófí'a ónááwe.

⁴ Kawe'-úmai mésa misénómbá ímba tátuwaiyan-kwaasi mérontafe'a ifi'á wétasuwawananana

⁵ minóráá'-wáásífinkémbá moóráwigo simásimena séna ifi'á táánafo awánaao. Moóráwigo Yúndaan-andafakewi íyáákaraiwai Téfítin-aísaafitambo uráiwai sáwítantaakomba íyáákaraimba póna kanaa'á misénómbá tátuwena minkwándááí fariyáíníye siyáije.

⁶ Súwa'ó awánáwánda minéiyáimbó túnarowiye minóráá'-wáásiyé kawáániwaini ayái-afara'a úkúrowana moóráwigo sipisípi-araakaawi kawáániwaini ayái-afara'a ména tufúwana puwéna íyáfasinkaiwaiyaamba ména a'nómpínkémbá afakaeté-taanaimba wérowana afakaeté-auramba wérowana mináüránkóní áwáuma Maníkóní ámútankó afakaeté-fasi'aen-amutamba uráisana Maníkó wembá ai'maráísana seyaafá'-márafá'á kunkwéniye.

⁷ Misípísípi-áráákaawi kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai téna kawáániwaini ayái-afara'o méröwin-ayáánúrapakemba tafú úmakaan-kwandaai maiyéna

⁸ minéiyáimbó túnarowiye moórá-waai úmai éiyain-oraa'-waasiye sipisípi-araakaawi aísamaifimba kífaesa uwíyemba tokésa óntankon-awi'l korí-óntántámbó úmakaantaufa'a ta'lótorowana mimpímbá asaa-wiyúmbó ún-kanama wérowana minkánágóní áwáu Maníkóní waási wempá'ó inaimó sembá minásáá-wiyúmbó isáíntemba inaimó sembá wéisaiye.

⁹ Aú-ima maarán-ímá siyáawe.

Embá tufúwa puwémo íyáfasinkaanda mindásafe sáwí'o ompínkémbá tí'mai Maníkondé-i'a uwátinkaraane. Seyaafá'-ándáfákémbá tuwímbai wétiye fí'o-fi'on-aaimo sen-kwáásífinkémbá tuwímbai wétiye fí'o-fi'on-tuwara'-waasifinkemba tuwímbai wétiye seyaafá'-márafákémbá tuwímbai wétiye

miyámó óndasafe kawekó-úramba po kanaa'á misénómbá tátuwe wandaaimá fariyáinone.

¹⁰ Kawáá-í'a uwátinkaraanasa Maníkó kentáásí Fasi'aénkóní kísau maésa marapá'á mésa waásiya'a kawáánónáawe. Mindásafe misénómbá tátuwe wandaaimá fariyáinone

sésa minímá siyáawe.

¹¹ Suwa'ó awánáawánda wiyómpaken-kisau-waasi áfááraumai sáwifa uwa'á ímba kanaa'ó toráúsóraan-kwaasi mésa kawáániwaini ayái-afara'a minéiyáimbó túnarowiye úkúresa

¹² maarán-ímá óraaka siyáawe.

Sipisípi-araakaawimba tufuwana puwéna iyáfasinkaiwai kawekó-úramban-ye.

Mindásafena póna wení fasi'aénkó waé'wae'a isaná kawe-tántáá'á máráisana wení kawel'-ímáyáágó waé'wae'a isaná waásiya'a kawáánúmae iyísana wenáwíko óraa'a isaná wení fí'oran-awau waé'wae'a isatá wenáwítá mósá maráumne sésa miyán-ímá suwa'á ísaraumne.

¹³ Minkákémbá wiyómpakewiye marapákewiyé waántá-marupakewiye uwí-nómpinkewiyé maarán-ímá siyáawe.

Kawáániwaini ayái-afara'o mériiwaine sipisípi-araakaawi kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaine túwí'a mósá maréta túwí'a óraa'an-ye súnanasá kentí fí'oran-awau waé'wae'a ínana kentí fasi'aémbá waé'wae'a ínaye

sésa miyán-ímá suwa'á isáawánasa

¹⁴ minéiyáimbó túnarowi sésa érai"-aain-ye suwasá minóráá'-wáásisómbá aísamaifimba kífaesa wen-ímáyáá ésa áwí'a mósá makáawe.

6

Ísu misénómbó tátukain-aai.

¹ Wen-ímáyáá mósá márówa'o awánáawánda sipisípi-araakaawi kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai aifa-sénómbá tátuwowana minéiyáimbó túnarowifinkemba moóráwigo óraaka'a wiyónaaiyaamba séna tiyó súwa'a isé'a

² awánáawánda moórá-poigon-awi'a ósi waén-ósígó moóráwigomba ayáá'maena túwana imá ayáámpimba tokówana moóráwigo iyáákaraiwaini kámo'a ámakowana iyáákaraiwai namuro-wáásí iyáákanae séna kúwa'a awánaraumne.

³ Minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowana minéiyáimbó túnarowifinkemba moóráwigo séna tiyó súwa'a isáawánana

⁴ moórá-poigon-awi'a ósi naae-ósígó moóráwigomba ayáá'maena túwana paepá'e'a aména fasi'aémbá amúwana taumó karáíyan-tantaa'a ifátuwowasa tiyésa tímkaawae.

⁵ Minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowana minéiyáimbó túnarowifinkemba moóráwigo séna tiyó súwa'a isé'a awánáawánda moórá-poigon-awi'a ósifafután-ósígó moóráwigomba ayáá'maena túwana tuwináíyan-tantaa'a tokówana

⁶ minéiyáimbó túnarowifinkemba moóráwigo aawaí táinana kári-tomba wéraintafena séna moórá-kanaa-kisaugoni méyán-tómbá kári-tomba maésa moórá-mora maénáawe. Masawémbo fatiyón-taeramba mintáímá ímba sáwí'a ínone. Ándago arampinkémbá anombó naan-kísáú ímba sáwí'a

ínone siyáye.

⁷ Minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowana minéiyáimbó túnarowifinkemba moóráwigó séna tiyó súwa'a isé'a

⁸ awánáawánda moórá-poigon-awi'a ósi uriyon-ósígó moóráwigombá ayáá'maena túwasa minkwáásígón-áwí'a puwíyé suwaná wenánaaembó túwain-awi'a puwí-áémpá'é siyáawe. Seyaafá'-márámá éiyainka'a tuwíntaa'-éna fasi'aémbá timúwasarai moóráfa'a wéwesarai tímakbae kuyasá púwúwana aawai tótana tómbá ímba úwasa púwúwana tí'a úwasa púwúwana afáá-póisónkó waási fówasa púwúmba tuwánaraumne.

⁹ Minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowa'o awánáawánda Maníkóntáfesa ísámai póí tufú'maimo agáún-ontan-taaregoni améndaampa'a waási timankó méraawe. Minkwáásísómbá Maníkón-aai simátíma'maesá íyúwasa aaisambá tiyésa tímakmuwasa pukésa

¹⁰ óraaka sésa Fasi'aénkoo fasi'aén-úramba mé ff'oran-kawe'a e érai'-aaigoni áwáugo po marapá'-wáásimó sínkankaawi nórán-kanaawa anondáá aaí simátinkewa sáwí-meyamba timínono suwaná

¹¹ moóráwigó waén-únákwatói moórá-mora tiména séna kárika'a timu'máréwasa kembiwímó Maníkóní kísaumo maiyáantemba Maníkóní waási miyámó ombá tímakiyasa puwíyana tai'áína'a miwítí

sáwí-meyamba timénaumne siyáyiye.

¹² Minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowa'o awánáawánda óraa'-marima tótana aafáú fafuwéna fafután-ámpántaráámbá úwana wíyómba naaeríri'a úwana

¹³ óraa-fiyunda torówana taaéramba ímbo áfumo karón-taeramba kunténa marapá'ó kúmíntenkaamba o'á káisuwena marapá'á kunkáyiye.

¹⁴ Wátóimo usisi fámáráántemba sokón-tawaaí usisi fámarena áwiyokuwana seyaafá'-ómá'é nonafufumpa'-máráwé moóráfa'-morafata uráyiye.

¹⁵ Marapá'-wáásiyá'ó kawáán-uráawiye óraa'-waasiye i-wáásítí óraa'-waasiye óntawara'-waasiye fasi'aénkwárá'-wáásiyé wayó-kísáúmó máéwiye úwoimo nón-kwaasiye seyaafá'-wáásiyé omápine óntampine óntan-aifine aúpá'á

mésa

¹⁶ omákontafesawe óntankontafesawe sésa kawáániwaini ayáí-afara'o mériwaiye sipisípi-araakaawiye suwánésarai tímakbae uwásinkááfainifo faiwí'wé káátaaro.

¹⁷ Tímakbae uwásinkaiyan-kanaa tisatá ínta aseránaumpo faiwí'wé káátaaro sumbá ísaraumne.

7

Ísareri-waasi 144,000 waasimo méraan-aai.

¹ Isé'a minkákémbó awánáawánda wíyómpaken-kisau-waasi éiyaimba mésa seyaafá'-márágóní éiyain-aempa'a mésa marará'é taaiya'é uwí-nónká'é fiyúndá toráifo sésa ta'ótokowa'o

² awánáawánda wíyómpakemba moórá-kisau-waasigo aafáúmó íyáúsunkakemba téna agáén-tantaa'a Maníkó fasi'aénkwáráwíndé toréna minéiyáíndárau táántena Maníkómó marawé uwí-nóné sáwí'a íya-fasi'aembo tímakon-eiyaindarau táántena

³ óraaka séna marawé taaiyé uwí-nóné ímbo sáwí'o íyambá amu'makéwata Maníkóní kisau-waasi túwayaanka'a aúfái agaimáráanata kembiwí ánaaembá marawé taaiyé uwí-nóné sáwí'an-oro súwa'a isáawánana

⁴ séna Ísarerin-ááninton-tísaifitamtambo uráawi túwayaanka'a Maníkóní aúfái agaimakáawi torauséna séna 144,000 waasin-owe.

⁵ Minkwáásí Yúndaan-andafaken-kwaasi 12,000 uwasá Rúpenin-andafakemba 12,000 uwasá Kátin-andafakemba 12,000 uwasá

⁶ Ásan-andafakemba 12,000 uwasá Náfatarain-andafakemba 12,000 uwasá Mánasaan-andafakemba 12,000 uwasá

⁷ Símyonin-andafakemba 12,000 uwasá Rífáin-andafakemba 12,000 uwasá Ísákaan-andafakemba 12,000 uwasá

⁸ Sépiyuraanin-andafakemba 12,000 uwasá Yósepín-andafakemba 12,000 uwasá Pénisaminin-andafakemba 12,000 uwasá miyáumai-waasi Maníkóní aúfái túwayaanka'a agaimakáawe súwa'a ísaraumne.

Ísu Káráisitini waási-taai.

⁹ Isé'a minkákembó awánáawánda sáwifa'-waasi ímbo kañaa'ó toráúsóraan-kwaasi mésa seyaafá'-máráfákén-kwáásiyé seyaafá'-ándáfákén-kwáásiyé fí'o- fi'on-tuwaral'-waasiye fí'o-fi'on-aaimo sun-kwáásiyé mésa kawáániwaini ayáí-afagon-aúrampa'a mésa kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwain-aúranka'a mésa waén-únánkwátói urésa aamoí untáfésawe sésa písói-anama tokésa

¹⁰ Óraaka sésa Maníkó kentáásí Fasi'aénkó kawáániwaini ayáí-afara'o méraiwaiye kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaiye sáwí'o úndafinkemba kawel'-ámpátá méwésinkaaye suwasá

¹¹ Wíyómpaken-kisau-waasi seyaafá'á kawáániwaimo mérain-aempa'e óraa'-waasiye éiyaimbo túnarowiye úkúresa mésa kífaesa Maníkón-ímáyáá ésa áwí'a mósá marésa

¹² sésa érai'-aain-iye séta Maníkón-áwí'a mósá maráúnanasa wení fí'oran-awauma waé'wae'a isaná wení kawel'-ímáyáágó waé'wae'a isatá wentáféta súwisa súnana wenáwí'a órqa'a isaná wení fasi'aénkó waé'wae'a isaná waásiya'a kawáánúmae íyísata érai'-aaí iyésá súne siyáawe.

¹³ Minkákembá óraa'-waasifinkemba moóráwigo sísai ena séna waén-únánkwátóimo uráan-kwaasi nááfakena nááwiya'o súwa'a

¹⁴ kemá sé'a óraakoo ken-ímba isáúmpo emá ísaraane séwanana wemá séna miwí óraa'-umbaima tímewasa Maníkóbá ímba auwésa fasi'ámai méraawe. Unáánkwátóimo non-kwíyówanamo kawel'ó intembá miwí kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai puwúwana naaemó kunkáimba pósá waén-únánkwátóoyaamba úmaresa kawel'-úmai méraawe.

¹⁵ Mindásafesa Maníkó kawáániwaini ayáí-afagon-aúrampa'a mésa aafáyáara'e fénáímpinka'e nó'waane wempá'á wení kisau maima'maima'á wéowe. Kawáániwaini ayáí-afara'o méraiwai miwí tapáínana

¹⁶ ímba aneka'á tááin-téna nontáfénawara'a ímba tinkáínana miwí tine'á ímba aa'á kéné ímba koko'á ínasa kawel'-úmai méranaawe.

¹⁷ Kentáásí

sáwí-meyambo maiyáiwai kawáániwaini ayáí-afagoni afufumpimbá méraimba póna miwýá'á káráwiyyena tí'maena kawel'-nómpá'á móttinkainasa minkáwé'-nómbá nésa maé'mae'a ónááwe. Maníkó miwí ti'nimá uwátiyuwainasa ímba ifí'á táiyana moórátantaa'a ímbo aáfáán-tuwáiyamba kawel'-úmai méranaawe óraa'-waasifinkemba moóráwigo simásímkaiye.

Ánaae-senombo tátukain-aai.

¹ Simásimuwaná sipisípi-araakaawi kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai ánaae-senombo tátuwowana wíyómpa ampáánká'á ímba aaí sésa ímba káúgau suwa'a

² awánáawánda Maníkón-aúranka'a wíyómpaken-kisau-waasi afakaeté mérowana moóráwigo afakaeté-uwiyemba timuwasa maisokówana

³ moóráwigo wíyómpaken-kisau-waasi kawáániwaini ayái-afagoni ewaa'lá taména asaa-wiyúmbó ún-kanama agáún-taarera'a taména óntankon-awi'a korí-óntántámbó úmakon-taufa'a torówana asaa-wiyúmbó ún-kanama agáinkwae séna sáwifa-kanama aména séna Maníkóní waási wempá'ó inaimó sen-ááiwárá'á wéisaiye súwana

⁴ ta'ótikon-taufapimba agaimarówana úmúmba iyúwana Maníkó iséna wení waási inaimó sun-ááiwárá'á isówana

⁵ minkákémbá mintáúfá'á maiyéna taarerákémbá iyáámba maimái mintáúfápímbá marówana iyamá kówana marapá'á tuwówana wíyónaai súwana káúgau súwana aafáyáuma

torówana óraa'-marima taráye.

Afakaeté-uwyenkon-aai.

⁶ Maríma tówasa minkákémbá mináfákáété-kisau-waasi wíyómpakewi uwíyembo tufíyanesa to'mayaa uwaná

⁷ aifaráawí uwíyemba tufúwana kaaíyarakwara iyawárá naaewárá'á tuwówana marapá'á kuména moórá-aempa'a marawárá taaiwará seyaafá'á owáiwárá'á iyamá kagúwana kae'-áémpá'á

taaiwará marawárá'á kawe'á uráye.

⁸ Úwana miwá ánaaembä moóráwigo uwíyemba tufúwana óraa-tantaa'a omákaan-tantaa'a iyamá

kámai kará'maena uwí-nómpímbá kumúwana kae'-áémpá kawe'á úwana moórá-aempa'-nomba naaeráámbá úwana

⁹ mináémpá'ó mérowi seyaafá'á púwúwana nompín-táómba seyaafá'á tawísímai tai'ásukaiye.

¹⁰⁻¹¹ Taí'ásuwowana minkáé'nárai tínaaembä moóráwigo uwíyemba tufúwana ómbó kúráráántemba óraa'-okon-awi'a ikamó fain-ó'án-iyé suwaná wíyómpakemba káisúmaena nompá'wárá nonaumpinkwárá'á kumúwana mindómbá ikamá fówana kae'-áémpá'ó nombá kawe'á úwana moórá-aempa'o nombá ikamá fówasa sáwifa'-waasi nésa pukáawe.

¹² Púwúwana minkáúmbónárau tínaaembä moóráwigo uwíyemba tufúwana aafáuwé wíyóne o'é kae'-áémpá'á kawe'á úwana moórá-aempa'a kumeu'á úwana aafáyáarakemba sán-karéna aafáúmó taenónka'a kumeu'á éna nó'waan-afufuntamba sán-karéna fénáímpinka'a kumeu'á éna miyá úwa'o

¹³ awánáwánda óraa'-embontaanko sanaan-úramba farafámae wénena óraaka séna kaumbo-sáwi-méyámbá marapá'-wáásifá'á kuména wíyómpakemba kaumbonárau úwoi méraamba pósa mindáraumo uwíyembo tufíyana marapá'-wáásifá'á sáwi-meyamba kumíníye súwa'a ísaraumne.

9

¹ Isááwánana minéiyáíndárau tínaaembä moóráwigo uwíyemba tufúwa'o awánáwánda wíyómpakemba moórá-o'a káisúmaena marapá'ó kunkón-okomba moóráwigo kíma aména maipímbá aféúmbá ímbo wérom-baipinken-kima amúwana maimaéna

² mimbáíkóní ontá tisuwówana kísaumo ésamo agáéwanamo óraa'-umumbo intembá mimbáípínkémbá iyéna aafáuwárá wíyónkwara'a mófaiuwowana

³ minúmúmpínkémbá fa'nóríntónkó marapá'á kuména taaikáú'ó kafúwówanamo títe'o intembá mifá'nóríntónkó miyá-fásí'áémbá torówana

⁴ mifá'nóríntóntáfena moóráwigo simátimena séna taaiwará owáiwárá karaan-tantáá'wárá'á ímbo nembá Maníkóní aúfái túwayaanka'a agaimakáan-kwaasi ímbo tíyémba Maníkóní aúfái túwayaanka'a ímbo agaimakáan-kwaasi tíyáaro.

⁵ Ím̄ba puwíwáífo ím̄ba óraaka'a tiyé'a séfataase-wiyonka'a tiyáiyana tí'a íno. Taaikáú'ó kafúwówanamo títe'o intembá miyán-tí'á íno.

⁶ Minkánááfímbá títe ínasa puwónaumne síyambanifo puwíyan-amba saafá uwááesa túnaresa ménawé siyáie.

⁷ Súwa'o awánááwánda mifá'nóríntónkó moórá-poigon-awi'a ósiyaa-fa'norintomba mésa tiyáiyanesa to'mayaa ésa waási-toikaan-urésa ti'nómpímpá'á óntankon-awi'a korísámbó úmakon-kamo'a wiywána

⁸ miwí ti'nóntáu ayáátá'a aare ti'nóntáuraamba úwana miwí túwááyaamba fasi'aémbá óraa'-iyanti túwááyaankaamba úwasa

⁹ týyaafaiya'a fasi'aén-kwénómbáfafériyesatiyánaesamo tiyáántámbo taantembá mifá'nóríntónkó tiyóisántámbá tésa

¹⁰ miwí timéraampa'a waifain-áwááyaankaamba ésa waásimo faawanamó títe'o intembá séfataase-wiyonka'a miyá-fásí'aémbá tokáawe.

¹¹ Miwítí óraako aféúníyaim-baika'o káráwiyowin-awi'a Yúndaa-waasi-taaifinkemba Ípúru-aaimpinkemba Ápátoni suwasá Kíríki-waasi-taaifinkemba Ápóriyoní suwaná mináwíkóní áwáuma sáwí'o uwásuwáiwain-iye siyáawe.

¹² Kemá Yóni awáné sé'a aifa-sáwí-méyámbá taí'áim̄ba póna kae-sáwí-méyámbá wéraiwo paápé

íníye kemá Yóni súne.

¹³ Wíyómpakewi séfataasenarau uwíyemba tufúkówana miwí tínaaemba moóráwigo uwíyemba tufúwana Maníkón-aúranka'a korí-óntántámbó úmakon-taarera'a séfasefa'-ayaiyakemba aaigó aantemba súwa'a isáawánana

¹⁴ minkwíyómpákén-kísáú-wáásí uwíyembo tokówintafena séna óraa'-nonkon-awi'a Yúferétísi-nompa'a wíyómpaken-kisau-waasi éiyaimba ándáfakemba faútinkao súwasa

¹⁵ amu'ma'maésa íyúwana minkánáá tuwana faútinkowasa kae'-áémpá'ó méron-kwaasi tiyuwésa moórá-aempa'o méron-kwaasi týnkamonasasa puwíwae sésa kuwasá

¹⁶ tiyáiyán-kwaasi ósifimbo kun-kwáásímó toráúsúmba sáwifa'a 200,000,000 waasin-owe isé'a

¹⁷ kaainkáámbó awánááwánda sáwifa'-osifimbo méron-kwaasi týyaafaiya'-wenomba naawé sokóne uriyoné miyán-kwénótómbáfafériyowa'a awánááwánasa ósi-ti'nontomba óraa'-iyan-a'nonkaamba fasi'aén-tí'nóntómbá wérowana tóipinkemba iyamá kéné úmúmba éna sáwí-wiyumba éna miyá úwasa

¹⁸ kae'-áémpá'ó méron-kwaasi tiyuwésa moórá-aempa'o méron-kwaasi tóipinkentantaatamba týnkamuwasa pukáawe.

¹⁹ Minósísómbá ím̄ba tóipin-aantemba fasi'aémbá tokáafo timéraanka'wara'a iyaankafayaan-á'nónkáámbá fasi'aémbá tokésa waási fowasá pukáawe.

²⁰ Fowasá púwúmbanifo túnaron-kwaasi miwítí

sáwí-awau ímbo túwómba waántá-waasi-imayaa mósá marésa fí'o-fí'on-ontantane taaisanémó úmakon-tantaatafesa kesí maníkówe sésa ím̄ba aúramba awánéna ím̄ba aaí iséna ím̄ba wénin-tantaakontafesa kesí maníkówe sésa imáyáa mósá ma'maé iyésa

²¹ miwítí sáwí-awau ím̄ba tuwésa týnkamuwasa púwúwasa fintón-kwénesa úwaa'a wéfesa aare-úméné waai-úméné fí'o-fí'on-umene ésa miyá úmae iyáawe.

úwana aafáúmó kúwáferenamo awairááraa'lo intembá óikakemba miyá úwana naamayáánkakembo iyamó kaintembá miyán-áísámáí úwana

² kári'-aufai-wandaai fariyámai ayáámpimba tokéna ayáánúrapa'-aisamai uwí-nómpímbá taréna ayáánáépa'-aisamai marará taréna

³ waásimo inkáisóraan-kwa'a túwana wíyónaai afakaeté-i'a súwa'a

⁴ afakaeté-i'o wíyónaaimo

sún-aai aúfáifimba agaénæ ówánana moóráwigo wíyómpakemba simásimena séna minááí aúpá'á wéraifo ímba aúfáifimba agauwó súwa'a

⁵ minkákembó awánáawánda wíyómpaken-kisau-waasigo moórá-aisamai marará téna moórá-aisamai táá'mai

uwí-nómpímbá ténamo úwai ayáámba mósá tuwéna

⁶ Maníkó aasiyaasí maé'mae'o índawin-aúranka'a wíyóne mifá'ó wérain-tantaa'e marawé mifá'ó wérain-tantaa'e uwí-nóné miwán-arumpimbo wérain-tantaa'e úmakowin-aúranka'a óraaka séna ímba anekatá amu'máráananasa paápé índa-kanaa wétiye.

⁷ Naaofá'á Maníkó wení kísa-waasi wenááimo simátímakowisafena séna aúpá'ó tukáunda-aai paápé ínkiye siyáimba wíyómpakemba afa'móráenarau uwíyemba é'a tufúmba póna tínaaemba moóráwigo uwíyemba tufínana minááí paápé ínkiye siyákiye.

⁸ Minkákembá wíyómpakewi simásimakowi simásimena séna moórá-aisamai marará téna

moórá-aisamai táá'mai uwí-nómpímbá ténamo iwái ayáámpinkemba kári'-aufai-wandaai fariyásokaimba komauwó súwa'a

⁹ wempá'á wé'a sé'a kári'-aufai-wandaai simiyó séwánana séna maimái naaó. Enóipimba taakáámbá ínana enarumpimbá ikamá fáíniye súwa'a

¹⁰ minkwándááí maimái násuwaawanana sóipinkemba taakáámbá úwana sirumpinkembá ikamá fówana

¹¹ minkákembá simásimena séna aneka'á Maníkón-aai simátiminone. Fí'o-fi'on-tuwara'-waasiye seyaafá'-máráfákén-kwáásiyé fí'o-fi'on-aaímo sen-kwáásiyé kawáá-wáásíwárá'é Maníkómó índa-aai simátiminone simásimakaiye.

11

Maníkón-aaímo simátímakaayan-aai.

¹ Simásimuwaná moóráwigo naambó awaiya'matuwésamo on-ándámá siména séna Maníkóní ámáán-damba koawaiya'maré póimo tufú'maimo agáén-ontan-taare koawaiya'maré Maníkón-ímáyáámó on-kwáásí torausé

² énifo naamaáifa'a ímbo awaiya'márénda ifátúwénasa úwoi-waasi ímba Maníkóní waási tésa minkáwé'-náópa'a sáwí'o úmae iyiyamba kaumbo-áátái úmai afa'móráe-wiyomba maisuwésamo tai'áiyamba mindásafe naamaáifa'a ímba awaiya'maraaó.

³ Kae'nárai fasi'aémbá timé'a ti'máráanasarai wésarai tirumbó óyantafesarai fután-únánkwátói urésarai 1,260 kanaara'a kesáái érai'a simátima'maesarai iyóyááye simásimakaiye.

⁴ Fasi'aénkó marará'ó káráwiyiwain-aúranka'a kae-táímá mintáígó arampinkembá masawémbo fatiyón-taima wéraisana mintáígóní áwáuma minkwáásiyáí óye. Fasi'aénkón-aúranka'a kae'-ómbá kúra'maraisana wéraisana minónkóní áwáuma minkwáásiyáí óye.

⁵ Minkwáásiyáísafesa sésamo sáwí'a uwátinkanae síyanamo éna mindárai tóipinkemba iyononkó mindáraiti namuro-wáásí káwíniye. Minkwáásiyáí sáwí'a uwátinkanae síyawí miyámó iyamba kawíyasa puwónáawe.

⁶ Maníkó mindárai fasi'aémbá timúwasarai ímba aa'á tíno síyanaraimo éna Maníkón-aaimo simátimiyán-kanaara'a ímba aa'á tíníye. Nonkóntáfésaraimo naae-nómbá uraaómó síyanaraimo éna miyá íníye. Tí'a ínomo sésarai seyaafá'-úmbái-tántáá'a waásifa'a

tíno-aaimo síyanaraimo éna miyá íníye.

⁷ Miyá ínasarai mindárai Maníkón-aai simátímakaiyana aféúmbó ímbo wérain-baipinkewi téna tiyéna íyákainasarai puwýana

⁸ óraa'-naopa'-marupa'a mindárai túma wéíniye. Kentí Fasi'aénkó aaraa-táiyá'ó pukáipa'a mindáókon-awi'a waé'mai-awi'a Sóndómu-naopa'e Ísípifa'e mifá'á mindárai túma wérainasa

⁹ fí'o-fi'on-tuwara'-waasiye seyaafá'-ándáfákén-kwáásiyé fí'o-fi'on-aaimo sen-kwáásiyé seyaafá'-máráfákén-kwáásiyé tóso esa mindárai túma taawánésa sésa ímba utaaró síyana kaumbo-kánáá úmai éiyainkomba wáawái íníye.

¹⁰ Maníkón-aaimo simátímakayandarai marapá'-wáásísáfésarai sáwi'a owé séyááyan-aaigo tirunkó sáwi'a íníye. Mindásafena mindáraimo puwýantafena tirunkó kawel'á ínasa aamoí ésa seyaafá-tántáá'a wenámal'-wenama'a ónááwe.

¹¹ Minkáúmbó-kánáá úmai éiyainkomba wáawái Maníkó mindárai tááma timínasarai íyáfasesarai méyasa tuwánésa táátafesa íyana

¹² wíyómpakemba moóráwigo óraaka simátimena séna maafá'á íyókaiyo sínasarai ainánká'á iyíyasa kentí namuro-wáásí tuwánáíyana

¹³ miyá íyan-kanaa óraa'-marimo táínda óraa'-naopa'a afa'éiyain-aempa'a úwoi méräiyasa moórá-aempa'a naambá tawisínaawisi úmai sáwfí'a'-waasi 7,000 waasi puwýaya úwoimo túnaraiyan-kwaasi tata'á ínasa táátafesa ésa Maníkóntáfesa wení áwáuma fí'oran-awaun-iye sénááwe.

¹⁴ Kemá Yóni miyán-kááínkáámbá awáné sé'a miyá umbá póna kae-sáwi-méyámbá tai'ówana ánaae-sawi-meyamba káríka'a tíníye súne.

Ánaaen-uwyembo tufúkáin-aai.

¹⁵ Minkákémbá wíyómpakewi afa'móráenarau uwíyemba tufúkówana miwí tínaaembá moóráwigo uwíyemba tufúwá'a isáwánasa wíyómpa'a sáwfí'a'nanka sésa marapá'-wáásiyá'ó kawáán-uráawi taí'ááwasarai kentáásí Fasi'aénkóe íyáfasinankaiwaiye'a aasiyaasí kawáánúmae iyóyááye

¹⁶ suwasá moórá-waai úmai éiyain-oraal'-waasi Maníkóní ewaa'á kawáánuwai méron-aempa'a méesa aísamaifimba kífaesa wen-ímáyáá ésa áwí'a mósá marésa

¹⁷ sésa Maníkó Fasi'aénkóo seyaafá-fásí'aémbó tokáandawi aifa'á mé káfí'wara'o méraandawi e sáwfí-a-fasi'aemba toké waásiya'a ómbare kawáánónda póta súwisa súne.

¹⁸ Suyaafá'-máráfákén-kwáásí embá aaisambá aééwa káfí'a miwímó aaisambó tíyínda-kanaan-iye. Pukáan-kwaasi miwí táái tísai úmai isé ení kísa-waasi enááimo simátímakayawiye óraa'-waasiye úwoi-waasiye miwí en-ímáyáá mósá marésa enáwí'o mósá márááwiye kawel'-méyámbá timé marapá'a sáwi-kisaumo maiyáawi sáwi-meyamba timínone

siyáawe.

¹⁹ Suwaná minkákémbá wíyómpa'a Maníkóní ámáán-dankoni ontá tigúwa'o awánáwanda minámáán-dáúmpá'a tawaá wérowana naaófá'ó Maníkó Mósesembo simámakon-amaambo siyáánkai-amaambo óntan-kwandaaiya'o agaimái mimpímbó makón-tawaama awánáwánana wíyónaai súwana aafáyáú torówana óraa-kaugau súwana óraa'-marima tówana óraa-kaiyaramba kumúwana miyá úwa'a awánaraumne.

12

Aaregóngte arááinkónté-taai.

¹ Awánáwánta wiyómpa'a aiyowái'a éna waásimo aráátímín-aiyowai'a maarán-áiyowái'a uráye. Moórá-ininko mérowana aafáúgó wení unáánkwatóyaamba éna áúgomba ánáan-kwiywana mérowana wiyónko aísamai-andampa'a wérowana a'nómpímbá kám'o'a wérowana minkámópímbá sísamaifakemba kae'á kumbaimái-o'a wérowana

² ámukwá'a mérowana wení kanaamá túwana iyámpói mo'ankáíndasafena áí'a úwana wáá'a túwana

³ minkákembá wiyómpa'a moórá-aiyowai'wara'a éna waásimo aráátímín-aiyowai'a maará uráye. Óraa'-araaimba ména naae-áúwárá'a éna afakaeté-a'nomba wérowana a'nómpínkémbá siyáánkai-taanaimbá wérowana iyáákaraiwaini kám'o'a afakaeté-kamo'a a'nómpímbá wérowana

⁴ kae'-áémpákén-ól'a étuwená moórá-aempaken-o'a améraantamba wiyúsuwowana marapá'a kumuwana iyámpói ma'ankáínda-ininkoni ewaa'a ména ma'ankáína'a tufú'-nasuwánæ séna mérowana

⁵ waai-iyámpói ma'ankwana óraa'a éna seyaafá'-máráfákén-kwáásiyá'ó fasi'ámai kawáánínda-iyampoi ma'ankwana Maníkó káráwindasafena miniyámpói ááéma mósa taífimarena wemá kawáániwaini ayái-afara'a móankowana

⁶ miníninkó inkaiséna máásai-marafa'a wéna Maníkó wentáf'e'a to'mayaa uwánkanaumne siyópa'a koména ayáátááka'a 1,260 kanaa komérowana Maníkó kawáán-uráye.

⁷ Kawáánúwasa wiyómpa'a tiyésa Maníkóní kísau-waasiya'o káráwiyowin-awi'a Máikéri wení kísau-waasiye arááinkówé wení kísau-waasiye tíywasa

⁸ Máikériye wení kísau-waasiye íyáákesa wiyómpakemba arááinkóné wení kísau-waasiye watuwésa

⁹ óraa'-araainkomba famétukaawe. Naaofá'a marapá'a iyaankafayaambá úkéna wenawí'a waántawanko póna marapá'-wáásí karo'-áái simátíma'maena íyísasa érai'a siyé sewaná waási símai sáwi'a wéuwatinkaiye. Wenté wení kísau-waasise'a famétuwowasa marapá'a kunkáawe.

¹⁰ Kúmúwa'o isááwánta wiyómpa'a moóráwigo óraaka séna Maníkón-aúranka'a ména kentáásí waásisafena sáwi-waasin-owe karo'ó símae iyáiwaimba famétuwáísana marapá'a kúmisana póna Maníkó waántawankomo ta'ótokaimpinkemba kentáá méwésiyaiye. Kentáará'a kawáánéna fasi'aén-úranko póna méwésiyaisata awánaraumne. Maníkó ai'marówana marapá'ó kunkáiwaini fasi'aéntá awánaraumne.

¹¹ Ísu sipisípi-araakaawi miwítí sáwi-meyambo maiyáiwai puwúwana wení naaemá kunkáimba pósá Maníkón-aaí arupíse úmai simátíma'maesa iyésa sínkamiyata puwúnafo-imayaa ímba umbá fasi'arésa waántawankomba íyáákaraawe.

¹² Kembíwi

wiyómpa'o méraawi minááísafé'a imáyáa é'a aamoín-oro. Énifo marapá'é uwí-nómpálémó méraan-kwaasi óraa'-umbai-tantaa'a kempá'a tñíifo káráwiyoro. Maníkó waántawankomba tufuwínda-kanaa ampáámbá isaná póna waántawanko iséna áyánte'a wéifo káráwiyoro
wiyómpakewi siyáyiye.

¹³ Súwana minárááínkón-áwí'a waántawanko imáyáa éna wíyómpakemba kembá famétuwáísa'a marapá'á kumbéraumne séna waai-iyámpói'mo ma'ánkaron-ininkomba wa'maéna kúwana

¹⁴ arááínkó minínínkómbá tufúwífo séna Maníkó óraa'-embontaanko ayóiyáámbá kae'lá amúwana farafámaena máásai-marafa'a wentáfénamo to'mayaa uwánkaropa'a kúwana Maníkó kaumbo-áátái úmai afa'móráe-wiyomba káráwiyyiye.

¹⁵ Arááínkó minínínkómbá wa'maéna ói'a káá'maena nombá umpíyankaanana mae'maéna kóínkwe séna wa'maéna kúwana

¹⁶ maragó áwa'nai ena weyááríka'a maramá karaisúwana wenóipinken-donko mimpímbá kumúwana

¹⁷⁻¹⁸ arááínkó minínínkómbá áyántafena uwánkena imáyáa éna séna wenaráá'marinte'o é'a tiyánaumne-imayaa uráye. Wenaráá'marimba miwí Maníkón-aai ísámai kawe'á ésa Ísu siyáin-aaimo simátíméwin-owe. Tiyánaumne séna uwí-nónawáifa'a to'mayaa uréna méraiye.

13

Óraa'-afaa-poigon-aai.

¹ Mérohana awánáwánda moórá óraa'-afaa-poigo uwí-nómpínkémbá iyéna afakaeté-a'nomba wérohana taánáimbá a'nómpínkémbá siyáánkai iyówana íyáákaraiwaini kámo'a siyáánkai mintáánáímpímbá wérohana Maníkóntafesa símai sáwí'o uwánkaron-aai a'nómpínká'á agaimái makówana

²⁻³ wemá óraa'-afaa'-iyankaamba ména aísamaima óraa'-iyanko aísamaiyaamba úwana ói'a afáá'-iyán-óikaamba wérowa'a awánáwánana ááéma moórágwo puwínkwe séna tufúkón-afima kawáúgun-afima wérohana tufúwana ímbo puwúmba úwoi mérohana arááínkó wení fasi'aémbá aména simámena séna marará'ó kawáánundafa'a kawáánuwo súwasa seyaafá'-márafákén-kwáásí awánesa táátafesa ésa kentáásí óraakon-iye sésa wenarááíma waésa

⁴ arááínkó óraa'-afaa-poigomba fasi'aémbó ámakontafesa arááínkón-ímáyááwárá'á mósá marésa óraa'-afaa-poigon-imayaa mósá marésa sésa óraa'-afaa-poigo íyáákaraimba pósá ímba kanaa'á tiyánkanaawe siyáawe.

⁵ Suwaná Maníkó mináfáá-pói é'ankowana ména wenáúma maimaé iyéna Maníkómbá símai sáwí'a uwánkena wenawí'a símai sáwí'a éna Maníkómó méraipa'a símai sáwí'a éna wíyómpa'o méraawi símai sáwí'o uwátinkomba isááwánana

⁶ Maníkó sáwí'a uwánkena wenawí'a símai sáwí'a éna Maníkómó méraipa'a símai sáwí'a éna wíyómpa'o méraawi símai sáwí'o uwátinkomba isááwánana

⁷ Maníkó é'ankowana ména Maníkóní waásise tiyéna miwí íyáákena seyaafá'-ándáfákén-kwáásiyé fí'o-fí'on-tuwara'-waasiye fí'o-fí'on-aaimo sun-kwáásiyé seyaafá'-márafákén-kwáásiyá'é kawáánuwasa

⁸ seyaafá'-márafá'ó mérón-kwaasi óraa'-afaa-poigon-imayaa mósá makáawe. Maníkó maramá ímbo úmakonka'a sipisípi-araakaawi kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai pukáiwai wení aúfáifimba maé'mae'o íyan-kwaasi-tuwí'a agaimakáifo mináúfáifímbá túwí'a ímbo agaiyáin-kwaasi óraa'-afaa-poigon-imayaa mósá makáawe.

⁹ Kemá Yóni súnda ísáán-kwaasi pó'a minááí ísámai kawe'án-oro.

¹⁰ Ándáfa'o móttinkanae sésamo ésa miyá ónááwe. Tínkamonasa puwíwae sésamo ésa miyá ónááwe. Mindásafesa Maníkóní waási ímba Maníkómbá aúwém̄ba wenká'á timankúnkumba fasi'ámai oro kemá Yóni súne.

¹¹ Minkákémbó awánáwánda moórá-afaa-poigo marafínkémbá iyéna sipisípi-arakaamba éna a'nómpínkémbá kae-táánáímbá wérowaná amóísáúmba arááínkó amóísáúnkaamba éna

¹² aifa'ó iyún-afaa-poigon-aúranka'a ména fasi'aémbá wenkákémbá maéna kísauma wémaena seyaafá'-máráfákén-kwáásísáfena séna óraa'-afaa-poigon-imayaa mósá måráaro séna ááémo moóráwigomo puwínkwaé séna tufúwana úwoimo mérowintafena aifa'ó iyún-afaa-poigontafena mináái séna

¹³ fí'o-fi'on-kisau

ímbo awánaron-kisau maéna séna wíyómpakemba iyamá kumuwo súwana waási túranka'a kumúwana

¹⁴ Maníkó é'ankowana ména aifa'ó iyún-afaa-poigon-aúranka'a fí'o-fi'on-kisau ímbo awánaron-kisau maéna marapá'-wáásí sáwi-ampa'a tafisímai méwétiyuwena simátimena séna óraa'-afaa-poigo áúraambo úmaraiyana wenawí'a óraa'a íno séna ááémo moóráwigomo puwínkwaé séna tufúwana úwoimo mérowintafena mináái súwasa isésa miyá uwaná

¹⁵ Maníkó é'ankowana ména aifa'ó iyún-afaa-poigo áúraambo úmárówimba ááma amúwana aaí séna ken-ímáyáá ímbo mósá makáawi tinkamiyasa púworo súwasa miyá uwaná

¹⁶ marafínkémbó iyáiwai óraaka súwasa óraa'-waasiye úwoi-waasiye óntawara'-waasiye óntaiyain-kwaasiye úwoimo nún-kwaasiye wayó-kísáúmó máén-kwaasiye miyáumai-waasi óraa'-afaa-poigoni aúfái agaésa tuwímbai túwayaanka'a agáúwasa tuwímbai tiyáánúrapa'a agáúwasa

¹⁷ tuwímbai mináfáá-póígón-áwí'a agáúwasa tuwímbai nambá agaésa mindámbágóní áwáuma wenawí'o agaimárón-kwaasi tómbá méyánuwasa ímbo miyán-áúfáímó agaimárón-kwaasi ímba tómbá méyánuraawe.

¹⁸ Kemá Yóni súmpo mináái kawé'-úmai imáyáan-oro. Kawé'-ímáyááwárá'-wáásí mindámbágóní áwáuma isánááwe. Wenawíkaken-aufaigoni nambamó torausíyambá 666 ínaye kemá Yóni súne.

14

Aú-imo siyáan-aai.

¹ Minkákémbó awánáwánda kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwai moórá-omapa'a minómákón-áwí'a Sáiyóni-omapa'a mérowasa wesé'a sáwfíl-waasi mésa wenawí'e afowán-áwí'e túwayaanka'o agaimákón-kwaasi 144,000 waasi mérowa'a

² isááwánda wíyómpakemba noniyasáúrakembo sintenkáámbá súwana wíyónaai sintenkáámbá súwana sáwfíl-waasimo uwíyembo tufúwówanamo sintenkáámbá súwa'a isááwánasa

³ kawáániwaini ayáí-afagon-aúrampa'a mésa éiyaimbo túnarowi túranka'e óraa'-waasi túranka'e mésa aú-ima sésa marapá'-wáásífínkémbá Maníkó méyámbakain-kwaasi aantemba mi-144,000-wáásí minímá kanaa'á sésa

⁴ miwí ímbo aare-úmémbá ésa arupíse úmai mésa kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwai aráái wáuwana wemá waásifinkemba méyámbarena Maníkóntáfena séna miwí kesí waási ésa ení waásiwara'a ombá pósá ánaaembá fí'o-fi'on-kwaasi miyá ónááwe súwasa

⁵ miwí ímbo karo'-ááí sésa miwífímbá ímbo sáwi-aai wérowi mináú-ímá suwa'a ísaraumne.

Wíyómpaken-kisau-waasiyau-taai.

6 Minkákémbó awánáawánda wíyómpaken-kisau-waasigo sanaan-úramba farafámaena ásé-aaí waé'wae'o índa-aaí marapá'ó méron-kwaasisafena seyaafá'-máráfákén-kwáásiyé seyaafá'-ándáfákén-kwáásiyé fí'o-fi'on-aaimo sun-kwáásiyé fí'o-fi'on-tuwara'-waasiye miyáumai-waasisafena simátimindasafena farafámae wénena

7 Óraaka séna Maníkó aaifimbó maitinkáínda-kanaa tifo Maníkón-áároi inkaisé'a wentáf'e'a wení áwáuma fí'oran-awaun-iye seró. Wíyóne marawé uwí-nóné non-úrane úmakaiwain-imayaá é'a áwí'a mósá máráaro wíyómpaken-kisau-waasigo siyáiye.

8 Súwana wenánaaembo wíyómpaken-kisau-waasigo túwai séna óraa'-naokon-awi'a Pépíróni-nao'a tawisínaawisi uwáguraiye. Miyá úwasa mindáópaken-kwaasi seyaafá'-máráfákén-kwáásí sáwi-ampa'a tafisímai métinkówasa fí'o-fi'on-tantaa'a sáwísawí'a uráawe minkwíyómpákén-kísáú-wáásígó siyáiye.

9-10 Súwana minkáé'nárai tínaaembo wíyómpaken-kisau-waasigo túwai óraaka séna waásimo óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárówin-imayaawe mósá máráán-kwaasi Maníkó aaismambá tiyíníye. Mináfáá-póígóní aúfái túwayaanka'e tiyáánka'e agaimakáán-kwaasi Maníkó aaismambá tiyéna ímba kári'-aisamba tiyínífo óraa'-aisamba tiyínasa wíyómpakemba kawe-kísáú-wáásí túranka'e kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwain-aúranka'e iyamó wégaipa'a sáwi-wiyumbo ún-ontamba agaimakáípa'a mésa títe'a ínasa ménaawe.

11 Iyafínkémbó úmúmbo iyíntemba aasiyaasí títe'a úmæe iyíníye. Óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárówin-imayaawe mósá márááwi mináfáá-póígóní aúfái tine'ó agaimakááwi ímba saagésa aasiyaasí títe'a úmaena iyíníye.

12 Kemá Yóni súmpo Maníkóní waási ísáaro. Maníkón-aaí wétawiyafe'a Ísuwe'o kááísamai

méraawi fasi'ámai méraaro kemá Yóni súne.

13 Minkákémbó isááwánda moóráwigo wíyómpakemba simásimena séna maanááí aúfái-wandaifimba agauwó. Káfé'wara ánaaenkwara'a Fasi'aénkóe'o kááísamai méraawi puwíyanamo éna Maníkó kawe'á uwátinkainiye. Maníkóní ámútanko simásimena séna minááí éræl'-aain-iye. Káfé'a kísau maésa ánaaemba saagésa miwítí kísaufinkembo paápé índa-tantaa'a miwífá'a wérainiye simásímakaiye siyáiye.

Waásisafena waé'mai-aaimo siyáin-aaí.

14 Súwa'o awánáawánda moóráwigo waási-úrankoraawi waén-áínánká'a ména a'nómpímbá íyáákaraiwaini kám'o'a korí-óntántámbó úmakon-kamo'a wérowana ayáámpimba áwááise'o tómbera taéfaem-paepae'a tokówana

15 minkákémbá wíyómpaken-kisau-waasigo wíyómpa'-amaan-daumpakemba kúwákárúwena ainánká'ó mérowintafena óraaka séna marapá-tómbá fasi'aráífo tómbó fakárénda-kanaan-ifo taéfaem-paepae'a toké fakaraao súwana

16 ainánká'ó mérowi wení taéfaem-paepae'a tokéna mintómbá fákákaiye.

17 Fakarówana minámáán-dáúmpákémbá ánaaembo kúwákárúwoni wewará'a áwááise'o tóm-paepae'a taéfaem-paepae'a tokówana

18 moóráwigo wenánaaembo wíyómapaken-kisau-waasigo iyará'ó káráwiyowi póímo tufú'maimo agáén-ontan-taarerakemba kúwákárúwena áwááise'o tómbera taéfaem-paepae'a tokówintafena óraaka séna marapá'á ándá-aramba áfun-kaifo ení taéfaem-paepae'a toké minándá-árámbá fakaraao súwana

¹⁹ iséna minándá-árámbá fáká'makaiye. Tísamaifimbo makésamo mapamíyanamo anombó kumínasamo uwíyan-aempa'a makáiyé. Minándá-áránkóní áwáuma sáwi-waasimo

éna Maníkó óraa'-aisamba tiyéna ándá-arambo mapamíyantemba miyá éna

²⁰ ándá-arambo mapamíyan-aempa'a óraa'-naokoni awáífá'á mináémpákáámbá waási tufükáiyé. Ándá-aran-anombo kúmíntemba miwítí naaemá kuména piri-nónkáámbá kumémena waási maamíntena ayáátááka'a kunkáiyé.

15

Afakaeté-sawi-meyankon-aai.

¹ Kumúwa'o awánáawánda wíyómpa'a aiyowái'a éna waásimo aráátimiyan-i'a úwana sá'a úwana afakaeté-sawi-tantaa'a wérowasa wíyómpakemba afakaeté-kisau-waasi mésa misáwí-tántáá'ó timíyanesa ésa mináfákáété-sawi-meyamba timíyanamo misáwí-meyámbó tai'áinánamo éna Maníkóní aaisambá tai'áínda awánaraumne.

² Awánáawánda waaúnkáámbá sámo kaimbá wérowana tuwímbai iyaráámbá kówasa mindón-áwáifa'a waási mésa ímba óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárówin-imayaawe ímbo mósá márááwi wení nambamá tine'á ímbo agaimakáawi óraa'-afaa-poigombo íyáákarowi mérowana Maníkó uwíyemba tímakowasa tokésa

³ imá sésa Maníkóní kísau-waasigon-awi'a Mósesente kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwainte'a imá simátinkesa maará siyáawe.

Emá Fasi'aénkó Maníkó seyaafá-fásí'láémbó tokáandawi ení kísau fí'oran-kisaumo máénda awánéta sáátafeta únasa emá seyaafá'-máráfákén-kwáásiyá'ó kawáán-uráandawi ení kísau arupíse úmai kawe'-úmai wémaene.

⁴ Fasi'aénkó e aantemba fí'oran-kawe'a úmai fí'onka'o méraandawimba pósá seyaafá'-wáásí enáároi inkaisesa ení áwáu fí'oran-awaun-iye sénááwe. Ení kawe-kísáú aantembo máénda paápé uráisasa awánesa seyaafá'-máráfákén-kwáásí empá'a tésa enímayáá ésa enáwí'a mósá maránááwe

nonáwáifa'o mérowi minímá siyáawe.

⁵ Suwa'á minkákémbó awánáawánda wíyómpa'a ámáán-daumpa'a Maníkóní ufaen-úran-daumpa'a ontá tigurówasa

⁶ wíyómpakemba afakaeté-kisau-waasi afakaeté-sawi-meyambo timíywai minámáán-dáúmpákémbá kúwákárúwesa waén-únánkwátói súgáyáagayaamo ún-unankwatoi urésa tíyaafaiya'a uriyon-tú'wáánkáú urówasa

⁷ éíyaimbo túnarowifinkemba moóráwigó afakaeté-taufa'a timúwasa mintáúfápímbá Maníkó aasiyaasí maé'mae'o índawimo aaisambó sínda-tantaa'a wérowana

⁸ naaúmpa'o úmúnte'o intembá Maníkóní ámáán-daumpa'a wení fasi'aénkóe wení fí'oran-awaugoni ságöe'a óraa'a úwasa waási ímba kanaa'á mindáúmpá'a iyésa afakaeté-kisau-waasi afakaeté-sawi-meyamba tímatuwe'e sésa mindáúmpá'a ímba iyáawe.

16

Maníkó aaisambó tikain-aai.

¹ Minkákémbó isáawánda ámáán-daumpakemba moóráwigó mináfákáétewisafena óraaka séna afakaeté-taufapinkemba Maníkó aaisambó tiyínda-tantaa'a marapá'a fayáusu'maraaro súwana

² mináfákáétewifinkemba aifarááwí wení táúfapinkemba marapá'á fayáúsuwowasa óraa'-afaa-poigoni aúfái tine'á agaimakésa wenáúraambo úmárówin-imayaa mósá makáawifa'a óraa'-namontomba túwawaapimpa'a kówana títe'a uráye.

³ Úwana wenánaaembo mérowi wení táúfapinkemba uwí-nómpá'á fayáúsuwowana uwí-nónkó púwón-kwaasiti naaeráámbá úwana uwí-nómpínkén-kwámbá putásaraiye.

⁴ Putásowana minkáé'nárai tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba nonaumpimpá'á fayáúsuwowana naae-nómbá úkúwa'a

⁵ minkákémbá isáawánda wiyómpaken-kisau-waasigo nonká'ó káráwiyowi séna emá kawel'-úramba úmai méraandawi aifa'á
mé káfél'wara'o méraandawi misáwí-méyámbó tímakaanda kawel'-úmai arupíse uráane.

⁶ Ení waásiye enááimo simátímakaakiye tímakaanda pukáantafe naae-nómbá útínkaraane. Mindásafe kawel'-wée miwítí sáwí-kisaugon-anondáá tímakaane nonká'ó káráwiyowi súwa'o

⁷ isáawánda moóráwigó póimo tufú'maimo agáén-ontan-taarerakemba séna Maníkó Fasi'aénkó seyaafá-fásí'áémbó tokáandawi misáwí-méyámbó tímakaanda kawel'-úmai arupíse uráane

siyáye.

⁸ Súwana minkáúmbónárau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba aafáúrá'á fayáúsuwowana Maníkó é'ankowana waási tine'ó iyamó kaintembá aa'á kéna tinepái fí'oraumai kówana

⁹ títel'a úwasa Maníkómbá símai sáwí'a uwánkesa Maníkómpákémbá misáwí-méyámbá wétiye sumbánifo miwítí sáwí-kisau ímba tuwésa Maníkómpá'á tésa wení áwáu fí'oran-awaun-iyé ímba siyáawe.

¹⁰ Ímba suwaná minéiyáindárau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba óraa'-afaa-poigo waásiya'o kawáán-urópa'a fayáúsuwowana kumeul'á úwasa wemó kawáán-urówi kumeul'-áémpá'á mésa títel'a úwasa wáá'a tésa tinááfí wéunkutesa

¹¹ títel'a úwana námomba kóntafesa Maníkó wiyómpakewimba símai sáwí'a uwánkómbanifo ímba sáwí-kisau tuwésa wempá'á tiyáawe.

¹² Ímba tuwaná miséfátáásénárau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba óraa'-nonkon-awi'a Yúférétisi-nompa'a fayáúsuwowana mindómbá kará'nágwuasa aafáúmó iyáúsun-aempa'-marafa'a kawáán-urówiti aambá wiyúntafena mindómbá kará'náguraiye.

¹³⁻¹⁴ Mindómbá kará'nágwu'a'o awánáawánda arááinkón-óipinkemba sawaímá túwana óraa'-afaa-poigon-óipinkemba sawaímá túwana karo'-ááimó simátímakowin-óipinkemba sawaímá túwasa minkáúmbó-sáwáígó tirumpimbá kaumbo-sáwí-ámútámbá mésa fí'o-fí'on-kisau ímbo awánaron-kisau maésa Maníkó'e'o tíyénesa seyaafá'-márafá'á wénesa kawáá-wáásí tí'maes Maníkó seyaafá-fásí'áémbó tokáiwaini óraa-kanaa tíyénesa tiyáawe.

¹⁵ Kemá Yóni simátíme'a súne. Ísu séna umén-kwáásímó kaffífimbó tentembá ímba ísarenka'o kúmónda simu'marésa unáánkwátói úmaresa méraiywí ímba unáánkwátói-iyaintafesa tigaemá ónááwe Ísu siyáye kemá Yóni súne. Awánáawánda

¹⁶ minkákémbá kawáá-wáásí tí'maes moórá-aempa'a máúpa'a Yúndaa-waasi-taaifinkemba Ípúru-aaifinkemba Áámágétoni-marafa'e sésa túwaandu uráawe.

17 Uwaná mináfá'móráénarau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba fiyúndámo torópa'a fayáusuwowana moóráwigo ámáán-daumpa'o kawáániwaini ayái-afarakemba óraaka séna seyaafá-kísáú taí'áwiye súwana

18 wiyónaai súwana káúgau súwana aafáyáu torówana óraa'-marima téna marapál'a waási ááémo mérónkakene káf'e'wara'o méraanka'e miyám-bárímá ímba wétaiye.

19 Óraa'-naopa kaumborá'a maramá karuména tawákka'-úwana seyaafá'-márafá'a óraa'-naopimpa'a tawisínaawisi úwana Maníkó Pépíróni-ora'a'-naopaken-kwaasi sáwí'o umbá Maníkó imáyáa éna aaísambá tiyéna miwítí sáwí-meyamba óraa'a timúwana

20 nonafufumpa'-márámá seyaafá'a maamíntasuwowana omátomba arúwáísé uwágúwana

21 wiyómpakemba óraa'-umbaimo tain-óntánkáán-kááiyaramba kuména waási tínkamuwasa Maníkómbá símai sáwí'a uwánkaraawe. Óraa-kaaiyaramba óraa'a sáwí-meyambo timúntafesa Maníkómbá símai sáwí'a uwánkaraawe.

17

Pépíróni-waasi waé'mai-aaimo siyáin-aai.

1 Sáwí'a uwánkówana wiyómpakemba afakaeté-kisau-waasi afakaeté-taufa'o tokówifinkemba moóráwigo simásimena séna tina'a aankaró'-ánká'ó nín-ininkomba sáwí-meyambo maínda aráánáméno. Miníninkóní áwáuma óraa'-naopa'a sáwifa'-nonawaifa'-naopa'an-aye.

2 Mindáópaken-kwaasimo fí'o-fí'on-tantaa'o sáwí'o ombá seyaafá'-márafákén-káwáá-wáásí miyá uráawe. Uwói'o on-dómbó nésamo uwói'o ontembá mindáópaken-kwaasi sáwí'o ombá fí'o-

fí'om-barafaken-kwaasi tuwánésa miyá uráawe simásímakaiye.

3 Simásimuwaná Maníkóní ámútanko kempímbá óraa'a uwásinkowana minkwiyómpákewí sí'maena máásai-marafa'a mósinkowa'o awánáwanda moórá-ora'a'-afaa-poigo moórá-inimba ayáátuwena ména áuwawaa'a naae-áumá úwana Maníkómbá símai sáwí'a uwánkaron-aaí anel'a agaimakowana afakaeté-a'nomba úwana miná'nómpímbá taánáímba siyáánkai íyáusurowana

4 miníninkóní unáánkwátói tuwímbai naae-únánkwátói úwana tuwímbai sokón-unankwatoi uréna wení to'waai-tántá'a sáwifa'-ontamba tuwéna maimái uwásokena korí-óntántámbó úmakon-don-anama ayáámpimba tokéna mindón-ánáfimbá sáwítantaa'-aantemba ówitena waási sáwísawí'o uwáiní áwáuma mindón-ánáfimbá wérowana

5 aúwayaanka'a agaimaréna séna óraa'-naopa'-awi'a Pépíróni-naopa'a aankaró'-ánká'ó nöwi tinówa é'a marapá'ó sáwísawí'o owí tinówa úne agaimaréna súwana

6 Maníkóní waásiye Ísun-aaí simátímakowiye tínkamuwasa púwuwana uwói'o on-dómbó nésamo uwói'o ontembá miníninkó tínkamena uwói'a úwa'o awánáwanda sáa'a úwana

7 wiyómpakewi simásimena séna ímba áá'a íno. Mináfáá-póigó miníninkómbó ayáákimba afakaeté-a'nomba iyáísana siyáánkai-taanaimbo wéraiwaiye miníninkónté miwítí áwáuma simámenaumne.

8 Awánáánda-afaa-poigoni áwáuma ááéma ména pukáimba póna aféúníyaim-baipinkemba íyáfasinainana Maníkó taí'ásuwainiye. Maníkó maramá ímbo úmakonka'a maé'mae'o íyan-kwaasi-tuwi'a agaimaréna ímbo túwí'o agaiyáin-kwaasi mináfáá-póí íyáfasinainda awánésa táátafesa ónááwe. Ááéma ménamo pukáimba íyáfasinaindasafesa táátafesa ónááwe wiyómpaken-kisau-waasigo simásímakaiye.

⁹ Simásimena séna kawe'-ímáyááwáráwí minááígóní áwáuma isánááwe. Mináfákáété-a'nonkoni áwáuma afakaeté-omapa'a miníninkó méraipa'an-iye. Miná'nónkóní áwáuwara'a afakaeté-kawaa-waasin-owe.

¹⁰ Mináfákáété-kawaa-waasifinkemba séfataase kawáán-urésa púwuwana moórágwigo mérainmba póna moórágwigo ánaaembä paápé éna kárika'a méíniye.

¹¹ Mináfáá-póigó ááémo ménamo pukáiwaini áwáuma mináfákáété-kawaa-waasi tínaaembä kawáánindawi éna mináfákáété-kawaaraamba miyá ínana Maníkó taí'ásuwainiye.

¹² Siyáánkai-taanaaimbo wéraiwaini áwáuma siyáánkai-kawaa-waasi kawáá-kísáú ímba maiyésa ánaaembä óraa'-afaa-poigoni fasi'aémbá maiyésa ampáánká'á kawáánónááwe.

¹³ Miwítí fasi'aémbá waásiya'o kawáán-iyantafesa mimbórá-ímáyáá ésa óraa'-afaa-poigoni-imayaá ésa

¹⁴ kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaimba tiyáiyana wemá íyáákena seyaafá-fásí'áénkwárá'-wáásí wení fasi'aénkó íyáákaraiwai póna seyaafá-káwáá-wáásiyá'á kawáán-uráiwai póna íyáákainiye. Táántena kesí waásin-owe siyáisasa wembá ímba auwésa wenarááimo wáéwi íyáákaindara'a wesé'a méranaawe wíyómpaken-kisau-waasigo simásimakaiye.

¹⁵ Simásimena séna awánáánda-nonkoni áwáuma aankaró'-ánká'ó nín-ininkomo mérain-donkoni áwáuma sáwífa'-waasi seyaafá'-máráfákémbá fí'o-fi'on-tuwará'-waasi fí'o-fi'on-aaimo sen-kwáásin-owe.

¹⁶ Afáá-póigóe siyáánkai-taanainkwara'o awánáándawi aankaró'-ánká'ó nín-ininkomba tíyántafesa uwánkesa sáwí'a uwánkesa unáánkwátói faú'máéwana unáánkwátói-iyaimba mérainasa ama'á násuwesa ayáántámba agaisuwánááwe.

¹⁷ Maníkó misáwí-wáásí imáyáá timúwasa mimbórá-ímáyáá ésa waásiya'o kawáání-fásí'áémbá óraa'-afaa-poigomba amésa pósá Maníkóní imáyáafinkeni'a íyana Maníkómó siyáin-aai paápé ínýie.

¹⁸ Minínimbó awánáánda-ininkoni áwáuma óraa'-naopakewi seyaafá'-máráfákén-káwáá-wáásiyá'ó kawáánnowin-owe wíyómpaken-kisau-waasigo simásimakaiye.

18

Pépíróni-naopa'o tawisínaawisi uráin-aai.

¹ Simásimuwa'o awánááwánda moórá-kisau-waasigo wíyómapakemba kuména óraa-fasi'aembä tokéna wenanekembá marará'á kusán-kwégowana

² óraaka séna tawisínaawisi uráimba óraa'-naopa'-awi'a Pépírónifa'a tawisínaawisi uwáwisana sáwí-amutantone fí'o-fi'o-sawi-tantaa'e mindáópa'a mérailasa sáwí-numawe inkáisón-dumawe mifá'á mériaye.

³ Pépíróni-naopaken-kwaasi fí'o-fi'on-tantaa'o sáwísawí'o umbá seyaafá'-máráfákén-kwáásí tuwánésa miyá uráawe. Seyaafá'-máráfákén-káwáá-wáásí Pépíróni-naopaken-kwaasiti sáwí-amba arááiwakaawe. Seyaafá'-máráfákén-kwáásí óntamo tíma'maesá

nún-kwaasi óraa'-ontamba maénæ sésa Pépíróni-naopaken-kwaasiti sáwí-amba arááiwakaawe. Mindásafena Pépíróni-naopa'a tawisínaawisi uwágúwana waási taí'águraawe siyáie.

⁴ Minkákémbó isááwánda wíyómpakemba moórágwigo séna kesí waásisono. Sáwí'o ontembá miyá ofáiñifo mindáópa'a túwáaro. Miwítí sáwí-meyamba máéfainifo mindáópa'a túwáaro.

⁵ Pépíróni-naopaken-kwaasi sáwí'o úmae iyáambä Maníkó misáwí-tántáá'á imáyáá éna sáwí-meyamba wétimifo mindáópa'a túwáaro.

⁶ Maníkoo mindáópaken-kwaasi sáwí'o ontáfē sáwí'a uwátinkaaao. Sáwfíal-i'a sáwí'o ontáfē kaesá-úmai sáwí-meyamba tíma'mae iyuwó.

⁷ Tirááimo tain-kísáúmó maésamo sésa kawe-kísáúsá wémaumne sentembá títe'o índa-i'a uwátinke tirumbá sáwí'a uwátinkaaao. Miwi túma maimaé iyésa sésa seyaafá'-márafákén-kwáásiyá'á kawáánundampo ímba keto'-íninkáántá éta ifi'á tánauumne siyáawe.

⁸ Maníkó Fasi'aénkó aaifimbá maitínkáíwai seyaafá-fásí'áémbó tokáimba póna mimbórá-kánáá sáwí-meyamba timínasa tuwímbai puwíyasa ifi'á táiyana aawaimá táínasa puwíyana mindáópa'a iyamá káwíníye siyáye.

⁹ Simásuwena séna seyaafá'-márafákén-kwáá-wáásisómbá Pépíróni-naopaken-kwaasiti sáwí-amba arááíwæsa fí'o-fi'on-tantaa'a sáwí'o owí mindáópa'a iyamó kánda-umumba awánésa toikafó-í'a urésa ifi'á tánáawe.

¹⁰ Miwítí sáwí-meyamba awánésa tata'á ínasa táátafesa ésa némpa mésa sésé'á ésa sésa óraal'-naopa'a Pépíróni-naopa'o awánáündasa siruntá wéye. Fasi'aén-dáópa'a isaná mimbórá-kánáá sáwí-meyamba tiyáye sénáawe.

¹¹ Síyasa Pépíróni-naopaken-kwaasi óntama ímbo méyánuronka'a pukáantafesa mindásafesa seyaafá'-márafá'á óntamo tíma'mae nón-kwaasi ifi'á tánáawe.

¹² Miwítí óntama tíma'mae nón-ontama óraal'-ontamba tuwésa kawel'-óntámbá fí'o-fi'on-ontamba méyánuraan-ontane kawel'-únánkwátói tuwímbai sokón-unankwatoiye tuwímbai naae-únánkwátóiye taaimá kawel'-wiyúmbó in-tááiyé tuwímbai-tantaa'a póí áwááyaantamba ésa taaisambá ésa naae-óntántámbá ésa fasi'aén-óntántámbá ésa aúfáíwara'-ontantambo úmakaan-tantaa'e

¹³ asaa-wiyún-kánámá tómpímbó uwándaan-kanawe asaa-wiyúmbó ún-kanawe asaa-wiyúmbó úm-basawene ándá-aran-done masawéne kanaráán-tóné antiriyáán-tóné póíma tuwímbai purumakawé sipisípiye ósiye póímo maimaé nón-taone wayó-kísáúmó máén-kwaasiye miyám-baaran-tantaa'a Pépíróni-naopaken-kwaasi ímba méyámbaresa pukáantafesa ifi'á tésa

¹⁴ sésa tirááimo tain-tántáá'á tai'áímber miwítí óntawe miwítí to'waaíyé tai'áímber póna ímba aneka'á paápé ínaye sésa

¹⁵ óntamo tíma'mae nón-kwaasi miyán-tántáá'á timésa óraal'-ontambo máén-kwaasi Pépíróni-naopa'o sáwí-meyambo máémba awánésa tata'á ínasa táátafesa ésa némpa'a mésa toikafó-í'a urésa ifi'á tésa

¹⁶ sésé'á ésa sésa óraal'-naopa'a Pépíróni-naopa'o awánáündasa siruntáán-ye. Miwi kawel'-únánkwátói naae-únánkwátóiye sokón-unankwatoiye urésa miwítí to'waaí óraal'-ontamba tuwésa maimái uwásokaawe.

¹⁷⁻¹⁸ Mimbórá-kánáá miwítí óraal'-ontama sáwí'a uwásukaiye sénáawe. Nompín-táónkonni tifoísáíye nompín-táómpimbo kísaú máéwiye nompín-táómpimbo úwoimo nówiye nompín-táómpimbo óntamo tíma'mae nówiye miyáumai-waasi mindáópa'a iyamó kain-úmúmbá awánésa némpa mésa sésa mindáókoma seyaafá'-náókomba íyáákarain-daokon-ye sésa

¹⁹ tirunkó sáwí'a ínasa ofaimá káúmai ti'nómpá'á tuwésa toikafó-í'a urésa ifi'á tésa sésé'á ésa sésa óraal'-naopa'a Pépíróni-naopa'o awánáündasa siruntáán-ye. Mindáópaken-kwaasi sáwfíal'-ontama makáamba pósá nompín-táómpimbo nón-kwaasi seyaafá'nánká sáwfíal'-ontamba maiyáawe. Mimbórá-kánáá mindáó'a sáwí'a uwásukaiye sénáawe.

²⁰ Kemá Yóni súnda kembiwí wiyómpa'o méraawiye Maníkóní waásiye Ísuní aantá-waasiye Maníkón-aaimo simátímakaawiye tirunkó kawel'a ínaye. Pépíróni-naopaken-

kwaasi kembiwí sáwí'a uwátinkáámba póna Maníkó anondáá sáwí-meyamba timínana póna tirunkó kawe'á íníye kemá Yóni súne.

²¹ Minkákémbá wiyómpaken-kisau-waasigo fasi'aéwí óraa'-ontamba umbaisé'o tón-ontamba maimaéna

uwí-nómpá'á mámetuwena séna minúmbáí-óntámbó mámetuwáündamo nompímbó kúwáfe'wintemba minóráá'-náoko Pépiróni-naokomba fasi'lámai sáwí'a uwásuwaanasa ímba aneka'á ónááwe.

²² Mindáópa'a waási ímba aneka'á uwíyemba tufuwésa kámembá tésa tayoíntésá imá sésa ímba miyá siyasa isánááwe. Seyaafá-tántáá'á ímba íyasa awánánááwe. Tómbá ímba agaíyamba awánánááwe.

²³ Ómbá ímba kúra'mae níyamba awánánááwe. Aarewé waaiyé to'waaí ésamo síyamba ímba isánááwe. Mindáópaken-kwaasi óntamo tíma'mae nón-kwaasi seyaafá'-máráfá'ló tíma'mae

nón-kwaasi íyáákaraawe. Fintómó naambá seyaafá'-máráfákén-kwáásí tuwánésa karo'á sésa kawe'án-owe sésa misáwí-ámbá arááiwakaawe.

²⁴ Mindáópaken-kwaasi imáyáa tímúwasa Maníkón-aaimo simátímakaawiye Maníkóní waásiye tínkamuwasa pukáamba póna Maníkó anondáá sáwí-meyamba tímakaiye siyáie.

19

Wiyómpa'a imó siyáan-aai.

¹ Simásuwowa sáwifa'-waasimo sentembá suwa'á isáawánasa sésa Maníkón-áwita mósá maráumne. Kentáásí Maníkó seyaafá-tántáá'á íyáákarena wení áwáuma fí'oran-awauma isaná fasi'aénkwáráwí éna

² mindásafena misáwí-méyámbó tímakaimba kawel'-úmai arupíse urákiye. Mindáópaken-kwaasi seyaafá'-máráfákén-kwáásí sáwíampa'a tafisímai métinkówasa fí'o-fí'on-tantaa'a sáwí'o uráamba póna sáwí-meyamba tímakaiye. Mindáópaken-kwaasi Maníkóní kísau-waasi tínkamuwasa pukáamba isaná anondáá sáwí-meyamba tímakaiye simásuwesa

³ aneká sésa

Maníkón-áwita mósá maráumne. Mindáópa'a iyamá kéné úmúmba úmae iyéna ímba tai'áíníye

suwasá

⁴ moórá-waai úmai éiyain-oraa'-waasiye éiyaimbo túnarowiye Maníkó kawáániwaini ayái-afara'o mérowin-aúranka'a kífaesa wen-ímáyáá mósá marésa sésa érai'-aai isatá Maníkón-áwita mósá maráumne siyáawe.

⁵ Suwaná minkákémbá kawáániwaini ayái-afarakemba aaigó aantemba séna kembiwi óraa'-waasifinkene úwoi-waasifinkene Maníkóní kísau-waasi wenaísamaifimbo méraawi seyaafá'á wenáwí'a mósá måráaro siyáie.

Ísu wení waásimo tíyáin-aai.

⁶ Simásuwowa sáwifa'-waasimo sentembá súwana noniyasáúrakembo sintenkáámbá súwana wiyónaaimo sintenkáámbá súwa'a isáawánasa óraaka sésa kentáásí Fasi'aénkó Maníkó seyaafá-fásí'áémbó tokáiwai kawáánisata póta wenáwita mósá maráumne.

⁷ Aú-inimbo tuwaai'waiimpá'ó wíwae sésamo to'waai ontembá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai kuntiyáínda-kanaa amu'marésa méraiyan-kanaa tisaná póna sirunkósá aamoisá isatá wení áwáuma fí'oran-awaun-iye súne.

8 Maníkó Ísumo kuntiyáínda-kwaasi kawel'-únánkwátói waén-únánkwátói uwátínkáísasa méraawe siyáawe.

minúnánkwátóigoni áwáuma Maníkóní waási
arupíse-kisau wémaewe.

9 Minkákémbá wíyómpaken-kisau-waasigo Ísun-aaísafesa timankúnkúmbo owísáfena imáyáá éna kembá Yónimba simásimena séna maanááímó simáménda aúfáífimba agauuwó. Kentí sáwí-meyambo maiyáiwaini aaremó to'waai on-tánómbó náiyantafena Maníkó táántain-kwaasi tirunkó aamoí wéye simásimena séna Maníkó minááí érai'a siyé wíyómpaken-kisau-waasigo simásimuwa'a

10 wen-ímáyáá mósá marándae sé'a aísamaifimba kífaewanana simásimena séna ímba miyán-uwo. Emó ení waásise'o Maníkóní kisau-waasimo é'o Ísumo siyáimbo taawiyáfóntemba kewárá'a Maníkóní kisau-waasigo úmpo ken-ímáyáá ímbo mósá márénda Maníkón-ímáyáá aantemba mósá maraaó simásímakaiye. Maníkón-aai simátímewimo sembá Ísuntafesa wésewe.

Ísuntafena waé'mai-aaimo siyáin-aai.

11 Minkákémbó awánááwánda wíyómpa'a ontá tigúwana moórá-poigon-awi'a ósi ména moóráwigomba ayáákowin-awi'a éraikoma éna arupíse iwái póna aaifimbó maitínkáímba arupíse éna týáímba arupíse éna

12 aúranko iyaráámbá kówana a'nómpímbá íyáákariwaini kámo'a sáwifa'a wiyéna wenane'a moórá-awi'a agaimakówana mináwíkóní áwáuma fí'owi ímba ísááwana we aantemba iséna

13 wení unáánkwátói naaefímbá tu'mái uwásokowasa wenáwí'a Maníkón-ímáyáá aráátímíwai Maníkón-aagon-iye suwasá

14 wíyómpakewi tiyáiyawi waén-ósíyá'a mésa kawel'-únánkwátói waén-únánkwátói urésa wembá arááíwáúwana

15 wenóipinkemba áwááiwara-paepae'a wérowana seyaafá'-máráfákén-kwáásí karáínda-paepae'a wérowana fasi'aén-táemo'a tokéna fasi'ámai kawáánníye. Maníkó seyaafá-fásí'áénkwáráwí wení namuro-wáásísáfena óraa'-aisamba tiyínana fasi'aén-táemo'o tokáiwai sáwí-meyamba timínana ándá-arambo mapámówanamo anombó kúmíntemba miyá-sáwí-méyámbá timíniye.

16 Wení unáánkwátói'a amúntánká'é áwí'a agaimaréna séna seyaafá-fásí'áénkwárá'-wáásí wení fasi'aénkó íyáákariwai éna seyaafá-káwáá-wáásíyá'ó kawáán-uráiwain-iye séna agaimakáiyé.

17 Agaimarówa'o awánááwánda moóráwigo wíyómpaken-kisau-waasigo aafáúmó wérónka'a ména sanaan-úrambo farafámaenamo nín-dumagontafena óraaka séna Maníkó óraa-tomba waási timakáán-tómbá timínda pósá túwaandu ónááwe.

18 Kawáá-wáásí tima'é i-wáásítí óraa'-waasi tima'é fasi'aén-kwáásí tima'é ósison-tima'e tiyáá'maesamo nón-kwaasi tima'é seyaafá'-wáásí tima'é úwoimo nón-kwaasi tima'é wayó-kísáumó máén-kwaasi tima'é óraa'-waasi tima'é úwoi-waasi tima'é miyáumai-waasison-tima'e tamandaaró siyáiyé.

19 Súwa'o awánááwánda óraa'-afaa-poigoe seyaafá'-máráfákén-káwáá-wáásíyé miwítí i-wáásíyé túwaandu ésa ósifimbo mérowiye wení waásiye tiyáiyanesa túwaandu uwásá

20 ósifimbo mérowi óraa'-afaa-poigomba ta'ótoresa karo'-ááímó simátímakowimba ta'ótokowana wemá ááéma óraa'-afaa-poigon-aúranka'a fí'o-fí'on-kisau ímbo awánaron-kisaumo maéna óraa'-afaa-poigoni aúfáímo tine'ó agaimakáán-kwaasi wenáúraambo úmárówin-imayaamo mósá makáán-kwaasi sáwí-amp'a tafisímai

métíñkarowinte óraa'-afaa-poigonte mindárai ta'ótokesa úwoi mérowasa sáwí-marupa'o iyamá kámakama éna sáwí-wiyumbo úpa'a túwówana

²¹ ósifimbo mérowi minkáe'náraiti waási óipinkem-pae'paetamba karówasa putowaná numasónkó tima'á fáínaraiye.

20

Ayáátáka'a 1,000 aataimo maíyan-aaí.

¹ Miyá uwa'ó awánáawánda wíyómpakemba moórá-kisau-waasigo kuména aféúnýaim-baipinken-kima tokéna fasi'aén-ándá umbaimó tón-andama tokéna

² arááinkombá kuntal'ótokena naaofá'a marapá'a iyaankafayaambá úkéna marapá'-wáásí karo'-áái simátima'maena iyáiwain-owi'a waántawankomba kunta'óto'mai 1,000 aatai úwoimo méraindasafena kárá'umarena

³ aféúnýaim-baipimba famétuwena óika'a awááúmai senómbá támakaimba 1,000 aatai mimpimbá ména seyaafá'-máráfákén-kwáásí karo'-áái simátiminasa érai'a siyé sefáímpóna mimpimbá ména 1,000 aatai tai'áinana faú'ankainana ampáánká'a níníye.

⁴ Minkákembó awánáawánda kawáánuwaiti tiyáí-afama wérrowasa minkáfámbá waási mérowana Maníkón-ímáyáá timuwasa waásiti áwáumo tísai úmai isáiyamba awánáawánda waási timambó wérrowi Maníkón-aaí Ísumo siyáimba simátímúwasa tinuwarambá kambísowasa pukáawi miwí óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárówin-imayaawe ímbo mósá makówi óraa'-afaa-poigoni aúfái túwayaanka'e tiyáánka'e ímbo agaimakówi miwí pukáampinkemba íyáfasinesa Ísu Káráísitie'a kawáánésa 1,000 aatai ménaawe.

⁵ Minkánáá waási pukémpinkemba íyáfasinaiyan-kanaa aifa-kánáá ínasa 1,000 aatai maisuwésa fí'on-kwaasi pukémpinkemba íyáfasinanaawe.

⁶ Pukémpinkembo aifa'ó íyáfasinaiyawí tirunkó kawelá ínasa aamoí ésa sáwí-marupa'o iyamó kaim-bárúpátáfesa ímba táátafesa ésa Maníkóní kísau Ísu Káráísitini kísau maésa Káráísitie'a kawáá-kísáú maésa 1,000 aataifimba miyá ónáawe.

Waántawankombo íyáákain-aaí.

⁷ 1,000 aatai maisuwéna waántawankomba faú'ankainana

⁸ seyaafá'-máráfá'a wénena seyaafá'-wáásí karo'-áái simátima'mae wénena Kóki-waasiye Mékoki-waasiye tiyáíndasafena tí'maena sáwifa'-waasi ímba kanaa'ó torausówánda-waasi mésa

⁹ seyaafá'-áémpá'a waásisomba tésa Maníkóní waási méropá'a Maníkó mindáópa'a imáyáamo in-dáópa'a taúkúrowana wíyómpakemba iyamá kuména minkwáásí kugafútuwowana

¹⁰ Maníkó karo'-ááímó simátímakowimba waántawankomba ta'óto'mai sáwí-marupa'o iyamá kámakama éna sáwí-wiyumbo

úm-barupa'a famétuwena óraa'-afaa-poiye karo'-ááímó simátímakowine famétukaim-baipimba famétuwowana tí'a úmae iyéna ímba tai'áiníye.

Púwón-kwaasimo tísai índa-aaí.

¹¹ Minkákembó awánáawánda kawáániwaini ayáí-afama óraa'a waé-áfámá wérrowana moóráwigo minká'a mérowana wempákembá marawé wíyóm-baru'e tuwíñkaa'-uréna áwiyokuwa'o

¹² awánáawánda pukáan-kwaasi óraa'-waasiye úwoi-waasiye kawáániwaini ayáí-afagon-aúranka'a mérowana Maníkó aúfái-wandaaisomba fawaséna moórá-wandaafimba waási aúí'a úmai maé'mae'o íyawi-tuwi'a wérrowana tuwímbai-wandaafimba waási marapá'ló uráan-aaí wérrowana Maníkó mináúfáí awánéna miwítí áwáu tísai úmai iséna aaifimbá maitíñkaraiye.

13 Uwí-nómpímbó pukáan-kwaasi íyáfasinowasa marafá'ó pukáan-kwaasi íyáfasinowasa pukáan-aempakemba íyáfasinowana Maníkó moórá-mora-waasi miwítí áwáu tuwánéna aaifimbá maitinkéna

14-15 waási aú'l'a úmai maé'mae'o íyawí-tuwi'a agaimakón-kwandaafimba awánóm̄ba ímbo túwí'o wérowi Maníkó sáwí-marupa'o iyamá kámakama úmbarupa'a famétuwowana púwón-aempa'a tai'ówasa waási ímba aneka'á púwúwa'a awánaraumne.

21

Aú-marawe aú-wiyom-barukon-aai.

1 Minkákembó awánáawánda marawé wiyóm-baru'e taí'ágwuana aú-marawe aú-wiyom-baru'e wérowaná marará'á uwí-nómbá ímba wérowa'a

2 awánáawánda aú-nao'a kawel'-náó'-úramba
wiyómpa'a paápé uréna Maníkómpákembá kuména Yérúsaremufakaan-dao'a úmbanifo aú-nao'a úwana aú-ininko aú-unankwatoi to'waai urénamo awaaikómpá'ó wintembá mindáó'a to'waai úmakowana

3 kawáániwaini ayái-afarakemba moóráwigo óraaka séna káfē'a Maníkómó mérainda waásifimba ména miwísé'a mérainasa miwí wení waási-i'a íyana miwísé'a ména ímbo tiyuwáinda

4 miwí ti'nimá uwátiywainana ááéraan-tantaa'a seyaafá taí'ásuwainasa pósá ímba puwésa ímba toikafó-í'a ésa ímba ifl'á tésa ímba tí'a éna miyá ínýe siyáye.

5 Súwana kawáániwaini ayái-afara'o mérowi séna seyaafá-tántáá'á aúma úne simásuwená séna maanááímó simámunda aúfáifimba agauwó. Minááí érai'-aai póna paápé ínýe simásimena

6 séna seyaafá-kísáú taí'áwiye. Aifa'é ánaaqenkoní áwáuma kemá úne. Ááéma mé'a kífé'wara'a mé'a maé'mae'a ónaumne. Seyaafá-tántáákóní áwáuma kemá úne. Nontáfénamo tinkáíndawi nombá tíménasa ímbo méyámbaraiyamba úwoi tíménasa aú'l'a úmai maé'mae'a ónááwe.

7 Sáwí-tantaakombo íyáákaawi kempákembá kawe-tántáá'á seyaafá'ó tíménda miwítí Fasi'aénkó onasá kesí iyámpói-i'a ónááwe.

8 Énifo ímbo fasi'ámaimo kesé'o méräawiye ímbo kesé'o kááísaimo méräawiye sáwí'o owiyé waásimo tímkamowasamo púwówiye aare-úméné waai-úménémó owiyé fintómó naawiyé úwaa'o owiyé karol'-mánikóné waántá-waasiye-imayaamo mósa márááwiye karol'-ááímó sewiyé miyámó on-kwáásí sáwí-marupa'a iyamá kámakama éna sáwí-wiyumbo im-bárúpá'á Maníkóní némpa'a mésa maé'mae'a ónááwe siyáye.

9 Súwana wiyómpakemba afakaeté-kisau-waasi afakaeté-taufa'a tokésa afakaeté-sawi-meyambo tímakowifinkemba moóráwigo simásimena séna tina'á Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo owí kentí sáwí-meyambo maiyáiwaini aú-ininkaambo on-kwáásí aráánáméno súwana

10 Maníkóní ámútanko kempímbá óraa'a uwásinkowana sí'maena óraa'a ayáátáá'-omapimba mósinkena awánaao súwa'o awánáawánda kawel'-náó'-úramba Yérúsaremufakaamba wiyómpakemba Maníkómpákembá kumuwana

11 Maníkóní sámo kaimbá mindáópa'a wérontafena mindáó'a sán-kówasa óraa'-ontambo tuwésamo maiyáan-ontambo taaéná-wisiyan-ontambo makáawana sámo kaintembá mindáó'a miyá éna sán-kwégowasa

12 sí'á óntantamba sanaan-úramba úmakowana misípímbá ontá sisamaifakemba kae'á kumbaimái-ontama wérowasa minóntará'a wiyómpaken-kisau-waasi

sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi káráwiyesa mérowana Ísarerin-ááninton-tuwi'a sisamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi-tuwi'a minóntará'á agaimakówana

¹³ aafáúmó íyáúsun-aempa'a kaumbo-óntá úwana aafáúmó kúwáferon-aempa'a kaumbo-óntá úwana séfasefá-aempa'a kaumbo kaumbó úwasa

¹⁴ Óntamba sisamaifakemba kae'á kumbaimái-ontamba marésa minóntánká'á sí'á úmakowasa minóntánká'á kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwaini aantá-waasi-tuwi'a agaimaków'a awánaraumne.

¹⁵ Awánáawánda wiyómpaken-kisau-waasigomo simásímakaiwai ayáámpimba moórá-taemo'a korí-óntántámbó úmakon-taemo'a tokéna mindáó'e minóntawé misí'émó awaiya'maráínda-taemo'a tokéna

¹⁶ mindáópa'a wení taemótamba séfasefá-aempa'a awaiya'maréna toráúfa'a awaiya'marówana seyaafá'-áémpá'á awaiyarí'a éna ayáátá'a 12,000 úwana

¹⁷ síkóní a'lónónká'ó awaiya'maróm̄ba 144 úwana waásimo torausúmba miyá úwana

¹⁸ misí'á taaéná-wisiyan-ontantamba úmakesa mindáó'a korí-óntántámbá úmakowana sámō kaintembá úwasa

¹⁹ sí'ó úmakon-ontanka'a to'waaí úmakesa kawe'-óntántámbá to'waaí úmakesa aifa'á taaéná-wisiyan-ontamba makésa miwá afófora'a sokón-ontamba fasi'aén-óntántámbá marésa miwá afófora'a waén-óntántámbá marésa miwá afófora'a taaéná-wisiyan-ontamba marésa

²⁰ miwá afófora'a fafután-óntántámbá marésa miwá afófora'a naae-óntántámbá marésa miwá afófora'a uriyon-óntántámbá marésa miwá afófora'a taaéná-wisiyan-ontamba fasi'aén-óntántámbá marésa miwá afófora'a uriyon-óntántámbá marésa miwá afófora'a taaéná-wisiyan-ontamba marésa miwá afófora'a sokón-ontamba marésa miwá afófora'a naae-óntántámbá marésa miyáumai-ontamba to'waaí úmaresa

²¹ moórá-ontara'a súwáásuwaakisamba úmakesa sisamaifakemba kae'á kumbaimái-ontara'a sisamaifakemba kae'á kumbaimái-suwaasuwakisamba minóntaráfámbá úmakesa aambá korí-óntántámbá akwí'makowana sámō kaintembá uráiyé.

²² Sámō kaintembá úwana Fasi'aénkó Maníkó seyaafá-fásí'áénkwáráwiyé kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwaiye méroyana póna ámáán-damba ímba wérrowa'a awánáawánana

²³ mindáópa'a Maníkóní sámō kainkó sáma kátinkowana kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwai miyá úwana póna aafáúwé wiyóne mindáópa'a ímba wérrowa'a awánáawánana

²⁴ mindáópa'o sámō kátinkáiwai seyaafá'-márfákén-kwáásí sáma kátinkainasa seyaafá'-márfákén-kwáásí túwí'o wéraindawi mindáópa'a koméraiyaná

²⁵ mindáópa'a nól'waamba ímba ínasa pósá sí'-óntámá ímba úmaresa úwoi tisúwéwaná wérainasa

²⁶ seyaafá'-márfákén-kwáásí túwí'o wéraindawi miwítí kawe-tántá'a'á maimaésa mindáópa'a koméraiyaná

²⁷ mindáópa'a sáwi-tantaa'a ímba wérainasa sáwi'o íyawiye karo'-ááímó síyawiye ímba iméraiyyasa kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwaini aúffái-wandaaifimba aúí'a úmai maé'mae'o íyawi-tuwi'a agaimakáinda-waasi aantemba mindáópa'a koménaawe.

22

¹ Minkákémbá wiyómpaken-kisau-waasigo moórá-nomba aráásimuwaná mindómbá sámō kón-domba úwasa waási nésa maé'mae'o íyan-domba Maníkóe kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwainte

tiyáí-afarakembo kumúmba

² mindáókoni aampimbá kumúwana séfasefa'-aipa'a taaimá wéna arambá iyówana waási nésa maé'mae'o íyan-tæramba moórá-wiyonka moórá-wiyonka'a arambá wéiyena úwana mintáénáma seyaafá'-wáásí newaná ímba tí'a éna tai'ánana

³ Maníkómó sáwí'a ofo túwáaromo sínda-tantaa'a ímba wérainana Maníkóe kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwainte tiyái-afama wérainasa wení kísau-waasi wen-ímáyáá mósá marésa

⁴ wenói'a awánésa wenawí'a túwayaanka'a agaimaráíyana

⁵ nó'waamba ímba ínana aa'á ímba káínana Fasi'aénkó Maníkó sáma kátinkainasa pósá ómbá ímbo kúrárémba kawáá-kísáú maimaé iyésa ménaawe.

⁶ Minkákémbá wíyómpaken-kísau-waasigo simásimena séna minááí érai'-aai póna paápé ínaye. Fasi'aénkó Maníkó wenáái simátíméwi wení ámútambo tímíwai wení kísau-waasigomba wíyómpakemba ai'maréna séna kárika'o paápé índa-tantaa'a kesí kísau-waasi aráátimiyo siyáye súwana

⁷ Ísu séna isaaó. Kárika'a kumónaumne. Mináúfáífímbó wérain-aaimo kárika'o paápé índa-aaimo isésamo taawiyafíyawi tirunkó aamoí ínaye Ísu siyáye.

⁸ Súwa'a kemá Yóni minááí isé'a awáné'a wíyómpakewi aráásímakaiwai aísamaifimba kífae'a wen-ímáyáá mósá maránae sé'a ówánana

⁹ simásimena séna ímba miyán-uwo. Emó ení waásimo Maníkón-aaimo simátímakaandawiyemo maanáúfáífínkén-ááímó taawiyáfón-kwaasiyemo Maníkóní kísau-waasimo ontembá kewárá'a Maníkóní kísau-waasi úmpo ken-ímáyáá ímba mósá maré Maníkón-ímáyáá aantemba mósá maraaó siyáye.

¹⁰ Simásimena séna maanáúfáífínkén-ááímó paápé índa-tantaa'a kárika paápé ínífo ímba aúpá'ó márénda afora'á maraaó.

¹¹ Minkánáámó tínda sáwí'o íyawi sáwí'a íyasa sáwí'o úmaimo mériyawi sáwí'a úmai mérewasa kawe'ó íyawi kawe'á íyasa kawe'ó úmaimo mériyawi kawe'-úmai ménaawe siyáye.

¹² Súwana Ísu séna ísáaro. Kárika'a kumónaumne. Kemó máén-kisaugoni méyámbá maimaé'a kumónaumne.

¹³ Aifa'é ánaaenkoní áwáu kemá úne. Ááéma mé'a kífewara'a mé'a maé'mae'a ónaumne

Ísu siyáye.

¹⁴ Súwasa mindáókoni ontará'a iyésa taaéramba nésa maé'mae'o íyantafesa unáánkwatóimo non-kwíyówanamo kawe'ó intembá miwí kawe'-úmai méraawana tirunkó aamoí wéye.

¹⁵ Sáwí'o owíyé fintómó naawíyé úwaa'o owíyé aare-úméné waai-úménémó owíyé waásimo tínkamowasa púwówiye karol'-máníkóné waántá-waasi-imayaamo mósá mårááwiye karol'-ááísáfesa aamoimó owíyé miyámó úmaesamo kowí mindáópa'a ímba iyónáwe.

¹⁶ Ísu séna kemá Ísu wíyómpakemba kesí kísau-waasigomba ai'maráúnana kentópa'a kuména minááí Fasi'aénkóní waási isáiwae séna kusimátímakaiye. Kemá Téfítin-aísaafitambo uráundawi é'a aafáúmó íyáúsisanamo wérain-o'a kemá úne Ísu siyáye.

¹⁷ Súwasa Maníkóní ámútankoe kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaini aú-ininkaambo on-kwáásiyé sésa Maníkómpá'a teró sýasa minááímó ísááwi Maníkómpá'a teró

sénááwe. Nontáfénamo tinkáíndawi Maníkómpá'á teró. Maníkómpá'á kónae síyawi týyaná Maníkó maé'mae'o íyan-domba úwoi timínasa nésa maé'mae'a ónááwe.

¹⁸ Kemá Yóni paápé índa-tantaa'a maanáúfáífímbá agaimaré'a maanáúfáífínkén-ááímó isáíyan-kwaasisafe'a óraaka sé'a maanááífímbó tuwímbaimo kentí imáyáafinken-aaiwara'o síyanamo éna Maníkó sáwí-meyambo timínda agaimaré'o simátimunda-sawi-meyamba timíníye.

¹⁹ Tuwímbaimo maanááífínkémbó paápé índa-tantaa'o tínaaembo uwámiyanamo éna Maníkó minkwáásísáfena séna minkáwé'-náópa'a ímba iyé'a maé'mae'o íyan-taeramba ímba nánááwe. Maanáúfáífímbó simátimunda-aaisafena sínye kemá Yóni súne.

²⁰ Minááí érai'-aain-iye siwáí kárika'a kumónaumne sisá'a érai'-aain-ifo Fasi'aénkó Ísu érai'a úwoi kumuuwó súne.

²¹ Fasi'aénkó Ísu Maníkóní waási úwoi túwa'nai ína'a méraaro. Minááí érai'-aain-iye. *Minááí taí'áye.*

Read the New Testament daily

January

date	Scripture
1	Mátíyu 1:1-2:12
2	Mátíyu 2:13-3:6
3	Mátíyu 3:7-4:11
4	Mátíyu 4:12-25
5	Mátíyu 5:1-26
6	Mátíyu 5:27-48
7	Mátíyu 6:1-24
8	Mátíyu 6:25-7:14
9	Mátíyu 7:15-29
10	Mátíyu 8:1-17
11	Mátíyu 8:18-34
12	Mátíyu 9:1-17
13	Mátíyu 9:18-38
14	Mátíyu 10:1-23
15	Mátíyu 10:24-11:6
16	Mátíyu 11:7-30
17	Mátíyu 12:1-21
18	Mátíyu 12:22-45
19	Mátíyu 12:46-13:23
20	Mátíyu 13:24-46
21	Mátíyu 13:47-14:12
22	Mátíyu 14:13-36
23	Mátíyu 15:1-28
24	Mátíyu 15:29-16:12
25	Mátíyu 16:13-17:9
26	Mátíyu 17:10-27
27	Mátíyu 18:1-22
28	Mátíyu 18:23-19:12
29	Mátíyu 19:13-30
30	Mátíyu 20:1-28
31	Mátíyu 20:29-21:22

February

date	Scripture
1	Mátíyu 21:23-46
2	Mátíyu 22:1-33
3	Mátíyu 22:34-23:12
4	Mátíyu 23:13-39
5	Mátíyu 24:1-28
6	Mátíyu 24:29-51
7	Mátíyu 25:1-30
8	Mátíyu 25:31-26:13
9	Mátíyu 26:14-46
10	Mátíyu 26:47-68
11	Mátíyu 26:69-27:14
12	Mátíyu 27:15-31
13	Mátíyu 27:32-66
14	Mátíyu 28:1-20
15	Mááka 1:1-28
16	Mááka 1:29-2:12
17	Mááka 2:13-3:6
18	Mááka 3:7-30
19	Mááka 3:31-4:25
20	Mááka 4:26-5:20
21	Mááka 5:21-43
22	Mááka 6:1-29
23	Mááka 6:30-56
24	Mááka 7:1-23
25	Mááka 7:24-8:10
26	Mááka 8:11-9:1
27	Mááka 9:2-29
28	Mááka 9:30-10:12

date	Scripture
1	Mááka 10:13-31
2	Mááka 10:32-52
3	Mááka 11:1-26
4	Mááka 11:27-12:17
5	Mááka 12:18-37
6	Mááka 12:38-13:13
7	Mááka 13:14-37
8	Mááka 14:1-21
9	Mááka 14:22-52
10	Mááka 14:53-72
11	Mááka 15:1-47
12	Mááka 16:1-20
13	Rúku 1:1-25
14	Rúku 1:26-56
15	Rúku 1:57-80
16	Rúku 2:1-35
17	Rúku 2:36-52
18	Rúku 3:1-22
19	Rúku 3:23-38
20	Rúku 4:1-30
21	Rúku 4:31-5:11
22	Rúku 5:12-28
23	Rúku 5:29-6:11
24	Rúku 6:12-38
25	Rúku 6:39-7:10
26	Rúku 7:11-35
27	Rúku 7:36-8:3
28	Rúku 8:4-21
29	Rúku 8:22-39
30	Rúku 8:40-9:6
31	Rúku 9:7-27

date	Scripture
1	Rúku 9:28-50
2	Rúku 9:51-10:12
3	Rúku 10:13-37
4	Rúku 10:38-11:13
5	Rúku 11:14-36
6	Rúku 11:37-12:7
7	Rúku 12:8-34
8	Rúku 12:35-59
9	Rúku 13:1-21
10	Rúku 13:22-14:6
11	Rúku 14:7-35
12	Rúku 15:1-32
13	Rúku 16:1-18
14	Rúku 16:19-17:10
15	Rúku 17:11-37
16	Rúku 18:1-17
17	Rúku 18:18-43
18	Rúku 19:1-27
19	Rúku 19:28-48
20	Rúku 20:1-26
21	Rúku 20:27-47
22	Rúku 21:1-28
23	Rúku 21:29-22:13
24	Rúku 22:14-34
25	Rúku 22:35-53
26	Rúku 22:54-23:12
27	Rúku 23:13-43
28	Rúku 23:44-24:12
29	Rúku 24:13-53
30	Yóni 1:1-28

date	Scripture
1	Yóni 1:29-51
2	Yóni 2:1-25
3	Yóni 3:1-21
4	Yóni 3:22-4:3
5	Yóni 4:4-42
6	Yóni 4:43-54
7	Yóni 5:1-23
8	Yóni 5:24-47
9	Yóni 6:1-21
10	Yóni 6:22-40
11	Yóni 6:41-71
12	Yóni 7:1-29
13	Yóni 7:30-52
14	Yóni 7:53-8:20
15	Yóni 8:21-30
16	Yóni 8:31-59
17	Yóni 9:1-41
18	Yóni 10:1-21
19	Yóni 10:22-42
20	Yóni 11:1-53
21	Yóni 11:54-12:19
22	Yóni 12:20-50
23	Yóni 13:1-30
24	Yóni 13:31-14:14
25	Yóni 14:15-31
26	Yóni 15:1-27
27	Yóni 16:1-33
28	Yóni 17:1-26
29	Yóni 18:1-24
30	Yóni 18:25-19:22
31	Yóni 19:23-42

date	Scripture
1	Yóni 20:1-31
2	Yóni 21:1-25
3	Aantá-waasi 1:1-26
4	Aantá-waasi 2:1-47
5	Aantá-waasi 3:1-26
6	Aantá-waasi 4:1-37
7	Aantá-waasi 5:1-42
8	Aantá-waasi 6:1-15
9	Aantá-waasi 7:1-29
10	Aantá-waasi 7:30-50
11	Aantá-waasi 7:51-8:13
12	Aantá-waasi 8:14-40
13	Aantá-waasi 9:1-25
14	Aantá-waasi 9:26-43
15	Aantá-waasi 10:1-33
16	Aantá-waasi 10:34-48
17	Aantá-waasi 11:1-30
18	Aantá-waasi 12:1-23
19	Aantá-waasi 12:24-13:12
20	Aantá-waasi 13:13-41
21	Aantá-waasi 13:42-14:7
22	Aantá-waasi 14:8-28
23	Aantá-waasi 15:1-35
24	Aantá-waasi 15:36-16:15
25	Aantá-waasi 16:16-40
26	Aantá-waasi 17:1-34
27	Aantá-waasi 18:1-21
28	Aantá-waasi 18:22-19:12
29	Aantá-waasi 19:13-41
30	Aantá-waasi 20:1-38

date	Scripture
1	Aantá-waasi 21:1-16
2	Aantá-waasi 21:17-36
3	Aantá-waasi 21:37-22:16
4	Aantá-waasi 22:17-23:10
5	Aantá-waasi 23:11-35
6	Aantá-waasi 24:1-27
7	Aantá-waasi 25:1-27
8	Aantá-waasi 26:1-32
9	Aantá-waasi 27:1-20
10	Aantá-waasi 27:21-44
11	Aantá-waasi 28:1-31
12	Rómu 1:1-17
13	Rómu 1:18-32
14	Rómu 2:1-24
15	Rómu 2:25-3:8
16	Rómu 3:9-31
17	Rómu 4:1-12
18	Rómu 4:13-5:5
19	Rómu 5:6-21
20	Rómu 6:1-23
21	Rómu 7:1-14
22	Rómu 7:15-8:6
23	Rómu 8:7-21
24	Rómu 8:22-39
25	Rómu 9:1-21
26	Rómu 9:22-10:13
27	Rómu 10:14-11:12
28	Rómu 11:13-36
29	Rómu 12:1-21
30	Rómu 13:1-14
31	Rómu 14:1-23

date	Scripture
1	Rómu 15:1-21
2	Rómu 15:22-16:7
3	Rómu 16:8-27
4	1 Kórinti 1:1-17
5	1 Kórinti 1:18-2:5
6	1 Kórinti 2:6-3:4
7	1 Kórinti 3:5-23
8	1 Kórinti 4:1-21
9	1 Kórinti 5:1-13
10	1 Kórinti 6:1-20
11	1 Kórinti 7:1-24
12	1 Kórinti 7:25-40
13	1 Kórinti 8:1-13
14	1 Kórinti 9:1-18
15	1 Kórinti 9:19-10:13
16	1 Kórinti 10:14-11:1
17	1 Kórinti 11:2-16
18	1 Kórinti 11:17-34
19	1 Kórinti 12:1-26
20	1 Kórinti 12:27-13:13
21	1 Kórinti 14:1-17
22	1 Kórinti 14:18-40
23	1 Kórinti 15:1-28
24	1 Kórinti 15:29-58
25	1 Kórinti 16:1-24
26	2 Kórinti 1:1-11
27	2 Kórinti 1:12-2:11
28	2 Kórinti 2:12-17
29	2 Kórinti 3:1-18
30	2 Kórinti 4:1-12
31	2 Kórinti 4:13-5:10

date	Scripture
1	2 Kórinti 5:11-21
2	2 Kórinti 6:1-13
3	2 Kórinti 6:14-7:7
4	2 Kórinti 7:8-16
5	2 Kórinti 8:1-15
6	2 Kórinti 8:16-24
7	2 Kórinti 9:1-15
8	2 Kórinti 10:1-18
9	2 Kórinti 11:1-15
10	2 Kórinti 11:16-33
11	2 Kórinti 12:1-10
12	2 Kórinti 12:11-21
13	2 Kórinti 13:1-14
14	Kárésíya 1:1-24
15	Kárésíya 2:1-16
16	Kárésíya 2:17-3:9
17	Kárésíya 3:10-22
18	Kárésíya 3:23-4:20
19	Kárésíya 4:21-5:12
20	Kárésíya 5:13-26
21	Kárésíya 6:1-18
22	Éfésási 1:1-23
23	Éfésási 2:1-22
24	Éfésási 3:1-21
25	Éfésási 4:1-16
26	Éfésási 4:17-5:2
27	Éfésási 5:3-33
28	Éfésási 6:1-24
29	Fíripái 1:1-26
30	Fíripái 1:27-2:18

date	Scripture
1	Fíripái 2:19–3:6
2	Fíripái 3:7–4:1
3	Fíripái 4:2-23
4	Kórósi 1:1-20
5	Kórósi 1:21–2:7
6	Kórósi 2:8-23
7	Kórósi 3:1-17
8	Kórósi 3:18–4:18
9	1 Tésáróníka 1:1-2:9
10	1 Tésáróníka 2:10-3:13
11	1 Tésáróníka 4:1-5:3
12	1 Tésáróníka 5:4-28
13	2 Tésáróníka 1:1-12
14	2 Tésáróníka 2:1-17
15	2 Tésáróníka 3:1-18
16	1 Tímóti 1:1-20
17	1 Tímóti 2:1-15
18	1 Tímóti 3:1-16
19	1 Tímóti 4:1-16
20	1 Tímóti 5:1-25
21	1 Tímóti 6:1-21
22	2 Tímóti 1:1-18
23	2 Tímóti 2:1-21
24	2 Tímóti 2:22–3:17
25	2 Tímóti 4:1-22
26	Táítási 1:1-16
27	Táítási 2:1-14
28	Táítási 2:15–3:15
29	Fírimóni 1:1-25
30	Ípúru 1:1-14
31	Ípúru 2:1-18

date	Scripture
1	Ípúru 3:1-19
2	Ípúru 4:1-13
3	Ípúru 4:14-5:14
4	Ípúru 6:1-20
5	Ípúru 7:1-19
6	Ípúru 7:20-28
7	Ípúru 8:1-13
8	Ípúru 9:1-10
9	Ípúru 9:11-28
10	Ípúru 10:1-18
11	Ípúru 10:19-39
12	Ípúru 11:1-16
13	Ípúru 11:17-31
14	Ípúru 11:32-12:13
15	Ípúru 12:14-29
16	Ípúru 13:1-25
17	Yémisi 1:1-18
18	Yémisi 1:19-2:17
19	Yémisi 2:18-3:18
20	Yémisi 4:1-17
21	Yémisi 5:1-20
22	1 Pítaa 1:1-12
23	1 Pítaa 1:13-2:10
24	1 Pítaa 2:11-3:7
25	1 Pítaa 3:8-4:6
26	1 Pítaa 4:7-5:14
27	2 Pítaa 1:1-21
28	2 Pítaa 2:1-22
29	2 Pítaa 3:1-18
30	1 Yóni 1:1-10

date	Scripture
1	1 Yóni 2:1-17
2	1 Yóni 2:18-3:2
3	1 Yóni 3:3-24
4	1 Yóni 4:1-21
5	1 Yóni 5:1-21
6	2 Yóni 1:1-13
7	3 Yóni 1:1-14
8	Yúti 1:1-25
9	Paápé uráin-aai 1:1-20
10	Paápé uráin-aai 2:1-17
11	Paápé uráin-aai 2:18-3:6
12	Paápé uráin-aai 3:7-22
13	Paápé uráin-aai 4:1-11
14	Paápé uráin-aai 5:1-14
15	Paápé uráin-aai 6:1-17
16	Paápé uráin-aai 7:1-17
17	Paápé uráin-aai 8:1-13
18	Paápé uráin-aai 9:1-21
19	Paápé uráin-aai 10:1-11
20	Paápé uráin-aai 11:1-19
21	Paápé uráin-aai 12:1-18
22	Paápé uráin-aai 13:1-18
23	Paápé uráin-aai 14:1-20
24	Paápé uráin-aai 15:1-8
25	Paápé uráin-aai 16:1-21
26	Paápé uráin-aai 17:1-18
27	Paápé uráin-aai 18:1-24
28	Paápé uráin-aai 19:1-21
29	Paápé uráin-aai 20:1-15
30	Paápé uráin-aai 21:1-27
31	Paápé uráin-aai 22:1-21

Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-iye

Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-iye.

Aantá-waasi

Mátíyu 10:2

Aantá-waasi 14:13

Ísu kesáái simátíma'mae nóro séna simátímakain-kwaasisafesa numa-áímpínkémbá aposeliye wésefo kentáásááifimba aantá-waasiyesa wésune. Íumba Ísuní kísau-waasi sísamaifakemba kae'lá kumbaimái-waasi aantembanifo tuwímbai-waasi-tuwi'lá Pórowe Páánápáasiye Sáírásiye fí'o-fí'on-kwaasisafesawara'a aantá-waasiye wésewe.

Aarakwá táákiye awá'-wáásí táákiye iyámpói táákiye miyán-ááí

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 5:27-32 .. 19:3-9

Mááka 7:10 .. 10:2-12

Róm 7:2-3

1 Kórínti 6:9-11 .. 7:1-16 .. 7:25-40

2 Kórínti 6:14

Éfásási 5:21-33 .. 6:1-4

Kórósi 3:18-21

1 Tímóti 3:4

Ípúru 12:7-11 .. 13:4

1 Pítaa 3:1-7

Aare ti'nónká'ó káátaraan-aai.

1 Kórínti 11:2-16

Naaáfá'aare táái ti'nómbó ímbo ánáan-kwimaimo kám'o wíyún-inintafesa sáwí-imayaawara'-iníne siyáawe.

Ámáán-kawaa-waasi

Mátíyu 3:7

Aantá-waasi 4:1 .. 5:17

Yúndaa-waasiti óraa'-waasi kaeká'-unkwima'mai mésa moórá-unkwimo ombá Móseseni ámááne miwítí ámááne wésimatimewisafesa numa-áímpínkémbá Ferisi-waasiye wésefo kentáásááifimba ámáán-kawaa-waasiyesa wésune. Moórá-unkwimo ombá sésa púwómpinkemba ímba íyáfasinanaawe sésa púwón-kwaasi timambá ímba wéräye sésa Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasi ímba méraawe sen-kwáásí túwí'a Sátusí-amaan-aaimo sen-kwáásiyé.

Ámáán-kisau-waasi

Mátíyu 8:4 .. 12:5

Ámáán-kisau-waasi Maníkóní óraa'-amaan-daumpa'a kisau maésa Móseseni ámáámba arááíwaesa waásiti sáwí-imaya maitiyuwáínana miwífá'a sáwí-meyamba ímba tíñkwae sésa póí tufú'mai óntan-taarera'a agaimái Maníkómbá áma'mae iyáawe. Miyámó uráan-kwaasisontafesa numa-áímpínkémbá pris-waasiye wésefo kentáásááifimba ámáán-kisau-waasiyesa wésune.

Ándá-aran-domba

Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-iye Aráá-tonkon-aaí 516 Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-iye Ísuni fasi'aénkó seyaafá-fásí'áénkómbá íyáákarain-aaí

Numa-áímpínkémbá wain-iye wésefo kentáásááifinkemba ándá-aran-done wésewe.
Maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.
Mátíyu 9:14-17 .. 21:33-46 .. 26:26-30
Rómu 14:19-23
1 Kórinti 10:14-22 .. 11:23-32

Aráá-tonkon-aaí

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.
Mátíyu 26:26-30
Mááka 14:22-26
Rúku 22:15-20
1 Kórinti 10:14-22 .. 11:17-34

Ísípi-marafaken-kawaago

Aantá-waasi 7:10
Ísípi-marafaken-kawaagowemo sembá miwí tááifinkene numa-áímpínkéné Ferowe wésewe.

Ísu aúí'a úmai maé'mae'o íyawini áwáun-iye. Aúí'a úmai maé'mae'o íyawini áwáu-aaí

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.
Yóni 3:16 .. 3:36 .. 5:24 .. 5:39-40 .. 6:47
Yóni 6:66-69 .. 10:27-30 .. 14:6 .. 17:1-5
Rómu 6:22-23
1 Yóni 5:11-15

Ísu Káráísitini waásiye

sésa numa-áímpínkémbá Kristeniyé wésewe.
Aantá-waasi 11:26

Ísu marapá'á kumíndasafesa imáyáa ésam to'mayaa on-ááí

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.
Mátíyu 16:24-28 .. 24:36-44 .. 25:31-46
Mááka 8:34-38 .. 13:32-37
Rúku 12:35-40 .. 19:11-27 .. 21:34-36
Yóni 14:1-3
Aantá-waasi 1:9-11
1 Kórinti 1:4-9 .. 3:10-15 .. 4:5
Fíripai 1:3-6 .. 3:20-21
Kórósi 3:1-4
1 Tésárónika 3:11-13 .. 4:13-18 .. 5:23-24
2 Tésárónika 1:5-12
1 Tímóti 6:11-16
2 Tímóti 4:1-8
Táítási 2:11-14
Ípúru 9:27-28
Yémisi 5:7-9
1 Pítaa 1:13
2 Pítaa 3:1-14
1 Yóni 2:28 - 3:3
Yúti 14-24
Paápé uráin-aaí 1:7 .. 16:15 .. 20:11-15 .. 22:20

Ísuni fasi'aénkó seyaafá-fásí'áénkómbá íyáákarain-aaí

maampímbá wéraifo toráumi ísáaro.
Waántawankomba íyáákaraiye.

Mátíyu 4:1-11

1 Yóni 3:8

Tí'o ún-kwaasi asófatinkena pukómpinkemba íyáfasintinkaraiye.

Mátíyu 4:24 .. 8:1-4 .. 9:1-8 .. 9:18-26

Mááka 2:1-12 .. 5:24-34 .. 7:31-37

Rúku 7:11-17

Yóni 9:1-41 .. 11:1-44

Aantá-waasi 3:1-16 .. 9:36-42

Yémisi 5:14-16

Sáwi-amutamba tirumpinkémbá maitíyukaiye.

Mátíyu 8:28-34

Mááka 1:21-28 .. 6:7 .. 7:25-30

Rúku 9:37:43

Kári-tomban-ifo sáwifa-tomba úkaiye.

Mátíyu 14:13-21 .. 15:32-38

Óraa-fiyunda torówana mafaimakáye.

Mátíyu 8:23-27

Non-afófora'a kuráye.

Mátíyu 14:22-33

Waántawanko waásimo puwíya-fasi'aembo tokáimba Ísu taí'ásuwainiye.

Ípúru 2:14-15

Ísu aúí'a úmai maé'mae'o uwátinkái-fasi'aemba tokáiwain-iye.

Yóni 17:1-3

Ísu waásiti sáwi-imayaa wémaitiyuwai-fasi'aemba tokáiwain-iye.

Mátíyu 9:1-8

Rúku 7:47-50

Ísuní kísau-waasi

Mátíyu 10:1

Ísu séna Maníkón-qai simátíména'a kembá súwa'nai e'a kesé'lai níwae séna sísamaiifikemba kae'á kumbaimái-waasi íyáfasintinkain-kwaasisafena numá áímpinkémbá disaipeliye wésefo kentáásáifimba Ísuní kísau-waasiyesa wésune.

Ísuní waásifimba umbai-tántáá'á tínda-aaiye fasi'átínkáín-aaiye maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 5:10-11 .. 6:25-33 .. 10:16-25

Mátíyu 11:28-30 .. 26:40-41

Rúku 17:1-4 .. 8:13

Yóni 14:1-3

Aantá-waasi 5:40-42 .. 9:15-16

Rómu 5:1-5 .. 8:17-18 .. 8:31-39 .. 12:12-18

1 Kórinti 10:6-13

2 Kórinti 1:3-7 .. 4:16-18 .. 12:7-10 .. 15:56-58

Kárésíya 6:1-2

Éfésási 4:25-32

Fíripai 4:4-7

1 Tésárónika 3:1-5

2 Tésárónika 3:1-5

1 Tímóti 1:7

2 Tímóti 2:14-15

Ípúru 2:18 .. 4:14-16 .. 12:7-11 .. 12:14

Yémisi 1:2-4 .. 1:12-15

1 Pítaa 1:3-9 .. 2:19-21 .. 3:13-18

1 Pítaa 4:12-19 .. 5:6-11

2 Pitaa 2:9

1 Yóni 2:7-11 .. 4:18

Yúti 24

Máána-tomba

Yóni 6:31

Yúndaa-waasi Ísípi-marafa'a ándáfakaamba mérowana Mósese séna Maníkó Émbaramuwara wenaísaa fitantambo íyawiwara'a timénaumne siyóm-barafa'a kónae séna tí'maena kúmba afufumpim-bárámá máásai-marafa'a wéwesa 40 aatai maisukáawe. Maníkó tóbá tuwówasa mi-40-áátáígón-árumpimba námae iyáawe. Mintómbá aifa-kánáá awánésa miwí tááifinkemba sésa maanaawemo sumbá nónintantaara'l'yo sésa siyáawe.

Maníkó waásimo méraawini áwáusafena tísai índa-kanaa tínda-aai maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 11:20-24 .. 12:36-37 .. 16:27 .. 21:33-44

Yóni 3:18-21 .. 8:24 .. 12:47-48

Rómu 6:22-23 .. 14:12

Ípúru 10:26-31

Maníkó wení waásiya'a wégawaaniye.

Mátíyu 3:2

Ísu marapá'ó méronka'a Yúndaa-waasiti marafá'á Rómu-kamani-waasi kawáánurowasa Yúndaa-waasi sésa Rómu-waasi kóíyanamo éna Maníkó kenkátá kawáánuwasinkena kentáásí Fasi'aénkó-i'a ínije sésa amu'marésa méraawe. Marapá'á méraanka'a waántawanko tafisisasá wenááisafesa ewémó sewí waántawanko miwítí fasi'aénkó-i'a wéifo Ísun-qaisafesa ewémó sewí Maníkó miwítí Fasi'aénkó-i'a éna miwiyá'á wégawaaniye. Miyámó wéofo ánaaembo éna Maníkó aantemba Fasi'aéni'a éna waásiya'e marará'é wiyómpa'e weyáá kawáánínije. Maníkó wení waásiya'a wégawaaniye sésa numa-áímpínkembá kingdomuwe wésefo maampímbá wéraifo ísáaro.

Mátíyu 3:2 .. 6:10 .. 6:30-33 .. 7:21-23

Mátíyu 13:24-52 .. 18:1-4 .. 18:23-35 .. 19:13-15

Mátíyu 20:1-16 .. 22:1-14 .. 25:1-13

Rúku 13:18-21 .. 17:20-21 .. 18:24-30 .. 23:42-43

Yóni 18:36

1 Kórinti 6:9-10

Maníkómó íyáfasinankaiwai

Mátíyu 11:2 .. 16:16

Yóni 6:14-15

Yúndaa-waasi kentáásí óraal'-waasi-i'a ínkwáe sésamo ombá masawémba ti'nómpímbá atinké'ómbaniye. Miyámó é'óntafesa Yúndaa-waasi-taaifinkemba Mésiyaawe wésefo Kíríki-waasi-taaifinkemba

Káráísitiyemo sembá minááígóní áwáu Maníkómó íyáfasinankaiwain-iye wésewe. Maníkó kesááninko kesí kísaú máínkwae séna íyáfasinankaunderpaápé ínije súwana Yúndaa-waasiti marafá'á Ísu paápé uráije. Yúndaa-waasiti marafá'á Rómu-kamani-waasi kawáánuronka'a Yúndaa-waasi sésa Maníkómó íyáfasinankaraiwai paápé éna Rómu-waasi timátuwena wemá kawáánínije sumbá Ísu ímba miyá úntafesa Maníkómó íyáfasinankaraiwaiye ímba siyáawe.

Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-iye Maníkón-aai 519 Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-iye Maníkón-aaísafesa timankúnkúmba wéowe.

Maníkómpá'á inaimó sen-ááí maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 6:5-15 .. 18:19-20 .. 21:21-22 .. 26:36-46

Mááka 11:24-26

Rúku 6:12 .. 10:2 .. 18:1-8 .. 22:39-46

Yóni 11:21-22 .. 14:12-14 .. 15:7 .. 16:24

Aantá-waasi 7:60 .. 9:40 .. 16:25-26

Rómu 8:26

Éfésási 6:18-19

1 Tésárónika 5:17-18

1 Tímóti 2:1-8

Ípúru 7:23-25

Yémisi 1:5-8 .. 4:3 .. 5:13-16

1 Yóni 3:22-24 .. 5:13-15

Maníkón-aai maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 13:3-25 .. 24:35

Rúku 21:33

Yóni 8:31-32 .. 15:7-11 .. 17:13-19 .. 20:30-31

Aantá-waasi 17:11

Rómu 1:16-17 .. 15:4-6

Éfésási 6:13-20

Kórósi 3:12-17

1 Tésárónika 2:13

2 Tímóti 3:14-17

Ípúru 4:12-13

1 Pítaa 1:25

1 Yóni 5:13

Maníkón-aai simátímakowi

Mátíyu 1:22

Ísu ímba marapá'á kunkónka'a Maníkón-aai isésa simátíma'maesia iyáawi mésa Maníkómó íyafasinankaiwai paápé ínkiye-aai aúfáífimba agaimakáanka'a póna Ísu marapá'á kunkáye. Miyámó uráan-kwaasisontafesa numa-áímpínkémbá profeti-waasiye wésefo kentáásááifimba Maníkón-aai simátímakaawiyesa wésune.

Maníkón-aaísafesa timankúnkúmba wéowe.

Mátíyu 9:2

Numa-áímpínkémbó sésamo bilipiyemo sembá kentáásááifimba Ísun-aaísafe'a érai'e sé'a timankúnkúmba oro. Ísu Maníkón-ááninko marapá'á kumbéna Maníkón-aai simátimena tí'o ún-kwaasi túwa'nai ena sáwí'o úmaimo méraampinkemba fautinkánae séna aaraa-táiyá'á pukáintafe'a Ísun-aaísafe'a érai'e sé'a timankúnkúmba oro wésefo maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 9:2 .. 9:22 .. 9:28 .. 15:28

Mátíyu 17:20 .. 21:22 .. 27:42

Rúku 17:5-6

Yóni 3:16 .. 5:24 .. 6:47 .. 6:69 .. 20:31

Aantá-waasi 10:43 .. 11:21 .. 13:48

Rómu 1:17 .. 4:2-3 .. 5:1 .. 10:9

1 Kórínti 1:21 .. 15:2

2 Kórínti 13:5

Kárésiya 2:16 .. 5:5

Éfésási 2:8 .. 3:17

Kórósi 1:23

Ípúru 11:1 .. 11:6

Yémisi 5:15
 1 Pítaa 1:7
 1 Yóni 3:23 .. 5:1-5 .. 5:10-13

Maníkóní ámáámba

Mátíyu 5:17

Maníkóní ámáámba maarán-iye. Maníkómó Mósesembo simámakain-amaamba siyáánkai-amaamba óntan-kwandaaiya'a agaimakón-amaane Maníkó ff'o-fí'on-aai siyáin-amaane naaofá'ó Maníkómó Émbararamuntafena séna túma kárámai araénáémbó úmaraiyan-kwaasi kesí waási-i'a oro siyáin-amaane miyán-ámáámbá Maníkóní ámáámban-iye. Yúndaa-waasiti óraa'-waasi Maníkóní ámáámpimba tuwímbai-aaí áuwimai ayaátááse úmaresa arááiwakaawe. Ámáán-aaí maampímba wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 5:17 .. 7:12 .. 23:23

Aantá-waasi 13:38-39
 Rómu 3:28 .. 7:21 - 8:8 .. 10:4-5
 Kárésíya 3:2-5 .. 3:23-29

Ípúru 9:18-28

Maníkóní Ufaen-ámútánkó

Mátíyu 1:18

Numa-áímpínkémbá Holi Spiritiye wésefo kentáásááifimba Maníkóní Ufaen-ámútánkón-yesa wésune. Ísuni waási tirumpimbá Maníkóní Ufaen-ámútánkó méraiye-aaí maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 1:18-21 .. 3:11 .. 12:32 .. 28:18-20

Mááka 13:11

Rúku 4:1

Yóni 1:29-34 .. 14:15-19 .. 14:25-26 .. 16:12-15

Aantá-waasi 1:8 .. 2:1-42 .. 10:44-48

Rómu 5:5 .. 8:12-17 .. 8:26-27 .. 15:13

1 Kórinti 3:16-17

Kárésíya 5:16-18

Éfésási 1:11-14

1 Tésárónika 1:5-6

2 Tímóti 1:13-14

2 Pítaa 1:20-21

Maníkóní waásiya'o káráwiyaawi-taai

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

1 Tímóti 3:1-12

Táítási 1:5-9

Yémisi 5:14-16

1 Pítaa 5:1-5

Maníkóní wiyómpaken-kisau-waasi

Mátíyu 1:20

Maníkóní wiyómpaken-kisau-waasisafesa numa-áímpínkémbá enselman-owe wésewe.

Nombó maitínkáán-aaí.

Mátíyu 3:11

Aantá-waasi 2:38

Kórósi 2:12

Waási sáwí-imayaawe aoisaané tuwésa Maníkómpá'á tun-kwáásí Yóni nombá maitínkariye. Ánaaemba Ísu

ukáimpinkemba íyáfasinena wíyómpa'a iyónka'a Ísun-aaisafesa érai'e sésa timankúnkúmbo un-kwáásí sésa suwánésa Ísuní aampa'á wégon-kwaasin-owe síwae sésa nombá maiyáawe.

Óntankon-aai maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 6:24 .. 13:22 .. 19:16-30
Mááka 8:34-38 .. 14:3-9
Rúku 12:13-21 .. 12:32-34 .. 16:10-13
Fíripai 4:10-13
Kórósi 3:1-2
2 Tímóti 3:1-5
Ípúru 13:5
Yémisi 1:9-11 .. 4:13-14
1 Yóni 2:15-17

Póiwo wénaan-aai.

Naaofá'á Yúndaa-waasi póima ímbo naráan-aaaye kísaufaken-ton-aantemba nésa pói-ama'wara'a naráan-aaaye maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mááka 7:17-23
Aantá-waasi 10:9-16 .. 15:19-29
Rómu 14:1-4 .. 14:13-23
1 Kórinti 8:1-13 .. 10:14-32
1 Tímóti 4:1-5

Puwíyampinkembo íyáfasinaiyan-aai

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.
Mátíyu 22:23-33
Yóni 5:25-29 .. 6:35-40 .. 11:21-27
Aantá-waasi 2:29-33 .. 4:32-33
1 Kórinti 15:3-7 .. 15:12-58
Fíripai 3:7-11
1 Tésárónika 4:13-18

Rómu-kamani-aifa-kawaago

Mátíyu 22:21
Rómu-kamani-aifa-kawaagowemo sembá Rómu-waasi-taaifinkene numa-áímpínkéné Sisaawe wésewe.

Sambaatigón-ááí

Yúndaa-waasi saagon-kánáá ámáán-aai ísón-kanaasafesa Yúndaa-waasi-taaifine numa-áímpínkéné sambaatiyé wésefo maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 12:1-14
Mááka 2:23-3:6
Rúku 4:16-37 .. 6:2-11 .. 13:10-17 .. 14:1-6
Yóni 5:2-18 .. 7:14-24 .. 9:1-14

Sáwí'o uwátinkaiya'o ímbo anondáámo íyan-aai

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.
Mátíyu 6:7-15 .. 18:15-35
Mááka 11:25-26
Rúku 6:27-38 .. 11:4 .. 17:3-4 .. 23:33-34

Aantá-waasi 7:59-60

Rómu 12:14-21

Éfésási 4:31-32

Kórósi 3:31

1 Tésárónika 5:15

1 Pítaa 2:23

Taakisi-óntánkón-áái.

Mátíyu 5:46

Rómu-kamani-waasi Yúndaa-waasisafesa taakisi-
óntámbá síméro sésa tuwímbai-Yundaa-waasi minkísáú tímúwasa taakisi-óntámbá
maimaésa nóm̄ba kesáfé-óntánkwárá'á maimaésa taakisi-óntámbá Rómu-kamani-
waasi mátimesa umén-óntámbá kesáfesa maiyésa minóntánkákémbá óntawara'-
waasi-i'a uwasá fí'on-Yundaa-waasi tíyámba uwátínkaraawe.

Waántawanko Ísuntafena sáwí'a ínkwae séna ma'máimo awánarain-aai
maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 4:1-11

Mááka 1:12-13

Rúku 4:1-13

Wayó-kísáúmó máén-kwaasi

1 Kórinti 7:21

Kórósi 3:22

Póíye iyánémó kesáfésamo méyánontemba naaófá'á waási méyánúmai
métínkówasa miwítí wayó-kísáú máúwasa ímba méyámbá tímúwasa ándá-
waasiyaamba úwoi-kisau maé'ómbaniye. Minááí numa-áímpínkémbá sleviye wésewe.